

Fig-8

10

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Συγγραφεῖσα μὲν

ὑπὸ Κ. ΚΟΥΜΑ,

Διασκευασθεῖσα δὲ καὶ συμπληρωθεῖσα ἐν πολλοῖς

ὑπὸ Γ. ΠΑΠΑΣΛΩΤΟΥ.

Ἐκδοθεῖσα χάριν τῆς σπουδαζούσης νεολαίας

Δαπάναις

ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

(Τιμᾶται Δραχ. 7).

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

Ὀδὸς Ἑρμοῦ, Ἀριθ. 215.

1856.

Λαυρεντίνος Δ. Τζαροῦ
Μ.

THE AMERICAN

LIBRARY

OF THE

CONGRESS

OF THE UNITED STATES

OF AMERICA

WASHINGTON

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

Τοῖς ἐντευξομένοις.

ΟΤΕ ὁ φιλόκαλος ἐκδότης μοι ἀνέθηκε νὰ ἀναθεωρήσω εἰς νέαν ἔκδοσιν τὴν γραμματικὴν τοῦ ἀοιδίου διδασκάλου Κούμα, οὔτε καιρὸν εἶχε νὰ μοι προσμετρήσῃ πολλὸν, οὔτε ὀλίκας μεταρρυθμίσεις ἠδύνατο, ἢ αὐτὸς ν' ἀπαιτήσῃ παρ' ἐμοῦ, ἢ ἐγὼ νὰ τῷ ὑποσχεθῶ· ἐπειδὴ ἀμφοτέροις σιθόμεθα, ὡς πρέπει, τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, ὅσοι ἐκ παίδων, ὡς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐμπνεόμενοι, ἐνόμιζον, ὅτι αὐτοὶ ἐγεννήθησαν ἵνα ἐλευθερώσωσι τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὅχι ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔπρεπε νὰ ἐλευθερωθῇ δι' αὐτούς. Ταύτην δὲ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων πεποίθησιν φαίνεται ὅτι ἀναγνωρίζει καὶ τανῦν ἔτι τὸ ἔθνος ὁλόκληρον, ὡς ἔκ γε τῆς τύχης τῆς ἀνὰ χεῖρας γραμματικῆς ἔστιν ἰδεῖν καὶ γινῶναι· ἐπειδὴ, εἰ καὶ πολλὰ, ἴσως εὐμεθοώτεραι καὶ πλουσιώτεραι ἄλλαι γραμματικαί, ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, ὑπ' ἀνδρῶν, παιδείας εἰληχότων καὶ πόνων μὴ φειδομένων, ἐδημοσιεύθησαν, ὅμως ἡ τοῦ Κούμα οὐδεμιᾶς ἄλλης ὑπελείπετο τυπομένη καὶ καταναλισκομένη· μαρτύριον τοῦ ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος προαίρεσις μᾶλλον ἢ δυνάμεις τιμᾷ καὶ σέβεται. Προαίρεσις δὲ μείζων καὶ ἀγνοτέρα εἰς τίνα τῶν διδασκάλων δύναται ν' ἀποδοθῇ δικαίως ἢ εἰς τὸν Χαλκέντερον νέον Δίδυμον, ὅστις, ἔσχατον βέβαια ἐλαττήριον ἔχων τὴν ἰδιωφείαν, βιβλιοθήκην ὅλην πολῦτιμον, μεταφράσας ἢ συντάξας, κατέλιπεν ὑμῖν καὶ τοῖς ἐπιγεννησόμενοις;

Τὴν γραμματικὴν τοῦ ὁ Κούμας, ὡς καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ, ἀπῆλθισεν ἐκ τῶν Γερμανικῶν, καὶ μάλιστα τῆς τοῦ Βουτμάνου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν τρίτην ἑκατονταετηρίδα τοῦ αἰῶνος τούτου, συγχρόνως μὲ τὸν Ματθίαν, ἀκολουθοῦντες ἀμφοτέροις εἰς τοὺς κανόνας, οὓς ἔθηκεν ὁ Γοττοφρείδης Ἑρμανος περὶ συντάξεως ἑλληνικῆς γραμματικῆς, εἶχον συντάξει τὰς τελειότερας μέχρις ἐκείνου γραμματικὰς. Κατὰ τὴν μέθοδον ὅμως κατέλιπεν ἐντελῶς τοὺς Γερμανοὺς καὶ ἡσπασθῆ ἄλλην, ἣν, φαίνεται, ἐπεδοκίμαζον πολλοὶ ἐπίσημοι διδάσκαλοι ἐν Ἑλλάδι πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, τοῦ νὰ χωρίζωσι τελείως τὸ τυπικὸν καὶ ἐτυμολογικὸν μέρος ἀπὸ τοῦ κανονικοῦ, ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι ἀναγράφουσιν εἰς δεῦτερον μέρος μόνον ὅσα τοῦ ἐτυμολογικοῦ δὲν δύνανται νὰ ἐγγυρήσωσιν εἰς τὸ περὶ σχηματισμῶν τῶν τύπων. Ἡ μέθοδος αὕτη ἴσως ἔχει πλεονεκτήματα τινα κατὰ τὴν πρᾶξιν, ἀναθέτουσα τὰ μᾶλλον δυσνόητα εἰς ὠριμώτερον ἡλικίας χρόνον, ὑστερεῖ ὅμως πολὺ κατὰ τὸ μεθοδικόν· ἐπειδὴ μέχρις ἐκείνου ὁ παῖς πρέπει νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀμφοεὺς, ὃν νὰ ἐμπληροῖ ὁ διδάσκαλος καὶ τὸ βιβλίον, καὶ ὅχι ὡς σωρὸς ξύλων, εἰς ὃν νὰ ὑποβάλλωσιν αὐτοὶ τὸ ὑπέκκαυμα, ἥτοι νὰ τὸν καθιστώσιν ἱκανὸν τοῦ νὰ εὐρίσκη καὶ αὐτὸς πολλὰ, ἢ τοῦλάχιστον νὰ διορᾷ καὶ τὸν λόγον τῶν ἐν τοῖς τύποις μεταβολῶν.

Ἡ συγγραφὴ ἑλληνικῆς γραμματικῆς μετὰ τὸν Βούτμανον προήχθη καὶ προάγεται ὁσημέραι κατὰ τε τὸ μεθοδικόν καὶ τὴν ἔκτασιν. Μάρτυρες δ' εἶναι τὰ μεγάλα καὶ περιεκτικὰ συγγράμματα τοῦ Ματθίου καὶ τοῦ Κυνέρου. Τὴν λαμπροτέραν ὅμως ἐπίνοιαν ἔκαμεν ὁ πολὺς περὶ ταῦτα Κρύγερος, ὅστις κατ' ὀρθωσεν νὰ χωρίσῃ τελείως τὰ τῶς ἀχώριστα νομιζόμενα, τὸν καθαρῶς Ἀττικὸν λόγον ἀπὸ τῶν ποιητικῶν καὶ διαλεκτικῶν ἑτεροιώσεων, ἀποκλείσας καὶ αὐτὸν τὸν μέγαν Ἀττικιστὴν Λουκιανόν, ὡς ὀρέποντα εἰς τὸν λόγον τοῦ ὅχι μόνον τὰ ἄνθη τῆς Ἀττικῆς γλώσσης, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς τύπους καὶ συντάξεις μεταγράφοντα ἐκ τῶν ποιητῶν.

Βέβαια καὶ ἡ γραμματικὴ τοῦ Κούμα περιέχει δεύτερον μέρος τὸ περὶ τῶν διαλέκτων, ἀλλὰ καὶ τὸ πρῶτον μέρος αὐτῆς, ὡς καὶ πασῶν τῶν μέχρι τοῦδε Ἑλληνιστῶν γεγραμμένων γραμματικῶν, γέμει ἰδιωμάτων ποιητικῶν· περὶ δὲ διαλεκτικῆς συντάξεως, κεχωρισμένης ἀπὸ τῆς τῶν Ἀττικῶν, οὐδ' ἐγένετό ποὺ λόγος πρὸ τοῦ Κρυγέρου, ὅστις πρῶτος καὶ ταύτην ἐχώρισεν εἰς δύο.

Οὕτω λοιπὸν κατ' ἀνάγκην μὴ θέλον νὰ κάμωμεν τὴν γραμματικὴν ἀγνώριστον περιωρίσθημεν εἰς τὰς ἐξῆς μάλιστα μεταβολάς.

α.) Συκωνεύθησαν αἱ πέντε κλίσεις εἰς τρεῖς.

β.) Ἐχωρίσθησαν, ἐφ' ὅσον ἐνῆν, τὰ ἐπίθετα ἀπὸ τῶν οὐσιαστικῶν.

γ.) Περιεκλείσθησαν εἰς ἀγκύλας ὅσοι τῶν ῥηματικῶν τύπων, ἣ καὶ ἄλλων εἶναι ἢ πάντῃ ἄχρηστοι ἢ σπανιώτατα εὗρηται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογράφους.

δ.) Τὰ περὶ τόνων καὶ πνευμάτων, ὡς πολὺ μακρὰν ἐξωρισμένα, μετηνέχθησαν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ δευτέρου βιβλίου.

ε.) Ἡ κατὰ τύπους καὶ σημασίαν ἀνωμαλία τῶν ῥημάτων διετάχθη ἀκριβέστερον καὶ εὐκρινέθη καλλίτερον διὰ τῶν ἐκ τῆς γραμματικῆς τοῦ Κρυγέρου πινάκων, περιλαμβανόντων τοὺς σχηματισμοὺς τῶν συνηθεστέρων ἀνωμάλων ῥημάτων, διατεταγμένον κατὰ γέννησιν καὶ ὁμοίτητα· οἱ δὲ πίνακες αὐτοὶ προτίθενται ἐνταῦθα καὶ νὰ μετριάσωσι τὴν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἀνωμάλων ῥημάτων ἀταξίαν καὶ ἀνάμειξιν.

ς.) Πολλαχοῦ συνεπληρώθη τὸ περὶ συνθέσεως παραγωγῆς καὶ ὀρθογραφίας μέρος.

ζ.) Εἰς τὸ συντακτικὸν προσθήκα μᾶλλον ἢ ἀφαιρέσεις ἐγένοντο· οὐδὲ θέλει ἴσως μὲ μίσηθ' τις, ἂν εἰς μὲν τὰς ἐμὰς προσθήκας εὗρῃ συντομωτέραν μὲν τὴν ἔκθεσιν τῶν κανόνων, πλεονα δὲ τὰ παραδείγματα· ἐν ᾧ τοῦναντίον ὁ Κούμας ἀναπτύσσει ἐκτενῶς καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παραφράζει τὰ ὀλίγα παραδείγματα.

η.) Αἱ περὶ διαλέκτων παρατηρήσεις, ἀτάκτως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐρῥιμέναι, διετάχθησαν πολλαχοῦ ἀρμοδιώτερον.

θ.) Ἡ περὶ τῶν κοινοτέρων μέτρων διδασκαλία ἐξετέθη σαφέστερον· οἷον, ἡ περὶ τοῦ ἥρωϊκοῦ εξαμέτρου, τῶν διαφόρων ἱαμβικῶν τριμέτρων, τοῦ τροχαϊκοῦ τετραμέτρου, τῶν ἀναπαιστικῶν συστημάτων, τοῦ Ἀριστοφανείου στίχου καὶ τινων ἄλλων.

ι.) Ὁ ἐν τῷ τέλει πίναξ ἐγένετο κατὰ παραγράφους καὶ ὄχι κατὰ σελίδας.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι τὰ κυριώτερα τῶν ἐν τῇ βίβλῳ κατὰ παραγγελίαν τοῦ φιλοκάλου ἐκδότου Κυρίου Ἀνδρέου Κορομηλᾶ ὑπ' ἐμοῦ καινουργηθέντων, ἐπιδιδόντες δ' αὐτὴν εἰς τοὺς φίλους τῆς ἀνακαινισθεῖσαν ἐξαιτούμεθα συγγνώμην, ἐὰν κατ' αὐτὴν ὑπάρχωσι καὶ ἑλλείμματα, τὰ ὅποια δύνανται ν' ἀποδοθῶσιν εἰς ἡμᾶς· ἐπειδὴ καὶ ὁ τετράμηνος χρόνος ἦν βραχὺς πρὸς τὸν ὄγκον τῆς βίβλου, καὶ ἡ ἀρχικὴ τῆς βίβλου διάταξις ἢ ἀκολουθία τῶν παραγράφων δὲν ἔπρεπε νὰ διαταραχθῶσιν ἐκ συστήματος.

Πληρέστερα δ' ὑποσχόμεθα εἰς τοὺς διδασκάλους νὰ εὗρωσιν εἰς τὴν προσεχῶς δημοσιευθεσομένην γραμματικὴν τοῦ ἀοιδίμου Υ. Γενναδίου.

Ἐγράψον ἐν Ἀθήναις, τῇ 22 Αὐγούστου 1856.

Γ. Παπασλιώτης.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Πρὸς Ἑλένην Κ. Κατακουζηνήν.

ΤΑΥΤΗΣ, φιλότατή μου Ἑλένη, τῆς γραμματικῆς τὴν ἑκδοσιν ἐσυνήργησεν ὄχι ὀλίγον ἡ ἀγάπη σου· καὶ διὰ τοῦτο ἔκρινα εὖλογον, ὅσα μέλλω νὰ προείπω περὶ αὐτῆς, νὰ τὰ κατευθύνω πρὸς ἐσέ, ἐπειδὴ ἐπιθυμεῖς νὰ μαθηθῇς πάντοτε χρήσιμόν τι ἀπὸ τὸν πατέρα σου, μ' ὅλον ὅτι ἀσχολεῖσαι ἀπαύστως εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῆς οἰκογενείας σου. Μὴ δυναμένη νὰ μεταχειρισθῇς ὠφελίμως κάμμιαν ἀπὸ τὰς ἐκδεδωμένας Γραμματικὰς εἰς διδασκαλίαν τῶν τέκνων σου, ὑπέλαβες ὅτι εἶμαι ἱκανὸς ἐγὼ νὰ σὲ βοηθήσω μὲ εὐμεθόδου Γραμματικῆς σύνταξιν, χωρὶς νὰ ἐξεύρῃς ὅτι ὑποστηρίζεις· εἰς βοήθον ἀσθενῆ, καὶ κινδυνεύεις νὰ πέσης μαζὶ του. Ἡδυνάμην νὰ συλλέξω τοὺς ἀναγκαϊοτέρους κανόνας, τοὺς ὁποίους νὰ μεταχειρίζεσαι χειρογράφους εἰς τὰ τέκνα σου χωρὶς νὰ δείχνῃς τὴν ἀτέλειάν των εἰς ἄλλους, ἀκολουθοῦσα τὴν φρονίμην συμβουλήν· τὰ ἐν οἴκῳ μὴ ἐν δήμῳ. Ἀλλ' ἄνδρες τίμιοι καὶ φιλογενεῖς, δεκαζόμενοι ἀπὸ τὴν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην, ἠπατήθησαν καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπάτην σου καὶ δὲν ἔπαυαν ἀπκλιπόμενοι ὡς χρέος μου σύνταγμα ὄχι οἰκιακόν, ἀλλὰ δημόσιον (1). Τὸ ἔργον μου, ὁποῖα καὶ ἂν δοθῇ ἢ περὶ αὐτοῦ ψῆφος ἀπὸ τὸ πανελλήνιον, ἔφθασεν ἤδη εἰς τὸ τέλος. Μένει δὲ ὑπόλοιπον νὰ δώσω λόγον ἐνταῦθα εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἐξεύρουν τίνας Γραμματικογράφους ἔγειναν ὁδηγοὶ μου, καὶ ποῖαν μέθοδον ἐμεταχειρίσθην. Ἀλλὰ πρὸ τούτων κρίνω ἀναγκαῖον νὰ ἱστορήσω συντομώτατα τὰ περὶ ἀρχῆς καὶ προόδου τῆς Γραμματικῆς μας, καὶ ποῖαν εἶχε κατάστασιν κατὰ καιροὺς ἑως τῶν γραμματικῶν πραγματειῶν τῶν προηγησαμένων τῆς νῦν ἐκδομένης.

Πρῶτος κόρη μου, συντάκτης Γραμματικῆς ἱστορεῖται Διονύσιος, ὁ γεννηθεὶς μὲν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐπονομαζόμενος δὲ Θράξ, διότι οἱ γονεῖς του ἢ οἱ πρόγονοί του κατήγοντο ἀπὸ τὴν Θράκην καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸ Βυζάντιον. Ἐπὶ Πτολεμαίου Ζ' (περὶ τὸ 135 ἔτος πρὸ Χριστοῦ) ἔγραψε συντομώτατα Τέχνην γραμματικὴν, ἣτις ἐξεδόθη πρῶτον ἀπὸ τὸν Φαβρίκιον (Τόμ. ζ'. σελ. 314 δευτέρ. ἐκδόσ.) καὶ νειωστὶ ἀπὸ τὸν περίφημον φιλόλογον Ἑμμανουὴλ Βέκκερον εἰς τὸν δεύτερον τόμον τῶν Ἑλληνικῶν του ἀνεκδότων (Anecdota Graeca) 4816 μετὰ τῶν σχολίων, τὰ ὁποῖα ἔγραψαν εἰς αὐτὴν διάφοροι παλαιοὶ (σελ. 629.—643 τὸ κείμενον καὶ σελ. 646.—972 τὰ σχόλια)· ἀλλ' εἶναι μᾶλλον σκελετὸς παρὰ τέλειον σῶμα Γραμματικῆς.

Τυραννίδων, μαθητῆς Διονυσίου τοῦ Θρακῆος καὶ διδάσκαλος χρηματίσας

(1) Μὲ τυραννικὴν ἀγάπην μ' ἐδασάνιζε πολὺν χρόνον ὁ Πανσοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης τῆς τῶν Αὐτοκρατορικῶν ὑπηρεσιῶν Γραικῶν ἐκκλησίας Γρηγόριος Καλαγάνης, πάλαι ποτὲ μαθητῆς καὶ φίλος μου. Δὲν ἔπαυε νὰ μὲ παρακινῇ εἰς τοῦτο συνεχῶς καὶ ὁ ζῆλον διακαῇ φιλομαθείας πνέων φίλος μου Δημήτριος Ποστολάκας, ὁ ἀξιεπαίνως διαιρέσας τὴν ζωὴν του εἰς Ἑρμῆν τὸν Ἐμπολαῖον καὶ Ἑρμῆν τὸν Δόγιον.

τοῦ μεγάλου γεωγράφου Στράβωνος, ὀλίγα ἔτη πρὸ Χριστοῦ, συνέγραψε περὶ τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου, περὶ ὀρθογραφίας, καὶ περὶ Ὀμηρικῆς προσωπίας. — Τρύφων, υἱὸς τοῦ Ἀμμωνίου, συνέταξεν ἐπὶ Αὐγούστου Πάθῃ λέξεων, τὸ ὁποῖον παρέλαθεν εἰς τὴν Γραμματικὴν τοῦ Κωνσταντίνου ὁ Ἀσκαρις καὶ τὸ συνεξέδωκε μετ' αὐτῆς ἐν Μεδιολάνοις 1476. — Δράκων, ἄγνωστος τὴν πατρίδα, ζήσας εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς πρώτης ἐκ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, συνέταξε περὶ Συνδέσμων καὶ περὶ Τόνων, τὰ ὁποῖα ἐξεδόθησαν εἰς τὰς ἡμέρας μας. — Τα συγγράμματα τούτων, ἔαν καὶ μέρη Γραμματικῆς καὶ ὅχι τὸ ὅλον αὐτῆς ἐξετάσαντα, προητοίμασαν καὶ ἐξωμάλισαν τὸν δρόμον νὰ ἔλθῃ Γραμματικὸς τελειότερος καὶ ἀκριβέστερος.

Ἀπολλώνιος, ὁ εἴτε διὰ τὴν ιδιοτροπίαν τοῦ εἴτε διὰ τὸ δυσνόητον τῶν λόγων τοῦ ἐπονομασθεῖς Δύσκολος, Ἀλεξανδρεὺς τὴν πατρίδα, περὶ τὰ μέσα τῆς δευτέρας ἑκατονταετηρίδος ἀκμάσας ἐμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ πατὴρ τῆς Γραμματικῆς, ἐπειδὴ πρῶτος αὐτὸς τῆς ἔδωκε συστηματικὴν μορφήν καὶ τάξιν. Ἐγραψε περὶ Συντάξεως τῶν μερῶν τοῦ λόγου βιβλία τέσσαρα (1), ὅπου φαίνεται νοῦς φιλοσοφικός, συνωδευμένος ὅμως μετὰ τὴν δυσκολίαν τοῦ Δυσκόλου συντάκτου, ἐπειδὴ δὲν ἐκφράζεται πανταχοῦ καθαρῶς καὶ σαφῶς. Τρία ἄλλα συντάγματα τοῦ, τῶν ὁποίων ἐκρύπτοντο τὰ χειρόγραφα εἰς τὰς βιβλιοθήκας, ἐμάθαμεν νεωστί, Περὶ Ἀνωουμίας, Περὶ συνδέσμων καὶ Περὶ Ἐπιρρήμάτων (2).

Σοφοῦ πατρὸς, τοῦ Δυσκόλου Ἀπολλωνίου, ἐχρημάτισεν υἱὸς σοφώτερος ὁ Ἡρωδιανὸς, περὶ τὰ τέλη τῆς δευτέρας ἑκατονταετηρίδος ζήσας, γνωστὸς εἰς τὰ σχολεῖά μας ἐκ τῆς συντόμου Ῥωμαϊκῆς τοῦ ἱστορίας τῶν μετὰ Μάρκον βασιλευσάντων, μᾶλλον δὲ τυραννησάντων εἰς τὴν Ῥώμην. Τοῦ Ἡρωδιανοῦ διασώθησαν καὶ διάφορα γραμματικῆς ὕλης φιλοπονήματα, ἵγουν Καθολικὴ προσφῶδι, Ἐπιμερισμοί, Περὶ μονήρους, ἵγουν μονοσυλλάβου λέξεως, Περὶ ἐγκλινομένων καὶ ἐγκλιτικῶν καὶ σενεγκλιτικῶν μορίων (3), καὶ ἄλλα τὰ ὁποῖα κρίνω περιττὸν νὰ ἀπαριθμήσω ὅλα. — Ἀρκάδιος ὁ Ἀντισχεὺς συνέτεμε τὸ περὶ Καθολικῆς προσφώδι τοῦ Ἡρωδιανοῦ καὶ τὸ ἐπέγραψε Περὶ τόνων (4).

Κατὰ τοὺς αὐτοὺς περίπου χρόνους ὑπολαμβάνεται ὅτι ἔζησεν ὁ Ἡφαιστίων, ὅστις ἐνησχολήθη μᾶλλον εἰς τὴν τεχνογραφίαν τῆς Ποιητικῆς παρὰ εἰς γραμματικὴν θεωρίαν. Τὸ Ἐγχειρίδιόν του περὶ ποιημάτων καὶ μέτρων (5) ἐδίδαξε τοὺς νεωτέρους σοφοὺς ὅσα ἐξεύρουνσι περὶ τούτου, καὶ μελετᾷται ἔως τὴν σήμερον μὲ ὠφέλειαν.

Γεώργιος ὁ Χοιροβοσκὸς μὲν ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ μετὰ χλευσὴν, Τεχνικὸς δὲ μετὰ τιμὴν ἀπὸ τοῦ φίλου τοῦ ἐπονομαζόμενος, κατὰ τὴν τετάρτην ἢ πέμπτην ἑκατονταετηρίδα, συνέταξεν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Περὶ ἐγκλινομένων, Περὶ τοῦ ἐφελκυστικοῦ Ν, Περὶ τῶν εἰς ὠθηλικῶν ὀνομάτων, Περὶ τῶν ῥημάτων Εἰμί καὶ Εἶμι, καὶ Περὶ προσφώδι, τὸ ὁποῖον μένει ἀκόμη ἀνέκδοτον, ἐνῷ ὅλα τὰλλα ἐτυπώθησαν κατὰ καιροῦς.

(2) Ἐκδοθέντα κατὰ πρῶτον ὑπὸ Ἀλδου τοῦ πρεσβυτέρου μετὰ τῆς Γραμματικῆς Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ ἐν Βενετίᾳ 1495, καὶ εἰς τοὺς χρόνους μας ἀπὸ τὸν Βέκκερον 1817. Βερολίνη.

(3) Τὸ περὶ Συνδέσμων καὶ Ἐπιρρήμάτων ἐξέδωκεν ὁ Βέκκερος εἰς τὰ Ἑλληνικὰ ἀνέκδοτα, τὸ δὲ περὶ Ἀνωουμίας ὁ Οὐόλφιος καὶ Βούτμανος εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀργαιολογίας (Τόμ. Α'. σελ. 2).

(4) Τὰ πλείωτερα ἐκ τούτων ἐξεδόθησαν ἀπὸ Ἑλληνιστὰς Εὐρωπαίους τῶν ἡμερῶν μας. — Εἰς δὲ μίαν ἀπὸ τὰς πολλὰς ἐκδόσεις τῆς γραμματικῆς τοῦ Ἀσκαρίου (περὶ τὸ 1794. ἔτος, ἔαν ἐνθυμούμαι) προσέθηκεν ὁ τυπογράφος τὸ περὶ ἐγκλινομένων καὶ ἐγκλιτικῶν καὶ σενεγκλιτικῶν μορίων.

(5) Ἐξεδόθη ἀπὸ τὸν Βέκκερον Λειψία 1819.

(6) Ζήτη. ἔμπροσθεν σελ. 342 εἰς τὸ τέλος.

Θεοδόσιος Ἀλεξανδρεὺς, ἡ σύγχρονος τοῦ Χοιροδοσκοῦ ἡ μικρὸν μετ' αὐτὸν ζήσας, συνέγραψεν ἐν Κωνσταντινουπόλει Εἰσαγωγικοὺς κανόνας περὶ τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου (1). Ἀλλ' ἐν Λειψία 1822. ἐξεδόθη καὶ σύγγραμμα τοῦ Θεοδοσίου Περί γραμματικῆς, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀνάπτυξις καὶ σχολιασμός τῆς Γραμματικῆς τοῦ Θρακοῦ Διονυσίου.

Εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐννάτης ἑκατονταετηρίδος Μιχαὴλ Σύγκελλος ἔγραψε μέθοδον περὶ τῆς τοῦ λόγου συντάξεως, ἥτις συνεξεδόθη ἐν Βενετίᾳ κατὰ τὰ μέσα τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος μετὰ τοῦ Περί συντάξεως Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαυροκορδάτου (2). — Δύω Μανουῆλοι Μοσχόπολοι Κρήτες, θεῖος καὶ ἀνεψιός, ἔγραψαν Περί σχεδῶν ἢ ἐξέτασιν κατ' ἐρωταπόκρισιν περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου, Περί παθῶν λέξεων κτλ. — Εἰς τὴν ἐν Βενετίᾳ 1496 ἐκδοθεῖσαν συλλογὴν γραμματικῶν τεμαχίων, ὀνομαζομένην Θησαυρός, ἢ Κέρας Ἀμαλθείας καὶ Κῆποι Ἀδώνιδος, φέρονται καὶ τινες ἄλλοι γραμματικοὶ τοῦ Μεσαιῶνος, τῶν ὁποίων ἐπισημότερος εἶναι Ἰωάννης Χάραξ, γράψας περὶ τῶν Ἑγκλινομένων.

Οὗτοι εἶναι, θύγατερ, οἱ γραμματικὸςυντάκται, ὅσοι ἐφάνησαν ἕως περὶπου τοὺς χρόνους τῆς παντελοῦς πτώσεως τῆς Γραικωρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας. Ἐνδέχεται νὰ κρύπτονται καὶ ἄλλων ἔτι φιλοπονήματα, τὰ ὁποῖα θέλει φέρειν εἰς φῶς ὁ ἐφεξῆς χρόνος. Ἡ διότι ἔγραφε καθεὶς μέρη μόνον τινὰ τῆς γραμματικῆς ἀσυνάρτητα εἰς ἓν ὅλον, ἢ, τὸ πιθανώτερον, διότι ἀπέδιδαν οἱ πλείότεροι ἐξ αὐτῶν λόγους μὴ ἀναπαύοντας τὸν ὀρθὸν λόγον, δὲν ἤρresκαν συνετοὺς καὶ δξύνας ἀναγνώστας συγχρόνους των, καθὼς οὐδ' οἱ ἀπὸ τὴν πεῖραν ἀποπλανώμενοι τότε ἱατροί· καὶ διὰ τοῦτο ἐπεριπαίχθησαν (Ἀθην. 1Ε', σελ. 666.) καὶ τὰ δύο τάγματα τῶν σοφῶν τούτων μὲ τὸ

Εἰ μὴ ἱατροὶ ἦσαν οὐδὲν ἂν ἦν τῶν γραμματικῶν μωρότερον.

Ἀλλ' ὅμως οὗτοι εἶναι οἱ συντάξαντες τὴν ὕλην, τὴν ὁποῖαν ἐμόρφωσαν ἔπειτα καὶ διέταξαν προσφεύστερα Ἕλληνες πάλιν ἄνδρες, οἱ ἐφεξῆς δύο.

Θεόδωρος Γαζής, καταφυγὼν εἰς τὴν Ἰταλίαν κατὰ τὸ 1430 ἔτος, ὁπότε ὑπέπεσεν ἡ πατρίς του Θεσσαλονίκη, εἰς τὸν Τουρκικὸν ζυγόν, ἢ κατ' ἄλλους, ἀρχήτερα, μετέδιδεν εἰς τοὺς Ἰταλοὺς τὴν ἀθάνατον γλῶσσαν τῶν προπατόρων του, καὶ διδάσκων ἐν Φερόβρα συνέγραψε τὴν πολυβύβλητον γενομένην εἰς ἡμᾶς Γραμματικὴν του (3), τῆς ὁποίας σώζεται τὸ ἰδιόχειρόν του πρωτόγραφον κείμενον εἰς τὴν Νοριμβέργαν. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἶναι τελειότερον ὅλων τῶν πρὸ αὐτοῦ ὁμοειδῶν του, ἐπειδὴ περιέχει καὶ τὸ Ἑτυμολογικὸν καὶ τὸ Συντακτικὸν μέρος τῆς Γραμματικῆς. Ὁ συγγραφεὺς ἐδανείσθη τὴν ὕλην ἀπὸ τοὺς ἀρχητέρους Γραμματικούς, καὶ τὸ Συντακτικὸν ἀπῆλθισε κατ' ἐπιμονὴν ἀπὸ τὰ τέσσαρα περὶ συντάξεως βιβλία Ἀπολλωνίου τοῦ Δυσκόλου. Προφεύστατα ἐδιαίρεσε τὸ ἐτυμολογικὸν εἰς τρία βιβλία κατὰ τὰς δυνάμεις καὶ προόδους τῶν μαθητῶν διὰ νὰ μὴ τοὺς βαρύνῃ διαμιᾶς μὲ ὅλην τὴν πολυειδῆ ὕλην. Εἰς τὸ πρῶτον ἐκθέτει τὰς κλίσεις τῶν κλιτῶν μερῶν τοῦ λόγου καὶ τοὺς τύπους τῶν

(1) Ἐκ τῶν εἰσαγωγικῶν τούτων κανόνων ἐξέδωκεν ὁ Βέκκερος εἰς τὰ ἑλληνικά του ἀνέκδοτα δύο τμήματα. Περὶ κλίσεως ὀνομάτων καὶ Περὶ κλίσεως ῥημάτων.

(2) Ὁ Σχοίλλιος εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς φιλολογίας θέλει τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀνέκδοτον ἕως τὴν σήμερον. Ἀλλ' ἐγὼ εἶχα τὸ περὶ συντάξεως τοῦ Μαυροκορδάτου καὶ τὸ τοῦ Συγγέλλου συνεκδομένα εἰς ἓν τεῦχος, πότε δὲν ἐνθυμοῦμαι τῶρα. Ἡ μικρά μου βιβλιοθήκη, ἥτις περιεῖχε καὶ τοῦτο, ἤρπαξεν ἐν Λαρίσσει τῇ πατρίδι μου πρὸ εἴκοσι πέντε ἑνιαυτῶν ἢ ἀπὸ τοὺς χρηστοῦς Γραμματεῖς τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, ὡς μ' ἔγραψαν, ἢ ἴσως ἀπ' ἄλλους ἀλωπεκώδεις φίλους.

(3) Πότε ἐτυπώθη Ζήτη. ἀνωτ. σελ. γ'. Ὑποσημ.

ἀκρίτως· εἰς τὸ δεύτερον ἐπαναλαμβάνει τὰ αὐτὰ μὲ παρατηρήσεις ἀκριβεστέρας· εἰς τὸ τρίτον πραγματεύεται περὶ προσφῶδας καὶ ποσότητος καὶ ὀρθογραφίας. Περί διαλέκτων δὲν ὠμίλησε τίποτε, ἔχων ἴσως σκοπὸν νὰ ὀμιλήσῃ εἰς ἄλλο του χωριστὸν περὶ τούτου σύγγραμμα, τὸ ὅποιον δὲν ἐσυγχωρήθη ἀπὸ τὰς περιστάσεις νὰ συντάξῃ. Ἡ γραμματικὴ του λοιπὸν εἶναι μόνον τῶν πεζογράφων, ἕαν καὶ εἰς τὸ συντακτικὸν φέρῃ πολλάκις παραδείγματα ἀπὸ τὸν Ὅμηρον, καὶ σκοπὸν ἔχουσα νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς νέους κατὰ τὰς διαφόρους περιόδους τῶν μαθημάτων των ἐκ τῶν εὐκολωτέρων εἰς τὰ δυσκολώτερα. Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν τὸ μὲν πρῶτον βιβλίον ἐγράφῃ συντομωτάτα, ἐπειδὴ δὲν περιέχει ὁλοκλήρους τοὺς σχηματισμοὺς τῶν ῥημάτων παρεκτὸς τοῦ τύπτω καὶ τίθημι, καὶ φαίνεται ὡς νὰ ἐγράφῃ πρὸς εἰδότας καὶ ὄχι πρὸς μαθητὰς τὴν Γραμματικὴν, τὰ δὲ λοιπὰ, καὶ μάλιστα τὸ τέταρτον, συνεπύκνωσε καὶ ἐσκότισε μὲ τὴν Ἀριστοτελικήν του βραχυλογίαν τόσον, ὥστ' ἐχρειάζετο σχολιαστὰς διὰ κατὰληψιν.

Κωνσταντῖνος ἀπόγονος τοῦ ἐν Νικαίᾳ αὐτοκρατορήσαντος Βυζαντινοῦ γένους, κατέφυγε μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς πατρίδος του Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὴν αὐτὴν Φραγκίσκου Σφόρζα Δουκὸς Μεδιολάνων, καὶ διὰ τῆς παιδείας του ἐπαρηγόρει τὴν παρούσαν ἀνάγκην του, ἦγον ἐτρέφετο διδάσκων τὰ ἑλληνικὰ τὴν θυγατέρα τοῦ Δουκὸς Ἰππολύτην. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μαθητεία του μετέβη εἰς Νεάπολιν ὑπανδρευθεῖσα τὸν βασιλέα τῆς χώρας ἐκεῖνης, μετέβη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν μεσημβρινωτέραν Ἰταλίαν καὶ διέτριψε τὴν ζωὴν του ἐν Μεσσήνῃ τῆς Σικελίας. Ὁ Δάσκαρος συνέγραψε Γραμματικὴν εἰς τρία βιβλία γνωριμωτάτην εἰς ἡμᾶς, τῆς ὁποίας τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον ἐξεδόθησαν ἐν Μεδιολάνοις 1476 (1), καὶ τὸ ἀξιοσημείωτον, πρῶτον ἑλληνικὸν βιβλίον τυπωμένον, ἀφοῦ τότε νεωστὶ εἶχεν εὐρεθῇ ἡ τυπογραφικὴ τέχνη, εἶναι ἡ Γραμματικὴ τοῦ Λασκάρους. Ἐν Μεσσήνῃ ἔγραψε τὸ τρίτον προσθέσας καὶ τὸ περὶ διαλέκτων ἐκ τῶν Τεχνικῶν Ἰωάννου τοῦ Γραμματικοῦ, καὶ τὸ ἐτελείωσε 1470, ὡς λέγει αὐτὸς εἰς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου τούτου. Ἡ Γραμματικὴ αὕτη εἶναι εὐληπτοτέρα τῆς τοῦ Γαζῆ, πληρεστέρα ὡς περιέχουσα τὰ περὶ διαλέκτων, τὰ ὅποια ἑλλείπουσιν ἀπ' ἐκεῖνης, ἀλλ' ἑλλιπὴς κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι δὲν περιέχει τὰ περὶ συντάξεως ὅλων των μερῶν τοῦ λόγου εἰμὴ μόνον περὶ τῶν ῥημάτων.

Αἱ δύο αὗται Γραμματικαί, Ἑλένη μου, ἐβασίλευσαν εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος ἕως τὰς ἀρχὰς τῆς παρούσης ἐκκτονταετηρίδος· καὶ μ' ὅλον ὅτι οἱ διδάσκαλοι μας ἦσαν διηρημένοι εἰς δύο ἀντιθέτους μερίδας, οἱ μὲν μόνον τὸν Θεόδωρον νομίζοντες ἀσφαλῆ ἡγεμόνα εἰς τὸν Ἑλικῶνα, οἱ δὲ προκρίνοντες τὸ εὐληπτον τοῦ Λασκάρους, οὔτε ὅμως οἱ πρῶτοι ἠδύναντο νὰ ἀποφύγουν τὸν Λάσκαριν διὰ τοὺς ἀρχαίους, οὔτε οἱ δεύτεροι ἀπέκλειαν τὸν Γαζῆν διὰ τὸ συντακτικόν· ἀλλὰ μὲ λόγον ἀντίστροφον, ἐκείνοι ὀλίγον χρόνον τὸν Λάσκαριν· οὗτοι ὀλίγον χρόνον τὸν Γαζῆν τὸ τέταρτον, καὶ τοῦτο ὄχι μὲ τὴν ἀνίχνευσιν καὶ ἀναμόλυσιν, μὲ ὅσῃν οἱ ἐναντίοι των ἐλπίζοντες νὰ μεταλλεύσουν ἐξ αὐτοῦ ὅλον τὸν θησαυρὸν τῆς σοφίας. Οἱ διδάσκαλοι τῶν Ἰωαννίνων καὶ τῆς ἄλλης στερεᾶς Ἑλλάδος (ἐὰν ἐξαιρεθῇ τὸ Μεσολόγιον, ὅπου ἐδίδασκε Γαζικῶς ὁ Παναγιώτης Παλαμᾶς) παραλαβόντες καὶ τὴν κατ' ἐρωταπόκρισιν συνταχθεῖσαν ὑπὸ Βησσαρίωνος Μακρῆ Λασκαρικῶς Σταχυολογίαν, ἐφώτισαν ὄχι ὀλίγον τοὺς ὁμογενεῖς των. Καὶ ὅταν περὶ τὰ μέσα τῆς παρελθούσης ἐκκτονταετηρίδος ἐφάνῃ Γραμματικὴ εὐληπτος καὶ μεθοδικωτέρα τῆς τοῦ Λασκάρους, σύγ-

(1) Δευτέραν φορὰν ἐξεδόθη μετὰ Λατινικῆς μεταφράσεως ἐν Μεδιολάνοις 1480. Αἱ Βενετικαὶ μετατυπώσεις τῆς ἕως τοῦ 1819 ἔτους εἶναι πολλοτάται. — ἐξεδόθη δὲ καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει 1800. ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ τυπογραφείου μετὰ σχολίων, ἀλλὰ δὲν ἐγνώρισαν τὴν ἐκδοσιν ταύτην.

γραμμα Ἀντωνίου τοῦ Κατηφόρου, ἀπὸ μὲν τὸν Λάσκαριν δὲν ἀπεσκήρτησαν διὰ τὴν ἀλληλοδιαδόχως μεταβαίνουσαν ἀπὸ διδασκάλων εἰς μαθητάς ἔξιν, εἰσέγγαγον ὅμως εἰς τὴν μελέτην τῶν μαθητῶν των καὶ τὴν τοῦ Κατηφόρου, ἥτις διὰ τοῦτο μετετυπώθη πολλάκις ἐν Βενετίᾳ. — Οἱ διδάσκαλοι τῆς Πάτμου καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἦσαν ὅλοι ἐκδοτοὶ εἰς τὸν Γαζῆν καὶ ἐπειδὴ τὸ συντακτικόν του ἐδεῖτο Διγλίου κολυμβητοῦ, καθὼς εἶπεν ὁ Λάσκαρις (1), ἡγωνίζοντο οἱ ζηλωταὶ του νὰ καταστήσουν εὐπλευστον τὸ πέλαιος τοῦτο μὲ σχολιασμοὺς καὶ ὑπομνήματα. Ἀλλ'

οὕτως ὁδὸς βραχεῖα γίνεται μακρά.

Γεράσιμος, διδάσκαλος τῆς Πάτμου, ἔγραψε σύντομα σχόλια εἰς τὸ τέταρτον βιβλίον τοῦ Γαζῆ περὶ τὰς ἀρχάς τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος. Ἦσαν βέβαια ἱκανὰ ἐκεῖνα νὰ ἐρμηνεύσουν τοὺς σκοτεινοὺς τόπους τοῦ Γραμματικοῦ· ἀλλ' οἱ φιλοθεόδωροι ἐπεθύμουν φῶς ἡλικιὸν διὰ νὰ θεωρήσουν ἐναργῶς ὅλον τὸν ὄργανισμὸν τοῦ σοφοῦ συντάγματος.

Νεόφυτος ἱεροδιάκονος, Πελοποννήσιος τὴν πατρίδα, Καυσοκαλυβίτης ἐπονομαζόμενος διὰ τὴν ἐν τῷ Καυσοκαλυβίῳ τοῦ Ἀθωνος πολυετῆ διατριβὴν του, ἀνέλαβε τὸν Ἡράκλειον τοῦτον ἄθλον. Ἄνὴρ ἄλλως ἐμπεριότατος τοῦ Ἑλληνικοῦ λόγου καὶ τῆς σχολαστικῆς φιλοσοφίας ἐγκρατῆς, κατέτριψεν ὅλην του τὴν ζωὴν νὰ ἐξηγήσῃ τὰ ἐξηγήσιν μὴ χρειάζομενα, ἀλλὰ μεταβολὴν μόνον εἰς τὸ σαφέστερον μὲ παραδείγματα τῶν ἀρίστων συγγραφέων. Τὸ τέταρτον λοιπὸν βιβλίον τοῦ Γαζῆ, εἰς πεντήκοντα σελίδας μικροῦ ὀγδόου ἐμπεριεχόμενον, ἐρμηνεύθῃ μὲ ὑπόμνημα 4,300 σελίδων τοῦ πρώτου μεγέθους. Παραδείγματα τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαβὶδ, ὅλης τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης παράκεινται εἰς τὰ παραδείγματα τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Θουκυδίδου, καὶ πάλιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πατέρων πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀληθείας· παρενετέθησαν θεωρίαι διαλεκτικαί, μεταφυσικαί, θεολογικαί, φυσικαί, ὀπτικαί, μηχανικαί, ἀρμονικαί καὶ πᾶσα σχεδὸν γνῶσις ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐπιστημῶν, ὅσας εἶχε μελετήσῃν ὁ Νεόφυτος, εἰς τρόπον ὥστε διὰ νὰ γείνῃ πλευστὸν τὸ πέλαιος τοῦτο, δὲν ἔχρειάζετο πλέον κολυμβήτην ἐκ τῆς Δύλου, ἀλλὰ δελφίνα, ὡς εἶπεν ὁ περικλητὴς Εὐγένιος ὁ Βούλγαρις· διότι καὶ αὐτὸς ἀνεμίχθη εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον γράψας κριτικὰς ἐπιστάσεις (2) εἰς τὸ ὑπόμνημα, καὶ εἰς μάτην συμβουλευσας τὸν ὑπομνηματογράφον νὰ ἀφαιρήσῃ ἀπὸ τὸ πόνημά του τὰς ἀλλοτρίας θεωρίας. Τὸ μέγα ὑπόμνημα ἐξεδόθη 1766 Βουκορεστίνης καὶ μετ' αὐτὸ ἐρμηνεῖα ἄλλη εἰς τὸ τέταρτον βιβλίον τοῦ Γαζῆ συνετάχθη ἀπὸ τὸν Πάτριον Δανιὴλ Κεραμεύ, καὶ ἐτυπώθη ἐν Βενετίᾳ 1780. καὶ πάλιν ἀπὸ Ἀθανάσιον τὸν Πάριον συνετμήθη ἡ μεγάλη τοῦ Νεοφύτου Ἐκείνου Γραμματικὴ καὶ ἐτυπώθη ἐν Βενετίᾳ 1787. Φρόνιμοι ἄνδρες, ὅποῖος ὑπῆρξεν ὁ αἰδιμος διδάσκαλός μου, ὁ θεὸς σου Πέζαρος, ἐταλάνιζαν τὴν φρενιθλάθειαν ταύτην. Ἀλλ' οἱ Γαζῖται ἐπαίρομενοι εἰς τὰ κατ' ἐκπομπὴν καὶ κατ' εἰσπομπὴν, εἰς τὰ συγκείμενα καὶ διαβατικά, ἐκαταφρόνουν ὡς ἀμαθεῖς τοὺς Λασκαρίτας, ἐπιλέγοντες συγνάκις· οὐτινὸς τις τὴν γνῶσιν ἀψήρηται, τοῦτου κατηγορεῖ προχειρότατα· ἀλλ' οἱ Λασκαρίται ἦσαν ἀνώτεροι ἐκείνων κατὰ γνώσεις, παρέδιδαν καὶ ποιητάς καὶ ἐπιστήμας τινάς, ὅσας τοὺς ἐσυγχώρουν αἱ περιστάσεις.

Ὀλόκληρον ἑκατονταετηρίδα, κόρη μου, περιεπλυνῶντο οἱ εὐλογημένοι Γαζῖται εἰς τὸν Λαβύρινθον τῶν σχολιαστῶν καὶ ὑπομνηματογράφων. Ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον νὰ μένῃ αἰωνίως εἰς τὴν ἀπάτην τὸ λογικὸν ζῶον ὁ ἄνθρωπος, ἐνῶ μάλιστα ἀσχολεῖται εἰς λογικὰς τέχνας. Ἠσθάνθησαν οἱ Ἕλληνες τελευταῖον, ὅτι

(1) Εἰς τὸ δεῦτερον βιβλίον του κατ' ἀρχάς.

(2) Γὰς ἐξέδωκαν οἱ Ζωσιμάδαι ἐν Βιέννῃ 1806.

παρὰ νὰ σχολιάζωσι τὸν Γαζῆν ἤτο καλῆτερον νὰ τὸν μεταποιήσωσι καὶ νὰ τὸν εὐκολύνωσι. Πρῶτος τῶν Ἑλλήνων διδασκάλων, διδάσκων ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ματθαῖος ὁ Γανοχωρίτης, ἐπεχείρησε τὸ ἀξιεπαῖνον τοῦτο ἔργον· ἐμεταμεθόδευσε τὸ τέταρτον τοῦ Γαζῆ (ἐπειδὴ τὸ ἐνόμιζεν ἱερὸν, καὶ δὲν ἐτόλμησε νὰ συντάξῃ Γραμματικὴν ἄλλην), παρενθίσας (1) ὡς σημειώσεις καὶ σχόλια πολλὰς καὶ ἀξιολόγους παρατηρήσεις ἐκ τῶν ἐνδόξων συγγραφέων, παρεκτός ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐσυναριθμούντο μὲ τοὺς ἐνδόξους συγγραφεῖς καὶ οἱ Ἑκκλησιαστικοὶ πατέρες, καὶ οἱ σύγχρονοί των ἐξωτερικοί, Διδάκνιος, Θεμιστιος καὶ ἐξαιρέτως ὁ Ἀφρικανὸς Συνέσιος. Μετὰ τὸ Συντακτικὸν ἐμεταρρύθμισεν ὁ αὐτὸς Ματθαῖος καὶ τὸ ἐτυμολογικὸν μέρος τῆς Γραμματικῆς, ἀκολουθήσας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸν Λάσκαριν (2).—Ὀλίγα ἔτη μετέπειτα Νικήτας τις ἐν Χίῳ διδάσκων, μαθητῆς καὶ ἀνεψιὸς Ἀθανασίου τοῦ Παρίου, ἀπεσκήρτησε τὸσον ἀπὸ τὰς γνώμας τοῦ θείου του, ὥστε ὄχι μόνον ἐμεταρρύθμισε καὶ αὐτὸς τὸ τέταρτον τοῦ Γαζῆ κατ' ἄλλον τρόπον, ἀλλὰ καὶ ἔγραψε τὸ πόνημά του εἰς τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν (3). Ἐποχὴ τῶντοι χρυσῇ καὶ δίδουσα εἰς ὀξυδερκὴ παρατηρητὴν νὰ συμπεράνῃ, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἀρχισε νὰ τρέχῃ σπουδαίως τοῦ φωτισμοῦ τὸ στάδιον.

Μεταξὺ τῆς Γραμματικῆς τοῦ Ματθαίου καὶ τῆς τοῦ Νικήτα ἐφάνη πρωτότυπος Γραμματικὴ ἡ τοῦ ἱατροῦ Καραϊωάννου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, ὀτιμος, ἐκδοθεῖσα ἐν Πέστη 1797. Τὸ σύνταγμα τοῦτο περιέχει πολλὴν ὕλην, ἥτις μαρτυρεῖ τὴν πολυμάθειαν τοῦ συντάκτου. Ποῖον ὁμως εἶναι τὸ εἶδός της, δὲν ἐμπορῶ νὰ κρίνω κατὰ τὸ παρὸν, ἐπειδὴ δὲν ἔχω ἀνά χειρας τὸ βιβλίον. Ὅταν πρὸ πολλοτάτων ἐτῶν τὸ εἶδα, ἐπαρκτήρησα μόνον, ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἡ ὁ ἐκδότης τὸ ἐπλούτισε καὶ μὲ πίνακα λέξεων ἀκριβοῦς, πολλὰ ὠφέλιμον εἰς τοὺς σπουδάζοντας τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ μάλιστα τὴν τῶν ποιητῶν.

Ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς παρούσης ἐκατονταετηρίδος οἱ μαθηταὶ τοῦ αἰοῦ μού διδασκάλου τῶν Βουκορεστίων Λάμπρου Φωτιάδου ἤρχισαν δι' ὀδηγίας του καὶ αὐτοί, ὄχι νὰ μετασυντάσσωσι τὸν Γαζῆν, ἀλλὰ νὰ συντάσσωσι Γραμματικὰς, αἱ ὁποῖαι, ἐὰν οἱ συντάκται ἐβλεπαν τί γίνεσθαι εἰς τὴν φιλολογίαν τῆς δυτικωτέρας Εὐρώπης, ἥσαν ἱκαναὶ νὰ ἀναπληρώσωσι πᾶσαν χρεῖαν Γραμματικῆς εἰς τὸ γένος. Ἐβάδιζον αὐτοκινήτως εἰς τὴν ἐκθεσιν, ἔγραφον μεθοδικώτερα, ἐσυνίστανον τὴν ἀνάγνωσιν τῶν κλασικῶν καὶ μάλιστα τοῦ Θουκυδίδου· ἀλλ' ἀκόμη ἐνόμιζαν θέσεως ἐπιρρήματα τὰ εἰς τὸν ῥηματικὰ ἐπίθετα· ἀκόμη δὲν ἐγνώριζαν τὴν φύσιν τῶν μέσων, καὶ, τὸ μεγαλύτερον, ἀκόμη ἔγραφαν τοὺς κανόνας εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ στρυφνοτέραν τινὲς τῆς τοῦ Γαζῆ.

Κατὰ τοὺς αὐτοὺς περίπου χρόνους (1805) ὕψωσε τὴν φωνήν του ὁ ἀθάνατος Κораῆς (4) εἰς τὸν Πρόδρομον τῆς Ἑλληνικῆς του βιβλιοθήκης καὶ ἐκοίνωσεν εἰς τὸ γένος τὴν περὶ Γραμματικῆς γνώμην του, ὅτι α) πρέπει νὰ εἶναι σύντομος· β) γραμμμένη εἰς τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν (μ' ὅλον ὅτι ἦτο ἡδὲ ἐκδεδομένη, ὡς εἶπα, τοιαύτη ἡ τοῦ Νικήτα)· γ) νὰ καθαρίσῃ τὴν σύγχυσιν τῶν

(1) Ἐξεδόθη ἐν Βιέννῃ 1795.

(2) Ἐξεδόθη τὸ 1796, ἐν Βιέννῃ καὶ τοῦτο.

(3) Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ 1802, ἐὰν δὲν λανθάνωμαι.

(4) Ἀθάνατον θέλει μένειν τὸ κλέος σου, ἀμίμητε Ἄνερ! Σὺ μετέβης ἐκ τῆς γῆς (τὴν 6 Ἀπριλίου τοῦ παρόντος 1833 ἔτους) εἰς τὴν οὐράνιον ἀθανασίαν, ἀφοῦ τριάνοντα ἔτη ἐδίδασκας Σωκρατικῶς τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῆς ἐδειξας τὸν δρόμον τῆς εὐδαιμονίας μὲ τὰ σοφὰ σου συγγράμματα. Τὴν πολυμάθειάν σου ἐνδέχεται νὰ ἀποκητήσουν καὶ ἄλλοι Ἑλλήνες σὺν Θεῷ· ἀλλὰ τὸν ἠθικόν σου χαρακτήρα ὀλίγοις θνητοὶ ἠξιώθησαν εἰς τὸν κόσμον. Τίποτε δὲν ἐπρωτίμηςας παρὰ τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος σου Ἑλλάδος καὶ τὴν ἀλήθειαν. Γαῖαν ἔχεις ἑλαφράν!

ἐπιρρήμάτων· δ') νὰ ἐξετάσῃ τὴν φύσιν τῶν μέσων ῥημάτων. Ἡ φωνὴ τοῦ θεσπεσίου ἀνδρὸς ἠκούσθη μὲ εὐφημίας εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα· καὶ τινες ἐφιλοτιμήθησαν νὰ βάλῳσιν εἰς πρᾶξιν τὰς συμβουλὰς του. Ἀλλὰ τὴν ἀρίστην εἰς τὸ εἶδος τῆς Γραμματικῆς τῆς Εὐρώπης, ἐὰν καὶ δυσάριστον, ὡς θέλομεν ἰδεῖν, εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα, προήγαγε τὸ Φιλολογικὸν Γυμνάσιον τῆς Σμύρνης. Πρὶν ὁμιλήσω περὶ αὐτῆς, πρέπει νὰ εἰπῶ ὀλίγα περὶ τῶν Ἑλληνικῶν Γραμματικῶν τῆς Γερμανίας.

Ἀφοῦ, τέκνον μου, μετέδθησαν εἰς τὰς ἐσπερείους χώρας αἱ Ἑλικωνιάδες Μοῦσαι, ἐγράφησαν εἰς διαφόρους γλώσσας, καὶ μάλιστα Λατινιστὶ, πολλαὶ Ἑλληνικαὶ Γραμματικαὶ, περὶ τῶν ὁποίων δὲν συγχωρεῖ ὁ βραχὺς πρόλογός μου νὰ ὁμιλήσω, οὐδ' εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τὸν σκοπὸν μου. Τὸ Γερμανικὸν ὅμως ἔθνος, τὸ ὅποιον λάμπει καὶ σήμερον κατὰ τὰς ἑλληνικὰς γνώσεις, ἐγέννησε φωστῆρας τοιοῦτους, ὁποίους δὲν ἔπαυσα νὰ θαυμάζω διὰ τὴν πολυμάθειαν, βαθύνοιαν καὶ φιλοπονίαν των. Ἀριστοὶ Γραμματικὸςυντάκται ἐφάνησαν πολλοὶ καὶ ἄλλοι, ἔξοχοι δὲ τῶν ἄλλων ἀπ' ἀρχῆς τῆς παρουσίας ἑκατονταετηρίδος ὁ Βούτμανος, ὁ Ματθίας, ὁ σοφὸς ἐκεῖνος Θερίσιος, τὸν ὅποιον ἐγνωρίσας, κόρη μου, προσωπικῶς πέρυσιν εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ τέταρτος ὁ Ρόττος· ὁ πρῶτος ἐξέδωκε τὸ σοφὸν του γέννημα ἐνδεκάκις ἕως τοῦ 1828 ἔτους, ὁπότε ἐτελεύτησε τὴν ζωὴν του, πάντοτε μὲ διορθώσεις εἰς τὴ καλῆτερον (1), καὶ μετετυπώθη εὐθὺς μετὰ τὴν θάνατόν του ἀπ' ἄλλους, καὶ θέλει μετατυπωθῇ πολλὰκις ἐφεξῆς τὸ ἀριστούργημα τοῦτο, ὡς ὠφελιμώτατον εἰς τὰ Γυμνάσια ὅλα τῆς Γερμανίας. Τοῦ δευτέρου ἐξεδόθη καὶ αὐτὴ τρίς ἢ τετράκις, καὶ μετεφράσθη καὶ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν· ὁ Θερίσιος ἐξέδωκε τὴν μεγάλην του Γραμματικὴν 1816, καὶ τὴν ἐξέδωκε τὸ δεύτερον 1823 μὲ μέθοδον ἰδίαν του, καὶ διωρισμένην διὰ τοὺς ποιητάς, καὶ ἐξαιρέτως διὰ τὸν Ὅμηρον. Μετὰ τοῦτον ἐφάνη ὁ Ρόττος, ἀνὴρ εὐφυῆς, ὅστις εὐρὼν τὰς Γραμματικὰς τῶν προκατόχων του ἐσύνταξεν εὐκόλως τὴν ἰδικήν του, τῆς ὁποίας τετάρτη ἐκδοσις ἔγινε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος (1832).

Κατὰ τὸ 1810 ἔτος ἦσαν ἐκδεδομέναι τῶν δύο πρώτων σοφῶν αἱ γραμματικαί· καὶ ὁ μακαρίτης Κοραῆς δὲν ἔλειπε νὰ μὲ ὀρκίξῃ δι' ἐπιστολῶν του εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ μεταφράσω μίαν ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐξαιρέτως τὴν τοῦ Βουτμάνου εἰς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου μου. Ἐνθυμεῖσθαι ἴσως, τέκνον μου, πόσον βάρος ἀσκολίῳν εἶχα τότε εἰς τοὺς ἀσθενεῖς μου ὅμους, καὶ ὅτι μὲ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπιβῶναι εἰς τὴν Γραμματικὴν μετὰφρασαν. Μετεφράσθη ἔνθα Στεφάνου Οἰκονόμου, ἐτυπώθη (1812) ἐν Βιέννῃ, ὠφέλησε μ' ὅλην τὴν δυσκολίαν τῆς τὴν Ἑλλάδα, καὶ μετετυπώθη, ὡς ἀκούω, νωστὶ ἐν Κερκύρᾳ πρὸς χρῆσιν τῶν σχολείων τῆς Ἰονίου πολιτείας.

Μετὰ τὴν Βουτμάνειον Γραμματικὴν ἔσπευσαν καὶ ἄλλοι ἄνδρες ἐπίσημοι νὰ συντάξωσιν ἰδικὰς των, Τιμὴ εἰλικρινῶς τὴν σοφίαν των καὶ ἐπαινῶ τὸν ζῆλόν των, ὑπὸ τοῦ ὁποίου κινούμενοι κοπιᾶζουσι διὰ τὴν ὠφέλειαν τοῦ γένους, ἀφίνοντες « τοὺς νεκροὺς θάπτειν τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς ». Ἀλλὰ φιλόσοφοι ὄντες δὲν θέλουν ὑπολάβειν ἄλλην τινὰ οὐδαμινὴν ἀφορμὴν, εἰμὴ τὸν αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ζῆλον, ἐὰν εἰπῶ ἐλευθέρως τὴν γνώμην μου, ἥτις πιθανὸν νὰ εἶναι ἐσφαλμένη. Μὲ σκοπὸν ἐπικινετὸν νὰ φωτίσωσι περισσότερον τοὺς μαθητάς των ἠθέλησαν νὰ ἐξηγήσωσι φιλοσοφικῶς τὰς ἀρχὰς τῆς γλώσσης, καὶ οὕτω προέταξαν εἰς τὰς πραγματείας των τὴν Γαλλικὴν ἰδεολογίαν, οἱ μὲν πρὸ τοῦ Σύν-

(1) Ἡ τελευταία του ἐκδοσις συγχρυσμένη ὄχι μόνον μὲ τὴν πρώτην, ἀλλὰ μὲ τὴν πέμπτην καὶ ἑκτην, φαίνεται ὡς εἰκὼν ἀρίστου ζωγράφου πρὸς σχεδίασμα διδασκόμενου τὴν τέχνην. Ἐκ τούτου πρέπει νὰ μάθωσιν οἱ ἡμέτεροι σκληροὶ κριταί, ὅτι καὶ σοφοὶ ἄνδρες μὲ δευτέρας καὶ τρίτας φροντίδας τελειοῦσι τὰ ἔργα των, καὶ νὰ μὴ ζητῶσιν ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἀσθενεῖς ἔργα πρωτοφανῆ καὶ ἄμειπτα.

τακτικοῦ (1), οἱ δὲ πρὸ τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων, ἄλλοι δὲ τὴν ἐνδιέσπειραν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Μία ἀπὸ τὰς φιλοσοφικὰς ταύτας Γραμματικὰς, ἔχουσα κεφαλὴν τὴν λεγομένην Καθολικὴν Γραμματικὴν, προσπαθεῖ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἀρχὴν καὶ γένεσιν τῶν γλωσσῶν. Πρὸς τί ἡ τοιαύτη ἀκαιρία καὶ ἀτοπία, δὲν δύναμαι νὰ καταλάβω. Αἱ γνώσεις αὗται εἶναι καθ' ἑαυτὰς ὠφελιμώταται· ἀλλ' εἰς ἄλλον καιρὸν, καὶ τόπον, ὅχι εἰς Γραμματικὴν στοιχειώδη. Ἀφηρημέναι καὶ Καθολικαὶ ἔννοιαι ὀδηγοῦσαι εἰς τὰ συγκεκριμένα καὶ μερικὰ εἶναι ἐναντιώτατον τῆς τῶν παιδίων φύσεως, ἥτις ἀρχίζει τὰς γνώσεις τῆς ἀπὸ τὰ ἀτομικά. Εἰς κάμμιαν ἀπὸ τὰς ἐλληνικὰς Γραμματικὰς τῶν Γερμανῶν, εἰς κάμμιαν ἀπὸ τὰς τῆς πατρίου τῶν γλώσσης δὲν ἀπαντᾷται ἡ φιλοσοφία αὕτη. Καθολικὰς Γραμματικὰς ἴσως ἄλλο ἔθνος δὲν ἔγραψε πλειοτέρας καὶ τελειότερας παρὰ τοὺς Γερμανοὺς· ὅχι ὅμως διὰ παιδιὰ μανθάνοντα τὴν γλῶσσαν, ἀλλὰ διὰ νεανίσκους φιλοσοφούντας καὶ χρειαζόμενους νὰ ἐξεύρουν τοὺς γενικοὺς καὶ ἀναγκαίους νόμους πάσης γλώσσης, ὡς μανθάνουσι τοὺς ἀναγκαίους κανόνας τοῦ συλλογίζεσθαι. — "Ἄλλος νεωτερισμὸς, τὸν ὅποιον εἰμαι βέβαιος ὅτι κάνεις τῶν ἡμετέρων δὲν θέλει μιμηθῆν, εἶναι ἡ ἀλλαγὴ τῶν τῆς Γραμματικῆς ὄρων. Ὅσον τὰς δύο χιλιάδας ἐτῶν, ἀπ' Ἀριστοτέλους καὶ ἐφεξῆς διὰ Διονυσίου τοῦ Ὑρακῆος, Ἀπολλωνίου τοῦ Δυσκόλου, ἕως τῶν ἡμερῶν μας ὀνομάζομεν τὰ μέρη τοῦ λόγου ὄνομα, ῥῆμα, μετοχὴν, ἐπὶ ῥῆμα κτλ. Ποία ἔμπνευσις ἔγενεν εἰς ἓνα τῶν ἡμετέρων νὰ κινήσῃ τὴν Καμάριναν, καὶ νὰ μετονομάσῃ κατ' ἑγὼ ῥημα τὸ ῥῆμα, διαθετικὴν λέξιν τὸ ἐπίθετον, ὀριστικὴν λέξιν τὸ ἄρθρον καὶ ἄλλα ἀνήκουστα, δὲν καταλαμβάνω. Καὶ κακὴ ἂν ἦτο ἡ γλῶσσα τῆς Γραμματικῆς, εἶναι τερατωδεστάτη σύγχυσις νὰ θελήσωμεν νὰ τὴν ἀλλάξωμεν, καὶ πολλὸ πλεόν ἂν σπουδάζωμεν νὰ εἰσάξωμεν ὅρους ἀτυχεστάτους.

Τοιαύτας Γραμματικὰς, φίλη θυγάτριον, ἔχουσα εἰς χεῖρας, ἡπόρευς καὶ νὰ διδάξῃς ἐξ αὐτῶν τῶν υἱόν σου Ἀλέξανδρον καὶ τὰς θυγατέρας σου καὶ τί νὰ παραδράμῃς (ἐπειδὴ δὲν τὰ ἔκρινες ὅλα χρήσιμα), ὅταν πέρουσι καταπνιγόμενοι ἀπὸ τὴν κακὴν ἀρρώστιαν τῆς ἐρυγῆς ἔτρεχα ὁρμαίως εἰς τὸν ἄδην. Μετὰ δι-ετὴ βάσανον εὐρέθη σωτήρ μου ὁ αὐτόθι ἄριστος ἰατρός Πετροβίτζιος. Εὐθὺς ὅπου ἐπαρτήρησας ὅτι ἡδύναμην νὰ μεταχειρισθῶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς χεῖράς μου, ἤρχισας νὰ με ζήτης σύνταξιν νέας Γραμματικῆς· ἤρχισαν οἱ αὐτόθι καλοὶ φίλοι, Ἰάκωβος Ρώτας καὶ Μιχαὴλ Ροδοκανάκης, νὰ μ' ἐνθαρρύνουν εἰς τοιοῦτον ἐγχείρημα, προσμένοντες ὄργανον διδασκικὸν πῶν φιλάτων των τέκνων, καὶ ἐντεῦθεν δὲν ἔλειπεν ἡ φιλία (2) νὰ μ' ἐπιφορτίζεται δι' ἐπιστολῶν ἐλπίζουσα ἔργον καλὸν ἀπ' ἀνθρώπων, τοῦ ὁποίου ὅλα τὰ μέχρι τοῦδε πονήματα ἔχουν μᾶλλον χρεῖαν παραβλέψεως παρὰ ἐπαίνων. Προστέθη εἰς ταῦτα καὶ αἷτιον ἄλλο, τὸ ὅποιον μ' ἐπείσε τελευταῖον νὰ ἐμβῶ εἰς τὸ στάδιον. Οἱ Σμυρναῖοι, οἵτινες δὲν ἔπαυσάν ποτε νὰ σώζωσιν εἰς ἐμὲ τὴν ἐπὶ τῆς ἐκεῖ ὀκταετοῦς σχολαρχίας μου ἀγάπην των, μ' ὅλον ὅτι ἔχουσι διδάσκαλον ἀξίολογον, Ἀδράμιον τὸν Καισαρέα, ἐπροσχάλεσαν πάλιν καὶ ἐμὲ εἰς τὸ σχολεῖόν των με φωνὴν τέκνων πρὸς πατέρα, ἥτις τόσον κατένυξε τὴν καρδίαν μου, ὥστ' εὐθὺς ἤθελα θαλασσοπορήσειν ἐκεῖσε, ἐὰν δὲν μ' ἐκράτει κλινὴρ ἡ προειρημένη ἀρρώστια. Μένων σταθερὸς εἰς ταύτην τὴν γνώμην μου, ἐὰν συμβιδασθῇ με τὰς οἰκιακάς

(1) Ἀγαπῶ ἐλκρινῶς τὸν καλὸν καὶ σοφὸν Βάμβαν· ὅχι ὅμως ὑπ' ἀγάπης, ἀλλ' ὑπ' ἀληθείας λέγω, ὅτι ἡ Γραμματικὴ του περιέχει θησαυρὸν γνώσεων νεοφανῶν διὰ τὴν Ἑλλάδα. Διὰ νὰ τὴν καταστήσῃ ὠφελιμωτέραν εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν σχολείων, νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν κατ' ἀρχὰς τοῦ Συντακτικοῦ ἰδεολογίαν, νὰ συντέμῃ τὸ Συντακτικὸν ἀφαιρῶν χωρὶς βλάβην πολλὰ ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων παραδειγμάτων, καὶ νὰ προσθέσῃ τὸ περὶ Διαλέκτων.

(2) Τῶν εἰρημένων ἀνωτέρω σελ. α. Ὑποσημ.

μας περιστάσεις, δὲν ἀποφεύγω δι' ἄλλο τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, εἰμὴ διότι βλέπω μὲ χαρὰν μου ἀνέκφραστον ὅτι «ἐμοῦ πολλῶς ἔχει κάρρονας». Ἐστοχάσθην λοιπὸν ὅτι διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Σμύρνης, διὰ τὰ τέκνα τῶν φίλων μου καὶ διὰ τὸν ὅς τις ἄλλος κρίνῃ μὲ συγκατάδασιν τὸ ἔργον μου, ἐμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ μία νέα Γραμματικὴ, ἐὰν καὶ δὲν κριθῇ τῶν ἀριστείων ἀξία. Ἐχων ἐκ πολλοῦ χρόνου συναγμένας παρατηρήσεις ἀπὸ τὴν μελέτην τῶν συγγραφέων, ἔχων τὰς Γραμματικὰς τῶν εἰρημένων σοφῶν Γερμανῶν καὶ πολλὰς τῶν ἡμογενῶν μου, ἐνόμισα εὐκολον νὰ διατάξω τὴν προκειμένην ὕλην εἰς τὸ εἶδος, τὸ ὁποῖον ἔκρινα χρήσιμον. Ἦρχισα νὰ γράφω τὸν παρελθόντα Νοέμβριον, ὡς ἐξεύρεις, καὶ μὲ ἐπιμονὴν ἀδιακόπως ἐργαζόμενος, ἐφθασα τὸ τέλος εἰς τεσσαρῶν μηνῶν διάστημα. Προαπέστειλα ἐνταῦθα τὸ χειρόγραφον πρὸς τὸν φιλόκαλον καὶ φιλόμουσον φίλον μου Δημήτριον Ποστολάκην νὰ φροντίσῃ τὴν ἐκ τῆς κηρυγρίας ἄδειαν τοῦ τύπου· καὶ κατόπιν ἐφθασα κ' ἐγὼ κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἀπριλίου. Ἡ βιβλίον ἤρχισε νὰ τυπóνεται τότε, καὶ τώρα βλέπει τὸ φῶς.

Ἄλλα τί ἐχρεαζόμεθα νέαν Γραμματικὴν ἀφοῦ ἐπήνεσας τόσον τὴν τοῦ Βουτμάνου, τὴν ὁποίαν ἔχει ἥδη τὸ γένος; ἐμπορεῖ δικαίως νὰ μ' ἐρωτήσῃ καθεὶς. Ἡ ἐρώτησις γίνεται ἐν καιρῷ, ἐπειδὴ ἀποκρινόμενος εἰς αὐτὴν, εὐκολύνω τὴν αἰτιολογίαν τῆς διατάξεως τοῦ νέου τούτου βιβλίου. Οἱ διδάσκαλοι τῆς Γερμανίας συντάσσοντες τὰς Ἑλληνικὰς Γραμματικὰς των διὰ τοὺς ὁμογενεῖς των νέους, εἰδήμονας ἤδη τῆς πατρίδος των Γραμματικῆς καὶ γλώσσης, ὅπως οὖν εἰδήμονας τῆς Γραμματικῆς τῆς τῶν Ῥωμαίων γλώσσης, προβάλλουσιν εἰς αὐτοὺς εὐθὺς ὁλόκληρον τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν μὲ ὅλας τῆς τὰς διαλέκτους ἀπ' ἀρχῆς δι' ὅλης τῆς πραγματείας. Μὲ ἔκτασιν ἱκανὴν πραγματεύονται περὶ τῶν στοιχείων, συνάπτοντες καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς εὐρέσεως των· θεωροῦσιν εὐθὺς ὅλας τῶν τὰς δυνάμεις, καὶ ἐπομένως τὰς ἀντ' ἀλλήλων μεταλήψεις, τὸ μήκος καὶ τὴν βραχυτέτα, ὅλην τὴν θεωρίαν τῆς προσώδιας, τὰ περὶ τόνων, περὶ συναιρέσεως καὶ κράσεως εἰς λέξεις Ἀττικὰς καὶ τῶν ἄλλων διαλέκτων. Ἐπειτα μεταβαίνοντες εἰς τὰς τρεῖς κλίσεις, ἰσαριθμούς τῆς τῶν Λατίνων φωνῆς, ἐξετάζουν εἰς πᾶσαν μίαν τοὺς τύπους ὧν των διαλέκτων, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως συσσωρεύοντες ὅλον τὸ ἐτυμολογικὸν εἰς ἓν μέρος. Εἰς δὲ τὸ Συντακτικὸν ὑποθέτοντες τὸν μαθητὴν των εἰδήμονα πολλῶν ἐκ τῆς Λατινικῆς Γραμματικῆς, τὰ παρατρέχουσι, καὶ μεταχειρίζονται καὶ μέθοδον εἰς πολλὰ τῆς συνήθους μὴς διάφορον, περὶ τῆς ὁποίας θέλω ὁμιλήσῃν ἀκροβιγῶς ἐφεξῆς, ὅταν δώσω λόγον περὶ τοῦ συντακτικοῦ τῆς ἡμετέρας. Ὑποθέσατε τώρα, φίλοι μου, παῖδα Ἑλλῆνα μεταβαίνοντα ἐκ τῶν κοινῶν λεγομένων γραμμάτων εἰς τὸ Ἑλληνικὸν σχολεῖον, καὶ λαμβάνοντα εἰς χεῖρας τὴν Βουτμάνειον Γραμματικὴν. Τί μὲ μαθῇ οὗτος ἐξ αὐτῆς; τὰ περὶ προσώδιας; ἐνῷ δὲν ἐξεύρει ἀκόμη κανένα τύπον ὀνόματος; τὰ περὶ διαλέκτων; ἐνῷ ἀκόμη δὲν ἐξεύρει ἐντελῶς τὴν λαλουμένην; Κυθεῖς καταλαμβάνει τὸ ἀδύνατον χωρὶς νὰ ἐκταθῇ περὶ τούτου πλατύτερον. Χρεαζόμεθα λοιπὸν, τοῦλάχιστον ἕως νὰ διαταχθῶσι μεθοδικῶς τὰ κοινὰ μας σχολεῖα, μέθοδον ἄλλην, τὴν ὁποίαν ἐπροσπάθησα νὰ εἰσάξω εἰς τὸ βιβλίον μου τοῦτο ὡς ἐφεξῆς.

Ἐχώρισα, ὅσον ἦτο δυνατόν, τὴν Ἀττικὴν τῶν πεζογράφων γλῶσσαν ἀπὸ τὴν ποιητικὴν καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας διαλέκτους, ἐπειδὴ οἱ παῖδες τῶν Ἑλλήνων προηγουμένως πρῶτον εἰς τὴν ὁμαλωτέραν γλῶσσαν τῶν πεζῶν, ὡς συγγενεστάτην τῆς ὁποίας ὁμιλεῖ τὴν σήμερον τὸ ὑγιὲς μέρος τοῦ ἔθνους, καὶ ἔπειτα μαθάνουσιν εὐκόλως τὰς παντοδαπὰς διαφορὰς τῶν τύπων τῶν ἄλλων διαλέκτων. Ἐγεννήθησαν λοιπὸν ἐκ τῆς διαιρέσεως ταύτης δύο μεγάλα μέρη, ἡ Γραμματικὴ τῶν Ἀττικῶν πεζογράφων καὶ ἡ κατὰ διαλέκτους. Τὴν πρώτην ὑπεδαίρεσα, ὡς ὁ Γαζής, εἰς βιβλία τέσσαρα διὰ νὰ προβάλουν κατ' ὀλίγον οἱ πρωτότεροι ἐκ τῶν εὐκολωτέρων ἀσυγχύτως εἰς τὰ δυσκολώτερα.

Εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον, ἀφοῦ ἐδαίρεσα χωρὶς ὑψηλὴν θεωρίαν τὰ εἰκοσι-

τέσσαρα γράμματα, ἔβαλα ἀπλοῦς τοὺς τύπους τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου, ἀποφεύγων τοὺς ὀρισμοὺς καὶ τὰς φιλοσοφικὰς ἐξηγήσεις ὡς σκοτιστικὰ καὶ συγχυστικὰ τῆς τῶν παίδων διανοίας. Μέθοδος ἀρίστη, λέγουσιν ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου οἱ σοφοί, εἶναι νὰ βαδίζῃ τις ἐκ τῶν γνωστῶν εἰς τὰ ἀγνωστα. Γνωστὰ δὲ πρέπει νὰ ἐκλαμβάνωνται ὅσα ἐξεύρει ὁ μαθητής, ἀλλ' ὄχι ὅσα ὁ διδάσκαλος. Πᾶν παιδίον, τὸ ὁποῖον λαμβάνει εἰς χεῖρας τὴν Γραμματικὴν, ἐξεύρει τὰ εἰκοσιτέσσαρα γράμματα καὶ τὸν συλλαβισμόν, ἐπειδὴ ἔμαθεν ἤδη νὰ ἀναγινώσκει. Εὐκόλα λοιπὸν ἐμπορεῖ νὰ μάθῃ καὶ ὅτι ἐκ τῶν γραμμάτων τόσα εἶναι φωνήεντα καὶ τόσα εἶναι σύμφωνα, καὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν γίνονται αἱ συλλαβαί (ὄχι αἱ μακραί καὶ αἱ βραχεῖαι· τοῦτο μὲν θάναται εἰς τὴν δευτέραν περίοδον τῶν μαθημάτων του), καὶ ἐκ τῶν συλλαβῶν αἱ λέξεις. Πᾶν παιδίον ἐξεύρει νὰ ὁμιλῇ ὅπως οὖν τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν. Εὐκόλα λοιπὸν, νέε διδάσκαλε, ἐμπορεῖς νὰ τὸ διδάξῃς, ὅτι πατήρ, μήτηρ, ἀδελφὴ, ψωμίον, μαχαίριον κτλ. εἶναι ὀνόματα· τρώγω, κόπτω, περιπατῶ κτλ. εἶναι ῥήματα· ὁμοίως καὶ περὶ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ λόγου, χωρὶς νὰ ζαλίζεται ἀπὸ τὴν εἰς τὸ βιβλίον φιλοσοφίαν. Ἀναγκαιότατον εἰς τοὺς νέους εἶναι νὰ λάβωσιν ἔξιν τοῦ νὰ κλίνωσιν ἐκ στήθους τὰ κλιτὰ μέρη τοῦ λόγου. Διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον πρέπει νὰ ἐκλέγωνται ἑλληνικαὶ περικοπαὶ περιέχουσαι ὀνόματα πρωτόκλιτα καὶ δευτερόκλιτα, καὶ κατ' ὀλίγον τῶν ἄλλων κλίσεων. Τοιαύτας ἐκλογὰς ἔκαμεν ὁ σοφὸς Γερμανὸς Ἰακωβίσιος (Jacobus) εἰς τὰ Στοιχεῖά του τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, συλλογὴ ἀξιόλογος, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε πρὸ πολλοῦ τοῦ γένος διὰ Θεοκλήτου Φαρμακίδου. Μία ἐκ τῶν πρώτων τούτων περικοπῶν εἶναι. Ἡ μέθῃ μικρὰ μανία ἐστίν. Ἀφοῦ, διδάσκαλε, ἐξηγήσης εἰς τὸν μικρὸν μαθητὴν σου τὴν ἔννοιαν τοῦ γνωμικοῦ, δεῖξέ του εἰς τὴν Γραμματικὴν (σελ. 6—7) τὸν τύπον τιμῆ, καὶ πρόσταξέ τον νὰ κλίνῃ μέθῃ μέθης κτλ. ὡς εἶναι τιμὴ τιμῆς κτλ. ἔπειτα τὸ μικρὰ μικρᾶς κτλ. εἰς τὸ χαρὰ χαρᾶς κτλ. καὶ τελευταῖον τὸ μανία εἰς τὸ σοφία. Διὰ νὰ γυμνάζεται περισσότερον ὁ νέος, δὸς του καὶ ἄλλα ὅμοια ὀνόματα νὰ κλίνῃ παρεκτὸς τῶν περιεχομένων εἰς τὸ τῆς ἡμέρας ἑλληνικὸν κείμενον. Διὰ τοῦτο πρὸς εὐκολίαν καὶ τῶν μαθητῶν καὶ τῶν διδασκάλων ἐπρόσθεσα εἰς πᾶσαν κλίσιν κατάλογον παραδειγμάτων διὰ γύμνασιν· ἐκ τούτων ἐμπορεῖ νὰ προβάλλῃ τινὰ καθ' ἑκάστην ὁ διδάσκαλος ἕως οὗ ν' ἀποκτήσῃ ἔξιν ὁ μαθητής του. Ἀλλὰ διὰ νὰ δείξω πῶς πρέπει νὰ ἐπεξεργάζεται ὁ διδάσκαλος ὅλην τὴν τεχνολογίαν τοῦ ὀνόματος καὶ πῶς νὰ χωρῇ εἰς τὴν κλίσιν τὸν ῥήματος, εἶναι χρεῖα νὰ γράψω χωριστὴν διατριβὴν ἐκτεταμένην, ὁποῖαν δὲν με συγχωροῦσιν οὐτ' ὁ καιρὸς οὐτ' ὁ τόπος τοῦ προλόγου. — Εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον κατεχώρισα ἐκ τῶν ἀνωμάτων ὀνομάτων ὅσα μόνον ἀπαντῶνται συχνάκις εἰς τοὺς πεζογράφους.

Εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον ἀρχίσας πάλιν, ὡς ὁ Θεόδωρος, ἀπὸ τῶν γραμμάτων, ἐξέτασα ἀκριβέστερα τὰ εἰς τὸ πρῶτον περιεχόμενα. Ἐπειδὴ οἱ τύποι τοῦ πρώτου εἶναι αὐτὸ τοῦτο, τύποι καὶ κανόνες, δὲν πρέπει πλέον νὰ κανονίζωνται οἱ κανόνες, ἀλλὰ νὰ σημειώνωνται αἱ ἐξαίρεσεις καὶ αἱ παραλλαγαί. Εἰς τὰ ῥήματα, φέρ' εἰπεῖν, ἐὰν διδάξῃς τὸν μαθητὴν, ὅτι τὸ δεύτερον πρόσωπον γίνεται ἐκ τοῦ πρώτου με τροπὴν τοῦ ω εἰς ε, ὁ προστακτικὸς ἐνεστώς ἀπὸ τῶν τῆς ὀριστικῆς με τροπὴν τοῦ ω εἰς ε ἢ ἀπὸ τῶν ἐνικῶν τοῦ παρατακτικοῦ με ἀφαίρεσιν τῆς αὐξήσεως, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, εἶναι περιττὴ ματαιοπονία, ἐπειδὴ ὁ μαθητής ἐξεύρει ἀπὸ τῆς πρώτης περιόδου, ὅτι τὸ ἐν εἶναι τύπτει καὶ τὸ ἄλλο τύπτει, καὶ ὅταν ἀκούῃ τοιαῦτα, ἐμπορεῖ, ἂν τὸν συγχωρήσῃ ἡ παιδικὴ του ἡλικία, νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν διδάσκαλον τὸ τοῦ κωμικοῦ,

Ἄτάρ τί ταῦθ' ἄ πάντες ἴσμεν μανθάνω;

Εἶναι δὲ ἀναγκαῖον νὰ τὸν κάμῃς προσεκτικόν, ὅτι χαρακτὴρ τοῦ μέλλοντος

εἶναι πάντοτε τὸ σ, τὸ ὅτιον κάμναι ἀπὸ τὰς Βουκορεστιανὰς γραμματικὰς δὲν ἐσημείωσε, μ' ὅλον ὅτι δὲν διέφυγε τὴν δξύνουαν Θεοδώριον τοῦ Γαζῆ (1). — Μετὰ τὰ περὶ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων τοῦ ῥήματος κατέταξα ἀλφαριθμητικὸν κατάλογον τῶν ὁμαλῶν ῥημάτων, ἓνα τῶν βαρυτόνων καὶ δευτέρων τῶν περισπωμένων (σελ. 128.—137), μὲ μικρὰν ἐρμηνεῖαν τῆς σημασίας των. Οἱ κατάλογοι οὗτοι βοηθοῦν πολὺ τοὺς ἀρχαίους ὅχι μόνον νὰ κλίνωσι τὰ ῥήματα ἐφαρμοζόντες τα εἰς τοὺς προεκτεθειμένους κανόνας, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰ εὐρίσκωσι προχείρως εἰς τὴν Γραμματικὴν χωρὶς νὰ προστρέχωσιν ἀκόμη εἰς τὰ λεξικά, καὶ, τὸ μέγιστον, νὰ μεταχειρίζονται Μέσους χρόνους εἰς ὅσα μόνον εὐρίσκονται χρήσιμοι καὶ νὰ μὴ συνειθίζωνται ἐξ ἀρχῆς νὰ τὸν μεταχειρίζωνται εἰς ὅλα τὰ ῥήματα, ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ δὲν ἔχουν τοιοῦτους χρόνους, καὶ οὕτως ἐκ κακῆς ἔξεως νὰ ὀλισθαίνωσιν ἔπειτα εἰς τὸ βαρβαρίζειν καὶ σολοικίζειν. — Ὁ κατάλογος τῶν ἀνωμαλῶν ῥημάτων περιλαμβάνει μόνον ὅσα τοιαῦτα ἀπαντῶνται εἰς τοὺς πεζογράφους, εἰς τοὺς ὁποίους ἀσχολοῦνται κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους οἱ νέοι.

Εἰς τὸ τρίτον βιβλίον, τὸ ὅποιον περιέχει τὴν ἔτυμολογίαν τῶν μερῶν τοῦ λόγου, ἤγουν περὶ τῶν παραγῶγων καὶ συνθέτων, προηγήθησαν μὲν τὰ περὶ μεταλήψεως γραμμάτων καὶ συναίρεσεως καὶ κράσεως καὶ ἀποστροφῆς ὡς σαφηνιστικά πολλῶν μερῶν τῆς παραγωγῆς, ἠκολούθησαν δὲ μετὰ τὴν ἔκθεσιν τῶν εἰδῶν τῆς παραγωγῆς καὶ συνθέτου λέξεως οἱ ὀρθογραφικοὶ κανόνες, οἵτινες δὲν ἐμποροῦν νὰ ἐξηγηθῶσιν ἐντελῶς πρὸ τοῦ ἔτυμολογικοῦ μέρους ὡς εἰς αὐτὸ κυρίως ἐνδισπαρμένοι. Ἐπειδὴ δὲ πείρα πολυχρόνιος μ' ἐδίδασκεν, ὅτι οἱ παῖδες εὐθὺς ἀφ' οὗ ἀσκηθῶσιν εἰς τὰς κλίσεις τῶν μερῶν τοῦ λόγου, πρέπει μαζὴ μὲ τὴν ἐκ τυπικῆς καταλήξεως ὀρθογραφίαν ν' ἀρχίζωσι καὶ τὴν ἐκ παραγωγῆς ἀπλουτέραν καὶ τὴν τῆς ὀρθῆς χρήσεως τῶν τόνων διὰ τοῦτο ἐπρόσθεσα εἰς τὸ τέλος τοὺς ἀναγκαιοτέρους κανόνας περὶ μακρῶν καὶ βραγέων καὶ τοὺς τῶν τόνων (σελ. 498—499) καὶ τοὺς περὶ ὀρθογραφίας (202—203), διὰ νὰ τοὺς ἀποστηθίζουσιν σύγκαιρα οἱ νέοι καὶ νὰ ἐρωτῶνται δι' αὐτὰν ἀπὸ τὸν διδάσκαλον καθ' ἑκάστην διὰ τί, φέρ' εἰπεῖν, δξύνεται τὸ λόγος ἢ διὰ τί γράφεται μὲ ο τὸ ἀγνόητος κτλ. — Ἀλλ' εἰς τὸ δεῦτερον καὶ τρίτον βιβλίον γίνεται λόγος περὶ οὐσιαστικῶν καὶ προσηγορικῶν ὀνομάτων, περὶ ἀφρημένων καὶ συγκεκριμένων, καὶ ἄλλων φιλοσοφικῶν ἐξηγήσιν χρειζομένων. Πῶς θέλουσιν τὰ καταλάβειν οἱ νέοι χωρὶς βοήθειαν τῆς ἰδεολογίας; ἐμποροῦν νὰ ἐρωτήσουν οἱ φίλοι τῆς φιλοσοφικῆς Γραμματικῆς. Καθὼς καταλαμβάνουσιν, ἀποκρίνομαι, τὸ συντακτικὸν χωρὶς νὰ διδαχθῶσιν ἀκόμη τοὺς περὶ κρίσεως καὶ συλλογισμοῦ κανόνας τῆς Λογικῆς, οἵτινες εἶναι ἡ ἀληθινὴ βάσις τῆς συντάξεως τοῦ λόγου. Ἐπειτα ἡ Γραμματικὴ καθ' ἑαυτὴν περιέχει ἐκείνην τὴν μερίδα τῆς φιλοσοφίας, ἥτις εἶναι ἡ καθαρὴ κατὰ τὴν εὐληπτα τὰ μαθήματά της χωρὶς νὰ τρομάξῃ τὸν νέον μὲ δυσνοήτους λεπτολογίας. Θέλεις νὰ διδάξῃς τὸν μαθητὴν σου μὲ συντομίαν τί εἶναι προσηγορικὸν ὄνομα; Ὀνομα, εἰπὲ πρὸς αὐτόν, τὸ ὅποιον ἀποδίδεται εἰς πολλὰ πράγματα, καθὼς τὸ ἄνθρωπος ἀποδίδεται εἰς ὅλον τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, τὸ ἵππος εἰς ὅλους τοὺς ἵππους κτλ., λέγεται προσηγορικόν. Περὶ τοῦ ἀφρημένου διδάξέ τον, ὅτι γλυκύτης δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον χωρὶς τὸ γλυκὺ μέλι, οὐδὲ λευκότης χωρὶς τὴν λευκὴν χιόνα κτλ. Τὰ ὀνόματα λοιπὸν, μὲ τὰ ὁποῖα σημαίνονται τοιαῦται ἰδιότητες καθ' ἑαυτὰς ἀνύπαρκτοι, λέγονται ἀφρημένα ὅσα δὲ σημαίνουν τὴν ἰδιότητα μαζὴ μὲ τὸ πρᾶγμα, τὸ ὅποιον τὴν ἔχει ὡς γλυκὺ μέλι, πικρὸν ἀψίνθιον, λευκὸς χάρτης κτλ. λέγονται συγκεκριμένα. Ὁ νέος, μάλιστα εἰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην περίοδον

(1) « Τὸν πρῶτον μέλλοντα εἰς ὡ λήγειν, καὶ συνάρεσθαι τῷ ἐνεστώτι, καὶ πρὸ τοῦ ὡ ἔχειν τὸ σ ἥτοι ἐνεργεία, ἀκούω ἀκούσω, ἢ δυνάμει, τύπτω τύψω. » Βιβλ. Β'. σελ. 79. ἔκδ. Βεν.τ. 1781.

τέσσαρα γράμματα, ἔβαλα ἀπλοῦς τοὺς τύπους τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου, ἀποφθεύγων τοὺς ὀρισμοὺς καὶ τὰς φιλοσοφικὰς ἐξηγήσεις ὡς σκοτιστικὰ καὶ συγχυστικὰ τῆς τῶν παίδων διανοίας. Μέθοδος ἀρίστη, λέγουσιν ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου οἱ σοφοί, εἶναι νὰ βαδίζῃ τις ἐκ τῶν γνωστῶν εἰς τὰ ἀγνωστα. Γνωστὰ δὲ πρέπει νὰ ἐκλαμβάνονται ὅσα ἐξεύρει ὁ μαθητῆς, ἀλλ' ὅχι ὅσα ὁ διδάσκαλος. Πᾶν παιδίον, τὸ ὁποῖον λαμβάνει εἰς χεῖρας τὴν Γραμματικὴν, ἐξεύρει τὰ ἐκποστέσσαρα γράμματα καὶ τὸν συλλαβισμόν, ἐπειδὴ ἔμαθεν ἤδη νὰ ἀναγινώσκει. Εὐκόλα λοιπὸν ἐμπορεῖ νὰ μάθῃ καὶ ὅτι ἐκ τῶν γραμμάτων τόσα εἶναι φωνήεντα καὶ τόσα εἶναι σύμφωνα, καὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν γίνονται αἱ συλλαβαί (ὅχι αἱ μακραὶ καὶ αἱ βραχεῖαι· τοῦτο μὲν θάναται εἰς τὴν δευτέραν περίοδον τῶν μαθημάτων του), καὶ ἐκ τῶν συλλαβῶν αἱ λέξεις. Πᾶν παιδίον ἐξεύρει νὰ ὁμιλῇ ὁπώσῃ τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν. Εὐκόλα λοιπὸν, νέε διδάσκαλε, ἐμπορεῖς νὰ τὸ διδάξῃς, ὅτι πατήρ, μήτηρ, ἀδελφῆ, ψυμῖον, μαχαίριον κτλ. εἶναι ὀνόματα· τρώγω, κόπτω, περιπατῶ κτλ. εἶναι ῥήματα· ὁμοίως καὶ περὶ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ λόγου, χωρὶς νὰ ζαλίζεται ὁ νοῦς του ἀπὸ τὴν εἰς τὸ βιβλίον φιλοσοφίαν. Ἀναγκαιότατον εἰς τοὺς νέους εἶναι νὰ λάβωσιν ἕξιν τοῦ νὰ κλίνωσιν ἐκ στήθους τὰ κλιτὰ μέρη τοῦ λόγου. Διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον πρέπει νὰ ἐκλέγωνται ἑλληνικαὶ περιόχουσαι ὀνόματα πρωτόκλιτα καὶ δευτερόκλιτα, καὶ κατ' ὀλίγον τῶν ἄλλων κλίσεων. Τοιαύτας ἐκλογὰς ἔκαμεν ὁ σοφὸς Γερμανὸς Ἰακωβῖσιος (Jacobus) εἰς τὰ Στοιχεῖά του τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, συλλογὴ ἀξιόλογος, τὴν ὅποian ἀπέκτισε πρὸ πολλοῦ τὸ γένος διὰ Θεοκλήτου Φαρμακίδου. Μία ἐκ τῶν πρώτων τούτων περιχοπῶν εἶναι. Ἡ μέθη μικρὰ μανία ἐστίν. Ἀφοῦ, διδάσκαλε, ἐξηγήσης εἰς τὸν μικρὸν μαθητὴν σου τὴν ἔννοιαν τοῦ γνωμοκοῦ, δεῖξέ του εἰς τὴν Γραμματικὴν (σελ. 6—7) τὸν τύπον τιμῆ, καὶ πρόσταξέ τον νὰ κλίνῃ μέθη μέθης κτλ. ὡς εἶναι τιμὴ τιμῆς κτλ. ἔπειτα τὸ μικρὰ μικρᾶς κτλ. εἰς τὸ χαρὰ χαρᾶς κτλ. καὶ τελευταῖον τὸ μανία εἰς τὸ σοφία. Διὰ νὰ γυμνάζεται περισσύτερον ὁ νέος, ὁὗς του καὶ ἄλλα ὅμοια ὀνόματα νὰ κλίνῃ παρεκτός τῶν περιεχομένων εἰς τὸ τῆς ἡμέρας ἑλληνικὸν κείμενον. Διὰ τοῦτο πρὸς εὐκολίαν καὶ τῶν μαθητῶν καὶ τῶν διδασκάλων ἐπρόβλεπα εἰς πᾶσαν κλίσιν κατάλογον παραδειγμάτων διὰ γύμνασιν· ἐκ τούτων ἐμπορεῖ νὰ προβάλλῃ τινὰ καθ' ἑκάστην ὁ διδάσκαλος ἕως οὗ ν' ἀποκτήσῃ ἕξιν ὁ μαθητῆς του. Ἀλλὰ διὰ νὰ δεῖξω πῶς πρέπει νὰ ἐπεξεργάζεται ὁ διδάσκαλος ὅλην τὴν τεχνολογίαν τοῦ ὀνόματος καὶ πῶς νὰ χωρῇ εἰς τὴν κλίσιν τοῦ ῥήματος, εἶναι χρεῖα νὰ γράψω χωριστὴν διατριβὴν ἐκτεταμένην, ὅποian δὲν με συγχωροῦσιν οὐτ' ὁ καιρὸς οὐτ' ὁ τόπος τοῦ προλόγου. — Εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον κατεχώρισα ἐκ τῶν ἀνωμάτων ὀνομάτων ὅσα μόνον ἀπαντῶνται συχνάκις εἰς τοὺς πεζογράφους.

Εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον ἀρχίσας πάλιν, ὡς ὁ Θεόδωρος, ἀπὸ τῶν γραμμάτων, ἐξέτασα ἀκριβέστερα τὰ εἰς τὸ πρῶτον περιεχόμενα. Ἐπειδὴ οἱ τύποι τοῦ πρώτου εἶναι αὐτοῦ τοῦτο, τύποι καὶ κανόνες, δὲν πρέπει πλέον νὰ κανονίζονται οἱ κανόνες, ἀλλὰ νὰ σημειώνωνται αἱ ἐξαίρεσεις καὶ αἱ παραλλαγαί. Εἰς τὰ ῥήματα, φέρ' εἰπεῖν, ἔαν διδάξῃς τὸν μαθητὴν, ὅτι τὸ δεύτερον πρόσωπον γίνεται ἐκ τοῦ πρώτου με τροπὴν τοῦ ω εἰς εἰς, ὁ προστακτικὸς ἐνεστώς ἀπὸ τῶν τῆς ὀριστικῆς με τροπὴν τοῦ ω εἰς εἰς ἢ ἀπὸ τὸ τρίτον ἐνικὸν τοῦ παρατακτικοῦ με ἀφαίρεσιν τῆς αὐξήσεως, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, εἶναι περιττὴ ματαιοπονία, ἐπειδὴ ὁ μαθητῆς ἐξεύρει ἀπὸ τῆς πρώτης περιόδου, ὅτι τὸ ἐν εἶναι τύπτεις καὶ τὸ ἄλλο τύπτε, καὶ ὅταν ἀκούῃ τοιαῦτα, ἐμπορεῖ, ἂν τὸν συγχωρήσῃ ἡ παιδικὴ του ἡλικία, νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν διδάσκαλον τὸ τοῦ κωμικοῦ,

Ἄτάρ τί ταῦθ' ἄ πάντες ἴσμεν μανθάνω;

Εἶναι δὲ ἀναγκαῖον νὰ τὸν κάμῃς προσεκτικόν, ὅτι χαρακτὴρ τοῦ μέλλοντος

εἶναι πάντοτε τὸ σ, τὸ ὅπιον κάμναι ἀπὸ τὰς Βουκορεστιανὰς γραμματικὰς δὲν ἐσημείωσε, μ' ὅλον ὅτι δὲν διέφυγε τὴν δξύνουαν Θεοδώριον τοῦ Γαζῆ (1). — Μετὰ τὰ περὶ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων τοῦ ῥήματος κατέταξε ἀλφαριθμητικὴν κατάλογον τῶν ὁμαλῶν ῥημάτων, ἓνα τῶν βαρυτόνων καὶ δευτέρων τῶν περισπωμένων (σελ. 128.—137), μὲ μικρὰν ἐρμηνείαν τῆς σημασίας των. Οἱ κατάλογοι οὗτοι βοηθοῦν πολὺ τοὺς ἀρχαίους ὅχι μόνον νὰ κλίνωσι τὰ ῥήματα ἐφαρμοζόντες τα εἰς τοὺς προεκτεθειμένους κανόνας, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰ εὐρίσκωσι προχείρως εἰς τὴν Γραμματικὴν χωρὶς νὰ προστρέχωσιν ἀκόμη εἰς τὰ λεξικά, καὶ, τὸ μέγιστον, νὰ μεταχειρίζονται Μέσους χρόνους εἰς ὅσα μόνον εὐρίσκονται χρήσιμοι καὶ νὰ μὴ συνειθίζωνται ἐξ ἀρχῆς νὰ τὸν μεταχειρίζωνται εἰς ὅλα τὰ ῥήματα, ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ δὲν ἔχουν τοιοῦτους χρόνους, καὶ οὕτως ἐκ κακῆς ἔξεως νὰ ὀλισθαίνωσιν ἔπειτα εἰς τὸ βαρβαρίζειν καὶ σολοικίζειν. — Ὁ κατάλογος τῶν ἀνωμάλων ῥημάτων περιλαμβάνει μόνον ὅσα τοιαῦτα ἀπαντῶνται εἰς τοὺς πεζογράφους, εἰς τοὺς ὁποίους ἀσχολοῦνται κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους οἱ νέοι.

Εἰς τὸ τρίτον βιβλίον, τὸ ὅποιον περιέχει τὴν ἐτυμολογίαν τῶν μερῶν τοῦ λόγου, ἤγουν περὶ τῶν παραγῶγων καὶ συνθέτων, προηγήθησαν μὲν τὰ περὶ μεταλήψεως γραμμάτων καὶ συναρέσεως καὶ κράσεως καὶ ἀποστροφῆς ὡς σαφηνιστικά πολλῶν μερῶν τῆς συνθέσεως καὶ παραγωγῆς, ἠκολούθησαν δὲ μετὰ τὴν ἔκθεσιν τῶν εἰδῶν τῆς παραγωγῆς καὶ συνθέτου λέξεως οἱ ὀρθογραφικοὶ κανόνες, οἵτινες δὲν ἐμποροῦν νὰ ἐξηγηθῶσιν ἐντελῶς πρὸ τοῦ ἐτυμολογικοῦ μέρους ὡς εἰς αὐτὸ κυρίως ἐνδισπαρμένοι. Ἐπειδὴ δὲ πείρα πολυχρόνιος μ' ἐδίδασκεν, ὅτι οἱ παῖδες εὐθὺς ἀφ' οὗ ἀσκηθῶσιν εἰς τὰς κλίσεις τῶν μερῶν τοῦ λόγου, πρέπει μαζὴ μὲ τὴν ἐκ τυπικῆς καταλήξεως ὀρθογραφίαν ν' ἀρχίζωσι καὶ τὴν ἐκ παραγωγῆς ἀπλουστέραν καὶ τὴν τῆς ὀρθῆς χρήσεως τῶν τόνων διὰ τοῦτο ἐπρόσθετα εἰς τὸ τέλος τοὺς ἀναγκαιοτέρους κανόνας περὶ μακρῶν καὶ βραχέων καὶ τοὺς τῶν τόνων (σελ. 198—199) καὶ τοὺς περὶ ὀρθογραφίας (202—203), διὰ νὰ τοὺς ἀποστηθίσουν σύγκαιρα οἱ νέοι καὶ νὰ ἐρωτῶνται δι' αὐτῶν ἀπὸ τὸν διδάσκαλον καθ' ἑκάστην διὰ τί, φέρ' εἰπεῖν, δξύνεται τὸ λόγος ἢ διὰ τί γράφεται μὲ ο τὸ ἀγιότης κτλ. — Ἀλλ' εἰς τὸ δευτέρον καὶ τρίτον βιβλίον γίνονται λόγος περὶ οὐσιαστικῶν καὶ προσηγορικῶν ὀνομάτων, περὶ ἀφηρημένων καὶ συγκεκριμένων, καὶ ἄλλων φιλοσοφικῶν ἐξηγήσεων χρειζομένων. Πῶς θέλουσιν τὰ καταλάβειν οἱ νέοι χωρὶς βοήθειαν τῆς ἰδεολογίας; ἐμποροῦν νὰ ἐρωτήσουν οἱ φίλοι τῆς φιλοσοφικῆς Γραμματικῆς. Καθὼς καταλαμβάνουν, ἀποκρίνομαι, τὸ συντακτικὸν χωρὶς νὰ διδαχθῶσιν ἀκόμη τοὺς περὶ κρίσεως καὶ συλλογισμοῦ κανόνας τῆς Λογικῆς, οἵτινες εἶναι ἡ ἀληθινὴ βάσις τῆς συντάξεως τοῦ λόγου. Ἐπειτα ἡ Γραμματικὴ καθ' ἑαυτὴν περιέχει ἐκείνην τὴν μερίδα τῆς φιλοσοφίας, ἣτις εἶναι ἱκανὴ νὰ καταστήσῃ εὐληπτα τὰ μαθήματά της χωρὶς νὰ τρομάξῃ τὸν νέον μὲ δυσνοήτους λεπτολογίας. Θέλεις νὰ διδάξῃς τὸν μαθητὴν σου μὲ συντομίαν τί εἶναι προσηγορικὸν ὄνομα; Ὀνομα, εἶπε πρὸς αὐτόν, τὸ ὅποιον ἀποδίδεται εἰς πολλὰ πράγματα, καθὼς τὸ ἄνθρωπος ἀποδίδεται εἰς ὅλον τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, τὸ ἵππος εἰς ὅλους τοὺς ἵππους κτλ., λέγεται προσηγορικόν. Περὶ τοῦ ἀφηρημένου διδάξέ τον, ὅτι γλυκύτης δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον χωρὶς τὸ γλυκὺ μέλι, οὐδὲ λευκότης χωρὶς τὴν λευκὴν χιόνα κτλ. Τὰ ὀνόματα λοιπὸν, μὲ τὰ ὅποια σημαίνονται τοιαῦτα ἰδιότητες καθ' ἑαυτὰς ἀνυπαρκτοὶ, λέγονται ἀφηρημένα· ὅσα δὲ σημαίνουν τὴν ἰδιότητα μαζὴ μὲ τὸ πρᾶγμα, τὸ ὅποιον τὴν ἔχει· οἷον γλυκὺ μέλι, πικρὸν ἀψίνθιον, λευκὸς χάρτης κτλ. λέγονται συγκεκριμένα. Ὁ νέος, μάλιστα εἰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην περίοδον

(1) « Τὸν πρῶτον μέλλοντα εἰς ὦ λήγειν, καὶ συνάρχεσθαι τῷ ἐνεστώτι, καὶ πρὸ τοῦ ὦ ἔχειν τὸ σ ἥτοι ἐνεργεία, ἀκούω ἀκούσω, ἡ δυνάμει, τύπτω τύψω. » Βιβλ. Β'. σελ. 79. ἔκδ. Βενετ. 1781.

τῶν μαθημάτων, καταλαμβάνει εὐκόλως ὅσα χρειάζεται, καὶ οὕτω προετοιμάζεται νὰ τὰ νοήσῃ τελειότερα εἰς τὴν λογικὴν. — Ἐπιστρέφω εἰς τὸ προκείμενον νὰ εἶπω τὰ περὶ τοῦ Συντακτικοῦ.

Εἰς τὸ τέταρτον βιβλίον τὸ περὶ Συντάξεως εἶχα ἔμπροσθέν μου ὕλην ἀφθονον, τὰς Γραμματικὰς τοῦ Ματθίου καὶ τοῦ Βουτμάνου· ἀλλ' ἡ μὲν πρώτη καταβαρύνει νέον ἀρχάριον μὲ τὴν μεγάλῃν ἔκτασιν, μὲ τὴν συσσωρεύσειν πολλοτάτων παραδειγμάτων, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον — μὲ τὸ ἀμέθοδόν της· τῆς δευτέρας τὸ συντακτικὸν εἶναι μὲν φιλοσοφικώτερον καὶ συστηματικώτερον, εἶναι δὲ ὡς πρὸς τὴν χρεῖαν μας πολλὰ σύντομον. Ἐπεριπάτησα λοιπὸν τὴν μεταξὺ τούτων ὁδὸν ἀποφεύγων ἐπίσης καὶ τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν μεγάλῃν βραχυότητα. Ἐμεταχειρίσθην ὅμως μέθοδον συνηθεστέραν εἰς τὰ σχολεῖά μας, ἴσως δὲ καὶ ὠφελιμωτέραν. Εἰς τίνα παραλλάσσει ἡ μέθοδός μου, δύναται νὰ καταλάβῃ ὁ παρατηρητὴρ τῆς συγκρίσεως τὸ συντακτικὸν τοῦτο μὲ τὸ τοῦ Βουτμάνου, τὸ ὁποῖον εἶναι γνωστὸν εἰς τὸ γένος. Μ' ὄλον τοῦτο προσθέτω μίαν οὐσιώδη διαφορὰν ἐνταῦθα. Οἱ Γερμανοὶ Γραμματικὸςυντάττει λαμβάνοντες ἐκ τῶν τριῶν πλαγίων πτώσεων, Γενικῆς, Δοτικῆς καὶ Αἰτιατικῆς, τρεῖς γενικοὺς τύπους, καταχωρίζουσιν εἰς τὸν πρῶτον ὅλα τὰ μέρη τοῦ λόγου (ὀνόματα, ῥήματα, ἐπιρρήματα, καὶ προθέσεις) δὲ ὁ Ὅστος, ὅσα συντάσσονται μὲ Γενικὴν· εἰς τὸν δεύτερον τὰ μετὰ τῆς Δοτικῆς, καὶ εἰς τὸν τρίτον τὰ μὲ Αἰτιατικὴν. Ἡμεῖς δὲ εἰς μὲν τὸ περὶ ὀνόματος κεφάλαιον λέγομεν τίνα ὀνόματα συντάσσονται μὲ γενικὴν, τίνα μὲ δοτικὴν καὶ τίνα μὲ αἰτιατικὴν· ὁσαύτως καὶ εἰς τὸ περὶ ῥήματος κεφάλαιον. Περὶ ῥήματος μάλιστα ἠκολούθησα τὴν συνήθη μέθοδον τῶν ἀρχαιοτέρων μας Γραμματικῶν, ὑποσυνάψας καὶ τὴν κατὰ Θεόδωρον τὸν Γαζῆν θεωρίαν ὡς συνειθεζομένην εἰς πολλὰ σχολεῖα τῶν ὁμογενῶν μας καὶ τῆς ἐλευθερίας Ἑλλάδος, καὶ πολὺ πλέον τῆς ἐλευθερωθησομένης. Τὰ περὶ μέτου ῥήματος, περὶ χρόνων, περὶ ἐγκλίσεων, περὶ τῶν ἀπολύτων πτώσεων εἶναι κυρίως Βουτμανικά, ἐπειδὴ καλῆτερα νὰ γείνουν ὅν δύναται τοῦλάχιστον ἀπ' ἐμέ. Τὰ περὶ μορίων καὶ φράσεων διέταξα κατὰ στοιχεῖον ἐκ τῆς τοῦ Βουτμάνου, προσθέτας καὶ τίνα ἐξ ἰδίας μου μελέτης. Ἐκ τῶν ἰδιαίτερων εἰδῶν τῆς συντάξεως εἶναι νεοφανῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ἐφέλκυσις (σελ. 367), καὶ ἡ ἰδιαίτερα σύνταξις τῶν ἐρωτηματικῶν ὀνομάτων (σελ. 372).

Τὴν σύντομον Γραμματικὴν τῶν ποιητῶν καὶ τῶν διαλέκτων ὑπεδαίρεσα εἰς τρία βιβλία. Εἰς τὸ πρῶτον περιέλαβα τοὺς τύπους ἐκ τῶν Γερμανῶν Γραμματικογράφων καὶ ἐν μέρει ἐκ τοῦ ἡμετέρου Γρηγορίου Κορίνθου, πλουτισμένους μὲ σημειώσεις τοῦ Κοήνου καὶ τοῦ νεωτέρου ἐκδύτου Σαϊφένου (1811)· ἐσυνάθροισα κατ' ἀλφάβητον τὰ κατὰ ποιητὰς καὶ διαλέκτους ἀνώμαλα ὀνόματα, καὶ ἐφεξῆς κατέταξα κατὰλογον τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων, προτάξας τὴν περὶ ἀνωμαλίας θεωρίαν τοῦ κριτικωτάτου Βουτμάνου. Τὸ δεύτερον βιβλίον περιέχει τὰ περὶ προσώδους· τὸ τρίτον, σύντομον ἔχουσιν περὶ ποιημάτων καὶ μέτρων μὲ τὰ ὀνόματα καὶ μὲ τοὺς κανόνας, τὰ ὁποῖα παρελάβαμεν ἀπὸ τὸν Ἡρακλείωνα.

Εἰς τὸ τέλος ὄλων τούτων ἐπρόσθεσα Ἐπίμετρα χρήσιμα εἰς τὴν ἐλληνικὴν νεολαίαν, ἐὰν καὶ ὅχι οὐσιώδη μέρη τοῦ σκοποῦ τῆς Γραμματικῆς μου. Α'. προσθήκας τινὰς εἰς τὴν Γραμματικὴν· Β'. περὶ σχημάτων λόγου κατὰ τοὺς τεχνολογικοὺς τῆς ῥητορικῆς· Γ'. περὶ τοῦ Ἀττικοῦ μνηολογίου, καὶ Δ'. περὶ χρήσεως τῶν στοιχείων τοῦ ἀλφαβήτου ὡς ἀριθμητικῶν χαρακτηρῶν. Ταῦτα Ἑλένη μου, ἐγχεύωσιν νὰ ὁμιλήσω περὶ ἐνὸς ἐκάστου μέρους τῆς Γραμματικῆς. Μένει δὲ νὰ προσθέσω καὶ ὀλίγα ἐν γένει περὶ αὐτῆς.

Γραμματικὴ διὰ σχολεῖα ἐπιγράφεται, τέκνον μου, ἡ βίβλος, ὅχι διότι τὴν διορίζω νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὰ σχολεῖα τοῦ γένους, τῶν ὁποίων οἱ διδάσκαλοι δύνανται νὰ συντάξωσι μεθοδικώτερας παρὰ ταύτην, ἀλλὰ διότι τὴν ἔγραψα εἰς χρήσιν νέων, ὅτινες ἐμβαλόνουσιν εἰς τὰ σχολεῖα καὶ χρειάζονται τὴν ὁδηγίαν τῆς ἐνόςου διατρέβουσιν εἰς αὐτὰ καὶ ὅχι διὰ τελειωμένους καὶ ἱκανῶς δυνά-

τοὺς, οἵτινες ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐξακριβώσωσιν ἐπιστημονικῶς τὴν γνώσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λόγου. Διὰ τοὺς πρώτους ἡ Γραμματικὴ πρέπει νὰ εἶναι, ὅσον ἐνδέχεται, σύντομος, ἀφοριστικὴ, περιληπτικὴ μόνων τῶν ἀναγκαιοτάτων, καὶ παραδείγματα ὀλίγα φέρουσα ἐκ μόνων τῶν ἐνδόξων συγγραφέων (1). Ἡ Γραμματικὴ εἶναι κλειδίον τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ ὅχι ἡ γλῶσσα αὐτὴ, ὡς λέγει ὁ ἀειμνήστos Κοραΐς. Τοιαύτη σύντομος καὶ ἀπέρητος, καὶ τρόπον τινὰ θύρα, διὰ τῆς ὁποίας ἐμβαίνει ὁ νέος εἰς τὴν γλῶσσαν, νομίζω ὅτι εἶναι ἡ βίβλος μου. Οἱ δὲ ἐκθαίνοντες ἀπὸ τὰ σχολεῖα καὶ θέλοντες νὰ ἐκμελετήσωσι τὰ ὄργανα τῆς γλώσσης, ἔκαμναν καλῆτερα, ἐὰν ἀντὶ Γραμματικῶν ἐμελέτων τοὺς πατέρας τῆς γλώσσης, καὶ μάλιστα Σοφοκλέα μὲν ἐκ τῶν ποιητῶν, Πλάτωνα δὲ τὸν μέγαν ἐκ τῶν φιλογράφων. Εἰ δὲ θέλουσι νὰ βοηθηθῶσιν ἀκόμη ἀπὸ κριτικούς φιλόλογους, πρέπει νὰ μελετήσωσιν ἐκτεταμένως πραγματείας, ὅχι ὅμως τὴν ἀπέραντον καὶ πάλιν ἀτελῆ (2) τοῦ Καυσοκαλυβίτου, ἀλλ' ὅποιαν ἔγραψεν ὁ μακαρίτης Βούτμανος εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του εἰς τρεῖς τόμους, διαλαμβάνοντας μόνον περὶ τοῦ ἐτυμολογικοῦ μέρους, ἐπειδὴ κατὰ δυστυχίαν δὲν ἐπρόσθεσε νὰ γράψῃ καὶ τὸ περὶ Συντάξεως. Τοιαύτη εἶναι ἡ προειρημένη τοῦ σοφοῦ Θεϊροῦ μεγάλη Γραμματικὴ, ἥτις εἶναι ἀπὸ τὸν συγγραφέα διωρισμένη διὰ τοὺς καταγινόμενους εἰς μελέτην τῶν ποιητῶν καὶ ἐξαιρέτως τοῦ Ὀμήρου, ὡς εἶπα. Ἀλλ' αἱ πραγματεῖαι αὗται τόσον εἶναι ἄχρηστοι εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν σχολείων, ὅσον καὶ ἡ ἡμετέρα ἢ ἄλλαι ἀνάλογοι τῆς εἰς τελειωμένους. Οὔτε ὁ Ἀχιλλεύς σου, κόρη μου, ἐμπορεῖ νὰ ἐνδύθῃ τὴν πανοπλίαν τοῦ Πηλεΐδου Ἀχιλλέως, οὐτ' ὁ Πηλεΐδης μὲ τὰ παιγνίδια τοῦ Ἀχιλλέως σου ἠδύνατο νὰ τρομάξῃ τοὺς Τρῶας.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μακρὰν, Ἑλένη μου, ὁ καιρὸς ὅποτεν θέλουν φανῇ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅλοι οἱ ὥραιοι καρποὶ τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας, ὅσους ἐδύλασθησεν ἡ τρισευδαίμων χώρα τῆς Γερμανίας. Κατὰ θεῖαν εὐδοκίαν ἡ Ἑλλὰς ἀπήλαυσεν Ἀνακτα, υἱὸν φιλοσόφου βασιλέως ἐκ τοῦ ἔθνους ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἀκμάζει τὴν σήμερον καὶ εἰς τὴν ἀρχαιομάθειαν καὶ εἰς τὴν φιλοσοφίαν. Εἶδες, κόρη μου, παρὰ τὸν Θεῖρον καὶ Γερμανὸν ἄλλον εἰδημονέστατον τοῦ Ἑλληνικοῦ λόγου, τὸν καλὸν καγαθὸν Ἰωάννην Φράντζιον Φρασκίλειον, διαβαίνοντα αὐτόθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ ἔργον διερμηνευτοῦ τῆς βασιλικῆς ἐπιτροπίας, μαθητὴν τοῦ περιφωτιστοῦ τῆς Σαζωνίας διδασκάλου Ἑρμάνου. Τοιούτους ἄλλους καὶ αὐτὸν τὸν πολυμαθέστατον Θεῖρσιον θέλει μεταφέρειν ὁ κλεινὸς ἡμῶν βασιλεὺς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οὕτω φοιτᾷ τὴν ὥραν ταύτην ἡ μαντικὴ μου, ἵσως διότι «κῶνον πεινώσα ἄρτους μαντεύεται», τὸ τῆς παροιμίας. Διὰ τῶν τοιούτων ἀνδρῶν θέλει εἰσαχθῇ καὶ εἰς ἡμᾶς ἡ βασιμωτάτη τῆς Γερμανίας διδασκαλία καὶ μέθοδος. «Ὅλα τὰ φιλολογικὰ τῆς ἀρχαιομαθείας κειμήλια θέλουν στολισεῖν καὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπομένως καὶ αἱ ἐκτεταμέναι Γραμματικαί, αἱ πληρέστεραι Μετρικαὶ καὶ Ποιητικαὶ τέχναι, θέλουν ἀναπαύσειν τὴν ἐπιθυμίαν τῶν φιλομούσων μας. Τὸ δὲ μέγιστον, θέλουν ἀναγινώσκειν ἐλευθέρως οἱ νέοι Ἕλληνες γινόμενοι ἱκανοὶ νὰ καταλαμβάνωσι τὸν θεῖον Πλάτωνα (3), τὸν ἀνθρω-

(1) Τοιοῦτοι πρέπει νὰ λογίζωνται οἱ μέχρι Δημοσθένους ἀκμάσαντες, ὀλίγιστοι καὶ μετὰ τὸν Δημοσθένην ἀπὸ δὲ τοὺς ἐκκλησιαστικούς αὐτοὺς, εἰμὴ ἐξ ἀνάγκης, ὅταν ἐλλείπουν παραδείγματα ἀπὸ τοὺς πρώτους, ἢ εἶναι χρεῖα νὰ παρατηρηθῇ χρῆσις τῆς παρακμαζούσης γλώσσης.

(2) Ἡ ὑπερχιλιεσίδος αὕτη βίβλος τίποτε δὲν μᾶς διδάσκει περὶ παραγωγῆς καὶ συνθέσεως. Ξενήκουστα μόνον τινὰ διίσχυρίζεται νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι δηλαδή τὸ τρισκαιδέκατος πρέπει νὰ γράφεται τρισκαιδέκατος, τὸ Εὐγένιος νὰ διφθογογραφῇται Εὐγένειος κτλ. Καὶ οἱ ἄλλοι δὲ συναδελφοὶ τοῦ ὑπομνηματογράφου ἡμέλησαν διόλου τὸ ἐτυμολογικόν, ἐὰν ἐξαίρεθῇ ὁ Δανιὴλ, ὅς τις ἐπρόσθεσεν εἰς τὸ τέλος τοῦ ὑπομνήματος τοῦ ἀξιόλογον κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους τεχνολογίαν κατ' ἐρωταπόκρισιν.

(3) Ἑλλήν τις νεανίας, Βενθύλος ὀνομαζόμενος, δὲν ἐξέφρω ποδᾶποδς τὴν πατρί-

πιστήν καὶ φωτιστήν ὅλου τοῦ νῦν εἰς παιδεῖαν καυχωμένου νεωτέρου κόσμου" τὸν μουσόπνευστον Ὅμηρον, τὸν πατέρα πάσης ἀνθρωπίνης γνώσεως, καὶ τὰ ἀπαράμιλλα ἀριστουργήματα τῆς σκηνικῆς τῶν Ἀθηνῶν ποιήσεως. Χρυσὴ ἐποχὴ, τέκνον μου, πρόκειται εἰς τὴν μὲ τὰς δυνάμεις τῶν ἰδίων τῆς τέκνων ἀνεγερθεῖσαν Ἑλλάδα. Ζῶν ἐπιμήκιστον ὁ Θεοπρόβλητος καὶ Λαοψήφιστος τῶν Ἑλλήνων πρώτος βασιλεὺς, ἀφοῦ ὑπῆρξεν ἐπὶ τῆς γῆς τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος! Εὐδαίμονοι ἡ παμπόθητος ἡμῶν πατρίς ἐκ δυνάμεως προβαίνουσα εἰς δύναμιν!

Με τοιαύτας ἐλπίδας, μονογενές μου θυγάτριον, ἐκδίδω τὰ αὐτοσχέδια ταῦτα προλεγόμενα, τὰ ὁποῖα οὐδὲ νὰ ἀναθεωρήσω ἔχω καιρὸν, σπεύδω νὰ ἀναχωρήσω ἐντεῦθεν. Σὺ δέ, εἶμαι βέβαιος, ὅτι θέλεις μεταχειρισθῇ πᾶσαν μητρικὴν φροντίδα καὶ προσοχὴν εἰς ἀνατροφὴν τῶν φιλάτων σου τέκνων, βοηθουμένη καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποῖον ἐξήτησας πόνημα τοῦ πάππου τῶν. Ὁ Θεὸς σὲ ἐχάρισε τέκνα ἱκανὰ, εἰς τὰ ὁποῖα ἐφιλοτιμήθης νὰ δώσης ἑλληνικὰ ὀνόματα. Πηνελόπη, τέκνον μου, καὶ Χαρίκλεια, καὶ Ἀλέξανδρος, καὶ Ἀχιλλεὺς, καὶ Σοφία, καὶ Δημοσθένης, εἶναι ὄνειδος τῶν ὀνοματοθετῶν, ὅταν οἱ ὀνομαζόμενοι μένουν ἀπαιδεῦτοι, καὶ «ἐτώσια ἄγῃ ἀρούρης.» Ὁ Δημοσθένης πρέπει νὰ κατασταθῇ τούλαχιστον ἱκανὸς νὰ ἐννοῇ τὸν μέγαν συνώνυμόν του ῥήτορα ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ὁ Ἀλέξανδρος νὰ ἐννοῶσι τεχνικῶς καὶ νὰ αἰσθάνωνται τὸν τὰς πράξεις τοῦ Πηλείδου ὑμνήσαντα ποιητὴν, τοῦ ὁποῖου τὴν Ἰλιάδα ἐφύλλατεν εἰς χρυσοῦν κιβώτιον καὶ τὴν ἔθεσεν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιόν του ὁ τῆς Μακεδονίας ἥρως Ἀλέξανδρος. Πρὸ πάντων δὲ πρέπει νὰ στολισθῶσι μὲ τιμὴν καὶ ἥθικὴν χρηστότητα, χωρὶς τῶν ὁποίων καθιστάνεται ὁ ἄνθρωπος τὸσον κακοδαίμονέστερος καὶ ἑλεεινότερος, ὅσον εἶναι πολυμαθέστερος. Εἶθε νὰ εἶσαι μακραιὼν καὶ εὐαίων, Ἑλένη μου, διὰ παρηγορίαν μου.

Ἔγραφα ἐν Βιέννῃ 1833 κατὰ μῆνα Ἰούλιον.

Ὁ Πατήρ σου.

δα, ἤκουσεν ἐν Λειψία τὰ μαθήματα τοῦ κλεινοῦ διδασκάλου Ἑρμάνου, καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἤρchiσε νὰ διδάσκη (βέβαια μαθητὰς προδεηκότας) τὸν Γοργιαν, τὸν ἐκλεκτότατον τῶν Πλατωνικῶν διαλόγων, τὸ πάτης ἀρετῆς ταμεῖον. Ἰδοὺ ποῖα καλὰ ἐμπορεῖ ν' ἀπολαύσῃ ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὴν μεταφυτεύσεως τῆς Γερμανικῆς διδασκαλίας.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.

ΒΙΒΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Τυπικόν.

Γράμματα συλλαβ. μέρη τοῦ λόγου σελ. 1.
 Ἄρθρον· ὄνομα 2.
 Κλίσεις α. 2.
 Κλίσεις β'. 4.
 Κλίσεις γ'. 6.
 Ἐπίθετον 10.
 Ἀνώμαλα ὀνόματα 10.
 Ἀριθμητικά 13.
 Ἀντωνυμιαί 15.

Ῥῆμα 19.
 Ῥῆμα βαρύτονον 20.
 Περισπώμενα εἰς αὐ, ἐώ, καὶ ὦ 26.
 Ῥήματα εἰς μι ὁμαλὰ 38.
 Ῥήματα εἰς μι ἀνώμαλα 46.
 Πρόθεσις 51.
 Ἐπίρρημα 52.
 Σύνδεσμος 53.
 Ἐπιφώνημα 53.

ΒΙΒΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Σχημάτισις τῶν τύπων.

Γράμματα 54.
 Συλλαβὴ 55.
 Συλλαβισμὸς 56.
 Τόνοι 56.
 Ἐγκλίσις τόνου 58.
 Πνεύματα 58.
 Παρατηρήσεις εἰς τὰ ὀνόματα τῶν τριῶν κλίσεων 59.
 Γένος τῶν τριτοκλίτων 64.
 Σχηματισμὸς τῶν πτώσεων τῶν τριτοκλίτων 66.
 Συναίσεις τῶν τριτοκλίτων 68.
 Τονισμὸς αὐτῶν 69.
 Τύποι τῶν ἐπιθέτων 69.
 Ῥῆμ. Σχηματισμὸς τῶν χρόνων 72.
 Αὔξεις 72.
 Χαρακτήρ 74.
 Μέλλων α. 75.
 Μέλλων ἀττικὸς. β'. Παρακείμενος 77.
 Παρακείμενος β'. 78.
 Παρακείμενος, ὑπερσυντελικὸς, ἀόρ. α.

καὶ β'. 79.
 Αἱ λοιπαὶ ἐγκλίσεις 80.
 Ὅριστικὴ παθητικὴ 82.
 Παθητικὸς παρακ. 82.
 Παθητ. ὑπερσυντελ. Μετ' ὀλίγον ἢ γ'. μέλλων 83.
 Παθ. ἀόρ. α. β'. Παθ. Μέλ. α. β'. 84.
 Μέσοι χρόνοι 84.
 Συζυγία τῶν εἰς ἀμετάβολον ληγόντων ῥημάτων 85.
 Παρατηρήσεις τινὲς εἰς τοὺς τύπους τῶν ῥημάτων 91.
 Κατὰλ. ὁμαλῶν βαρυτόνων ῥημάτων 93.
 Κατάλογος περισπωμένων 98.
 Ἀνώμαλος συζυγία 100.
 Ἀνωμαλία τῶν ῥημάτων 103.
 Ἀνωμαλία κατὰ σημασίαν 105.
 Πίνακες ἀνωμάτων ῥημάτων 108.
 Κατάλογος ἀνωμάτων ῥημάτων.
 Παρατηρήσεις εἰς τὰ ἐπιρρήματα 127.
 Εἰς τὰς προθέσεις

ΒΙΒΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Ἑτυμολογικόν.

Εἶδος καὶ σχῆμα λέξεων 130.
 Μεταβολὴ συμφώνων 130.
 Ἐφελκυστικὸν ἢ Συναίσεις 134.
 Κράσις 135.
 Ἀπόστροφος 136.
 Εἶδη παραγῶγων 137.
 Παραθετικά ἐπίθετα 137.
 Πατρωνυμικὸν ὄνομα 140.
 Κτητικὸν ἐπίθετον 141.
 Ἰποκοριστικὸν ὄνομα 142.
 Μαγνηθυντικὸν, περιεκτικὸν, ἐθνικὸν 143.

Παρώνυμα ἀφρηρημένα 144.
 Σχηματισμὸς λέξεων ἐκ παραγωγῆς. Ὀνόματα παρώνυμα 146.
 Ἐπίθετα παρώνυμα 146.
 Ῥηματικά ὀνόματα 147.
 Ῥήματα παράγωγα ἐξ ὀνομάτων 149.
 Ῥήματα παράγωγα ἐξ ἐπιρρημάτων 150.
 Ἐπιρρήματα παράγωγα 150.
 Παραγωγή διὰ συνθέσεως 151.
 Ψιλούμενα καὶ δασυνόμενα 154.
 Ὅρθογραφία 155.

BIBAION TETARTON.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚόν.

- Ἡ ὀνομαστικὴ μετὰ τοῦ ῥήματος 162.
 Τὸ οὐσιαστικὸν μετὰ τοῦ ἐπιθέτου 168.
 Τὸ ἀναφορικὸν μετὰ τοῦ πρὸς ὃ ἀνα-
 φέρεται 172.
 Ἄρθρον 172.
 Ἀντωνυμία 177.
 Οὐδέτερον ἐπιθετον 187.
 Ἀριθμητικὰ ὀνόματα 188.
 Αἱ πέντε πτώσεις 193.
 Παραθετικά 197.
 Ῥήματα ἐνεργητικά 198.
 Ῥήμα οὐδέτερον 200.
 Ῥήμα ἀποθετικὸν 201.
 Ῥήμα μὲ δύο πτώσεις 202.
 Ῥήματα μὲ σύστοιχον αἰτιατικὴν 205.
 Ἄλλαι περιστάσεις τοῦ ῥήματος 207.
 Σημεώσεις γενικὴ 209.
 Ῥήμα παθητικὸν 210.
 Ῥήμα μέσον 211.
 Ῥήμα ἀπρόσωπον 215.
 Χρόνοι 216.
 Ἐγκλίσεις 220.
 Ἀπαρέμφατον 225.
- Ἀναφορικὰ ἰδιαίτερος 229.
 Μετοχή 231.
 Πτώσεις ἀπόλυτοι 236.
 Πρόσθεσις 239.
 Ἐπιρρήματα 240.
 Ἀρνητικὰ ἐπιρρήματα 242.
 Προθέσεις 248.
 Σύνδεσμοι. Μόρια 259.
 Φράσεις 277.
 Ἄλλα ἰδιαίτερα τινὰ εἶδη συντάξεως 299
 Σύνταξις ἰδιαίτερα τῶν ἐρωτηματικῶν
 λόγων 294.
 Ἀνακλόουθον 295.
 Μετάθεσις 297.
 Βραχυλογία 298.
 Ἑλλειψις 300.
 Πλεονασμὸς 301.
 Σημειώσεις καθολικὴ 302.
 Ὅρθος καὶ πλάγιος λόγος 303.
 Ἀνάλυσις λόγου 304.
 Στίξεως σημεῖα καὶ χρῆσις 305.
 Παράφρασις 306.

ΜΕΡΟΣ Β'.

Ποιητικὸς λόγος.

Περὶ διαλέκτων.

- Περὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῶν
 διαλέκτων τῆς 313.
 Μεταβολὴ στοιχείων κατὰ διαλέκτους 318
 Μεταβολὴ συμφῶνων καὶ φωνηέντων 319.
 Πάθη λέξεων 322.
 Πλεῦματα καὶ δίγαμμα 326.
 Κλίσεις ὀνομάτων 329.
 Γενικὴ καὶ δοτ. εἰς φι 332.
 Κατάλογος ἀνωμάτων ὀνομάτων 332.
 Ἐπίθετα 336.
 Παραθετικά 337.
 Ἀντωνυμίας 340.
- Ῥήμα βαρύτονον 344.
 Παρατηρήσεις εἰς τὰ βαρύτονα ῥήματα 344
 Ἀνάμικτα 347.
 Ῥήματα περισπώμενα 349.
 Ῥήματα εἰς μι 351.
 Μετάθεσις 359.
 Θέματα ῥημάτων 360.
 Κατάλογος ἀνωμάτων ῥημάτων 361.
 Μόρια 384.
 Ἰδιώματα τῶν διαλέκτων 385.
 Ἰδιωτισμοὶ Πινδάρου καὶ Θεοκρίτου 388.
 Ἄττικὴ διάλεκτος 390.

BIBAION ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ προσφωδίας.

- Γενικοὶ κανόνες περὶ μήκους 393. | Ποσότης τῶν συλλαβῶν 406.

BIBAION Γ'.

- Κύρια εἶδη τῶν ποιημάτων 411.
 Μέτρα καὶ πόδες 411.
 Δακτυλικὸν μέτρον 415.
 Ἰαμβικὸν 419.
- Τροχαϊκὸν 421
 Ἀναπαιστικὸν 422.
 Ἐπίγραμμα 426.
 Ἐπίμετρα καὶ προσθήκαι 428.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΤΥΠΙΚΟΝ.

Γράμματα· συλλαβαί· μέρη τοῦ λόγου.

§. 1. Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔχει γράμματα ἢ στοιχεῖα εἴκοσι τέσσαρα· α, β, γ, δ, ε, ζ, η, θ, ι, κ, λ, μ, ν, ξ, ο, π, ρ, σ, τ, υ, φ, χ, ψ, ω.

Ἐκ τούτων φωνήεντα μὲν εἶναι ἑπτὰ α, ε, η, ι, ο, υ, ω· σύμφωνα δὲ δεκαεπτὰ. β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ, π, ρ, σ, τ, φ, χ, ψ.

Ἐκ τῶν φωνηέντων βραχέα μὲν εἶναι δύο ε, ο· μακρά δὲ δύο η, ω· δίχρονα δὲ τρία, α, ι, υ. (*).

Σημ. Οἱ ἀρχαῖοι δὲν ἐπρόφερον τὰ φωνήεντα ὡς ἡμεῖς, ἀλλὰ τὰ μὲν βραχέα συντόμως, τὰ δὲ μακρά ἀργότερον, ὥσάν τὸ μὲν ω ἦτο δύο ο, τὸ δὲ η δύο ε· τὰ δὲ τρία δίχρονα ἐπρόφερον ἄλλοτε μὲν ὡς βραχέα, ἄλλοτε δὲ ὡς μακρά.

Ἐκ τῶν φωνηέντων, γίνονται αἱ δίφθογγοι· κύριαί μὲν ὀκτὼ αἰ, αὐ, εἰ, εὐ, ηυ, οἰ, οὐ, οὐί· καταχρηστικαὶ δὲ τρεῖς α, η, φ.

§. 2. Ἐκ τῶν γραμμάτων γίνονται αἱ συλλαβαί, οἷον Σω· ἐκ τῶν συλλαβῶν αἱ λέξεις, οἷον Σω κρά της· ἐκ δὲ τῶν λέξεων ὁ λόγος, οἷον ὁ Σωκράτης διδάσκει· καὶ διὰ τοῦτο ἐκάστη λέξις λέγεται καὶ μέρος τοῦ λόγου.

Σημ. Εἰς γραφὴν τοῦ λόγου μεταχειρίζομεθα καὶ ἄλλα τινὰ σημεῖα, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ κυριώτερα εἶναι οἱ τόνοι, ὀξεῖα, (´), βαρεῖα (˘), καὶ περισπωμένη (˝)· καὶ τὰ πνεύματα, ψιλὴ (ˊ) καὶ δασεῖα (ˊ). Γράφονται δὲ ταῦτα ἐπὶ τῶν φωνηέντων καθ' οὓς κανόνας θέλομεν εἰπεῖν εἰς τὸ τρίτον βιβλίον.

§. 3. Τὰ μέρη τοῦ λόγου εἶναι δέκα· ἄρθρον, ὄνομα, ἐπίθετον, ἀντωνυμία, ῥῆμα, μετοχὴ, πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος καὶ ἐπιφώνημα.

Σημ. Οἱ ἀρχαιότεροι γραμματικοὶ καὶ διδάσκαλοι παρεδέχοντο ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου· διότι συνεχόμενον τὸ ἐπίθετον εἰς τὸ ὄνομα, καὶ τὸ ἐπιφώνημα εἰς τὸ ἐπίρρημα.

§. 3. Ἐκ τῶν δέκα μερῶν τοῦ λόγου τὰ μὲν πρῶτα ἕξ μεταβάλλονται πολυτρόπως, οἷον ἄνθρωπος ἀνθρώπου, καὶ διὰ τοῦτο λέγονται κλιτὰ, τὰ δὲ τελευταῖα τέσσαρα δὲν μεταβάλλονται ποσῶς, οἷον τότε, ἐπειδὴ, καὶ διὰ τοῦτο λέγονται ἀκλιτὰ.

§. 4. Τὸ ἄρθρον, τὸ ὄνομα, τὸ ἐπίθετον ἢ ἀντωνυμία καὶ ἡ μετοχὴ μεταβάλλονται κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν.

Εἶναι δὲ γένη μὲν τρία, ἀρσενικόν, οἷον ὁ ἀνὴρ, θηλυκόν, οἷον ἡ

(*) Περί τῆς διακρίσεως τῶν συμφώνων θέλει γίνεσθαι λόγος εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον.

γυνή, οὐδέτερον οἶον τὸ ξύλον· ὀνόματα δὲ τινα ἔχουσι καὶ γένος κοινόν, ὅσα δηλαδὴ μὲ τὴν αὐτὴν φωνὴν σημαίνουνσι καὶ τὸ ἀρσενικόν καὶ τὸ θηλυκόν, οἶον ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ ἄνθρωπος. Ζῶων δὲ τινῶν ὀνόματα μὲ τὴν αὐτὴν φωνὴν καὶ μὲ τὸ αὐτὸ ἄρθρον σημαίνουνσι καὶ τὸ ἀρσενικόν καὶ τὸ θηλυκόν, οἶον ὁ ἀετὸς καὶ ἡ ἀλώπηξ, καὶ τότε λέγεται τὸ γένος ἐπίκοινον.

Ἀριθμούς δὲ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἔχουσι τρεῖς· ἐνικόν, οἶον ὁ ἄνθρωπος, δοῖκόν, οἶον τὸ ἀνθρώπων· πληθυντικόν, οἶον οἱ ἄνθρωποι.

Πτώσεις δὲ πέντε· ὀνομαστικὴν, γενικὴν, δοτικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν.
Ἄρθρον.

§. 5. Τὸ ἄρθρον, προτασσόμενον τῶν ὀνομάτων καὶ τινῶν ἄλλων μερῶν τοῦ λόγου, τὰ προσδιορίζει καὶ διακρίνει τὰ γένητων· διότι πρὸ τῶν ἀρσενικῶν τίθεται τὸ ο, πρὸ τῶν θηλυκῶν τὸ η καὶ πρὸ τῶν οὐδέτερον τὸ τό.

		Ἐνικῶς.		
	ἀρσενικόν.	θηλυκόν.	οὐδέτερον.	
Ὄνομαστικὴ	ὁ	ἡ	τό	
Γενικὴ	τοῦ	τῆς	τοῦ	
Δοτικὴ	τῷ	τῇ	τῷ	
Αἰτιατικὴ	τόν	τήν	τό	

Δοῖκῶς

Ὄνομαστικὴ καὶ	{	τω	[τὰ]	τῷ
Αἰτιατικὴ				
Γενικὴ καὶ	{	τοῖν	[ταῖν]	τοῖν.
Δοτικὴ				

Πληθυντικῶς

Ὄνομαστικὴ	οἱ	αἱ	τά
Γενικὴ	τῶν	τῶν	τῶν
Δοτικὴ	τοῖς	ταῖς	τοῖς
Αἰτιατικὴ	τούς	τάς	τά

Σημ. 4. Εἰς τὴν κλητικὴν ἀντὶ ἄρθρου προτάσσεται τὸ ἐπιφώνημα ὦ, τὸ ὁποῖον ἔμως εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν γράφεται ὦ· οἶον ὦ τοῦ θαύματος.

Σημ. 6. Ἀντὶ τῶν θηλυκῶν τοῦ δοῖκου ἀριθμοῦ μεταχειρίζονται σχεδὸν πάντοτε τοὺς τύπους τοῦ ἀρσενικοῦ οἶον τούτω τὸ τέχνα, τούτων τοῖν χερσίν.

Ὄνομα.

§. 6. Διὰ τῶν ὀνομάτων ὀρίζομεν τοὺς ἀνθρώπους, τὰ ζῶα καὶ τὰ παντὸς εἶδους πράγματα. Μεταβάλλουσι δὲ τὰ ὀνόματα, καθὼς καὶ τὰ ἐπιθέτα καὶ αἱ μετοχαί, τὴν τελευταίαν συλλαβὴν των, καὶ ἡ μεταβολὴ αὕτη λέγεται κλίσις· εἶναι δὲ αἱ κλίσεις τρεῖς, πρώτη, δευτέρα καὶ τρίτη.

Πρώτη κλίσις

§. 7. Αὕτη περιέχει ὀνόματα ἀσυναίρετα καὶ συνηρημένα, ἀρσενικά

μὲν λήγοντα ἐν τῇ ὀνομαστικῇ τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ εἰς ας καὶ ης, θη-
λυκὰ δὲ εἰς α καὶ η.

Σημ. Συναίρεσιν λέγομεν τὴν συγχώνευσιν δύο φωνηέντων εἰς ἓν οἷον γέα γῆ-
ελοπαθῆς δὲ λέγεται ἡ συναίρεσις ἐὰν ἡ λέξις συναιρῇται εἰς ὅλας τὰς πτώσεις,
καὶ ὀλιγοπαθῆς ἐὰν εἰς τινὰς μόνον.

Παραδείγματα ἀσυναίρετα.

α. ἄρσενικὰ.

	ἐνικῶς.	πληθυντικῶς	δουικῶς
Ὄνομ.	ὁ ταμίας	οἱ ταμίαι	Ὄνομ. καὶ
Γενικῇ,	τοῦ ταμίου	τῶν ταμιῶν	Αἰτιατικῇ
Δοτικῇ,	τῷ ταμίᾳ	τοῖς ταμίαις	Γενικ. καὶ
Αἰτιατ.	τὸν ταμίαν	τούς ταμίᾱς	Δοτικῇ
Κλητικῇ,	ὦ ταμίᾱ,	ὦ ταμίαι,	Κλητικῇ,
καὶ Ἀττικῶς	ὦ ταμίᾱς.		ὦ ταμίᾱ.

Ὁ προφήτης, τοῦ προφήτου, τῷ προφήτῃ τὸν προφήτην, ὦ προφήτα,
καὶ Ἀττικῶς ὦ προφήτης. Οἱ προφήται, τῶν προφητῶν, τοῖς προφήταις
τούς προφήτας, ὦ προφήται. Τῷ προφήτᾳ, τοῖν προφήταιν, ὦ προφήτα.

Ὁ ληστής, τοῦ ληστοῦ, τῷ ληστῇ, τὸν ληστήν, ὦ ληστά.

Οἱ λησταί, τῶν ληστῶν, τοῖς λησταῖς, τούς ληστές, ὦ λησταί.

Τῷ ληστᾷ, τοῖν λησταῖν, ὦ ληστά.

Παραδείγματα διὰ γύμνασιν.

Ἀγχίστης	ἀδολέσχης	Αἰνείας	Κεκροπίδης	κλέπτης
κριτῆς	κτίστης	μαθητῆς	Μίδας	ὀρνιθοθήρας
Πέρσης	πύκτης	Σκύθης	ταμίας	τεχνίτης.

β'. θηλυκὰ.

	ἐνικῶς	πληθυντικῶς	δουικῶς
Ὄνομ.	ἡ Μοῦσα	αἱ Μοῦσαι	Ὄνομ. καὶ
Γενικῇ,	τῆς Μούσης	τῶν Μουσῶν	Αἰτιατικῇ
Δοτικῇ,	τῇ Μούσῃ	ταῖς Μούσαις	Γενικῇ καὶ
Αἰτιατ.	τὴν Μοῦσαν	τάς Μούσας	Δοτικῇ
Κλητικῇ,	ὦ Μοῦσα	ὦ Μοῦσαι	Κλητικῇ,
			ὦ Μοῦσα.

Ἡ τιμῇ, τῆς τιμῆς, τῇ τιμῇ, τὴν τιμὴν, ὦ τιμή. Αἱ τιμαί, τῶν τι-
μῶν, ταῖς τιμαῖς, τὰς τιμάς, ὦ τιμαί. Τὰ τιμά, ταῖν τιμαῖν, ὦ τιμά.

Ἡ σοφία, τῆς σοφίας, τῇ σοφίᾳ, τὴν σοφίαν, ὦ σοφία. Αἱ σοφαί, τῶν σο-
φιῶν, ταῖς σοφαῖς, τὰς σοφίας, ὦ σοφαί. Τὰ σοφία, ταῖν σοφίαιν, ὦ σοφία.

Ἡ μέλισσα, τῆς μελίσης, τῇ μελίσῃ, τὴν μέλισσαν, ὦ μέλισσα. Αἱ
μέλισσαι, τῶν μελισσῶν, ταῖς μελίσαις, τὰς μελίσας, ὦ μέλισσαι. Τὰ
μελίσσα, ταῖν μελίσαιν, ὦ μελίσσα.

Ἡ χαρὰ, τῆς χαρᾶς, τῇ χαρᾷ, τὴν χαρὰν, ὦ χαρά. Αἱ χαραι, τῶν χα-
ρῶν, ταῖς χαραῖς, τὰς χαράς, ὦ χαραί. Τὰ χαρά, ταῖν χαραῖν, ὦ χαρά.

Παραδείγματα διὰ γύμνασιν.

ἀγορά	γλώσσα	λαύρα (ἀγυιά)	πλευρά	σχολή	Ἀθηνᾶ
δόξα	λύπη	πύλη σωτηρία	ἄκανθα	ἐχιδνα	λίμνη
ρίζα	ἄμιλλα	ζώνη μέριμνα	σκιά	ἄρουρα	ἡμέρα
μοῖρα	στέγη	νίκη γαλή	στοά	θύρα	ἀσχολία
νύμφη	σφαῖρα	γῆ κεφαλή	ὀργή	σφύρα	θάλασσα.

§. 8. Παραδείγματα Συνηρημένα.

Ὁ Ἑρμέας ἦς, τοῦ Ἑρμέου οὐ, τῷ Ἑρμέᾳ ἦ, τον Ἑρμέαν ἦν, ὦ Ἑρμέα ἦ. Οἱ Ἑρμέα αἱ, τῶν Ἑρμέων ὦν, τοῖς Ἑρμέαις αἷς, τοὺς Ἑρμέας ἄς, ὦ Ἑρμέαι αἱ. Τῷ Ἑρμέᾳ ᾧ, τοῖν Ἑρμέαιν αἶν, ὦ Ἑρμέα ᾧ.

Ὁ Ἀπελλέας ἦς, τοῦ Ἀπελλέου οὐ, τῷ Ἀπελλέᾳ ἦ, τὸν Ἀπελλέαν ἦν, ὦ Ἀπελλέα ἦ· οἱ Ἀπαλλέαι αἱ, τῶν Ἀπαλλέων ὦν, τοῖς Ἀπαλλέαις αἷς, τοὺς Ἀπαλλέας ἄς, ὦ Ἀπαλλέαι αἱ.

Ἡ μνάα ᾧ, τῆς μνάας ἄς, τῇ μνάᾳ ᾧ, τὴν μνάαν ἄν, ὦ μνάα ᾧ. Αἱ μνάαι αἱ, τῶν μναῶν ὦν, ταῖς μνάαις αἷς, τὰς μνάας ἄς, ὦ μνάαι αἱ. Τὰ μνάα ᾧ, ταῖν μναῖαιν αἶν, ὦ μνάα ᾧ.

Ἡ συκέα ἦ, τῆς συκέας συκῆς, τῇ συκέᾳ ἦ, τὴν συκέαν ἦν, ὦ συκέα ἦ· Αἱ συκέαι αἱ τῶν συκεῶν ὦν, ταῖς συκέαις αἷς, τὰς συκέας ἄς, ὦ συκέαι αἱ.

Ἡ Ἀθηνάα ᾧ. κτλ.

§. 9. Ἐκ τῶν εἰς ἧς ἀρσενικῶν σχηματίζουσι τὴν κλητικὴν εἰς α.

ἀ. τὰ εἰς τῆς, πύκτης πύκτα· τὸ δὲ δεσπότης ἀναβιβάζον καὶ τὸν τόνον κάμνει ὦ δέσποτα.

β'.) Τὰ ἐθνικὰ Σκύθης α, Πέρσης α.

γ'.) Τὰ σύνθετα γεωμέτρης, ὀλυμπιονίκης, εὐρυόπης.

§. 10. Ἐκ δὲ τῶν εἰς α θηλυκῶν δὲν τρέπουσι τὸ α εἰς η εἰς τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ.

α'.) Τὰ λήγοντα εἰς α καθαρὸν, ἦγουν ἄμικτον με σύμφωνον, π. χ. σοφία ας.

β'.) Τὰ λήγοντα εἰς ρα π. χ. χαρὰ ας.

γ'.) Τὰ λήγοντα εἰς α συνηρημένον, π. χ. Ἀθηνᾶ (ἐκ τοῦ Ἀθηνάα) ας.

δ'.) Τὸ ἀλαλά (πολεμικὴ κραυγὴ) καὶ τινα κύρια ὀνόματα ἔχοντα τὸν τόνον εἰς τὴν παραλήγουσαν (προτελευταίαν) συλλαβὴν, οἷον Ἀνδρομέδα, Γέλα, Διοτίμα, Λήδα, Νέδα, Φιλομήλα.

Δευτέρα κλίσις

§. 11. Αὕτη περιέχει ἀσυναίρετα καὶ συνηρημένα ὀλοπαθῆ, ἀρσενικὰ μὲν καὶ θηλυκὰ λήγοντα εἰς ος, οὐδέτερα δὲ εἰς ο ν. Πλὴν δὲ τούτων περιέχει καὶ τινα ἄλλα, ἄττικα λεγόμενα ὀνόματα, εἰς ὡς καὶ ὡν λήγοντα καὶ φυλάττοντα τὸ ὡ καθ' ὅλας τὰς πτώσεις.

Παραδείγματα ἀσυναίρετα.

Ἑνικ.	ὁ	ἡ	ὁ καὶ ἡ	τὸ
Ὄνομαστ.	λόγος	ὁδὸς	ἄνθρωπος	ξύλον
Γεν.	λόγου	ὁδοῦ	ἀνθρώπου	ξύλου
Δοτ.	λόγω	ὁδῶ	ἀνθρώπῳ	ξύλῳ
Αἰτιατ.	λόγον	ὁδὸν	ἄνθρωπον	ξύλον
Κλητ.	λόγε	ὁδε	ἄνθρωπε	ξύλον.

Πληθυντ.

Ὄνομαστ.	λόγοι	ὁδοὶ	ἄνθρωποι	ξύλα
Γενικ.	λόγων	ὁδῶν	ἀνθρώπων	ξύλων
Δοτικ.	λόγοις	ὁδοῖς	ἀνθρώποις	ξύλοις
Αἰτιατ.	λόγους	ὁδοὺς	ἀνθρώπους	ξύλα
Κλητ.	λόγοι	ὁδοὶ	ἄνθρωποι	ξύλα

Δυϊκ.

Ὄνομ. Αἰτ.	λόγῳ	ὁδῶ	ἀνθρώπῳ	ξύλῳ
Γεν. καὶ Δοτ.	λόγοιν	ὁδοῖν	ἀνθρώποιν	ξύλοιν

Παραδείγματα διὰ γύμνασιν.

Ἄγγελος	αἰτὸς	μόριον	νότος	ξύλον
ἄθλος (ἀγών)	ἄθλον (βραβεῖον)		ἡ ἄμπελος	ἄνθρωπος
ἄργυρος καὶ	ἔργον	εὖρος (ἀνατολικὸς ἄνεμος)		ζέφυρος
ἄργύριον	ἱμάτιον	ἶον (ἄνθος τι)	καρκίνος	οἶκος
κασσίτερος	παιδίον	ρόδον	σιδήρος	σπασμὸς
μόλιθος ἢ μόλυβδος		στρατὸς	ταῦρος	φάρμακον
ἡ φηγὸς	φορτίον	χαλκός	χρυσός	χρυσίον
μῆλον	ὁ κέρασος (κερασὶά)		ὁ καὶ ἡ κότινος (ἀγρία ἐλαία)	

§. 12. Παραδείγματα συνηρημένα.

Ὁ νόος οὖς, τοῦ νόου οὔ, τῷ νόῳ ῶ, τὸν νόον οὖν. οἱ νόοι νοῖ, τῶν νόων νῶν τοῖς νόοις νοῖς τοὺς νόους νοῦς ὧ νόοι νοῖ Τῶ νόῳ νῶ, τοῖν νόοιν οῖν.

Οὕτω καὶ πλόος οὖς, καὶ ῥόος οὖς, καὶ χόος οὖς, καὶ ἀπλόος οὖς, καὶ τριπλόους οὖς.

Τὸ ὁστέον οὖν, τοῦ ὁστέου οὔ, τῷ ὁστέῳ ῶ, τὸ ὁστέουν οὖν. τὰ ὁστέα ἄ, τῶν ὁστέων ὦν, τοῖς ὁστέοις οῖς, τὰ ὁστέα ὦ. Τῷ ὁστέῳ ὦ, τοῖν ὁστέοιν οῖν.

§. 13. Ὀνόματα ἄττικα.

Ἑνικῶς	ὁ	ἡ	τὸ	Πληθυντικῶς.		
Ὄνομαστ.	νεὸς	ἄλως	ἀνώγειν	νεῶ	ἄλῳ	ἀνώγει
Γενικῇ	νεῶ	ἄλῳ	ἀνώγειν	νεῶν	ἄλων	ἀνώγειν
Δοτικῇ	νεῶ	ἄλῳ	ἀνώγειν	νεῶς	ἄλῳς	ἀνώγεις
Αἰτιατικῇ	νεῶν	ἄλων	ἀνώγειν	νεῶς	ἄλως	ἀνώγειν
Κλητικῇ	νεῶς	ἄλως	ἀνώγειν	νεῶ	ἄλῳ	ἀνώγειν

Δυϊκῶς			
Όνομ., κ. Αιτ.	νεῶ	ἄλω	ἀνώγεω
Γεν. κ. Δοτ.	νεῶν	ἄλων	ἀνώγεων

Τρίτη κλίσις.

§. 14. Αὕτη περιέχει ὀνόματα ἀσυναίρετα καὶ συνηρημένα ὀλοπαθῆ καὶ ὀλιγοπαθῆ· εἶναι δὲ ταῦτα παντὸς γένους καὶ ἔχουσι πάντοτε τὴν γενικὴν εἰς ὅς (ως) λήγουσαν.

Σημ. ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ τινὰ πάσχοντα συγκοπὴν. ὡς πατὴρ πατέρος πατρός·

Παραδείγματα ἀσυναίρετα.

Ἑνικ.	ὁ	ὁ	ὁ, ἡ	ὁ	ὁ	τὸ
Όνομ.	θῆρ	αἰὼν	δαίμων	λέων	γίγας	βῆμα
Γεν.	θηρὸς	αἰῶνος	δαίμονος	λέοντος	γίγαντος	βήματος
Δοτικ.	θηρὶ	αἰῶνι	δαίμονι	λέοντι	γίγαντι	βήματι
Αἰτιατ.	θῆρα	αἰῶνα	δαίμονα	λέοντα	γίγαντα	βῆμα
Κλητ.	θῆρ	αἰὼν	δαίμον	λέον	γίγας	βῆμα

Πληθ.

Όνομ.	θῆρες	αἰῶνες	δαίμονες	λέοντες	γίγαντες	βήματα
Γενικ.	θηρῶν	αἰῶνων	δαιμόνων	λεόντων	γιγάντων	βημάτων
Δοτικ.	θηρσὶν*	αἰῶσι	δαίμοσι	λέουσι	γίγασι	βήμασι
Αἰτιατ.	θῆρας	αἰῶνας	δαίμονας	λέοντας	γίγαντας	βήματα
Κλητ.	θῆρες	αἰῶνες	δαίμονες	λέοντες	γίγαντες	βήματα

Δυϊκ.

Όν. Αιτ.	θῆρε	αἰῶνε	δαίμονε	λέοντε	γίγαντε	βήματε
Γεν.Δοτ.	θηροῖν	αἰῶνοιν	δαιμόνοιν	λεόντοιν	γιγάντοιν	βημάτοιν

Ἡ τρυγών, τῆς τρυγόνος, τῇ τρυγόνι, τὴν τρυγόνα, ᾧ τρυγών. Αἱ τρυγόνες, τῶν τρυγόνων, ταῖς τρυγόσι, τὰς τρυγόνας, ᾧ τρυγόνες. Τὰ τρυγόνε, ταῖν τρυγόνοιν, ᾧ τρυγόνε.

Συλλογὴ ὀνομάτων τινῶν τῆς κλίσεως ταύτης.

ὁ ἀγκῶν, ὠνος.	ἡ βῆξ, χος.	ὁ Ἑλλην, ηνος.
ἡ ἀηδών, ὄνος.	ὁ γέρων, οντος.	ἡ ἐλπὶς, ἰδος.
ὁ ἀήρ, ἔρος.	ὁ γρύψ, πὸς (ὀρνέον).	ἡ ἔρις, ἰδος.
ὁ αἰθῆρ, ἔρος.	ὁ γυψ, πὸς, (εἶδος ὀρνέου).	ὁ θεράπων, οντος.
ἡ αἶξ, γός.	ἡ θαῖς, τὸς (εὐωχία).	ὁ θῆς (iv), νὸς (σωρός).
ἡ ἀκτίς (iv), ἴνος.	ἡ δὰς, δὸς (ἀναμμένον δα-ὸ δίων).	ὁ ἱέραξ, κος.
ὁ ἀνδριάς, ἄντος.	ὁ δελφίς (iv), ἴνος.	ὁ ἱμάς, ἄντος (λωρίον).
ὁ ἄξων, ονος.	ὁ δράκων, οντος.	ἡ κατῆλιψ, ἴφος (σχάλα).
ὁ Ἄραψ, θος.	ἡ Ἑλλάς, δος.	ἡ κηλὶς, ἰδος.
ἡ αὐλαξ, κος.		ὁ κλῶν, ὠνός.

* Πάντοτε εἰς τὰς δοτικὰς πληθυντικὰς τῶν τριτοκλίτων, ἀκολουθοῦντος φωνήεντος, προσγράφεται ν, τὸ ὅποιον λέγεται ἐφελευστικόν, καὶ περὶ τοῦ ὁποίου θέλομεν σημειῶσαι ἀλλαγῶν.

ἡ κνημὶς, ἰδος.	ὁ ὄνυξ, υχος.	ἡ Τίρυνς, υνθος (πόλις τις).
ἡ κόρυς, υθος (περικεφα- λαί(α)).	τὸ ὄνυξ, υχος.	ὁ φθεῖρ, ειρός.
ὁ κτεῖς, ενός.	τὸ οὐθαρ, ατος (ἔμπυον).	ἡ φλέξ, εός.
ἡ κύλις, ικος (ποτήριον).	ὁ παιάν, ἄνος (ὑμνος τις).	ὁ φῶρ, ωρός (κλέπτης).
τὸ κῦμα, ματος.	ὁ πένης, ητος.	τὸ φῶς, ωτός.
ἡ λαῖλαψ, πως (σφοδρὸς ἀνε- μος).	ὁ πίναξ, ακος.	ὁ χάλυψ, υθος.
ὁ Λάκων, ωνος.	ὁ ποιμὴν, ἑνος.	ἡ χεῖρ, ειρός.
ὁ λάρυγξ, υγρος.	ἡ πτέρυξ, υγος.	ἡ χελιδὼν, ὄνος.
ὁ λιμὴν, ἑνος.	ἡ πύξ, υχος (διπλωματία).	ὁ καὶ ἡ χῆν, ηνός.
ἡ λύγξ, γγός.	ὁ καὶ ἡ ῥίς (ιν), ἑνός.	ἡ χθών, ονός (γῆ).
ἡ μᾶστις, ιγος.	ἡ Σαλαμὶς (ιν), ἑνος.	ἡ χιών, ὄνος.
ὁ μῆν, ηνός.	ἡ σάρξ, κός.	ἡ χλαμὺς, ὕδος.
ὁ μόσ(σ)ον, υνος (ξύλινος ἡ πύργος).	ἡ σειρήν, ἦνος.	ὁ ψᾶρ, αρός.
	τὸ στόμα, ατος.	ἡ ὤψ, ωπός (πρῶσπον).
	ἡ Σφιγξ, γγός.	

Συνηρημένα.

§. 15. Ὀλοπαθῆ τῆς τρίτης κλίσεως.

Ὁ πλακόςις οὖς, πλακόντος οὖντος, τῷ πλακόντι οὖντι, τὸν πλακόντα οὖντα, ὧ πλακόμεν οὔ. οἱ πλακόντες οὖντες, τῶν πλακόντων οὖντων, τοῖς πλακόεσσι (σ)ι οὔσι, τοὺς πλακόντας οὖντας ὧ πλακόντες οὖντες.

Ὁ τιμήεις ἦς, τοῦ τιμήεντος ἦντος, τὸν τιμήεντα ἦντα κτλ.

Ὁ Περικλῆς ἦς, τοῦ Περικλέους, τῷ Περικλεῖ εἶ καὶ εἷ, τὸν Περικλέα εἶ καὶ ῆ, ὧ Περικλεες εἰς.

Οὕτω καὶ Θεμιστοκλῆς ἦς, καὶ Σοφοκλῆς ἦς, καὶ Ἀγαθοκλῆς ἦς κτλ.

§. 16. Ὀλιγοπαθῆ.

α. Ἀρσενικά εἰς ἦς καὶ οὐδέτερα εἰς ἐς καὶ ὅς.

Ἑνικ.	ὁ καὶ ἡ	ἡ	τὸ
Ὄνομ.	ἀληθής	τριήρης	ἀληθές
Γενικ.	ἀληθέος οὖς	τριήρεος οὖς	ἀληθέος οὖς
Δοτικ.	ἀληθεῖ εἶ	τριήρει εἰ	ἀληθεῖ εἶ
Λίτιατ.	ἀληθέα ῆ	τριήρεα η	ἀληθές
Κλητικ.	ἀληθὲς καὶ ἦς	τριήρες καὶ ἦς	ἀληθές.

Πληθ.

Ὄνομ.	ἀληθεές εἰς	τριήρες εἰς	ἀληθέα ῆ
Γενικ.	ἀληθέων ὦν	τριήρέων ὦν	ἀληθέων ὦν
Δοτικ.	ἀληθέσι	τριήρεσι	ἀληθέσι
Λίτιατ.	ἀληθεές εἰς	τριήρεας εἰς	ἀληθέα ῆ
Κλητ.	ἀληθέας εἰς	τριήρες εἰς	ἀληθέα ῆ

Δυῖκ.

Ὄνομ. καὶ Λίτ.	ἀληθές ῆ	τριήρες η
Γεν. καὶ Δοτ.	ἀληθέων οἶν	τριήρεων οἶν.

Τὸ τεῖχος, τοῦ τείχεος οὐς, τῷ τείχει εἰ, τὸ τεῖχος, ὃ τεῖχος. Τὰ τεῖχεα η, τῶν τειχέων ὦν, τοῖς τείχεσι, τὰ τεῖχεα η, ὃ τεῖχεα η. Τὸ τεῖγεε η, τοῖν τειχέοιν οῖν, ὃ τεῖγεε η.

Οὕτω σχηματίζεται καὶ τὸ γένος, κλέος, σθένος, μένος, μῆκος, αἴσχος κτλ.

β'. Εἰς ἰς ἀρσενικά καὶ θηλυκά καὶ εἰς ἰ οὐδέτερα.

Ἐνικ.	ὁ	ἡ	τὸ
Ὄνομ.	ὄφις	πόλις	σίνηπι
Γεν.	ὄφεως	πόλεως	σινήπεως (ος)
Δοτ.	ὄφει εἰ	πόλει εἰ	σινήπει εἰ
Αἰτ.	ὄφιν	πόλιν	σίνηπι
Κλητ.	ὄφι καὶ ὃ ὄφις	πόλι καὶ ὃ πόλις	σίνηπι
Πληθ.Ὄν.	ὄφεις εἰς	πόλεις εἰς.	σινήπεα η
Γεν.	ὄφεων	πόλεων	σινήπεων
Δοτ.	ὄφεσι	πόλεσι	σινήπεσι
Αἰτιατ.	ὄφεις εἰς	πόλεας εἰς.	σινήπεα η
Κλητ.	ὄφεις εἰς	πόλεες εἰς	σινήπεα η
Δυϊκ.			
Ὄν. κ. Αἰτ.	ὄφεε η	πόλεε η	σινήπεε η
Γεν. κ. Δοτ.	ὄφείοιν	πολέοιν	σινήπέοιν

γ'. Εἰς εὐς ἀρσενικά.

Ὁ βασιλεὺς, τοῦ βασιλέως, τῷ βασιλεί εἰ, τὸν βασιλέα, ὃ βασιλεῦ
Οἱ βασιλέες εἰς, καὶ βασιλῆς τῶν βασιλέων, τοῖς βασιλεῦσι, τοὺς βασι-
λέας, εἰς, ὃ βασιλέες εἰς καὶ ἧς. Τὸ βασιλέε, τοῖν βασιλέοιν, ὃ βασιλέε.

δ'. Εἰς ας οὐδέτερα.

Τὸ κρέας, τοῦ κρέατος κρέως, τῷ κρέατι κρέα, τὸ κρέας, ὃ κρέας.
Τὰ κρέατα κρέα, τῶν κρεάτων κρεῶν, τοῖς κρέασι, τὰ κρέατα κρέα. Τὸ
κρέατε α, τοῖν κρεάτοιν κρεῶν, ὃ κρέατε α.

Οὕτω καὶ τὸ κέρας. Τὸ δὲ πέρας μένει πάντοτε ἀσυναίρετον.

ε'. Εἰς αὐς θηλυκά καὶ οὐς ἀρσενικά.

Ἡ γραῦς, τῆς γραός, τῇ γραῖ, τὴν γραῦν, ὃ γραῦ. Αἱ γραές αῦς, τῶν
γραϊῶν, ταῖς γραυσί, τὰς γραάς αῦς, ὃ γραές αῦς. Τὰ γραε, ταῖν γραοῖν,
ὃ γραε.

*1 Ἡ ναῦς, τῆς νεῶς, τῇ νηῖ, τὴν ναῦν. Αἱ νῆες, τῶν νεῶν, ταῖς ναυσί,
τὰς ναῦς. Τὰ νῆε, ταῖν νηοῖν, ὃ νῆε.

Ὁ βοῦς, τοῦ βοός, τῷ βοῖ, τὸν βοῦν, ὃ βοῦ. Οἱ βόες οῦς, τῶν βοῶν,
τοῖς βοусί, τοὺς βόας οῦς, ὃ βόες οῦς. Τὸ βόε, τοῖν βοοῖν, ὃ βόε..

ς'. Εἰς υς ἀρσενικὰ καὶ οὐδέτερα.

Ἐνικ.	ὁ	ὁ	ἡ	το
Ὄνομ.	ἰχθύς	ἡδύς	δρυς	ἄστυ
Γεν.	ἰχθύος	ἡδέος	δρυός	ἄστεος (ως)
Δοτ.	ἰχθύϊ	ἡδέϊ εἶ	δρυϊ	ἄστεϊ εἰ
Αἰτιατ.	ἰχθύν	ἡδύν	δρύν	ἄστυ
Κλητ.	ἰχθύ	ἡδύ	δρύς	ἄστυ

Πληθ.

Ὄνομ.	ἰχθύες	ἡδέες εἰς	δρύες υς	ἄστεα η
Γεν.	ἰχθύων	ἡδέων	δρυῶν	ἄστεων
Δοτ.	ἰχθύσι	ἡδέσι	δρυσὶ	ἄστεσι
Αἰτ.	ἰχθύας υς	ἡδέας εἰς	δρύας υς.	ἄστεα η
Κλητ.	ἰχθύες υς	ἡδέες εἰς	δρύες υς	ἄστεα η

Δυϊκ.

Ὄν. κ. Αἰτ.	ἰχθύς ὤ	ἡδέε	δρύε	ἄστεε
Γεν. κ. Δοτ.	ἰχθύοιν	ἡδέοιν	δρυοῖν	ἄστεοιν

ζ'. Εἰς ὧν κοινὰ καὶ ὄν οὐδέτερα.

Ὁ καὶ ἡ μείζων, τοῦ καὶ τῆς μείζονος, τῷ καὶ τῇ μείζονι, τὸν καὶ τὴν μείζονα μείζω, ὦ μείζον. Οἱ καὶ αἱ μείζονες οὐς, τῶν μείζόνων, τοῖς καὶ ταῖς μείζοσι, τοὺς καὶ τὰς μείζονας οὐς, ὦ μείζονες οὐς. Τῷ καὶ τὰ μείζονε, τοῖν καὶ ταῖν μείζονοιν, ὦ μείζονε.

Τὸ μείζον, τοῦ μείζονος, τῷ μείζονι τὸ μείζον, ὦ μείζον. Τὰ μείζονα ὦ, τῶν μείζόνων, τοῖς μείζοσι, τὰ μείζονα ὦ, ὦ μείζονα ὦ. Τὰ μείζονε, τοῖν μείζονοιν, ὦ μείζονε.

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ κρείττων, ἐλάττων, καλλίων, βελτίων κτλ.

ἡ Εἰς ὡς καὶ ὦ θηλυκὰ τῶν ὁποίων ὁ δυϊκὸς καὶ πληθυντικὸς ἀριθμὸς κλίνονται εἰς τὴν δευτέραν.

Ἡ αἰδῶς, τῆς αἰδόους οὐς, τῇ αἰδοῖ οἶ, τὴν αἰδόα ὦ, ὦ αἰδοῖ. Αἱ αἰδοῖ, τῶν αἰδῶν, ταῖς αἰδοῖς, τὰς αἰδοῦς, ὦ αἰδοῖ. Τὰ αἰδῶ, ταῖν αἰδοῖν, ὦ αἰδῶ.

Ἡ ἡχώ, τῆς ἡχόους οὐς, τῇ ἡχοῖ οἶ, τὴν ἡχόα ἡχώ, ὦ ἡχοῖ. δυϊκ καὶ πληθ. κατὰ τὴν β'. κλ.

Ἡ Λητώ, τῆς Λητόους οὐς, τῇ Λητοῖ οἶ, τὴν Λητόα ὦ, ὦ Λητοῖ.

Ἡ Σαπφώ, τῆς Σαπφόους οὐς, τῇ Σαπφοῖ οἶ, τὴν Σαπφά ὦ, ὦ Σαπφοῖ.

§. 17. Ὄνόματα τινὰ λήγοντα εἰς ἡρ ἀποβάλλουσι τὸ ε εἰς πτώσεις τινάς. Τοιαῦτα δὲ εἶναι τὰ ἐφεξῆς.

Ὁ πατήρ, τοῦ (πατέρος) πατρός, τῷ (πατέρι) πατρὶ, τὸν πατέρα, ὦ πάτερ. Οἱ πατέρες, τῶν πατέρων, τοῖς πατράσι, τοὺς πατέρας, ὦ πατέρες. Τῷ πατέρε, τοῖν πατέροιν, ὦ πατέρε.

Ἡ μήτηρ, τῆς (μητέρος) μητρός, τῇ (μητέρι) μητρὶ, τὴν μητέρα, ὦ

μητηρ. Αἱ μητέρες, τῶν μητέρων, ταῖς μητράσι, τὰς μητέρας, ὧ μητέρες. Τὰ μητέρε, ταῖν μητέροιν, ὧ μητέρε.

Ἡ θυγάτηρ, τῆς (θυγατέρος) θυγατρὸς, τῇ (θυγατέρι) θυγατρὶ, τὴν θυγατέρα, ὧ θυγατερ. κτλ.

Ἡ γαστήρ, τῆς (γαστέρος) γαστρὸς κτλ.

Ἡ Δημήτηρ, τῆς (Δημήτερος) Δήμητρος, τὴν (Δημήτερα) Δήμητρα(ν) κλ.

Ὁ ἀνὴρ, τοῦ (ἀνέρος) ἀνδρός, τῷ (ἀνέρι) ἀνδρὶ, τὸν (ἀνέρα) ἄνδρα, ὧ ἄνερ. Οἱ (ἀνέρες) ἄνδρες, τῶν (ἀνέρων) ἀνδρῶν, τοῖς ἀνδράσι, τοὺς (ἀνέρας) ἄνδρας, ὧ (ἀνέρες) ἄνδρες. Τῷ (ἀνέρε) ἄνδρε, τοῖν (ἀνέροιν) ἀνδροῖν, ὧ (ἀνέρε) ἄνδρε.

Σημείωσε, ὅτι εἰς τὸ τελευταῖον ὄνομα μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ε παραντίθεται δ διὰ λόγον, τὸν ὅποιον θέλομεν εἰπεῖν ἀλλαχοῦ.

Ἐπίθετον

§. 18. Τὸ ἐπίθετον σημαίνει ιδιότητα ἢ ποιότητα τοῦ ὀνόματος, οἷον ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ, ἡ μεγάλη οἰκία, τὸ ξηρὸν ξύλον. Κλίνονται δὲ τὰ ἐπίθετα ἀπαράλλακτα ὡς καὶ τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ τριγενῶς· ἔχουσι δὲ τὰς ιδιότητας ἀπάσας τῶν ἐπιθέτων καὶ αἱ μετοχαί, περὶ ὧν θέλομεν ὁμιλήσει εἰς τὸ περὶ ῥήματος (*).

Ὁ ἅγιος, ἡ ἁγία, τὸ ἅγιον· δίκαιος αἰά, αἰον· λαμπρός, ρά, ὄν· καλός, ἡ, ὄν· ὁ καὶ ἡ εὐθυμός, τὸ εὐθυμον· ὁ καὶ ἡ ἔλεως, τὸ ἔλεων· ὁ καὶ ἡ ἀθάνατος τὸ ἀθάνατον· ὁ καὶ ἡ εὐμαθής· τὸ εὐμαθές· ὁ σοφώτερος, ἡ σοφωτέρα, τὸ σοφώτερον· ὁ μέλας, ἡ μέλαινα, τὸ μέλαν· ὁ καὶ ἡ ἀξίεραστος τὸ ἀξίεραστον· ὁ γλυκὺς, ἡ γλυκεία, τὸ γλυκύ· ὁ διατάττων, ἡ διατάττουσα, τὸ διατάττον· ὁ καὶ ἡ εὐσεβής, τὸ εὐσεβές· ὁ καὶ ἡ κακόνους ους, τὸ κακόνουον ουν· ὁ τρίψων, ἡ τρίψουσα, τὸ τρίψον ὁ αἰσχίων, τὸ αἰσχίον· ὁ καὶ ἡ εὐγενής, τὸ εὐγενές· ὁ γράψας ἡ γράψασα, τὸ γράψαν· ὁ λαμπρότερος, ἡ λαμπροτέρα, τὸ λαμπρότερον· ὁ καὶ ἡ σύντομος, τὸ σύντομον· ὁ καὶ ἡ ἀνώμαλος τὸ ἀνώμαλον. λυθεῖς, εἷσα, ἐν· ἀληθέστερος, ἐρα, ἐστέρον· χαρίεις, εσσα, ἰεν.

Ἀνώμαλα ὀνόματα.

§. 19. Ἡ ἀνώμαλία τῶν ὀνομάτων γίνεται

α. Κατὰ γένος. Ἐὰν τὸ αὐτὸ ὄνομα ἀπαντᾷται εἰς γένος ἄρσενικόν, φέρ' εἰπεῖν, εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν, καὶ οὐδέτερον εἰς τὸν πληθυντικόν, π. χ.

ὁ σῖτος τὰ σῖτα (καὶ σιτία)

ὁ δίφρος, τὰ δίφρα

ὁ ζυγός, τὰ ζυγά

ὁ νῶτος, τὰ νῶτα

ὁ ἐρετμός, τὰ ἐρετμά

ὁ μοχλός, τὰ μοχλά

ὁ σταθμός, τὰ σταθμιά

(*) Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ἐπιθέτων θέλει γίνασθαι λόγος ἐκτενέστερος· εἰς ἄλλο μέρος, ἐνταῦθα δὲ θέτομέν τινα παραδείγματα εἰς γύμνασιν, ὡς ὑπάρχουσι καὶ τινα ἐπίθετα μετὰ τῶν ἀνωτέρων εἰς γύμνασιν κλιθέντων.

ὁ τέταρτος, τὰ τέταρτα
 ὁ δεσμός, οἱ δεσμοὶ καὶ τὰ δεσμά
 ὁ κύκλος, οἱ κύκλοι καὶ τὰ κύκλα
 ὁ λύχνος, οἱ λύχνοι καὶ τὰ λύχνα
 ἡ κέλευθος, αἱ κέλευθοι καὶ τὰ κέλευθα.
 τὸ στάδιον, οἱ στάδιοι καὶ τὰ στάδια.

β'. Κατὰ κλίσιν. Ἐὰν δύο τύποι ἀναφέρονται εἰς τὴν αὐτὴν ὀνομαστικὴν, ἐκ τῆς ὁποίας κλίνονται διαφόρως· ἡ δὲ ἀνωμαλία ὀνομάζεται ἑτεροκλίσις· οἷον ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς Οἰδίπου Γεν. Οἰδίποδος καὶ Οἰδίπου.

γ'. Ἐὰν τύπος τις πτώσεως ἀναφέρηται εἰς ἄχρηστον ὀνομαστικὴν, ἡ ἀνωμαλία ὀνομάζεται μεταπλασμός, οἷον ὄνειρον, Γεν. ὄνειρου καὶ (ἐκ τοῦ ΟΝΕΙΡΑΣ) ὄνειρατος.

δ'. Ἐλλιπῇ εἶναι ὅσα καθ' ἓνα μόνον ἀριθμὸν κλίνονται, οἷον τὰ ἔγκυρα ἤγουν ἐντόσθια (εἰς τὴν τρίτην κλίσιν)· οἱ ἔτησαι (ἄνεμοι περιδοικοί), καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐορτῶν, Ὀλύμπια, Ἰσθμια, Διονύσια κτλ. Προσέτι ὅλα τὰ κύρια ὀνόματα, οἷον Πλάτων, Δημοσθένης κτλ. μόνον ἐνικῶς κλίνονται κατ' ἀκριβείαν.

ε'. Ἄκλιτα ὀνόματα εἶναι μόνον τὰ ξενικά, οἷον τὸ Πάσχα, ὁ Ἀαρών, ὁ Ἰσαὰκ κτλ. καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ ἀλφαβήτου, οἷον τὸ ἄλφα, τὸ βῆτα κτλ. Ἐκ δὲ τῶν γνησίων ἐλληνικῶν ἄκλιτα εἶναι μόνον τὰ πλειότερα ἐκ τῶν ἀριθμητικῶν, καὶ τινες ἀντωνυμίαι.

ς'. Τὸ Μωϋσῆς καὶ Μωσῆς σχηματίζει τὴν γενικὴν Μωϋσέως καὶ Μωσέως, καὶ τὴν αἰτιατικὴν Μωϋσέα, ὡς νὰ ὑπῆρχεν ὀνομαστικὴ Μωϋσεύς.

ζ'. Ὄνόματά τινα μεταγενέστερα κλίνονται ἀπλούστατα μετ' ἀποδολῆν τοῦ ς τῆς ὀνομαστικῆς καὶ προσθήκην τοῦ ν εἰς τὴν αἰτιατικὴν, οἷον, Φιλῆς, Γ. Φιλῆ, Δ. Φιλῆ, Α. Φιλῆν.—Ἰησοῦς, Γ. Ἰησοῦ, Δ. Ἰησοῦ, Α. Ἰησοῦν·

§. 20 Κατάλογος ἀνωμάτων τινῶν ὀνομάτων.

Ἄλως συνήθως κατὰ τὰ ἄττικὰ τῆς β'. κλίσ. εὔρηται δὲ καὶ αἷτ.
 ἄλω. Κλίνεται δὲ καὶ κατὰ τὴν τρίτην ἄλωνος κλ.

Ἀπόλλων. αἷτιατ. καὶ Ἀπόλλω. κλιτ. Ἀπόλλον.

Ἄρης γεν. Ἄρεος (Ἄρεως, παρὰ ποιητ.) αἷτιατ. Ἄρην καὶ Ἄρη, κλιτ. Ἄρες.

ἄρνός (τοῦ καὶ τῆς· ἡ ὀνομ. ἄμνός) ἄρνι, ἄρνα ἄρνες, ἄρναςιν (ἄρνασιν).

ἀστήρ. δοτ. πληθ. καὶ ἀστράσιν (ἄστρασιν)

γάλα, γάλακτος, γάλακτι· ἐκ τοῦ πληθ. εὔρηται δοτ. γάλαξι.

γαστήρ· δοτ. πληθ. γαστράσιν καὶ γαστῆρσιν.

γέλως αἷτ. γέλωτα καὶ σπανίως γέλων.

γόνο. γεν. γόνατος. δοτ. πληθ. γόνασιν.

γυνή. γυναικός, γυναικί, γυναικα, γύναι. δοῖκ. γεν. γυναικοῦν πληθ.

γυναικες γυναικῶν, γυναιξίν, γυναικες.

δάκρυον. δοτ. πληθ. δάκρυσιν (ἐκ τοῦ δάκρυ).

Δημήτηρ Δημήτρος, Δημήτρι, Δημήτραν. (καὶ Δημήτρα), Δημήτερ.
Εὔρηται δὲ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις καὶ Δημήτρα, ας κλ.

Διός. ζήτει Ζεύς.

Δόρυ ὡς γόνυ· ἡ δὲ δοτ. καὶ δορί.

ἔαρ. γεν. ἔαρος δοτ. ἔαρι, καὶ συνηρ. ἥρος, ἥρι.

ἔγγελυς. υὸς· πληθ. παρὰ τοῖς ἄττικοῖς αἱ καὶ τὰς ἐγγέλεις, τῶν ἐγγέλων.

εἰκῶν. αἰτιατ. καὶ εἰκῶ.

Ζεύς. Διὸς, Διῖ, Δία, Ζεῦ καὶ ποιητ. Ζηνός, Ζηνί, Ζήνα.

ἥρωσ ὡς· ἀλλὰ καὶ αἰτ. ἥρω. (δοτ. ἥρω;) πληθ. οἱ καὶ τοὺς ἥρωσ.

Θαλῆς, Θάλεω, Θαλῆ, Θαλῆν παρὰ δὲ τοὺς μεταγενεστέρους καὶ Θα-
λοῦ, καὶ Θάλητος, ητι, ητα.

θέμις· ἴδος καὶ ἴτος· αἰτ. θέμιν· εὔρηται δὲ καὶ ἄκλιτον, ὡς, «φασὶ
θέμις εἶναι.»

θρίξ, τριχός κλ. δοτ. πληθ. θριξίν.

κλείς, κλειδός. αἰτ. κλεῖν καὶ παρὰ ταῖς μεταγενεστέροις κλειδα·
πληθ. κλειδές, κλειδας καὶ κλείς· οἱ δ' ἀρχαιότεροι τῶν Ἀττικῶν καὶ
κλῆς, κληδός, κληδί, κληῖδα, κληδας.

κοινωνός. πληθ. καὶ κοινωνῶνες, ας.

κύων. (ὁ ἡ), κλητ. κύον. Τὰ δ' ἄλλα ἐκ τῆς ῥίζης κυν—γεν. κυνός,
κυνί, κύνα κύνες, κυνῶν, κυσί, κύνας.

λίπα. αἰτιατ. Εὐρίσκεται δὲ πάντοτε μετὰ τοῦ ῥήματος ἀλείφειν.

μάλη. μόνον ὑπὸ μάλης.

μάρτυς. μάρτυρος κλ. αἰτ. σπανίως μάρτυν· δοτική δὲ πληθ. μάρ-
τυσιν (μάρτυρσιν).

μέγας, μεγάλου, μεγάλῳ, μέγαλον, ὃ μέγα (σπανία)· πληθ. μεγάλοι,
μεγάλων κλ. ἐκ τῆς σωζομένης σήμερον ὀνομ. ΜΕΓΑΛΟΣ. τὸ θηλυκὸν
μεγάλη ὁμαλῶς κατὰ τὴν πρώτην· τὸ οὐδέτ. μέγα, μεγάλου, μεγάλῳ,
μέγα. πληθ. μεγάλα κλ.

μός (σ)υν, υνός δοτ. πληθ. μοσύνοις.

ναῦς, νεώς, νηί, ναῦν, δυῖκ. γεν. καὶ δοτ. νεοῖν (ἔσως δὲ καὶ ὄνομ.
καὶ αἰτ. νέε)· πληθ. νῆες, νεῶν, ναυσίν, ναῦς· παρὰ δὲ τοῖς ἄττικοῖς ποι-
ηταῖς καὶ μεταγενεστέροις λογογράφοις εὔρηται καὶ νηός (ναός) κλ. καὶ
νεῶν καὶ αἱ ναῦς.

νύξ· νυκτός· κλ.

Πολύς. πολλοῦ, πολλῷ, πολύν· πληθ. πολλοί, πολλῶν, πολλοῖς,
πολλοὺς ἐκ τοῦ ΠΟΛΥΣ, θηλυκ. πολλή ὁμαλῶς κατὰ τὴν πρώτην· οὐδέτ.
πολύ, πολλοῦ, πολλῷ, πολύ. πληθ. πολλὰ κτλ.

Οἰδίπους. γεν. Οἰδίποδος καὶ Οἰδίπου, αἰτιατ. Οἰδίποδα καὶ Οἰ-
δίπουν. δοτ. Οἰδίποδι.

οἷς (πρόβατον) οἶος, οἷτ, οἷν· οἷας καὶ οἷς, οἷων, οἷσιν, οἷας καὶ οἷς.
ὄναρ. ὡς ὀνομαστ. καὶ αἰτιατ. αἱ ἄλλα πτωρεῖς ἐκ τοῦ

ὄνειρος, ὄνειρου κλ. συνήθως κατὰ μεταπλάσμον ὀνειράτος, τι· πληθ. ὀνειράτα, ὀνειράτων, ὀνειράσιν.

οὗς, ὠτός, ὠτοιν καὶ ὠτων.

Πινύξ (ἡ· χωρίον ἐν Ἀθήναις) συνήθως ἐκ τῆς ῥίζης πυκν—πυκνός.

Ποσειδῶν. Αἰτίατ. καὶ Ποσειδῶ· κλητ. Πόσειδον.

πρᾶος (ἡ πρᾶος) ἔχει ἐκ τοῦ πρᾶς τὸ θηλυκὸν πραεῖα εἰας κλ. εἰς δὲ τὸν πληθ. τοῦ ἄρσεν. καὶ οὐδ. κλίνεται ὡς ἐξῆς πρᾶοι καὶ πραεῖς, πρᾶων καὶ πραέων, πραέσιν, πρᾶους, πραέα.

Πρεσβευτής, οὗ κλ. σχηματίζει ἐκ τοῦ πρέσβυς τοὺς ἐξῆς συνηθη-
στέρους τύπους· οἱ καὶ τοὺς πρέσβεις, τῶν πρέσβειων, τοῖς πρέσβεσιν.

πρόχοος (ἡ) ἄττικῶς πρόχους, τῆς πρόχου κλ. δοτ. πληθ. πρό-
χουσιν.

πῦρ. (τὸ) πυρός κλ. πληθ. τὰ πυρά, τοῖς πυροῖς.

σῆς (ὁ) σεός κλ. γεν. πλ. σέων· παρὰ δὲ τοῖς μεταγεν. καὶ ὁμαλῶς σήτος, τι κλ.

σκῶρ, (τὸ) σκατός κλ. εὔρηται δὲ καὶ γεν. τοῦ σκάτους.

σῶος ἔχει καὶ ἐκ τοῦ σῶς τὰ ἐξῆς. τὸν, τὴν, τὸ σῶν· τοὺς σῶς οὐδέτ.
πληθ. τὰ σᾶ.

Τάν, ᾧ τάν, ἡ κατὰ τοὺς ἀρχαίους γραμματικούς ᾧ τᾶν σημαίνει ᾧ φίλε καὶ σπανίως πληθ. ᾧ φίλοι.

Τάως· κατὰ τὰ ἀττικά τῆς δευτέρας· ἀλλ' εὔρηται καὶ κατὰ τὴν τρί-
την ταῶνι, ταῶνες, ταῶσιν.

Τριχός. ἴδε θρίξ.

ὕδωρ (τὸ) ὕδατος κλ. πληθ. δοτ. ὕδασιν.

υῖος, υἱοῦ κλ. Προσέτι δὲ παρὰ τοῖς δοκιμωτέροις τῶν πεζογράφων
καὶ γεν. υἱέος δοτ. υἱεῖ, (αἷτ. υἱέα σπανιώτατα), δυῖκ. υἱέε, υἱέσιν· πληθ.
υἱεῖς, υἱέων, υἱέσιν, υἱεῖς.

ὑπαρ. ὄνομ. καὶ αἷτ. μόνον ὡς ὄναρ.

φρέαρ, φρέατος κλ. εὔρηται δὲ καὶ συνηρημένως φρητός κλ.

χεῖρ, ειρός κλ. ἀποβάλλει τὸ ι παρὰ τοῖς ἀττικοῖς ἐν τοῖς χεροῖν καὶ
χερσίν.

χοῦς κατὰ τὸ βοῦς· ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ χοῦς, γεν. χοῶς, αἷτ. ἐν. χοῶ
καὶ πληθ. χοᾶς (ἄλλοι δὲ τονίζουσιν χοῶς, χόα, χόας).

χρέως (τὸ)· κατὰ τοὺς ἀρχαίους γραμματ. εἶναι γενική τοῦ χρέως.
ἔχει δ' ὄνομαστ. συνήθη χρέος, γεν. χρέους. πληθ. χρέα, χρεῶν, δοτ.
καὶ δυῖκ. δὲν ὑπάρχουσιν.

χρώς (ὁ, τὸ δέρμα)· χρωτός κλ. Εὔρηται δὲ καὶ δοτ. χρῶ ἀλλὰ
πάντοτε μετὰ τῆς προθέσεως ἐν.

Ἀριθμητικά.

§. 21. Ἐκ τούτων τὰ εἰς, δύο, τρεῖς κλ. λέγονται ἀπόλυτα καὶ κλί-
νουνται·

	ἀρσ.	θηλ.	οὐδ.
Ὄνομ.	εἰς,	μία,	ἐν

Γεν.	ένος,	μιάς,	ένος
Δοτ.	ένι,	μιᾶ,	ένι
Αἰτ.	ένα,	μίαν	έν.

Ἐκ τούτων γίνονται τὰ ἀρνητικά

	οὐδείς,	οὐδεμία,	οὐδέν,
	μηδείς,	μηδεμία,	μηδέν, τὰ ὅποια
κλίνονται ὡς καὶ ἐκεῖνα, ἥγουν			
οὐδείς,	οὐδενός,	οὐδενί,	οὐδένα
οὐδεμία,	οὐδεμιάς,	οὐδεμιᾶ,	οὐδεμίαν
οὐδέν,	οὐδενός,	οὐδενί,	οὐδέν.

Τὸ δύο ὡς ἀκλιτον δύναται νὰ χρησιμεύσῃ δι' ὅλας τὰς πτώσεις· ἔχει ὁμως καὶ γεν. καὶ δοτ. δυοῖν καὶ σπανίως δυεῖν

ἡ δὲ δοτ. δυσὶν δὲν εἶναι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐν χρήσει.

Τρεῖς (οἱ καὶ αἱ), τὰ τρία, γεν. τριῶν, δοτ. τοῖς καὶ ταῖς τρισὶν, αἰτ. τοὺς καὶ τὰς τρεῖς, τὰ τρία.

Τέσσαρες (οἱ καὶ αἱ), οὐδ. τέσσαρα, τεσσάρων, τέσσαρσι, τέσσαρα.

Οἱ δὲ λοιποὶ ἀριθμοὶ ἕως τοῦ δέκα, καὶ οἱ τῶν δεκάδων σημαντικοὶ ἕως τοῦ ἑκατὸν εἶναι ἀκλιτοί· οἷον

Πέντε, ἕξ, ἑπτὰ, ὀκτὼ, ἑνέα, δέκα, εἴκοσι, τριάκοντα, τεσσαράκοντα, πενήκοντα, ἑξήκοντα, ἑβδομήκοντα, ὀγδοήκοντα, ἑννεήκοντα, ἑκατόν.

Οἱ μεταξὺ τοῦ δέκα καὶ εἴκοσιν ἀριθμοὶ σχηματίζονται οὕτως: ἑνδεκα, δώδεκα καὶ δυοκαίδεκα, τρισκαίδεκα, τεσσαρεσκαίδεκα, πεντεκαίδεκα, ἑκκαίδεκα, ἑπτακαίδεκα, ὀκτωκαίδεκα, ἑνεακαίδεκα.

Σπανίως λέγεται δεκατρεῖς, δεκατέσσαρες κτλ.

Τρεῖς καὶ τέσσαρες κλίνονται καὶ εἰς ταῦτα τὰ σύνθετα, οἷον τεσσαρακαίδεκα, τεσσαρσικαίδεκα, δεκατριῶν κτλ.

Οἱ λοιποὶ ἀριθμοὶ, οἱ ἐκ μονάδων καὶ δεκάδων σύνθετοι, συνήθως γράφονται χωρισμένοι, καὶ εἰ μὲν προηγῆται ὁ μικρότερος, συνάπτεται μὲ τὸν καὶ· εἰ δ' ἀκολουθεῖ, μένει ἀσύνδετος, οἷον πέντε καὶ εἴκοσι, ἢ εἴκοσι πέντε.

Οἱ τελείων ἑκατοντάδων σημαντικοὶ μετὰ τὰ ἑκατὸν κλίνονται ὁμολῶς: διακόσιοι, αἱ, α' τριακόσιοι, τετρακόσιοι, πεντακόσιοι, ἑξακόσιοι, ἑπτακόσιοι, ὀκτακόσιοι, ἐν(ν) ἀκόσιοι (χωρὶς τοῦ ε)—χίλιοι, δισχίλιοι, τρισχίλιοι, κτλ.—μύριοι, δισμύριοι κτλ.

§. 22. Ἐκ τῶν ἀριθμητικῶν γίνονται τὰ τακτικά, τὰ ὁποῖα σημαίνουν τόπον ἢ βαθμὸν, τὸν ὁποῖον ἔχει τὸ πρᾶγμα ἢ τὸ πρόσωπον ὡς πρὸς τὰ ἄλλα· εἶναι δὲ ταῦτα· πρῶτος, δεύτερος, τρίτος, τέταρτος, πέμπτος, ἕκτος, ἑβδομος, ὀγδοος, ἑννατος, δέκατος, δωδέκατος, τρισκαιδέκατος, τεσσαρακαιδέκατος, κτλ.—Εἰκοστός, τριακοστός, τεσσαρακοστός κτλ.—ἑκατοστός, διακοσιοστός, κτλ.—Χιλιοστός, μυριοστός. Καὶ ἐνταῦθα εἰς τὰ σύνθετα ἢ ἀκολουθεῖ ὁ μικρότερος ἀριθμὸς ἀσυνδέτως, ἢ προηγῆται μετὰ τοῦ καὶ, οἷον τριακοστός πρῶτος, ἢ πρῶτος καὶ τριακοστός. Ἐκ τούτων δὲ γίνονται τὰ εἰς αἰος, σημαίνοντα τάξιν

ἡμέρας· δευτεραῖος, τριταῖος, κλ. ὡς καὶ τὰ ἀφηρημένα οὐσιαστικά, μονάς ἢ ἑνάς, δυάς, τριάς (τριτὺς καὶ τριττὺς), τετράς (τετρακτὺς), ἑκατοντάς (ἑκατοστὺς), χιλιάς (χιλιοστὺς) κλ.

Σημ. Τινὲς κατατάσσουσιν εἰς τὰ ἀριθμητικὰ ἐπίθετα καὶ τὰ σημαίνοντα ἀναλογίαν ἢ πολλαπλασιασμόν· οἷον ἀπλοῦς (ἐκ τοῦ ἁς εἰς) διπλοῦς καὶ διπλάσιος, τριπλοῦς καὶ τριπλάσιος, ἑκατονταπλοῦς καὶ ἑκατονταπλάσιος κτλ.

Ἀντωνυμία.

§. 23. Ἡ ἀντωνυμία (*) λαμβάνεται ἀντὶ ὀνόματος καὶ διαίρεται εἰς εἶδη· Εἶναι δὲ αἱ ἑξῆς.

§. 24 α. Πρωτότυποι ἢ προσωπικαί.

Εἶναι τρεῖς καὶ διακρίνουσι τὰ τρία πρόσωπα, τὰ ὅποια εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τὴν ὁμιλίαν. Κατὰ γένος δὲν χαρακτηρίζονται ἀφ' ἑαυτῶν, ἐπειδὴ ἡ αὐτὴ προσωπικὴ ἀντωνυμία ἀρμόζει καὶ εἰς ἄρρεν καὶ εἰς θῆλυ πρόσωπον· κλίνονται δὲ ἰδιοτρόπως ὡς ἑφεξῆς.

Ἑνικ.	Α'. προσώπου	Β'.	Γ'.
Ὄνομ.	ἐγώ	σύ	—
Γενικ.	ἐμοῦ καὶ μου	σοῦ	οῦ
Δοτικ.	ἐμοὶ καὶ μοι	σοὶ	οἶ
Αἰτιατ.	ἐμέ καὶ μέ	σέ	ἐ.

Πληθ.

Ὄνομ.	ἡμεῖς	ὑμεῖς	σφεῖς [οὐδ. σφέα]
Γενικ.	ἡμῶν	ὕμῶν	σφῶν
Δοτικ.	ἡμῖν	ὕμῖν	σφίσι
Αἰτιατ.	ἡμᾶς	ὕμᾶς	σφᾶς, [οὐδ. σφέα]

Δυϊκ.

Ὄν. Αἰτ.	[νῶϊ] νῶ	[σφῶϊ] σφῶ	[σφῶε]
Γεν. Δοτ.	[νῶϊν] νῶν	[σφῶϊν] σφῶν	[σφῶϊν].

Προσαρτωμένου τοῦ μορίου γε κλίνονται ἐγῶγε, ἐμοῦγε, ἐμοιγε, ἐμεγε, κλ. σύγε, σοῦ γε κλ.

Σημ. Ὡς ἐνικήν ὀνομαστικὴν τοῦ τρίτου προσώπου μεταχειρίζονται τὴν αὐτόν.

β'. Κτητικαί.

§. 25. Παράγονται αἱ μὲν τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ ἐκ τῶν γενικῶν τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσωπικῶν, αἱ δὲ τοῦ πληθυντικοῦ ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς πληθυντικῆς. Κλίνονται δὲ τριγενῶς ὡς ἐπίθετα κατὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν κλίσιν.

Σημ. Εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν ἐκφράζονται· ἰδικός μου, ἰδικός σου, ἰδικός του, ἰδικός μας κλ.

Α'. προσώπου	Β'.	Γ'.
ἐμὸς ἡμέτερος	σὸς ὑμέτερος	[ὀς] σφέτερος

(*) Προσφορωτέρα ἤθελεν εἶσθαι ἡ ὀνομασία ἀντὶ τῶν ὑμῶν· διότι « ἀρχαῖός τις » γραμματικὸς λέγει· « Ἀντωνυμία μὲν ἐστὶν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καὶ αὐτὴ ἡ ὀνομασία, ἀντωνύμων δὲ αὐτὴ ἡ λέξις καὶ ἡ φωνή.

ἐμοῦ	ἡμετέρου	σοῦ	ὑμετέρου	[οὔ] σφετέρου
ἐμῶ	ἡμετέρῳ	σῶ	ὑμετέρῳ	[ῶ] σφετέρῳ
ἐμόν	ἡμέτερον	σόν	ὑμέτερον	[όν] σφέτερον.

ὡσαύτως καὶ αἱ θηλυκαί, οἷον ἐμῇ, ἐμῆς, ἐμῇ, ἐμὴν καὶ αἱ οὐδέτε-
ραι, ἐμόν, ἐμοῦ, ἐμῶ, ἐμόν.

Δύνανται δὲ νὰ σχηματισθῶσιν καὶ ἐκ τῶν δυνικῶν· νωίτερος, α, ον·
καὶ σφωίτερος, ἀλλὰ δὲν εὐρίσκονται εἰς τοὺς Ἀττικοὺς συγγραφεῖς.

γ'. Δεικτικά.

Ἄρσεν. Οὔτος, τούτου, τούτῳ, τούτον. ὦ οὔτος. Οὔτοι, τούτων, τού-
τοις, τούτους, ὦ οὔτοι. Τούτῳ, τούτοιν.

Θηλυκ. Αὕτη, ταύτης, ταύτῃ, ταύτην, ὦ αὕτη. Αὗται, τούτων, ταύ-
ταις, ταύτας, ὦ αὗται. [Ταύτα, ταύταιν].

Οὐδέτ. Τοῦτο, τούτου, τούτῳ, τοῦτο, ὦ τοῦτο. Ταῦτα, τούτων, τού-
τοις, ταῦτα, ὦ ταῦτα. Τούτῳ, τούτοιν.

Ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο.

Ἄρσεν. Ὁδε, τοῦδε, τῷδε, τόνδε. Οἶδε, τῶνδε, τοῖςδε, τοὺς δε. Τῶδε,
τοῖνδε.

Θηλ. Ἡδε, τῆςδε κτλ. Οὐδ. Τόδε, τοῦδε κτλ.

Σημ. α. Κατὰ τὸ ἐκεῖνος κλίνονται καὶ τὰ ἄλλος, ἄλλη, ἄλλο· αὐτός, ἡ, ὁ· δε,
ῆ, ὅ. δηλαδή χωρὶς τοῦ ν εἰς τὸ οὐδέτερον.

Σημ. β'. Αἱ θηλ. τοῦ δυνικοῦ ἀριθμοῦ εἶναι ἄχρηστοι· μεταχειρίζονται δ' ἀντ'
αὐτῶν τὰς ἀρσενικάς. Τούτῳ τῷ τέχνῳ ἴδε §. 5. σημ. β'.

δ'. Ἐπαναφορικά.

Ἄρσεν. Αὐτός, αὐτοῦ, αὐτῷ, αὐτόν. Αὐτοί, αὐτῶν, αὐτοῖς, αὐτούς.
Αὐτῶ, αὐτοῖν.

Θηλ. Αὕτη, αὐτῆς, αὐτῇ, αὐτήν. Αὗται, αὐτῶν, αὐταῖς, αὐτάς.
Αὐτά, Αὐταῖν.

Οὐδέτ. Αὐτό, αὐτοῦ, αὐτῷ αὐτό. Αὐτά, αὐτῶν, αὐτοῖς, αὐτά. Αὐτῶ,
αὐτοῖν.

Σημ. Αὕτη λαμβάνει καὶ τὸ ἄρθρον· ὁ αὐτός (ὁ ἴδιος). Τότε ὁμως ἐνόνεται πολ-
λάκις τὸ ληκτικόν τοῦ ἄρθρου φωνῆεν μετὰ τοῦ α υ (ἡ ἐνωσις αὕτη λέγεται κρᾶσις),
οἷον, αὐτοῦ, αὐτῷ κλ. τὸ δὲ οὐδέτερον κάμνει ταῦτό καὶ ταυτόν.

ε. Αὐτοπαθεῖς.

Γίνονται κατὰ σύνθεσιν ἐκ τῶν προσωπικῶν καὶ τῆς ἐπαναφορικῆς.

α. Ἄρσεν ἐμαυτοῦ, ἐμαυτῷ, ἐμαυτόν.

Θηλυκ. ἐμαυτῆς, ἐμαυτῇ, ἐμαυτήν.

Οὐδέτ. ἐμαυτοῦ, ἐμαυτῷ, ἐμαυτό.

β'. σεαυτοῦ, σεαυτῆς, σεαυτό.

γ'. ἐαυτοῦ, ἐαυτῆς, ἐαυτό.

Αἱ δύο τελευταῖαι λέγονται καὶ χωρὶς τοῦ ε, σαυτοῦ, κτλ. αὐτοῦ κτλ.
Οἱ δὲ πληθυντικοὶ σχηματίζονται.

Γενικ. ἡμῶν αὐτῶν ὑμῶν αὐτῶν σφῶν αὐτῶν

Δοτικ. ἡμῖν αὐτοῖς, αἷς ὑμῖν αὐτοῖς, αἷς σφίσιν αὐτοῖς

Αἵτιατ. ἡμᾶς αὐτοὺς, ἄς ὑμᾶς αὐτοὺς, ἄς σφᾶς αὐτοὺς ἄς.

Εὔρηται δὲ ἀντὶ τοῦ σφῶν αὐτῶν καὶ ἕτερος πληθυντικὸς κοινὸς καὶ διὰ τὰ τρία γένη.

Ἐαυτῶν, ἑαυτοῖς, αἷς, οἷς ἑαυτοὺς, ἄς, ἄ.

ς'. Ἀλληλοπαθής.

ὀνομαστικὴν δὲν ἔχει.

Ἄρσεν. Οὐδετ. ἀλλήλων, ἀλλήλους, ἀλλήλους ἀλλήλα.

Θηλ. ἀλλήλων, ἀλλήλαις, ἀλλήλας.

Αὐτῶν. Ἄρσ. κ. Οὐδ. ἀλλήλω, ἀλλήλοι

Θηλ. ἀλλήλα, ἀλλήλαι.

§. 26. ζ'. Ἀναφορικὴ ὅς.

Ἄρσ. ὅς, οὗ, ὅ, ὄν. Οἷ, ὄν, οἷς, οὖς. Ὡ, οἷν

Θηλ. ἡ, ἡς, ἡ, ἡν. Αἷ, ὄν, αἷς, ἄς. Ἀ, αἷν.

Οὐδ. ὅ, οὗ, ὅ, ὄ. Ἀ, ὄν, οἷς, ἄ. Ὡ, οἷν.

ή. Ἐρωτηματικὴ καὶ ἀόριστος τίς.

§. 27. Αὕτη κλίνεται τριγενῶς κατὰ τὴν γ'. κλίσειν

ἐρωτηματικῇ. ἄρσεν. καὶ θηλ. Τίς; τίνος; τίνι; τίνα; τίνας; τίνας; τίνων; τίσι; τίνας; — οὐδέτ. τί; τίνος; τίνι; τί; τίνας; τίνων; τίσι; τίνα.

Ἡ δ' ἀόριστος ἔχει τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν· τίς, τινός, τινὶ, τινές κλ.

Ἀντὶ τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ εὔρηται καὶ τοῦ ἡ του, τῷ ἢ τῷ καὶ διὰ τὰ τρία γένη. — Λαμβάνει δὲ ἡ τις ἐν ἀρχῇ καὶ τὰ ἀρκτικά οὐ καὶ μή· οὕτις οὕτινος κτλ. μήτις μήτινος κτλ.

Ἐκ τῆς ἀναφορικῆς ὅς καὶ τῆς ἀόριστου τις γίγνεται ἡ ἀναφορικῇ ὅςτις, οὕτινος, ὅτινι, ὄντινα, οἷτινες κλ. θηλ. ἡτις, ἡςτινος, αἷτινες κλ. οὐδ. ὅτι, οὕτινος, ἄτινα κλ. Εὔρηται δὲ καὶ ὅπου = οὕτινος, ὅτω = ὅτινι ἄττα = ἄτινα (ἄττα = τινά), ὅτων = ὄντινων ὅτοις = οἷσις.

Εἰς τὰς ἀόριστους ἀντωνυμίας ἀνάγονται προσέτι.

α. Ἡ ὡς οὐσιαστικὸν ἐκλαμβανομένη δεῖνα· ἡτις εὔρηται μὲν καὶ ἀκλιτος ὁ, ἡ, τὸ δεῖνα, τοῦ, τῆς δεῖνα· συνηθέστερον ὅμως κλίνεται οὕτως ὁ, ἡ τὸ δεῖνα, δεινός, δεῖνι, δεῖνα, δεῖνες, δεινῶν, (δοτ. πληθ. λείπει), δεῖνας.

β. Ἡ ἐνιοί, ἐνιοί, ἐνιοί, κλινομένη ὁμαλῶς κατὰ τὴν α. καὶ β'. κλίσειν.

γ. Τινὲς ἀνάγουσιν ἐνταῦθα καὶ τὸ ἐπίθετον πᾶς, πᾶσα, πᾶν· ἅπας ἅπασα, ἅπαν· κλινομένη ἐν μὲν τῷ ἄρσενικῷ καὶ οὐδετέρῳ κατὰ τὴν τρίτην, ἐν δὲ τῷ θηλυκῷ κατὰ τὴν πρώτην.

θ'. Ἐπιμεριστικά.

Αὗται εἶναι ἐπίθετα καὶ κλίνονται τριγενῶς· χρησιμεύουσι δὲ εἰς διάκρισιν προσώπων ἢ πραγμάτων· εἶναι δ' αἱ ἐξ ἧς.

Ὄνομ. καὶ αἰτ. ἄμφω (καὶ οἱ δύο) γεν. καὶ δοτ. ἀμφοῖν.

(ΓΡΑΜΜ. ΚΟΥΜΑ).

Ἀντὶ τῆς μεταχειρίζονται συνηθέστερον τὴν ἀμφοτέρος κλινομένην μόνον εἰς τὸν δυϊκὸν καὶ πληθυντικόν· τοῦ δὲ ἐνικού εὐρηται μόνον ἡ ὀνομαστ. καὶ αἰτιατ. τοῦ οὐδετέρου ἀμφοτέρον.

Ἄτερος (εἷς ἐκ τῶν δύο) κλινομένη τριγενῶς ὡς τὰ ἐπίθετα· ος, α, ον. Συντιθεμένη δὲ μὲ τὰ ἀρνητικά οὐδὲ καὶ μηδὲ γίγνεται οὐδέτερος, α, ον· μηδέτερος μηδετέρα μηδέτερον. Λαμβάνουσα ὅμως τὸ ἄρθρον συγκιρνά (ῥγουν συνενύνει) τὸ τελευταῖον αὐτοῦ φωνῇεν μετὰ τοῦ ἀρκτικού ε, εἰς α. τὸ δὲ τ τρέπει εἰς θ, διὰ τὸ δασυνόμενον ε, (ἄτερος, ἄτεροι), καὶ θάτερον, θάτερα, θατέρου, θατέρῳ. — Προσέτι δὲ αἱ ἐκάτερος, πότερος, ὀπότερος.

ἰ. Συσχετικάι.

§. 28. Αὗται εἶναι αἱ ἐξῆς πέντε ἔχουσαι ἐκάστη τὰς ἐξῆς παραλλαγάς.

Ἐρωτημ.	ἀόρ.	δεικτ.	ἀναφ.
πόσος	ποσός	τόσος	ὅσος
		τοσός δε	ὀπόσος
		τοσοῦτος	
ποιός	ποιός	τοῖος	οῖος
		τοιόςδε	ὀποιός
		τοιούτος	
τηλίκος	ηλίκος	τηλίκος	ηλίκος
		τηλικόςδε	
		τηλικούτος	
πότερος	πότερος	ἔτερος	ὀπότερος.
τίς	τίς	ὅδε, οὗτος	ὅς, ὅστις

Εἶναι δὲ ὅλαι τριγενεῖς καὶ κλίνονται κατὰ τὴν α. β'. καὶ γ'. κλίσιν· αἰδὲ δεικτικάι τοσοῦτος τοιούτος καὶ τηλικούτος ἔχουσι καὶ τινα ἀνωμαλίαν εἰς τὰ θηλυκά καὶ οὐδέτερα οἶον.

Ἐνικ.	Θηλ.	Οὐδ.	Θηλ.	Οὐδ.
Ὄνομ.	τοσαύτη	τοσοῦτο	τοιαύτη	τοιούτο
Γενικ.	τοσαύτης	τοσοῦτου	τοιαύτης	τοιούτου
Δοτικ.	τοσαύτῃ	τοσοῦτῃ	τοιαύτῃ	τοιούτῃ
Αἰτιατ.	τοσαύτην	τοσοῦτο	τοιαύτην	τοιούτο
Πληθ.				
Ὄνομ.	τοσαῦται	τοσαῦτα	τοιαῦται	τοιᾶντα
Γεν.	τοσοῦτων	τοσοῦτων	τοιούτων	τοιούτων
Δοτικ.	τοσαύταις	τοσοῦτοῖς	τοιαύταις	τοιούτοῖς
Αἰτιατ.	τοσαύτας	τοσαῦτα	τοιαύτας	τοιᾶντα

Δυϊκ.

Ὄν. καὶ Αἰτ.	τοσαῦτα	τοσοῦτω	τοιαῦτα	τοιούτω
Γεν. καὶ Δοτ.	τοσαῦταιν	τοσοῦτοιν	τοιαῦταιν	τοιούτοιν

Τὰ οὐδέτερα εὐρηγνται καὶ τοιούτον, τοσοῦτον καὶ τηλικούτον.

ια. Προσχηματισμένοι ἀναφορικοί καὶ δεικτικοί.

α. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίας ὅστις, ὅτου, ὅσπερ, ὅπόσος κτλ. προσχηματίζονται εἰς τὸ τέλος μὲ τὴν λέξιν οὖν, ἥτις μόνη φυλάττει ἀφ' ἑαυτῆς τὸν τόνον, καὶ οὕτω σημαίνουσι ἀπροσδιόριστον ἀναφοράν, οἷον ὅστις (ὁ ὁποῖος), ὅστισοῦν (ὁποῖος καὶ ἂν εἴναι), ἥτισοῦν, ὅτιοῦν· ὅτῳ· ὅτῳ· Αἰτ. ὄντιναοῦν καὶ ὄντινοῦν κτλ. — ὅσπεροῦν, ὅποσοσοῦν, ὀπῆλικοσοῦν κτλ.

β'. Πρὸς μεγαλητέραν ἐπίτασιν ταύτης τῆς σημασίας χρησιμεύει καὶ τὸ δῆ, δῆποτε· οἷον ὅστις δῆ ὅστιςδῆ ὅστιςδῆποτε ὅστιςδῆποτοῦν, ὅσονδῆ ὅσονδῆποτε κτλ.

γ'. Ὡσαύτως τίθενται εἰς τὴν δεξιὰν οἱ προσχηματισμοὶ περ ἢ περ-οῦν· ὅσπερ ὅσπεροῦν.

δ'. Αἱ δεικτικαὶ οὗτος, ὅδε, ἐκεῖνος, τοιοῦτος, τῆλικοῦτος καὶ τοσοῦτος εἰς περισσοτέραν ἐπίτασιν λαμβάνουσι καὶ τὸ δεικτικὸν ι, τὸ ὁποῖον τονίζεται πάντοτε καὶ θλίβει τὸ πρὸ αὐτοῦ βραχὺ φωνήεν· οἷον οὗτοσί, ἐκεῖνοσί. Τουτί, ταῦτι, ὁδί· αὐταῖ, οὗτοί. κλ. Ἐὰν δὲ πρὸ τοῦ ι ὑπάρχει σ τότε πρὸ ἐπομένου φωνήεντος προσαρτᾶται εἰς τὸ ι καὶ τὸ λεγόμενον ἐφελκυστικὸν ν, περὶ τοῦ ὁποίου θέλομεν ὁμιλήσει ἔπειτα. Ἰδὲ §. 14.

Ῥῆμα.

§. 29. Ῥῆμα εἶναι μέρος λόγου σημαῖνον ἐνέργειαν ἢ πάθος ἢ οὐδέ-τέραν τινὰ κατάστασιν τοῦ ὑποκειμένου.

Εἰς τὸ ῥῆμα θεωροῦνται κυρίως διαθέσεις, ἐγκλίσεις, χρόνος, ἀριθμὸς, πρόσωπον, συζυγία.

Καὶ διαθέσεις μὲν κυρίως εἶναι τέσσαρες· ἐνεργητικὴ, οἷον τύπτω· παθητικὴ, οἷον τύπτομαι· μέση, οἷον λούομαι· οὐδέτερα, οἷον ὑγιαίνω. Ὡς πέμπτην δὲ λογιζονται οἱ γραμματικοὶ καὶ τὴν ἀποθετικὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνάγονται ὅσα ῥήματα ἔχουσι μόνον παθητικὴν φωνήν, οὐχὶ δὲ καὶ ἐνεργητικὴν, οἷον μάχομαι.

Ἐγκλίσεις δὲ πέντε· ὀριστικὴ, οἷον τύπτω· προστακτικὴ, οἷον τύπτε· ἐνυκτικὴ, οἷον τύπτομι· ὑποτακτικὴ, οἷον ἔαν τύπτω· ἀπαρέμφατος, οἷον τύπτειν.

Χρόνοι δὲ, ἑξ· ἐνεστώς, οἷον τύπτω· παρατατικός, οἷον ἔτυπτον· παρακείμενος, οἷον τέτυφα· υπερσυντελικός, οἷον ἐτετύφειν· μέλλων, οἷον τύψω· ἀόριστος, οἷον ἔτυψα.

Ἀριθμοὶ δὲ τρεῖς· ἐνικός, οἷον τύπτω· δυϊκός, οἷον τύπτετον· πληθυντικός, οἷον τύπτομεν.

Πρόσωπα δὲ τρία· πρῶτον, οἷον τύπτω· δεύτερον, οἷον, τύπτεις· τρίτον, οἷον τύπτει.

Σημ. Τὰ περὶ διαθέσεως καὶ ἐγκλίσεως ἀριθμοῦ προσώπου καὶ χρόνου θέλουσιν σαφηνισθῆναι ἀκριτέστερον εἰς τὸ συντακτικὸν μέρος. Ἐδῶ ὅμως προλαμβάνονται τὰ ἀναγκασιότερα διὰ τοὺς ἀρχαίους.

Θέμα ῥήματος λέγεται ὁ διάφορος αὐτοῦ τονισμὸς ἢ ἡ κατάληξις. Εἶναι δὲ τὰ ῥήματα τριῶν θεμάτων· βαρύτονα, περισπώμενα καὶ εἰς μι-

Βαρύτονα ῥήματα λέγονται τὰ λήγοντα εἰς ω καὶ δεχόμενα τὸν τόνον εἰς τὴν παραλήγουσαν, οἷον τύπτω· περισπώμενα δὲ, τὰ δεχόμενα ἐπὶ τῆς ληγούσης περισπωμένην, οἷον ἀγαπῶ· τινὰ δὲ λήγουσιν εἰς μι, οἷον ἴζημι.

Συζυγία ῥήματος εἶναι ἡ ὁμοιότης τοῦ σχηματισμοῦ πολλῶν ῥημάτων, καθὼς εἰς τὰ ὀνόματα ἡ κλίσις. Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν βαρυτόνων ἀνάγονται εἰς μίαν συζυγίαν, τὴν ὁποίαν ὀνομάζομεν πρώτην· ἐξ αὐτῶν δὲ τὰ πρὸ τοῦ ω ἔχοντα λ, μ, ν, ρ, ἔχουσι σχηματισμὸν κατὰ τινα διάφορον, ὥς θέλομεν ἰδεῖν ἀλλաχοῦ.

Τῶν περισπωμένων αἱ συζυγίαι εἶναι τρεῖς, καὶ τέσσαρες τῶν εἰς μι.

Παράδειγμα βαρυτόνων ῥημάτων.

§. 20. Ὅριστικὰ ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	τύπτω,	τύπτεις,	τύπτει
		τύπτετον,	τύπτετον
	τύπτομεν,	τύπτετε,	τύπτουσι (ν) (*)
Παρατατικός.	ἔτυπτον,	ἔτυπτες,	ἔτυπτε (ν)
		ἐτύπτετον	ἐτυπτέτην
	ἐτύπτομεν,	ἐτύπτετε,	ἔτυπτον.
Παρακείμενος.	τέτυφα,	τέτυφας,	τέτυφε
		τετύφατον,	τετύφατον
	τετύφαμεν,	τετύφατε,	τετύφασι.
Παρακείμενος β'.	τέτυπα,	τέτυπας.	τέτυπε
		τετύπατον,	τετύπατον
	τετύπαμεν,	τετύπατε.	τετύपाσι.
Ἵπερσυντελικός	ἐτετύφειν,	ἐτετύφεις,	ἐτετύφει
		ἐτετύφειτον,	ἐτετυφείτην
	ἐτετύφειμεν,	ἐτετύφειτε,	ἐτετύφεισαν. (εσαν)
Ἵπερσυντελική, β'.	ἐτετύπειν,	ἐτετύπεις,	ἐτετύπει
		ἐτετύπειτον,	ἐτετυπείτην
	ἐτετύπειμεν,	ἐτετύπειτε,	ἐτετύπεισαν. (εσαν)
Ἀόριστος α'.	ἔτυφα,	ἔτυφας,	ἔτυφε
		ἐτύφατον,	ἐτυφάτην
	ἐτύφαμεν,	ἐτύφατε,	ἔτυφαν.
Ἀόριστος β'.	ἔτυπον,	ἔτυπες,	ἔτυπε
		ἐτύπτετον,	ἐτύπετον
	ἐτύπομεν,	ἐτύπετε,	ἔτυπον
Μέλλων α'.	τύψω.	τύψεις,	τύψει
		τύψετον,	τύψετον
	τύψομεν,	τύψετε,	τύψουσι.

(*) Τὸ ἐφελκυστικὸν ν προσαρτᾶται ἐπομένου φωνήεντος ἢ ἐν τέλει τοῦ λόγου καὶ εἰς τὰ ἐνικὰ καὶ πληθυντικὰ τρίτα πρόσωπα τὰ λήγοντα εἰς ε καὶ σι· οἷον ἔλεγεν αὐτός· ἐκεῖνοι γράφουσιν. ἰδὲ §. 14 καὶ 28, ιά, δ'.

Μέλλων β'.	τυπῶ,	τυπεῖς,	τυπεῖ
		τυπεῖτον,	τυπεῖτον
	τυποῦμεν,	τυπεῖτε.	τυποῦσι.

Προστακτικὰ ἐνεργητικά

Ἐνεστώς.	τύπτε,	τυπτέτω	
	τύπετον,	τυπτέτων	
	τύπτετε	τυπτέτωσαν (*).	
Παρακείμενος.	τέτυφε,	τετυφέντω	
	τετύφετον,	τετυφέντων	
	τετύφετε,	τετυφέντωσαν	
Παρακείμεν. β'.	τέτυπε,	τετυπέντω κτλ.	
	τύψον,	τυψάτω	
	τύψατον,	τυψάτων	
Ἀόριστος α'.	τύψατε,	τυψάτωσαν (**).	
	τύπε,	τυπέτω	
	τύπετον,	τυπέτων	
Ἀόριστος β'.	τύπετε,	τυπέτωσαν (***)	

Εὐκτικὰ ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	τύπτοιμι,	τύπτοις,	τύπτοι
		τύπτοιτον,	τυπτοίτην
	τύπτοιμεν	τύπτοιτε,	τύπτοιεν.
Παρακείμενος.	τετύφοιμι,	τετύφοις,	τετύφοι
		τετύφοιτον,	τετυφοίτην
	τετύφοιμεν,	τετύφοιτε,	τετύφοιεν.
Παρακείμεν. β'.	τετύποιμι,	τετύποις,	τετύποι
		τετύποιτον,	τετυποίτην
	τετύποιμεν,	τετύποιτε,	τετύποιεν
Ἀόριστος α'.	τύψαιμι,	τύψαις,	τύψαι
		τύψαιτον,	τυψαίτην
	τύψαιμεν,	τύψαιτε,	τύψαιεν.
Ἀόρ. Αἰολικός.	τύψεια,	τύψειας,	τύψειε
		τυψείατον,	τυψείατην
	τυψείαμεν	τυψείατε,	τύψειαν.
Ἀόριστος β'.	τύποιμι,	τύποις,	τύποι
		τύποιτον,	τυποίτην
	τύποιμεν,	τύποιτε,	τύποιεν.
Μέλλων α'.	τύψοιμι,	τύψοις,	τύψοι.
Μέλλων β'.	τυποῖμι,	τυποῖς,	τυποῖ

(*) Καὶ Ἀττικῶς τυπτόντων. (**) Καὶ Ἀττικῶς τυψάντων. (***) Καὶ Ἀττικῶς τυπόντων.

	τυποῖτον,	τυποῖτην
τυποῖμεν,	τυποῖτε.	τυποῖεν.

Ὑποτακτικὰ ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ἐὰν τύπτω,	τύπτῃς,	τύπτῃ
	ἐὰν τύπτῃτον,	τύπτῃτον	
	ἐὰν τύπτωμεν,	τύπτῃτε,	τύπτωσι
Παρακείμεν.	ἐὰν τετύφω,	τετύφῃς,	τετύφῃ
	ἐὰν τετύφῃτον,	τετύφῃτον	
	ἐὰν τετύφωμεν,	τετύφῃτε,	τετύφωσι.
Παρακείμ. β'.	ἐὰν τετύπω,	τετύπῃς,	τετύπῃ.
Ἀόριστος α'.	ἐὰν τύψω,	τύψῃς,	τύψῃ.
Ἀόριστος β'.	ἐὰν τύπω,	τύπῃς,	τύπῃ.

Ἀπαρέμματα ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	τύπτειν	Παρακείμενος β'.	τετυρέναι
Παρακείμενος.	τετυρέναι	Ἀόριστος α'.	τύψαι
Ἀόριστος β'.	τυπεῖν	Μέλλων β'.	τυπεῖν.
Μέλλων α'.	τύψειν		

§. 21. Μετοχή.

Ἡ μετοχή ἐκ μὲν τοῦ ρήματος ἔχει χρόνον καὶ διάθεσιν, ἐκ δὲ τοῦ ὀνόματος, γένος, ἀριθμόν, καὶ πτώσιν.

Μετοχαὶ ἐνεργητικάί.

Ἐνεστώς καὶ	ὁ τύπτων,	τοῦ τύπτοντος
Παρατακτικός	ἡ τύπτουσα,	τῆς τυπτούσης
	τὸ τύπτον,	τοῦ τύπτοντος.
Παρακείμενος καὶ	ὁ τετυφώς,	τοῦ τετυφότης
Ἵπερσυντελικός	ἡ τετυφύα,	τῆς τετυφύας
	τὸ τετυφός,	τοῦ τετυφότης.
Παρακείμενος β'.	ὁ τετυπώς,	τοῦ τετυπότης
	ἡ τετυπιῖα,	τῆς τετυπιῖας
	τὸ τετυπός,	τοῦ τετυπότης.
Ἀόριστος α'.	ὁ τύψας,	τοῦ τύψαντος
	ἡ τύψασα	τῆς τυψάσης
	τὸ τύψαν,	τοῦ τυψάντος
Ἀόριστος β'.	ὁ τυπών,	τοῦ τυπόντος
	ἡ τυπούσα,	τῆς τυπούσης
	τὸ τυπὸν,	τοῦ τυπόντος.
Μέλλων α'.	ὁ τύψων	τοῦ τύψοντος
	ἡ τύψουσα	τῆς τυψούσης
	τὸ τύπον,	τοῦ τύποντος.
Μέλλων β'.	ὁ τυπῶν,	τοῦ τυποῦντος

ἡ τυποῦσα, τῆς τυπούσης
τὸ τυποῦν, τοῦ τυποῦντος.

Σημείωσε, ὅτι τῶν ἐνεργητικῶν μετοχῶν αἱ μὲν ἀρσενικαὶ καὶ οὐδέ-
τεραι κλίνονται εἰς τὴν τρίτην, αἱ δὲ θηλυκαὶ εἰς τὴν πρώτην κλίσιν.

§. 22. Ὅριστικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	τύπτομαι,	τύπτῃ,	τύπτεται
	τυπτόμεθον,	τύπτεσθον,	τύπτεσθον
	τυπτόμεθα,	τύπτεσθε,	τύπτονται.
Παρατατικός.	ἐτυπτόμην,	ἐτύπτου,	ἐτύπτετο
	ἐτυπτόμεθον,	ἐτύπτεσθον,	ἐτυπτέσθην
	ἐτυπτόμεθα,	ἐτύπτεσθε,	ἐτύπτοντο.
Παρακείμενος	τέτυμμαι,	τέτυψαι,	τέτυπται
	τετύμμεθον,	τέτυφθον,	τέτυφθον
	τετύμμεθα,	τέτυφθε,	τετυμμένοι εἰσί.
ὑπερσυντ.	ἐτετύμμην,	ἐτέτυψο,	ἐτέτυπτο
	ἐτετύμμεθον,	ἐτέτυφθον,	ἐτετύφθην
	ἐτετύμμεθα,	ἐτέτυφθε,	τετυμμένοι ἦσαν.

Σημείωσε ὅτι ὅταν τὸ πρῶτον πρόσωπον τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου
καὶ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ πρὸ τοῦ μ ἔχῃ σύμφωνον, δὲν σχηματίζεται τρί-
τον πρόσωπον πληθυντικόν· ἀναπληροῦται δὲ διὰ τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ
ὑπαρκτικοῦ ῥήματος.

Μετ' ὀλ. μέλλ.	τετύψομαι,	τετύψῃ,	τετύψεται
	τετυψόμεθον,	τετύψεσθον,	τετύψεσθον
	τετυψόμεθα,	τετύψεσθε,	τετύψονται.
Ἀόριστος ἄ.	ἐτύφθην,	ἐτύφθης,	ἐτύφθη
		ἐτύφθητον,	ἐτυφθήτην
	ἐτύφθημεν,	ἐτύφθητε,	ἐτύφθησαν
Ἀόριστος β'.	ἐτύπην,	ἐτύπης,	ἐτύπη.
Μέλλων ἄ.	τυφθήσομαι,	τυφθήσῃ,	τυφθήσεται.
	τυφθησόμεθον,	τυφθήσεσθον,	τυφθήσεσθον
	τυφθησόμεθα,	τυφθήσεσθε,	τυφθήσονται.
Μέλλων β'.	τυπήσομαι,	τυπήσῃ,	τυπήσεται.
Μέσος Ἀόρ. ἄ.	ἐτυψάμην,	ἐτύψω,	ἐτύψατο
	ἐτυψάμεθον,	ἐτύψασθον,	ἐτυψάσθην
	ἐτυψάμεθα,	ἐτύψασθε,	ἐτύψαντο.
Μέσος Ἀόρ. β'.	ἐτυπόμην,	ἐτύπου,	ἐτύπετο
	ἐτυπόμεθον,	ἐτύπεσθον	ἐτυπέσθην
	ἐτυπόμεθα,	ἐτύπεσθε,	ἐτύποντο
Μέσος Μέλλ. ἄ.	τύψομαι,	τύψῃ,	τύψεται
	τυψόμεθον,	τύψεσθον	τύψεσθον
	τυψόμεθα,	τύψεσθε,	τύψονται.
Μέσος Μέλλων β'.	τυποῦμαι,	τυπῇ,	τυπείται

τυπούμεθον, τυπεῖσθον, τυπεῖσθον
 τυπούμεθα, τυπεῖσθε, τυπῶνται.

Προστακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς. τύπτου, τυπτέσθω
 τύπτεσθον, τυπτέσθων
 τύπτεσθε, τυπτέσθωσαν, ἢ τυπτέσθων.
 Παρακείμενος. τέτυφο, τετύφθω
 τέτυφθον, τετύφθων
 τέτυφθε, τετύφθωσαν, ἢ τετύφθων.
 Ἀόριστος α. τύφθητι, τυφθήτω
 τύφθητον, τυφθήτων
 τύφθητε, τυφθήτωσαν.
 Ἀόριστος β'. τύπητι, τυπήτω.
 Μέσος Ἀόριστ. α. τύψαι, τυψάσθω
 τύψασθον, τυψάσθων
 τύψασθε, τυψάσθωσαν, ἢ τυψάσθων.
 Μέσος Ἀόρ. β'. τυποῦ, τυπέσθω
 τύπεσθον, τυπέσθων
 τύπεσθε, τυπέσθωσαν, ἢ τυπέσθων.

Εὐκτικὰ παθητικά

Ἐνεστώς. τυπτοίμην, τύπτοιο, τύπτοιο
 τυπτοίμεθον, τυπτοίσθον, τυπτοίσθην
 τυπτοίμεθα, τυπτοίσεθε, τύπτοινο.
 Παρακείμενος. τετυμμένος εἶην, εἶης, εἶη
 τετυμμένω εἶητον, εἶήτην
 τετυμμένοι εἶμεν, εἶητε, εἶσαν.
 Μετ' ὅλ. Μέλλων τετυψοίμην, τετύψοιο, τετύψοιτο
 Ἀόριστος α. τυφθείην, τυφθείης, τυφθείη
 τυφθείητον, τυφθειήτην
 τυφθείημεν, τυφθειήτε, τυφθείησαν.
 Ἀόριστος β'. τυπείην, τυπείης, τυπείη.
 Μέλλων α. τυφθησοίμην, τυφθήσοιο, τυφθήσοιτο
 τυφθησοίμεθον, τυφθήσοισθον, τυφθησοίσθην
 τυφθησοίμεθα, τυφθήσοισθε, τυφθήσοιτο.
 Μέλλων β'. τυπησοίμην, τυπήσοιο, τυπήσοιτο.
 Μέσος Ἀόρ. α. τυψαίμην, τύψαιο, τύψαιτο.
 τυψαίμεθον, τύψαισθον, τυψαίσθην
 τυψαίμεθα, τύψαισθε, τύψαιντο.
 Μέσος Ἀόρ. β'. τυποίμην, τύποιο, τύποιο
 τυποίμεθον, τύποισθον, τυποίσθην
 τυποίμεθα, τύποισθε, τύποιντο.

Μέσ. Μέλλ. α.	τυφοίμην,	τύφοιο,	τύφοιτο.
Μέσ. Μέλλ. β'.	τυποίμην,	τυποῖο,	τυποῖτο
	τυποίμεθον,	τυποῖσθον,	τυποῖσθην
	τυποίμεθα,	τυποῖσθε,	τυποῖντο

Ὑποτακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἐάν τύπτωμαι, τύπτῃ, τύπτηται
	ἐάν τυπτόμεθον, τύπτησθον, τύπτησθον
	ἐάν τυπτόμεθα, τύπτησθε, τύπτωνται,
Παρακείμενος.	τετυμμένος ἐάν ᾧ, ᾗς, ᾗ
	τετυμμένῳ ἐάν ᾗτον, ᾗτον
	τετυμμένοι ἐάν ᾧμεν, ᾗτε, ᾧσι.
Ἀόριστος α.	ἐάν τυφθῶ, τυφθῆς, τυφθῇ
	ἐάν τυφθῆτον, τυφθῆτον
	ἐάν τυφθῶμεν, τυφθῆτε, τυφθῶσι.
Ἀόριστος β'.	ἐάν τυπῶ, τυπῆς, τυπῇ.
Μέσος Ἀόρ. α.	ἐάν τύψωμαι, τύψῃ, τύψῃται
Μέσος Ἀόρ. β'.	ἐάν τύπωμαι, τύπῃ, τύπῃται.

Ἀπαρέμφατα παθητικά.

Ἐνεστώς.	τύπτεσθαι	Μέλλων β'.	τυπήσεσθαι
Παρακείμενος.	τετύφθαι	Μέσος Ἀόρ. α.	τύψασθαι
Μετ' ὀλ. Μέλλων	τετύψεσθαι	Μέσος Ἀόρ. β'.	τυπέσθαι
Ἀόριστος α.	τυφθῆναι	Μέσος Μέλλων α.	τύψεσθαι
Ἀόριστος β'.	τυπῆναι	Μέσος Μέλλων β'.	τυπεῖσθαι.
Μέλλων α.	τυφθήσεσθαι.		

Μετοχαί παθητικάί.

Ἐνεστώς καί	ὁ τυπτόμενος, τοῦ τυπτομένου
Παρατατικός.	ἡ τυπτομένη, τῆς τυπτομένης
	τὸ τυπτόμενον, τοῦ τυπτομένου.
Παρακ. καὶ Ὑπερσ.	ὁ τετυμμένος, ἡ τετυμμένη, τὸ τετυμμένον.
Μετ' ὀλ. Μέλλ.	ὁ τετυψόμενος, ἡ τετυψομένη, τὸ τετυψόμενον.
Ἀόριστος α.	ὁ τυφθεὶς, τοῦ τυφθέντος
	ἡ τυφθεῖσα, τῆς τυφθείσης
	τὸ τυφθέν, τοῦ τυφθέντος.
Ἀόριστος β'.	ὁ τυπεὶς, ἡ τυπεῖσα, τὸ τυπέν.
μέλλων α.	ὁ τυφθησόμενος, τοῦ τυφθησομένου
	ἡ τυφθησομένη, τῆς τυφθησομένης
	τὸ τυφθησόμενον, τοῦ τυφθησομένου.
Μέλλων β'.	ὁ τυπησόμενος, ἡ τυπησομένη, τὸ τυπησόμενον.
Μέσος Ἀόρ. α.	ὁ τυψάμενος, ἡ τυψαμένη, τὸ τυψάμενον.
Μέσος Ἀόρ. β'.	ὁ τυπόμενος, ἡ τυπομένη, τὸ τυπόμενον.

Μέσος Μέλλ. α'. ὁ τυψόμενος, ἡ τυψομένη, τὸ τυψόμενον.
 Μέσος Μέλλ. β'. ὁ τυπούμενος, ἡ τυπουμένη, τὸ τυπούμενον.

Σημείωσε, ὅτι ἐκ τῶν παθητικῶν μετοχῶν αἱ μὲν ἀρσενικαὶ καὶ οὐδέ-
 τεραι κλίνονται εἰς τὴν δευτέραν κλίσιν, παρεκτὸς τῶν τοῦ πρώτου καὶ
 δευτέρου ἀόριστου κλινομένων εἰς τὴν τρίτην· αἱ δὲ θηλυκαὶ ὅλαι εἰς
 τὴν πρώτην.

Περὶσπώμενα ῥήματα.

§. 33. Τὰ εἰς αὖ καὶ εὖ καὶ οὖ λήγοντα ῥήματα συναϊροῦνται εἰς ὦ,
 οἷον νικάω νικῶ, φιλέω φιλῶ, χρυσῶ χρυσῶ. Ἐντεῦθεν γεννῶνται τρεῖς
 συζυγίαι περισπώμενων ῥημάτων.

§. 34. α'. Συζυγία τῶν εἰς αὖ.

Ὅριστικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	νικάω	νικῶ
	νικάεις	νικάς
	νικάει.	νικάῃ.
Δυῖκ.	{ νικάετον	νικάτον
	{ νικάετον.	νικάτον.
Πληθ.	{ νικάομεν	νικῶμεν
	{ νικάετε	νικάτε
	{ νικάουσι.	νικῶσιν.
Παρατατ.	ἐνίκαον	ἐνίκων
	ἐνίκαες	ἐνίκας
	ἐνίκαε	ἐνίκα.
Δυῖκ.	{ ἐνικάετον	ἐνικάτον
	{ ἐνικάετην.	ἐνικάτην.
Πληθ.	{ ἐνικάομεν	ἐνικῶμεν
	{ ἐνικάετε	ἐνικάτε
	{ ἐνίκαον.	ἐνίκων.
Παρακείμε.	νενίκηκα, νενίκηκας, νενίκηκε.	
Ἵπερσυντ.	ἐνενίκηκειν, ἐνενίκηκεις ἐνενίκηκει.	
Ἀόριστος α'.	ἐνίκησα, ἐνίκησας, ἐνίκησε.	
Μέλλων α'.	νικήσω, νικήσεις, νικήσει.	

Προσταχτικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	νίκαε	νίκα
	νικάέτω.	νικάτω.
Δυῖκ.	{ νικάετον	νικάτον
	{ νικάέτων.	νικάτων.
Πληθ.	{ νικάετε	νικάτε
	{ νικάέτωσαν.	νικάτωσαν (*).

(*) Καὶ Ἀττικῶς νικόντων.

Παρακείμεν. νενίκηκε, νενικηκέτω.
 Ἀόριστος ἄ. νίκησον. νικησάτω.

Εὐκτικὰ ἐνεργητικά.

Ἐνεστώσ. νικάοιμι νικῶμι
 νικάοις νικῶς
 νικάοι. νικῶ.

Δυϊκ. { νικάοιτον νικῶτον
 νικαιοίτην νικώτην.

Πληθ. { νικάοιμεν νικῶμεν
 νικάοιτε νικῶτε
 νικάοιεν. νικῶεν.

καὶ Ἀττικῶς. νικῶην, νικῶης. νικῶη.
 νικῶητον, νικῶήτην.

νικῶήμεν, νικῶητε, [νικῶησαν] νικῶεν.

Παρακείμεν. νενικήκοιμι, νενικήκοις, νενικήκοι.

Ἀόριστος. νικήσαιμι, νικήσαις, νικήσαι.

Αἰολικῶς. νικήσεια, νικήσειας, νικήσειε.

Μέλλων. νικήσοιμι, νικήσοις νικήσοι.

Υποτακτικὰ ἐνεργητικά.

Ἐνεστώσ. ἐὰν νικάω ἐὰν νικῶ
 νικάῃς νικᾷς
 νικάῃ. νικᾷ.

Δυϊκ. { ἐὰν νικάητον ἐὰν νικᾷτον
 νικάητον νικᾷτον
 ἐὰν νικάωμεν ἐὰν νικῶμεν
 νικάῃτε νικᾷτε
 νικάωσι. νικῶσιν.

Παρακείμεν. ἐὰν νενικήκω, νενικήκης, νενικήκη.

Ἀόριστος. ἐὰν νικήσω, νικήσης, νικήση.

Ἀπαρέμφατα ἐνεργητικά.

Ἐνεστώσ. νικάειν, νικᾶν(*). Ἀόριστος. νικῆσαι.
 Παρακείμεν. νενικηκέναι Μέλλων νικήσειν.

Μετοχαι-ἐνεργητικάί.

Ἐνεστώσ. ὁ νικάων νικῶν
 τοῦ νικάοντος, νικῶντος,
 ἡ νικάουσα νικῶσα
 τῆς νικαούσης, νικώσης,

(*) Ἡμαρτημένως ὑπέγραφον τὸ α τοῦ ἀπαρεμφάτου οἱ ἀρχαιότεροι διδάσκαλοι· ἐπεὶ δὲ ὁ ἀρχαῖος τύπος ἦτο νικάεν καὶ ὄχι νικάειν.

	τὸ νικάων	νικῶν	
	τοῦ νικάοντος,	νικῶντος.	
Παρακείμε.	ὁ νενικηκώς,	ἡ νενικηκυῖα,	τὸ νενικηκός.
Ἀόριστος.	ὁ νικήσας,	ἡ νικήσασα,	τὸ νικῆσαν,
Μέλλων.	ὁ νικήσων,	ἡ νικήσουσα,	τὸ νικῆσον.

§. 35. Ὅριστικά παθητικά.

Ἐνεστώς.	νικάομαι	νικῶμαι	
	νικάη	νικᾷ	
	νικάεται.	νικᾶται	
Δυῖκ.	{ νικάόμεθον	νικώμεθον	
	{ νικάεσθον	νικᾷσθον.	
	{ νικάεσθον.	νικᾷσθον.	
Πληθ.	{ νικάόμεθα	νικώμεθα	
	{ νικάεσθε	νικᾷσθε	
	{ νικάονται.	νικῶνται.	
Παρατατ.	ἐνικάομην	ἐνικώμην	
	ἐνικάου	ἐνικῶ	
	ἐνικάετο.	ἐνικᾶτο.	
Δυῖκ.	{ ἐνικάόμεθον	ἐνικώμεθον	
	{ ἐνικάεσθον	ἐνικᾷσθον	
	{ ἐνικάεσθην.	ἐνικάσθην.	
Πληθ.	{ ἐνικάόμεθα	ἐνικώμεθα	
	{ ἐνικάεσθε	ἐνικᾷσθε	
	{ ἐνικάοντο.	ἐνικῶντο.	
Παρακείμε.	νενίκημαι,	νενίκησαι,	νενίκηται.
Μετ' ὀλ. Μέλ.	νενικήσομαι,	νενικήσῃ,	νενικήσεται.
ὑπερσυντ.	ἐνενικήμην,	ἐνενίκησο,	ἐνενίκητο.
Ἀόριστος.	ἐνικήθην,	ἐνικήθης,	ἐνικήθη.
Μέλλων.	νικηθήσομαι,	νικηθήσῃ,	νικηθήσεται.
Μέσος Ἀόρ.	ἐνικησάμην,	ἐνικήσω,	ἐνικήσατο.
Μέσος Μέλλων.	νικήσομαι,	νικήσῃ,	νικήσεται.

Προστακτικά παθητικά.

Ἐνεστώς.	νικάου	νικῶ	
	νικάεσθω	νικάσθω.	
Δυῖκ.	{ νικάεσθον	νικᾷσθον	
	{ νικάεσθων.	νικάσθων.	
Πληθ.	{ νικάεσθε	νικᾷσθε	
	{ νικάεσθωσαν	νικάσθωσαν ἢ νικάσθων.	
Παρακείμε.	νενίκησο,	νενικήσθω.	
Ἀόριστος.	νικήθητι,	νικηθήτω.	
Μέσος Ἀόριστος.	νίκησαι,	νικησάσθω.	

Εὐκτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	νικαοίμην	νικῶμην
	νικάοιο	νικῶο
	νικάοιτο	νικῶτο.
Δυϊκ.	{ νικαοίμεθον	νικῶμεθον
	{ νικάοισθον	νικῶσθον
	{ νικαοίσθην.	νικῶσθην.
Πληθ.	{ νικαοίμεθα	νικῶμεθα
	{ νικάοισθε	νικῶσθε
	{ νικάοιντο.	νικῶντο.
Παρακείμε.	νενικήμην, νενικήο, νενικήτο,	
	νενικήμεθον, νενικήσθον, νενικήσθην.	
	νενικήμεθα, νενικήσθε, νενικήντο.	
Μετ' ὄλ. Μέλλ.	νενικησοίμην, οιο. οιοτο.	
Ἀόριστος.	νικηθείην, νικηθείης, νικηθείη.	
Μέλλων.	νικηθησοίμην, νικηθήσοιο, νικηθήσοιτο.	
Μέσος Ἀόριστος.	νικησαίμην, νικήσαιο, νικήσαιτο.	
Μέσος Μέλλων.	νικησοίμην, νικήσοιο, νικήσοιτο.	

Ὑποτακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἐὰν νικάωμαι	ἐὰν νικῶμαι
	νικάῃ	νικᾷ
	νικάηται.	νικᾶται.
Δυϊκ.	{ νικαώμεθον	νικώμεθον
	{ νικάεσθον	νικᾷσθον
	{ νικάεσθον.	νικᾷσθον.
Πληθ.	{ νικαώμεθον	νικώμεθον
	{ νικάεσθον	νικᾷσθον
	{ νικάεσθον,	νικᾷσθον.
Πληθ.	{ νικαώμεθα	νικώμεθα
	{ νικάησθε	νικᾷσθε
	{ νικάωνται.	νικῶνται.
Παρακείμενος	ἐὰν νενικῶμαι, νενική, νενικήται.	
	ἐὰν νενικώμεθον, νενικήσθον, νενικήσθον.	
	ἐὰν νενικώμεθα, νενικήσθε, νενικῶνται.	
Ἀόριστος.	ἐὰν νικηθῶ, νικηθῆς, νικηθῇ.	
Μέσος Ἀόρ	ἐὰν νικῆσωμαι, νικήσῃ, νικήσῃται.	

Ἀπαρέμφατα παθητικά.

Ἐνεστώς	νικάεσθαι	νικᾷσθαι
Παρακείμενος	νενικήσθαι	

Μετ' ὅλ. Μέλλων.	νενικήσεσθαι
Ἀόριστος.	νικηθῆναι
Μέλλων.	νικηθήσεσθαι
Μέσος Ἀόριστος,	νικήσασθαι
Μέσος Μέλλων.	νικήσεσθαι.

Μετοχαί παθητικάί.

Ἐνεστώς.	ὁ νικαόμενος	νικώμενος
	ἡ νικαομένη	νικωμένη
	τὸ νικαόμενον.	νικώμενον.
Παρακείμενος.	ὁ νενικημένος, ἡ νενικημένη, τὸ νενικημένον.	
Μετ' ὅλ. Μέλλ.	ὁ νενικησόμενος, ἡ νενικησομένη, τὸ νενικησόμενον.	
Ἀόριστος.	ὁ νικηθεὶς, ἡ νικηθεῖσα, τὸ νικηθέν.	
Μέλλων.	ὁ νικηθησόμενος, ἡ σομένη, τὸ σόμενον.	
Μέσος Ἀόρ.	ὁ νικησάμενος, ἡ νικησαμένη, τὸ νικησάμενον.	
Μέσος Μέλλ.	ὁ νικησόμενος, ἡ νικησομένη, τὸ νικησόμενον.	

§. 36. 6'. Συζυγία τῶν εἰς εω.

Ὅριστικά ἐνεργητικά.

	ἀσυναίρετα.	συνηρημένα.
Ἐνεστώς.	ποιῶ	ποιῶ
	ποιεῖς	ποιεῖς
	ποιέει.	ποιεῖ.
Δυῖχ.	{ ποιέετον	ποιεῖτον
	{ ποιέετον	ποιεῖτον.
Πληθ.	{ ποιέομεν	ποιούμεν
	{ ποιέετε	ποιεῖτε
	{ ποιέουσι	ποιούσι
Παρατατικός.	ἐποίουν	ἐποίουν
	ἐποίεις	ἐποίεις
	ἐποίει.	ἐποίει.
Δυῖχ.	{ ἐποίεετον.	ἐποιεῖτον
	{ ἐποιεέτην.	ἐποιεῖτην.
Πληθ.	{ ἐποίεομεν	ἐποιοῦμεν
	{ ἐποίεετε	ἐποιεῖτε
	{ ἐποίουν	ἐποίουν
Παρακείμενος.	πεποίηκα,	πεποίηκας, πεποίηκε.
Ἵπερσυντελ.	ἐπεποιήκειν,	ἐπεποιήκεις, ἐπεποιήκει.
Ἀόριστος.	ἐποίησα,	ἐποίησας, ἐποίησε.
Μέλλων.	ποιήσω,	ποιήσεις, ποιήσει.

Προσταχτικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ποιᾷς	ποιεῖ
----------	-------	-------

	ποιεέτω	ποιεῖτω.
Δυῖχ.	{ ποιέετον ποιεέτων.	ποιεῖτον ποιεῖτων.
Πληθ.	{ ποιέετε ποιεέτωσαν.	ποιεῖτε ποιεῖτωσαν (*).
Παρακείμενος	πεποιήκε,	πεποιηκέτω.
Αόριστος	ποίησον,	ποιησάτω,

Εὐκτικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ποιέομι	ποιοῖμι
	ποιέοις	ποιοῖς
	ποιέοι.	ποιοῖ.
Δυῖχ.	{ ποιέοιτον ποιεοίτην	ποιοῖτον ποιοίτην.
Πληθ.	{ ποιέομεν ποιέοιτε ποιέοιεν.	ποιοῖμεν ποιοῖτε ποιοῖεν.
καὶ Ἀττικῶς.	ποιοίην, ποιοίης, ποιοίη.	ποιοίητον ποιοιήτην.
Ἀόριστος.	ποιήσαιμι, ποιήσαις, ποιήσαι.	ποιήσημεν, ποιήσητε, ποιήσῃσαν καὶ ποιοῖεν.
Αἰολικῶς.	ποιήσεια, ποιήσειας, ποιήσεις.	
Μέλλων.	ποιήσομι, ποιήσοις, ποιήσοι.	

Υποτακτικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ἐὰν ποιέω	ἐὰν ποιῶ
	ποιέης	ποιῇς
	ποιέη.	ποιῇ.
Δυῖχ.	{ ποιέητον ποιέητον.	ποιῇτον ποιῇτον.
Πληθ.	{ ποιέωμεν ποιέητε ποιέωσι.	ποιῶμεν ποιῇτε ποιῶσι.
Παρακείμ.	ἐὰν πεποιήκω, πεποιήκης, πεποιήκη.	
Ἀόριστος.	ἐὰν ποιήσω, ποιήσης, ποιήσῃ.	

Ἀπαρέμφατα ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ποιέειν	ποιεῖν.	Ἀόριστος.	ποιῆσαι.
Παρακείμ.	πεποιηχέναι.		Μέλλων.	ποιήσιν,

(*) Καὶ Ἀττικ. ποιοῦντων,

Μετοχαὶ ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ὁ ποιῶν	ποιῶν
	ἡ ποιέουσα	ποιούσα
	τὸ ποιέον	ποιούν.
Παρακείμε.	ὁ πεποιηκώς, ἡ πεποιηκυῖα,	τὸ πεποιηκός.
Ἀόριστος.	ὁ ποιήσας, ἡ ποιήσασα,	τὸ ποιῆσαν.
Μέλλων.	ὁ ποιήσων, ἡ ποιήσουσα,	τὸ ποιήσον.

§. 37. Ὅριστικά παθητικά.

Ἐνεστώς.	ποιέομαι	ποιούμαι
	ποιέῃ	ποιῇ
	ποιέεται.	ποιεῖται.
Δυν.	{ ποιούμεθον	ποιούμεθον
	{ ποιέεσθον	ποιεῖσθον
	{ ποιέεσθον.	ποιεῖσθον.
Πληθ.	{ ποιούμεθα	ποιούμεθα
	{ ποιέεσθε	ποιεῖσθε
	{ ποιούνται.	ποιούνται.
Πηρατ.	ἐποιέομην	ἐποιούμην
	ἐποιέου	ἐποιού
	ἐποιέετο	ἐποιεῖτο.
Δυν.	{ ἐποιούμεθον	ἐποιούμεθον
	{ ἐποιέεσθον	ἐποιεῖσθον
	{ ἐποιέεσθην.	ἐποιεῖσθην.
Πληθ.	{ ἐποιούμεθα	ἐποιούμεθα
	{ ἐποιέεσθε	ἐποιεῖσθε
	{ ἐποιέοντο.	ἐποιούντο.
Παρακείμ.	πεποιήμαι, πεποιήσαι, πεποιήται.	
	πεποιήμεθον, πεποιήσθον, πεποιήσθον.	
	πεποιήμεθα, πεποιήσθε, πεποιήνται.	
ὑπερσυντ.	ἐπεποιήμην, ἐπεποιήσο, ἐπεποιήτο.	
	ἐπεποιήμεθον, ἐπεποιήσθον, ἐπεποιήσθην.	
	ἐπεποιήμεθα, ἐπεποιήσθε, ἐπεποιήντο.	
Μετ' ὀλίγ. Μέλλ.	πεποιήσομαι, πεποιήσῃ πεποιήσεται.	
	πεποιησόμεθον, πεποιήσεσθον, πεποιήσεσθον.	
	πεποιησόμεθα, πεποιήσεσθε, πεποιήσονται.	
Ἀόριστος.	ἐποιήθην, ἐποιήθης, ἐποιήθη.	
Μέλλων.	ποιηθήσομαι, ποιηθήσῃ, ποιηθήσεται.	
Μέσος Ἀόριστος	ἐποιήσάμην, ἐποιήσω, ἐποιήσατο.	
Μέσος Μέλλων.	ποιήσομαι, ποιήσῃ, ποιήσεται.	

Προστακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ποιέου	ποιού
	ποιεέσθω	ποιεῖσθω
Δυϊκ.	{ ποιεέσθον	ποιεῖσθον
	{ ποιεέσθων.	ποιεῖσθων.
Πληθ.	{ ποιεέσθε	ποιεῖσθε
	{ ποιεέσθωσαν.	ποιεῖσθωσαν ἢ ποιεῖσθων.
Παρακείμεν.	πεποιήσο.	πεποιήσθω.
Ἀόριστος.	ποιήθητι,	ποιηθήτω.
Μέσος Ἀόριστος.	ποιήσαι	ποιησάσθω.

Εὐκτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ποιεοίμην	ποιοίμην
	ποιέοιο	ποιοῖο
	ποιέοιτο.	ποιοῖτο.
Δυϊκ.	{ ποιεοίμεθον	ποιοίμεθον
	{ ποιεοῖσθον	ποιοῖσθον
	{ ποιεοῖσθην.	ποιοῖσθην.
Πληθ.	{ ποιεοίμεθα	ποιοίμεθα
	{ ποιεοῖσθε	ποιοῖσθε
	{ ποιεοῖντο.	ποιοῖντο.
Παρακείμεν.	πεποιήμην πεποιῶ, πεποιῶτο.	
Μετ' ὅλ. Μέλλ.	πεποιήσοίμην, πεποιήσοιο, πεποιήσοιτο.	
Ἀόριστος.	ποιηθείην, ποιηθείης, ποιηθείη.	
Μέλλων.	ποιηθήσοίμην, ποιηθήσοιο, ποιηθήσοιτο.	
Μέσ. Ἀόριστος.	ποιησάμην, ποιήσαιο, ποιήσαιτο.	
Μέσος Μέλλων.	ποιησοίμην, ποιήσοιο, ποιήσοιτο.	

Υποτακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἐάν ποιῶμαι	ἐάν ποιῶμαι
	ποιέῃ	ποιῇ
	ποιέηται.	ποιῇται.
Δυϊκ.	{ ποιεώμεθον	ποιώμεθον
	{ ποιέεσθον	ποιῆσθον
	{ ποιέεσθον.	ποιῆσθον.
Πληθ.	{ ποιεώμεθα	ποιώμεθα
	{ ποιέεσθε	ποιῆσθε
	{ ποιέωνται.	ποιῶνται.
Παρακείμεν.	ἐάν πεποιῶμαι, πεποιῶ, πεποιῶται.	
Ἀόριστος.	ἐάν ποιηθῶ, ποιηθῆς, ποιηθῇ	
Μέσ. Ἀόριστ.	ἐάν ποιήσωμαι, ποιήσῃ, ποιήσῃται.	

(ΓΡΑΜΜ. ΚΟΙΝΑ).

Ἀπαρέμματα παθητικά.

Ἐνεστώς.	ποιέεσθαι	ποιεῖσθαι.
Παρακείμενος.	πεποιηῆσθαι	
Μετ' ὅλ. Μέλλ.	πεποιήσεσθαι	
Ἀόριστος.	ποιηθῆναι	
Μέλλων.	ποιηθήσεσθαι	
Μέσος Ἀόριστος.	ποιήσασθαι	
Μέσος Μέλλων.	ποιήσεσθαι.	

Μετοχαί παθητικά.

Ἐνεστώς.	ὁ ποιούμενος	ποιούμενος
	ἡ ποιουμένη	ποιουμένη
	τὸ ποιούμενον	ποιούμενον.
Παρακ.	ὁ πεποιοημένος, ἡ πεποιοημένη,	τὸ πεποιοημενον.
Μετ' ὅλ. Μέλλ.	ὁ πεποιοησόμενος, ἡ πεποιοησομένη,	τὸ πεποιοησόμενον.
Ἀόριστος.	ὁ ποιηθείς, ἡ ποιηθεῖσα,	τὸ ποιηθέν.
Μέλλων.	ὁ ποιηθησόμενος, ἡ ποιηθησομένη,	τὸ ποιηθησόμενον.
Μέσος Ἀόρ.	ὁ ποιησάμενος, ἡ ποιησαμένη,	τὸ ποιησάμενον.
Μέσος Μέλλ.	ὁ ποιησόμενος, ἡ ποιησομένη,	τὸ ποιησόμενον.

§. 38. γ'. Συζυγία τῶν εἰς οῶ.

Ὅριστικά παθητικά.

Ἐνεστώς.	χρυσῶ	χρυσῶ
	χρυσόεις	χρυσοῖς
	χρυσόει.	χρυσοῖ.
Δυῖκ.	χρυσόετον	χρυσουῖτον
	χρυσόετον.	χρυσουῖτον.
	χρυσόομεν	χρυσουῖμεν
Πληθ.	χρυσόετε	χρυσουῖτε
	χρυσόουσι.	χρυσουῖσι.
Παρατατικός.	ἐχρύσοον	ἐχρύσουν
	ἐχρύσοες	ἐχρύσους
	ἐχρύσοε	ἐχρύσου.
Δυῖκ.	ἐχρυσόετον	ἐχρυσουῖτον
	ἐχρυσόετην.	ἐχρυσουῖτην.
	ἐχρυσόομεν	ἐχρυσουῖμεν
Πληθ.	ἐχρυσόετε	ἐχρυσουῖτε
	ἐχρύσοον.	ἐχρύσουν.
Παρακείμ.	κεχρύσωκα, κεχρύσωκας, κεχρύσωκε.	
Ἰπέρουντ.	ἐκεχρυσώκειν, ἐκεχρυσώκεις, ἐκεχρυσώκει.	

Ἀόριστος.
Μέλλων.

ἐχρύσωσα, ἐχρύσωσας, ἐχρύσωσε.
χρυσώσω, χρυσώσεις, χρυσώσει.

Προστακτικὰ ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.

χρύσσε χρύσου

χρυσόετω, χρυσούτω

Δυῖα.

{ χρυσόετον χρυσούτον
{ χρυσόετων χρυσούτων

Πληθ.

{ χρυσόετε χρυσούτε
{ χρυσόετῶσαν χρυσούτῶσαν (*).

Παρακείμε.

κεχρύσωκε, κεχρυσώκετω.

Ἀόριστος.

χρύσωτον, χρύσωσάτω.

Εὐκτικὰ ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.

χρυσόοιμι χρυσοῖμι

χρυσόοις χρυσοῖς

χρυσόοι χρυσοῖ.

Δυῖα.

{ χρυσόοιτον χρυσοῖτον
{ χρυσοοίτην χρυσοίτην.

Πληθ.

{ χρυσόοιμεν χρυσοῖμεν
{ χρυσόοιτε χρυσοῖτε
{ χρυσόοιεν χρυσοῖεν.

καὶ Ἀττικῶς.

χρυσοῖην, χρυσοῖης, χρυσοῖη.

χρυσοῖήτον, χρυσοῖήτην.

χρυσοῖημεν, χρυσοῖητε, [χρυσοῖησαν] χρυσοῖεν.

Παρακείμε.

κεχρυσώκοιμι, κεχρυσώκοις, κεχρυσώκοι.

Ἀόριστος.

χρυσώσαιμι, χρυσώσαις, χρυσώσαι.

καὶ Αἰολικῶς.

χρυσώσεια, χρυσώσειας, χρυσώσειε.

Μέλλων.

χρυσώσοιμι, χρυσώσοις, χρυσώσοι.

Υποτακτικὰ ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.

ἐάν χρυσῶ ἐάν χρυσῷ

χρυσόης χρυσοῖς

χρυσή χρυσοῖ.

Δυῖα.

{ χρυσήητον χρυσῶτον

{ χρυσήητον χρυσῶτον

Πληθ.

{ χρυσῶμεν χρυσῶμεν

{ χρυσήητε χρυσῶτε

{ χρυσῶσι χρυσῶσι.

Παρακείμε.

ἐάν κεχρυσῶκω, κεχρυσῶκης, κεχρυσῶκη.

Ἀόριστος.

ἐάν χρυσῶσω, χρυσῶσης χρυσῶσῃ.

(*) Καὶ Ἀττικῶς χρυσούντων.

Ἀπαρέμματα ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	χρυσόειν	χρυσοῦν.	Ἀόριστος.	χρυσῶσαι
Παρακ.	κεχρυσωκέναι		Μέλλων.	χρυσώσεαι

Μετοχαί ἐνεργητικάί.

Ἐνεστώς.	ὁ χρυσῶν, χρυσῶν· ἡ χρυσόουσα, χρυσοῦσα. τὸ χρυσόν, χρυσοῦν.
Παρακείμε.	ὁ κεχρυσωκώς, ἡ κεχρυσωκυῖα, τὸ κεχρυσωκός.
Ἀόριστος.	ὁ χρυσώσας, ἡ χρυσώσασα, τὸ χρυσῶσαν.
Μέλλων.	ὁ χρυσώσων, ἡ χρυσώσουσα, τὸ χρυσῶσον.

§. 39. Ὅριστικά παθητικά.

Ἐνεστώς.	χρυσόομαι	χρυσοῦμαι
	χρυσόῃ	χρυσοῖ
	χρυσόεται.	χρυσοῦται.
Δυϊκ.	{ χρυσοόμεθον	χρυσούμεθον
	{ χρυσόεσθον	χρυσοῦσθον
	{ χρυσόεσθον.	χρυσοῦσθον.
Πληθ.	{ χρυσοόμεθα	χρυσούμεθα
	{ χρυσόεσθε	χρυσοῦσθε
	{ χρυσόνονται.	χρυσοῦνται.
Παρατατικός.	ἐχρυσόμην	ἐχρυσούμεην
	ἐχρυσόου	ἐχρυσοῦ
	ἐχρυσόετο.	ἐχρυσοῦτο.
Δυϊκ.	{ ἐχρυσόόμεθον	ἐχρυσούμεθον
	{ ἐχρυσόεσθον	ἐχρυσοῦσθον
	{ ἐχρυσόεσθην.	ἐχρησοῦσθην.
Πληθ.	{ ἐχρυσόόμεθα	ἐχρυσούμεθα
	{ ἐχρυσόεσθε	ἐχρυσοῦσθε
	{ ἐχρυσόοντο.	ἐχρυσοῦντο.
Παρακείμε.	κεχρύσωμαι, κεχρύσωσαι, κεχρύσωται.	
Μετ' ὀλ. Μέλλ.	κεχρυσώσομαι, κεχρυσώσῃ, κεχρυσώσεται.	
ὑπερσυντ.	ἐκεχρυσώμην, ἐκεχρύσωσο, ἐκεχρύσωτο.	
Ἀόριστος.	ἐχρυσώθην, ἐχρυσώθης, ἐχρυσώθη.	
Μέλλων.	χρυσωθήσομαι, χρυσωθήσῃ, χρυσωθήσεται.	
Μέσος Ἀόριστος.	ἐχρυσωσάμην, ἐχρυσώσω, ἐχρυσώσατο.	
Μέσος Μέλλων.	χρυσώσομαι, χρυσώσῃ, χρυσώσεται.	

Προστακτικά παθητικά.

Ἐνεστώς.	χρυσόου	χρυσοῦ
	χρυσοέσθω.	χρυσοῦσθω.
Δυῖκ.	{ χρυσόεσθον	χρυσοῦσθων
	{ χρυσοέσθων	χρυσοῦσθων.

Πληθ.	{ χρυσόσθε χρυσοῦσθε χρυσόσθωσαν χρυσοῦσθωσαν ἢ χρυσοῦσθων.
Παρακ.	κεχρύσωσο, κεχρυσώσθω.
Αόριστος.	χρυσώθητι χρυσωθήτω.
Μέσος Αόριστος.	χρῶσσαι, χρυσωσάσθω.

Εὐκτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	χρυσοίμην χρυσοίμην χρυσόιο χρυσοῖο χρυσόιτο. χρυσοῖτο.
Δυϊκ.	{ χρυσοίμεθον χρυσοίμεθον χρυσόισθον χρυσοῖσθον χρυσοίσθην. χρυσοίσθην.
Πληθ.	{ χρυσοίμεθα χρυσοίμεθα χρυσόισθε χρυσοῖσθε χρυσόιντο. χρυσοῖντο.
Παρακ.	κεχρυσώμην, κεχρυσῶ, κεχρυσῶτο.
Μετ' ὅλ. Μέλλ.	κεχρυσωσίμην, κεχρυσώσοιο, ὥσοιτο.
Αόριστος.	χρυσωθείην, χρυσωθείης, χρυσωθείη.
Μέλλων.	χρυσωθήσοίμην, χρυσωθήσοιο, ἥσοιτο.
Μέσος Αόριστος.	χρυσωσαίμην, χρυσώσαιο, χρυσώσαιτο.
Μέσος Μέλλ.	χρυσωσοίμην, χρυσώσοιο, χρυσώσοιτο.

Υποτακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἐάν χρυσῶμαι χρυσῶμαι χρυσῶ χρυσοῖ χρυσώηται. χρυσῶται.
Δυϊκ.	{ χρυσώμεθον χρυσώμεθον χρυσώσθον χρυσώσθον χρυσώσθον. χρυσώσθον.
Παρακ.	ἐάν κεχρυσῶμαι, σῶ, σῶται.
Αόριστος.	ἐάν χρυσωθῶ, χρυσωθῆς, χρυσωθῇ.
Μέσος Αόρ.	ἐάν χρυσώσωμαι, χρυσώσῃ, χρυσώσῃται.

Ἀπαρέμματα παθητικά.

Ἐνεστώς.	χρυσόσθαι χρυσοῦσθαι
Παρακείμεν.	κεχρυσώσθαι
Μετ' ὅλ. Μέλλων.	κεχρυσώσεσθαι
Αόριστος.	χρυσωθῆναι
Μέλλων.	χρυσωθήσεσθαι
Μέσος Αόριστος.	χρυσώσασθαι
Μέσος Μέλλων.	χρυσώσεσθαι

Ἀπαρέμματα ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	χρυσόειν	χρυσούν.	Ἀόριστος.	χρυσῶσαι
Παρακ.	κεχρυσωκέναι		Μέλλων.	χρυσώσεα

Μετοχαὶ ἐνεργητικάι.

Ἐνεστώς.	ὁ χρυσῶν, χρυσῶν· ἡ χρυσόουσα, χρυσούσα.
	τὸ χρυσόν, χρυσούν.
Παρακείμε.	ὁ κεχρυσωκώς, ἡ κεχρυσωκυῖα, τὸ κεχρυσωκός.
Ἀόριστος.	ὁ χρυσώσας, ἡ χρυσώσασα, τὸ χρυσῶσαν.
Μέλλων.	ὁ χρυσώσων, ἡ χρυσώσουσα, τὸ χρυσῶσον.

§. 39. Ὅριστικά παθητικά.

Ἐνεστώς.	χρυσόομαι	χρυσοῦμαι
	χρυσόῃ	χρυσοῖ
	χρυσόεταί.	χρυσοῦται.
Δυϊκ.	{ χρυσοόμεθον	χρυσοῦμεθον
	{ χρυσόεσθον	χρυσοῦσθον
	{ χρυσόεσθον.	χρυσοῦσθον.
Πληθ.	{ χρυσοόμεθα	χρυσοῦμεθα
	{ χρυσόεσθε	χρυσοῦσθε
	{ χρυσόονται.	χρυσοῦνται.
Παρατατικός.	ἐχρυσόμην	ἐχρυσούμην
	ἐχρυσόου	ἐχρυσοῦ
	ἐχρυσόετο.	ἐχρυσοῦτο.
Δυϊκ.	{ ἐχρυσοόμεθον	ἐχρυσοῦμεθον
	{ ἐχρυσόεσθον	ἐχρυσοῦσθον
	{ ἐχρυσόεσθην.	ἐχρησοῦσθην.
Πληθ.	{ ἐχρυσοόμεθα	ἐχρυσοῦμεθα
	{ ἐχρυσόεσθε	ἐχρυσοῦσθε
	{ ἐχρυσόοντο.	ἐχρυσοῦντο.
Παρακείμε.	κεχρύσωμαι,	κεχρύσωσαι, κεχρύσωται.
Μετ' ὀλ. Μέλλ.	κεχρυσώσομαι,	κεχρυσώσῃ, κεχρυσώσεται.
ὑπερσυντ.	ἐκεχρυσώμην,	ἐκεχρύσωσο, ἐκεχρύσωτο.
Ἀόριστος.	ἐχρυσώθην,	ἐχρυσώθης, ἐχρυσώθη.
Μέλλων.	χρυσωθήσομαι,	χρυσωθήσῃ, χρυσωθήσεται.
Μέσος Ἀόριστος.	ἐχρυσωσάμην,	ἐχρυσώσω, ἐχρυσώσατο.
Μέσος Μέλλων.	χρυσώσομαι,	χρυσώσῃ, χρυσώσεται.

Προστακτικά παθητικά.

Ἐνεστώς.	χρυσόου	χρυσοῦ
	χρυσοέσθω.	χρυσοῦσθω.
Δυϊκ.	{ χρυσόεσθον	χρυσοῦσθων
	{ χρυσοέσθων	χρυσοῦσθων.

Πληθ.	{ χρυσόεσθε χρυσοῦσθε χρυσόεσθωσαν χρυσοῦσθωσαν ἢ χρυσοῦσθων.
Παρακ.	κεχρύσωσο, κεχρυσώσθω.
Αόριστος.	χρυσώθητι χρυσωθήτω.
Μέσος Αόριστος.	χρῦσασαι, χρυσωσάσθω.

Εὐκτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	χρυσοίμην χρυσοίμην χρυσόοιο χρυσοῖο χρυσόοιτο. χρυσοῖτο.
Δυν.	{ χρυσοίμεθον χρυσοίμεθον χρυσόισθον χρυσοῖσθον χρυσοῖσθην. χρυσοῖσθην.
Πληθ.	{ χρυσοίμεθα χρυσοίμεθα χρυσόισθε χρυσοῖσθε χρυσόιντο. χρυσοῖντο.
Παρακ.	κεχρυσώμην, κεχρυσῶ, κεχρυσῶτο.
Μετ' ὀλ. Μέλλ.	κεχρυσωοίμην, κεχρυσώσοιο, ὥσοιτο.
Αόριστος.	χρυσωθείην, χρυσωθείης, χρυσωθείη.
Μέλλων.	χρυσωθήσοίμην, χρυσωθήσοιο, ῥσοιτο.
Μέσος Αόριστος.	χρυσωσαίμην, χρυσώσαιο, χρυσώσαιτο.
Μέσος Μέλλ.	χρυσωσοίμην, χρυσώσοιο, χρυσώσαιτο.

Υποτακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἐάν χρυσῶμαι χρυσῶμαι χρυσῶ χρυσοῖ χρυσώηται. χρυσῶται.
Δυν.	{ χρυσώμεθον χρυσώμεθον χρυσώησθον χρυσῶσθον χρυσώησθον. χρυσῶσθον.
Παρακ.	ἐάν κεχρυσῶμαι, σῶ, σῶται.
Αόριστος.	ἐάν χρυσωθῶ, χρυσωθῆς, χρυσωθῇ.
Μέσος Αόρ.	ἐάν χρυσώσωμαι, χρυσώσῃ, χρυσώσῃται.

Ἀπαρέμματα παθητικά.

Ἐνεστώς.	χρυσόεσθαι χρυσοῦσθαι
Παρακείμεν.	κεχρυσώσθαι
Μετ' ὀλ. Μέλλων.	κεχρυσώσεσθαι
Αόριστος.	χρυσωθῆναι
Μέλλων.	χρυσωθήσεσθαι
Μέσος Αόριστος.	χρυσώσασθαι
Μέσος Μέλλων.	χρυσώσεσθαι

Μετοχαὶ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ὁ χρυσοῦμενος, χρυσοῦμενος κτλ.
Παρακείμε	ὁ κεχρυσωμένος κτλ.
Μετ' ὀλ. Μέλλων.	ὁ κεχρυσωσόμενος κτλ.
Αόριστος.	ὁ χρυσωθείς κτλ.
Μέλλων.	ὁ χρυσωθησόμενος κτλ.
Μέσος Αόριστος.	ὁ χρυσωσάμενος κτλ.
Μέσος Μέλλων.	ὁ χρυσωσόμενος κτλ.

15. Τὰ εἰς μι ῥήματα.

§. 40. Ὀλίγα τινὰ ῥήματα σχηματίζονται εἰς μι^ν τέσσαρες δὲ εἶναι καὶ ὁμαλαὶ τούτων συζυγίαι· τρεῖς ἐκ τῶν περισπωμένων γινόμεναι, καὶ μία ἐκ τῶν εἰς υω βαρυτόνων.

§. 41. α. Συζυγία ἐκ τῶν εἰς αω εἰς μι.

Ὅριστικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ἴστημι, ἴσθης, ἴσθης ἴστατον, ἴστατον ἴσταμεν, ἴστατε, ἴστασι.
Παρατατικός.	ἴστην, ἴσθης, ἴστη ἴστατον, ἴστάτην ἴσταμεν, ἴστατε, ἴστασαν.
Παρακείμενος.	ἔστηκα καὶ ἔστακα κτλ. (*)
Υπερσυντελ.	ἔστήκειν καὶ εἰστήκειν κτλ.
Αόριστος.	ἔστησα, ἔστησας, ἔστησε κτλ.
Αόριστος β'.	ἔστην, ἔσθης, ἔστη ἔστητον, ἔστήτην ἔστημεν, ἔστήτε, ἔστησαν.
Μέλλων.	στήσω, στήσεις, στήσει.

Προστακτικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	[ἴσταθι] καὶ ἴστη ἰστάτω ἴστατον, ἰστάτων ἴστατε, [ἰστάτωσαν] ἰσάντων.
Παρακείμενος.	ἔστηκε, ἐστηκέτω.
Αόριστος α'.	στήσον, στησάτω.
Αόριστος β'.	στήθι, στήτω,

(*) Οἱ παρακείμενοι ὅλων τῶν ἐγκλίσεων τῆς ἐνεργητ. φωνῆς ἔχουσι πλὴν τῶν ὁμαλῶν τύπων καὶ ἄλλους συγκεκομμένους, οἷον ἔστατον· ἔσταμεν, ἔστατε, ἐσῆσιν. καὶ ὑπερσ. ἐστάτην καὶ ἔστασαν. προστ. ἔσταθι ἐστάτω· εὐκτ. ἐσταίνης ης η. κλτ. ὑποτ. ἐστώ, ἐστῆς, ῥ. ὦμεν, ὦσιν. ἀπαρ. ἐσάναι. μετοχ. ἐσῶς, ὦσα, ὄς.

στήτον, στήτων
στήτε, στήτωσαν.

Εὐκτικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ἱσταίνην, ἱσταίης, ἱσταίῃ ἱσταίητον, ἱσταίητην καὶ αἶτον αἶτην ἱσταίημεν, ἱσταίητε, [ἱσταίησαν] καὶ αἶμεν, αἶτε, αἶεν.
Παρακείμενος	ἑστήκοιμι, ἑστήκοις, ἑστήκοι.
Ἀόριστος ᾱ.	στήσαιμι, καὶ Αἰολικῶς στήσεια
Ἀόριστος β'.	σταίην, σταίης, σταίῃ
Μέλλων.	στήσοιμι, στήσοις, στήσοι.

Ὑποτακτικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ἐάν ἱσῶ, ἱσῆς, ἱσῇ ἐάν ἱσῆτον, ἱσῆτον ἐάν ἱσῶμεν, ἱσῆτε, ἱσῶσι.
Παρακείμενος.	ἐάν ἑστήκω, ἑστήκης, ἑστήκη.
Ἀόριστος ᾱ.	ἐάν στήσω, στήσης, στήσῃ.
Ἀόριστος β'.	ἐάν στῶ, στῆς, στῇ.

Ἀπαρέμφατα ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ἱσάναι	Ἀόριστος β'.	στήναι
Παρακείμενος.	ἑστηκέναι	Μέλλων.	στήσειν.
Ἀόριστος ᾱ.	στήσαι		

Μετοχαὶ ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ὁ ἱστάς, τοῦ ἱσάντος ἡ ἱστάσα, τῆς ἱστάσης τὸ ἱστάν, τοῦ ἱσάντος.
Παρακείμενος	ὁ ἑστηκώς, ἡ ἑστηκυῖα, τὸ ἑστηκός.
Ἀόριστος ᾱ.	ὁ στήσας, ἡ στήσασα, τὸ στήσαν.
Ἀόριστος β'.	ὁ στάς, ἡ σᾶσα, τὸ στάν.
Μέλλων.	ὁ στήσων, ἡ στήσουσα, τὸ στήσον.

§. 42. Ὅριστικά παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἵσταμαι ἵστασαι, ἵσταται ἱστάμεθον, ἵστασθον, ἵσταθον ἱστάμεθα, ἵστασθε, ἵστανται.
Παρατατικός.	ἱσάμην, ἵτασο, ἵτατο. ἱσάμεθον, ἵτασθον, ἱτάσθην. ἱσάμεθα, ἵτασθε, ἵσαντο.
Παρακείμενος.	ἑσταμαι, ἑστασαι, ἑσταται.

Ἵπερσυντ.	ἑστάμην, ἑστασο, ἑστατο.
Ἀόριστος.	ἑστάθην, ἑστάθης, ἑστάθη.
Μέλλων.	σταθήσομαι, σταθήσῃ, σταθήσεται.
Μέσος ἀόρ.	ἑστήσαμην, ἑστήσω, ἑστήσατο.
Μέσος μέλλων,	στήσομαι, στήσῃ, στήσεται.

Προστακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἵστατο, ἱστάσθω
	ἵστασθον, ἱστάσθων
	ἵστασθε, ἱστάσθωσαν, καὶ ἱστάσθων.
Παρακείμε.	ἑστασο, ἑστάσθω.
Ἀόριστος.	στάθητι, σταθήτω.
Μέσος ἀόρ.	στήσαι, στησάσθω.

Εὐκτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἱσταίμην, ἱσταῖο, ἱσταῖτο.
	ἱσταίμεθον, ἱσταῖσθον, ἱσταίσθην
	ἱσταίμεθα, ἱσταῖσθε, ἱσταίντο.
Παρακείμενος	ἑσταίμην, ἑσταῖο, ἑσταῖτο
	ἑσταίμεθον, ἑσταῖσθον, ἑσταίσθην
	ἑσταίμεθα, ἑσταῖσθε, ἑσταίντο.
Ἀόριστος.	σταθείην, σταθείης, σταθείη.
Μέλλων.	σταθησοίμην, σταθήσοιο, σταθήσοιτο.
Μέσος ἀόρ.	στησαίμην, στήσαιο, στήσαιτο.
Μέσος μέλλων.	στησοίμην, στήσοιο, στήσοιτο.

Ὑποτακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἐὰν ἱστώμαι, ἱστῇ, ἱστῇται
	ἐὰν ἱστώμεθον, ἱστῆσθον, ἱστῆσθαι
	ἐὰν ἱστώμεθα, ἱστῆσθε, ἱστώνται.
Παρακείμε.	ἐὰν ἑστώμαι, ἐσγῇ, ἐσγῇται.
Ἀόριστος.	ἐὰν σταθῶ, σταθῆς, σταθῇ.
Μέσος ἀόρ.	ἐὰν στήσωμαι, στήσῃ, στήσῃται.

Ἀπαρέμφατα παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἵστασθαι	Μέλλων.	σταθήσεσθαι
Παρακείμε.	ἑστάσθαι	Μέσος ἀόρ.	στήσασθαι
Ἀόριστος.	σταθῆναι	Μέσος μέλλ.	στήσεσθαι.

Μετοχαὶ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ὁ ἱστάμενος, ἡ ἱσταμένη, τὸ ἱστάμενον.
Παρακείμε.	ὁ ἑστάμενος, ἡ ἑσταμένη, τὸ ἑστάμενον.
Ἀόριστος	ὁ σταθείς, ἡ σταθεῖσα τὸ σταθέν.
Μέλλων.	ὁ σταθησόμενος, ἡ σταθησομένη, τὸ-σόμενον.

Μέσος ἀόρ. ὁ στησάμενος, ἡ στησαμένη, τὸ στησάμενον.
 Μέσος μέλλον. ὁ στησόμενος, ἡ στησομένη, τὸ στησόμενον.

§. 43. β'. Συζυγία ἐκ τῶν εἰς εὐ εἰς μι' τιθέω, τίθημι

Ὅριστικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς. τίθημι, τίθης, τίθῃσι
 τίθετον, τίθετον
 τίθεμεν, τίθετε. τιθέασι, (καὶ τιθεῖσι).
 Παρατατ. ἐτίθην, ἐτίθης, ἐτίθη καὶ εἰς, εἰ.
 ἐτίθετον, ἐτιθέτην.
 ἐτίθεμεν, ἐτίθετε, ἐτίθεσαν.
 Παρακείμενος. τέθεικα, τέθεικας, τέθεικα.
 Ὑπερσυντ. ἐτεθείκειν, ἐτεθείκεις, ἐτεθείκει.
 Ἀόριστος ἀ. ἔθηκα ἔθηκας, ἔθηκε.
 Ἀόριστος β'. ἐν. [ἔθην, ἔθης, ἔθη].
 πληθ. ἔθεμεν ἔθετε, ἔθεσαν.
 Μέλλον. θήσω, θήσεις, θήσει.

Προστακτικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς. [τίθετι] καὶ τίθει τιθέτω
 τίθετον, τιθέτων.
 τίθετε, [τιθέτωσαν] τιθέντων
 Παρακείμενος. τέθεικα, τεθείκετώ.
 Ἀόριστος. [θέτι] ἢ θές, θέτω.

Εὐκτικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς. τιθεῖν, τιθείης, τιθεῖν
 τιθεῖντον, τιθειήτην καὶ εἶτον, εἶτην
 τιθεῖμεν, τιθείητε, τιθείησαν καὶ εἵμεν εἵτε, εἶεν
 Παρακείμ. τεθείκοιμι, τεθείκοις, τεθείκοι.
 Ἀόριστος β'. θεῖν, θεῖης, θεῖν.
 Μέλλον. θήσομι, θήσοις, θήσοι.

Ὑποτακτικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς. ἐὰν τιθῶ, τιθῇς, τιθῇ
 ἐὰν τιθῇτον, τιθῇτον
 ἐὰν τιθῶμεν, τιθῇτε, τιθῶσι.
 Παρακείμενος. ἐὰν τεθείκω, τεθείκης, τεθείκῃ.
 Ἀόριστος β'. ἐὰν θῶ, θῇς, θῇ.

Ἀπαρέμματα ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς. τιθέναι Ἀόριστος β'. θεῖναι
 Παρακείμενος. τεθεικέναι Μέλλον. θήσιν.

Μετοχαὶ ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ὁ τιθεῖς, τοῦ τιθέντος, ἡ τιθεῖσα, τὸ τιθέν.
Παρακείμεν.	ὁ τεθεικώς, ἡ τεθεικυῖα, τὸ τεθεικός.
Ἀόριστος β'.	ὁ θεῖς, ἡ θεῖσα, τὸ θέν.
Μέλλων.	ὁ θήσων, ἡ θήσουσα, τὸ θήσον.

§. 44. Ὅριστικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	τίθεμαι, τίθεται, τίθεται τιθέμενον, τίθεσθον, τίθεσθον τιθέμεθα, τίθεσθε, τίθενται.
Παρατατικ.	ἐτιθέμην, ἐτίθεσο [καὶ ἐτίθου], ἐτίθετο ἐτιθέμενον, ἐτίθεσθον, ἐτιθέσθην ἐτιθέμεθα, ἐτίθεσθε, ἐτίθεντο.
Παρακείμενος.	τέθειμαι, τέθεισαι, τέθειται.
Ἵπερσυντ.	ἐτεθείμην, ἐτέθεισο, ἐτέθειτο,
Ἀόριστος	ἐτέθην, ἐτέθης, ἐτέθη.
Μέλλων.	τεθήσομαι, τεθήσῃ, τεθήσεται.
Μέσος ἀόρ. β'.	ἐθέμην, ἔθου, ἔθετο.
Μέσος Μέλλ.	θήσομαι, θήσῃ, θήσεται.

Προστακτικὰ παθητικά

Ἐνεστώς.	τίθεσο [καὶ τίθου,] τιθέσθω τίθεσθον, τιθέσθων τίθεσθε, τιθέσθωσαν ἢ τιθέσθω
Παρακείμεν.	τέθεισο, τεθείσθω.
Ἀόριστος.	τέθητι, τεθήτω.
Μέσος ἀόρ. β'.	[θέσο καὶ] θοῦ, θέσθω.

Εὐκτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	τιθεῖμην, τιθεῖο, τιθεῖτο τιθεῖμενον, τιθεῖσθον, τιθεῖσθην τιθεῖμεθα, τιθεῖσθε, τιθεῖντο.
Παρακείμεν.	τεθειμην, τεθειο, τεθειτο.
Ἀόριστος.	τεθείην, τεθείης, τεθείη.
Μέλλων.	τεθησοίμην, τεθήσοιο, τεθήσοιτο.
Μέσος ἀόρ. β'.	θειμην, θειο, θειτο.
Μέσος μέλλων.	θησοίμην, θήσοιο, θήσοιτο.

Ὑποτακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἐὰν τιθῶμαι, τιθῇ, τιθῇται ἐὰν τιθώμεθον, τιθῇσθον, τιθῇσθον ἐὰν τιθώμεθα, τιθῇσθε, τιθῶνται.
Ἀόριστος.	ἐὰν τεθῶ, τεθῇς, τεθῇ.

Μέσος ἀόρ. β'. εἰν θῶμαι, θῆ, θῆται.

Ἀπαρέμφατα παθητικά.

Ἐνεστώς.	τίθεσθαι	Μέλλων ἄ.	τεθήσεσθαι
Παρακείμεν.	τεθεῖσθαι	Μέσος ἀόρ. β'.	θέσθαι
Ἀόριστος ἄ.	τεθῆναι	Μέσος μέλλων	θήσεσθαι.

Μετοχαὶ παθητικάι.

Ἐνεστώς.	ὁ τιθέμενος, ἡ τιθεμένη, τὸ τιθέμενον.
Παρακείμεν.	ὁ τεθειμένος, ἡ τεθειμένη, τὸ τεθειμένον.
Ἀόριστος ἄ.	ὁ τεθείς, ἡ τεθείσα, τὸ τεθέν.
Μέλλων.	ὁ τεθησόμενος, ἡ τεθησομένη, τὸ τεθησόμενον.
Μέσος ἀόρ. β'.	ὁ θέμενος, ἡ θεμένη, τὸ θέμενον.
Μέσος μέλλων.	ὁ θησόμενος, ἡ θησομένη, τὸ θησόμενον.

§. 45. γ'. Συζυγία ἐκ τῶν εἰς ὧν εἰς μὴ δίδω, δίδωμι.

Ὅριστικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	δίδωμι, δίδως, δίδωσι δίδοτον, δίδοτον δίδομεν, δίδοτε, διδόασι, (καὶ διδοῦσι).
Παρατατ.	[ἐδίδων, ἐδίδως, ἐδίδω καὶ] οὖν, οὖς, οὐ ἐδίδοτον, ἐδιδότην ἐδίδομεν, ἐδίδοτε, ἐδίδοσαν.
Παρακείμεν.	δédωκα, δédωκας, δédωκε.
Ἀόριστος ἄ.	έδωκα, έδωκας, έδωκε.
Ἀόριστος β'.	[έδων, έδως, έδω] έδοτον, έδότην έδομεν, έδοτε, έδοσαν
Μέλλων.	δώσω, δώσεις, δώσει

Προστακτικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	[δίδοθι, καὶ] δίδου διδότω δίδοτον, διδότων δίδοτε, [διδότωσαν καὶ] διδόντων
Παρακείμεν.	δέδωκε, δεδωκέτω.
Ἀόριστος β'.	[δόθι, ἤ] δός, δότω.

Εὐχτικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	διδόειν, διδοίης, διδοίη διδοίητον, διδοιήτην διδοίημεν, διδοίητε, διδοίησαν καὶ διδοίεν.
Παρακείμεν.	δεδώκοιμι, δεδώκοις, δεδώκοι
Ἀόριστος β'.	δοίην, δοίης, δοίη

Μέλλων ά.

δώσοιμι, δώσοις, δώσοι.

Υποτακτικά ενεργητικά.

Ένεστώς.

έν διδῶ, διδῶς, διδῶ

έν διδῶτον, διδῶτον

έν διδῶμεν, διδῶτε, διδῶσι.

Παρακείμεν.

έν δεδώκω, δεδώκης, δεδώκη.

Αόριστος β'.

έν δῶ, δῶς, δῶ.

Ἀπαρέμματα ενεργητικά.

Ένεστώς.

διδόναι Αόριστος δοῦναι

Παρακείμεν.

δεδωκέναι Μέλλων. δώσειν.

Μετοχαί ενεργητικάί.

Ένεστώς.

ὁ διδούς, ἡ διδοῦσα, τὸ διδόν.

Παρακείμεν.

ὁ δεδωκώς, ἡ δεδωκυῖα, τὸ δεδι

Αόριστος β'.

ὁ δούς, ἡ δοῦσα, τὸ δόν.

Μέλλων.

ὁ δώσων, ἡ δώσουσα, τὸ δῶσον.

§. 46. Ὅριστικά παθητικά.

Ένεστώς.

δίδομαι, δίδοσαι, δίδοται

διδόμεθον, δίδοσθον, δίδοσθον

διδόμεθα, δίδοσθε, δίδονται.

Παρατατ.

ἐδιδόμην, ἐδίδοσο καὶ ἐδίδου, ἐδίδοτο.

ἐδιδόμεθον, ἐδίδοσθον, ἐδιδόσθην

ἐδιδόμεθα, ἐδίδοσθε, ἐδίδοντο.

Παρακείμεν.

δέδομαι, δέδοσαι, δέδοται.

Υπερσυντ.

ἐδέδομην, ἐδέδοσο, ἐδέδοτο.

Αόριστος.

ἐδόθην, ἐδόθης, ἐδόθη.

Μέλλων.

δοθήσομαι, δοθήσῃ, δοθήσεται.

Μέσος άόρ. β'.

ἐδόμην, [ἐδοσο καὶ] ἔδου, ἔδοτο.

Μέσος μέλλων.

δώσομαι, δώσῃ, δώσεται.

Προστακτικά παθητικά.

Ένεστώς.

δίδοσο [διδού], διδόσθω.

δίδοσθον, διδόσθων.

δίδεσθε, διδόσθωσαν, ἡ διδόσθων.

Παρακείμεν.

δέδοσο, δεδόσθω.

Αόριστος ά.

δόθητι, δοθήτω.

Μέσος άόρ. β'.

[δόσο] δοῦ, δόσθω.

Εὐκτικά παθητικά.

Ένεστώς.

διδοίμην, διδοίτο, διδοῖτο.

Ἀόριστος ἄ.	διδοίμεθον, διδοῖσθον, διδοίσθην.
Μέλλων.	διδοίμεθα, διδοῖσθε, διδοῖντο.
Μέσος ἄορ.	δοθείην, δοθείης, δοθείη.
Μέσος μέλλων.	δοθησοίμην, δοθήσοιο, δοθήσοιτο.
	δοίμην, δοῖο, δοῖτο.
	δωσοίμην, δώσοιο, δώσοιτο.

Ὑποτακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἐὰν διδῶμαι, διδῶ, διδῶται
	ἐὰν διδῶμεθον, διδῶσθον, διδῶσθον
	ἐὰν διδῶμεθα, διδῶσθε, διδῶνται.
Ἀόριστος ἄ	ἐὰν δοθῶ, δοθῇς, δοθῇ
Μέσ. Ἀόριστ. β'.	ἐὰν δῶμαι, δῶ, δῶται.

Ἀπαρέμματα παθητικά.

Ἐνεστώς.	δίδοσθαι	Μέλλων.	δοθήσεσθαι
Παρακεῖμ.	δεδοσθαι	Μέσ. ἄορ. β'.	δόσθαι
Μετ' ὀλ. μέλλων.	δεδοσέσθαι	Μέσος μέλλων.	δώσεσθαι.
Ἀόριστος.	δοθῆναι		

Μετοχαὶ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ὁ διδόμενος, ἡ διδομένη, τὸ διδόμενον.
Παρακεῖμ.	ὁ δεδομένος, ἡ δεδομένη, τὸ δεδομένον.
Ἀόριστός ἄ.	ὁ δοθείς, ἡ δοθείσα, τὸ δοθέν.
Μέλλων.	ὁ δοθησόμενος, ἡ δοθησομένη, τὸ δοθησόμενον.
Μέσος ἄοριστ.	ὁ δόμενος, ἡ δομένη, τὸ δόμενον.
Μέσος μέλλων.	ὁ δωσόμενος, ἡ δωσομένη, τὸ δωσόμενον.

§. 47. δ'. Συζυγία ἐκ τῶν εἰς νω εἰς μι' ζευγνύω. ζεύγνυμι.

Ὅριστικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ζεύγνυμι, ζεύγνυς, ζεύγνυσι.
	ζεύγνυτον, ζεύγνυτον.
	ζεύγνυμεν, ζεύγνυτε, ζευγνύασι [ζευγνῦσι].
Παρατατ.	ἐζεύγνυν, ἐζεύγνυς, ἐζεύγνυ.
	ἐζεύγνυτον, ἐζευγνύτην.
	ἐζεύγνυμεν, ἐζεύγνυτε, ἐζεύγνυσαν.

Οἱ δὲ ἄλλοι χρόνοι, ὡς καὶ ὁ ὑποτακτικός καὶ εὐκτικός ἐνεστώς, ἀναπληρόνται ἐκ τοῦ πρωτοτύπου θαρυτόνου ζεύγω. οἷον μέλ. ζεύξω κλ.

Προστακτ.	[ζεύγνυθι, καὶ] ζεύγνυ, ζευγνύτω.
Ἀπαρέμφ.	ζευγνύναι.
Μετοχή.	ὁ ζευγνύς, ἡ ζευγνῦσα, τὸ ζευγνύν.

Ὅριστικά παθητικά.

Ἐνεστώς.	ζεύγνυμαι, ζεύγνυσαι, ζεύγνυται.
----------	----------------------------------

	ζευνύμεθον, ζεύγνυσθον, ζεύγνυσθον.
	ζευνύμεθα, ζεύγνυσθε, ζεύγνυνται.
Παρατατ.	ἐζευνύμεην, ἐζεύνυσσο, ἐζεύνυτο.
	ἐζευνύμεθον, ἐζεύγνυσθον, ἐζευνύσθην.
	ἐζευνύμεθα, ἐζεύγνυσθε, ἐζεύνυντο.

Προστακτικά.

Ἐνεστώς.	ζεύγνυσσο, ζευγνύσθω.
	ζεύγνυσθον, ζευγνύσθων.
	ζεύγνυσθε, ζευγνύσθωσαν, ἢ ζευγνύσθων.
Ἀπαρέμφατα.	ζεύγνυσθαι.
Μετοχή.	ὁ ζευγνύμενος, ἡ ζευγνυμένη, τὸ ζευγνύμενον.

16. Ἀνώμαλά τινα ῥήματα.

§. 48. Προστίθενται ἐνταῦθα ἀνώμαλά τινα ῥήματα εἰς μι, ὅσων ἡ χρῆσις εἶναι κοινή.

Εἰμι τὸ κοινῶς εἶμαι.

Ἐνεστώς.	εἰμι, εἶ, ἐστί ἐστὸν, ἐστὸν ἐσμέν, ἐστὲ, εἰσί.
Παρατατ.	πρὸς. α'. ἦν καὶ ἦ, β'. ἦσθα γ'. ἦν. [ἦτον, ἦτην] ἦστον, ἦστην ἦμεν, ἦτε καὶ ἦστε, ἦσαν.
Παρατατ. β'.	ἦμην, [ἦσο, ἦτο. ἦμεθον, ἦσθον, ἦσθην ἦμεθα, ἦσθε, ἦντο].
Μέλλων.	ἔσομαι, ἔσῃ, ἔσται (καὶ ποιητ. ἔσεται) ἔσόμεθον, ἔσεσθον, ἔσεσθον ἔσόμεθα, ἔσεσθε, ἔσονται.

Προστακτικά.

Ἐνεστώς.	ἔσθι, ἔστω ἔστον, ἔστων ἔστε, ἔστωσαν καὶ ἔστων.
----------	--

Εὐχτικά.

Ἐνεστώς.	εἴην, εἴης, εἴη εἴητον, εἴήτην εἴημεν, εἴητε, εἴησαν καὶ εἴμεν, [εἴτε] εἴεν.
Μέλλων.	ἐσοίμην, ἐσοιο, ἐσοιτο. ἐσοίμεθον, ἔσοισθον, ἐσοίσθην. ἐσοίμεθα, ἔσοισθε, ἔσοιντο.

Υποτακτικά.

Ἐνεστώς. ἔάν ᾧ, ᾗς, ᾗ
 ἔάν ῃτον, ῃτον
 ἔάν ᾧμεν, ᾗτε, ᾧσι.

Ἀπαρέμφατα.

Ἐνεστώς. εἶναι Μέλλων. ἔσεσθαι.

Μετοχαί.

Ἐνεστώς. ὁ ὢν, τοῦ ὄντος.
 ἡ οὔσα, τῆς οὔσης
 τὸ ὄν, τοῦ ὄντος.
 Μέλλων. ὁ ἐσόμενος, τοῦ ἐσομένου
 ἡ ἐσομένη, τῆς ἐσομένης
 τὸ ἐσόμενον, τοῦ ἐσομένου.

§. 49. Εἶμι τὸ πορεύομαι.

Ὅριστικά.

Ἐνεστώς. εἶμι, εἶ [εἰς], εἴσι
 ἵτον, ἵτον
 ἵμεν, ἵτε, ἱασί.
 Παρατατ. ῥεῖν, ῥεῖς καὶ ῥεῖσθα, ῥεῖ ἢ ῥεῖν.
 ῥεῖτον, ῥεῖτην καὶ ῥιτον ῥιτην.
 ῥεῖμεν καὶ ῥιμεν, ῥεῖτε καὶ ῥιτε, ῥεσαν.

Προστακτικά.

Ἐνεστώς. ἴθι καὶ εἰ, ἴτω
 ἴτον, ἴτων
 ἴτε, ἴτωσαν καὶ ἰόντων.

Εὐχτικά.

Ἐνεστώς. ἴοιμι καὶ ἰοῖην, ἴοις, ἴω
 ἴοιτον, ἰοίτην.
 ἴοιμεν, ἴοιτε, ἴοιεν.

Υποτακτικά.

Ἐνεστώς. ἔάν ᾧ, ᾗς, ᾗ
 ἔάν ῃτον, ῃτον
 ἔάν ᾧμεν, ᾗτε, ᾧσι.

Ἀπαρέμφατον.

Ἐνεστώς. ἵεναι.

Μετοχή.

Ἐνεστώς.

ὁ ἰὼν, ἡ ἰοῦσα, τὸ ἰόν.

Ἰημι τὸ πέμπω.

§. 50. Τὸ ῥῆμα τοῦτο εἶναι ὁμαλώτατον, καὶ σχηματίζεται κατὰ τὸ τίθημι. Οἱ γραμματικογράφοι τὸ κατέταξαν εἰς τὰ ἐνταῦθα ἐκτιθέμενα ἀνώμαλα ἴσως πρὸς εὐκολίαν τῶν ἀρχαρίων. Ἡμεῖς θέτομεν μόνον ἐνταῦθα τὰς ἀρχὰς τῶν χρόνων καίτινας ἀνωμαλίας, ἀφίροντες τὰλλα εἰς τὸν μαθητὴν νὰ τὰ σχηματίσῃ κατὰ τὸ τίθημι.

Ὅριστικά.

Ἐνεστώς. Ἰημι. πληθ. γ. ἰᾶσιν. Παρατατ. Ἰην (ἴειν) ἴεις εἴει. Παρακ. εἶκα. Ὑπερσυντ. εἵκειν. Ἀόρ. ἀ. ἦκα. Ἀόρ. β'. ἦν (*) πληθ. εἵμεν εἴτε, εἴσαν.

Προστακτικά.

Ἐνεστώς* (ἴεθι) ἴει. Παρακείμ. εἶκε. Ἀόρ. β'. ἕς, ἔτω κτλ.

Εὐχτικά.

Ἐνεστ. εἰήν. Παρακ. εἴκοιμι. Ἀόρ. εἴην. Μέλ. ἤσοιμι.

Ὑποτακτικά.

Ἐνεστ. ἐάν ἰῶ. Παρακ. ἐάν εἴω. Ἀόρ. β'. ἐάν ῶ.

Ἀπαρέμφατα.

Ἐνεστώς* ἰέναι. Παρακ. εἰκέναι. Ἀόρ. εἶναι. Μέλλων. ἤσειν.

Μετοχή.

Ἐνεστώς. ἐν. ἰεῖς* ἀόρ. β'. εἷς. μέλ. ἀ. ἤσων.

Ὅριστικά παθητικά.

Ἐνεστ. ἵεμαι Παρατ. ἰέμην. Παρακείμ. εἵμαι. Ὑπερσυντ. εἵμην.

Ἀόρ. (ἔθην καὶ) εἴθην. Μέλλων. ἐθήσομαι.

Μέσος ἀόρ. ἀ. ἠκάμην καὶ πλέον οὐ. Μέσος ἀόρ. β'. εἵμην. Μέσ. μέλ. ἤσομαι.

Προστακτικά παθητικά.

Ἐνεστώς. ἴεσθ. Παρακείμ. εἴσο. Ἀόρ. ἔθητι.

Μέσος ἀόρ. β'. (ἔσο) καὶ οὐ ἔσθω.

Εὐχτικά παθητικά.

Ἐνεστώς. ἰεῖσθ. Ἀόρ. ἐθέσθην. Μέλ. ἐθήσοίμην. Μέσος μέλ. ἠσοίμην.

(*) Καὶ ἐνταῦθα τὰ ἐνικά τοῦ ἀορ. β'. ἦν, ἦς, ἦ* ὡς καὶ τὰ ἔδων καὶ ἔθην εἶναι ἄχρηστα, ἀντικαθίστανται δὲ διὰ τοῦ ἀορ. ἀ. ἔθηκα, ἔδωκα, ἦκα.

Ὑποτακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς. ἐὰν ἰῶμαι. Ἀόριστος. ἐὰν ἐθῶ. Μέσος ἀόρ. β'. ἐὰν ὤμαι.

Ἀπαρέμφατα.

Ἐν. ἵεσθαι παρακ. εἶσθαι· ἀόρ. ἀ. ἐθῆναι· μ. ἀόρ. β'. ἔσθαι· μ. μέλ. ἀ. ἦσεσθαι.

Μετοχαί.

Ἐν. ὁ ἰέμενος. παρκ. ὁ εἰμέμενος· ἀόρ. ὁ ἐθείς· μ. ἀόρ. β'. ὁ ἔμενος· μέλ. ἀ. ὁ ἡσόμενος.

Ἐνταῦθα προσαρτῶμεν καὶ τινα ἄλλα, συνήθως ἀπαντῶμενα, ῥήματα εἰς μι.

§. 50. Εἰς τὴν πρώτην συζυγίαν τῶν εἰς μι ἀνάγεται καὶ τὸ ῥῆμα

Φημί, ἡγουν λέγω (ἐκ τοῦ φάω)

Ὅριστικά.

Ἐνεστώς.	φημί, φῆς, φησὶ φατόν, φατόν φαμέν, φατέ, φασί.
Παρατατ. ἀντὶ Ἀόριστος β'.	ἔφην, ἔφης καὶ ἔφησθα, ἔφη ἔφατον, ἐφάτην ἔφαμεν, ἔφατε, ἔφασαν.
Ἀόριστος ἀ.	ἔφησα, ἔφησας, ἔφησε· ἐφήσατον, ἐφήσατην ἐφήσαμεν, ἐφήσατε, ἔφησαν.
Μέσος ἀόριστος.	ἐφάμην, ἐφασο, ἐφατο ἐφάμεθον, ἐφασθον, ἐφάσθην ἐφάμεθα, ἐφασθε, ἐφαντο.
Μέλλων.	φήσω, φήσεις, φήσει φήσετον, φήσετε φήσομεν, φήσετε, φήσουσι.

Προστακτικά.

Ἐνεστώς.	φαθι ἢ φάθι, φάτω φάτον, φάτων φάτε, φάτωσαν.
----------	---

Εὐχτικά.

Ἐνεστώς.	φαῖν, φαῖς, φαῖν φαίητον, φαίητην φαίημεν, φαίητε, φαίησαν καὶ φαῖεν.
Ἀόριστος.	φήσαιμι, φήσαις, φήσαι.
Μέλλων.	φήσοιμι, φήσοις, φήσοι.

Ὑποτακτικά

Ἐνεστώς.	ἐὰν φῶ, φῆς, φῇ.
	ἐὰν φῆτον, φῆτον.
	ἐὰν φῶμεν, φῆτε, φῶσι.
Ἀόριστος.	ἐὰν φήσω, φήσης, φήσῃ.

Ἀπαρέμματα.

Ἐνεστώς.	φάναι.	Μέσος ἀόρ.	φάσθαι
Ἀόριστος.	φῆσαι.	Μέλλων.	φήσειν.

Μετοχαί.

Ἐνεστώς.	[ὁ φάς, ἡ φάσα, τὸ φάν].
Ἀόριστος.	ὁ φήσας, ἡ φήσασα, τὸ φῆσαν.
Μέσος ἀόρ.	ὁ φάμενος, ἡ φαμένη, τὸ φάμενον.
Μέλλων.	ὁ φήσων, ἡ φήσουσα, τὸ φήσον.

Ἐκ τοῦ παθητικοῦ εὐρηται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς συνήθως μόνον τὸ τρ.·
τον πρόσ. τοῦ παρακ. τῆς ὑποτακτ. πεφάσθω.

§. 51. Οἶδα τὸ γινώσκω.

Ὅριστικά.

Ἐνεστώς.	οἶδα,	οἶσθα,	οἶδεν
		ἴστον	ἴστον
	ἴσμεν	ἴστε	ἴσασιν.
Παρατατικός.	ἀ. πρόσ. ᾗδεν καὶ ἀττικῶς ᾗδῃ, 6'. πρόσ. ᾗδειςθαι καὶ ἀττ. ᾗδεσθαι, ᾗ ᾗδεις καὶ ᾗδῃς. γ'. πρόσ. ᾗδει καὶ ἀττικῶς ᾗδεν ᾗ ᾗδῃ· Πληθ. ᾗδμεν καὶ (παρὰ ποιη- ταῖς) ᾗσμεν, ᾗδετε καὶ ᾗστε, ᾗδεσαν καὶ ᾗσαν. Δυϊκός ᾗδετον καὶ ᾗστον, ᾗδεῖτην καὶ ᾗστην.		
Μέλλων.	εἶσομαι καὶ εἰδήσω (μόνον εἰδήσεις εἰς τὸ δεύτερον έν. πρόσωπον ἀντὶ τοῦ καχοφώνου εἴσει)· παρὰ δὲ τοῖς μεταγενεστέροις καὶ εἴσω.		

Ἐνεστώς τῶν ἄλλων ἐγκλήσεων.

Προστακτ. Ἐνικ.	ἴσθι ἴστω, ἴστον ἴστων, ἴστε ἴστωσαν.
Εὐκτ. εἰδείην κλ. ὑποτ. εἰδῶ.	ἀπαρέμφ. εἰδέναί· μετοχ. εἰδῶ· υἱά, ὅς.

§. 52. Ἦμαι (κάθημαι).

Ἐνεσ.	ἤμαι, ἤσαι, ἤσται, ἤμεθα, ἤσθε, ἦνται.
Παρατ.	ἤμην, ἤσο, ἤστο, ἤμεθα, ἤσθε, ἦντο.
Προστακτ.	ἤσο, ἤσθω κλ. ἀπαρεμ. ἤσθαι· μετοχὴ ἤμενος κλ.

Καὶ τὸ σύνθετον.

Ὅρ. ἐνεσ. κάθημαι, κάθησαι, κάθηται, καθήμεθα, κάθησθε, κάθηνται.

Παρατατ. α. πρόσ. ἐκάθημην καὶ καθήμην β'. πρόσ. [ἐκάθησο] καὶ καθῆσο. γ'. ἐκάθητο καὶ καθῆτο καὶ καθῆστο. Πληθ. α. ἐκαθήμεθα β'. ἐκάθησθε καὶ καθῆσθε γ'. ἐκάθηντο καὶ καθῆντο.

Προστακτ. κάθησο (καὶ κάθου) καθήσθω κλ.

Εὐκτ. καθοίμην (ἀμφίβολον εἶναι τὸ καθήμην) κλ.

Ὑποτακτ. ἐν. α. καθῶμαι γ'. καθῆται. πληθ. καθώμεθα [καθῆσθε] καθῶνται.

Ἀπαρέμφ. καθῆσθαι μετοχ. καθήμενος.

§. 53. Κείμεαι.

Ὅριστικά.

Ἐνεστώς. κείμεαι, κείσαι, κείται
κείμεθον, κείσθον, κείσθων
κείμεθα, κείσθε, κείνται.

Παρατατ. ἐκείμεν, ἔκεισο, ἔκειτο
ἐκείμεθον, ἔκεισθον, ἐκείσθην
ἐκείμεθα, ἔκεισθε, ἔκειντο.

Μέλλων. κείσομαι, κείσῃ, κείσεται
κείσόμεθον, κείσεσθον, κείσεσθων
κείσόμεθα, κείσεσθε, κείσονται.

Προστακτικά

Ἐνεστώς. κείσο, κείσθω
κείσθον, κείσθων
κείσθε, κείσθωσαν.

Εὐκτικά.

Ἐνεστώς. [κειοίμην, κέοιο] κέοιτο
[κειόμεθα, κέοισθε], κέοιντο.

Ὑποτακτικά.

Ἐνεστώς. εἰάν [κέωμαι, κέῃ] κέηται. καὶ πληθ. κέωνται.

Ἀπαρέμφατα.

Ἐνεστώς. κείσθαι μέλλων. κείσεσθαι.

Μετοχαί.

Ἐνεστώς. ὁ κείμενος, ἡ κειμένη, τὸ κείμενον.
Μέλλων. ὁ κεισόμενος, ἡ κεισομένη, τὸ κεισόμενον.

Πρόθεσις.

§. 54. Πρόθεσις εἶναι μέρος λόγου ἀκλιτον, συντιθέμενον μὲ τὰ ἄλλα μέρη, ἢ συντασσόμενον μὲ διαφόρους πτώσεις. Εἶναι δὲ πρόθεσις μονοσύλλαβοι μὲν ἕξ· ἐν, εἰς, ἐκ (πρὸ φωνήεντος ἐξ), σὺν, πρὸς, πρὸ. δισύλλαβοι δὲ δώδεκα· ἀνά, κατὰ, διὰ, μετὰ, παρὰ, ἀντί, ἐπὶ, περὶ, ἀμφι, ἀπὸ, ὑπὸ, ὑπέρ· μία δὲ τρισύλλαβος, ἔνεκα, ἥτις καὶ ἔνεκεν λέγεται.

Συντάσσονται δὲ

μὲ γεν. αἰ	ἐκ, πρὸ, ἀντί, ἀπό.
μὲ δοτ. αἰ	ἐν, σύν.
μὲ αἰτιατ. αἰ	εἰς, ἀνά.
μὲ γεν. καὶ αἰτ. αἰ	διὰ, κατὰ, ὑπὲρ, μετὰ
μὲ γεν.δοτ. κ. αἰτ. αἰ	πρὸς, ἀμφι, περὶ, ἐπὶ, ὑπὸ, παρά.

Σημ. Ἄνευ πτώσεως εὐρῆται παρὰ τοῖς ἀπτικοῖς πεζογράφοις μόνον ἢ πρὸς εἰς τὰς φράσεις, πρὸς δέ. καὶ πρὸς.

β'. Εἰς τὰς προθέσεις συγκατατάττομεν καὶ τὰ προθετικὰ μόρια· εἶναι δὲ ταῦτα λέξεις τινες μονοσύλλαβοι ἢ δισύλλαβοι, αἵτινες ἔχουσι τὴν μίαν ἐκ τῶν δύο ιδιοτήτων τῶν προθέσεων· ἥτοι δηλαδὴ εὐρῆνται μόνον ἐν συντάξει, ἢ μόνον ἐν συνθέσει.

γ'. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς εὐρῆνται τὰ ἄνευ, ἔνεκα (εἵνεκα καὶ ἔνε-
κεν), ἄχρι, μέχρι, χωρὶς, ἕως. Τὸ δὲ ὡς συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς,
ὅταν ἐπέχη τὸν τόπον τῆς πρὸς. Τὸ πλὴν συντάσσεται μὲν μετὰ γενι-
κῆς, εὐρῆται δὲ καὶ ἐν συνθέσει· οἷον πλημμελής.

δ'. Τὰ ἀχώριστα, ἥτοι μόνον ἐν συνθέσει ἀπαντῶμενα εἶναι.

1.) Τὸ α ἢ ἀν (πρὸ φωνήεντος ἐνίοτε), τὸ ὁποῖον εἶναι ἢ στερητικὸν οἷον ἄκακος· ἢ πλεοναστικόν, οἷον ἄζυλος (ὁ πολλὰ ξύλα ἔχων)· ἢ ἐνω-
τικόν, οἷον ἄκοιτος (ὁ ὁμοῦ κείμενος).

2.) Τὰ ἐπιτακτικά· ἄρι, ἔρι, βου, δα, ζα· οἷον ἀρίδης, βουλμῶ·
εὐρῆνται δὲ ταῦτα ὡς ἐπιτοπλεῖστον παρὰ τοῖς ποιηταῖς.

3.) Τὸ δυσ καὶ εὖ· δύστροπος, δυστυχία, εὐτυχία.

4.) Τὸ στερητικὸν νῆ οἷον· νηνεμία.

Ἐπίρρημα.

§. 55. Επίρρημα εἶναι μέρος λόγου ἄκλιτον, προσδιορίζον παντο-
δαπῶς τὸ ῥῆμα. Εἶναι δὲ τὰ ἐφεξῆς.

χρόνου· νῦν, σήμερον, αὔριον, πέρυσιν, χθὲς ἢ ἐχθὲς, πότε;
ποῦ; κτλ.

τόπου· ἄνω, κάτω, ἔξω, ἔσω, ἐνδόν, ἐντὸς, ἐκτὸς, ἐγγὺς,

πύρρῳ, χαμαὶ, ὅπου, ὅθεν, πόθεν; κτλ.

ποιότητος, εὖ, καλῶς, ἡδέως, ὡς, καθά, ἐλληνιστὶ, σωρηδόν.

ποσότητος· ἅπαξ, δις, τρίς, πολλάκις, ὀλιγάκις.

τάξεως· ἐξῆς, ἐφεξῆς, καθεξῆς.

συγκρίσεως· μᾶλλον, ἥττον.

ἐπιτάσεως· λίαν, ἄγαν, σφόδρα, μάλιστα, ἥκιστα.

ὁρκου· νῆ, μά, ναὶ μά, οὐ μά.

ἀρνήσεως· οὐ, οὐδαμῶς, οὐχί.

ἀπαγορεύσεως· μὴ, μηδαμῶς.

ἐξηγήσεως· ἥγουν, ἥτοι, οἷον.

βεβαιώσεως· ναί, δήπουθεν, ναίχι.

ἀθροίσεως	ἅμα, ὁμοῦ, συλλήβδην, ἀθρόον.
δείξεως	ιδού, ἴνι.
εἰκασμοῦ	ἴσως, τάχα.
εὐχῆς.	εἴθε, ὦφελον.

Σύνδεσμος.

§. 56. Σύνδεσμος εἶναι μέρος λόγου ἀκλιτον, συνδέον τὰ μέρη τοῦ λόγου εἰς τὴν σύνταξιν. Εἶναι δὲ

Συμπλεκτικοί	μὲν, δέ, τὲ, καί.
Διαζευκτικοί	ἢ, ἥτοι, εἴτε, ἄντε.
ὑποθετικοί	εἰ, εἴπερ, ἂν, εἰάν, ἦν.
Αἰτιολογικοί	ἵνα, ὅφρα, ὅπως, γάρ, ὅτι, διότι, ἐπεὶ, ἐπειδὴ
Συλλογιστικοί	ἄρα, οὖν, τοιγάρτοι, τοίνυν, τοιγαροῦν, ἀλλὰ μὴν.
Ἐναντιωματικοί	ἀλλὰ, καίτοι, καίπερ, ὅμως, εἰ καί, καὶ μὴν.
Ἀπορηματικοί	ἄρα, μὲν, μὴ, εἴτα.
Δυνητικοί	ἂν.
Ἐλαττωτικοί	γούν, γέ.
Παραπληρωματικοί.	δὴ, ποῦ, τοί, δῆτα, πέρ, μὴν.

Ἐπιφώνημα.

§. 57. Ἐπιφώνημα εἶναι μέρος λόγου ἀκλιτον χρησιμεῖον εἰς ἔκφρασιν ψυχικοῦ πάθους· εἶναι δὲ τὰ ἐπιφωνήματα.

θαυμασμοῦ	ὦ, βαβαί, παπαί, (Ἡράκλεις, Ἄπολλον).
σχετλιασμοῦ	φεῦ, αἶ, ᾶ, ἰοῦ, οὐαί, αἶ, οἶ, οἶμοι, ἰώ.
θριασμοῦ	εὐοῖ, εὐάν, εὐγε
ἀπειλῆς	οὐαί.
κλήσεως	ὦ.

ΒΙΒΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Σχημάτισις τῶν τύπων.

Γράμματα.

§. 58. Ἐκ τῶν δεκαεπτὰ συμφώνων (*) ὀκτὼ μὲν, ζ, ξ, ψ, λ, μ, ν, ρ, σ, λέγονται ἡμίφωνα, ἐπεὶδὴ εἰς τὴν ἐκφώνησιν τῶν ἀποτελοῦν μόνᾳ ἀτελῇ τινι φωνῇ· τὰ λοιπὰ λέγονται ἄφωνα, (**) ἐπεὶδὴ δὲν ἀποτελοῦσι μόνᾳ κάμμιαν φωνήν. Ὅλα δὲ ὁμοῦ λέγονται σύμφωνα, ἐπεὶδὴ ἐνούμενα μετὰ τῶν φωνέντων, συμφωνοῦσιν, ἤγουν συναποτελοῦσι φωνήν.

§. 59. Τὰ ζ, ξ, ψ, λέγονται διπλᾶ, ἐπεὶδὴ συνετέθησαν ἐκ δύο συμφώνων· τὸ ζ, ἐκ τοῦ σ καὶ δ' οἷον ζωή, σδωή· τὸ ξ, ἐκ τῶν κς, ἥ γς, ἢ χς, οἷον ξύλον, κσύλον, γσύλον, χσύλον· τὸ δὲ ψ, ἐκ τῶν πς, βς, φς, οἷον ψυχῇ, πσυχῇ, βσυχῇ, φσυχῇ.

§. 60. Τέσσαρα λέγονται ἀμετάβολα, ἡ ὑγρά, λ, μ, ν, ρ, καὶ ἓν τὸ σ μοναδικόν· ἐπεὶδὴ τὰ πρῶτα δὲν μεταβάλλονται εἰς τὰς κλίσεις τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων, καὶ ἡ ἐκφώνησις τῶν εἶναι ὑγρά τις καὶ εὐκόλως κινουμένη καὶ ῥέουσα ὡς ὑγρόν τι· τὸ δ σ δὲν ἔχει ἄλλο ὁμοειδές του.

§. 61. Τὰ δὲ ἄφωνα διαιροῦνται ὡς ἐκ τῆς ἐκφωνήσεώς των εἰς

δασέα φ, χ, θ,

μέσα β, γ, δ,

ψιλὰ π, κ, τ.

Εἶναι δὲ συγγενῇ τὰ φ, β, π, ἐπεὶδὴ προφέρονται διὰ τῶν χειλέων καὶ τὰ θ, δ, τ, ὡς διὰ τῆς γλώσσης· καὶ τὰ χ, γ, κ, ὡς διὰ τοῦ οὐρανίσκου ἢ τῆς ὑπερώας.

§. 62. Κάμμία λέξεις ἑλληνικῇ δὲν τελειόνοι εἰς ἄλλο σύμφωνον εἰμὴ εἰς ἓν ἐκ τῶν τριῶν τούτων, σ, ν, ρ, διότι αἱ εἰς ξ, ψ κυρίως τελειόνουσιν εἰς κς, πς· ἐξαιροῦνται ἡ ἐκ καὶ οὐκ, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ ποτὲ δὲν εὐρίσκονται εἰς τὸ τέλος τοῦ λόγου.

(*) Περὶ τῆς διαιρέσεως τῶν φωνέντων ἰδὲ §. 1.

(**) Ὁ Πλάτων λέγει ἄφωνα ὅλα τὰ σύμφωνα.

Εἰς εὐκολίαν τῶν μαθητῶν καὶ γύμνασιν ἄς χρησιμεύσῃ τὸ διάγραμμα τοῦτο διὰ τὴν διαίρεσιν τῶν συμφώνων.

μέσα ψιλὰ δασέα

χειλικὰ	β	π	φ	μ	ἀμετάβολα
ὑπερφιλὰ	γ	κ	χ		
γλωσσικὰ	δ	τ	θ	ν λ ρ	

Συλλαβή.

§. 63. α.) Ἐκ δύο ἢ τριῶν ἢ τεσσάρων γραμμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐν εἶναι φωνῆν, γίνεται ἡ συλλαβή, μέρος οὖσα τῆς λέξεως, οἷον Πέ-τρος. Ὄταν δὲ ἐν μόνον φωνῆν ᾖναι μέρος λέξεως, τὸ φωνῆν ἐκεῖνο λέγεται συλλαβὴ καταχρηστικῶς, οἷον ἄ-γι-α, ἄ-κού-α.

β.) Ἡ τελευταία συλλαβὴ πάσης λέξεως λέγεται λήγουσα· ἡ δὲ πρὸ τῆς ληγουσῆς, παραλήγουσα· ἡ δὲ πρὸ τῆς παραληγουσῆς, προπαραλήγουσα. Εἰς τὴν λέξιν ἄνθρωπος ἡ πρὸς εἶναι λήγουσα, ἡ θρῶ παραλήγουσα, καὶ ἡ ἀν προπαραλήγουσα.

γ.) Ἡ λήγουσα λέγεται καθαρὰ, ὅταν ἀρχομένη ἀπὸ φωνήεντος δὲν ἔχῃ πρὸ ἑαυτῆς σύμφωνον· οἷον δι-και-ος, τα-μί-ας, ἄ-νύ-ω.

δ.) Ἐκάστη συλλαβὴ ἔχει χρόνον τινα, ἥγουν εἶναι ἢ βραχέα ἢ μακρά.

1.) Βραχεῖα εἶναι ἐὰν ἔχῃ βραχὺ φωνῆν ε καὶ ο.

2.) Μακρὰ φύσει ἐὰν ἔχῃ μακρὸν η καὶ ω, ἢ δίφθογγον.

3.) Μακρὰ θέσει ἐὰν ἔχῃ μὲν μακρὸν φωνῆν, ἀλλ' ἔπονται μετὰ τοῦτο δύο σύμφωνοι (ὅχι ἄφωνοι πρὸ ἀμεταβόλου).

4.) Τὰ δίχρονα α, ι, υ καθὼς καὶ βραχὺ φωνῆν ε, ο εὐρισκόμενα πρὸ δύο συμφώνων, ἐξ ὧν τὸ δεύτερον εἶναι ἀμετάβολον, ἐκλαμβάνονται εἰς ἄλλας μὲν λέξεις ὡς βραχεῖα, εἰς ἄλλας δὲ ὡς μακρὰ· τὸ ὁποῖον διακρίνομεν ἐκ τῶν ποιητῶν.

5.) Κοινὴ δὲ λέγεται ἡ συλλαβὴ τινῶν λέξεων, ἐὰν τὰ δίχρονα, α, ι, υ ἢ τὰ πρὸ ἀφώνου καὶ ἀμεταβόλου εὐρισκόμενα βραχεῖα ε, ο ἐκλαμβάνονται εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν ἄλλοτε μὲν ὡς μακρὰ καὶ ἄλλοτε ὡς βραχεῖα, τὸ ὁποῖον διακρίνεται πάλιν ἐκ τῶν ποιητῶν.

6.) Αἱ δίφθογγοι εἶναι πάντοτε φύσει μακραί πλην τῆς αἰ καὶ οἰ, ὅταν ᾖναι ἐν τέλει τῶν λέξεων· εἰς τὰ τρίτα ὅμως πρόσωπα τῶν εὐκτικῶν καὶ τὸ ἐπίρρημα οἴκοι ἐκλαμβάνονται ὡς μακραί. οἷον ἀπαρέμφ. ἀκούσαι· εὐκτ. ἀόρ. α. πρόσ. γ'. ἀκούσαι.

Σημ. Τὸν χρόνον ἦτοι τὴν προσφθίαν τῶν συλλαβῶν διαγιγνώσκωμεν ἐκ τῶν ποιητῶν. Σημειοῦμεν δὲ τὸν μὲν μακρὸν ὑπογράφοντες ἢ ἐπιγράφοντες τὸ σημεῖον—τὸν δὲ βραχὺν διὰ τοῦ υ.

Συλλαβισμός.

§. 64. Συλλαβισμός λέγεται ἡ προσήκουσα τῆς λέξεως διαίρεσις εἰς τὰς συλλαβάς της, οἷον ἀν-θρῶ-πος. Κανόνες δὲ τοῦ ὁρθοῦ συλλαβισμού εἶναι οἱ ἑξῆς.

α.) Φωνῆεν εὐρισκόμενον πρὸ ἄλλου φωνήεντος ἀποτελεῖ καθ' ἑαυτὸ ἰδίαν συλλαβὴν, ἐάν δὲν συναποτελῇ δίφθογγον μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος· ἰ-ατρός, ἄ-ῦλος. Οὐδέποτε ὅμως χωρίζονται οἱ δίφθογγοι ἀπ' ἀλλήλων, οἷον αὐ-λός.

β.) Σύμφωνον εὐρισκόμενον μεταξὺ δύο φωνηέντων συλλαβίζεται μετὰ τοῦ δευτέρου φωνῆεν, οἷον ἄ-γω, ἔ-χω.

γ.) Σύμφωνα εὐρισκόμενα εἰς τὴν ἀρχὴν λέξεως, λαμβάνονται ὁμοῦ. ὁσαύτως καὶ τὰ εἰς τὸ μέσον τῆς λέξεως εὐρισκόμενα συλλαβίζονται μετὰ τὸ ἐπόμενον φωνῆεν· οἷον ἄ-γνός, ἄ-κτις, ἄ-στρον· ἐ-χθρός, ἄ-σθμα.

Ἐξαιρέσεις. α. Τὰ ἀμετάβολα καὶ τὸ ἑρρίνον γ (ἦτοι ὅταν τοῦτο εὐρίσκειται πρὸ τοῦ γ, κ, χ, ξ) χωρίζονται μετὰ τὸ προηγούμενον φωνῆεν οἷον ἄρ-μα, ἀδελ-φός, καγ-χά-ζω, ἐν-δον, ἄμ-φω. Πλὴν τῶν μν, ἅτινα οὐδέποτε χωρίζονται οἷον κά-μνω.

Ἐξαιρέσεις β. Δύο ὁμοία σύμφωνα χωρίζονται ἐπίσης οἷον ἱπ-πος· ἄλ-λος. Οὕτω δὲ καὶ Ἀτ-θίς (= Ἀθ-θίς), Βάκ-χος (= Βάχ-χος). Σαφ-φῶ (= Σαφ-φῶ).

δ. Αἱ σύνθετοι λέξεις χωρίζονται εἰς τὰς ἀπλᾶς· οἷον συν-εκ-δοχὴ προσ-καλῶ.

ε.) Ὅταν ἐκθλιβῇ ἢ ἀποσραφῇ τὸ φωνῆεν μιᾶς συλλαβῆς, τότε τὸ σύμφωνον αὐτῆς συλλαβίζεται μετὰ τὸ ἐπόμενον φωνῆεν, οἷον κα-τέρχομαι με-τ' ἐκεῖνου.

ς.) Ὅταν λέξις πολυσύλλαβος δὲν δύναται νὰ γραφῇ ὅλη εἰς τὸ τέλος τοῦ στίχου, διαιρεῖται κατὰ τοὺς ἐκτεθέντας κανόνας, καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου στίχου τίθεται τὸ σημεῖον—

Περὶ τόνων.

§. 65. Ἐπειδὴ δὲ πάσας τὰς συλλαβάς τῆς αὐτῆς λέξεως δὲν προφέρουσιν ἐπίσης δυνατά, ἀλλὰ μόνον μίαν ἐξ αὐτῶν δυνατώτερα παρὰ τὰς ἄλλας, διὰ τοῦτο ἐπενόησαν σημεῖα τινα, διὰ νὰ ἐπιθέτωσιν ἐν ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τῆς δυνατώτερα προφερομένης συλλαβῆς.

α.) Τὰ σημεῖα ταῦτα ὀνομάζονται κοινῶς μὲν τόνοι ἢ τάσεις. ἰδιαιτέρως δὲ τὸ μὲν (') τόνος ὀξυς ἢ ὀξεῖα τάσις, τὸ δὲ (˘) τόνος βαρὺς ἢ βαρεῖα, τὸ δὲ (ˊ) τόνος περισπώμενος ἢ περισπωμένη.

β.) Ἡ ὀξεῖα θέτεται ἐπὶ τῆς ληγούσης, παραληγούσης καὶ προπαραληγούσης, ἢ δὲ λέξις ὀνομάζεται

Ὁξύτονος, ἐὰν ὀξύνηται· οἶον, καλός.

Παροξύτονος, ἐὰν παροξύνηται· οἶον, λόγος.

Προπαροξύτονος, ἐὰν προπαροξύνηται οἶον, ἄγγελος.

γ'). Ἡ βαρεῖα θέτεται μόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, ὅταν ἡ ὀξύτονος λέξις δὲν χωρίζηται ἀπὸ τῆς ἀκολουθοῦ διὰ στιγμῆς, ἀλλὰ προφέρηται κατὰ συνέχειαν, δίχως νὰ στηριχθῇ πολὺ ἐπὶ τῆς ληγούσης ὁ προφέρων οἶον· αὐτὸς ἐαυτὸν βλάπτει ὁ ἄσματος.

δ'). Τὸ ἐρωτηματικὸν τίς καὶ τί πάντοτε ὀξύνεται.

ε'). Ἡ περισπωμένη θέτεται μόνον ἐπὶ μακρᾶς ληγούσης· ἢ παραληγούσης, καὶ ἡ λέξις ὀνομάζεται.

Περισπωμένη, ἐὰν περισπᾶται ἐπὶ τῆς ληγούσης· οἶον, ἀγαπῶ,

Προπερισπωμένη, ἐὰν περισπᾶται ἐπὶ τῆς παραληγούσης· οἶον, ἀγαπῶμεν.

ς'). Πᾶσα λέξις ἔχει ἓνα τῶν εἰρημένων τόνων. Δὲν ἐπιδέχονται δὲ οὐδένᾳ μόνον τὰ μονοσύλλαβα ταῦτα· ὁ, οἶ, ἡ, αἶ· εἰς, (ἐς) ἐκ, (ἐξ), ἐν· οὐ, ὡς, εἰ. Ἐκ τῶν ἀτόνων ὅμως τὸ εἰ, συνθετόμενον μετὰ τοῦ ὡς, τονίζεται· οἶον, ὡσεὶ· τονίζεται δὲ καὶ τὸ οὐ ἐν τέλει περιόδου θετόμενον· οἶον, πῶς γὰρ οὐ·

ζ'). Ὄξεϊαν δέχεται

1) Πᾶσα βραχεῖα συλλαβὴ· οἶον καλός, λόγος.

2) Μακρὰ παραλήγουσα πρὸ μακρᾶς ληγούσης· οἶον. ἐκτείνω

3) Ἡ προπαραλήγουσα πάντοτε· οἶον, ἥλιος.

η'). Περισπωμένην δέχεται

1) Μακρὰ παραλήγουσα πρὸ βραχείας ληγούσης· οἶον, οἰκεῖος.

2) Πᾶσα λέξις λήγουσα εἰς εὐ καὶ οὐ· οἶον, εὖ, ποῦ· πλὴν τοῦ ἰδού, ἰοῦ, οὐ.

θ'). Ἡ θέσει μακρὰ συλλαβὴ τονίζεται πάντοτε ὡς βραχεῖα· οἶον, λέξις.

ι'). Ὅταν ἡ λήγουσα ᾖ ναιμακρά, ἡ προπαραλήγουσα δὲν τονίζεται. πλὴν τῶν ἀττικῶν ὀνομάτων εὐγεως, Μενέλαος, καὶ τῶν γενικῶν πόλεως, ὅπου ὅμως τὰ δύο τελευταῖα φωνήεντα ἐπροφέροντο εἰς ἓν.

ια'). Οἱ τόνοι πάντοτε θέτονται ἐπὶ τοῦ ἐπιτακτικοῦ φωνήεντος τῶν διφθόγγων· οἶον, μοῖρα.

ιβ'). Τῶν ἀρχικῶν καὶ πρωτοτύπων καὶ ἀμεταποιήτων λέξεων τονίζεται πάντοτε ἡ ῥιζικὴ συλλαβὴ· οἶον, φίλος. Τῶν παραγῶγων ὅμως τονίζεται πάντοτε ἡ προσδιορίζουσα συλλαβὴ· οἶον, φιλικός, ἀφίλος. Διὸ πρὸς τοῦτο χρησιμεύουσιν οἱ ἐξῆς κανόνες.

1) Ὅταν ἡ λέξις αὐξάνῃ ἐν τῇ ἀρχῇ, τότε ὁ τόνος μεταδιβάσσεται πρὸς τὰ ἐμπρός, ἐὰν δὲν ἐμποδίζῃ τι· οἶον ὁδός, σύνοδος· γράφω, ἔγραφον

2) Ὅταν ἡ λέξις αὐξάνῃ ἐν τέλει, τότε, ὅσον ἀναγκάζεται ὑπὸ τῆς προσλαμβανομένης αὐξήσεως, καταδιβάσσει τὸν τόνον τῆς· οἶον, ἐφίλεον, ἐφιλέοντο, ἐφιλέεσθην.

Ἑγκλισίς τόνου.

66. Πολλάκις μονοσύλλαβοι καὶ δισύλλαβοί τινες λέξεις συμπροφέρονται τόσον σφικτὰ μετὰ τῶν προηγουμένων, ὥστε φαίνονται ὡς συνηνωμέναι μετ' ἐκείνων κατὰ τὸν τόνον· οἶον, πατήρ μου, φίλος τις. Τοιαῦται δὲ εἶνε αἱ ἐξῆς· μοῦ, μοί, μέ· σοῦ, σοί, σέ· οὔ, οἶ, ἐ· σφέ, σφίσιν, τίς· ὁ ἐνεστώς τοῦ εἰμὶ καὶ φημί (πλὴν τοῦ εἶ καὶ φής)· ἐτι δὲ τὰ μόρια πῶς, ποῦ, ποί, πῆ, ποθί, ποθέν, ποτέ, τέ, τοί, γέ, κέν, νύν, πέρ, ῥά.

α. Αἱ λέξεις αὗται ἐγκλίνουσιν ἢ μεταβιβάζουσι τὸν ἴδιον αὐτῶν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης ὡς ὀξεῖαν, ὅταν ἐκείνη ᾖ προπαροξύτονος ἢ προπερισπωμένη. Διὸ αἱ μὲν λέγονται ἐγκλιτικάι, ἡ δὲ ἐγκλινομένη· οἶον, σῶμά μου, ἄνθρωπός τις.

β'. Αἱ ἐγκλινόμεναι ἀποβάλλουσι τὸν ἴδιον τόνον, ὅταν αἱ ἐγκλιτικάι ὀξύνωνται ἢ περισπῶνται· οἶον, καλός τις, καλοῦ τινος.

γ'. Ἐὰν τὸ ἐγκλιτικὸν παροξύνηται, τότε τὸ μὲν μονοσύλλαβον ἐγκλινόμενον ἀποβάλλει ἐπίσης τὸν τόνον του, τὸ δὲ δισύλλαβον δὲν ἐγκλίνεται· οἶον, φίλος μου, ἦν λόγος ποτέ.

δ'. Αἱ ἀντωνυμίαι μετὰ τῶν προθέσεων, ἀντιθετικῶς ἢ ἐμφαντικῶς προφερόμεναι, ὀρθοτονοῦνται· οἶον ἀντί σοῦ, μετ' ἐμοῦ, παρὰ σοί· ἐμὲ μὲν, ἀλλ' οὐ σέ.

ε. Ὅταν πολλὰ ἐγκλινόμενα ἀκολουθῶσιν ἄλλεπάλληλα, τότε συνεγκλίνονται, ὥστε τὸ ἔσχατον μόνον μένει ἄτονον· οἶον, εἴ τίς τινὰ φησί μοι παρεῖναι.

Περὶ πνευματισμοῦ.

67. Φωνῆν ἢ δίφθογγον ἐν ἀρχῇ λέξεως δὲν προφέρεται δίχως νὰ συνοδεύηται ὑπὸ λεπτοῦ ἢ παχέος πνεύματος, ἐξερχομένου ἀπὸ τοῦ λάρυγγος. Διὸ ἐπὶ τῶν ἀρκτικῶς τῶν λέξεων φωνηέντων σημειώνεται τοῦτο. Σημεῖον δὲ τοῦ μὲν λεπτοῦ εἶναι ἡ ψιλὴ ('), τοῦ δὲ παχέος ἡ δασεῖα (*).

α. Πᾶσα λέξις, ἀπὸ φωνήεντος ἀρχίζουσα, δασύνεται ἢ ψιλοῦται.

β'. Τῶν διφθόγγων τὸ ἐπιτακτικὸν φωνῆν πνευματίζεται· οἶον, αὐτός·

γ'. Τὸ ἀρκτικὸν λέξεως υ δασύνεται· οἶον, ὕπνος.

δ'. Τὸ ρ ἐν ἀρχῇ λέξεως δασύνεται· ἐν δὲ τῷ μέσῳ, ἐὰν εὐρεθῶσι δύο, τὸ πρῶτον ψιλοῦται, καὶ τὸ δεύτερον δασύνεται· οἶον ῥῆμα, ἐπίρρημα.

Σημ. α. Οἱ Αἰολεῖς δὲν ἐπρόφερον ποτὲ τὴν δασεῖαν οὔτε τὴν ἔγραφον. Ἡμεῖς δὲ οἱ αἰολοδωρίζοντες τὴν γράφομεν, ἀλλὰ δὲν τὴν προφέρομεν.

Σημ. β'. Ἐκτὸς δὲ τῶν δύο πνευμάτων τούτων οἱ ἀρχαιότεροι εἶχον καὶ τρίτον, σχηματιζόμενον μεταξὺ τῶν χειλέων. Σημεῖον δὲ τούτου εἶναι τὸ F, τὸ ὅποιον ὡς ἀπὸ τοῦ σχήματος μὲν ὀνομάζεται δίγαμμα· ὡς ἀπὸ τῶν Αἰολέων ὁμως, οἵτινες, καὶ ἀφ' οὗ οἱ ἄλλοι, Ἕλληγες ἔπαυσαν νὰ τὸ μεταχειρίζωνται, μετεχειρίζοντο αὐτό,

λέγεται **Διολικόν δίγαμμα**. Ἐπρόφερετο δὲ ὡς β. οἷον **Ἑάρ, ὄρις**, ἀντί. **ἔαρ, ὄρις**. Τοῦτο καὶ ἡ κοινὴ ἡμῶν γλῶσσα προφέρει ὡς **ε** ἢ **γ**, ὅμως δὲν γράφει οἷον **γεῦμα, βαβύζει**, (αἶμα, βύζει). καὶ τὸ ἀναδιπλασιάζει ἐν μέσῳ **λέξεως** οἷον, **καύγω, κόβω** (κάω, κόω=κόπτω).

Ὄνομα.

§. 68. Κύριον ὄνομα εἶναι τὸ τιθέμενον εἰς καθένα ἄνθρωπον ἢ πόλιν, καὶποτε δὲ καὶ εἰς ἓν τι κτῆνος· οἷον **Σωκράτης, Ἀθῆναι, Βουκέφαλος** (ὁ ἵππος τοῦ Ἀλεξάνδρου). Προσηγορικὸν δὲ τὸ σημαῖνον πολλὰ ὁμοειδῆ ὑποκειμένα· οἷον ἄνθρωπος, ἵππος, τράπεζα, πόλις. Κοινῶς δὲ καὶ τὸ κύριον καὶ τὸ προσηγορικὸν ὀνομάζεται οὐσιαστικόν, ἐπεὶδὴ σημαίνουν οὐσίαν αὐτὴνπαρκτον, ἥγουν πρόσωπον ἢ πρᾶγμα. Ἐπιθετον δὲ τὸ σημαῖνον ποιότητά τινα ἢ ἄλλον χαρακτῆρα τοῦ υποκειμένου· οἷον **σοφὸς Σωκράτης, περίφημοι Ἀθῆναι, ταχύπους Βουκέφαλος**.

§. 69. Τὰ κύρια ὀνόματα κλίνονται μονογενῶς, οἷον ὁ **Σωκράτης, αἱ Ἀθῆναι** κτλ. Ἐκ δὲ τῶν προσηγορικῶν ὅσα μὲν εἶναι σημαντικά ζῶων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουσι κοινὸν γένος, οἷον ὁ καὶ ἡ ἄνθρωπος, ὁ καὶ ἡ κύων. Τινὰ ὅμως εἶναι ἐπίκοινα, οἷον ὁ ἄετος, ἡ ἀλώπηξ κτλ. Ὀλίγα δὲ εἶναι διγενῆ. οἷον ὁ λύκος καὶ ἡ λύκαινα· ὁ λέων καὶ ἡ λέαινα· τὰ δὲ λοιπὰ πάντα εἶναι μονογενῆ, οἷον δένδρον, ζῶον, οὐσία κτλ.

§. 70. Πᾶν ἐπιθετον εἶναι τριγενές, οἷον **ἀγαθός, ἀγαθὴ, ἀγαθόν· δίκαιος, δικαία, δίκαιον**· ἀλλὰ τὰς τούτων καταλήξεις θέλομεν διορίσειν ὕστερον.

Παρατηρήσεις γενικαὶ περὶ τῶν τριῶν κλίσεων.

§. 71. α. Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ πάσης κλίσεως λήγει εἰς **ων**.

β. Ἡ δοτικὴ ἐνικὴ εἰς **ι**, ὑπογεγραμμένον μὲν ἐν τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρᾳ, προσγεγραμμένον δ' ἐν τῇ τρίτῃ, οἷον, **μούσῃ, λόγῳ, γίγαντι**.

γ. Ἡ κλητικὴ ἀττικῶς εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν ὀνομαστικὴν.

δ. Τὰ οὐδέτερα ἔχουσιν εἰς πάντα ἀριθμὸν τρεῖς ὁμοίας πτώσεις, ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν, καὶ κλητικὴν. — Λήγουσι δ' αὐταὶ εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν πάντοτε εἰς **α**.

ε.) Ἡ ἀσυναίρετος ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ, τονιζομένη ἐπὶ τῆς ληγούσης ὀξύνεται, καὶ μακρὰ ἐκείνη· οἷον **τιμῇ, τιμῆν**.

ς.) Πᾶσα μακροκατάληκτος γενικὴ καὶ δοτικὴ τονιζομένη ἐπὶ τῆς ληγούσης περισπᾶται.

Παρατηρήσεις περὶ τῆς πρώτης κλίσεως.

§. 72. α. Ὄνοματά τινα εἰς **ης** ἔχουσιν εἰς τὴν ἐνικὴν κλητικὴν **α** βραχὺν, τὰ ὅποια ζῆται §. 8.

β. Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ τῶν οὐσιαστικῶν ἔχει τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, πλὴν τοῦ χρήστων ἐκ τοῦ χρήστης (ὁ δανειστής), ἐτησίαν ἐκ τοῦ ἐτησίαι (οἱ περιοδικοὶ ἄνεμοι). καὶ τὸ θηλυκὸν ἀφῶν ἐκ τοῦ ἀφῶν (ἰχθυόδιόν τι). Ἐκ δὲ τῶν θηλυκῶν ἐπιθέτων ὅσα μὲν ἔχουσι τὸ ἄρσεν.

τριτόκλιτον τονίζονται ἐπίσης εἰς τὴν λήγουσαν πᾶς, πᾶσα, πασῶν· ὅσα δὲ δευτερόκλιτον, τούτων ἡ γεν. πληθ. τονίζεται ὅπου καὶ ἡ τῶν ἀρσενικῶν· οἶον κακός, κακῇ, κακῶν, ἅγιος, ἁγία, ἁγίων.

Σημ. Δὲν εἶναι ὅλως βάρβαρον καὶ τὸ εἰς τὴν νέαν γλῶσσαν εἰσαχθὲν διὰ τὴν διάκρισιν κυριῶν (γυναικῶν)· ἐπειδὴ εὑρεται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ Ῥοδιῶν (διὰ τὰς γυναῖκας τῶν Ῥοδίων).

γ'. Ονόματά τινα εἰς ας, μάλιστα δὲ κύρια καὶ δωρικὰ, φυλάττουσι τὸ α εἰς τὴν γενικήν, οἶον Ἰδας, Ἰλας, Σκόπας, Γεν. τοῦ Ἰδα, Ἰλα, Σκόπα· Σύλλας, Ἀννίβας, τοῦ Σύλλα, Ἀννίβα. Παρὰ δὲ τοῖς Ἀττικοῖς διαφορεῖται εἰς ου καὶ α ἡ γενική τῶν ἐξῆς. Ὀρόντα (ου), Πλειστόλα (ου), πατραλοία, μητρολοία (ου). ὀρνιθοθήρα (ου) καὶ Βορῶα.

δ'. Τὸ ας τῆς αἰτιατικῆς εἶναι μακρόν, οἶον ταμίᾱς, μούσας.

ε'. Τὸ αν τῆς αἰτιατικῆς εἶναι ὁμόχρονον μὲ τὸ α τῆς ὀνομαστικῆς.

ς'. Τὸ καταληκτικὸν α τοῦ Δυϊκοῦ ἀριθμοῦ εἶναι μακρόν, οἶον τῶ ταμίᾱ.

ζ'. Τὸ α τῆς κλητικῆς τῶν μὲν εἰς ας εἶναι μακρόν, τῶν δὲ εἰς ης βραχὺ, οἶον ὦ ταμίᾱ, ὦ προφήτα, τὸ δὲ τῶν θηλυκῶν ὁμόχρονον μὲ τὸ τῆς ὀνομαστικῆς.

η'. Τὸ α τῶν ὅσα ἔχουσι τὴν γενικήν εἰς ης εἶναι βραχὺ, οἶον Μοῦσα, μέλισσα.

θ'. Περὶ τῶν θηλυκῶν, ὅσα φυλάττουσι τὸ α τῆς ὀνομαστ. ἄτρεπτον εἰς τὴν γεν. καὶ δοτ. ἴδε §. 10.

§. 73. Θηλυκὰ τῆς δευτέρας κλίσεως.

α. ὀνόματα δένδρων καὶ λαχάρων.

ἡ βίβλος καὶ βύβλος	ἡ πάπυρος
ἡ κόκκος τὸ φυτὸν, ἐκ τοῦ ὁποίου βλαστάνει· ὁ κόκκος, ἡ χρωματικὴ ὕλη· ὁ κόκκος δὲ λέγεται καὶ τὸ κοινῶς καουκοῦτζι·	σχοῖνος· νάρδος· ῥάφανος· φηγός.
βύσσος (λεπτὸν ὕφασμα)	βίβλος καὶ δέλτος (τὸ βιβλίον)
δοκός (γρενδιά)· ῥάβδος	βάλανος καὶ ἄκυλος, τὰ βαλάνια.

β'. λίθων καὶ γαιῶν ὀνόματα.

δ καὶ ἡ λίθος. Τὸ θηλυκὸν ἐξαιρέτως σημαίνει τοὺς πολυτίμους λίθους.	
ἄργιλος (κεραμευτικὸς πηλός)	ἄσφαλτος, ὀρυκτὴ ῥητίνη
βάσανος, ἡ λεγομένη λυδία λίθος, καὶ ἡ δοκιμασία, - γύψος	
ἤλεκτρος καὶ τὸ ἤλεκτρον	
κρύσταλλος, τὸ ὑάλιον, ὁ κρύσταλλος, πάγος· σμάραγδος - σάμφειρος - τίτανος (ἀσθεσιόπετρα).	
ἄμμος, ψάμμος· ἄμαθος, ψάμμαθος, ὁ κοιν. ἄμμος	ὑάλος
ψῆφος, μία πέτρα καὶ ἡ δεδομένη γνώμη	πλίνθος
κόπρος	σποδός (στάκτη)
βῶλος (σφωλάριον)	ὄνθος (κόπρος κτήνους)
νήσος	ἡπειρος
χέρσος	

γ'. Ἐπιθετὰ τινα οὐσιαστικοῦ λαβόντα σημασίαν.

διόμετρος (γραμμὴ)	σύγκλητος (βουλή)	διάλεκτος (γλῶσσα)
--------------------	-------------------	--------------------

δ'. ὅσα σημαίνουν σκευή ἢ δοχεῖα.

κιδωτός καὶ	σορὸς (νεκροδοχεῖον)	ἄρριχος (καλάθιον)
-------------	----------------------	--------------------

θηλὸς (κιδώτιον)	στάμνος, ὁ. ἡ	κάμινος
λήκυθος (ἐλαιοδόχον σκεῦος)		πρόχοος, οὗς (Τουρκ. ἑπρίκι)
κάρδοπος (σκαφίδιον ἀρτοποιητικόν)	θόλος, ἡ, ὁ. ἡ σφαιροειδὴς ἐκ λίθων ὀροφή.	
ἀσάμινθος καὶ	ληνός, ὅπου πατοῦνται τὰ σταφύλια	
πύελος (σκεῦος ὅπου τις λούεται)	ἄκατος. εἶδος πλοιαρίου	

ε. τὰ σημαίνοντα ὁδόν.

ὁδὸς καὶ κέλευθος τὸ αὐτὸ	ἀτραπὸς καὶ τρίβος (μονοπάτιον)
αἶμος (ὁ, ἡ), στενὴ ὁδὸς	ἀμαξιτὸς τάφος καὶ ἀπέτος (λάκκος)

ς'. Τὰ ἐφεξῆς ἰδιαιτέρα.

νόσος	κέρκος (οὐρά)	τάμιος (πυτιά)
δρόσος	ῥινός (ὁ, ἡ), δέρμα	γέρανος
γνάθος	ψίαθος (ὁ, ἡ), ψάθα	κόρυθος, κορυθαλδός
τῆθενος	(εἶδος χλαμύδος)	κόχλος (ὁ, ἡ), ὁ κοχλίας.
(σιαγών)	βάριθτος (ὁ, ἡ), λύρα	

Τὸ διάφορον ἄρθρον πολλάκις διακρίνει σημασίαν
 ἡ λέξις, τὸ κίτρινον τοῦ αὐγοῦ· ὁ λέκθος, τὸ ἐκ τῶν πίσων ἔτνος (φάδα).

Περὶ τῶν ἀττικῶν ὀνομάτων.

§. 74. α.) Τούτων πολλὰ ἔχουσιν ἐν χρήσει καὶ τὸν κοινὸν τῆς δευτέρας κλίσεως τύπον· οἷον ναός καὶ νεώς· Μενέλαος καὶ Μενέλεως· εὐγεῖος καὶ εὐγεως.

β.) Τινὰ τούτων ἔχουσι τὴν αἰτιατικὴν καταλήγουσαν εἰς ω καὶ ων, οἷον λαγῶ(ν)· ἔω(ν) (ὄνομα. ἔως ἡ αὐγή)· ἀγήρω(ν)· καὶ τὰ κύρια ὀνόματα Ἄθω(ν), Κῶ(ν), Τέω(ν), Μίνω(ν).

γ.) Πολλὰ πάλιν κλίνονται κατὰ τὴν ἀττικὴν καὶ τὴν τρίτην κλίσιν· οἷον Μίνως, γεν. Μίνω καὶ Μίνωος. Περὶ τῶν γέλως καὶ ἄλως ἴδε ἀνώμαλα ὀνόματα.

δ.) Ἐκ τῶν εἰς ταύτην τὴν κλίσιν ἀναγομένων ἐπιθέτων ἔχουσι τινὰ καὶ τοὺς ὁμαλοὺς τύπους τῆς β'. κλίσεως· οἷον πλέως, τὰ πλέα· ἔμπλεως, οἱ ἔμπλεοι, τὸ ἔμπλεον· ἔκπλεως, τὰ ἔκπλεω καὶ ἔκπλεα, ὡς καὶ περίπλεα. Ἰλέως, τὰ Ἰλεα.

ε.) Ἐν ἀπάσαις ταῖς πτώσεσιν ὀξυτονοῦνται· εὖρηται ὅμως παρὰ τῷ ἔξοφῶντι καὶ αἰτιατικῇ τὸν λαγῶ.

Παρατηρήσεις περὶ τῆς τρίτης κλίσεως.

§. 75. α.) Τὰ τριτοκλίτα ὀνόματα λέγονται καὶ περιττοσύλλαβα· ἐπειδὴ εἰς τὴν γενικὴν ἔχουσι πάντοτε μίαν συλλαβὴν πλέον ἢ εἰς τὴν ὀνομαστικὴν, οἷον ἄραψ, ἄραβος.

Καταλήγουσι δὲ αἱ ὀνομαστικαὶ τῶν τριτοκλίτων εἰς ἓν ἐκ τῶν ἐξῆς γραμμάτων· α, ι, υ, ω, ν, ρ, ε (ξ, ψ).

§. 76. Σχηματίζεται δὲ ἡ γενικὴ ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς κατὰ τοὺς ἐφεξῆς κανόνας.

1.) Τὰ εἰς α ἔχουσι γεν. ατος· σῶμα, σώματος, πλὴν τοῦ γάλακτος.

2.) αἰς, γεν. αἰδος ἢ αἰτος· παῖς, παιδός· σταῖς, σταιτός.

3.) αν, ανος τὰ οὐσιαστικά· ανος τὰ οὐδέτερα τῶν ἐπιθέτων· αντος δὲ τὸ πᾶν καὶ αἱ οὐδέτεραι μετοχαί· παιάν, παιᾶνος· μέλαν, μέλανος· πᾶν, παντός· παιδεῦσαν, παιδεύσαντος.

4.) αρ, αρος ἢ ατος· ψάρ, φαρός· ἔαρ ἔαρος· ἥπαρ, ἥπατος (τὸ δάμαρ, δάμαρτος, ἡ σύζυγος, εἰναίδηρικόν).

5.) ας αντος, ας αδος καὶ ατος· ἀνδριάς, ἀνδριάντος· παιδεύσας, παιδεύσαντος· λαμπάς, λαμπάδος· πέρας πέρατος· πλήν τινων ἐπιθέτων εἰς ανος, μέλας μέλανος· τάλας, τάλανος.

6.) αυς, αος· γραῦς γραός· καὶ εως· ναῦς, νεός.

7.) ειρ, ειρος· χειρ, χειρός.

8.) εις, εντος· χαρίεις, χαρίεντος· παιδευθεῖς, παιδευθέντος· πλήν τῶν κτεῖς, κτενός· εἰς, ένός· κλείς, κλειδός.

9.) εν, ενος· (οὐδ. τῶν εἰς τὴν ἀρσενικῶν καὶ τοῦ εἰς) ἄρρεν, ἄρρενος· ἐν, ένος.

10.) ες, εος καὶ κατὰ συναίρεσιν ους (ἐπίθ. οὐδ. τῶν εἰς τῆς ἀρσενικῶν), σαφές, σαφέος οὐς.

11.) ευσ, εως· βασιλεὺς, βασιλέως· πλήν τοῦ Ζεὺς, Διός, τερεῖ οὐ ἴδε τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμάτων ὀνομάτων.

12.) η, αικος· γυνή, γυναικός· ιδε ἀνὼμ. ὀνόμ.

13.) ην, ενος καὶ σπανιώτερον ηνος· λιμήν λιμένος· Ἕλλην, Ἕλληνος.

14.) ηρ, ηρος· καὶ σπανίως ερος· θήρ, θηρός· ἄηρ, ἄερος.

15.) ης, ητος· ἐσθής, ἐσθήτος· φιλότης, φιλότητος· εἰς εος δὲ (συνηρ. ους) λήγουσι τὰ ἐπίθετα καὶ κύρια ὀνόματα· ἀληθής, ἀληθοῦς· Δημοσθένης, Δημοσθένους· πλήν τοῦ Πάρνης, Πάρνητος.

16.) ι, ιτος· μέλι, μέλιτος· πλήν τῆς ἀορίστου καὶ ἐρωτηματικῆς ἀνωμαλίας, τι, τινός (τίνος);

17.) ιν (συνηθεστέρα καὶ ἀρχαιότερα κατάληξις εἶναι ἢ ις) ινος· ἄκτιν (ς) ἄκτινος. Δελφίν (ις) δελφίνος.

18.) ινς (σπανιωτάτη κατάληξις πρὸς 26). ιθος· ἐλμινς, ἐλμινθος.

19.) ις, εως [ις], ιδος, σπανίως ιθος ἢ ινος· πόλις, πόλεως [Κρεῦσις, Κρεύσιος]· ἐλπίς, ἐλπίδος· κρηπίς, κρηπίδος· ἄπολις, ἀπόλιδος· χάρις, χάριτος· ὄρνις, ὄρνιθος· ἄκτις, ἄκτινος πρὸς 17.

20.) ον, ονος· (κατάληξις οὐδετέρων ἐπιθέτων) καὶ οντος (οὐδέτεραι μετοχαί) σῶφρον, σιώφρονος· παιδεῖον, παιδεύοντος.

[21.) ορ, ορος. Μόνον παρὰ ποιηταῖς· ἄορ ἄορος (τὸ ξίφος).]

22.) ος, εος καὶ συνηρ. οὐς (οὐσιαστικά) καὶ οτος (οὐδ. μετοχαί) τείχος, τείχους· πεπαιδευκός, πεπαιδευκότος.

23.) ους, οντος (μετοχαί καὶ τὸ οὐσ. ὁδοὺς) διδούς, διδόντος· ὁδοὺς, ὁδόντος· πλήν τῶν εἰς οεις οὐς συνηρημένων καὶ τῶν μοναδικῶν ποῦς, ποδός· βοῦς, βοός, καὶ ὀλίγων ἄλλων.

24.) υ, εος ἄστυ, ἄστεος καὶ τὰ ἐπίθετα ἡδύ, ἡδέος· γλυκύ γλυκέος· ἐξαίρουνται τὰ γόνυ, γόνατος· δόρυ, δόρατος.

25.) υν, ύντος (οὐδ. μετοχαί) φύν, φύντος. πλήν τοῦ μόσυν, μόσυνος.

26.) υνς (σπανία πρὸς. 18) υνθος. Τίρυνς Τίρυνθος (πόλις ἀρχαία πλησίον τοῦ Ἀργους).

27.) υρ, υρος· πῦρ, πυρός.

28.) υς, τὰ μὲν οὐσιαστικά εἰς υος· ἰχθύς, ἰχθύος· ἡ υδός· κλ. Τὰ χλαμύς, χλαμύδος· καὶ εἰς εως τὰ [πρέσβυς], πῆχυς, πέλεκυς, πρέσβεως δ' ἐπίθετα εἰς εος· ἡδύς, ἡδέος· καὶ αἱ μετοχαὶ εἰς υντος· δεικνύς, δεικνύντος.

Σημ. Ἐκ τῶν οὐσιαστικῶν ἔχουσι τὸ υς τῆς ὀνομ. καὶ υν τῆς αἰτιατ. μακρὸν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ μονοσύλλαβα· οἷον δρῦς, δρῦν.

29.) ω, οος καὶ συναίρῃσι ους· ἡχώ, ἡχούς.

30.) Α.) ων, ωνος· ἅπαντα οὐσιαστικά· καὶ δῆ.

ά.) Τὰ μονοσύλλαβα οἷον κλών, κλωνός· πλὴν τοῦ χθών, χθονός.

β'. Τὰ πολυσύλλαβα ἀρσενικά ἔχοντα τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης· οἷον χειμῶν, χειμῶνος, πλὴν τῶν ἡγεμῶν. ἀλεκτρυόν, κανών, Παφλαγών, Μακεδών.

γ'. Τὰ ἐφεξῆς σπάνια ὀνόματα· ὁ ἄκρων, ἡ ἄλων, ὁ ἄμβων, ἡ βλήχων ἢ γλήχων (τὸ φλησκοῦνι), δόλων (κρυμμένον μικρὸν ξίφος), ὁ εἴρων, ὁ κηρίων (λαμπάς ἢ πίνναξ ἐκ κηρίου), ὁ κήλων (σωλὴν θρύψεως, ὁ κάνδαλος), ὁ κλύδων, ὁ κόκκων (ὁ κόκκος τῆς ροιᾶς), ὁ κρότων (ὁ κίμυξις, τὸ τζιμποῦρι), ὁ κώδων, ὁ κώθων (κανάτα), ὁ κύφων, ὁ μήκων, ὁ μυοπάρων (πλοῖον πειρατικόν), ὁ πώγων, ὁ Λάκων, ὁ ῥώθων, ὁ σάπων, ὁ σίφων, ὁ τριβών, ὁ σπάδων (εὐνοῦχος)· τὸ δὲ τελευταῖον ἔχει καὶ γενικὴν σπάδοντος.

δ'. Τὰ ἐξ ἄλλων ὀνομάτων γινόμενα, καὶ ὡς ἐπώνυμα δηλοῦντα ὑπερβολὴν τοῦ σημαινομένου· ὡς τὰ λεγόμενα μεγεθυντικά· οἷον μάκρων (μακρυκέφαλος), μαλακίων, μάλθων (λίαν μαλακός), κοτύλων (μέθυτος), πέδων (ὅστις εἶναι πάντοτε εἰς τὰ δεσμὰ), σαλάκων (μέγας περιαιτολόγος), γάστρων (κοιλαρᾶς). Τὰ δὲ κύρια ὀνόματα Θέων, Τρύφων καὶ Πλάτων, Ἀπόλλων κλ. ἔχουσιν ὁμοίαν παραγωγὴν. Ἄστατα δὲ εἶναι τὰ εἰς ιων κύρια ὀνόματα.

Β'.) ονος ά). Τὰ ἐπὶ τῆς παραληγούσης τονιζόμενα οὐσιαστικά πλὴν τῶν ἐν γ' καὶ δ' ἀνωτέρω σημειωθέντων· οἷον δαίμων, δαίμονος.

β'). Τὰ ἐπὶ τῆς ληγούσης τονιζόμενα θηλυκά· χελιδών, χελιδόνος πλὴν τοῦ Σιδών, Σιδώνος.

γ'). Τὰ εἰς ιων (οὐδ. ον) ἐπίθετα. σώφρων, σώφρονος· νοήμων, νοήμονος.

Γ). οντος.

ά). Ὅλαι αἱ μετοχαί· παιδεύων, παιδεύοντος.

β'). Τὰ ἐπίθετα· ἐκών, ἐκόντος, καὶ ἄκων, ἄκοντος.

γ'. Τὰ οὐσιαστικά Γέρων, δράκων, λέων, θεράπων, Ἀχέρων, κνώδων, ἄκων (ἀκόντιον), καὶ τένων.

31.) ωρ ωρος· φῶρ, φωρός· πλὴν τοῦ ὕδωρ ὕδατος· εἰς ορος δὲ τὰ δισύλλαβα καὶ πολυσύλλαβα οὐσιαστικά· οἷον ῥήτωρ, ορος, κοσμήτωρ, κοσμήτορος κλ.

32.) ως, ωος, οος (συνήρ. ους) ωτος καὶ οτος (οὐδέτεροι μετοχαί) σάτρως πάτρως· αἰδώς, αἰδοῦς· ἔρω, ἔρωτος· πεπαιδευκός, πεπαιδευκός.

33.) ψ. γεν. πος ἢ βοs (καὶ σπανίως φοs)· γύψ, γυπός· χάλυψ, χάλυβος· κατήλιψ, κατήλιβος.

34.) ζ. γεν. κος, γος, ἢ χος· πίναξ, πίνακος· πτέρυξ, πτέρυγος· βλήξ, βληγός· πλὴν τῶν ἀναξ, ἀνακτος καὶ νύξ, νυκτός.

§. 77.) Τὴν ρίζαν ὅμως τῶν τριτοκλίτων ὀνομάτων διακρίνομεν ὅχι ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς γενικῆς ἀφαιρῶν τῆς καταλήξεως οs. Μεταβάλλεται δ' ἡ ρίζα εἰς τὴν ὀνομαστικὴν α.) ἐκτεινόμενου τοῦ βραχέος φωνήεντος εἰς μακρόν· οἶον ῥήτορ-ος· ὀνομ. ῥήτωρ. β.) Δι' ἀποβόλης συμφώνου· οἶον σώματ-ος, ὀνομ. σῶμα. γ.) Διὰ προσθήκης τοῦ s. οἶον ἀλ-ός ὀνομ. ἄλς. δ.) Διὰ τῆς συνδρομῆς δύο ἢ καὶ τριῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω περιστάσεων· οἶον ὀδόντος, ὀνομ. ὀδοῦς (περίστασις α. καὶ β.) αἰδό-ος, ὀνομ. αἰδώς (περίστ. α.).

§. 78. Διὸ σχηματίζεται τανάπαλιν ἡ ὀνομαστικὴ ἐκ τῆς ρίζης ὡς ἑξῆς.

α.) Ἐὰν ἡ ρίζα καταλήγῃ εἰς ἄφωνον χειλικόν ἢ ὑπερυψικόν, προστίθεται s. οἶον γυπ. (ός) γυψ. βηχ. (ός), βήξ· κόρακ. (ος) κόραξ. Ἐὰν δὲ καταλήγῃ εἰς γλωσσικόν, τότε ἀποβάλλεται τοῦτο πρὸ τοῦ s. οἶον ἐλπίδ. (ος), ἐλπὶς.

Σημ. α. Ἐὰν δὲ πρὸ τοῦ ληκτικοῦ τῆς ρίζης τ ὑπάρχει καὶ ν, τότε ἀποβάλλονται μὲν καὶ τὰ δύο πρὸ τοῦ s, ἀλλὰ τὸ προηγούμενον φωνῆεν ἐκτείνεται εἰς μακρόν· τὸ α εἰς ᾱ, τὸ ι εἰς ῑ, τὸ υ εἰς ῡ, τὸ ε εἰς ει, καὶ τὸ ο εἰς ου· οἶον τύψαντ. (ος) ἔνομ. τύψασι· διδόντ. (ος) ὀνομ. διδοῦς· τιθέντ. (ος) ὀν. τιθεῖς. πρὸ §. 89, α.

Σημ. β. Ἀντὶ τοῦ οὗς ἐκτείνεται πολλάκις τὸ ο εἰς ὦν· λέοντ. (ος) λέων.

Σημ. γ. Τὰ οὐδέτερα τῶν ὀνομάτων, ὅσων ἡ ρίζα λήγῃ εἰς τ, ἀποβάλλουσι τοῦτο· οἶον σώματ. (ος), ὀνομ. σῶμα· παιδεύσαντ. (ος) ὀνομ. παιδεύσαν.

β.) Αἱ εἰς ν καὶ ρ λήγουσαι ρίζαι εἶναι πολλάκις εἰς τὴν ὀνομαστικὴν ἀμετάβλητοι, καὶ μάλιστα ἐὰν προηγῇται τοῦ ν καὶ ρ μακρόν φωνῆεν, οἶον Ἑλλην. (ος), ὀνομ. Ἑλλήν· θηρ. (ός), ὀνομ. θήρ· αἰών. (ος), ὀνομ. αἰών. Τὰ δὲ βραχέα ε καὶ ο ἐκτείνονται εἰς τὰ ἀρσενικά· δαίμον. (ος) ὀνομ. ἀρσεν. δαίμων.

Γένος τῶν τριτοκλίτων.

§. 79. Α.) Ἀρσενικά εἶναι τὰ οὐσιαστικά τὰ λήγοντα εἰς εὐς, αν, ην, υν, ηρ, ωρ, ὡς καὶ ψ. ὡς καὶ τὰ ἔχοντα τὴν γενικὴν εἰς ντος· ἐκ δὲ τῶν ἐχόντων αὐτὴν εἰς ὠνος ἢ ονος τὰ πλεῖστα. — Ἐξαιροῦνται δὲ

α.) Ἐκ τῶν εὐς· ὁ καὶ ἡ φονεύς.

β.) ην· ἡ φρήν, φρενός· ὁ καὶ ἡ χήν, χηνός· ὁ καὶ ἡ ἀδὴν, ἀδένος.

γ.) ἡρ· ἡ γαστήρ, γαστέρος καὶ τὰ ἐκ φύσεως θηλυκά, οἶον θυγάτηρ.

δ.) ωρ· τὸ ὕδωρ, ὕδατος· τὸ σκῶρ, σκατός.

ε.) ὡς· γεν. οὐς οὐς· ἡ αἰδώς, ἡ φῶς, φωδός· τὸ φῶς, φωτός.

ς.) ψ· ἡ χέρνιψ, χέρνιβος· ἡ φλέξ, φλεβός· καὶ ἄλλα τινά.

Ζ'. γεν. ντος. Πόλεων τινων ὀνόματα, καὶ ταῦτα σπανίως ὁ (ή) Ἀκράγας, ὁ (ή) Ὀπούς.

ή. ων. Θηλυκὰ εἶναι τὰ πλεῖστα τῶν ἐχόντων τὴν γενικὴν εἰς ὄνος· καὶ τὰ γλῆχων, μήκων, ἄλων, αὐλῶν. Κοινοῦ δὲ γένους εἶναι τὰ, ὁ καὶ ἡ κίων· ὁ καὶ ἡ κώδων.

Β.) Θηλυκὰ εἶναι τὰ λήγοντα εἰς ω, αὐς, ις (ιν), υς, τὰ ας, γεν. ἄδος, ως γεν. ους· ης, γεν. ητος καὶ ὦν ὄνος. Ἐξαιροῦνται δὲ

α.) Ἐκ τῶς εἰς ις γεν. εως εἶναι ἄρσεν. ὁ ὄφις, ὁ (ή) ἔχις, ὁ (ή) κόρις· ἐκ δὲ τῆς εἰς ις, ιος ὁ κίς· καὶ ἐκ τῶν εἰς ις ἴνος· ὁ δελφίς, ὁ ἐρμῖς (ση-ριγμα), ὁ ἰκτίς· ἐπίκοινα δὲ εἶναι τὰ ὄρνις, τίγρις, οἷς,

β.) Ἐκ τῶν εἰς υς γεν. υος· ἀρσενικὰ εἶναι· ὁ βότρυς, ὁ ἰχθύς, ὁ μῦς, ὁ στάχυς, ὁ κάνδυς· ἐκ δὲ τῶν εἰς υς, εως· ὁ πέλεκυς, ὁ πῆχυς· ἐπίκοινα δὲ τὰ ὕς, σῦς, ἔγχελυς.

γ.) Ἐκ τῶν εἰς ης θηλυκὰ εἶναι τὰ εἰς ὄτης καὶ ὕτης (οἱ Ἀττικοὶ τονίζουσι καὶ ταχυτῆς, βραδυτῆς) γεν. ὄτητος, ὕτητος· τὰ δ' ἄλλα ἄρσεν. πλὴν τῶν ἡ ἐσθῆς, ἡ Κάνης (τὸ δὲ ὄρος Πάρνης εἶναι συνηθέστερον γένους θηλυκοῦ καὶ σπανιώτερον ἀρσενικοῦ).

δ.) Ἐκ τῶν εἰς ὦν ὄνος ἄρσεν. ὁ κανὼν, ὁ (ή) ἀλεκτρυὼν, ἡ (ὁ) λαγὼν (σχίσμα γῆς).

ε.) Τὰ εἰς ξ εἶναι ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ.

Γ.) Οὐδέτ. εἶναι τὰ λήγοντα εἰς α, η, ι, υ, αρ, ορ, ος, καὶ ας γεν. ατος (ως). ἐξαιροῦνται ὁ ψάρ, ψαρός· καὶ ὁ κύαρ, κύαρος.

Δ. Σημειωθήτωσαν καὶ αἱ ἐξῆς σπάνιαι οὐσιαστικῶν καταλήξεις· ὁ κτεῖς, κτενός, ὁ ἄλς (τὸ ἄλας), ἁλός· ὁ ποῦς, ποδός, ἡ κλεῖς, κλειδός· ἡ χεῖρ, χειρὸς (ἀλλ' ὁ ἀντίχειρ, ὁ μέγας δάκτυλος), ὁ (ή) φθεῖρ· τὸ οὔς, ὠτός· τὸ πῦρ, πυρός· τὸ σταῖς, σταιτός· ὁ καὶ ἡ παῖς, ὁ καὶ ἡ μάρτυς, ὁ καὶ ἡ βοῦς.

Ε. Ἐκ δὲ τῶν προσηγορικῶν σημειωθήτωσαν αἱ ἐξῆς τάξεις· ὁ κωμήτης ἡ κωμητίς, ὁ ποιητής, ἡ ποιήτρια· ὁ κάπηλος, ἡ καπηλίς· ὁ σωτήρ ἡ σώτειρα· ὁ βασιλεὺς, ἡ βασίλεια ἢ βασιλίσσα κλ. Πολλὰ εἶναι κοινοῦ γένους· ὁ καὶ ἡ δαίμων· ὁ καὶ ἡ ἄνθρωπος· ὁ καὶ ἡ τύραννος· ὁ καὶ ἡ ἡγεμὼν ὁ καὶ ἡ φύλαξ (καὶ ἡ φυλακίς) κλ.

§. 80. Κατάλογος περιττοσυλλάβων ὀνομάτων παραληγόντων εἰς μακρὸν δίχρονον.

Τὰ εἰς ις καὶ υς, τὰ ὁποῖα λαμβάνουν δ εἰς τὴν καταληκτικὴν συλλαβὴν τῶν πτώσεων (ὅλα θηλυκὰ)

ἀφίς, ἴδος (τὸ ἀνωτάτω τῆς καμάρας)

βαλθίς (ὄριον)

καρίς

κηκίς (ὀπός)

κηλῖς (ρύπος)

κληῖς (Ἴων. ἀντ κλεῖς)

κνημῖς (τεκάλτσα χυδ.)

κρηπίς (ὕποπόδιον)

βαφανίς, ἴδος

ψηφίς, ἴδος (μικρά πέτρα)

δαγύς (κούκλα).

Τὰ ἔχοντά θ εἰς τὴν κλίσειν.

ἡ ἄγλις (σκελὶς σκόρδου)

ὁ, ἡ ὄρνις

ἡ μέρμις (σχοινίον)

ἡ κάρμυς (δέμα ἀνθῶν κτλ.)

Τὰ εἰς ις καὶ υς, τὰ ὅποια ἔχουσιν γ εἰς τὴν κλίον.

ἡ ἴς (νεῦρον)

ἡ ῥίς

ὁ, ἡ θίς (σωρὸς ἢ παράλιον)

ἡ ἀκτίς

ὁ δελφίς

ἡ γλωχίς (μύτη λόγχης)

ἡ ὠδὶς (κοιλόπονος τιχτούσης γυναικὸς)

Ἑλευσίς

Σαλαμίς

Τραχίς

Γόρτυς

Φόρυς.

Τὰ εἰς αῤ, υῤ, αῤ.

ὁ παῖαν (ὕμνος τις)

ὁ Πᾶν (θεὸς τις ἀγροδίατος)

ὁ μόσυν (ξύλινος πύργος)

ὁ Κᾶρ

ὁ ψᾶρ (μαυρὸν τι πτηνόν)

Τὰ εἰς αῤ, γεν. ατος.

τὸ φρέαρ

τὸ στέαρ

Τὰ εἰς ξ, γεν. κος.

ὁ βλάξ, βλαχὸς (μωρὸς)

ὁ οἶαξ (ἡ λαβὴ τοῦ τημονίου)

ὁ θώραξ

ὁ σύρφαξ (ἀκαθαρσία, κόπρος)

ὁ ἰέραξ

φένας (ἀπατεῶν)

ὁ κόρδαξ (εἶδος ὀρχήσεως)

Φαίαιξ

ὁ λάβραξ (τὸ λαβράκιον)

ὁ ῥῆξ (ἐντομόν τι)

ἡ σφιξ (ἡ σφιγξ)

ἡ φριξ (φρίκη)

ἡ αἰξ (ὀρβμος)· ἡ βᾶδιξ (κλωνάρι)

ἡ βέμβιξ (τροχὸς διὰ παιγνίδιον)

ὁ σκάνδιξ (λαχάνου εἶδος)· ὁ κέρδιξ

ἡ σπάδιξ (κλωνάριον φοίνικος)

ὁ Φοίνιξ, ὁ ἐκ Φοινίκης, καὶ τὸ δέν-

ὁ κήϋξ (ὄρνειον θαλάσσιον)

δρον ὁ φοίνιξ, καὶ τὸ ἐρύθημα

ὁ κύρηξ

ὁ βόμβυξ (σχωλήκιον μετάξης)

ὁ δοῖδυξ (γουδοχέρι.)

Τὰ εἰς ξ, γεν. γος.

ἡ βᾶξ, βαγὸς (βῶγα)

ἡ μᾶστιξ· ἡ πέμφιξ (φουσκαλίδα)

ἡ τέστιξ (τοῖντζιρας)

ὁ κόκκυς (κοῦκος).

Τὰ εἰς ξ, γεν. χος.

ἡ ψίξ (ψίχα).

Τὰ εἰς ψ, γεν. πος.

ὁ ῥψ, κνψ, θρψ, (ἐντομά τινα)

ἡ ῥίψ (βρύουλον)· ὁ γῦψ (τὸ ὄρνειον)· ὁ γρῦψ (μυθικὸν ὄρνειον).

Προσέτι τὸ θηλυκὸν γραῦς ἔχει μακροπαράληκτον γενικὴν γραβός.

Σημ. Ἐξαιρέσεις ἄλλαι τινὲς ἐκ τῶν ἐκτεθειμένων παρατηρήσεων παρασιωπῶνται διὰ νὰ μὴ βαρύνωσι τὸν πρωτόπειρον, ὅστις γενικὰς γνώσεις λαμβάνων ἀπὸ τῆν γραμματικῆν, πρέπει εἰς τὰ μερικὰ καὶ πολλὰ νὰ ὀδηγῇται ἀπὸ λεξικὰ ἀκριβῆ.

§. 81. Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ λήγει εἰς α' ἀλλ' ἐπὶ τῶν εἰς ις, υς, αυς, ους ὀνομάτων ἐμφιλοχωρεῖ καὶ αἰτιατικὴ εἰς ν, γινομένη μὲ μόνην μεταβολὴν τοῦ τῆς ὀνομαστικῆς εἰς ν.

α'. Ὅσα μὲν ἔχουσι καθαρὰν τὴν λήγουσαν τῆς γενικῆς, τούτων ἡ αἰτιατικὴ λήγει μόνον εἰς ν, οἷον βοῦς (Γεν. βοός)—βοῦν· δρυς (δρυός)—δρῦν· οὕτω καὶ ἰχθὺν, βότριν, πόλιν, γραῦν κτλ.

β'. Τοῦναντίον δὲ, ὅσων μὲν τονίζεται ἡ λήγουσα τῆς ὀνομαστικῆς, τούτων ἡ αἰτιατικὴ λήγει μόνον εἰς α, οἷον ἐλπίς, ἐλπίδος—ἐλπίδα· ποῦς, ποδός—πόδα· ὅσων δὲ εἶναι ἄτονος ἡ λήγουσα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν εἰς ν, συχνάκις δὲ καὶ εἰς α' οἷον ἔρις, ἔριδος—ἔριν καὶ ἔριδα· κόρυς, κόρυθος—κόρυν καὶ κόρυθα· πολύπους, πολύποδος—πολύπουν

καὶ πολύποδα, δίπους, δίποδα καὶ δίπουν· ἀλλὰ τρίπους μόνον τρίποδα, ὡς καὶ εὐελπὶς μόνον εὐελπιν.

§. 82. Α.) Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ κοινῶς μὲν εἶναι ὁμοία μὲ τὴν ὀνομαστικὴν, συνήθως ὅμως τὰ ἔχοντα ῥίζαν καταλήγουσαν εἰς φωνῆεν ἢ ἀμετάβολον ἔχουσι κλητικὴν αὐτὴν τὴν ῥίζαν τοῦ ὀνόματος· οἶον, ὦ Ραδάμανθυ, ὦ Ρῆτορ, ὦ μήτερ, ὦ Ἕλλην.

α.) Τὰ εἰς ης κύρια ὀνόματα προσλαμβάνουσιν εἰς τὴν ῥίζαν ς· οἶον ὦ Σώκρατες ἐκ τῆς ῥίζης Σωκράτε (ος).

β.) Τὰ Ἀπόλλων, Ποσειδῶν καὶ σωτῆρ συστέλλουσι τὸ μακρὸν τῆς ῥίζης φωνῆεν· ὦ Ἀπὸλλον, ὦ Πόσειδον, ὦ Σῶτερ.

γ.) Τὸ εἰς τὴν ὀνομαστικὴν ἐπεκταθὲν βραχὺ φωνῆεν τῆς ῥίζης μένει καὶ εἰς τὴν κλητικὴν μακρὸν, ἐὰν ὄνομα οὐσιαστικὸν τονίζεται εἰς τὴν λήγουσαν· ποιμὴν (ῥίζα ποιμὲν) κλητ. ποιμὴν.

δ.) Τὰ εἰς ὦ καὶ ὡς θηλυκὰ ἔχουσι κλητ. οἱ. Σαφροῖ, αἰδοῖ.

ε.) Τὰ εἰς ις, υς, εὐς λήγοντα ὀνόματα καὶ τὰ βοῦς καὶ γραῦς σχηματίζουν τὴν κλητ. ἀποβάλλοντα τὸ ς τῆς ὀνομαστικῆς. Τὰ δὲ εἰς εὐς καὶ περισπῶσι τὸ ληκτικὸν τῆς κλητικῆς εὐ· οἶον πόλι, ἡδὺ, βασιλεῦ, βοῦ, γραῦ.

Β.) Τὸ γλωσσικὸν τῆς ῥίζης φωνῆεν ἀποβάλλεται εἰς τὴν κλητικὴν· ὦ παῖ· ὦ Αἴαν, ὦ χαρίεν· ὦ λέον.

α.) Κύρια τινα ὀνόματα ἔχουσιν εἰς τὴν κλητικὴν μόνον α μακρὸν. Πολυδάμας, ὦ Πολυδάμα.

Γ.) Τὰ ἔχοντα ῥίζαν λήγουσαν εἰς χειλικὸν ἢ ὑπερφικὸν σύμφωνον πάντοτε, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ εἰς γλωσσικόν, ἔχουσι τὴν κλητ. ὁμοίαν τῇ ὀνομαστικῇ· ὡς καὶ αἱ μετοχαί· ὦ ἄραψ, ὦ γύψ, ὦ γίγας· ὦ παιδῶν.

§. 83. Ἡ πληθυντικὴ δοτικὴ σχηματίζεται προστιθεμένης τῆς καταλήξεως σι εἰς τὴν ῥίζαν· ἀληθέσι, Ἀραψι.

α.) Τὰ γλωσσικά δ, τ, θ, ν, ἀποβάλλονται πρὸ τοῦ σι οἶον Ἕλλησι, σώμασι, ἐλπίσι, κόρουσι (κόρυθ-ος) δαίμοσιν κτλ. Ἐὰν ὅμως ἀποβληθῇ ν μεθ' ἐνὸς τῶν τριῶν ἄλλων, τότε τὸ πρὸ τῆς καταλήξεως βραχὺ φωνῆεν ἐκτείνεται ὡς ἐξῆς· τὸ α, εἰς α, τὸ ι, εἰς ι, τὸ υ εἰς υ, τὸ ε εἰς ει καὶ τὸ ο εἰς ου· οἶον πᾶσι, (παντός), τύπτουσιν (τύπτοντ-ος), τιθεῖσι (τιθέντ-ος), λέουσιν (λέοντ-ος), δεικνῦσι (δεικνύντ-ος). πρβ. §. 78. σημ. α. 101. σημ.

β.) Τὰ εἰς εἰς λήγοντα ἐπίθετα, διαφέροντα τῶν εἰς εἰς μετοχῶν ἔχουσιν τὴν δοτικὴν εἰς εσιν· οἶον φωνῆεις (ῥίζα φωνῆεντ) δοτ. φωνῆεσιν· οὕτω καὶ χαρίεσιν.

γ.) Εἰς τὰ ἔχοντα ῥίζαν μὲν φωνηεντόληκτον, εἰς δὲ τὴν ὀνομ. δίφθογγον, φυλάττει ταύτην καὶ ἡ δοτικὴ· γραυσί, βουσί, βασιλεῦσιν.

δ.) Τὰ εἰς ηρ συγκοπτόμενα ἔχουσι δοτ. πληθ. ασιν ἀνδράσι, πατράσι, γαστράσι, μητράσι, θυγατράσι· κατ' αὐτὰ δὲ καὶ τὰ ἄρνασι (ἄμνως), ἄστρασιν (ἄστρον)· ἰδὲ ἀνώμ. ὀνομ.

§. 84. Περὶ τῶν καταληκτικῶν διχρόνων, ἂν ᾦναι μακρὰ ἢ βραχέα, χρησιμεύουν τὰ ἐφεξῆς.

α. Τὰ εἰς ας ἀρσενικὰ ὀνόματα καὶ αἱ μετοχαὶ μακρὸν τὸ ας ἔχουσιν οἷον Αἴας, ποιήσας.

β'. Τὰ εἰς α, ι, υ λήγοντα οὐδέτερα ἔχουσι ταῦτα βραχέα οἷον βῆμα, σῶμα, μέλι, ἄστυ, χρήματα.

γ'. Τὸ ας τῶν πληθυντικῶν αἰτιατικῶν εἶναι βραχὺ, οἷον χεῖρας προεστῶτας.

δ'. Τὸ α τῆς ἐνικῆς αἰτιατικῆς εἶναι βραχὺ, οἷον χεῖρα, προεστῶτα.

ε. Τὸ ι τῶν δοτικῶν εἶναι βραχὺ, οἷον προεστῶτι, προεστῶσι.

§. 85 Παρατηρήσεις περὶ τῶν συνηρημένων.

Σημειοῦμεν ὀλίγας τὰς ἀναγκαιοτέρας

α.) Ἡ κατάληξις εα, προηγουμένου καὶ ἄλλου φωνήεντος συναιρεῖται ἄττικῶς εἰς α ἀντὶ τοῦ η· οἷον χρέος, χρέσα, χρέα· ὑγιής, ὑγιέα, ὑγιαῖ (ὑγιῇ). Διφοροῦνται δὲ τὰ ἐκ τοῦ ῥήματος φύειν παραγόμενα ἐπίθετα· οἷον εὐφυής, εὐφυᾶ καὶ εὐφυῇ κλ.

β.) Πολλάκις οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται ἀσυναιρέτως τὴν γενικὴν πληθυντικὴν τῶν εἰς ος· οἷον ὀρέων, κερδέων κλ. πάντοτε δὲ ἀνθέων καὶ οὐδέποτε ἀνθῶν.

γ.) Τὰ σύνθετα καὶ παροξύτονα ἐπίθετα εἰς ης παροξυτονοῦσι καὶ τὴν πάντοτε συναιρουμένην γενικὴν πληθυντικὴν· συνήθων, αὐτάρκων καὶ τριήρων (καὶ δυῖκ. τριήρῳ καὶ τριηρῶν)

δ'. Τὰ εἰς ης κύρια ὀνόματα, τὰ συντιθέμενα κατὰ τὸ τέλος ἐξ οὐδετέρων ὀνομάτων ληγόντων εἰς ος, ἢ ἐκ τοῦ ῥήματος φαίνομαι, κλίνονται κατὰ τὴν τρίτην, οἷον Σωκράτης, Διομήδης, Διογένης, Δημοσθένης, Ἀριστοφάνης κτλ. ἐκ τῶν κράτος, μῆδος, γένος, σθένος κτλ. πλὴν τοῦ ὅτι σχηματίζουσι ταῦτα καὶ αἰτιατικὴν εἰς ην, οἷον Δημοσθένη καὶ Δημοσθένην· εἰς δὲ τὸν πληθυντικὸν κλίνονται κατὰ τὴν πρώτην· οἱ Σωκράται, τοὺς Ἀριστοφάνας, τοῖς Λεωκράταις. Εἰς ὅσα δὲ λείπει ἡ ἀνωτέρω σύνθεσις, ἀνάγονται εἰς τὴν πρώτην κλίσιν. Ἀριστείδης κλ.

ε.) Ἐκ τῶν εἰς ας οὐδετέρων συναιροῦνται πάντοτε τὰ γέρας, γῆρας καὶ κρέας· τὸ κέρας εὐρῆται καὶ συνηρημένον καὶ ἀσυναίρετον ἢ δὲ γενικὴ κέρως ἐν μόνῃ τῇ φράσει ἐπὶ κέρως. Τὸ τέρας πάντοτε ἀσυναίρετον· εὐρῆται δὲ καὶ τὰ τέρα καὶ τῶν τερῶν. Τὸ πέρας πάντοτε πέρατος κλ. Τὸ κνέφας εὐρῆται μόνον ἐν τῇ ὀνομ. καὶ αἰτ. πλὴν δὲ τούτου γεν. κνέφατος καὶ κνέφους· δοτ. κνέφα.

ς'. Τὰ εἰς εὐς καθαρὸν συναιροῦνται εἰς τὴν γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν ἐνικὴν καὶ πληθυντικὴν οὕτω· Πειραιεύς, Πειραιῶς, Πειραιᾶ, Πειραιᾶς· χοεύς, χοῶς, χοᾶ, χοᾶς. οὕτως εὐρῆται καὶ Ἑρετριῶν, Δωριῶν.

ζ'. Τῶν εἰς εὐς τὴν πληθυντικὴν ὀνομαστικὴν συναιροῦσιν οἱ ἀρχαιότεροι Ἀττικοὶ (Θουκυδίδης, Ἀριστοφάνης) εἰς ῆς, οἷον οἱ ἱππῆς, οἱ Μαντινῆς, τὰ ὅποια γράφονται ἐσφαλμένως μὲ ὑπογεγραμμένον ι, ἐπειδὴ συναιροῦνται ἐκ τῆς ἀρχαίας Ἰωνικῆς ὀνομαστικῆς ῆς (Ζῆτει εἰς τὸ περὶ Διαλέκτων). Εἰς δὲ τὴν αἰτιατικὴν ὁ ἀσυναίρετος τύπος βασιλέας εἶναι συνηθέστερος τοῦ συνηρημένου βασιλεῖς.

Περὶ τοῦ εἰς τὰς πτώσεις τόνου τῶν περιττοσυλλάβων.

§. 86. α. Τῶν δισυλλάβων καὶ πολυσυλλάβων ὁ τόνος μένει ἐπὶ τῆς αὐτῆς μὲ τὴν ὀνομαστικὴν συλλαβῆς, ἐφ' ὅσον δὲν γίνονται τετρασύλλαβοι αἱ πτώσεις, οἷον αἰὼν, αἰῶνος· κόραξ, κόρακος.

β'. Αἱ αἰτιατικαὶ καὶ πληθυντικαὶ ὀνομαστικαὶ οὐδέποτε ἔχουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης.

γ'. Ἀναδιβάζουσι τὸν τόνον αἱ κλητικαὶ ἄνερ πάτερ, σῶτερ, [δᾶερ], Ἄπολλον, Πόσειδον.

δ'. Τὰ μονοσύλλαβα λαμβάνουσι τὸν τόνον εἰς τὴν γενικὴν καὶ δρωτικὴν ὧν τῶν ἀριθμῶν ἐπὶ τῆς ληγούσης.

Ἐκ τούτου τοῦ κανόνος ἐξαίρουνται

1. Αἱ μονοσύλλαβοι μετοχαί, θεῖς, θέντος, θέντι, θέντων θεῖσιν.

2. Τὰ πληθυντ. τοῦ ἐπιθ. πᾶς, πᾶν (παντός, παντί), Γενικὴ πληθ. πάντων, Δοτ. πᾶσιν.

3. Τινὰ γινόμενα μονοσύλλαβα διὰ συναιρέσεως· οἷον ἔαρ, ἦρ· κέαρ, κῆρ· γεν. ἦρος, κῆρος· ἀλλ' ὅμως ἐκλαμβάνονται ὡς ἀσυναίρετα τὰ θράξ, θραχός· οἷς οἰός. κλ.

4. Ἡ ἐρωτηματικὴ τίς; τίνος, τίνι, τίνοιν, τίνων, τίσιν.

5. Ἡ γενικ. πληθ. καὶ Δυϊκ. τῶν ἐφεξῆς δέκα ὀνομάτων, παῖς, θῶς, ὁ δμῶς (σκληρός), ὁ Τρῶς, τὸ φῶς, ἡ φῶς (οὐλὴ καυτηριάσεως), ἡ δᾶς, τὸ οὖς, [τὸ ΚΡΑΣ (κεφαλὴ) ὁ σῆς (σαράκιον),] Γεν. πληθ. παίδων, θῶων, δμῶων, Τρῶων, φῶτων, φῶδων, δᾶδων, ὠτων, [κράτων, σέων] Δυϊκ. παίδοιν κτλ.

Περὶ τῶν τύπων τῶν ἐπιθέτων.

§. 87. Τὰ εἰς ος ἐπιθέτα εἶναι τριῶν καταλήξεων ἢ δύο· τὰ πρῶτα ἔχουν διὰ καθέν γένος ἴδιον τύπον, ἡγουν Ἀρσ. ος· Θήλ. η ἢ α'. Οὐδ. ον· τὰ δεύτερα ἔχουν κοινὸν τύπον ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ, καὶ ἴδιον τοῦ οὐδετέρου, ἡγουν Κοιν. ος. Οὐδ. ον.

α.) Τριῶν καταλήξεων εἶναι ὅλα τὰ ἀπλᾶ, τῶν ὁποίων τὸ θηλυκὸν λήγει εἰς η, παρεκτός τῶν εἰς ος καθαρὸν καὶ εἰς ρος· διότι τούτων τὸ θηλυκὸν ἔχει α. Ὅθεν φίλος, φίλη, φίλον· δεινός, δεινὴ, δεινόν· φίλιος, φιλία, φίλιον· ἐλεύθερος, α, ον· φαιδρὸς, ἄ, ὄν. Ἐξαίρουνται τὰ ο ος. οἷον ὄγδοος, η. θοός, ἢ ἀλλ' ἐὰν πρὸ τοῦ ο ος εἶναι ρ, τὸ θηλυκὸν λήγει πάλιν εἰς α, οἷον ἀθρόος, ἀθρόα.

β.) Δύο καταλήξεων εἶναι π, χ. ὁ καὶ ἡ βάρβαρος, ον· ὡσαύτως ἡσυγρος, τιθασός, βάναντος, ἡμερος, κίβδηλος, κολοβός [δάπανος, ἐκῆλος, ἑωλος, λάβρος, χέρσος] καὶ τὰ ἐξῆς ἀντὶ οὐσιαστικῶν ἐκλαμβανόμενα, τύραννος, διδάσκαλος, ἀκόλουθος, ἀγωγός, [ἄρωγός], βοηθός, τιμωρός, θεωρός, κοινωνός, λοιδορός.

γ.) Πολλὰ καὶ διαφοροῦνται, ἥτοι εἶναι ὅτε μὲν δικατάληκτα, ὅτε δὲ τρικατάληκτα· οἷον, δίδυμος, νόθος, λίχνος, ἔτυμος, ἔτοιμος, φαῦλος, ἔρημος κλ.

δ. Κοινὰ εἶναι ὅλα τὰ εἰς ος σύνθετα· οἷον εὐφρωνος, διάλευκος, διάφορος, ὑπήκοος. Ἐξαιροῦνται δὲ

1.) τὰ εἰς ικ ος, οἷον ἐπιδεικτικός. ἢ, ὄν· εὐδαιμονικός, ἢ, ὄν.

2.) Τὰ ἀθρόος, α, ὄν· αὐτόματος αὐτομάτη, αὐτομάτον· πάμπολυς [πάμπολλος], παμπόλλη· παντοδαπός, ἢ, ὄν· πάγκαλος, παγκάλη (καὶ πάγκαλος), εὐρηνται δὲ καὶ ἀθανάτη, ἀπελευθερά καὶ διαδόχη.

3.) Τινὰ σύνθετα εἰς ιος (εἰος, αἰος, ανος) λήγοντα διαφοροῦνται, οἷον ἀκούσιος, ἐνιεύσιος, ἡμιόλιος, ὑπερόριος, ἐπιθαλάσσιος καὶ παραθαλάσσιος, παραθαλασσίδιος, παράλιος, διπλάσιος, παραπλήσιος, ἀνάξιος, ἀνόσιος καὶ, τὰ ἐκ τοῦ αἵτιος σύνθετα. Τὰ δ' ἐναντίος, ἀνόμοιος, παρόμοιος ἔχουσι πάντοτε τρεῖς καταλήξεις.

Σημ. Τὰ θηλυκά ἡ μεθορία, ἡ ὑπερορία, ἡ παραλία, ἡ μεσόγεια ἐπέχουσι τόπον οὐσιαστικῶν

έ. Τὰ εἰς ιμος, ιος, εἰος, αἰος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι

1.) ἡ τρικατάληκτα οἷον φίλιος, γνήσιος κλ.

2.) ἡ δικατάληκτα, οἷον αἵσιος, ἐλευθέριος, σωτήριος, αἰδιδιος, αἰφνίδιος, βασιλείος.

3.) ἡ διαφοροῦνται, ἥτοι τὰ αὐτὰ εἶναι ὅτε μὲν δικατάληκτα, ὅτε δὲ τρικατάληκτα· οἷον, πάτριος, κύριος, κρύφιος, χρόνιος, ἐκούσιος, ἄθλιος, ἰδῖος, καίριος, κόσμιος, ῥάδιος, αὐλείος, γυναικεῖος, θήρειος, τέλειος ἐπιτήδειος, βίαιος, βέβαιος, μάταιος, ἀναγκαῖος, χρήσιμος, ὠφέλιμος.

§. 88. Ἐπίθετά τινὰ εἰς ος λήγοντα συναῖρουνται.

ά. Τὰ σύνθετα ἐκ τῶν συναιρουμένων τῆς τρίτης κλίσεως, οἷον νοῦς, πλοῦς (σελ. 11), π. χ. εὔνοος εὔνοους, εὔνοον εὔνουν, Γεν. εὔνοου εὔνου· μένουσι δὲ ἀσυναίρετα τὰ εἰς ὅα οὐδέτερα, οἷον εὔνοα, ἄνοα.

β'. Τὰ ἀπλός, διπλός, τριπλός κτλ· οἷον

Ἐνικός	διπλός,	διπλόη,	διπλόον
Συννηρημ.	διπλοῦς,	διπλῇ,	διπλοῦν
Πληθ.	διπλόοι,	διπλόαι,	διπλόα
Συννηρημ.	διπλοῖ,	διπλαῖ,	διπλά.

γ'. Τὰ εἰς εος ὕλην τινὰ σημαίνοντα· οἷον χρυσέος, οὐς· χρυσέα, ἡ χρύσειον, οὖν. Ἐάν δὲ πρὸ τῶν φωνηέντων τῆς ληγούσης εὐρίσκεται· ρ, τὸ θηλυκὸν συναῖρεται εἰς α· οἷον ἐρέεος, οὐς, ἐρεᾶ, ἐρεοῦν· ἀργύρεος, οὐς, ἀργυρᾶ, ἀργυροῦν.

§. 89. Τὰ εἰς ως ἀττικὰ εἶναι δικατάληκτα, οἷον ὁ καὶ ἡ ἰλεως, τὸ ἰλεων, ἐξαιρεῖται τὸ πλέως, πλέα, πλέων· οὐδ. πληθ. πλέα, καὶ τὰ σύνθετα ἰδέ §. 74, δ'.

§. 90. Τὰ λοιπὰ τρικατάληκτα εἶναι τὰ ἐφεξῆς·

ά.) υς, εια, υ—γλυκὺς, γλυκεῖα, γλυκὺ· οὕτω καὶ βαρὺς, βραδὺς, βραχυς, εὐρὺς, ὀξὺς, ὠκὺς· θῆλυς, θήλεια, θῆλυ.

β, εἰς, εσσα, εν—χαρίεις, χαρίεσσα, χαρίεν· οὕτω καὶ αἱματόεις, πυρρόεις, ὕληεις.

γ'.) ας, αινα, αν—μέλας, μέλαινα, μέλαν· τάλας, τάλαινα, τάλαν.

δ'.) Τὰ ἐφεξῆς μοναδικά· τέρην, τέρενα, τέρεν· ἐκὼν, ἐκούσα, ἐκόν· καὶ ἀέκων, ἄκων, ἄκουσα, ἄκον· πᾶς, πᾶσα, πᾶν· καὶ τὸ σύνθετον σύμπας, σύμπασα, σύμπαν.

Ἐκ τῶν εἰς εἰς γίνονται τινα συναιρούμενα· οἷον τιμήεις, τιμήεσσα, τιμήεν, κατὰ συναίρ. τιμῆς, τιμήσσα, οὕτω καὶ μελιτοῦς, μελιτοῦσσα, μελιτοῦν ἐκ τοῦ μελιτόεις.

§. 91. Τὰ λοιπὰ δικατάληκτα εἶναι ὅλα τῆς τρίτης κλίσεως.

α.) ης, ες—ὁ καὶ ἡ ἀληθής, τὸ ἀληθές· οὕτω καὶ ἀκριδής, γεώδης, εὐπρεπής, θηριώδης, ἀγενής, ἀπρεπής, πλήρης, σαφής, ψευδής.

β'.) ὦν, ὄν—ὁ καὶ ἡ ἐλεήμων, τὸ ἐλεῆμον· οὕτω καὶ ἀγνώμων, ἀμύμων, ἀπράγμων.

γ'.) ες, ι. ἴδρις, ἴδρι· ἔχει ὀλίγιστα παραδείγματα.

δ'.) Τὸ ἐφεξῆς μοναδικόν· ἄρρην ἢ ἄρσην, οὐδ. ἄρρην ἢ ἄρσην.

§. 92. Ἐπίθετά τινα δικατάληκτα, συντιθέμενα ἐξ οὐσιαστικῶν, φυλάττουσιν ὅσον δυνατόν τὴν κλίσιν τῶν ἀπλῶν· π. χ.

α.) ὁ, καὶ ἡ εὐχαρίς, τὸ εὐχαρί, γεν. εὐχάριτος, ἐκ τοῦ χάρις, ιτος· ὁ καὶ ἡ ἄδακρυς, τὸ ἄδακρυ, γεν. υος, ἐκ τοῦ δάκρυ, ος.

Ἄλλ' ἐνίοτε τὸ εἰς τὰς καταλήξεις τῶν ἀπλῶν ἡ τρέπεται εἰς ὦ, καὶ τοῦτο εἰς τὴν γενικὴν εἰς ο· οἷον· ἐκ τοῦ πατήρ, πατέρος γίνεται ὁ καὶ ἡ ἀπάτωρ, (ἀπάτορ), γεν. ἀπάτορος· ἐκ τοῦ φρήν, φρενός· σῶφρων, ὄν, γεν. ονος.

β'.) Τὰ ἐκ τοῦ πους σύνθετα φυλάττουσιν ὁμαλῶς τὴν κλίσιν τοῦ ἀπλοῦ, ὁ καὶ ἡ δίπους, τὸ δίπουν, γεν. δίποδος.

γ'.) Τὰ ἐκ τοῦ γέλως, ὠτος καὶ κέρας, ατος σύνθετα μεταβαλίνουσιν εἰς τὴν τετάρτην κλίσιν· φυλάττουσιν ὅμως καὶ τὰ δύο καὶ τὴν γενικὴν τος· οἷον φιλόγελως, ὦν, γεν. φιλόγελω καὶ φιλογέλωτος· δίκερως, ὦν, γεν. δίκερω καὶ δικέρατος.

§. 93. Μονοκατάληκτα ἐπίθετα εἶναι, ὧν δὲν συγχωρεῖ ἡ ἀναλογία νὰ σχηματίζωμεν οὐδέτερα, ἀλλὰ ἓνα μόνον τύπον κοινοῦ γένους, ὁ καὶ ἡ ἄπαις, γεν. ἄπαιδος· ὁ καὶ ἡ μακρόχειρ, ρος. Τοιαῦτα εἶναι ἔτι

α.) Ὀλίγα τινα εἰς ης (ἀργής, ἡμιθνής)· καὶ ὠς, ὠτος (ἀγνῶς, ὠτος)· καὶ εἰς ξ, ψ, λήγοντα, οἷον, ἥλιξ, κοξ· μῶνυξ, υχος· αἰγίλιψ, ποξ.

β'.) Πολλὰ λήγοντα εἰς ας, αδος· φυγὰς, λογάς· καὶ τινα εἰς ις ἢ υς, γεν. ιδος, υδος (ἀναλκίς, νέηλυς). Συνηθέστερα ὅμως εἶναι τὰ εἰς ας καὶ ις· γεν. δος μόνον θηλυκά, τὰ ὅποια παραλειπομένου τοῦ οὐσιαστικοῦ ἔγειναν αὐτὰ οὐσιαστικά θηλυκά· οἷον ἡμινάς (δηλ. γυνή)· ἡ πατρίς (δηλ. γῆ).

γ'.) Ἐπίθετά τινα εἶναι μόνον ἄρσενικά, οἷον ὁ γέρων, ὁ πρέσβυς, ὁ πενής, ὁ ἐβελοντής, ὁ γεννάδας.

Σημ. Πολλάκις ἐὰν ἦναι ἀνάγκη οὐδετέρου, γίγνεται τοῦτο διὰ παραγωγῆς, οἷον βλακικὸν παιδίον.

§. 94. α.) Ἐτεροκλίτα εἶναι τὰ ἐπίθετα μέγας, πολὺς, πρῶτος καὶ σῶς περὶ ὧν ἴδε τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμάτων ὀνομάτων.

β'.) Ἐλλιπῇ δὲ εἶναι αἱ σύνθετοι καὶ ἡ ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία· ἡ ἐπιμεριστική ἄμφω. καὶ τὸ σχεδὸν ἐν μόνῃ τῇ ὀνομαστικῇ εὐρισκόμενον φροῦδος, φρούδῃ, φρούδα (ἡ γενικὴ φρούδου εὐρηται παρὰ Σοφοκλ. ἐν Αἴαντι γ. 264).

Ῥῆμα.

Περὶ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων.

§. 95. Παράδειγμα ῥήματος βαρυτόνου ἐλάβομεν εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον τὸ τύπτω, καὶ εἰς αὐτὸ ἐφαρμόζομεν ὅλα τὰ ἐφεξῆς. Ὁ μέλλων β'. καὶ ὁ ἀόριστος β'. τοῦ ῥήματος τούτου δὲν εἶναι χρήσιμοι, ἀλλ' ὑπετέθησαν ὡς τύποι διὰ τὰ ῥήματα τὰ ἔχοντα χρόνους τοιοῦτους εὐχρήστους.

§. 96. Ἐπειδὴ δὲ τὰ εἰς λ, μ, ν, ρ, ἔχουσι διαφορὰν τινα καὶ συνιστῶσι συζυγίαν δευτέραν, διὰ τοῦτο τὰ εἰς ταῦτα θεωρούμενα τάττομεν ἐφεξῆς, ὑποσυνάπτοντες διὰ τοὺς πρωτοπείρους καὶ ἐν παράδειγμα, τὸ ἀγγέλλω. Καὶ τῶν περισπωμένων δὲ οἱ χρόνοι ὑπάρχοντες εἰς τοὺς γενικούς κανόνας τοῦ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων τοῦ βαρυτόνου.

§. 97. Ὁ ἐνεστώς ὀνομάζεται θέμα τοῦ ῥήματος· ἐπειδὴ ἐξ αὐτοῦ ὡς ἐκ ῥίζης ἀναφύονται οἱ λοιποὶ χρόνοι. Παρεκτός δὲ τούτου καὶ τοῦ μέλλοντος ὅλοι οἱ ἄλλοι ὀνομάζονται παρωχημένοι, ἡγουν περασμένοι. Ἀρктиκοὶ χρόνοι λέγονται ὁ ἐνεστώς, παρακείμενος καὶ μέλλων· τρεῖς δευτερεύοντες ἦτοι ἱστορικοὶ λεγόμενοι συγγενέουσιν μὲ ἕκαστον ἐκείνων, ὁ παρατ. ὁ ὑπερσ. καὶ ὁ ἀόρις. οἷον γράφω· ἔγραφον· γέγραφα· ἐγεγράφε· ἔγραψα· ἔγραψα.

Αὐξήσις τῶν παρωχημένων.

§. 98. Εἰ μὲν τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπὸ συμφώνου, ὁ παρατατικὸς καὶ ὁ ἀόριστος α. καὶ β'. αὐξάνουσι τὴν ἀρχὴν των μὲ ἐν ε, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται συλλαβικὴ αὐξήσις, οἷον τύπτω, ἔτυπτον, ἔτυψα, ἔτυπον· οἱ δὲ Ἀττικοὶ τρέπουσιν εἰς η τὸ ε τῆς αὐξήσεως εἰς τὰ ῥήματα δύναμαι, βούλομαι καὶ μέλλω, λέγοντες ἡδυνάμην, ἡβουλόμην, ἡμελλον ἀντὶ ἐδυνάμην, ἐβουλόμην, ἔμελλον.

Σημ. Ὁσαύτως δύναται νὰ παραληφθῇ ἡ συλλαβικὴ αὐξήσις καὶ εἰς τὸν παρατατικὸν τοῦ ἀπροσώπου χρῆ χρῆν καὶ ἐχρῆν.

β'.) Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ ρ ἀρχόμενα ῥήματα διπλασιάζουσι καὶ τὸ ρ μετὰ τὴν συλλαβικὴν αὐξήσιν· οἷον ῥίπτω, ῥέριπτον.

§. 99. Εἰ δὲ τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπὸ τῶν φωνηέντων α, ε, ο, γίνεται τροπὴ αὐτῶν εἰς τοὺς παρωχημένους ὀνομαζομένη χρονικὴ αὐξήσις· καὶ τὸ μὲν α τρέπεται εἰς η, οἷον ἀνύω, ἡνυον, ἡνυκα, ἡνύκειν, ἡνυσα· ἐξαιροῦνται ἀηθέσσω, ἀηθέσσαν· ἀηδίζομαι, ἀηδιζόμεν διὰ τὴν κακοφωνίαν, καὶ ἄω τὸ πνέω, ἄον, καὶ αἴω τὸ ἀκούω αἶον, διὰ νὰ μὴ συγυθῇ μὲ τὸ ἦον τὸ ἐπορευόμεν.

§. 100. Τὸ δὲ ε τρέπεται εἰς η, οἷον ἐλπίζω, ἤλπιζον, ἤλπικα, ἤλ-

πικρύνει, ἡλιπύσκει. Ἐξαιροῦνται ἔχω, ἔχω, ἔλκω, ἔρπω καὶ ἐρπύζω, ἐλίσσω, ἐστιάω, ἔπω καὶ ἔπομαι, ἔλω, ἔθω (ὅθεν εἴωθα), ἐργάζομαι, τὰ ὅποια τρέπουσι τὸ εἶναι εἰς η, ἀλλ' εἰς ει, οἷον εἶχον, εἰστίων κτλ.

§. 101. Τὸ δὲ ο τρέπεται εἰς ω, οἷον ὀνομάζω ὀνόμαζον, ὀνόμακα, ὀνομάκειν, ὀνόμασα. Εἰς τινα δὲ προστίθεται καὶ ἡ συλλαβικὴ αὔξησις, οἷον ὀρώ, ὠρων καὶ ἑώρων, ἑώρακα· οἶγω, σύνθετον ἀνοίγω, ἀνέωγων· Ζήτ. οἶγω εἰς τὰ ἀνώμαλα.

Σημ. Ἡ πρὸ φωνήεντος τιθεμένη συλλαβικὴ αὔησις λαμβάνει τὸ πνεῦμα τοῦ ἀρκτικοῦ τῆς λέξεως φωνήεντος· ὀρώ, ἑώρων· ὠνούμαι ἑνούμενην.

§. 102. Ὅταν τὸ ῥῆμα ἀρχεται ἀπὸ ε ο, τρέπεται μόνον τὸ ο εἰς ω, οἷον ἐορτάζω, ἐώρταζον.

§. 103. Εἰ δὲ τὸ ῥῆμα ἀρχεται ἀπὸ τῶν, διφθόγγων αι, αυ, ευ, οι, τρέπονται ἢ μὲν αι εἰς η, ἢ δὲ αυ εἰς ηυ, ἢ δὲ ευ εἰς ηυ, ἢ δὲ οι εἰς φ, οἷον

αὐλέω,	ηῦλουν·	εὔχομαι,	ηὔχομην·
αἰτέω,	ἤτεον·	οἰκέω,	ῥέκεον.

Ἐξαιροῦνται δὲ, αὐαίνω, αὔαινον· καὶ οἰακίζω, οἰνίζω, (οἰνέω) οἰκουρέω, οἰστρέω, οἰακαστροφῶ, οἰακίζω, οἰμῶ, οἰωνίζομαι, τῶν ὁποίων οἱ παρωχημένοι συνάρονται μὲ τὸν ἐνεστώτα.—Τὰ δὲ ἐκ τῆς ευ συνθετέρον δὲν κάμνουσι τροπήν· ὅθεν εὔχομαι, ηὔχομην, συχνότερον ὅμως εὔχόμην.

§. 104. Τὰ δὲ η, ω, ι, υ καὶ αἱ διφθόγγοι ει, καὶ ου μένουσι ἀτρέπτα. ἀλλὰ τὰ δίχρονα γίνονται μακρὰ εἰς τοὺς παρωχημένους χρόνους, εἰς εἶναι βραχέα.—Αἱ δὲ ει καὶ ευ μένουσι συνθετέρον ἀμετάτρεπτοι, οἷον εὐρίσκω, εὐρηκα· εὔχομαι, εὐξάμην· τὸ δὲ εἰκάζω, εἴκασα, εἴκαζον, εἴκασμαι εὐρίσκειται Ἀττικῶς καὶ ἤκασα, ἤκασμαι.

Σημ. Ἡ συλλαβικὴ αὔησις ἦτο κοινὴ ὅλων τῶν ῥημάτων ἀρχήτερα, Ἡ δὲ χρονικὴ ἐγενήθη ἐκ συναιρέσεως τῆς συλλαβικῆς ε καὶ τοῦ φωνήεντος τοῦ ῥήματος· οἷον ἄγω, ἔαγον, ἤγον· ἀγαπῶ, ἐαγάπων, ἡγάπων· ἀλλ' ἡ συναίρεσις ἐε εἰς η καὶ εο εἰς ω ἐκβαίνει ἀπὸ τὸν συνήθη της κανόνα (Ζήτ. βιβλ. γ'. §. 190 β'). Ἐκ τούτου ἐξηγουνται αἱ προσημειωθεῖσαι ἐξαιρέσεις (§. 100)· διότι ἐκ τοῦ ἔχω, ἔεχον, συναίρεται ὁμαλῶς τὸ εἶχον κτλ. Ἐφυλάχθη ἡ συλλαβικὴ αὔησις καὶ εἰς ῥήματά τινα ἀρχόμενα ἐξ ἀτρέπτων φωνήεντων οἷον

ὠθέω	ὠνέομαι	οὔρέω
Παρατ. ἐώθεον	ἐωνούμην	ἐοούρον

Καὶ παρακείμενοι δὲ φυλάττουσιν ἀτρέπτων τὴν συλλαβικὴν αὔησιν, ὡς εἶναι ἐώρακα (§. 101), ἐώνημαι, καὶ οἱ τρεῖς εἰκοι, ἔολπα, ἔοργα ἐκ τοῦ εἶκω, ἔλπω, εἶργω. Τὸ δὲ ο εἶναι διὰ τὸν λόγον τοῦ §. 118, γ'. Οἱ δὲ τούτων ὑπερσυντελικοὶ εἶναι διὰ χρονικῆς αὐξήσεως τοῦ ο ἐφικναι, ἐώλπειν, ἐώργειν κατὰ τινα ἀναλογίαν τοῦ §. 102.

Αὔησις τῶν συνθέτων ῥημάτων.

§. 105. Τὰ ἐκ τῶν προθέσεων σύνθετα ῥήματα λαμβάνουσι τὴν συλλαβικὴν ἢ χρονικὴν αὔησιν μετὰ τὴν πρόθεσιν πρὸ τοῦ ῥήματος, οἷον παρκαοῦ παρήκουον, ἐπομνύω ἐπώμνουον, καταγράφω κατέγραφον, ἐπιστέλλω ἐπέστελλον· διότι εἰσερχομένης τῆς αὐξήσεως ἀπαβάλλεται τὸ

φωνῆεν τῆς προθέσεως, παρεκτός τῆς πρὸ καὶ περί· οἶον προέγραφον, καὶ κατὰ κρᾶσιν προῦγραφον· περιέγραφον. Ἐπὶ τοῦ κανόνος τούτου παρατηροῦμεν τὰ ἐφεξῆς.

α. Εἰς σύνθετα, τῶν ὁποίων τὸ ἀπλοῦν ῥήμα ἐξέλιπεν ἢ εἶναι πολλὰ σπάνιον, ἢ αὐξήσις γίνεται πρὸ τῆς προθέσεως, οἶον καθεύδω ἐκάθευδον, καθίζω ἐκάθιζον, καὶ ἀφίουν ἐκ τοῦ ἀφίημι· μ' ὅλον τοῦτο ἀπαντᾷται εἰς τοὺς ἀρίστους συγγραφεῖς καθυῦδον ἀντὶ ἐκάθευδον.

β'. Τὰ ῥήματα ἀνορθῶ, ἐνοχλῶ, ἀνέχομαι, παροινῶ, δέχονται διπλὴν αὐξήσιν, ἤγουν καὶ ἔσωθεν καὶ ἔσωθεν τῆς προθέσεως· οἶον ἠνώρθουν, ἠνώχλουν, ἠνεχώμην, πεπαρώνηκα. Παράξενος εἶναι ἡ ἀνωμαλία τῆς αὐξήσεως τῶν δύο ῥημάτων διακονῶ καὶ διαιτῶ· διότι εὐρίσκεται καὶ ἐδιακόνουν δεδιακόνηκα καὶ κατεδιήτησα ἐκ τοῦ διακονος, διαίτα, ἐνῷ ἀπλάᾳ ἄκονος καὶ αἷτα δὲν ὑπῆρξεν.

106. α. Ῥήματα παραγόμενα ἐκ συνθέτων ὀνομάτων δέχονται ἔσωθεν τὴν αὐξήσιν· οἶον δεινοπαθῶ, ἐδεινοπάθουν (ἐκ τοῦ δεινοπαθῆς)· οἰκοδομῶ, ὠκοδόμουν ἐκ τοῦ οἰκοδόμος· μελοποιῶ, ἐμελοποιοῦν ἐκ τοῦ μελοποιός· ἄφρονῶ, ἠφρόνουν ἐκ τοῦ ἄφρων κτλ.

β'. Τοῦτον τὸν κανόνα ἠκολούθησαν καὶ τὸ ἵνατιοῦμαι, ἠναντιοῦμην ἐκ τοῦ ἐναντίος· καὶ τὸ ἀντιβολῶ, ἠντιβόλουν ἐκ τοῦ ἀντιβολή· ἐπίσταμαι, ἠπιστάμην, ἐμπολῶ, ἠμπόλησα καὶ ἐμπεδῶ· παρῥησιάζομαι, παρῥησίασμαι· Μ' ὅλον τοῦτο εὐρίσκονται τοιαῦτα ῥήματα αὐξανόμενα καὶ ἔσωθεν τῆς προθέσεως· οἶον ἐξεκλησίασα, καὶ ἐκκλησίαζον καὶ ἐνεκλησίαζον, ἐγγυῶ, ἠγγύων καὶ ἐνεγύων, ἐνεκωμιάζον, καὶ ἐγκεκωμιάκα, προεφῆτευσα, συνήρουν, ἐπιτετῆδευκα, ἐνεχείρουν, ὑπώπτειον, ἐνεφάνιζον, μ' ὅλον ὅτι ἐκ πάντων τούτων τῶν ῥημάτων (ἐκκλησιάζω, ἐγκωμιάζω, προφητεύω, συνεργέω, ἐπιτηδεύω, ἐγχειρέω) κανὲν δὲν εὐρίσκεται ἀπλοῦν, ἀλλὰ παρὰγονται ἐκ τῶν ἐκκλησία, ἐγκώμιον, προφήτης, συνεργός, ἐπίτηδες, καὶ ἐκ τῆς ἐν καὶ χεῖρ.

107. Τὰ ἐκ τοῦ εὐ καὶ δυς σύνθετα, εἰ μὲν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτὰ φωνῆεν τρεπτὸν, οἶον α, ε, ο, αὐξάνουσιν ἔσωθεν· οἶον δυσαρεστῶ, δυσηρέστουν· εὐεργετῶ, εὐηργέτουν· καὶ εὐεργέτουν εὐορκῶ, εὐώρκουν· εἰ δὲ ἀκολουθῇ ἄτρεπτον φωνῆεν ἢ σύμφωνον, τότε τὰ μὲν ἐκ τοῦ δυς σύνθετα αὐξάνουσιν ἔσωθεν· οἶον δυσήμερῶ, ἐδυσήμερουν, δυσωπῶ ἐδυσώπου, δυστυχῶ, ἐδυστύχουν· τὰ δ' ἐκ τοῦ εὐ μένουσιν ἀναυξήτα, οἶον εὐτυχῶ εὐτύχουν.

Χαρακτήρ.

§. 108. Χαρακτήρ ῥήματος λέγεται τὸ γράμμα, τὸ ὁποῖον προηγείται τοῦ φωνήεντος τῆς καταλήξεώς του· οἶον λέγω, φονεύω· τὸ γ τοῦ πρώτου καὶ τὸ εὐ τοῦ δευτέρου εἶναι οἱ χαρακτῆρές των. *Ρίξα* δὲ ῥήματος τὸ μετὰ τὴν ἀποκοπὴν τοῦ ω τοῦ ἐνεστώτος μένον μέρος του· οἶον (ἐπὶ τῶν δύο παραδειγμάτων μας) τὸ λέγ, καὶ τὸ φονεύ.

Ὅταν δ' ἡ ῥίζα τελειώνῃ εἰς φωνήν, τὰ ῥήματα ὀνομάζονται καθαρά· οἷον τιμάω, φιλέω, φονεύω.

§. 109. Δὲν ἔχει πάντοτε τὸ ῥῆμα μίαν ῥίζαν, ἐπεὶδὴ διάφοροι χρόνοι μᾶς φανερόνουν ὅτι ὑπῆρχεν ἔτι καὶ ῥίζα δευτέρα ἐκλιπούσα ἢ καὶ σωζομένη· οἷον τύπτω, ἐτύπην, ἔχουσι δύο ῥίζας τύπτ καὶ τύπ. τάσσω ἐτάγην, τάγ. καὶ τάσσ. λαμβάνω ἔλαβον λήφουμαι· λαμβάν καὶ λάβ καὶ λήβ. ἐκ δὲ τούτων ἡ ἔχουσα τὸ βραχὺ φωνήεν εἶναι ἡ ἀρχαιοτέρα, ἐξ ἧς ἔγεινεν καὶ ἄλλη.

§. 110. Ὁ ἐνεστώς λέγεται θέμα (§. 97). Ἐνὸς λοιπὸν καὶ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος ὑπάρχουσι δύο καὶ πολλάκις τρία θέματα, τὰ μὲν ἀπρηχαιωμένα καὶ ἄχρηστα, τὰ δὲ σωζόμενα καὶ χρήσιμα. Ὅταν ὁ χαρακτήρ τοῦ θέματος εἶναι ἀπλοῦς, λέγεται εὐκρινὴς πρὸς διαφορὰν τοῦ δευτέρου, ὅπου αὐτὸς δὲν γινώσκεται· τὸ γ, φέρ' εἰπεῖν, εἰς τὸ θέμα τάγω (ἐτάγην) πρὸς διαστολὴν τοῦ εἰς τὸ τάσσω σ σ. Τάττομεν ἐνταῦθα ῥήματα, τῶν ὁποίων ὁ εὐκρινὴς χαρακτήρ ἔγεινεν ἄγνωστος εἰς τὸ εὐχρηστον θέμα διὰ παρενθέσεως γραμμῆτος καὶ διὰ τροπῆς, διακρίνομεν δὲ τὸν εὐκρινῆ τοῦ ῥήματος χαρακτῆρα ἐκ ῥηματικοῦ ὀνόματος· οἷον τάττω, ταγὴ τάγω· κύπτω, κυφός, κύφω.

α. Εἰς ὅσα ἔχουσι χαρακτῆρα π τ, τὸ μὲν τ παρενετέθη, ὁ δὲ εὐκρινὴς των χαρακτήρ εἶναι ἐν ἐκ τῶν τριῶν γραμμάτων, β, π, φ. Π. χ.

κρύπτω κρύβω, τύπτω τύπω, ῥάπτω ῥάφω.

β'. Εἰς ὅσα ἔχουσι σ σ, ἢ τ τ, εὐκρινὴς χαρακτήρ εἶναι γ ἢ κ ἢ χ, οἷον τάσσω τάγω, φρίσσω φρίκω, βήσσω βήχω.

Σημ. Ἡ συνήθης γλῶσσα μεταχειρίζεται ἕως τώρα καὶ παλαιὰ ἀπλᾶ θέματα λέγουσα κρύβω, ῥάφω, βάφω, φυλάγω, βήχω κτλ. ἀντὶ κρύπτω, ῥάπτω, βάπτω, φυλάττω, βήσσω κτλ.

γ'. Ὅσα δὲ ἔχουσι ζ (δωρ. σδ), τινῶν μὲν εἶναι εὐκρινὴς χαρακτήρ δ, π. χ.

φράζω φράδω, ὄζω ὄδω

τινῶν δὲ τὸ γ, οἷον· κράζω, κράγω.

Ἀλλὰ τοῦ νέου εὐχρήστου θέματος ἄλλοι τύποι δὲν εἶναι εὐχρηστοὶ εἰμὴ ἐνεστώς καὶ παρατατικός.

Σημ. Τὰ εἰς ιζω καὶ αζω παράγωγα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουσι τὸν εὐκρινῆ χαρακτῆρα δ. Τὸν δὲ γ, ὅσα σημαίνουν φώνημα ἐκ στόματος ἀνθρώπου ἢ κτήνους, οἷον κράζω, στενάζω, τρίζω, οἰμῶζω κτλ. Προσέτι στάζω, στίζω, στηρίζω, σφύζω, μαστίζω.—Τὰ δὲ ἐφεξῆς τρίζω, πλάζω, κλάζω, σαλπίζω, ἔχουν χαρακτῆρα εὐκρινῆ γγ. Μέλλ. γζω.—Τινὰ δὲ τῶν εἰς ττ ἢ σσ δὲν ἔχουσι χαρακτῆρα γ ἢ κ ἢ χ, ἀλλ' ἀκολουθοῦσι τὴν ἀναλογίαν τῶν εἰς ζ· οἷον πάσσω, πτίσσω κτλ.—Τινὰ δὲ ἔχουσι διπλοῦν τὸν εὐκρινῆ χαρακτῆρα· ἴδε §. 152. εἰς τὸν κατάλογον τὰ ῥήματα ἀρπάζω. παίζω, βαστάζω, νάσσω.

Μέλλων πρῶτος.

§. 111. Χαρακτήρ τοῦ μέλλοντος εἶναι ἡ κατάληξις σω. Ἐπεὶδὴ δὲ τὰ πλείοτερα ῥήματα ἔχουσι τὸν μέλλοντα τοῦτον, διὰ τοῦτο ὀνομάζεται

μέλλων πρώτος. Γίνεται δὲ ὁ μέλλων ἀπὸ τοῦ ἐνεστῶτος κατὰ τὰ ἐφεξῆς.

α. Εἰ μὲν ὁ ἐνεστῶς εἶναι καθαρὸς, προστίθεται τὸ σ πρὸ τοῦ ω· οἷον παύω παύσω, ἀκούω ἀκούσω, καὶ ἡ πρὸ τοῦ σω συλλαβὴ εἶναι πάντοτε μακρὰ, ὁποῖας ποσότητος καὶ ἂν εἶναι ἡ λήγουσα τοῦ ἐνεστῶτος, οἷον δακρύω (υ) - δακρύσω (υ)· τίω (ι) - τίσω (ι).

β. Εἰ δὲ ὁ χαρακτήρ τοῦ ἐνεστῶτος εἶναι β, π, φ, τίθεται μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ω τὸ σ, ἐξ οὗ γίνεται χαρακτήρ τοῦ μέλλοντος τὸ ψ, οἷον θλίβω θλίψω· λείπω λείψω· γράφω γράψω. (§. 59)

γ. Εἰ δὲ εἶναι γ, κ, χ, τὸ σ προστιθέμενον τὰ μεταβάλλει εἰς ξ, οἷον λέγω λέξω, πλέκω πλέξω, τεύχω τεύξω (§. 59).

δ. Εἰ δὲ εἶναι δ, ἡ θ, ἀποβάλλεται διὰ τὴν κακοφωνίαν, καὶ μένει μόνον τὸ παρεντιθέμενον σ, οἷον ἄδω ἄσω, πείθω πείσω.

Σημ. Ἐάν πρὸ τοῦ σ τοῦ μέλλοντος εἶναι δ μετὰ γλωσσικοῦ συμφώνου υ, ἡ μεταβολὴ γίνεται κατὰ τὸν §. 188. οἷον σπένδω μέλλ. σπείσω, ἥτοι ἐπεκτείνεται τὸ προηγούμενον βραχὺ φωνῆεν. πρβλ. καὶ §. 83, α. 78, σημ. α.

ε. Εἰ δὲ εἶναι χαρακτήρ τοῦ ῥήματος π τ, σ σ ἢ τ τ, ζ, τότε ἔρχεται ὁ εὐκρινὴς χαρακτήρ καὶ γίνεται π τ-ψ, καὶ σ σ ἢ τ τ-ξ καὶ ζ-σ, οἷον τύπτω (ΤΥΠΩ)-τύψω· ῥάπτω (ΡΑΦΩ)-ῥάψω· τάσσω (ΤΑΓΩ)-τάξω· φράζω (ΦΡΑΔΩ)-φράσω· καὶ σπανίως ζ-ξ, καὶ σ σ ἢ τ τ-σ οἷον κράζω (ΚΡΑΤΩ)-κράξω· πλάσσω (ΠΛΑΘΩ)-πλάσω.

Σημ. Ἐκ τῶν ἐχόντων ρ τρέπει τὸ α μόνον τὸ χράομαι χρήσομαι.

§. 112. Τὰ εἰς καθαρὸν ω λήγοντα ῥήματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνάγονται καὶ τὰ περισπώμενα, ἐάν ἔχωσι βραχὺν τὸν χαρακτῆρα τρέπουσιν αὐτὸν εἰς μακρὸν, ἐάν προστεθῇ συλλαβὴ ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένη·

Οἷον τὸ α καὶ ε εἰς η, τὸ ο εἰς ω.

Τιμάω, τιμήσω, ἐτίμησα τιμηθήσομαι, τετίμημα, κλ.

Ποιέω, ποιήσω, πεποίημαι, ἐποίηθην κλ.

Χρυσόω, χρυσώσω, ἐχρύσωσα κεχρύσωκα κλ.

Σημ. Ἡ τροπὴ γίγνεται εἰς ὅλους τοὺς χρόνους πλὴν τοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ.

Ἐξαιροῦνται.

1.) Ἐκ τῶν εἰς αω δὲν τρέπουσι μὲν τὸ α εἰς η, ἐκτείνουσι δὲ, ὅσα πρὸ τοῦ α ἔχουσιν ε, ι, ρ. οἷον ἐάω ἐάσω· ἀόρ. ἀπαρεμφ. ἐᾶσαι· φωράω φωράσαι, ἐστιάω, ἐστιᾶσαι· Οὕτω δὲ καὶ τὸ ἀκροάομαι ἀκροάσομαι.

Σημ. Ἐξαιρεῖται τὸ χράομαι χρήσομαι.

2.) Φυλάττουσι τὸ βραχὺ α τὰ θλάω, κλάω, σπάω, γελάω, χαλάω.

3.) Οὕτω φυλάττουσι τὸ ε τὰ ξέω, ξέω, τρέω, ἄλέω, ἀρκέω, ἐμέω, τελέω, αἰδέομαι, ἀκέομαι,

4.) Ἐκ δὲ τῶν εἰς οω φυλάττουσι τὸ ο ἄτρεπτον τὰ ὁμόω, ἀρόω, βόω, ὀνόω.

5.) Ἐκ τῶν εἰς υω φυλάττουσι τὸ υ βραχὺ καὶ εἰς τὸν μέλλοντα τὰ ἀνύω, ἀρύω, μεθύω, πτύω

Σημ. Τινὰ τῶν εἰς εω εἶναι ἄστατα, ἥτοι ἄλλοτε μὲν τρέπουσι τὸ ε εἰς η, ἄλ-

λοτε δὲ τὸ φυλάττουσιν ἄτρεπτον· οἷον αἰνέω ἔχει ἡ μόνον ἐν τῷ παθητικῷ παρακείμενῳ ἦνται· εἰς ὅλους δὲ τοὺς ἄλλους χρόνους φυλάττει τὸ ε· αἰνέσω κλ. οὕτως αἰρέω, αἰρέσω, ἤρηναι, ἤρεθην, αἰρεθήσομαι. δέω, δήσω, ἔδησα. δέδεκα, δέδεμαι, ἐδέθηκα, δεθήσομαι, δεδήσομαι. ποθέω, ποθήθω, ἐπόθησα πεπόθημαι. καὶ ποθήσομαι, ἐπόθησα. καλέω, καλέσω (συνήθως καλῶ) ἐκάλεσα, κέκληκα, κέκλημαι, ἐκλήθην κληθήσομαι κεκλήσομαι. πονέω, πονέσω πεπόνηκα ἐπονήσαμην ἐπονήθην κλ. Ζήτει κατάλογον ἀνωμάτων ῥημάτων. ὡς καὶ περὶ τῶν μύω καὶ ἐλκύω, καὶ δύνω.

β'. Τὰ δὲ ῥέω, χέω, νέω, θέω, πλέω, πνέω σχηματίζουνσι τὸν μέλλοντα εἰς εἰς ω· καὶ τὰ κλαίω, καίω εἰς αὖ σ ω, ἐκ τῶν θεμάτων ῥεύω, χεύω, νεύω, θεύω, πλεύω, πνέω, κλαύω, καύω.

Σημ. Τὸ παρεντιθέμενον υ εἶναι τὸ αἰολικὸν δίγαμμα. §. 67. σημ. 6'.

Μέλλων Ἀττικῶς.

§. 113. Ὅταν πρὸ τοῦ σ ω εὐρίσκεται φωνὴν βραχὺ, ἀποβάλλεται μὲν Ἰωνικῶς τὸ σ, συναιροῦνται δὲ Ἀττικῶς τὰ φωνήεντα εἰς τὸ περισπώμενον ω· οἷον ἐκ τοῦ τελέω τελέσω, Ἰωνικῶς τελέω, Ἀττικῶς τελῶ ἐκ τοῦ ἐλαύνω, ἐλάω ἐλάσω καὶ ἐλῶ· σκεδάννυμι μέλ. σκεδῶ· ἐκ τοῦ βιβάζω, βιβάσω, Ἰωνικῶς βιβάζω, Ἀττικῶς βιβῶ· Οὕτω καὶ ἐκ τοῦ μαχέομαι, μαχοῦμαι καὶ ἐδοῦμαι.

§. 114. Τὰ εἰς ιζ ω υπερδισύλλαβα μὲ ἀποβολὴν μόνην τοῦ σ σχηματίζουνσιν Ἀττικῶς περισπώμενον μέλλοντα, οἷον νομίζω νομίσω νομιῶ.

Μέλλων β'.

§. 115. Ὅταν τὸ καθαρὸν θέμα τοῦ ῥήματος σχηματισθῇ εἰς περισπώμενον ῥῆμα, οἷον τυπῶ, τυπεῖς, τυπεῖ, ὁ χρόνος οὗτος ὀνομάζεται μέλλων δεύτερος. Ἀλλ' ὁ τύπος οὗτος εἶναι κανονικὸς καὶ χρήσιμος εἰς τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων χαρακτὴρ εἶναι λ, μ, ν, ρ, προσέτι δὲ καὶ εἰς ἀνώμαλα τινα. Ζήτ. Μάχομαι, ἔζομαι.

Σημ. Οἱ Δωριεῖς περισπῶσι καὶ τὸν μέλλοντα πρῶτον λέγοντες τυψῶ κτλ. ὁ δὲ τύπος οὗτος ἔμεινε χρήσιμος εἰς τινα ῥήματα καὶ εἰς τοὺς Ἀττικούς· οἷον ἐκ τοῦ φεύγω, Μέσ. μέλλ. φευξοῦμαι, πεσοῦμαι (πίπτω), χεσοῦμαι (χέζω) νευσοῦμαι (νέω), κλαυσοῦμαι, (κλαίω), παιξοῦμαι (παίζω), πνιξοῦμαι, (πνίγω). Ἐνα πάντῃ ἀνώμαλον τύπον μέλλοντος ἔχουσι τὰ πίνω, ἐσθίω καὶ χέω· πίομαι, ἔδομαι καὶ χέομαι.

Παρακείμενος.

§. 116. Ὁ χαρακτὴρ τοῦ παρακειμένου κανονίζεται ἀπὸ τὸν μέλλοντα πρῶτον. Ὅταν ὁ μέλλων ἔχη σ, ὁ παρακείμενος λαμβάνει κ· οἷον ποιήσω πεποίηκα· ὅταν ἐκεῖνος ἔχη ψ, ὁ παρακείμενος λαμβάνει φ· οἷον τύψω τέτυφα· ὅταν δὲ ἔχη ξ, ὁ παρακείμενος λαμβάνει χ, οἷον πλέξω πέπλεχα.

α'. Καὶ εἰ μὲν τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπ' ἀτρέπτου φωνήεντος ἢ διφθόγγου, ἀπ' αὐτοῦ ἄρχεται καὶ ὁ παρακείμενος· ὅταν δὲ ἀπὸ τρεπτοῦ, αὐξάνει καὶ αὐτὸς χρονικῶς ὡς οἱ ἄλλοι παρωχημένοι, οἷον ὀνομάζω, ὠνόμαζον ὠνόμακα.

β'. Ὅταν τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπὸ δύο ἀφώνων, ἢ ἀπὸ διπλοῦ ζ, ξ, ψ, ἢ,

ἀπὸ ρ, ὁ παρακειμένος λαμβάνει τὴν συλλαβικὴν αὐξῆσιν τοῦ παρατατικοῦ· οἷον στηρίζω ἐστήριζον ἐστήριχα· ζήλω ἐζήλουν ἐζήλωκα· ξύω ἐξυνον ἐξυκα· ψέγω ἔψεγον ἔψεχα· ῥητορεύω ἐρρήτορεύουν ἐρρήτορεύεκα. πλὴν τῶν μέμνημαι (μνάω) κέκτημαι (κτάωμαι), πέπταμαι (πτάω) καὶ πέπτωκα (πτώω). Ἀντὶ τοῦ κέκτημαι ὁμῶς εὔρηται καὶ τὸ ἰωνικὸν ἔκττημαι παρὰ Πλάτωνι.

γ'. Ὅταν τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπὸ ἐνὸς ἀπλοῦ συμφωνίου ἢ ἀπὸ δύο, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν εἶναι ἄφωνον, τὸ δὲ ἄλλο ἀμετάβολον, ὁ παρακειμένος ἀναδιπλασιάζεται προσλαμβάνων εἰς τὴν συλλαβικὴν αὐξῆσιν καὶ τὸ σύμφωνον τοῦ ἐνεστώτος· οἷον τύπτω ἔτυπτον τέτυπα· γράφω ἔγραφον γέγραφα· πλουτῶ ἐπλούτουν πεπλούτηκα· πλὴν τῶν ἀρχομένων ἀπὸ τοῦ γνῶ οἷον γνωρίζω ἐγνώρικα· καὶ τὸ γρηγορῶ, ἐγρηγόρηκα. Διφοροῦνται δὲ τὰ ἀπὸ τοῦ γλ. ἀρχόμενα οἷον γλύφω, ἐγλυμμαι, γλωτίζω, ἐγλώττισμαι (σπανιώτερον δὲ γέγλυμμαι καὶ γεγλώτισμαι). Πολὺ δὲ πλεόν ἢ τὰ ἀπὸ τοῦ γλ. ἀρχόμενα εἶναι ἀστατα τὰ ἀπὸ τοῦ βλ. οἷον βλασφημῶ ἐβλασφήμηκα καὶ βεβλασφήμηκα.

δ'. Τὰ ἀπὸ δασέων θ, φ, χ, ἀρχόμενα τρέπουσιν εἰς τὸν παρακειμένον τὰ δασέα εἰς ψιλὰ· καὶ τὸ μὲν θ τρέπεται εἰς τ, οἷον θεωρῶ τεθεώρηκα, τὸ φ εἰς π· φωνῶ πεφώνηκα, τὸ χ εἰς κ· χωνεύω κεχώνευκα.

Παρακειμένος β'.

§. 117. Ὁ δεῦτερος παρακειμένος, λεγόμενος ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτέρους γραμματικούς Μέσος, κατὰ μὲν τὴν αὐξῆσιν συλλαβικὴν ἢ χρονικὴν εἶναι ὅμοιος τοῦ πρώτου· λαμβάνει δὲ τὸ ληκτικὸν σύμφωνόν του ἀπὸ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἐνεστώτος· οἷον λήθω λέληθα· σήπω σέσηπα· φεύγω πέφρυγα· φρίσσω, πέφρικα. Ἐάν δὲ ὁ χαρακτῆρ τοῦ ἐνεστώτος εἶναι μικτός, ὁ δεῦτερος παρακειμένος λαμβάνει τὸν εὐκρινῆ, οἷον τύπτω (ΤΥΠΩ) τέτυπα· φρίσσω (ΦΡΙΚΩ) πέφρικα· φράζω (ΦΡΑΔΩ) πέφραδα· πλήσσω (ΠΛΗΓΩ) πέπληγα.

§. 118. α'. Τὸ α τῆς παραληγοῦσης τρέπεται εἰς η, οἷον δαίω δέδηκα, θάλλω τέθηκα, ἐάν πρὸ τοῦ α δὲν ἐμφιλογώρη ρ ἢ φωνῇεν· ἄλλως μένει μακρόν α· οἷον κέκραγα, ἔαγα, ἔαδα.

β'. Ἡ ε παραλήγουσα τοῦ ἐνεστώτος μεταβάλλεται εἰς ο, οἷον τέκω τέτοκα· δέρκω δέδορκα· εἰς τὴν εἰ δίφθογγον τρέπεται τὸ ε. τὸ δὲ ι ἢ μένει ἢ ἀποβάλλεται, οἷον λείπω λέλοιπα, σπεῖρω ἔσπορα κτείνω ἔκτονα.

Σημ. α'. Τρέπουσι δὲ καὶ τινες πρῶτοι παρακειμένοι τὸ ε εἰς ο, οἷον πέμπω πέπομπα· κλέπτω κέκλοπα· τρέπω καὶ τρέφω τέτροφα· Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ τροπὴ τῆς εἰ εἰς οἱ τοῦ παρακειμένου δέδοικα ἐκ τοῦ δεῖδω.

Σημ. β'. Δεύτεροί τινες παρακειμένοι φυλάττουσι τὴν ἀρχαίαν συλλαβικὴν αὐξῆσιν (§. 104. Σημ.) οἷον, εἰοικα, εἰοθα (ὅθεν εἴωθα κατὰ μετάθεσιν τοῦ ι καὶ τροπὴν τοῦ ο εἰς ω). ἐολπα, ἔοργα.

Σημ. γ'. Ὀλίγα ῥήματα, καὶ μάλιστα τὰ πρωτότυπα, ἔχουσι τὸν δεῦτερον παρακειμένον· τὰ περισσότερα καὶ ὅλα τὰ παράγωγα ἔχουσι χρήσιμον μόνον τὸν πρῶτον.

Παρακείμενος Ἀττικός.

§. 119. α. Ὄταν τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπὸ τῶν τρεπτῶν φωνέντων α, ε, ο, οἱ Ἀττικοὶ σχηματίζουνσιν ἴδιον παρακείμενον προστιθέντες τὰ δύο ἀρκτικά γράμματα τοῦ ἐνεστώτος εἰς τὸν κοινὸν καὶ εἰς τὸν δευτέρον παρακείμενον, καὶ βραχύνοντες τὴν τρίτην συλλαβὴν ἐάν εἶναι μακρά· οἷον ἀγείρω ἤγερεκα ἀγήγερεκα· ἀκούω ἤκουκα ἀκήκοα· ἀλείφω ἤλειφα ἀλήλιφα· ἐλεύθω ἤλευθα ἐλήλυθα· ὁμῶω ὤμοκα ὁμώμοκα· πλὴν τοῦ ἐρείρεια ἐκ τοῦ ἐρεῖδω, διὰ νὰ μὴ συμπέσῃ μὲ τὸ ἐρήρεια ἐκ τοῦ ἐρίζω.

β'. Ὄταν δὲ τὸ ῥῆμα ἄρχηται ἀπὸ λ ἢ μ. ἀποβάλλοντες τοῦτο, καὶ τὸ ε τρέποντες εἰς τὴν δίφθογγον ει, σχηματίζομεν τὸν παρακείμενον Ἀττικῶς· οἷον λέληφα εἴληφα· μείρομαι μέμαρμαι, Ἀττικῶς εἴμαρμαι, ὅθεν εἴμαρμένη.

Ὑπερσυντελικός.

§. 120. Ὁ ὑπερσυντελικὸς γίνεται ἀπὸ τοῦ παρακειμένου μὲ τροπὴν τοῦ α εἰς ει ν.

α. Εἰ μὲν ὁ παρακείμενος ἀναδιπλασιάζεται, ὁ Ὑπερσυντελικὸς προσλαμβάνει εἰς τὴν ἀρχὴν τὸ ε, οἷον γέγραφα ἐγεγράψην.

β'. Εἰ δ' ἄρχεται ἀπὸ φωνήεντος, συνάρχεται ἀπ' αὐτοῦ καὶ ὁ Ὑπερσυντελικός, οἷον ἤνυκα ἠνύκειν, ὠνόμακα ὠνομάκειν.

γ'. Ἐάν γίνηται ἀπὸ Ἀττικοῦ παρακειμένου, αὐξάνει χρονικῶς, οἷον ἀκήκοα ἠκηκόειν· ἐρήρεια ἠρηρίκειν.

Σημ. Τοιοῦτον ἀναδιπλασιασμὸν εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν Ἀττικῶν ἔχει καὶ ὁ Ἀόριστος β'. τοῦ ἀγω ἤγαγον, φυλάττων αὐτὸν καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις, οἷον ἀγαγεῖν ἀγαγὼν κτλ.

δ'. Ἐάν ὁ παρακείμενος ἄρχεται ἀπὸ εο (§. 102 καὶ 106. σημ.), ὁ Ὑπερσυντελικὸς μεταβάλλει μόνον τὸ ο εἰς ω, ὑπογράφει δὲ καὶ ἐάν τὸ ι, ᾗναι δίφθογγος, οἷον ἔωλπα ἐώλπειν· ἔοργα ἐώργειν· ἔοικα ἐόκειν.

§. 121. Πολλάκις ὅμως ἡ αὐξήσις τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ἀποβάλλεται· οἷον δεδίει ἀντὶ ἐδέδει· καὶ προσέτι ἐκθλίβεται τὸ ι τῆς δίφθογγου κατὰ τὴν παραλήγουσαν τοῦ τρίτου πληθυντικοῦ προσώπου· οἷον γεγράφεσαν, πεπόνθεσαν, ἀντὶ ἐγεγράφεισαν, ἐπεπόνθεισαν.

Ἀόριστος α.

§. 122. Ὁ Ἀόριστος α. φυλάττει τὸ τελικὸν σύμφωνον καὶ τὴν παραλήγουσαν τοῦ μέλλοντος, οἷον τύψω ἔτυψα· λέξω ἔλεξα· πλὴν τοῦ ἔδωκα, ἔθηκα, ἤνεγκα, ἤκα, εἶπα καὶ τοῦ ἔχεα ἐκ τοῦ χεύσω· καὶ ἔκκη ἐκ τοῦ καίσω.

Ἀόριστος β'.

§. 123. Ὁ δεύτερος Ἀόριστος ἔχων τὸν τύπον τοῦ παρατατικοῦ, ὡς πρὸς τὸν ἄλλον τοῦ σχηματισμὸν ἀκολουθεῖ τοὺς ἐφεξῆς κανόνας·

α. Λαμβάνει πρὸ τῆς καταλήξεως ο ν τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα, τὸν ὅποιον

ἔχει ὁ δεύτερος παρακειμένος· διὰ τοῦτο χωρὶς περιττολογίαν πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ εἰς αὐτὸν ὅσα προείπαμεν (§. 117).

β'. Βραχύνει τὴν παραλήγουσαν τοῦ ἐνεστῶτος, μεταβάλλων τὸ η εἰς α, ἥ, ἂν εἶναι δίφθογγος, ἀποβάλλων αὐτῆς τὸ ἐν φωνῇεν· οἶον λήθω ἔλαθον· φκίνω ἔφκον· λείπω ἔλιπον· φεύγω ἔφυγον· ἥ, τελευταῖον, ἐάν ὁ ἐνεστῶς ἔχῃ δύο λ, ὡς βάλλω, ψάλλω κτλ. ἀπορρίπτων τὸ ἐν· οἶον βάλλω ἔβαλον κτλ.

γ'. Ὅταν δισύλλαθος ἐνεστῶς ἔχῃ ε, ἥ μόνον ἥ μετὰ τοῦ ι, καὶ προηγῇται ἡ ἀκολουθῇ ἐν τῶν ἀμεταβόλων, τὸ ε τρέπεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς α· οἶον στέλλω ἔσταλον· τέμνω ἔταμον· δέρω ἔδαρον· πέρθω ἔπαρθον καὶ ἔπραθον· δέρω ἔδαρκα καὶ ἔδρακον· κλέπτω ἔκλαπον· σπείρω ἔσπαρον· φθείρω ἔφθαρον· κείρω ἔκαρον. Τοῦ δὲ ὑπερδισυλλάθου ὀφείλω ὁ ἀόριστος β'. φυλάττει τὸ ε, ὠφελον.

δ'. Εἰς ὅσα δὲ ῥήματα δὲν εἶναι δυνατὴ κάμμία τῶν εἰρημένων μεταβολῶν, ὡς εἰς τὸ ἀρύω, γράφω κτλ, ταῦτα ἀόριστον δεύτερον δὲν ἔχουσιν. Ὅλα τὰ παράγωγα ῥήματα (τὸ ὅποῖον ἐλέγαμεν καὶ περὶ τοῦ δευτέρου παρακειμένου §. 118 Σημ. γ'.) δὲν ἔχουσιν εὐχρηστον Ἀόριστον β'. Πρέπει δὲ μάλιστα οἱ ἀρχαριοὶ νὰ προσέχωσι μὴ ὑπολάβωσι χρησίμους ὅλους τοὺς ἐνταῦθα σημειωθέντας· διότι ἔτυπον, ἔκρυβον, ἔρραφον, ἔταγον, ἔκαον σπανιώτατα, καὶ μάλιστα εἰς ἀμφιβόλους θέσεις εὐρίσκονται εἰς τοὺς συγγαρεῖς· ὑποτίθενται δὲ διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν παραγωγὴν καὶ συγγένειαν τοῦ πραγματικῶς ὑπάρχοντος παθητικοῦ ἀορίστου δευτέρου.

Σημειώσεις. Ἀόριστοὶ τινες δεῦτεροί ἔχουσι τὴν παραλήγουσαν μακράν, οἶον εὔρον, ἔβλαστον, (Ζήτει τὰ ἀνώμαλα Εὐρίσκω Βλαστάνω, — "Ἄλλοι τινὲς θέσει μακράν ἔχοντες τὴν παραλήγουσαν τὴν βραχύνουσι διὰ μεταθέσεως τοῦ γράμματος.

Ζήτ. τὰ ἀνώμ. Δέρκω, Πέρθω· ἔδαρκα, ἔπαρθον.

Αἱ λοιπαὶ ἐγκλίσεις.

§. 124. Οἱ χρόνοι τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων σχηματίζονται εὐκόλως κατὰ τοὺς προεκτεθέντας τύπους. Σημειόνομεν δὲ μόνον ὅτι ὁ παρακειμένος τούτων ἐπιδέχεται τὴν χρονικὴν αὐξήσιν ἢ τὸν ἀναδιπλασιασμόν. Προσθέτομεν δὲ ἐνταῦθα πίνακα τῶν σχηματισμῶν των, διὰ νὰ συνειθίσωσιν εὐκολώτερα τὰς τροπὰς των οἱ πρωτότεροι.

Πίναξ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων ῥήματος ἐνεργητικοῦ βαρυτόνου.

Ὄριστική	Προστακτ.	Εὐκτικ.	Ἰποτακτ.	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή.
Ἐνεστώς. τύπτω	τύπτε	τύπτοιμι	ἐάν τύπτω	τύπτειν	τύπτων
Παρατατ. ἔτυπτον					
Παρακείμεν. τέτυφα	τέτυφε	τέτύφοιμι	τέτύφω	τετυφέναι	τετυφώς
Παρακ. β'. τέτυπα	τέτυπε	τετύποιμι	τετύπω	τετυπέναι	τετυπώς
Ἰπέρσυντελ. ἔτετύφειν					
καὶ β'. ἔτετύπειν					
Ἀόριστος α'. ἔτυψα	τύψον	τύψαμι	τύψω	τύψαι	τύψας
Ἀόριστος β'. ἔτυπον	τύπε	τύποιμι	τύπω	τυπεῖν	τυπών
Μέλλων α'. τύψω		τύψοιμι		τύψειν	τύψων
Μέλλων β'. τυπῶ.		τυποῖμι		τυπεῖν	τυπών

Πίναξ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων τῶν εἰς αω, εω, ρω.

Ὄριστική	Προστακτ.	Εὐκτικ.	Ἰποτακτ.	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή.
Ἐνεστώς. αω, εω, ρω	α	ῶμι	ἐάν	ᾶν	
Παρατ. ων, ουν, ουν	ει	οῖμι	ῶ	εῖν	ῶν
	ου	οῖμι		οῦν	

—χημάτισις τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως τῶν παθητικῶν.

§. 125. Ὅσων χρόνων τῆς ἐγκλίσεως ταύτης ἐννοεῖ τὸν σχηματισμὸν ὁ πρωτόπειρος προσέχων εἰς τὸν τύπον τῆς, εἶναι μάταιος κόπος ν' ἀναγράψωμεν κανόνας. Διὰ τοῦτο λέγομεν μόνον ὅσα εἶναι σημειώδη, καὶ ἐξετάζομεν πλατύτερον τοὺς σχηματισμοὺς τοῦ παρακειμένου καὶ τῶν ἀορίστων α' καὶ β'.

§. 126. Τὸ δεύτερον ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστώτος κοινῶς λήγει εἰς η, οἷον τύπομαι τύπη. Εἰς τοὺς σκηنيοὺς ὅμως τῶν Ἀθηνῶν εὐρίσκεται πάντοτε σχδὸν διὰ τῆς ει, οἷον τύπτει· καὶ εἰς τὴν κοινὴν χρῆσιν ὅλων τῶν λογογράφων ἔμειναν διφθογογραφούμενα μόνον τὰ τρία ταῦτα· βούλει, οἶει, καὶ ὄψει δεύτερον πρόσωπον μέσου μέλλοντος.

Σημ. Ἀρχαία κατάληξις τοῦ δευτέρου προσώπου τῶν παθητικῶν ῥημάτων τῶν μὲν ἀρκτικῶν χρόνων εἶναι σαι, τῶν δὲ ἱστορικῶν σο. Αἱ καταλήξεις αὗται ἐφυλάχθησαν εἰς τὸν παρακειμένον καὶ ὑπερσυντελικὸν καὶ εἰς τὰ εἰς μι ῥήματα. Μόνον ἀκαλλιέργητοι διάλεκτοι ἔλεγον ἔπειτα εἰς τὸ δεύτερον πρόσωπον τύπτεσαι, ἐτύπτεσο. Προστ. τύπτεσο. Μέσ. Ἀόρ. α. ἐτύψασο — Ὑποτακτ. τύπτῃσαι. Σώζονται δὲ καὶ εἰς τὴν ἁγίαν γραφὴν καυχᾶσαι ἀντὶ τοῦ καυχᾶ, καὶ καθ' ὅλην τὴν συνηθισμένην τώρα γλῶσσάν μας. Οἱ Ἰωνες, ἀγαπῶντες τὴν ἀλλεπαλληλίαν τῶν φωνηέντων, ἔρριψαν τὸ σ καὶ ἔλεγον εαι, ἦρι, εο, αο, τὰ ὅποια πλὴν τῆς εὐκτικῆς συνήρουν ἢ κοινὴ γλῶσσα εἰς η, ου, ω.

Π. χ.	Ἰων.	κοιν.	Ἰων	κοιν.
β'. Πρόσωπ. τύπτει,	τύπη.	Προστ. τύπτεο,	τύπτου	
Ὑποτακ. τύπτῃ,	τύπη.	Παρατ. ἐτύπτεο,	ἐτύπτου.	

β'. Προσ. Μέσ. Ἀόρ. α. Ἰων. ἐτύψασο, κοιν. ἐτύψω. εὐκτ. τυπτοίμην, τυπτοίσο, καὶ Ἰων. τύπτοιο.

Οἱ Ἀττικοὶ δὲ ἀντὶ τοῦ η ἔλεγον ει. Τὸν τύπον ει ἐφύλαξαν ὅλοι οἱ σκηνικοὶ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τινες λογογράφοι, καὶ ἑξαιρέτως ὁ Πλάτων, μάλιστα καθὼς ἐξεδόθη ἀπὸ τὸν Βέκκερον, ὅστις ἐκ διαφόρων χειρογράφων τοῦ κειμένου ὀδηγούμενος εἰσήγαγε πανταχοῦ ει ἀντὶ τοῦ εἰς τὰς προτέρας ἐκδόσεις ἀπαντωμένου ἐνίοτε η. Ὅλοι δὲ οἱ ἄλλοι λογογράφοι, Ἀττικοὶ καὶ κοῖνοι, μεταχειρίζονται πάντοτε τὸ η, παρὲς τῶν τριῶν βούλει, οἶει, ὄψει. Βούλη δὲ καὶ οἷη ἔμειναν τύποι τῆς ὑποτακτικῆς ἐγκλίσεως· οὕτω προήλθε καὶ τὸ β'. πρόσωπον τοῦ εἰμί· [ἔμει] ἔσαι, εἶαι. εἶ.

Παθητικὸς παρακείμενος.

§. 127. Ὁ παθητικὸς παρακείμενος λήγων εἰς μαι γίνεται ἀπὸ τοῦ πρώτου ἐνεργητικοῦ, τοῦ ὁποίου φυλάττει τὴν παραλήγουσαν διὰ τοῦτο, καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ πρῶτος ἐνεργητικὸς εὐχρηστος, πρέπει νὰ τὸν πλάσῃ ἡ γραμματικὴ, π. χ. εἰς τὸ λείπω (παρακείμενος β'. εὐχρηστος λέλοιπα) τὸ λέλειπα, διὰ νὰ σχηματίσῃ αὐτοῦ τὸ παθητικὸν λέλειμμαι.

§. 128. Ὅταν ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος ἔχῃ φ, ὁ παθητικὸς παρακείμενος πρὸ τοῦ μ λαμβάνει καὶ ἄλλο μ, οἷον τέτυφα, τέτυμμαι.

Σημ. Τὰ τρία πρόσωπα κυρίως ἔπρεπε νὰ σχηματισθῶσι διὰ τοῦ φ εὔτω· τέτυφμαι, τέτυφσαι, τέτυφται· ἀλλ' εἰς τὸ πρῶτον καὶ τρίτον γίνεται ἡ μεταβολὴ διὰ τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους θέλομεν εἰπεῖν εἰς τὸ τρίτον βιβλίον εἰς δὲ τὸ δεύτερον φσαι προφέρεται ψαι κατὰ §. 60.

§. 129. Ὅταν ὁ ἐνεργητικὸς ἔχῃ χ, ὁ παθητικὸς προσλαμβάνει γ πρὸ τοῦ μ, οἷον πέπλεχα πέπλεγμαι.

Σημ. Καὶ ἐνταῦθα τὰ τρία πρόσωπα κυρίως εἶναι πέπλεχμαι, πέπλεχσαι, πέπλεχται· μεταβάλλονται δὲ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους. Περί δὲ τοῦ γ'. πληθ. προσ. ἴδε §. 145. β'.

§. 130. Ὅταν ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος ἔχῃ κ, γινόμενος ἀπὸ ἐνεστώτα χαρακτηρίζομενον διὰ δ, θ, τ, σ, σσ, ττ, ἡ παραλήγοντα εἰς φωνὴν βραχὺ ἄτρεπτον μεῖναν εἰς τὸν μέλοντα, ὁ παθητικὸς παρακείμενος λαμβάνει σ πρὸ τοῦ μ, οἶον

ἄδω,	ἤκα,	ἤσμαι
πεῖθω,	πέπεικα,	πέπεισμαι.
ἀνύττω,	ἤνυκα,	ἤνυσμαι
φράζω,	πέφρακα,	πέφρασμαι
πλήσσω,	πέπλακα,	πέπλασμαι
τελέω, τελέσω,	τετέλεκα,	τετέλεσμαι
ὀνόω, ὀνόσω,	ὠνόκα,	ὠνοσμαι
γελάω, γελάσω	γεγέλακα,	γεγέλασμαι.

Σημ. Προσέτι λαμβάνουσι τὸ σ πολλὰ εἰς ω καθαρὴν λήγοντα· οἶον χάω, πλώ, χῶ, κυλίω, πρίω, χρίω, ὠω, ξύω, ἀνύω, ἀκούω, κελεύω, κλείω, παλαίω, παίω, πταίω, ραίω, θραύω, ψαύω, κρούω, σείω. Τινὰ δὲ ὅμοια τούτων δὲν ἐπιδέχονται σ, οἶον ἀρώ, ἐλάω, ἰδρύω, λύω, τίω, παύω, βασιλεύω κλ.

§. 131. Ὁ παθητικὸς παρακείμενος φυλάττει, ὡς εἵπαμεν, τὴν παραλήγουσαν τοῦ ἐνεργητικοῦ· ἀλλ' ἡ τοῦ ε εἰς ο τροπὴ δὲν μεταβαίνει καὶ εἰς αὐτόν, οἶον κλέπτω (κέκλοφα) κέκλημμαι, βρέχω (βέδροχα) βέβρεγμαι. Τὰ τρία ὅμως ῥήματα, τρέφω, τρέπω, στρέφω λαμβάνουσιν α εἰς τὸν παθητικὸν παρακείμενον· οἶον τέθραμμαι, ἔστραμμαι.

§. 132. Ῥημάτων δὲ τινων ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος παραλήγει εἰς ευ, ὁ δὲ παθητικὸς ἀποβάλλει τὸ ε· οἶον τεύχω (τέτευχα) τέτυγμαι· φεύγω (πέφευγα) πέφυγμαι· πνέω (πέπνευκα) πέπνυμαι· ἀλλ' εἰς τὸ χέω (χεύσω) ἀποβάλλουσι τὸ ε καὶ ὁ ἐνεργητικὸς καὶ ὁ παθητικὸς, οἶον κέχυκα, κέχυμαι.

Σημ. Ὅπου ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ῥήματος καὶ ἐκ τῶν κανόνων (§. 129, 130.) ἦτον ἀναγκαῖον νὰ τεθῶσι πρὸ τοῦ μαι δύο γ ἢ δύο μ, τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν ἀποβάλλεται· οἶον ἐλέγχω, ἐλήλεγγα, ἐλήλεγμα· κάμπτω, κέκαμψα, κέκαμμαι, αἱ δὲ λοιπαὶ καταλήξεις μένουσιν εἰς τὸν κανόνα· οἶον ἐλήλεγγαι, γκται κτλ. κέκαμψαι, κέκαμπται κτλ. (Πρ. §. 182).

Παθητικὸς ὑπερσυντελικός.

§. 133. Ὁ παθητικὸς ὑπερσυντελικὸς γίνεται ἀπὸ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου μὲ τροπὴν τοῦ μαι εἰς μην, καὶ συνάργεται μὲ αὐτόν ἀρχόμενον ἀπὸ φωνήεντος· οἶον ἤκουσμαι ἤκούσμην· προσλαμβάνει δὲ τὸ ε τῆς αὐξήσεως, ὅταν ἐκεῖνος ἀρχῇται ἀπὸ συμφώνου· οἶον γέγραμμαι ἐγεγράμην. Πῶς δὲ σχηματίζεται τὸ γ'. πληθ. πρόσ. θέλωμεν εἰπεῖν §. 145, β'.

Μετ' ὀλίγον ἢ γ'. μέλλων.

§. 134. Ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων γίνεται ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου μὲ τροπὴν τοῦ αἰ εἰς ομαι· οἶον τέτυψαι, τετύψομαι· πέπεισαι πεπείσμαι· περιίλσαι περιλήσομαι.

Σημ. α'. Ἐὰν τὸ τοῦ χαρακτήρος φωνῇεν βραχυθυῇ εἰς τὸν παρακειμένον, ἐκτείνεται πάλιν εἰς τὸν μετ' ὀλίγον μέλλοντα· οἷον δέω, δέδεμαι, δεδήσομαι.

Σημ. β'. Τὰ ῥήματα τὰ ἐπιδεχόμενα χρονικὴν αὐξησιν, καὶ τὰ εἰς λ, μ, ν, ρ, δὲν σχηματίζουσιν εὐχρηστον μετ' ὀλίγον μέλλοντα.

Σημ. γ'. Συνήθεις εἶναι παρὰ τοῖς ἁπτικοῖς καὶ διὰ τοῦ ἐνεργ. παρακ. τῆς ὑποτακτ. σχηματιζόμενοι μετ' ὀλίγον μέλλοντες· πεπλευκῶς ἔσομαι. πεποιηκῶς εἶην κλ.

Παθητικὸς ἀόριστος α'.

§. 135. Ὁ παθητικὸς ἀόριστος πρῶτος λήγων ἀεὶ εἰς θην γίνεται ἀπὸ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, τοῦ ὁποῖου φυλάττει τὴν παραλήγουσαν· οἷον λέλυμαι ἐλύθην.

§. 136 α'. Ὅταν πρὸ τοῦ μαι τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου εὐρίσκηται ἄλλο μ, τρέπει αὐτὸ ὁ ἀόριστος εἰς φ. οἷον τέτυμμαι ἐτύφθην.

β'. Ὅταν εὐρίσκηται γ, τὸ τρέπει εἰς χ, οἷον πέπλεγμαι ἐπλέχθην.

γ'. Ὅταν εὐρεθῇ σ, τὸ φυλάττει, οἷον πέπεισμαι ἐπέισθην· πλὴν τοῦ μέμνημαι ἐμνήσθην, καὶ πέπαυμαι ἐπαύθην καὶ ἐπαύσθην προσλαμβάνόντων σ, χωρὶς νὰ εἶναι εἰς τὸν παρακειμένον, καὶ τοῦ σέσωμαι ἐσώθην ἀποβάλλοντος αὐτό.

Σημ. Ἐξαιροῦνται ἐκ τοῦ κανόνος (§. 135).

α'. Εὐρημαι εὐρέθην· ἐπήνημαι ἐπηνέθην· ἐῤῥημαι (εἵρημαι) ἐῤῥέθην· ἔσχημαι ἐσχέθην· ἥρημαι ἥρέθην.

β'. Τὰ τρία (§. 131.) τέτραμμαι ἐτρέφθην, ἔστραμμαι ἐστρέφθην, τέθραμμαι ἐθρέφθην, λαμβάνουσιν εἰς τὴν κατάληξιν τὸ ε τοῦ ἐνεστώτος.

Παθητικὸς ἀόριστος β'.

§. 137. Ὁ παθητικὸς ἀόριστος β'. γίνεται ἀπὸ τοῦ ἐνεργητικοῦ β'. ἀορίστου μὲ μόνην τροπὴν τοῦ ον εἰς ην· οἷον ἔτυπον ἐτύπην· ἔβλαβον ἐβλάβην. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς ῥήματα, ὅσων ὁ σχηματισμὸς τοῦ β'. ἐνεργητικοῦ ἀορίστου εἶναι ἄχρηστος (§. 123 γ'.) ὁ β'. παθητικὸς ἀόριστος γίνεται ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ παρατατικοῦ· οἷον γράφω (ἔγραφον) - ἐγράφη·ν· τρέβω (ἐτρέβον - ἐτρέβην (ι)).

Ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας καὶ ῥήματά τινα, ἔχοντα εἰς τὸ θέμα ε, σχηματίζουσι β'. παθητικὸν ἀόριστον χωρὶς τροπὴν τοῦ ε εἰς α'· οἷον φλέγω - ἐφλέγην.

Τὰ δύο ῥήματα σμύχω, ψύχω λαμβάνουσιν εἰς τὸν παθητ. β'. ἀόριστον ὅχι χ, ἀλλὰ γ, οἷον ἐσμίγην ἐψύχην.

Παθητικὸς μέλλων α. καὶ β'.

§. 138. Ὁ μέλλων πρῶτος γίνεται ἀναυξήτως ἀπὸ τὸν ἀόριστον α. μὲ τροπὴν τοῦ ην εἰς ἴσομαι· οἷον ἐτύφθην τυφθήσομαι· ἤκούσθην ἀκουσθήσομαι. Ὡσαύτως καὶ ὁ β'. μέλλ. γίνεται ἀπὸ τὸν β'. ἀόριστον· οἷον ἐτύπην τυπήσομαι.

Μέσος ἀόριστος α. Μέσος μέλλων α. καὶ β'.

§. 139. Ὁ μέσος ἀόριστος πρῶτος γίνεται ἀπὸ τὸν ἐνεργητικὸν ἀόριστον α. οἷον ἔτυψα ἐτυψάμην. Ὁ δὲ μέσος μέλλων πρῶτος ἀπὸ τὸν πρῶτον ἐνεργητικὸν μέλλοντα· οἷον τύψω τύψομαι. Τῶν εἰς ἴσομαι ῥημάτων ὁ μέσος μέλλων σχηματίζεται περισπώμενος ὡς τὰ συγγενῇ του ἐνεργητικά,

(§. 114)· οἷον νομίζομαι (ἐκ τοῦ νομίζω μέλλων νομιῶ) νομιούμαι. Ὁ δὲ μέσος μέλλων β'. γίνεται ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ δευτέρου μέλλοντος· οἷον τυπῶ τυπούμαι· κρινῶ κρινοῦμαι.

Συζυγία τῶν εἰς λ, μ, ν, ρ ῥημάτων.

§. 140. Τὰ εἰς λ, μ, ν, ρ ῥήματα, ἐπεὶδὴ παραλλάσσουν ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν σχηματισμὸν χρόνων τινῶν, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ τὰ θεωρήσωμεν ἰδιαιτέρως ἐνταῦθα ὡς συζυγίας δευτέρας βαρύνοντα.

α'. Τὰ εἰς λ, μ, ν, ρ ῥήματα σχηματίζουνσι πάντοτε περισπώμενον μέλλοντα ἢ μέλλοντα β'. οἷον νέμω νεμῶ· μένω μενῶ.

β'. Ἐὰν ὁ ἐνεστώς ἐχη δύο ἀμετάβολα ἢ παραλήγη εἰς δίφθογγον, ὁ μέλλων β'. ἀποβάλλει τὸ δεύτερον ἀμετάβολον ἢ τὸ δεύτερον φωνῆεν τῆς διφθόγγου· οἷον ψάλλω ψαλῶ· στέλλω στελῶ· κάμνω καμῶ· σπεῖρω σπερῶ· κτείνω κτενῶ. Ἐὰν δὲ δὲν ᾔηται τοιοῦτό τι, τότε βραχύνει μόνον τὴν παραλήγουσαν· οἷον κρίνω κρινῶ· ἀμύνω ἀμυνῶ.

γ'. Ὁ ἀόριστος α'. φυλάττει τὸ ἀμετάβολον τοῦ μέλλοντος καὶ μόνον μακρύνει τὴν παραλήγουσαν· οἷον τίλλω (τιλῶ-ἔτιλα· κρίνω (κρινῶ)-ἐκρίνα· ἀμύνω (ἀμυνῶ)-ἤμυνα· ἢ τρέπει τὸ ε τοῦ μέλλοντος εἰς ει, καὶ τὸ α εἰς ἡ· οἷον

μένω, στέλλω, τείνω.

(μενῶ, στελῶ, τεनῶ)-ἔμεινα, ἔστειλα, ἔτεινα

ψάλλω, φαίνω

(ψαλῶ, φανῶ)-ἔψηλα, ἔφηνα.

Τὰ ἐξῆς ῥήματα λαμβάνουσιν εἰς τὸν ἀόριστον α'. μακρὸν καὶ α ἀντὶ τοῦ η. εἶναι δὲ ἀμφοτέρω ἀνιπόγραφα.

1.) Τὰ αἶρω καὶ ἄλλομαι, τῶν ὁποίων μόνον ἡ ὀριστική ἐφύλαξε τὴν αὐξῆσιν ἡ· ἦρα, ἄραι· ἡλάμην, ἀλάμενος.

2.) Τὰ εἰς ιαίνω καὶ ραίνω· ὑγιαίνει, εὐφραίνει· τὸ δὲ τετραίνω ἔχει ἀρχαιότερον ἀόριστον ἐτέτερνα καὶ νεώτερον ἐτέτρανα.

3.) Τὰ ισχναίνω, κερδαίνω, κοιλαίνω, σαίνω, ὀργαίνω, πεπαίνω· ισχναίνω, κερδᾶναι κλ.

4.) Τινὰ τῶν εἰς ινῶ καὶ αιρῶ εἶναι ἄστατα· οἷον ἐκ τῶν σημαίνω καὶ καθαίρω εὐρηνται καὶ σημᾶναι καὶ σημῆναι, καὶ καθᾶραι καὶ καθῆραι·

Σημ. Ἡ ἀρχαιότερα γλῶσσαι καὶ ἡ Αἰολικὴ διάλεκτος σχηματίζουνσι τὸν μέλλοντα καὶ τὸν ἀόριστον καὶ τούτων τῶν ῥημάτων με σ, οἷον κείρω-ἔκερσα, τείρω-τέρσω, καὶ εἰς ἁτιῶ τινὰ ῥήματα ἔμεινεν ὁ τύπος οὗτος, οἷον φύρω-φύρσω.

δ'. Ὁ ἀόριστος β'. φυλάττει τὸ φωνῆεν τοῦ μέλλοντος· οἷον βάλλω (βαλῶ)-ἐβάλον· φαίνω (φανῶ)-ἐφανον, καὶ ἀόρ. β'. παθητ. ἐφάνην· κλίνω (κλινῶ)-ἀόρ. β'. παθητ. ἐκλίνην. τῶν δὲ δισυλλάβων τοῦ μέλλοντος τὸ ε μεταβάλλεται εἰς α· οἷον κτείνω (κτενῶ)-ἐκτανον· στέλλω (στελῶ) ἀόρ. β'. παθητ. ἐστάλην. Τὰ δὲ ὑπερδισύλλαβα φυλάττουσι τὸ ε· οἷον ἀγγέλλω-ἤγγελον.

ε'. Ὁ δεύτερος παρακείμενος συμπεριλαμβάνεται ἐντελῶς εἰς τοὺς προχ

ειρημένους κανόνας οἷον θάλλω τέθηλα· φαίνω πέφηνα. Ἡ δὲ εἰ τοῦ ἐνεστώτος, ἐπειδὴ ὁ παρακειμένος γίνεται ἀπὸ τὸν δεύτερον μέλλοντα λήγοντα εἰς ε, δὲν τρέπεται εἰς οἰ, ἀλλ' εἰς ο· οἷον κτείνω (κτενῶ)-ἐκτονα· φθείρω (φθερῶ)-ἐφθορα.

ς'. Ὁ πρῶτος παρακειμένος καὶ ὁ παθητικὸς παρακειμένος καὶ ὁ παθητικὸς ἀόριστος ἀ σχηματίζονται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας, προσλαμβάνοντες εἰς τὸν χαρακτῆρα τὰς καταλήξεις κα, μαι, θην, καὶ φυλάττοντες τὰς μεταβολὰς τοῦ μέλλοντος· οἷον σφάλλω (σφαλῶ)-ἐσφαλκα ἐσφαλμαι· φαίνω (φανῶ)-πέφαγκα ἐφάνθην· αἶρω (ἀρῶ)-ἤρκα ἤρμαι ἤρθην. Παρατηροῦνται ὅμως ἰδίως εἰς αὐτοὺς τὰ ἐξῆς·

ζ'. Ὅταν ὁ μέλλων ἔχη ε, τὸ τρέπουσιν εἰς α τὰ δυσύλλαβα ῥήματα εἰς τοὺς χρόνους τούτους οἷον στέλλω (στελῶ)-ἐσταλκα ἐστάλθην καὶ ἀόρ. 6' παθητ. ἐστάλην· πείρω (περῶ)-πέπαρκα πέπαρμαι ἀόρ. 6'. παθ. ἐπάρην· τὰ δὲ ὑπερδυσύλλαβα φυλάττουσι τὸ ε τοῦ ἐνεστώτος· οἷον ἀγγέλλω-ἡγγέλκα ἡγγέλθην.

η'. Τὰ ἐφεξῆς εἰς ινω, εινω, υνω ῥήματα, κρίνω, κλίνω, τείνω, κτείνω, πλύνω, ἀποβάλλουσιν τὸ ν, πρὸ συμφώνου καὶ λαμβάνουσι τὸ βραχὺ φωνῆεν τοῦ μέλλοντος, ἀλλὰ τὰ εἰς εινω μεταβάλλουσι κατὰ τὸν προειρημένον κανόνα τὸ ε εἰς α' οἷον κρίνω (κρινῶ)-κέκρικα κέκριμαι ἐκρίθην· τείνω (τενῶ)-τέτακα τέταμαι ἐτάθην· πλύνω (πλυνῶ)-πέπλυκα πέπλυμαι ἐπλύθην.

Σημ. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εὐχρηστοὶ εἶναι μόνον οἱ παρακειμένοι κέκρικα, τέτικα, καὶ τέτακα. Παρὰ δὲ τοῖς μεταγενεστέροις εὑρηνται καὶ οἱ πέφαγκα, ὤσυγκα, μεμίαγκα, τετράγυκα, τεθέρυμακα.

θ'. Ὅσα φυλάττουσι τὸ ν εἰς τὸν παθητικὸν παρακειμένον μέ τινα δυσκολίαν, παρατηροῦνται εἰς τὰς ἐφεξῆς θέσεις·

1. Εἰς τὸ β' ἐνικόν, ὅπου μένει καὶ πρὸ τοῦ σ' οἷον φαίνω-πέφανσαι.

2. Εἰς τὰς ἐκ τοῦ σθ ἀρχούσας καταλήξεις, ὅπου ἀποβάλλεται τὸ σ' οἷον (ἀπαρέμφ.) πεφάνθαι.

3. Εἰς τὸ γ' ἐνικόν, οἷον πέφανται· ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εὐρίσκεται σχηματισμένον καὶ τὸ τρίτον πληθυντικόν· οἷον κραίνω κέκρανται (Εὐρ. Ἰππ. 1255). Προεκρίθη ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ περίφρασις, οἷον λελυμασμένοι εἰσὶ (Δημοσθ.). πρβ. 145, 6'.

ι. Πρὸ δὲ τοῦ μ. τοῦ παρακειμένου τὸ ν 1) μεταβάλλεται εἰς μ. οἷον αἰσχύνω ἡσχυρμαι· 2) συνηθέστατα μεταβάλλεται εἰς σ' οἷον φαίνω (φανῶ)-πέφασμαι· μολύνω-μεμόλυσμαι· 3) σπανιώτατα ἀποβάλλεται μὲ μακρὰν παραλήγουσαν, οἷον τραχύνω τετράχῃμαι.

Σημ. Τὰ νέμω, μένω, κάμνω, δάκνω, τέμνω ζῆτει εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμάτων.

Παραδείγματα ἐκ τῶν εἰς λ, μ, ν, ρ,

Ὅριστικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ἀγγέλλω,	ἀγγέλλεις,	ἀγγέλλει.
Παρατατικός.	ἡγγέλλον,	ἡγγέλλεις,	ἡγγέλλε.

Παρακείμενος.	ἤγγελκα,	ἤγγελκας,	ἤγγελκε.
Ὑπερσυντελικ.	ἤγγέλκειν,	ἤγγέλκεις,	ἤγγέλκει.
Ἀόριστος ἄ.	ἤγγειλα,	ἤγγειλας,	ἤγγειλε.
Ἀόριστος β'.	ἤγγελον,	ἤγγελες,	ἤγγελε.
Μέλλων,	ἀγγελῶ,	ἀγγελεῖς,	ἀγγελεῖ.

Προστακτικὰ ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς.	ἄγγελλε,	ἀγγελλέτω.
Παρακείμενος.	(ἄχρηστος).	
Ἀόριστος ἄ.	ἄγγειλον,	ἀγγειλάτω.
Ἀόριστος β'.	ἄγγελε,	ἀγγελέτω.

Εὐκτικὰ ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς.	ἀγγέλλοιμι,	ἀγγέλλοις,	ἀγγέλλοι.
Παρακείμενος.	ἠγγέλκοιμι,	ἠγγέλκοις,	ἠγγέλκοι.
Ἀόριστος ἄ.	ἀγγείλαιμι,	ἀγγείλαις,	ἀγγείλαι.
Ἀόριστος β'.	ἀγγέλοιμι,	ἀγγέλοις,	ἀγγέλοι.
Μέλλων.	ἀγγελοῖμι,	ἀγγελοῖς,	ἀγγελοῖ.
Ἀττικῶς.	ἀγγελοῖην,	ἀγγελοῖης,	ἀγγελοῖη.

(Ζῆτει κατωτ. §. 149.

Ὑποτακτικὰ ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς.	ἐὰν ἀγγέλλω,	ἀγγέλλης,	ἀγγέλλῃ.
Παρακείμ.	ἐὰν ἠγγέλκω,	ἠγγέλκης,	ἠγγέλκῃ.
Ἀόριστος ἄ.	ἐὰν ἀγγείλῃς,	ἀγγείλῃς,	ἀγγείλῃ.
Ἀόριστος β'.	ἐὰν ἀγγέλω,	ἀγγέλῃς,	ἀγγέλῃ.

Ἀπαρέμφοτα ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς.	ἀγγέλλειν	Ἀόριστος β'.	ἀγγελεῖν
Παρακείμενος.	ἠγγελκέναι	Μέλλων.	ἀγγελεῖν.
Ἀόριστος ἄ.	ἀγγεῖλαι		

Μετοχαὶ ἐνεργητικαί.

Ἐνεστώς.	ὁ ἀγγέλλων,	ἡ ἀγγέλλουσα,	τὸ ἀγγέλλον.
Παρακείμ.	ὁ ἠγγελκῶς,	ἡ ἠγγελκυῖα,	τὸ ἠγγελκός.
Ἀόριστος ἄ.	ὁ ἀγγείλας,	ἡ ἀγγείλασα,	τὸ ἀγγείλαν.
Ἀόριστος β'.	ὁ ἀγγελὼν,	ἡ ἀγγελοῦσα,	τὸ ἀγγελόν.
Μέλλων.	ὁ ἀγγελῶν,	ἡ ἀγγελοῦσα,	τὸ ἀγγελοῦν.

Ὅριστικὰ παθητικὰ.

Ἐνεστ. ἀγγέλλομαι. Παρατ. ἠγγελλόμην. Παρακ. ἤγγελμαι. Ὑπερ-
 συντελ. ἠγγέλμην. Μετ' ὀλίγον μέλλων ἀχρηστος (§. 134. Σημ.). Ἀόρ.
 ἄ. ἠγγέλθην. Ἀόρ. β'. ἠγγέλην. Μέλ. ἄ. ἀγγελοῦσθαι. Μέλ. β'. ἀγγελεῖ-
 σθαι. Μέσ. ἀόρ. ἄ. ἠγγειλάμην. Μέσος ἀόρ. β'. ἠγγελόμην. Μέσος μέλλ.
 ἄ. ἀγγελοῦμαι Καὶ αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις κατὰ τὸ τύπομαι.

Σημείωσις γενική.

Οὗτος εἶναι ὁ ὁμαλὸς σχηματισμὸς τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν ῥημάτων· περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων ἀρκοῦσιν οἱ τύποι πρὸς σχηματισμὸν παντὸς ῥήματος. Μάταιον καὶ ἴσως οὐδ' ὀρθὸν εἶναι νὰ κανονίζωμεν, ὅτι, π. χ., ὁ προστακτικὸς ἐνεστώς γίνεται ἀπὸ τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ παρατατικοῦ με ἀποβολὴν τοῦ ε· διότι ὁ ε τύπος εἶναι ἱκανὸς νὰ διδάξῃ τοὺς νοῦν ὅπως οὖν ἔχοντας. Σημειοῦμεν, ὅτι εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις μόνον οἱ παρακείμενοι φυλάττουσι τὴν χρονικὴν ἢ συλλαβικὴν αὐξήσιν. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ζητῶμεν εἰς πᾶν ῥῆμα ὅλους τοὺς χρόνους, οἱ ὅποιοι γενικῶς παραλαμβάνονται εἰς τὰ παραδείγματα· διότι ἀπὸ πλείστων ῥημάτων λείπουσιν ὁ 6'. παρακείμενος, ὁ 6'. ἀόριστος, ὁ μετ' ὀλίγων μέλλων, ὁ 6'. παθητικὸς παρακείμενος καὶ οἱ μέσοι χρόνοι· ἀλλ' ἡ γραμματικὴ τοὺς παραλαμβάνει ἐν γένει διὰ νὰ τοὺς καθυποβάλλῃ βάσιν καὶ τύπον δι' ἄλλα ῥήματα, εἰς ὅσα τῶντοι εὐρίσκονται εὐχρηστοὶ οἱ χρόνοι οὗτοι. Ὅλοι δὲ οἱ χρόνοι ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ ῥήματος ἀνάγονται εἰς τρεῖς συγγενείας, ἡ διότι εἰς χρόνος παράγεται ἀπὸ τὸν ἄλλον, ἡ διότι συμφωνοῦσι κατὰ τὸν χαρακτῆρα. Αἱ δὲ συγγένειαι εἶναι αἱ ἐφεξῆς.

Α'. Ἐνεστώς καὶ παρατατικὸς ἐνεργητ. καὶ παθητ.

Β'. Μέλλων καὶ Ἀόρ. ἀ. ἐνεργ. καὶ μέσ. — Παρακείμ. καὶ Ὑπερσυντ.

ἀ. Παρακείμ. καὶ Ὑπερσυντ. παθητ. καὶ μετ' ὀλίγον μέλλων. —

Ἀόρ. ἀ. καὶ Μέλλ. ἀ. παθητ.

Γ'. Μέλλ. 6'. καὶ Ἀόρ. 6'. ἐνεργ. καὶ μέσ. Ἀόρ. 6'. καὶ Μέλλ. 6'. παθητ.

— Παρακ. καὶ Ὑπερσυντ. 6'.

Εἰς δὲ τοὺς ἐφεξῆς πίνακας ἐκθέτομεν παραλλήλως τὰς ἐγκλίσεις τοῦ παθητικοῦ, διὰ νὰ βλέπῃ ὁ ἀρχάριος με μίαν ἐποπτεῖαν τὰς διαφορὰς καταλήξεις.

Ὀριστικῇ	Προστακτ	Εὐκτιχ.	Ἰποτακτ. ἐάν	Ἀπαρέμφατ.	Μετοχῇ.
Ἔνεστώς. τύπτομαι	τύπτου	τυπτοίμην	τύπτωμαι	τύπτεσθαι	τυπτόμενος
Παρατατ. ἐτυπτόμην					
Παρακειμ. τέτυμμαι, ψαι	τέτυφο	τετυμμένος εἶην	τετυμμένος ὦ	τυτύφθαι	τετυμμένος
Ἰπερσυντελ. ἐτετύμμην, ψο					
Μετ' ὀλ. μέλλ. τετύφομαι		τετυφοίμην		τετύψεσθαι	τετυψόμενος
Ἀόριστος ᾠ. ἐτύφθην	τύφθητι	τυφθείην	τυφῶ	τυφθῆναι	τυφθεὶς
Μέλλων ᾠ. τυφθήσομαι		τυφθησοίμην		τεφθήσεσθαι	τυφθησόμενος
Ἀόριστος β'. ἐτύπην	τύπηθι	τυπείην	τυπῶ	τυπήναι	τυπεὶς
Μέλλων β'. τυπήσομαι		τυπησοίμην		τυπήσεσθαι	τυπησόμενος
Μέσ. ἀόρ. ᾠ. ἐτυψάμην	τύψαι	τυψαίμην	τύψωμαι	τύψασθαι	τυψάμενος
Μέσ. μέλλ. ᾠ. τύψομαι		τυψοίμην		τύψεσθαι	τυψόμενος
Μέσ. ἀόρ. β'. ἐτυπόμην	τυποῦ	τυποίμην	τύπωμαι	τυπέσθαι	τυπόμενος
Μέσ. μέλλ. β'. τυποῦμαι		τυποίμην		τυπεῖσθαι	τυπούμενος

Πίναξ τῶν συναιρουμένων παθητικῶν.

Τῶν εἰς εω					
Ὅριστικά.	Προστακτ.	Εὐκτικ.	Ἰποτακτ. ἐάν	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή.
Ἔνεστώς. τιμῶμαι Παρατατ. ἐτιμώμην	τιμῶ	τιμώμην	τιμῶμαι	τιμᾶσθαι	τιμώμενος
Τῶν εἰς αω					
Ὅριστικά.	Προστακτ.	Εὐκτικά.	Ἰποτακτ. ἐάν	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή.
Ἔνεστώς. ποιῶμαι Παρατατ. ἐποιούμην	ποιῶ	ποιούμην	ποιῶμαι	ποιεῖσθαι	ποιούμενος
Τῶν εἰς οω					
Ὅριστικά.	Προστακτ.	Εὐκτικά.	Ἰποτακτ. ἐάν	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή.
Ἔνεστώς. χρυσοῦμαι Παρατατ. ἐχρυσόμην	χρυσῶ	χρυσόμην	χρυσῶμαι	χρυσοῦσθαι	χρυσούμενος.

Παρατηρήσεις τινές εἰς τοὺς τύπους τῶν ῥημάτων.

§. 142. Ὄταν τὸ πληθυντικὸν ἂν πρόσωπον τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν ῥημάτων λήγῃ εἰς μὲν, τότε διῦκὸν πρῶτον πρόσωπον δὲν ὑπάρχει. Ὄταν δὲ τὸ πληθυντικὸν τρίτον πρόσωπον λήγῃ εἰς *ι ἢ αι*, τὰ διῦκὰ δευτέρα καὶ τρίτα πρόσωπα εἶναι ὅμοια· ἄλλως δὲ, ἀνόμοια. Προσέτι Μέλλοντες εἰς τὰ προστακτικὰ καὶ ὑποτακτικὰ δὲν εἶναι, οἱ δὲ Ἀόριστοι ἀναπληροῦν τὴν σημασίαν τῶν Μελλόντων· οὐδ' Ὑπερσυντελικοὶ εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις.

§. 142. Τὰ βαρύτονα ῥήματα, ὅπου ἔχουσι δύο συλλαβὰς, δέχονται τὸν τόνον ἐπὶ τῆς παραληγούσης· οἷον φεύγω, φεύγε κτλ. ὅπου δὲ τρεῖς, ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης· οἷον τύπτομεν, τύπτομαι κτλ. Διὰ τοῦτο τὰ σύνθετα, ὅταν δὲν ἐμποδίσῃ ἡ μακρὰ λήγουσα (Ζήτ. §. 65, θ.), ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν προπαραλήγουσαν· οἷον πρόσφερε, κατάφευγε, ἐκ τῶν προστ. φέρε, φεύγε. Ἐξαιροῦνται τὰ ἐκ τοῦ τύπου ἐπὶ τῆς ληγούσης ἢ προπαραληγούσης δεχόμενα τὸν τόνον· οἷον, Μέλλων β'. τυπῶ, τυποῦμαι κτλ. Καὶ προσέτι τὰ εἰς τὴν χρονικὴν αὐξησιν σύνθετα δισύλλαβα, οἷον ἀνάπτω, ἀνῆπτον (ὄχι ἀνηπτον), μὲ τὰ ὅποια ἀκολουθεῖ καὶ τὸ προσήκει, προσῆκε· καὶ ἐκ τοῦ ἀπείργω, τὸ μὲν προστακτικὸν ἀπείργε, τὸ δὲ γ'. τοῦ παρατατικοῦ σχηματίζεται ἀπείργε.

§. 143. Τὸ γ'. πληθ. τῆς προστακτικῆς ἐγκλίσεως ἔχει διπλοῦν τύπον, καὶ ὁ συντομώτερος ὀνομάζεται Ἀττικὸς, μ' ὅλον ὅτι εὐρίσκεται καὶ εἰς τοὺς Ἴωνας καὶ Δωριεῖς· καὶ ὁ μὲν παθητικὸς εἶναι ὅμοιος τοῦ διῦκοῦ τυπτέσθων· ὁ δὲ ἐνεργητικὸς συμπίπτει κατὰ συμβέβηκός μὲ τὴν γενικὴν πληθυντικὴν τῶν μετοχῶν· οἷον τυπτέτωσαν, καὶ Ἀττικῶς τυπτόντων· Ἀόρ. τυψάτωσαν, καὶ Ἀττικῶς τυψάντων· μόνον δ' εἰς τὸν Παρακειμένον ἐκλείπει ἡ τυχηρὰ αὕτη σύμπτωση· διότι τὸ μὲν γ'. πρόσωπον Ἀττικῶς γίνεται τετυφόντων, ἡ δὲ γενικὴ πληθ. τῆς μετοχῆς χωρὶς *ν*, τετυφόντων. — Ἰσως δ' ἐσχημάτιζε καὶ ὁ Ἀόρ. ἂ. παθητ. ἐντων· ἀντί ἤτωσαν κατ' ἀναλογίαν τῶν εἰς μι τιθέτωσαν καὶ τιθέντων.

§. 144. Ὁ δεύτερος Ἀόριστος τῆς προστακτικῆς εἶναι τύπε· πλὴν τῶν τριῶν εἰπέ, ἔλθε, εὐρέ καὶ (εἰς τοὺς δοκίμους συγγραφεῖς) λαβέ, ιδέ. Τὰ δὲ σύνθετα ἀκολουθοῦν πάλιν τὸν γενικὸν κανόνα, οἷον ἀπελθε, εἰσίδε (§. 142).

Ὅσαύτως τονίζει τὴν λήγουσαν τῶν τε ἀπλῶν καὶ τῶν συνθέτων καὶ ὁ μέσ. Ἀόρ. β'. τῆς προστ. λαβοῦ καὶ ἀναβαλοῦ πλὴν τοῦ τράπου.

Σημ. Οἱ μονοσύλλαβοι μέσος Ἀόρ. β'. ῥημάτων εἰς μι ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν πρόθεσιν, ἐὰν αὕτη ἦναι δισύλλαβος οἷον περίθου, παράσχου, ἐπίσπου, ἀλλὰ πρόσθου.

§. 145. ἂ. ὁ παθητικὸς παρακειμένος τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς ἐγκλίσεως σχηματίζονται εὐκόλως σύνθετος· τετυμμένος, η, ον ἐὰν ᾧ, καὶ εἴην· δύναται ὅμως νὰ σχηματισθῇ σπανίως, ἐὰν εὐρεθῇ φωνῆς πρὸ τῆς καταλίζεως, τὸ ὅποιον νὰ μεταβαίνει εὐκόλως εἰς τὸ παραληκτικὸν φω-

νῆεν τῆς ἐγκλίσεως καὶ νὰ δέχεται ὑπογεγραμμένον τὸ ι τῆς εὐκτικῆς.	κτάομαι, κέκτημαι
Ἰποτακτ.	κεκτώμαι, ἦ, ἦται κτλ.
	κεκτώμην ὦο ὦτο καὶ
Εὐκτική.	κεκτῆμην, κεκτῆο, κεκτῆο κτλ.

Ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἀπαντῶνται σπανίως, καὶ μάλιστα ἐκ τρισυλλάβων παρακειμένων. Οὕτως ἔχει ὁ Πλάτων (Πολιτ. Ζ'. σελ. 564) ὑποτακτ. ἐκτέμνησθον ἐκ τοῦ τέμνω τέμνημαι· καὶ ὁ Ἀνδοκίδης (σελ. 22.) διαβεβλήσθε· οὕτω δὲ ἀπαντῶνται καὶ ἐκ τοῦ μέμνημαι καὶ κέκλημαι. — Ἐὰν δὲ τὸ ρίζικόν φωνῆεν ἦναι ι ἢ υ, δύναται νὰ σχηματισθῇ εὐκτικός παρακειμένος διὰ συγχωνεύσεως τοῦ ὑπογεγραμμένου ι· ἀλλ' ἴσως εἶναι μοναδικὸν παράδειγμα τούτου τὸ Ὀμηρικὸν λέλυτο (Ὀδυσ. σ. 233).

Σημ. Ὁ Βούτμανος προκρίνει τὸν τονισμόν κέκτηται, λέλυτο, ἀλλ' ὀρθότερον τονίζει ὁ Κρύσγερος κεκτῆμαι, κεκτῆο κεκτῆο κτλ.

β'. Οὕτω σχηματίζονται περιφραστικῶς, καὶ τὰ γ'. πλῆθ. πρόσωπα τοῦ παθ. παρακ. καὶ ὑπερσυντελικοῦ εἰς τὰ βαρύτονα, ἐὰν πρὸ τοῦ μαι ὑπάρχῃ σύμφωνον· πέπλεγμαι· πεπλεγμένοι εἰσι· γεγραμμένοι ἦσαν· κλ. ἐνίοτε δὲ μεταχειρίζονται οἱ Ἀττικοὶ καὶ τοὺς Ἰωνικοὺς τύπους, οἵτινες σχηματίζονται, ἐὰν τραπῇ τὸ πρὸ τοῦ μαι ὑπερωϊκὸν εἰς χ καὶ παρεντεθῇ α' πεπλέχεται ἐλελέχατο· τὸ δὲ χειλικὸν εἰς φ' τετύφαται ἐγεγράφατο. πρβ. §. 140.

§. 146. Ἐκ τῶν εἰς εω περισπωμένων ἐξαιροῦνται τὰ δισυλλαβὰ, τὰ ὅποια συναίρουσι μόνον ὅπου συμπίπτουσι δύο ες οἶον τρέω, τρέεις, εἰς· τρέει, εἰ· τρέομεν· τρέετε, εἴτε· τρέουσι· καὶ παρατατ. ἔτρει· ἀπαρέμφ· τρεῖν· παθητ. χέομαι· ἀπαρέμφ. χεῖν, χεῖσθαι· ὑποτακτ. πνή· καὶ καθεξῆς.

§. 147. Τινὰ δὲ τῶν εἰς αω συναίρουνται ὅχι εἰς α, ἀλλ' εἰς η· οἶον ζῆν, πεινῆν, διψῆν, χρῆσθαι ἐκ τῶν ζάω, χράω, πεινάω, διψάω (ζῆς, ζῆ, ἐζη. χρῆται κτλ.) Τοιαύτην συναίρεσιν δέχονται καὶ τὰ τρία ῥήματα κνάω, σμάω, ψάω, τοῦλάχιστον εἰς τοὺς ἀκριβῶς ἀττικίζοντας.

Σημ. Οἱ μεταγενέστεροι λέγουσιν, ὡς καὶ ἡμεῖς, καὶ πεινᾶν διψᾶν

§. 148. Ἡ τῶν συνηρημένων κατάληξις οἶον καὶ ὦν εἶναι εὐχρηστοτέρα εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν (μάλιστα τὸ α'. πρόσωπον) καὶ σπανιωτέρα εἰς τὸν πληθυντικόν, ὅπου εἰς τὸ γ'. πρόσ. μάλιστα ἡ μὲν οἴησαν εὐρίσκειται σπανιώτατα, ἡ δὲ ὦησαν οὐδέποτε.

Σημ. Ἐν δὲ τῶν βαρυτόνων ἀπαντᾶται ἡ κατάληξις οἶον εἰς τὸν μέλλοντα ἐχόντων χαρακτῆρα ἀμετάβολον καὶ εἰς τινας παρακειμένους οἶον ἐροῖην, γοίην, ἐληλυθοῖην, ὡς καὶ τὸ σχοίην ἐκ τοῦ ἔχω.

§. 149. Τοῦ Αἰολικοῦ λεγομένου ἀορίστου α'. τῆς ἐνεργητικῆς εὐκτικῆς εἶναι εὐχρηστοτέρα παρὰ τὰ τοῦ κανονικοῦ ἀορίστου εἰς τοὺς Ἀττικούς μόνον τὰ ἐφεξῆς τρία πρόσωπα.

Ἐνικ. β'. τύψεις, γ'. τύψεις

Πληθ. γ'. τύπειαν.

§. 150. Τὸ περισπώμενον ἀπαρέμφατον τιμᾶν ἐγράφεται ὑπὸ πάντων

πρότερον μὲ ὑπογεγραμμένον ἢ τιμᾶν. Ἐπειτα ὁμοῦς ἤρχισαν οἱ φιλόλογοι εἰς τὰς ἐκδόσεις τῶν συγγραφέων νὰ μὴ τὸ ὑπογράφωσιν. Ἀνυπόγραφον τὸ εἶχαν καὶ οἱ παλαιοὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἑτυμολόγου (Λεξ. βοᾶ), ὅστις ἐπιφέρει αἰτίαν, ὅτι «τὰ εἰς τὰ τελευτῶντα ῥήματα οὐδέποτε ἔχουσι πρὸ τοῦ ν τι ἀνεκφώνητον» Εἰς τὸ προεκτεθὲν παράδειγμα (σελ. 42.) τὸ ἐβάλλαμεν ἀνυπόγραφον. Εἰς δὲ τὰ περὶ διαλέκτων θέλομεν ἰδεῖν πιθανώτερον τοῦτου λόγον παρὰ τὸν τοῦ Ἑτυμολόγου, — Πρέπει δὲ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους νὰ ᾖναι ἀνυπόγραφα καὶ διψῆν πεινῆν κτλ.

Κατάλογος ὁμαλῶν βαρυτόνων ῥημάτων

151. Χρῆσις τοῦ καταλόγου.

§. α. Ἐδῶ ἀναγράφομεν κατάλογον ὁμαλῶν ῥημάτων διὰ νὰ γυμνάζεται ὁ μαθητὴς ἐφαρμοζών αὐτὰ εἰς ὅλους τοὺς προεκτεθειμένους κανόνας. Διὰ τοῦτο παρεκτός τῶν εὐχρηστοτάτων πρωτοτύπων, συμπαραλάβομεν πολλὰ ἐκ τῶν συχνάκις ἀπαντωμένων παραγῶγων.

β'. Περὶ παντὸς ῥήματος, τοῦ ὁποίου τίθεται ἐνταῦθα μόνον ὁ ἐνεστώς, πρέπει νὰ ἐκλάβῃ ὁ μαθητὴς, ὅτι ὅλος ὁ σχηματισμὸς τοῦ γίνεται εὐκόλως κατὰ τοὺς κανόνας. Ὅταν δὲ εἰς ῥημὰ τι προστίθεται, φέρ' εἰπεῖν Ἀόριστος β'. ἐννοεῖται μόνον περὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορίστου (καὶ μέσου. Ὁ δὲ παθητικὸς Ἀόριστ. καὶ ὁ ἐνεργητ. Παρακείμενος πρέπει νὰ σχηματισθῶσι κατὰ τὸν τύπον τοῦ τύπτω μὲ τοὺς κανόνας.

γ'. Ὅπου σημειοῦνται Ἀόρ. β'. παθητ. πρέπει νὰ σχηματισθῇ καὶ ὁ παθητ. α. Ἀόρ. ἐπειδὴ συχνάκις ἀπαντᾶται ὁ τύπος τοῦ α. μετὰ τοῦ β'. Ἀορίστου· καὶ τὰ ῥήματα, εἰς τὰ ὁποῖα εἶναι πάντῃ ἄχρηστος ὁ α, δὲν δύνανται νὰ διορισθῶσι μὲ ἀσφάλειαν.

δ'. Ὁ ἐνεργητ. Παρακ. ῥήματων τινῶν εἶναι ἄχρηστος· ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδὲ τοῦτο διορίζεται μὲ ἀσφάλειαν, πρέπει νὰ σχηματισθῇ εἰς ὅλα ὁ ἐνεργ. Παρακείμενος καὶ ἀπ' αὐτοῦ νὰ παραχθῇ ὁ παθητικὸς.

ε. Τὸν σχηματισμὸν τοῦ παθητικοῦ ἐμπορεῖ ὁ μαθητὴς νὰ γυμνάζεται καὶ εἰς ἀμετάβατα ῥήματα, ἐπειδὴ ὑπάρχουσι συντάξεις, ὅπου εὐρίσκονται εὐχρηστα τὰ τρία πρόσωπα τοῦ ἀμεταβάτου καὶ παθητικῶς.

ς'. Νὰ σχηματίζωσιν ὁμοῦς τὸ Μέσον καὶ εἰς ῥήματα, ὅπου δὲν εἶναι εὐχρηστον, ἤθελε εἶσθαι ἀνωφελὲς, ἄσκησις εἰς τὸ νὰ βαρβαρίζωσι. Διὰ νὰ τὸ μεταχειρίζονται λοιπὸν ἀσφαλῶς καὶ ὠφελίμως, ἐσημειώσαμεν εἰς ποῖα ῥήματα εἶναι μόνον εὐχρηστον. Σημειόνομεν μόνον, ὅτι τινῶν ῥημάτων μόνον τὰ σύνθετα ἔχουσι τὸ Μέσον, τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς εὐρίσκου-
ν εἰς τὰ Λεξικά· διὰ γύμνασιν ὁμοῦς δύνανται νὰ τὸ σχηματίζωσιν καὶ ἐν τὰ ἀπλά. — Ὅπου εὐρίσκεται γραμμένον μόνον ΜΕΣ ὁ μέσος Ἀόριστος καὶ Μέλλων σχηματίζονται κανονικῶς ἐκ τῶν ἐνεργητικῶν τοῦ ῥήματος χρόνων.

ζ'. Ὡς ὁμαλὰ ἐκλαμβάνονται ὅλα τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων τύποι τινὲς σχηματίζονται κανονικῶς χωρὶς νὰ παρατηρῶμεν τὴν ἀνωμαλίαν τῆς σχημασίας των. Διὰ τοῦτο εὐρίσκονται εἰς τὸν κατάλογον ὅχι μόνον τὰ ἀπο-

θετικά τῶν παθητικῶν καὶ μέσων τύπων, ἀλλὰ καὶ ῥήματα, τῶν ὁποίων χρόνοι τινὲς παραλλάσσουσιν ἀπὸ τὸ θέμα κατὰ τὴν σημασίαν· ἀλλὰ τοῦτο σημειώνεται εἰς τὰς ἀξιολογότητας περιπτώσεις.

ή. Ὁσάκις μετὰ τὸ ἐνεργητ. εἶναι εὐθὺς σημειωμένον — Μέσ. μέλλ. — Δεικνύει, ὅτι τὸ ῥῆμα κατὰ τὸν (§. 159, δ'). ἔχει μέλλοντα μέσον, ἐὰν καὶ μὲ σημασίαν ἐντελῶς ἐνεργητικὴν ἢ οὐδετέραν.

θ'. Ἡ φράσις — Παθητ. λαμβάνει σ — φανερώνει πάντοτε Παρακείμεν. καὶ Ἀορ. ἄ. τίθεται ὅμως εἰς ῥήματα, ὅπου δὲν ἐννοεῖται καθ' ἑαυτὴν ἡ πρόσληψις.

Ἀγάλλω, στολίζω, τιμῶ. — ΜΕΣ, καυχώμαι, ὑπερηφανεύομαι.

ἀγγέλλω, εἶδω ἀγγελίαν. — ΜΕΣ. Ἀδριστ. β'. ἐνεργ. καὶ Μέσ. εἶναι σπαιώως εὐχρηστοί.

ἀγίζω, συνάζω. — Ἀναδιπλ. Ἀττικ. = ΜΕΣ.

ἄγχω, πνίγω μεταβ. — ΜΕΣ. ἀμετ.

ἄδω, συναίρ. ἐκ τοῦ αἰδῶ. ψάλλω. Μέσ. μέλλ.

ἀθροίζω, συνάζω.

ἀθύρω, παίζω.

αἰκίζω, κακοποιοῦ σωματικῶς.

αἰνίσσομαι, ττομαι. Ἀποθ. Μέσ. κρύπτω ἐννοίαν τινὰ ὑποκάτω εἰς λόγον τινὰ, ὅστις λέγεται ἀνιγίμα.

αἶρω, σηκώνω. Ζήτ. §. 140 Σημ. ἄ, καὶ Πρβ. ἀνώμαλ. — ΜΕΣ.

αἶσσω, ἐνεργ. καὶ ἀποθετ. παθητ. πηδῶ, σπεύδω. Ἀττ. ἄττω ἢ ἄττω.

αἰσχύνομαι, ἐντροπιάζω. Παθητ. ἐντροπιάζομαι. Ζήτ. §. 140.

αἶω, ἀκούω. Μόνον ἐνεστ. καὶ παρατ. — Αὐξήσ. Ζήτ. §. 99.

ἀκούω. Μέσ. μέλλ. — Παρακ. ἀκήκοα. Ὑπερσυντ. ἡκηκόειν (§. 120 γ'). — Παθητ. λαμβάνει σ. Παρακ. παθητ. χωρὶς ἀναδιπλασιασμοῦ.

ἀλαλάζω, φωνάζω μὲ χαράν. Μέλλ. ξω (§. 111, ε. Σημ.)

ἀλειφω. — Παρακ. (§. 119.) — ΜΕΣ

ἀλλάσσω, ττω, ἀλλάζω. — Παθητ. Ἀορ. β'. ἄλλομαι. Ἀποθ. Μέσ. πηδῶ (§. 140, Σημ. ἄ.)

ἀμβλύνω, κάμνω ἀμβλύ.

ἀμείβω, ἀλλάζω. — ΜΕΣ.

ἀμέλγω, ἀρμέγω.

ἀμύνω, φυλάττω τινὰ ἀπὸ κακοῦ. — Παρακ. παντελῶς ἄχρηστος. ΜΕΣ.

ἀναινοίμαι (δὲν εἶναι σύνθετον). Ἀποθ. Μέσ. ἀποφeyώγω, δὲν δέχομαι· ἔχει ἀκόμη μόνον Ἀορ. ἄ, ὅστις λαμβάνει ἡ, ἡνῆνато.

ἀνύω, τελειώνω (§. 112 δ.) Παθητ. λαμβάνει σ. — ΜΕΣ.

ἀπολαύω. ἔχει τὴν αὐξήσιν ἔσωθεν τῆς προθέσεως, μ' ὅλον ὅτι τὸ ἀπλοῦν εἶναι ἄχρηστον (§. 106. ἄ.)

ἄπτω, ἀνάπτω.

ἄπτω, συνάπτω εἰς ἓν. — ΜΕΣ. αἰσθάνομαι τι μὲ τὴν ἀφῆν, ἡ πιάνω.

ἄρδω, ποτίζω. Παθητ. μέχρι παρατατικῶ. ἀρμόττω καὶ ἀρμόζω. — ΜΕΣ.

ἀρπάζω, ἀρπάσσω κτλ. ἡρπάσθην μὴ ἀττικῶς ἀρπάζω κτλ. ἡρπάγην (§. 110. Σημ.). Τὸ δεύτερον μένει εἰς τὴν ὀμιλουμένην γλῶσσαν.

ἀρύω, ἐκβάλλω ὕδωρ, σχηματίζεται ὡς τὸ ἀνύω. — ΜΕΣ.

ἄρχω, ἐξουσιάζω. — ΜΕΣ. ἀρχίζω.

ἀσπάζομαι, Ἀποθ. Μέσ.

ἀσπαίρω, χυδ. σπαρταρῶ.

ἀστράπτω.

Βαδίζω, περιπατῶ, ὑπάγω. Μέσ. μέλλ. βάπτω, χυδ. βουτῶ. Χαρακτ. φ. — Παθ.

Ἀορ. β'.

βαστάζω, Μ. ἄσω. Ἄλλ' εἰς τὸ παθητ. λαμβάνει τὸ δεύτερον χαρακτηριστικόν — γμαι, χθην (§. 110. Σημ.)

βδάλλω, βυζάνω.

βήσσω, βήττω, βήχω καὶ βηγῶ κοινῶς. βιάζομαι. Ἀποθ. Μέσ. Κ. βιάζω Παθ.

Ζήτ. §. 159

βλάπτω. Χαρακτ. β'. Παθ. Ἀορ. β'.

βλέπω. Παθ. Ἀορ. β'. §. 137.

βλύζω, Κ. ἀναβλύζω καὶ ἀναβρύω.

βουλεύω. — ΜΕΣ.

βράζω, βράσσω καὶ βράττω, Μέλλ. σω. Κ. βράζω.

βρέμω, ἡγῶ τι ὅμοιον τῆς βροντῆς μέχρι παρατατ.

βρέχω. Παθητ. μὲ Ἀορ. β'.

Γέμω, εἶμαι γεμάτος, μέχρι παρατατικ. γεύω, κάμνω τινὰ νὰ γευθῇ, νὰ αἰσθανθῇ τὴν γευτικὴν ποιότητα. — ΜΕΣ.

γλύφω, σκαλίζω λίθον, ξύλον κτλ. Αὐξήσ. τοῦ παρακ. γέλυμαι καὶ ἐγλυμμαι Πρβ. §. 116 γ'.

γνωρίζω. Αὐξήσ. §. 116 γ'.

γράφω. Παθ. Ἄορ. 6'. §. 137. — ΜΕΣ.
 Δακρύω.
 δανείζω. ΜΕΣ. λαμβάνω δανεικά.
 δέρω, ἐκδέρω. Κυδ. γδέρνω — Παθητ.
 Ἄορ. β'.
 δεσπόζω, ἐξουσιάζω.
 δέω, καταβρέχω, μοσχεύω.
 δέχομαι Ἀποθ. Μέσ. — Παθ.
 δικάζω, κρίνω ὡς δικαστής. — ΜΕΣ
 διώκω (δὲν εἶναι σύνθετον).
 δουλεύω.
 δρέπω, κόπτω ἄνθη κτλ. — ΜΕΣ.
 εἰθίζω, συνειθίζω τινὰ ἐνεργ. Αὔξηση. εἰ.
 εἰκάζω, συμπεραίνω πιθανῶς. Αὔξηση. §.
 106.
 εἶκω, ἐνδίδω, ὑποτάσσομαι. Αὔξηση. §.
 104. — Δὲν πρέπει νὰ συγχυθῇ μετὰ
 τὸ ἀνώμαλον εἶκω.
 εἶργω, ἐκκληίω. Αὔξηση. §. 104. Ζήτ.
 καὶ §. 142.
 ἐλέγχω, ἀντιλέγω, ἀναιρῶ. — Ἀναδιπλ.
 ἤττικος. — Παρακ. Παθητ. Ζήτ. §.
 132. Σημ.
 ἐλίσσω, ττω, τυλίγω. Αὔξηση. εἰ, — Πα-
 ρακ. ἐνεργ. δὲν ὑπάρχει. Παρακ. παθ.
 ἐλίσσονται καὶ ἐλήλιγμαι. — ΜΕΣ.
 ἔλκω, σύρω — Αὔξηση. εἰ — ΜΕΣ.
 ἐλπίζω.
 ἔλπω κάμνω τινὰ νὰ ἐλπίξῃ. ἔλπομαι δὲ,
 ἐλπίξω ἐγώ. Παρεκτός ἐνεστ. καὶ πα-
 ρατ. ἔχει καὶ παρακ. καὶ ὑπερσ. ἔολ-
 πα, ἐώλπειν (§. 104. Σημ.) μετὰ δύνα-
 μιν ἐνεστ. καὶ παρατ. ἐλπίξω, ἤλπιζα.
 ἐορτάζω. Αὔξηση. §. 102.
 ἐπείγω (δὲν εἶναι σύνθετον), ταχύνω,
 ἀναγκάζω τι νὰ τελειωθῇ. Παθ. ἀντι-
 σπεύδω, τρέχω.
 ἐπιτηδεύω, κάμνω τι ἐπιμελῶς. Αὔξηση.
 §. 106. 6'.
 ἐργάζομαι Ἀποθ. μέσ. Αὔξηση. εἰ. Παθ.
 ἐρείδω, στηρίζω. — Ἀναδιπλ. ἤττικ. —
 ΜΕΣ.
 ἐρέσσω, ττω, κωπηλατῶ. Μέλλ. σω.
 ἐρεύγω, ἐκπτύω — Ἄορ. 6'. — Μέσος.
 ἐρίζω, λογομαχῶ, ἀμιλλώμαι Ἀναδιπλ.
 ἤττικ.
 ἐρμηνεύω. ἐξηγῶ.
 ἐρπω, ὑπάγω τῆς κοιλίας. Κ. Αὔξηση. εἰ.
 ἐτάζω, συνήθως ἐξετάζω.
 εὐθύνω, ἰσάζω.
 εὐχόμαι, Ἀποθ. Μέσ. παρακαλῶ τὸν θεόν.
 Αὔξηση. Ζήτ. §. 103.
 ἥδω, χαροποιῶ ἥδομαι, χαίρω.
 ἥκω, ἔρχομαι ἢ ἤλθον Ἄορ. καὶ Πα-
 ρακ. δὲν ἔχει.
 θάλλω, ἐκβάλλω, ἐκφύω φύλλα ἢ ἄνθη.
 Παρακ. β'.
 θάλλω, θερμαίνω.

θάπτω, Χαρακτ. φ. — Παθητ. Ἄορ. β'.
 — ἐτάφην. §. 180.
 θαυμάζω. Μέσ. μέλλ.
 θέλω, μαγεύω.
 θερίζω.
 θήγω, ἀκονῶ, δέυνω.
 θλίβω Κυδ. ζουλώ. — Παθητ. Ἄορ. β'.
 §. 137.
 θραύω, τσακίζω. — Παθητ. λαμβάνει σ.
 θρύπτω, συντρίβω. Χαρακτ. φ. — Παθ.
 Ἄορ. β'. ἐτρύφην §. 180.
 θύω. Ζήτ. ἀνώμαλα.
 ἰδρύω, καθίζω, στήνω. — ΜΕΣ.
 ἰθύνω, ἰσάζω.
 ἰκετεύω, παρακαλῶ.
 ἰμάσσω, μαστίζω. μέλλ. σω.
 ἰμείρω. Ἐνεργ. καὶ Ἀποθ. παθητ. ἐπι-
 θυμῶ.
 ἰππεύω, ὑπάγω καθάλαρξας.
 ἰσχύω, δύναμαι, ἔχω ἐξουσίαν.
 καθαίρω, (δὲν εἶναι σύνθετον). καθαρίζω
 — Ἄορ. 4. λαμβάνει η. — ΜΕΣ.
 καίνω, φονεύω — Ἄορ. β'. — παρακ. δὲν
 ὑπάρχει. Παθητ. μόνον ἐνεστ. καὶ
 παρατ.
 καλύπτω, σκεπάζω, κρύπτω. — ΜΕΣ.
 κάμπτω, καμπυλώνω, λυγίζω. Παθητ.
 παρακ. Ζήτ. §. 132. Σημ.
 κείρω, κουρεύω. — Παθητ. Ἄορ. β'. —
 ΜΕΣ.
 κελεύω, προστάζω. Παθητ. λαμβάνει σ.
 κήδομαι, φροντίζω, μέχρι παρατατικού.
 κήδω (κάμνω τινὰ ἐμφροντιν, τὸν στενο-
 χωρῶ, τὸν βλάπτω). Παρακ. β'. κέ-
 κηδα' μέλλ. κεκαδήσομαι (ἰλ. θ.
 153) μετὰ βραχὺ α. Προστ. Μέσ. Ἄορ.
 κήδεσαι ἀντί-ησαι.
 κηρύσσω, ττω, κάμνω γνωστόν.
 κινδυνεύω.
 κλάζω, φωνάζω Χαρακτ. γγ. §. 110.
 γ'. Σημ. παρακ. κέκλαγα.
 κλείω. Παθητ. ποτὲ μὲν λαμβάνει σ.
 ποτὲ δὲ ὄχι.
 κλέπτω. μέσ. μέλλ. — παραγ. §. 118
 Σημ. 4. Παθητ. Ἄορ. β'.
 κλίνω §. 140. ἢ. Παθητ. Ἄορ. 4. καὶ β'.
 ΜΕΣ, σπάνιον.
 κλύω, καταβρέχω.
 κνίζω, τσουκνίζω, κάμνω φαγούραν εἰς
 μέρος τι χυδ.
 κολάζω, τιμωρῶ. μέσος μέλλ.
 κολούω, πηρόνω, βαρβ. σακατεύω Παθ.
 καὶ μετὰ σ καὶ χωρὶς.
 κομίζω. φέρω. μέσ. λαμβάνω.
 κονίω, κονιορτίζω, (κονίω, κελόνικα).
 κύπτω — παρακ. 4. (ποιητ. παρακείμεν.
 β'.) — παθ. Ἄορ. 6. ΜΕΣ.
 κράζω. χαρακτ. γ'. — παρακ. κέκραγα.

θετικά τῶν παθητικῶν καὶ μέσων τύπων, ἀλλὰ καὶ ῥήματα, τῶν ὁποίων χρόνοι τινὲς παραλλάσσουσιν ἀπὸ τὸ θέμα κατὰ τὴν σημασίαν· ἀλλὰ τοῦτο σημειοῦνται εἰς τὰς ἀξιολογωτάτας περιπτώσεις.

ή. Ὅσκις μετὰ τὸ ἐνεργητ. εἶναι εὐθὺς σημειωμένον — Μέσ. μέλλ. — Δεικνύει, ὅτι τὸ ῥήμα κατὰ τὸν (§. 159, δ') ἔχει μέλλοντα μέσον, εἴαν καὶ μὲ σημασίαν ἐντελῶς ἐνεργητικὴν ἢ οὐδετέραν.

θ'. Ἡ φράσις — Παθητ. λαμβάνει σ — φανερόναι πάντοτε Παρακείμε. καὶ Ἀόρ. ἀ. τίθεται ὁμῶς εἰς ῥήματα, ὅπου δὲν ἐννοεῖται καθ' ἑαυτὴν ἢ πρόσληψις.

Ἀγάλλω, στολίζω, τιμῶ. — ΜΕΣ, καυχῶμαι, ὑπερφηρανεύομαι.

ἀγγέλλω, εἶδω ἀγγελίαν. — ΜΕΣ. Ἀόριστ. β'. ἐνεργ. καὶ Μέσ. εἶναι σπανίως εὐχρηστοί.

ἀγείρω, συνάζω. — Ἀναδιπλ. Ἄτικ. — ΜΕΣ.

ἄγω, πνίγω μεταβ. — ΜΕΣ, ἀμετ.

ἄδω, συναίρ. ἐκ τοῦ αἰεῖδω· ψάλλω. Μέσ. μέλλ.

ἀθροίζω, συνάζω.

ἀθύρω, παίζω.

αἰκίζω, κακοποιοῦ σωματικῶς.

αἰνίσσομαι, ττομαι. Ἀποθ. Μέσ. κρύπτω ἐννοίαν τινὰ ὑποκάτω εἰς λόγον τινά, ὅστις λέγεται αἰνίγμα.

αἶρω, σηκώνω. Ζήτ. §. 140 Σημ. ἀ, καὶ Πρβ. ἀνώμαλ. — ΜΕΣ.

αἶσσω, ἐνεργ. καὶ ἀποθετ. παθητ. πηδῶ, σπείδω. Ἀττ. ἄττω ἢ ἄττω.

αἰσχύνω, ἐντροπιάζω. Παθητ. ἐντροπιάζομαι. Ζήτ. §. 140.

αἶω, ἀκούω. Μόνον ἐνεστ. καὶ παρατ. — Αὐξήσ. Ζήτ. §. 99.

ἀκούω. Μέσ. μέλλ. — Παρακ. ἀκήκοα. Ἰπερσυντ. ἡκηκόειν (§. 120 γ'). —

Παθητ. λαμβάνει σ. Παρακ. παθητ. χωρὶς ἀναδιπλασιασμόν.

ἀλαλάζω, φωνάζω μὲ χαράν. Μέλλ. ξω (§. 111, ε. Σημ.)

ἀλείφω. — Παρακ. (§. 119.) — ΜΕΣ ἀλλάσσω, ττω, ἀλλάζω. — Παθητ. Ἀόρ. β'.

ἄλλομαι. Ἀποθ. Μέσ. πηδῶ (§. 140, Σημ. ἀ.)

ἀμβλύνω, κάμνω ἀμβλύ.

ἀμείδω, ἀλλάζω. — ΜΕΣ.

ἀμέλγω, ἀρμέγω.

ἀμύνω, φυλάττω τινά ἀπὸ κακοῦ. — Παρακ. παντελῶς ἄχρηστος. ΜΕΣ.

ἀναινομαι (δὲν εἶναι σύνθετόν). Ἀποθ. Μέσ. ἀποφεύγω, δὲν δέχομαι· ἔχει ἀκόμη μόνον Ἀόρ. ἀ, ὅστις λαμβάνει η, ἡνῆντο.

ἀνύω, τελειώνω (§. 112. δ.) Παθητ. λαμβάνει σ. — ΜΕΣ.

ἀπολαύω. ἔχει τὴν αὐξησιν ἔσθθεν τῆς προθέσεως, μ' ὅλον ὅτι τὸ ἀπλοῦν εἶναι ἄχρηστον (§. 106. ἀ.)

ἄπτω, ἀνάπτω.

ἄπτω, συνάπτω εἰς ἓν. — ΜΕΣ. αἰσθάνομαι τι μὲ τὴν ἀφήν, ἢ πιάνω·

ἄρδω, ποτίζω. Παθητ. μέχρι παρατατικού, ἀρμόττω καὶ ἀρμόζω. — ΜΕΣ.

ἀρπάζω, ἀρπάσσω κτλ. ἡρπάσθην μὴ ἀττικῶς ἀρπάξω κτλ. ἡρπάγην (§. 110. Σημ.)

Τὸ δεύτερον μένει εἰς τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν.

ἀρύω, ἐκβάλλω ὕδωρ, σχηματίζεται ὡς τὸ ἀνύω. — ΜΕΣ.

ἄρχω, ἐξουσιάζω. — ΜΕΣ. ἀρχίζω.

ἀσπάζομαι, Ἀποθ. Μέσ.

ἀσπαίρω. χυδ. σπαρταρῶ·

ἀστράπτω.

Βαδίζω, περιπατῶ, ὑπάγω. Μέσ. μέλλ. βάπτω, χυδ. βουτῶ. Χαρακτ. φ. — Παθ.

Ἀόρ. β'.

βαστάζω, Μ. ἄσω. Ἀλλ' εἰς τὸ παθητ. λαμβάνει τὸ δεύτερον χαρακτηριστικόν — γίμαι, χθην (§. 110. Σημ.)

βδάλω, βυζάγω.

βήσσω, βήττω, βήγω καὶ βηγῶ κοινῶς. βιάζομαι. Ἀποθ. Μέσ. Κ. βιάζω Παθ.

Ζήτ. §. 159

βλάπτω. Χαρακτ. β'. Παθ. Ἀόρ. β'.

βλέπω. Παθ. Ἀόρ. β'. §. 137.

βλύζω, Κ. ἀναβλύζω καὶ ἀναβρύω.

βουλεύω, — ΜΕΣ.

βράζω, βράσσω καὶ βράττω, Μέλλ. σω. Κ. βράζω.

βρέμω, ἡχῶ τι ὅμοιον τῆς βροντῆς μέχρι παρατατ.

βρέχω. Παθητ. μὲ Ἀόρ. β'.

Γέμω, εἶμαι γεμάτος, μέχρι παρατατικ. γεύω, κάμνω τινά νά γευθῇ, νά αἰσθανθῇ τὴν γευστικὴν ποιότητα. — ΜΕΣ.

γλύφω, σκαλίζω λίθον, ξύλον κτλ. Αὐξήσ. τοῦ παρακ. γέγλυμμαι καὶ ἐγλυμμαι Πρβ. §. 116 γ'.

γνωρίζω. Αὐξήσ. §. 116. γ'.

γράφω. Παθ. Ἀόρ. 6'. §. 137. — ΜΕΣ.
 Δακρύω.
 δανείζω. ΜΕΣ. λαμβάνω δανεικά.
 δέρω, ἐκδέρω. Κυδ. γδέρνω — Παθητ.
 Ἀόρ. β'.
 δεσπόζω, ἐξουσιάζω.
 δεύω, καταβρέχω, μοσχοεύω.
 δέχομαι Ἀποθ. Μέσ. — Παθ.
 δικάζω, κρίνω ὡς δικαστής. — ΜΕΣ
 διώκω (δὲν εἶναι σύνθετον).
 δουλεύω.
 δρέπω, κόπτω ἄνθη κτλ. — ΜΕΣ.
 εἰθίζω, συνειθίζω τινὰ ἐνεργ. Αὐξησ. εἰ.
 εἰκάζω, συμπεραίνω πιθανῶς. Αὐξησ. §.
 106.
 εἶκω, ἐνδίδω, ὑποτάσσομαι. Αὐξησ. §.
 104. — Δὲν πρέπει νὰ συγχυθῇ μὲ τὸ
 ἀνώμαλον εἶκω.
 εἶργω, ἐκκληίω. Αὐξησ. §. 104. Ζήτ.
 καὶ §. 142.
 ἐλέγχω, ἀντιλέγω, ἀναιρῶ. — Ἀναδιπλ.
 Ἁττικῶς. — Παρακ. Παθητ. Ζήτ. §.
 132. Σημ.
 ἐλίσσω, ττω, τυλίγω. Αὐξησ. εἰ, — Πα-
 ρακ. ἐνεργ. δὲν ὑπάρχει. Παρακ. πθ.
 ἐλγιγμαι καὶ ἐλγλιγμαι. — ΜΕΣ.
 ἔλκω, σύρω — Αὐξησ. εἰ — ΜΕΣ.
 ἐλπίζω.
 ἔλπω κάρνω τινὰ νὰ ἐλπίξῃ. ἔλπομαι δὲ,
 ἐλπιζῶ ἐγώ. Παρακτὸς ἐνεστ. καὶ πα-
 ρατ. ἔχει καὶ παρακ. καὶ ὑπερσ. ἔολ-
 πα, ἐώλπειν (§. 104. Σημ.) μὲ δύνα-
 μιν ἐνεστ. καὶ παρατ. ἐλπίζω, ἤλπιζα.
 ἐορτάζω. Αὐξησ. §. 102.
 ἐπείγω (δὲν εἶναι σύνθετον), ταχύνω,
 ἀναγκάζω τι νὰ τελειωθῇ. Παθ. ἀντί
 σπεύδω, τρέχω.
 ἐπιτηδεύω, κάρνω τι ἐπιμελῶς. Αὐξησ.
 §. 106. 6'.
 ἐργάζομαι Ἀποθ. μέσ. Αὐξησ. εἰ. Παθ.
 ἐρείδω, στηρίζω. — Ἀναδιπλ. Ἁττικ. —
 ΜΕΣ.
 ἐρέσσω, ττω, κωπηλατῶ. Μέλλ. σω.
 ἐρεύγω, ἐκπτύω — Ἀόρ. 6'. — Μέσος.
 ἐρίζω, λογομαχῶ, ἀμιλλώμαι Ἀναδιπλ.
 Ἁττικ.
 ἐρμηνεύω. ἐξηγῶ.
 ἐρπω, ὑπάγω τῆς κοιλάς. Κ. Αὐξησ. εἰ.
 ἐτάζω, συνήθως ἐξετάζω.
 εὐθύω, ισάζω.
 εὐχόμεαι, Ἀποθ. Μέσ. παρακαλῶ τὸν θεόν.
 Αὐξησ. Ζήτ. §. 103.
 ἥδω, χαροποιῶ ἥδομαι, χαίρω.
 ἤκω, ἔρχομαι εἰ ἤλθον. Ἀόρ. καὶ Πα-
 ρακ. δὲν ἔχει.
 θάλλω, ἐκθάλλω, ἐκφύω φύλλα ἢ ἄνθη.
 Παρακ. β'.
 θάλλω, θερμαίνω.

θάπτω, Χαρακτ. φ. — Παθητ. Ἀόρ. β'.
 — ἐτάφην. §. 180.
 θαυμάζω. Μέσ. μέλλ.
 θέλω, μαγεύω.
 θερίζω.
 θήγω, ἀκονῶ, δξύνω.
 θλίβω Κυδ. ζουλώ. — Παθητ. Ἀόρ. β'.
 §. 137.
 θραύω, τσακίζω. — Παθητ. λαμβάνει σ.
 θρύπτω, συντρίβω. Χαρακτ. φ. — Παθ.
 Ἀόρ. β'. ἐτρύφην §. 180.
 θύω. Ζήτ. ἀνώμαλα.
 ἰδρύω, καθίζω, στήνω. — ΜΕΣ.
 ἰθύνω, ισάζω.
 ἰκετεύω, παρακαλῶ.
 ἰμαίω, μαστίζω. μέλλ. σω.
 ἰμείρω. Ἐνεργ. καὶ Ἀποθ. παθητ. ἐπι-
 θυμῶ.
 ἰππεύω, ὑπάγω καθαλάρης.
 ἰσχύω, δύναμαι, ἔχω ἐξουσίαν.
 Καθαίρω, (δὲν εἶναι σύνθετον), καθαρίζω
 — Ἀόρ. 4. λαμβάνει η — ΜΕΣ.
 καίνω, φονεύω — Ἀόρ. β'. — παρακ. δὲν
 ὑπάρχει. Παθητ. μόνον ἐνεστ. καὶ
 παρατ.
 καλύπτω, σκεπάζω, κρύπτω. — ΜΕΣ.
 κάμπτω, καμπυλόνω, λυγίζω. Παθητ.
 παρακ. Ζήτ. §. 132. Σημ.
 κείρω, κουρεύω. — Παθητ. Ἀόρ. β'. —
 ΜΕΣ.
 κελεύω, προστάζω. Παθητ. λαμβάνει σ.
 κήδομαι, φροντίζω, μέχρι παρατατικού.
 κήδω (κάρνω τινὰ ἔμφροντιν, τὸν στενο-
 χωρῶ, τὸν βλάπτω). Παρακ. β'. κέ-
 κηδα· μέλλ. κεκαθήσομαι (ἰλ. θ.
 153) μὲ βραχὺ α. Προστ. Μέσ. Ἀόρ.
 κήδεσαι ἀντί—ῆσαι.
 κηρύσσω, ττω, κάρνω γνωστόν.
 κινδυνεύω.
 κλάζω, φωνάζω Χαρακτ. γγ. §. 110.
 γ'. Σημ. παρακ. κέχλαγκα.
 κλείω. Παθητ. ποτὲ μὲν λαμβάνει σ.
 ποτὲ δὲ ὄχι;
 κλέπτω. μέσ. μέλλ. — παραγ. §. 118
 Σημ. 4. Παθητ. Ἀόρ. β'.
 κλίνω §. 140. ἢ Παθητ. Ἀόρ. 4. καὶ β'.
 ΜΕΣ, σπάνιον.
 κλύζω, καταβρέχω.
 κνίζω, τσουκνίζω, κῆμνω φαγούραν εἰς
 μέρος τι χυδ'.
 κολάζω, τιμωρῶ μέσος μέλλ.
 κολούω, πηρόνω, βαρβ. σακατεύω Παθ.
 καὶ μὲ σ καὶ χωρίζ.
 κομίζω, φέρω μέσ. λαμβάνω.
 κονίω, κονιορτίζω, (κοίω, κελόνικα).
 κύπτω — παρακ. 4. (ποιητ. παρακείμε-
 β'.) — παθ. Ἀόρ. 6. ΜΕΣ.
 κράζω Χαρακτ. γ'. — παρακ. κέκραγ.

ἄδρ. β'. μετ' ὀλίγον μέλλων ἀντι-
ἐνεργητικοῦ μέλλοντος.
κράινω, ἐκτελῶ.
κρίνω. §. 140. ἡ. ΜΕΣ.
κρούω. Παθητ. λαμβάνει σ. — ΜΕΣ.
κρύπτω· χαράκτι. β'. — Παθητ. ἄδρ. ἄ.
καί β'. — ΜΕΣ.
κτάομαι. Ἀποθ. μέσ. ἀποκτῶ. παρακ.
κέκτημαι, ἔχω. Ὁ Πλάτων πρὸ φω-
νήεντος, ἔχει κέκτημαι, πρὸ δὲ συμ-
φώνου ἔκτῃμαι.
κτείνω. φωνεύω. §. 140. ἡ. ἄδρ. ἄ. καὶ
β'. παρακ. β'.
κτίζω.
κυλάω. παθητ. λαμβάνει σ.
Λέγω. ΜΕΣ. Ζήτ. τὸ ῥῆμα τοῦτο διὰ
τινας ἀνωμαλίας εἰς τὸν κατάλογον
τῶν ἀνωμάτων.
λείδω, ἐπιγύνω.
λείπω· ἄδρ. β'. παρακ. β'. — ΜΕΣ.
λέπω, Κ. ξεφλουδίζω. Παθ. ἄδρ. β'.
κατὰ §. 137.
λήγω, παύω.
λογίζομαι. Ἀποθετ. μέσ. λογαριάζω,
συμπεραίνω.
λουαίνω, διαφθείρω· ἄδρ. ἄ. λαμβάνει
η. — ΜΕΣ.
λύω. Ζήτ. ἀνώμαλα.
Μαίνομαι· Ἀποθ. παθητ. εἶμαι μανιακός,
παράφρων· — Ἄοριστ. β'. παθητ. —
μέσ. μέλ. β'. ἡ παθητ. μέλλ. β'. —
Τὸ ἐνεργητ. ἀπαντᾷται μόνον εἰς τὸ
σύνθετον, ἐκμαίνω, κάμνω παράφρο-
να· Ἄλλ' ὁ ἐνεργ. παρακ. μέμνηνα
ἀνέχει εἰς τὴν ἀμετάβλητον σημασίαν.
μαλάσσω, ττω, μαλακύνω.
μαραίνω· ἄδρ. ἄ. λαμβάνει η. — παθητ.
μαραίνομαι.
μεφόρομαι Ἀποθ. μέσ. κατηγορῶ, ψέγω.
μένω. Ζήτ. ἀνώμαλα ΜΕΣ.
μηνύω.
μελαίνω, μαυρίζω.
Νάσσω, ττω· μέλλ. ἔω, Ἄλλ' εἰς τὸ παθ.
λαμβάνει τὸν ἄλλον τύπον (σμαι,
σθην), §. 110. γ'. Σημ.
νέμω. Ζήτ. ἀνώμαλα.
νεύω, Κ. γνέφω.
νήχομαι, Ἀποθ. μέσ. κολουμῶ.
νίφω, χιονίζω·
νομίζω.
Ὀδύρομαι, Ἀποθ. μέσ. θρηνολογῶ·
οἰκτείρω, ἔλεω, συμπονῶ.
οἰμῶ, θρηνῶ, λέγων οἶμι §. 103. Σημ.
— μέσος μέλλ.
ὀκέλλω, ἀράζω εἰς τὴν ξηρὰν, μεταβ.
καὶ ἀμετάβ.
ὀνειδίζω, καταφρονῶ, ἀτιμάζω.
ὀξύω, ἀκονῶ, κάμνω ὀξύ. ἐρεθίζω.

ὀνομάζω.
ὀπλίζω. — ΜΕΣ.
ὀρέγω, ἐξαπλώνω, δίδω — ἀναδιπλ. Ἀτο-
τικ. — ΜΕΣ.
ὀρίζω, βάλλω ὄρια, περιορίζω, ἡ ἐξηγῶ
— ΜΕΣ.
Παιδεύω, ἀνατρέφω: — ΜΕΣ.
παίζω, μέλλ. παίζομαι καὶ παιζοῦμαι
§. 115. σημ. ἄδρ. ἐπαισα, παρακ.
παθητ. πέπαισμαι κτλ. §. 110. γ'.
σημ.
παίω. Ζήτ. ἀνώμ.
παλαίω. Παθητ. λαμβάνει σ.
πάλλω, σείω, ταραάζω. Παθητ. ἄδρ. β'.
πάσσω, πασπαλίζω· μέλλ. σω. — ΜΕΣ.
πατάσσω, κτυπῶ. — ΜΕΣ.
παύω ἄλλον· Παθητ. παύομαι ἄδρ. ἄ.
§. 136. γ'. ΜΕΣ.
πεῖθω, πληροφωρῶ. — Παθ. πιστεύω. —
Παρακ. β'. πέποιθα, θαρρῶ, ἐμπι-
στεύομαι εἰς τινα.
πείρω, τρυπῶ. Παθητ. ἄδρ. β'.
πέμπω, στέλλω. Παρακ. §. 118. σημ.
Παθητ. παρακείμ. §. 132. Σημ. —
ΜΕΣ.
πένομαι, εἶμαι πένης· μέχρι παρατ.
περαίνω, τελειώνω — ἄδρ. ἄ. §. 140.
γ'. Σημ. ΜΕΣ.
πιέζω, καταθλίβω, ζουλώ. χυδ.
πιστεύω.
πλάζω, περιφέρω ἐδῶ κ' ἐκεῖ· Χαρακ.
γγ. §. 110. Σημ. Παθητ. περιπλα-
νῶμαι.
πλέκω, Παθ. ἄδρ. β'. ΜΕΣ.
πλάσσω, ττω, μ. σω, Κ. πλάθω. —
ΜΕΣ.
πλύνω, §. 140. ἡ.
πνίγω, μέσ. μέλ. Παθητ. ἄδρ. β'. §
137.
πορεύω, φέρω, ὀδηγῶ. Παθητ. ἡ μέσ.
ὀδοιπορῶ, ταξειδεύω.
πορίζω, δίδω· ΜΕΣ. ἀποκτῶ.
πράσσω, ττω, κάμνω εὐρίσκομαι, ἡ
διάκειμαι. Ἐχει πανταχοῦ μακρὸν α.
Παρακείμενος ἄ. ἔχω πεπραγμένον,
παρακείμ. β'. πέπραγα, διακείμαι,
εἶμαι καλὰ ἡ κακὰ — ΜΕΣ.
πρέπω, μόνον ἐνεργ.
πρίω, πριονίζω. Παθ. λαμβάνει σ.
πταίω. Παθητ. λαμβάνει σ.
πτήσσω, συστέλλομαι πρὸς τὰ κάτω.
πτίσσω, μέλλ. σω, κοπανίζω.
πτύσσω, διπλώνω. — ΜΕΣ.
πτύω. Παθητ. λαμβάνει σ.
πύθω, σαπίζω. Παθητ. σαπίζομαι, σή-
πομαι
ῥάπτω, §. 110. ἄ.
ρίπω, κλίνω, πλαχιάζω.

ῥίπτω, 7ῆτ. ἀνώμαλα.

Ξαίνω (ἐπὶ τῶν σκυλίων ὅταν κολακευτῶς γλείφωσι τὸν κύριόν των). μόνον ἑνεργ. ὁ ἀόρ. ἀ. λαμβάνει η σαίρω, φρουκαλῶ (ἐκ τοῦ φοροκαλῶ) ἀοριστ. λαμβάνει η. Ἄλλ' ὁ β'. παρακ. σέσηρα ἀντὶ ἐνεστώτος λαμβάνει τὴν χωριστὴν σημασίαν γελῶ στραβόνων καὶ πλατύνων τὸ στόμα.

σαλπίζω, χαρακτ. γγ. §. 110. γ' Σημ. σείδομαι, Ἀποθ. μέσ.

σεῖω. Παθ. λαμβάνει σ. — ΜΕΣ.

σήγω, σαπίζω. — Παθητ. σαπίζομαι, ἔχει ἀοριστ. β'. εἰς τὸ ὅποιον ἀνήκει καὶ ὁ β'. παρακ. σέσηπα.

σίνομαι, βλάπτω.

σκέπτω, χαρακτ. φ. παθ. ἀόρ. β'.

σκέπω, σκεπάζω.

σκέπτομαι. Ἀποθ. μέσ. κυττάζω, συλλογίζομαι.

σκαυάζω, ἐτοιμάζω. — ΜΕΣ.

σκήπτω, ἑνεργ. καὶ μέσ. στηρίζω ἐμαυτὸν, στηρίζομαι.

σκόπτω, περιπαίζω, καταγελῶ.

σπεύρω. Παθ. ἀόρ. β'. — ΜΕΣ.

στενὸν ταῦτ. τοῦ λείβω, ἐπιχύνω §. 111. δ'. Σημ. — ΜΕΣ.

σπεύδω, ὑπάγω σπουδαστικά, ταχέως.

σπουδάζω, μέσ. μέλλ.

στάζω, μέλ. ξω, §. 110. γ'. Σημ.

στέγω, σκεπάζω.

στείβω, πατῶ — Παθ. ἀόρ. β'.

στείγω, περιπατῶ. ἀόρ. ἀ. καὶ β'.

στέλλω. Παθ. ἀόρ. ἀ καὶ β'. — ΜΕΣ.

στενὸν, στενάζω. μέχρι παρατατ.

στενάζω, μέλ. ξω, §. 110. γ'. Σημ.

στέργω, ἀγαπῶ, εἶμαι εὐχαριστημένος — παρακ. β'.

στέφω, στεφανώνω. — ΜΕΣ.

στηρίζω, στερεόνω. μέλ. ξω. §. 110. γ'. Σημ. — ΜΕΣ.

στοιχάζομαι, Ἀποθ. μέσ. εἰκάζω, συμπεραίνω.

στρατεύω. Ἐνεργ. καὶ Μέσ. ὑπάγω εἰς πόλεμον.

στρέφω. παρακ. ἔστροφα. Τὰ ἄλλα Ζητ. §. 131. καὶ §. 136. Σημ. Παθητ.

ἀόρ. ἀ. καὶ β'. ΜΕΣ.

συρίζω. §. 110. σημ.

σύρω. Παθητ. ἀόρ. β'. — ΜΕΣ.

σφάλλω, ἀπατῶ. — Παθητ. ἀόρ. β'.

σφάττω, σφάζω. — Παθ. ἀόρ. β'.

σφίγγω. Παθητ. Παρακ. Ζητ. §. 132. Σημ.

σφύζω, κυτπῶ (ἐπὶ τοῦ σφυγμοῦ) μέλ. ξω. §. 110. γ'. Σημ.

σχιζῶ.

σχολάζω, κάθηται ἀργός.

(ΓΡΑΜΜ. ΚΟΓΜΑ).

Ταράσσω, ττω, ἐνοχλῶ — ΜΕΣ.

τάσσω, τάττω, βάλλω εἰς τάξιν. Παθ. ἀόρ. ἀ. καὶ β'. — ΜΕΣ.

τέγγω, βρέχω, μοσχεύω.

τείνω, τεντόνω. §. 140. ἡ.

τεκμαίρω, περιορίζω. ἀόρ. ἀ. λαμβάνει η — ΜΕΣ. ἀποδεικνύω, συμπεραίνω.

τεκταίνω, οἰκοδομῶ. ἀόρ. ἀ. λαμβάνει η. τέλλω, ἀρχαία λέξις ἀπαντωμένη κυρίως εἰς τὰ σύνθετα. οἶον, ἐπιτέλλω. ἀναβιδάζω. ἀνατέλλω ἀμετ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου, ὅταν ἐκβαίη ἐκ τοῦ ὀρίζοντος §. 140. γ. — ΜΕΣ.

τεύγω, κάμνω, κατασκευάζω §. 132.

Πρὸς εἰς τὰ ἀνώμαλα Τυγχάνω.

τήχω, ἀπαλύνω, γωνεύω. Παθ. ἀόρ. β'. ὅπου ἀνήκει καὶ ὁ β'. παρακείμενος, τέτρηκα.

τίλλω, μαδῶ. §. 140. γ'. — ΜΕΣ.

τίω. Ζητ. ἀνώμαλα.

τινάσσω, τινάζω. — ΜΕΣ.

τρέμω. μέχρι Παρατατικού.

τρέπω, στρέφω ταυτ. §. 118 Σημ. ἀ. §. 131. κ. §. 136. Σημ. — Ὁ ἀόρ. β'. ἔχων παθητικὴν σημασίαν καὶ ΜΕΣ εἶναι ὁ εὐχρηστότατος.

τρέφω, μέλλ. θρέψω κτλ. §. 180. Παρακ. τέτροφα — Παθ. παρακείμ. τέθραμμαι τεθράφθαι, ἀόρ. β'. ἐτράφην σπανίως ἀόρ. ἀ. ἐθρέφθην. Μέσ. μέλ. με παθητικὴν σημασίαν. — ΜΕΣ.

τρίβω. Παθ. ἀόρ. β'. §. 137.

Ἵθρίζω, κακολογῶ, καταφρονῶ.

ὑπαίνομ. ἀόρ. ἀ. λαμβάνει η.

ὑώ, βρέχω. Παθ. λαμβάνει σ.

φαίνω, δεικνύω. — Παθητ. με μέσ. μέλ.

Παρακ. ἑνεργ. β'. καὶ παθητ. ἀόρ. β'. ἔχουσιν ἀμετάβατον σημασίαν φαίνονται.

φαρμάσσω, ττω, ἰατρεύω με φάρμακα, ἱατρικά.

φείδομαι. ἀποθετ. μέσ. Κ. ἀκριβεύομαι. φεύγω, Μέλ. φεύξομαι καὶ φευξοῦμαι.

§. 115. Σημ. — ἀόρ. β'. — Παρακ. Παθητ. §. 132.

φθείρω, Κ. χαλνῶ, — παρακ. β'. — Παθ. ἀόρ. β'.

φλέγω, καίω μεταδατ. — Παθ. ἀόρ. β'. §. 137.

φράζω, λέγω, φανερόνω — ΜΕΣ.

φράσσω, ττω, περιχλείω. — Παθητ. ἀόρ. β'. — ΜΕΣ.

φροντίζω.

φρύγω, ἔχραινω εἰς πῦρ ἢ εἰς τὸν ἥλιον — Παθ. ἀόρ. β'. §. 137.

φυλάσσω, ττω. — ΜΕΣ.

φύρω, ζυμώνω. Μέλλ. φύρω §. 140. Σημ. β'.

φυτεύω.
Χαρίζομαι· ἀποθ. μέσ. κάμνω χάριν.
χορεύω.
Ζηρίζω, χρειάζομαι· μέχρι παρατατικ.
Πρβ. ἀνώμ. Χράω.
γρίω, παθητ. λαμβάνει σ. — ΜΕΣ.
Υάλλω, κρούω τὴν κιθάραν, τραγουδῶ.
ψάύω, ἐγγίζω, πιάνω.—Παθ. λαμβάνει σ.

ψεύδω. ΜΕΣ. ἀπατῶ, λέγω ψεύματα.
ψέγω.
ψηρίζω, ἀριθμῶ, λογαριάζω. ΜΕΣ. ἀποφασίζω διὰ ψήφων.
ψύγω. Ζήτ. ἀνώμ.
ὠδίνω, πάσχω πόνους κοιλίας διὰ νὰ γεννήσω.

§. 153. Κατάλογος περισπωμένων ρημάτων.

Ἡ χρῆσις αὐτοῦ εἶναι ὅμοια μὲ τὴν τοῦ προηγουμένου.

ἁγαπάω.
ἄγνοεω, δὲν γινώσκω. Μέσ. μέλ.
ἀδικέω.
αἰδέομαι. ἀποθ. Παθητ. καὶ Μέσ. ἐντρέπομαι. μέλλ. ἔσομαι — Παθητ. λαμβάνει σ.
αἱματώω, αἱματόνω.
αἰρέω. Ζήτ. ἀνώμαλα.
αἰτέω, ζητῶ. — ΜΕΣ.
αἰτίζομαι. ἀποθετ. μέσ. κατηγορῶ ὡς αἴτιον.
ἀκέομαι, ἀποσετ. μέσ. ἰατρεύω· μέλλ. ἔσομαι — Παθ. λαμβάνει σ.
ἀκολουθέω.
ἀκριβόω, γινώσκω ἐντελῶς.
ἀλλάομαι· ἀποθ. μέσ. περιπλανῶμαι.
ἀλγέω, πονῶ.
ἀκροάομαι· ἀποθ. μέσ. ἀκούω.
ἀλέω, ἀλέθω, κοπανίζω· φυλάττει τὸ ε εἰς τὴν κλίσιν. — ἀναδιπλάσ. ἀττ. — Παθ. λαμβάνει σ.
ἀλοάω. ἀλωνίζω §. 112.
ἀμάω, θερίζω, — ΜΕΣ.
ἀμοισθεῖναι, ἀντιλέγω, ἑτεροφρονῶ — αὖξ. ἔξωθεν.
ἀνιάω (δὲν εἶναι σύνθετον). — Παθ. μὲ Μέσ. μέλ. ἀνιάομαι. λυποῦμαι.
ἀξιώω. ἀξιώνω.
ἀπαντάω, Μέσ. μέλ. — αὖξησ. ἔσωθεν
ἀπατάω (δὲν εἶναι σύνθετον).
ἀπειλέω (δὲν εἶναι σύνθετον), φοβερίζω.
ἀράομαι, ἀποθετ. μέσ. παρακαλῶ τὸν θεόν.
ἀριθμέω = ΜΕΣ.
ἀρκέω, εἶμαι ἀρκετός. — ε εἰς τὴν κλίσιν. — Παθητ. (μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν) λαμβάνει σ.
ἀρνέομαι, ἀποθ. μέσ.
ἀρόω, Κ. ὀργάνω, λαμβάνει σ εἰς τὴν κλίσιν — ἀναδίπλ. ἀττικ. παθητ. χωρίς σ.—φυλάττει τὸ ο εἰς τὴν κλίσιν.
ἀρτάω, κρεμῶ, καρφώνω, στέρεά — ΜΕΣ.
ἀσκέω, γυμνάζω.
αὐλέω, παίζω τὸν αὐλόν.
Βιῶω, Ζήτ. ἀνώμ.

βοάω, φωνάζω §. 112. Μέσ. μέλ.
βουκολέω, βόσκω μεταβατ.
βροντάω.
Γελάω, Μέσ. μέλ. βραχὺ α εἰς τὴν κλίσιν. Παθ. λαμβάνει σ.
γεννάω — ΜΕΣ.
Δαπανάω, Ἐνεργ. καὶ Ἀποθ. Παθητ. ἐξοδεύω.
δεξιόομαι, Ἀποθ· Μέσ. χαιρετῶ μὲ τὴν δεξιὰν χεῖρα.
δέω. Ζήτ. ἀνώμ.
δηλέω, βλάπτω, φθείρω — ΜΕΣ.
δηλώω, φαγερόνω.
δαιτάω (δὲν εἶναι σύνθετον), εἶμαι αἰρετός κριτής. Παθητ. ζῶ, διατρέφω — αὖξ. Ζήτ. §. 105. β'.
διακονέω (δὲν εἶναι σύνθετον), ὑπηρετῶ, αὖξ. §. 105. β'. ΜΕΣ. ταυτόσημον.
δράω, πράττω — διάφορον τοῦ ἀνωμάλου διδράσκω.
δυστυχεύω.
ἔβω, ἀφίνω· αὖξησ. εἰ. §. 100
ἐγγυάω, διδω· ἐνέχυρον, ΜΕΣ. γίνομαι ἐγγυητής.
ἐγγχειρέω, ἐγγχειρίζω αὖξησ. §. 106. β'.
ἐλεέω, συμπονῶ
ἐμέω, ξερνῶ — ε εἰς τὴν κλίσιν, — ἀναδιπλάσισμ. ἀττικ. Παθητ. λαμβάνει σ.
ἐναντιόομαι, Ἀποθ. Παθ. εἶμαι ἐναντίος — αὖξ. ἔξωθεν. §. 106. β'.
ἐνθυμέομαι. Ἀποθετ. Παθητ. ἔγω εἰς τὸν νοῦν μου, συλλογίζομαι· αὖξησ. ἔσωθεν §. 105
ἐνοχλέω — αὖξησ. §. 105. β'.
ἐπιθυμέω — αὖξησ. §. 106.
ἐπιχειρέω — αὖξησ. §. 106.
ἐράω, ἀγαπῶ — Ἄορ α. Παθ. λαμβάνει σ, καὶ ἔχει ἐνεργητικὴν σημασίαν.
ἐρευνάω, Ἐνεργητ. καὶ Μέσ. ἐξετάζω, ἀνιχνεύω.
ἐρημόω, ἐρημόνω.
ἐρυθριάω, γίνομαι ἐρυθρός εἰς τὸ πρόσωπον, χυδ. ξεκοκκινίζω.
ἐρωτάω.

ἐστιάω, φιλεῦω· αὐξ. εἰ.
 εὐεργετέω, αὐξ. § 107 ε.
 εὐσεβέω, εἶμαι εὐσεβῆς. αὐξ. §. 107.
 εὐωχέω, φιλεῦω. Παθ. τρώγω εἰς συμ-
 πόσιον, αὐξ. §. 107.
 Ζάω, Ζήτ. ἀνώμαλα.
 ζέω, βράζω ἀμεταβ. — ε εἰς τὴν κλίσιν.
 ζηλώω, μιμούμαι με ἄμιλλαν.
 ζημιόω, ζημιόω.
 ζητέω.
 ζωγραφέω.
 Ἡβίω, εἶμαι νέος.
 ἡγέομαι, Ἀποθ. Μέσ. νόμιζω, πιστεύω.
 εἶμαι ἀρχηγός, ἡγεμονεύω.
 ἡμερῶω, ἡμερώνω.
 ἡνιοχέω, κρατῶ τὰς ἡμέρας, κυβερνῶ τὴν
 ἄμαξαν.
 ἡττάομαι, Παθ. νικῶμαι, φαίνομαι κα-
 τώτερος.
 ἡγέω, κάμνω ἥχον.
 θαρρέω, θαρσέω, ἔχω θάρρος, πίστιν,
 πιστεύομαι.
 θαύομαι, Ἀποθ. μέσ. παρατηρῶ, κυτ-
 τάζω.
 θηράω, κυνηγῶ, μέσ. μέλλ.
 θλάω, τσακίζω — βραχὺ α εἰς τὴν κλί-
 σιν. Παθητ. λαμβάνει σ.
 θρηνέω, κλαίω τινα, ὀδύρομαι.
 θυμιάω, θυμιάζω.
 θυμῶω, θυμόνω.
 ἱάομαι, Ἀποθ. μέσ. ἰατρεύω.
 ἰδρῶω, ἰδρώνω.
 ἱμάω, ἀνασύρω, ἀντλῶ. — ΜΕΣ.
 ἱστορέω, ἐξετάζω.
 κακῶω, βλάπτω, ἀτιμάζω.
 καυχάομαι, Ἀποθ. μέσ.
 κεντέω, (σουβλίζω Χυδ), κεντῶ σημαίνει
 ποικίλλω ὕφασμα με μετὰξια, ἢ χρυ-
 σοῦ σύρματα κτλ.
 κινέω.
 κλάω, τσακίζω· βραχὺ α εἰς τὴν κλίσιν.
 — Δὲν πρέπει νὰ συγγυθῇ με τὸ κλάω,
 κλαίω. Ζήτ. ἀνώμαλα.
 κληρῶω ἐκλέγω διὰ κλήρων, λαχύνω.
 — ΜΕΣ. λαμβάνω διὰ κλήρων.
 κνάω, ξύω· σηματοῖται κατὰ §. 147.
 κοιμάω, κοιμίζω. Παθητ. (ποιητ. Μέσ.)
 κοιμῶμαι.
 κοινῶω, Ἐνεργ. καὶ Μέσ. κάμνω κοινόν·
 μετὰδίδω.
 κοινωνέω, μετέχω, λαμβάνω μέρος.
 κολλάω, κολνῶ Χυδ.
 κολυμβάω.
 κορέω, φροκαλῶ — διάφορον τοῦ ἀνω-
 μέλου κορέννωμι.
 κοσμέω, στολίζω.
 κοτέω, Ἐνεργητ. καὶ Μέσ. ὀργίζομαι,
 λαμβάνει ε εἰς τὴν κλίσιν.

κρατέω, κρατῶ· ἔχω ἐξουσίαν, βίαν.
 κροτέω, κτυπῶ, κάμνω ἥχον. κτλ.
 κτάομαι, Ἀποθ. Μέσ. ἀποκτῶ Παρακ.
 ἔχω.
 κτυπέω, κτυπῶ, κάμνω ἥχον, κρότον
 κυβερνάω, πηδαλιουχῶ, διοικῶ.
 Λαλέω.
 λιπαρέω, παρακαλῶ.
 λοιδορέω, Ἐνεργ. Παθ. καὶ Μέσ. κακολογῶ.
 λυπέω.
 λωδῶομαι, ἀποθ. Μέσ. κακομεταχειρί-
 ζομαι.
 λωφάω, ἐνδίδω. ὀλιγοστεύω τὴν δύναμιν.
 Μαρτυρέω.
 μειδιῶ, χαμογελῶ.
 μετρέω. — ΜΕΣ.
 μηχανάομαι, ἀποθ. Μέσ. τεχνάζομαι. κά-
 μνω τεχνικῶς, ἐφευρίσκω.
 μιμέομαι, Ἀποθ. μέσ.
 μισέω.
 Νέω, κλῶω νήματα. — Νέω τὸ κολυμβῶ.
 Ζήτ. εἰς τὰ ἀνώμαλα.
 νικάω.
 νοέω.
 νουθετέω, συμβουλεύω, ἐνθαρρύνω.
 Ξέω, ξύω· ε εἰς τὴν κλίσιν. Παθητ. λαμ-
 βάνει σ.
 Οἰκέω, κατοικῶ.
 οἰκοδομέω, κτίζω, ΜΕΣ.
 ὀκνέω, εἶμαι ὀκνηρός, δὲν θέλω.
 ὀπτάω, ψήνω.
 ὀρθῶω, στήνω ὀρθόν. — ΜΕΣ. Σύνθετ.
 ἀνορβέω. Αὕξησ. §. 103. β'.
 ὀρμάω, Ἐνεργ. καὶ Ἀποθ. παθητ. ὀρμῶ·
 προσπαθῶ.
 ὀρμέω, στέχω εἰς τὸν ὄρμον με ῥηγμένην
 ἄγκυραν· ἐπὶ πλοίου.
 ὀρχέομαι, Ἀποθ. Μέσ. πηδῶ, χορεύω.
 οὔρέω, κατοურῶ. — Αὕξησ. § 104. Σημ.
 ὀγέω Μεταβ. — ὀγέομαι ἄμεταβ. ἐπὶ
 τῶν ὑπαγόντων ἐφ' ἵππου ἢ ἐπὶ ἀμά-
 ξης.
 Παροινέω, παραφρονῶ ὥς μεθυσμένος. —
 Αὕξησ. §. 103. β'.
 πατέω.
 πεινάω· ἀπαρέμ. πεινῶν §. 147.
 πειράω, δοκιμάζω, βασανίζω, — Πειράσ-
 μαι με Μέσ. Μέλλ. καὶ Ἀοριστ. πα-
 θητ. δοκιμάζω, ἐπιχειρῶ.
 περάω, διαβαίνω πέραν. Μέλλ. περάσω
 (μακρὸν α).
 πλανάω, ὀδηγῶ τινα εἰς κακὸν δρόμον.
 Παθ. χάνω τὸν δρόμον.
 πλεονεκτέω, εἶμαι πλεονέκτης.
 πληρῶω, γεμίζω.
 πονέω, Ἐνεργ. καὶ Μέσ. ἐργάζομαι.
 πτερῶω, πτερώνω.
 πωλέω.

ῥίζω, ἀφίνω νά πιάσῃ ῥίζαν. Παθ. ἀπο-τολμάω.

κτῶ ῥίζαν.

Σημειώω, σημειόνω. — ΜΕΣ.

σιγέω, σιωπῶ, πύω νά λαλῶ. Μέσ.

Μέλλ.

σιτέομαι, Ἀποθ. Μέσ. τρώγω, ἐσθίω

σιωπάω, σιωπῶ, δέν λαλῶ.

σκιρτάω, πηδῶ.

σμάω, Ζήτ. ἀνώμαλ.

σπάω, σύρω — βραχὺ α εἰς τὴν κλίσιν.

Παθ. λαμβάνει σ — ΜΕΣ.

στεφανῶ, στεφανώνω. — ΜΕΣ.

συλάω, γυμνῶν αἰχμάλωτον ζῶντα ἢ νεκρόν.

σφριγῶ, εἶμαι νεανικὸς καὶ ἰσχυρός.

Τελέω, τελειόνω. Εἰς τὴν κλίσιν ε καὶ σ εἰς τὸ Παθ. — ΜΕΣ.

τηρέω, παρατηρῶ.

τιμάω. — ΜΕΣ.

πυρρῶ, βοηθῶ, ἐκδικῶ. — ΜΕΣ.

τρέμω, τρέμω §. 146. φυλάττει α εἰς τὴν κλίσιν.

τρυπάω, τρυπῶ.

τρυπάω, εἶμαι μαλακός. καταγίνομαι εἰς τρυφὰς καὶ ἡδονάς.

Φθονέω.

φιλέω.

φοβέομαι, φοβοῦμαι, Ἀποθ. Μέσ.

φοιτάω, ὑπάγω που συχνάκις.

φυσῶ, φυσῶ.

Χαλάω, ἀπολύω, ξετεντόνω, ἐνδίδω, βρα-

χὺ α εἰς τὴν κλίσιν καὶ σ εἰς τὸ παθ.

χειρῶ, συνηθέστερον. Μέσ. ὑποτάσσω

εἰς ἐμαυτόν.

γωρέω, ὑπάγω, παραγωρῶ. Μέσ. μέλλ.

Ψάω, τρίβω, σχηματίζεται κατὰ §. 147.

— ΜΕΣ.

᾽Ονέομαι, Ἀποθ. Μέσ. ἀγοράζω. Αὔξησ.

§. 101. Σημ.

Ἀνώμαλος συζυγία.

§. 154. Ῥήματα εἰς μι.

ἀ. Τὴν ἔρευναν τῆς ἀνωμαλίας τῶν ῥημάτων ἀρχίζομεν ἀπὸ τῶν εἰς μι. Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἶναι ἐλάχιστος· μόνα δὲ σχεδὸν τὰ ὡς παραδείγματα ἐκτιθέμενα εἰς τὴν γραμματικὴν (βιβλ. ἀ.) ἐπιδέχονται καθ' ὅλα τῶν τὰ μέρη τὸν σχηματισμὸν τοῦτον· τὰ δὲ κατ' αὐτὸν διευθυνόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι μέρη ῥημάτων ἀπαντώμενα μετὰ τῶν ἀνωμάλων.

β'. Τὰ εἰς μι ῥήματα ἔχουσι τὴν ἀρχὴν τῶν ἀπὸ ῥήμα λήγον εἰς ω καθαρὸν, ἢ λήγον εἰς αω, εω, οω, υω. Διὰ τοῦτο λέγουσιν οἱ Γραμματικοί, ὅτι π. χ. τὸ τίθημι γίνεται ἀπὸ τὸ θέμα ΘΕΩ.

γ'. Τρεῖς χρόνους ἰδίους ἔχουσι τὰ εἰς μι ῥήματα, ἐνεστώτα, παρατατικὸν καὶ ἀόριστον ε'.

δ'. Τὰ πρωτότυπα θέματα εἰς σχηματισμὸν τῶν εἰς μι ἀναδιπλασιάζονται διὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου καὶ τοῦ ι· οἷον ΔΟΩ, δίδωμι· ΘΕΩ, τίθημι. Ἐάν δὲ ἀρχωνται ἀπὸ στ, πτ, ἢ δασυνόμενον φωνῆεν, προσλαμβάνουσιν εἰς τὴν ἀρχὴν μόνον ι δασυνόμενον· οἷον ΣΤΑΩ, ἵστημι· ΠΤΑΩ, ἵπταμαι· ΕΩ, ἵημι. Τὸ δὲ πρῶν καὶ πλῶν παρενθέτουσι μετὰ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ καὶ τῆς ῥίζης μ, τὸ ὅποιον ἀποβάλλεται, ὡσάκις πρὸ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ εὑρίσκεται καὶ ἄλλο μ· οἷον πίμπλημι συμ-πίπλημι· πίμπρημι, ἐμπίπρημι, παρατ. ἐνεπίπλην.

ε. Συνηθεστάτη μεταβολὴ εἶναι καὶ ἡ τοῦ ω εἰς νημι· δείκνυμι ἐκ τοῦ ΔΕΙΚΩ (ὅθεν δείκω κτλ.). Ζήτ. ἄγνυμι, ὄρνυμι, ὁμόργνυμι, ζεύ-γνυμι. Ἐάν δὲ πρὸ τῆς καταλήξεως ταύτης εὑρεθῇ φωνῆεν, τὸ μὲν ν συνή-θως διπλασιάζεται, τὸ δὲ ο γίνεται ω· οἷον

ρεμῶ καὶ κρεμάννυμι· Ζήτ. κεράννυμι, πετάννυμι, σχεδάννυμι· —
 ἀμφέω ἀμφιέννυμι· Ζ. κορέννυμι, σθέννυμι, στορέννυμι· — χόω καὶ
 χώννυμι· Ζ. ζώννυμι, ρώννυμι, στρώννυμι· πρὸλ. καὶ §. 156, 8.

μ. Καὶ ἄλλα τινὰ ῥήματα λαμβάνουσιν εἰς τὸν ἐνεστώτα ἀναδιπλασιασμόν, ὡς
 καὶ εἰς μί· οἷον γιγνώσκω ἐκ τοῦ ΓΝΩΩ, ὅθεν γνώσομαι· μιμνήσκω, τιτρώσκω κτλ.
 Προσέτι μένω καὶ μίμνω· πίπτω ἐκ τοῦ ΠΕΤΩ· γίγνομαι ἐκ τοῦ ΓΕΝΩ. πρὸ §.
 156, 6, 6', καὶ 9, γ'.

ς'. Οἱ λοιποὶ χρόνοι σχηματίζονται ἐκ τῶν θεματικῶν ῥημάτων χωρὶς
 ἀναδιπλασιασμόν, τίθημι (ΘΕΩ) μέλ. θήσω μέ τινας ἀνωμαλίας, αἱ
 ὁποῖαι φαίνονται εἰς τὰ παραδείγματα τοῦ πρώτου βιβλίου.

ζ'. Ὅλων αἱ ὑποτακτικαὶ ἐγκλίσεις ἔχουσι περισπώμενον τύπον γεν-
 νώμενον ἐκ συναίρεσεως ἢ συγχοπῆς, πλὴν τῶν παρακειμένων.

η'. Τὰ εἰς υμὶ μόνον ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν ἔχουσι τοὺς δὲ ἄλ-
 λους χρόνους προσλαμβάνουσιν ἐκ τῶν πρωτοτύπων θεμάτων· οἷον τὸ δεί-
 κνυμι ἐκ τοῦ ΔΕΙΚΩ· τὸ σθέννυμι ἐκ τοῦ ΣΒΕΩ.

θ'. Πρὸς διορισμόν τοῦ υ τῶν προειρημένων ῥημάτων, ἐὰν εἶναι μακρόν
 ἢ βραχύ, πρέπει νὰ παραβάλωμεν τὸν τύπον μὲ τὸ ἴστημι, τοῦ ὁποίου ἡ
 παραλήγουσα ὁμοχρονεῖ μὲ τὴν τῶν εἰς υμὶ· οὕτως, ἴστημι, δείκνυμι·
 ἴστης, δείκνυς· ἴστησι, δείκνυσι. Πληθ. ἀ. πρόσωπον ἴσταμεν, δείκνυμεν·
 ὁσαύτως καὶ οἱ εἰς τὸν ἀόριστον β'. ἐφαρμολύμενοι ἀόριστοι δευτέρου
 ἀνωμάλων τινῶν ῥημάτων εἶναι ὁμόχρονοι μὲ τὸ φωνῆεν τοῦ Ἀορίστου
 β'. ἔστην· ἄρα ἔδυν, ἔδυσ, ἔδυ· ἔδυμεν κτλ. κατὰ τὸ ἔστην.

ι. Οἱ πρώτοι ἀόριστοι μόνον εἰς τὴν ὀριστικὴν ἐγκλίσιν εἶναι εὐ-
 χρηστοί, καὶ δὴ ἐν τῷ ἐνικῷ μόνον ἀριθμῷ· τοῦ δὲ πληθυντικοῦ εὐχρηστα
 εἶναι τὰ τῶν ἀορίστων δευτέρων· ἐκ δὲ τῶν μέσων ἀορίστων ἀ. εὐρηται
 μόνος ὁ ἡκάμην.

ια'. Τὰ εἰς μί ῥήματα αὐξάνουσι τὴν ἀνωμαλίαν τῶν καὶ μὲ τοῦτο,
 ὅτι καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν κατὰ πρόσωπα καὶ ἐγ-
 κλίσεις παραιτοῦσι πολλάκις τὸν σχηματισμόν τῶν εἰς μί, καὶ μεταβαί-
 νουσιν εἰς τὸν τῶν αω, εω, οω, ἥγουν γίνονται περισπώμενα, ἀλλὰ μὲ
 διατήρησιν τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ, ἥγουν ὡς ἐκ τοῦ ΤΙΘΕΩ κτλ. Τὰ δὲ
 εἰς υμὶ σχηματίζονται εἰς υω, καὶ μάλιστα ἡ εὐκτική καὶ ὑποτακτική
 τῶν ἐγκλίσεως.

ιβ'. Οἱ Ἀττικοὶ λέγουσιν εἰς τὸ γ' πληθ. πρὸς. σχεδὸν πάντοτε τιθέασι,
 διδόασι, δεικνύασι καὶ σπανιώτατα εὐρηται τὰ συνηρημένα, τιθεῖσι, δι-
 δοῦσι, δεικνῶσι ἀλλὰ πάντοτε ἰᾶσι καὶ οὐδέποτε ἰέασιν.

Σημ. Ἡ εἰς θι προστακτικὴ ἐσῶθι εἰς τὰ βῆθι, γῶθι, ἔσταθι, δέδιθι, ἴσθι, δῶθι·
 εἰς δὲ τὰ σύνθετα λέγουσιν ἀνάβα καὶ παράστα ἐκ τῶν β'. ἀορίστων ἐῖθι καὶ στήθι.

ιγ'. Ἀντὶ τῶν προστακτικῶν δευτέρων προσώπων τίθετι, ἴσταθι, δί-
 δοθι, δεικνυθι, οἱ πεζογράφοι μεταχειρίζονται πάντοτε τίθει, δίδου,
 ἴστη, δεικνυ, ἴει, δός, θείς, πλὴν τοῦ στήθι, καὶ φάθι.

ιδ'. Τὰ ἐνικά πρόσωπα τοῦ παρατατικοῦ, παρεκτός τοῦ ἴστημι, συνη-
 θέστατα μεταβαίνουν εἰς τὰ ἐκ τῶν ὁποίων παράγονται περισπώμενα·
 οἷον ἐτίθουν, εἰς, εἰ· ἐδίδουν, ους, ου· ὡσαύτως ἐδείκνουν, ες, ε.

ιέ. Τὰ ἐνικά τῶν ἀορίστων β' ἔθην ἔδων καὶ ἦν εἰς τὴν ὀριστικὴν ἐγκλισιν εἶναι ἄχρηστα· καὶ ἀντικαθίστανται διὰ τῶν πρώτων ἀορίστων.

ις'. Αἱ εὐκτικαὶ καὶ ὑποτακτικαὶ ἐγκλίσεις τῶν παθητικῶν τονίζονται ἀνωμάλως, ἄλλαι κατὰ τὸν τύπον των, καὶ ἄλλαι ὡς νὰ ἦσαν ἐκ βαρυνόπου ῥήματος εἰς οἱμαῖ· οἶον Ὑποτακτ. τιθώμαι, δίδωμαι, προσθῆται, πρόηται ἀντὶ τιθώμαι, διδῶμαι προσθῆται. Εὐκτ. τίθοιτο, δίδοιτο, πρόσθοιτο, ἀφίοιτο, πρόδοιτο, τίθοιτο· ἀντὶ τιθεῖτο, διδοῖτο, ἀφιεῖτο, προδοῖτο, τιθεῖτο κτλ. Τοῦ δὲ ἴστημι ἡ εὐκτικὴ σχηματίζεται πάντοτε ἱσταῖο, ἱσταῖτο· ἱσταῖσθε, ἱσταίντο, καὶ ἡ ὑποτακτικὴ ἱστώμαι, ἱστῆται κτλ. Ὅλα δὲ τὰ ἄλλα ῥήματα τὰ ἐπὶ τοῦ ἱσταμαι καὶ δίδωμαι σχηματιζόμενα προπαροξύνουσι τὴν εὐκτικὴν καὶ ὑποτακτικὴν, οἶον δύνωμαι, δύναιτο, ὄναιτο, ἐπίσταιται, ἐκ τοῦ δύναιμαι, ὀνίναμαι, ἐπίσταμαι.

§. 155. Περὶ τοῦ ἴστημι σημειόμενον ἰδιαιτέρως.

α. Τὸ ῥῆμα τοῦτο ἔχει ἐνεργητικὴν οὐδετέραν σημασίαν· κατὰ τὴν πρώτην σημαίνει Στήνω, εἰς τοὺς χρόνους, Ἐνεστῶτα, ἴστημι· Παρατ. ἴστην· Μέλλοντα στήσω· Ἀόριστον ἄ. ἔστησα· κατὰ τὴν δευτέραν, στέκω, εἰς τοὺς χρόνους, Παρακειμένον καὶ Ὑπερσυντελικόν, ἔστηκα ἑστήκειν· καὶ Ἀόρ β'. ἔστην.

β'. Ὁ μὲν παρακειμένος ἔχει σημασίαν ἐνεστῶτος, ὁ δὲ ὑπερσυντελικὸς παρτατικῷ· οἶον ἔστηκα (στέκω), ἑστήκειν (ἔστεκα).

γ'. Τὰ πληθυντικὰ δυϊκὰ τοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ πάσχουσι καὶ συγκοπὴν εἰς τὸν σχηματισμὸν των ὡς ἐφεξῆς.

Παρακείμ.	Πληθ.	ἔσταμεν, ἔστατε, ἑστάσι·
	Δυϊκ.	ἔστατον·
Ὑπερσυντ.	Πληθ.	[ἔσταμεν, ἔστατε,] ἑστάσαν.
	Δυϊκ.	[ἔστατον,] ἑστάτην.
Ὑποτακτ.		ἑστῶ, [ἑστῆς, ἑστῆ.] πλ. ἑστῶμεν καὶ ἑστῶσιν.
		Εὐκτ. ἑσταίην.
Προσакт.		ἑσταθι, ἑστάτω κτλ.
Ἀπαρέμφ.		ἑστάναι.
Μετοχαί.		ὁ ἑστῶς, ἡ ἑστῶτα, τὸ ἑστός.

Σημ. Τῆς σὺδεν. μετοχ. ἑστός δὲν μαρτυρεῖται ἀρχαίως καὶ ἡ γραφὴ ἑστῶς, εἴμη ὅτι οἱ πλείστοι συγγραφεῖς ἔχουσιν οὐδέτ. σὺνήθες ἑστηκός καὶ ὄχι ἑστός.

δ'. Ἐπειδὴ ὁ παρακειμένος ἔλαβε σημασίαν ἐνεστῶτος οὐδετέραν, καὶ ὁ μέλλων στήσω σημαίνει ἐνέργειαν, διὰ τοῦτο ἐσχηματίσθη διὰ τὸν ἐνεστῶτα ἐκεῖνον ἀνώμαλός τις μέλλων, ἑστήξω, ἢ ἑστήξομαι, ἤγουν θέλω ἱστασθαι ἢ θέλω σταθῆναι.

ε. Εἰς ἄλλα ῥήματα ἠφανίσθη διόλου ἡ σημασία τοῦ παρακειμένου· κτῶμαι, φέρ' εἰπεῖν, σημαίνει ἀποκτῶ· ἐπομένως, κέκτῃμαι, ἀπέκτῃσα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κτῆσις μένει εἰς τὸν κτήτορα, διὰ τοῦτο κέκτῃμαι, ἔχω. Ὅτε δὲ

τοῦτο συμβαίνει, ὁ ὑπερσυντελικὸς πάντοτε ἔχει σημασίαν παρατατικῶν.

Σημ. Πολλοὶ δὲ ἐνεστῶς καὶ παρακείμενος, διὰ τὴν εὐκολον μετάβασιν τῆς σημασίας τοῦ δευτέρου εἰς τὸν πρῶτον, ἔχουσι τὴν αὐτὴν σημασίαν καὶ μάλιστα εἰς τοὺς ποιητάς· οἷον μέλει μοι καὶ μέμηλε, καὶ τὰ δύο σημαίνουσι φροντίζω· δέρω καὶ δίδωρα, βλέπω. — Ἐξαιρέτως δὲ γίνεται ἐνεστῶς ὁ παρακείμενος εἰς ῥήματα σημαίνοντα φωνὴν ἢ κραυγὴν· οἷον κέκραγα, ἀντι κράζω· τέτριγα, ἀντι τρίω.

§. 156. Περί τῆς τῶν ῥημάτων ἀνωμαλίας.

Αἱ ἀνωμαλίαι τῶν ῥημάτων εἶναι πολλαπλαῖ καὶ ποικίλαι. Ἀναγόνται δὲ εἰς τὰς ἐξῆς τάξεις.

1.) Εἰς πολλὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ἄφωνον ἢ ἀμετάβολον, διὰ τὴν σχηματισθῶσι χρόνοι τινές, παρεμβάλλεται ἕν· οἷον μέλλω, μέλλ-, μελλε- μέλλων ἁ. μελλήσω κλ. εὐδω, εὐδε-εὐδήσω.

Σημ. Εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμάτων συμπεριελάθεμεν ἐκ τούτων μόνον ἐκείνα, ὅσα ἔχουσι καὶ ἄλλας ἀνωμαλίας.

2.) Τοῦναντίον ῥήματά τινα ἔχοντα εὖ εἰς τὸν ἐνεστῶτα ἔχουσι καὶ χρόνους ἐκ θέματος, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει τὸ ε· οἷον δοκέω μέλλ. δόξω ἐκ τοῦ δόκω. Τινὰ δ' ἐκ τούτων εἶναι καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἐνεστῶτα ἄστατα· οἷον ῥίπτω καὶ ῥιπτέω.

3.) Ἡ ἀνω κατάληξις προστίθεται εἰς τινας ῥίζας μόνον εἰς τὸν ἐνεστῶτα καὶ παρατατικόν· τοὺς δ' ἄλλους χρόνους σχηματίζομεν ἢ ἐκ τῆς ῥίζης, ἢ καὶ προσλαμβάνοντες εἰς τὴν ῥίζαν ε· οἷον βλαστάνω, ἀόρ. β'. ἐβλαστον· μέλ. βλαστήσω.

4.) Πολλὰ τῶν εἰς ἀνω τρέπουσιν εἰς τὸν ἐνεστῶτα καὶ παρατατικόν τὸ μακρὸν τῆς ῥίζης φωνῆν εἰς βραχὺ, τὸ η εἰς α καὶ τὴν εὖ εἰς υ, καὶ παρεμβάλλουσι καὶ ἄλλο ν πρὸ τοῦ χαρακτῆρος διὰ τὴν γείνην πάλιν τὸ φωνῆν μακρὸν (θέσει)· οὕτως ἐκ τῶν ῥιζῶν μῆθ-ληθ-τευχ- γίγνονται μανθάνω, λαμβάνω, τυγχάνω.

ἁ. Τὸ ν πρὸ τῶν γλωσσικῶν γίγνεται μ, καὶ πρὸ τῶν ὑπερφωκῶν γ.

β'. ῥήματά τινα, τῶν ὁποίων εἶναι καὶ εἰς τὸν ἐνεστῶτα εὐχρηστος ὁ εὐκρινὴς τύπος, ἔχουσιν ἐν χρήσει καὶ τὸν εἰς ἀνω· οὕτω φεύγω καὶ φυγάνω, λείπω καὶ λιμπάνω.

γ'. Συγγενῇ εἰς ταῦτα εἶναι τὰ ἔχοντα εἰς τὸν ἐνεστῶτα νω, καὶ τινα καθαρόληκτα προσλαμβάνοντα, αἰνώ, ὕνω· δάκνω (ῥίζα δηκ-), κάμνω, τέμνω, φθάνω (φθάω), βαίνω (βάω), κερδαίνω (κερδέω), ὁσφαίνομαι (ὁσφρέ-), εἰλαίνω (ἐλάω).

5.) Καθαρόληκτά τινα ῥήματα προσλαμβάνουσιν εἰς τὸν ἐνεστῶτα καὶ παρατατικόν σκω, καὶ τρέπουσι τὸ φωνῆν τῆς ῥίζης, τὸ α εἰς η, τὸ ε ἢ ο εἰς υ· οἷον ἀρ-ἄρε, ἀρέσκω· εὐρέ-εὐρίσκω· θνα-, θνήσκω· ἄλο-άλισκω. Τὰ ὅδε εὐρίσκω καὶ θνήσκω σχηματίζουσιν ἀορίστους εὔρον, ἔθانون κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν 3.

6.) Πολλὰ τῶν εἰς σκω λαμβάνουσι τὸν ἀναδιπλασιασμόν τῶν εἰς μι. πρὸς §. 154, ε. σημ. δρά-, διδράσκω βρό-, βιβρώσκω.

α. Ἐκ τῶν εἰς σκω τινὰ μὲν εἶναι μεταβατικῶς, οἷον μεθύσκω, (κάμνω τινὰ νὰ μεθύσῃ) ἐκ τοῦ οὐδετέρου μεθύω (εἶμαι μεθυμένος)· ἄλλα δὲ ἐναρκτικὰ· οἷον ἡβάσκω (ἄρχομαι νὰ γίγνωμαι ἐφηβος), γηράσκω (ἄρχομαι νὰ γίγνωμαι γέρον).

β'. Ὁ ἀναδιπλασιασμός τῶν εἰς μι εὐρεται καὶ ἐν τισιν ἄλλοις· οἷον βιάζω, τιτράω· ἐν ἄλλοις δὲ καὶ ἡ συγκοπή· πρὸς §. 154, ἐ. σημ. καὶ κατωτέρω 9, γ'.

7.) Χρόνοι τινες θεμάτων ἀπηρχαιωμένων ἀναφέρονται εἰς ἄλλας ρίζας, πρὸς τὰς ὁποίας δὲν ἔχουσιν ἄλλο τι κοινὸν εἰμὴ τὴν σημασίαν. Οὕτω θεωροῦνται ὡς χρόνοι τοῦ ὁράω τὰ ἀπὸ τῶν ἀπηρχαιωμένων θεμάτων ὀπ-καὶ ἰδ- ὄφομαι, ὤφθην, εἶδον.

8.) Ῥήματά τινὰ ἀναγόμενα εἰς τὰ εἰς μι προσλαμβάνουσιν εἰς τὸν εὐκρινῆ χαρακτήρα νυμι μὲν, ἐάν ὁ εὐκρινὴς χαρακτήρ τελευτᾷ εἰς σύμφωνον, ννυμι δὲ ἐάν εἰς φωνῆεν· οἷον ἀγ-, ἄγνυμι ἢ- ἔννυμι §. 154, ἐ.

Ἐκ δὲ τοῦ ὄλνυμι διὰ τὴν εὐφωνίαν γίγνεται ὄλλνυμι.

9.) Ὀλίγα τινὰ πάσχουσι μετὰ θέσιν, δι' ἧς φωνῆεν συναλλάσσει τὴν θέσιν τοῦ πρὸς ἐπόμενον ἀμετάβολον· ἡ συγκοπήν, δι' ἧς ἐκθλίβεται βραχὺ φωνῆεν.

α.) Ἡ μετὰ θέσις ἐγχωρεῖ εἰς παρακειμένους καὶ τοὺς παθητικούς ἀορίστους α. τῶν ῥημάτων βάλλω, καλέω (πρὸς. 3), κάμνω, τέμνω, θνήσκω· ὅπου ἀντὶ τῶν βαλ-, καλ-, κάμ-, τέμ-, θαν- σχηματίζονται οἱ εἰρημένοι χρόνοι ἐκ τῶν βλα, κλα, κμα, τμα, θνα· οἷον ἐβλήθην, βέβληκα, βέβλημαι κλ.

β'. Τὴν συγκοπὴν πάσχουσι ἰδίως ἀόριστοὶ τινες δεῦτεροι· εὐκόλως δ' ἐκπίπτει τὸ ε· οἷον ἡγρόμην (ἐγέρ-ἐγείρω), ἤνεγκον (ἀναδιπλασιασμένος ἀόρ. δεῦτερ. ἐκ τοῦ ἐνέκω ἤνεκον ἐνήκεον ἤνεγκον ὡς τὸ ἡγαγον), ἐπτόμην, πτήσομαι ἐκ τοῦ πέτομαι.

γ'. Συγκοπὴν πάσχουσι καὶ τὰ ἀναδιπλασιαζόμενα· οἷον γίγνωμαι ἐκ τοῦ γεν-, πίπτω ἐκ τοῦ πετ-, μίμνω ἐκ τοῦ μένω, πιπράσκω ἐκ τοῦ περάω· ὡς καὶ τινες παρακείμενοι, οἷον πέπτωκα ἐκ τοῦ πέτο-πέπτομαι ἐκ τοῦ πετάννυμαι.

δ'. Τὸ ῥῆμα οἶομαι συγκοπτεὶ τὴν χρονικὴν κατάληξιν οἶμαι, οἶμην.

Σημ. α. Πολλῶν ῥημάτων σχηματίζεται διὰ τῆς συγκοπῆς ταύτης Ἄορ. εἰς ν, ἡ Ἄορ. β'. ὅστις διαφέρει κυρίως ἀπὸ τὸν παρατατικὸν διὰ τῆς ἐλλείψεως τοῦ φωνήεντος, καὶ κατὰ τὸ μακρὸν ἢ βραχὺ μιμεῖται τὸν α. παρακείμενον, ἢ τὸν παθητ. οἶον.

φύω (Παρακ. πέφυκα) Παρατ. ἔφυσον — Ἄορ. β'. ἐφυν.

βίωω (Παρτκ. βεβίωκα) Παρατ. ἐβίουν — Ἄορ. β'. ἐβίον.

Σημ. β'. Ἀλλ' οἱ πλείοτεροι τῶν τοιούτων ἀορίστων εὐρίσκονται εἰς πάντη ἀνώμαλα ῥήματα, τῶν ὁποίων ὁ παρακείμενος δὲν δύναται πλεον νὰ συγκριθῇ μετ' αὐτοῦς. — Εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις καὶ εἰς τὴν μετοχὴν συμφωνοῦσιν ἐντελῶς με τοὺς β'. ἀορίστους τῶν εἰς μι ῥημάτων, ἐκτὸς οὗ τοῦ ληκτικὸν φωνῆεν καὶ ἡ ποσότης τοῦ εἶναι ἄστατα, καὶ διὰ τοῦτο οἱ τοιοῦτοι ἀόριστοι πρέπει νὰ ζητῶνται εἰς πρὸν κατάλογον τῶν ἀνωμάτων (Ζῆτει ἰδίως βαίνω, διδράσκω, δύνω, γινώσκω, πέσσω, φθάνω).

Σημ. γ'. Τελευταῖον συγκόπτονται Παρακείμενοί τινες καὶ Ὑπερσυντελικοί· καὶ ὅταν οἱ παρακείμενοι οὗτοι ἔχωσι δύναμιν ἐνεστώτος (Ζήτ. κατ. §. 157, 2.) σχηματίζεται ἐξ αὐτῶν καὶ προστ. εἰς θι· οἷον ἐκ τοῦ κράζω·

Παρακ. κέκραγα — ά. Πληθ. κεκράγαμεν, Ὑπερσ. ἐκεκράγαμεν.

Συγκοπ. κέκραγμεν, ἐκέκραγμεν· Προστακτ. κέκραχθι.

Οὕτω καὶ δέδρα Παρακ. β (Ζήτει ἀνώμαλ. Δεῖται),

Παρακ. πληθ. δέδιμεν, δέδιτε (ἀντι δεδίαμεν, ατε)· Ὑπερσυντ. ἐδέδιμεν, ἐδέδιτε (ἀντι ἐδεδείμεν, εἰτε)· Προστακτ. δέδιθι.

§. 157. Ἀνωμαλία κατὰ σημασίαν.

Ἡ κατὰ σημασίαν ἀνωμαλία ῥημάτων τινῶν πρέπει κυρίως νὰ ἐξηγηθῇ εἰς τὸ Συντακτικόν· ἀλλ' ἀνάγκη εἶναι νὰ προταχθῶσι καὶ ἐνταῦθα τὰ χρεωδέστερα.

1. Ῥήματά τινα ἔχουσι διπλὴν σημασίαν, ἀμετάβατον, ἢ οὐδετέραν, καὶ μεταβατικὴν ἢ ἐνεργητικὴν· οἷον ἐλαύνω (ἀμεταβάτως, δηλαδὴ ὑπάγω, διαφρηλατῶ, ἱππεύω), καὶ ἐλαύνω (μεταβατ.) διώκω, ὁδηγῶ, καθίζω (κάθημαι καὶ βάλλω ἄλλον νὰ καθίσῃ). Εἰς τὴν παλαιὰν γλῶσσαν ἦτο, ὡς φαίνεται, εἰς πολλὰ ῥήματα ἡ τοιαύτη ιδιότης· καὶ διὰ τοῦτο πολλὰ τῶρα ἀνώμαλα ἔχουσι χρόνους μὲν τινας ἐνεργητικούς, τινὰς δὲ οὐδετέρους ὡς εἶναι καὶ τὸ ἴσθημι. §. 155

2. Ῥημάτων τινῶν ὁ παρακείμενος ἔλαβε τὴν σημασίαν τοῦ ἐνεστώτος. Διὰ νὰ καταλάβωμεν τὴν αἰτίαν, πρέπει νὰ σκεφθῶμεν, ὅτι εἰς τὸν παρακείμενον ἐννοοῦμεν πλεόν τὴν διαρκοῦσαν κατάστασιν, παρὰ τὴν παρελθούσαν πράξιν. Τέθνηκα, π. χ. κυρίως σημαίνει ἀπέθανα· ἐπειδὴ ὁμοῦ ἐννοοῦμεν τὴν παροῦσαν κατάστασιν, διὰ τοῦτο σημαίνει εἶμαι νεκρός.

Σημ. Τὰ λεξικά διδάσκουσι ποῖα ῥήματα ἔχουσι καὶ τὰς δύο σημασίας καὶ εἰς ποίας περιστάσεις. Ἐδῶ μόνον ζητεῖται ποῖα ῥήματα γίνονται ὅλως ἀνώμαλα ἐκ διαφορῶν σημασιῶν τῶν χρόνων τιν. Εἰς τινα ῥήματα τὴν ἀμετάβατον σημασίαν λαμβάνουσιν ὁ Ἄορ. β'. καὶ ὁ παρακείμενος. Ὁ δὲ δ' παρακείμενος εἶναι πάντοτε ἀμεταβάτου σημασίας, καὶ ἀνήκει ὡς ἐπὶ τὸ π' εἰς τὸν εἰς ῥήματα, τῶν ὁποίων ἡ σημασία εἶναι μικτὴ ἐκ τῆς μεταβατικῆς καὶ ἀμεταβάτου. καὶ τότε ὁ β' παρακείμενος ἀνήκει εἰς τὸν τύπον τῆς ἀμεταβάτου, ἢ παθητικομένης σημασίας.

ἄγνυμι (τακίζω ἐνεργ.) — ἄγνυμαι (τακίζομαι ἀμεταβ.) Παρακείμ. ἔαγα, εἶμαι τζακισμένος.

ἀνοίγω, ἀνέψχα — ἀνοίγομαι (ἀνοίγω ἑμαυτὸν), ἀνέψχα, εἶμαι ἀνοικτός,

δαίω (καίω, ἐνεργ.) — δαίομαι, (καίομαι), Παρακ. δέδηκα.

ἐγείρω — ἐγείρομαι (ἐξυπνῶ). ἐγρήγορα (ἀγρυπνῶ).

ἔλπω (δίδω ἐλπίδα) — ἔλπομαι, ἔολπα, ἀντι ἐλπίζω.

ὄλλυμι, ὀλώλεκα — ὄλλυμαι (ἀφανίζομαι), ὄλωλα.

ὄρνυμι — ὄρνυμαι (διεγείρομαι), Παρακείμ. ὄρωρα.

πέιθω, πέπεικα — πέιθομαι, πέποιθα, πιστεύω.

πήγνυμι — πήγνυμαι (παγόνομαι). Παρακ. πέπηγα.

ρήγνυμι — ρήγνυμαι (σχίζομαι, ραγίζομαι), Παρακ. ἐρῶγα, εἶμαι σχισμένος.

σήπω (σαπίζω) — σήπομαι (σαπίζομαι), Παρακ. σέσηπα.

τήχω (χωνεύω) — τήκομαι (χωνεύομαι), Παρακ. τέτηκα.

φαίνω (δείκνυω) — φαίνομαι, Παρακ. πέφηνα.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐμποροῦν νὰ ἐξηγηθῶν οἱ παρακείμενοι ἀποθετικῶν τινῶν οἷον γίγνομαι, γέγονα· μαίνομαι, μέμνηκα. Εἰς ὀλίγα τινα ῥήματα ἔχει τὴν σημασίαν ταύτην καὶ ὁ πρῶτος παρακείμενος. Ζ. ἴσθημι καὶ φύω.

3. Ἀνωμαλία κατὰ σημασίαν εἶναι ἐπίσης ὅταν ὁ μέσος μέλλων τίθεται ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ.

Α'. Ἡ ἀνωμαλία αὕτη εὐρηται σχεδὸν οὐδέποτε παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πε-
 ζογράφοις εἰς τὰ ὑγρόληκτα, σπανίως εἰς τὰ ἀφρόνηκτα, καὶ συνήθως εἰς
 τὰ καθαρὸληκτα· οὕτω συνήθως οἱ μέσοι μέλλ. τιμήσομαι, ἀδικήσομαι,
 οἰκήσομαι· ἄστατος δ' εἶναι ἢ χρῆσις τῶν ζημιώσομαι καὶ ζημιωθήσομαι·
 ἀδικήσομαι καὶ ἀδικηθήσομαι, ὠφελήσομαι καὶ ὠφεληθήσομαι, στερήσο-
 μαι καὶ στερηθήσομαι, φοβήσομαι καὶ φοβηθήσομαι. — Κατὰ τὸν Γοδο-
 φρεῖδον Ἑρμαννὸν ὁ μὲν εἰς ἐκ τῶν μελλόντων τούτων σημαίνει διαρκῆ τὴν
 πράξιν, ὁ δ' ἕτερος ταχέως παρερχομένην. πρβ. Πλάτ. πολιτ. σελ. 361·
 ὁ δίκαιος μαστιγώσεται, στοβλώσεται, δεθήσεται, ἐκκαυθήσεται πώ-
 φθαλμῷ, τελευτῶν πάντα κακὰ παθὼν ἀνασχινοδουλεύθησεται. Οὕτως ἔχει
 καὶ ἡ νέα γλῶσσα δύο μέλλοντας εἰς διάκρισιν τοῦ στιγμιαίου καὶ διαρ-
 κοῦς· θά ἔλθω καὶ θά ἔρχομαι. Σπανίως δὲ ἔχουσι παθητικὴν σημασίαν καὶ
 οἱ εἰς ἱσθμια μέλλοντες, ὡς ὁμαλιούμαι, πλινθούμαι, ὑβριούμαι, ὀνειδιού-
 μαι, ἀνασκολοποιούμαι. Ἡ χρῆσις αὕτη εἶναι συνηθεστέρα παρ' Ὀμήρῳ,
 ὅστις μεταχειρίζεται εἰς παθητικὴν σημασίαν καὶ τὰ ὑγρόληκτα· οἶον κραί-
 νω, κρίνω, κτείνω, φθείρω, ἀνάνιω.

Β'. Πολλὰ ἐνεργητικὰ ῥήματα ἔχουσιν ἢ μόνον ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
 μέσον μέλ. ἁ. μὲ ἐνεργητικὴν σημασίαν.

ἁ. Τοιαῦτα εἶναι μάλιστα τὰ σωματικὴν ἢ νοητικὴν ἐνέργειαν σημαί-
 νοντα, καὶ ὅπου ὁ τύπος τοῦ μέσου εἶναι εὐξήγητος, ὡς ἐμπεριέχων
 ἀντωνυμίαν αὐτοπαθῆ, ὡς θέλει μᾶς διδάξει ἡ σύνταξις· οἶον ἀκούσομαι
 = ἀκούσω ἐμαυτῷ. κλ.

β'. Ἡ χρῆσις τῶν τοιούτων ἔχει ἀστασίαν· διότι πολλῶν ἐκ τούτων
 τῶν ῥημάτων εὐρηται καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς Ἀττικοῖς λογογράφοις καὶ ὁ
 ἐνεργητικὸς τύπος. Ἄλλων πάλιν ὁ μέλλων ἀπαντᾷται σπανιώτατα ὥστε
 διὰ τοῦτο δὲν δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν ἂν ὁ εἰς μόνον ἢ καὶ οἱ δύο εἶναι
 ἐν χρήσει.

γ'. Ἐκ τῶν ὁμαλῶν συνήθεις εἶναι παρὰ τοῖς δοκίμοις συγγραφεῦσιν
 οἱ ἐξῆς μέσοι μέλλοντες μὲ σημασίαν ἐνεργητικὴν· ἀκούσομαι, ἀπαντήσο-
 μαι, ἀπολαύσομαι, βαδιούμαι, ἀλαλάζομαι, βοήσομαι, γελάσομαι, ἐψή-
 σομαι, κηήσομαι, κωκύσομαι, οἰμώζομαι, ὀλολύζομαι, οὔρησομαι, πη-
 δήσομαι, σιγήσομαι, σιωπήσομαι, σπουδάσομαι, συρίζομαι, τωθάσομαι.

δ'. Ἄστατα δ' (ἀλλὰ προτιμωμένου τοῦ μέσου), εἶναι, τὰ ἄδω, ἀρ-
 πάζω, γηράσκω, βλέπω, διώκω, ἐγκωμιάζω, ἐπαινέω, ἐπιορκέω, θαν-
 μάζω, κλέπτω, ναυστολέω, ροφέω, σκώπτω, χωρέω· τὸ δὲ ποθέω ἔχει
 μέλλ. ποθήσομαι καὶ ποθήσω. Τινὲς κατατάσσουσιν ἐνταῦθα καὶ τὰ θη-
 ράω καὶ θηρεύω καὶ κολάζω, ἀλλ' ἄλόγως· διότι ἔχουσι καὶ ἄλλους
 μέσους χρόνους ἐν χρήσει· ὡς καὶ μέλλοντας μὲ ἐνεργητικὸν τύπον.

ε'. Ἐκ δὲ τῶν ἀνωμάλων ἔχουσιν ἀποκλειστικῶς εὐχρηστον τὸν μέσον
 μέλλοντα μὲ ἐνεργητικὴν σημασίαν τὰ ἁμαρτάνω, βαίνω, γίγνομαι, γι-
 γνώσκω, δάκνω, [δαρθάνω], διδράσκω, θέω, θιγγάνω, θνήσκω, [θρώ-
 σκω], κάμνω, κλαίω, λαγχάνω, λαμβάνω, μανθάνω, νέω (κολυμβῶ),
 ὀννυμι, ὀράω, παίζω, πάσχω, πίπτω, πλέω, ρέω, τρέχω, τρώγω, φεύ-

ῥω, χάσκω, χέζω, ὡς καὶ τὰ εἰμὶ καὶ οἶδα. Ἄστα-τα δ' εἶναι τὰ βιόω καὶ τίκτω καὶ φθάνω.

§. 158. 1. Τὰ ἀποθετικά (§. 29) σχεδὸν ἅπαντα, ἔχουσιν ἐν τῷ μέλλοντι τὸν μέσον τύπον· τὰ πλεῖστα δὲ καὶ ἐν τῷ ἀορίστῳ.

α. Τὸ ἔραμαι (ἄχρηστον εἰς τὸν ἐνεστώτα παρὰ τοῖς πεζογράφοις) ἔχει μέλλοντα ἐρασθήσεται. Ἀμφοτέρους δὲ τοὺς μέλλοντας ἔχουσιν εὐχρηστους τὰ αἰδέομαι, ἄχθομαι, διαλέγομαι, ἐπιμέλομαι, προθυμέομαι, διανοέομαι, ἐλασσόομαι.

β. Τὸν παθητικὸν ἀόρ. α. ἔχουσι τὰ δύναμαι, ἐπίσταμαι [ἔραμαι], ἀλάομαι, ἄχθομαι, βούλομαι, δέομαι, ἡδομαι, αἶομαι, σέβομαι, φαντάζομαι, διαλέγομαι, ἐπιμέλομαι, μεταμέλομαι, ἐνθυμέομαι, διανοέομαι, ἀπονοέομαι, ἐναντιόομαι, εὐλαβέομαι, φιλοτιμέομαι. — Ἄστατα δ' εἶναι εἴτε ἔχουσιν ἀόρ. παθητ. καὶ μέσον τὰ αὐλίζομαι, ὀρέγομαι,πραγματεύομαι, φιλοφρονέομαι. — Συνηθέστερον δὲ τοῦ παθητικοῦ τὸν μέσον τὰ βουγάζομαι, γίγνομαι, μέφομαι, ὀλοφύρομαι, ἀπολογέομαι, κοινολογέομαι. — Συνηθέστερον δὲ τὸν παθητικὸν τὰ ἄγαμαι, αἰδέομαι, ἀμιλλάομαι, ἀρνέομαι, προνοέομαι.

γ. Τὰ δ' εἰς τὰ παθητικά κατὰ τὴν σημασίαν πλησιάζοντα μέσα ἔχουσιν εὐχρηστον τὸν παθητ. ἀόρ. α. ἐστιάομαι, εὐωχέομαι, διαιτᾶμαι, πολιτεύομαι, εὐφραίνομαι, τέρπομαι, ἀνιάομαι, λυπέομαι, ὀργίζομαι, φοβέομαι, πείθομαι, σφάλλομαι, στρέφομαι, ὀρμάομαι, πορεύομαι, ἐπείγομαι, δαπανάομαι, ἀπορέομαι, κτλ. Πολλῶν δ' ἔχουσιν οἱ ἀόριστοι καὶ διάφορον σημασίαν οἷον ἐψεύσθην (ἔψευσα ἑμαυτὸν), ἐψεύσάμην (εἶπον ψεῦμα)· ἐσάθην (ἔσωσα ἑμαυτὸν), ἐσωσάμην (ἔσωσα δι' ἑμαυτὸν), ἐκομίσθην (ἐταξείδευσα), ἐκομισάμην (ἀπέκτησά τι)· ἐτρέψαμην (ἔτρεψα ἀπ' ἑμαυτοῦ, ἐφυγάδευσα), ἐτραπόμην (ἔτρεψα ἑμαυτὴν), ἐτρέφθην καὶ ἐτρέπην (ὑπ' ἄλλου· παθητικοί). — Τινῶν δ' οἱ δύο ἀόριστοι ἔχουσι σχεδὸν τὴν αὐτὴν ἔννοιαν· ὡς ὀπλίζομαι, ὀρμίζομαι, ἀνάγομαι, πειρῶμαι, πονοῦμαι, μαλακίζομαι.

2.) Πολλὰ τῶν ἀποθετικῶν ἔχουσι καὶ παθητικὴν σημασίαν.

α. Οὕτω τὸ βιάζομαι· διότι τὸ βιάζω εἶναι μόνον παρὰ ποιηταῖς εὐχρηστον. — Ἐὰν δὲ τὰ ἀποθετικά ἔχωσι καὶ μέσ. ἀόρ. α. τότε ὁ παθητικὸς ἔχει πολλάκις καὶ παθητικὴν σημασίαν· τοιαῦτα δ' εἶναι τὰ ἀγωνίζομαι, αἰκίζομαι, αἰνίττομαι, αἰτιάομαι, ἀπολογέομαι, βιάζομαι, δέχομαι, δωροῦμαι, ἐργάζομαι, ἰάομαι, λογίζομαι, λωδᾶομαι, μιμέομαι, προσφασίζομαι, χράομαι (ἀόρ. ἐχρήσθην), ὠνέομαι.

β. Παρακείμενοι πολλῶν ἀποθετικῶν ἔχουσι παθητικὴν τε καὶ ἐνεργητικὴν σημασίαν· οὕτως, ἡγώνισμαι, ἡτίαμαι, βεβίασμαι, δεδώρημαι, εἰργασμαι, ἔσκεμμαι, [ἤγχαμαι] (ἐκ τοῦ εὐχομαι), ἡγήμαι, κέκτημαι, μεμηχάνημαι, μεμίμημαι, πεπραγμάτευμαι, κεχάρισμαι, ἐώνημαι, ἀπολελόγημαι, ἀποκέκριμαι, συλλελόγισμαι, ἀπονενόημαι.

§. 159. Οἱ ἐξῆς πίνακες περιλαμβάνουσι τὰς κυριωτέρας τάξεις τῶν ἀνωμάλων ῥημάτων.

α. Ῥήματα εἰς ω, ἔχοντα καὶ ἄλλον τύπον εἰς εω, εομαι.

Ἔνεσως.	Μέλλον	Λόριστος	Παρακείμενος.
ἀλέξω	[ἀλεξήσω]	[ἤλεξα]	
μέσον	ἀλεξήσομαι	ἤλεξάμην	
βόσκω	βοσκήσω		
(ἐ) θέλω	(ἐ) θελήσω	ἠθέλησα	ἠθέληκα
ἔρρω	ἐρρήσω	ἤρρηκα	ἤρρηκα
εὐδω	εὐδήσω		
ἐψω	ἐψήσομαι	ἤψησα	
παθητ.		ἠψήθην	ἠψήμην
μέλει	μελήσει	ἐμέλησε	μεμέληκεν
μέλλω	μελλήσω	ἐμέλλησα	[μεμέλληκα]
μένω	μενῶ	ἔμεινα	μεμένηκα
νέμω	νεμῶ	ἐνεμια	νενέμηκα
παθητικὸν		ἐνεμήθην	νενέμημαι
ὄζω	ὀζήσω	ὠζησα	[ὀδωδα]
ὄφειλω	ὀφειλήσω	ὠφείλησα	ὠφείληκα
τύπτω	τυπτήσω	ἔτυπον	τέτυμμαι
παθητ.	τυπτήσομαι	ἐτύπην	
χαίρω	χαίρῃσω	ἐχάρην	κεχάρηκα
ἄχθομαι	ἄχθεσ(θή)ομαι	ἠχθέσθην	
βούλομαι	βουλήσομαι	ἐβούλήθην	βεβούλημαι
[ἔρομαι]	ἐρήσομαι	ἠρόμην	
μάχομαι	μαχοῦμαι	ἐμαχεσάμην	μεμάχημαι
μέλομαι	μελήσομαι	ἐμελήθην	μεμέλημαι
οἶομαι	οἰηθήσομαι	ὠήθην	
οἶχομαι	οἰγήσομαι		[ὠχημαι]

β'. Ῥήματα εἰς εω ἔχοντα καὶ δεύτερον θέμα εἰς ω.

Ἔνεστως	Μέλ.	Λόρ.	Παρακ.
γαμέω	γαμῶ	ἔγημα	γεγάμηκα
μέσον	γαμοῦμαι	ἐγημάμην	γεγάμημαι
δοκέω	δόξω	ἔδοξα	δεδογμαι
ρίπτω καὶ ῥίπτω	ρίψω	ἔρριψα	ἐρρίφα
παθητ.		ἐρρίφ(θ)ην	ἐρρίμμαι
ὠθέω	ὠσω, (ὠθήσω)	ἔωσα	(ἔωκα)
παθητ.	ὠσθήσομαι	ἔωσθην	ἔωσμαι.
μέσον	ὠσομαι	ἔωσάμην.	

γ'. Ῥήματα, ἐν οἷς προσαρτῶνται αἱ καταλήξεις ἀνω ἀνομαι (α) εἰς τὴν καθαρὰν ῥίζαν. Εἰς δὲ ταῦτα προστίθενται καὶ τινὰ εἰς νω, ἔνω, αύνω, αἰνόμαι, νέομαι.

Ἔνεστώς	Μέλλον	Ἀόριστος	Παρακείμε.
ἁμαρτάνω	ἁμαρτήσομαι	ἥμαρτον	ἡμάρτηκα
παθῇ.		ἁμαρτηθῆναι	ἡμάρτημαι
αὕξ(άν)ω	αὕξῃσω	ἠύξησα	ἠύξηκα
παθῇ.	αὕξῃ(θή)σομαι	ἠύξῃθην	ἠύξῃμαι
βλαστάνω	βλαστήσω	ἔβλαστον	(β)εβλάστηκα
δαρθάνω	δαρθήσομαι (;)	ἔδαρθον	δεδάρθηκα
ὀλισθαίνω	ὀλισθήσω (;)	ὠλισθον	ὠλίσθηκα
αἰσθάνομαι	αἰσθήσομαι	ἤσθόμην	ἤσθημαι
ἀπεχθάνομαι	ἀπεχθήσομαι	ἀπῆχθόμην	ἀπήχθημαι
τίνω (ι)	τίσω (ι)	ἔτισα, τῖσαι	τέτικα
παθῇ.		ἐτίσθην	τέτισμαι
μέσον		ἐτισάμην	
ῥθάνω	φθήσομαι	ἔφθασα, ἔφθην	ἔφθακα
δάκνω	δήξομαι	ἔδακχον	
παθῇ.	δηχθήσομαι	ἐδήχθην	δέδηγμαι
κάμνω	καμοῦμαι	ἔκαμον	κέκυμκα
τέμνω	τεμῶ	ἔτεμον	τέτμηκα
παθῇ.	τετμήσομαι	ἐτμήθην	τέτμημαι
βαίνω	βήσομαι	ἔβην	βέβηκα
ἐλαύνω	ἐλῶ	ἤλασα	ἐλήλακα
παθῇ.		ἤλάθην	ἐλήλαμαι
μέσον		ἤλασάμην	
ὀσφραίνομαι	ὀσφρήσομαι	ὠσφρόμην	[ὠσφρημαι]
ἰκνέομαι	ἰξομαι	ἰκόμην	ἰγμαι

δ'. Ῥήματα, τῶν ὁποίων ἡ συσταλεῖσα καὶ τὸ ν προσλαβοῦσα ρίζα παρατείνεται διὰ τῶν καταλήξεων ἄνω, ἄνομαι (α).

Ἔνεστώς	Μέλλον	Ἀόριστος	Παρακείμε.
Λαμβάνω(κρύπτομαι)	λήσω	ἔλαθον	λέληθα
μέσον	λήσομαι	ἐλαθόμην	λέλησμαι
μανθάνω	μαθήσομαι	ἔμαθον	μεμάθηκα
λαμβάνω	λήψομαι	ἔλαβον	εἴληφα
παθῇ.	ληφθήσομαι	ἐλήφθην	εἴληγμαι
μέσον		ἐλαβόμην	
θιγγάνω	θίξομαι (ω;)	ἔθιγον	
λαγχάνω	λήξομαι	ἔλαχον	εἴληχα
παθητικόν		ἐλήχθην	εἴλημμαι
τυγχάνω	τεύξομαι	ἔτυχον	τετύχηκα
πυνθάνομαι	πεύσομαι	ἐπυθόμην	πέπυσμαι

ε'. Ῥήματα, εἰς τῶν ὁποίων τὴν ρίζαν προστιθεται σκω.

Ἔνεστώς	Μέλλον	Ἀόριστος	Παρακείμε.
γηρά(σκ)ω	γηράσομαι (ω)	ἐγήρασα	γεγήρακα

Ἔνεστώς	Μέλλον	Ἀόριστος	Παρακείμενος
ἡβά(σκ)ω	ἡθήσω	ἡβησα	ἡβηκα
ἀρέσκω	ἀρέσω	ἤρεσα	(ἀρήρεκα)
εὕρισκω	εὕρήσω	εὔρον	εὔρηκα
παθητ.	εὕρεθήσομαι	εὔρέθην	εὔρημαι
ἀναλίσκω	ἀναλώσω	ἀνάλωσα	ἀνάλωκα
		ἀνήλωσα	ἀνήλωκα
παθητικόν	ἀναλωθήσομαι	ἀναλώθην	ἀνάλωμαι
		ἀνήλώθην	ἀνήλωμα
ἀμβλίσκω (ἀποβάλλειν τὸ παιδίον διὰ τὰς γυναῖκας)	ἀμβλώσω	ἤμβλωσα	ἤμβλωκα
θνήσκω	θανοῦμαι	έθανον	τέθνηκα
ιλάσκομαι	ιλάσομαι	ιλασάμην	
παθητικόν		ιλάσθην	ιλασμαι
ἀλίσκομαι	ἀλώσομαι	έάλων, ἤλων	έάλωκα, ἤλωκα

ς' Ῥήματα εἰς σκω ἀναδιπλασιαζόμενα

Ἔνεστώς	Μέλλον	Ἀόριστος	Παρακείμεμ.
βιβρώσκω	[βρώσομαι]	[έβρωσα]	βέβρωκα
παθητικόν	βρωθήσομαι	έβρώθην	βέβρωμαι
γινώσκω	γνώσομαι	έγνων	έγνωκα
τιτρώσκω	τρώσω	έτρωσα	
παθητικόν	τρωθήσομαι	έτρώθην	τέτρωμαι
μυμνήσκω	μνήσω	έμνησα	
παθητικόν	μνησθήσομαι	έμνήσθην	μέμνημαι
	μειμνήσομαι		
διδράσκω	δράσομαι	έδραυ	δέδρακα
πιπράσκω			πέπρακα
παθητ.	πεπράσομαι	έπράθην (α)	πέπραμαι.

ζ'. Ῥήματα ἀφωλόγητα εἰς νυμι.

Ἔνεστώς	Μέλλον	Ἀόριστος	Παρακείμεμ.
ἄγνυμι	ἄξω	έαξα	έαγα
παθητ.		έάγην (ᾱ)	έαγμαι
δείκνυμι	δείξω	έδειξα	[δέδειχα]
παθητ.	δειχθήσομαι	εδείχθην	δέδειγμαι
ζεύγνυμι	ζεύξω	έζευξα	
παθητ.		έζύγην, (έζεύχθην)	έζευγμα
μέσον	ζεύξομαι	έζευξάμην	
μίγνυμι	μίξω	έμιξα	μέμιχα
παθητ.	μιχθήσομαι	έμίχθην (έμίγην)	μέμιγμαι

Ἐνεστώς	Μέλλων	Ἀόριστος	Παρακείμενος
οἶγνυμι, οἶγω παθητικόν	οἶξω	ἔωξα, οἶξαι ἔωχθην, οἶχθηναι, ἔωγμα	ἔωχα
ὀμόργνυμι παθητικόν		ὀμορῶ ὀμόρωχθην	
μέσον	ὀμóρζομαι	ὀμορῶμαι	
πήγνυμι		ἔπηξα	πέπηγα
ῥήγνυμι	ῥήξω	ῥρήξα	ῥῥωγα
παθητικόν	ῥαγίσσομαι	ῥοράγην ῥορήξάμην	
μέσον			
ὄμνυμι	ὀμοῦμαι	ὄμωσα	ὀμώμωκα
παθητικόν		ὀμο(σ)θῆναι	ὀμωμόσθαι
ὄλλυμι	ὀλῶ	ὠλεσα	ὀλώλεκα
μέσον	ὀλοῦμαι	ὠλόμην	ὀλωλα

ή. Ῥήματα φωνηεντόληκτα εἰς ννυμι.

Ἐνεστώς	Μέλλων	Ἀόριστος	Παρακείμε.
ἀμφιέννυμι	ἀμφιῶ	ἤμφισα	Παρακείμε.
μέσον	ἀμφίεσομαι		ἤμφισμαι
κορέννυμι	κορέσω	ἐκόρεσα	[κεκόρηκα]
παθητ.		ἐκορέσθην	κεκόρεσμαι
σθέννυμι	σθέσω	ἔσθεσα	
παθητικόν	σθεσθήσομαι	ἐσθέσθην	ἔσθεσμαι
ἀμετάβατον	σθήσομαι	ἔσθην	ἔσθηκα
στορέννυμι	στορῶ	ἐστόρεσα	
(πρὸς. καὶ στρώννυμι)		[ἐστορέσθην]	ἐστόρεσμαι
κεράννυμι	κεράσω (;)	ἐκέρασα	κεκέρακα ;
παθητικόν		ἐκράσθην (α)	κεκράμαι
μέσον		ἐκερασάμην	
κρεμάννυμι	κρεμῶ	ἐκρέμασα	
παθητικόν		ἐκρεμάσθην	κεκρέμαμαι
κρέμαμαι	κρεμάσομαι		
πετάννυμι	πετάσω (πετῶ)	ἐπέτασα	[πεπέτακα]
παθητικόν		ἐπετάσθην	πέπταμαι
σκεδάννυμι	σκεδῶ	ἐσκεδάσα	
παθητικόν		ἐσκεδάσθην	ἐσκεδάσμαι
ζώννυμι	ζώσω	ἔζωσα	[ἔζωκα]
παθητικόν			ἔζωσμαι
μέσον		ἔζωσάμην	
ῥώννυμι	ῥώσω		
παθητικόν	ῥωσθήσομαι	ἔρῥώσθην	ῥῥώμαι
στρώννυμι	στρώσω	ἔστρωσα	ἔστρωμαι
παθητικόν		ἐστρώθην	

Ἔνεστώς	Μέλλον	Λόριστος	Παρακείμενος
μέσον		ἐστρωσάμην	
χρώννυμι		ἔχρωσα	
παθητικόν		ἐχρώσθην	κέχρωμαι.

θ. Ῥήματα ἔχοντα χρόνους ἐκ διαφορῶν θεμάτων.

Ἔνεστώς	Μέλλον	Λόρ.	Παρακείμ.
αἰρέω - ἐλ-	αἰρήσω	εἶλον	ἤρηκα
παθητικόν	αἰρεθήσομαι	ἤρεθην	ἤρημαι
εἰπεῖν - ἐρ-	ἐρῶ	εἶπον	εἶρηκα
παθητ.	ρηθήσομαι	ἐρρήθην	εἶρημαι
	εἰρήσομαι		
ἔρχομαι - ἐλεύθ-	ἐλεύσομαι	ἦλθον	ἐλήλυθα
ἐσθίω - ἐδ - φάγ -	ἔδομαι	ἔφαγον	ἐδήδοκα
παθητ.		(ἠδέσθην)	ἐδήδεσμαι
ἔχω - σχ - σχε -	ἔξω (σχίσω)	ἔσχον	ἔσχηκα
παθητικόν		[ἔσχθην]	ἔσχημαι
μέσον	ἔξομαι σχησομαι	ἐσχόμην	
ὁράω - ὁπ - ἰδ -	ὄψομαι	εἶδον	έώρακα
παθητικόν	ὀφθήσομαι	ὤφθην	έώραμαι,
μέσον		εἰδόμην	ὤμμαι
πάσχω - πηθ - πένθ -	πείσομαι	ἔπαθον	πέπονθα
πίνω - πε - πο	πίομαι	ἔπιον	πέπωκα
παθητικόν	ποθήσομαι	ἐπόθην	πέπομαι
πίπτω (ς) - πετ - πετο	πεσοῦμαι	ἔπεσον	πέπτωκα
τρέχω - δράμ -	δραμοῦμαι	ἔδραμον	δεδράμηνκα
παθητικόν			δεδραμῆσθαι
φέρω - ἐνεκ, οἰ -	οἶσω	ἤνεγκον	ἐνήνοχα
παθητικόν	ἐνεχθήσομαι	ἠνέχθην	ἐνήνεγμαi
	οἰσθήσομαι		
μέσον	οἶσομαι	ἠνεγκάμην	

Κατάλογος τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων· χρήσις αὐτοῦ.

§. 160. α. Οἱ πάντῃ ἄχρηστοι τύποι, οἱ ὑποτιθέμενοι πρὸς ἐξήγησιν τῶν εὐχρήστων, γράφονται εἰς τὸν κατάλογον τοῦτον, καθὼς καὶ εἰς ὅλην τὴν βίβλον ἐν γένει, με κεφαλαῖα γράμματα. Οἱ ἄχρηστοι οὗτοι τύποι ἐπλάσθησαν κατ' ἀναλογίαν ἄλλων ῥημάτων ὑπαρχόντων, ἀλλὰ δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἀποδειχθῇ ἱστορικῶς ἡ ὑπαρξίς των.

β'. Τὰ ἄχρηστα ῥήματα, ὅπου ἦτο ἀναγκαῖον, κατεχωρίσθησαν καὶ εἰς τὴν ἀλφαβητικὴν τάξιν των με παρεκπομπὴν εἰς τὸν εὐχρηστον τύπον· οἷον ΤΕΚΩ Ζήτ, τίκτω. Τὰ δὲ διὰ συγκοπῆς γενόμενα ἄχρηστα γράφονται διὰ τῶν ἀρκτικῶν γραμμάτων· οἷον ΒΑ. ἐκ τοῦ Βάλλω.

γ'. Παντὸς ὅμως ῥήματος δὲν γράφομεν μόνον τὰ ἀνώματα μέρη, ἀλλ' ὅλα τὰ εὐχρηστά του, ἐὰν δὲν ἐγνοῶνται οἰκοθεν. Πρέπει δὲ νὰ ἐφαρ-

μοσθῇ ἐνταῦθα ὅτι εἵπαμεν εἰς τὸ δεύτερον ἄρθρον τῆς χρήσεως τοῦ κα-
ταλόγου τῶν ὁμαλῶν (σελ. 14).

δ'. Ὅποιαν σημασίαν — ἐνεργητικὴν, παθητικὴν, μέσην, οὐδετέραν —
ἔχει ὁ ἐνεστώς, τὴν αὐτὴν ἔχει καὶ πᾶς χρόνος, ὅπου δὲν προστίθεται
Παθ. ἢ Μεσ. ἢ τοιοῦτό τι. Ἐάν π. χ. εἰς τὸ βούλομαι ὁ Μεσ. βουλῆσο-
μαι γίνεται ἐκ τοῦ μέσου, ὁ δὲ Ἀόρ. ἐβουλήθην ἐκ τοῦ παθ., σημαίνει,
ὅτι οἱ δύο οὗτοι τύποι ἀπαντῶνται εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ἐνεστώτος βού-
λομαι, καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν ὑπάρχει Ἀόρ. ἐβουλησάμην, οὐδὲ Μέλλων
βουληθήσομαι.

Ἄγαμαι (θαυμάζω), ἐνεστώς καὶ παρατ. κατὰ τὸ ἵσταμαι, μέλλ. ἀγά-
σομαι, Ἀόρ. ἠγάσθην. παρὰ δὲ Δημοσθ. καὶ ἠγασάμην.

Ἄγνυμι (τσακίζω) σχηματίζει ἐκ τοῦ ΑΓΩ, μέλ. ἄζω (§. 156. 8), καὶ
ἔχει συνήθως τὴν συλλαβικὴν αὐξησην (§. 104. Σημ.) ὁ Ἀόρ. ἀ. ἑάξα,
καὶ ὁ παθητ. ἐάγην(α)· ὁ β'. παρακ. ἑαγα ἔχει σημασίαν ἀμετάβατον ἢ
παθητικὴν, εἶμαι τσακισμένος (§. 157 Σημ.) εὑρηται δὲ παρὰ Λου-
κίαν. καὶ ὁ παθ. ἑαγμαι. §. 158. πίν. ζ'.

Ἀγορεύω· Ζήτ. εἰπεῖν.

Ἄγω, ἀναδιπλασιαζέται εἰς τὸν Ἀόρ. β'. ἤγαγον; ἀγαγεῖν (§. 120. γ'.

Σημ.) — παρακ. ἤγα, καὶ μὲ ἀναδιπλασιασμόν (§. 119, ἀ.) ἀγήγοχα·
(καὶ ἐν ἐπιγραφῇ τινι ἀγήγοχα). Παρακ. παθ. ἤγμαι. — ΜΕΣ.

Αἰνέω, ὦ (ἐπαινῶ). Παρακ. παθ. ἤνημαι, Ἀόρ. ἀ παθ. ἤνέθην (§. 136.
Σημ.).

Αἰρέω ὦ, αἰρήσω — ἤρέθην (§. 136. Σημ.) Ἀόρ. ἐνεργ. εἶλον, ἐλεῖν κτλ.
ἐκ τοῦ ΕΛΩ — ΜΕΣ εὑρηται δὲ ἤρήσομαι μετ' ὅλ. μέλ.

Οἱ Ἴωνες ἔχουσιν εἰς τὸν παρακείμενον ἰδιὸν τῶν ἀναδιπλασιασμόν,
ἀραίρηκα, ἀραίρημαι μὲ ψιλὴν.

Αἰσθάνομαι, (σπανίως ἐνεστώς αἰσθομαι) Μ. αἰσθήσομαι κτλ. Ἀόρ. ἠσθό-
μην ἰδὲ ἀνωτέρω πίναξ. γ'.

Ἀλέξω, Μ. ἀλεξήσω καὶ (ἐκ τοῦ ΑΛΕΚΩ) Μέσ. ἀόρ. ἠλεξάμην. πίν. ἀ.

Ἀλέω, ἢ Ἀλήθω, Μ. ἀλέσω (ἀλῶ), Παρακ. παθ. ἀλήλεσμαι καὶ ἀλήλε-
μαι καὶ ἀόρ. ἀπαρ. ἀλησθῆναι, ῥηματ. ἀλετὸς ἀλετέος.

Ἀλίστιομαι (πιάνομαι) σχηματίζει τοὺς χρόνους τοῦ ἐκ τοῦ ΑΛΩΩ, καὶ
μάλιστα μέλ. ἀλώσομαι, καὶ (μὲ ἐνεργητικὴν φωνὴν καὶ παθητικὴν
σημασίαν) Ἀόρ. ἤλων καὶ ὀρθότερον ἐάλων (πληθ. ἐάλωμεν κτλ.) Ὑπο-
τακ. ἀλῶ, ὧς κτλ. Ἀπαρέμφ. ἀλῶναι. Εὐκτικ. ἀλοίην. Μετοχ. ἀλούς.

Παρακ. (καὶ αὐτὸς μὲ παθητ. σημασίαν) ἤλωκα, ἐάλωκα. πίν. ἐ.

Ἀμαρτάνω, Μ. ἀμαρτήσομαι. Παρακ. ἡμάρτηκα. Ἀόρ. ἡμαρτον ἀμαρτη-
θῆναι, ἡμάρτημαι. πίν. γ'.

Ἀμβλίσκω, Μ. ἀμβλώσω κτλ. ἐκ τοῦ ἀμβλώω. πίν. ἐ.

Ἀμπέχω καὶ Ἀμπισχνοῦμαι Ζ. ἔχω.

Ἀμφιέννυμι, Μ. ἀμφιέσω Ζ. ΕΩ.

Ἀναίνομαι Ζητ. ἀνωτ. εἰς τὸν πίνακα τῶν ὁμαλῶν.

Ἀναλίσκω (ἐξοδεύω) σχηματίζει τοὺς χρόνους τοῦ ἐκ τοῦ ἀναλώω· Ἀτ-

ῖτικῶς δὲν αὐξάνει, ἀνάλωσα, κοινῶς, ἀνήλωσα (εἰς δευτέραν σύνθεσιν κατηγάλωσα)· οὕτω καὶ εἰς τὸν παρακειμένον ἀνάλωκα, κοιν. ἀνήλωκα. πίν. έ.

Ἀνοίγω, ἢ ἀνοίγνυμι Ζ. οἶγω.

Ἀρέσκω, Μ. ἀρέσω κτ. (πίν. ς'). Παρακ. παθ. ἤρεσμαι ἐνεργητ. ἀρήρεκα.

— ΜΕΣ.

Αὕξω καὶ Αὕξάνω, Μ. αὐξήσω (πίν. έ). Παθητ. αὕξομαι, μέλλ. αὐξήσομαι. πίν. έ.

Σημ. Τὸ αὕξω εἶναι κυρίως μέλλων μεταπεσὼν εἰς σημασίαν ἐνεστώτος. Τοῦτου δὲ ἀρχαῖος ἐνεστώτης εἶναι ΑΥΓΩ, ἐκ τοῦ ὁποίου ἦτο σχηματισμένον καὶ δεύτερον θέμα ΑΥΓΕΩ σωζόμενον εἰς τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν *augeo* (Ζήτει τὸ ὑπ' ἐμοῦ ἐκδοθὲν Λεξικὸν Λεξ. Αὕξω). Ἐκ δὲ τοῦ αὐγέω τούτου ἄλλων τύπων (π. χ. ἡγῆται, αὐγῆτος) ἐσχηματίσθησαν τὰ εἰς τὴν συνήθη γλῶσσαν ἀπαντώμενα αὐγατῶ, αὐγατίζω κτλ. Ἡ τελευταία παρατήρησις εἶναι τοῦ Κοραῆ. Ζήτει Ἀτακτα Τόμ. Β'. σελ. 134.

Ἄχθομαι, ἀχθέσομαι, ἤχθέσθην, ἀχθεσθήσομαι.

Βαίνω ἐκ τοῦ ΒΑΩ, μέλλ. βήσομαι. Παρακ. βέβηκα — Ἀόρ. έ. ἔβην κατὰ τὸ ἔστην· βῆναι, βῆθι (εἰς τὰ σύνθετα ἐνίοτε κατὰβα ἀνάβα), βαιῖν, βῶ. Σύνθετά τινα ἔχουσι καὶ παθητικ. οἷον ἀνα-συν-παραβαίνω. Παθ. παρακ. παραβεβῆμαι. Ἀόρ. παρεβάθην. Ἰωνικῶς ὁ μέλλων καὶ ὁ ἀόρ. ἐνεργητικῶς σχηματιζόμενοι ἔχουσι σημασίαν ἐνεργητικὴν· βήσω, ἔβησα, ἤγουν, ἔφερά τι εἰς ἄλλον τρόπον.

Βάλλω, μέλλ. βαλῶ, (βαλλήσω παρ' Ἀριστοφ. σφῆ. 222 καὶ 1461)

Ἀόρ. έβαλον — Παρακ. βέβληκα. Ἀόρ. α. παθ. έβλήθην. — ΜΕΣ.

ΒΑΩ Ζ. βαίνω.

Βιβρώσκω ἐκ τοῦ ΒΡΩΩ, Μ. βρώσομαι (βρώσομαι) κτλ. Ἀόριστ. έβρωσα έβρώθην, βρωθήσομαι, βεβρώσομαι. πίν. ή. Πολλοὶ δὲ τύποι προσλαμβάνονται ἐκ τοῦ έσθίω.

Βιώω, Μ. βιώσομαι, ἀόρ. έβίωσα, καὶ ἀόρ. έ. έβίων. Ἀπαρέμφ. βιῶναι· ὑποτ. βιῶ, βιῶς. Εὐκτ. βιῶν. Μετοχ. βιούς. εὐρηνται δὲ παθητ. καὶ αἱ φράσεις, βεβίωταί μοι, βίος βεβιωμένος, τὰ βεβιωμένα καὶ βίος βιωθήσμενος.

Τὸ βιώσκομαι καὶ ἀναβιώσκομαι ἔχει καὶ ἀμετάβατον σημασίαν ἀναβιώ, ἀνίσταμαι (Πλάτ. Φαίδ. σελ. 72), καὶ μεταβατικὴν ἀναστήνω, ζωοποιῶ (ὁ αὐτ. Κρίτ. 9). Εἰς τὴν δευτέραν σημασίαν ἔχει ἀόρισ. α. έβιωσάμην (Πλάτ. Φαίδ. σελ. 89, καὶ Ὀδυσ. θ. 468)· εἰς δὲ τὴν πρώτην εἶναι εὐχρηστος ὁ ἀνεβίων, ἀναβιώναι.

ΒΛ. Ζ. Βάλλω.

Βλαστάνω, βλαστήσω, έβλαστον, (έ) έβλάστηκα.

Βόσκω, Μ. βοσκήσω έβοσκήθην. — ΜΕΣ.

Βούλομαι, βουλήσομαι. Παρακ. βεβούλημαι, ἀόρ. έβουλήθην καὶ έβουλήθην.

ΒΡΩΩ Ζ. βιβρώσκω.

Γαμέω (συζεύγνυμαι μετ' γυναῖκα), μέλ. γαμήσω, Ἄττ. γαμῶ. — ἀόρ.

ἐγῆμα, γῆμαι κτλ. ἐκ τοῦ ΓΑΜΩ. Παρακ. γεγάμηκα. Παθ. καὶ μέσ. μέλ. λαμβάνω ἄνδρα (διὰ τὴν γυναῖκα).

Γέγωνα, Παρακ. με σημασίαν ἐνεστώτος (§. 157, 2). Οἱ δὲ πλείοτε-
ροι τῶν ἄλλων τύπων σχηματίζονται ὡς ἐξ ἐνεστώτος εἰς ὦ ἢ εὖ
γεννηθέντος ἀπὸ τὸν παρακειμενον τοῦτον. Ἀπαρέμφ. γεγωνεῖν. Παρατ.
ἐγεγώνεον, οὐν (ποιητ. νουν). 3 πρόσωπ. ἐγεγώνει, ἀλλὰ καὶ (ἐγγέγωνε)
γέγωνε, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾶται ὡς ἐνεστώς, παρατατικὸς, καὶ ἀόριστος.
ΓΕΝΩ, ἐνεργητικῶς μὲν γενῶ, παθητικῶς δὲ, γεννῶμαι ἢ γίνομαι. Ἐκ
τοῦ ἐνεργητικοῦ τύπου εἶναι χρήσιμος μόνον ὁ παρακειμενος γέγονα·
οἱ δὲ ἄλλοι χρόνοι καὶ κατὰ τὰς δύο σημασίας ἀνάγονται εἰς τὸν με-
σοπαθητικὸν τύπον.

γίνομαι (Ἄττ. κοινῶς δὲ γίνομαι), μέλ. γενήσομαι. ἀόρ. ἐγε-
νόμην. Παρακ. γεγένημαι καὶ γέγονα (ὁ Θουκυδ. μεταχειρίζε-
ται τὸν πρῶτον, ὁ Πλάτων τὸν δεῦτερον). Ὅλοι οὗτοι οἱ τύποι
σημαίνουσιν ἀμεταβάτως γεννῶμαι ἢ ἀπλῶς γίνομαι. Τὸ δὲ ἐγε-
νόμην καὶ γέγονα λαμβάνονται ὡς παρωχημένοι τοῦ εἰμὶ ἢ
ὑπάρχω, ὡς παρὰ Πλάτωνι, κακὰ γέγονε καὶ ἔστι καὶ ἔσται.

Γινώσκω (ἀρχαῖον καὶ Ἄττ. μεταγενέστερον δὲ γινώσκω) ἐκ τοῦ ΓΝΩΩ,
μέλλ. γνῶσομαι, ἀόρ. ἔγνω, πληθ. ἔγνωμεν, Προστακτ. γνῶθι, Εὐκτ.
γνοιήν, Ἀπαρέμφ. γνῶναι, Μετοχ. γνοὺς Παρακείμε. ἔγνωκα, Παθητ.
ἔγνωσμαι. §. 159, πίν. 5'.

Δάκνω, μέλ. δήξομαι ἐκ τοῦ ΔΗΚΩ, Παρ. δέδηκα κλ. ἀόρ. ἔδακον. πίν. γ'.

Δαμάω, Ζ. Δέμω.

Δαρθάνω (κοιμῶμαι), μέλ. δαρθήσομαι, Παρακ. δεδάρθηκα, ἀόρ. ἔδαρ-
θον· ἰδὲ πίνακα γ'.

Δεῖ Ζ. Δέω.

Δείκνυμι, μέλ. δείξω κτλ. ΜΕΣ. ἰδὲ πίνακα ζ'.

Δεῖσαι (φοβηθῆναι) ἔδεισα. ἀόρ. τοῦ ἀχρήστου ἐνεσ. ΔΕΙΔΩ. μέλ. δείσομαι.

Ὁ ἁ. Παρακ. δέδοικα καὶ ὁ β' δέδια ἔχουσι δύναμιν ἐνεστώτος §. 157,
2, σημ. Ἐκ τοῦ δέδια συγκόπτονται δέδιμεν, δέδιτε, ἐδέδισαν, καὶ
Προστ. δέδιθι, δεδιεῖν, δεδιέναι, δεδιώς. πρῶ. §. 156, 9, γ'. σημ. γ'.

Δέμω, ἀόριστ. ἔδειμα, παρακ. δέδμημαι (ἐκ τοῦ Δμ), — ΜΕΣ. Τὸ αὐτὸ
θεῖμα δίδει τοὺς χρόνους καὶ εἰς τὸ δαμάω, παρακ. δέδμηκα, Παθ. δέ-
δημαι, ἀόρ. παθ. ἐδάμην καὶ ἐδμήθην.

Δέρκω, συνήθως δέρκομαι ἢ δέδορκα (βλέπω), ἀόριστ. ἔδρακον. (§. 123.
γ') καὶ ἐδράκην καὶ ἐδέρχην· ὅλα ἐνεργητικῶς.

Δέω (δένω), δῆσω, ἔδησα — δέδεμαι, ἐδέθην (§. 112) Σημ. 6'). Ὁ μετ'
ὀλίγον μέλλων δεδήσομαι ἐπέχει τὸν τόπον τοῦ μὴ Ἀττικοῦ μέλλον-
τος ἁ. δεθήσομαι

Δέω (λείπω), μέλλ. δεῆσω κτλ. συνήθως εἶναι ἀπρόσωπον δεῖ (χρειάζε-
ται, ἢ εἶναι ἀναγκαῖον). Ὑποτακτ. δέη, Εὐκτ. δέοι, Ἀπαρέμφ. δεῖν.
Μετοχ. δέον, μέλλ. δεήσει κτλ. — Τὸ παθητικὸν δέομαι εἶναι πάν-
τοτε προσωπικόν, μέλλ. δεήσομαι. ἐδεήθην. Περὶ τῆς συναίρε. §. 146.

ΔΗΚΩ Ζ. δάνω.

Διδάσκω, χάνει τὸ σ εἰς τὸν σχηματισμὸν, (πρωτόθ. διδάχω), μέλλ. διδάξω, ἐδίδαξα, κτλ. ΜΕΣ.

Διδράσκω (φεύγω) σώζεται μόνον σύνθετον (ἀποδιδράσκω, διαδιδράσκω) — ἐκ τοῦ ΔΡΑΩ, μέλλ. δράσομαι, Παρακείμ. δέδρακα — ἀόρ. ἑ'. ἔδραν, ας, α' αμην, ατε, ἔδρασαν ἢ ἔδραν. Ὑποτακτ. δρῶ, δρᾶς δρᾷ. Εὐκτ. δραίνην, Προστακτ. δράθι, Ἀπαρέμφ. δρᾶναι, Μετοχ. δράς. Ζήτ. πίνακα ς'. Δὲν πρέπει νὰ τὸ συγχέωμεν μὲ τὸ ὁμαλὸν δράω τὸ ποιῶ.
Ζ. τὸν κατάλογον τῶν συναιρουμένων.

Δίδωμι Ζ. εἰς τοὺς τύπους. ΜΕΣ.

Δοκέω (φαίνομαι, στοχάζομαι) — ἐκ τοῦ ΔΟΚΩ. μέλ. δόξω κτλ. Παρακ. δέδογμαι. — Ὁ ὁμαλὸς σχηματισμὸς δοκήσω κτλ. εἶναι σπάνιος. Ζήτ. πίνακα β'.

ΔΟΩ Ζ δίδωμι. || ΔΡΑΩ Ζ. Διδράσκω.

Δύναμαι ἐνεστ. καὶ παρατατ. κατὰ τὸ ἴσταμαι· τὸ δεύτερον πρόσωπον δύνασαι εἶναι χρησιμώτερον τοῦ δύνῃ, τὸ ὅποιον ὀρθῶς εἶναι ὑποτακτ. Περὶ τῆς αὐξήσεως Ζ. ἀνωτέρω μέλλ. δυνήσομαι, Ἀόρ. ἠδυνήσῃ (καὶ ἐδυνάσθῃ), Παρακ. δεδύνημαι.

Δύω. Τὸ ῥῆμα τοῦτο ἔχει καὶ τὴν ἀμετάβατον σημασίαν (ἐμβαίνω), καὶ τὴν ἐνεργ. (ἐνδύω) Ἀλλ' εἰς τὴν συνήθη χρῆσιν τῆς γλώσσης ἔχει μόνον τὴν δευτέραν, καὶ τὴν διασώζει εἰς τὸν Μέλλ. καὶ Ἀόρ. ἃ κτλ. δύσω, ἔδυσα, Παθητ. ἐδύθην, δυθήσομαι. Τὸ μέσον δύομαι (ἐγκρύπτομαι), δύσομαι, ἐδυσάμην, μεταπίπτει εἰς τὴν ἀμετάβατον σημασίαν (εἰσβαίνω, ὑποκολυμῶ), ἥτις πάλιν ἀναλαμβάνει τὴν μεταβατικὴν οἶον ἐνδύομαι (ἱμάτιον ἢ ἄλλο τι). Τὰς μεταβατικὰς ταύτας σημασίας διατηροῦσιν ἐκ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς ὁ Παρακ. δέδουκα, καὶ ὁ ἀόρ. ἑ'. ἐδυν, δυναι, δυς, δύθι, δύτε (εὐκτ. δύην παρ' Ὁμήρῳ). — Προστίθεται δὲ εἰς ταῦτα καὶ νέος ἐνεργητικὸς ἐνεστῶς, δύνω, ταυτόσημος περίπου μὲ τὸ μέσον δύομαι· ἀόρ. ἔδυνα.

Ἐγείρω (σηκώνω ἐκ τῆς κλίνης, ἐξυπνίζω), μέλ. ἐγερῶ κτλ. τὸ ΜΕΣ. σημαίνει εἶμαι ἐξυπνος, καὶ ἔχει ἀόρ. ἠγρόμην (§. 156, 9, 6). Ὁ ἑ'. παρακ. μὲ ἀνώμαλον ἀναδιπλασιασμὸν ἐγρήγορα ἀνήκει, καθὼς καὶ ἄλλοι β'. παρακείμενοι εἰς ταύτην τὴν σημασίαν· κυρίως σημαίνει ἐξυπνίσθην· καὶ ὡς ἐνεστῶς, ἀγρυπνῶ· ὁ δὲ ὑπερσυντ. ἀντὶ παρατ. ἐγρυγόνειν.

Σημ. Εἰς τὰ ἀρχαιότερα λεξικά ὁ παρακείμενος οὗτος σχηματίζεται ἀπὸ τοῦ γρηγορέω ἢ γρηγορέω, οἱ ὅποιοι εἶναι μεταγενέστεροι κακοὶ σχηματισμοί.

Ἐδω Ζ. ἐσθίω. μέλλ. ἐδομαι Παρακείμ. ἐδήδοκα ἐδήδεσμαι (ἐδήδοται Ὀμηρικόν). Ζήτει εἰς πίνακα θ'.

Ἐδοῦμαι Ζ. ἔζομαι.

ἔζομαι, καθέζομαι, μέλ. καθεδοῦμαι παρατ. ἐζόμεν καὶ σύνθ. ἐκαθέζομεν.

Οἱ σκηνικοὶ καθεζόμεν ἀόρ. παθ. ἐκαθέσθην.

Ἐθέλω καὶ θέλω, μέλλ. θελήσω καὶ θελήσω κτλ. ἰδὲ πίνακα α.

Ἔθω, εἶμαι συνειθισμένος. Ἀντ. τοῦ ἐνεστώτος τούτου εἶναι εὐχρηστος ὁ ἀνώματος παρακείμενος εἶθθα, καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἐθίζω εἴθικα.

Εἶδω (βλέπω), ῥήμα ἀρχαῖον, τοῦ ὁποίου χρήσιμα μένουσι τὰ εἶδον, ἰδεῖν, ἰδέσθαι κτλ., ὡς ἀόρ. β' τοῦ ὁράω. Ποιητικῶς εὐρίσκονται καὶ ἄλλοι χρόνοι τοῦ εἶδω· οἶδα, ἤδειν, εἶσομαι, σημαίνουν γινώσκω. Ζ. οἶδα, εἰς βιβλ. α'. §. 51. σελ. 50.

Εἶκω. Τούτου ὁ παρακείμε. εἶοικα χρησιμεύει ὡς ἐνεστώς, εἶμαι ὅμοιος, φαίνομαι. Μετοχ. εἰκώς, ἄττ. εἰκώς, οὐδ. εἰκός (Ἰων. οἶκα, οἰκώς, οἰκός). Ὑπερσ. ἐφέκειν (§. 104. Σημ.) — Τὸ εἶκω (ὑποχωρῶ), Ζήτ. εἰς τὰ ὁμαλὰ ῥήματα.

Εἵμαρμαι, Ζ. μείρομαι.

Εἵμι καὶ εἵμι Ζ. ΕΩ καὶ ΙΩ καὶ βιβλ. α'.

Εἵπειν, Ἀόρ. β' ὀριστ. εἶπον, συνηθέστερος παρὰ τὸν εἶπα. Προστ. εἶπέ, καὶ εἶπον (κατ' ἄλλους εἶπόν), εἰπάτω κτλ. Ἀπαρέμφ. εἶπαι, καὶ μετὸν ὀριστον τούτον εἶναι κατὰ σημασίαν ταυτόσημος ὁ μέλλ. ἐρῶ (Ἰων. ἐρέω) ἐκ τοῦ εἶρω — καὶ ἐκ τοῦ ΡΕΩ ὁ Παρακ. εἶρηκα, καὶ παθητ. εἶρημαι ἀόρ. ἐρρήθην καὶ ἄττικῶς ἐρρέθην, Μετ' ὀλίγ. μέλ. (ἀντὶ τοῦ συνήθους παθ. μέλ.) εἰρήσομαι. Ἰδε πίνακα θ'. Ἐνεστώς τοῦ ῥήματος τούτου παραλαμβάνεται φημί ὡς εὐχρηστος (σελ. 49), ἐνίοτε δὲ ἀγορεύω (κυρίως ὁμιλῶ ἔμπροσθεν τοῦ δήμου), ἐξαιρέτως εἰς τὰ σύνθετα· οἷον ἀπαγορεύω, ἀπείπον, ἄλλοτε δὲ λέγω· π. χ. ἀντιλέγω, ἀντεῖπον.

Εἶρω Ζ. Εἵπειν καὶ Ἐρέσθαι. || Εἶθθα Ζ. Ἔθω.

Εἵλυνω (διώκω), μέλ. ἐλάσω (α βραχὺ) κτλ., Παρακ. ἐλήλακα, Παθ. παρακ. ἐλήλαμαι, ἀόρ. ἤλάθην, ῥηματικ. ἐλατός (καταχρηστικῶς ἐλήλασμαι καὶ ἤλασθην, ἐλαστός). Τὸ θέμα ἐλάω εἰς τὸν ἐνεστώτα εἶναι σπάνιον· ἐξ ἐναντίας δὲ τὸ ἐλῶ, ἐλᾶς, ἐλᾷ, ἀπαρέμφ. ἐλᾶν εἶναι πεζογραφικῶς Ἀττικὸς μέλλων. πρὸς καὶ §. 159, πίν. γ'.

ΕΛΕΥΘΩ, ΕΛΘΩ Ζ. Ἐρχομαι. || ΕΛΩ Ζ. Αἰρέω.

ΕΝΕΓΚΩ, ΕΝΕΙΚΩ κτλ. Ζήτ. Φέρω. || Ἐννυμι Ζ. Ἐνω.

Ἐπίσταμαι, ἐπίστασαι καὶ ἐπίστα. Παρατ. ἠπιστάμην, Μέλλων ἐπιστήσομαι, Ἀόρ. ἠπιστήθην, καὶ ἠπιστάσθην παρὰ τῷ Ξενοφῶντι Ἕλλην. Δ, 4, 19.

Ἐπω (ἀσχολοῦμαι, Ζήτ. τὸ Λεξικόν). Τὸ ἀρχαῖον τοῦτο ῥήμα, τοῦ ὁποίου ἀπαντῶνται κυρίως σύνθετα, ἔχει τὴν αὐξησην εἰ (διεῖπον), μέλ. ἔψω καὶ ἀόρ. ἔσπον, σπεῖν, σπῶν (ἐπέσπον, ἐπισπεῖν, μετασπῶν, ὅλα μᾶλλον ποιητικά).

Ἐπομαι, εἰπόμην, ἔφομαι. Τὸ εὐχρηστότατον τοῦτο μέσον ἔχει ἀόρ. ἐκ τοῦ ἔπω· ἐκτὸς ὅτι δασύνεται· ἐσπόμην, σπέσθαι, σποῦ, τὰ ὁποῖα ἀπαντῶνται μάλιστα σύνθετα.

Ἐρέω Ζ. Εἵπειν καὶ Ἐρέσθαι.

Ἐρέσθαι (ἐρωτῆσαι), ἠρόμην, ἔρωμαι κτλ. εἶναι ἀόριστος. Μ. ἐρήσομαι. Ἐνεστώς ἐρομαι καὶ ἐροεσθαι δὲν ἀπαντῶνται εἰς τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον. Τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ ἐρωτάω. Ἰδε καὶ πίν. α'. §. 159

ἔρρω-ἀπέρχομαι), ἐρρήσω, ἤρρησα· ζήτει εἰς πίνακα α'.

ἔρχομαι, ἐκ τοῦ ΕΛΕΥΘΩ, Μέλ. ἐλεύσομαι, ἀόρ. ἤλυθον, συνηθέστερον ἤλθον, ἐλθεῖν· Προστ. ἐλθεῖ κτλ. Παρακ. ἐλήλυθα. πίναξ θ'.

Παραεκτός τούτου πολλοὶ τύποι τοῦ εἶμι, μάλιστα εἰς τὰ σύνθετα, εἶναι εὐχρηστοίτεροι. Ζ. ΕΩ.

ἔσθίω, ἐκ τοῦ ἔδω, Μέλ. ἔδομαι (§. 115, Σημ.) Παρακ. ἐδήδοκα, Παθ. παρακ. ἐδήδεσμαι, ἀόρ. παθ. ἠδέσθην. — ἀόρ. ἐνεργ. ἔφαγον (ἐκ τοῦ ΦΑΓΩ)· ῥηματικὸν ἔδεστός. Ζ. ἔδω. καὶ πίν. θ'.

ἔσπον καὶ ἐσπόμην. Ζ. ἔπω.

εὐδω, καθευδω (κοιμῶμαι), μέλ. εὐδήσω, καθευδήσω, Παρατ. καθήυδον, καθευδον, καὶ ἐκάθευδον.

εὐρίσκω, ἐκ τοῦ ΕΥΡΩ, ἀόρ. εὔρον, Προστακτ. εὐρὲ, Μέλλ. εὐρήσω κτλ. ἀόρ. παθ. εὔρεθην· ῥηματικ. εὔρετός. Ἰδὲ πίν. ε'.

ἔχω, μέλ. ἔξω (μὲ δασεῖαν διότι ἐξέλειπε τὸ δεύτερον δασύ, τὸ ὁποῖον ὑπῆρχεν εἰς τὸν ἐνεστώτα §. 181 σημ. γ'.) — ἀόρ. (ὡς ἐκ τοῦ σχῶ) ἔσχον, σχεῖν. Ὑποτακτ. σχῶ, σχῆς, κτλ. Σύνθ. παράσχω, ἡς, η. Εὐκτ. σχοῖν. Πρόσ. σχές. ΜΕΣ. ἐσχόμην. Προστ. σχοῦ (παράσχου). — Ἐντεῦθεν νέος μέλλ. σχήσω, Παρακ. ἐσχημαι κτλ. — ἀόρ. παθ. ἐσχέθην· ῥηματικ. ἐκτός καὶ ἐκτέος, σχετός καὶ σχητέος. Ἐκ τοῦ σχεῖν ἐνεστ. ἴσχω, μέλ. σχήσω. ANEXΩ, τοῦτο εἰς μέσσην διάθεσιν ἀνέχομαι σημαίνει βαστάζω ἐπάνω μου, ὑποφέρω. Εἰς τὸν παρατ. καὶ ἀόρ. ἔχει διπλὴν αὐξήσιν, ἡνεχόμην, ἡνεσχόμην (§. 105. ε'). ἰδὲ καὶ §. 158. πιν. θ'. ἀμπέχω (περιβάλλω, ἐνδύω), Παρατ. ἀμπείχον, μέλλ. ἀμφέξω, ἀόρ. ἤμπισχον, ἀμπισχεῖν. — ΜΕΣ. ἀμπέχομαι, ἢ ἀμπισχνοῦμαι (φορῶ ἔνδυμα), ἤμπισχόμην.

Σημ. Τὸ π κεῖται ἀντὶ φ διὰ τὸ ἐπόμενον χ. Ζ. §. 181. Σημ. γ'.

ὑπισχνοῦμαι, μέλλ. ὑποσχήσομαι, ἀόρ. ὑπεσχόμην. Προστ. ὑπόσχου.

— Παρακ. ὑπέσχημαι.

ἔψω, μέλλ. ἐψήσω καὶ ἐψήσομαι, ἤψησα, ἤψημαι, ἤψηθην· πίναξ α'. ῥηματικὸν ἐψητός ἢ ἐφθός.

Σημ. Καὶ τοῦτο ὡς τὸ αὖξω εἶναι μέλλον μὲ σημασίαν ἐνεστώτος ἐκ τοῦ ἀρχαίου ΕΦΩ (ὄθεν καὶ τὸ ἐφθός.) Ζήτ. τὸ Λεξικὸν λεξ. Ἐψέω.

ἔΩ, ἐκ τοῦ τύπου τούτου γίνεται τὸ ὑπαρκτικὸν εἶμι, τὸ ὁποῖον Ζ. βιβλ. α'. Σημεῖονομεν μόνον ἐνταῦθα, ὅτι τοῦ παρατατικοῦ τὸ πρῶτον πρόσωπον ἡμην εἶναι σπάνιον εἰς τοὺς παλαιούς δοκίμους συγγραφεῖς, τὸ δεύτερον ἦσθα, σπανίως δὲ ἦς· τὰ δὲ δύο (δεύτερον καὶ τρίτον) τοῦ Παρατατικοῦ, ἦσο, ἦτο μόλις ἀπαντῶνται, καὶ ἀντὶ μὲν τοῦ πρώτου προστακτικοῦ ἔσο ἔλεγαν καὶ ἔσθι, ἀντὶ δὲ τοῦ τρίτου ἔστω, σπανίως καὶ ἦτω (Πλάτ. Πολιτ. Β'. σελ. 361).

ἔω, σημαίνει τρία· στέλλω, καθίζω, καὶ ἐνδύω

α.) τοῦ στέλλω τὴν σημασίαν ἔχει τὸ ἐκ τοῦ ἔΩ γεννηθὲν ἔημι, τὸ ὁποῖον Ζ. βιβλ. α'.

β.) καθίζω ἔδε ἔζω· οἱ τύποι εἶσα, εἰσάμεν, εἶσας (μετοχή) εἶσομαι εἶναι ποιητικοί.

Ἄλλος τύπος παθητικοῦ παρακειμένου τοῦ τύπου τούτου με ἀμετάβατον σημασίαν εἶναι τὸ ἦμαι, κάθημαι, δύναμιν ἐνεστώτος ἔχον· περὶ οὗ ἴδε βιβλ. α'. §. 52.

γ'. ἐννυμι, ἐνδύω· τὰ ἐλλείποντα λαμβάνονται ἐκ τοῦ ἔω· ὅθεν εἰς τοὺς ποιητὰς εὐρίσκονται μέλλ. ἔσω, ἔσσω. Ἀόρ. ἔσσα. Ἀπαρέμφ. ἔσαι. Μέσ. ἔσάμην. Παρακ. παθ. εἶμαι, εἶσαι, εἴται, καὶ ἔσμαι, ὅθεν β'. πρόσωπον ὑπερσυντ. ἔσσο, γ'. ἔστω. Εἰς δὲ τοὺς πεζογράφους εἶναι εὐχρηστον τὸ σύνθετον Ἀμφιέννυμι. Μέλλ. ἀμφιέτω. Ἀττ. ἀμφιῶ· Ἀόρ. ἀ. ἡμφίεσα, ἀμφιέσαι. Παρακ. παθ. ἡμφιέσμαι, ἡμφιέσαι, ἡμφιέσται κτλ. Ἀπαρέμφ. ἡμφιέσθαι. Παρὰ δὲ Ξενοφ. καὶ ἐπίεσασθαι. Πίναξ ἡ

Ζάω, ζῶ, ζῆς, ζῆ (§. 147). Παρατ. ἔζων, ἔζης, ἔζη, ἔζην (ἐν τῷ πρώτῳ μόνον προσώπῳ) Ἀπαρέμ. ζῆν. Προστ. ζῆθι. μέλ. ζήσω καὶ ζήσομαι· ἀόρ. ἐζήσα παρακ. ἐζήκα ἀλλ' οἱ Ἀττικοὶ λέγουσιν ἐδίω καὶ βεδίωκα.

Ζεύνυμι, μέλλ. ζεύζω κτλ. Ἀόρ. β'. ἐζύγην. Πίναξ ζ'.

Ζώννυμι, μέλλ. ζώσω κτλ. Παρακ. ἔζωκα καὶ παθ. ἔζωσμαι — ΜΕΣ. πίναξ ἡ.

ἦμαι, Ζ. ἔΩ, γ'.

|| Ημί, ἦν, Ζήτ. φημί.

ΘΑΝΩ. Ζ. Θνήσκω.

ΘΑΦΩ. — Παρακ. ὡς ἐνεστώς τέθηπα, θαυμάζω, ἐκπλήττομαι. ἀόρ. ἔταφον (Ζ. εἰς τὸ τρίτον βιβλίον, §. 180). — Πρέπει νὰ τὸ διακρίνωμεν ἀπὸ τὸ θάπτω, ἐτάφην εἰς τὸν κατάλογον τῶν ὁμαλῶν. || Θέλω, Ζ. ἔθέλω.

Θέω (τρέχω), θεῖς, θεῖ (§. 146). μέλλ. θεύσομαι ἢ θευσοῦμαι. Οἱ ἄλλοι χρόνοι ἀναπληροῦνται ὡς ἐκ τοῦ τρέχω.

Θιγγάνω, ἐκ τοῦ ΘΙΓΩ μέλλ. θίξομαι, ἀόρ. ἔθιγον. Πίναξ δ'.

Θνήσκω, ἐκ τοῦ ΘΑΝΩ, ἀόρ. ἔθανον, μέλλ. θανοῦμαι, Παρακ. τέθηκα, ὡς ἐκ τοῦ ΘΝΑΩ, (Πρβ. §. 157, 2. — Ἐκ τούτου δὲ εἶναι χρήσιμοι οἱ ἐφεξῆς κατὰ συγκατῆν τύποι ἀνάλογοι τοῦ ἔστηκα· τέθηκαμεν, ατε, ἄσιν· ἐτέθησαν, τεθνάναι τεθναίην, τέθναθι. Μετοχ. τεθνηκώς, συνήθ. ἀρσ. καὶ οὐδ. τεθνεὺς (ἐκ τοῦ τεθναῶς, τεθναὸς), γεν. τεθνεῶτος· θηλ. τεθνεῶσα. — Ἐκ δὲ τοῦ τέθηκα γίνεται νέος Ἀττικὸς μέλλων. τεθνήξω ἢ τεθνήξομαι — Ῥήματ. θνητός.

ΘΡΕΦΩ Ζήτ Τρέφω. || ΘΡΕΧΩ, Ζ. Τρέχω.

ΘΥΦΩ, Ζήτ. Τύφω.

Θύω, μέλλ. θύσω κτλ. — ἀόρ. ἀ παθητ. ἐτύθην (τὸ υ βραχύ). Ζήτ. ἔμπρ.

§. 181, Σημ. β', καὶ ἀνωτ. §. 112, Σημ. α'.

Ἰζω, καθίζω (ἄλλοτε μὲν οὐδ. ἄλλοτε δὲ ἐνεργ.)· Μέσ. καθίζω ἑμαυτὸν, μέλλ. καθιῶ· ἀόρ. καθισα καὶ ἐκάθισα παρακ. κεκάθικα (ὁ Πολύβιος ἔχει καὶ μετοχ. ἐγκαπικώς) τὸ δ' ἴζομαι ἔχει καθιζήσομαι, ἐκαθισάμην· ἴδε καὶ ἴζομαι.

Ἰκνέομαι, συνθέστερον ἀφικνέομαι, μέλλ. ἴξομαι. ἀόρ. ἰκόμην, Παρακ.

ἴγμαι (ἀφίχθαι, ἀπαρέμφ. — Τὸ θέμα ἔγω εἶναι τῶν ἐποποιῶν.
ἰλάσκομαι, ῥῆμα ἀποθετικόν Μέσον, μέλλων ἰλάσσομαι (τὸ α).

ἵπταμαι, Ζ. Πέτομαι || ἴστημι, Ζ. Οἶδα.

ἴσχω, Ζ. ἔχω. || ἴστημι, Ζ. βιβλ. ἀ.

ἴΩ. ἐκ τούτου γίνεται τὸ εἶμι (πορεύομαι), τὸ ὁποῖον Ζήτ. βιβλ. ἀ. ῥηματικὸν ἐπίθετον, ἰτέος, ἰτός, ἢ ἰτητός, ἰτητέος. Τὸ εἶμι ἔχει πάντοτε μελλοντικὴν σημασίαν, ἀντὶ τοῦ σπανιωτέρου ἐλεύσομαι. Ἀλλ' οἱ ἐποποιοὶ ἔχουσι καὶ Μελλ. εἶσομαι, ἀόρ. εἰσάμην, τὰ ὅποια δὲν πρέπει νὰ συγχέωνται μὲ τὰ ἐκ τοῦ εἶδω ὁμόφωνα τῶν. Ζ. οἶδα.

Καθέζομαι, Καθεύδω, Κάθημαι, Καθίζω, Ζ. ἔζομαι, Εὐδω, ἤμαι, ἴζω· Καίω, Ἀττ. Κάω (α) μέλλ. καύσω κτλ. Παθ. ἀόρ. ἀ ἐκαύθην, καὶ ἀόρ. β'. ἐκάην (α) ῥηματ. καυστός, καυτός. Οἱ δὲ ἐποποιοὶ ἔχουσιν ἀόριστον καὶ χωρὶς σ ἔκηα.

Καλέω, μέλλ. καλέσω, Ἀττ. καλῶ καὶ καλοῦμαι, ἐκάλεσα, κέκληκα, ἐκλήθην κτλ. — Παρακ. παθ. κέκλημαι· Εὐκτ. κεκλήμην, κεκλήο κτλ. — ΜΕΣ.

Κάμνω (ἀποσαίνω) ἐκ τοῦ ΚΑΜΩ ἀόρ. ἔκαμον, μέλλ. καμοῦμαι. — Παρακ. κέκμηκα, ὡς νὰ ἐγένετο ἐκ τοῦ ΚΜΑΩ. || Κεῖμαι Ζ. σελ. 63.

Κεράννυμι, ἐκ τοῦ κεράω, μέλλ. κεράσω, ἀόρ. ἐκέρασα, Παρακ. κεκέρακα κέκραμαι, ἐκράθην, (ἐκ τοῦ ΚΡΑΩ). Ἐλεγαν ὅμως καὶ κεκέρασμαι, ἐκεράσθην. ἰδὲ πῖνακα ἦ.

ΚΕΩ, θέμα τοῦ κεῖμαι, τὸ ὁποῖον Ζήτ. βιβλ. ἀ. §. 53.

Κίχρημι, Ζ. χράω.

Κλαίω, Ἀττ. κλάω (α καὶ ἀσυναϊρέτως), μέλλ. κλαύσομαι ἢ κλαυσοῦμαι (115, Σημ.), ἀόρ. ἔκλαυσα. παρακ. κέκλαυμαι καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις κέκλαυσμαι. — Σπανιώτερον, κλαίησω, ἢ κλαήσω. — ῥηματ. κλαυτός. — ΜΕΣ. σπανίως.

ΚΜΑ. Ζ. Κάμνω.

Κορέννυμι, μέλλ. κορέσω. Μέλ. ἰων. κορέω, κορέεις. (§. 158. θ'), παρακ. παθ. κεκόρεσμαι (ἰων. κεκόρημαι). ἴδε καὶ πίν. ἦ. — Σημείωσε, ὅτι ὁ Ὀμηρ. τύπος μετοχ. παρακείμε. κεκορηὼς ἔχει παθητ. σημασίαν κτλ. πῖναξ ἦ. (Δὲν πρέπει νὰ συγχυθῇ μὲ τὸ ὁμαλὸν κορέω, ἦσω).

ΚΡΑ. Ζ. Κεράννυμι.

Κράζω, συνήθως κέκραγα (§. 156. 9, Σημ. γ'), κέκραγμαὶ κέκραχθι κτλ. Μέλ. κεκράζομαι, ἐκραγόν.

Κρεμάννυμι (κρεμῶ)· παθ. κρεμάννυμαι, Μέσ. κρέμαμαι (κατὰ τὸ ἵσταμαι) ἀμεταβάτως, τοῦ ὁποῖου ἵποτακ. ἐάν κρέμωμαι. Εὐκτ. κρεμαίμην καὶ κρεμοίμην. — Μέλ. ἐνεργητ. κρεμάσω (α), Ἀττ. κρεμῶ, ᾶς, ᾶ κτλ. Ὁ παθ. ἀόρ. ἐκρεμάσθην εἶναι κοινὸς τοῦ παθητ. μέσου καὶ ἀμεταβάτου· ἀλλ' ὁ παθητ. μέλ. κρεμασθήσομαι ἀνήκει μόνον εἰς τὸ κρεμάννυμαι, ἐνῶ τοῦ ἀμεταβάτου εἶναι ἴδιος μέλλων κρεμήσομαι. ἴδε καὶ πίν. ἦ.

Κυνέω (φιλῶ), (ἐκ τοῦ ΚΥΩ), κύσω, ἀόρ. ἔκυσα. Τὸ σύνθετον προσκυνῶ

(πίπτω κατὰ γῆς καὶ παρακαλῶ) σχηματίζεται ὁμαλῶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ εἶναι εὐχρηστον παρὰ ποιηταῖς,

Λαγχάνω (λαμβάνω διὰ κλήρου ἢ ἐκ τύχης), ἐκ τοῦ ΛΗΧΩ, μέλλ. λήξομαι, ἀόρ. ἔλαχον, Παρακ. εἰλήχα ἢ λέλογχα (ὡς ἐκ τοῦ ΛΕΓΧΩ). πίν. δ'.

Λαμβάνω, ἐκ τοῦ ΛΗΒΩ, μέλλ. λήψομαι, ἀόρ. ἔλαβον, προστ. λαβὲ παρακ. εἰλήφα. — ΜΕΣ. πίν. δ'.

Λανθάνω, σπανιώτερον λήθω (εἶμαι ἄδηλος), λήσω, ἔλαθον, λέληθα. — ΜΕΣ. λανθάνομαι, σπανιώτερον λήθομαι (λησμονῶ), λήσομαι, ἐλαθόμην, λέλησμαι. πῖναξ δ'.

Λέγω· εἰς τὸ ἀπλοῦν σχῆμα δὲν ἔχει παρακείμενον ἐνεργητ. Παθ. λέλεγμαι, ἐλέχθην, ἐλεγμαι, ἀόρ. παθ. ἐλέγην (§. 137). Εἰς δὲ τὰ σύνθετα ἔχει παρακείμενον συνείλοχα, συνειλεγμένοι. — Μέσ. τὸ διαλέγομαι ἔχει διειλεγμαι, καὶ ἀόρ. διελέχθην.

ΛΗΒΩ, Ζ. λαμβάνω. || ΛΗΘΩ, Ζ. λανθάνω.

ΛΗΧΩ, Ζ. λαγχάνω.

Λούω. Εἰς τὸ ῥῆμα τοῦτο οἱ Ἀττικοὶ σχηματίζουσιν ἐκ τοῦ ἀρχαίου ΛΟΩ συνηρημένα τινά· οἷον Παρατ. ἔλου, ἀ πληθ. ἐλούμεν. Παθ. λούμαι, λούται, λούσθαι λέλουμαι καὶ λέλουσμαι· ἐλούθην καὶ ἐλούσθην. — ΜΕΣ.

Λύω, λύσω κτλ. Παρακ. παθ. λέλυμαι, ἀόρ. ἀ παθητ. ἐλύθην (§. 112. Σημ. α'). — ΜΕΣ.

Μανθάνω, ἐκ τοῦ ΜΗΘΩ, ἀόρ. ἔμαθον, μέλλ. μαθήσομαι, παρακ. μεμάθηκα ἰδὲ καὶ πίν. δ'.

Μάχομαι, μέλ. μαχέσομαι καὶ μαχοῦμαι (§. 115), ἀόρ. ἐμαχεσάμην, Παρακ. μεμάχεσμαι καὶ μεμάχημαι· ῥηματ. οὐδ. μαχητέον καὶ μαχετέον. ἰδὲ καὶ πίν. α'.

Μείρομαι (ἀποκτῶ), ποιητικὸν παρὰ δὲ τοῖς πεζοῖς εὐρηνται εἵμαρται, ἢ εἵμαρμένη, καὶ ἀπαρ. εἰμάρομαι.

Μέλλω, μέλλ. μελλήσω κτλ. πῖναξ α'. περὶ δὲ τῆς αὐξήσεως Ζήτ. §. 98.

Μέλω ποιητ. Παρὰ τοῖς πεζογράφοις εἶναι εὐχρηστον τὸ ἀπρόσωπον μέλει — Παθ. μέλομαι (συνηθέστερον ἐπιμέλομαι) μέλεσθαι, ἐπεμελήθην, ἐπιμελήσομαι, ἐπιμεμέλημαι.

Μένω, Μέλ. μένω, Παρακ. μεμένηκα πίν. α'. ῥηματ. μενετέος.

Μίγνυμι καὶ Μίσγω, Μέλ. μίջω πιν. ζ'.

Μιμνήσκω (ἐνθυμιζῶ), ἐκ τοῦ ΜΝΑΩ, Μέλλ. μνήσω κτλ. — Παθητ. μιμνήσκομαι (ἐνθυμούμαι)· ἐμνήσθην, μνησθήσομαι. — Παρακ. μέμνημαι ἔχει σημασίαν ἐνεστώτος. Μετ' ὀλίγον μέλ. μεμνήσομαι. πίν. ζ'.

Ὁ ἀπλοῦς τύπος μνάομαι μνώμαι εἰς μὲν τὴν ἀνωτέρω σημασίαν εἶναι μόνον Ἰωνικός· εἰς δὲ τὴν τοῦ μνηστεύομαι, ζητῶ νὰ ἀποκτήσω τιμὴν, ἢ νὰ συζευχθῶ γυναῖκα, εἶναι συνήθης καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ κοινὴν γλῶσσαν.

Νέμω, Μέλ. νεμῶ καὶ νεμήσω, ἀόρ. ἐνειμα, Παρακ. νενέμηκα. κτλ. ἀόρ. παθητ. ἐνεμήθην καὶ ἐνεμέθην. — ΜΕΣ.

Νέω (κολυμβῶ), μέλλ. νεύσομαι καὶ νευσοῦμαι (§. 115. Σημ.) ἐνευσσε κτλ. — (Νέω τὸ γνέθω εἶναι ὁμαλόν).

Νίζω, λαμβάνει τοὺς χρόνους τοῦ ἐκ τοῦ νίπτω. — ΜΕΣ.

Ὄζω (ἐκπνέω ὁσμὴν), μέλλ. ὀζήσω κτλ. — Παρακ. ὀδῶδα ἔχει δύναμιν ἐνεστῶτος, καὶ εἶναι εὐχρηστον παρ' Ὀμήρῳ καὶ τοῖς μεταγενεστέροις λογογράφοις.

Οἶγω ἢ Οἶγνυμι, συνηθ. ἀνοίγω, ἀνοίγνυμι, αὐξάνει (ὡς εἶπαμεν §. 103)· ὁ Παρατ. ἀνέωγον, ἀόρ. ἀνέωξα, Ἀπαρέμφ. ἀνοίξαι ἀνεώχθην ἀνοίχθηναι κτλ. Παρακ. ἔ' ἀνέωγα, ἔχει οὐδετέραν σημασίαν καὶ διὰ τοῦτο ἀντὶ τοῦτου μεταχειρίζονται πολλάκις τὸ ἀνέωγμα· μετ' ὁλ. μέλ. ἀνεώξομαι εὐρηται δὲ καὶ ἡνοίγον καὶ ἡνοίξα. πίν. ζ'.

Οἶδα· Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τούτου ἴδε βιβλ. α'. ἐνταῦθα δὲ σημειοῦμεν τὰ ἐξῆς. Επειδὴ οἱ Ἰῶνες ἀντὶ ἴσμεν ἔλεγαν ἴδμεν, συμπερένουσί τινες, ὅτι οἱ τύποι ἴσμεν, ἴστε κτλ. ἔγειναν κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ οἶδαμεν κτλ. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ Δωριεῖς εἶχον τὸ ῥῆμα ἴσαμι (ἴσῃμι) (ἴσαμι. Πίνδ. Πυθ. Δ', 441. Θεόκρ. Ε', 119. ἴσῃς Θεόκρ. ΙΔ', 34, ἴσατι (ἀντὶ ἴσῃσι) Θεόκρ. ΙΕ', 146. Μετοχ. ἴσας, Δοτ. ἴσαντι Πίνδ. Πύθ. Γ', 52. Παρατ. ἴσαν ἀντὶ ἴσασαν, ἰλ. σ, 405. Εὐριπ. 230.) καὶ ὁ ἀνωτέρω σχηματισμὸς ἔχει τρίτον πληθ. ἴσαςι· διὰ τοῦτο τὸ μὲν ἴδμεν τῶν Ἰόνων ἐξηγοῦσιν ἄλλοι ἐκ τοῦ εἶδω, καὶ ἐκ θέματος ἀπλουστέρου ἴδω, ἔ' Παρακ. ἴδα, πληθ. ἴδαμεν, συγκοπ. ἴδμεν, τὸν δὲ ἀνώμαλον τοῦτον σχηματισμὸν ἀναπληρόνουσιν ἐκ τοῦ ἴσῃμι. Ζήτ. ὅμως καὶ τὰ περὶ τῆς ἐκ συγκοπῆς ἀνωμαλίας τῶν ῥημάτων εἰς τὰς διαλέκτους. Οἶομαι καὶ οἶμι, Παρατ. ὠόμην καὶ ὠμην, ὦου, ὦετο. — μέλ. οἰήσομαι, ἀόρ. ὠήθην, οἰήθηναι.

Οἶχομαι, οἰχέσομαι, ὥχημαι· ἐνεργ. τύπος Παρακ. ὥχηκα, τὸ δὲ ὥχόμην ἔχει σημασίαν παρατατ. καὶ παρακειμ.

Οἶω, Ζ. Φέρω.

Ὀλισθάνω ἢ Ὀλισθαίνω, ὀλισθήσω, ὤλισθον τὰ δὲ ὠλίσθησα καὶ ὠλίσθηκα δὲν εἶναι Ἀττικά. πίναξ γ'.

Ὀλλυμι ἐκ τοῦ ΟΛΩ, μέλ. ὀλῶ, ἀόρ. ὤλεσα, παρακ. ὀλώλεκα — ΜΕΣ ὀλλυμαι, μέλ. ὀλοῦμαι, ἀόρ. ὀλόμην, ὅπου ἀνήκει παρακ. ἔ' ὤλωλα. πίναξ γ'.

Ὄμνυμι, μέλ. ὁμοῦμαι, εἰ, εἴται κτλ. ὁμείσθαι (ἐκ τοῦ ΟΜΟΝ). — Ἀόρ. α'. ὤμοσα (ὡς ἐκ τοῦ ΟΜΟΝ), Παρακ. ὁμώμοκα, παθ. ὁμώμοσμαι· τάλλα χωρὶς σ, ὁμώμοται, ὠμόθην καὶ ὠμόσθην μέλ. ὁμοσθήσομαι. — ΜΕΣ. ὁμόργνυμι (ἀποσπογγίζω), ὁμόρξω κτλ. πίν. ζ'.

Ὀνίημι (ὠφελῶ), ἰδιαιτέρος ἀναδιπλασιασμὸς ἀντὶ ὄνημι, ἐκ τοῦ ΟΝΟΝ. Ἔνεστ. καὶ παρατ. κατὰ τὸ ἴσῃμι· Μέλ. ὀνήσω, ὠνησα κτλ. — ΜΕΣ. ὀνίναμαι (ὠφελουῖμαι)· ἀόρ. ὠνήθην, ὠνήμην (ἦσο, ἦτο κτλ.) Εὐκτικ. ὀναίμην. Ἀπαρέμφ. ὄνασθαι εὐκτ. ὀναίμην, ὄναιο, ὄναιτο.

ΟΠΤΩ, Ζήτ. Ὀραω.

Ὠράω (βλέπω), Παρατ. ἰων. ὦρων, συνήθ. ἐώρων (§. 103). — Παρακ. ἑώρακα· (παρά ποιηταῖς καὶ ἐώρακα). — Ἀόρ. εἶδον, ἰδὲ, ἰδεῖν, ἰδών. — Μέσ. εἰδόμην, ἰδοῦ, ἰδέσθαι (καὶ ὡς δεικτικὸν ἐπὶ ῥήμα ἰδοῦ). Ζ. Εἶδω. — Μέλ. ὄψομαι ἐκ τοῦ ΟΠΤΩ — Παθ. παρακ. ἐώραμαι ἢ (ὄχι ὅμως συχνὰ) ὤμμαι, ὤψαι, ὤπται κτλ. ὤφθαι, ἀόρ. ὤφθην, ὤφθηναι· ῥηματικά ὀρατέος, ὀρατός, ὀπτός. πῖναξ, θ'.

Ὀσφραίνομαι, μέλλ. ὀσφρήσομαι, ἀόρ. ὠσφρόμην, ὀσφρήσομαι, ὠσφράνθην, ὠσφρησάμην. πίν. γ'.

Ὄφειλω, ὀφειλήσω κτλ. Τὸ ὄφελον ἀπαντᾷται μόνον ὡς ἐπὶ ῥήμα εὐχῆς (§. 55).

Ὄφλισκάνω (χρεόνομαι) μέλλ. ὀφλήσω, ἀόρ. ὤφλον, ἀπαρ. ὀφειληθῆναι.

Παίω (κτυπῶ), μέλλ. παίσω καὶ πανήσω, ἔπαισα, πέπαικα, ἐπαίσθην, ἀλλ' ἀντὶ τούτων μεταχειρίζονται συνήθως ἐπλήγην καὶ πέπληγμα. — ΜΕΣ. Πρὸς. παίζω εἰς τὸν κατάλογον τῶν ὀμαλῶν.

Πάσχω, ἐκ τοῦ ΠΗΘΩ, ἀόρ. ἔπαθον — ἐκ τοῦ ΠΕΝΘΩ, παρακ. πέπονθα, μέλλ. πείσομαι. §. 188, δ'. — ῥηματ. παθητός, ἰδὲ καὶ πίν. θ'.

Πείσομαι. ΠΕΝΘΩ, Ζ. Πάσχω.

Πέπρωται, Ζ. πορεῖν. || Πέπτω Ζ. πέσσω.

Πέρθω (ἐρημόνω, πορθῶ), ἀόρ. ἔπραθον §. 123, γ'.

Πέσσω, Πέττω (μαγειρεύω), μέλλ. πέψω κτλ. ἐκ τοῦ πέπτω.

Πεσεῖν Ζ. Πίπτω.

Πετάννυμι καὶ πεταννύω (ἐξαπλόνω), μέλ. πετάσω κτλ. (§. 158. θ') παρακ. πεπέτακα καὶ παθ. πέπταμαι (§. 159. πῖναξ, ή.)

Πέτομαι (πετῶ)· ἀόρ. ἐπτόμην πτέσθαι κατὰ συγκοπ. μέλλ. πετήσομαι, συνήθ. πτήσομαι. Ὑπάρχει δὲ καὶ τύπος εἰς μι, ἵπταμαι, ἀόρ. ἐπτάμην, πτάσθαι. Ἐκ δὲ τοῦ εἰς ἐνεστῶτα ἀνυπάρκτου ἐνεργητικοῦ τύπου γίνεται ταυτόσημος τῶν δύο εἰρημένων ἀόρ. β'. ἔπττην, πτήναι, πτάς κτλ.

ΠΕΤΩ Ζ. Πίπτω. || Πεύθομαι Ζ. Πυνθάνομαι.

Πήγνυμι (παγίονω) μέλ. πῆξω κτλ. (§. 156, 8), ἀόρ. παθητ. ἐπάγην. — Παρακ. β'. πέπηγα ἀμεταβάτως, εἶμαι πηγμένος (§. 157, 2 Σημ.)

Πίμπλημι (γεμίζω), ἐνεστ. καὶ παρατ. κατὰ τὸ ἴσθημι. — Μέλ. πλήσω κτλ. Παρακ. πέπληκα, παθ. πέπλησμαι, ἀόρ. παθ. ἐπλήσθην, ἐκ τοῦ ΠΛΑΩ ἢ πλήθω· τὸ δεύτερον ὅμως εἰς τὸν ἐνεστῶτα ἔχει ὅλως ἀμετάβατον δύναμιν (εἶμαι γεμάτος)· τὸ δὲ πιμπλάω εἶναι τῶν μεταγενεστέρων. Ὅταν δ' εἰς τὴν σύνθεσιν πρὸ τοῦ π τάττεται καὶ ἄλλο μ, τὸ δεύτερον μ ἐκβάλλεται· οἷον ἐμπίπλημι. Πάλιν ὅμως παραλαμβάνεται ὅταν μεταξὺ παρεμπέσῃ ἡ συλλαβικὴ αὔξησις, ἐνεπίμπλην.

Πίμπρηνι καὶ πιμπράω. Ἐκ τοῦ Πρήθω, πρήσω, πέπληκα, πέπρησμαι ἐπρήσθην, πεπρήσομαι, ἐπρήσθην κτλ. Ἐπικρατεῖ δὲ εἰς τὸ ἐμπίπρηνι, ἐνεπίπρην, ὅ,τι εἵπαμεν ἀνωτέρω περὶ τοῦ πίμπλημι.

Πίνω, ἐκ τοῦ ΠΙΩ, μέλ. πίομαι καὶ πιούμαι. ἀόρ. ἔπιον, πιεῖν κτλ.

Προστ. συνήθ. πῖθι (ποιητ. πίε) — τὰ δὲ ἄλλα ἐκ τοῦ ΠΟΩ. Παρακ.^ο πέπωκα, παθ. πέπομαι, ἀόρ. παθ. ἐπόθην· ῥηματικ. ποτέος, ποτός. καὶ πιστός. πίν. θ'.

Πιπράσκω (πωλῶ), μέλ. καὶ ἀόρ. λείπουσι. Τάλλα ἐκ τοῦ ΠΡΑΩ, πέ-
πρακα, ἐπράθην πεπράσομαι. πίναξ ς'.

Πίπτω, ἐκ τοῦ ΠΕΤΩ. μέλλ. πεσοῦμαι (§. 115, Σημ.) ἀόρ. ἔπεσον, πα-
ρακ. πέπτωκα.

ΠΛΑΩ, Πλήθω, Ζ. Πίμπλημι.

Πλέω, μέλλων πλεύσομαι καὶ πλευσοῦμαι. — ἔπλευσα κτλ. (§. 112 β',
καὶ 115. Σημ.) Παθ. πέπλευσαι, ἐπλεύσθην.

Πλήσσω, Πλήττω (κτυπῶ). — Παρακ. β'. πέπληγα. Τὸ ῥῆμα τοῦτο φυ-
λάττει εἰς τὸν παθ. β', ἀόριστον τὸ η, ἐπλήγην μετ' ὅλ. μέλ. πεπλή-
ξομαι· ἀλλ' εἰς σύνθετά τινα, τὰ ὅποια σημαίνουν ψυχικὸν τρόπον, λαμ-
βάνει α, ἐξέπλάγην, κατεπλάγην· παρὰ δὲ Θουκυδ. καὶ ἐκλήγυσθαι.

Πνέω (φυσῶ), μέλ. πνεύσω ἢ πνευσοῦμαι κτλ. (§. 112. β'. καὶ 115,
Σημ.) Ἀόρ. παθ. ἐπνεύσθην.

Ποθέω. μέλλ. ποθήσω καὶ ποθέσομαι παρακ. πεπόθηκα· παρακ. παθ. πε-
πόθημαι, ἀόρ. α. παθ. ἐποθέσθην.

Πορεῖν, ἔπορον (ἔδωκα), ἐλλιπὲς ἀόριστος τῶν ποιητῶν. Εἰς τὸ αὐτὸ
θέμα ἀνήκει ὁ κατὰ μετάθεσιν γινόμενος παρακ. πέπρωται, ταύτωση-
μος τοῦ εἰμαρται, καὶ Μετοχ. πεπρωμένος.

ΠΟΩ Ζ. πίνω.

Πρίασθαι (ἀγοράζειν)· ἐλλιπὲς ῥῆμα, τοῦ ὁποίου τὰ μέρη ταῦτα ἐπριά-
μην, πρίασθαι, εὐκτ. πριαίμην· προστ. πρίω· κτλ. χρησιμεύουσιν ὡς
ἀόρ. τοῦ ὠνεῖσθαι.

ΠΡ. Ζ. Πορεῖν. || ΠΤ. ΠΤΟ. Ζ. Πετάννυμι, Πέτομαι, Πίπτω.

Πυνθάνομαι (ἀκούω καὶ μανθάνω), ἐκ τοῦ πύθομαι (ποιητ.), μέλλ. πεύ-
σομαι, ἀόρ. ἐπυνόμην, παρ. πέπυσμαι· ῥηματ. πυνέος, πυνός. πίν. δ'.
ῤέζω καὶ ἔρδω (πράττω, μέλ. ῤέζω ἢ (ἐκ τοῦ ΕΡΙΩ) ἔρζω κλ. παρ. ἔοργα.
ῤέω, ῤεῖς, ῤεῖ (§. 146). ῤεύσομαι, καὶ συνηθέστερον ῤυήσομαι ἀόρ. ἔρρευσα
καὶ ἔρρυν παρ. ἔρρυνκα.

ῤήγνυμι (τσακίζω), μέλ. ῤήξω (§. 158. θ')· ἀόρ. παθ. ἔρράγην = Πα-
ρακ. β' ἔρρωγα (ἐκ τοῦ ΡΩΓΩ) μὲ ἀμετάβατον σημασίαν, εἶμαι τσα-
κισμένος καὶ ἔρρηγμαι πίν. ζ'.

ῤίπτω καὶ ῤιπτέω, χρήσιμοι καὶ οἱ δύο ἐνεστώτες· τάλλα ὅμως μόνον
ἐκ τοῦ πρώτου ῤίψω κτλ. ἀόρ. παθ. ἔρρίφην.

ΡΥ. Ζ. ῤέω. || ΡΩΓ. Ζ. ῤήγνυμι.

ῤώννυμι (δυναμόνω), ῤώσω κτλ. (§. 158. θ'). Παρακ. παθητ. ἔρρωμαι.

Προστ. ἔρρωσο. ἀόρ. παθ. ἔρρώσθην. Πίναξ. ή.

Σθέννυμι, σθέσω κτλ. ἐσθεσμαι, ἐσθέσθην (§. 158. θ'). — ὁ παρακ.
ἐσθηκα (μὲ η) καὶ ἀόρ. β' ἔσθην, πληθυντ. ἐσθημεν, Ἀπαρέμφ. σθῆ-
ναι ἔχουσιν ἀμετάβατον σημασίαν, ἀντὶ τῶν ὁποίων εἰς τοὺς ἄλλους
χρόνους εἶναι εὐχρηστον τὸ παθητ. σθέννυμαι ἔδε πίν. ή.

Σκεδάννυμι, μέλ. σκεδάσω κτλ. Παρκ. παθ. ἐσκέδασμαι (§. 158. θ').

Σμάω, ῥς, ῥ (§. 147). μέλλ. σμήσω κτλ. Ἀόρ. παθ. ἐσμήχθην (ἐκ τοῦ σμήχω).

Σπεῖν, Σπέσθαι Ζ. Ἔπω. || ΣΤΑΩ Ζ. Ἰστημι.

Στερέω, εἶναι ὁμαλόν. Ὑπάρχει ὁμῶς καὶ στέρομαι (πάσχω στέρησιν). ἐνεσῶς δὲ καὶ παρατ. εὐρηται καὶ στερίσκω καὶ στερίσκομαι, §. 156, 5.

Στορέννυμι, Στόρνυμι, καὶ Στρώννυμι (ἐξαπλόνω) σχηματίζουν στορέσω, ἐστόρεσα, ἐστορέσθην, ἐστόρεσμαι καὶ στρώσω, ἔστρωσα, ἐστρώθην ῥηματ. στρωτός. πίναξ. ἡ.

Σχεῖν, ἔσχον Ζ. Ἔχω.

Σώζω, παρακ. παθ. σέσωσμαι, ἀλλὰ καὶ σέσωμαι Ἀόρ. ἁ παθ. μόνον ἐσώθην ἐκ τοῦ ἀρχαίου σάώ (ἐσαώθην). ΜΕΣ.

Ταρεῖν καὶ Ταρῆναι, Ζ. ΘΑΦΩ. θάπτω.

ΤΑΩ, ἡ φαινομένη ῥίζα τοῦ τείνω τέτακα κτλ. (§. 140, ζ', ἡ).

ΤΕΚΩ Ζ. Τίκτω.

Τέμνω (κόπτω), ἐκ τοῦ ΤΕΜΩ, μέλλ. τεμῶ, Ἀόρ. ἔτεμον καὶ ἔταμον.

Παρακ. τέτμηκα (ὡς ἐκ τοῦ ΤΜΑΩ). Ἀόρ. παθ. ἐτμήθην. Σπανιώτερος εἶναι ὁ Ἀόρ. ἔταμον. Οἱ Ἴωνες ἔλεγαν εἰς τὸν ἐνεστώτα τάμνω.

Τεύχω. Δύω συγγενῇ ῥήματα ἀνάγκη εἶναι νὰ διακριθῶσι

ἀ. τεύχω ποιητ. (κατασκευάζω, κάμνω), μέλλ. τεύξω, ἔτευξα, τέτευχα, τέτυγμαι — τευκτός καὶ τυκτός.

β'. τυγχάνω (συναντῶ, εὐρίσκω), μέλλ. τεύξομαι, Ἀόρ. ἔτυχον, παρακ. τετύχηκα καὶ τέτευγμαι. πίναξ, δ'. Ἡ ἔννοια τοῦ τυγχάνω προῆλθεν ἀπὸ τὴν τοῦ παθητικοῦ τοῦ τεύχω.

Τίκτω, ἐκ τοῦ ΤΕΚΩ, μέλλ. τέξω, συνηθ. τέξομαι, Ἀόρ. ἔτεκον (ποιητ. ἐτεκόμην), παρακ. τέτοκα. || Τίνω, Ζ. Τίω.

Τιτρέω (τρυπῶ), ἐκ τοῦ ΤΡΑΩ, τρήσω κτλ. Ἀττικῶς ἔλεγαν καὶ τιτραίνω, ἐτίτρηνα καὶ ἔπειτα ἐτέτρηνα. Ὁ δὲ παρακ. πάντοτε ὡς ἐκ τοῦ ῥιζικοῦ τύπου τέτρηκα, τέτρημαι.

Τιτρώσκω (πληγόνω), μέλλ. τρώσω κτλ. πίναξ ζ'.

Τίω (τιμῶ) μόνον ποιητ. καὶ ὁμαλόν. — Εἰς τὴν σημασίαν τοῦ δίδωμι δίκην, ἢ πληρόνω τὴν ποινὴν μου εἶναι: Τίνω μέλλ. τίσω, ἔτισα, τέτικα, παρακ. παθ. τέτισμαι, Ἀόρ. ἁ. παθ. ἐτίσθην. Τὸ ΜΕΣ. τίνομαι (τίσομαι, ἐτισάμην) ἔχει σημασίαν ἐκδικῶ, τιμωρῶ.

Τλῆναι (βαστάσαι τολμῆσαι), Ἀόρ. τοῦ ΤΛΑΩ, ἔτλην, τλήθι, τλαῖν, τλήναι — Παρακ. τέτληκα ὅθεν τὰ κατὰ συγκοπὴν τέτλαμεν, τέτλατε, τετλάσι. || ΤΜ. Ζ. Τέμνω.

Τρέφω, μέλλ. θρέψω (Ζήτ. ἔμπρ. §. 180), παρακ. τέτροφα. (§. 118, ε' Σημ.) Παρακ. παθ. τέθραμμαι, τεθράφθαι, Ἀόρ. παθ. ἐτράφην, σπανίως ἐθρέφθην ῥηματ. θρεπτός.

Τρέχω, θρέξω ἐθρέξα καὶ θρέξομαι σπανίως μέλ. θρέξομαι, (§. 180). συ-

νήθως δὲ ἐκ τοῦ ΔΡΕΜΩ Ἀόρ. ἔδραμον, μέλ. δραμοῦμαι, παρακ. δε-
δράμηνκα. (§. 157). Ποιητ. δέδρομα. || ΤΡΙΦΩ Ζ. Θρύπτω.

Τρώγω. Μέλ. τρώζομαι, Ἀόρ. ἔτραγον (ἐκ τοῦ ΤΡΑΓΩ)).

Τυγχάνω Ζ. Τεύχω.

Τύπτω, ἀττ. συνηθέστερον Μέλλοντα ἔχει τυπτήσω· τὸ δὲ ἐτύπτησα εἶ-
ναι μεταγενέστερον· ὥς καὶ τὰ ἐτυπτήθην, τετύπτημαι τυπτήσομαι·
πίναξ Ἀ. ῥηματ. τυπτητέος.

Τύφω (καπνίζω, καίω), Μέλ. θύψω κτλ. (§. 180), Ἀόρ. παθ. ἐτύφην.
παρακ. τέθυμμαι

Ἵπισχνοῦμαι Ζ. εἰς τὸ ἔχω.

ΦΑΓΩ Ζ. ἔσθίω.

Φαίνω, φανῶ, πέφνηα, Παθ. παρακ. πέφασμαι, β' πρόσωπ. πέφανσαι, γ'
πέφασται, γ' πληθ. πέφανται, Ἀπαρέμφ. πεφάνθαι.

Φέρω, ἐκ τοῦ ΟΙΩ, μέλλ. οἶσω. — ἔπειτα (ἐκ τοῦ ΕΓΚΩ ἢ ΕΝΕΓΚΩ),
Ἀόρ. Ἀ. ἦνεγκα, Ἀόρ. β' ἦνεγκον, παρακ. ἐνήνοχα (ἐκ τοῦ ἐνενέγκω Πρβ.
§. 118. β'. Σημ. παρακ. παθ. ἐνήνεγμαι, Ἀόρ. παθ. ἠνέχθην — Μέλ.
παθητ. ἐνεχθήσομαι ἢ οἰσθήσομαι πίν. θ'. — ΜΕΣ. ῥηματ. οἰστέος, οἰσός.

Φημι, ἐκ τοῦ ΦΑΩ, μέλλων φήσω. Ζήτ. τὸν σχηματισμὸν τοῦ §. 50.

Κατ' ἀφαίρεσιν δὲ τοῦ φ ἐγεννήθησαν χρήσιμοι εἰς τοὺς διαλόγους ἐνε-
στῶς ἡμι, καὶ παρατ. ἦν, ἦ· ἀντι ἔφην, ἔφην, ἦ φῆν, φῆ. π. χ. ἦν δ'
ἐγῶ (ἐγῶ εἶπα), ἀντι τοῦ ἐγῶ δὲ ἔφην· ἦ δ' ὅς (εἶπεν αὐτός).

Φθάνω, ἐκ τοῦ ΦΘΑΩ ἢ φθάσω, ἔφθασα ἢ φθήσομαι, ἔφθην (φθῶ, φθῆναι,
φθάς)· παρακ. ἔφθασκα πίν γ'. §. 159.

Φύω, φύσω, ἔφυσα. — Ἀλλ' ὁ παρακ. πέφυκα, καὶ ὁ Ἀόρ. β' ἔφυν, φῦναι
φύς, ἔχουσιν ἀμετάβατον ἢ παθητικὴν σημασίαν. Μεταγενέστεροι δ'
ἔχουσι καὶ τοὺς ἀορίστους ἐφύην, φυῆναι, φυεῖς καὶ μέλ. φυήσομαι·
ὑποτακτ. φυῶ. Τούτων ἐνεστῶς καὶ μέλλ. εἶναι φύομαι, φύσομαι (§.
156, 9. Σημ. β').

Χαίρω, μέλλ. χαιρήσω, Ἀόρ. (ἐκ τοῦ παθητ.) ἐχάρην, καὶ ἐκ τούτου
παρακ. με ἐνεστῶτος δύναμιν κεχάρηκα, συνήθως κεχάρημαι καὶ
κέχαρμαι.

Χέω, χεῖς, χεῖ (§. 146), μέλλ. χεύσω, Ἀόρ. Ἀ. ἐχεα, Ἀπαρέμ. χέαι,
Προστ. χέον, χεάτω κτλ. — Παρακ. κέχουκα, παρακ. παθ. κέχουμαι
(§. 132), Ἀόρ. ἐχύθην — ΜΕΣ.

Χράω. Τοῦ ῥήματος τούτου πρέπει νὰ διακρίνωμεν πέντε σχηματισμοὺς
μετὰ τὰς σημασίας των.

Ἀ. χράω (δίδω χρημὸν), ὁμαλὸν, χρῶ, χρᾶν, χρήσω κτλ. Ἀόρ.
παθ. ἐχρήσθην.

β'. κίχρημι (δανείζω) κατὰ τὸ ἴσθημι χωρὶς Ἀόρ. Ἀ. χρήσω,
ἐχρησα κτλ. ΜΕΣ κίχραμαι (δανείζομαι), χρήσομαι, ἐχρησάμην.

γ'. χράομαι (μεταχειρίζομαι) εἰς τὴν συναίρεσιν λαμβάνει ἢ ἀντι

α χρῆ (ὅ πρόσωπ.), χρῆται, χρῆσθαι (§. 147) κτλ. Τάλλα ὁμαλά, ἀόρ. ἐχρησάμην, παρακ. κέχρημαι· ῥηματ. χρηστέος, χρηστός.

δ'. χρῆ (χρειάζεται, εἶναι ἀναγκαῖον), ἀπρόσωπ. διευθύνεται ἐν μέρει κατὰ τὰ εἰς μὴ ῥήματα· Ἀπαρέμφ. χρῆναι, Εὐκτικ. χρεῖη, Ὑποτακτικ. χρῆ, Μετοχ. τὸ χρεῶν ἐκ τοῦ χρεῶν, ὡς ἐκ τοῦ λαὸς τὸ λεῶς· Παρατ. ἐχρῆν (μὲ ἀνώμαλον τονισμόν) ἢ χρῆν (οὐδέποτε ὅμως ἔχρη) — Μέλ. χρήσει κτλ.

ε. ἀπόχρη (εἶναι ἱκανόν), πληθ. ἀποχρῶσιν· Ἀπαρέμφ. ἀποχρῆν· Μετοχ. ἀποχρῶν, ὦσα, ὦν. Παρατ. ἀπέχρη — Μέλ. ἀποχρήσει· ἀόρ. ἀπέχρησεν.

Χρώνυμι, Μέλ. χρώσω κτλ. (§. 156, 8). Παρακ. παθ. κέχρωσμαι κτλ. Χώνυμι (σφραῖω γῆν) ἐκ τοῦ χῶ· μέλ. χῶσω· κτλ. ἀπαρέμφ. χούν. παθ. παρακ. κέχρωμαι

ὠθέω (σπρώχνω) μέλ. ὠσω καὶ ὠθήσω καὶ ὠσομαι· παρακειμ. ἔωκα· ἀόρ. ἔωσθην (περὶ τῆς αὐξήσεως ἴδε §. 104. Σημ.)

Παρατηρήσεις περὶ τῶν ἐπιρρήμάτων.

§. 161. Τὰ εἰς ὡς τρόπου ἢ ποιότητος ἐπιρρήματα γίνονται ἐκ τῆς γενικῆς πληθυντικῆς ἐπιθέτων τροπῇ τοῦ ν εἰς σ' οἷον φίλος, φίλων, φίλος· σῶφρων, σωφρόνων, σωφρόνως· χαρίεις, χαριέντων, χαριέντως· εὐθύς, εὐθέων. εὐθέως· ἀληθής, ἀληθέων ὦν, ἀληθέως ὡς, αὐτάρκης, αὐτάρκων, αὐτάρκως. συνήθως, αὐθάδως, πραόνως, κουφόνως, ὁμονόως· γίγνονται δὲ καὶ ἐκ μετοχῶν, πρεπόντως, συμφερόντως, ὁμολογουμένως, κεχαρισμένως, τεταγμένως, εὐωθῶς καταπεφρονηκῶς καὶ τυχόντως παρ' Ἀριστοτέλει. τρόπου ἐπιρρήματα εἶναι καὶ τὰ αὐτοχειρί, ἀμισθί, πανδημει, ἀμαχεί, ἀκονιτί δηλ. ὡς καὶ τὰ ὀνομαστί, ἀδακρυτί, ἐλληνιστί.

§. 162. Πτώσεις ὀνομάτων, διὰ τὸν εἰς τὴν σύνταξιν ἀποδοθησόμενον λόγον, καὶ μὲ τὴν ἑλλειψιν λαμβάνονται ἐπιρρήματικῶς· καὶ ἐάν ἀπαντῶνται συχνά οὕτως, ἐκλαμβάνονται ἐντελῶς ὡς ἐπιρρήματα· οἷον ἡ δοτικὴ κομιδῇ, κυρίως μὲ ἐπιμέλειαν, καὶ ἐκ τούτου κατὰ πολλὰ· ὡσαύτως, σπουδῇ, κυρίως μὲ ταχύτητα, μὲ κόπον· ὄθεν, δυσκόλως, μόλις. οὕτω καὶ πανστρατιᾷ. Προσέτι δοτικαὶ τινες θηλυκῶν τινων ἐπιθέτων, ὅπου ἐννοεῖται τὸ ὁδῶ ἢ μοῖρα, λαμβάνονται ὡς ἐπιρρήματα· οἷον κοινῇ, πεζῇ, ἰδίᾳ, δημοσίᾳ. Καὶ αἰτιατικά· οἷον ἀρχῇ (κατὰ τὴν ἀρχήν, καὶ ἐπομένως παντελῶς)· προῖκα (ἐκ τοῦ προῖξ) καὶ δωρεάν, ἀντί ἀμισθί καὶ ἁπτοτε ἀνωφελῶς· μακράν (δηλ. ὁδὸν) ἀντί πόρρω.

Σημ. Τινὲς δὲ εἶναι σύνθετοι· οἷον παραχρῆμα ἀντί εὐθύς (κυρίως ἐνῶ γίνεται αὐτὸ τὸ πρᾶγμα)· καθά καὶ καθάπερ (ἀντί καθ' ἃ, καθ' ἅπερ), καὶ προὔργου ἀντί πρὸ παντός ἄλλου ἔργου γινόμενον, ἡγουν ἀναγκαῖον. Τοιαῦται σύνθετοί τινες λέξεις δέχονται μεταβολὴν γραφῆς καὶ τονισμοῦ, οἷον ἐκποδὼν (ἀντί ἐκ ποδῶν, ἀπὸ τοῦς πόδας, ἡγουν μακράν)· ἐμποδὼν (ἀντί ἐν τῷ τόπῳ τῶν ποδῶν, καὶ ἐπομένως ἐμπόδον).

§. 163. Οὐδέτερα ἐπιθετα εἰς τὴν αἰτιατικὴν λαμβάνονται ἐνικῶς καὶ

πληθυντικῶς ὡς ἐπιρρήματα, οἶον ταχὺ, μικρὸν καὶ μικρά, πολὺ καὶ πολλὰ· ἀλλ' ὅταν ἦναι παραθετικά, τὸ μὲν ἐνικὸν προσιδιάζει εἰς τὴν σύγκρισιν, τὸ δὲ πληθυντικὸν εἰς τὴν ὑπέρθεσιν· οἶον σοφώτερον, αἰσχίστα. Ἡ δὲ εἰς ὡς κατὰλήξις τούτων εἶναι καταχρηστική, οἶον καλλιόνως ἀντὶ κάλλιον, ἰδὲ καὶ 202 *.

Σημ. Τὸ ἐξηγήσεως οἶον εἶναι ἀναφορικῶς ὀνόματος τοῦ οἶον (ὁποῖον εἶναι τὸ) ὀνομαστική (Ζήτ. σελ.).

§. 164. Ἀντὶ τῆς ὡς κατὰλήξεως εἶναι καὶ ἄλλη ἀρχαιοτέρα ὡ· οἶον οὕτως καὶ οὕτω ἄφνω, ὀπίσω· καὶ τὰ ἐκ προθέσεων, ἔξω, ἔσω καὶ εἴσω, ἄνω, κάτω, πρόσω, πόρρω. Ταῦτα σχηματίζουσιν ὡσαύτως καὶ παραθετικά· ἀνωτέρω, ἀνωτάτω, εἰς τὰ ὅποια ἠκολούθησαν καὶ ἄλλοι τύποι ἀνόμοιοι· οἶον ἔνδον, ἐνδοτάτω· ἐκάς, ἐκαστέρω· ἀγχοῦ, ἀγχοτάτω· μακρὰν, μακροτέρω.

§. 165. Ὅλα δὲ, ὅσα δέχονται παράθεσιν, μὴ γινόμενα ἐκ χρησίμων ἐπιθέτων, διαφυλάττουσι τὴν ἀναλογίαν ἐκείνων· ἐγγὺς, ἐγγυτέρω ἢ ἐγγυτέρω, ἢ ἐγγύτερον, ἢ ἐγγιον, ἐγγιστα· ἄγχι, ἄσσον, ἀγχιστα· μάλα, μᾶλλον, μάλιστα· ἥττον, ἥκιστα (ἐκ τοῦ ἡκὺς ἐπιθέτου). Ἄς σημειωθῶσι δὲ καὶ τὸ πέρα, περαιτέρω, περαιτάτα· πλησίον, πλησιαιότερον ἢ πλησιέστερον· πρῶτον, προυργιαίτερον· πρὸς καὶ §. 202 *.

§. 166. Ῥημάτων τινὲς τύποι διὰ τῆς συχνῆς χρήσεως ἔγεναν ἐπιρρήματικά μύρια· οἶον ὄφελον (Ζήτ. τὸ ἀνώμ. ὀφείλω)· ἰδοῦ (Ζ. τὸ ἀνώμ. ὁράω)· εἶεν ἐκ τοῦ εἰμί ἄγε, φέρε (ἐνικῶς τὸ αὐτὸ καὶ πληθ.)· ἔθι (ἐνικῶς) καὶ ἔτε (πληθυντικῶς).

Σημ. Τὸ δεῦρο κεῖται καὶ ἀντὶ προστακτικοῦ ῥήματος, ἔλθε ἔδω· τότε δὲ ἔχει καὶ πληθ. δεῦτε, τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖται ὡς ἐκ τοῦ δεῦρ· ἔτε.

§. 167. Ἐπιρρήματά τινα τόπου διὰ τὴν σημασίαν τῆς ἀπὸ, λαμβάνουσιν εἰς τὸ τέλος θεν· διὰ τὴν τῆς εἰς, τὸ σε· διὰ τὴν τῆς ἐν, τὸ θι· οἶον ἄλλοθεν, ἀπ' ἄλλον τόπον· ἄλλοσε, εἰς ἄλλον τόπον· ἄλλοθι, ἐν ἄλλῳ τόπῳ. Ἡ τελευταία συλλαβὴ πρὸ τῆς κατὰλήξεως ταύτης δέχεται τροπὰς, αἵτινες μόνον διὰ τῆς παρατηρήσεως διδάσκονται· οἶον Ἀθήνηθεν, οὐρανόθεν, ἀγρόθι, μητρόθεν, Ἀθήνηθεν, Ἐλευσινόθεν. Προστίθενται δ' αἱ κατὰλήξεις αὗται καὶ εἰς ἐπιρρήματα κάτωθε, πορρώτερωθεν, ἐνδοθεν, ἄποθεν (ἄπωθεν οἱ σκηνικοὶ τῶν Ἀθηνῶν), ἔμπροσθεν.

§. 168. Τῶν σημαίνοντων εἰς, προστίθεται δε εἰς τὴν αἰτιατικὴν ἀμετάβλητον μένουσαν· οἶον οὐρανόνδε, ἐρεβόσδε, Μέγαράδε.

Σημ. α. Οἶκαδε (ἐκ τοῦ οἶκος), καὶ φύγαδε (ἐκ τοῦ φυγή) εἶναι ἀνωμαλία· εἰς δὲ τὰ Ἀθήναζε, Θήβαζε τὸ δ μετὰ τοῦ σ γίνεται ζ ἀντὶ Ἀθήνας δὲ κτλ. Ἔχουσι δὲ τὸ ζ καὶ τινα ἐνικά κατ' ἀναλογίαν, οἶον θύραζε (ἐκ τοῦ θύρα). Ὀλυμπίαζε (ἐκ τοῦ Ὀλυμπία).

Σημ. β'. Εἰς τὰ σημαίνοντα ἐν, πόλεων τινῶν ἢ τύπων ὀνόματα προσλαμβάνουσιν, καὶ μάλιστα πρὸ συμφώνου μὲν ἡσι, πρὸ φωνήεντος δὲ ἡ ρ ασιν, τὰ ὅποια περισπῶνται μὲν, ἐὰν ἡ ὀνομαστικὴ ἦναι δεύοντος, προπαροξύνηται δὲ, ἐὰν ἡ ὀνομαστικὴ δὲν τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης· οἶον Ἀθήνησι. Πλαταιαῖσιν, Ὀλυμπίασι (ἐκ τοῦ Ἀθῆναι, Πλαταιαί, Ὀλυμπία), θύρασιν (ἐκ τοῦ θύρα) — Τινὰ δὲ λαμβάνουσιν, Ἰσθμοῖ, Πυθοῖ, Μεγαροῖ (ἐκ τοῦ Ἰσθμός, Πυθώ, Μέγαρα) καὶ περισπῶνται πάντοτε πλὴν τοῦ οἶκοι. Ἡ δὲ κατὰλήξις αὕτη εἶναι ἀληθῶς ὀρετικὴ πτώσις, ἄλλου μὲν ὅμα-

λή, οἷον Πυθοῖ, ἀλλοῦ δὲ ἀπρηχαιωμένη καὶ ἀνώμαλος. Τὸ δὲ Ὀλυμπιάσιν εἶναι δοτικὴ πληθ. τοῦ Ὀλυμπίας καὶ δὲν ἀνήκει ἐνταῦθα.

§. 169. Πολλὰ ἐπιρρήματα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δεικτικά, λαμβάνουσιν ἐπὶ τέλους τὸ ι, καθὼς καὶ αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι (§. 60)· οἷον οὕτωςι, ἐντευθενί, ἐνθαδί, ὠδί, νυνὶ καὶ νυνδί, δευρί· τὰ δὲ ἀναφορικά, ἀορίστως λαμβανόμενα, τὸ οὖν ἢ δῆποτε (§. 60)· οἷον ὅπως οὖν καὶ ὅπως οὖν, ὅπου δῆποτε κτλ.

§. 170. Ἐκ τοῦ ποτὲ καὶ πῶς σχηματίζονται καὶ ἀρνητικά, οἷον οὐποτε, μήποτε, οὐπῶς, μήπως. Συνηθέστατα ὅμως γίνονται τὰ ἀρνητικά ἀπὸ τῶ ἀρχαίων ἐπιθετον οὐδαμῶς, μηδαμῶς, ἀντὶ τοῦ οὐδεῖς, μηδεῖς· οἷον οὐδαμῶς, οὐδαμοῦ, οὐδαμῇ, οὐδαμῶθεν.

Σημ. Περὶ τῶν ἐπιρρηματικῶν μορίων Ζήτ. εἰς τὸ συντακτικόν, καὶ μάλιστα εἰς τὰ Λεξικά, ὅπου ἐξηγοῦνται καὶ ἡ γένεσις τοῦ σχήματός των καὶ ἡ σημασία των.

Ἐπὶ τῶν προθέσεων.

§. 171. Πολλοὶ δισύλλαβοι προθέσεις ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς, τὸ ὅποιον λέγεται ἀναστροφή· γίνεται δὲ τοῦτο.

α. ὅταν μετατεθῶσι μετὰ τὴν πτώσιν, μὲ τὴν ὁποίαν συντάσσονται· οἷον τοῦτου πέρι, ἀντὶ περὶ τοῦτου· θεῶν ἅπο, ἀντὶ ἀπὸ θεῶν.

Σημ. α. Οἱ μὲν πεζογράφοι κἀμνοῦσι τοῦτο εἰς τὴν περὶ μόνον· οἱ δὲ ποιηταὶ καὶ εἰς τὰς ἄλλας δισύλλαβους προθέσεις, πλην τῶν ἀνά, διὰ, ἀμφί, ἀντί· οἱ δ' ἐποιοὶ ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον καὶ ὅταν ἡ πρόθεσις ἔπεται μετὰ τὸ ῥῆμα.

Σημ. β'. Γραμματικοὶ τινες ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον καὶ εἰς τὴν ἀπὸ, ὅταν αὕτη προηγῇται μὲν τοῦ πτωτικοῦ, σημαίνει δὲ ἀπομάκρυνσιν ἢ ἐναντιότητα· οἷον ἅπο σκοποῦ, ἅπο καιροῦ, ἅπο τρόπου· ἰσχυρότεροι ὅμως εἶναι οἱ λόγοι τῶν μὴ δεχομένων τὴν ἀναστροφήν ἐνταῦθα.

β'. ὅταν κεῖνται ἀντὶ τοῦ συνθέτου ῥήματος ἐξ αὐτῶν καὶ τοῦ ἐστί. Τότε καὶ ἡ ἐν, ἰωνικῶς ἐν ι, κοινῶς ἐνι, συνηθίζεται εἰς ταίτην τὴν χρῆσιν· οἷον πάρα, ἀντὶ πάρεστι — ἐπι, ἐνι, ἕπο, ἀντὶ ἔπεστιν, ἐνέστιν, ὕπεστιν.

Σημ. Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ εὗρηται ἐν τῇ χρήσει ταύτῃ μόνον αἱ πάρα καὶ ἐνι.

§. 172. Ἡ εἰς Ἀττικῶς λέγεται καὶ ἐς.

Ἡ ἐκ πρὸ φωνήεντος λέγεται ἐξ — Ἡ σὺν παρὰ ταῖς ἀρχαιοτέροις Ἀττικοῖς (μέχρι Πλάτωνος) λέγεται καὶ ζύν.

ΒΙΒΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ.

Εἶδος καὶ σχῆμα τῶν λέξεων.

§. 173. ἘΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ μέρος τῆς γραμματικῆς λέγεται τὸ ἐξετάζον, τίνες μὲν λέξεις εἶναι πρωτότυποι, τίνες δὲ αἱ ἐκ πρωτοτύπων παραγόμεναι, τὸ ὅποιον λέγεται εἶδος τῶν λέξεων, ἢ τίνες εἶναι ἀπλᾶι, καὶ τίνες σύνθετοι, τὸ ὅποιον ὀνομάζεται σχῆμα. Διὰ τοῦτο,

Εἶδη μὲν εἶναι δύο· πρωτό-υπον, οἷον μέγας, παράγωγον, οἷον μειζων.
Σχήματα δὲ δύο· ἀπλοῦν, οἷον γράφω· σύνθετον, οἷον συγγράφω, καταγράφω κτλ.

§. 174. Ἐκ τῆς γνώσεως τοῦ ἐτυμολογικοῦ μέρους καὶ τινων ἰδιαιτέρων κανόνων ἐξήρτηται ἡ ὀρθογραφία. Περὶ τούτου μέλλοντες νὰ διαλάβωμεν ἐνταῦθα, ἀνάγκη εἶναι νὰ ἐξεύρωμεν τοὺς τόνους καὶ τὰ πνεύματα, καὶ πάθη τινὰ τῶν συμφώνων συμβαίνοντα εἰς τὴν ἀπὸ μιᾶς λέξεως εἰς ἄλλην μετάθασιν, τὰ ὅποια ὄχι μόνον ἐξηγοῦσι πολλὰ τῶν προεκτεθέντων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἐφεξῆς εἶναι ἀναγκαῖα.

§. 175. Ἐκ τούτων δὲ διελάβομεν τὰ περὶ τόνων καὶ πνευμάτων εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον §. 65—68. πρβ. καὶ §. 233 καὶ ἐξ.

Μεταβολὴ τῶν συμφώνων.

§. 176. Τὰ ἀπλᾶ σύμφωνα θεωρούμενα ὡς ἐκ τῶν ὀργάνων τοῦ στόματός μας, διὰ τῶν ὁποίων ἐκφωνοῦνται, διαρροῦνται

εἰς τὰ διὰ χειλέων, β, π, φ, μ·

εἰς τὰ διὰ γλώσσης, δ, τ, θ, ν, λ, ρ, σ·

εἰς τὰ δι' οὐρανίσκου, γ, κ, χ·

Εἵπαμεν δὲ καὶ πρότερον (§. 61) ὅτι ἐκ τούτων εἶναι συγγενῇ τὰ δασέα καὶ τὰ μέσα καὶ τὰ ψιλὰ· τὸ μὲν φ μετὰ τὸ π καὶ β, τὸ δὲ χ μετὰ τὸ κ καὶ γ, τὸ δὲ θ μετὰ τὸ τ καὶ δ.

§. 177. Ὅσα λοιπὸν προφέρονται διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀργάνου ἢ συγγενέουσιν, ἔχουσι μεγάλην κλίσιν νὰ μεταβάλλωνται εἰς ἄλληλα, ὅταν συμβαίῃ μεταβολὴ τις εἰς τὴν λέξιν. Αὐτὸ δὲ τοῦτο εἶναι καὶ ἀρχέγονος αἰτία τῆς διαφορότητος τῶν διαλέκτων· οἷον

- α. Τὰ δασέα τρέπονται εἰς ἄλληλα, θλαῖν (Ἄττ.) φλαῖν.
 β. Τὰ μέσα, γλήρων, Ἄττ. βλήχων ὀβελός, δωρ. ὀδελός.
 γ. Τὰ φιλά· τὸ π (εἰς τὰ ποῦ, πῶς, ποῖος κτλ.) εἰς κ ἰωνικῶς (κοῦ, κῶς, κοῖος κτλ.) καὶ τὸ τ εἰς π· οἶον πεντε, πέμπε Αἰολ.
 δ. Τὰ ἀμετάβολα· οἱ Δωριεῖς ἔλεγαν ἦνθον ἀντὶ ἤλθον, οἱ Ἴωνες πλεῦμων ἀντὶ πνεύμων. Τὸ ἰωνικὸν νῖν Δωρικῶς ἐλέγετο μῖν.
 ε. Τὰ τοῦ αὐτοῦ ὄργάνου· οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγαν πλέον γναφεὺς παρὰ κναφεὺς· καὶ οἱ Ἴωνες μετέβαλλον ἔκτοτε τὰ δασέα εἰς τὰ ἀντίστοιχά των φιλά· δέχομαι ἀντὶ δέχομαι· αὐτίς, ἀντὶ αὐθις· ἀσπάραγος ἀντὶ ἀσφάραγος.
 ς. Τὸ σ ἀντὶ τῶν ἄλλων γλωσσικῶν γραμμάτων· ἀντὶ τ· τὸ Δωρ. ἀντὶ σύ· ἀντὶ ν·—Δωρ. τύπτομες ἀντὶ τύπτομεν.
 ζ. Τὰ διπλᾶ ἀλλάσσονται μὲ τὰ συγγενῇ των ἀπλᾶ· ἐξαιρέτως δὲ μὲ ζ, ζορξ ἀντὶ δορξ, μάδα Δωρ. ἀντὶ μάζα. Συνηθέστερα ὅμως ἐμεταχειρίζοντο οἱ Δωριεῖς εἰς τὸ μέσον ἀντὶ ζ τὸ σδ· συρίσδω ἀντὶ συρίζω (§. 59).

Σημ. Δὲν πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν γενικᾶς τὰς μεταβολὰς ταύτας. Εὐρίσκεται μάλιστα μεταβολὴ μοναδικῇ τῆς σὺν εἰς ξὺν (§. 172), ἥτις δὲν συμβαίνει εἰς καμίαν ἄλλην λέξιν ἀρχομένην ἀπὸ σ· Δύω ὅμως μεταβολαὶ εἶναι τόσον συχναί, ὥστε πρέπει νὰ σημειωθῶσι χωριστᾶ, δηλαδὴ ττ. καὶ σσ· ῥρ καὶ ρτ, ἐκ τῶν ὁποίων ττ καὶ ῥρ εἶναι τῶν Ἀττικῶν, σσ δὲ καὶ ρτ τῶν Ἰωνῶν· οἷον τάττειν, τάσσειν· γλῶττα, γλῶσσα· ἄρρην, ἄρσση· κέρρην, κόρση (παρεΐα). Μ' ὅλον τοῦτο τὰ ἰωνικά εὐρίσκονται καὶ εἰς ἐνδόξους τῆς Ἀττικῆς συγγραφάς.

§. 178. Τὰ φιλά τρέπονται εἰς τὰ συγγενῇ των δασέα, ὅταν εἰς τὴν σύνθεσιν ἢ ἀπλῇ λέξει ἀρχεταὶ ἀπὸ φωνήεντος δασυνομένου· π. χ. αἱ λέξεις ἐπὶ, δέκα, αὐτὸ, συντιθέμεναι μὲ τὸ ἡμέρα, ἀποτελοῦσιν ἐφήμερος, δεχήμερος, αὐθήμερος, ὡς καὶ τέθριππον. Τὸ αὐτὸ δὲ γίνεται καὶ ὅταν τοιαῦται λέξεις εἶναι χωρισμέναι ἀσυνδέτως· π. χ. τὸ οὐκ γίνεται οὐχ ὁσίως· καὶ παρεμπιπτούσης τῆς ἀποστρόφου (§. 196)· οἷον ἀπὸ, ἀφ' οὗ· ἀντὶ, ἀνθ' ὧν· οὕτω δὲ καὶ εἰς τὴν κρᾶσιν, οἷον τοῦ ἐτέρου θατέρου, τὸ ἱμάτιον=θοιμάτιον, ὡς καὶ εἰς τὰ φροῦδος ἐκ τοῦ πρὸ-ὀδός, φροΐμιον ἐκ τοῦ προοΐμιον, θράσσω ἐκ τοῦ ταράσσω διὰ τὸ ἐπόμενον ρ.

Σημ. Οἱ Ἴωνες ὅμως φυλάττουσι τὰ φιλά· οἷον ἐπ' ὅσον, μετιστάναι (ἀντὶ ἐφ' ὅσον μετιστάναι) Πρβ. §. 117, ε.

§. 179. Ὅταν ἐν τῇ αὐτῇ λέξει εὐρεθῶσι δύο συλλαβαὶ ἀλλεπάλληλοι ἀρχόμεναι ἀπὸ δασέος, οἱ Ἕλληνες μὴ ὑποφέροντες τὴν ὁμοηχίαν, μετέβαλλον τὸ πρῶτον δασὺ εἰς τὸ συγγενές του φιλόν. Ἐκ τούτου ἐξηγῆται ὁ ἀναδιπλασιασμός των ἀπὸ δασέων ἀρχομένων· οἷον πεφίληκα, κεχώρηκα, θεθαύμακα, ἀντὶ φεφίληκα, χεχώρηκα, θεθαύμακα. §. 116, δ'.

§. 180. Ολίγοι τινὲς λέξεις ἔχουσι κυρίως εἰς τὴν ῥίζαν των δύο δασέα, ἐκ τῶν ὁποίων κατὰ τὸν ἀνωτέρω νόμον τὸ πρῶτον μετέβη εἰς φιλόν· οἷον ΘΡΕΦΩ ῥίξ, ἐνεστώς τρέφω, Μέλλ. θρέψω· παράγωγα τροφή, θρεπτήριον, θρέμμα. Εἰς τοιαύτας τινὰς λέξεις ὁ θεματικὸς τύπος·

εὐρισκόμενος εἰς τὰ Λεξικά (ὀνομαστικῇ, ἐνεστώσ) φυλάττει κατ' ἀρχὰς τὸ δασύ, ἐπειδὴ τὸ δεύτερον δὲν εἶναι τοιοῦτον· τὰ δὲ ἀπ' αὐτοῦ τὸ τρέπουσιν, ἐπειδὴ τὸ δεύτερον φαίνεται δασύ ἐκ τῆς κλίσεως· οἷον ΘΡΙΧ θεματικὸς τύπος, θριξ ὀνομ. τριχός, θριξι, τριχώ. θάπτω, θάψω, ταφήσομαι· τρέχω, θρέξομαι, ἔθρεξα· τύφω, θύψω, τέθυμμαι, ἐτύφην· θρύπτω ἀορ. β'. ἐτύρφην· διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ταχύς, συγκριτ. θάσσων §. 200, γ'.

§. 181. Σπανίως ἐκ δύο ἀλλεπαλλήλων δασέων τρέπεται τὸ δεύτερον· καὶ τὸ σπάνιον τοῦτο γίνεται εἰς τὰ προστακτικὰ τὰ λήγοντα εἰς θι· οἷον τύφθητι, ἀντὶ τύφθηθι, τίθετι καὶ θέτι.

Σημ. α'. Εἰς λέξεις τινὰς μεταβάλλουσιν οἱ μὲν Ἴωνες τὸ πρῶτον δασύ, οἱ δὲ Ἀττικοὶ τὸ δεύτερον, καὶ ἀντιστρόφως· οἷον χιτῶν, Ἴων. κιθῶν· ἐντεῦθεν ἐταῦθα, Ἴων. ἐνθεῦτεν, ἐνθαῦτα.

Σημ. β'. Ἡ τῶν παθητικῶν ῥημάτων κατάληξις θην τρέπει τὸ προηγούμενον θ εἰς μὴ τὰ ῥήματα θεῖν, θεῖναι· ἐτύθην, ἐτέθην, τεθείς· ἀλλ' ὅχι εἰς ἄλλα ῥήματα, οἷον ἐχύθην, ὠρθώθην, ἐθρέφθην, ἐθέλχθην. Ἐν γένει δὲ εἰς τὰς ἄλλας παραγωγὰς καὶ συνθέσεις ὁ κανὼν χάνει τὴν δύναμίν του· διὰ τοῦτο ἔλεγον, πανταχόθεν, Κορινθόθι, μάχεσθαι, ἀμριχυθεῖς, ὀρνιθοθήρας, λιθοφόρος, Τυρινθόθεν, ὡς καὶ εἰς τὴν ἀπόστροφον μάθεθ' ἡμᾶς. Ὡς ἰωνικὰ ἐξαιροῦσιν τὰ ἐκχειρία, ἀμπέχω, ἀπεφθός· τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰς τὰ ῥήματα.

Σημ. γ'. Καὶ ὅταν ἡ λέξις ἀρχεται ἀπὸ φωνῆς δασυνόμενον, ἐὰν ἀκολουθῇ γράμμα δασύ, ἡ δασεία τρέπεται εἰς ψιλὴν, οἷον ῥίζα Ἑχ· Ἐνες· ἔχω, Μ. ἔξω, ἐκτικός, ὁχῇ· ὡσαύτως ἀφ' (ἐκ τοῦ ἀπτομαι) ὅθεν ἐπαφῇ· ἐξαιρεῖται τὸ ὑφαίνω, διὰ τὸ πάντοτε δασυνόμενον υ.

§. 182. Ἐκ τῆς ἐπαλλήλου συνδρομῆς τῶν συμφώνων συμβαίνουνσι τραχύτητες, καὶ κακοφωνία, τὰ ὅποια ἀπέφευγαν οἱ εὐαίσθητοι Ἕλληνες. Τρία σύμφωνα, ἢ ἓν καὶ ἓν διπλοῦν δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀλλεπαλλήλα (παρεκτός τῶν συνθέτων δύσφθαρτος, ἐκπτωτος, ἐκψύχω), ἐὰν τὸ πρῶτον ἢ τὸ τελευταῖον δὲν εἶναι ὑγρὸν, ἢ γ ἑρρίνον ἦτοι πρὸ γράμματος τοῦ οὐρανίσκου, οἷον πεμφθεῖς, σκληρός, τέγξω. Ἄλλως δὲ, πρέπει ἓν ἐκ τῶν τριῶν νὰ ἀποβληθῇ (Ζήτ. §. 132. Σημ. εἰς τὸν παθητ. παρακ.).

Σημ. Ἐὰν τὰ ἀμετάβολα μ, ν, ἐκβαλλομένου φωνήεντος, ἀκολουθῶσιν ἀμέσως εἰς ἀμετάβολα λ, ρ, παρεντίθεται μεταξύ των τὸ τοῦ πρώτου τῶν ὑγρῶν συγγενές μέσον (β, ἢ δ)· οἷον ἐκ τοῦ ἡμέρα γίνεται μεσημέρια· ἐκ τοῦ μεμλήται ἔγενετο ποιητ. μέμβληται. ἀνὴρ γενικ. ἀνδρός (§. 18). Ἐνίοτε δὲ ἡ μετάθεσις φέρει εἰς ἄλλον τόπον δι· εὐφωνίαν τὰ σύμφωνα· οἷον ἔδρακον ἐκ τοῦ δέρκω (§. 123. γ').

§. 183. α'. Δύω ἄφωνα διαφόρων ὀργάνων τότε μόνον συντίθενται, ὅταν τὸ δεύτερον εἶναι τῆς γλώσσης· ὅθεν ὁ κανὼν· Πρὸ ψιλοῦ μόνον ἴσταται ψιλόν, πρὸ δασέος δασύ. καὶ πρὸ μέσου μέσον· οἷον ἐπτὰ, νυκτός, ἄχθος, φθάνω, βδελυρός.

β'. Εἰς λοιπὸν εἰς τὸν σχηματισμὸν συντρέχουσι δύο ἑτεροειδῆ γράμματα, πρέπει συνήθως τὸ πρῶτον νὰ δεχθῇ τὴν ιδιότητα τοῦ δευτέρου· οἷον διὰ τῶν καταλήξεων το ς, δ ην, θεις γίνεται ἐκ μὲν τοῦ γράφω, γραπτός, γράβδην, ἐκ δὲ τοῦ πλέκω, πλεχθεῖς.

γ'. Ἐκ δύο ἡνωμένων ὁμοειδῶν εἰς τὴν παραγωγὴν μεταβάλλονται καὶ τὰ δύο· οἷον ἐκ τοῦ ἐπτὰ καὶ ὁκτώ γίνεται ἑβδομος ὄγδοος· καὶ ἐὰν ἐκ δύο ψιλῶν τὸ δεύτερον διὰ τὴν δασείαν τρέπεται εἰς δασύ (§.

178), τρέπεται καὶ τὸ πρῶτον· οἶον ἐπτά, ἡμέρα, ἐφθήμερος· νύκτα ὅλην, νύχθ' ὅλην.

δ'. Μόνον ἡ πρόθεσις ἐκ μένει ἀτρεπτος πρὸ παντὸς συμφώνου, οἶον ἐκθεῖναι, ἐκδοῦναι.

§. 184. Τὰ ἡμίφωνα λ, μ, ν, ρ, σ, καὶ τὸ ἄφωνον τ διπλασιάζονται πολλάκις.

α'. Πᾶσα λέξις ἀρχομένη ἀπὸ ρ, καὶ συντιθεμένη μὲ λέξιν λήγουσαν εἰς φωνήεν, πλὴν διφθόγγου, λαμβάνει καὶ δεῦτερον ρ, οἶον ἀμφιῤῥεπής, ἐπιῤῥήμα, ἐῤῥεπον, ἐῤῥητόρευον, ἐπειδὴ καὶ ἡ συλλαβικὴ αὔξησις τῶν ἀπὸ ρ ἀρχομένων ῥημάτων ἀκολουθεῖ τὸν κανόνα.

β'. Τὰ δασέα δὲν διπλασιάζονται ποτε, ἀλλ' ἀντ' ἐπαναλήψεως τοῦ αὐτοῦ λαμβάνουσι τὸ συγγενές των ψιλόν, οἶον Σαπφῶ, Βάκχος, Πιτθεύς.

Σημ. Οἱ μὴ ἄττικοι ποιηταὶ διπλασιάζουσι διὰ τὸ μέτρον τὰ ὅσων, ὅτι, ἔννεπε· ἀλλ' ὄχι γενικῶς· διότι ἔτι, ἕτερος, ἅμα, ἄνεμος δὲν ὑπεδέχθησαν διπλασιασμόν·

§. 185. Ἐὰν β, π, φ καὶ γ, κ, χ προηγῶνται τοῦ σ, τὰ δύο ὁμοῦ τρέπονται εἰς τὰ συγγενῆ των διπλᾶ ψ ἢ ξ. Οὕτω γίνεται εἰς τοὺς μέλ-
λοντας τῶν ῥημάτων (§. 111) λείπω, λείψω· γράφω, γράψω· λέγω, λέξω· στείχω, στείξω· καὶ εἰς τὴν δοτ. πληθ. τῶν περιττοσυλλάβων, οἶον Ἀράβες Ἀραψί· κόρακες κόραξιν.

§. 186. α'. Πρὸ τοῦ μ εἰς τὸ μέσον τῆς λέξεως γίνονται μ καὶ τὰ γράμματα τῶν χειλέων· οἶον λείπω, λέλειμμαι (§. 128), τρίβω, τρίμ-
μα· γράφω, γραμμή.

β'. Τρέπονται δὲ πρὸ τοῦ μ συχνάκις καὶ τὰ οὐρανίσκου καὶ γλώσσης γράμματα, καὶ μάλιστα τὸ μὲν κ καὶ χ εἰς γ, πλέκω, πέπλεγμαι, τεύ-
χω, τέτυγμαι. Τὰ δὲ δ, θ, τ, ζ εἰς σ, οἶον ἄδω, ἄσμα· πείθω, πέπει-
σμαι· ψηφίζω, ψήφισμα (πρὸς §. 130).

γ'. Τὰ ἐν α' καὶ β'. λεχθέντα γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ ἐκ σχηματισμοῦ προερχόμενα· ἐπειδὴ εἰς ἄλλας λέξεις εὕρηται καὶ κ χ καὶ θ τ πρὸ μ οἶον ἀκμή, ἄκμων, τεκμαίρομαι, δραχμή, λόχη, αἰχη, αὐχμός, ἀτμός, βαθμός, στάθμη, ἡμός, πορθμός, πυθμήν, ἀριθμός, ρυθμός καὶ ἄλλα.

§. 187. Τὰ γλωσσικά γράμματα δ, θ, τ δύνανται μόνον νὰ εὕρισκων-
ται πρὸ ἀμεταβόλων· πρὸ δὲ τοῦ σ ἀποβάλλονται, οἶον ἄδω, ἄσω· πεί-
θω, πείσω· ἀνύτω, ἀνύσω.

§. 188. α'. Τὸ ν μένει μόνον πρὸ τοῦ δ ἢ θ· πρὸ δὲ των γραμμάτων τῶν χειλέων τρέπεται εἰς μ, καὶ πρὸ τῶν τοῦ οὐρανίσκου εἰς γ· οἶον (εἰς τὰ σύνθετα ἐκ τῆς σὺν καὶ ἐν) συμπάσχω, ἐμβαίνω, συμφέρω, ἐμφυχος, ἐγκαλῶ, συγγενής, ἐγχειρίζω, ἄγζω. Ἐξαιροῦνται τὰ μετὰ τῶν ἐγκλι-
τικῶν τόνγε, ὄνπερ.

β'. Πρὸ τῶν ἀμεταβόλων τρέπεται εἰς τὸ ἐπόμενον ἀμετάβολον· οἶον συλλέγω, ἐλλείπω, ἐμμένω, συνράπτω. Ἐξαιρεῖται ἡ ἐν πρὸ τοῦ ρ, οἶον ἐνράπτω.

γ'. Τὸ ν πρὸ τοῦ σ, ζ εἰς τὰ σύνθετα νῦν μὲν φυλάττεται, νῦν δὲ τρέπεται εἰς σ, ἄλλοτε δὲ ἀποβάλλεται.

δ'. Ἐὰν μετὰ τὸ ν ἀποβάλλεται ἐπόμενον δ, θ, τ (§. 188), τὸ βραχὺ φωνῆεν μακρύνεται· οἶον πάντες, πᾶσι· τύψαντες, τύψασι· διὰ τοῦτο τρέπεται ε εἰς ει, ο εἰς ου, καὶ τὰ δίχρονα ᾱ ῑ ῥ εἰς ᾱ ῑ ῥ οἶον σπένδω, μέλλω. σπειρώ (§. 111. δ'. Σημ.) ἐκόντες, δοτ. ἐκοῦσι.

Σημ. Ἐξαιρεῖται τὸ πέφανσαι, καὶ ἄλλα ὀλίγα διὰ τῆς συνηθείας γνωριζόμενα· ἢ ἐν πρὸ ζ, σ μένει ἄτρεπτος, οἶον ἐνσείω — ἢ σὺν μεταβάλλει τὸ ν πρὸ ἐνὸς σ εἰς σ, σύσσιτος· πρὸ δὲ ζ καὶ σ μετ' ἄλλου συμφώνου, τὸ ἀποβάλλει, οἶον συστιάσω, συζυγία, συζῆν.

Ἐφελκυστικὸν ν, καὶ τινα ἄλλα μετακινήτᾳ σύμφωνα.

§. 189. Λέξεις τινὲς δι' εὐφωνίαν πρὸ φωνήεντος μὲν φυλάττουσι σύμφωναν τι εἰς τὸ τέλος των· πρὸ δὲ συμφώνου ἢ ἐν τέλει τοῦ λόγου τὸ ἀποβάλλουσι. Τοιοῦτο σύμφωνον εἶναι πρὸ πάντων τὸ λεγόμενον ἐφελκυστικὸν ν, τὸ ὁποῖον,

α. αἱ εἰς σιν δοτικαὶ πληθυντικαί, καὶ ὅλα τὰ εἰς εν καὶ ιν τρίτα πρόσωπα τῶν ῥηματικῶν δύνανται νὰ τὸ φυλάττωσι καὶ νὰ τὸ ἀποβάλωσιν οἶον

πᾶσιν εἶπεν ἐκεῖνος· πᾶσι γὰρ εἶπε τοῦτο,

ἔτυψεν ἐμέ, ἔτυψέ με.

λέγουσιν οὔτοι — λέγουσι πάντες·

τίθησιν ὑπὸ — τίθησι κατὰ —.

β'. Συμβαίνει δὲ αὐτὸ τοῦτο καὶ εἰς τὰ ἐκ δοτικῆς τοπικῆς ἐπιρρήματα, Ὀλυμπιάσιν, Αθήνῃσι κτλ. (§. 168. Σημ. β') καὶ εἰς τὰς λέξεις πέρυσι (ν), εἴκοσι (ν), παντάπασιν (ν), ὅχι ὅμως καθ' ὅλους τοὺς συγγραφεῖς.

Σημ. α. Οἱ μὲν Ἴωνες ἀποβάλλουσι τὸ ν καὶ πρὸ φωνήεντος. Ἐξ ἐναντίας δὲ οἱ ποιηταὶ τὸ μεταχειρίζονται καὶ πρὸ συμφώνου· ἐνίστα δὲ καὶ δόκιμοι συγγραφεῖς τῆς Ἀττικῆς. Εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ λόγου πρέπει κανονικῶς νὰ τηρῆται.

Σημ. β'. Ἄσφατον εἶναι τὸ ν καὶ εἰς τὰ πρόσθε(ν), ὀπίσθε(ν), πάροιθε καὶ ἄλ. εἰς δὲ τὸ πέρα(ν) λέγουσι τοπικῶς μὲν πέραν θαλάσσης, πέραν Χαλκίδος· μεταφορικῶς δὲ πέρα τοῦ δέοντος, τοῦ καιροῦ κλ'· τὸ δ' ἀντιπέραν καὶ ἀντιπέρας εἶναι ταῦ-τόσημα.

γ'. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον γίνεται ἐφελκυστικὸν καὶ τὸ σ εἰς τὰ οὕτω, οὕτως· μέχρι, μέχρις· ἄχρι, ἄχρις· ἀλλὰ τὰ δύο τελευταῖα εὐρίσκονται καὶ πρὸ φωνήεντος, πάντοτε δὲ πρὸ κυρίου ὀνόματος χωρὶς σ. οἶον μέχρι Ἀλεξάνδρου.

δ'. Τὸ οὐ πρὸ φωνήεντος ψιλοῦ γίνεται οὐκ· πρὸ δὲ δασέος οὐχ· οἶον οὐ πάρεστιν, οὐκ ἔνεστιν, οὐχ ὑπεστιν.

Σημ. α. Τὸ x τοῦτο ἐπὶ τέλους λόγου δὲν προσλαμβάνεται, ἂν καὶ ὁ ἐφεξῆς λόγος ἀρχεται ἀπὸ φωνήεντος, οἶον (Ξενοφ. Συμποσ. ζ', 2) προσεῖπε μὲν σε οὐ, Ἑρμογένῃ δέ· πρὸ τοῦ ἀ λ λ ᾱ ὅμως καὶ ἐν παύσει λέγεται οὐκ· μὴ καὶ ἔτι οὐκ, ἀλλά.

Σημ. β'. Τὸ οὐκέτι ἔγεινεν ἐκ τοῦ οὐκ ἔτι· κατὰ δὲ ἀναλογίαν τοῦτου ἔγεινε καὶ τὸ μηκέτι, τὸ ὁποῖον ὁ Βούτμαννος λέγει σύνθετον ἐκ τοῦ μὴ καὶ ἔτι.

Συναίρεσις.

§. 190. Δύο ἀλλεπαλλήλων φωνήεντων συνδρομῇν ἀπέφρευαν οἱ Ἀτ-

πικροὶ διὰ συναίρεσεως, κράσεως καὶ ἀποστροφῆς. Ἡ συναίρεσις καὶ ἡ κράσις ἐν γένει ἐνόνει δύο φωνήεντα εἰς μίαν συλλαβὴν, ἐνῶ πρότερον αἱ συλλαβαὶ ἦσαν δύο.

α'. Δύο φωνήεντα δι' αὐτῆς συνιστῶσι δίφθογον, καὶ οὕτω γίνεται εἰ καὶ οἱ ἐκ τοῦ εἰ καὶ οἱ, οἷον τεῖχεϊ τείχει, αἰδοῖ οἶ· α δὲ καὶ η καὶ ω ἐκ τῶν αἷ, ηῖ, ωῖ· οἷαν γήραϊ γήρα· Θρήῖσσα Θρήσσα· λῳῖστος λῳστος.

β'. Δύο φωνήεντα συνιστῶσιν ἓνα μακρὸν συγγενῆ των φθόγγον· καὶ μάλιστα γίνεται συνήθως

η ἐκ τοῦ εα — τεῖχεα τείχη· κέαρ κῆρ (καρδία).

εἰ ἐκ τοῦ εε — φίλεε φίλει· ῥέεθρον ῥεῖθρον.

ω ἐξ { αο καὶ αου — τιμάομεν τιμῶμεν· τιμάου τιμῶ.
οα καὶ οη — αἰδόα αἰδῶ· μισθόητε μισθῶτε.

οο — πλόος πλοῦς· μισθοόμεν μισθοῦμεν

ου ἐξ { οε — ἐμίσθος ου.

εο — τείχεος τείχους· ποιέομεν ποιοῦμεν.

§. 191. Τὰ δίχρονα α, ι, υ, ἐξαφανίζει τὸ ἐπόμενον φωνῆεν, καὶ γίνονται μακρά, ἂν ἦσαν πρότερον βραχέα· οἷον ἀεθλος ἄθλος· τίμας τίμα· ἱρῆ ἱφῖ· ἰχθύες καὶ ἰχθύας ἰχθύς (ἐκ τοῦ ἐνικ. ἰχθύς).

§. 192. Μακρὸς φθόγγος ἐξαφανίζει φωνῆεν ἄνευ μεταβολῆς· ἀκολουθεῖ δὲ τοῦτο ἐξαιρέτως.

α'. πρὸ μακροῦ, ἢ μετὰ μακρὸν φθόγγον, οἷον φιλέω ῶ· τιμῆντος τιμῆντος.

α καὶ ο ἐξ ἐναντίας ἐξαφανίζονται μόνον ἀπὸ συγγενῆ καὶ ἀπὸ τὸ ῶ· οἷον τιμάω τιμῶ· Ποσειδάων Ποσειδῶν· λάας λᾶς, μισθόουσι μισθοῦσι. πλόοι πλοῖ.

§. 193. Ὅταν δίφθογγος ἐκ τοῦ ι σύνθετος, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν καταχρηστικῶν, πρέπη νὰ συγγραφῇ μὲ προηγούμενον φωνῆεν, τὰ μὲν πρῶτα φωνήεντα συναϊροῦνται καθ' ἓνα τῶν προεξηρημένων κανόνων· τὸ δὲ ι ἢ ὑπογράφεται· οἷον τύπτει τύπτῃ, αἰδῶ αἰδῶ, αἰοιδῇ αἰδῇ, τιμάει καὶ τιμάῃ τιμᾶ· ἢ ἀποβάλλεται, ἐὰν δὲν συγχωρῆται ἡ ὑπογραφή, οἷον μισθῶειν μισθοῦν, Ὅποις Ὅποις.

Σημ. Τὸ ἐκ συναίρεσεως γινόμενον ἐν φωνῆεν τονίζεται, ἂν εἶχε τὸν τόνον τὸ ἐν ἐκ τῶν συναϊρεθέντων φωνηέντων· μάλιστα δὲ ἂν μὲν ἐτονίζετο τὸ πρῶτον, τότε τὸ ἐκ συναίρεσεως γινόμενον περισπᾶται· ἂν δὲ τὸ δεύτερον, δέυνεται, τιμάω τιμῶ. ἔσταως ἔστώς· ὅταν ὅμως τὸ ἐκ συναίρεσεως γινόμενον φωνῆεν εἶναι εἰς τὴν παραλήγουσαν τότε περισπᾶται πάντοτε, ἐὰν ἡ λέξις ἔχῃ τὴν λήγουσαν βραχεῖαν.

Σημ. β'. Παρὰ τὸν περὶ τονισμοῦ τῶν συνηρημένων κανόνα, δέυνονται ἡ ὀνομας· αἰτιατ. καὶ κλητ. τοῦ διῶκου ἀριθμοῦ τῶν δευτερόκλιτων συνηρημένων, οἷον πλόω πλώ, ἢ αἰτ. τῶν εἰς ω θηλυκῶν (§. 17. ἢ σελ. 9), τὴν Αητῶ, τὴν Σαπφῶ· ὡσαύτως καὶ πληθ. αἱ ἡχοι, τὰς ἡχούς· ἴσως δὲ καὶ αἱ αἰδοὶ τὰς αἰδούς· καὶ οὐχὶ αἱ αἰδοὶ τὰς αἰδοῦς ἀλλὰ ταῦτα δὲν ἀπαντῶνται εἰς τὸν πληθ. ἀριθμὸν.

6. Κράσις.

§. 194. Λέξις τελευτῶσα εἰς φωνῆεν καὶ προηγούμενη λέξεως ἄλλης τοιαύτης ἐγέννα τὸ ἐλάττωμα τῆς ἐκφωνήσεως, τὸ ὅποιον ὀνομαζέται

χασμωδία, οἶον, τὸ ἔργον, ὑπὸ ἐμοῦ. Τὸ ἐθεράπευαν δὲ διὰ κράσεως ἢ δι' ἀποστρόφου.

§. 195. Κράσις μερικώτερον ἐνταῦθα λέγεται ὅταν λέξεως ἡ τελευταία συλλαβὴ ἐνωθῇ εἰς ἓν μὲ τὴν τῆς ἐπομένης· οἶον τοῦργον ἀντὶ τὸ ἔργον, ἐνῶ ἐν γένει κράσις λέγεται πᾶσα ἔνωσις δύο φωνήεντων εἰς ἓν

α'. Ἡ κράσις, ἐπὶ τῆς ὁποίας τίθεται συνήθως ἡ κορωνίς — ὡς σημεῖον, συμβαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸ ἄρθρον τὸ καὶ εἰς τὸν καί. οἶον, τοῦναντίον, τοῦνομα, ἀντὶ τὸ ἐναντίον, τὸ ὄνομα· τὰμὰ ἀντὶ τὰ ἐμά· ταῦτὰ ἀντὶ τὰ αὐτά· καὶ εἰς τοὺς ἰωνας τῷγαλμα ἀντὶ τὸ ἀγαλμα. Εἰς τὴν Ἀττικὴν ὅμως γλῶσσαν ἐξαφανίζεται τὸ α τὰ φωνήεντα τῶν ἄρθρων· οἶον τάληθες, τάνδρως, ἀντὶ τὸ ἀληθές, τοῦ ἀνδρός. Τὸ δὲ κράμα γίνεται ἀναγκαιῶς μακρὸν, οἶον τάληθες, τᾶλλα (ὄχι τᾶλλα), κάπι, κἀρετή, ἀντὶ καὶ ἐπὶ καὶ ἀρετή. Τὸ δὲ ὑπογεγραμμένον ἔχει χώραν μόνον ὅταν εὐρίσκῃται εἰς τὴν συλλαβὴν τῆς δευτέρας λέξεως, οἶον κᾶτα, ἀντὶ καὶ εἷτα.

Σημ. Συνειθίζουσι νὰ παραλείπωσι τὴν κορωνίδα ἐὰν συμπέσῃ μετὰ τῆς δασείας οἶον ἀνὴρ = ὁ ἀνὴρ· τινὲς δὲ γράφουσι καὶ ἃ ἄνῃρ.

β'. Διὰ τῆς κράσεως, συγχωνεύονται, ὡς ἐπειτοπλεῖστον κατὰ τοὺς κανόνας τῆς συναίρεσεως, μετὰ τῆς ἐπομένης λέξεως τὰ ἄρθρα μετὰ τοῦ κλητικοῦ ῶ· ἐκ δὲ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν τὰ θ καὶ α, ὡς καὶ ὁ σύνδεσμος καὶ μετὰ τῶν ἀν, (κᾶν) ἔπειτα, εἷτα, καὶ ἡ πρόθεσις πρὸ, πρὸ φωνήεντος ψιλουμένου.

Σημ. α'. Ἡ δασεῖα τοῦ ἄρθρου καὶ τῶν ἀναφορικῶν θ καὶ α φυλάττονται ἐπὶ τοῦ κράματος οἶον ἀνὴρ = ὁ ἀνὴρ, οὐγῶ = ὁ ἐγὼ, ἀν = α ἄν, ἀγῶ = ἃ ἐγὼ, ἄνδρες = οἱ ἄνδρες.

Σημ. β'. Ἐὰν ἡ ἐπομένη λέξις δασύνεται, τρέπεται ἐν τῇ κράσει τὸ προηγούμενον ψιλὸν σύμφωνον εἰς δασύ· οἶον θῶπλα = τὰ ὅπλα, χῶστις = καὶ ὅστις, τοῦ ἡμετέρου θῆμετέρου. Τὸ εἶδος ὅμως τοῦτο τῆς κράσεως εἶναι ποιητικόν. Παρὰ δὲ τοῖς πεζοῖς εὐρηγῇται θοιμάτιον = τὸ ἱμάτιον, θαιμάτια = τὰ ἱμάτια· οὕτω καὶ ἀντὶ ὁ ἑτερος τοῦ ἐτέρου κλ. ἄτερος θατέρου, θατέρῳ, ἄτεροι· οὐδέτ. θάτερον, θατέρου, θατέρῳ, θάτερον, θάτερα. καὶ θηλ. (παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις) ὄνομ. ἄτερα δοτ. θατέρῃ. §. 27. θ'. σελ. 18 καὶ §. 178.

Σημ. γ'. Ὁ καὶ παρὰ ποιηταῖς συγκιρνᾷται, καὶ μετὰ τῶν εἰ, οὐ, αὐ, εὐ· εἰς κεῖ, κού, καὶ, κεῖ οἶον καὶ τὸς κευδαίμων· καὶ μετὰ τῶν προθέσεων εἰς καὶ ἐν· εἰς κεῖ κᾶν.

Σημ. δ'. Ἡ πρὸ δὲν συγκιρνᾷται πρὸ φωνήεντος ψιλουμένου οἶον προῦχω μέλ. προέξω· προῦστην ἀλλὰ προέστηκα· προῦπτος = πρόοπτος ἀλλὰ μόνον προορῶ.

γ'. Εἰς τὴν κράσιν ἀνάγονται καὶ ὠνθρωπε, ὠναξ, ὠγαθὲ, ἀντὶ ῶ ἄνθρωπε, ῶ ἄναξ, ῶ ἀγαθέ. Ἀλλὰ ταῦτὰ διὰ σαφήνειαν γράφουσι τινὲς καὶ ὠ, ἄνθρωπε, ὠ ἄναξ, ὠ ἄνῃρ, ὠ ἄγαθέ.

δ'. Ἐκ τῶν συνήθων παρὰ τοῖς πεζογράφοις κράσεων εἶναι καὶ τὰ ἐγῶμαι = ἐγὼ οἶμαι, ἐγῶδα = ἐγὼ οἶδα.

Ἀπόστροφος.

§. 196. Πολλῶν λέξεων ἀποβάλλονται τὰ τελευταία φωνήεντα βραχέα ὄντα, ὅταν ἡ ἐπομένη λέξις ἀρχῇται ἀπὸ φωνήεντος, καὶ ἐπάνω τοῦ κενοῦ τόπου τίθεται ἡ ἀπόστροφος ὡς σημεῖον τῆς ἀποβολῆς, οἶον ἐπ' ἐμοῦ ἀντὶ ἐπὶ ἐμοῦ. Καὶ ἐὰν ἡ δευτέρα λέξις ἀρχῇται ἀπὸ φωνήεντος·

δασυνομένου, τὸ προηγούμενον ψιλὸν τρέπεται εἰς τὸ συγγενές του δασύ (§. 178), οἷον ἀφ' οὗ, ἀντὶ ἀπὸ οὗ.

α. Ἀποστρέφονται τὰ φωνήεντα ὅλων τῶν προθέσεων πλὴν τῆς περὶ πρό, καὶ τῶν ἄχρι μέχρι καὶ οἱ σύνδεσμοι τε, γε, δέ, ἀλλὰ, ἄρα, ἄρα οὐδὲ, μηδὲ, οὔτε, μήτε, εἴτε, ὅτε, τότε, ποτὲ, ὁπότε, ἵνα, ὥστε· τὰ ἐπιρρήματα ἔτι, οὐκέτι, ἄμα, εἴτα, ἔπειτα, μάλα, τάχα, ὡς καὶ τὰ εἰς α λήγοντα ὑπερθετικά ἐπιρρήματα.

β'. Ὡσαύτως ἐκθλίβουσι πολλάκις καὶ οἱ πεζογράφοι, μάλιστα οἱ ῥήτορες, καὶ τὰ βραχέα φωνήεντα τῶν ὀνομάτων (μάλιστα τὸ α τῶν οὐδετέρων τῆς β'. καὶ γ'. κλίσεως) καὶ ῥημάτων· τότε δὲ τὸ ἐφελκυστικὸν ν δύναται νὰ τεθῇ καὶ νὰ παραλειφθῇ. οἷον ἔστιν ὅστις καὶ ἔσθ' ὁ σώσας· τὸ πᾶντα, καὶ τὸ Νῆ Δία, καὶ ἄλλα ὀλίγα.

γ'. Ἐὰν τὸ ἀφαιρούμενον φωνῇεν τῶν προθέσεων καὶ τῶν συνδέσμων ἔχῃ τόνον, συναφρνίζεται καὶ ὁ τόνος· οἷον ἀφ' ἡμῶν· ὁ δ' εἶπεν. Εἰς ὅλας δὲ τὰς ἄλλας λέξεις ἀναβιβάζεται ὁ τόνος ἐπὶ τῆς παραληγούσης, οἷον κακ' ἔπη ἀντὶ κακὰ ἔπη· δειν' ἔπαθον, ἀντὶ δεινὰ ἔπαθον.

Σημ. α. Οἱ ποιηταὶ ἀποβάλλουσιν, εἰ καὶ σπανίως, καὶ τὴν αὐτὴν αἰτίαν διφθογγῶν τῶν παθητικῶν ῥημάτων· οἷον βούλεσθ' ἔφη, ἔρχομαι ἐγώ· καὶ τὴν οἱ τπαινιώτατα· οἷον ῥ' ὡς ἄχθομαι, ἀντὶ οἷμοι ὡς ἄχθομαι. Τοιαύτη δὲ ἀποβολὴ φωνηέντων συμβαίνει καὶ εἰς τὰ σύνθετα (§. 178), καθὼς θέλομεν εἰπεῖν καὶ §. 224.

Σημ. β'. Οἱ ἀρχαιότεροι γραμματικοὶ μετὰ τῆς ἀποστροφῆς συνηριθμοῦν δύο εἰς σημεῖα, τὴν ὑποδιαστολὴν (,) διαιροῦσάν εἰς δύο λέξεις μίαν σύνθετον, οἷον ὅτι, τό, τε, ὅτε, πρὸς διάκρισιν τοῦ ὅτι, τότε. ὅτε, καὶ τὸ ὑφέν (—) συνάπτει δύο λέξεις εἰς μίαν σύνθετον οἷον τοπρῶτον τηναρχὴν κτλ. Καὶ ἡ μὲν ὑποδιαστολὴ τηρεῖται μὲν ὑπό τινων ἐκδοτῶν ἕως τὴν σήμερον, ἀφίεται δὲ ὑπὸ τῶν πλειοτέρων. Τὸ δὲ ὑφέν δὲν φαίνεται πλέον εἰς τὰς ἐκδόσεις.

Εἶδη τῶν παραγῶγων ὀνομάτων.

§. 197. Τὰ κυριώτερα εἶδη τῶν παραγῶγων ὀνομάτων εἶναι παρώνυμον τὸ ἀπὸ ὀνόματος γινόμενον, καὶ ῥηματικὸν τὸ ἀπὸ ῥήματος. Τὰ δὲ παρώνυμα ὡς ἐκ τῆς σημασίας των εἶναι συγκριτικόν, ὑπερθετικόν, πατρωνυμικόν, κτητικόν, ὑποκοριστικόν, μεγεθυντικόν, περιεκτικόν, ἐθνικόν.

Συγκριτικόν καὶ ὑπερθετικόν.

§. 198. Ἐὰν τὸ ἐπίθετον σημαίνῃ ἀπλῶς τὴν ιδιότητα τοῦ ὑποκειμένου, οἷον λευκὸς χάρτης, λέγεται θετικόν. Ἐὰν ἐκ συγκρίσεως δύο τὸ ἐν φαίνεται μέτοχον πλειοτέρας ποιότητος παρὰ τὸ ἄλλο ἢ ἄλλα τινα, τότε τὸ ἐπίθετον τὸ σημαῖνον τὴν ὑπεροχὴν ταύτην λέγεται συγκριτικόν, οἷον ὁ χάρτης οὗτος εἶναι λευκότερος ἐκείνου ἢ ἐκείνων· ἐὰν δὲ σημαίνῃ τὴν ὑπὲρ πάντα τὰ ἄλλα ὑπεροχὴν, λέγεται ὑπερθετικόν, οἷον λευκώτατος πάντων. Μὲ κοινὸν ὄνομα τὸ συγκριτικὸν καὶ ὑπερθετικὸν ὀνομάζονται παρθετικά.

§. 199. Κοινοτάτη κατάληξις τῶν μὲν συγκριτικῶν εἶναι τερος, α, ον· τῶν δὲ ὑπερθετικῶν τατος, η, ον. Γίνονται δὲ

α. ἀπὸ τῶν εἰς ος καὶ υς θετικῶν, μὲ ἀποβολὴν τοῦ σ καὶ πρόσληψιν τοῦ τερος ἢ τατος· οἷον

βέβαιος, βεβαιότερος, βεβαιότατος
ταχύς, ταχύτερος, ταχύτατος.

Σημ. α. Τό ο προηγουμένης μακράς συλλαβῆς φυλάττεται, βραχείας δέ, τρέπεται εἰς ω, οἶον

βέβαιος, βεβαιότερος, βεβαιότατος
ἰσχυρός, ἰσχυρότερος, ἰσχυρότατος.
σοφός, σοφώτερος, σοφώτατος
καθαρός, καθαρώτερος, καθαρώτατος.

Κατὰ δὲ τὴν γραφὴν πολλῶν χειρογράφων ἐξαιροῦνται τὰ παραθετικά τοῦ στενδὸς καὶ κενὸς γραφόμενα στενότερος καὶ κενότερος, στενότατος καὶ κενότατος.

Σημ. β'. Τινὰ τῶν εἰς ος ἀντὶ τοῦ ο ἢ ω παρενθέτουσιν Ἀττικῶς αἱ, ἡ ες ἡ ις· οἶον μέσος, ὀψιος, εὐδὴς, ἥσυχος, ἴσος, παραπλήσιος, μεσαίτατος κτλ. τὸ δὲ ἴδιος ἰδιαίτερος ἰδιώτατος, λάλος, θαλίστατος, πτωχὸς πτωχίστατος, ἀφθονός, ἀφθονέστερος τατος (συνήθως ἀφθονώτερος, τατος), ἀκρατός, ἀκρατέστερος· τατος (οἱ δὲ μεταγενέστεροι καὶ ἀκρατότερος), τὸ δὲ ἀκρατίστερος σχηματίζουσιν ἐκ τοῦ ἀκρατής· ἐρρωμένους ἐρρωμένεστερος τατος, ἄσμενος, ἀσμενέστατος καὶ ἐπὶ ῥῆμα ἀσμενέστατα· παρὰ δὲ τῷ Ξενοφῶντι ἑλλην. Ζ, δ'. 13 καὶ ἐπιπεδέστερος ἐκ τοῦ ἐπίπεδος. Ὡσαύτως ἀξιοσημεῖωτα εἶναι ἐκ τοῦ Ξενοφώντος καὶ τὸ ἀξιοχρεώτατον ἐκ τοῦ ἀξιοχρεως, εὐχρωτάτον ἐκ τοῦ εὐχρος εὐχρως. Τὰ δὲ ἐκ τοῦ φίλος διττῶς ἡ αἱ, οἶον φιλαίτερος, φιλαίτατος, ἡ τερος, καὶ τατος, οἶον φίλτερος φίλτατος.

Σημ. γ'. Τινὰ δὲ εἰς αἰος ἀποβάλλουσι τὸ ο, οἶον γηραιός, γεραίτερος, γεραίτατος· οὕτω δὲ καὶ παλαιός, σχολαῖος, περαῖος· εὐρηγνται δὲ καὶ παλαιότερος, οτατος, σχολαίτερος· τὰ δὲ ἀρχαῖος, ὠραῖος, σπουδαῖος, βίσιος, βέβαιος ἔχουσι μόνον ὅτερος ἔτατος.

Σημ. δ'. Τὰ εἰς εος—ους συναιρούμενα κινῶσι τὸ εω εἰς ω. οἶον πορφύρεος πορφυρώτερος πορφυρότερος. Τὰ δὲ εἰς οος—ους λαμβάνουσι τὸ οεστερος κινώμενον εἰς ουστερος, οἶον διπλόος οὐς, διπλοέστερος διπλούστερος· οὕτω καὶ εὐνούστερος, ἀγγινούστερος κτλ.

Β'. Ἀπὸ τῶν εἰς ας Γεν, ανος μὲ τροπὴν τοῦ σ εἰς ν (ἦτοι ἐκ τῆς ῥί-ζης) καὶ πρόληψιν τοῦ τερος ἡ τατος· οἶον μέλας (Γεν. μέλανος) μελάντερος, μελάντατος.

γ'. Ἀπὸ τῶν εἰς ης καὶ εἰς μὲ συστολὴν εἰς ες καὶ πρόσληψιν τοῦ τερος ἡ τατος· οἶον

ἀληθής, ἀληθέστερος. ἀληθέστατος·
πένης, πενέστερος. πενέστατος·
χαρίεις, χαριέστερος, χαριέστατος.

Τὸ δὲ ἐκ τοῦ ψευδῆς γίνεται ψευδέστερος καὶ ψευδίστερος.

δ'. Ἀπὸ τῶν εἰς ων ἐκ τοῦ οὐδετέρου μὲ πρόσληψιν τοῦ εστερος καὶ εστατος· οἶον

σῶφρων (οὐδ. σῶφρον), σωφρονέστερος, σωφρονέστατος·
εὐδαίμων (οὐδ. εὐδαίμων), εὐδαίμονεστερος, στατος·

ἢ ἐκ τῆς πληθ. ὀνομαστ. προσθ. τοῦ τερος ἡ τατος.

Σημ. Τινὰ μονογενῇ ἐπίθετα (Σ. 98) σχηματίζουσι συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικά εἰς ἰστερος, ἰστατος· οἶον ἄρπαξ, ἀρπαγίστατος· βλάξ, βλαχίστερος, βλαχίστατος· πλεονέκτης, πλεονεκτίστατος· κλέπτει, κλεπτίστερος, ατος κτλ. ἐκ δὲ τοῦ ὕβριστης ἔγενε δι' εὐφωνίαν ὕβριστότερος, ατος, παρὰ δὲ Πλάτωνι καὶ ἀλαζονέστατος ἐκ τοῦ ἀλαζών.

έ. Ἀπὸ τῶν εἰς αρ καὶ ις μὲ πρόσληψιν τοῦ τερος καὶ τατος, οἶον μάκαρ, μακάρτερος, μακάρτατος· ἄχαρις, ἀχαρίστερος, ἀχαρίστατος.

§. 200. Άλλοι παραθετικοὶ τύποι σπάνιοι εἶναι ὧν (κοινοῦ γένους) καὶ ὃν διὰ τὰ συγκριτικά, στος, η, ὃν διὰ τὰ ὑπερθετικά.

Τὸν παραθετικὸν τοῦτον τύπον δέχονται

α. τινὰ τῶν εἰς υς· οὕτως, ἡδύς, ἡδίῳν, ἡδίστος·

β'. τινὰ τῶν εἰς ρος μὲ ἀποβολὴν τοῦ ρ· αἰσχρος, αἰσχρίῳν, αἰσχρίστος·

γ'. Εἰς συγκριτικά τινὰ τοῦ τύπου τούτου τὸ προηγούμενον συμφωνῶν μετὰ τοῦ ι τρέπεται εἰς σσ ἢ ττ. Τὸ ταχὺς σχηματίζον οὕτω τὸ συγκριτικὸν μεταβάλλει τὸ ἀρκτικὸν τ εἰς θ· θάσσων, θάσσον, ἄττ. θάττων, ὃν. Ὅθεν συμπεραίνεται ὅτι εἰς τὸ ταχὺς τὸ τ ἔγεινεν ἐκ τοῦ θ (§. 180). παρὰ δὲ Ξενοφῶντι εὐρίσκεται καὶ ταχύτατα ἀντὶ τάχιστα.

Σημ. Ἐκ τῶν εἰς υς μόνον ταχὺς καὶ ἡδύς δέχονται τὸν τύπον τοῦτον, τὰ δὲ περισσότερα σχηματίζουν τὴν παράθεσιν εἰς υτερος καὶ υτατος, καὶ μόνον τινὰ ἐξ αὐτῶν λαμβάνουσι καὶ τὸν ἄλλον τύπον καὶ μάλιστα εἰς τοὺς ποιητάς. Ἐκ δὲ τῶν εἰς ρος ἀνήκουσιν ἐνταῦθα μόνον αἰσχρος καὶ ἐχθρός, τὰ ὅποια ὅμως ἐπιδέχονται καὶ τὸν σχηματισμὸν εἰς τερος καὶ τατος. Τὸ δὲ μακρὸς σχηματίζει μάσσων (ἀντὶ μακίων), μήκιστος (μεταβάλλεται δὲ τὸ φωνῆεν ὡς εἰς τὸ μήκος), ἀλλὰ καὶ ἐδῶ εἶναι εὐχρηστότερα τὰ μακρότερος, μακρότατις· παρὰ δ' Ὀμήρῳ εὐρίσκεται οἰκτίστος, ἀντὶ οἰκτρότατος ἐκ τοῦ οἰκτρός.

§. 201. Εἶναι δὲ καὶ ἀνώμαλά τινα παραθετικά, τῶν ὁποίων τὰ θετικά εἶναι ἄχρηστα. Προσέτι εἰς ἓν θετικὸν ἀποδίδονται πολλὰ παραθετικά, ὅχι ἀκριβοῶς ταυτόσημα, ὡς βεβαιώνει τὸν μαθητὴν ἡ γύμνασις καὶ οἱ λεξικογράφοι·

2. α. ἀγαθός,	ἀμείνων, ἀμεινον, ἄριστος· βελτίων, βέλτιον, βέλτιστος· κρείσσων ἢ κρείττων, κράτιστος· λῳίων, συνηθ. λῳών, λῳίστος, λῳστός.
β'. κακός	κακίων κακίστος χειρίων χειρίστος
γ'. καλός	καλλίων κάλλιστος
δ' μικρός	μικρότερος μικρότατος μείων

ε. μακρός	μακρότερος μακρότατος	μήκιστος
ς'. πολὺς	πλείων πλέων	πλείστος
ζ'. μέγας	μειζών	μέγιστος
ή. ῥάδιος	ῥάων	ῥάστος
θ'. ἀλγεινός	ἀλγεινότερος ἀλγίων	ἀλγεινότατος ἄλγιστος
ι. πίων	[πιότερος	ποιότατος]
ιά. πέπων	[πεπαίτερος	πεπαίτατος]

2.) Ἀντὶ τοῦ συγκριτικοῦ πλείων (έ.) προστίμων οἱ Ἄττικοι τὸν πλέων πλέονος καὶ οὐδέτερον πλέον. Ἀντὶ δὲ τοῦ πλέον ἔλεγον πλεῖν μάλιστα μετὰ τοῦ ἦ (ὅστις καὶ ἐνίοτε παραλειπόμενος ἐξυπακούεται) καὶ ἀριθμητικοῦ·

οἶον πλεῖν ἢ τριάκονθ' ἡμέρας· πλεῖν ἑξακοσίους· πλεῖν ἢ τάλαντα πολλά.

3.) Ὅσα τῶν ἀνωτέρω παραθετικῶν δὲν ἔχουσιν ἀνάλογον θετικὸν τῶν, θεωροῦνται ὡς ἐξ οὐσιαστικῶν ἢ ἐπιθέτων ἀχρήστων γιγνόμενα· οἶον ἄριστος ἐκ τοῦ Ἄρης· κράτιστος ἐκ τοῦ παρὰ ποιηταῖς ἀπαντωμένου κρατός· τὰ ἥσσαν ἡκιστος ἐκ τοῦ ἡκὺς ἡκίων· τὸ μείζων ἐκ τοῦ ὁμαλοῦ συγκριτικοῦ μεγίων· καλλίων ἐκ τοῦ ἀφρηρημένου οὐσιαστικοῦ κάλλος· ὡσαύτως ἀλγίων ἐκ τοῦ ἄλγος· ἐλάσσω ἐκ τοῦ ἐλαχύς.

§. 202. α. Ἰπάρχουσι δὲ καὶ παραθετικά σχηματίζόμενα ἐκ προθέσεων ἢ ἐπιρρήματων χωρὶς ἄλλο θετικόν· οἶον ἀνώτερος κτος ἐκ τοῦ ἄνω ἐγγύτερος, ατος ἢ ἐγγίον ἐγγιστος ἐκ τοῦ ἐγγύς· πλησιαίτερος, τατος ἐκ τοῦ πλησίον, προύργιαίτερος, τατος ἐκ τοῦ προύργου, πρότερος, ἐκ τῆς προ (πρόατος πρώτος), ὑπέρτερος τατος ἐκ τῆς ὑπέρ, ἔσχατος ἐκ τῆς ἐκ ἢ ἐξ· δεύτερος ἐκ τοῦ δύο· ὑστερος ὑστατος ἐξ ἀγνώστου ἀρχῆς.

Σημ. α. Τὸ ὑπερθετικὸν πρώτιστος γίγνεται ἐκ τοῦ ἤδη ὑπερθετικοῦ πρώτος.

Σημ. β'. Παραθετικάς καταλήξεις ἐπιδέχονται καὶ τὰ εἰς τὸς ῥηματικά ἐπίθετα· οἶον αἰρετός αἰρετώτερος, αἰρετώτατος.

β'. Ἀνάλογοι πρὸς τὰ ἐπίθετα εἶναι καὶ οἱ παραθετικοὶ βαθμοὶ τῶν ἐπιρρήματων, τὰ ὅποια σχηματίζονται ἐὰν μεταβληθῶσιν αἱ ἐπιθετικά καταλήξεις τερος εἰς τέρας, ον εἰς ονος· οἶον βεβαιιώτερος, σαφέστερος καλλιόνως, βελτιόνως, ἐλασσόνως, ἐχθιόνως. Ἀνάλογος ὑπερθετικῇ κατάληξις εἰς τάτως δὲν εἶναι συνήθης, μάλιστα εἰς τοὺς πεζογράφους.

γ'. Ὡς παραθετικά ἐπιρρήματων μετεχειρίζοντο συνήθως διὰ μὲν τὸ συγκριτικὸν τὴν αἰτιατικὴν τοῦ οὐδετέρου ἐπιθέτου, διὰ δὲ τὸ ὑπερθετικὸν τὴν τοῦ πληθυντικοῦ· οἶον βεβαιώτερον, σαφέστερον, κάλλιον βεβαιότατα, σαφέστατα, κάλλιστα.

δ'. Διὰ τὰ ὀλίγα εἰς ὧ λήγοντα ἐπιρρήματα σχηματίζεται συγκριτικὸν εἰς τέρω καὶ ὑπερθετικὸν εἰς τάτω· ἄνω, ἀνωτέρω, ἀνωτάτω, οὕτω καὶ ἔξω καὶ πόρρω· τοὺς δὲ σχηματισμοὺς τούτους προσέλαβον καὶ ἄλλα ἐπιρρήματα· οἶον ἐγγύς, ἐγγυτέρω, ἐγγυτάτω· πέρα περαιτέρω καὶ ἀπωτέρω ἀπωτάτω ἐκ τῆς ἀπό. Καὶ ὅμως εὐρηνται καὶ τὰ κατώτερον, οὐδέτερον ἀνώτερον, ἀνώτατα, ἐγγύτερον, ἐγγύτατα (τὰ ἐγγίον ἐγγιστα δὲν εἶναι ἁπτικά.) κτλ.

Σημ. Ἀνώμαλον εἶναι τὸ ἐπιρρήμα μάλα, τοῦ ὁποίου τὸ συγκριτικὸν εἶναι μᾶλλον προελθὼν ἐκ τοῦ μάλιον καὶ τροπῇ τοῦ ι εἰς τὸ προηγούμενον σύμφωνον, (οὕτω εἰς τὸ ἄλλομαι ἐκ τοῦ ἄλλομαι = λατιν. salio, καὶ εἰς τὸ ἄλλος ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἄλιος, τὸ ὅποῖον ἐσώθη εἰς τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν alius). Οὕτως ἐξηγεῖται καὶ ὁ σχηματισμὸς πολλῶν ἄλλων ἀνωμάτων συγκριτικῶν, οἶον ἀμείνων ἔγινε κατὰ μετὰθεσιν τοῦ ι ἐκ τοῦ ἀμείνων, τοῦ ὁποίου τὸ θετικὸν ἀμείνων ἐσώθη εἰς τὴν Λατινικὴν amoenus· οὕτω καὶ χεῖρων ἐκ τοῦ χερίων θετ. χερ· εἰς δὲ τὰ ἐλάσσω καὶ ἥσσαν συνεχωνεύθησαν τὰ ὑπερφικά χ (ἐλαχίων) καὶ κ (ἡκίων) μετὰ τοῦ ι εἰς σσ (ττ) ὡς εἰς τὸ μείζων (ἐκ τοῦ μεγίων) τὸ γ εἰς ζ. — τὸ δ' ὑπερθετικὸν τοῦ μάλια εἶναι μάλιστα ὡς καὶ ἡκιστα.

Πατρωνυμικόν.

§. 203. Πατρωνυμικὸν ὄνομα εἶναι τὸ παραγόμενον ἀπὸ κύριον ὄνομα

πατρός, καὶ σημαῖνον τὸν υἱὸν ἢ τὴν θυγατέρα. Γίνονται δὲ πατρωνυμικά καὶ ἀπὸ ὀνόματα ἐνδόξων προπάππων. Εἶναι δὲ ἀρσενικά καὶ θηλυκά. Καταλήξεις δὲ αὐτῶν εἶναι

α. αδης. Τὰ ἀπὸ πρωτοκλίτων ὀνομάτων παραγόμενα γίνονται ἐκ τῆς γενικῆς μὲ ἀποβολὴν τοῦ ου καὶ προσθήκην τοῦ αδης· οἷον Αἰνεΐας Αἰνεΐαδης, Ἰππότης Ἰπποτάδης.

β. ιαδης τὰ ἀπὸ δευτεροκλίτων εἰς ιος· οἷον Μενoitίος Μενoitιάδης· καὶ τὰ ἀπὸ τριτοκλίτων, τῶν ὁποίων ἡ παραλήγουσα τῆς γενικῆς εἶναι μακρά· οἷον Φερητιάδης ἐκ τοῦ Φέρης Φέρητος, Τελαμωνιάδης ἐκ τοῦ Τελαμών ὤνος, καὶ πολλὰ ἄλλα, ὅχι ὅμως ἐν γένει.

γ. ιδης ἔχουσι τὰ μὴ εἰς ιος δευτερόκλιτα· οἷον Πρίαμος Πριαμίδης, Πάνθοος Πανθοΐδης οἰδης· καὶ τὰ τριτόκλιτα (παρεκτὸς τῶν ἀνωτέρω) ἐκ τῆς γενικῆς μὲ ἀποβολὴν τοῦ ος καὶ προσθήκην τοῦ ιδης· οἷον Κέκροψ Κεκροπιδης, Ἀγαμέμνων Ἀγαμεμνονίδης.

δ. ειδης ἔχουσι τὰ ἀπὸ τῶν εἰς εὐς ἢ κ λ ῆς· οἷον Πηλεΐδης, Τυδεΐδης, Ἡρακλεΐδης ἐκ τῶν Πηλεὺς, Τυδεὺς, Ἡρακλῆς.

ε. ιων καὶ ειων καταλήξεις Ἰωνικάι ἀντὶ τῶν Ἀττικῶν ιδης καὶ ειδης· οἷον Κρονίων, Πηλείων κτλ.

§. 204. Τὰ θηλυκὰ πατρωνυμικά γίνονται ἐκ τῶν ἀρσενικῶν μὲ ἀποβολὴν τοῦ δ η· οἷον Αἰνεΐαδης Αἰνεΐας· Μενoitιάδης Μενoitιάς· Πριαμίδης Πριαμίς. Τὰ δὲ ἐκ τῶν ειδης λήγουσιν ηῖς· οἷον Νηρηΐς, Περσηΐς ἐκ τῶν Νηρεΐδης. Περσεΐδης. Τὰ δὲ ἐκ τῶν εἰς ειων εἰς ιων η καὶ ινη· οἷον Ἀκρισιῶνη, Ἀδρηστίνη.

Σημ. Ταῦτα πάντα εἶναι σχεδὸν παρὰ μόνοις τοῖς ποιηταῖς εὐχρηστά· οἱ δὲ δόκιμοι πεζογράφοι προσθέτουσι τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς κατὰ γενικὴν· οἷον Ἀριστεΐδης ὁ Ἀυσιμάχου.

Κτητικόν.

§. 205. Κτητικὸν ὄνομα εἶναι τὸ σημαῖνον κτῆμα ἢ μέρος κυρίου ἢ οὐσιαστικὸν ὄνοματος· οἷον Πλατωνική βίβλος ἀντὶ τοῦ βίβλος τοῦ Πλάτωνος· ἀνθρώπινον σῶμα ἀντὶ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου κλ. Καταλήξεις δὲ αὐτοῦ

α. ειος· οἷον ἀνθρώπειος, βόειος, ἵππειος, ὀμήρειος, Πλουτάρχειος κτλ. μοναδικὸν δὲ εἶναι τὸ ἀνθρώπινος (§. 206, α.)

β. ωϊος καὶ ῶος συνηθέστερον· οἷον πατρῶος, παππῶος, ἡρῶος κτλ.

γ. ικος· Πλατωνικός, Ὀμηρικός, σωματικός, πολιτικός, πολεμικός, ἐκκλησιαστικός κτλ.

Σημ. Τὰ εἰς ικος σπανιώτατα συντίθενται μὲ προθέσεις, οἷον ἐπιδεικτικός· ὡς ἐπιτοπλεΐστον δὲ καὶ μάλιστα συντιθέμενα μὲ ἄλλας λέξεις, πλὴν προθέσεων, ἐπικέρχονται εἰς τὸν πρῶτον τύπον οἷον μουσικός, ἄμυστος, φιλόμουλος. Διὸ καὶ ὅχι μεθ'Ὀμηρικοὶ χρόνοι ἀλλὰ οἱ μεθ' Ὀμηρον χρόνοι, καὶ ἄλλα.

§. 206. Συγγενὴ δὲ μὲ τὰ κτητικά εἶναι τὰ ὀνομαζόμενα ὕλης σημαντικά ἢ μετουσιαστικά. Τούτων καταλήξεις εἶναι

α. ινος· οἷον ξύλινος, πήλινος, ὀσττεῖνος·

β. ωδης· οἷον γεώδης, ἀκανθώδης, ἀμμώδης πρὸς καὶ §. 216·

γ. εος· συναίρ. οὐς· οἷον χάλκεος, οὐς· σιδῆρεος, οὐς· χρύσεος οὐς·

ἀργύρεος οὖς· μολύβδους οὖς· δηλονότι περιέχει ὁ τύπος οὗτος ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον τὰ ἐκ μετάλλων μετουσιαστικά.

Υποχοριστικόν.

§. 207. Ὑποχοριστικὸν ὄνομα εἶναι τὸ μικρόν τὴν σημασίαν τοῦ πρωτοτύπου κολακευτικῶς ἢ καταφρονητικῶς. Εἶναι δὲ ἀρσενικά καὶ θηλυκά καὶ οὐδέτερα.

1. Τὰ ἀρσενικά ἔχουσι καταλήξεις.

α. ισκος· ἀνθρωπίσκος· νεανίσκος·

β'. ιλος· ναυτίλος·

γ'. υλος· Ἐρωτύλος ἐκ τοῦ Ἑρως.

δ'. αζ· λίθαζ, βῶλαζ. (τινὲς δὲ λέγουσι ταῦτα καὶ μεγεθυντικά. §. 208, β'.)

ε. ιδευσ· (διὰ τὰ νεογέννητα ζῶα). αἰτιδεὺς, λυκιδεὺς, λεοντιδεὺς.

2. Τὰ δὲ θηλυκά

α. ισκη· παιδίσκη, μειρακίσκη·

β'. ις· θεραπαινίς, πινακίς, γλωττίς·

γ'. λισ· φουαλίς·

δ'. χνη· πολίχνη·

3. Τὰ οὐδέτερα

α. ειςιον· ἀνθρώπιον, ῥάκιον, σωματίον·

β'. εον· λαμπάδιον, κρεάδιον·

γ'. ειον· ἄγγειον·

δ'. ιδιον· πινακίδιον, οἰκίδιον·

ε. υδιον· βοτρυδιον, ἰχθυδιον·

ς'. αριον· ἀνθρωπάριον, παιδάριον·

ζ'. ασιον· χοράσιον·

η'. αφιον· ζυλάφιον·

θ'. υλλιον· μειρακύλλιον·

ι. υδριον· μελύδριον·

ια. υφιον· ζωύφιον.

Σημ. α. Τῶν ἐταίρων καὶ ἐνίοτε τῶν θεραπαινῶν τὰ θηλυκὰ ὀνόματα μετεσχηματίζοντο πρὸς ὑποχορισμὸν εἰς ιον, ἀλλὰ μὲ θηλυκὸν ἄρθρον καὶ σημασίαν, οἷον ἡ Δόρκιον, ἡ Γλυκέριον, ἡ Ναννάριον.

Σημ. β'. Γενικώτατος σχηματισμὸς τῶν οὐδετέρων εἶναι ὁ εἰς ιον. Οἱ δὲ λοιποὶ, καὶ ἐξαιρέτως ὁ εἰς ιδιον καὶ αριον, κλ. εἶναι μετασχηματισμοὶ πρὸς περισσοτέραν ἐπίτασιν· οἷον πίναξ, πινάκιον, πινακίδιον· παῖς, παιδίον, παιδάριον κτλ.

Σημ. γ'. Πολλὰ τῶν εἰς ιδιον πάσχουσι συναίρεσιν· οἷον βοῖδιον, βοΐδιον· λεγεῖδιον, λεγεΐδιον· ἰχθυΐδιον, ἰχθυίδιον· ὅπου δὲ γίνεται συναίρεσις, τὸ ι ἀποβάλλεται· οἷον γήδιον, λαγώδιον, σπηλάδιον, ἐλάδιον κτλ. ἐκ τῶν γηΐδιον, λαγωΐδιον, σπηλαΐδιον, ἐλαΐδιον κτλ.

Σημ. δ'. Τὰ τρισύλλαθα εἰς ιον ὑποχοριστικά πλὴν τῶν ἐξ συναίρεσεως γινομένων. εἶναι τυνηθέστατα παροξύτονα ἐὰν ἡ πρώτη των συλλαβῇ εἶναι μακρά τὰ δ' ἄλλα εἶναι πάντα προπαροξύτονα· οἷον παιδίον, χρυσίον, βιβλίον, ἀλλὰ θρόνιον, τρύβλιον, ἀνθρώπιον κλ.

Μεγεθυντικόν.

§ 208. Ἐξ ἐναντίας τοῦ ὑποκοριστικοῦ παρόνυμά τινα μεγαλύνουσι τὴν σημασίαν τοῦ πρωτοτύπου χλευαστικῶς· διὰ τοῦτο τὰ ὀνομάζομεν μεγαθυντικά. Αἱ δὲ καταλήξεις τῶν εἶναι

α. ὦν· χεῖλων, γνάθων, γάστρων, θράσων, ἐκ τῶν χεῖλος, γνάθος, γαστήρ, θράσος (κοιν. χεῖλαρᾶς, μαγουλᾶς, κοιλαρᾶς· (τοῦ τετάρτου λείπει).

β'. αἶ· πλούταξ, πῆλαξ, στόμαξ, χάσκαξ· παρβ. 207, 1, δ'.

γ'. ιας· μετωπίας, στομίας, κωφίας, τυφλίας, τολμητίας, φρονηματίας, δογματίας· οὕτω καὶ τὸ νεανίας.

Περιεκτικόν.

§. 209. Τὸ σημαῖνον τόπον περιέχοντα πολλὰ ἐκ τῶν σημαينوμένων ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου· καταλήξεις δὲ αὐτοῦ εἶναι

α. ὦν· δαφνῶν, ἀμπελῶν, ἐλαιῶν, στρατῶν ἐκ τῶν δάφνη, ἄμπελος, ἐλαία, στρατός.

β'. ὠνια (θηλυκά), ῥοδωνιά, ἰωνιά, ἐκ τῶν ῥόδον, Ἴον·

γ'. ια· (θηλ.) ἀνθρακιά, σποδιά, μυρμηκιά, σφηκιά·

δ'. ιτης, ὁ, ἡ ιτις, ἡ· γυναικωνίτης καὶ γυναικωνίτις, ἀνδρωνίτης· ταῦτα δὲ σχηματίζονται καὶ εἰς ὦν· οἶον γυναικῶν, ἀνδρῶν.

§. 210. Συγγενῇ τῶν περιεκτικῶν εἶναι τὰ σημαίνοντα τόπον, ὅπου πράττεται, ἢ πωλεῖται τι, ἢ τόπον, ὅστις εἶναι ἱερός θεοῦ ἢ ἥρωος ὀνομάζονται δὲ περιεκτικά· ἢ τεμενικά. καταλήξεις δὲ

α. ἰον. Ἀφροδίσιον, Διονύσιον, Ἀρτεμίσιον, Ἀπολλώνιον, Λητῶν ἐκ τοῦ Λητώϊον· οὕτω καὶ ἡρώων.

β'. εἶον· ὠδεῖον, χαλκεῖον, Μουσεῖον, κουρεῖον, νοσοκομεῖον, πρυτανεῖον, Ἡράκλειον, θησεῖον, ἀνάκειον

γ'. αἰον· Ἡραίον. Ἀθήναιον.

δ'. ἰον σημαίνει πρᾶξιν τινα· οἶον συμπόσιον, λειποτάξιον.

Τὸ ἐργαστήριον, πλυντήριον, ἀκροατήριον κλ. μ' ὅλον ὅτι ἔχουσι καὶ αὐτὰ τοιαύτην σημασίαν, παράγονται ὅμως ἀπὸ ῥημάτων.

Ἐθνικόν.

§. 211. Ὄνομα, τὸ ὁποῖον σημαίνει πατρίδα τῶν ὀνομαζομένων δι' αὐτοῦ καὶ παραγόμενον διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς, ὀνομάζεται ἔθνικόν. Κατὰ ἀκριβῆς πρὸς σχηματισμὸν τῶν τοιούτων ὀνομάτων δὲν εἶναι ἄλλος, εἰμὴ ἡ χρῆσις τῶν παλαιῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἀνάγκη εἶναι νὰ συμβουλευθῇ τις εἰς τοῦτο τὸν ἐθνικογράφον Στέφανον τὸν Βυζάντιον. Αἱ γενικώτεροι τῶν ἀρσενικῶν καταλήξεις εἶναι

α. ὁς. παραγόμενα ἐκ τῶν εἰς ἰα παροξυτόνων θηλυκῶν. Λυδία Λυδός· οἱ δὲ κάτοικοι τῆς Ἰταλίας καὶ Σικελίας λέγονται Ἰταλοὶ μὲν καὶ Σικελοὶ οἱ αὐτόχθονες βάρβαροι, Ἰταλιῶται δὲ καὶ Σικελιώται οἱ ὕστερον ἀποικίσαντες ἐκεῖ Ἕλληνας.

β'. ιος γινόμενα ἐκ τῶν εἰς ος μὴ ὀξύτονον καὶ ὦν. Πελοπόννησος, Πελοποννήσιος, Τήνος, Τήνιος. Αἶνος Αἶνιος, Λακεδαίμων Λακεδαιμόνιος, Καρχηδὼν Καρχηδόνιος.

γ. ούντιος ούσιος άσιος ἐκ τῶν εἰς οὖς οὔντος. Ὀπούντιος, Ἀμαθούσιος, Φλιασίος.

δ'. αιος ἐκ τῶν εἰς α, η, καὶ αι. Κερκυραῖος, Σμυρναῖος, Ἀθηναῖος ἐξαιροῦνται τὰ Ἰθακήσιος, Σπαρτιατῆς, Αἰγινήτης, Θεσσαλονικεὺς, Κλαζομένιος, Συρακούσιος, Πλαταιεύς.

ε. ειος Ἐκ τῶν εἰς ος οὐδετέρων Ἄργος Ἀργεῖος.

ς'. ηνός, ανός, ἱνος, ὠνός καταλήγουσι τὰ σημαίνοντα καταγόμενον ἐκ πόλεων καὶ χωρῶν ἐκτός τῆς κυρίως Ἑλλάδος κεμένων. Κυζικηνός, Παριανός, Ταραντίνος, Βιθυνός.

ζ'. ιτης ἐκ τῶν εἰς ρα. Ἄδδῃρα Ἀδδηρίτης, Στάγειρα Σταγειρίτης πλὴν τοῦ Μέγαρα Μεγαρεὺς.

η. εος. Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς εια θηλυκῶν. Ἀλεξανδρεὺς Ἀλεξάνδρεια· οὕτω καὶ Φωκαεὺς ἐκ τοῦ Φώκαια καὶ Φωκεὺς, ἐκ τοῦ Φωκίς· οὕτω καὶ Δωριεὺς, Αἰολεὺς, Εὐβοεὺς.

θ'. Πολλὰ ἔθνικα γίνονται ἀπὸ τῶν πρωτοτύπων αὐτῶν κατ' ἀποκοπὴν τῶν τελευταίων συλλαβῶν, ἢ κατὰ μεταβολὴν ἢ προσθήκην τινά, ὥστε φαίνεται ὅτι μᾶλλον ἐκ τοῦ ἔθνικοῦ παράγεται τὸ τοπικόν· οἷον Ἑλλὰς Ἕλλην, Ἀκαρνανία Ἀκαρναν, Ἀρκαδία Ἀρκάς, Ἰωνία Ἴων, Κρήτη Κρῆς, Λακωνία Λάκων, Θράκη Θρᾶξ, Φοινίκη Φοῖνιξ, Αἰθιοπία Αἰθίοψ.

ι. Τὰ δὲ θηλυκά σημαίνουσιν ὀνομασίαν χώρας ἢ γυναικὸς καὶ παράγονται ἐκ τῶν ἀρσενικῶν ἢ κανονικῶς ὡς ἐπίθετα. Κορίνθιος Κορινθία πλὴν τοῦ Ἀθηναῖος Ἀττικῇ, ὅπως μὴ συμπέσῃ τὸ θηλυκὸν Ἀθηναία μὲ τὸ ὄνομα τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς, ἥτις ἐλέγετο καὶ Ἀθηναία· ἢ προστιθεμένων τῶν καταλήξεων ις, ας, σα. Μεγαρίς, Αἰθιοπίς, Ἑλληνίς, Δηλιάς, Αἰθυσσα, Θρᾶσσα, Κίλισσα, Μάγνησσα, Κρήσσα.

ια. Ἐὰν ᾖναι ἀνάγκη οὐδετέρου, σχηματίζεται τοῦτο εἰς κος οἷον Ἑλληνικόν, Φοινικικόν· ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα γένη εἶναι ἐν χρήσει ἢ κατάληξις αὕτη οἷον Μεγαρικὴ γυνή.

ιβ'. Ἐνίοτε τὸ ἔθνικόν εἶναι ὁμόφωνον μὲ τὸ τοπικόν. Πειραιεὺς, ἡ πόλις καὶ ὁ κάτοικος· οὕτω καὶ Δελφοί, Θούριοι κλ.

Παρόνυμα ἀφρημένα.

§. 212. Τὰ ἐπίθετα φανερόνουςιν ιδιότητα ἡνωμένην μὲ τὸ ὑποκείμενον· οἷον σοφός, ἤγουν ἄνθρωπος ἔχων σοφίαν, καὶ διὰ τοῦτο λέγονται συγχευμένα, ἤγουν ἡνωμένα μὲ τὸ ὑποκείμενον. Ἐκ δὲ τῶν ἐπιθέτων σχηματίζονται παρόνυμα σημαίνοντα ψιλὴν καὶ γυμνὴν τὴν ιδιότητα χωρὶς ὑποκειμένων, τὰ ὁποῖα διὰ τοῦτο ὀνομάζονται ἀφρημένα, ἤγουν χωρισμένα ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου. Τούτων καταλήξεις εἶναι

α. οτης· ἀγιότης, ἀγαθότης, (ἐκ τοῦ ἅγιος ἀγαθός).

β'. οσυνη ἢ ωσυνη· οἷον δικαιοσύνη, ἱεραισύνη.

Σημ. Ταῦτα ἔχουσιν ο ἐν τῇ προπαραληγουσῇ εὐν ἢ πρὸ ταύτης συλλαβὴ εἶναι μακρά, ὡ δὲ, εὐν ἦναι βραχεῖα· πρβ. καὶ §. 241· α. σημ.

γ'. εἰα' εὐγένεια, ἀλήθεια (ἐκ τοῦ εὐγενῆς, ἀληθῆς)·

δ'. ια σοφία, κακία (ἐκ τοῦ σοφός, κακός).

Σημ. Ἐπιθέτων τινῶν εἰς ος γίνονται τὰ θηλυκὰ μὲ μετάθεσιν τοῦ τόνου οὐσιαστικά· οἷον θερμὸς, ὀρφνός, κακός, ἐχθρὸς (θηλ. ἐπίθ. θερμῇ, ὀρφνῇ, κακῇ, ἐχθρᾷ), οὐσιαστικὸν ἡ θερμῇ, ταυτ. θερμότης, ὀρφνῇ (σκοτεινότης), κάκῃ, ταυτ. κακία, ἐχθρᾷ. Τινῶν δὲ προπαραφωτόνων εἰς ιος τὰ θηλυκὰ δὲν διακρίνονται ἀπὸ τὰ ἐξ αὐτῶν γινόμενα οὐσιαστικά· οἷον ἄγιος, αἷτιος, οὐσιαστ. ἀξία, (τιμῇ), αἰτία.

ε'. οἰα' εὐνοία, εὐχροία (εὐνους εὐχρους)·

ς'. ος Οὐδέτ. ἐξ ἐπιθέτων ληγόντων εἰς υς ἢ ης· οἷον βάθος, εὐρύς, ψεῦδος ἐκ τῶν βαθύς, εὐρύς, ψευδής, καὶ ἐκ τοιούτων ἐπιθέτων, τῶν ὁποίων τὰ παραθετικά σχηματίζονται εἰς ιων, στος· οἷον κάλλος, αἰσχρος, κύδης, μήκος, ἐκ τοῦ καλὸς καλλίων, αἰσχρὸς, αἰσχιστος, κυδρὸς, κύδιστος, μακρὸς, μήκιστος.

Σημείωσις. Εἰς τὸν Ἀριστοφ. Ὀρν. 1131 εὐρίσκεται μᾶκρος ἀντὶ μήκος. Κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν ἀνωτέρω ὀνομάτων πρέπει νὰ ὑπῆρχε καὶ ἐπίθετον μακρὸς, μακρεῖα, μακρὺ, τὸ ὁποῖον δὲν εὐρέθη ἀκόμη ἀπὸ τοὺς κριτικούς εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν· ἀλλ' ἐσώθη εἰς τὴν συνήθειαν καὶ τὸ ἐπίθετον ἀντὶ τοῦ μακρὸς, μακρά, ὄν, καὶ τὸ οὐσιαστικὸν μᾶκρος ἀντὶ μήκος.

Περὶ σχηματισμοῦ λέξεων ἐν γένει.

§. 213. Ἡ περὶ σχηματισμοῦ λέξεων διδασκαλία τῆς γραμματικῆς δὲν ἀσχολεῖται εἰς τὴν γένεσιν ὅλων τῶν λέξεων — διότι τοῦτο εἶναι ἔργον ἰδίᾳ δυσκολωτέρας πραγματείας, τῆς μεγάλης ἐτυμολογίας, — ἀλλὰ μόνον περιλαμβάνει κλάσεις λέξεων κατ' εὐκρινῇ ἀναλογίαν παραγόμενων ἀπ' ἄλλας λέξεις.

§. 214. Περιλαμβάνομεν δὲ ἐνταῦθα τὰ παρώνυμα ὀνόματα, ὅσα δὲν ἀνάγονται εἰς τὰ προειρημένα εἶδη (§. 199—212), τὰ ῥηματικά ἢ τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα, τὰ παράγωγα ῥήματα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιρρήματα. Μετὰ δὲ ταῦτα θέλομεν ὑποσυνάψαι τὰ γενικώτερα περὶ τῆς διὰ συνθέσεως παραγωγῆς τῶν λέξεων.

Σχηματισμὸς λέξεων ἐκ παραγωγῆς.

Ὀνόματα παρώνυμα.

§. 215. Παρὰ τὰ εἰρημένα (§. 212) ἐξ ἐπιθέτων παραγόμενα γίνονται πολλὰ καὶ ἀφηρημένα καὶ μὴ ἐξ οὐσιαστικῶν ὀνομάτων. Καταλήξεις δὲ αὐτῶν εἶναι

α. της (τὰ δὲ εἰς ι της ἔχουν πάντοτε ι), οἷον πολίτης, ἱππότης, ὀπλίτης, ἐκ τῶν πόλις, ἵππος, ὄπλον· ἀρσενικά ὅλα ὀνόματα.

β'. εὺς (ἀρσενικά)· οἷον ἱερεὺς, γριπεὺς, ἐκ τῶν ἱερὸν, γρίπος· οὕτω καὶ ἀλιεὺς, ἐκ τοῦ ἄλις.

γ'. ις θηλυκὰ· πολίτις, ἱκέτις ἐκ τῶν πολίτης, ἱκέτης·

δ'. αἰνα' θεραπείαινα, λείαινα, σύαινα, ὕαινα, ἐκ τῶν θεράπων, λέων, σῦς, ὕς·

ε'. εἰα' ἱερεῖα, ἀπὸ τοῦ ἱερεὺς·

ς'. σσα, ἐξ ὀνομάτων διαφόρους καταλήξεις ἔχόντων· οἷον ἀνασσα,

πένησσα, Θραῦσσα, Λίβυσσα, ἐκ τῶν ἀναξ, πένης, Θραῦξ, Λίβυς.
πρβλ. καὶ §. 211, ι.

Ἐπίθετα παρώνυμα.

§. 216. Ἐκ τῶν ἐπιθέτων, τὰ ὅποια φέρουσι καθαρὸν χαρακτῆρα παραγωγῆς ἀναλόγου, τὰ πλείοντα λήγουσιν εἰς ὅς μὲ διαφόρους παραλήξεις.

ἀ. ακός· ἰκός, αἰκός· κτητικῶν, καταλήξεις (§. 205, γ'), καὶ σημαίνουν τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλούμενον, καὶ τὸν ἐπιτήδειον ἢ ἄξιον νὰ πράξῃ τοῦτο. Παράγονται δὲ ἐξ ὀνομάτων λογικῶς, μουσικός· γραφικός ἀρχικός, πρβ. 249, σ'. ἀλλὰ τὰ μὲν εἰς ιακός ἐκ τῶν εἰς ιος, οἷον Κορίνθιος Κορινθιακός, τὰ δὲ εἰς αἰκός ἐκ τῶν εἰς αιος, οἷον ἀρχαῖος ἀρχαϊκός, Ἀχαιοὶ Ἀχαϊκός κλ.

β'. ιος Τὰ ὀνόματα ταῦτα σημαίνουσιν, ὅτι ἀνήκει τι εἰς ὑποκείμενον ὡς κτῆμα, ἢ ἐνδιατρίβει εἰς αὐτὸ, ἢ προέρχεται ἐξ αὐτοῦ· οἷον οὐράνιος, ποτάμιος, πελάγιος, φόνιος, ἐσπερίος κτλ. — Γίνονται δὲ τοιαῦτα καὶ ἐξ ἐπιθέτων εἰς ὅς ληγόντων· οἷον ἐλευθέριος ἐκ τοῦ ἐλεύθερος κτλ., τὰ ὅποια ἐμμελήθησαν καὶ τὸ ἐκούσιος ἐκ τοῦ ἐκὼν, καὶ ἐθελούσιος ἐκ τοῦ ἐθέλων.

γ'. αιος· οἷον ἀγοραῖος, κηπαῖος, χερσαῖος κτλ. φανερόνουν πράγμα ἀνήκον εἰς τόπον. Τριταῖος δὲ τεταρταῖος πράγμα γινόμενον εἰς χρόνον, ἦγον κατὰ τὴν τρίτην ἢ τετάρτην ἡμέραν. §. 22.

δ'. ειός· θέρειος, τέλειος βασιλείος, γυναικεῖος, οἰκεῖος, σπονδεῖος·

ε. οιος· οἷον αἰδοῖος, ἐκ τοῦ αἰδῶς, αἰδῶς, γελοῖος, ἄλλοῖος, παντοῖος.

ς'. φος· (οιος) Πατρῶς, μητρῶς, παππῶς· οὕτω καὶ προικῶς, ἡῶς καὶ ἑῶς. ἔχει δ' ἐνίοτε ἢ κατάληξις αὕτη διάφορον σημασίαν καὶ ἔμφασιν· οἷον πάτριος μὲν ὁ ἀνήκων εἰς τοὺς προπάτορας καὶ εἰς τὴν πατρίδα· πατρῶς δὲ ὁ ἀνήκων εἰς τὸν πατέρα (πρβ. 205, β').

ζ'. ιαιος· ἐπὶ μονάδος μέτρου· οἷον δακτυλιαῖος, σπιθαμιαῖος, ποδιαιος, ὀργυιαῖος, σταδιαῖος, ὀκταμηνιαῖος

η. ησιος καὶ ἥριος σωτήριος σημαίνουσα πλησμονὴν ἐνεργείας ἢ καὶ χρόνου διάρκειαν ἢ ἐπάνοδον· βιοτήσιος, ἀροτήσιος, ἱκετήριος· ἐτήσιος

θ'. πλόος (οὗς), πλάσιος, πλασίων σημαίνοντα ἀναλογίαν, ἀπλοῦς, διπλάσιος, πολλαπλασίων.

ι. αρὸς { σημαίνουν ἀ. ἐνεργεῖαν· οἷον ἀκαρὸς, μιαρὸς, μυσαρὸς, βλα-
ερὸς { βερὸς, φοβερὸς, φλογερὸς, ὀδυνηρὸς, μοχληρὸς, ὀχληρὸς, κα-
ηρὸς { ματηρὸς, βδελυρὸς· β'. κατάστασιν τινα, οἷον, σκιερὸς, θα-
υρὸς { λερὸς, ἀνθηρὸς· γ'. κλίσιν εἰς τι καὶ ἔξιν· σιγαλὸς, σιωπη-
ηλὸς { λὸς, ἀπατηλὸς, ἀμαρτωλὸς, φειδωλὸς·
ωλὸς {

κ. αλέος { πλουσιότητα ἢ ἀφθονίαν τοῦ σημαινομένου ἀπὸ τὸ πρῶτό-
ωδης { τυπον· θαρράλεος, ψωραλέος, ῥωμαλέος· πετρῶδης, ὕδα-
ήεις { τῶδης, ὕληεις (χαρίεις ἀνθεμόεις)· β'. ὁμοιότητα, κτηνώ-
οεις { δης, πεταλώδης. πρβ. §. 206, β'.

ιδ'. ανος· (νὸς) ποιότητά τινα· ῥιγεδανός, πευκεδανός, στεγανός, πεδανός, εὐδιανός, ἀκμηνός.

ιγ'. νος' τὸν ἐμποιοῦντα τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλούμενον σημαίνοντα σεμνός (ἐκ τοῦ σέβας), στυγνός (μισήτος), δεινός (φοβερός).

ιδ'. εἰνος, ινος' α'. τοπικὴν κατάστασιν· ὄρεινός, πεδινός· β'. χρόνον· ἐαρινός, θερινός. ὀπωρινός, χειμερινός· γ'. κατάστασιν πρόξενον πάθους· ἐλεεινός, ἀλγεινός, ἀχθινός.

ιε'. ιμος σιμος. Σημαίνοντα τὸν κατάλληλον εἰς τὸ νὰ πράξῃ ἢ νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλούμενον· χρήσιμος, ἀρόσιμος, βρώσιμος, ἀλώσιμος· ἐνίοτε δὲ σημαίνουσι καὶ ποιότητα ἀπλῶς, ἄλιμος, πένθιμος.

ις'. ιμαῖος' σημαίνουσα τὸν ἀνήκοντα εἰς τὴν ἀπὸ τῆς ρίζης δηλούμενην πράξιν, κλοπιμαῖος, θησιμαῖος

Ῥηματικά ὀνόματα.

§. 217. Ταῦτα παράγονται ἀπὸ ἐνεργητικῶν ῥημάτων καὶ ἀπὸ τῶν τριῶν προσώπων τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, σημαίνοντα ἢ ἀφηρημένως τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος ἢ τὸν ποιοῦντα ἢ πάσχοντα τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον. Καὶ ἐκ μὲν ἐνεργητικῶν ῥημάτων παράγονται κατὰ τὰς ἐφεξῆς καταλήξεις,

α'. εἰα' βασιλεύω, βασιλεία·

β'. εὐς' σπείρω, σπορεύς· φθείρω, φθορεύς· τέμνω τομεύς· γράφω, γραφεύς·

γ'. η ἢ α θηλυκά· νέμω, νομή· πνέω, πνοή· ρέω, ροή· φέρω, φορά· ἔδω, ἐδωδή· ἄγω, ἀγωγή· βλάβω, βλάβη· χαίρω, χαρά· σπείρω, σπορά· φθείρω, φθορά·

δ'. ος' ἀρσενικά ἢ οὐδέτερα· λέγω, λόγος· στένω, στόνος· φθονῶ, φθόνος· κροτῶ, κρότος· βλάβω, βλάβος· μισῶ, μίσος· πείθω, πειθός.

Σημ. Τὰ ἀπὸ ῥημάτων εἰς ε' ἢ εἰ παραληγόντων γινόμενα ὀνόματα γράφονται μὲ τὸ ο'· φέρω, φορά κλ.· ὁμοία δὲ τροπὴ γίγνεται καὶ εἰς τὰ σπεύδω σπουδὴ, λείβω λοιβή.

§. 218. Ἀπὸ δὲ τῶν τριῶν προσώπων τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου μὲ ἀποβολὴν τῆς ἀναδιπλασιαζούσης συλλαβῆς ἐπὶ τῶν ἀρχομένων ἀπὸ συμφώνου, καὶ τροπὴν τῆς χρονικῆς αὐξήσεως εἰς τὸ ἀρκτικὸν φωνῆν ἢ διφθογγον τοῦ ἐνεστώτος ἐπὶ τῶν ἀρχομένων ἀπὸ τρεπτῶν, σχηματίζονται διάφορα ῥηματικά ὀνόματα.

Α'. Ἀπὸ τοῦ πρώτου προσώπου σχηματίζονται.

α'. εἰς μος ἀρσενικά, τὰ ὁποῖα προσλαμβάνουσι σ πολλάκις καὶ ὅταν τοῦτο δὲν ὑπάρχῃ εἰς τὸν παρακείμενον· τέθειμαι, θεσμός· δέδεμαι, δεσμός· ἔσπασμαι, σπασμός· ὤρισμαι, ὀρισμός·

β'. μων ἀρσεν. νενόημαι, νοήμων, οὔτω καὶ ἐπιλήσμων, οἰκτιρῶν ἐλεήμων.

γ'. μη θηλυκ. ἔγνωσμαι, γνώμη· ἔστιγμαι, στιγμή.

δ'. μα οὐδέτ. τέθειμαι, θέμα· γέγραμμαι, γράμμα.

Σημ. Αἱ καταλήξεις, μος, μη, μα διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων, ὅτι ἡ μος προσλαμβάνει σ, ὅταν εἰς τὸ πρωτότυπον προηγῇται φωνῆν· τὰ δὲ εἰς μη καὶ μα δὲν τὸ λαμβάνουν πάντοτε, οὐδὲ ὅταν εἶναι εἰς ἐκεῖνο· οἷον δεσμός, θεσμός· θέμα, γνώμη. Κατὰ δὲ τὴν σημασίαν τὰ μὲν εἰς μος φανερόνους ἀφηρημένους εἶναι

οἷον παλμός τὸ πάλλιν, ὄδυρμός τὸ ὀδύρεσθαι κτλ. Τὰ δὲ εἰς μὴν τὸν ἐνεργοῦντα ἢ ἔχοντα διάθεσιν ἢ ἐξιν πρὸς τι μα τὰ δὲ εἰς τὸ συγκεκριμένον, καὶ ἰσοδυναμοῦν μὲ παθητικὴν μετοχὴν, οἷον γράμμα τὸ γεγραμμένον, πρᾶγμα τὸ πεπραγμένον. Τὰ δὲ εἰς μὴ ἄλλοτε μὲν λαμβάνονται ἀφρημένως· οἷον μνήμη, ἐπιστήμη· ἄλλοτε δὲ συγκεκριμένως· γραμμὴ, στίγμα, γράμμα διαφέρουσι κατὰ σημασίαν.

Β'. Ἀπὸ τοῦ δευτέρου προσώπου καταλήξεις εἶναι σις καὶ σία θηλυκῶν ὀνομάτων σημαίνοντων τὴν ἐνέργειαν τοῦ ῥήματος ἀφρημένως· οἷον πέπραξαι, πράξις· πεποίησαι, ποίησις· δεδοκίμασαι, δοκιμασία· τέθυσαι, θυσία· τὸ δὲ πεποίησις φυλάττει καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμόν.

Σημ. Πολλὰ τῶν εἰς ις συντιθέμενα μὲ ἄλλο τι παρὰ πρόθεσιν τρέπονται εἰς ι σ πράξις ἀπραξία, καχεξία (καχὴ ἐξίς). Δύνανται ὅμως ταῦτα νὰ θεωρηθῶσι καὶ ὅτι παράγονται ἀπὸ τῶν εἰς τος ῥηματικῶν· διότι τὸ ἐκ τοῦ ἀναισχυντος ἀναισχυντία καὶ τὰ ἐκ τῶν εἰς στος ἀπληστος ἀπληστία δὲν τρέπουσι τὸ τ εἰς σ, ὡς ἅπαντα τὰ ἄλλα, ἀκίνητος ἀκίνησία, ἀνεπίμικτος ἀνεπιμίξια, εὐόργητος, εὐοργησία κλ. ἀλλὰ δὲ τῶν εἰς σία καὶ ἐκ τῶν εἰς της, εὐεργέτης, εὐεργεσία· οὕτω δὲ καὶ τὸ παρῆρησία ἐκ τοῦ ἀνυπάρχτου παρῆρητος.

Γ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ τρίτου πάντα ὅσα ἔχουσι τὸ πρὸ τῆς καταλήξεως

ἀ. της, ἐνέργειαν σημαίνοντων· οἷον πεποίηται, ποιητής· κέκριται, κριτής·

Σημ. Ἐκ τῶν εἰς της εἶναι παροξύτονα τὰ δισύλλαβα, ὡς καὶ πάντα τὰ ἔχοντα βραχεῖαν παραλήγουσαν· ὀξύτονα δ' εἶναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐκ τῶν πολυσυλλάβων τὰ ἔχοντα τὴν παραλήγουσαν μακράν· ψεύστης, ἐργᾶτης, ποιητής, ἀρμωστής· ἐξαιρούνται τὰ κριτής, εὐρετής, δυνάστης (τὸ ληστής εἶναι ἐκ τρισυλλάβου) καὶ πολλὰ τῶν εἰς ἥτης· οἷον κυβερνήτης, σφενδονήτης, πλανήτης, κομήτης καὶ κωμήτης.

Β'. τῃρ καὶ τῳρ, σπανίως εἰς τὴν Ἀττικὴν, συνηθέστερον εἰς τὰς διαλέκτους, σημαίνοντων καὶ τούτων ἐνέργειαν· σέσωσται, σωτήρ· εἴρηται, ῥήτωρ·

γ'. τος καὶ τεος· πεποίηται, ποιητός, ποιητέος.

Σημ. ἀ. Τὰ εἰς τος σημαίνουσι πάθος ἢ δύναμιν τοῦ παθεῖν· οἷον γραπτὸς ἢ ὁ γεγραμμένος ἢ ὁ δυνάμενος νὰ γραφῇ. Τὰ εἰς τεος ἰσοδυναμοῦν μὲ φράσιν, πρέπει νὰ· οἷον γραπτέος, πρέπει νὰ γραφῇ. Καὶ αἱ δύο καταλήξεις εἶναι ἐπιθετικά. Ὅταν δὲ σημαίνουν οὐσίαν, διακρίνονται ἐκ τοῦ τόνου· οἷον ποτὸς, ὁ πινόμενος· πότος τὸ συμπόσιον.

Σημ. β'. Ἐκ τῶν εἰς τος οὐδετέραν σημασίαν ἔχει τὸ θνητός· μέσση δὲ τὸ δυνατός. Ὡσαύτως παρὰ Θουκυδ. α, 142 μενετοὶ καιροὶ εἶναι αἱ περιμένουσαι περὶστάσεις. Συνηθέστερον ἔχουσιν καὶ ἐνεργητικὴν σημασίαν τὰ ἐκ τοῦ α στερητικοῦ σύνθετα· οἷον ἀφύλακτος ὁ μὴ φυλαττόμενος ὑπ' ἄλλων καὶ ὁ μὴ προφυλάττων ἑαυτὸν· ἀπρακτος, ὁ μὴ πραττόμενος καὶ ὁ μὴ πράξας τι· ἀπροσδόκητος, ὁ μὴ προσδοκώμενος καὶ ὁ μὴ προσδοκῶν· ἀστράτευτος μόνον ὁ μὴ στρατεύσας.

δ'. ητρια, εἰρα θηλυκά· οἷον, ποιήτρια, σώτειρα.

Σημ. ἀ. Ταῦτα παράγονται κυρίως ἀπὸ τῶν ἀρσενικῶν ποιητής, σωτήρ.

Σημ. β'. Ἀπὸ τῶν εἰς της γίνονται καὶ ἄλλα ἐνεργητικά εἰς ἱκος τριγενῆ· οἷον ποιητής, ποιητικός· κριτής, κριτικός, τὰ ὅποια δὲν ἐπιδέχονται σύνθεσιν, ὡς καὶ πάντα τὰ τακτικά §. 216, ἀ.

ε. η ἦς, θηλυκά· ἀφρημένα γεγέννηται, γενετή· πέπεισται, πίστις.

ς'. ρα θηλυκ. ὠρχησται, ὀρχήστρα· πεπάλαισται παλαιίστρα, ἐξυσται, ξύστρα; οὕτω καὶ ἀκέστρα (ἢ βελόνη).

ζ'. τρον οὐδέτ. δίδακτρον, μῆνυτρον, σῶστρον, σημαίνοντα τὸν μισθὸν τῆς διδασκῆς κτλ, ἢ ἐργαλεῖον ἢ τόπον σεῖστρον, ῥόπτρον, λουτρόν· ἐγενίαν δὲ κατ' ἀποκοπὴν ἀπὸ τῆς

ἡ. ὑριον, ἐργαστήριον, γυμναστήριον, ποτήριον.

ῥήματα παράγωγα ἐξ ὀνομάτων.

§. 219 Τὰ ἰσοσύλλαβα ὀνόματα εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν ῥημάτων ἀποβάλλουσι τὴν λήγουσαν ἢ μόνον τὸ τελευταῖόν των σύμφωνον· οἷον δυνάστης, δυναστεύω· πόλεμος, πολεμέω· πτερόν, πτερόω. Τὰ δὲ περὶ τοσύλλαβα μόνον τὴν ος κατάληξιν τῆς γενικῆς· οἷον σῶφρων, σῶφρονος, σῶφρονέω· φυγὰς, ἄδος, φυγαδεύω· ἀλλ' ὁ κανὼν δὲν εἶναι γενικός· τὰς δὲ ἐκ τῆς καταλήξεως σημασίας των πρέπει νὰ ζητῶμεν εἰς τὰ Λεξικά. Καταλήξεις δὲ αὐτῶν εἶναι

α. αω, τιμῇ, τιμάω· βοή, βοάω· γόος, γοάω· χολή, χολάω· λίπος, λιπάω·
β. εω, λύπη, λυπέω· βοηθός, βοηθέω· εὐτυχής, εὐτυχέω· σῶφρων, σῶφρονέω·

γ. οω ἄξιος, ἀξιόω· βίος, βιόω· ἐλάττων, ἐλαττώω· πλήρης, πληρώω· πυρ, πυρόω· χρυσός, χρυσόω.

δ. ευω, γυμνήτης, γυμνητεύω· μαθητής, μαθητεύω· κίνδυνος, κινδυνεύω· ὁδός, ὁδεύω· βασιλεὺς, βασιλεύω· κόλαξ, κολακεύω· πτωχός, πτωχεύω κτλ.

ε. αξω, δίκη, δικάζω· θαῦμα, θαυμάζω κτλ.

ς. ιζω, Ἕλλην, ἐλληνίζω· ὅρος, ὀρίζω· πορφύρα, πορφυρίζω, χρῆμα, χρηματίζω· ὕβρις, ὕβριζω, ὀπλιζω· πλουτίζω. κτλ.

ζ. αινω, λύμη, λυμαίνω· χαλεπός, χαλεπαίνω· σῆμα, σημαίνω· δυσχερής, δυσχεραίνω.

η. υνω, αἰσχος, αἰσχύνω· ὄζυς, ὀζύνω· σερνός, σερνώνω, πραῦνω κτλ.

§. 220. Ἐξ ὀνομάτων γίνονται ῥήματα· τινὰ μὲ ἔκτασιν τῆς παραλήγουσας· οἷον ποικίλος, ποικίλλω· ἄγγελος, ἀγγέλλω· καθαρός, καθαίρω· μαλακός, μαλάσσω· φάρμακον, φαρμάσσω· πυρετός, πυρέσσω· χαλεπός, χαλέπτω.

Σημ. α. Τὰ εἰς αζω καὶ ιζω γινόμενα ἐκ κυρίων ὀνομάτων ἀνδρῶν ἢ ἐθνῶν σημαίνουσι μίμησιν ἢ θῶν ἢ γλώσσης ἢ φατριασμοῦ· οἷον μηδίζω (φρονῶ τὰ τῶν Μήδων), ἐλληνίζω (ὁμιλῶ Ἑλληνικὴν γλῶσσαν), Φιλιππίζω (συμφατριάζω μὲ τὸν Φίλιππον).

Σημ. β. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα ῥήματα εἶναι διάφοροι σχηματισμοὶ τύπων, τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ζητῶμεν εἰς τὰ ἀνώμαλα, καὶ μᾶλλον εἰς τὰ Λεξικά.

§. 221. Ἰπάρχουσιν ὅμως τὰ ἐρεξῆς περιορισμένα εἶδη παραγωγῶν ῥημάτων.

α. Ἑρετικά, σχηματιζόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ μελλόντων μὲ τροπὴν τοῦ σω εἰς σείω· οἷον γελασεῖω, πολεμησηεῖω, ἀπαλλαξεῖω κτλ., ἤθουν ἐπιθυμῶ νὰ πολεμήσω, νὰ γελάσω, νὰ ἀπαλλαχθῶ κτλ.

Ἄλλος τύπος ἐρετικῶν εἶναι εἰς αω ἢ ιαω ἐξ οὐσιαστικῶν ὀνομάτων παραγομένων· οἷον θανατάω (ἐκ τοῦ θάνατος), στρατηγιάω (ἐκ τοῦ στρατηγός), ὀνητιάω (ἐκ τοῦ ὀνητός), κλαυσιάω (ἐκ τοῦ κλαύσις). οὕτω καὶ μελλητιάω (ἀγαπῶ νὰ ἀργοπορῶ. ἐκ τοῦ μέλλω).

Σημ. Σημαίνουνσι δὲ ταῦτα καὶ μίμησιν· οἷον τυραννιάω, μιμοῦμαι τὸν τύραννον. Δὲν πρέπει δὲ νὰ συγκαταριθμηθῶσι μὲ ταῦτα καὶ τὰ νόσων σημαντικά, ὀφθαλμιάω, ὕδριαώ κτλ.

β. Θαμιστικά εἰς ζω· οἷον ῥιπτάζω (ἐκ τοῦ ῥίπτω), ῥίπτω ἐδῶ κ'.

ἐκεῖ ἀπαύστως, στενάζω (ἐκ τοῦ στένω), ἀναστενάζω πολὺ καὶ συνεχῶς· αἰτίζω (ἐκ τοῦ αἰτιῶ), ζητῶ ἀπὸ θύραν εἰς θύραν ἔλεος· ἐρπύζω (ἐρπω), ἐρπω βραδέως·

γ'. Ἐνερκτικά εἰς σκω· οἶον γηράσκω, ἡθάσκω, γενειάσκω, ἤγουν ἀρχίζω νὰ γηράζω, νὰ ἡθῶ, νὰ γενειῶ· καὶ ἐνεργητ. μεθύσκω, πιπίσκω (Ζ. ἀνώμ. ῥήμ.) (κάμνω τινὰ νὰ μεθύῃ, νὰ πίνη).

δ'. ὡττω σημαίνοντα κατὰστασιν τυφλώττω (εἶμαι τυφλός), λιμώττω, ὑπνώττω.

Ῥήματα παράγωγα ἐξ ἐπιρρήματων.

§. 222. Διχάζω· χωρίζω· οἰμώζω· ἀλαλάζω κτλ. ἐκ τῶν δίχα, χωρίς, οἶμοι, ἀλαλά κτλ., τὰ ὅποια πρέπει νὰ ζητῶνται εἰς τὰ Λεξικά.

Ἐπιρρήματα παράγωγα.

§. 223. Παρεκτός τῶν εἰρημένων παραγῶγων ἐπιρρήματων εἰς ὡς (§, 161), ὑπάρχουσιν ἔτι καὶ μὲ τὰς ἐφεξῆς καταλήξεις.

α. ι ἤ ει. Τούτων τὰ μὲν ἐκ ῥημάτων γινόμενα τρέπουσι τὴν τοῦ ῥηματικοῦ κατάληξιν ὡς εἰς τι ἢ τει· οἶον ὀνομαστί, ἑλληνιστί, γυναικιστί, ἀκηρυκτεῖ. Σημειούμεν δὲ ἐνταῦθα ὅτι καὶ τὰ ἀπὸ τῶν εἰς ιζω ῥημάτων ἐπιρρήματα ἔχουσι τὴν εἰρημένην (§. 220. Σημ.) σημασίαν· οἶον ἑλληνιστί κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Ἑλλήνων· γυναικιστί κατὰ τὰ ἦθη τῶν γυναικῶν κτλ. Τὰ δὲ ἐξ ὀνομάτων γινόμενα λαμβάνουσι μόνον ι ἢ ει εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ὀνόματος (τὴν γένικην), ἀφαιρουμένης τῆς καταλήξεως ου, ης, τος κτλ. οἶον ἔκοντι, ἀνατεῖ (ἐκ τοῦ ἄτη).—Πολλὰ δὲ τούτων εἶναι σύνθετα· πανδημεῖ, αὐτοχειρεῖ, ἀμαχει κτλ.

β'. δην· ὅλα ῥηματικά· καὶ παροξύτονα οἶον συλλήδην, κρύβδην, βάδην, ἀνέδην (ἐκ τοῦ ἀνήμει, ἀνετός) κατὰ πρόσληψιν τοῦ δην ἀντί τοῦ τος εἰς τὸ ῥηματικὸν ὄνομα, τρεπομένου τοῦ ῥηματικοῦ χαρακτηροῦ κατὰ τὴν χρεῖαν.

γ'. αδην· καὶ ταῦτα ῥηματικά· καὶ παροξύτονα οἶον σποράδην, προτροπάδην.

δ'. δόν· ἐξ ὀνομάτων καὶ εἶναι ὀξύτονα οἶον ἀγγελιδόν, βοτρυδόν, κυνηδόν· ἀλλὰ καὶ ἐκ ῥημάτων, ἀναφανδόν· ἅπαντα ὀξύτονα πλὴν τῶν ἁπαξ καὶ πέριξ ἐκ τοῦ ἄς = εἰς καὶ τῆς περὶ).

ε. ξ. σπάνιος σχηματισμός· οἶον ἀναμιξ, ἐναλλάξ, ὁδάξ, πύξ· τινὰ μὲν ἐξ ὀνομάτων, τινὰ δὲ ἐκ ῥημάτων·

ς'. ινδην· ἐξ ὀνομάτων· πλουτίνδην· ἀριστίνδην·

ζ'. ἰνδα ἐξ ὀνομάτων ἢ ῥημάτων καὶ σημαίνει παίγνια ὀστρακίνδα, διελκυστίνδα.

ἡ. άκίς ἐξ ἐπιθέτων, μάλιστα, ἀριθμητικῶν ἢ ποσοτικῶν τετράκις, πολλάκις, ὀλιγάκις, χιλιάκις κλ. πλὴν τοῦ ἁπαξ δις καὶ τρίς· οὕτω δὲ καὶ ποσάκις, τοσαυτάς κλ.

Παραγωγή διὰ συνθέσεως.

§. 224. Το πρῶτον μέρος τῆς ἐκ δύο συνθέτου λέξεως εἶναι ἢ ὄνομα ἢ ῥῆμα ἢ πρόθεσις ἢ μόριον· καὶ ἐάν ᾖναι ἄλλο τι ἢ πρόθεσις καὶ μόριον μεταβάλλεται σχεδὸν πάντοτε εἰς τὴν σύνθεσιν.

α. Ὅταν τὸ πρῶτον μέρος εἶναι ὄνομα, ἢ εἰς τὴν σύνθεσιν κατάληξις τῆς ὀνομαστικῆς τῶν ἰσοσυλλάβων ἢ τῆς γενικῆς τῶν περιττοσυλλάβων συνήθως γίνεται ο, τὸ ὁποῖον ἐκκόπτεται, ὅταν ἡ δευτέρα λέξις ἄρχεται ἀπὸ φωνήεντος· οἷον λογοποιός, παιδοτρίβης, σωματοφύλαξ, ἰχθυοπώλης, δικογράφος (ἐκ τοῦ δίκη), νομάρχης, παιδαγωγός, καχεξία. Ἀλλ' ὅταν ἡ κατάληξις τοῦ ὀνόματος περιέχῃ. υ ἢ ι. τὸ ο δὲν προσλαμβάνεται· οἷον εὐθύδικος, πολυφάγος, ὠκύπους ἀστυγείτων, πολιπόρθης· ἢ ὅταν εἶναι ο υ ἢ α υ· βουφόρβος, ναυμαχία. Συχνάκις δὲ οὐδ' ὅπου εἶναι ν, οἷον μελαγχολία, μελάμπελος, παμφάγος.

Σημ. Τὸ ο μένει κάποτε καὶ πρὸ φωνήεντος, οἷον μηχανοειδής, μενοεικής, (διὰ τὸ δίγαμμα ὡς καὶ εἰς τὰ ἐπεικῆς καὶ ἐπίορκος δὲν ἐκθλίβεται τὸ ι τῆς ἐπι) ἀγαθοεργός· ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἐκ τοῦ ἔργου ἢ ΕΡΓΩ σύνθετα τὸ οε συνήθως συναίρεται εἰς ου. οἷον δημιουργός, ἐκ τοῦ δήμιος καὶ ΕΡΓΩ. τὰ δὲ τοιαῦτα ὀξυτονοῦνται πλὴν τῶν πανοῦργος καὶ κακοῦργος· παροξυτονοῦνται ἐπίσης καὶ τὰ ἐκ τοῦ ἔχω βαβδοῦχος, πηθαλιούχος.

β'. Ἀντὶ ο γίνεται ω εἰς τὰ ἐκ τῶν ἀττικῶν ἢ συναϊρουμένων ὀνομάτων σύνθετα· οἷον νεωκόρος (ἐκ τοῦ νέως), ὄρεωκόμος (ἐκ τοῦ ὄρεως, ὄρεώς), κρεωφάγος (ἐκ τοῦ κρέας, Γέν. κρέατος κρέως)· λαγωβόλος — ὥσάυτως ἐκ τοῦ γῆ γίνεται εἰς ὅλας τὰς συνθέσεις γεω· οἷον γεωγράφος.

γ'. Τὰ ἐκ τοῦ καλὸς διπλασιάζουσι τὸ λ εἰς τὴν σύνθεσιν (ἐκ τοῦ κάλλος) καὶ λαμβάνουσιν ὡς συνδετικὸν τὸ ι· οἷον καλλίτεκνος καλλιεπής, οὕτω καὶ κάλλιιστος ἀνευ τοῦ ι·

δ'. Ὄνόματά τινα εἰς μα, Γέν. ατος, μεταβάλλουσι μόνον τὸ α εἰς ο ἢ τὸ ἀποβάλλουσιν· καὶ ὑπηρετεῖ εἰς τὴν σύνθεσιν ἥτε ὀνομαστικῇ καὶ γενικῇ· οἷον αἰμοσταγής καὶ αἵματοστεγής, στομαλγία ἐκ τοῦ αἷμα, στόμα, οὕτω γαλουχῶ καὶ γαλακτουχῶ· ἐπίσης δὲ καὶ τὰ ἐκ τοῦ πᾶς μέλας καὶ μέγας. παμμεγέθης καὶ παντοπόρος· μελάμπους καὶ μελανείμων, μεγάλθυμος καὶ μεγαλοπρεπής· ὁμοίως δὲ καὶ φωσφόρος καὶ φωτοβόλος.

ε. Τινὰ δὲ συντίθενται ἐκ τῆς δοτικῆς ἐνικῆς ἢ πληθυντικῆς περιττοσυλλάβου ὀνόματος· οἷον πυρίπνους, νυκτιπόρος, γαστρίμαργος, ὀρεινόμος, ναυσιπόρος, ἐγγεσίμωρος· ὀρεσίτροφαί· ἐνίοτε δὲ κατὰ συγκοπὴν γίνονται τελεσφόρος, σαρκεσπάλος, ἀντὶ τελεσιφόρος, σαρκεσιπάλος, οὕτω καὶ χειρίσφορος παρὰ τοῖς χειροποίητος καὶ χειρώναξ.

Σημ. Ἄλλα δὲ μονάζοντα τρόπον τινὰ καὶ ἀκανόνιστα εἶναι ἔργον ἰδίᾳ μελέτης καὶ παρατηρήσεως τοῦ ἀναγώστου· τοιαῦτα δ' εἶναι τὰ οὐχὶ κατ' ἀκριβὴν σύνθεσιν, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ παράθεσιν γιγνόμενα· οἷον βουληφόρος, ἀγορανόμος, ἀγγελιαφόρος, θεόδοτος (οὕτω καὶ τὰ θέσφατος κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ θεόσφατος) πολισοῦχος = (πολιούχος, παρὰ δὲ ποιηταῖς καὶ πολιτισσοῦχος διὰ τὸ μέτρον), καὶ τὰ πολύτροπα βοοκλόπος, βουκόλος, βοηλάτης κλ· ἄλλοτε δὲ παρεντίθεται καὶ συνθετικόν ι· οἷον ὀδοιπόρος, Θηβαιγενής.

§. 225. Ἐάν δὲ τὸ πρῶτον μέρος τοῦ συνθέτου ᾖναι ῥῆμα, τότε, εἰ μὲν τὸ δεύτερον ἄρχεται ἀπὸ φωνήεντος, α.) ἢ τίθεται ἡ ῥίζα τοῦ ῥήματος

τος, οἷον πειθαρχεῖν, β'.) ἡ εἰς τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα φωνῆεν ἡ σύμφωνον χειλικόν ἢ ὑπερωϊκόν, παρεντίθεται σ οἷον παυσάνεμος, ρίψασις, πλῆξιππος· εἰδὲ τὸ δεύτερον μέρος ἄρχεται ἀπὸ συμφώνου, τότε παρεντίθεται σι, ἐὰν ἡ ῥίζα τοῦ πρώτου τελευτᾷ εἰς φωνῆεν ἢ ρ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐὰν εἰς χειλικόν ἢ ὑπερωϊκόν σύμφωνον· οἷον λυσίππος, ἐγερσίχορος, στρεψιδίκος. Εἰς πᾶσαν δ' ἄλλην περίπτωσιν παρεντίθενται τὰ φωνήεντα ε, ο, ἢ ι· ἀρχέακος, λιποταξία, ἀρχιθέωρος.

§. 226. Αἱ ἄκλιτοι λέξεις μένουσι εἰς τὴν σύνθεσιν ἀμετάβλητοι, παρεκτός ὅταν προθέσεις ἀπαιτῶσι τροπὴν τοῦ ν (§. 188) ἢ ἐκβολὴν φωνήεντος (§. 178)· οἷον ἀρχίαλος (ἐκ τοῦ ἀρχι καὶ ἄλος), παλαιγενής (ἐκ τοῦ πάλαι), ἀειλογία, ἀναβαίνω, ἀνέρχομαι, ἐκβαίνω, ἐξέρχομαι, παλίμηνος, προάγω, περιάγω. Ἡ δὲ πρὸ προθέσεις πᾶσχει κάποτε συναίρεσιν, ὅταν τὸ δεύτερον μέρος ἄρχεται ἀπὸ φωνήεντος ψιλουμένου· οἷον προῦχω, προῦπτος, ἀντὶ προέχω, πρόοπτος, ἀλλὰ προορώ καὶ προεώρων.

§. 227. Τὰ ἐπιρρήματα, δις, τρις, τετράκις κτλ. συνθετόμενα με ὀνόματα, εἰ μὲν σημαίνουσι τὸ δις, τρις κτλ. τόσον, φυλάττουσι τὸ σ, οἷον δισχίλιος, τρισχίλιος κτλ. δισθανής, ὁ δις ἀποθανών, τρισάθλιος, ὁ τριπλῶς, ἤγον πολλοπλῶς ἄθλιος κτλ. εἰ δὲ σημαίνουσι δύο, τρία κτλ. ἀποβάλλουσι τὸ σ, οἷον δίκερως, ὁ δύο κέρατα ἔχων δίπηχυς· τριετής, ὁ τρία ἔτη ἡλικίας ἄγων. Εἰς τὸν ἀριθμὸν τέσσαρα προστίθεται τὸ τετρα· καὶ εἰς τὸν πέντε τὸ πεντα, οἷον τετράπουν, πεντάμετρος. Εἰς ὅλους δὲ τοὺς ἄλλους σχηματίζονται εἰς α ἢ ο· οἷον ἐξάμετρος, εἰκοσάεδρος, ἐκτονταμναῖος, χιλιοστάλαντος· λέγεται ὅμως καὶ πενταναῖα, ἐκατόμυλος, ἐκπηχυς (ἐκ τοῦ ἔξ). Ἀντὶ δὲ τοῦ εἰς τίθεται εἰς τὴν σύνθεσιν τὸ μόνος· οἷον μονόφθαλμος, πλὴν τοῦ ἀπλοῦς, γιγνομένου ἐκ τοῦ τῶν Ταραντίνων ἄς = εἰς.

§. 228. Ἐκ δὲ τῶν ἀχωρίστων λεγομένων μορίων §. 54.) τὰ κυριώτερα εἶναι δυσ, ευ νη καὶ ἡμι (ἐκ τοῦ ἡμισυς) σημαίνοντα δυσκολίαν ἢ ἐναντιότητα οἷον δύσβατος, δυστυχής· νῆστις (νη-σίτος). καὶ τὸ ὀνομαζόμενον στερεητικόν αἰ οἷον ἄβατος, ἄπαις· πρὸ δὲ φωνήεστος τὸ α τοῦτο λαμβάνει ν· οἷον ἀναίτιος, ἀνεύθυνος.

Σημ. α. Πολλὰ ὅμως ἐκ φωνήεντος ἀρχόμενα λέξεις δὲν λαμβάνουσι το ν· οἷον ἀήτητος, αἰκος. Διὰ τοῦτο τινὲς καθυποβάλλονται καὶ εἰς συναίρεσιν· οἷον ἄκων ἐκ τοῦ ἀέκων· ὄργος ἐκ τοῦ ἄεργος.

Σημ. β'. Τὸ α εἶναι εἰς τὴν σύνθεσιν καὶ ἀθροιστικόν· οἷον ἄπας, ἄπαξ, ἀθρόος, ἀδελφός (α-δελφός), ἀκόλουθος (α — κέλευθος)· τὸ δὲ ἐπιτακτικόν α εὗρηται παρὰ τοῖς πεζογράφοις μόνον εἰς τὴν λέξιν ἀτενής.

§. 229. Τὸ δεύτερον μέρος τῆς συνθέσεως προσδιορίζει ὅλην τὴν λέξιν, ἥτις ἐμπορεῖ νὰ εἶναι ἡ ῥῆμα ἢ ὄνομα ἢ μόριον.

α. Συνηθεστάτη σύνθεσις τῶν ῥημάτων εἶναι, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ῥῆμα δὲν μεταβάλλεται, ἀλλὰ φυλάττει τὸν ἴδιον σχηματισμὸν καὶ τὰς καταλήξεις του. Ἐμφιλοχρεῖ δὲ τοῦτο εἰς τὰς κυρίως λεγομένας προθέσεις, ἀνά, κατά, διὰ μετὰ, παρὰ, ἀντὶ, περὶ, ὑπὸ, ὑπὲρ, ἐπὶ, ἀπὸ,

ἀμφί, ἐν, ἐκ, σὺν, εἰς, πρὸς, πρό. Πᾶσα ἄλλη τοιαύτη σύνθεσις ἀμετάβλητον ῥήματος μὲ ἄλλα μόρια θεωρεῖται συμπαράστασις τῶν δύο, καὶ διὰ τοῦτο συνήθως γράφεται χωριστά· οἷον εὖ πράττειν, κακῶς ποιεῖν.

Β'. Μὲ ἄλλας λέξεις καὶ μὲ ἀχώριστα μόρια συντίθενται ῥήματα οὕτως, ὥστε ἀποβάλλουσι τὸ ἀρχαῖον εἰδὸς τῶν· δηλαδὴ γεννῶνται ἐκ τούτου σύνθετα ῥήματα λήγοντα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς εὖ· ἀλλὰ παραλαμβάνεται εἰς βάσιν ὄνομα συντιθέμενον, ὡς θέλομεν εἰδεῖν κατωτέρω (§. 203 Β')· οἷον ἐκ τοῦ ἔργον καὶ λαμβάνω γίνεται ἐργολάβος, καὶ ἐκ τούτου ἐργολάβει· ἐκ τοῦ εὖ καὶ ἔρδω (ΕΡΙΩ) εὐεργέτης, ἐκ τοῦ ὁποίου, εὐεργετῶ· ἐκ τοῦ δυς καὶ ἀρέσκω, δυσάρεστος, δυσαρσετώ· ἐκ τοῦ α καὶ φεῖδομαι, ἀφειδής, ἀφειδέω· ἐκ τοῦ φίλος καὶ τιμάω φιλότιμος, φιλοτιμέομαι.

Σημ. Ὅταν εἰς τοιαύτας συνθέσεις φαίνεται ἀμετάβλητον τὸ ῥῆμα, αἷτιον εἶναι ὅτι ἡ παραγωγικὴ κατάληξις συμφωνεῖ κατὰ τύχην μὲ τὴν τοῦ πρωτοτύπου, οἷον ποιέω μέλος, μελοποιός, μελοποιέω, οὕτω γίνεται μυροπωλέω ὅχι ἐκ τοῦ μύρον καὶ πωλέω, ἀλλ' ἐκ τοῦ μυροπώλης· ἀφρονέω ὅχι ἐκ τοῦ α καὶ φρονέω, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀφρων Γεν. ἀφρονος. Τοιαῦται ὅμως συνθέσεις γίνονται κάποτε καὶ μὲ προθέσεις· οἷον ἀντιβολέω ἐκ τοῦ ἀντίβολος (τοῦτο δὲ ἐκ τῆς ἀντί καὶ βάλλω), ὑπερμάχέω, ἐκ τοῦ ὑπέρμαχος ἐκ τῆς ὑπὲρ καὶ μάχομαι.

§. 230. α. Οὐσιαστικὰ ὀνόματα σπανίως συντίθενται οὕτως, ὥστε νὰ φυλάττωσι τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπλοῦ· οἷον ξένος, πρόξενος (ὅχι ξένος, ἀλλὰ περιποιούμενος ξένους), ὁδός, σύνοδος· φίλος, ὑπέρφίλος· πιστός, ἄπιστος. Ὅταν δὲ τὸ ἀφρημένον οὐσιαστικόν, Π. χ. τιμὴ, πρέπη νὰ ἐκληφθῇ ἀποφατικῶς μὲ τὸ α, ἡ σύνθεσις δὲν γίνεται ἀμέσως, ἀλλὰ πρῶτον πρέπει νὰ σχηματισθῇ τὸ ἐπίθετον ἄτιμος, ἔπειτα ἐξ αὐτοῦ τὸ ἄτιμία· οὕτω καὶ τὰ εἰς ἰα σύνθετα γιγνόμενα ἐκ τῶν εἰς τος ῥηματικῶν συνθέτων. (πρβ. §. 218, Β', σημ.)

Β'. Εἰς τὰ πλεῖστα σύνθετα ὀνόματα, τῶν ὁποίων τὸ δεύτερον μέρος εἶναι ὄνομα ἀμετάβλητον, ἢ γενόμενον ἐξ ἄλλου ὀνόματος, λαμβάνει τὸ σύνθετον μόνον τὸ κατηγορούμενον ἢ τὴν αἰτιατικὴν τοῦ ῥήματος τῆς προτάσεως, ἥτις ὑπόκειται βάσις εἰς τὴν ὀνομασίαν τοῦ ὅλου· οἷον δεισιδαίμων (ἐκ τοῦ δεῖσαι καὶ δαίμων), ὁ φοβούμενος τοὺς θεοὺς· ἄπαις ὁ μὴ ἔχων τέκνα· μακρόχειρ, ὁ μίαν χεῖρα μακρὰν ἔχων κτλ. καὶ μὲ ἄλλην κατάληξιν κλίσεως· τρεχέδειπνος, ὁ τρέχων εἰς τὰ δεῖπνα· εὐθύδικος καὶ εὐθυδίκης ὁ δικάζων εὐθέως· ἄτιμος, ὁ στερηθεὶς τὴν τιμὴν κακοήθης· φιλοχρήματος κτλ.

Γ'. Τὰ εἰς υς τριτόκλιτα ἐπίθετα ἀποτελοῦντα δεύτερον συνθετικόν μέρος κατάληγουσιν ἐνίοτε εἰς ης ὀξυτονούμενον ἢ δὺς ἀηδής· βαρὺς ἀβαρής.

Δ'. Ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ ἐκ συνδρομῆς ῥήματος σύνθετα ὀνόματα τὸ μὲν ῥῆμα γίνεται δεύτερον μέρος καὶ λαμβάνει ὀνομαστικὴν κατάληξιν, τὸ δὲ πρῶτον μέρος σημαίνει τὸ ἀντικείμενον τῆς πράξεως ἢ τὴν ἐκ τρίτου τοῦ ῥήματος· οἷον ἐργολάβος, ὅς τις ἀναλαμβάνει ἔργον· ἵπποτρόφος, ὁ τρέφων ἵππους. Ἡ κατάληξις ος εἶναι συνθησάτῃ εἰς τὰς τοιαύτας συνθέσεις· ἀλλ' ἐκτὸς ταύτης εἶναι ης καὶ ας πρωτοκλίτων οὐ-

σιαστικῶν· οἷον μυροπώλης, τριηράρχης, ὀρνιθοθήρας, νομοθέτης· καὶ ἡς ἐπιθέτων πεμποτοκλίων, οἷον εὐμαθής, ἐς·

Σημ. Τὰ ἐκ τοῦ ἄρχω, ὡς δευτέρου συνθετικοῦ, παραγόμενα ὀνόματα λήγουσι εἰς ος καὶ ἡς τριηράρχος καὶ τριηράρχης· οἱ δόκιμοι ὅμως συγγραφεῖς (Θουκυδίδης καὶ Ξενοφῶν) μεταχειρίζονται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς τὴν εἰς ος.

ε. Ἐκ δὲ τούτων τῶν συνθέτων ὀνομάτων παράγονται πάλιν ἄλλα· οἷον ἀτιμία, δεισιδαιμονία, νομοθεσία, νομοθετικὸς κτλ. καὶ ἐπομένως τὰ ἀνωτέρω (§. 229. β')· ρηθέντα, ἱπποτροφέω, νομοθετέω κτλ.

§. 231. Ἐκ τῶν μεταβολῶν, αἱ ὁποῖαι συμβαίνουσιν ἐνίοτε εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῶν συνθέτων, ἀξιοσημείωτος εἶναι μάλιστα, ὅτι αἱ ἀπὸ βραχέος α ἢ ε ἢ ο ἀρχόμεναι λέξεις τρέπουσιν αὐτὰ εἰς η ἢ ω, πλὴν τῶν ἐκ προθέσεων ἀπλῶς συντεθεμένων ῥημάτων (§. 229. α). Τὰ δὲ ἐκ τούτων παράγωγα ὀνόματα καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν ῥήματα (§. 229. β'.) δέχονται τὴν μεταβολὴν ταύτην· οἷον ὑπήκοος ἐκ τοῦ ὑπακούω· κατήγορος, κατηγορέω (ἐκ τῆς κατὰ καὶ ἀγορά ἀγορεύω)· εὐήμερος ἐκ τοῦ ἀνεμος· δυσήλατος ἐκ τοῦ ἐλάινω· ἀνώμοτος ἐκ τοῦ ὅνυμι· ἀνώνυμος, εὐώνυμος ἐκ τοῦ ὄνομα (ἀρχ. ὄνυμα). (πρβ. καὶ §. 242).

§. 232. Τὰ σύνθετα ἀναδιβάλλουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς προπαραληγουσῆς· οἷον φιλόθεος, φιλότεκνος, σύνοδος· ἐὰν δὲ ᾖναι δισύλλαβον, ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς· οἷον ἄπαις. Αἱ δὲ μὴ συντιθέμεναι λέξεις, ἀλλ' ἐκ συνθέτων παραγόμεναι, ἀκολουθοῦσι τὴν ἀναλογίαν τῆς καταλήψεως τῶν· οἷον συλλογὴ, προσφορά, ἐκ τοῦ συλλέγω, προσφέρω· οὕτω καὶ ἐκ τοῦ ἀδικος ἀδικεῖν, ἀδικητικὸς· ἀλλ' ἐὰν ταῦτα λάβωσι δευτέραν σύνθεσιν, ἀναδιβάλλουσι τὸν τόνον, οἷον ἀπροσδόκητος.

Σημ. Σύνθετα ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος ἐνεργητικοῦ, λήγοντα εἰς ος (ὄχι τος ἢ νος), παροξύνονται μὲν, ὅταν σημαίνωσιν ἐνέργειαν, προπαροξύνονται δὲ, ὅταν πάθος· οἷον λιθοβόλος, ὁ ῥίπτων λίθους· λιθόβολος δὲ, ὁ πετροβολούμενος ἢ πετροβοληθεὶς· καὶ ὁ μὲν Ὀρέστης εἶναι μητροκτόνος· τὰ δὲ παῖδια τῆς Μηδείας μητροκτόνοι· λεπτογράφος, ὁ γράφων λεπτά· λεπτόγραφος, ὁ γράφων λεπτά· λεπτόγραφος, ὁ λεπτῶς γραμμένος. Ἀμφίβολος δ' εἶναι ὁ τוניσμός τῆς λέξεως φιλόλογος (φιλόλογος). Ἀλλ' ὅταν ἡ παραλήγουσα εἶναι μακρὰ, ὁ τόνος τίθεται ἐπὶ τῆς ληγούσης, καὶ τὰ ὀνόματα σημαίνουναι μόνον ἐνέργειαν· οἷον ψυχοπομπός, ἱπποδοσκός, ὁδηγός, παιδαγωγός, ἀργυραμοιβός κτλ.

Περὶ τῶν ψιλουμένων ἢ δασυνομένων.

§. 233. Εἰς τὰ ἐν §. 67 ρηθέντα προσθέτομεν τὰ ἐξῆς.

α. Τὸ πνεῦμα τῆς ὀνομαστικῆς φυλάττουσι καὶ αἱ ἄλλαι πτώσεις· οἷον ἄνθρωπος, ἀνθρώπου· ἅγιος, ἁγίου·

β'. Τὸ πνεῦμα τοῦ ἐνεστώτος φυλάττουσι καὶ οἱ ἄλλοι χρόνοι· οἷον ἀγιάζω, ἡγιάζον, ἡγίακά, ἡγιάσω, πλὴν τοῦ ἔχω, τοῦ ὁποῖου ὁ Μέλλων δασύνεται ἔξω (§. 181, Σημ. γ').

γ'. Τὰ παράγωγα φυλάττουσι τὸ πνεῦμα τῶν πρωτοτύπων· οἷον ἀκούω, ἀκουστός· ἀγνός ἀγνίζω.

§. 234. Τὸ ρ εἰς ἀρχὴν λέξεως δασύνεται· οἷον ῥῆμα· ὅταν δὲ εἶναι

δύω, τὸ μὲν πρῶτον φιλοῦται, τὸ δὲ δεύτερον δασύνεται, ἄρρητος (§. 184. α.). φιλοῦται δὲ καὶ τὸ ἀρκτικὸν ρ, ἐὰν καὶ ἡ δευτέρα συλλαβὴ ἀρχηται ἀπὸ ρ, οἷον Ῥάριος, (ὁ κάτοικος τοῦ παρὰ τῇ Ἐλευσίνι πεδίου).

Φιλούμενα.

§. 235. α. Τὸ στερητικὸν ἢ ἐπιτακτικὸν α φιλοῦται· οἷον ἀθάνατος, ἀχανής, πλὴν τοῦ ᾄδης (ἐκ τοῦ ἀ-ιδεῖν ὁ μὴ ὀρώμενος) καὶ ἄλυσις. (ἀ-λύειν).

β'. Ἡ συλλαβικὴ αὔξησις τῶν ῥημάτων φιλοῦται· οἷον ἔγραφον, ἔγραψα, πλὴν τοῦ ἔστακα·

γ'. Τὸ πλεονάζον ε εἰς μὲν τὰς φιλουμένας λέξεις φιλοῦται· οἷον εἰ-κοσιν ἐείκοσιν· εἰς δὲ τὰς δασυνομένας δασύνεται· ὄρω, ἐώρων.

δ'. Πᾶσα λέξις ἀρχομένη ἀπὸ φωνήεντος, ἐὰν δὲν ᾗται ἐκ τῶν ἐφεξῆς δασυνομένων, φιλοῦται.

Δασυνόμενα.

§. 236. α. Πᾶσα λέξις ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ υ·

β'. Πᾶν ἄρθρον ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενον, ὁ, ἡ, αἰ, οἰ·

γ'. Τὰ ἀριθμητικά, εἰς, ἐξ ἑπτὰ, ἑκατὸν, καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν ἑνδεκα, ἐπτακόσια κτλ.

δ'. Αἱ πληθυντικαὶ ἀντωνυμίαι τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου ἡμεῖς, ὑμεῖς κτλ. καὶ αἱ ἐνικαὶ τοῦ τρίτου, οὗ, οἱ, ἐ, καὶ αἱ ἐπ' αὐτῶν, ἡμέτερος, ἑαυτοῦ κτλ.

ε. Αἱ δεικτικά, οὗτος, αὕτη·

ς'. Τὰ κατ' ἀφαίρεσιν φιλοῦ συμφώνου γινόμενα ἀναφορικά, ὅσος, οἷος· ἡλικίος, θς κτλ. ἐκ τῶν τόσος, τοῖος, πηλίκος, τος κτλ. οὕτως ἐκ τοῦ τού-των· ὅθεν ἐκ τοῦ πόθεν κτλ. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐὰν εἰς τὰ δεικτικά προσ-τεθῇ ἄλλο ο, φιλοῦται καὶ τοῦτο· ὁπόθεν, ὅπου, ὁπότε κλ.

ζ'. Τὰ ἀθροιστικά, ἅμα, ἅπας. Τὸ δὲ ἀθρόος ἔγραφεν ἤδη ὁ Θουκυδίδης ἀθρόος· πρβ. §. 228. σημ. β'

Κατάλογος τῶν δασυνομένων.

ἄβρα	ἄλις	ἀπαλός	ἀψίς
ἄβρως	ἄλς	ἄπαξ	Ἐβραῖος
ἄγνως	ἀλίζω	ἀπλοῦς	ἔδνος γ)
ἄγιος	Ἀλικαρνασσός	ἄπτομαι	ἔδος
ἄδης	ἀλίσκω	ἄρμα	ἔδρα
ἄδρως	ἄλλομαι	ἀρμόζω	ἐδοῦμαι
ἄζομαι	ἄλυσις (;)	ἀρπάζω	ἔζομαι
αἶμα	ἁμαρτάνω	ἄρκυς (;)	εἰλύω
αἰρῶ	ἁμιλλα	ἄτερος	εἶμα
Αἶμος	ἁμυα	ἄφη ἢ ἀφή α)	εἰμαρμένη
αἰμύλος	ἁμῖς	ἄψα β)	εἰρκτή
ἔλας	ἀνδάνω	ἀψίκορος	εἶω

εἰως	ἔρσι(ἀλλεῖλα-ἔρση) ἡνία	ιμάς
Ἐκάβη	ἔστιω	ἡπαρ
ἐκάς	ἐταῖρος, ἕτερος	Ἡρα
ἐκαστος	ἔτοιμος	Ἡρακλῆς
ἐκάτερος	εὖρω	Ἡρόφιλος
ἐκάτη	εὐρίσκω	Ἡρώδης
ἐκών	ἐσθός	Ἡρωδιανός
Ἑλένη	ἔψω	ἦρος
Ἑλλενος	ἐώρα	Ἡσίοδος
Ἑλλην	ἔωλος	ἦσσαν
Ἑλλησποντος	ἔως	ἦσυχος
Ἑλικών	Ἡφαιστος	Ἡσύχιος
ἑλιξ	ἦβη	ἡτῶμαι
ἐλίσσω	ἦβός	Ἡφαιστῖον
ἐλκύω	ἡγοῦμαι	ἰδρύω
ἐλκω	ἡδομαι	ἰέραξ
ἐλμινς	ἡδύνω	ἱερὸς
ἔλος	ἡδύς	ἱήμι
ἔνος	ἡκιστα	ἱκανός
ἐορτή	ἡκω	ἱκάνω
ἐπομαι	ἡλικία	ἱκετεύω
ἔρκος	ἡλιος	ἱκέτης
ἐρμηνεύω	ἡμέρα	ἱκνοῦμαι
Ἑρμῆς	ἡμισυ	ἱλαρός
ἐρπω	ἡμων	ἱλεως

Ὁρθογραφία.

§. 237. Ὁρθογραφία μὲν ἐν γένει εἶναι ἡ ὀρθή γραφή πάσης λέξεως μὲ τὰ ἀπαιτούμενα γράμματα, καὶ τόνους, καὶ πνεύματα, ὅταν ἐπιδέχῃται· ἰδιαίτερος δὲ εἶναι ἡ πάσης λέξεως κατάλληλος γραφή διὰ φωνηέντων ἢ δι' αὐθόγγων, καθὼς ἀπαιτεῖ ἐκάστης ἡ διατύπωσις καὶ ἡ ἐτυμολογία. Οἱ τύποι τῶν κλίσεων τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων καὶ μετοχῶν θεωροῦνται ὡς γενικοὶ κανόνες τῶν καταλήξεων καὶ πολλῶν παραλήξεων τῶν ὁμοειδῶν ὀνομάτων, ῥημάτων καὶ μετοχῶν. Ἐκ τοῦ ἐτυμολογικοῦ μέρους πορίζονται καὶ οἱ κανόνες τῶν παραγωγικῶν καταλήξεων καὶ παραλήξεων. Ἀλλὰ πρὸς ἀσκήσιν τῶν πρωτοπειρῶν συνάζομεν ἐνταῦθα τοὺς ἀναγκαιοτέρους κανόνας ἐκ τῶν σποράδην ἐκεῖ εἰρημένων, τοὺς ὁποίους εἶναι καλὸν νὰ ἀπομνημονεύσωσιν· ἔπειτα ἀποδίδομεν καὶ μερικωτέρους, τοὺς ὁποίους ἐμποροῦν νὰ μελετῶσι καὶ χωρὶς ἀποστηθίσεως.

Κανόνες Ὁρθογραφικοί.

§. 238. Τὸ α τῆς ὀνομαστικῆς (ἐπομένως καὶ τὸ ὁμόχρονον τῆς αἰτιατικῆς καὶ κλητικῆς) ἐκ τῶν θηλυκῶν τῆς πρώτης κλίσεως ἔχουσι μακρόν.

ά. Τὰ ἐπίθετα, ὅσων τὸ ἀρσενικὸν εἶναι δευτερόκλιτον· οἷον ἄγιος, ἄγία, δίκαιος δικαία· ἐξαιροῦνται τὸ πέπειρος πέπειρα καὶ τὰ πάσχοντα κυρίαν συναίρεσιν· οἷον χίος-χίος-χίᾱ.

β'. Τὰ εἰς ια παροξύτονα (παραγόμενα ἐκ τῶν εἰς ος. ης, ων, ἐπιθέτων ἢ ὀνομάτων), κακὸς κακία, εὐτυχὴς εὐτυχία, ἡγεμὼν ἡγεμονία.

γ'. Τὰ εἰς εἰα δισύλλαβα καὶ τὰ εἰα παραγόμενα ἐκ ῥημάτων εἰς κύω λεγόντων· οἷον μνεῖα, βασιλεία (ἐκ τοῦ βασιλεύω).

δ'. Πάντα τὰ ὀξύτονα· οἷον χαρά, λαλιά.

ε. Τὰ εἰς ρα δισύλλαβα παραλήγοντα εἰς φωνῆεν· οἷον ὠρᾱ, πῆρᾱ, ἔδρᾱ (διὸ καὶ ἐνέδρᾱ οὐχὶ ἐνεδρα) θήρᾱ πλὴν τοῦ πρῶρᾱ, χύτρᾱ, σφῦρᾱ.

ς'. Τὰ εἰς οα καὶ εα παροξύτονα· οἷον χροῖᾱ, πόᾱ, μηλέᾱ, Τεγέᾱ.

ζ'. Τὰ εἰς αἰα ὑπερδισύλλαβα οἷον ἐλαῖᾱ, κεραῖᾱ· ἐξαιροῦνται πόλεων τινων ὀνόματα· οἷον, Φώκαια, Πλάταια.

§. 239. Ἐχουσι δὲ τὸ α βραχύ.

ά. Ὅσα θηλυκὰ ἐπίθετα ἔχουσι τὸ ἀρσενικὸν τριτόκλιτον, οἷον, πᾶς, πᾶσα,

β'. Ὅσα δισύλλαβα καταλήγουσιν εἰς αια· οἷον μαῖᾱ, γραῖᾱ.

γ'. Τὰ εἰς εἰα προσηγορικά, γινόμενα ἀπὸ τῶν εἰς εὖς προσηγορικῶν οἷον ἱερεὺς, ἱερεῖᾱ, Ἀλεξανδρεὺς Ἀλεξάνδρειᾱ.

δ'. Τὰ εἰς εἰα ἀφρημένα γινόμενα ἀπὸ τῶν εἰς ης τριτοκλίτων ἐπιθέτων· οἷον εὐγενὴς εὐγένειᾱ.

ε. Τὰ εἰς οἰα ἀφρημένα, γινόμενα ἀπὸ τῶν εἰς οος-ους ἐπιθέτων εὖνος εὐνοὺς εὐνοῖᾱ.

ς'. Τὰ εἰς υἰα οὐσιαστικά· οἷον μυῖα ἔτι δὲ καὶ τὰ ὀξύτονα· οἷον ὄργυιᾱ, ἀργυῖᾱ.

ζ'. Πάντα τὰ ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ τρέποντα τὸ α εἰς η (§. πρὸς. §. 9)· οἷον μοῦσᾱ, θάλασσᾱ.

ή. Τὰ εἰς ῥα δισύλλαβα παραλήγοντα εἰς δίφθογγον· οἷον σφαῖρα, πεῖρα· ἐξαιροῦνται τὰ Αἰθρᾱ, Φαίδρᾱ, αὖρᾱ, λαύρᾱ, σαύρᾱ.

θ'. Τὰ εἰς τρια καὶ τειρα· γινόμενα ἀπὸ τῶν εἰς της καὶ τηρ, καὶ πάντα τὰ προπαροξύτονα· οἷον, ποιητὴς, ποιήτριᾱ, σωτὴρ, σώτειρᾱ, τράπεζα θάλασσᾱ.

§. 240. Ἐκ πολλῶν τῶν ἐν §. 238 βλέπομεν καὶ τίνα τῶν εἰς ια γράφονται μὲ ι (§. 238. β'). τίνα μὲ ει (§. 238. γ' καὶ 236. γ—δ) καὶ τίνα μὲ οι (§. 238. ε.)· ὡσαύτως γράφονται διὰ τοῦ ει καὶ τὰ εἰς υς ἀρσενικῶν ἐπιθέτων εἰς εἰα λήγοντα θηλυκὰ· οἷον ὀξύς ὀξεῖᾱ· ἡδὺς ἡδεῖᾱ·

ά. Τὰ εἰς ας λήγοντα οὐδέτερα ἢ θηλυκὰ βραχὺ τὸ α ἔχουσι κρέας, πασάς.

β'. Τὰ εἰς δίχρονον λήγοντα οὐδέτερα βραχὺ τοῦτο ἔχουσι μέλι, ὕδῃ, ξύλᾱ.

γ'. Αἱ καταλήξεις τῶν τριτοκλίτων α, ι, ας εἶναι βραχεῖαι

β'. Τὰ εἰς ιαs ἀρσενικά· ὑπερδισύλλαβα· ἐτησίαις, ταμίαις, κοχλίαις, πλὴν τοῦ Αἰνείαις, Αὐγείαις, Ἑρμείαις, παρειαίς διὰ τῆς ει, καὶ Περσούαις διὰ τοῦ υ'.

γ'. Τὰ εἰς ιοs κύρια· οἷον Δημήτριος, Εὐγένιος, πλὴν τοῦ Ἡράκλειος, Βασίλειος, Ἄρσιος, Δαρείος.

δ'. Τὰ εἰς ιοs ὀξύτονα, παροξύτονα ἢ προπαροξύτονα· ἄξιος, μέτριος. Θαλάσσιος, οὐράνιος, πλὴν τοῦ ἀφνειός, Ἀλφειός διὰ τῆς ει, καὶ κολοῖος, παντοῖος, ἄλλοῖος διὰ τῆς οι.

ε'. Τὰ εἰς ιον οὐδέτερα· δισύλλαβα ἢ ὑπερδισύλλαβα· βιβλίον, γραμματίον· ἐξαιροῦνται τὰ (§. 210. α.) καὶ πλοῖον διὰ τοῦ οι, ἀγγεῖον διὰ τοῦ ει καὶ δάκρυον, δίκτυον, ἔμπυον, κάρυον, κρόμμυον, κρήνην, σίκυον διὰ τοῦ υ'.

ς'. Τὰ εἰς ικος ὀξύτονα· μουσικός, πλὴν τοῦ Εὐδοσεικός, Δεκελεικός, Δαρεικός διὰ τῆς ει· θηλυκός, λιθυκός, ἀλυκός διὰ τοῦ υ'.

ζ'. Τὰ εἰς ιμος παροξύτονα· ὠφέλιμος, χρήσιμος, πλὴν τοῦ ἔρημος διὰ τοῦ η, ἔτοιμος διὰ τῆς οι, ἔτμος διὰ τοῦ υ καὶ τῶν ἀπ' αὐτὰ συνθέτων, τὰ ὅποια φυλάττουσι τὴν παραλήγουσαν τοῦ ἀπλοῦ.

η'. Τὰ εἰς ιλος παροξύτονα ποικίλος.

θ'. Τὰ εἰς ινος ὀξύτονα καὶ βαρύτονα, χειμερινός, σπίνος, ἐχίνος, κόφινος, Κωνσταντίνος, Ἀκραγαντίνος, πλὴν τοῦ εὐφρόσυνος, λάγυνος διὰ τοῦ υ, καὶ πλὴν τινων παρωνύμων, ὡς φωτεινός, σκοτεινός, ἐλεεινός· ἔχουσι δὲ τὰ εἰς ινος τὸ ι μακρὸν πλὴν τῶν καρκίνος καὶ πίνος.

ι'. Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς οs ἢ ηs κυρίων παραγόμενα θηλυκά· εἰς ινη καὶ τὰ μὴ φανεράν ἔχοντα τὴν παραγωγὴν· οἷον Ἀδραστος Ἀδραστίνη, Αἰήτης Αἰητίνη, Ἀζίνη, πλὴν τοῦ κορύνη, τορύνη διὰ τοῦ υ' σελήνη, εἰρήνη διὰ τοῦ η'.

ια'. Τὰ εἰς ινον οὐδέτερα· σέλινον, κύμινον, πλὴν τοῦ σίγυνον διὰ τοῦ υ, καὶ σκαληνόν, κάρηνον διὰ τοῦ η'.

ιβ'. Τὰ εἰς ινθος, ιστος καὶ ισθος ὑπερδισύλλαβα. Κόρινθος, ὑάκινθος, οἷστος, ὄλισθος.

ιγ'. Τὰ εἰς ιστρος καὶ ιστρον· Ἰστρος, ἄγκιστρον, πλὴν τοῦ οἷστρος.

ιδ'. Τὰ εἰς ιτη καὶ ιφη θηλυκά καὶ τὰ εἰς ιχος ὑπερδισύλλαβα· Ἀφροδίτη, ἀγρίφη, δολιχός, μείλιχος, τάριχος· πλὴν τοῦ ἥσυχος διὰ τοῦ υ.

Παραλήγουσα ει.

§. 248. α. Τὰ εἰς εια προπαροξύτονα θηλυκά· οἷον ὠφέλεια, πλὴν τῶν εἰς μνία, στρία, τρία· πολύμνια, ὀρχήστρια, μαθήτρια.

β'. Τὰ εἰς ειρος προπαροξύτονα ῥηματικά· πέττω πέπειρος, μάττω μάγειρος.

Παραλήγουσα ο.

§. 248. α. Τὰ εἰς οκη, οπη, οχη· ἰστοδόκη, Καλλιόπη, μολόχη,

πλὴν τοῦ ἀκωκῆ, ἰωκῆ, ἀνακωχῆ, ἀγρώπη, Εὐρώπη, κερκώπη, περιωπῆ, Σινώπη, σιωπῆ διὰ τοῦ ω.

β'. Τὰ εἰς ο πο ς, ο φ ο ς· ὀπὸς, ζόφος, ἀλλὰ κωφός.

γ'. Τὰ εἰς ο σ σ ο ς καὶ ο σ τ ο ς· μολοσσός, κολοσσός, πολλοσσός, ἑκατοσσός, ἀλλὰ κρωσσός.

δ'. Τὰ εἰς ο ρ ο ς προπαροξύτονα οἷον βόρβορος, ἐγρήγορος.

ε'. Τὰ εἰς ο θ ε ν ἐπιρρήματα παραγόμενα ἐξ ὀνομάτων κυκλόθεν, οὐρανόθεν, πλὴν τοῦ ἐτέρωθεν, ἑκατέρωθεν, ἀμφοτέρωθεν, πόρρωθεν.

ς'. Τὰ εἰς ο ε ι ς ἐπίθετα, ὅταν ἔχωσι τὴν πρὸ τοῦ ο συλλαβὴν βραχεῖαν· σκιδεῖς, ἀνεμείεις· ὅταν δὲ μακράν, διὰ τοῦ ω· οἷον κητώεις, ὑτώεις.

Παραλήγουσα υ.

§. 250. α'. Τὰ εἰς υ ζ α, υ λ λ α, υ η, υ λ η· κόρυζα, Πρίσκυλλα, ψύλλα, ἀψύη, κοτύλη, πλὴν τοῦ ἀπειλή, ὠτειλή διὰ τῆς ε ι, καὶ ῥίζα, σχίζα, κονίλη, ἄμιλλα διὰ τοῦ ι·

β'. Τὰ εἰς υ λ ο ς, υ ρ ο ς, υ μ β ο ς, υ κ ο ς βαρύτονα· στωμύλος, κόνδυλος, ἄργυρος, κόρυμβος, κώρυκος, πλὴν τοῦ ναυτίλος, ποικίλος, Τρώϊλος, ὅμιλος, Κύριλλος, διὰ τοῦ ι· κάμηλος, κάπηλος, βέβηλος, σίδηρος, Φάληρος, πίθηκος διὰ τοῦ η.

γ'. Τὰ εἰς υ μ ο ς ὀξύτονα· θυμός. πλὴν τοῦ λοιμός, κυδοιμός διὰ τῆς ο ι· λιμός, σιμός, φιμός διὰ τοῦ ι, καὶ κημός διὰ τοῦ η.

δ'. Τὰ εἰς υ ρ α βαρύτονα· λύρα, πλὴν τοῦ μοῖρα διὰ τῆς ο ι, πεῖρα διὰ τῆς ε ι. πῆρα, χῆρα διὰ τοῦ η, Κίρρα διὰ τοῦ ι.

Παραλήγουσα ω.

§. 251. α'. Τὰ εἰς ω γ ο ς, ω λ ο ς, ω μ ο ς ἀγωγός, φειδωλός, ξωλός, ὤμος. βωμός, πλὴν τοῦ ὀβολός, θολός, αἰολός καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ βάλλω ἑκατηβόλος·

β'. Τὰ εἰς ω ν α ὑπερδισύλλαβα, [Ματρῶνα·]

γ'. Τὰ εἰς ω ν η βαρύτονα· κορώνη, ῥαστώνη, πλὴν τοῦ περόνη, βελόνη, ἀγχόνη, σφενδόνη, ἀκόνη, ὀθόνη, εὐφρόνη, καὶ πλὴν τῶν κυρίων Σωφρόνη, Σολομόνη καὶ πλὴν τῶν ῥηματικῶν ἡδονή, μονή, χαρμονή κτλ.

δ'. Τὰ εἰς ω μ η βαρύτονα· ἰθώμη, Σαλώμη·

ε'. Τὰ εἰς ω ν ο ς· Τιθωνός·

ς'. Τὰ εἰς ω ν α ξ· χειρῶναξ, ἱππῶναξ·

ζ'. Τὰ εἰς ω ρ α βαρύτονα· πρῶρα, χῶρα.

η'. Τὰ εἰς ω ρ ο ς· χῶρος, τιμωρός.

Σημ. Ἡ συχνὴ ἐφαρμογὴ τῶν κανόνων τούτων καὶ τῶν περὶ πνευμάτων καὶ τόνων, καὶ ἡ μελέτη ὅλου τοῦ τρίτου βιβλίου θέλουν ἀσχῆσαι τὸν νέον νὰ ὀρθογραφῇ καὶ νὰ ἀποφεύγῃ τὸν βαρβαρισμὸν, ὅστις εἶναι παράβασις τῶν ὀρθογραφικῶν κανόνων.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ.

Εἰσαγωγή.

§. 252. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ εἶναι τέχνη τοῦ σχηματισμοῦ τῶν λέξεων, καὶ τῆς καταλλήλου αὐτῶν χρήσεως εἰς τὸ νὰ ἀποτελῇται λόγος.

Διπλοῦν εἶναι λοιπὸν τὸ ἔργον τῆς ἀ.) διδάσκει τοὺς τύπους τῶν λέξεων, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ ὕλη τῆς γλώσσης· β.) διδίδει κανόνας πῶς νὰ συμπλέκωμεν τὰς λέξεις διὰ νὰ παριστάνωμεν ὀρθῶς τὰ διανοήματά μας λέγοντες ἢ γράφοντες, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ εἶδος τῆς.

Σημ. Ἡ γραμματικὴ τῆς τῶν προπατόρων μας γλώσσης λαμβάνει τοὺς κανόνας ἀπὸ τὰ σωθέντα εἰς ἡμᾶς συγγράμματά των· διὰ τοῦτο καὶ τύποι ὀρθῶς σχηματιζόμενοι καὶ συντάξεις κατάλληλοι πρέπει νὰ ἐκλαμβάνωνται ὅσοι ἀπαντῶνται εἰς ἐκείνους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Σοφῶς εἶπεν ὁ Θεόδωρος Γαζής (Γραμματ. σελ. 241' ἐκδ. Venet. 1781.), ὅτι «τὸ ὀρθὸν ἐν τοῖς παρ' ἐνδοξότεροις τῶν λογίων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγόμενοις· ἐκ τούτων γὰρ καὶ περὶ τούτων ἡ γραμματικὴ θεωρία καὶ μέθοδος.» Ἐνδοξοὶ δὲ συγγραφεῖς πρέπει νὰ ἐκλαμβάνωνται ὅσοι ἤχησαν εἰς τὴν χρυσὴν ἐποχὴν τῆς Ἑλλάδος, ἥγουν ἕως τῶν χρόνων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἢ καὶ μικρὸν κατωτέρω. Ὀλιγώτατοι δὲ καὶ ἐκ τῶν μετὰ Χριστὸν ἀχμασάντων, καὶ ἐξαιρέτως ὁ προσφύεστατος καὶ ἀγχινούστατος γράψας Λουκιανός.

Τὰ περὶ σχηματισμοῦ καὶ κλίσεως καὶ ὀρθογραφίας τῶν λέξεων εἵπαμεν εἰς τὰ πρὸ τούτου τρία βιβλία, τὰ ὁποῖα κυρίως ἀποτελοῦσι τὸ πρῶτον μέρος τῆς γραμματικῆς· λοιπὸν δὲ εἶναι νὰ διαλάβωμεν καὶ περὶ τοῦ δευτέρου, ἥγουν περὶ συντάξεως τῶν λέξεων.

§. 253. Σύνταξις λέγεται ἡ κατάλληλος τῶν μερῶν τοῦ λόγου συνέκθεσις διὰ νὰ φανερόνῃ τέλειον νόημα ἢ λόγον. Διότι λόγος εἶναι ἡ ἐκφραζομένη ἢ γραφομένη ἐντελής διάνοια τοῦ ἀνθρώπου· οἷον ὁ φιλόσοφος Σωκράτης διδάσκει τοὺς νέους τὴν ἀρετὴν. Ἐὰν εἰς τὸ παράδειγμα τοῦτο δὲν συνεξετίθεντο καταλλήλως αἱ ὀκτὼ λέξεις (ὁ, φιλόσοφος, Σωκράτης, διδάσκει, τοὺς, νέους, τὴν ἀρετὴν), ἀλλ' ἐγράφοντο. Π. χ. «ὁ σοφὸς Σωκράτης διδάσκουσι πῶς νέοι ἢ ἀρετὴ,» οὔτε σύνταξις ἦτο, οὔτε λόγον ἀπετέλει ἡ συσώρευσις αὕτη τῶν λέξεων. Ἀνάγκη εἶναι λοιπὸν νὰ συμφωνῇ τὸ ἐπίθετον σοφός μετ' τὸ οὐσιαστικὸν Σωκράτης κατὰ γένος, πτώσιν καὶ ἀριθμὸν· καὶ πάλιν ἡ ὀνομαστικὴ, ὁ σοφός Σωκράτης, μετ' τὸ ῥῆμα, διδάσκει, κατὰ πρόσωπον καὶ ἀριθμὸν.

Ἡ ὀνομαστικὴ μετὰ τοῦ ῥήματος·

§. 254. Τὰ οὐσιωδέστερα μέρη τοῦ λόγου εἶναι ἡ ὀνομαστικὴ ὀνόμα-

τος ἢ ἀντωνυμίας καὶ τὸ ῥῆμα· διότι χωρὶς μὲν τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ λόγου ἐμπορεῖ νὰ γείνη λόγος· οἷον ὁ Σωκράτης διδάσκει· ἔστι θεός· χωρὶς δὲ τούτων, οὐδέποτε. Ἀπασαι δ' αἱ ἄλλαι λέξεις εἰς τὸν λόγον συντείνουν· ἢ εἰς τὸ νὰ προσδιορίζωσι τὴν μίαν ἐκ τούτων τῶν δύο ἢ καὶ ἀλλήλας. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ῥῆμα σημαίνει μίαν ιδιότητα οἰανδήποτε ἀποδιδομένην εἰς τὸ ὑποκείμενον, διὰ τοῦτο ὀρθότερον λέγομεν ὅτι ὁ ἀπλούστατος τῶν λόγων ἦτοι ἡ πρότασις σύγκειται ἐκ τριῶν κυρίων μερῶν, ἦτοι τοῦ ὑποκειμένου, τοῦ κατηγορουμένου (ἐπιθέτου ἢ μετοχῆς) καὶ τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος εἰμί, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ δύο τελευταῖα εὐρίσκονται ὡς ἐπιτοπλεῖστον συνηνωμένα εἰς ἓν ῥῆμα οἷον ὁ Σωκράτης διδάσκει = ὁ Σωκράτης ἔστι διδάσκαλος· ἔστι Θεός = ὁ Θεός ἐστίν ὢν·

§. 255. Πάντα λοιπὸν λόγον ὅσονδήποτε, καὶ οἷονδήποτε ἀνάγκη νὰ χωρίσωμεν εἰς τὰς προτάσεις του, ὧν ἐκάστη πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ ἓν ῥῆμα (καὶ μετοχὴν ἀναρθρον ἢ ἀπαρέμφατον), νὰ ἀνεύρωμεν ἔπειτα τὸ ὑποκείμενον ἐνὸς ἐκάστου ῥήματος καὶ τὸ κατηγορούμενον, ἐὰν τοῦτο ᾖ καὶ χωριστὸν ἀπὸ τοῦ συνδετικοῦ, ἔπειτα δὲ νὰ ὀρίσωμεν ἐκάστη τῶν ἄλλων λέξεων, ὁποῖον ἐκ τῶν τριῶν κυρίων μερῶν τῆς προτάσεως καὶ πῶς τὸ προσδιορίζει. Σημαντικώτατος δ' ἐκ τῶν ἄλλων προσδιορισμῶν εἶναι τὸ ἀντικείμενον, ἦτοι πλαγία τις πτώσις, εἰς ἣν μεταβαίνει ἡ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος. — Αἱ δὲ διάφοροι προτάσεις τοῦ λόγου συνδέονται πρὸς ἀλλήλας, ἐὰν δὲν ᾖ καὶ μετοχικαί, ἢ ἀπαρέμφατικαί, διὰ συνδέσμων. ἡ ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν. Μία δὲ καὶ περισσώτεραι προτάσεις συναποτελοῦσι πολλάκις ὅχι εὐθὺς τέλειον λόγον ἀλλὰ ἓν κῶλον· ἐκ δὲ τῶν κῶλων σύγκειται μακρὸς λόγος ἢ ἡ περίοδος, ὅστις πρέπει νὰ ἀποτελῇ πάντοτε καὶ αὐτοτελῇ ἔννοιαν. (§. 502.)

Οἱ ἀρχαιότεροι διδάσκαλοι ἔλεγον τὸ ὑποκείμενον ἐκ πρώτου (εἰς τὸ ῥῆμα), τὸ ῥῆμα ἐκ δευτέρου τὸ κατηγορούμενον (εἰς τὸ εἰμί) ὡς καὶ τὸ ἀντικείμενον, ἐκ τρίτου· τὸ δὲ πῶρῳ ἀντικείμενον, ἐκ τετάρτου. Οἱ νεώτεροι ὁμῶς γραμματικοδιδάσκαλοι συμφῶνως μὲ τοὺς διαλεκτικούς παραδέχθησαν τὰς προσωνυμίας, πρότασις, ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, ἀντικείμενον, ὀνομάσαντες καὶ τὸ ῥῆμα εἶναι σύνδεσμον, ὡς συνδέοντα τὸ κατηγορούμενον μὲ τὸ ὑποκείμενον.

§. 256. Ἡ ὀνομαστικὴ μὲ τὸ ῥῆμα πρέπει νὰ συμφωνῇ ἀναγκαίως κατὰ πρόσωπον καὶ ἀριθμὸν· οἷον, ἐγὼ λέγω· ὁ Σωκράτης διδάσκει, ὅπου βλέπει ὁ μαθητὴς, ὅτι ἐγὼ εἶναι πρώτου προσώπου καὶ λέγω πρώτου προσώπου· ἐγὼ ἀριθμοῦ ἐνικοῦ, λέγω ἀριθμοῦ ἐνικοῦ. Ὡσαύτως εἰς τὸ δεύτερον παράδειγμα ὁ Σωκράτης εἶναι προσώπου τρίτου καὶ ἀριθμοῦ ἐνικοῦ, καθὼς καὶ τὸ ῥῆμα διδάσκει. Ἡ τοῦ ὑποκειμένου πρὸς τὸ ῥῆμά του συμφωνία αὕτη ὀνομάζετο ἀπὸ τοὺς διδασκάλους ἡμῶν *Πρώτη συμφωνία*.

§. 257. Ἀλλὰ τὴν συμφωνίαν ταύτην κατ' ἀριθμὸν παραβαίνουν πολλὰκις τὰ οὐδέτερα πληθυντικὰ, συντασσόμενα μὲ ἐνικὸν ῥῆμα· ἡ δὲ σύνταξις αὕτη λέγεται καταχρηστικῶς Ἀττικὴ, εἰ καὶ εἶναι κοινὴ ἀπάντων τῶν ἀρχαίων συγγραφέων· οἷον τὰ ζῶα τρέχει· τὰ παῖδιά παίζει· Ἀθηναίων κῆρτο τὰ πράγματα, ἀντὶ τρέχουσι κτλ. Ἐξαιρέσεις ὅμως ἀπαιτῶνται πλὴν τοῖς ὀρθογραφικοῖς καὶ τῷ Πλάτῳ, ἐὰν τὸ οὐδέτ. πληθ.

σημαίνει ἐμφυχα ὄντα, παρὰ δὲ τῷ Θουκυδίδῃ καὶ μάλιστα τῷ Ξενοφῶντι καὶ ἐὰν ἄψυχα ὅσον ἐγένοντο ἐκ τῶν ἀνδραπόδων εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τάλαντα (Θουκυδ.)· ἐνταῦθα ἦσαν τὰ Συεννέσιος βασιλεία (Ξενοφ.).

Σημ. Οὕτως εὑρίηται καὶ τὸ ταῦτα μὲ τὴν ἐνικοῦ ἀριθμοῦ μετοχὴν δόξαν ἀντὶ δόξαντα· ὅσον δόξαν ἡμῖν ταῦτα ἐπορευόμεθα· ἰδὲ κή. §. 439 περὶ τῆς ἀπολύτου αἰτιατ. τῆς μετοχῆς.

§. 258. Ἐὰν ἐν ῥῆμα (μάλιστα τὸ ἔστιν, ἦν, γίγνεται) ἦναι ὑποκείμενον πολλῶν ὀνομαστικῶν πληθυντικῶν καὶ μιᾶς ἐνικῆς, αἱ ὁποῖαι τὸ ἀκολουθοῦσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τίθεται ἐνικῶς· ὅσον, ἔστι μένπου καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντές τε καὶ δῆμος, ἔστι δὲ καὶ ἐν αὐτῇ (Πλάτων). Ἀλλ' ἂν ἦτο μόνον τὸ ἄρχοντες, ἐξ ἀνάγκης ἐτίθετο εἰσὶ, διότι εἶναι ἐμφυχον.

§. 259. Ἀλλ' ὅταν πληθυντικαὶ ὀνομαστικαὶ γενῶν διαφόρων κατὰ φωνήν, οὐδετέρων δὲ κατὰ σημασίαν, περιέχωσι καὶ ὀνομαστικὴν μίαν ἢ πλειοτέρας γένους οὐδετέρου, τότε διὰ τὸ πληθυντικὸν τοῦτο οὐδέτερον συντάσσονται μὲ προηγούμενον καὶ ἐπόμενον ῥῆμα (ἔστι, ἦν, γίγνεται, ἔφην) ἀριθμοῦ ἐνικοῦ (§. 257)· ὅσον (§. Πλάτ. Εὐθύδ. σελ. 69.) ἔστι γὰρ ἔμοι γε καὶ βωμοὶ καὶ ἱερὰ οἰκεῖα καὶ πατρῶα καὶ τᾶλλα, ὅσα περ τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις τῶν τοιούτων, — ἵνα γίγνηται αὐτῇ ἀρχαί τε καὶ γάμοι καὶ ὅσα περ κτλ. (ὁ αὐτ. Πολ. Γ'. σελ. 363.). Σκέλη καὶ χεῖρες προσέφην πᾶσι. Ἡ δὲ σύνταξις αὕτη λέγεται σχῆμα Πινδαρικόν.

Σημ. Οὕτω καὶ τὸ Ὀμηρικόν. Γούνατά τε κνήμαί τε πόδες τε — χεῖρες τ' ὄφθαλμοί τε παλάσσετο, ἰλ. Ρ. 386.

§. 260. Ὅταν δύο ἢ πλειότεραι ὀνομαστικαὶ ἀριθμοῦ ἐνικοῦ ἀποδίδονται εἰς ἓν κοινὸν ῥῆμα, ἡ σύνταξις γίνεται κατὰ τοὺς ἐφεξῆς τρόπους·

α. Προηγείται τὸ ῥῆμα εἰς ἐνικὸν ἀριθμὸν· ὅσον (Θουκυδ. Δ'. 29.), Ἐστρατήγει δὲ τῶν νεῶν Ἀριστεύς ὁ Πελλίκου καὶ Καλλικράτης ὁ Καλλίου καὶ Τιμάνωρ ὁ Τιμάνθους· ἐνίοτε ὁμως προηγείται τὸ ῥῆμα καὶ εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν· ὅσον (Ξενοφ. Ἑλλην. Γ. Ι. 4.) προσεχώρησαν δ' αὐτῷ Γοργίων καὶ Γογγύλος, ἀδελφοὶ ὄντες· ἴσως διὰ τὴν ἐπενεχθεῖσαν πληθυντικὴν ὀνομαστικὴν (ἀδελφοὶ ὄντες)·

β'. Προηγούνται αἱ ἐνικαὶ ὀνομαστικαὶ καὶ ἔπεται πληθυντικῶς τὸ ῥῆμα. Τὸ ἐφεξῆς παράδειγμα παριστάνει ἡνωμένην ταύτην τὴν σύνταξιν μετὰ τῆς ἀνωτέρω. Ἐξιοῦσι δ' ἐμοὶ καὶ Πείσωνι ἐπιτυγχάνει Μηλόβιός τε καὶ Μνησιθείδης ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου ἀπιόντες, καὶ καταλαμβάνουσι πρὸς αὐταῖς ταῖς θύραις καὶ ἐρωτῶσι (Λυσ. κατὰ Ἐρατοσθ. §. 2).

γ'. Τίθεται ἐνικῶς τὸ ῥῆμα μετὰ τῶν δύο· ὅσον (Θουκυδ. Β'. 29) Σιτάλκης τε ὁ Τήρεω, Θρακῶν βασιλεὺς, ξύμμαχος ἐγένετο Ἀθηναίους, καὶ Περδίκας ὁ Ἀλεξάνδρου, Μακεδόνων βασιλεὺς.

δ'. Πολλάκις, καὶ ὅταν μία ἐκ τῶν ὀνομαστικῶν εἶναι πληθυντικῶς ἀριθμοῦ, τίθεται τὸ ῥῆμα καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν συμφώνως πρὸς τὴν πλησιεστέρην ἐνικὴν ὀνομαστικὴν. Οἱ παῖδες καὶ τὸ γένος ἅπαν τὸ τοῦ ἐπιорχέσαντος μεγάλους ἀτυχήμασι περιπίπτει (Λυκούργος). Ἀπήγγελλεν ὅτι ἐπαινοῖα αὐτοὺς καὶ Ἀναξίβιος ὁ καύαρχος καὶ οἱ ἄλλοι. (Ξενοφών.)

Σημ. α. Οὕτω τίθεται καὶ ὁ ἐνικός τῆς προστακτικῆς μετὰ πλειόνων κλητικῶν· εἰπέ μοι ὦ Σώκратες τε καὶ Ἰππόκратες, τί ἐν ᾧ ἔχετε; (Πλ. Εἰπέ μοι ὦ Σώκратες καὶ ὑμεῖς οἱ ἄλλοι, πότερον παίζετε ἢ σπουδάζετε; (Πλ.)

Σημ. β'. Τίθεται εἰς ἐνικὸν ἀριθμὸν τὸ ῥῆμα καὶ ἂν εἶναι πλησιέστερον εἰς τὴν πληθυντικὴν ὀνομαστικὴν, ἐπειδὴ ἡ ἐνικὴ ὀνομαστικὴ εἶναι ἐπικρατέστερον ὑποκείμενον οἷον βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διώκων εἰσπίπτει εἰς τὸ στρατόπεδον (Ξεν.). — Βρασίδης καὶ τὸ πλῆθος ἄνω ἐτράπετο βουλόμενος ἐλεῖν τὴν πόλιν. (Θουκ.)

Σημ. γ'. Ἐὰν ἡ δευτέρα ὀνομαστικὴ εἶναι γενικὴ μὲ τὴν μετὰ, ἐπειδὴ ἡ προθεσὶς ἐδῶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸν καὶ, τίθεται τὸ ῥῆμα, εἰ καὶ σπανίως, πληθυντικῶς οἷον (Ξενοφ. Ἑλλην. Α'. 1. 10) Ἀλκιβιάδης μετὰ Μαντιθέου ἀπέδρασαν εἰς Κλαζομενάς. Ἀντὶ τῆς προθέσεως ἀποτελεῖ πολλὰς ὀνομαστικὰς μετοχὴ συντασσομένη με ἀιτιατικὴν οἷον (Λουκιαν. Διάλ.) ἐκείνη (ἡ Ῥέα) παραλαβοῦσα καὶ τοὺς Κορύβαντας... τὴν ἰδὴν περιπολοῦσι.

§. 261. Τὰ *Περὶ ληπτικά*, ἡγουν τὰ εἰς ἐνικὸν ἀριθμὸν σημαίνοντα πλῆθος, συμφωνοῦσι μὲ ῥῆμα πληθυντικὸν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον Π. χ. ὥς φασαν ἡ πλῆθὺς (ὅμ.) τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρου (Θουκυδ. Ε. 60). Μέρους ἀνθρώπων τὸ παράπαν οὐχ' ἡγούνται θεοὺς, οἱ δὲ οὐ φροντίζειν ἡμῶν διανοοῦνται. (Πλάτ.). Ἀνιρέθιστο ἡ πόλις καὶ τὸν Περικλέα ἐν αἰτίᾳ εἶχον (Θουκυδ.).

§. 262. Πολλάκις (εἰς τὰς τραγωδίας μάλιστα) ὁμιλεῖ ἐν πρόσωπον περὶ ἑαυτοῦ πληθυντικῶς· τότε εἰς θηλυκὸν πρόσωπον ἀκολουθοῦσι τὰ πληθυντικά ἐπίθετα ἀρσενικῶς οἷον (Εὐρ. Ἀνδρομ. 355.)

Ἡμεῖς γάρ εἰ σὴν παῖδα φαρμακεύομεν
ἐκόντες, οὐκ ἄκοντες οὐδὲ βάρμιοι
πιτνοῦντες, αὐτοὶ τὴν δίκην ὑφέξομεν.

§. 263. α. Τὸ κατηγορούμενον εἰς τὸ εἶναι (§. 255. καὶ Σημ.) συχνάκις εἶναι οὐδέτερον ἐπίθετον, ἂν καὶ τὸ ὑποκείμενον εἶναι ἀρσενικὸν ἢ θηλυκόν· καὶ ἐνικὸν ἂν καὶ ἐκεῖνο εἶναι πληθυντικόν· ἐννοεῖται δὲ τότε εἰς τὸ ἐπίθετον τὸ οὐσιαστικὸν πρᾶγμα ἢ χρῆμα· οἷον, ἡ ἀρετὴ ἐστὶν ἔπαινετόν· χαλεπὸν ἀκροατῆς ἀσύνητος· χρήματα πορίζειν εὐπορώτατον γυνή (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 236).

β'. Ἐὰν δὲ ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον εἶναι διαφόρου γένους, συμφωνεῖ πολλάκις πρὸς τὸ κατηγορούμενον, ἂν μάλιστα τοῦτο περιέχῃ τὴν κυριωτέραν πλεονεστέραν ἰδέαν· οὕτω γίγνεται καὶ ἂν τὸ μὲν ὑποκείμενον εἶναι πληθυντικὸν οὐδέτερου, τὸ δὲ κατηγορούμενον πληθυντικὸν ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ· οἷον αἱ χορηγαί ἱκανὸν εὐδαιμονίας σημειὸν ἐστὶν (Ἀντιφῶν).—Λόγοι γίγνονται τὸ λειπόμενον (Πλ.). Ἰπόλοισιν ἐστὶν οἱ στρατηγοί. (Δημοσθ.).—Οὗτοι φανερά ἐστι λῶβη τε καὶ διαφορά τῶν συγγιγνομένων (Πλ.).—Οἱ ἀντιλέγοντες ὄχλος ἄλλως καὶ βασκανία κατεφαίνετο (Δημ.).—Οἱ Ἀθηναῖοι ἔκτισαν τὸ γριῶν τούτο, ὅπερ πρότερον Ἑννέα Ὀδοὶ ἐκαλοῦντο (Θουκ.).—Πάντα ταῦτα καχοργαίαι εἰσίν. (Ξενοφ.)

Σημ. Ἐὰν ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον ᾖναι διαφόρου γένους (ὡς καὶ ἀριθμοῦ), τότε συμφωνεῖ ἡ τὰ δῶ ταῦτα συνδέουσα μετοχὴ ὦν (ἢ καλούμενος) συγ-

θέστερον μὲ τὸ κατηγορούμενον καὶ σπανιώτερον μὲ τὸ ὑποκείμενον· οἷον ὑπεξέ-
θεντο τὰς θυγατέρας παιδία θύνα (Δημ.)—λθάνατον ἡ ψυχὴ φαίνε-
ται οὔσα (Πλάτ.).—Τὴν ἡδονὴν διώκετε ὡς ἀγαθὸν ὄν (Πλ.).—Πάντα ὅσα ὑπὸ
ποιητῶν λέγεται διήγησις οὔσα τυγχάνει.

§. 264. Ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ δυνικοῦ ἀριθμοῦ ἢ καὶ αἱ ἐνικαὶ ὀνομαστι-
καὶ δύο συνδεομένων ἐνικῶν ὑποκειμένων φέρονται ἀδιαφόρως ἢ πρὸς
δυνικοῦ ἀριθμοῦ ῥῆμα, ἐὰν θεωρῶνται τὰ δύο ὡς κεχωρισμένα, ἢ πρὸς
πληθυντικόν, ἐὰν τὰ δύο θεωρῶνται ὡς ἡνωμένα. Διὰ δὲ τὸ πρῶτον πρό-
σωπον τοῦ δυνικοῦ μεταχειρίζονται οἱ δόκιμοι συγγραφεῖς πάντοτε τὸ
πρῶτον πρόσωπον τοῦ πληθυντικοῦ, καὶ ὅπου ὑπάρχει ἴδιος τοῦ δυνικοῦ
τύπος, οἷον τῷ ἀδελφῷ αὐτῷ, ὥσπερ ἐγενέσθην, ἄμφω ἄπαι
δε ἐτελευτησάτην. (Ἰσαῖος).—Δῆλον ὅτι δύο ἐστὸν ψυχὰ (Ξεν).
—Οὗτος τί βουλούεσθον ποιεῖν; Οὐδὲν, ἀλλὰ βεβουλεύεμεθα.
—Μίνως καὶ Λυκοῦργος νόμους ἐθέτην (Πλ.).—Νῶ θεασώμεθα
(Ἀριστοφ.).—Δικανικὴ τε καὶ ἰατρικὴ σεμνύνονται (Πλ.).—
Εἰσέλθετε εἰς νεοτιάν γε τὴν ἐμὴν καὶ τοῦνομα ἡμῖν φράσατον
Ἀριστοφ.).—Ὡ Πρωταγόρα τε καὶ Σώκρατες, εἶπετον δὴ μοι τοῦτο τὸ
πρᾶγμα ὃ ὀνομάσατε ἄρτι.

Σημ. α'. Εἰς ῥῆμα πληθυντικοῦ μὲν ἀριθμοῦ, ἀλλὰ περὶ δύο λεγόμενον, δύναται
νὰ ἐπενεγῶσι μετοχαὶ ἢ ἐπίθετα εἰς δυνικὸν ἀριθμόν· ὡς τὰνάπαλιν τὸ μὲν ῥῆμα
δύναται νὰ ᾔναι κατὰ δυνικὸν ἀριθμόν, αἱ δὲ μετοχαὶ ἢ τὰ ἐπίθετα κατὰ πληθυντι-
κόν· οἷον Πάρεσμεν ὡς ἐπιδείξοντε καὶ διδάξοντε. (Πλ.). Οὐκ ἂν
φθάνοιτε τοῦτο πράττοντε (Ἀριστφ.).—Εὐρεταὶ γεγονότε δότε παρά-
δειγμα—Γῆς τε καὶ Οὐρανοῦ παῖδες Ὁκεανός τε καὶ Τηθύς ἐγενέσθην
—Ἐγλασάτην ἄμφω βλέψαντες εἰς ἀλλήλους Πλ.

Σημ. β'. Καὶ δύο ὑποκείμενα, τὰ ὅποια συνδέονται διὰ τοῦ ἢ, δύναται νὰ ἔχω-
σι τὸ ῥῆμα εἰς πληθυντικὸν ἀριθμόν, ἐὰν τὸ ῥῆμα ἀποβίδεται καὶ εἰς τὰ δύο ὁμοῦ.
*Εμελλον ἀπολογήσασθαι Δεωχάρης ἢ Δικαιογέννης. (Ἰσαῖος).

§. 265. Εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς ὀνομαστικῆς μετὰ τοῦ ῥήματος κατὰ
πρόσωπον, ὅταν δύο ἢ τρεῖς ὀνομαστικαὶ εἶναι διαφόρων προσώπων, τὸ
ῥῆμα συμφωνεῖ μὲ τὸ ἐπικρατέστερον· ἐπικρατέστερον δὲ εἶναι τὸ πρῶτον
τοῦ δευτέρου, καὶ τὸ δεύτερον τοῦ τρίτου· οἷον (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α'.
6, 7.). ἐπελάθου, ἄ ποτε ἐγὼ καὶ σὺ ἐλογιζόμεσθ' καὶ (Σοφοκλ. Φιλοκτ.
1285.). Ὅλοισθ' Ἀτρεΐδαι μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ ὁ Ἀαρτίου παῖς καὶ σὺ.
Συμφωνεῖ πολλάκις τὸ ῥῆμα καὶ μὲ τὸ πλησιέστερον· οἷον Σὺ τε Ἕλλην
εἶ καὶ ἡμεῖς. Οὔτε σὺ οὐτ' ἂν ἄλλος οὐδεὶς δύναται· ἀντειπεῖν (Ξενοφ.).

§. 266. α'. Ἡ ὀνομαστικὴ εἰς τὰ πρῶτα καὶ δεύτερα πρόσωπα, καὶ εἰς
τρίτα, ὅπου ἐκ τῆς συνεχείας τοῦ λόγου εἶναι ἱκανῶς γνωστὴ, παραλεί-
πεται, ἐκτὸς ἐὰν ἀπαιτῆται ἔμφασις τις, ἢ διάκρισις· οἷον (τὸ τοῦ Ἰσοκρ.
Δημονικ.) σὺ μὲν φιλοσοφεῖς, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφούντας ἐπανορθῶ. Ἀλλὰ
καὶ εἰς τοιαύτην ἀντίθεσιν καὶ διάκρισιν τίθεται πολλάκις ἄλλο τι ἀντὶ
τῆς ἀντωνυμίας· οἷον, οἱ μὲν Ἀλκμήνης καὶ Σεμέλης υἱοὶ εὐωχοῦνται, ὁ
δὲ Μαίας τῆς Ἀτλαντος διακονοῦμαι αὐτοῖς (Λουκιαν. Θ. διὰλ. 24.). ἤγουν,
ἐγὼ δὲ ὁ τῆς Μαίας κτλ. Ἐμφασις δὲ, ἤγουν δύναμις μεγαλητέρα τοῦ
λεγομένου φαίνεται ὡς εἰς τὸ τοῦ Δημοσθ. κατὰ Φιλίπ. γ'. τοῦτον εἰρήνην

ἄγειν ἐγὼ φῶ πρὸς ἡμᾶς; ἤγουν ἐγὼ, ὅστις ἐξεύρω τοὺς σκοπούς του καὶ βλέπω τὰς πράξεις του;

β'. Ἡ ὀνομαστικὴ παραλείπεται καὶ ὅταν ῥῆμα σημαίνῃ τὴν πρᾶξιν ὑποκειμένου διωρισμένου διὰ ταύτην· οἷον, σαλπίζει ἢ σημαίνει, ἐννοεῖται ὁ σαλπικτής· οὕτω καὶ εἰς τὸν Δημοσθένην, ἀναγνώσεται ὑμῖν, ἤγουν ὁ προσδιωρισμένος ν' ἀναγνώσκῃ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας ἐπιστολὰς ἢ ψηφίσματα κτλ. Τοιαῦτα εἶναι, προσσημαίνει (ἤγουν προσσημαίνεται εἰς τὸν ἀέρα), ἐδήλωσε δὲ (Ξενοφ. Ἀπομν. Α. 2. 32), ἤγουν ἀπεδείχθη δὲ οὕτω τὸ πρᾶγμα. Ὀμοίως, ὕει, ἀστράπτει, βροντᾷ κτλ. ἤγουν ἢ εἰς τοῦτο διωρισμένη δύναμις ἦτο ὁ Θεός.

γ'. Ὡσαύτως παραλείπεται καὶ ὅταν ἐκ τῆς συνεχείας τοῦ λόγου ἐννοῇται ὑποκειμενον ἡ ἀόρ. ἀντων. τις· οἷον ἡδὺ τὸ οἶσθαι τεύξεσθαι ὧν ἐφίεται (Ἀριστοτελ') — Ὡσαύτως παραλείπεται καὶ ὁ πληθ. τινές, ἢ οἱ ἄνθρωποι· οἷον Πόνος, ὡς λέγουσιν, εὐκλείας πατὴρ (Εὐριπ.). — Ἡ ἐπὶ Ποτίδαιαν ἔρχονται προσεκάθητο τῇ πόλει (Θουκυδ.).

δ'. Τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ εἰμί ῥήματος τίθεται ἄνευ ὑποκειμένου καὶ καθόσον ἐξυπακούεται γενικὴ τις καὶ ἀπροσδιόριστος ἐννοια ἀνθρώπου ἢ πράγματος· τίς, τινές, τί, τινά· οἷον εἰς τὰς φράσεις· εἰσὶν οἱ, ἦσαν οἱ, ἔστιν ὅστις; — οὐκ ἔστιν ὅστις (οὐτίνος, ὧς τινι). ἔστιν οἱ, οἷτινες, (ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἐνιοι)· οὐκ ἔστιν ὅς, ὅστις = οὐδεὶς· (οὐκ) ἔστιν ἐνθα = πού ἢ οὐδαμοῦ, ἔστιν οὐ, ἔνα, ὅπου, ὁπόθεν, ὅτε, ὅπως, ἢ κτλ. = ἐνίοτε, ἐνίχαυ· κτλ.

ε'. Ὅταν δὲ ἐξ ἐναντίας εὐρεθῇ ὀνομαστικὴ χωρὶς ῥήματος, ἐννοεῖται ἔξωθεν τὸ εἶναι· οἷον Ἕλληνας ἐγώ. Τὰ τῶν φίλων κοινά. Συμωνίδῃ οὐ ῥά· διον ἀπιστεῖν· σοφός γάρ καὶ θεῖος ὁ ἀνὴρ.

Σημ. α'. Ὀνομαστικά τινες δὲν συντάσσονται ἄλλως εἰμὴ κατὰ τὸν Ἀπτικὸν τοῦτον τῆς ἑλλείψεως τρόπον. Τοιαῦτα εἶναι τὸ ἔτοιμος· οἷον κἀγὼ πάσχειν ὁ, τιούν ἔτοιμος (Δημοσθ.) καὶ μὴν ἐγγυητάς ἔτοιμος ὑμῖν παρασχέσθαι, Λουκιαν. Καταπλ. 10. Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ φροῦδος, χρεὼν, ἀνάγκη, εἰκός, δῆλον, οἷον τε, οὐδὲν οἷον· καὶ τὰ εἰς εὖς ῥηματικά, οἷον ποιητέον, ὅπου ἐννοεῖται πάντοτε τὸ ἐστί.

ς'. Πλὴν τοῦ εἶναι χρησιμεύουσιν ὡς συνδετικά τοῦ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου καὶ τὰ ῥήματα γίγνεσθαι, καθίστασθαι, καταστῆναι, ὑπάρχειν, πεφυκέναι, φῦναι.

Σημ. β'. Ῥήματα εἶναι καὶ γίγνεσθαι δύνανται νὰ περιέχωσι καὶ τὸ κατηγορούμενον οἷον ὅτε οὐκέτ' εἰμί, τῆνικαὐτ' ἄρ' εἰμί ἀνὴρ. Νόμφ τὰ πάντα γίγνεται καὶ κρίνεται (Σοφ.) Διὰ τοῦτο καὶ ἔχουσι ταῦτα καὶ ἐπιρρήματα παρ' ἑαυτοῖς ἀντὶ κατηγορουμένων· οἷον καλῶς ἔσται ἢ κακῶς θέλῃ. — Μὴ οὕτω γένοιτο κακῶς τῇ πόλει. Οὕτως ἐπέχουσι τόπον ἐπιθέτων ἀκλίτων τοπικά τινα ἐπιρρήματα, τὰ ἐγγύς, πορρωτέρω, χωρὶς, δίχα, ὅψι μετὰ τῶν ῥημάτων εἶναι καὶ γίγνεσθαι, τὸ δὲ ἄλλος καὶ μετὰ τοῦ ἔχειν· οἷον ἄλλος ἔχω τοῦ δυστυχεῖν.

ζ'. Καὶ ἄλλα τινὰ ῥήματα πλὴν τῶν ὑπαρκτικῶν, τὰ σημαίνοντα κίνησιν, πρᾶξιν ἐν γένει καὶ ὁμιλίαν παραλειπόμενα εἰς τινὰς περιστάσεις δύνανται νὰ ἐξυπακουσθῶσιν ἀφ' ἑαυτῶν.

Τὰ κινήσεως σημαντικά ῥήματα παραλείπονται ὅταν ὑποβοηθῶσι τὴν πρᾶξιν αὐτῶν ἐπιρρήματα ἢ μετοχαί, μάλιστα ἐν ἀρνητικαῖς ἢ ἐρωτη-

ματικαῖς προτάσσειν. — οἷον ὃ φίλε Φαῖδρε ποῖ δὴ καὶ πόθεν; — (δὴλ. ἐρχη). Δεῦρο Δημόσθενες (ἐλθέ). — Οὐκ εἰς κόρακας (ἐρρήσεις); Οὕτως ἐξυπακούεται τὸ ἵέναι καὶ εἰς τὴν φράσιν παραγγέλλειν εἰς τὰ ὄπλα, καὶ εἰς τὸ βαλανεῖον βούλομαι κτλ. Ἄλλοτε δὲ τὸ φέρειν εἰς ἀναφωνήσεις· οἷον, ὕδωρ κατὰ χειρός. — Ἀνεβόα τις τῶν ξένων, βοήθεια.

η.) Μετ' ἐπιρρήμάτων δύναται νὰ παραλειφθῇ καὶ ῥῆμα σημαῖνον κατὰστασιν ἢ πράξιν. Ταῦτα μὲν δὴ οὕτως (δὴλ. χέτω). — Εὐγε (ποιεῖς), νῆ τὴν Ἥραν, ὅτι ὀρθοῖς τὸν πατέρα κτλ. Οὕτως καὶ ἄλλα οἷον τὸ δρᾶν. Τὰς κόρας ἀποκερεῖ. ἔοικεν, ἦν δ' ἐγώ. Οὐκ, ἄν γε ἐμοὶ πείθῃ. Ἀλλὰ τί; (δὴλ. δρῶ). — τὸ ποιεῖν· τί χρὴ τὸν μέτριον πολίτην; τὰ ἑαυτοῦ πειρᾶσθαι σώζειν· καὶ μάλιστα τὸ γίγνεται καὶ ποιεῖ μετὰ τα: ἄλλο τι ἢ — οὐδὲν ἄλλο ἢ — τί ἄλλο ἢ; — ἄλλο τι ἢ —. Ἐνέπρησαν τὰ πλοῖα ὅπως ἀπόγνοια ἢ τοῦ ἄλλο τι ἢ κρατεῖν τῆς γῆς. — Εἰς τὰ οὐδέτερα τῶν ἀντωνυμιῶν τοῦτο, τόδε, ἐκεῖνο ἐξυπακούεται τὸ σκοπεῖν οἷον· καὶ γὰρ αὐ τοῦτο. — ἔτι δὲ καὶ τόδε. Εἰς δὲ τὴν ἐρώτησιν τί τοῦτο; ἐξυπακούεται τὸ διαφέρει. — Πολλάκις δὲ προσνοεῖται τὸ ῥῆμα λέγειν οἷον Περὶ μὲν τούτων κατὰ σχολήν. — Φίλιππος τοῖς συνέδροις χαίρειν (δὴλ. λέγει ἢ κτελεύει). — Μή μοι μυρίους ξένους (λέξετε). — (Δημ.). Οὕτω καὶ εἰς τὰς ἐκφράσεις ἐνὶ λόγῳ, ἐνὶ κεφαλαίῳ ἐνὶ κεφαλαίῳ (εἰπεῖν), μόνος τῶν πάντων στρατηγῶν (Χαβρίας), οὐ πόλιν, οὐ ναῦς, οὐ στρατιωτὴν ἀπώλεσεν οὐδένα (Δημ.). — Παντοῖα ῥήματα παραλείπονται εἰς παρομιμακὰς φράσεις καὶ εἰς ἐπιγραφικὸς τύπους· οἷον Γλαῦκας εἰς Ἀθήνας (δὴλ. ἄγειν). — Ἐξ ὀνύχων τὸν λέοντα (διαχιγνώσκειν). — Τὸ τρίτον τῷ σωτῆρι (ἐσπεύσθω). — Οἱ σύμμαχοι ἀριστεῖον τῇ Ἀθηνᾷ (ἀνέθεσαν). — Ἀθηναῖοι ἀπὸ Μήδων (λαβόντες ἀνατιθέασιν). — οἱ σύμμαχοι τὸν δῆμον ἀνδραγαθίας ἕνεκα καὶ δικαιοσύνης (ἐστεφάνωσαν) Δημ.

Τὸ οὐσιαστικὸν μετὰ τοῦ ἐπιθέτου.

§. 267. Ἀδύνατον εἶναι νὰ ὑπάρχῃ ἐπίθετον χωρὶς νὰ ἀναφέρεται εἰς οὐσιαστικόν· διότι σημαίνει ὡς εἶδαμεν (§. 68.) ιδιότητες ἢ συμβεβηκόσιν τι· ιδιότητες δὲ καὶ συμβεβηκότα χωρὶς ὑποκειμένης οὐσίας εἶναι ἀνύπαρκτα. Διὰ τοῦτο πᾶν ἐπίθετον καὶ μετοχὴ, καὶ πᾶσα δὲ τριγενῶς κλινομένη ἀντωνυμία καὶ ἄρθρον, ὅταν ἀποδίδεται εἰς οὐσιαστικόν τι, ἀναγκαίως πρέπει νὰ συμφωνῇ μετ' αὐτοῦ κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν· οἷον ὁ σοφὸς Σωκράτης. Ἡ δὲ τοῦ ἐπιθέτου πρὸς τὸ οὐσιαστικὸν συμφωνία αὕτη ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς πρὸ ἡμῶν *Δευτέρα συμφωνία* (§. 256.).

§. 268. Φαινομένην ἐξαίρεσιν τοῦ κανόνος δέχονται τὰ δυνικὰ τῶν θηλυκῶν οὐσιαστικῶν ἀποδιδόμενα εἰς ἐπίθετα ἀρσενικά· οἷον (Ξενοφ. Κύρ. παιδ. Α. 2. 11.) καὶ μίαν ἄμφω τούτῳ τῷ ἡμέρα λογίζονται καὶ (Πλατ. Φαῖδρ. σελ. 237. δ') ἡμῶν ἐν ἐκάστῳ δύο τινεῖ ἐστων ἰδέα ἄρχοντε, καὶ ἄγοντε, οἷν ἐπόμεθα, ἀντὶ ἀρχούσα καὶ ἀγούσα, αἶν κτλ. οὕτω συχνάκις λέγεται περὶ Δήμητρος καὶ Περσεφόνης τῷ θεῷ, τοῖν θεοῖν ἀπὸ τοῦ ἡ θεός. Ἀλλ' ἐπειδὴ, ὡς εἶδαμεν (§. 89. β'), τὰ εἰς ος ἐπίθετα

Ἀττικῶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι κοινοῦ γένους, ἐμποροῦμεν νὰ ἐκλάβω-
μεν ὅλα τὰ ἀρσενικά διὐκὰ ἐπίθετα ὡς κοινοῦ γένους ὄντα.

Σημ. α. Πολλάκις δύο οὐσιαστικά, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν εἶναι προσηγορικόν, τὸ δὲ κύριον §. 68.) συντάσσονται οὕτως, ὥστε τὸ πρῶτον εἶναι ὡς ἐπίθετον τοῦ δευτέ-
ρου. Τοιαῦτα εἶναι τὰ προσηγορικά ὄρος, πόλις, ποταμός, καὶ τὰ κύρια "Ὀλυμπος.
Λακεδαιμίων, Φάσις. Τὰ πρῶτα λοιπὸν συμφωνοῦσι μὲ τὰ δεύτερα ὡς ἐπίθετα μὲ
οὐσιαστικά, ἢ τοῦλάχιστον κατὰ πῶσιν. Οὕτω λέγουσιν ἢ πόλις Ἀλεξάνδρεια· τὸ
ὄρος δὲ "Ὀλυμπος ἢ ὁ Ταῦρος· περὶ τὸν Φάσιν ποταμόν, περὶ δὲ τῶν πληθυντικῶν
ἰδὲ §. 283. *

Σημ. β'. "Ὅταν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα σημαίνεται μὲ δύο ὀνόματα διαφόρου γένους
οἷον νόσος καὶ νόσημα, ἐνίοτε τὸ ἐπίθετον συμφωνεῖ ὄχι μὲ τὸ λεγόμενον, ἀλλὰ
μὲ τὸ ταυτόσημόν του οἷον (Θουκυδ. Β'. 47) ἡ νόσος πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι λεγό-
μενον καὶ πρότερον. Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ (ἰλ. Χ. 84· τέκνον φίλε (ὅπου ὁ λέγων
συνεφώνησε τὸ φίλε μὲ τὸ υἱέ).

§. 269. Πολλάκις ἐκ δύο ἐπιθέτων τὸ δεύτερον λαμβάνεται ὡς οὐ-
σιαστικόν. Ὅταν δὲ καὶ τὰ δύο εἶναι οὐδέτερα συνηθίζουσιν νὰ θέτουν με-
ταξὺ τῶν τὸν καὶ· οἷον πολλὰ καὶ καλὰ διαπραξάμενοι· πολλὰ καὶ
δεινὰ παθόντες (Ἰσοκρ. Ἀρειοπ. 141) κτλ. ἀντὶ τοῦ πολλὰ καλὰ, πολλὰ
δεινὰ· οὕτω λέγουσι καὶ, μεγάλα καὶ δίκαια κτλ.

§. 270. Ὅταν οὐσιαστικά διαφόρου γένους συντάσσονται μὲ ἐν ἐπιθε-
τον, συμφωνεῖ τοῦτο μὲ τὸ ἐπικρατέστερον γένος· ἐπικρατέστερον δὲ
εἶναι τῶν μὲν δύο ἄλλων τὸ ἀρσενικόν, τοῦ δὲ οὐδετέρου τὸ θηλυκόν.
οἷον ἄνδρες καὶ γυναῖκες καθήμενοι διαλέγονται (ὄχι καθήμεναι)· Ἄετός
καὶ ἀλώπηξ φιλιωθέντες· καὶ (Ξενοφ. Κυρ. Παιδ. Γ'. Ι. 7.), ὡς δὲ εἶδε
πατέρα καὶ ἀδελφούς καὶ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα αἰχμαλώτους γεγεννημένους,
ἐδάκρυσεν· καὶ (ἰλ. Β'. 136.) ἡμέτεροι ἄλοχοι καὶ νήπια τέκνα εἶται
(κάθηνται) ποτιδέμεναι.

§. 271. Οἱ ποιηταὶ ἐνίοτε ἀποδίδουσιν ὡς ἐπίθετα τοιαῦτα ῥημα-
τικά ὀνόματα, τὰ ὅποια κατὰ τὸ σχῆμα φαίνονται μόνον ἀρσενικά (§.
217. β'. §. 218. Γ'. α. β'), εἰς θηλυκά· οἷον Μοῦσαι ἱστορες ᾠδῆς.
Ἑρινύες λωβητῆρες· φίλων διαφθορεῦ (πρὸς γυναῖκα Εὐριπ. Ἰππολ. 682).
ὡσαύτως καὶ γυνὴ ὀμιλοῦσα περὶ ἑαυτῆς κατὰ πληθυντικὸν μεταχειρίζε-
ται ἐπίθετα ἀρσενικοῦ γένους (§. 262.)

§. 272. Εὐρίσκονται δὲ καὶ ἐπίθετα, ἀντωνυμιαί, μετοχαί, ἄρθρα
μετὰ γενικῆς ἢ ἐμπροθέτου πτώσεως, ἢ ἐπιρρήματος χωρὶς οὐσιαστικά
εἰς τρόπον τοιοῦτον, ὥστε τὰ ἐννοοῦμεν ὡς πράγματα ἢ πρόσωπα, ὡς ἐν-
νοοῦμεν ἄνδρα, γυναῖκα, πράγματα κτλ. Διὸ καὶ τὰ τοιαῦτα ἐκλαμβά-
νονται ὡς οὐσιαστικά· οἷον ὁ σοφός, ὁ γεωργός, οἱ δυστυχοῦντες· τὰ τῶν
φίλων, ἡ πονηρὰ (δηλ. γυνή), οἱ καθ' ἡμᾶς (δηλ. ἄνθρωποι)· οἱ πέλας (δηλ.
οἰκοῦντες ἄνθρωποι) κλ.

Σημ. α. Ὡρισμένα τινὰ ἐπίθετα, μάλιστα θηλυκοῦ γένους, τίθενται ἀντὶ οὐσια-
στικῶν, καὶ ἀνάγκη νὰ προνοηθῶσι τὰ οὐσιαστικά ἔξωθεν, τὰ ὅποια παραλείπον-
ται ἐπειδὴ ἡ τοῦ ἐπιθέτου ἐννοια συνεπάγει αὐτὰ εὐκόλως. Τοιαῦτα δ' εἶναι ἀρσενι-
κά μὲν τὰ κ ὁ λ π ο ς· ἐπεαιώθησαν τὸν ἰ ὄ ν ι ο ν Στατήρ. Ὁ Κυζικηνὸς ἡδύνατο
εἰκοσι δραχμὰς Ἀττικὰς οἷνο ς). Ὁ πολλὸς ἄκρατος ὀλίγ' ἀναγκάζει φρονεῖν· θηλυ-
κά δὲ παραλείπονται τὰ ἐξ ἡς· ἡ μ ἔ ρ α). Τῇ ὑστεραίᾳ, τῇ τρίτῃ κλ. καὶ μετὰ ἐνάφ-

θρων ἐπιβήκων· ἡ αὐρίον ἢ χθές. Γ ἢ ἡ χώρα). Ἐπορεύοντο διὰ τῆς πολεμίας· οὕτως ἡ τραχεῖα, ἡ ὀμαλή, ἡ ἄλλοτρία, ἡ ἡμετέρα κλ. Ὡσαύτως καὶ μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ γενικής ἔφευγον τὴν ἐμαυτοῦ (ὁ δόξ.). Βάδιζε τὴν εὐθείαν, ἵνα δίκαιος ᾖ· οὕτω καὶ τὴν ἐπὶ Μέγαρον καὶ τὴν ἐπὶ Λακεδαιμόνα ἀπεχώρει· μερίς.) Οἱ Πεισιγνατίδαι Ἀθηναίους εἰκοσὴν μόνον ἐπράσσαντο τῶν γιγνομένων, — μοῖρα.) Εἰς τὰς μετοχὰς ἡ εἰσαρμένη, ἡ πεπρωμένη. — χεῖρ.) Τυπτόμενος ταῖς πλατείαις ἔρευγεν· οὕτω καὶ ἡ ἀριστία ἡ δεξιὰ. — λαβή.) Ὁρθὴ ἡ παρομία τὸ τὰς ἀπάσας μὴ ῥάδιον εἶναι διαφεύγειν. — πληγή.) Τοῦτον ὀλίγας ἔπαισεν. — τέχνη) Οὕτως ἡ μουσική, ἡ εἰκαστική, ἡ μιμητική. — δίκη.) Ἐρῆμην κατηγοροῦσιν· οὐκ ἴσῃν ἔτισεν. — ψῆφος.) Τὴν ἐναντίαν Λάχης Νικήα ἔθετο. — γνώμη.) Ἡ ἐμὴ νικᾷ — δραχμή.) Τρία τάλαντα καὶ χιλίας ἔλλαφεν. — Οὕτω καὶ ἄγκυρα, οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁρμῇ τοῖς πολλοῖς. — Θρίξ Πολιά χρόνου μῆνυσις, οὐ φρονήσεως. — Ὅμοια ἔλλειψις εἶναι καὶ μετὰ τῶν προθέσεων εἰς καὶ ἐν μετὰ γενικής, ὅπου προσνοεῖται ἔννοιά τις τοπική. Εἰς διδασκάλου ἐφοῖτα. Εἰς ἄδου ἀφίκετο. — Ἐποῖον ἐκκλησίαν ἐν Διονύσου (δηλ. θεάτρῳ). Δύναται δ' ἐν ταῦθα νὰ παρεντεθῇ καὶ τὸ ἄρθρον τὸ ἡ τά. Ἐδάδιζεν εἰς τὰ τοῦ ἀδελφοῦ (δηλ. οἰκία). — Πολλάκις δὲ οὐδὲ ὑπάρχει οὐσιαστικόν, τὸ ὅποιον νὰ ἀναπληρωθῇ, ἀλλὰ μόνον ἔννοεῖ τις διεύθυνσιν, θέσιν, τρόπον. Οὕτως εἰς τὰς φράσεις, τὴν ἄλλως, ἐξ ἐναντίας, τὴν ταχίστην (ἦκε), εἰς μακράν, τὴν πρώτην. — Οὕτω καὶ εἰς τὰ ἐπιρρήματα, ἰδίᾳ, δημοσίᾳ,

Σημ. 6'. Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἐγεννήθησαν εἰς ὅλας τὰς γλώσσας τὰ πλειότερα οὐσιαστικά· διὰ τοῦτο εἰς προσωπικὰ ὀνόματα, προσηγορικὴν σημασίαν ἔχοντα (ὅταν σημαίνωσιν ἄνθρωπον), προστίθεται πολλάκις τὸ ἀνὴρ, ὅταν μάλιστα σημαῖν ἔργον ἢ ἀρχὴν· οἷον ἀνὴρ ποιμήν· ἀνὴρ τύραννος. Εἰς δὲ κλητικὴν πτώσιν εἶναι τιμητικὴ προσφώνησις ἢ προσθήκη τοῦ οὐσιαστικοῦ τούτου· οἷον ὦ ἄνδρες, δικάσταί.

§. 272. *. α. Ὡς κατηγορούμενον δύναται νὰ τεθῇ, ἄνευ μεσολαβοῦντος ῥήματος, καὶ οὐσιαστικὸν ἢ ἐπίθετον εἰς ὄνομα λεγόμενον ἢ καὶ περιεχόμενον εἰς ῥῆμα· Τοῦ κατηγορουμένου τούτου, τὸ ὅποιον δύναται νὰ τεθῇ καὶ εἰς πλαγίᾳς πτώσεις καὶ κατὰ μετοχὴν, ἢ νὰ ἀναφερθῇ καὶ εἰς ἐμπρόθετον πτωτικόν, δύναται νὰ προταθῇ καὶ τὸ ὁμοιωματικὸν ὡς (ὥςπερ). Εἰς δ' ἀπλοποίησιν τῆς τοιαύτης συντάξεως οἱ ἀρχαιότεροι διδάσκαλοι προσεπενόουν τὸ ἀπαρέμφατον εἶναι· οἷον Κλέων ἡρέθη κατάσκοπος. — Ἴπποι ἤγοντο θύματα τῷ Ἡλίῳ. — Οἱ διδάσκαλοι τοὺς μαθητὰς μιμητὰς ἑαυτῶν ἀποδεικνύουσιν. — Ἀλκιδάμας οὐχ ἡδύσματι χρῆται ἀλλ' ὡς ἐδέσματι. — Ὅταν ἀκούω ἀνδρὸς περὶ ἀρετῆς διαλεγομένου, χαίρω ὑπερφυῶς. — Διαχειμάσατε ἐν ἀφθόνοις τοῖς ἐπιτηδεύοις. — Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ φράσις χαλκοῦν ἰσθάναι τινά· οἷον Σφυρήλατος ἐν Ὀλυμπίᾳ στάθητι (Πλ.). Ὡς τοιοῦτον κατηγορούμενον τίθενται καὶ ἀντωνυμίαι δεικτικαί, ἀναφορικαί καὶ ἐρωτηματικαί· — οἷον σὺ οὗτος εὐρέθης. — Οὐκ ἤδει οἷοις θηρίοις ἐπλησίαζε τοῖς ἀνθρώποις τούτοις. — Ποῖ λέγεις καὶ παρὰ τίνος τοὺς ἡμᾶς;

β'. Ὡς κατηγορούμενον δύναται νὰ προστεθῇ καὶ ὄνομα, ἢ ἐπίθετον, τὸ ὅποιον ἐμφανίζεται ὡς κατηγορούμενον μετὰ τὴν τοῦ ῥήματος πράξιν, καὶ σημαίνει τὸν σκοπὸν τῆς πράξεως, διὸ καὶ ὀνομάζεται προληπτικὸν κατηγορούμενον. Περικλῆς τοὺς υἱεῖς ἱππέας ἐδίδασκεν οὐδενὸς χείρους Ἀθηναίων. Δεῖ τὰ ἐπίθετα καὶ τὰς μεταφορὰς ἀρμοστούσας λέγειν (Πλ.). Ὡς τοιαῦτα προληπτικὰ κατηγορούμενα τίθενται μάλιστα τὰ ἐπίθετα μέγας, ὑψηλός, μακρὸς καὶ ἄλλα μετὰ τῶν ῥημάτων αὖξιν, αἶρειν καὶ ἄλλων.

ὁμοίων· οἷον Ἄρας μετέωρον εἰς τὸ βάθρον ἐμβαλῶν (Ἀριστρ). Μέγας ἐκ μικροῦ ὁ Φίλιππος ηὔξεται (Δημ.)—Νῆες ἐξήκοντα παραπλεύεσαν τοῖς ἐν τῷ ὄρει τιμωροί.

Σημ. α. Περὶ τῆς θέσεως τοῦ τοιοῦτου κατηγορουμένου ἴδε εἰς τὸ περὶ ἄρθρου §.—Περὶ δὲ τῶν ὁμοίων φράσεων. Τίς οὗτος ἄρχεται κλ. εἰς τὸ περὶ ἀντωνυμιῶν.

Σημ. β'. Ἐπιθέτὰ τινα ἔχουσι δύναμιν ἐπιρρήματος ἢ κατηγορουμένου. Τοιαῦτα εἶναι τὸ ἐβελοντής· οἷον ἐβελοντής ἀπῆε (ἀνεχώρησε θεληματικῶς)· τὸ ἄσμενος· οἷον ἄσμενῃ ἐδέξατο (ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς)· καὶ τὰ εἰς αἰος ἐκ τῶν τακτικῶν γενόμενα (§. 23 κ. §. 216. β'), οἷον τριταῖοι ἀφίκοντο, ἦλθαν μετὰ τρεῖς ἡμέρας· τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ σκοταῖος ἦλθεν, ἦγουν εἰς καιρὸν ἢ ἐνῷ ἔγεινε νύξ. Κατ' αὐτὰ δὲ καὶ ἄλλα χρονικά, πρότερος, πρῶτος, ὑστερος, ὑστατος, σκοταῖος, ὄρθριος, αἰφνίδιος ὑπόσπονδος, ὑπαίθριος, σχολαῖος (ἤκων ἀφίκετο) κλ. Σημειώσεως δὲ μάλιστα ἀξία εἶναι ἐνταῦθα ἡ τοιαύτη κυρία τε καὶ μεταφορικῇ χρῆσις τῶν ἐπιθέτων μέγας καὶ πολὺς μετὰ τῶν ῥημάτων ῥέω καὶ πνέω.—Ὁ Ἄσωπος ποταμὸς ἐρρύθη μέγας.—Ὁ ἄνεμος ἐκπνεῖ μέγας (Θουκ)—Κύπρις οὐ φορητὸν, ἦν πολλὴ ῥυτίς. (Εὐρ).—Τῷ Πύθωνι θρασυνομένῳ καὶ πολλῷ ῥέοντι καθ' ὁμῶν οὐκ εἶξα. (Δημ).—Ὁ ὄχλος πλείων καὶ πλείων ἐπέρρει (Ξεν.).—Οὕτω δὲ καὶ πολλὺς τοῖς συμβεβηκόσιν ἔγχκεται. (Δημ).

§. 273. Ὅταν ἡ ἐπιθετικὴ συμφωνία εἶναι εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον τὸ οὐσιαστικὸν μεταβάλλεται εἰς γενικὴν, οἷον οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων· τὰ ἄλογα τῶν ζώων· τῶν ἀνδρῶν τοῖς καλοῖς κάγαθοις αἰρετώτερόν ἐστι θανεῖν ἢ δουλεύειν κτλ. ἀντὶ οἱ φρόνιμοι ἀνθρώποι· τὰ ἄλογα ζῶα· ἀλλ' ἡ σύνταξις αὕτη σημαίνει κυρίως ἐκλογὴν μέρους ἀπὸ τοῦ ὅλου, ἦγουν οἱ φρόνιμοι ἐκ τῶν ἀνθρώπων (ἐνῷ ὅλοι δὲν εἶναι τοιοῦτοι). Διὰ τοῦτο καὶ δὲν λέγεται ποτε οἱ θνητοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ μόνον οἱ θνητοὶ ἄνθρωποι, ἐπεὶ δὲ ὅλοι εἶναι τοιοῦτοι. Πρὸ τοῦ δὲ τοιοῦτου ἐπιθέτου δὲν δύναται νὰ παραληφθῇ τὸ ἄρθρον εἰμὴ ἂν αὐτὸ εἶναι ἀριθμητικὸν ἢ ποσοτικόν. Ἐκ δὲ τῶν ποσοτικῶν πάλιν ἔχει τὸ ἄρθρον πάντοτε τὸ, οἱ ἡμίσεις τῶν, οἷον Ταῖς ἡμισείαις τῶν νεῶν Κνίδον ἐφύλασσαν (Θουκυδ.). Ὅτι δὲ τοιαύτην σύνταξιν διααιρετικὴν ἔχουσιν πολλὰ ἀντωνυμῖαι καὶ τὰ παραθετικά ἐπίθετα θέλομεν ἰδεῖν ἄλλου.

§. 274. Τὸ ἐπίθετον πολλάκις συμφωνεῖ κατὰ γένος μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ οὐσιαστικοῦ· οἷον (ἰλ. Π. 280) ἐκίνηθεν φάλαγγες ἐλπίεσθαι κτλ. διότι φάλαγξ εἶναι σύστημα στρατιωτῶν· καὶ (Ἡρόδ. Ε'. 115) τῶν πόλεων ἀντέσχε πλείστον πολιορκεομένη Σόλοι, ὅτι οἱ Σόλοι σημαίνει μίαν πόλιν· καὶ (Ξενοφ. Ἀπομν. Γ. 1. 7) λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ κέραμοι καὶ ξύλα ἀτάκτως ἐρρυθμένα κτλ, διότι ὅλα τὰ προηγηθέντα οὐσιαστικά κατ' ἔννοιαν εἶναι οὐδέτερα· τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ, τὸν αὐχένα καὶ τὴν κεφαλὴν φαίνει κεχρυσωμένα (Ἡρόδ. Β'. 132).

§. 275. Ὅμοιως ὅταν τὸ οὐσιαστικὸν εἶναι περιληπτικόν, τὸ ἐπίθετον πολλάκις συμφωνεῖ μὲ τὴν ἔννοιαν καὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ γένους· οἷον (Ξενοφ. Ἑλλην. Β'. 3, 55) ἡ βουλὴ ἡσυχίαν εἶχεν... οὐκ ἀγνοοῦντες ἐπὶ τὴν πόλιν ἐν πολλῇ ταραχῇ ὄντας, Θουκυδ. Γ'. 79.

§. 276. Τὰ ἐπίθετα πρῶτος, πᾶς, φίλιτος, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὑπεροχὴν σημαίνοντα, ἀποδίδονται πολλάκις εἰς τὸ πρόσωπον (τινὶ εἶναι) μὲ

πληθυντικὸν ἀριθμὸν καὶ γένος οὐδέτερον· οἷον (Ἡρόδ. Γ'. 157) πάντα δ' ἦν τοῖσι Βαβυλωνίοισι Ζώπυρος· καὶ (ς', 100) Αἰσχίνης ἐὼν τῶν Ἑρετριέων τὰ πρῶτα· Εὐβοία αὐτοῖς ἀποκεκλησμένη τῆς Ἀττικῆς πάντα ἦν καὶ (Σοφοκλ. Φιλοκτ. 435) Πάτροκλος, ὃς σοῦ πατρός ἦν τὰ φίλτατα, (ἀλλ' ἴδε οὐδέτερον ἐπίθετον κατωτέρω.)

§. 277. Πολλάκις Ἀττικῶς τὸ μὲν ἐπίθετον τρέπεται εἰς οὐδέτερον, τὸ δὲ οὐσιαστικὸν εἰς γενικὴν πτώσιν· οἷον ἀντὶ ἡ Ἰωνικῇ στολῇ, ἡ σταθερὰ γνώμη, ὁ πολὺς στρατός· ἔλεγον τὸ Ἰωνικὸν τῆς στολῆς, τὸ σταθερὸν τῆς γνώμης, τὸ πολὺ τοῦ στρατοῦ· ἀλλ' οἱ Ἀττικώτεροι ἐπὶ τῆς τροπῆς ταύτης ἐφύλατταν ὁμογενὲς τὸ ἐπίθετον μὲ τὸ οὐσιαστικόν, οἷον Θουκυδ. Α'. 2) τῆς γῆς ἡ ἀρίστη· καὶ (Αὐτ. Ζ'. 3) τὴν πλείστην τῆς στρατιᾶς· ἡ καλλίστη τῶν συμφωνιῶν (Πλ.) καὶ (Ξενοφ. Κύρ. Π. Δ. 5. 1) τοῦ σίτου τὸν ἡμῖν· καὶ (Ἡρόδ. Α'. 14) τὸν πολλὸν τοῦ χρόνου. Ἡ δὲ τοιαύτη σύνταξις συνειθίζεται ὅταν τὸ ἐπίθετον ᾖ ὑπερθετικόν καὶ εἰς τὸ θετικὸν πολὺς.

Σημ. α'. Ἐκ τῆς τοιαύτης χρήσεως ἐγεννήθησαν αἱ φράσεις· εἰς τοῦτο ἀναιδείας προέβηκε· πρὸς τοῦτο καιροῦ πάρεστι τὰ πράγματα κτλ.

Σημ. β'. Ἀντὶ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ εὐρίσκεται τὸ οὐδέτερον ἐπίθετον καὶ πληθυντικῶς εἰς τοὺς ποιητὰς ἐπὶ τῆς (§. 277) χρήσεως· οἷον ἀθλίας ἄσημα βοή (Σοφοκλ. Ἀντιγ. 1209), ἀντὶ τὸ ἄσημον τῆς ἀθλίας φωνῆς, ἡ ἀθλία ἄσημος βοή· βοστρυχώδεις ἀβρὰ παρηίδος (Εὐριπ. Φοῖνισ. 1500), ἀντὶ βοστρυχώδη ἀβρὰν παρηίδα.

Τὸ ἀναφορικὸν μετὰ τοῦ πρὸς δ' ἀναφέρεται.

§. 278. Τὸ ἀναφορικὸν ἔλεγον οἱ πρὸ ἡμῶν ὑποτακτικὸν ἄρθρον (§. 87), πρὸς δ' ἀναφέρεται, τὸ προηγούμενον ὄνομα. Ταῦτα τὰ δύο πρέπει ἀναγκαίως νὰ συμφωνῶσι κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν, ἐνίοτε δὲ ἐκ συμβεβηκότος καὶ κατὰ πῶσιν· οἷον θαυμάζω Σωκράτην, ὃς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς· ἐδῶ Σωκράτην καὶ ὃς εἶναι καὶ τὰ δύο γένους ἀρσενικοῦ καὶ ἀριθμοῦ ἐνικοῦ. Αὕτη εἶναι τρίτη συμφωνία (§. 267).

§. 279. Καὶ ἐδῶ, ὡς ἐλέγαμεν περὶ τῶν ἐπιθέτων (§. 274), συμφωνεῖ τὸ ἀναφορικὸν κατ' ἔννοιαν εἰς τὸ γένος μὲ τὸ πρὸ τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται· οἷον (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α'. 3. 2), ὁρῶν αὐτὸν κεκοσμημένον καὶ ὀφθαλμῶν ὑπογραφῇ καὶ χρώματος ἐντρίψει καὶ κόμαις προσθέτοις, ἃ δὴ (ὑπογραφῇ καὶ ἐντρίψει καὶ κόμαι πρόσθετοι, πάντα κατ' ἔννοιαν οὐδέτερα) νόμιμα ἦν Πέρσαις· καὶ (Θουκυδ. Γ'. 97), διώξεις τε καὶ ὑπαγωγαί, ἐν οἷς (διώξεις καὶ ὑπαγωγαῖς) ἀμφοτέροις ἤσους ἦσαν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ (ὁ αὐτ. Α'. 59), τρέπονται ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν, ἐφ' ὅπερ (διὰ τὸ ὁποῖον τέλος) καὶ τὸ πρότερον ἐξεπέμποντο.

Σημ. Ὅσα προσέτι εἶναι ἄξια ἐξετάσεως εἰς τὴν τοῦ ἀναφορικοῦ σύνταξιν θέλωμεν εἰπεῖν κατωτέρω εἰς τὰς συσχετικὰς ἀντωνυμίας, καὶ ἔπειτα εἰς τὸ κεφάλαιον τὸ ἐπιγραφόμενον Ἀναφορικὰ ἰδιαίτερος.

Ἄρθρον.

§. 280. Τὸ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν προτακτικὸν λεγόμεν

νον ἄρθρον πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας, τὴν ὁποίαν ἔλεγαν ἄρθρον ὑποτακτικόν, εἶχεν ἀρχικῶς δεικτικῆς ἀντωνυμίας (οὗτος αὐτός) ἔννοϊαν, καὶ τοιαύτην ἔχει συνιθέστατα ἐν τῇ ἐπικῇ ποιήσει· ἐν δὲ τῷ πεζῷ λόγῳ διεσώθη ἡ χρήσις αὕτη εἰς τινὰς μόνον περιστάσεις· οἷον μετὰ τῶν συνδέσμων μὲν, δὲ §. 292), μετὰ τοῦ καί, οἷον καὶ τὸν, καὶ τὴν, καὶ εἰς τὸ πρὸ τοῦ = (πρὸ τούτου).

§. 281. Χρησιμεύουσι δὲ τὰ ἄρθρα εἰς φανέρωσιν προσδιωρισμένου ὀνόματος· διὸ καὶ ἀρχαῖός τις γραμματικὸς λέγει· τὸ ἄρθρον προῦφεστῶσαν γνῶσιν δηλοῖ· οἷον ὁ ἄνθρωπος ἡ γυνή κτλ. ἤγουν ἄνθρωπος, περὶ τοῦ ὁποίου εἴχαμεν προῦπάρχουσαν εἰδήσιν (§. ἀνωτ). Ἐὰν δὲ τὸ ὄνομα εἶναι ἀδιόριστον, τίθεται ἀνάρθρως ἢ μετὰ τοῦ ἀόριστου τις κατόπιν· οἷον ἔππος ἔτεκε λαγῶν· γυνή τις ὄρνιν εἶχεν.

Σημ. Τὸ ἀόριστον τις τίθεται ἰωνικῶς μεταξὺ τῆς εἰς αὐτὸ ἀποδιδομένης γενικῆς καὶ τοῦ ἁρθρου τῆς· οἷον τῶν τις ἱερέων, ἀντὶ τῶν ἱερέων τις.

§. 282. Τίθενται δὲ ἐνάρθρως καὶ τὰ κύρια ὀνόματα, ἐὰν εἶναι προσδιωρισμένα· οἷον ὁ Σωκράτης, αἱ Ἀθῆναι. Ἐνίοτε ὅμως μένουσιν ἀναρθρα, καὶ πάντοτε ὅταν ἔπεται ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς ἐνάρθρως· οἷον Σωκράτης ὁ φιλόσοφος· ἢ ὅταν ἤδη πρῶτον γίγνεται περὶ αὐτῶν λόγος· οἷον Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ξυγγράψας τὸν πόλεμον τῶν Ἀθηναίων καὶ Πελοποννησίων. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς σχεδὸν κανόνας τίθεται ἢ καὶ παραλείπεται τὸ ἄρθρον πρὸ τῶν ὀνομάτων τῶν ἐθνῶν τῶν ἑορτῶν, τῶν χωρῶν, τῶν ἀνέμων, τῶν ἀστερισμῶν (Ἡλίου, Σελήνης κλ.).

Σημ. Παραλείπονται δὲ τὰ ἄρθρα εἰς τὰ ὀνόματα θεῶς. βασιλεὺς ἡ μέγας βασιλεὺς, (καὶ τὰ δύο ἐλέγοντο περὶ τοῦ τῶν Περσῶν δυνάστου). Οἱ δὲ ποιηταὶ κατὰ τὴν χρεῖαν ἄλλοτε τὰ ἐμεταχειρίζοντο καὶ ἄλλοτε τὰ παρέλειπαν· ἀλλ' ὁ Ὅμηρος δὲν τὰ ἐμεταχειρίσθη ποτέ.

§. 283. Ὅταν τὸ ἄρθρον προσδιορίζῃ οὐσιαστικὸν προσδιωρισμένον καὶ δι' ἐπιθέτου, τίθεται πρῶτον τὸ ἄρθρον, δεύτερον τὸ ἐπίθετον καὶ τρίτον τὸ οὐσιαστικόν· οἷον ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ, τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὁ ἀνὴρ ὁ ὢν ἀγαθός· ἐὰν δὲ τεθῇ δεύτερον τὸ οὐσιαστικόν, οἷον ὁ ἀνὴρ ἀγαθός, ἢ ἀντιστρόφως ἀγαθὸς ὁ ἀνὴρ, τότε σημαίνει, ὁ ἀνὴρ ἐστὶν ἀγαθός· εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, διὰ τὰ ἔχῃ ὁ λόγος τὴν ἔννοιαν τῆς πρώτης, πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ τὸ ἄρθρον καὶ εἰς τὸ ἐπίθετον· οἷον ὁ ἀνὴρ ὁ ἀγαθός. Διὸ καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην περίστασιν τὸ ἐπίθετον λέγεται προσδιορισμὸς τοῦ οὐσιαστικοῦ, εἰς δὲ τὴν δευτέραν κατηγορούμενον.

Σημ. Ἐὰν ἀναρθρὸν τι ἐπίθετον κεῖται πλησίον ἐνάρθρου οὐσιαστικοῦ εἰς πῶσιν αἰτιατικὴν ἢ ἄλλην πλαγίαν, τότε τὸ σημαίνόμενον τοῦ οὐσιαστικοῦ δὲν διακρίνεται ἀπ' ἄλλο, ἀλλ' ἀφ' ἐαυτοῦ κατ' ἄλλας περιστάσεις· οὕτως· ἤδετο ἐπὶ πλουσίοις τοῖς πολίταις, δὲν σημαίνει, ἔχαιρε διὰ τοὺς πλουσίους πολίτας, ἀλλ' ἔχαιρε διὰ τοὺς πολίτας ἐὰν ἢ ὅταν ἦσαν πλούσιοι· ἐπ' ἄκροις τοῖς ὄρεσιν, ἐπάνω εἰς τὰ ὕψηλότερα μέρη τῶν ὄρεων, δηλ. εἰς τὰς κορυφάς των· ἔχει τὸν πέλεκυν δεξιᾶτον, σημαίνει, ὁ πέλεκυς, τὸν ὁποῖον ἔχει, εἶναι δεξιᾶτος· οὕτω καὶ καλὴν μοι τῶναιδος ἐξωνείδικας. Περὶ ὁμοίας σημασίας ἴδε καὶ εἰς τὴν δεικτικὴν ἀντωνυμίαν (§. 301).

§. 283. * Ἐὰν εἰς κύριον ὄνομα προστεθῇ προσηγορικὸν τίθεται ἢ παραλείπεται τὸ ἄρθρον ὡς ἐξῆς. Πρὸ τῶν προσηγορικῶν ποταμὸς, ὄρος, πά-

λις κλ. σχεδὸν κανονικῶς προτάσσεται τούτων τὸ κύριον ὄνομα ἑναρθρον ὁ Εὐφράτης ποταμὸς, τὸ Αἰγάλειον ὄρος, ἡ Μένδη πόλις· ἀλλὰ καὶ προηγείται τὸ προσηγορικὸν μετὰ τοῦ ἄρθρου ἐπομένου τοῦ οὐσιαστικοῦ ὡσαύτως ἐναρθρως· οἷον ὁ ποταμὸς ὁ Εὐφράτης· γίγνεται δὲ τοῦτο ὅταν μάλιστα προσηγορικὸν καὶ κύριον ὄνομα διαφέρωσι κατὰ γένος ἢ ἀριθμὸν. οἷον Πάρνης τὸ ὄρος, ἡ Αἷτνη τὸ ὄρος, καὶ τὸ ὄρος ἡ Ἰστώνη, ἡ ἄκρα τὸ Χειμέριον, ἡ πόλις οἱ Ταρσοί, ἡ Λήκυθος τὸ φρούριον, τὸ χωρίον αἱ Ἐννέα Ὀδοί. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ἡ βουλὴ οἱ πεντακόσιοι. Ὡσαύτως ἐπαναλαμβάνεται τὸ ἄρθρον καὶ ἂν προστεθῇ ἡ λέξις ὄνομα· οἷον ἡ Τηθύς τὸ ὄνομα ξύγκειται, καὶ τίποτε νοεῖ τὸ ὄνομα οἱ δαίμονες; κλ. Ἐνίοτε δὲ τίθεται καὶ τὸ κύριον ὄνομα κατὰ γενικὴν, μὲ μικρὰν διαφορὰν τῆς ἐννοίας· οἷον τὸ τῆς Τηθύος ὄνομα, ὁ τῆς Λήθης ποταμὸς, τὸ ὄρος τῆς Ἰστώνης· τὸ δὲ Ἰλίου πόλις εἶναι μᾶλλον ποιητικόν· διότι δὲν ἔλεγον ἡ τῶν Ἀθηνῶν πόλις, ἀλλὰ ἡ (τῶν) Ἀθηναίων πόλις καὶ ἡ πόλις ἡ Ἀθηναίων.

Σημ. Ἐὰν εἰς ἔθνικόν τι ὄνομα προστεθῇ καὶ ἄλλο στενότερον τότε τοῦτο τίθεται ἐναρθρως· οἷον Λοκροὶ οἱ Ὀζόλαι, οἱ Λοκροὶ οἱ Ἀμφισσεῖς, οἱ Θρᾶκες οἱ Βιθυνοὶ καὶ οἱ Βιθυνοὶ Θρᾶκες καὶ ἡ Βιθυνία Θρᾶκη.

§. 284. Παρεμπίπτουσι δὲ μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ ὅχι μόνον ἐπίθετα, ὡς ἀνωτέρω, ἀλλὰ καὶ ἄλλα προθετόπτωτα ὀνόματα καὶ ὅλη πρότασις οἷον, ἐμέμνητο τῆς ἐν μανία διατριβῆς· ἡ πρὸς Γαλάτας μάχη, ἡ ἐν πολέμῳ ἀπὸ τῶν πολέμιων ἀφθονία. — τῶν ἐπὶ τοῦ βήματος παρῦμιν λόγων ὑμεῖς ἀκηκόατε· ὅπου ἐννοεῖτο τὸ γενομένη· καί, ἢ πρὶν ἄρξαι αὐτὸν ἀρετὴ (Ξενοφ. Ἀγῆσ. Α. 5), ἤγουν ἡ ἀποδειχθεῖσα.

§. 285. Ὅταν μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ ὀνόματος παρεμπίπτωσιν ἄλλα ἑναρθρα ὀνόματα, διατάσσονται οὕτως, ὥστε τὸ μὲν πρῶτον ἄρθρον ἀποδίδεται εἰς τὸ τελευταῖον ὄνομα, τὸ δὲ δεύτερον εἰς τὸ παρατελευταῖον, τὸ δὲ τρίτον (ἂν εἶναι καὶ τρίτον) εἰς τὸ πρόπαρατελευταῖον· οἷον τὸ τῆς ἀρετῆς κάλλος· ὁ τὰ τῆς πόλεως πράγματα πράσσω· τὸν τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἀγαλμα ἐργασάμενον· ἔνοχος ἔστω τῷ τῆς τῶν ἐλευθέρων φθορᾶς νόμῳ (Αἰσχίν. κατὰ Τιμ. §. 4). Κατὰ δὲ τάξιν φυσικὴν ἐμποροῦν νὰ τεθοῦν τὰ εἰρημένα παραδείγματα οὕτως· ἔστω ἔνοχος τῷ νόμῳ τῆς φθορᾶς τῶν ἐλευθέρων. Πολλάκις φυλάττεται ἡ φυσικὴ αὕτη τάξις ὅλη ἢ ἐν μέρει· διὰ σαφήνειαν ἢ εὐφωνίαν· οἷον ὁ-χιλίαρχος ὁ τὰς ἀγγελλίας εἰσχομίζων.

§. 286. Ὅταν ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ λόγου ἢ καὶ ἔξωθεν ἐννοηται τὸ οὐσιαστικόν, παραλείπεται μὲν αὐτό, τίθεται δὲ μόνον τὸ ἄρθρον μετὰ τοῦ προσδιορισμοῦ ἐκείνου· οἷον ὁ ἐμὸς πατήρ καὶ ὁ τοῦ φίλου.

§. 287. Διότι καὶ ἐδῶ ὑπάρχουσι παραλήψεις τινὲς συνήθεις καθὼς καὶ εἰς τὰ ἐπίθετα (§. 272). Π. χ. Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου (δηλ. υἱός)· ὁ Σωφρονίσκου, ὁ υἱὸς τοῦ Σωφρονίσκου. δηλ. ὁ Σωκράτης· τὰ τῆς πόλεως, δηλ. πράγματα. Οἱ ἐν ἄστει· οἱ σὺν τῷ βασιλεῖ· οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ἤγουν οἱ Στοῖκοι φιλόσοφοι. Ἐν γένει δὲ τίθεται ἄρθρον ἄνευ πτωτικοῦ ἐπὶ τῶν προθέσεων ἐκ, ἀπὸ, παρὰ, καὶ τῶν εἰς θεὸν ἐπιρρήματων εἴτε τὸ

ῥῆμα σημαίνει κίνησιν εἴτε μὴ· οἷον οἱ ἐκ τοῦ πεδίου ἔβον πρὸς τοὺς παρατεταγμένους (Ξεν). — Ἡμᾶς εἰκὸς νῦν τὰ ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἡπιώτερα ἔξειν· εἶργον τοὺς ἐκεῖθεν ἐπιδοθήειν. — Οἱ Μεσσήνιοι ἐνέδραν ἐπεποιήντο τοῖς ἀπὸ τῶν νεῶν, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοὺς ἐκ τῆς ἐνέδρας τρέπουσιν. Συνεπύχοντο ὁ ἄλλος ὁμίλος ὁ ἐκ τῆς γῆς (Θουκυδ.). — Πολὺ συνηθέστερον ὅμως εὐρηνται τὰ οὐδέτερα ἄρθρα τὸ τὰ πρὸ προθετοπτώτου ἢ ἐπιρρήματος· οἷον περιέπλευσαν εἰς τὸ πρὸς Σικυώνην. ἔχει τινὰ τὸ μετὰ πολλῶν κούφισιν (Θουκυδ.). — Ἡ πόλις εἰρήνην τὰ περὶ πᾶν χώραν ἄγει.

§. 288. Ἐπειδὴ διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἁρθρου τρέπονται εἰς κλιτοὺς πολλοὶ ἄκλιτοι προσδιορισμοί, διὰ τοῦτο τὰ ἐπιρρήματα ἐνάρθρως ἐμποροῦν νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς ἐπίθετα· οἷον, αἱ πέλας κῶμαι, ἀντὶ αἱ γειτονικαί· οἱ πάλαι σοφοί, ἀντὶ οἱ παλαιοί· ἡ ἄνω πόλις· ἡ ἐξαιφνης μετάστασις· πολλάκις δὲ ἔπεται τὸ ἐπιρῥημα μὲ ἐπανειλημμένον ἄρθρον. οἷον ὅταν ἐγείρσθε ἐκ τῆς ἀμελείας ταύτης τῆς ἄγαν.

§. 289. Ἐὰν λοιπὸν καὶ ἐνταῦθα τὸ οὐσιαστικὸν παραλειφθῇ ὡς §. 272, τὸ ἐπιρῥημα λαμβάνει σημασίαν οὐσιαστικοῦ· οἷον ἡ αὔριον (νοητ. ἡμέρα)· ἡ Αὐδιστὶ (ἡγουν ἀρμονία Αὐδική)· εἰς τοῦπίσω ἡγουν εἰς τὸ ὀπίσω μέρος, καὶ (Ἀνακρ) τὸ σήμερον μέλει μοι, ἡγουν τὸ σήμερον γινόμενον· ἰδὲ καὶ κατωτ. οὐδέτ. ἐπιθ.

Σημ. Τὸ ἄρθρον τὸ συντίθεται καὶ μὲ ἐπιρρήματα χωρὶς ἄλλην ἰδιαιτέραν σημασίαν· οἷον τανῦν (κυρίως δὲ νῦν) τὸ τελευταῖον· τὸ πάλαι· τὸ ἀπὸ τοῦδε, ἡγουν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἐξῆς, ὅπου ὑποσημαίνεται μέρος χρόνου· οὕτω τὸ λοιπὸν, τὸ ἀντίκα, τὸ ἀρχαῖον, τὰ λοιπά.

§. 290. Ἀπ' ὅλα τὰ εἰρημένα πρέπει νὰ διακριθῶσιν αἱ δύο ἐφεξῆς περιπτώσεις, ὅπου λέξεις τινὲς διὰ τῶν εἰς αὐτάς ἀνηκόντων ἁρθρων γίνονται πραγματικῶς οὐσιαστικά.

α. Τὰ ἀπαρέμφατα· οἷον, τὸ πράττειν, τὸ κακῶς λέγειν· ἡδομαι τῷ περιπατεῖν· ἀλλ' ἀκριβέστερον θέλομεν ὁμιλήσειν περὶ τούτου εἰς τὸ ἀπαρέμφατον.

β'. Πᾶσα λέξις καὶ πᾶσα φράσις θεωρουμένη ὡς πρᾶγμα· οἷον τὸ λέγω· χρῆται τῷ Γνωθὶ σαυτὸν, καὶ (Πλατ. Φαίδρ. σελ. 129) καταχρησασθαι δεῖ αὐτὸν τῷ Πῶς ἂν ἐγὼ τοιόςδε τοιῷδε ἐπεχειρήσα.

Σημ. α. Μ' ὅλον ὅτι πᾶσαν λέξιν ὀρθῶς συντάσσομεν μὲ οὐδέτερον ἄρθρον. οἷον τὸ λέγω, τὸ ἐγὼ κτλ. εὐχρηστότερον ὅμως εἶναι εἰς τοὺς Γραμματικούς νὰ ἀποδίδωσιν εἰς πᾶν μέρος λόγου τὸ γένος, τὸ ὅποιον ἔχει ἡ ὀνομασία του, Π. χ. ἐπειδὴ λέγομεν ἢ ἀντωνυμία, πρέπει νὰ λέγωμεν καὶ ἡ ἐγώ· οὕτω καὶ ὁ ἐπεὶ· ἢ οἱ (δὴλ. διφθογγος) κλ.

Σημ. β'. Ἑλλειπτικῶς κεῖται τὸ ἄρθρον ἐνίοτε καὶ πρὸ τῶν ἀναφορικῶν. Π. χ. τὸ ὁμοιωθὲν πρὸς τὸ ᾧ ὁμοιώθη (Πλάτ. πολιτ. σελ. 510), ὅπου ἀντὶ τοῦ τὸ ἡδύνατο νὰ εἶναι ἐκεῖνο· καὶ (Ἡρόδ. Γ'. 134) οὐδὲν τῶν ὅσα αἰσχύνῃ ἐστὶ φέροντα, τῆς (συνουσίας) ὅθεν ἂν φρονιμώτατος εἴη (Πλάτ. Φαίδρ. 34)· τὸ ὥσπερ κάρυον (Πολυδ. Ζ. 75). Διὰ τοῦ ἁρθρου δύνανται καὶ λόγος ἀναφορικὸς ἢ χρονικὸς νὰ ἀνενεχθῇ ὡς προσδιορισμὸς εἰς οὐσιαστικόν· οἷον. τῇ ᾧν προσῆκον παρασκευῇ καταγέλαστοί ἐστε· — Ποτέρῃ ἂν εἴη πλείων σχολή, τῷ ὡς ἐγὼ νῦν ἢ τῷ ὡς σὺ μακαρίζεις διαιτωμένῃ; (Ξεν). — Τὴν ὅτι ἀδωροδόκητος ὑπῆρχε προαίρεσιν αὐτοῦ ἀναμνήσθητε.

Οὕτω δὲ καὶ μετὰ λέξεις ἀπὸ τὰς ὁποίας κρέμαται λόγος· οἷον λείπεται δὲ τὸ ἦν πείσωμεν ὑμᾶς (Πλάτ. Πολ. Δ'. σελ. 327).

§. 291. Εἰς τὴν Δωρικὴν καὶ Ἰωνικὴν διάλεκτον λαμβάνονται τὰ προτακτικά ἄρθρα ἀντὶ ὑποτακτικῶν (§, 280)· τὸ ἀντὶ ὃ, τὸν ἀντὶ ὃν κτλ.

§. 292. Εἰς τὰς ἀρχαιοτάτας διαλέκτους καὶ τὰ προτακτικά καὶ τὰ ὑποτακτικά ἦσαν ἀντωνυμιαί δεικτικαὶ ἀντὶ οὗτος ἢ ἐκεῖνος, τὸ ὁποῖον ἔγεινεν ἐξαίρετως εἰς τὴν ἐπικὴν ποίησιν σύνθηες· ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν λογογραφικὴν τῶν Ἀττικῶν γλῶσσαν εὐρίσκεται εἰς διωρισμένας περιπτώσεις ἢ χρῆσις αὕτη, καὶ ἐξαίρετως εἰς τοὺς ἐπιμερισμούς, εἰς τοὺς ὁποίους πρῶτον μὲν τίθεται ὁ μὲν, ἔπειτα ὁ δὲ, καὶ ἐφεξῆς ἄλλο ὁ δὲ, ἐὰν εἶναι χρεῖα.

§. 293. Ἐπιμερισμὸς δὲ λέγεται, ὅταν ὅλου ἢ πλήθους τινὸς ἡθροισμένου, μέρος μὲν ἔχῃ ταύτην τὴν ιδιότητα, μέρος δὲ ἄλλην. Ἐν γένει λοιπὸν, ἐὰν τὸ ὅλον σημαίνεται μὲ ὀνομαστικὴν, τὸ ῥῆμα εὐρίσκεται εἰς αὐτὴν, καὶ τὰ μέρη ἔπονται μὲ ἄλλους προσδιορισμούς· ἐὰν δὲ τὸ ῥῆμα εὐρίσκεται εἰς τὰ μέρη, τὸ ὅλον προηγείται εἰς γενικὴν πτῶσιν. Ἐὰν δὲ τὰ μέρη εἶναι ὁμοιόπτωτα μὲ τὸ ὅλον εἰς πλαγίαν πτῶσιν, προηγείται μετοχὴ ἡνωμένη ἐπιθετικῶς μὲ τὸ ὅλον. Ἀλλ' ὁ κανὼν δὲν εἶναι ἄτρεπτος. Παραδείγματα τοῦ λεγομένου εἶναι τὰ ἐφεξῆς

Τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ὑπ' ἡμῖν, οἱ δὲ ὑπὸ Λακεδαιμονίοις εἰσὶν (Ἰσοκρ. Πανηγυρ. 39).

Τῶν ζώων τὰ μὲν ἔχει πόδας, τὰ δὲ οὐ.

Ἄστοι διέπτησαν δύω, ὁ μὲν ἀπ' ἀνατολῶν, ὁ δὲ ἀπὸ δυσμῶν.

Ἀετῶν διαπτάντων, τοῦ μὲν ἀπ' ἀνατολῶν, τοῦ δὲ ἀπὸ δυσμῶν, ἴσον τὸ τάχος.

Ἀλλ' ἐπειδὴ, ὥς εἶπα, ὁ κανὼν εἶναι ἄτρεπτος, φέρομεν ἄλλα παραδείγματα χωρὶς τὴν παρατήρησιν τούτου.

Οἱ ξένοι, οἱ μὲν ἀναγκαστοὶ ἐσθάντες εὐθὺς κατὰ τὰς χώρας ἀποχωροῦσιν, οἱ δὲ ὑπὸ μεγάλου μισθοῦ τὸ πρῶτον ἐπαρθέντες (Θουκυδ. Ζ. 13).

Οἱ πολέμιοι (ἀντὶ τῶν πολεμίων) οἱ μὲν ἐθαύμαζον τὰ γιγνόμενα, οἱ δ' ἐβόων, οἱ δὲ συνεσκευάζοντο. — Ἐσωσεν ἀμφοτέρους καὶ τοὺς ἀκολουθήσαντας καὶ τοὺς ὑπομείναντας· τοῖς μὲν γὰρ ἱκανὴν τὴν ἄνω χώραν κατέλιπον, τοῖς δὲ πλείω τῆς ὑπαρχούσης ἐπόρισαν (Ἰσοκρ.).

Οὕτω λέγουσι καὶ οἱ μὲν αὐτῶν — οἱ δὲ, (Περὶ τοῦ ὁ μὲν, ὁ δ' οὐ, Ζήτ. ἐμπροσθεν εἰς τὸν σύνδεσμον Μέν). Εἰς ὅλους τούτους τοὺς ἐπιμερισμούς τὰ ὁ μὲν, ὁ δὲ εἶναι ἰσοδύναμα μὲ τὰ ἐκεῖνος μὲν, οὗτος δέ· ἢ ἄλλος μὲν, ἄλλος δὲ, ἢ (κοινότερον) ἓνας μὲν, ἄλλος δὲ κτλ.

§. 294. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία σπανίως εὐρίσκεται εἰς τοὺς γνησίους Ἀττικούς κατὰ τὸν τρόπον τούτον· Ἐν μόνον παραδείγματι εὐρίσκεται εἰς τὸν Δημοσθένην (περὶ Στεφ. σελ. 248) πόλεις ἑλληνίδας, ἃς μὲν ἀναιρῶν, εἰς ἃς δὲ τοὺς φυγάδας κατὰγων. Συχνότερα δὲ ἀπαντᾶται (ὅς μὲν ὅς δὲ, ἃ μὲν, ἃ δὲ) εἰς τοὺς μεταγενεστέρους, καθὼς εἰς τὸν Πλούταρχον.

§. 295. Εἰς δὲ τὰς διηγήσεις εὐρίσκεται συχνὰ ὁ, ἡ, τὸ μετὰ τοῦ δέ, ἀπαξ, ἀναφερόμενον εἰς προηγηθὲν ὑποκείμενον· οἷον ὁ δὲ εἶπε (αὐτὸς δὲ εἶπεν, ἡ ἐκεῖνος, κατὰ τὴν ἔννοιαν). Τὴν δὲ ἀποχωρῆσαι.

§. 296. Ὅταν εἶναι πρόσωπον τὸ ὑποκείμενον τοῦ ῥήματος, τότε μὲ σημασίαν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν συνάπτονται καὶ μὲ τὸν καὶ τὰ ὑποτακτικὰ ἄρθρα δς, οἱ, αἱ — εἰς δὲ αἰτιατικὴν (ἀπαρξομένου) μόνον τὸ προτακτικὸν τὸν· οἷον καὶ δς, ἀκούσας ταῦτα, ἔωσεν αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως· καὶ οἱ, διαλυθέντες εἰσέδαινον εἰς τὰς νῆας (Ἡρόδ.) — καὶ τὸν κελεύσαι δοῦναι.

Σημ. α. Ἐδῶ ἀνέχουν καὶ αἱ εἰς τοὺς διαλόγους συνήθεις τύποι· ἡ δ' ὅς, εἶπεν ἐκεῖνος· καὶ ὁ ἑλλειπτικός, καὶ ὅς (δηλ. ἔφη).

Σημ. β'. Ἐὰν εἶναι εἰς ἐπιμερισμοὺς πρόθεσις, ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ συνήθως τίθενται μετὰ τὴν πρόθεσιν. οἷον ἐν μὲν τοῖς συμφωνοῦσιν, ἐν δὲ τοῖς οὐ (Ἰσοκρ. Πανηγ. 41)· εἰς μὲν τοὺς ὑβρίζοντας, τοῖς δὲ δουλεύοντες·

Σημ. γ'. Πολλάκις μετὰ τὸ οἱ μὲν δὲν ἀκολουθεῖ οἱ δὲ, ἀλλὰ τινὲς δὲ, ἡ ἔνιοι δὲ.

Σημ. δ'. Ἐκ τῆς παλαιᾶς σημασίας τοῦ ἄρθρου προήλθε καὶ ἡ φράσις τὸν καὶ πόν, τὸ καὶ τὸ, τὰ καὶ τὰ, τὰ ὅποια σώζονται εἰς τὴν λαομύθεν γλῶσσάν μας, καὶ συναντῶνται μάλιστα εἰς τὸν Δημοσθένην.

Σημ. ε. Τελευταῖον ἐξηγεῖται ἡ εἰς τοὺς ποιητὰς δοτικὴ τῶ ἀντὶ διὰ τοῦτο, διό· οἷον (Ἰλ. Ε, 813) Γινώσκω σε θεῖα — τῷ τοι προφρονέως ἔρεω ἔπος, ἤγουν διὰ τοῦτο θέλω σὲ ὁμιλήσιν εὐχαιρινῶς. Τίθεται δὲ οὕτω καὶ εἰς τὴν αἰτιατικὴν· οἷον (Ἰλ. Γ. 176) ἀλλὰ τάγ' οὐκ ἐγένοντο· τὸ καὶ κλαίοντα τέτληκα, ἤγουν διὰ τοῦτο ἀναλύομαι εἰς τὰ δάκρυα.

Σημ. ς'. Εἰς τὴν ἐποποιίαν ἡ τῶν ἄρθρων ἀντὶ δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν χρῆσις εἶναι συνθηστέρα. Ὁ δὲ Ὅμηρος πάντοτε σχεδὸν οὕτως ἐκλαμβάνει τὰ ἄρθρα ὡς παρατηρεῖται Ἰλ. Α. 340. πρὸς τοῦ βασιλῆος δ. 399. τὸν υἱὸν γείνατο, καὶ ε, 213. ζ, 407. Ὅδυσ. Ε, 106. καὶ ὅπου δὲ φαίνεται ὅτι τὰ μεταχειρίζεται ὡς τῶν Ἀττικῶν τὰ ἄρθρα· οἷον (Ἰλ. Ρ, 80) τὸν ἄριστον, καὶ (Ἰλ. Α, 34). ὁ γέρων, καὶ συχνάκις, οἱ ἄλλοι, τὰλλα, εἶναι δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι· Π. γ. ἀντὶ τοῦτον τὸν ἄριστον· οὗτος ὁ γέρων· ἐκεῖνοι οἱ ἄλλοι κτλ. ἀλλ' ἡ δεικτικὴ δύναμις γίνεται ἀσθενής, καὶ πλησιάζει κατ' ὀλίγον εἰς τὴν τῶν ἄρθρων (Περβ. §. 289).

Ἀντωνυμία.

§. 297. Ἡ ἀντωνυμία λαμβάνεται ἀντὶ ὀνόματος (§. 24), διακρίνουσα καὶ τὰ πρόσωπα, ὡς αἱ προσωπικαὶ καὶ κτητικαί, ἡ διορίζουσα σχέσεις τινὰς γενικῶς ἐπὶ οὐσίας, ποσότητος, ποιότητος μὲ δεῖξιν ἢ ἀναφορὰν ἢ ἐρώτησιν. Διαφέρουσι δὲ τῶν ἐπιθέτων ὀνομάτων αἱ δευτέραι, καθότι ἐκεῖνα μὲν σημαίνουσιν ὠρισμένην ποσότητα ἢ ποιότητα· οἷον, μέγας, πηχυαῖος, γλυκύς, πικρὸς κτλ. αὐταὶ δὲ ἀορισταίνουσιν· οἷον τόσος, τοιοῦτος, ὅσος, οἷος κτλ. καὶ καθότι ἐξ ἐκείνων μὲν γίνονται ἀφρημένα οὐσιαστικά· οἷον γλυκύτης, πικρία κτλ. (§. 212), ἐκ δὲ τούτων οὐδαμῶς, πλὴν τοῦ ταυτότης καὶ ἑτερότης ἐκ τοῦ ὁ αὐτὸς ταυτότητος ὄνομα (§. 340), καὶ τοῦ ἑτερος ἑτερότητος (§. 315. α).

§. 298. α. Προσωπικαί. Ὅτι ἡ ὀνομαστικὴ τῶν πρώτων καὶ δευτέρων προσώπων παραλείπεται ἐννοουμένη, παραλαμβάνεται δὲ μόνον ὅπου εἶναι χρεῖα ἀντιδιαστολῆς ἢ ἐμφάσεως, τὸ εἶπαμεν ἀρχήτερα (§. 266).

Ἀντί δὲ τῶν τρίτων χρησιμεύουσιν ἡ αὐτός, αὐτοί, ἐνίοτε δὲ εἰς τὸν πληθυντ. ἀριθμὸν καὶ ἡ σφείς, ἀλλ' ὅχι εἰς ἀνεξαρτήτους προτάσεις· οἷον ἐπειδὴ ἐκεῖνοί τε ἀπέκρυψαν καὶ σφείς ἡσύχαζον, τοὺς στρατηγούς ἐν αἰτία εἰχον. (Θουκυδ.). Ὡς ἄτονος δὲ ἡ ὀνομαστικὴ τῆς αὐτὸς παραλείπομένη προσεπιννοεῖται εἰς τρίτου προσώπου ῥῆμα, καὶ ἂν εἰς ἄλλην ἀνωτέρω πρότασιν ἦν ἀντικείμενον, οἷον Κύρος τὰς ναὺς μετεπέμψατο, ὅπως ὀπλίτας ἀποδιβάσαιεν καὶ βιασάμενοι τοὺς πολεμίους παρέλθοιεν, εἰ φυλάττοιεν (Ξεν). διότι τὸ δε εἶδαμεν (§. 290. Σημ.), ὅτι εἶναι ἀναφορικὴ ἢ δεικτικὴ ἀντωνυμία, σπανίως καὶ αὕτη χρήσιμος· πότε δὲ εἶναι εὐχρηστοί αἱ λοιπαὶ πτώσεις τῆς τριτοπροσώπου (οἶ, & κτλ.) θελωμεν ἰδεῖν ἐφεξῆς (§. 305. Σημ.).

Σημ. δ. Εἰς τοὺς διαλόγους τὸ ἀποκρινόμενον πρόσωπον λέγει πάντοτε "Εγὼγε χωρὶς ῥήματος ἢ οὐκ ἔγωγε" οἷον (Πλάτ. Γοργ. 36) Βούλει σμικρὸν τί μοι χάρισασθαι; Πῶλ. "Εγὼγε οὕτω καὶ ἐπὶ ἀποφατικῆς ἀποκρίσεως οὐκ "Εγὼγε. Ἀλλὰ τοῦτο ἐκλαμβάνεται μᾶλλον ἐπιρρήματικῶς, ἀντὶ τοῦ Ναί, ἢ τοῦ Μάλιστα τῆς συνηθείας.

Σημ. β'. "Ὅταν ἀπέτρεπᾶν τινα μετὰ δεήσεως ἀπὸ πρᾶξιν τινα ἐμεταχειρίζοντο, μὴ σύγε, καὶ τότε ἀνεφέρετο ἡ ὀνομαστικὴ εἰς τὸ προηγούμενον ῥῆμα" οἷον (Εὐριπ. Φοῖν. 541.)· τί τῆς κακίστης δαιμόνων ἐρίεσαι φιλοτιμίας, παῖ; μὴ σὺ γ', ἄδικος ἢ θεός, ἤγουν μὴ τὴν ἐπιθυμίαν, παρακαλῶ σε, διότι εἶναι ἄδικος.

Σημ. γ'. Ἐνίοτε ἡ ἀντωνυμία σε τίθεται ἐπὶ δεήσεως μεταξὺ τῆς πρὸς καὶ γενικῆς πτώσεως, ὅπου ἄλλοτε τοῖς ἰκετεύω· οἷον πρὸς σέ τῶν δὲ γονάτων, οἴκτειρον ἡμᾶς (Εὐριπ. Ἀνδρομ. 892). ἤγουν ἰκετεύω σε πρὸς τῶνδε τῶν γονάτων κτλ.

§. 299. β'. Δεικτικαί. Αὗται προϋποθέτουσι σχέσιν τινα πρὸς τὸν ὁμιλοῦντα. Ἡ ὁδὲ ἐκλαμβάνεται ἐπὶ δείξεως πράγματος, τὸ ὁποῖον ὁ ὁμιλῶν βλέπει ἢ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἢ κατὰ διάνοιαν· ἡ οὗτος ἐπαναλαμβάνει προϋπάρχουσαν παράστασιν, ἣν ὑποτίθησι πλησίον οὖσαν· ἡ δὲ ἐκεῖνος παρίστησι τὸ πρᾶγμα ὡς μακρὰν κείμενον, οἷον ἤδε ἡ πόλις λέγεται περὶ πόλεως ἐντὸς ἢ πλησίον τῆς ὁποίας τις εὕρισκεται· αὕτη δὲ ἡ πόλις περὶ πόλεως, περὶ τῆς ὁποίας τις ὁμίλησεν· ἐκεῖνη ἡ πόλις περὶ τῆς διὰ τοῦ λόγου εἰς τὴν ὁμιλίαν μετενεχθείσης· οὕτως οἱ ταύτη εἶναι οἱ ἐν τῇ μνημονευθείσῃ χώρα ὄντες· οἱ τῇδε, οἱ ἐνταῦθα· οἱ ἐκεῖ, οἱ μακρὰν ὄντες, οἷον παρὰ Πλάτωνι οἱ ἐν Ἀδοῦ γυμνοὺς ἐπιβαίνειν τὰ περιττά ταῦτα καταλιπόντας (Λουκιαν. Νεκρ. Διάλ.) καὶ (ὁ αὐτ. Χάρ. ἢ ἐπισκ.) πλὴν τὰ πρὸ τῆς πόλεως ἐκεῖνα χρώματα ὄρας; Ὡσαύτως ἐπὶ διηγέσεως, ὅσα μὲν ἐρρέθησαν μέχρι τοῦδε, λέγονται ταῦτα ὡς παρόντα· τὰ δὲ ἐφεξῆς ἐπόμενα, ὡς μακρὰν ἀκόμῃ, ἐκεῖνα· οἷον, πλὴν ἀλλὰ ταῦτα μὴ ἐλπίσης... ἐκεῖνα δὲ ἡδέως ἂν μάθοιμι παρὰ σοῦ (Λουκιαν. Διάλ. Ἀλεξ. καὶ Διογ.). Καὶ γενικῶς ὅταν μέλλῃ ὁ λέγων νὰ διηγηθῇ τι, τὸ προλαμβάνει μὲ τὸ ἐκεῖνο. Ἐκεῖνο δὲ οὐ φανερόν, ἔφη, ὅτι κτλ. (Ξενοφ. Ἀπομ. Δ'. 2. 26).

Σημ. Τὰ περὶ τοῦ ὅδε ῥηθέντα ἰσχύουσι καθόλου καὶ περὶ τῶν τῆδε, ὅδε, τοιῶδες, τοσούδες, τηλικόσδε· τὰ δὲ περὶ τῆς οὗτος ἰσχύουσι καὶ περὶ τῶν ταύτη, οὕτω, τοιοῦτας, τοσοῦτος, τηλικούτος.

§. 300. Αἱ οὗτος καὶ ἐκεῖνος τίθενται πολλάκις ἀνταποδοτικῶς εἰς

ἀναφορικὰς ἀποδιδόμεναι· οἷον, ὅσα ἡ ψυχὴ δέχεται, ταῦτα διαπονεῖν ἐδοκίμαζε (Ξενοφ. Ἀπομν. Α. 2. 5)· ὅσοι μὴ ἐπείθοντο, τούτους ἐκόλαζε· καὶ εἰς μετοχὴν δὲ ἀναλυομένην διὰ τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας· οἷον (Ξενοφ. Ἀγῆσιλ. Δ'. 4) οἱ προῖκα εὖ πεπονθότες (ἀντὶ οἱ ἂν προῖκα εὖ πάθωσιν), οὗτοι αἰεὶ ἡδέως ὑπηρετοῦσι τῷ εὐεργέτῃ.

§. 301. Ὅταν αἱ οὗτος καὶ ἐκεῖνος ἔχωσι κατόπιν τῶν ἀναρθρῶν ἐπίθετον ἢ ἐρωτηματικὸν ὄνομα, τότε ὁ λόγος συμπεριέχει καὶ τὴν ἀναφορὰν καὶ τὴν ἀνταπόδοσιν καὶ ἀναλύεται κοινότερον εἰς δύο λόγους, οἷον, τίνες ἐκεῖνους ὁ Κροῖτος ἐκπέμπει; (Λουκιαν. Χάρ. ἢ ἐπισκ.) κοινότερον, τίνες εἰσὶν ἐκεῖνοι, οὓς ἐκπέμπει· καὶ (Πλατ. Πρωταγόρ.) τοῦτο οὐδὲν θαυμαστὸν λέγεις, ἤγουν οὐκ ἔστι θαυμαστὸν, ὃ λέγεις· καὶ πολλὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα Πρὸς. μετὰ τὴν Σημ. τοῦ §. 283.

Σημ. Ἡ ἐκεῖνος λαμβάνεται καὶ ἐμφαντικῶς ἐπὶ ἐπαίνου, ἢ καὶ τὸ ἐναντίον· οἷον, τὸν Ἀριστείδην ἐκεῖνον (Δημοσθ. Ὀλυμπ. γ'. §. 9.), ἤγουν τὸν ἀξίεπαινον, τὸν περίφημον.

§. 302. Αἱ οὗτος καὶ ὁδε λαμβάνονται πολλάκις ἀντὶ τοπικῶν ἢ δεικτικῶν ἐπιρρήματων· οἷον (Πλάτ. Πολ. Α'. εἰς τὴν ἀρχήν) ἡρόμην ὅπου εἴη. Οὗτος, ἔφη, ὅπισθεν προσέρχεται, ἤγουν ἡρώτησα ποῦ εἶναι· ἐδῶ ἢ ἰδοῦ, ἀπεκρίθη, ἔρχεται ὅπισθεν· ἢ δὲ ὁδε ἀπαντᾷται οὕτως εἰς τοὺς ποιητάς· οἷον (Ὀδυσ. Α, 185) νῆws δέ μοι ἦδ' ἔστηκεν ἐπ' ἀγροῦ· καὶ (Ὀδυσ. Φ, 207) ἔνδον μὲν δὴ ὁδ' αὐτὸς ἐγὼ, κακὰ πολλὰ μογήσας, ἤλυθον, ἀντὶ ἰδοῦ ἤλθον αὐτὸς ἐγὼ κτλ. Ζήτ. καὶ ἰλ. X, 367.

§. 303. γ'. Ἡ αὐτὸς τίθεται εἰς ἀναφορὰν προσηρημένου καὶ ἄνευ ἐμφάσεως ἐπαναλαμβανομένου ὀνόματος τρίτου προσώπου· οἷον, σύνειμι τοῖς φίλοις καὶ ἡδομαι αὐτοῖς· τοῦτο δὴ πρῶτον αὐτὸν ταραττεῖ παρὰ γνώμην γεγονός καὶ πολλὴν ἀθυμίαν αὐτῷ παρέχει, Δημοσθ. Ὀλυμπ. α. §. 12. Παρεκτός ταύτης τῆς χρήσεως λαμβάνεται.

Σημ. Καὶ ὡς κλητικαί τίθενται αἱ οὗτος αὕτη εἰς προσφωνήσεις, ὅταν περὶ τοῦ προσώπου τούτου ἔγινεν ἡρῆ λόγος οἷον ὁ Φαληρεὺς οὗτος οὐ περιμανεῖς; (Πλ.) — Οὗτος τί πονεῖς;

Α'. ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ ὁ ἴδιος, ὡς λέγομεν συνήθως·

1. Ὅταν ἐμφαντικῶς προηγῇται ἢ ἔπεται εἰς ἑναρθρὸν ὄνομα· οἷον, μᾶλλον τοῦτο φοβοῦμαι ἢ τὸν θάνατον αὐτόν· καὶ, αὐτὸν τὸν βασιλέα ἀποκτεῖναι ἐβούλετο.

2. Ὅταν, παραλειπομένων τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν ἐγὼ, σὺ, ἐκεῖνος, λαμβάνεται ἀντὶ πρῶτου, δευτέρου κτλ. προσώπου· οἷον (Λουκιαν. Χάρ. ἢ ἐπισκ.) ὁρθῶς λέγεις· αὐτὸς γὰρ εἶσομαι τὸ ποιητέον, ἀντὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος· καὶ (ἰλ. Α, 133) αὐτὸς ἔχῃς γέρας· καὶ (Δημ. περὶ παραρρ.), φησὶν αὐτὸς αἴτιος γεγενῆσθαι.

Β'. Ἀντὶ τῆς τριτοπροσώπου προσωπικῆς ἀντωνυμίας τίθεται καὶ εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις· οἷον ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ πῦρ· οὐχ ἐώρακας αὐτόν; (Πρὸς. τὰ εἰς §. 322).

Γ'. Λαμβάνεται ἐνάρθρως ἐπὶ ταυτότητος· οἶον, ὁ αὐτὸς ἀνὴρ· ἐκέλευσε τὸ αὐτὸ ποιεῖν. Οἱ δὲ ἐποποιοὶ λέγουσι καὶ ἀνάρθρως αὐτὸς, ἀντὶ ὁ αὐτός· τὴν τούτου σύνταξιν μετὰ δοτικῆς Ζήτ. κατ. §. 340. γ'.

Σημ. α'. Ἐνίστε ἐκλαμβάνεται ἡ αὐτὸς ἀντὶ τοῦ μόνου· οἶον (Πλατ. Παρμεν. σελ. 93.) αὐτοὶ γὰρ ἔσμεν, ἀντὶ μόνου· καὶ (Ξενοφ. Λακεδ. Γ'. 7.) αὐτὰ τὰ πρὸ τῶν ποδῶν ὄραν, ἤγουν μόνα.

Σημ. β'. Εἰς τὴν δοτικὴν αὐτοῖς, αὐτῇ, ἐλλείπει πολλάκις ἡ σύν· οἶον, τὸν Παρνασσὸν αὐτῇ τῇ Καταλίᾳ . . . μετεκινήσαμεν, Λουικίαν. Χάρ. ἡ ἐπίσκ.

§. 304. δ'. Αἱ αὐτοπαθεῖς ἑμαυτοῦ, σεαυτοῦ κτλ. λαμβάνονται ὅταν ἐπιστρέφῃ ἡ ἐνέργεια ἢ ἄλλη τις σχέσις εἰς τὸ ἐνεργεῖν πρόσωπον· οἶον, παρασκευάζε σεαυτὸν· διατηρῶ τὰ ἑμαυτοῦ· φροντίζει περὶ ἑαυτοῦ κτλ. Ἀντὶ δὲ τούτων τίθενται πολλάκις καὶ αἱ προσωπικαί, μάλιστα, ὅταν ἦναι ὑποκείμενα ἀπαρεμφάτου· ἐγὼ ἡμᾶς κελεύω ἐμὲ μμῆσθαι· ἐγὼ οἶμαι καὶ ἐμὲ καὶ σὲ τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι κάκιον ἡγεῖσθαι· ἐγκλιτικῶς δὲ μόνον εἰς τὴν φράσιν δοκῶ μοι = (δοκῶ ἐμοὶ ἢ ἑμαυτῷ).

§. 305. Λαμβάνονται καὶ ἐπὶ ἀντιμεταβάσεως· λέγω δὲ ἀντιμετάβασιν ὅταν πρόσωπον ἐνεργῇ εἰς ἄλλο, καὶ ἐκεῖνο πάλιν ἀντενεργῇ εἰς τὸ πρῶτον· οἶον, νομίζει τοὺς πολίτας (ἐδῶ μεταβαίνει ἡ ἐνέργεια ἐκ τοῦ νομίζει εἰς τοὺς πολίτας) ὑπηρετεῖν ἑαυτῷ (ἐδῶ ἀντιμεταβιβάζουσιν οἱ πολῖται τὴν ἐνέργειαν τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὸν νομίζοντα)· καὶ, (Ξενοφ. Κύρου Παιδ. Α. γ. 18) οὐχ ὅρας, ὅτι καὶ Μήδους ἅπαντας δεδίδαχεν ἑαυτοῦ μείον ἔχειν; ἀλλ' ἐνταῦθα ἐμπορεῖ νὰ τεθῇ καὶ ἡ ἀπλὴ αὐτόν, καθὼς καὶ αἱ τριπρόσωποι προσωπικαὶ οὐ, ἐ, σφεῖς, σφᾶς κτλ. καὶ μάλιστα οἱ δόκιμοι συγγραφεῖς ταύτας μεταχειρίζονται εἰς τὴν ἀντιμετάβασιν.

Σημ. α'. Ἡ οὐ ἐ, οἱ κτλ. τίθενται κυρίως α'. ὅπου δὲν χρειάζεται ἔμφασις, καὶ ὅπου ἐπὶ πρῶτου προσώπου τίθεται ἐγκλιτικῶς ἡ με. οἶον (Πλατ. Πολ. Α'. εἰς τὴν ἀρχὴν) κατιδὼν ἡμᾶς ὁ Πολέμαρχος ἐκέλευσε δραμόντα τὸν παῖδα περιμεῖναι ἐκελεῦσαι· οὕτω καὶ ἡ οἱ (Ξενοφ. Ἀναβ. Γ. 1, 3), σφίσιν (Ξενοφ. Ἑλλ. Β. 4, 11). β'.) ἐπὶ πλαγίῳ λόγῳ, ὅταν ὁ ὁμιλῶν μνημονεύεται, Ζήτ. παράδειγ. εἰς Πλάτ. Πολ. Ι. σελ. 617, ὅπου ἀπαντᾷται· οὕτω, σφᾶς, οὐ, ἐ. Εἶναι δὲ σπάνια τὰ ἐνικά ταύτης τῆς ἀντωνυμίας· καὶ δὲν ἔχουσιν οὐδεμίαν ἔμφασιν, διὸ καὶ οὐδέποτε ἀπαντῶνται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς μετὰ προθέσεων· συνηθέστερα εἶναι τὰ πληθυντικά, οἶον (Ξενοφ. Ἀναβ. Ζ'. 3, 5) λέγειν ἐκέλευεν, ὅτι οὐδὲν ἂν ἤττον σφεῖς ἀγάγοιεν τὴν στρατιάν.

Σημ. β'. Ἐπὶ ἀντιμεταβάσεως παραδείγματα τῆς ἑαυτὸν ἢ αὐτὸν ἔχουмен ἐκ τοῦ Ἰσοκρ. πανηγ. 12· οἱ μὲν (δηλ. θεαταί), ὅταν ἴδωσι τοὺς ἀθλητὰς ἑαυτῶν ἕνεκα πονουύτας (ὅπου τὸ ἑαυτῶν ἀποδίδεται εἰς τοὺς θεατὰς), οἱ δὲ (δηλ. ἀθληταί) ὅταν ἐνθυμηθῶσιν, ὅτι πάντες ἐπὶ τὴν σφετέραν θεωρίαν ἤκειον (τὸ σφετέραν γενόμενον ἐκ τοῦ σφεῖς εἶναι ταύτσημον τοῦ ἑαυτῶν, δηλ. τῶν ἀθλητῶν). Ἰδε προσέτι Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 2, 32. Πλάτ. Φαιδρ. σελ. 259. Εὐριπ. Ἰππ. 977.

Σημ. γ'. Ἡ ἑαυτοῦ κτλ. ἐκλαμβάνεται γενικώτερον ἐπὶ παντὸς προσώπου, ἤγουν ἀντὶ ἑμαυτοῦ, σεαυτοῦ κτλ. Εἰμὴ προεξανέστημεν, οὐδ' ἀναλαβεῖν αὐτοὺς ἂν ἡδυνήθημεν. (Δημ).—Ἀποφαίνεται σκαστάτους ἑαυτοὺς. (Δημ).

§. 306. ε. Αἰ.ληλοπαθεῖς. Ὅταν ἀμοιβαίως ἐνεργῇ πρόσωπόν τι εἰς ἄλλο, καὶ τοῦτο ἐνταῦτῳ εἰς ἐκεῖνο· ἢ πολλὰ πρόσωπα ἐνεργοῦσιν ἀμοιβαίως ἢ πάσχουσιν ἀμοιβαίως ἐνταῦτῳ· οἶον παρακαλέσαντες ἀλλήλους (Ἰσοκρ. Ἀρχ.). ἡδικοῦνθ' ὑπ' ἀλλήλων (Δημοσθ. κατὰ Φιλίπ. γ').

Σημ. Ἄντ' αὐτῶν λαμβάνονται πολλάκις αἱ σύνθετοι· μάλιστα ὅταν ἐνυπάρχῃ ἀντίθεσις πρὸς ἄλλο τι οἷον γρὴ διαλυσαμένους τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἔχθρας ἐπὶ τὸν βάρβαρον τράπεσθαι (Ἰσοκρ.) — Οὐκ ἔφθασαν ἀλλήλοις πλησιάζαντες καὶ περὶ πλείονος ἐποικήσαντο σ φ ᾱς αὐτ οὐς ἡ τοὺς πρότερον οἰκίους ὄντας.

§. 307. *ς'.* Ἀόριστος, τίς ἢ τί, λέγονται περὶ προσώπων καὶ πραγμάτων ἀπροσδιορίστων· οἷον, περὶ καινοῦ τινος πράγματος· Σανίων τις διδάσκει (Δημοσθ.) προσήλθέ τις· γυνή τις κτλ. λεγέτω τις περὶ αὐτοῦ τούτου, ἢ γινώσκει, Ξενοφ. Κύρ. *ς'.* I. 6. Τούτου ἔνεκα σημαίνουσιν καὶ ὅτι λέξις ἐκφράζει περίπου πρᾶγμα τι· οἷον ἀρετή, ὡς ἔοικεν, ὑγιείᾳ τέ τις ἂν εἴη καὶ κάλλος καὶ εὐεξία ψυχῆς. Διὸ καὶ παρατίθεται συχνάκις εἰς ἐπίθετα ποιότητος ἢ ποσότητος σημαντικά, ὅπου ἐρμηνεύεται διὰ τοῦ περίπου σχεδόν· οἷον, Αἱ παιδεῖαι ποιούς τινας ποιούσι τοὺς νέους. (Ἀρστλ.) — Τοιαῦτ' ἄττα διαλέχθησαν. Μεγάλη τις μοι δοκεῖ ἡ χρεῖα τῆς ῥητορικῆς εἶναι (Πλ.) — Τιθεμένη δ' ἡ τις εἰς τὰ ἐπίθετα (οὐ) πολὺς, ὀλίγος κλ. ἢ τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ ἐκφράζει τὸ περίπου (χυδ. ἐπάνω κάτω ἢ καμυρία)· οἷον ὑπεξήλθον οὐ πολλοὶ τινες (Θουκ.). — Παρεγέγοντό τινες δύο νῆες. Οὕτω τίθεται καὶ εἰς ἐπιόρημά τινα τὸ οὐδέτερόν τι· οἷον τὰ σχεδόν, μηδέν, διαφερόντως κλ. ἐφυγον μηδέν τι πᾶν διωκόμενοι (Ξενοφ.) εἰς δὲ οὐδέτερον ἐπίθετον, τὸ ὅποιον ἐκλαμβάνεται ἀντὶ οὐσιαστικοῦ, δύναται καὶ νὰ παραλειφθῇ τὸ τοιοῦτόν τι· οἷον Μάθοι ἂν τις κάπῳ τῶν ἐχθρῶν σοφόν. (Ἀρστφ.). Συντάσσονται δὲ καὶ μὲ γενικὴν πληθυντικὴν· τῶν ἱερέων τις, ἢ τῶν τις ἱερέων (§. 281. Σημ.).

§. 308. Ὅταν ὁ λόγος ἀποβλέπῃ εἰς καθένα, τὸ τις εἶναι ἀντὶ τοῦ ἑκάστος, καθείς· ἥδη τις ἐπιδεικνύτω ἑαυτὸν, ἤγουν καθείς· ὅπου τις ἀλγεῖ ἐκεῖ καὶ τὸν νοῦν ἔχει· ἢ καὶ ἀντὶ τοῦ εἰς ὅποιοςδήποτε ἔτω τις ἐφ' ὕδωρ· ξύλα τις σχισάτω.

Σημ. Ἐπεὶ δὴ τὸ δόριστον ἐμπορεῖ νὰ σημαίνῃ ἢ τοῦτο τὸ πρόσωπον ἢ ἐκεῖνο ἢ ἄλλο, ἤγουν πολλὰ, διὰ τοῦτο πολλάκις μετὰ ἐνικόν τις ἀκολουθεῖ τὸ ἀναφερόμενον εἰς αὐτὴν πληθυντικῶς· οἷον εἰάν τις φανερός γένηται κλέπτων ἢ λωποδυτῶν. . . τούτοις θανάτος ἔστω ἡ ζημία (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 2. 60.).

§. 309. Λαμβάνεται δὲ τὸ τις ὡς κατηγορούμενον καὶ ἐμφαντικῶς ἀντὶ τοῦ μέγας ἢ ἔνδοξος· οἷον καὶν δόξης τισὶν εἶναι τις, Ἐπικτ. καὶ καταφρονητικῶς, οἵεται τις εἶναι, τὸ ὅποιον λέγομεν εἰς τὴν γλῶσσάν μας. Νομίζει καὶ αὐτὸς ὅτι κατὶ εἶναι. Τοιαύτην ἐμφαντικὴν ἔννοιαν ἔχει καὶ τὸ οὐδέτερον τι μετὰ τοῦ ῥήματος λέγειν, εἰς τὸ ὅποιον ἀντιστοιχεῖ τὸ οὐδὲν (ὑγιές) λέγειν· οἷον τῆς ἐμῆς γνώμης ἄκουσον, ἦν τί σοι δοκῶ λέγειν. (Εὐριπ.). — Λέγουσι μὲν οὐ μὲν τοι ἀληθές μοι (Πλ.). — Οὐδὲν λέγειν οἰμαί σε (Ἀρστφ.).

§. 310. *ς'.* Ἑρωτηματικά. Ἡ ἀπόκρισις γίνεται μὲ τὴν αὐτὴν πᾶσιν, μὲ τὴν ὁποίαν ἔγεινεν ἡ ἐρώτησις· οἷον,

τίς;	οὗτος· ἐκεῖνος· οὐδεὶς
πότερος;	ὁ ἕτερος· οὐδέτερος
ποῖος;	ἀγαθός· κακός· ἡδύς
πόσος;	πολύς· ὀλίγος

ποσταῖος; δευτεραῖος
ποσσατής; διετής; δεκαετής κτλ.

Πλὴν τῶν ὁρθῶν αὐτῶν ἐρωτηματικῶν ἔχομεν καὶ τὰς πλαγίας ὅστις, ὀπότερος, ὅποιος, ὀπόσος, καὶ τὰ μόρια τοῦ, ὅπου; πῆ, ὅπη; ποῦ, ὅποι; πόθεν ὀπόθεν; πότε, ὀπότε; πῶς, ὅπως; Ἐκ τούτων δὲ αἱ μὲν ὀρθαὶ ἐρωτηματικαὶ τίθενται καὶ εἰς ζωηράν πλαγίαν ἢ ἐξηρητημένην ἐρώτησιν, οὐχὶ δὲ καὶ τανάπαλιν· ἤτοι αἱ πλαγαὶ δὲν τίθενται ἐπὶ ἀνεξαρτήτων ἐρωτήσεων· οἷον ἤγον ἐρκοόμενοι τί ἂν ποιοῦντες εἰρήνης τύχοιεν.

§. 311. Ἡ τίς συντάσσεται ὁμοιαριθμῶς μετὰ τὰ οὐσιαστικά, καὶ πολ-
λάκις μετὰ γενικὴν πληθυντικὴν (Περβ. §. 272)· οἷον, τίς οὕτως εὐήθης
ἐστίν, ὅς τις ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἔξοντα; Δημοσθ. Τίς ἀν-
θρώπων οὐκ ἐπιθυμῆσει μετασχεῖν τῆς φιλίας καὶ συμμάχιας τῆς ἡμε-
τέρας; Ἰσοκρ.

§. 312. Ὅταν γίνηται ἡ ἐρώτησις μετὰ ἀπορίαν, προστίθεται εἰς τὸ
ἐρωτηματικὸν τὸ ποτε, ἢ δῆποτε ἢ τὸ ἄρα· τίς ἦν ποτε ἡ διάνοια τῶν
τότε Ἀθηναίων; (Δημοσθ. κατὰ Φιλ.). τί δῆποτ', ὦ Μέλιτε κτλ. τίς
ἄρ' ἦν ὁ ταῦτα εἰπών; Πολλάκις, μάλιστα εἰς ὠρισμένον καὶ προγεγραμ-
μένον πρόσωπον τίθεται ἐνάρθρως τὸ ἐρωτηματικόν· οἷον, εἰς τοὺς δοκί-
μους συγγραφεῖς μάλιστα τὸν Ἀριστοφάνην εὔρηται τὸ τί; οὐδέποτε ὅμως
ὁ τίς, ἀντὶ δ' αὐτοῦ λέγουσιν ὅποιος;

Σημ. Πολλάκις ἡ τίς καὶ πᾶσα ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία καὶ πᾶν ἐρωτηματικόν
ἐπὶ ῥῆμα ἰσοδυναμεῖ εἰς τὰς ἐρωτήσεις μετὰ τὸ ἀντιθέτον του ἀρνητικόν, ἤγουν τὸ τίς
μετὰ τὸ οὐδεὶς· τὸ πόθεν μετὰ τὸ οὐδαμόθεν· τὸ ποῦ μετὰ τὸ οὐδαμοῦ· τὸ πῶς μετὰ τὸ οὐ-
δαμῶς κτλ. ὅταν ὁ λέγων ἐκ πάθους ἢ ἀγανακτήσεως πρὸς ἕλεγχον τοῦ ἀντιπάλου
τὸν ἐρωτᾷ καταφατικῶς ὅσα εἶναι αὐτὸς πληροφορημένος ὅτι δὲν ὑπάρχουσι. Τοιοῦ-
τον εἶναι τὸ ἀνωτέρω (§. 311.) ἀναφερθὲν πρῶτον παράδειγμα· τοιαῦτα δὲ εἶναι
καὶ τὰ ἐφεξῆς, τίς δ' ἂν σοι λεγούσῃ τι πιστεύσειεν; ἢ τίς ἂν εὖ φρονῶν τοῦ σοῦ
θιάσου τολμήσειεν εἶναι; (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 1. 31) ἤγουν (ἀνερωτήτως) οὐδ' εἰς·
καὶ (αὐτόθ. Α'. §. 1.) πῶς ἂν οἰηθῆμεν τὸν τοιοῦτον ἢ ἡμᾶς σῶσαι ἢ τοὺς πολε-
μικοὺς κρατῆσαι; ἤγουν οὐδ' αὖ μὲν· καὶ ἀπλῆ δὲ καταφατικὴ ἐρώτησις ἔχει δύνα-
μιν ἀποφάσεως· οἷον, (αὐτόθ. 2.) διάκονον δὲ καὶ ἀγοραστὴν τοιοῦτον ἐβελήσαιμεν
ἂν προῖκα λαβεῖν, ἤγουν οὐκ ἂν ἐβελήσαιμεν. — Τούναντίαν δὲ ἀποφατικὴ ἐρώτη-
σις εἰς τοιαύτην περίστασιν ἰσοδυναμεῖ μετὰ κατάφασιν· οἷον, (Δημοσθ. περὶ Στεφ.)
τί κακὸν οὐχὶ πάσχοντες; ἤγουν πᾶν κακὸν πάσχοντες. Τοιοῦτον εἶναι καὶ
τὸ ἀνωτέρω (§. 311) δεύτερον παράδειγμα, τίς ἀνθρώπων οὐκ ἐπιθυμῆσει; ἀντὶ
πάντες κτλ.

§. 313. Πότερος καὶ ὀπότερος σημαίνει τίς ἐκ τῶν δύο, Συντάσσε-
ται μετὰ γενικὴν· οἷον, πότερος τούτων ἐστίν ὁ Νιρεύς; ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-
στον ὅμως τίθεται τὸ πότερος δις· οἷον, Πότερος ὁ Νιρεύς καὶ πότερος
ὁ Θερσίτης; (Ιουλιαν.) ὁπότε εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν μόνον τὸ
πρῶτον μεταφράζεται· οἷον τίς ἐκ τῶν δύο εἶναι ὁ Νιρεύς καὶ τίς ὁ
Θερσίτης;

Τὸ οὐδέτερον, πότερον ἢ πότερα, τίθεται ἐπὶ δύο πράξεων ἀντιθέτων
διὰ τοῦ ἢ διαζευκτικοῦ συνδέσμου οἷον πότερόν σε τίς, Αἰσχίνη, τῆς πό-
λεως ἐχθρόν ἢ φίλον εἶναι φῆ; (Δημοσθ. περὶ Στεφ. σελ. 268), ἐρμη-
νεύεται δὲ εἰς τὸ, Πότερον φῆ τίς, ὦ Αἰσχίνη, ἐχθρόν σε εἶναι ἢ φίλον
τῆς πόλεως;

§. 314. Πᾶσα ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία καὶ πᾶν δὲ ἐρωτηματικὸν ἐπιρῥημα συντάσσονται μὲ ἰδίον τῶν ὀρθῶν ῥήμα, οἷον τίς ἀνθρώπων οὐκ ἐπιθυμήσει; πότερος τούτων ἐστὶ χεῖρων; Ἀλλὰ δύνανται νὰ ἀναφερθῶσι καὶ εἰς μετοχὴν, ἥτις ν' ἀναφέρεται εἰς πρότασιν μὴ ἐρωτηματικὴν καθ' ἑαυτὴν, ἥ καὶ νὰ συνδέεται μὲ ἄλλην μετοχὴν μὴ οὖσαν ἐπίσης ἐρωτηματικὴν· οἷον ἐγγέγραπτο ὅπως ἀνηλώθη καὶ ὅ,τι ποιοῦντων ὑβρίζομένων καὶ τί κακὸν οὐχὶ πασχόντων πᾶσα ἡ οἰκουμένη μεστὴ γέγονε προδοτῶν. (Δημ.) — Ἀπειλῶν οὐκ ἐπαύετο καὶ τί κακὸν οὐ παρέχων; (Δημ.) Ὡς δὲ μετοχῇ, οὕτω καὶ ἀπαρεμφατικὴ πρότασις παντὸς εἶδους, δύνανται νὰ ἔχῃ ἴδιον ἐρωτηματικόν· οἷον ὅταν τί δέῃ ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ κοινῇ χρῆσθαι, ὁ δίκαιος χρησιμώτερος τῶν ἄλλων; — Ὡς ἂν τί ἐν τῷ σώματι ἐγγένηται, θερμὸν ἔσται; — Ἐπίσης δύνανται νὰ ἔχωσιν ἴδια ἐρωτηματικὰ κυρία καὶ ἐξηρητημένη πρότασις, ἥ καὶ εἰς τὴν αὐτὴν πρότασιν νὰ ὑπάρχωσι δύο ἐρωτηματικά· οἷον ἐπειδὴ τίνος τέχνης ἐπιστήμων ἐστὶ, τίνα ἂν καλοῦντες αὐτὸν ὀρθῶς ἂν καλοῦμεν; (= τὸν τίνος τέχνης ἐπιστήμονα τίνα ἂν —) (Πλ.). — Πῶς τί τοῦτο εἶπες; — Τίς πόθεν μολῶν σοι μαρτυρήσει; — Ἐπειδὴν τίς τίνα φιλῇ, πότερος ποτέρου φίλος γίγνεται ὁ φιλῶν τοῦ φιλουμένου ἢ ὁ φιλούμενος τοῦ φιλοῦντος; (Πλ.).

§. 315. ἡ. Ἔτερος, ἐκάτερος, ἕκαστος, ἄλλος ὠνομάζοντο ἀπὸ τοὺς γραμματικούς μας ἐπιμεριζόμενα ὀνόματα, καὶ ἡμεῖς τὰς ὀνομάζομεν ἐπιμεριζόμενας ἀντωνυμίας, ἐπειδὴ μερίζονται αἱ πρῶται δύο ἀντικείμενα, αἱ δὲ δεύτεραι πολλὰ, ὡς θέλομεν ἰδεῖν εὐθὺς.

α. Ἔτερος σημαίνει εἰς ἐκ τῶν δύο ἐνάρθρως· οἷον, ὁ ἕτερος τῶν Διονυσίων τῇ ἐτέρᾳ χειρὶ, ἢ ἀπλῶς τῇ ἐτέρᾳ, μὲ μίαν ἀπὸ τὰς δύο χεῖρας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ τὴν ἀριστεράν. Ἀνάρθρως δὲ εἶναι ταυτόσημον τοῦ ἄλλος, διάφορος διὰ τοῦτο συντάσσεται ἐνίοτε μὲ γενικὴν· οἷον ὁ φίλος ἕτερος ὢν τοῦ κόλακος· ἀλλὰ καὶ ἀνάρθρως, οἷον οὐ γίγνεται τῶν τοιούτων ἕτερος ἐτέρου μαθητῆς, καὶ τὸν ἕτερον ὁ ἕτερος οὐδὲν ἡγεῖται εἰδέναι (Πλ.). ὁ δὲ πληθυντικὸς οἱ ἕτεροι σημαίνει πολλάκις τοὺς πολεμίους· οἷον ἐνόμιζον δι' αὐτὸ οὐχ ἡσῆσθαι δι' ὅπερ οὐδ' αἱ ἕτεροι νικᾶν. (Θουκυδ.).

β. Ἐκάτερος σημαίνει δύο καθ' ἓνα, ἢ χωριστά· συντάσσεται δὲ καὶ αὐτὴ πολλάκις μὲ γενικὴν· οἷον ἐκάτερος τῶν δύο τούτων ἐποίησε τὸ ἀγαθόν, ἥγουν καὶ ὁ εἰς ἐποίησε χωριστά, καὶ ὁ δεύτερος χωριστά· ἐπειδὴ δὲ σημαίνει δύο ἐνεργούντας καθ' ἓνα, διὰ τοῦτο ὡς ὁ δύο ἀριθμὸς, συντάσσεται ἀδιαφόρως μὲ ἐνικὸν διὰ τὴν φωνήν, ἢ μὲ πληθυντικὸν ῥήμα διὰ τὴν σημασίαν· οἷον δύο γυναῖκες λαβόμεναι ταῖν χερσὶν εἰλκὸν με πρὸς ἑαυτὴν ἑκατέρα. Λουκιαν. ἐνύπν.

γ. Ἐκαστος, πολλοὶ καθ' ἓνα. Συντάσσεται πολλάκις μὲ γενικὴν τοῦ ὅλου σημαντικὴν· οἷον, διαλαμβάνων ἕκαστον ἡμῶν ἐν μέρει (Αἰσχ. Παρ. πατρ. §. 15). Διὰ τὴν ἐμφαινόμενὴν πληθὺν τῶν ὑποκειμένων συντάσσεται ἀδιαφόρως μὲ ἐνικὸν οὐσιαστικὸν ἢ πληθυντικὸν, ὡσαύτως καὶ μὲ

ῥῆμα' οἷον (Πλάτ. Γοργ. σελ. 128) οἱ ἄλλοι δημιουργοὶ βλέποντες πρὸς τὸ ἑαυτῶν ἔργον ἕκαστος οὐκ εἰκὴ ἐκλεγόμενος προσφέρει· οἱ δὲ κληρὸν ἐσημῆναντο ἕκαστος· Ἰλ. Η. 175. Ἐν γένει εὐρίσκεται ἀδιαφόρως, Π. χ. ἕκαστος ἐποίησε, καὶ ἕκαστος ἐποίησαν.

Ἐναντίον τοῦ ἕκαστος εἶναι τὸ οὐδεὶς· διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸ συντάσσεται ἐνίοτε μὲ πληθυντικὸν ῥῆμα' οἷον (Αἰλιαν. Ποικιλ. ἱστ. Α'. 16). Οἱ δὲ οὐδεὶς αὐτῷ προσεῖχον. Εὐρίσκεται δὲ καὶ πληθ. οὐδένας ἤκουον. Ξενοφ. Ἑλλ. Ε. 3. 10. Οὐδένων (Δημοσθ. Ὀλυνθ. β'. σελ. 23)· οὐδέστιν (ὁ αὐτ. Φίλιπ. Δ'. σελ. 145) ἐπ' οὐδένας συνίστανται Ξενοφ. Κύρ. Π. Α'. 1. 2.

δ'. Ἄλλος ἐνάρθρως μὲν σημαίνει ὅλον τι ἀντιπαρτιθέμενον πρὸς μέρος ἢ μέρος· οἷον, ἡ ἄλλη χώρα, δηλ. ὅλη ἡ ὑπόλοιπος χώρα. Ἀνάρθρως δὲ, διαφορὰν ἢ ἑτερότητα· καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἑτερος· οἷον ἄλλος οὗτος λόγος, Δημοσθ. ἤγουν διάφορος. Τὸ δὲ ἄλλος ἄλλοθεν ἢ ἄλλος ἄλλο διὰ τὴν ἀριστίαν πληθὸς σημαίνοντα συντάσσονται καὶ μὲ πληθυντικὸν ῥῆμα' οἷον (Πλάτ. Χαρμ. σελ. 106) καὶ με, ὡς εἶδον εἰσιόντα, ἡσπάζοντο ἄλλος ἄλλοθεν καί, (Αὐτ. σ. 107) ἡρώτων δὲ ἄλλος ἄλλο, ἤγουν (ὡς λέγομεν κοινῶς) ἡρώτων ἕνας τὸ ἓνα καὶ ἄλλος τὸ ἄλλο.

§. 316. θ'. Συγχετικάι. Τοῖος καὶ τοιοῦτος, οἷος· τόσος καὶ τοσοῦτος, ὅσος· τηλικός καὶ τηλικούτος, ἡλικός· οἷος, ὅς καὶ ὅστις. Αἱ μὲν ἀπὸ συμφώνου ἀρχόμεναι εἶναι δεικτικάι, αἱ δὲ ἀπὸ φωνήεντος ἀναφορικάι· καὶ φυλάττεται δὲ καὶ εἰς αὐτάς ἡ ἐξηγημένη (§. 278.) τρίτη συμφωνία· οἷον, ἔλπιζε καὶ περὶ σεαυτὸν γενήσεσθαι τοιοῦτον, οἷος καὶ §. 316. περὶ ἐκείνου (τοὺς προτέρους φίλους) γέγονε (ἴσοκρ. πρὸς Δημ.)

§. 317. Ἡ ὅς εἶναι μόνον ἀναφορικὴ προαναφερθείσης ἰδέας, ἡ δὲ ὅστις καὶ ποιωτική· οἷον ἔστι δίκης ὀρθαλμός, ὅς τὰ πάνθ' ὄρα. — Ἀνελεύθερος πᾶς ὅς τις εἰς δόξαν βλέπει· διὸ καὶ μὲ τὰ δεικτικά τίθεται ὅστις· ὅστις ἂν δίκαιος ἢ τρόπος τ' ἄριστος, τοῦτον εὐγενῇ κάλει. Σπανίως τίθεται ὅστις, ὡς πληρέστερος τύπος, ἀντὶ τοῦ ὅς. Χαλκιδεῖς Νάξον ὥρισαν καὶ Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἰδρύσαντο (Θουκυδ.) Ὡσαύτως πάλιν τίθεται ὁ ἀντὶ τοῦ ὅστις μετὰ τοῦ δυνητικοῦ ἂν καὶ εὐκτικῆς. Φιλεῖ τὸ πλῆθος ἐν τούτοις τοῖς ἐπιτηδεύμασι τὸν βίον διάγειν, ἐν οἷς ἂν τοὺς ἀρχοντας τοὺς αὐτῶν ὀρώσι διατρέχοντας (ἴσοκρ.).

§. 318. Ἐπίσης τίθεται πολλάκις ἡ ὅς σχεδὸν ἀντὶ τῆς ποιωτικῆς οἷος, ἐὰν διὰ τῆς ἀναφορικῆς θέλωμεν νὰ συμπεριλάβωμεν τὴν ὅλην οὐσίαν ἀντικειμένου τινος οἷον· μάθε ὅς εἰ φύσιν (Σοφ.). Ὅς μὲν οὐκ ἔστι, βούλεσθε αὐτὸν γενέσθαι, ὅς δ' ἔστι νῦν, μηκέτι εἶναι (Πλ.). — Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τίθεται καὶ ἡ οὗτος ἀντὶ τῆς τοιοῦτος· οἷον εὐ οὗτος εὐρέθης (Δημ.). Τὸ οἷος ἢ μόνον ἢ μετὰ τοῦ σχετικοῦ του ἐκλαμβάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ δυνατός, ἱκανός ἢ καλὸς μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου· ἀλλ' ἐμπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ καὶ μὲ τὸ ὥστε· οἷον τοιοῦτους ἀνθρώπους, οἷους μεθυσθέντας ὀρχεῖσθαι τοιαῦτα, οἷα ἐγὼ νῦν ὀκνῶ πρὸς ὑμᾶς ὀνομάσαι (Δημοσθ. Ὀλυνθ. β').

§. 6.), ἤγουν ὥστε ὀκνῶ· καὶ (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 5. 6.), τοὺς μὲν πρόσθεν ὀδόντας πᾶσι ζώοις οἴους τέμνειν εἶναι, ἤγουν ἱκανοὺς. Τὸ δὲ αὐδέτερον μετὰ τοῦ οὐκ ἀρνητικῶς μάλιστα ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ ἀδύνατον· τοῖς σπουδαίοις οὐχ οἷόν τε τῆς ἀρετῆς ἀμελεῖν (Ἰσοκρ. Δημ.). §. 318. Τὸ οἶος μόνον λαμβάνεται καὶ ἐμφαντικῶς ἐπὶ θαυμασμοῦ, ἢ ἀποστροφῆς· οἶος μὲν ἐγὼ βασιλεὺς, οἶος δὲ οὗτος ληστὴς ἐγένετο (Λουκ. Νεκρ. διὰ λ.). τὸ πρῶτον θαυμαστικῶς, τὸ δεύτερον καταφρονητικῶς· καὶ, οἷον ἦν τὸ μέγα κεκραγέαι κτλ. (Λουκ. Τιμ. ἢ μισάνθ.). ἤγουν τί τερατουργὸν πρᾶγμα ἦτο κτλ. Ὅταν δὲ αἰτιολογῇ τὴν προηγουμένου ῥήματος ἐνέργειαν, κεῖται ἀντὶ τοῦ, ὅτι τοιοῦτος· οἷον, ἐμακάριζον τὴν μητέρα, οἷον τέκνων ἐκύρην, ἀντὶ, ὅτι τοιούτων τέκνων ἐκύρηντε (Λουκιαν. Χάρ. ἢ ἐπισκ.).

Σημ. α. Τὴν αἰτιολογίαν ταύτην σημαίνει καὶ ἡ ἀναφορικὴ δε (Λουκιαν. Χάρ. ἢ ἐπισκ.). Τέλλος ὁ Ἀθηναῖος· δε εὖ τε ἐβίω καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ἀντὶ τοῦ, ὅτι οὗτος, καὶ (Πλάτ. Ἰππ. μειζ. σελ. 288.) τίς δ' ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος; ὡς ἀπαίδευτος τις, δε οὕτω φαῦλα ὄνματα ὀνομάζειν τολμᾷ, ἤγουν εἶναι πολὺ ἀπαίδευτος, ἐπειδὴ τολμᾷ κτλ. — Προσέτι τὸ δε, ὅς τις κτλ. πρὸ ῥημάτων γνωστικῶν, δηλωτικῶν, καὶ τῶν τοιούτων λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ ἀντιστοίχου τοῦ ἐρωτηματικοῦ τίς· οἷον, δέισας φράζει τῷ ναυκλήρῳ, ὅς τις ἐστὶ (Θουκυδ. Α'. 137.), ἀντὶ τίς ἐστι· καὶ (Πλάτ. Μέν. σελ. 349) πρὸ ἀρετῆς, ὃ ἐστὶν, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα· καὶ (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 5' 1' 46.), πύμπετι πρὸς τὸν Κύρον εἰπὼν ὅς ἦν. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ἡ φράσις, ὅταν ὁ ἐρωτώμενος ἐπερωτᾷ διὰ τοῦ ὅς τις κτλ. οἷον, Σὺ δ' εἰ τίς ἀνδρῶν; Ἀποκρ. ὅς τις εἰμ' ἐγώ; καὶ, Ἀλλὰ δὴ τίνα γραφὴν σε γέγραπται; Σωκρ. ἦν τίνα; οὐκ ἀγενή. Εἰς τοιαύτας φράσεις ἐννοεῖται τὸ ἐρωτᾷς λεκτικὸν ῥήμα, μετὰ τὸ ὁποῖον ἔπεται τὸ ἀναφορικόν, ὅς τις ἀντὶ ἐρωτηματικοῦ Π. χ. Σὺ δὲ τίς εἶσαι; Ἀποκρ. Ἐρωτᾷς τίς εἰμαι; καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου παραδείγματος, ἐρωτᾷς τίνα γραφὴν; ὅχι ἀγενή κτλ.

Σημ. β. Τὰ πληθυντικὰ τῶν ὅσος καὶ ὁπόσος τοσοῦτος καὶ τοσούδε ἔχουσι, πλὴν τῆς ποιωτικῆς σημασίας (ὅσους μίγας), ἥτις ἰδιάζει εἰς τὰ ἐνικὰ, καὶ ἄλλην ἀριθμητικὴν. Ὡς πᾶν θ' ὅσ' ἄν θεὸς θέλῃ γῆ (καὶ ἡ) τύχη κατορθοῖ. (Ἀριστοφ.). — Βασιλεὺς ἐν ὁ πόσας τε χώραις ἐνοικεῖ καὶ εἰς ὁ πόσας ἐπιστρέφεται, ἐπιμελεῖται τούτων ὅπως κηπαῖα τε εἰσονται, οἱ παράδεισοι καλούμενοι, πάντων καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν μεστόι, ὁ πόσα ἡ γῆ φύειν ἐθέλει (Ξεν.).

§. 319. Εἰς τοὺς ἱστορικοὺς, ὅταν ἐκθέτωσι δημηγορίαν, πρὸ αὐτῆς μὲν τίθεται ἑλεξὲν ἢ εἶπε τοιαύδε· μετὰ δὲ τὴν δημηγορίαν συνεχίζεται ἡ ἱστορία μετὰ τὸ τοιαῦτα εἰπὼν κτλ. Ὅταν δὲ λαμβάνῃ τέλος μία καὶ ἀρχεταὶ δευτέρα, ἡ μὲν πρώτη καταπαύεται μετὰ τὸ τοιαῦτα, ἡ δὲ δευτέρα ἀρχίζει μετὰ τὸ τοιαύδε· οἷον (Θουκυδ. Α'. 36). Τοιαῦτα μὲν οἱ Κερκυραῖοι εἶπον· οἱ δὲ Κορίνθιοι μετ' αὐτοὺς τοιαύδε.

§. 320. ι. Πᾶς, ἢ ἅπας καὶ αἱ ὅδε, οὗτος ἄμφω, ἀμφοτέρως καὶ ἐκάτερος ἀντωνυμίαι ἐνούμεναι μετὰ οὐσιαστικὰ τίθενται ἢ πρὸ τοῦ ἄρθρου ἢ μετὰ τὸ ἐνάρθρον οὐσιαστικόν· οἷον, τούτων τῶν ἀνδρῶν ὁ ἀνὴρ οὗτος· πάντες οἱ Ἕλληνες τῷ δήμῳ ἅπαντι· ὡσαύτως τίθεται ἅπαξ τὸ ἄρθρον καὶ ἐὰν πᾶς ἢ ὁ αὐτὸς προστεθῶσιν εἰς τὰς οὗτος ἐκεῖνος ὅδε· οἷον ἡ χώρα αὕτη πᾶσα, ἢ πᾶσα αὕτη ἡ χώρα. — Ὁ αὐτὸς οὗτος λόγος καὶ περὶ τὰς ὁμονοίας ἀν' ἀρμόσειεν. Σπανιώτερον, ἀλλ' ἐμφαντικώτερον κεῖται ἢ πᾶς μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ· οἷον οἱ πάντες βόες τε καὶ ἵπποι, ὁ πᾶς ἀριθμὸς, ὅτε τὸ ὅλον ἀντίκειται πρὸς ἐν ἑκάστον τῶν με-

ρῶν του· διὸ καὶ εἰς ἀριθμοὺς τιθεμένη ἡ πᾶς σημαίνει τὸ ὅλον· οἷον ὀπλί-
ται, ἑκατὸν ἀπώλοντο οἱ πάντες = οἱ πάντες (ὀπλίται) οἱ ἀπώλοντο
ἑκατὸν ἦσαν.

§. 321. *α'. Κτητικαί* Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι ἰσοδυναμοῦν κατ' ἐν-
νοιαν μὲ τὴν γενικὴν τῶν προσωπικῶν, ἐκ τῶν ὁποίων παράγονται (§. 25)
οἷον, ὁ ἐμὸς πατήρ, ὁ ἡμέτερος φίλος κτλ. εἶναι ἰσοδύναμα τοῦ ὁ πατήρ
ἐμοῦ, ὁ φίλος ἡμῶν κτλ.

§. 322. Σπάνια εἶναι αἱ τριτοπροσωποὶ κτητικαί· οἷον ἡ μὲν ἐδς (ὅς)
εἶναι εἰς τὸν πεζὸν λόγον πάντῃ ἄχρηστος, καὶ εἰς τοὺς τραγικοὺς σπα-
νία, ἡ δὲ σφέτερος ἐκλαμβάνεται ὡς αὐτοπαθὴς καὶ οὐδέποτε ὡς κτη-
τική· Διὸ ἀναφέρεται πάντοτε εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἢ, ἐάν
ἐξηρητημένη τις πρότασις ἔχῃ ἄλλο ὑποκείμενον, ἀναφέρεται εἰς τὸ τῆς
κυρίας προτάσεως ἢ καὶ εἰς ἄλλο μὴ λεγόμενον ἀλλὰ νοούμενον ὑποκει-
μενον· οἷον Βοιωτοὶ μέρος τὸ σφέτερον παρείχοντο. — Λέγουσιν ὡς οὐ
δίκαιον τοὺς σφετέρους συμμάχους ὑμᾶς δέχεσθαι, (ὅπου ἀναφέρεται εἰς
τὸ ὑποκείμενον τοῦ λέγουσι). — Πόλεμοι ἦσαν πρὸς ὁμόρους τοὺς σφετέ-
ρους ἐκάστοις. Ἀντ' αὐτῶν δὲ λαμβάνονται αἱ γενικαὶ τῆς ἀναφορικῆς
αὐτός· οἷον, τὰ χρήματα αὐτοῦ, αὐτῆς, αὐτῶν, ἢ τῆς αὐτοπαθοῦς αὐτοῦ
(ἐαυτοῦ) κτλ. — Καὶ τῶν ἄλλων δὲ δύο προσώπων εὐχρηστοῦσιν ὀλίγον
αἱ κτητικαί· αἱ γενικαὶ τῶν προσωπικῶν ἐγκλιτικῶς ἀναπληροῦσι τὸν
τόπον των· οἷον, ὁ υἱός μου. Ὅταν δὲ εἶναι χρεία ἐμφάσεως, τότε χρησι-
μεύουσιν αἱ κτητικαί· καὶ διὰ πλειοτέραν ἐμφασιν, τὸ ἑαυτοῦ (Δημοσθ.
Μειδ., σελ. 36. δις.). Ἀλλὰ καὶ τότε, ἐάν μετὰ τὴν κτητικὴν ἀντωνυ-
μίαν ἐπιφέρηται μετοχὴ ἢ ἐπίθετον, ἀναφερόμενα εἰς τὸ πρόσωπον ἐκεί-
νης, βάλλονται, κατὰ γενικὴν· οἷον, διαρπάζουσι τὰ ἐμὰ τοῦ κακοδαίμο-
νος. — Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως εἰς ἐννοίας ἀναγκαίαν τὴνσχέσιν ἐχούσας·
οἷον, πατήρ, υἱός, φίλος, δεσπότης, χεῖρ, ποὺς κτλ., ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία
παραλείπεται, καὶ ἀντ' αὐτῆς τίθεται μόνον τὸ ἄρθρον.

Σημ. α'. Πολλάκις εἰς ἰδιότητος ψυχικᾶς ἡ κτῆσις σημαίνεται εἰς δεῦτερον πρό-
σωπον, ἐνῷ εἶναι τοῦ πρώτου· οἷον (Πλάτ. Γοργ. σελ. 85.), εὐνοία ἐρῶ τῇ σῇ ση-
μαίνει διὰ τὴν εὐνοίαν, τὴν ὁποίαν ἔχω πρὸς σέ· σὺς πόθος (Ὁδυσ. Α. 201), ἦγουν
ὁ πόθος, τὸν ὁποῖον ἔχω πρὸς σέ· ἢ εἰς τὸ πρῶτον ἐνῷ εἶναι τοῦ δευτέρου· οἷον
(Σοφοκλ. Ἠλέκτρ. 343.) τὰ ἐμὰ νοουστῆματα, ἦγουν τὰ ὁποῖα μὲ δίδεις ἐσά.

Σημ. β'. Εἰς τὰς κτητικὰς καὶ τὰς ἀντ' αὐτῶν τιθεμένας γενικὰς τῶν προσωπι-
κῶν καὶ αὐτοπαθῶν παραλείπεται τὸ ἄρθρον, ἐάν εἰς τὸν λόγον ἐνυπάρχῃ ἡ ἐννοία,
ὅτι ὁ κτῆτωρ κέκτηται καὶ ἄλλα ὁμοειδῆ κτήματα· οἷον μαθητὴς ἐμὸς ἢ μαθητῆς
μου, κατ' ἐμὴν δόξαν· ὅπου ἐννοοῦμεν ὅτι ὁ ὁμιλῶν ἔχει καὶ ἄλλους μαθητὰς ἢ γυνά-
μιας. Ὡσαύτως καὶ ὅταν τίθωνται ἄνευ οὐσιαστικοῦ ὡς κατηγορούμενα· διότι καὶ τότε
δὲν περιλαμβάνουσι τὴν ὅλην κτῆσιν τοῦ κτῆτορος· οἷον μαθητῆς ἐπιθυμῶ γενέ-
σθαι σός (Πλ.). — Οὐ λόγους ἑαυτοῦ λέγω (Δημ.). — Τὸ ἄρθρον παραλείπεται, καὶ
ἐάν προσδιορισμὸς τις τεθῇ ὡς προσθήκη, καὶ δὲν ἦναι ἀνάγκη διακρίσεως· οἷον
Νικίας, πατήρ ἐμὸς (μου). — Τιθέμενον δὲ τὸ ἄρθρον πρὸ τούτων σημαίνει διάκρισιν.
οἷον ψυχῆς ἐπιμελεῖς τῆς σεαυτῆς.

Σημ. γ'. Τὰ ἀρσενικά τῶν κτητικῶν ἄνευ οὐσιαστικῶν τιθέμενα (οἱ ἐμοὶ, οἱ σοὶ)
οἱ ἡμέτεροί κλ. σημαίνουσιν οἰκείους ἢ ὑπηκόους, τὰ δὲ οὐδέτερα, κτήματα καὶ συμ-
φέροντα.

Οὐδέτερον ἐπίθετον

§. 323. α. Συχνότατα ἐκλαμβάνονται ὡς οὐσιαστικά οὐδέτερα ἐπιθέτων (καὶ παραθετικῶν), ἀντωνυμιῶν, μετοχῶν καὶ ἄρθρων μετὰ γενικῆς ἢ ἄλλης ἐμπροσθέντος πτώσεως ἢ ἐπιρρήματος. Δύνανται δὲ νὰ σημαίνωσι ταῦτα χρόνον, χρόνον, ὕλην, εἶδος ἢ γένος ὅλον, τὴν ἐννοίαν ἀφηρημένως, ἢ καὶ πᾶσαν ἄλλην περίστασιν, ὡς σαφηνίζουσι τοῦτο τὰ ἐξῆς παραδείγματα· οἷον τὸ μέσον ἴσον τῶν ἐσχάτων ἀπέχει (Πλ.). Εὐνεφέροντο εἰς ὀλίγον καὶ πάντες ἐς τὸ αὐτό. (Θουκυδ.)—Οἱ μὲν Ἀσσύριοι ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν περικτεταφρευμένῳ μὲν καταφανεῖ δὲ, ὁ δὲ Κύρος ὡς ἐδύνατο ἐν ἀφανεστάτῳ (Ξεν.)—ἔστησαν εἰς ἐπήκοον. (Ξεν.)—Σικελοὶ τὰ πρὸς Βορρᾶν τῆς νήσου ἔχουσιν.—ἐν μέσῳ κεῖται τὰ ἄθλα.—εἰς καλὸν ἦκει. (Ξεν.) Ἡ σοφία οὐκ ἀπὸ ταύτοματός παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις—Πολὺ πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ἦλθον οἱ Ἡρακλέους παῖδες καὶ μικρὸν πρὸ τούτων Ἄδραστος.—Ἡ Λακεδαιμόν ἐκ παλαιτάτου εὐνομήθη (Θουκυδ.) Οὕτω καὶ τὰ χρονικά ἐν ᾧ, ἐξ οὗ, ἐν τούτῳ, μετὰ τοῦτο (ταῦτα), ἀφ' οὗ, ἐκ πολλοῦ, δι' ὀλίγου κτλ.—Ἔστιν ἐχθιστά τὰ ἐναντιώτατα, ψυχρὸν θερμῷ, πικρὸν γλυκεῖ, ξηρὸν ὑγρῷ, γυνὴ τὸ συμφέρον οὐ βούλεται.—Τὸ ζητούμενον ἄλωτον, ἐκφεύγει δὲ τὰ μελούμενον (Σοφ).—Αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν.—Τάξει τεταγμένον καὶ κεκοσμημένον ἐστὶν ἡ ἀρετὴ ἐκάστου.—Μαντικόν τι ἡ ψυχὴ.—Ἐν τοῖς βαρβάροις τὸ θῆλυ καὶ δοῦλον τὴν αὐτὴν ἔχει τάξιν. (Αρσλ.).—Τὸ ξυγγενὲς τοῦ ἐταιρικοῦ ἄλλοτριώτερον ἐγένετο· οὕτω καὶ τὸ ὀπλιτικόν, τὸ ναυτικόν, (τὰ ναυτικά) τὸ ἱππικόν—τὸ (παλαιόν) ἐλληνικόν, τὸ ξυμμαχικόν. κλ.—Τὸ ἀκίνδυνον ἢ εἰρήνη παρέχει.—Σοφὸν τὸ σαφές οὐ τὸ μὴ σαφές (Εὐρ). τόν· ἐμὸν οὐδὲν ἂν προθυμίας ἀπολίποι (Πλ).—Ταράττει αὐτῶν τὰ τῶν Θεσσαλῶν. Τὰ τῆς τύχης κρατεῖ. Τὸ τοινομισθὲν τῆς ἀληθείας κρατεῖ. Τὸ μεγαλοπρεπές τε καὶ ἐλευθέριον καὶ τὸ ταπεινόν τε καὶ ἀνελεύθερον καὶ τὸ σωφρονητικόν τε καὶ ἀπειρόκαλον καὶ διὰ τοῦ προσώπου καὶ διὰ τῶν σχημάτων καὶ ἐσώτων καὶ κινουμένων ἀνθρώπων διαφαίνει—Τὸ βουλόμενον καὶ ὑποπτον τῆς γνώμης οὐκ ἐδήλουν. Ὁμοίως ἀντὶ οὐσιαστικῶν κεῖνται καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐορτῶν. Τὰ παναθήναια, Ὀλύμπια, ἐπινίκια, νικητήρια, ἀριστεῖα κτλ.

β'. Τὸ οὐδέτερον ἄρθρον μόνον μετὰ γενικῆς ἄλλου ὀνόματος εἶναι ἔτι ἀπροσδιοριστότερον, καὶ σημαίνει μόνον σχέσιν τινὰ, ἢ τὸ ὅθεν τι προέρχεται ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον· οἷον (Δημοσθ.) τὸ δὲ τῶν χρημάτων μάλιστα ποθεῖτε ἀκοῦσαι πόσα καὶ πόθεν ἔσται, ἦγουν ὅσον ἀναφέρεται εἰς τὰ χρήματα κτλ.—τὰ τῶν θεῶν φέρειν δεῖ, ἦγουν ὅσα ἔρχονται ἀπὸ τοῦς θεοῦς.—Πάντα τὰνθρώπων ἴσα—Ἀνάγκη τὰ τῶν Ἑλλήνων φρονεῖν.

Σημ. α. Ἐντεῦθεν προέρχεται περιγραφὴ τις ἰδίᾳ τῶν Ἀττικῶν διὰ τῶν ἄρθρων τὸ ἢ τὰ καὶ τῆς γενικῆς, ἥτις διὰ παραδειγμάτων σαφηνίζεται πλέον· τὸ τῶν ἐφόρων θαυμαστὸν ὡς τυραννικὸν γέγονε (ἀντὶ τὸ κατασκευάσμα, ἢ διάταξις τῶν ἐφό-

ρων) οὕτως ἔλεγαν, τὰ τῆς τύχης, ἀντὶ ἡ τύχη, μὲ ἅπαντα τὰ κατ' αὐτήν· καὶ (Δημοσθ. Ὀλυνθ. Α'). ταραττεῖ αὐτὸν τὰ τῶν Θετταλῶν, ἀντὶ οἱ Θετταλοί· τὰ τῶν βαρβάρων ἐστὶν ἄπιστα φύσει· ἀντὶ οἱ βάρβαροί εἰσιν ἄπιστοι. Τὸ τῆς πόλεως γενναῖον καὶ σταθερόν ἐστι (Πλάτ. Μενεξ. σελ. 17.), ἔχουν ἡ πόλις· καὶ (Πλάτ. Φαῖδρ.), πάντων δὲ κομψότατον τὸ τῆς πόας. Διὰ τοῦτο εὐρίσκεται τὸ οὐδέτερον κτητικόν τὸ ἐμόν, ἀντὶ ἐγὼ, κυρίως ἀντὶ τοῦ πᾶν ὅτι ἀνήκει εἰς ἐμέ·

Σημ. β'. Διὰ τοῦτο τὸ πάντα οὐδ. πληθ. τὸ ἐμεταχειρίζοντο ἐνίοτε ἀντὶ πάντων· οἶον (Εὐριπ.) τῶν βαρβάρων γὰρ δοῦλα πάντα πλην ἑνός, ἔχουν οἱ βάρβαροι· πάντες εἰσὶ δοῦλοι πλην ἑνός (τοῦ βασιλέως αὐτῶν).

Σημ. γ'. Τὰ οὐδέτερα ἐπιθέτα σπανίως μὲν εἰς τοὺς πεζογράφους (ἐὰν ἐξαιρέσης τὰ παραθετικά), συχνότερον δὲ εἰς τοὺς ποιητὰς εὐρίσκονται ἀντὶ ἐπιρρήματων· οἶον δεινὸν βοᾶν, ἔκπαγλα (ἡμέτερος) φιλεῖν. Εὐληπτοὶ δὲ εἶναι αἱ ἐπιρρηματικαὶ σημασίαι ἀντωνυμιῶν τινῶν ἐπιθέτων· οἶον, τὸ πᾶν (ὀλοτελῶς)· τὰ πολλὰ καθεύδει ἕως ἐπὶ τὸ πλεῖστον κτλ. Ἄλλ' ὅμως τοῦτο μὲν — τοῦτο δὲ (ἀφ' ἑνός μέρους — ἀπ' ἄλλου μέρους), τὰ μὲν — τὰ δὲ (μέρος μὲν — μέρος δὲ) κεῖνται ἐπιρρηματικῶς, Π. χ. Δημοσθ. πρὸς Λεπτίν, σελ. 47. Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 3. 1.

Ἀριθμητικὰ ὀνόματα.

§. 324. Δύω εὐρίσκεται σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς σημερινὰς ἐκδόσεις γραμμένον μὲ ο (δύο), ὁ δὲ Θεόδωρος Γαζῆς τὸ γράφει μὲ ω ἀναλόγως μὲ τὸ ἄμφω, καὶ μὲ ὅλας τὰς δυϊκὰς ὀνομαστικὰς καὶ αἰτιατικὰς τῆς τρίτης κλίσεως (Βιβλ. Γ'. Δυϊκά, σελ. 138, ἐκδ. Βενετ. 1781.). Οἱ δὲ νεώτεροί Γραμματικοὶ λέγουν ὅτι γράφεται διττῶς δύο καὶ δύο *). Ἀλλ' ἐγὼ ἠκολούθησα πάντα τὴν γνώμην τοῦ Γαζῆ ὡς ὀρθοτέραν, παρεκτὸς τῆς ποιητικῆς ἀδείας, ἥτις τρέπει τὸ ω εἰς ο διὰ τὸ μέτρον. — Συντάσσεται δὲ τὸ δύο ἀδιαφόρως μὲ δυϊκὸν ἢ μὲ πληθυντικὸν ἀριθμόν· οἶον δύο γυναικας (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 1 22)· δύο οἰκέτας δημιουργοῦς (Αἰσχίν. Τιμάρχ. §. 31)· δυοῖν ταλάντοιν τίμημα (Λυσίας)· δυσὶν ἡμέραις (Θουκυδ. Η. 101). Τὸ δὲ ῥῆμα, μὲ τὸ ὅποιον συντάσσομεν ἐκ πρώτου, εἶναι καὶ αὐτὸ ἀδιαφόρως δυϊκοῦ ἢ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ· οἶον ἀδελφῷ δύο μίαν καθ' ἡμέραν μόρον κοινὸν κατεργάσαντο. — Μέθεσθε δ' ἤδη, χαίρετόν τε, Σοφοκλ. Οἰδ. Κολ. 1435 κ. ἐφ. (Πρόβ. §. 264).

§. 325. Πάντα τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα, παρεκτὸς εἰς καὶ δύο, συντάσσονται ἀναγκαιῶς ἐπιθετικῶς μὲ πληθυντικὰ οὐσιαστικά· ἐπειδὴ ὅμως ἵππος καὶ ἄσπὶς καὶ ἄλλα τινὰ (Ζήτ. τὸ ἐρεξῆς κεφάλ.) περιληπτικῶς λαμβάνονται ἀντὶ ἵπποις καὶ ἄσπιδοφόροι, διὰ τοῦτο εὐρίσκεται καὶ ἡ παρὰ ξένους ἐνικὴ σύνταξις χίλια ἵππος (Ἡρόδ. Ε. 63. Ζ'. 42) ἀντὶ χίλιοι ἵπποις· ὡσαύτως μυρία ἵππος, ἔχουν 10,000 ἵπποις (Ἡρόδ. Α. 27)· ἄσπὶς μυρία (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α. 7, 10)· ὡσαύτως ἔλεγαν μυρίος (ἀναριθμητος, πλείεστος) οἶνος (Ὀδυσ. Ο, 432), μυρίον θάψμα (Ἡρόδ. Β', 148) κτλ.

§. 326. Εἰς τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα τίθεται τὸ ἄρθρον

Ὅταν ὁ ἀριθμὸς εἶναι προσγεωσμένος· οἶον ἐναυμάχησαν ναυσὶν ἐβδομήκοντα, ὧν αἱ εἴκοσιν ἦσαν στρατιώτιδες.

*) Ἴδε Ἑλληνικὴν Γραμματ. τοῦ Γερμανοῦ Ῥόστου (Rost) σελ. 166, ἐκδ. τετάρτη· τανῶν ὅμως οὐδεὶς καὶ ἐν οὐδεμιᾷ ἐκδόσει γράφει αὐτὸ μὲ ω.

α'. Ὄταν φανερόνῃ μέρος ὅλου ἀριθμοῦ προεγνωσμένου ἀντιπαράτιθέμενον εἰς τὸ ὅλον καὶ διὰ τοῦτο πως προωρισμένον οἷον (Ἡρόδ. 5. 27) πέμψασιν εἰς Δελφοὺς χορὸν νενηιέων ἑκατὸν, δύο μῶνοι τουτέων ἀπενόστησαν, τοὺς δὲ ὀκτώ καὶ ἑννεήκοντα αὐτέων λοιμὸς ὑπολαβὼν ἀπήνεικε (διὰ τοὺς δύο ἐπανελθόντας)· καὶ Θουκυδ. Α'. 10) Πελοποννήσου τῶν πέντε (γνωστῶν εἰς ὅλους μοιρῶν) τὰς δύο (μέρος ἀνατιθέμενον εἰς τὸ ὅλον) μοίρας νέμονται. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τίθεται ἄρθρον καὶ εἰς τὰ κλάσματα καὶ εἰς τὰ συγκριτικά, καθ' ὅσον ταῦτα παρίστανται ὡς συμπληρώματα τοῦ ὅλου· οἷον — ἔρραζον ἰέναι εἰς ἱσθμὸν τοῖς δύο μέρεσιν (μὲ τὰ δύο τρίτα τοῦ στρατοῦ). — Ἄει τοῦ πλέονος ὀρεγόμενοι περὶ τῶν ὑπαρχόντων κινδυνεύουσιν (Θουκυδ.).

β'. Ὄταν φανερόνῃ ὅλον τέλειον καὶ δὲν διαρέῃ ἂν ἦναι περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον, συνηθέστατα δὲ τίθενται τότε αἱ προθέσεις ἀμφί, περὶ, εἰς, ὑπὲρ (ἐν τῇ χυδαίῃ λέγομεν ὡς ἢ ἕως εἴκοσι) οἷον Δοκεῖ μέτρως χρόνος ἀκμῆς τὰ εἴκοσιν ἔτη γυναικί, ἀνδρὶ δὲ τὰ τριάκοντα (Πλ.). — Πλείονες τῶν ἑκατὸν ἐγένοντο — Λέγονται Πέρσαι ἀμφί τὰς δώδεκα μυριάδας εἶναι (Ξεν.).

Σημ. Εἰς ἀριθμητικά μὴ ἔχοντα οὐσιαστικὸν παρ' ἑαυτοῖς δύναται νὰ ἐξυπακουσθῇ οἰονδήποτε οὐσιαστικόν· οἷον, εἴτινα ἔρωιο ὅποσα ἐστὶ τὰ δώδεκα, μὴ ἔρεῖς ὅτι τὰ δώδεκα ἐστὶ δις ἑξ; (Πλ.).

§. 327. Ὄταν ἀπ' ἀριθμὸν τελείων δεκάδων σημαντικῶν ἐλλείπῃ μονάς ἢ δύο, ἐσυνήθιζαν νὰ τὸν λέγωσιν ὅλον μὲ προσθήκην τοῦ ἐλλείποντος δηλουμένην μὲ τὴν μετοχὴν του δέω (ἐλλείπω)· οἷον, ἀντὶ τοῦ νὰ εἵπωσιν ἔτη δεκαοκτώ, ἔλεγαν: δυοῖν δέοντα εἴκοσιν ἔτη· ὡσαύτως καὶ, δυοῖν δεόντοιιν εἴκοσιν ἔτη. Ἦσαν δὲ αἱ ζύμψασαι τῶν συμμαχικῶν νῆες μιᾶς δέουσαι τεσσαράκοντα (Θουκυδ. Η'), ἤγουν τεσσαράκοντα παρὰ μίαν.

§. 328. Ὄταν ἀριθμὸς, ἀγνοούμενος ἂν εἶναι ἀκριβῶς ἐντελὴς, παρίσταται μὲ τὸ περίπου, τότε συμβαίνει πολλάκις ἀνωμαλίᾳ τῆς συντάξεως· διότι ἀντ' ὀνομαστικῆς ἢ αἰτιατικῆς ἢ γενικῆς, ἥτις εἶναι ὑποκείμενον μετοχῆς λαμβάνεται αἰτιατικὴ μὲ τὴν περὶ ἢ εἰς πρόθεσιν, οἷον ἀντὶ τοῦ νὰ εἵπωσιν ὡς ἑκατὸν στρατιῶται παρετάχθησαν λέγουσι παρετάχθησαν περὶ ἢ ἀμφί ἢ εἰς τοὺς ἑκατὸν στρατιώτας. Οὕτω λέγει ὁ Ξενοφῶν (Κύρ. Παιδ. Η. 3. 9) ἔστασαν δὲ πρῶτον μὲν τῶν δορυφόρων εἰς τετρακισχίλιους, ἔμπροσθεν τῶν πυλῶν εἰς τέσσαρας, δισχιλίοι δὲ ἑκατέρωθεν, ἤγουν ἐκ τῶν δορυφόρων ἐστάθησαν ὡς τετρακισχίλιοι ἔμπροσθεν τῶν πυλῶν κατὰ τέσσαρας. Διέφθειραν εἰς ὀκτακοσίους. Ἦδη συνειλεγμένων ὡς περὶ ἑπτακοσίους λαβὼν αὐτοὺς καταλαμβάνει. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ ἀμφί ἐν τῇ φράσει· ἦδη ἦν ἀμφί πλήθουσιν ἀγοράν. — Οὕτως εὗρηται ἀντὶ ὀνομ. ἢ γεν. τὸ ἐπὶ δέκα σταδίους μὲ γενικὴν ἐξερτημένην ἀπ' αὐτοῦ. Κατεσάφη τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν ἐπὶ δέκα σταδίους ἑκατέρου· ἰσοδυναμεῖ δὲ ἡ ἐμπρόθετος αὕτη αἰτιατικὴ μὲ «τὸ ἐπὶ δέκα σταδίους (μέρος).»

Σημ. Οὕτω μεταχειρίζεται μάλιστα ὁ Θουκυδίδης τὰς φράσεις ἐπὶ πολὺ, ἐπὶ

ρων) οὕτως ἔλεγον, τὰ τῆς τύχης, ἀντὶ ἡ τύχης, μὲ ἅπαντα τὰ κατ' αὐτήν· καὶ (Δημοσθ. Ὀλυμπ. Α'), παράττει αὐτὸν τὰ τῶν Θετταλῶν, ἀντὶ οἱ Θετταλοί· τὰ τῶν βαρβάρων ἐστὶν ἄπιστα φύσει· ἀντὶ οἱ θάρβαροί εἰσιν ἄπιστοι. Τὸ τῆς πόλεως γενναῖον καὶ σταθερόν ἐστι (Πλάτ. Μενεξ. σελ. 17.), ἔχουν ἡ πόλις· καὶ (Πλάτ. Φαῖδρ.), πάντων δὲ κομψότατον τὸ τῆς πόας. Διὰ τοῦτο εὐρίσκεται τὸ οὐδέτερον κτητικὸν τὸ ἐμὸν, ἀντὶ ἐγώ, κυρίως ἀντὶ τοῦ πᾶν ὅτι ἀνήκει εἰς ἐμέ·

Σημ. β'. Διὰ τοῦτο τὸ πάντα οὐδ. πληθ. τὸ ἐμεταχειρίζοντο ἐνίοτε ἀντὶ πάντες· οἷον (Εὐριπ.) τῶν βαρβάρων γὰρ δοῦλα πάντα πλὴν ἑνός, ἔχουν οἱ βάρβαροι· πάντες εἰσὶ δοῦλοι πλὴν ἑνός (τοῦ βασιλέως αὐτῶν).

Σημ. γ'. Τὰ οὐδέτερα ἐπιθετα σπανίως μὲν εἰς τοὺς πεζογράφους (ἐὰν ἐξαίρεσθαι τὰ παραθετικά), συχνότερον δὲ εἰς τοὺς ποιητὰς εὐρίσκονται ἀντὶ ἐπιρρήματων· οἷον δεινὸν βοᾶν, ἐκπαγλα (ἡμέτρως) φιλεῖν. Εὐληπτοὶ δὲ εἶναι αἱ ἐπιρρήματι καὶ σημασίαι ἀντωνυμιῶν τινων ἐπιθέτων· οἷον, τὸ πᾶν (ὁλοτελῶς)· τὰ πολλὰ καθυΐζει· ἕως ἐπὶ τὸ πλεῖστον) κτλ. Ἀλλ' ὅμως τοῦτο μὲν — τοῦτο δὲ (ἀφ' ἑνός μέρους — ἀφ' ἄλλου μέρους), τὰ μὲν — τὰ δὲ (μέρος μὲν — μέρος δὲ) κεῖνται ἐπιρρήματικῶς, Π. χ. Δημοσθ. πρὸς Λεπίτου, σελ. 47. Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 3. 1.

Ἀριθμητικὰ ὀνόματα.

§. 324. Δύω εὐρίσκεται σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς σημερινὰς ἐκδόσεις γραμμέμον με ο (δύο), ὁ δὲ Θεόδωρος Γαζῆς τὸ γράφει με ω ἀναλόγως με τὸ ἄμφω, καὶ με ὅλας τὰς δυϊκὰς ὀνομαστικὰς καὶ αἰτιατικὰς τῆς τρίτης κλίσεως (Βίβλ. Γ'. Δυϊκὰ, σελ. 138, ἐκδ. Βενετ. 1781.). Οἱ δὲ νεώτεροί Γραμματικοὶ λέγουσι ὅτι γράφεται διττῶς δύο καὶ δύο *). Ἀλλ' ἐγὼ ἠκολούθησα πάντα τὴν γνώμην τοῦ Γαζῆ ὡς ὀρθοτέραν, παρεκτός τῆς ποιητικῆς ἀδείας, ἥτις τρέπει τὸ ω εἰς ο διὰ τὸ μέτρον. — Συντάσσεται δὲ τὸ δύο ἀδιαφόρως με δυϊκὸν ἢ με πληθυντικὸν ἀριθμὸν· οἷον δύο γυναῖκας (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 1 22)· δύο οἰκέτας δημιουργοὺς (Αἰσχίν. Τιμάρχ. §. 31)· δυοῖν ταλάντοις τίμημα (Λυσίας)· δυσὶν ἡμέραις (Θουκυδ. Η. 101). Τὸ δὲ ῥῆμα, με τὸ ὁποῖον συντάσσομεν ἐκ πρώτου, εἶναι καὶ αὐτὸ ἀδιαφόρως δυϊκοῦ ἢ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ· οἷον ἀδελφῷ δύο μίαν καθ' ἡμέραν μόνον κοινὸν κατεργάσαντο. — Μέθεσθε δ' ἤδη, χαίρετόν τε, Σοφοκλ. Οἶδ. Κολ. 1435 κ. ἐρ. (Πρόβ. §. 264).

§. 325. Πάντα τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα, παρεκτός εἰς καὶ δύο, συντάσσονται ἀναγκαιῶς ἐπιθετικῶς με πληθυντικὰ οὐσιαστικά· ἐπειδὴ ὅμως ἵππος καὶ ἄσπις καὶ ἄλλα τινὰ (Ζήτ. τὸ ἐφεξῆς κεφάλ.) περιληπτικῶς λαμβάνονται ἀντὶ ἱππεῖς καὶ ἀσπιδοφόροι, διὰ τοῦτο εὐρίσκεται καὶ ἡ πρᾶξις ἐνικὴ σύνταξις χίλια ἵππος (Ηρόδ. Ε. 63. Ζ'. 42) ἀντὶ χίλιοι ἱππεῖς· ὡσαύτως μυρία ἵππος, ἔχουν 10,000 ἱππεῖς (Ηρόδ. Α. 27)· ἄσπις μυρία (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α. 7, 10)· ὡσαύτως ἔλεγον μυρίος (ἀναριθμητος, πλεῖστος) οἶνος (Ὀδυσ. Ο, 432), μυρίον θαῦμα (Ηρόδ. Β', 148) κτλ.

§. 326. Εἰς τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα τίθεται τὸ ἄρθρον

Ὅταν ὁ ἀριθμὸς εἶναι προσγνωσμένος· οἷον ἐναυμάχησαν ναυσὶν ἐβδομήκοντα, ὧν αἱ εἴκοσι ἦσαν στρατιώτιδες.

*) Ἰδε Ἑλληνικὴν Γραμματ. τοῦ Γερμανοῦ Ῥόστου (Rost) σελ. 166, ἐκδ. τετάρτη· τανῶν ὅμως οὐδεὶς καὶ ἐν οὐδεμιᾷ ἐκδόσει γράφει αὐτὸ με ω.

α. Ὄταν φανερόνῃ μέρος ὅλου ἀριθμοῦ προεγνωσμένου ἀντιπαρτιθέμενον εἰς τὸ ὅλον καὶ διὰ τοῦτο πως προωρισμένον οἷον (Ἡρόδ. 5. 27) πέμψασιν εἰς Δελφοὺς χορὸν νενηιέναν ἑκατὸν, δύο μούνοι τουτέων ἀπενόστησαν, τοὺς δὲ ὀκτώ καὶ ἐννεήκοντα αὐτέων λοιμὸς ὑπολαβὼν ἀπήνεικε (διὰ τοὺς δύο ἐπανελθόντας)· καὶ Θουκυδ. Α'. 10) Πελοποννήσου τῶν πέντε (γνωστῶν εἰς ὅλους μοιρῶν) τὰς δύο (μέρος ἀνατιθέμενον εἰς τὸ ὅλον) μοίρας νέμονται. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τίθεται ἄρθρον καὶ εἰς τὰ κλάσματα καὶ εἰς τὰ συγκριτικὰ, καθ' ὅσον ταῦτα παρίστανται ὡς συμπληρώματα τοῦ ὅλου· οἷον — ἔφραζον ἰέναι εἰς Ἰσθμὸν τοῖς δύο μέρεσιν (μὲ τὰ δύο τρίτα τοῦ στρατοῦ). — Ἄει τοῦ πλέονος ὀρεγόμενοι περὶ τῶν ὑπαρχόντων κινδυνεύουσιν (Θουκυδ.).

β'. Ὄταν φανερόνῃ ὅλον τέλειον καὶ δὲν διαρέρῃ ἂν ἦναι περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον, συνηθέστατα δὲ τίθενται τότε αἱ προθέσεις ἀμφί, περὶ, εἰς, ὑπὲρ (ἐν τῇ χυδαίῃ λέγομεν ὡς ἡ ἕως εἴκοσι) οἷον Δοκεῖ μέτρως χρόνος ἀκμῆς τὰ εἴκοσιν ἔτη γυναικί, ἀνδρὶ δὲ τὰ τριάκοντα (Πλ.). — Πλείονες τῶν ἑκατὸν ἐγένοντο — Λέγονται Πέρσαι ἀμφί τὰς δώδεκα μυριάδας εἶναι (Ξεν.).

Σημ. Εἰς ἀριθμητικὰ μὴ ἔχοντα οὐσιαστικὸν παρ' ἑαυτοῖς δύναται νὰ ἐξυπακουσθῇ οἰονδήποτε οὐσιαστικόν· οἷον, εἴτινα ἔραιο ὅποσα ἐστὶ τὰ δώδεκα, μὴ ἐρεῖς ὅτι τὰ δώδεκα ἐστὶ δις ἕξ; (Πλ.).

§. 327. Ὄταν ἀπ' ἀριθμὸν τελειῶν δεκάδων σημαντικῶν ἐλλείπῃ μονὰς ἢ δύο, ἐσυνήθιζαν νὰ τὸν λέγωσιν ὅλον μὲ προσθήκην τοῦ ἐλλείποντος δηλουμένην μὲ τὴν μετοχὴν του δέω (ἐλλείπω)· οἷον, ἀντὶ τοῦ νὰ εἰπωσιν ἔτη δεκαοκτώ, ἔλεγον: δυοῖν δέοντα εἴκοσιν ἔτη ὡσαύτως καὶ, δυοῖν δεόντων εἴκοσιν ἔτη. Ἦσαν δὲ αἱ ζύμψασαι τῶν συμμαχικῶν νῆες μιᾶς δέουσαι τεσσαράκοντα (Θουκυδ. Η'), ἤγουν τεσσαράκοντα παρὰ μίαν.

§. 328. Ὄταν ἀριθμὸς, ἀγνοούμενος ἂν εἶναι ἀκριβῶς ἐντελής, παρίσταται μὲ τὸ περίπου, τότε συμβαίνει πολλάκις ἀνωμαλία τῆς συντάξεως· διότι ἀντ' ὀνομαστικῆς ἢ αἰτιατικῆς ἢ γενικῆς, ἥτις εἶναι ὑποκείμενον μετοχῆς λαμβάνεται αἰτιατικὴ μὲ τὴν περὶ ἢ εἰς πρόθεσιν, οἷον ἀντὶ τοῦ νὰ εἰπωσιν ὡς ἑκατὸν στρατιῶται παρετάχθησαν λέγουσι παρετάχθησαν περὶ ἢ ἀμφί ἢ εἰς τοὺς ἑκατὸν στρατιώτας. Οὕτω λέγει ὁ Ξενοφῶν (Κύρ. Παιδ. Η. 3. 9) ἔστασαν δὲ πρῶτον μὲν τῶν δορυφόρων εἰς τετρακισχίλους, ἔμπροσθεν τῶν πυλῶν εἰς τέσσαρας, διςχίλιοι δὲ ἑκατέρωθεν, ἤγουν ἐκ τῶν δορυφόρων ἐστάθησαν ὡς τετρακισχίλιοι ἔμπροσθεν τῶν πυλῶν κατὰ τέσσαρας. Διέρθειραν εἰς ὀκτακοσίους. Ἢδὲ συνειλεγμένων ὡς περὶ ἐπτακοσίους λαβὼν αὐτοὺς καταλαμβάνει. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ ἀμφί ἐν τῇ φράσει· ἡδὲ ἦν ἀμφί πλῆθους ἀγοράν. — Οὕτως εὐρηται ἀντὶ ὀνομ. ἢ γεν. τὸ ἐπὶ δέκα σταδίους μὲ γενικὴν ἐξηρητημένην ἀπ' αὐτοῦ. Κατεσκαφὰ τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν ἐπὶ δέκα σταδίους ἑκατέρου· ἰσοδυναμεῖ δὲ ἡ ἐμπρόθετος αὕτη αἰτιατικὴ μὲ «τὸ ἐπὶ δέκα σταδίους (μέρος).»

Σημ. Οὕτω μεταχειρίζεται μάλιστα ὁ Θουκυδίδης τὰς φράσεις ἐπὶ πολὺ, ἐπὶ

μέγα. Ἀπέφαινεν ἔρῃμον ὃν τὸ χωρίον αὐτὸ τε καὶ ἐπὶ πολὺ τῆς χώρας. — Ἐστειδήρωτο ἐπὶ μέγα τοῦ ξύλου. Ὅπου ἡμεῖς προσνοῦμεν διάστημα, μέρος. — Ὁ αὐτὸς Θουκυδίδης συνειθίζει νὰ μεταχειρίζεται ὡσαύτως καὶ τὴν διανεμητικὴν πρόθεσιν κατὰ μετ' αἰτιατικῆς Π. γ. εἰς τὰ καθ' ἑκάστους, καθ' ἑκάστον· καὶ δὴ ἀντὶ (αἰτιατικῆς) ὀνομαστικῆς καὶ δοτικῆς· ἐνθυμεῖσθε καθ' ἑκάστους τε καὶ ξύμπαντες (Θουκ.) ὁ Νικίας κατὰ τε ἔθνη ἐπιπαριῶν ἕκαστα, καὶ ξύμπαςι τοιάδς παρεκελεύετο (Θουκ.).

§. 329. Τὰ τακτικὰ λεγόμενα ἀριθμητικὰ ἐπίθετα πρῶτος, δεύτερος κτλ. συντάσσονται μὲ γενικήν, ὡς θέλομεν εἰπεῖν κατωτέρω (§. 343). Ἀλλ' οἱ Ἀττικοὶ τὰ μεταχειρίζονται προσθέτοντες τὴν ἀντωνυμίαν αὐτὸς εἰς τὸ νὰ φανερώσωσιν, ὅτι εἰς μετ' ἄλλων τινῶν, τῶν ὁποίων τὸ πληθὸς εἶναι καθ' ἓνα ὀλιγώτερον τοῦ δηλωμένου ἀπὸ τὸ τακτικὸν ὄνομα, ἔπραξέ τι· οἶον (Θουκυδ. Α'. 46) Κορινθίων στρατηγὸς ἦν Ξενοκλείδης ὁ Εὐθυκλέους πέμπτος αὐτός, ἦγουν μετ' ἄλλων τεσσάρων· καὶ (Ξενοφ. Ἑλλην. Β'. 2. 17) μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαιμόνα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Ἀντὶ δὲ τούτου λέγει ὁ Θουκυδίδης (Α. 57) μετ' ἄλλων ἐννέα. Ὁ αὐτὸς δὲ Θουκυδίδ. λέγει, πέμπουσι τὸν Καλλίαν στρατηγὸν πέμπτον αὐτόν. Καὶ χωρὶς δὲ τοῦ αὐτοῦ· οἶον (Δημοσθ. περὶ Στεφ. σελ. 261) ὁ τῆς μιᾶς ἑκτος καὶ δέκατος ὢν πρότερον συντελής, ἦγουν ὅστις πρότερον μετ' ἄλλων δεκαπέντε πολιτῶν συνετέλει εἰς μίαν ναῦν,

Σημ. Εἰς πῶσιν αἰτιατικὴν τὰ τακτικὰ φανερόνθουσι καὶ τὸν χρόνον διττῶς, ἁ.) ἀφ' οὗ ἕως τῶρα ἢ τότε· (συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἀναφερομένης μονάδος τοῦ χρόνου) οἶον Ξενοφ. Ἀνάβ. Δ. 5. 24) καταλαμβάνει τὴν θυγατέρα τοῦ κωμάρχου ἐννάτην ἡμέραν γεγαμημένην· καὶ (Αἰσχίν. Κτησιφ. σ. 468) ἐβδόμην ἡμέραν τῆς θυγατρὸς αὐτῇ τετελευτηκυίας, ἦγουν ἦσαν ἑπτὰ ἡμέραι περασμένα ἀφ' οὗ ἐτελεύτησε· καὶ (Λουκιαν. Διάλ. Νεκρ. 13) ἐν Βαβυλῶνι κεῖται τρίτην ταύτην ἡμέραν, ἦγουν εἶναι τρίτη αὕτη ἡμέρα ἀφ' οὗ κεῖται κτλ. (Πρβ. §. 301.) — β.) πρὸ ἡμερῶν ἢ ἐτῶν· οἶον (Θουκυδ. Η'. 23) τρίτην ἡμέραν αὐτοῦ ἤγοντος, ἦγουν πρὸ τριῶν ἡμερῶν· καὶ (Ξενοφ. Κύρ. Π. γ'. 3. 11) χθὲς δὲ καὶ τρίτην ἡμέραν τὸ αὐτὸ τοῦτο ἔπραττον, πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἢ προχθὲς· καὶ (Δημ. Ὀλυνθ. σ. 29) ἀπηγγέλη Φίλιππος τρίτον ἢ τέταρτον ἔτος τοῦτ' Ἡραῖον τείχος πολιορκῶν, πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἐτῶν· καὶ Πλάτ. Νόμ. Β'. σελ. 66) τὰ μυριοστὸν ἔτος γεγραμμένα.

§. 330. Τὰ ἀπὸ τῶν τακτικῶν (πλὴν τοῦ πρῶτος) σχηματιζόμενα εἰς αἰος ὀνόματα· οἶον δευτεραῖος, τριταῖος κτλ. σημαίνουν ἡμέρας δύο, τρεῖς κτλ., κατὰ τὰς ὁποίας κάμνει τις ὁδοπορίαν, ἢ πράττει ἢ πάσχει ἄλλο τι· εἰς τὴν ἔννοιαν ταύτην ἐσχηματίσθη ἐρωτηματικὸν τὸ ποσταῖος· οἶον, ποσταῖος πάρει; (κοιν. εἰς πόσας ἡμέρας ἦλθες;). Ἀπόκρ. τεταρταῖος (εἰς τέσσαρας). Λύσανδρος δ' ἐπεμψε Θεόπομπον εἰς Λακεδαιμόνα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος κτλ. (Ξενοφ. Ἑλλην. Β'. 1. 30)· καὶ ὁ Θουκυδίδης (Β'. 49) λέγει περὶ τῶν ἀποθνησκόντων ὑπὸ τοῦ λοιμοῦ· διεφθέροντο οἱ πλείστοι ἐνναταῖοι καὶ ἐβδομαῖοι. Οἱ δὲ ποιηταὶ ἐμεταχειρίζοντο ταῦτα καὶ ἀντὶ τῶν τακτικῶν· οἶον (Εὐρ. Ἰππόλ. 275) τριταίαν ἡμέραν, ἀντὶ τρίτην.

Οὐσιαστικὰ ὀνόματα κατ' ἔννοιαν καὶ ἀριθμὸν θεωρούμενα.

§. 331. Τὸ οὐσιαστικὸν ὄνομα εἶναι ἢ κύριον ἢ προσηγορικόν (§. 68)

ἢ ἀφρημένον, τοῦ ὁποίου ἀντίθετον εἶναι τὸ συγκεκριμένον (§. 212). Ἀλλὰ καὶ ποιηταὶ καὶ πεζογράφοι λαμβάνουσι πολλάκις τὰ ἀφρημένα ἀντὶ τῶν συγκεκριμένων. καὶ μεταχειρίζονται προσέτι ἄλλας ἀνταλλαγὰς, περὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ εἴπωμεν ἐνταῦθα τὰ οὐσιωδέστερα.

§. 332. Λαμβάνουσι λοιπὸν ἀφρημένα καὶ ποιηταὶ καὶ πεζογράφοι.

α. Ἀντὶ ἐπιθέτου μὲ ἔμφασιν μεγάλην καταφρονήσεως ἢ ἐπαίνου καὶ ἀγάπης· οἷον ἐλέγχεα (Ἰλ. Β, 235), ἀντὶ ἐπονείδιστοι· μῆνιμα (Ἰλ. Χ, 358) καὶ μῆνις (Δίσχυλ. Ἀγ. 157) ἀντὶ αἵτιος ὀργῆς· νόσος (Δίτχ. Προμ. 924), ἀντὶ λυμεῶν, φθορέυς· καὶ εἰς τοὺς τραγικοὺς, πῆμα, πόνος, ἄτη, ἀντὶ αἵτιος πῆματος, πόνου, ἄτης (Βιάδης). Εἰς τοὺς πεζογράφους εὐρίσκονται συχνάκις ὀλεθρος ἀντὶ ὀλέθριος· ἄλχημα καὶ παιπάλχημα ἀντὶ πανούργος ἄνθρωπος· κρότημα, ὁ κροτητής καὶ φωνάτης· λῆρος ἀντὶ ληρώδης καὶ φλύαρος· γέλως καὶ κατάγελως, ἀντὶ ἀξιογέλαστα πράγματα. Ἐπὶ δὲ ἐπαίνου ἢ ἀγάπης λαμβάνονται συχνάκις ὄρελος, πᾶν ὅ,τι ὠφελεῖ· κάλλος ἀντὶ ὠραῖον πρόσωπον, ἀνὴρ ἢ γυνή· ὦ φιλότης ἀντὶ ὦ φίλε· μέλημα ἀντὶ ἀγαπητὸν καὶ ἀξιοσπούδαστον πρόσωπον.

β'. Ἀφρημένα σχέσιν προσώπων σημαίνοντα ἀντὶ προσώπων, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς ταύτην· οἷον ὁμηλικίη (Ὀδυσ. Χ, 290) ἀντὶ οἱ ὁμηλικες· ἑταιρία ἀντὶ ἑταῖροι· συμμαχία ἀντὶ σύμμαχοι· θεραπεία ἀντὶ θεράποντες· δουλεία ἀντὶ δούλοι· φυλακὴ ἀντὶ φύλακες, καὶ σπανιώτερα φυγὴ ἀντὶ φυγάδες, οἱ ἐξόριστοι.

§. 333. Πολλάκις δὲ λαμβάνουσι τὸν τόπον ἀντὶ τῶν εἰς αὐτὸν εὐρισκομένων ἀνθρώπων· οἷον πόλις ἀντὶ πολῖται· θέατρον ἀντὶ θεαταί, καὶ ὀνόματα πόλεων ἀντὶ τῶν κατοίκων των, Ἄβυδος ἀντὶ Ἀβυθῖνοι κτλ. Τὸ ἐναντίον ὅμως ἀπαντᾷται συχνότερα, ἤγουν τὸ πληθυντικὸν ὄνομα τῶν εἰς τόπον τινὰ οἰκούντων λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ τόπου· οἷον, εἰς Πέρσας ἀντὶ εἰς Περσίαν· ἐν Μῆδοις ἀντὶ ἐν τῇ Μηδικῇ, ἐν Βοιωτοῖς ἀντὶ ἐν Βοιωτίᾳ κτλ. Ὡσαύτως ἰχθύς καὶ ὄψον, λάχανα, σίδηρος, ἔλαιον εὐρίσκονται ἀντὶ τῆς ἀγορᾶς, ὅπου πωλεῖται καθὲν ἀπὸ τὰ εἰρημένα· καὶ κόπρος εἰς τὸν Ὅμηρον (Ἰλ. Π, 575. Ὀδυσ. Κ, 441) ἀντὶ τοῦ σταύλου τῶν κτηνῶν.

§. 334. Ἀντὶ τῆς ἀπλῆς ὀνομασίας προσώπου μεταχειρίζονται ἐμφατικῶς περιφρασιν, α.) ὁ Ὅμηρος καὶ οἱ ἐποποιοὶ διὰ νὰ φανερώσωσιν ἢ πρόσωπον ἐξοχόν, ἢ ἐνταυτῷ καὶ ἐνέργειαν ἐξερχομένην ἀπ' αὐτοῦ· οἷον, μένος Ἄρης· ὁ ὀρμητικὸς Ἄρης· ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο, ὁ ἀγαθὸς Ἀλκίνοος· βίη Ἡρακλῆος, ὁ βίαιος Ἡρακλῆς· σθένος Ἑκτόρος, ὁ ἰσχυρὸς Ἑκτωρ· Πατροκλῆος λάσιον κῆρ, ὁ ἐγκαρδιωμένος Πάτροκλος. β'.) οἱ τραγικοὶ μὲ τὸ δέμας (σῶμα) σημαίνουσι περιφραστικῶς ἄνδρα μέγαν τὸ ἀνάστημα καὶ θεωρητικόν, ὡς λέγομεν· οἷον, Ἀγαμέμνωνος δέμας, ὁ μεγαλοπρεπὴς κατὰ τὸ σῶμα Ἀγαμέμνων. γ'.) ποιηταὶ καὶ πεζογράφοι μὲ τὸ χρεῖμα σημαίνουσι μέγα τι κατὰ τὸν ὄγκον, ἢ ἀπλῶς σωματικῶν σὺς μέγα χρεῖμα ἄνδρός, ἀντὶ σωματώδης ἀνὴρ, μέγας καὶ χονδρὸς χοῖρος·

δ'.) ποιηται καὶ λογογράφοι λέγουσιν υἱες Ἀχαιῶν, παῖδες Ἑλλήνων· ἀντὶ Ἀχαιοὶ καὶ Ἕλληνες· τοιαῦτα εἶναι καὶ εὐνῆς λέκτρον, ἀντὶ κλίνης· υἱὸς σκάφος, ἀντὶ ναῦς, μάχης ἀγὼν, βίου ζωὴ κτλ.

§. 335. Τὰ ἐνικὰ μεταχειρίζονται πολλάκις περιληπτικῶς ἀντὶ πληθυντικῶν. Οἱ ποιηταὶ λέγουσι κύμα, δάκρυ, ἀκτίς, κώπη κτλ., ἀντὶ θάλασσα, δάκρυα, ἀκτίνες ἡλίου, στόλος πολλῶν πλοίων κτλ. Οἱ πεζογράφοι ἐσθλῆς, χάραξ, λίθος, ἵππος, κάμηλος (Ἡρόδ.), ἀσπίς κτλ., ἀντὶ ἱματία, τὰ κεχαρκαωμένα χωρία, λιθώδεις τόποι, τὰ ἱππικὰ τάγματα, κάμηλοι, ἀσπιδοφόροι ἢ ἀσπισταὶ κτλ. Σπανίως εὐρίσκονται ἐθνικὰ ὀνόματα εἰς ἐνικὸν ἀριθμὸν, ὅπου εἶναι λόγος περὶ πληθους· οἶον, ὁ Πέρσης, ὁ Μῆδος, ὁ Ἀσσύριος πρὸς φανέρωσιν τοῦ Περσικοῦ, Μηδικοῦ κτλ. στρατεύματος· ὁ Μακεδὼν ἀντὶ οἱ Μακεδόνες· οὕτω δὲ λέγομεν καὶ τὴν σήμερον, ὁ Τοῦρκος ἐπῆρε τὴν πόλιν, ἀντὶ οἱ Τοῦρκοι. — Οὕτω τίθεται καὶ ὁ ἡγεμὼν ἀντὶ τοῦ ἔθνους, ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ. Ὁ Ἀρμένιος καὶ οἱ Χαλδαῖοι συνέπεμπον ἀλλήλους.

§. 336. Ἐξ ἐναντίας δὲ μεταχειρίζονται πληθυντικὰ ἀντὶ ἐνικῶν, α) ὅταν ἐν τι ἀντικείμενον θέλωσι νὰ τὸ παραστήσωσι μὲ ὅλα τὰ περιστατικά του· οἶον, γάμοι (ὅλη ἡ τελετὴ καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ γάμου), ταφαὶ (ὅλα τὰ γινόμενα εἰς ἐνταφιασμὸν), ρύποι (πολλὴ σωρευμένη ἀκαθαρσία) κτλ. καὶ ἐξαιρέτως τὰ ὀνόματα τῶν πανηγύρεων· οἶον τὰ Διονύσια, τὰ Ὀλύμπια, τὰ Ἐλευσίνια κτλ. β'.) κύρια ὀνόματα μεταχειρίζονται πληθυντικῶς διὰ νὰ φανερῶνσιν ἀνθρώπους ὁμοίους μὲ τὸν ὀνομαζόμενον, μάλιστα οἱ κωμικοὶ· οἶον Ὀδυσσεῖς, ἄνθρωποι δόλιοι ὡς Ὀδυσσεύς· καὶ οἱ πεζογράφοι· οἶον, Καρνεάδαι καὶ Ἀρίστιπποι (Συνέσ. ἐπιστ.), ἤγουν ἄνδρες σοφοί, ὡς ὁ Καρνεάδης καὶ Ἀρίστιππος. — Οὕτω καὶ ὁ Ξενοφῶν Μυρίους ὀφονται ἀνθ' ἐνὸς Κλεάρχους. — γ'.) Διὰ πληθυντικοῦ ἐκφέρονται προσέτι καὶ καταστάσεις τῆς φύσεως ἢ τοῦ ἀνθρώπου· οἶον τὰ ψύχη, τὰ θάλαπ, οἱ ὄμβροι, αἱ ἡλικίαι, τὰ πλούτη καὶ αἱ δυναστεῖαι· πόνοι καὶ ἀκολασίαι καὶ ῥαθυμία καὶ παιδιαὶ βίου (τρόποι τοῦ ζῆν), θερμότητες βαρύτητες, λαμπρότητες. Ἀπαντῶνται δὲ τὰ τοιαῦτα πληθυντικὰ ἀφηρημένα ὡς ἐπιτοπολὺ κατ' ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν (σπανίως κατὰ ὀριστικὴν) — δ'.) Λέξεις τινες εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν ἔχουσιν ἰδίαν σημασίαν καὶ ἀναφοράς· οἶον ξύλον καὶ κρέας σημαίνει τεμάχια, ξύλα κρέας, ποσότητά τινα. Ὡσαύτως οὕτω καὶ περίτινων εἰδῶν γεννημάτων τίθεται ὁ πληθυντικός, πυροὶ, κριθαί. Ἥλιος σημαίνει καὶ ἀκτίνας τοῦ Ἥλιου, ὡς καὶ μέγαλον καύσωνα, καὶ ἡμέρας· ἡλίου δυσμαὶ καὶ βίου δυσμαὶ, ἢ δύσεις τοῦ Ἥλιου καὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς· νύκτας σημαίνει πολλάκις μίαν μόνην νύκτα ἥτοι τὰς ὥρας τῆς νυκτός· πύλαι, μίαν θύραν (διὰ τὰς διπλὰς δικλίδας). — ἄλεις, χόνδρους ἁλατος· — λογισμοὶ ὡς καὶ λογισμὸς σημαίνει καὶ ἀριθμητικὴν.

Περὶ τῶν πέντε πτώσεων.

§. 337. Ὄρθῃ καὶ εὐθεΐα ὀνομάζεται ἡ ὀνομαστικὴ, ἐπειδὴ ἀποδίδεται κατ' εὐθεΐαν καὶ ἀμέσως εἰς τὸ ῥῆμα, καὶ ὁ λόγος ὁ ἐξ αὐτῆς καὶ ῥήματος συνιστάμενος λέγεται ὀρθός.

Σημ. Ἐπειδὴ πτώσεις εἶναι μεταβολὴ τῆς ληγούσης φανερόν εἶναι ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐπεσεν καὶ μετεβλήθησαν, ἦγευν ἡ ὀνομαστικὴ, ὡς καὶ ἡ κλητικὴ, δὲν εἶναι πεπτωκυῖαι, οὐδὲ πλαγιασμένοιαι, ἀλλ' ὀρθαὶ καὶ εὐθεΐαι, ὡς καὶ τὸ οὐδέτερον δὲν εἶναι γένος ἀλλὰ καταχρηστικῶς μόνον λέγεται οὕτως.

α'. Ἡ ὀνομαστικὴ τίθεται ὡς ὑποκείμενον εἰς ὅλα τὰ ῥήματα· εἰς δὲ τὰ ὑπαρκτικά, καὶ εἰς παθητικά τινα, κλησιν ἢ ἀναγόμεναι σημαίνοντα, τίθενται δύο, ἡ μία ὡς ὑποκείμενον καὶ ἡ ἄλλῃ ὡς κατηγορούμενον οἶον, ὁ Σωκράτης ἐστὶν ἀγαθός· ὁ ἀνὴρ οὗτος καλεῖται Ξενοφών. — Πλὴν τούτου ὅμως τίθεται ἡ ὀνομαστικὴ καὶ ἀπολύτως, ἥτοι ὡς ἐπιγραφὴ λόγου ἐπομένου· οἶον σπουδαὶ ἐταιρειῶν καὶ κῶμοι, οὐδ' ὄναρ πράττειν προσίσταται· αὐτοῖς. Πλ.) — Πολλάκις δὲ κατάρχεται ὁ συγγραφεὺς τοῦ λόγου διὰ μετοχῆς κατ' ὀνομαστικῆς, ἐν ᾧ τὸ ῥῆμα, πρὸς ὃ ἀναφέρεται ἡ μετοχὴ ἀπαιτεῖ ἄλλο ὑποκείμενον· οἶον Διασκοπῶν καὶ διαλεγόμενος αὐτῷ ἔδοξέ μοι οὗτος ὁ ἀνὴρ δοκεῖν μὲν εἶναι σοφός, εἶναι δ' οὐ. (Πλ.). — Ἡ ὀνομαστικὴ τίθεται καὶ εἰς ἐπιφωνήσεις, οὐ μόνον πρὸς ἀπλῆν προσφώνησιν ἀλλὰ καὶ χαρακτηρισμόν· οἶον Ἀἴρος. — Ἄνθρωπος ἱερός. (Ἀριστοφ.). — Ὡσαύτως τίθεται καὶ ἀντὶ κλητικῆς μετὰ τοῦ ὧ, οὐδέποτε ὅμως παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ἐὰν τὸ ὄνομα ἔχῃ ἴδιον τύπον κλητικῆς· οἶον ὦ φίλ' Ἀἴας πάντ' ἐγὼ πείσομαι. — Ἐνάρθρως τίθεται καὶ εἰς προστακτικὰς φράσεις ἀναφερομένη εἰς τὸ προσνοούμενον ἐξωθεν σύ, ὑμεῖς· οἶον ὁ παῖς, ἀκολουθεῖ· διὸ τίθεται τοιαύτη καὶ ὡς προσθήκη εἰς κλητικὴν ἢ καὶ συνδέεται μετ' αὐτῆς διὰ τοῦ καὶ. Οἶον ὦ ἄνδρες οἱ παρόντες ἡγοῦμαι ἐγὼ ὑμᾶς πολίτας εἶναι (Πλ.). — Ὡ Κύρε καὶ οἱ ἄλλοι Πέρσαι, ἐγὼ ἄχθομαι (Ξεν.).

β'. Ἡ κλητικὴ κυρίως ἄλλο ἔργον δὲν ἔχει εἰμὴ νὰ προσκαλῇ τὸ δεύτερον πρόσωπον, ἢ νὰ τὸ κάμνῃ προσεκτικὸν εἰς τὸν λόγον. Διὰ τοῦτο, ἐνῷ ἡ ὀνομαστικὴ καὶ αἱ ἄλλαι πτώσεις εἶναι ἐκ φύσεως τρίτου προσώπου, ἡ κλητικὴ εἶναι πάντοτε δευτέρου. ἔχει δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐμπροσθέν της τὸ κλητικὸν λεγόμενον ἐπίρρημα ὧ, τὸ ὁποῖον κάμνει τὴν προσφώνησιν ἐκφώνησιν· οἶον, πρῶτον μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θεοῖς εὖχομαι κτλ. Ἐδῶ ἡ κλητικὴ δὲν φέρεται εἰς κἀνὲν ῥῆμα, ἐπειδὴ μόνον καλοῦνται δι' αὐτῆς οἱ Ἀθηναῖοι νὰ προσέξωσιν εἰς τὰ λεγόμενα.

Ἄλλοτε δὲ συντάσσεται ἐκ πρώτου μὲ τὰ δεύτερα πρόσωπα τῶν προστακτικῶν, ὡς ὀνομαστικῆς· οἶον, Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν, πολύναι· Ὀδυσσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν, νῆα κατὰστησον (Ὀδυσ. Μ, 185)· ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα πάλιν δύναται νὰ ἐκκληθῇ ἡ κλητικὴ ὡς ἀνωτέρω, καὶ εἰς τὸ δευτεροπρόσωπον ῥῆμα νὰ νοηθῇ ἡ δευτεροπρόσωπος ἀντωνυμία σύ. Ἐνίοτε δ' ἀντ' αὐτῆς τίθεται ὀνομαστικὴ· οἶον (Πλάτ. Συμπ. εἰς τὴν ἀρχ.) ὁ Φαληρεὺς Ἀπολλόδωρος οὐ παραμενεῖς· καὶ, (ὁ αὐτ. ἱππ. μεῖζ. εἰς τὴν ἀρχ.) ἱπ-

πίας ὁ καλός τε καὶ σοφός, ὡς διὰ χρόνου κατῆρας ἡμῖν· καὶ, (Ἰλ. Γ. 277) Ζεῦ πάτερ Ἡελιός θ', ὅς πάντας ἐφορᾷς κτλ. ἀντὶ ὧ Ἥλιε, ὅς πάντας κτλ. Οὕτω λέγεται καὶ ὧ οὗτος, ὧ φίλος κτλ. Εἰς παθητικὸν λόγον γίγνεται προσφώνησις καὶ εἰς ἄψυχα. — Κλητικὴ ἐπιθέτου ἢ κλητικὴ μετ' ἐπιθέτου συνδεδεμένη προστιθεμένη εἰς τὸ σὺ προτάσσεται τούτου, οἷον ὧ σοφὲ σὺ — ὧ μέγα ἀγαθὸν σὺ τοῖς φίλοις. — Δύναται δὲ καὶ ἐπιθετὸν κατὰ κλητικὴν μετὰ τοῦ ὧ νὰ προταχθῇ ἢ ἐπιταχθῇ οὐσιαστικοῦ. — Ὡ Ζεῦ πατρῶε. — Ὡ κάκιστε ἀνθρώπων Ἀριαῖε καὶ οἱ ἄλλοι οὐκ αἰσχύνεσθε.

Ὅταν ἀπὸ διηγήσεως γίνεται μετάβασις εἰς προσφώνησιν, ἢ ἀφ' ἐνὸς προσώπου εἰς ἄλλο, τότε τίθεται ἡ κλητικὴ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου· οἷον (Πλάτ. Θεαγ. σελ. 17) Πάνυ καλῶς λέγεις, Ὡ Σώκρατες, πρὸς σὲ δ' ἂν ἤδη εἴη ὁ μετὰ τοῦτον λόγος· καὶ, (Ἡσίοδ. ἔργ. 210) ὡς ἑφατ' ὠκυπέτης ἱρῆς, ταυσιπτερός ὄρνις. Ὡ Πέρση, σὺ δ' ἄκουε δίκης.

Σημ. Ἡδὴ οἱ παλαιοὶ γραμματικοὶ διεφώνουν περὶ τοῦ ἂν πρέπει νὰ ἀποχωρίζωσι τὴν κλητικὴν διὰ κομμάτων· ἐναντίον δὲ τῶν κομμάτων μαρτυρεῖ ἡ περίπτωσις ὅτι εἰς τὰς κλητικὰς, πολλάκις ὑπάρχουσι προσηρημένα ἐγκλινόμενα λέξεις μοι, που, αὖ, τοίνυν, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀρχὴν λόγος.

§. 338. Ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ καὶ αἰτιατικὴ λέγονται πλάγαι, ἡ διότι ἐπαγιάσθησαν καὶ μετέπεσαν ἐκ τῆς εὐθείας (ἀνωτ. Σημ.), ἡ ἐπειδὴ ἀποδίδονται εἰς ῥῆμα ἢ ὄνομα ἢ ἄλλο τι, ὅχι ὡς ὑποκείμενα, ἀλλ' ὡς ἐμφαντικαὶ σχέσεων καὶ περιστάσεων. Ἡ γενικὴ λοιπὸν εἶναι

α. κτητικὴ· οἷον, οἶκος Ἀριστοτέλους· ὅπου ἀνάγεται καὶ ἡ γενεαλογικὴ· οἷον, υἱὸς Σωκράτους, ἔγγονος Σωφρονίσκου.

β'. ὡς κτητικὴ· οἷον ὄργανον τμητικὸν ξύλων·

γ'. συντακτικὴ ὀνόματος (Ζήτ. τὰ μὲ γενικὴν συντασσόμενα ὀνόματα)·

δ'. συντακτ. ῥήματος (Ζήτ. τὰ τοιαῦτα)·

ε. ἐλλειπτικὴ προθέσεων·

ς'. συντακτικὴ προθέσεων.

Ἡ δὲ δοτικὴ

α. συντακτικὴ ὀνομάτων·

β'. ῥημάτων·

γ'. ὀργανικὴ ἢ τροπολογικὴ ἢ αἰτιολογικὴ·

δ'. συντακτικὴ προθέσεων·

ε. ἐλλειπτικὴ προθέσεων.

Ἡ δὲ αἰτιατικὴ ὡσαύτως περιλαμβάνεται εἰς τὰς εἰρημένας πέντε περιστάσεις.

Ὀνόματα ἐπιθέτα ἢ οὐσιαστικά συντασσόμενα μὲ πτώσεις.

§. 339. Α'. Μὲ αἰτιατικὴν· α. Ὅταν θέλωμεν νὰ προσδιορίσωμεν ἐπιθέτων τινῶν τὴν ιδιότητα ἢ νὰ προσδιορίσωμεν οὐσιαστικόν τι, εἶναι χρήσιμος ἡ αἰτιατικὴ· οἷον, καλὸς τὸ εἶδος· λευκὸς τοὺς ὀδόντας· σοφὸς τὰ μηχανικά· πόδας ὡκὺς Ἀχιλλεύς· Σύρος τὴν πατρίδα. Λυδὸς τὸ γένος. Ἡ δὲ αἰτιατικὴ λέγουσιν ὅτι ἔχει ἑλλειψιν προθέσεως τῆς κατὰ

Σημ. Ἀντὶ αἰτιατικῆς προσδιορίζει ἐνίοτε τὴν ιδιότητα καὶ ἀπαρέμφατον· οἶον, καλὸς ἰδεῖν· δεῖνός εὐρεῖν· ταχὺς νοῆσαι· ὡς θέλομεν ἰδεῖν εἰς τὰ περὶ ἀπαρεμφάτου.

β'. Ῥηματικά τινα συντάσσονται Ἀττικῶς μετὰ αἰτιατικὴν ἀντὶ γενικῆς. Ζήτ. κατωτ. §. 341. Σημ. εἰς τὸ τέλος.

§. 340. Β'. Μετὰ δοτικὴν. Συντάσσονται μετὰ δοτικὴν τὰ σχετικὰ κατ' ἰσότητα· ἴδιος, κοινός, οἰκεῖος, συγγενής, ἀδελφός, καὶ τὰ σύστοιχα τούτων ἐπιρρήματα, ὡς καὶ τὰ περιποιητικὰ ἢ ἐναντιότητα σημαίνοντα χρήσιμος ἄχρηστος, ὠφέλιμος βλαβερός, σύμφορος, συγγνώμων, φίλος, ἐναντίος, εὖνους δύνους κακόνους, εὐμενής δυσμενής, πρᾶος, χαλεπός, ἐμποδών, ἄμικτος, φίλος, ἐχθρός, πολέμιος, ἐναντίος, διάφορος· ὡς καὶ τὰ τὸ πρέπον καὶ ἀπρεπές σημαίνοντα ἐπίθετα καὶ ἐπιρρήματα· πρέπων, ἀπρεπής, καλός (μάλιστα καλλίων, κάλλιστος, βέλτιστος, ἀνάρμοστος, αἰσχρὸς κλ.) οἶον, φίλος τῷ δεῖνι, γείτων τῷ Σωκράτει κλ.

γ'. Τὰ ἰσότητα, ὁμοιότητα καὶ ταυτότητα σημαίνοντα· ὅμοιος παρὰ πλήσις εἰοικώς, ἀνόμοιος, ἐμφορής, προσφορής, ὁ αὐτός.

Σημ. Εἰς τὸ ὁ αὐτός πολλάκις ἢ δοτικὴ δὲν σημαίνει τὸ ταυτιζόμενον, ἀλλὰ τὰ ἔργα ἢ πάθη αὐτοῦ· οἶον, τὰ αὐτὰ πάσχω σοὶ σημαίνει πάσχω τὰ αὐτὰ πάθη, ἃ καὶ σύ· Θησεύς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον· Ἡρακλεῖ γενόμενος, ἤγουν Θησεύς, ὃς τις ἔζη κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὅτε καὶ ὁ Ἡρακλῆς· τὸν αὐτὸν φίλον τε καὶ ἐχθρὸν νομιζέτω πᾶς τῇ πόλει (Πλάτ. Νόμ. IB. σελ. 202.). Γεννᾶται δὲ ἐνταῦθα καὶ ἀμφιβολία ἐνίοτε· διότι ταῦτά λέγω ἐκεῖνῳ σημαίνει τὰ αὐτὰ λέγω, τὰ ὅποια καὶ ἐκεῖνος, καὶ τὰ αὐτὰ λέγω εἰς ἐκεῖνον (Περβ. κατωτ. τὰ συγκρ.). "Οτι δὲ ἡ δοτικὴ τούτων ἀναπληροῦται μετὰ τὸν Καί, Ζήτ. καὶ εἰς τὸν κατάλογον τῶν μορίων.

δ'. Τὰ ἐκ τοῦ ἴσου, ὅμοιος, ταῦτόν, τῆς σὺν, ἐν, πρὸς προθέσεως ἢ τοῦ ὁμοῦ· οἶον, ἰσόψηφος, ὁμοιογνώμων, ταυτοδύναμος, συνήγορος, ὁμοφυῆς οὗτος ἐκεῖνῳ, πρόσφορος παιδί καὶ γυναικί, μάθημα ψυχῇ ἄμεινον.

ε'. Τὰ παθητικά Ῥηματικά· ἀγαπητὸς ἐμοί· ποθητὸς τῷ πατρί·

ς'. Τὰ Ῥηματικά, τῶν ὁποίων τὸ σύστοιχον ῥῆμα συντάσσεται μετὰ δοτικὴν, ἢ τὰ συγγενῇ τοιούτων ῥημάτων, ἐπίθετα ἢ οὐσιαστικά· οἶον. ἀκόλουθος, βοηθός, πιστὸς ἄπιστος, πίσυνος, κατήκοος ὑπήκοος, δούλος τούτῳ, διότι συντάσσουσιν ἀκολουθῶ, βοηθῶ τούτῳ κλ. τοίη τοι Μουσέων ἱερὴ δόσις ἀνθρώποις (Ἡσιόδ. Θεογ. 93), ἀντὶ τοῦ ὁποίου ὁ Πλάτων (Φίληβ. σ. 219) λέγει· Θεῶν εἰς ἀνθρώπους δόσις· ὁ αὐτὸς (Φαῖδρ. σελ. 201) μεταβάλλει εἰς τὸν αὐτὸν λόγον τὴν σύνταξιν· ἀπιστία οὐ μόνον τοῖς προειρημένοις λόγοις (ὅτι ἀπιστῶ τινι), ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ὕστερα (ὅτι ἀπιστῶ εἰς τι) μέλλοντα ρηθῆσθαι· καὶ (Θουκυδ. Α. 73) ἡ μὲν πρέσβευσις ἡμῶν οὐκ εἰς ἀντιλογίαν τοῖς ἡμετέροις συμμαχοῖς ἐγένετο, ἐκ τοῦ ἀντιλέγειν τινί· καὶ (ὁ αὐτ. Σ'. 76) περὶ τῆς σφίσιν ἀλλὰ μὴ ἐκεῖνῳ καταδουλώσεως, ἐκ τοῦ καταδουλοῦν τινά τινι· καὶ (Πλάτ. Ἀλκ. Α. σελ. 30.) τὴν ἐν τῷ πολέμῳ τοῖς φίλοις βοήθειαν· καὶ (Ἀριστοτ. Πολ. Γ'. σελ. 475) ἡ Περιάνδρου Θρασυβούλῳ συμβουλίᾳ.

Σημ. α'. Τινὰ τούτων τῶν ἐπιθέτων ὡς οὐσιαστικά ἐκλαμβάνόμενα συντάσσονται καὶ μετὰ γενικὴν. Τοιαῦτα εἶναι τὰ φίλος, ἐχθρός, πολέμιος, ἐναντίος, κατήκοος, ὑπήκοος, σπανίως δὲ καὶ τὰ πρέπων πρέποντος, ὅμοιος, σύμφωνος, καὶ τὰ ἐκ τοῦ ὁμοῦ συνθετά.

Σημ. β'. Εἰς ἐπίθετά τινα συντάσσεται δοτική ἑλλειπτικῶς τῆς ἐν προθέσειως ἀντὶ τῆς αἰτιατικῆς (§ 339)· οἷον, τοῖς ποσὶ ταχύς· ἐν τοῖς λόγοις δεινός.

Σημ. γ'. Τὰ ἐπιρρήματα συντάσσονται μετὰ δοτικῆς τὸ τοπικὸν ὁμοῦ, τὸ χρονικὸν ἄμα, καὶ τὰ ἐξῆς, ἐφεξῆς. Τὸ ὕδωρ ἐπίνετο ὁμοῦ τῷ πληθ. — Ἦξει Δωριακὸς πόλεμος καὶ λοιμὸς ἅμ' αὐτῷ. — Τὰ τοῦτοῖς ἐφεξῆς ἡμῖν λεκτέον. Ἰσπανίως δὲ καὶ ὅταν σημαίνει συγγένειαν συντάσσεται καὶ μετὰ δοτικῆς, οἷον ἐγγύς ἀεὶ εἰμι γένει· ἡ δὲ γεν. γένους σημαίνει, ὅτι ἀποδίδει εἰς τὸ γένος· ἐγγύτερον τῷ ἀνθρωπίνῳ θανάτῳ οὐδὲν ἔστιν ὕψω. Πάντοτε ὁμῶς λέγουσιν οἱ ἐγγυτάτω γένους.

§. 341. Γ'. Με γενικὴν συντάσσονται

α'. Εἰς ὅσα γίνεται ἐκλογὴ ἢ διαίρεσις ἢ καὶ ἐξαιρέσις· μόνος ἀνθρώπων· οὐδεὶς Ἑλλήνων· καὶ αἱ ἐπιμεριζόμεναι (§. 315).

β'. Τὰ σημαίνοντα ἀξίαν· οἷον ἀξίος πολλοῦ· ὅπου ἀνάγονται καὶ τὰ σταθμὸν ἢ βάρος σημαίνοντα· οἷον, κρέας μνῶν δυεῖν· διότι τὸ τέλειον εἶναι κρέας ἀξίον· μνῶν δυεῖν· οὕτω καὶ τίμιος ἄτιμος, ὧνιος, ὦντῆς.

γ'. Τὰ σημαίνοντα πλησμονὴν ἢ κενότητα· οἷον πλήρης ἀγαθῶν, κενός, φρενῶν· οὕτω τὰ μεστός, πλέως, πλούσιος, ἀπληστος, ἐνδεής, ἐπίδεής, ἐλλιπής, πένης.

Σημ. Αἱ φράσεις, ποτήριον ὕδατος, ἄνθρωπος τιμῆς, εἶναι ἑλλειπτικαί, ἀντὶ τοῦ, ποτήριον πλήρες ὕδατος· ἄνθρωπος ἀξίος τιμῆς. Τὰ δὲ, στέφανος ἀκανθῶν ἢ ἐξ ἀκανθῶν, καὶ ἄγαλμα χρυσοῦ, εἶναι ἀντὶ τῶν μεταυσιαστικῶν (§. 206.), ἀκάνθινος καὶ χρυσοῦς.

δ'. Τὰ στερητικὰ καὶ τὰ ἐνδείας σημαντικὰ· μάλιστα τὰ ἐκ τοῦ α στερητικοῦ σύνθετα πένης χρημάτων· ὀρφανὸς γονέων· ἄπαις ἀρρόνων· ἀπαθὴς κακῶν· τοῦ μόνος (Σοφοκλ. Αἷ. 511), φίλων ἔρημος (Εὐρ. Μηδ. 513). Οὕτω καὶ γυμνός, ψιλός, καθαρός, (ἀγνός), ἐλεύθερος, ἀήθης, ἄδωρος. Προσέτι πολλὰ σύνθετα· ἔμπειρος, ἄπειρος, ἐπίβολος καὶ δύσερος, μέτοχος, ἰσόμοιρος, ἄμοιρος, ἀκλῆρος, ἄγευστος, ἐπώνυμος, ἐπίκοιρος, ἐπ-κατ-ὑπ-συν-ἀνήκοος, ὑπεύθυνος, αἵτιος, ὑποτελής ὑποδικος,

ε'. Πολλὰ ἐπίθετα δέχονται γενικὴν, ἥτις σημαίνει τὸ πρᾶγμα, πρὸς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ἡ ἔννοια τῶν ἐπιθέτων· Τοιαῦτα εἶναι τὰ ὠραῖος· θυγάτηρ γάμου ὠραία, τυφλὸς τοῦ μέλλοντος, κωφὸς τοῦ νοουθετοῦντος, φιλοθεάμων, φιλομαθής, ἰδιώτης, πρᾶος, συγγνώμων, κακοῦργος· οἷον ὁ ἀκρατὴς κακοῦργος μὲν τῶν ἄλλων, ἑαυτοῦ δὲ πολλῷ κακοουργότερος· οὕτω δὲ καὶ τὰ εἰς ἰκός.

ς'. Ἐπίθετα καὶ οὐσιαστικὰ, συγγενῇ ῥημάτων, δέχονται γενικὴν, ἥτις εἶναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος (Περβ. §. ἀνωτ. ζ'.)· οἷον· (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 1. 7) οἱ ἐγκρατεῖς τούτων ἀπάντων· καὶ τὸ ἐναντίον, πασῶν τῶν ἐπιθυμιῶν ἀκρατὴ εἶναι (Κύρ. Παιδ. Ε'. 1. 14)· ἥττα τοῦ πόματος (Πλάτ. Νόμ. Α', σελ. 53)· ἀκράτειαι ἡδονῶν καὶ λυπῶν (Ἀπομνημ. Β'. 1)· ἐγκράτειαν ἄσκει κέρδους, ὀργῆς, ἡδονῆς κτλ. (Ἰσοκρ. Δημόν.) οὕτω καὶ κύριος, ἡ δεσπότης τινός, αὐτοκράτωρ, μνήμων, ἀμνήμων, ἐπιμελής, ἀμελής, φειδωλός.

Σημ. Πολλάκις οἱ Ἀττικοὶ συντάσσουσι καὶ τὰ τοιαῦτα ὀνόματα μετὰ αἰτιατικῆς, οἷον (Πλάτ. Χαρμ. σελ. 117.) οὐ ῥάδιον εἶη ἐξάρνη εἶναι τὰ ἐρωτώμενα, καὶ (Πλάτ. Εὐθύδ. σελ. 283.) ὅπως μὴ ἐξαρνεῖς ἔσθ' ἂν ὡς λέγεις· τὰ μετέωρα φροντιστῆς (Ἀπολ.

2) ἐκ τοῦ φροντίζειν τι· καὶ (ἄλλχ. Β'. σ' 7. ἀνέηκον εἶναι ἐνὶ αἵ γε χητίζα καὶ πρῶτιστα γεγεννημένα, ἐκ τοῦ ἀκούειν τι· συνήθως ἀνέηκον εἶναι τινας· οὕτω καὶ, ὁ ταῦτ' ἐπιστήμων (Ἔπινομ., σελ. 249.)· ἐπιστήμονες τὰ προσήκοντα (Ξενοφ. Κύρ. παιδ. Γ'. 3. 9.) καὶ σ' οὐκ ἀνθρωπῶν οὐξίμος οὐδεὶς (Σοφ. Ἀντιγ. 787.)· τὴν θυμοδόρον φρένα λύπη! (Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 103.) ἀντὶ φρενός.

ζ'. Συντάσσονται με γενικήν τὰ

Παραθετικά.

§. 342. Τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ (§. 198) συντάσσονται μὲ γενικὴν οἶον, μετίζων ἐμοῦ· σοφώτερός ἐστι τοῦ διδασκάλου· ἀρετῆς οὐδὲν κτῆμά ἐστι σεμνότερον· ἀνδρῶν ἀπάντων Σωκράτης σοφώτατος.

Σημ. δ. Ἀντὶ τῆς γενικῆς ἐτίθετο πᾶσις ὁμοίᾳ τοῦ συγκριτικοῦ καὶ μεταξύ ὃ
 ὃ σύνδεσμος (Ζήτ. περὶ μορίων τὸ ἦ), οἷον, μείζων ἢ ἐγώ· ἀλλὰ ταύτην τὴν σύντα-
 ξιν ἐμεταχειρίζοντο μόνον ὅπου δὲν ἤδυνάτο νὰ τεθῇ ἡ γενικὴ, ὡς ὁλοκρινεῖ ἰδεῖν
 ἔπειτα. Πολλὰκις δὲ ἐτίθετο ἡ γενικὴ καὶ ὅπου δὲν ἀναρίσκει ἀμέσως ἡ σύγκρισις,
 ἀλλ' ἐμείσους· οἷον, μείζονα ἐμοῦ ἔπραξεν· ἀντὶ μείζονα τῶν ἔργων μου· καὶ (Ἀρι-
 στοτ. 235) σιτία τίς τῆς τεχούσης μᾶλλον ἐπιπέμφειεν ἄν; Ἐκ ταύτης τῆς χρήσεως
 ἐγεννᾶτο ἀμφιβολία· οἷον (Ἡρόδ.) πυραμίδα ἀπελπίπετο πολλὸν ἐλάσσω τοῦ πατρὸς,
 σημαίνει μικροτέραν τοῦ πατρὸς καὶ μικροτέραν τῆς πυραμίδος τοῦ πατρὸς·
 ἀλλ' ἡ ἀμφιβολία ἐξηγεῖται ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος. Τὸ δέ, μείζων τῷ εἰπόντι γί-
 νεται βλάβη τοῦ πεποιηκότος εἶναι ἀντὶ ἡ τῷ πεποιηκότη.

Σημ. 6'. "Όταν δύο ποιότητες αναφέρονται εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ἡ πρώτη πλειοτέρα παρὰ τὴν δευτέραν, τότε τίθενται καὶ αἱ δύο μὲ συγκριτικὰ μεσολαβούντος τοῦ ἡ' οἶον, (Πλάτ. Θεαιτ. σ. 52.) οἱ δὲ ὅξεις καὶ ἀγγίνοι. . . μανικώτερος ἡ ἀνδρικότερος φύονται καὶ (Ἡρόδ. Γ'. 265) ἐπιοίχηνα σφώτερα ἡ ταχύτερα. — Ἐνίοτε τὸ συγκριτικὸν σημαίνει ὀλιγώτερον τοῦ θετικῷ· οἶον (Ἡρόδ. Γ'. 145.) Μαϊανδρίῳ δὲ τῷ τυράννῳ ἦν ἀδελφὸς ὑπομαργότερος· καὶ (Θουκυδ. Η'. 84.) αὐθαδέστερόν τι ἀπεκρίνετο, γίνεται δὲ μάλιστα τοῦτο, ὅταν ἡ σύγκρισις γίνεται πρὸς τὰ ἐναντία· οἶον, τὸ παρὰ Πλουτ. Παῖδ. ἀγωγ. ἐγὼ δ' ἄκομψος εἰς ὄχλον δοῦναι λόγον, εἰς ἥλικας δὲ κ' ὀλίγους σφώτερος· καὶ (Ξενοφ. Ἀπολογ. Σωκρ. 1.) ἀφρονεστέρα αὐτοῦ (τοῦ Σωκράτους) φαίνεται εἶναι ἡ μεγαληγορία. Ἐδῶ τὸ μὲν σφώτερος συγκρίνεται πρὸς τὸ ἀκομψος (ἐναντίον τοῦ σφοδρ.) καὶ τὸ ἀφρονέστερα πρὸς τὰς σοφὰς γνώμας τοῦ Σωκράτους· ὅθεν ἀρμοδίως ἐρμηνεύονται καὶ τὸ ὀλίγον τι σοφός, ὀλίγον τι ἄφρων, ἡ χυδαιότερον λοῦλοῦ τέτιχη.

Σημ. γ'. Καὶ ἡ σύγκρισις καὶ ἡ ὑπέρθεσις γίνεται πολλάκις πρὸς τὸ αὐτὸ πρόσωπον μὲ γενικὴν ἀντανουμίας συνθετοῦ ἀναφερομένη πρὸς τὰς ἄλλας πράξεις ἢ ἰδιότητας αὐτοῦ· οἷον (Θουκυλ. Γ'. §. 11.), δυνατώτεροι αὐτοὶ αὐτῶν ἐγγιγνόμενοι καὶ ἔξουοι. Ἀπομν. Δ'. 2. 46.) εἶθε σοι, ὦ Περίκλεις, τότε συνεγενόμην, ὅτε δεινότερος σαυτοῦ ταῦτα ἤσθαι. — "Ὅταν εἶναι χρεῖα νὰ προστεθῇ εἰς τὴν σύγκρισιν τὸ παρὸν τῆς ὑπεροχῆς, τίθεται πάντοτε μὲ τὴν δοτικὴν πῶσιν· οἷον, (Ισοκρ. Βούσ.) μολογήσῃσι Περσέως καὶ Δανάης Ἡρακλῆα εἶναι τέτταρτον γενεαῖς νεώτερον.

§. 343. α. Τὰ διαφορικά ἄλλος, ἕτερος, μέσος, διάφορος, ἀλλοῖος, ἀλλότριος, καὶ τὰ τακτικά δευτέρος ὕστερος, ὡς τὰ προτεραία, ὑστεραία (ἡμέρα), τὰ εἰς ἄσιος καὶ εἰς ἀναλογικὰ μιμοῦνται τὰ παραθετικά· ἄλλος ἐμοῦ· ἕτερα τούτων· δευτέρος ἐκείνου· δεύτερα γαστρός· τί δητ' ἂν ἄλλο τοῦ δ' ἐπιτέλλεις ἐτι; Σοφ. Ἀντιγ. 218. Πότερόν ἐστιν ἐπιστήμη ἡ ἀρετὴ ἢ ἀλλοῖον ἐπιστήμης; Πλάτ. Μένων σελ. 364. οὐδὲν ἀλλότριον ποιῶν οὔτε τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος οὔτε τοῦ τρόπου, Δημοσθ. σελ. 289. Τυραννὶς τῶν θεῶν δευτέρα νομίζεται (Εὐρ.) — Λακεδαιμόνιοι τῇ ὑστεραίᾳ τῆς μάχης ἀφίκοντο. — Μυριοπλάσια ἡμῶν πάντα ἔχει ἡ πόλις. — Ἀλλὰ καὶ ταῦτα ὡς τὰ συγκριτικά ἀντὶ γενικῆς συντάσσονται καὶ μὲ τὸν ἢ οἶον ἀλλοῖος ἢ πα-

ροῖθεν ἄλλος ἢ ἀγαθός (ἀντὶ τοῦ κακός) κτλ. Ζήτ. καὶ Ἄλλο εἰς τὸν κα-
τάλογον τῶν φράσεων.

Ῥῆμα.

§. 344. Διαθέσεις τοῦ ῥήματος κυρίως εἶναι τρεῖς, ἐνεργητική, παθη-
τική καὶ οὐδετέρα, ἀλλὰ μετ' αὐτῶν συμπεριλαμβάνονται ἡ μέση (ἥτις
κατὰ σημασίαν εἶναι ἐνεργητική)· καὶ ἡ ἐπίμεσος ἢ ἀποθετική, (ἥτις με-
φωνήν παθητικὴν σημαίνει ἢ ἐνέργειαν ἢ πάθος ἢ οὐδετερότητα), καὶ ἀπο-
τελοῦνται πέντε.

Ἐνεργητικὸν ῥῆμα λέγεται, τὸ ὁποῖον λήγει εἰς ω καὶ σημαίνει ἐνέρ-
γειαν, καὶ σχηματίζεται παθητικῶς εἰς 'μαι' οἷον διδάσκω, διδάσκο-
μαι· τέμνω, τέμνομαι. Ἡ δὲ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος μεταβαίνει ἄλλοτε
μὲν εἰς πρόσωπα, ἄλλοτε δὲ εἰς πράγματα· οἷον θεραπεύω τὸν ἄρρωστον·
θεραπεύω τὸ νόσημα· πλύνω τὰ ἱμάτια.

Τρία εἶναι τὰ εἶδη τῆς συντάξεως τῶν ῥημάτων, καθὼς εἶναι καὶ τρεῖς
αἱ πλάγια πτώσεις, μετὰ τὰς ὁποίας συντάσσονται. Καὶ ἐπεὶ τὰ πλεό-
τερα ῥήματα συντάσσονται μετὰ αἰτιατικὴν, διὰ τοῦτο ἀρχίζομεν ἀπὸ τοῦ
εἶδος τῶν μετὰ αὐτὴν τὴν πτῶσιν συντασσομένων.

Πρῶτον εἶδος ἐνεργητικῶν.

§. 345. Τὰ ἐνεργητικά, ὅσα συντάσσονται μετὰ αἰτιατικὴν, δύνανται νὰ
ἀναχθῶσιν εἰς δύο μερίδας·

α'. Ῥήματα τῶν ὁποίων ἡ ἐνέργεια ἐκτελεῖται διὰ σώματος· οἷον, γυ-
μνάζω, κινῶ, νίπτω, πλήττω, τύπτω, κόπτω, τέμνω, δεσμῶ, νικῶ, ἀναγ-
κάζω, θερμαίνω, καίω, κείρω, σπείρω, θερίζω, σκάπτω, κτίζω, οἰκοδομῶ,
πλάττω, ῥάπτω, σχίζω, λαμβάνω, ἀφίημι, λείπω, καταλείπω, διαλείπω,
ἐὼ, δορυφορῶ, φυλάττω, τηρῶ, ἔχω, ἰατρεύω, θεραπεύω, γεννῶ, φύω,
ῶθῶ, ἀναγκάζω, ὀρῶ, βλέπω, τρώγω, πίνω, ἐσθίω, λέγω.

β'. Ῥήματα, τῶν ὁποίων ἡ ἐνέργεια ἀναφέρεται εἰς τὴν ψυχὴν· 1) γνω-
στικά· νοῶ, κρίνω, γινώσκω, κατανοῶ, καταγινώσκω, ἀντὶ κατανοῶ· 2)
τὰ ἥθους ἐμφαντικά· φιλῶ, ἀγαπῶ, στέργω, μισῶ, ζηλῶ, ἀδικῶ, δικαιοῶ,
ὠφελῶ, βλάπτω, ὑβρίζω, ἀνιῶ, λοιδορῶ, καταχλευάζω (κάποτε δὲ καὶ
μετὰ Γεν. διὰ τὴν κατά)· 3) ἐπιδεικτικά· ἐγκωμιάζω, ἐπαινῶ, ἄδω, εὖ
λέγω, ψάλλω, θαυμάζω· 4) τιμητικά· τιμῶ, ἐσθῶ, προσκυνῶ· 5) τὰ δια-
κρουστικά· πλανῶ, ἐξαπατῶ, φενακίζω· 6) τὰ κλητικά· φωνῶ, καλῶ,
προσκαλῶ, ὀνομάζω· 7) τὰ προτρεπτικά· παρακαλῶ, προτρέπω, παρορ-
μῶ, παροξύνω, ἐρεθίζω· 8) τὰ ζητητικά· ἐξετάζω, ἀνακρίνω, βασανίζω,
ἐρωτῶ, ἐρευνῶ, εὐρίσκω· 9) τὰ διαθετικά· διατίθημι, παιδεύω, σωφρονίζω,
πειθῶ, καταπειθῶ, διδάσκω· 10) τὰ οἰκτικά· ἐλεῶ, οἰκτείρω· 11) ἱκε-
τευτικά· ἀντιβολῶ, ἱκετεύω, ἐκλιπαρῶ.

Σημ. α'. Θαυμάζω μετὰ αἰτιατικὴν σημαίνει ἐπὶ καλοῦ θαυμάζω τὸν ἄνδρα, τὰς
ἀρετὰς του κτλ· μετὰ γενικὴν δὲ λαμβάνεται ἐπὶ κακοῦ ὑποδηλοῦν δυσἀρέσειαν, ψό-

γον, καταφρόνησιν" οἷον (Ισοκρ. πρὸς Νικοκλ.) θαυμάζω τῶν ταύτην τὴν γνώμην ἔχόντων ὅπως οὐ καὶ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ῥώμην καὶ τὴν ἀνδρείαν κακῶς λέγουσιν. Ὡσαύτως καὶ τὸ ταυτόσημόν του ἐπίμεσον Ἄγαμαι. οἷον, (Πλάτ. Ἰππ. μείζ, σελ. 291.) Νῆ τὴν Ἥραν ἄγαμαι σου, ὅτι μοι δοκεῖς εὐνοϊκῶς, καθ' ὅσον οἶός τ' εἰ, βοηθεῖν. Ἐδῶ τὸ ἄγαμαι (θαυμάζω) λέγεται με εἰρωνεῖαν. Καὶ αὕτη μὲν εἶναι ἡ γενικωτέρα χρῆσις τῶν ῥημάτων τούτων· ἐνίοτε ὁμως εὐρίσκονται καὶ τὰ δύο συντεταγμένα με γενικὴν καὶ ἐπὶ καλοῦ οἷον, (Πλάτ, Κρίτ. σ. 43.) ἀλλὰ καὶ σοῦ πάλα θαυμάζω αἰσθανόμενος ὡς ἡδέως καθεύδεις· καὶ (Δημοσθ. περὶ Στεφ.) τίς γὰρ οὐκ ἀν' ἀγάσαιο τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῆς ἀρετῆς.

Σημ. β'. Τὰ ῥήματα στέργω καὶ ἀγαπῶ μετὰ δοτικῆς σημαίνουσιν, ἀρκοῦμαι, εἰμι εὐχαριστημένος· οἷον, (Ισοκρ. περὶ εἰρήν.) στέργειν τοῖς παρούσι, καὶ (Λυσίας Ἐπιτάφ.) ἀγαπᾶν τοῖς ὑπάρχουσιν ἀγαθοῖς· καὶ με μετοχὴν· οἷον, (Πλάτ. Πολτ. Ε'. σελ. 474.) ὑπὸ σμικροτέρων καὶ φαυλοτέρων τιμώμενοι ἀγαπῶσιν, ἤγουν, ἀρέσκονται, εὐχαριστοῦνται. — Τὸ δὲ φιλῶ μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει τὸ συνηθίζω· ὅπερ φιλεῖ ὁμιλος ποιεῖν, Θουκυδ. φιλῶ στόματι, ἢ φιλῶ, ταυτότ. τοῦ Κ. φιλῶ· τὸ ὠφελῶ μετὰ δοτικῆς εἶναι ποιητικόν, εὐρίσκεται δ' ἐνίοτε καὶ παρὰ τοῖς πεζογράφοις. — Ἐνοχλῶ τινα σημαίνει πειράζω, ἐνοχλῶ τινα παραβαρύνω.

Σημ. γ'. Ἐγὼ ἐνεργητ. σημαίνει κέκτημαι, οἰκῶ, ἐλαύνω, καὶ ἄλλα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ ζητῇ τις εἰς τὸ Λεξικόν. Ὡς οὐδέτ. μετ' ἀπαρεμφ. ἀντὶ τοῦ δύναμαι. Μετὰ τῶν τροπικῶν ἐπιρρήμάτων εὖ, καλῶς, ὡς, ὅπως, πῶς, σημαίνει διάκειμαι, εὐρίσκομαι· οἷον, πῶς τὰ ἀστρα πρὸς ἄλληλα ἔχει πλήθους, Πλάτ. Γοργ. σελ. 451. καὶ (αὐτόθ, σελ. 470.) οὐ γὰρ οἶδα παιδείας ὅπως ἔχει καὶ δικαιοσύνης. Ζήτ. περὶ πούτου καὶ εἰς τὰς φράσεις τὴν λέξιν Ἔχειν.

Δεύτερον εἶδος.

§. 346. Με δοτικὴν δὲ συντάσσονται

α. Τὰ ἀντίστασιν καὶ ἀντιδράσιν σημαίνοντα· οἷον, παλαιῶ, πολεμῶ, ἀμφισβητῶ, ἀντιλέγω, ἀντιπράττω, ἐπιβουλεύω, φθονῶ, βασκαίνω, ἐνοχλῶ, χαλεπαίνω, ἀνανακτῶ, ἀρέσκω καὶ εὖνω.

Σημ. Τὸ καταπολεμῶ καὶ καταπαλαιῶ με αίτιατικὴν· τὸ ἐνοχλῶ καὶ με αίτιατικὴν· ὡσαύτως λέγουσι φθονῶ τινί τι καὶ φθονῶ τινί· τινος. Καὶ ἄλλα τινα, ὡς ἀνανακτῶ, δέχονται αίτιατικὴν μάλιστα οὐδετέρου ἐπιθέτου ἢ ἀντωνυμίας. Τὸ δὲ δυσχεραίνω συντάσσει ὁ Πλάτων πάντοτε με αίτιατικὴν. — Τὸ ἀρέσκω καὶ ἀπαρέσκω συντάσσουν μετ' αίτιατικῆς οἱ τραγικοὶ καὶ ὁ Πλάτων συνηθως, ἅπαξ δὲ ὁ Θουκυδίδης (α, 128).

β'. Τὰ ὑπουργίαν ἢ βοήθειαν σημαίνοντα· οἷον, ὑπουργῶ, ὑπηρετῶ, λειτουργῶ, ἀκολουθῶ, διακονῶ, βοηθῶ, ἀμύνω.

γ'. Τὰ κελευστικά· οἷον, κελεύω, προστάττω, ἐπιτάττω, παραγγέλλω, ἐπιστέλλω, παρεγγυῶ.

Σημ. Κελεύειν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς συντάσσεται πάντοτε με αίτιατικὴν καὶ ἀπαρέμφατον· παρὰ δὲ τῷ Ὁμήρῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπὸ τοῦ Πολυβίου ἔχει πολλὰκις καὶ δοτικὴν μετ' ἀπαρέμφατου.

δ'. Τὰ πιστεύω, ἀπιστῶ, δυσπιστῶ.

Σημ. α. Πιστεύω τῷ διδασκάλῳ, καὶ πιστεύω ταῦτα, καὶ εἰς ταῦτα, ὡσαύτως καὶ ἀπιστῶ. Σημείωσε προσέτι, ὅτι πολλὰ τούτων συντάσσονται με δοτικὴν διὰ τὴν δύναμιν τῆς ἐν· οἷον ἐμπαίζω, ἐγκαλῶ, ἢ ἄλλων προθέσεων· οἷον, παραγγέλλω, προσκρούω, συγχωρῶ κτλ.

Σημ. β'. Καὶ τὰ ἀφηρηματικά καὶ παραινετικά ἔχουσι δοτικὴν ἐκφράζουσαν τὸ πρῶτον, πρὸς ὃ διευθύνεται ὁ λόγος.

ε. Μετὰ δοτικῆς συντάσσονται καὶ τὰ ἐκ τῶν ὁμοῦ, ἐν, σὺν, ἐπὶ, πρὸς, παρὰ, περὶ, ὑπὸ, σύνθετα ῥήματα.

Τρίτον εἶδος.

§. 347. Μὲ γενικὴν δὲ συντάσσονται

α. Τὰ αἰσθησιν ἢ ἐπιθυμίαν σημαίνοντα· ἀκούω, ἐπιθυμῶ, ἐρῶ, θιγγάνω.

Σημ. α. Τὰ βλέπω, ὄρω, τρώγω, ἐσθίω, εἰ καὶ αἰσθήσεων σημαντικά, συντάσσονται μὲ αἰτιατικὴν (§. 345. α.).

Σημ. β'. Τὰ ῥήματα τρώγω, πίνω, καὶ ὅσων τὸ ἀντικείμενον εἶναι καθολικόν, τρέπουσι τὴν αἰτιατικὴν εἰς γενικὴν· οἶον, ἐσθίω κρεῶν, πίνω ὕδατος (διότι ἐσθίω κρέας ἐμπορεῖ νὰ σημαίῃ, συνηθίζω νὰ τρώγω κρέας, ὅχι λάχανα· πίνω ὕδωρ, συνηθίζω νὰ πίνω νερόν, ὅχι ἄλλο ποτόν)· οὕτω λέγουσι καὶ, κατέαγε τῆς κεφαλῆς, ἦγουν μέρος τῆς κεφαλῆς· δέδωκέ σοι τῶν χρημάτων κτλ.

β. Τὰ ἀρχικά· βασιλεύω, δεσπόζω, τυραννῶ, ἄρχω, κρατῶ.

γ'. Τὰ φροντιστικά καὶ ὀλιγωρικά· φροντίζω, μνημονεύω, ὀλιγωρῶ, καταφρονῶ.

δ'. Τὰ μέθεξιν ἢ μεταδόσιν σημαίνοντα· μετέχω, κοινωνῶ, μεταδίδωμι, μεταλαμβάνω.

ε. Τὰ ἐπιτυχίαν καὶ ἀποτυχίαν σημαίνουσα· τυγχάνω, ἀτυχῶ.

ς'. Τὰ φειδῶ καὶ ἀφειδίαν σημαίνοντα.

ζ'. Ὅσα ἐμπεριέχουσιν ἔννοιαν παραθέσεως πλεονεκτῶ, μειονεκτῶ, ὑστερῶ.

η. Τὰ σημαίνοντα ἀρχὴν ἢ παῦσιν· παύω, λήγω, ἄρχομαι.

θ'. Τὰ χωρισμὸν σημαίνοντα· διέχω, καὶ πολλὰ ἀποθετικά.

ι. Τὰ ἐνδειαν καὶ πλησμονὴν σημαίνοντα· εὐπορῶ, ἀπολαύω, ἀμαρτάνω, σπανίζω, γέμω, δέω καὶ τὸ ἀπρόσωπον δεῖ· μάλιστα μετὰ τῶν γενικῶν, μικροῦ, ὀλίγου, πολλοῦ, τοσούτου.

Σημ. Τὸ ἀκούω συντάσσεται μὲ γενικὴν τοῦ φωνοῦντος ἢ ἡχοῦντος καὶ μὲ αἰτιατικὴν τοῦ ἀκουσμένου· οἶον, ἀκούω σοῦ· καὶ ἀκούω τοὺς λόγους. — Τὸ φροντίζω μὲ αἰτιατικὴν πράγματος πολλάκις ἀντὶ τοῦ κατανοῶ, ἢ σκοπῶ· τοῦτο πάνυ φροντίζετε, Ἀριστοφ. καὶ μὲ τὴν περὶ· φροντίζω περὶ σοῦ. Τὸ κρατῶ συντάσσεται μὲ αἰτιατικὴν ὅταν σημαίῃ νικῶ καὶ ὅχι γίγνομαι ἢ εἶμαι κύριος. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἐκ τῶν συντασσόμενων μὲ γενικὴν συντάσσονται καὶ μὲ αἰτιατικὴν, ὡς ἰδίᾳ μελέτῃ τοῦ ἀναγνώστου τὸν πληροφореῖ.

Ῥῆμα οὐδέτερον.

§. 348. Οὐδέτερον ῥῆμα λέγεται τὸ ὁποῖον σχηματίζεται εἰς ω καὶ οὐδέποτε εἰς μ α ι. Τούτου δὲ εἶδη εἰς ὑπαρκτικόν, ὁλοενεργητικόν, αὐτοπαθητικόν, αὐτοουδέτερον, κτητικόν καὶ περιποιητικόν.

α. Τὸ ὑπαρκτικόν εἰμί, καὶ τὰ ταυτόσημά του, ὑπάρχω, ἐγένετο, γέγονε κτλ., ὅταν μὲν σημαίῃ μόνην πῆν ὑπαρξίν τινος, δὲν ἔχει τι ἄλλο εἰμὴ τὴν τοῦ ὑποκειμένου ὀνομαστικὴν· οἶον, ἡ Ἑλλάς ὑπάρχει· χειμῶν ἐστὶ. Ὅταν δὲ συνάπτῃ ιδιότητα ἄλλην εἰς τὸ ὑποκείμενον, λαμβάνει καὶ ὀνομαστικὴν ἄλλην ἐκ τρίτου· οἶον, ὁ Ἀριστείδης ἐστὶ δίκαιος, ἥτις μεταβάλλεται καὶ εἰς γενικὴν διαιρετικῶς· ὁ Ἄρ. ἐστὶ τῶν δικαίων.

Σημ. Εἰς τὰ ὑπαρκτικά σημειόμενον α.) ὅτι συντάσσονται πολλάκις μὲ ὀνομαστικὴν ὡς ὑποκείμενον προσώπου καὶ δοτικὴν περιποιητικῶς, καὶ σημαίνουσιν, ἔχω τι· οἶον, ἐστὶ μοι χρήματα· εἰσὶν ἡμῖν στρατιῶται κτλ. ἀντὶ ἔχω χρήματα, ἔχομεν στρατιώτας· τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ, φύσει δ' ὑπάρχει τοῖς παροῦσι τὰ τῶν ἀπόντων, Δημοσθ. Φιλ. α. β.) μὲ γενικὴν καὶ ἀπαρέμφατον, ὅπου ἐννοεῖται τὸ ἴδιον· οἶον, διὰ

ἐξαμαρτεῖν ταύτων οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ, τοῦτ' ἔστιν, οὐκ ἔστιν ἴδιον ἀνδρὸς σοφοῦ ἐξαμαρτεῖν δις ταυτόν γ.) πολλάκις ἢ τοῦ ὑποκειμένου ὀνομαστικῇ, ὅταν μάλιστα εἶναι ὄνομα οὐσιαστικόν, δὲν συμφωνεῖ μετὰ τὴν τοῦ κατηγορουμένου κατὰ γένος, οὐδὲ κατ' ἀριθμόν· οἷον (Πλάτ. Μεν. σ. 91). οἱ σοφισταὶ φανερά ἐσι λώβη τῶν συγγιγνομένων καὶ (Θουκυδ. Β'. 44.) οἱ ἐπιγιγνώμενοι ἔπονται τισι λήθη τῶν οὐκ ὄντων καὶ (ὁ αὐτ. Δ'. 26.) Αἴτιον δὲ ἦν οἱ Λακεδαιμόνιοι προειπόντες κτλ. δ.) 'Ἐνίοτε τὸ κατηγορούμενον εἶναι γενικὴ, ιδιότητα ἢ χαρακτηῖρα τῆς ὀνομαστικῆς σημαίνουσα· οἷον, ἦν γὰρ ἀξιώματος μεγάλου· ε) σπανίως ἐκ τρίτου ἀντὶ ὀνόματος ἐπιθέτου λαμβάνεται ἐπίρρημα· οἷον, ὥστ' ἡδὴ μάτην εἶναι τὸ μνησθῆναι περὶ τούτων (Ισοκρ. Πανηγ. §. 5)· εἴτι τῶνδ' ἔστι καλῶς (Εὐρ. Ἑκάβ. 732) ἐλπίδας ἔχει καλῶς ἔσσεσθαι (Ξενοφ. Ἀνάβ. Δ'. 1. 8). Ὡσαύτως τίθενται κατηγορηματικῶς τὰ ἐγγύς, δίχα, ἅλις, σίγα, κλ.

β'. Ὁλοενεργητικὸν εἶναι τὸ μόνον εἰς τρίτον πρόσωπον σχηματιζόμενον παθητικῶς, καὶ συντασσόμενον μετὰ αἰτιατικὴν ἢ προθετοπτῶτως· ἀναβαίνω τὸ ὄρος ἢ εἰς τὸ ὄρος· καταβαίνω, βαδίζω, περιπατῶ, τρέχω, φοιτῶ, πλέω. Εἰς ὅλα ταῦτα ἐμποροῦμεν νᾶ εἰπώμεν ἐπὶ τρίτου μόνον προσώπου παθητικῶς· ἀναβαίνεται τὸ ὄρος· βαδίζεται ἡ ὁδός· τρέχεται τὸ στάδιον· πλεῖται ἡ θάλασσα κτλ.

γ'. Αὐτοπαθητικὸν εἶναι τὸ κατὰ σημασίαν καὶ ὄχι ἐκ τῆς φωνῆς σημαῖον πάθος· οἷον πάσχω, ἀλγῶ, νοσῶ, ἀσθενῶ. Συντάσσονται δὲ νῦν μὲν ὡς τὰ παθητικά, περὶ τῶν ὁποίων Ζήτ. κατωτέρω· νῦν δὲ μετὰ προθετοπτῶτα δηλοῦντα τὸ κατὰ τι καὶ τὴν ποιητικὴν αἰτίαν.

δ'. Αὐτοουδέτερον εἶναι κυρίως οὐδέτερον, δηλαδή ἀπλὴν κατάστασιν τοῦ ὑποκειμένου σημαῖον· οἷον, ζῶ, πλουτῶ, ὑγιαίνω, σωφρονῶ, ἀγνεύω, εὐτυχῶ, εὐημερῶ, εὐδαιμονῶ, εὐσεβῶ καὶ τὰ τοιαῦτα

ε'. Κτητικὸν εἶναι ὡς τὸ (β'.) ὀλοενεργητικόν, τὸ συντασσόμενον μετὰ γενικὴν, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τρίτου προσώπου παθητικῶς σχηματιζόμενον· οἷον, χρῆζω βιβλίων· ἐπιτυχῶν τοῦ σκοποῦ· ἀπορῶ χρημάτων· ἀμοιρῶ, εὐπορῶ, σπανίζω χρημάτων· ἀμαρτάνω τοῦ εἰκότος· ἀπολαύω τῶν ἀγαθῶν κτλ. Ἐπὶ τινων ἐκ τούτων λέγεται· ἐπιτυχάνε· ται ὁ σκοπός· ἀπολαύεται· τάχαθ' κτλ.

ς'. Περιποιητικὸν εἶναι τὸ συντασσόμενον μετὰ δοτικὴν· οἷον· ὑποχωρῶ, ὑπεῖκω, ἀρέσκω, ἀπαρέσκω, ἐντυχῶν, πειθαρχῶ, ἀκολουθῶ, ὁμολογῶ, ὁμοφρονῶ σοι· κτλ.

Ἀποθετικὸν ἢ ἐπίμεσον *).

§. 349. Ἐπίμεσον ἢ ἀποθετικὸν λέγεται τὸ μόνον παθητικῶς σχηματιζόμενον καὶ σημαῖον ἢ ἐνέργειαν μόνον ἢ πάθος μόνον. Διὰ τοῦτο διαιρεῖται εἰς αὐτοενεργητικὸν καὶ ὀλοπαθητικὸν ἢ ἀποθετικὸν μέσον καὶ ἀποθετικὸν παθητικόν.

§. 350. Αὐτοενεργητικὸν λέγεται τὸ ἐξ ἑαυτοῦ καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ τύπου τὴν ἐνέργειαν ἔχον. Συντάσσεται δὲ καθὼς τὰ ἐνεργητικά ἢ μετὰ αἰτιατικὴν ἢ μετὰ δοτικὴν ἢ μετὰ γενικὴν.

*) Ἀποθετικόν, διότι ἀπέθετο, ἤγουν ἀπώλεσε τὴν ἐνεργητικὴν φωνήν, Π. χ. τὸ μάχομαι ἐνεργητικὴν φωνήν μάχω δὲν ἔχει, τὴν ὁποίαν ἴσως εἶχεν εἰς τὴν καλαιὴν γλῶσσαν. Ἐπίμεσον δὲ, διότι ἐτάττετο ἀπὸ τῶν Γραμματικῶν μετὰ τὰ Μέσα, μετὰ ὅποια συγγενεῖς εἰς πολλὰ.

α. Μὲ αἰτιατικὴν αἰτιῶμαι, ἀσπάζομαι, ἐργάζομαι, κτῶμαι, μιμοῦμαι, θεῶμαι, καρποῦμαι, ἐπίσταμαι, πυνθάνομαι, τεκμαίρομαι, ἐνθυμοῦμαι, λογίζομαι, οἶμαι, σκήπτομαι, ληίζομαι, καλαμῶμαι, λυμαίνομαι, λωβῶμαι κτλ.

Σημ. Τὸ λυμαίνομαι μὲ αἰτιατικὴν, καὶ ἄλλοτε μὲ δοτικὴν οἶον, (Ισοκρ. περὶ Εἰρήν. σελ. 179.) τὴν Πελοπόννησον ἐλυμαίνοντο, Εἴ τις λυμαίνεται ταύτῃ τῇ καταστάσει (Ξενοφ. Ἑλλην. Β'. 3. 26.). Καὶ τὰς δύο συντάξεις ἐνώνει ὁ Ἡρόδοτος (Γ'. 16.) ᾧ λυμαίνόμενοι Πέρσαι ἐδόχουν Ἀμασιν λυμαίνεσθαι. — Καὶ τὸ λωβῶμαι, τὸ ὅποιον συνήθως συντάσσεται μὲ αἰτιατικὴν, εὐρίσκεται καὶ μὲ δοτικὴν οἶον (Πλάτ. Κρίτ. σελ. 47.) ᾧ τὸ ἄδικον μὲν λωβᾶται, τὸ δὲ δίκαιον ὀνίνησι. Καί τινα δὲ ἐκ τῶν συντασσόμενων μὲ δοτικὴν ἀπαντῶνται συντεταγμένα καὶ μὲ αἰτιατικὴν ἄλλ' ἀφίονται τὰ παραδείγματα εἰς τὴν μελέτην ἐκάστου.

β'. Μὲ δοτικὴν μάχομαι, ἐναντιοῦμαί σοι καὶ πρὸς σέ' χρῶμαι, εὐχομαι, ἀπολογοῦμαι, ἀποκρίνομαι, λοιδοροῦμαί σοι καὶ σέ' μέμφομαί σοι καὶ σέ' κτλ.

Σημ. Τὸ ἐνεργ. λοιδορῶ συντάσσεται μόνον μὲ αἰτιατικὴν. Ὡσαύτως τὸ μέμφομαι συντάσσεται ἐνίοτε καὶ μὲ αἰτιατικὴν, τὸ δὲ διαμέμφομαι καὶ καταμέμφομαι πάντοτε.

γ'. Μὲ γενικὴν αἰσθάνομαι, ἄπτομαι, ὀσφαίνομαι, ἐφίεμαι, ὀρέγομαι, ἱμείρομαι, ἀκροῶμαι ἐπιμελοῦμαι, κήδομαι, φείδομαι, μέμνημαι, ἐπιλανθάνομαι, δέομαι, πειρῶμαι.

§. 351. Ὁλοπαθητικὸν δὲ λέγεται τὸ ὅλον καὶ φωνὴν καὶ σημασίαν παθητικὸν ὄν, καὶ ἐνεργητικοῦ τύπον σπανίως ἢ μηδέποτε ἔχον. Συντάσσεται δὲ ὡς τὰ παθητικά οἶον, ὀδυνῶμαι ὑπὸ τοῦ πάθους· ἡττῶμαι ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ· οἴχομαι ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν· ἄχθομαι, ἀνιώμαι, ὀδύρομαι, ἥδομαι κτλ.

Σημ. α. Τὸ ἀνιώμαι καὶ τὸ ἥδομαι ἔχουσιν ἐνεργητικὰ εὐχρηστα ἀνιῶ καὶ ἡδῶ. Συντάσσονται δὲ τὰ ὀλοπαθητικά ἐνίοτε καὶ μὲ δοτικὴν κατ' ἑλλειψιν τῆς ἐπί· ἡδομαι τῷ πράγματι· ἄχθομαι τῷ πάθει ἢ ἐπὶ τῷ πάθει. Καὶ μὲ αἰτιατικὴν μετὰ τῆς διὰ ἢ ἐλλειπτικῶς, ὀδύρομαι τὸν ἀπελθόντα· ἀνιώμαι διὰ τὰ χρήματα. Τὸ δὲ οἴχομαι, ὅταν σημαίνῃ τὸ ὑπάγω, συντάσσεται προθετοπτικῶς· ᾤχετο πρὸς τοὺς ἐχθρούς. Τὸ ἡττῶμαι κ' ἐλαττούμαι καὶ μὲ μόνην γενικὴν διὰ τὸ συγκριτικὸν ἦτων, ἐλάττων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα γίνονται (§. 342) ἡττώμαι τινος κτλ.

Σημ. β'. Εἶναι δὲ καὶ ἐπίμεσθ οὐδέτερα· κάθημαι, κοιμῶμαι, ῥαστωρεύομαι, κείμαι, Ζήτ. ἐφεξῆς εἰς τὸ Μέσον.

Ῥήματα μὲ δύο αἰτιατικὰς συντασσόμενα.

§. 352. Πολλὰ τῶν ἐνεργητικῶν καὶ αὐτοενεργητικῶν ῥημάτων σιμὰ τῶν πτώσεων, τὰς ὁποίας λαμβάνουσιν ὡς ἀντικείμενα προσλαμβάνουσι καὶ αἰτιατικὴν ἐκ τετάρτου ἢ πόρρω ἀντικείμενον. Ἐκ τούτου γεννῶνται τρία εἶδη ῥημάτων μὲ δύο πτώσεις. Πρῶτον μὲ δύο αἰτιατικὰς· δεῦτερον μὲ δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν· τρίτον μὲ γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν.

Α. Τὸ πρῶτον τούτων εἶδος περιλαμβάνει α. πολλὰ ἐκ τοῦ πρώτου εἶδους τῶν ἐνεργητικῶν καὶ ἐκ τοῦ πρώτου τῶν αὐτοενεργητικῶν.

Ἐκ τῶν δύο αἰτιατικῶν ἡ μὲν μία λέγεται τοῦ προσώπου, ἡ δὲ ἄλλη, τοῦ πράγματος, εἶναι δὲ ταῦτα τὰ σημαίνοντα παίδευσιν καὶ διδασκαλίαν, ἐνδυσιν ἢ ἐκδυσιν, αἵτησιν, στέρησιν, λέγειν ἢ ποιεῖν ἀγαθὸν ἢ

κακόν, ἱκεσίαν καὶ προτροπὴν, Παραδείγματα *) ὡς θεῶσι τὰ ἐφεξῆς· τί ποιήσω αὐτόν; πολλὰ κάγαθὰ τὴν πόλιν ἐποίησαν·—διδάσκουσι τοὺς παῖδας σωφροσύνην· Ὀθηβαίους χρήματα ἤτησαν· ἐνδύειν τινὰ τὸν χιτῶνα· ὑποδεῖν τινὰ καρβατίνας· ὃν τὴν ψυχὴν ἀφείλετο· ἕτερον παῖδα ἐκδύσας χιτῶνα τὸν ἑαυτοῦ ἐκείνον ἡμφίεσε·—τοὺς πολεμίους τὴν ναῦν ἀπεστερήκαμεν· τοῦτο μὴ ἀνάγκαζέ με· οὐ σε ἀποκρύψω τὰς ἐμὰς δυσπραγίας· κρύπτω σε τὰ ἐμὰ· πείθω σε ταῦτα· ἀφαιροῦμαι τοὺς καρπούς τοὺς γεωργούς· πράττομαι ἢ εἰσπράττομαι τοὺς πολίτας φόρον. Ἐμὲ ὁ πατὴρ τὴν τῶν παίδων παιδείαν γλίσχρως ἔτρεφεν (Ξεν.)·—Κηρισοφῶντα γραφὴν ἱερῶν χρημάτων ἐδίωκες. (Δημ.)·—Σωκράτης τὰ μάλιστα τοὺς βουλομένους ὠφέλει (Ξεν.)·—Πολλὰ ἄντις ἔχει Σωκράτην ἐπαινέσαι καὶ θαυμάσια (Πλ.)·—Ἡ γῆ τοὺς ἀριστα θεραπεύοντας αὐτὴν πλείστα ἀγαθὰ ἀντιποιεῖ (Ξεν.)·—Ἡδονὴ τις γυναιξὶ μηδὲν ὑγιὲς ἀλλήλας λέγειν (Ἀριστοφ.)·—Κακῶς λέγειν τὸν δῆμον οὐκ ἐῷσιν ἵνα μὴ αὐτοὶ ἀκαύσῃ κατὰ (Ἀριστοφ.).

β'. Τὰ ῤήματα ποιῶ, ὀνομάζω, καλῶ, ἀναγορεύω καὶ εἴ τι τοιοῦτο, λαμβάνουσι καὶ ἄλλην αἰτιατικὴν, (τὴν ἄλλοτε ἐκ τετάρτου νῦν δὲ πόρρῳ ἀντικείμενον λεγομένην), οὐχὶ πράγματος, ἀλλ' ὀνόματος ἢ αξίας ἐκτιθεμένης δι' ἐπιθέτου, πολλάκις δὲ καὶ ἀντωνυμίας. Τοιαῦτα εἶναι: ἀνηγόρευσαν αὐτὸν στρατηγόν· ἀνέδειξαν αὐτὸν ἄρχοντα. Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ αἰροῦμαι, ἐκλέγω· οἷον στρατηγόν τοῦ πεζοῦ ἤρηντο Ἀριστέα, τῆς δὲ ἵππου Περδίκχαν (Θουκυδ. Α. 62.) καὶ μὲ ὄνομα ἢ ἀντωνυμίαν· οἷον (Πλάτ. Σοφιστ. σελ. 224) οὐκοῦν καὶ τὸν μαθήματα ξυνωνούμενον ταῦτόν προσερεῖς ὄνομα· καὶ (Πλάτ. Γοργ. σελ. 448) εἰ ἔτύγχανε Γοργίας ἐπιστήμων ὢν τῆς τέχνης, τί ἂν αὐτὸ ὀνομάζομεν δικαίως; οὐχ' ὅπερ ἐκεῖνον; Ἀλλ' εἰς τὰς τοιαύτας αἰτιατικὰς φαίνεται ὅτι ἐννοεῖται τὸ εἶναι. τὸ ὁποῖον πολλάκις καὶ τίθεται· οἷον (Πλάτ. Πρωταγ. σελ. 311) σοφιστὴν ὀνομάζουσι τὸν ἄνδρα εἶναι·

γ'. Εἰς ἄλλα τινὰ ῤήματα προσλαμβάνεται δευτέρα αἰτιατικὴ προσδιοριστικὴ τρόπον τινὰ τῆς πρώτης· οἷον (Ἰσοκρ. πρὸς Δημόν. σελ. 2) ἀπέσταλκά σοι τόνδε τὸν λόγον δῶρον· καὶ (Ξενοφ. Κύρ. Π. Ε. 2. 14) τὸν Γωβρύαν σύνδειπνον παρέλαβεν. Ἀλλὰ περὶ τούτων Ζήτ. §. 444. Σημ. β'.

Σημ. δ. Πολλοὶ τῶν συντάξεων τοῦ §. 352, ἀ δέχονται τροπὴν· ἀποστερῶ τινὰ τῶν χρημάτων· κρύπτω σε ταῦτα, καὶ κρύπτω ἀπὸ σοῦ ταῦτα· τοὺς καρπούς ἀφαιρεῖσθαι τῶν κρατουμένων κτλ. Εἰς τὴν συνήθη γλῶσσαν τὰ στερήσιν, αἵτησιν, κρύψιν καὶ τὰ τοιαῦτα σημαίνοντα ἐκφράζονται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον μὲ τὴν ἀπό· οἷον, ἐξήτησαν ἀπὸ τοὺς Ὀθηβαίους χρήματα· συνάζω ἀπὸ τοὺς πολίτας φόρον· δὲν κρύ-

*) Δὲν ἐννοῶ, ὅτι ὅλα τὰ ῤήματα ταῦτα ἢ τὰ παραδειγματιζόμενα πρέπει πάντοτε νὰ συντάσσονται οὕτως. Καὶ ἐδῶ καὶ εἰς τὰ προλαβόντα περὶ ῤημάτων δίδομεν μόνον ἐν γένει νύξιν τινὰ εἰς τὸν μελετῶντα μαθητὴν νὰ παρατηρῇ τὰς συντάξεις ταύτας, αἱ ὁποῖαι ἢ ἔχουσι βαθμὸν τινὰ καθολικότητος, ἢ ἰδιοσυνταξίαν· ὅσα παραδείγματα καὶ ἂν φέρωμεν ἐκ τῶν ἐνδόξων συγγραφέων δὲν εἶναι ἱκανὰ πρὸς τελειοποιήσιν του, ὅσον αἱ ἰδίαί του μελέται καὶ τὰ ἐντελέστερα τῶν λεξικῶν.

πτω ἀπὸ σέ τὰς δυστυχίας μου κτλ. "Αλλὰ δὲ ἄλλως κατὰ τὴν χρῆσιν καὶ φύσιν τῆς κοινῆς γλώσσης· οἷον, ἐξετάζω σε ταῦτα, ἐκφράζεται προσφυῶς ἐξετάζω σε περὶ τούτων κτλ.

Σημ. β'. Ἡ ἐκ τρίτου αἰτιατικῇ ἄλλοτε μὲν εἶναι προσώπου, ἄλλοτε δὲ πράγματος, ἐπειδὴ ἡ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος μεταβαίνει ἀμέσως εἰς πρᾶγμα, ἄλλοτε δὲ εἰς πρόσωπον· Π. χ. τοῦ ποιῶ ἄμεσον ἀντικείμενον εἶναι τὸ ἔργον ἢ πρᾶγμα· καὶ τοῦ κρύπτω τὸ κρυπτόμενον· τοῦ δὲ πείθω τὸ πρόσωπον διὰ τοῦτο, πολλὰ καγαθὰ (ἀντικ. προσεχῆς) τὴν πόλιν (πὸρρῳ ἀντικ.) ἐποίησαν· οὐ σὲ (πὸρρῳ) ἀποκρύψω τὰς ἑμὰς δυσπραγίας (προσεχῆς). Πείθω σε (πὸρρῳ) ταῦτα (προσεχῆς). Εἰς ῥήματα ὅμως τινὰ εἶναι ἀμφίβολον τίς τῶν δύο αἰτιατικῶν εἶναι τὸ ἕτερον· οἷον, διδάσκω σε γραμματικά· ἐνδύω σε χιτῶνα. Διὰ τοῦτο ἐκλαμβάνουσι τὰς τοιαύτας αἰτιατικὰς καὶ τὰς δύο ἐπίσης ἀμέσους.

Σημ. γ'. Εἰς τὰ κακῶς λέγειν τινὰ, εὐ ποιεῖν τινὰ καὶ τὰ τοιαῦτα, τὸ ἐπὶ ῥήμα ἐπέχει τόπον τῆς προσεχούς αἰτιατικῆς, κακὰ λέγειν, ἀγαθὰ ποιεῖν κτλ. Τὸ εὐ κακῶς πάσχειν εἶναι ὡσεὶ παθητικὸν τοῦ εὐ κακῶς ποιεῖν· οὕτω δὲ καὶ τὸ ἀκούειν (ποιητ. κλύειν) πρὸς τὸ λέγειν. οὐ πάσχοντες εὐ ἀλλὰ ὀρῶντες κτώμεθα τοὺς φίλους.

Ῥήματα μὲ δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν συντασσόμενα.

§. 353. Β'. Τὸ δεύτερον εἶδος τῶν ῥημάτων τούτων περιλαμβάνει πολλὰ ἐκ τοῦ δευτέρου εἶδους τῶν ἐνεργητικῶν, ἐκ τῶν οὐδετέρων περιποιητικῶν, καὶ ἐκ τοῦ ε' εἶδους τῶν ὁλοενεργητικῶν, μάλιστα δὲ τὰ σημαντικά δόσεως ἢ ἐπιτρέψεως· οἷον, τὰ θηρία δίδωμί σοι (Ξενοφ.)· παῖδά σοι παρέξω· ἀποδίδωμί σοι τὸ ὀφειλόμενον· δανεῖζω σοι ἀργύριον· ἐπιτρέπω σοι τὰ ἐμὰ· συγχωρῶ σοι ταῦτα· καὶ τὰ ἐξαγγελτικά· λέγω, δηλῶ, φανερῶ, ἀγγέλλω, γράφω σοι ταῦτα, παρέχομαι χρήματά τινα κτλ. Οὕτω καὶ τὰ μίξεως καὶ ὁμοιώσεως ἢ ἰσώσεως σημαντικά.

Σημ. Πολλῶν ἡ δοτικὴ τρέπεται εἰς αἰτιατικὴν μετὰ τῆς πρὸς προθέσεως ἢ νοουμένης· οἷον, ποιῶ σοι καὶ σὲ ταῦτα· γράφω σοι καὶ πρὸς σέ· ἀγγέλλω σοι καὶ πρὸς σέ· δωροῦμαι σοι καὶ σὲ ταῦτα· καὶ ἐτι δωροῦμαι σε τούτοις. Εἰς ὅλα δὲ σχεδὸν ταῦτα ἄμεσον ἢ προσεχῆς ἀντικείμενον εἶναι ἡ αἰτιατικὴ· ἔμμεσον δὲ ἡ πὸρρῳτέρῳ ἢ δοτικῇ, ἥτις ἐπ' αὐτῶν λέγεται καὶ δοτικὴ περιποιητικὴ· διότι τοῦ λέγω καὶ ἀγγέλλω καὶ γράφω κτλ. ἄμεσον ἀντικείμενον εἶναι οἱ λόγοι, αἱ ἀγγελίαι, τὰ γράμματα κτλ· καὶ μετὰ ταῦτα φυσικῶς ἐπεται ἡ δοτικὴ.

Ῥήματα μὲ γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν συντασσόμενα.

§. 354. Ἡ πρώτη ἔννοια τῆς γενικῆς πτώσεως φαίνεται ὅτι εἶναι ἀποχωρισμός τιнос ἀπὸ τινος. Διὰ τοῦτο ἐνυπάρχει εἰς αὐτὴν τρόπον τινὰ ἢ ἀπὸ ἢ ἐκ πρόθεσις. Καὶ οἱ ποιηταὶ διὰ τοῦτο παραλείπουσι πολλάκις τὴν πρόθεσιν· οἷον (Ἄρατ. 185) ποδὸς εἰς πόδα τείνει· οἷον, ἀφ' ἐνὸς ποδὸς εἰς τὸν ἄλλον. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ὑπολαμβάνωμεν ὅτι εἰς τὰς συντάξεις ταύτας παραλείπεται ἡ πρόθεσις, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ νομίζωμεν, ὅτι, ὅπου εὐρίσκεται, παραλαμβάνεται διὰ πλειοτέραν σαφήνειαν. Ἐκ δὲ τούτου προῆλθεν εἶδος συντάξεως ῥημάτων τὸ ἐφεξῆς.

§. 355. Γ'. Τὸ τρίτον εἶδος περιλαμβάνει πολλὰ ῥήματα ἐνεργητικά· καὶ ὁλοενεργητικά συντασσόμενα ἐκ τρίτου μὲ αἰτιατικὴν καὶ παραλαμβάνοντα ἀναγκαίως καὶ τὴν γενικὴν. Εἶναι δὲ

α. Τὰ λύσιν ἢ ἀπαλλαγὴν σημαίνοντα· λύω σε τῶν δεσμῶν, ἀπαλλάττω σε τῆς νόσου, οὕτω καὶ χωρίζω ἐλευθερῶ σε τοῦ κινδύνου· ἄλλ·

ἐπὶ προσώπων συνήθως ἐμπροθέτως οἷον ἐλευθεροῦν τὰς πόλεις ἀπὸ Ἀμύντου (Ξεν).

β'. Τὰ κώλυσις ἢ ἀποδιώξις σημαίνοντα· παύω σε τοῦ πόνου, κωλύω σε τοῦ ἔργου, ἐλαύνω ἢ διώκω σε τῆς πόλεως, εἰργώ σε τοῦ κακοῦ

Σημ. Κωλύω καὶ εἰργώ ἀπαντῶνται εἰς τοὺς σχηματικούς καὶ με αἰτιατικὴν ἀντὶ γενικῆς· οἷον (Σοφοκλ. Φιλοκτ. 1241 κ. ἐρ.) ἔστιν τις, ἔστιν ὅς σε κωλύσει τὸ δρᾶν. Νεοπτ. τί φῆς; τίς ἔσται μ' οὐ πικωλύσων τάδε; Ἀριστοφ. Σφήκ. 334 τίς γάρ ἔσθ' ὁ ταῦτα σ' εἰργων;

γ'. Τὰ πληρώσεως ἢ κενώσεως σημαντικά· γεμίζω τὴν φιάλην ὕδατος· πληρῶ ἢ ἐμπίπλημι τὸν οἶκον εὐωδίας· κενῶ τὸ ταμεῖον τῶν χρημάτων κτλ· καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, γεύω, ἐστῖω.

δ'. Τὰ ἀνταλλακτικά ἢ ὠνῆς σημαντικά· ἀγοράζω τι πολλοῦ· ὠνοῦμαι ἵππον ταλάντου· ἀλλάσσω τι τινός, οὕτω καὶ ἀμείβω τινός τι· πλείστου τιμᾶντι.

ε'. Τὰ σημαίνοντα τὸ μέρος, ἐκ τοῦ ὁποίου πιάνομεν τι· κρεμῶ τινα τοῦ ποδός· ἄγω τινα τῆς χειρός· τὸν λύκον τῶν ὠτων κρατῶ κτλ.

ς'. Εἰς πολλὰ προστιθεμένη ἡ γενικὴ σημαίνει αἰτίαν ἥτοι τὸ ἔνεκα τίνος γίγνεται τι· οἷον θαυμάζειν ἐπαινεῖν τινα τῆς ἀρετῆς, φέγειν τῆς κακίας παράβλ. §. 361, α.

ζ'. Πολλὰ σύνθετα συντάσσονται καὶ με γενικὴν δύναμις τῆς προθέσεως. Τοιαῦτα δ' εἶναι τὰ μετὰ τῶν κατὰ, πρὸ, ἀπὸ, ἐκ. Ἀθηναῖοι Σωκράτους θάνατον κατέγνωσαν. — Ἀπάγειν τινα τῆς οδοῦ κτλ.

Ῥήματα λαμβάνοντα σύτοιχον ἑαυτῶν αἰτιατικὴν.

§. 356. α. Πολλάκις δὲ εἰς τὰ ῥήματα τίθεται αἰτιατικὴ συστοίχου ὀνόματος, ἥγουν συγγενοὺς αὐτῶν, καὶ σημαίνοντος τὴν ἔννοιάν των, πρὸς πλείοτερον διορισμὸν ὅπως δ' ἀποφευχθῇ ψυχρὰ ταῦτολογία, ἔχει ἡ τοιαύτη αἰτιατικὴ παρ' ἑαυτῇ ὡς ἐπιτοπλεῖστον καὶ ἄλλον προσδιορισμὸν, κινδυνεύω τοῦτον τὸν κίνδυνον· ζῇ ἢ βιοῖ βίον ἡδιστον· γλυκὺν ὕπνον κοιμᾶσθαι εἰς δὲ τὰ φανερώς τὸν πόλεμον πολεμήσομεν· — ἐπιμελοῦνται πᾶσαν ἐπιμέλειαν· ἡ ἀδικία, ἣν ἡδίκουν· τὸ ἐπὶ ῥήμα φανερώς καὶ ἡ ἀναφορικὴ πρότασις ἀποκαθιστῶσι τὸν ἐλλείποντα προσδιορισμὸν, ὡς πολλάκις ἀποκαθιστᾷ τοῦτον τὸ ἄρθρον τιθέμενον πρὸ τῆς συστοίχου αἰτιατικῆς· οἷον τὸν πόλεμον πολεμεῖν Θουκυδ. Η. 58. (δηλ. τὸν παρόντα) — τοὺς ἐπαίνους ἐπαινοῦσι καὶ τοὺς φόγους φέγουσιν Πλάτ. Γοργ. 483 (δηλ. τοὺς προσήκοντας). Ὡσαύτως καὶ κατὰ πληθ. ἀριθμὸν δύναται νὰ πεθῇ ἀπροσδιόριστος τοιαύτη αἰτιατικὴ· οἷον ἐτριηράρχησε τριαρχίας (δηλ. πολλὰς) κτλ. Ἀντὶ δὲ τῆς συστοίχου αἰτιατικῆς τίθεται πολλάκις ἄλλη ταυτόσημος· οἷον Ζήσεις βίον ἄριστον, ἣν θυμοῦ κρατῆς. — (Μένανδ.) Ἱατροὶ δεινότατοι ἀν γένοιιντο, εἰ αὐτοὶ πάσας νόσους κάμοιεν. (Πλ.) Ἡ Κέρκυρα αὐτάρχη θέσιν ἔκειτο.

β'. Καὶ ἡ δοτικὴ τίθεται πολλαχῶς εἰς ὁμοίας συντάξεις, ἀλλ' αὕτη σημαίνει μᾶλλον τὸν τρόπον, ἐν ᾧ ἡ αἰτιατικὴ ἐκφράζει καὶ ἀναπληροῖ τὴν

εἰς τὸ ῥῆμα περιεχομένην ἔννοιαν — οἷον ἐπορεύετο τῇ ὁδῷ, ἣν αὐτὸς ἐποιήσατο (Θουκ). — ἀλλὰ καὶ ἔλαυνε τὸν σαυτοῦ δρόμον. — Γάμψα γεγαμηκῶς τὴν ἐμὴν μητέρα ἐτέραν εἶχε γυναῖκα.

γ'. Κατὰ τὴν ἀναλογίαν ταύτην τίθενται πολλάκις καὶ οὐδέτερα ἐπίθετα κατ' αἰτιατικὴν, τὰ ὅποια ἡμεῖς ἐρμηνεύομεν δι' ἐπιρρήματων· οὕτως ἀντὶ δεινὴν ὕβριν ὑβρίζειν, λέγουσιν ὑβρίζειν δεινὰ ἀντὶ μετρίαν δέησιν ἰδεῖσθαι, μέτρια δέεσθαι. — Ἦλλοντο ὑψηλὰ καὶ κούφως (Ξεν.) Εἰς δὲ τὰς τοιαύτας συντάξεις σπανιώτερον τοῦ πληθυντικοῦ τίθενται τὰ ἐνικά, μέγα (σπανίως μέγала) φρονεῖν, μέγα (σμικρόν) φθέγγεσθαι, λέγειν, βοᾶν, πολὺ νικᾶν, ἡδύ, κακὸν ὄζειν. κτλ. — Δύνανται δὲ νὰ τεθῶσι τὰ τοιαῦτα ἐνικά ἢ πληθυντικά οὐδέτερα καὶ ἐνάρθρως. — Διὰ δὲ τῆς συντάξεως ταύτης ἀποφεύγει ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα τὴν ἀδύνατον σώρευσιν τοιούτων ῥημάτων, ὅποια μεταχειρίζονται ἐνταῦθα ἄλλαι γλῶσσαι· οἷον, κάμνω ἀδικίαν κτλ. Τίθεται δὲ καὶ εἰς τὸ ἐστὶ τοιαύτη αἰτιατικὴ ἐνίοτε λαμβανομένη ἐκ τοῦ τρίτου ἐπιθέτου· οἷον, δοῦλός ἐστι τὰς μεγίστας δουλείας, ὅπου τὸ δοῦλός ἐστι ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ δουλεύει.

Αἰτιατικά ἄλλαι προστιθέμεναι εἰς τὰ ῥήματα.

§. 357. α'. Προσέτι προστίθεται ἐνίοτε εἰς τὸν λόγον αἰτιατικὴ δηλοῦσα τὸ μέρος, ἢ περίστασιν εἰς ἀντικείμενόν τι, εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρεται ἡ ἔκφρασις τοιαύτη εἶναι ἢ εἰς ὀνόματα τιθεμένη (§. 339). — εἰς ἐνεργητικά ῥήματα· φθείρεις τὰ κοινὰ τὸ σὸν μέρος· τοιοῦτον εἶναι καὶ, τὸ ἐπ' ἐμοί, ἦ, ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοί, ἤγουν, καθ' ὅσον ἐστὶ τὸ ἐπ' ἐμοί, ὅσον δύναμαι — εἰς ῥήματα παθητικά· οἷον πονῶ τὰ σκέλη, ἀλγῶ τὰς γνάθους. Οὕτως εἰς αἰτιατικὴν τίθενται τὰ ὀνόματα τῶν ἀγώνων πρὸς τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα τὰς πράξεις των· οἷον δραμεῖν στάδιον· νικᾶν Ὀλύμπια· ἐστεφανῶσθαι Πύθια· θύειν Ἡράκλεια, ἐστιᾶν γάμους, διώκειν δίκην, πρᾶττειν εἰρήνην, σπένδεσθαι ἀναχώρησιν, πορεύεσθαι πεδίον, ἰέναι τὴν μεσόγειαν, γραφὴν εἰσιέναι, πλεῖν θάλασσαν, ἄδειν τὸν θεόν, ἐπιτορκεῖν θεόν· κτλ. Πολλοὶ λέγουσιν ὅτι εἰς ταῦτα ἐξυπακούεται ἡ κατὰ, ἀλλ' εἶναι φανερόν ὅτι αἱ συντάξεις αὗται προῆλθον ἐκ τῆς παραγωγικῆς ἥτοι τῆς συστοίχου αἰτιατικῆς (356), ἐπειδὴ, ὡς λέγομεν ἐκεῖ, νικᾶν νίκην, οὕτως ἐνταῦθα, νικᾶν Ὀλύμπια, ὡς ἐκεῖ, τρέχειν δρόμον, οὕτως ἐνταῦθα, τρέχειν στάδιον κτλ.

Σημ. Τὰς φράσεις ταύτας μιμοῦνται τὸ, τί χρῶμαι αὐτῷ; Οὐκ οἶδα ὅ, τι σοι χρῶμαι κτλ.

§. 358. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ σημαίνουσα χρόνου διάρκειαν αἰτιατικὴ· οἷον πολὺν χρόνον παρέμεινα· καθῆντο ἐν Μακεδονίᾳ τρεῖς ὅλους μῆνας, μετὰ τὰ ὅποια παρέβαλε τὰ εἰρημένα §. 329. Σημ. ἢ τὸ διάστημα τοῦ τόπου· οἷον ἀπέχει δέκα σταδίους. Τὰ δὲ τακτικά ἀριθμητικά τιθέμενα κατ' αἰτιατικὴν σημαίνουσιν ὅχι μόνον παράτασιν τοῦ χρόνου, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡμέραν, τὸν μῆνα, τὸν ἐνιαυτὸν, ὅστις συναριθμεῖται μετὰ τοῦ ὅλου· προστίθεται δὲ τότε καὶ συχνάκις ἡ ἀντωνυμία οὗτος· οἷον Πρωταγόρας

τρίτην ἤδη ἡμέραν ἐπιδεδήμεκεν. (Πλ.). — Συνεχῶς ἤδη τρίτον ἔτος του—
τί στρατηγεῖ (Αἰσχ.).

Σημ. α. Πολλάκις τίθεται αἰτιατική, ἥτις ἐκλαμβάνεται ὡς λόγος παρεντεθειμέ-
νος δυνάμενος νὰ ἐξηγηθῇ μὲ τὸ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ θέλει εἰσθαῖ· οἶον
(Ἰλ. Ω, 735) ἥ τις Ἀχαιῶν ῥίψει (αὐτὸν) ἀπὸ πύργου, λυγρὸν ὄλεθρον, ἤγουν, τὸ
ὁποῖον εἶναι σκληρὸς θάνατος· καὶ (Εὐρ. Ὀρεστ. 1105) Ἐλένην κτάνωμεν, Μενέλεφ
λύπην πικράν, ἤγουν τὸ ὁποῖον θέλει εἰσθαῖ πικρά λύπη εἰς τὸν Μενέλαον.

Σημ. β'. Κατ' αἰτιατικὴν παρεντεθειμένην τίθεται ἡ φράσις ἡ σημαίνουσα, ὡς
λέγει ἡ παροιμία· οἶον (Πλάτ. Γοργ. κατ' ἀρχάς) ἀλλ' ἡ, τὸ λεγόμενον, κα-
τόπιν ἐορτῆς ἤκομεν. Ὡσαύτως παρεντίθεται καὶ ἡ αἰτιατική, τὸ τοῦ ποιητοῦ, ἤγουν
ὡς λέγει ὁ ποιητής. Καὶ τὰ, αὐτὸ τοῦτο, τοῦναντίον· οἶον, αὐτὸς δέ, πᾶν τοῦναν-
τίον, ἡβούλετο μὲν, οὐκ ἠδύνατο δέ. ὅμοιαι ἀπόλυτοι αἰτιατικοὶ εἶναι, τὸ λοιπὸν
(ἄλλο σημαίνει ἡ γενική τοῦ λοιποῦ), πολλὰ καὶ πυκνὰ, τὰ πολλὰ, (τὴν) ἀρχὴν
(κανονικὰς εἰς ἀρνητικὰς προτάσεις), τὴν πρώτην, (τὸ) τέλος, τὸ τελευταῖον καὶ τὰ
τελευταῖα, πρώτων (ἄλλο τι σημαίνει ἀνάρθρως τὸ πρώτων) τὸ πρότερον, (τὸ) δευτέ-
ρον, τρίτον κτλ. τὸ σύμπαν, τὸ μέγιστον, τὸ ἐναντίον, αὐτὸ τοῦναντίον, πᾶν τοῦ-
ναντίον, ἀμφοτέρω, οὐδέτερον.

Αἱ εἰς τὸ ῥήμα πολλάκις ἀπαιτούμεναι περιστάσεις

πότε; πῶς; καὶ διὰ τί;

§. 359. Τὸ πότε, ἡ ὁ χρόνος ὁπότε φαίνεται ἡ δύναμις τοῦ ῥήμα-
τος, σημαίνεται ἡ προθετοπτῶτως ἡ μὲ ἀπροθέτους πτώσεις, ὡσαύτως
δὲ καὶ τὸ πῶς καὶ διὰ τί; Ἀλλὰ περὶ ἐκείνου μὲν θέλομεν ὁμιλήσειν εἰς
τάς προθέσεις. Ἐνταῦθα δὲ λέγομεν μόνον περὶ τοῦ δευτέρου.

α. Ὁ ὑπὸ τῆς φύσεως προσδιορισμένος χρόνος, καθ' ὃν ἔγινε πράξις τις,
σημαίνεται μὲ γενικὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον· οἶον, νυκτὸς ἡ ἡμέρας ποιεῖν τι·
πολλῶν ἡμερῶν οὐ μεμελέτηκα· ἐκεῖσε οὐκ ἀφικνεῖται ἐτῶν μυρίων (Πλάτ.
Φαίδρ. σελ. 248). Ποίου μηνὸς καὶ ἐν τίνι ἡμέρᾳ ἐχειροτονήθη; οὕτω
(τοῦ) ὄρθρου, (τῆς) δείλης, (τῆς) ἐσπέρας, ἡρος, ὁπώρας. Ποσειδεῶνος
μηνὸς, ἑαρινῆς Πυλαίας, αἰθρίας, ἀπηλιώτου ἡ βορέου, γαλήνης. Δὲν πα-
ραλείπεται δὲ τὸ ἄρθρον ὅταν ὁ χρόνος ἐκλαμβάνηται ὡς μέτρου μονάς·
οἶον Μαγνησίᾳ προσφέρεις πεντήκοντα τάλαντα τοῦ ἐνιαυτοῦ. — Ὁ ὀπλίτης
δραχμὴν ἐλάμβανε τῆς ἡμέρας (Θουκ.) = (δηλ. καθ. ἕκαστον ἐνιαυτὸν,
ἡμέραν). — Ἡ γενικὴ τῶν ἀριθμητικῶν μετ' ἐπιθέτων ποσότητος ἡνωμένη
σημαίνει διὰ μὲν τὸ παρελθόν τὸ ἀφ' οὗτο, διὰ δὲ τὸ παρὸν καὶ μέλλον,
τὸ ἐντὸς χρόνου τινὸς γενόμενον γιγνόμενον ἢ γενησόμενον· οἶον οὐδεὶς
μ' ἤρῳτῃκε κενὸν πολλῶν ἐτῶν. — Εἰς τὸ αὐτὸ, ὅθεν ἦκει ψυχὴ ἐκά-
στου, οὐκ ἀφικνεῖται μυρίων ἐτῶν. — Ἐπιμενίδης εἶπεν ὅτι Πέρσαι
οὐχ ἤζουσι δέκα ἐτῶν (Πλ.).

Σημ. Ἄλλου εἶδους ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ προστίθενται εἰς τὴν χρονικὴν γε-
νικὴν συνηθέστατα μετοχαὶ προσδιορίζουσαι χρόνον· οἶον τοῦ ἐπιγιγνομένου (θε-
ρους, χειμῶνος), τῆς ἐπιούσης (ἡμέρας), ἀλλὰ καὶ τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ.

β'. Κατὰ δοτικὴν ἀπλὴν τίθεται ὁ χρόνος ὅταν δηλοῦται ἀπλῶς ἡ
ἡμερομηνία οἶον τῇ προτεραίᾳ, τῇ ὑστεραίᾳ, τῇ προτέρα, πρώτῃ, δευτέρα
κλ. (ἡμέρᾳ), τῇ πανσελήνῳ, ἔνῃ καὶ νέᾳ, ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν ἐορτῶν
ἄνω τῆς ἐν (πάντοτε παρ' Ἀριστοφάνει), Διονυσίοις, Θεσμοφορίαις, τρα-
γωδοῖς καινοῖς κλ. ἀλλὰ πάντοτε λέγουσιν ἐν (τῇ) ἐορτῇ.

Συνήθως ἄνευ τῆς ἐν ἐκφέρονται καὶ τὰ μηνί, ἔτει, ἐνιαυτῷ μετὰ προσδιορισμῶν ἐπιθετικῶν ἢ μετοχικῶν· οἷον Σάμιοι ἐξεπολιορκήθησαν ἐννάτῳ μηνί. — Οἱ ἐν ἰθὺμῃ τετάρτῳ ἔτει ζυνέδισκον. (Θουκ.) Μέλλει νέος ἐνιαυτὸς μετὰ θερινὰς τροπὰς τῷ ἐπιόντι μηνί γίγνεσθαι (Πλ.) — Ἐὰν δὲ ἡ δοτικὴ τοῦ χρόνου προσδιορίζεται διὰ τῶν ἀντωνυμιῶν, ὅδε, οὗτος, ἐκεῖνος, ὁ αὐτός, τότε ἀδιαφόρως ἐκφέρεται μετὰ τῆς ἐν καὶ ἄνευ ταύτης· οὕτω λέγουσιν ἀδιαφόρως ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἢ μιᾷ ἡμέρᾳ, ἀλλὰ πάντοτε ἐν ἡμέρᾳ. — Μετὰ δὲ τῶν ἐπιθέτων πολλὸς, ὀλίγος καὶ τῶν τοιούτων ἔχει ἡ χρονικὴ δοτικὴ κανονικῶς τὴν ἐν. — Προστίθεται δὲ ἡ ἐν πάντοτε ὅταν ἡ χρονικὴ δοτικὴ δὲν ἔχῃ καὶ προσδιορισμὸν παρ' ἑαυτῇ (πλὴν τῆς τῶν ἑορτῶν ὀνομάτων)· οἷον ἐν νυκτὶ, ἐν τῷ χειμῶνι, ἐν τῷ καιρῷ κλ.

Σημ. Ἄλλων ὀνομάτων μὴ χρονικῶν ἀλλὰ χρόνον δηλοῦσαι δοτικαὶ ἔχουσι κανονικῶς τὴν ἐν καὶ ἐὰν ἔχωσιν ἐπίθετον, οἷον ἐν πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ, ἐν ταῖς σπουδαῖς· Ἐξαιρέσεις τοῦτου εὐρηγνται παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ α, 128. β'. 20 καὶ 57. α, 44 καὶ Ἡρόδ. γ', 92. — Σημειωθῆτω δ' ἐνταῦθα καὶ ἡ φράσις χ ρ ὄ ν ψ καὶ σπανιώτερον τῷ χρόνῳ· μετὰ τὸν καιρὸν.

§. 360. Μετὰ τὸ πῶς φανερώνεται ἡ ὁ τρόπος, ἢ τὸ ὄργανον, μετὰ τὰ ὁποῖα ἐμποροῦμεν νὰ συμπεριλάβωμεν καὶ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ὑπεροχῆς.

α. Ὁ τρόπος δηλοῦται ἢ μετὰ αἰτιατικὴν· οἷον, τοῦτον τὸν τρόπον ἐποίησαν τὸ ἔργον· ἢ συνηθέστερον, μετὰ δοτικὴν· οἷον, ταῦτα ἐγένετο τῷδε τῷ τρόπῳ· δρόμῳ παρήλθε· σπουδῇ μεγάλῃ πάντα ἐπράττετο. Τοιαῦτα εἶναι καὶ, τῇ μὲν ἐξουσίᾳ τυραννεῖ, ταῖς δὲ εὐεργεσίαις δημαγωγεῖ· πᾶσι τοῖς τοιοῦτοῖς παῖδα ἂν ἡγήσαιο σαυτὸν (Πλάτ. Ἀλκβ. Α. 122.). Τρόπον σημαίνουσι καὶ αἱ αἰτιατικαί, πρόφασιν, δίκην (τινός), χάριν (τινός), προῖκα καὶ δωρεάν.

β'. Τὸ ὄργανον μετὰ δοτικὴν· οἷον πατάσσειν ῥάβδῳ· σμίλῃ πεποιημένον· τιτρώσκειται βέλει εἰς τὸν ὦμον.

Σημ. Ἡ τρόπου σημαντικὴ δοτικὴ μεταβάλλεται πολλάκις εἰς ἐπίρρημα· οἷον, ταῦτα ἐγένετο οὕτως· λίαν σπουδαίως πάντα ἐπράττετο. Ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης πολλὰι δοτικαὶ ὀνομάτων ἔλαβαν θέσιν μεταξὺ τῶν ἐπιρρημάτων (§. 162.).

γ'. Ὁ προσδιορισμὸς τῆς ὑπεροχῆς σημαίνεται μετὰ δοτικὴν· οἷον (Ξενοφ. Ἑλλην. Ζ'. 3. 6) πάντας ἀνθρώπους ὑπερβέβληκας τόλμῃ τε καὶ μιαιφίᾳ· καὶ, (Δημοσθ. Στεφ.) Αἰσχίνης ὑπερβέβληκε πάντας ἀνθρώπους ὠμότῃ καὶ συκοφαντίᾳ· καὶ, Ἡρόδ. Α. 178) ὁ βασιλεὺς πῆχυς τοῦ μετρίου ἐστὶ πῆχους μέζων τρισὶ δακτύλοις. Τοιαῦτα εἶναι καὶ, οὐ πολλῷ ὕστερον, ὀλίγῳ πλέον.

Σημ. Ἐνίοτε εἶναι χρεῖα νὰ δηλωθῇ εἰς τὴν πρᾶξιν τὸ, παρὰ μικρόν, ὁλίγον ἔλειπε νὰ, ἡ σχεδόν. Ὁ τρόπος οὗτος ἐκφράζεται μετὰ γενικὴν· οἷον, μικροῦ με διέφυγεν, ἀντὶ τοῦ, παρὰ μικρόν με διέφυγεν, ὁλίγον ἔλειπε νὰ με διαφύγῃ· σχεδὸν με διέφυγεν. Ἡ σύνταξις αὕτη ἔχει κατὰ τινὰς ἑλλείφιν τοῦ δεῖν, τὸ ὁποῖον ἐνίοτε δὲν ἑλλείπει· οἷον, μικροῦ δεῖν διέφυγον κτλ. ὡς θέλομεν ἰδεῖν ἄλλῳ· εἶναι δὲ τὸ δεῖν τοῦτο οὐχὶ μετοχὴ συνηρημένη (δεῖον), ἀλλ' ἀπαρέμφατον, κείμενον ἀπολύτως ὡς καὶ ἄλλα, ἐκὼν εἶναι, τὸ νῦν εἶναι, κλ.

§. 361. Τὸ διατὶ σημαίνει ἢ τὸ ποιοῦν αἴτιον ἢ τὸ τέλος, διὰ τὸ ὁποῖον γίνεται τι· διὰ τοῦτο λέγομεν αἴτιον ποιητικόν καὶ αἴτιον τελικόν.

α. Τὸ ποιητικὸν αἴτιον τίθεται κατὰ δοτικὴν ὁῖον, κάμνειν νόσω τινί· φόβῳ ἔπραττον· τέθνηκεν ἀποπληξίᾳ· οὐ γὰρ ἀγροικία ποιῶ τοῦτο. Εἰς ὅλα ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἡ δοτικὴ σημαίνει, ἀπὸ νόσον, ἀπὸ φόβον, ἀπὸ ἀποπληξίαν κτλ. Εἰς δὲ τὰ θαυμαστικὰ καὶ ἐπαινετικὰ, ἡ ἐλεητικὴ ἐκφράζεται μὲ γενικὴν κατ' ἑλλειψιν τοῦ ἔνεκα ὁῖον, εὐδαιμονίζω σε τοῦ τρόπου· ἐπαινῶ σε τῆς ἀρετῆς· οἰκτείρω σε τοῦ πάθους κτλ. Διότι καὶ εἰς αὐτὰ ποιητικὸν αἴτιον τοῦ εὐδαιμονίζειν κτλ. εἶναι τὸ ἐπιφερόμενον τρόπον κτλ.

β'. Τὸ τελικὸν μὲ τὴν ὀνομαζομένην δοτικὴν *χαριστικὴν* τίθεται εἰς τὰ ἐφεξῆς διδάσκωσι τὸν υἱόν· Μελενάω τόν δε πλοῦν ἐστείλαμεν· διότι σημαίνει, ἵνα χαρίσωμαί σοι, ἡ τῷ Μενελάῳ, ἡ συντομώτερον, πρὸς χάριν σοῦ κτλ. Ἡ αὐτὴ δοτικὴ σημαίνει εἰς πολλὰ κακόν, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται *ἀντιχαριστικὴ* ἢ ἀντιπεριποίητικὴ ὁῖον, τέθνηκεν ἡμῖν ὁ εὐεργέτης, ἦτοι πρὸς λύπην ἢ δυστυχίαν μας.

Σημ. α. Ἐνίοτε ἡ δοτικὴ αὕτη σημαίνει αἶσθημα ἀγαθόν, ἡ προσδοκίαν καὶ τὸ ἐναντίον, πολλὰ ὅμως ἀσθενῶς, καὶ δυναμένη νὰ τεθῇ καὶ εἰς γενικὴν· ἡ δὲ τοιαύτη λέγεται δοτικὴ ἡ θοῦς ὁῖον, ἐπειδὴν τάχιστα αὐτοῖς οἱ παῖδες τὰ λεγόμενα ξυνιώσιν. Ἐδῶ ἦτο ἱκανὸν «οἱ παῖδες αὐτῶν» ἀλλὰ τὸ αὐτοῖς ὑποσημαίνει τὴν προσδοκίαν τῶν γονέων· ἡ μήτηρ ἔα σε ποιεῖν ὅ,τι ἂν βούλη, ἢ· αὕτη μακάριος ἦς. Ἐδῶ διὰ τὸν νοῦν τοῦ λεγομένου ἦτο ἱκανὸν τὸ ἵνα μακάριος ἦς· ἀλλὰ τὸ αὐτῇ προσετέθη διὰ τὸ μητρικὸν αἶσθημα. Οἱ πατέρες τοὺς υἱεῖς παραμυθοῦνται ὅταν αὐτοῖς ἐξαμαρτάνωσι (Πλάτ. Λυσ.). Ἡ δοτικὴ ἐδῶ εἶναι ἀντιχαριστικὴ, καὶ σημαίνει τὸ λυπηρὸν αἶσθημα τῶν γονέων.

Σημ. β'. Ἡ τιθεμένη εἰς τὰ ἐπιφωνήματα γενικὴ, οἶμοι τῶν κακῶν, φαίνεται ὅτι σημαίνει ποιητικὸν αἴτιον (ἐνεκα τῶν κακῶν)· ἀλλ' εἶναι σκοτεινὴ ἢ ἐλλειψίς καὶ ἡ αἰτιολογία εἰς τὸ, ὦ Ζεῦ, τῆς πανουργίας· ὁῖον, ὦ Ζεῦ, ποία πανουργία! Ἐνίοτε δὲ κεῖται καὶ μόνον γενικὴ· τῆς τύχης! τῆς ταχύτητος!

Σημείωσις γενικῆς.

§. 362. Εἰς τὰ ἀπὸ §. 343 ἕως §. 361 ἐκτεθέντα σημειόμενον ἐν ταῦθα συντόμως τὴν ὀνοματολίαν, τὴν ὁποίαν ἐμεταχειρίζοντο εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος οἱ ὁπαδοὶ Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ, καὶ τὴν μεταχειρίζοντο ἀκόμη πολλοί. Κατ' ἐκπομπὴν ὀνομάζονται τὰ μὲ ἀιτιατικὴν συντασσόμενα ῥήματα· κατ' εἰσπομπὴν τὰ μὲν γενικὴν· κατὰ περιποίησιν τὰ μὲ δοτικὴν. Ταῦτα τὰ ῥήματα ἔχοντα μόνον τὴν ἐκ τρίτου πτώσιν, ὀνομάζονται ἀπλοῦν εἶδος συντάξεως· ὅταν δὲ κατὰ τὴν χρεῖαν προστίθωνται ἄλλαι πτώσεις ἢ προθετόππωτα ἢ ἐπιρρήματα, ἀποδίδονται ταῦτα εἰς τὸ ῥῆμα ἐκ τετάρτου καὶ γίνεται εἶδος *συγκείμενον* συντάξεως. Τοιαῦτα συγκείμενα ἀπαριθμοῦνται ἑξῆς.

α. *Διαβατικόν*, ὅπου τίθεται ἡ ἐκ τετάρτου ἀιτιατικὴ τοιοῦτον εἶδος συντάξεως ἔχουσι τὰ (§. 352. α.) εἰρημένα.

β'. *Αἰτιολογικόν*, συμπίπτον μὲ τὰ εἰρημένα (§. 361).

γ'. *Ὀργανικόν*, ταῦτόν μὲ τὰ ἐκτεθέντα (§. 361).

δ'. *Ἑλλειπτικόν*. Ἐνταῦθα περιλαμβάνονται τὰ ἐκτεθέντα (§. 355), καὶ ἐν γένει ὅπου φαίνεται ἑλλειψίς προθέσεως·

ε. *Τελικόν*, περιέχον τὰ διὰ τοῦ ἰνὰ ἀναλυόμενα ἀπαρέμφατα (Ζήτ. §. 412).

ς'. *Εἰδικόν*, τὰ διὰ τοῦ ὅτι (Ζήτ. §. 412). Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι τὰ κατὰ τὸν Γαζῆν αὐτὸν συγκείμενα· Τινὲς δὲ τῶν ὁπαδῶν του δεῦτερον θέτουσι τὸ *περιποιητικόν*, ὅπου τίθεται ἐκ τετάρτου δοτικῆς καὶ τοιαῦτα εἶναι ἀληθῶς τὰ (§. 353) ἐκτεθέντα ῥήματα καὶ τὰ (§. 361. β'. καὶ Σημ.)· τρίτον *Ἐλλειπτικόν*, ὅταν ἀπὸ πτώσιν ἑλλείπη ὁποιαδήποτε πρόθεσις· τέταρτον, τὸ *ἀπαρεμφατικόν*, ὅταν εἶναι χρεῖα ὁποιουδήποτε ἀπαρεμφάτου· πέμπτον τὸ *προθετόπτωτον*, ὅπου λαμβάνει τὸ ῥῆμα πτώσιν μετὰ πρόθεσεως, καὶ ἔκτον τὸ *ἐπιρῥηματικόν*. Τῶντι δὲ κατὰ τοὺς εἰρημένους τρόπους συναπαρτίζεται πᾶσα ῥηματικὴ σύνταξις, ἐνῶ, κατὰ τὴν χρεῖαν ἄλλοτε μὲν γίνεται ἀπλῆ σύνταξις οἷον διδάσκω τὸν παῖδα· ἄλλοτε δὲ ἀπαιτεῖται καὶ συγκείμενον, ἢ ἐν ἢ πλειότερα· οἷον, ἐπιμελῶς διδάσκω σοι τὸν παῖδα μισθοῦ ὀλίγου τὰ γραμματικὰ ἐν τρισὶν ἑναιαυτοῖς κτλ.

Παθητικόν ῥῆμα.

§. 363. Παθητικὰ ῥήματα γίνονται ἐξ ὅλων τῶν ἐνεργητικῶν. Εἰς δὲ τὴν τούτων σύνταξιν τὸ μὲν ἀντικείμενον, ἥτοι ἡ τὴν τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνέργειαν δεχομένη πτώσις μεταβάλλεται εἰς ὀνομαστικὴν ἥτοι ὑποκειμενον· ἡ δὲ ἐκ πρώτου τοῦ ἐνεργητικοῦ ὀνομαστικὴ γίνεται γενικὴ μετὰ τῆς ὑπὸ πρόθεσεως, ἢ παραλείπεται ὅταν ἐννοῇται εὐκόλως· καὶ λέγεται ποιητικὸν αἷτιον· οἷον, ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ, ὁ Ἀχιλλεὺς κτείνει τὸν Ἑκτορα, γίνεται τὸ παθητικόν, ὁ Ἑκτωρ κτείνεται ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως.

§. 264. Συχνότερα δὲ ἡ γενικὴ αὕτη ἔχει πρὸς ἀντὶ ὑπὸ· οἷον, πρὸς ἀπάντων θεραπεύεσθαι. — Ἐνίοτε δὲ τὴν παρὰ· εἰς τὰ δόσεως μάλιστα σημαντικὰ καὶ τὰ ἀνεγνηματικὰ ῥήματα, καὶ ἐπὶ προσώπων (οὐχὶ πραγμάτων)· οἷον γινώμαι ἀφ' ἐκάστων ἐλέγοντο· οἶμαί γάρ με σοφίας παρὰ σοῦ πληρωθῆσθαι (Πλάτ. Συμποσ. σελ. 175)· οἱ δὲ Ἴωνες μεταχειρίζονται ἐνταῦθα τὴν ἐκ· εἴτι σοι κεχαρισμέναν ἐξ ἐμοῦ ἐδωρήθη· καὶ τὸ ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, Ἡρόδ.

§. 365. Πολλάκις ὅμως ἀντὶ προθετοπτώτου γενικῆς τίθεται μόνον δοτικὴ, καὶ μάλιστα εἰς τὸν παρακείμενον· οἷον, οὐ γάρ εἰς περιουσίαν ἐπράττετο αὐτοῖς τὰ τῶν πόλεων (Δημοσθ.), ἤγουν δὲν ἐκυβερνῶντο ἀπ' αὐτοῦς τὰ πολιτικὰ πρὸς ἰδιόν των ὄφελος· μάτην ἡμῖν ταῦτα πονεῖται· καλῶς λέλεκται σοι· — τὰ μοι πεπραγμένα.

Σημ. Ἐκ τῆς συντάξεως ταύτης γεννᾶται ἀμφιβολία συχνάκις· οἷον, πάντα σοι λέλεκται, σημαίνει, πάντα ἔλεξας, καὶ πάντα ἔλεξέ σοι τις· ἀλλ' ἡ προσοχὴ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ λόγου λύει τὴν ἀμφιβολίαν,

§. 366. Εἰς τὰ μὲ δύο αἰτιατικὰς ἢ μὲ δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν συντασσόμενα ἐνεργητικὰ τρέπεται εἰς ὀνομαστικὴν ἢ πρώτην αἰτιατικὴν, ἡ δὲ ἄλλη αἰτιατικὴ ἢ περιποιητικὴ δοτικὴ μένουσιν ἄτρεπτοι· οἷον, πείθω σε ταῦτα· πείθη ὑπ' ἐμοῦ ταῦτα. Καὶ ὅμως εἰς τὸ δεῦτερον παράδειγμα

πολλάκις ἀναστρέφεται ἡ τάξις· οἷον, ἐπιτρέπειν τῷ Σωκράτει τὴν διαίταν· ὁ Σωκράτης ἐπιτρέπεται τὴν διαίταν· καὶ ἀρπάζω σε ταύτην, πρέπει νὰ γείνη παθητικῶς, ἀρπάζεται αὕτη ὑπ' ἐμοῦ. Ἀλλ' (Εὐριπ.) εὐρίσκεται, τὴν δ' ἐκ χειρῶν ἀρπάζομαι—ὑπὸ πόλεως τὴν ἡγεμονίαν πεπίστυτο. Ὡσαύτως, ὅπου αἱ δύο αἰτιατικαὶ εἶναι ἄμεσοι εἰς τὸ ῥῆμα (§. 352. Σημ. β').) τίθεται ἄλλοτε ἡ μία καὶ ἄλλοτε ἡ ἄλλη αἰτιατικὴ εἰς ὀνομαστικὴν οἷον, ἐνδύω σε χιτῶνα, χιτῶνα ἐνδεδυμένος· καὶ, διφθέραν ἐνημέμενος, ἀντὶ ᾧ διφθέρα ἐνήπτο.

§. 367. Εἰς τὰ τῆς κλήσεως ἢ ἀναγορεύσεως σημαντικὰ (§. 352. β'. γ'.) ἡ δευτέρα αἰτιατικὴ γίνεται ὀνομαστικὴ κατηγορουμένου, καλῶ τὸν ἄνθρωπον σωτήρα· ὁ ἄνθρωπος καλεῖται σωτὴρ κτλ.

§. 368. Εἰς τὰ ἐνεργητικὰ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου εἵδους γίνεται ὀνομαστικὴ τοῦ παθητικοῦ ἢ ἐκ τρίτου γενική ἢ δοτική· οἷον, ἀμελῶ τινος· ἀμελεῖται τις· πιστεύω τινί· ὁ ψεύστης οὐ πιστεύεται.

Σημ. Ἐπειδὴ πάθος ἢ νόσημα μέρους ἀποδίδεται διὰ τῶν παθητικῶν ῥημάτων εἰς ὅλον τὸν ἄνθρωπον, διὰ τοῦτο τίθεται ἀναγκαιῶς αἰτιατικὴ τοῦ μέρους δηλωτική, εἰς τὴν ὁποίαν συνθίζουσιν νὰ ἐξυπακούωσιν ἔξωθεν τὴν κατὰ οἶον, πλήττομαι τὴν κεφαλὴν. διεφθαρμένος τοὺς ὀφθαλμούς· σεσηπότες τοὺς δακτύλους. Τοιαῦτα εἶναι καὶ, κατέαγα τὸ κρανίον, ἀλγῶ τοὺς ὀφθαλμούς (Πρ6. §. 857.), ἤγουν κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς. Ἄν ἐνταῦθα τὸ πάθος ἀναφέρετο εἰς τὸ πάσχον μέρος, τὸ ὅλον ἔπρεπε νὰ τεθῇ κατὰ γενικὴν κτητικὴν· οἷον πλήττεται ἡ κεφαλὴ μου· ὧν οἱ ὀφθαλμοὶ διεφθάρησαν, καὶ οἱ δάκτυλοι σεσῆπασιν· κατέαγέμου τὸ κρανίον· ἀλγοῦσιν οἱ ὀφθαλμοί μου. — Λαμβάνουσι δὲ καὶ τὰ παθητικὰ τὴν εἰρημένην σύστοιχον αἰτιατικὴν (§. 356.)· οἷον τύπτεται πολλὰς πληγὰς.

Μέσον ῥῆμα *).

§. 369. Μέσον ῥῆμα εἶναι τὸ παθητικὴν φωνὴν καὶ σημασίαν ἔχον ῥῆμα, ἀλλὰ πολλάκις σημαίνει καὶ ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσιν εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον. Εἶναι δὲ ἐκ τοῦ παθητικοῦ σχηματισμοῦ μέσοι χρόνοι, ὡς εἶδαμεν εἰς τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον μέρος, μόνον οἱ λεγόμενοι Μέσοι μέλλον καὶ ἀόριστος, μὲ τοὺς ὁποίους συγκαταριθμεῖται καὶ ὁ ἐνεστώς, ὅστις ἄλλοτε μὲν σημαίνει πάθος, ἄλλοτε δὲ μεσότητα. Ἀλλ' εἶδαμεν προσέτι (Ζήτ. κατὰ λ.), ὅτι μέσοι χρόνοι σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἢ πάθος, καὶ ὅτι ὁ παθητικὸς παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικὸς καὶ ἀόριστος πρῶτος ἐμφαίνουσι πολλάκις μεσότητα. Διὰ τοῦτο εἰς τὴν σύνταξιν ἀληθῶς μέσον εἶναι τὸ εἰς παθητικὴν φωνὴν σημαῖον μεσότητα.

§. 370. Κυρίως καὶ ἐντελῶς μέσα ῥήματα εἶναι, ὅπου γίνεται ἐπιστροφή τῆς ἐνεργείας εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον· οἷον, ἐκ τοῦ λούω τινά, τὸ παθητικὸν εἶναι λούομαι (ὑπὸ τινος ἄλλου), τὸ δὲ μέσον λούομαι (λούω αὐτὸς ἐμαυτόν)· καὶ ἐκ τοῦ ἀπάγξαι τινά, μέσον ἀπάγχεσθαι ἢ ἀπάγχεσθαι. ἤγουν, ἀπάγχει αὐτόν· οὕτω καὶ ἀπέχεσθαι ἢ ἀποσχέ-

*) Ἐπειδὴ ἡ διάθεσις τούτου εἶναι μεταξύ τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς· διότι εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἀναφερόμενον σημαίνει μὲν ἐνέργειαν, ὅχι δὲ καθαρὰν, ὡς μὴ μεταβαίνουσιν εἰς ἄλλο, ἀλλ' εἰς τὸ αὐτὸ ἐπιστρέφουσιν πρόσωπον.

σθαι σημαίνει ἀπέχειν ἑαυτὸν (ἀπό τινος πράγματος). Πρέπει ὁμως νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἡ πρώτη αὕτη καὶ κυρία σημασία τοῦ μέσου περιορίζεται εἰς ὀλίγα ῥήματα, καὶ ἐξαιρέτως ἐκτὸς τῶν ἤδη εἰρημένων, εἰς ὅσα σημαίνουν συνήθῃ τινὰ πράξιν τοῦ πράττοντος εἰς τὸ ἑαυτοῦ σῶμα· οἶον, ἐνδύομαι, νίπτομαι, κτενίζομαι, κείρομαι, στεφανοῦμαι κτλ. τὰ ὅποια ὅλα σημαίνουν· ἐνδύω, νίπτω, κτενίζω, κείρω, στεφανῶ κτλ. ἑμαυτόν. Εἰς δὲ τὰ ἄλλα ῥήματα ἡ αὕτη σχέσις, ὡσάκτις εἶναι χρειώδης, ἐκφράζεται διὰ τῶν συνθέτων ἀντωνυμιῶν, ἀγαπῶ ἑμαυτόν, γινώθι σεαυτόν κτλ.

§. 371. Ἡ ἐπιστρεπτικὴ ἔννοια συχνάκις μεταβαίνει εἰς ἀπλὴν, ἡγουν τοιαύτην, ἥτις δὲν σημαίνει ἐπιστροφὴν εἰς τὸν ἐνεργούντα· οἶον, ἐκ τοῦ στέλλειν. στέλλεσθαι (ἑαυτὸν στέλλειν), καὶ ἐπομένως ὑπάγειν· καὶ οὕτω πολλῶν ῥημάτων ἡ μεσότης μεταβαίνει εἰς ἀμετάβατον σημασίαν ἢ οὐδετερότητα· παύω· βάλλω τινὰ εἰς ἡσυχίαν· παύομαι· βάλλω ἑμαυτόν εἰς ἡσυχίαν, καὶ ἐπομένως παύομαι ἀντὶ τοῦ οὐδετέρου παύω, τελειόνω· πλάζω (τινὰ), περιφέρειν, πλάζεσθαι δὲ ἀντὶ περιπλανᾶσθαι εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν· εὐωχεῖν (ἑστιά, φιλεῖν), εὐωχεῖσθαι, συμποσιάζειν, ἢ συνεσθίειν· πόλεμον ποιεῖν σημαίνει, ἐνεργεῖν πόλεμον, πόλεμον δὲ ποιεῖσθαι κάμνειν πόλεμον (ἦτοι χρῆσθαι ἐν αὐτῷ ταῖς αὐτοῦ δυνάμεσιν)· λαμβάνειν ἀπλῶς, λαμβάνεσθαι ὅμως σημαίνει μὲ τὴν χρῆσιν τῶν δυνάμεων του· οὕτω καὶ παρέχειν ἀπλῶς διδόναι· παρέχεσθαι μὲ προσπάθειαν· οὕτω θυγατέρα ἐκδίδόναι ἀπλῶς ὑπανδρεῖν, ἀλλὰ θ. ἐκδίδοσθαι, μὲ κόπον καὶ δαπάνας· λύειν ἀπλῶς, λύεσθαι ἐξαγοράζειν· σκοπεῖν ἀπλῶς παρατηρεῖν, σκοπεῖσθαι, ἐξετάζειν σκέπτεσθαι μὲ προσοχὴν τοῦ νοός· στρατεύειν λέγεται διὰ τὸν στρατηγόν, στρατεύεσθαι διὰ τοὺς στρατιώτας ἢ καὶ τὸν στρατηγόν ὡς ὑπηρετοῦντα· πολιτεύειν σημαίνει εἶναι ἡ ζῆν ὡς πολίτην, πολιτεύεσθαι, πράττειν τὰ πολιτικά· πρεσβεύω εἶμαι πρέσβυς, πρεσβεύομαι ἐνεργῶ τι ὡς πρέσβυς ἢ καὶ ἀποστέλλω πρέσβεις (ὁ Θουκυδ. μεταχειρίζεται καὶ τὸ μέσον ἀντὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ) οὕτω συμβουλευώ καὶ συμβουλεύομαι, (§. 377) ἀνακοινῶ ἐρωτῶ τινὰ τι, ἀνακοινοῦμαι σκέπτομαι μετὰ τινος· ἄρχω, κάμνω ἀρχὴν, ἀρχομαι κάμνω ἀρχὴν καὶ ἐξακολουθῶ ἀπορῶ, εἶμαι εἰς ἀπορίαν, ἀποροῦμαι, ταλαντεύομαι.

Σημ. Μὲ τοιαύτην ἀπλὴν σημασίαν φαίνονται ὡς ἀποθετικὰ ῥήματα τινὰ μέσα οἶον γεύομαι, σήπομαι, ἔλπομαι, σημαίνουν ἀπλῶς, δοκιμάζω εἰς τὴν γεῦσιν, καταντῶ εἰς σῆψιν, ἔλπω. Τούτων δὲ τὰ σπανίως ἀπαντῶμενα ἐνεργητικὰ δύνανται νὰ περιγραφῶσιν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν μὲ τὸ κάμνω· οἶον, γεύω, σήπω, ἔλπω, κάμνω τινὰ νὰ γεύεται, νὰ σήπεται, νὰ ἐλπίζῃ.

§. 372. Εὐκόλως δὲ μεταβάλλεται τὸ μέσον καὶ εἰς μεταβατικόν· διότι καθὼς τὸ παθητικὸν φυλάττει συχνάκις τὸ πόρρω ἀντικείμενον (§. 367), οὕτως ἐκ τοῦ ἐνδύω τινὰ χιτῶνα γίνεται παθητ. ἐνδύεται τις ὑπ' ἐμοῦ χιτῶνα, καὶ μέσον ἐνεδυσάμην (δηλ. ἐνέδυσα ἑμαυτόν) χιτῶνα. Ἀλλὰ τὸ μέσον δύναται νὰ δεχθῇ καὶ ἰδίαν αἰτιατικὴν ἀντικειμένου, ὅταν ἐκ τῆς ἐπιστρεπτικῆς ἐνεργείας γεννηθῇ ἀπλῇ τις νέα σημασία, ἥτις ἐκλαμβάνεται ὡς μεταβατικὴ· οἶον περαιοῦν τινα, διαβιβάζειν ἢ μετα-

βιδάζειν τινά (πέραν τινός ποταμοῦ), Μέτ. παραιοῦσθαι (κυρίως ἑαυτὸν διαβιδάζειν) διαβαίνειν· καὶ οὕτω λαμβάνει τὸ ῥήμα τὸν ποταμὸν ὡς ἄμεσον ἀντικείμενον· παραιοῦσθαι τὸν Τίγριν, ἤγουν διαβαίνειν τὸν Τίγριν· φοβῶ τινά (τρομάζω τινά), φοβοῦμαι (τρομάζω ἑμαυτὸν), καὶ ἐπομένως φοβοῦμαι τὸν θεόν· τίλλω, μαδῶ· τίλλομαι, μαδῶ ἑμαυτὸν τὴν κόμην. Ἐπειδὴ ὅμως διὰ τῆς τίλλσεως ἐπένθουν καθ' ὑπερβολὴν τινά, διὰ τοῦτο τίλλομαι τινά σημαίνει, πένθω τινά ἐκρίζων τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου.

§. 373. Εἰς ὅλα τὰ μέχρι τοῦδε εἰρημένα γεννᾶται τὸ μέσον ἀπὸ τὴν συνήθη μεταβατικὴν σύνταξιν τοῦ ἐνεργητικοῦ μετὰ τὴν αἰτιατικὴν (φοβοῦμαι ἀντὶ ἐγὼ φοβίζω ἑμαυτόν). Ἀλλὰ καθὼς εἰς τὰ παθητικά (§. 366.) ἐνίοτε ἡ δοτικὴ περιποιητικὴ γίνεται ὀνομαστικὴ, καὶ ἡ αἰτιατικὴ μένει, οὕτω καὶ εἰς τὸ μέσον παραλείπεται (ἀλλ' ὅμως ἐννοεῖται) ἡ δοτικὴ, καὶ καὶ μένει ἡ αἰτιατικὴ· οἷον προσποιῆσθαι τινί τι, σημαίνει, κάμνειν τι κτῆμα εἰς τινά (Π. χ. πόλιν, χώραν, πλοῦτον)· προσποιήσασθαι τι, κτᾶσθαι διὰ τὸν ἑαυτὸν του τι, οἰκειοποιεῖσθαι· λύσασθαι τὴν ζώνην, λύειν ἑαυτῷ τὴν ζώνην· ἔλουσάμην, ἔλousα ἑμαυτῷ τὴν κεφαλὴν. — Ἐκ δὲ τούτων τῶν μέσων τινά πάλιν λαμβάνουσιν μεταβατικὴν σημασίαν· οἷον πορίζομαι τι (κυρίως ἑμαυτῷ πορίζω τι), ἀντὶ κτῶμαί τι.

Σημ. Ἐδῶ ἀνήκει ἡ διαφορὰ τοῦ θεῖναι νόμους πρὸς τὸ θέσθαι νόμους, διότι τὸ πρῶτον λέγεται ἐπὶ βασιλείᾳς ἢ ἀρχοντος, ὅστις αὐτὸς δὲν ὑπόκειται εἰς τοὺς νόμους· τὸ δὲ θέσθαι νόμους ἐπὶ πολιτείας, ἣτις θέτει νόμους δι' ἑαυτὴν, ἤγουν εἰς τοὺς ὁποίους ὑπόκεινται ὅλοι οἱ πολῖται χωρὶς ἐξαίρεσιν, ἢ ἐπὶ νομοθέτου, ὅστις συνυπόκειται εἰς τοὺς ἑαυτοῦ νόμους. Ἀλλ' οἱ συγγραφεῖς δὲν παρατηροῦσι πάντοτε ἀκριβῶς τὴν διαφορὰν ταύτην.

§. 374. Οὕτω λοιπὸν ἐγεννήθη ἡ συνήθης σημασία τοῦ μέσου, δηλαδὴ ἡ τοῦ ἐνεργητικοῦ μετὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἑμαυτὸν ἢ δι' ἑμαυτόν. Καὶ προσέτι ῥήματα, τὰ ὁποῖα ἐνεργητικῶς ἔχουσι δύο αἰτιατικάς, ἐμποροῦν νὰ τὰς φυλάζουσιν καὶ τὰς δύο καὶ μέσως· οἷον, αἰτῶ σε τοῦτο, σημαίνει αἰτῶ ἀπὸ σέ τοῦτο (ἀδιόριστως δι' ἑμαυτόν ἢ δι' ἄλλον)· ἀλλ' αἰτοῦμαι σε τοῦτο, σημαίνει προσδιωρισμένως, ζητῶ μετὰ δεήσεως δι' ἑμαυτόν τοῦτο ἀπὸ σέ.

§. 375. Καὶ πᾶν δὲ εἶδος πράξεως ἀναφερομένης ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς τὸ ὑποκείμενον ἐμπορεῖ νὰ ἐκφρασθῇ μέσως· οἷον, ἐποχετεύω, ἀνάγω δι' ὀχετῶν ἐποχετεύομαι, φέρω, ἔλκω εἰς ἑμαυτόν· κλαίω τὰ πάθη τινός· ἐκλαυσάμην τὰ πάθη (δηλ. τὰ ἑμαυτοῦ)· σύμμαχον ποιοῦμαι τινά, δηλ. ἑμαυτοῦ· — καταστήσασθαι φύλακας, ἤγουν τῶν ἰδίων ἑαυτοῦ πραγμάτων· αἶρω τι τὸ σηκόνω· αἶρομαι τι, τὸ σηκόνω διὰ τὸν ἑμαυτόν μου, τὸ ἐπαίρω κοινῶς· εὕρισκομαι τι, τὸ εὕρισκω πρὸς ἰδίαν μου χρῆσιν.

§. 376. Ἄλλο εἶδος ἐπιστρεπτικῆς πράξεως εἶναι, ὅταν συμβαίῃ τι εἰς ἑμαυτόν δι' ἰδίας μου προσταγῆς· οἷον, κείρομαι σημαίνει μὲν κείρω ἑμαυτόν, ἀλλὰ καὶ βάλλω ἄλλον νὰ με κουρεύσῃ· τὸ δὲ καρῆναι εἶναι ὅλως παθητικὸν λεγόμενον Π. χ. περὶ προβάτων παρατίθεμαι τράπεζαν.

δηλαδή δι' ὑπηρετοῦ ἢ δι' ἄλλου τινός, βάλλω ἔμπροσθέν μου τράπεζαν* μισθοῦμαι, μισθώνω δι' ἄλλου· διδάζεσθαι υἱόν, ἤγουν βάλλω διδάσκαλον νὰ τὸν διδάξῃ· κατεδικασάμην τινά, ἔβαλα τρόπον τινά πρὸς ὄφελός μου νὰ τὸν καταδικάσῃ, ἤγουν ἐκέρδησα τὴν κατ' αὐτοῦ χρυσολογίαν μου.— Ἀλλὰ καὶ χωρὶς τινος ἀναφορᾶς εἰς τὸ ὑποκείμενον εὐρίσκεται τὸ μέσον οὕτως· οἶον, (Ξενοφ. Κύρ. Π. Α'. 4. 18) ἃ ὁ πάππος ἐπεποίητο, ἤγουν εἶχε διορίσει νὰ κατασκευάσωσιν.

Σημ. α'. Τὰ παραδείγματα ταῦτα ἀρκοῦσι νὰ δεῖξωσι τὴν ἐπιστρεπτικὴν δύναμιν τοῦ μέσου. Σημειόνομεν δὲ, ὅτι ἡ εἰς τὸ ὑποκείμενον ἐπιστροφή ἐπὶ ῥημάτων τινῶν τόσον εἶναι ἀσθενής, ὥστε χωρὶς βλάβην τῆς ἐννοίας ἐμπορεῖ νὰ παραληφθῇ. Ἐπὶ τινῶν δὲ ἠφανίσθη παντελῶς· οἶον, ἰδεῖν καὶ τὸ ποιητικὸν ἰδέσθαι εἶναι ταυτόσημα· οὕτω δὲ καὶ ἀποφαίνειν καὶ ἀποφαίνεσθαι, παρέχειν καὶ παρέχεσθαι· ἡ ἔλαθεν ὁ μέσος τύπος σημασίαν ἄλλην· αἰρεῖν (λαμβάνειν), αἰρεῖσθαι δὲ ἐκλέγειν, λαβεῖν καὶ λαβέσθαι.— Δὲν πρέπει δὲ νὰ νομίζωμεν, ὅτι ὑπάρχουσι μέσα ὅλων τῶν ῥημάτων, ὅσων κατὰ τὴν ἀναλογίαν ἡδύνατο νὰ ᾔναι. Ἡ ἀκριβὴς παρατήρησις τῆς γλώσσης, καὶ τὰ ἐντελῆ λεξικά πρέπει νὰ μᾶς διδάξωσι τὴν ὑπαρξίν καὶ σημασίαν των.

Σημ. β'. Ἐνίοτε διὰ σαφήνειαν ἡ ἔμφασις τίθεται ἐπὶ τῶν ἐμμέσως ἀναφερομένων εἰς τὸ ὑποκείμενον ἀντωνυμίας (ἐμαυτοῦ, ἐμός κτλ.) χωρὶς βλάβην τῆς μεσότητος· οὕτω λέγει ὁ Δημοσθένης κατὰ Μειδίου· γέγραμμαι ἐμαυτῷ, ὅπου ἡδύνατο καὶ νὰ παραληφθῇ.

§. 377. Εἰς τὴν ἐπιστρεπτικὴν σημασίαν ἐμπεριέχεται καὶ ἡ τῆς ἀμοιβαίας πράξεως, ὅπου δὲν ἐννοεῖται ἡ σύνθετος, ἀλλ' ἡ ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία ἀλλήλων κτλ. οἶον βουλευεῖν, διδόναι βουλὴν ἀποφασίζειν· βουλεύεσθαι δὲ, πρὸς ἀλλήλους βουλευεῖν, συμβουλευέσθαι δὲ, πρὸς ἀλλήλους βουλευεῖν, συμβουλευέσθαι (ἀλλὰ τὸ βουλεύεσθαι ἐκλαμβάνεται καὶ ὡς μέσον ἀντὶ βουλεύειν συμβουλευεῖν ἑαυτὸν, ἢ κελεύειν ἄλλους βουλεύειν)· διαλύειν (ἐνεργ.) φιλιῶν, διαλάττειν· διαλύεσθαι δὲ, φιλιῶσθαι, διαλάττεσθαι πρὸς ἀλλήλους.

Σημ. Ἐκ τῶν μέσων ἀποκλείονται τὰ ἐπίμεσα, ἢ ἀποθετικά, τὰ ὅποια ἀπέβαλαν ὀλοτελῶς τὴν ἐνεργητικὴν φωνήν· οἶον δέχομαι, ἀσπάζομαι, αἰσθάνομαι κτλ.

§. 378. Εἶδαμεν ἀνωτέρω (§. 369) τίνες χρόνοι τοῦ παθητικοῦ ῥήματος χρησιμεύουσιν εἰς ἔκφρασιν μεσότητος. Ἐκ τούτων ὁ μέσος μέλλων καὶ ὁ μέσος ἀόριστος δὲν ἔχουν κάμμίαν κοινωνίαν τῆς παθητικῆς σημασίας. Ἐξ ἐναντίας δὲ πολλῶν ῥημάτων ὁ παθητικὸς ἀόριστος ἔχει ἐνταυτῷ καὶ τὴν σημασίαν τοῦ μέσου· οἶον κατεκλίθην, ἀπηλλάχην, ἀντὶ κατέκλινα, ἀπήλλαξα ἐμαυτὸν (ἀνεχώρησα)* προσέτι, ἀσκηθῆναι, πλαγχθῆναι (ἐκ τοῦ πλάζεσθαι), εὐαχθῆναι, περαιωθῆναι, πεισθῆναι, ἐναντιωθῆναι, κοιμηθῆναι, ὀρεθθῆναι, καταπλαγῆναι κτλ. Π. χ. λύσας τὴν πολιορκίαν ἀπηλλάχῃ· κοιμήθητι· ἡσκήθην· τέχνην· κατεπλάγη τὸν Φίλιππον. Ὁ μέσος ἀόριστος εἰς τὰ τοιαῦτα ῥήματα εἶναι ἄχρηστος ἢ ἀρχαῖος· εἰς τινὰ δὲ ἀλλάσσει τὴν σημασίαν του· οἶον, ἐκ τοῦ μέσου στέλλομαι, τὸ ὑπάγω, ἀόριστ. ἐστάλην· ἐκ δὲ τοῦ μέσου στέλλομαι, ἐνδύομαι, καὶ δι' ἄλλου ἄγειν τινά, (ὡς λέγομεν κοινῶς, ἔστειλε καὶ τὸν ἔφερε), μέσ. ἀόρ. ἐστελάμην. πρὸς §.

Σημ. α'. Τοιαῦτα ῥήματα, τῶν ὁποίων ἡ σημασία εἶναι μᾶλλον παθητικὴ, οἶον, φοβεῖσθαι, καταπλήττεσθαι, ἡδύνατο νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς παθητικά, τὰ ὅποια ἔχου-

σιν αἰτιατικὴν (§. 366.)· ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν εἶχον ἐκ τρίτου αἰτιατικὴν πράγματός· ταῦτα δὲ τὸ πρόσωπον τοῦ ἐνεργητικοῦ· οἷον, ὁ Φίλιππος κατέπληττεν αὐτόν. Ἄν λοιπὸν τὸ κατεπλάγη ἐνταῦθα ἦτο καθαρῶς παθητικόν, ἔπρεπε νὰ εἴπῃ, κατεπλάγη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου.

Σημ. β'. Ἐὰν ὁ μέσος δόρ. εἶναι εὐχρηστος, δύναται ὁ παθητικὸς, καθὸ τοιούτος, νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἰδιαίτεραν τινὰ σημασίαν τοῦ μέσου· οἷον, γράφειν ἐκ τοῦ ἐνεργ., γράφειν, ἐμπορεῖ νὰ ἐκληφθῇ παθητικῶς καὶ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ γράφεσθαι, γράψασθαι τοῦ δηλοῦντος ἐγγράφως κατηγορεῖν, καὶ νὰ σημαίνῃ κατηγορηθεῖς.

Σημ. γ'. Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ μέσου μέλλοντος καὶ τοῦ μέσου ἀορίστου ἐνίοτε ἀντὶ παθητικῶν, εἵπαμεν ἀνωτέρω §. 159. ε'.

§. 379. Ὅτι ὁ παθητικὸς παρακειμένος καὶ ὑπερσυντελικὸς ἔχουσιν, ὡς ὁ ἐνεστώς, καὶ τὴν μέσσην σημασίαν, εἶναι ἐκ πολλῶν παραδειγμάτων ἀναντιρρήτων. Δύω ἀνεφέραμεν, ἥδη, ἐπεποίητο (§. 376), καὶ γέγραμμαι (αὐτ. Σημ. β'). Φέρομεν προσέτι τὰ ἐφεξῆς· ἀκινάκην πάλαι παρεσκευασμένη σφάττει ἑαυτὴν (Ξενοφ. Κύρ. Π. Ζ'. 3. 14)· διαπέπραγμα αὐτ. Ζ'. 2. 12)· ἐπιδεδειγμένος τὴν πονηρίαν (Ἰσοκρ. ἐπιστ.) κτλ.

Σημ. Περὶ τοῦ δευτέρου παρακειμένου, ὅστις ὀνομάζεται καὶ μέσος παρακειμένος Ζήτ. §. 159. Σημ.

Ἀπρόσωπα ῥήματα.

§. 380. Τὰ ἀπρόσωπα ῥήματα λέγονται οὕτως ἐπειδὴ ἔχουσιν ὡς ὑποκειμένον ὄχι ὀνομαστικὴν προσώπου ἀλλὰ τὸ ἀπαρέμφατον, εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρονται. Συντάσσονται δὲ τριττῶς.

α'. Ἡ μὲ δοτικὴν καὶ ἀπαρέμφατον· ἔξεστί μοι ἀπιέναι, ἦγουν τὸ ἀπιέναι ἔξεστί μοι· δοκεῖ τῇ βουλῇ πρέσβεις πέμψαι· νῦν σοι τὰ λαμπρὰ ταῦτα δεῖ φαίνειν ἔπῃ, Σοφοκλ. Οἶδ. Κολ. 721.

β'. Ἡ μὲ μόνον ἀπαρέμφατον· οἷον, δεῖ, χρῆ, προσήκει κτλ. ἀναγινώσκειν·

γ'. Ἡ μὲ γενικὴν καὶ δοτικὴν· οἷον δεῖ ἡμῖν χρημάτων· καὶ ἐνίοτε μὲ ὀνομαστικὴν ἀντὶ γενικῆς· οἷον (Εὐριπ. Ἰκέτ. 596) ἐν δεῖ μόνον μοι· μέλει μοι τούτου· καὶ χωρὶς δοτικῆς· δεῖ δὴ χρημάτων· ὅπου κατ' ἀνωμαλίαν συντάξεως ἢ κεῖται ἐκ πρώτου ἢ γενικῆ, ὡς γίνεται φανερόν, ἐὰν μεταφράσωμεν τὸ δεῖ ἡμῖν χρημάτων εἰς τὴν γλῶσσάν μας, μᾶς χρειάζονται χρήματα, ἢ τὸ δεῖ λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ ἔνδεα ἢ χρεῖα ἐστὶν ἡμῖν χρημάτων. Τὸ δεύτερον τοῦτο βεβαίονεται ἀπὸ ἰσοδυνάμους φράσεις τῶν ποιητῶν· οἷον, (Εὐριπ. Ἑκάβ. 970) ἀλλὰ τίς χρεῖα σ' ἐμοῦ; τὸ ὅποιον εἶναι ταυτόν μὲ τὸ τί σοι δεῖ ἐμοῦ;

Σημ. Τοιαῦτα εἶναι καὶ παθητικά· λέγεται γενέσθαι· ἐνδέχεται; ἔδεται. Καὶ φράσεις δὲ, ὡς τὸ ἔχει λόγος, ἐμποροῦν νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς τοιαῦτα ἀπρόσωπα·

Τὰ εἰς τέος ῥηματικά ἐπίθετα.

§. 382. Ἐπειδὴ ταῦτα συγγενέουσι μὲ τὰ ἀπρόσωπα δεῖ, χρῆ, διὰ τοῦτο μετ' ἐκεῖνα λέγομεν τὰ χρεῖάδῃ καὶ περὶ τούτων.

§. 381. Τὰ εἰς τέος ῥηματικά ἔχουσιν ἐγκειμένην τὴν ἔννοιαν τοῦ δεῖ, ἢ χρῆ, ἀνάγκη ἐστὶ· ἢ ἄξιός ἐστὶ, διὰ τοῦτο, καθὼς εἰς ταῦτα τίθεται δοτικὴ (§. 380 β'), οὕτω καὶ μὲ αὐτὰ συντάσσεται δοτικὴ· οἷον,

ἡ πόλις ὠφελήτέα σοι ἐστίν· ἀναλύεται δὲ εἰς τὸ δεῖ σοι ὠφεληῆσαι τὴν πόλιν. Καὶ χωρὶς δὲ ῥήματος καὶ δοτικῆς· οἶον, λυτέος ὁ τοιοῦτος νόμος καὶ οὐκ ἐατέος κύριος εἶναι.

§. 383. Τὸ οὐδέτερον εἰς τεον μετὰ τοῦ ἐστὶ καὶ χωρὶς αὐτοῦ, παρεκτός ὅταν συντάσσεται μὲ ὀνομαστικὴν οὐσιαστικοῦ ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἐστίν, ἐπεκράτησεν εἰς σημασίαν ἐνεργητικὴν νὰ λαμβάνη ὡς ἀντικείμενον τὰς πτώσεις, τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγεται· οἶον ἀναγνώστέον τοὺς λόγους· ἀκουστέον τῶν ἀνδρῶν· τοῖς λόγοις προσεχτέον τὸν νοῦν· ἀντὶ δεῖ ἀκοῦειν ἢ ἀκοῦσαι, ἀναγινώσκειν ἢ ἀναγῶναι, προσέχειν ἢ προσχεῖν κτλ. Οἱ δὲ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται καὶ τὸ πληθυντικόν· οἶον, βαδιστέα, συνεκποτέα ἐστὶ καὶ τὴν τρύγα (Ἀριστοφ.). Ἡ παράξενος αὕτη ἀνωμαλία τῆς συντάξεως ἔβαλε τὴν παραξενωτέραν ἐννοιαν εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν γραμματικῶν μας, ὅτι τὰ εἰς τεον ῥηματικά εἶναι ἐπιρρήματα θέσεως.

§. 384. Ἐπειδὴ ἐνυπάρχει εἰς ταῦτα ἡ δύναμις ἀπαρεμφάτου, τὸ δὲ ἀπαρέμφατον ἔχει ὑποκείμενον αἰτιατικὴν, ὡς θέλομεν ἰδεῖν· διὰ τοῦτο λαμβάνουσι τὰ ὀνόματα ταῦτα πολλάκις αἰτιατικὴν ἀποδιδιομένην εἰς τὸ ἐνυπάρχον ἀπαρέμφατον· οἶον, (Πλάτ. Γοργ. σελ. 507) τὸν βουλούμενα εὐδαίμονα εἶναι σωφροσύνην διωκτέον καὶ ἀσκητέον.

Σημ. Ἐπειδὴ τὰ ἀποθετικά εἰς χρόνους τινὰς ἔχουσι παθητικὴν σημασίαν, διὰ τοῦτο γίνονται ἐξ αὐτῶν καὶ ῥηματικά ὡς ἐξ ὁμαλῶν παθητικῶν, οἶον, ἐργαστέον. Ὅταν δὲ τὸ ἐνεργητικὸν μεταβαῖνον εἰς μέσον λαμβάνη ἰδιαίτεραν σημασίαν (§. 372.), τότε καὶ τὸ ῥηματικόν ἔχει διπλὴν σημασίαν· οἶον, πειστέον, δεῖ πείσαι, καὶ δεῖ πείθεσθαι. Ἐπίσημος δὲ εἶναι ἡ ἀνωμαλία τοῦ ἐκ τοῦ τρέπομαι μέσου ῥηματικοῦ, τὸ ὁποῖον διὰ τὴν σημασίαν ταύτην ἐσχηματίσθη ἰδιαίτερος τραπητέον ἐκ τοῦ β'. παθητικοῦ ἀορίστου ἐτράπην.

Περὶ τῶν χρόνων.

§. 385. Εἰς τρία κυρίως διαιρεῖται ὁ χρόνος, παρελθόντα, ἐνεστώτα καὶ μέλλοντα. Καὶ ὁ μὲν ἐνεστὼς σημαίνει τι γινόμενον τώρα καὶ μὴ ἐκπληρωθὲν ἀκόμη οἶον, γράφω ἢ κατ' ἐπανάληψιν γιγνόμενον, οἶον πλοῖον εἰς Δῆλον Ἀθηναῖοι πέμπουσιν (δηλ. κατ' ἐνιαυτόν). Ἐπειδὴ δὲ τὸ παρελθὸν ἐμπορεῖ νὰ ἐκληφθῇ καὶ ἀπολύτως καὶ σχετικῶς πρὸς ἄλλας πράξεις, διὰ τοῦτο ὁ ἀόριστος φανερώνει τὸ ἀπολύτως παρελθόν. Τὸ δὲ σχετικῶς ὁ παρατατικός, καὶ ὁ παρακείμενος, καὶ ὁ ὑπερσυντελικός. Ὁ παρατατικός σημαίνει τὸ παρελθὸν μὲν ὡς πρὸς τὸ παρὸν, διαμείνον ὅμως καὶ παρατεινόμενον, ὅταν ἐγείνεν ἢ ἐγίνετο ἄλλη πράξις· ὁ παρακείμενος τὸ παρελθόν, ἀλλὰ σχέσιν ἔχον πρὸς τὰ παρόντα· ὁ δὲ ὑπερσυντελικὸς τὸ σχέσιν ἔχον πρὸς πράξεις παρελθούσας. Καὶ ὁ μέλλων εἶναι ἡ ἀόριστος (ὡς ὁ ἀ. καὶ β'. ἐνεργητικὸς καὶ ὁ μέσος)· ἡ μέλλων τέλειος ὡς εἶναι οἱ παθητικοί· ἢ σχετικὸς, ὡς θέλομεν ἰδεῖν τὸν μετ' ὀλίγον μέλλοντα. Ὁ παρατατικός καὶ ὁ ὑπερσυντελικὸς καὶ ὁ ἀόριστος λέγονται χρόνοι ἱστορικοί, ἐπειδὴ δι' αὐτῶν ἐξαίρέτως ἱστοροῦμεν καὶ διηγοῦμεθα τὰ παρελθόντα,

§. 386. Διὰ νὰ καταλάβωμεν τὸν ἀόριστον, πρέπει νὰ τὸν συγχρῶ-
μεν μὲ τοὺς ἄλλους τρεῖς παρωχημένους. Ὁ παρακείμενος δὲν διηγείται
τίποτε, ἀλλὰ μόνον συνάπτει τὸ γενόμενον ὡς παρελθὸν μὲ τὸν ἐνεστώτα
χρόνον· οἶον, ὠκοδόμηκα οἶκον, σημαίνει, ὠκοδόμησα οἶκον, ὅστις σώζε-
ται ἀκόμη· ἐάλωκεν ἡ πόλις, ὅτι ἤχμαλωτίσθη καὶ μένει ἀκόμη ἤχμα-
λωτισμένη· ὁ δὲ ἀόριστος ἀφίνει παντάπασιν τὸν παρόν· ὠκοδόμησα οἶ-
κον, δὲν προσημαίνει ἂν ὁ οἶκος σώζεται ἀκόμη ἢ ὄχι· οὕτω καὶ, Πύρ-
ρος ὁ βασιλεὺς ὁδεύων ἐνέτυχε κυνὶ φρουροῦντι νεκρὸν — καὶ ἐκέλευσε
μεθ' αὐτοῦ κομίζειν. Ἀλλ' ἐὰν εἰς τὸ μεταξὺ τῆς διηγήσεως πρέπη νὰ
ἱστορηθῶσι καὶ αἱ συνοδεύουσαι τὸ γενόμενον περιστάσεις, εἰς τοῦτο χρη-
σιμεύει ὁ παρατατικός· οἶον, ὀλίγαις ἡμέραις ὕστερον ἐξέτασις ἦν καὶ πα-
ρῇ ὁ κύων· ἰδὼν δὲ τοὺς φονέας ἐξέδραμεν (πάλιν εἰς ἀόριστον) κτλ. —
καὶ ἐὰν εἰς τὴν διήγησιν συνάπτωνται καὶ ἄλλα μετ' ἐκεῖνο ἐπίσης παρελ-
θόντα, τοῦτο γίνεται δι' ὑπερσυντελικοῦ.

§. 387. Οἱ τρεῖς λοιπὸν ἄλλοι παρωχημένοι ἀπαιτοῦσι χρόνον ἄλλον,
εἰς τὸν ὁποῖον ἀναφέρονται· ὁ μὲν παρακείμενος τὸν ἐνεστώτα· ὁ δὲ πα-
ρατατικός καὶ ὑπερσυντελικὸς τὸν τῆς ἱστορουμένης πράξεως· ὁ δὲ ἀόρι-
στος διηγείται τὸ παρελθὸν χωρὶς νὰ τὸ ἀναφέρῃ που. Ἀλλ' ἐὰν ἐκ
τῆς ἀκολουθίας τοῦ λόγου φαίνεται καθαρῶς καὶ τοιαύτη σχέσις, δύναται
τότε νὰ ἐκληφθῇ ὡς παρακείμενος καὶ, εἰς τὰς διηγήσεις, ὡς ὑπερσυντελι-
κός. Ἀντὶ τοῦ πρώτου εἶναι (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 6. 14) τὸ, τοὺς θησαν-
ροὺς, τῶν πάλαι σοφῶν, οὓς ἐκεῖνοι κατέλιπον ἐν βιβλίοις, ἀνελίστων
κοινῇ σὺν τοῖς φίλοις διέρχομαι, ὅπου ἀπαιτεῖ προφανῶς ἡ ἔννοια παρα-
κείμενον. Διὰ τὴν εὐνηχίαν προσέτι ἵθετεῖτο ἡ τοῦ ἀορίστου ἀκριβοὺς χρῆ-
σις, ἐκ τῆς ὁποίας μόνης ἔλαβε τῶνομα νὰ ὀνομάζεται ἀόριστος ὡς εἰς μη-
δένα ὠρισμένον χρόνον ἀναφερόμενος.

§. 388. Ἀντὶ ὑπερσυντελικοῦ κεῖται ἀόριστος εἰς Ξενοφ. Κύρ. Παιδ.
Ε. 1. 2. ὁ ἀνὴρ αὐτῆς . . πρὸς τὸν τῶν Βακτριανῶν βασιλέα πρεσβεῖον
ᾤχετο· ἀπεμψε δ' αὐτὸν ὁ Ἀσσύριος περὶ συμμαχίας, ἀντὶ ἐπεπόμφει εἰς
στεῖλιν· » καὶ (Θουκυδ.), οἱ Ἀθηναῖοι εὐθὺς ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν — ξύμμα-
χοι ἐγένοντο. Εἰς δὲ τοὺς ποιητὰς ἡ τοῦ ἀορίστου ἀντὶ ὑπερσυντελικοῦ
χρῆσις εἶναι πλέον συνηθετέρα.

§. 389. Εἰς τὰ ταῦτοχρόνως εἰς τὴν διήγησιν ἀπαντῶντα, τὸ μὲν
διαρκοῦν χρόνον τινὰ παριστάνεται διὰ τοῦ παρατατικοῦ· τὸ δὲ στιγμι-
αῖως γινόμενον, διὰ ἀορίστου· οἶον, Ξενοφ. Ἀνάβ. Ε. 4. 24), τοὺς μὲν
πελταστὰς ἐδέξαντο οἱ βάρβαροι (στιγμιαῖον) καὶ ἐμάχοντο (διαρκοῦν)·
ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦσαν (φυσικὸς παρατατικός), ἐτράποντο (στιγμιαῖον), καὶ οἱ
πελτασταὶ εὐθὺς εἶποντο (διαρκοῦν). — Καὶ ὅταν μὲν τὸ ἅπαξ γεγονός
παριστάνηται, εἶναι χρήσιμος ὁ ἀόριστος· ὅταν δὲ τὸ πολλάκις καὶ συνή-
θως, ὁ παρατατικός· οἶον, Μίλων ὁ Κροτωνιάτης ἦσθι μνάς κρεῶν εἰκόσιν,
ἤγουν ἐσυνήθιζε νὰ τρώγῃ.

§. 390. Ἡ διαφορὰ τοῦ στιγμαίου πρὸς τὸ διαρκεῖν ἢ τοῦ ἀπαῖ πρὸς τὸ συνήθως γινόμενον εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον· ἀλλ' ἡ μὲν ὀριστικὴ ἐγκλίσις δὲν ἔχει σχηματισμοὺς ἰδίους πρὸς διάκρισιν τῆς διαφορᾶς ταύτης· αἱ δὲ ἄλλαι ἐγκλίσεις τὸ μὲν διαρκεῖν ἢ πολλάκις γινόμενον εἰς τὸ μέλλον σημαίνουν διὰ τοῦ ἐνεστώτος, τὸ δὲ στιγμαῖον ἢ ἀπαῖ δὲ ἀόριστου· οἷον (Δημοσθ. Φιλίπ. Α'. σελ. 44. Ῥέσκ.), τριήρεις πεντήκοντα παρασκευάσασθαι φημι δεῖν, εἴτ' αὐτοὺς οὕτως ἔχειν τὰς γνώμας. Ἐδῶ ὁ ῥήτωρ τὰς μὲν τριήρεις θέλει νὰ ἐτοιμασθῶσιν εὐθύς, ἡ δὲ γνώμη των νὰ εἶναι διαρκής. Ἐπομένως λέγει, ἔν' ἡ διὰ τὸν φόβον ἡσυχίαν ἔχη, — ἡ παριδὼν ταῦτα ἀφύλακτος ληφθῇ, ὅπου τὸ μὲν ἔχη σημαίνει διάρκειαν, τὸ δὲ ληφθῇ τὸ εὐθύς γινόμενον. Ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν προστακτικὴν ἐγκλίσιν (αὐτόθ.), ἐπειδὴν ἅπαντα ἀκούσητε, κρίνατε, καὶ μὴ πρότερον προλαμβάνετε διότι ἡ μὲν κρίσις γίνεται εὐθύς, ἡ δὲ πρόληψις γεννᾶται κατ' ὀλίγον εἰς διάρκειαν χρόνον. Ἀλλὰ ταῦτα πολλάκις ὁ λέγων ἢ γράφων μεταχειρίζεται πρὸς τὸ δοκοῦν διὰ τοῦτο πολλαχοῦ εὐρίσκεται ἀδιαφόρως λέγειν καὶ λέξαι, λέγε καὶ λέξον χωρὶς βλάβην τῆς ἐννοίας.

Σημ. Χρησιμεύει δὲ ἐπὶ διαρκεῖς πράξεως εἰς τὸ μέλλον ὁ ἀόριστος, ὅπου ταν ἡ τελείωσις αὐτῆς ἐννοῆται ὡς σκοπὸς καθήκοντος· οἷον (Πλάτ. Κριτ. σελ. 34.) τῶν παίδων ἐνεκα βούλει ζῆν, ἵνα αὐτοὺς ἐκτρέψῃς καὶ παιδεύσῃς.

§. 391. Ὁ ἀόριστος τῆς μετοχῆς ἔχει σημασίαν τελείας παρελεύσεως, καὶ ἐν μέρει ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸν παρακείμενον· οἷον, ἀποβαλὼν, ὅστις ἔχασέ τι καὶ ἐπομένως δὲν τὸ ἔχει· οὕτω καὶ μαθὼν, θανὼν, τελευτήσας. Εἰς τὸν Δημοσθ. Π. γ. (Μειδ. 52) κεῖνται ταῦτοσήμεως παρακείμενος καὶ ἀόριστος· ὁ παρῆσχηκώς τὰ ἔργα — οὐχ' ὁ ἐσκεμμένος, οὐδ' ὁ μεριμνήσας τὰ δίκαια λέγειν, ὅπου τὸ μεριμνηκώς ἤθελεν εἶσθαι ὀλίγον τι κακὸν χρόνον.

Σημ. Εἰς τὸν Ὅμηρον δὲν εἶναι καθαρῶς διακεκριμένοι οἱ χρόνοι διὰ τοῦτο πολλάκις εὐρίσκεται παρατακτικὸς ἀντὶ ἀόριστου (Ιλ. Α. 437, 438, Β. 43—45). Ὡσαύτως καὶ εἰς τὸν Ἡρόδοτον πολλάκις ἐκάλει, ἡρώτα, ἀντὶ ἐκάλεσεν, ἡρώτησε κτλ.

§. 392. Ἐπὶ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἢ κατ' ἡθικὴν ἀνάγκην συμβαινόντων πάντοτε, τὰ ὅποια δύνανται νὰ ἐκφρασθῶσι καὶ ἐκφράζονται πολλάκις κατ' ἐνεστώτα, τίθεται μὲ ἐλληνισμὸν τινα ἰδιαίτερον ὁ ἀόριστος (ὅστις τότε γίνεται ἐντελέστατος ἀόριστος χρόνος)· οἷον, (Δημοσθ. Ὀλυμπ. Β'). μικρὸν πταῖσμα ἀνεχάϊτις καὶ διέλυσε πάντα· καὶ (ὁ αὐτ. Μειδ. 21) οὐ γὰρ ἡ πληγὴ παρέστησε τὴν ὀργήν, ἀλλ' ἡ ἀτιμία· οὐδὲ τὸ τύπτεσθαι — ἐστὶ δεινόν, ἀλλὰ τὸ ἐφ' ὕβρει, ὅπου τὸ ἐστὶ δεικνύει καὶ τὸν χρόνον τοῦ παρέστησε· καὶ (Ἰσοκρ. Πανηγ. 12), αἱ μὲν ἄλλαι πανηγύρεις διὰ πολλοῦ χρόνου συλλεγεῖσαι ταχέως διελύθησαν, ἡ δὲ κτλ. Φαίνεται προσέτι ὅτι ὁ ἀόριστος τῆς ὀριστικῆς κεῖται ἀντὶ ἐνεστώτος μετὰ τὸ τί οὐ; οἷον, τί οὐκ ἐποιήσαμεν; τοῦ ὁποίου ἡ σημασία συμπίπτει μὲ τὸ ἀνευ ἐρωτήσεως, ὡς τὸ κάμωμεν· τί οὐκ ἐφρασας; ἀντὶ τοῦ φράσον εὐθύς.

§. 393. Εἰς τὰς διηγήσεις πολλάκις παρίστανται τὰ παρελθόντα ὡς ὑπ' ὅψιν ᾗδ' ὄντα διὰ τοῦ ἐνεστώτος μάλιστα εἰς τὰ ῥήματα ἀκούω

(ποιητ. κλύω), πυνθάνομαι, αισθάνομαι, μανθάνω, οἶον Θουκυδ. Ζ. 83), ἀναλαμβάνουσι τὰ ὅπλα, καὶ οἱ Συρακούσιοι αἰσθάνονται καὶ ἐπαίωνισαν τὸ τελευταῖον μᾶς διδάσκει, ὅτι τὰ δύο πρῶτα εἶναι χρόνου ἀόριστου καὶ (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α. 7. 16.) εἶναι λόγος, ὅτι ὁ στρατὸς ἐφθασεν εἰς τάφρον τινά, μετὰ δὲ τοῦτο ἀκολουθεῖ ταύτην δὲ τὴν τάφρον βασιλεὺς μέγας ποιεῖ ἀντὶ ἐρύματος, ἐπεὶ δὲ πυνθάνεται Κύρον προσελαύνοντα. Τὰ δύο ταῦτα ῥήματα εἶναι προφανῶς ἀντὶ ὑπερσυντελικοῦ.

Σημ. α. Ῥήματά τινα ἔχουσιν εἰς τὸν ἐνεστώτα σημασίαν παρῳχημένου. Τοιαῦτα εἶναι τὸ φεύγω (εἶμαι ἢ γίγνομαι ἐξόριστος), νικῶ, κρατῶ, (εἶμαι ἢ γίνομαι νικητῆς), ἡττῶμαι, ἀδικῶ (εἶμαι ἀδικός). Προσέτι τὸ ἦκω Π. χ. σημαίνει ἤλθα· οἶον (Πλάτ. Κρίτ. εἰς τὴν ἀρχ.) ἄρτι ἦκεις ἢ πάλοι· Τὸ οἶχμαι σημαίνει ἀνεχώρησα, καὶ τὸ ἀρχόμεν ἔχει σημασίαν ὑπερσυντελικοῦ. — Τίττειν τινά παρεκτός τῆς κυρίας σημασίας φαίρεται καὶ πατέρα ἢ μητέρα εἶναι τινος. Διὰ τοῦτο λαμβάνεται συχνάκις ὡς παρακείμενος· πολλοῦ σε θνητοῦς ἅμιον τίττει πατὴρ, ἀντὶ τοῦ τέτοκε.

Σημ. β. Εἶναι δὲ καὶ τινες φράσεις, αἱ ὁποῖαι φαίνονται ἐναντία τῶν γενικῶν κανόνων, καὶ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ παρατηρῶμεν χωρὶς νὰ ἀπατώμεθα, ὅτι δὲν συμβιβάζονται μὲ τὰλλα ἐν γένει· ἦν ἄρα, ἀντὶ ἐστὶν ἄρα· ἀλλὰ κυρίως σημαίνει «ἦτο λοιπὸν πάντοτε (καὶ εἶναι ἀκόμη) — — — καὶ ἐγὼ δὲν τὸ ἐπαρητήρουν». Καὶ εἰς τοὺς διαλόγους, ἦσθην ἡριστοφ. Νεφ. 175, ἐπὴνεσα, ἀντὶ ἤδομαι, ἐπαίνω· καὶ τὸ ποιητικὸν ἐπλετο ἀντὶ πέλει.

Σημ. γ. Ῥημάτων τινῶν ἡ σημασία δὲν ἐκπληρόνεται χωρὶς τῆς συνδρομῆς ἄλλου ῥήματος· Π. χ. ἡ τοῦ διδόναι ἐκπλήρωσις ἀπαιτεῖ τὸ λαμβάνειν, ἡ τοῦ ἀποπέμπειν τὸ ἀναχωρεῖν. Εἰς τὰ ἀνεκπλήρωτα ταῦτα ῥήματα ἡ μονομερὴ μεταχειρίζονται ἐνεστώτα ἢ παρατατικόν, ἐπεὶ δὲ καὶ τούτων ἡ σημασία εἶναι ἀνεκπλήρωτος, ὡς διαρκούσα· οἶον (Ἡρόδ. Ζ'. 221) Λεωνίδης φανερός ἐστι (ἀντὶ ἦν §. ἀνωτ.) τὸν μάντιν ἀποπέμπων ἵνα μὴ συναπόληται σπιν· ὁ δὲ ἀποπεμπόμενος αὐτὸς μὲν οὐκ ἀπέλιπε (δὲν ὑπήγε), τὸν δὲ παῖδα — ἀπέπεμψεν, ὅπου ὁ τελευταῖος ἀόριστος ἀντιπαράκειται εἰς τὸν ἐνεστώτα ἐκεῖνον. Οὕτω δίδωμι, ἐδίδου συχνάκις σημαίνουν προσφέρω, θέλω νὰ δώσω, οὕτω καὶ πείθω προσπαθῶ νὰ πείσω. ἔκτεινον, ἤθελον νὰ φρονεύσω.

Σημ. δ. Ὁ ἐνεστώτης τῆς εὐκτιχῆς καὶ ὑποτακτικῆς τῶν ῥημάτων μάλιστα ἦκω, νικῶ, κρατῶ, ἡττῶμαι εἰς θετικὰς καὶ χρονικὰς προτάσεις ἔχουσι σημασίαν μετ' ὀλίγου μέλλοντος, ὡς ἄλλως ἔχουσι τὴν σημασίαν ταύτην οἱ ἀόριστοι τῶν ἐγκλίσεων τούτων εἰς τὸ ῥηθὲν εἶδος τῶν προτάσεων· οἶον ὅπως μὴ ἀπολῇ, ἂν μαθῶν ἡ κῆς ἀντὶ τοῦ βασιλικοῦ τὸ τυραννικόν. — Κύρος εὐχετο τοσοῦτον χρόνον ζῆν, ἔστε νικῆς καὶ τοὺς εὐ καὶ τοὺς κακῶς ποιοῦντας ἀλεξόμενος (Ξεν). Ἐχουσι δὲ παρακείμενον καὶ ἡ ὑποτακτικὴ καὶ εὐκτικὴ ἐγκλισις, καὶ μέλλοντα ἡ εὐκτικὴ, οἵτινες εἶναι εὐχρηστοί, ὅταν οἱ εἰς τὰς ἐγκλίσεις ταύτας ἀνήκουσα ἀδεσιότης, περὶ τῆς ὁποίας θέλομεν ὁμιλήσιν μετ' ὀλίγον (§. 400—409), συμβιβάζεται μὲ τοὺς χρόνους τούτους· οἶον εἶθε ὁ υἱός μου νενικήκῃ, ἦγουν, ἄμποτε νὰ ἔχη νικημένον ὁ υἱός μου· εἴτινες εἰσεληλύθοιεν· εἶπεν, ὅτι ἤξοι ἡμέρα τρίτη. Ἐπεὶ δὲ ὅμως εἰς τὰς πλειοτέρας τῶν περιπτώσεων τούτων ἐξικανοῦσιν ὁ ἐνεστώτης καὶ ὁ ἀόριστος τῶν αὐτῶν ἐγκλίσεων, διὰ τοῦτο οἱ χρόνοι ἐκεῖνοι τότε μόνον παραλαμβάνονται, ὅταν χρησιμεύσιν εἰς πλειοτέραν εὐκρίνειαν. Ἐν γένει δὲ καὶ τότε μεταχειρίζονται εἰ συγγραφῆς τὸν περιγραφτικὸν παρακείμενον, πεφίληκώς ὦ καὶ εἶην. — Τῆς προστακτικῆς ὁ παρακείμενος εὐρίσκεται κατὰ δεύτερον πρόσωπον μόνον εἰς ῥήματα, τῶν ὁποίων ὁ παρακείμενος ἔχει σημασίαν ἐνεστώτος· οἶον κέκραχθι, κελήνετε, μέμνησο. Κατὰ δὲ τὸ γ'. πρόσωπον, μάλιστα τοῦ παθητικοῦ, ἔχει δύναμιν ἀποφασιστικὴν, καὶ ἀποτλεῖ δραστηκότητα εἰς τὸν λόγον· οἶον, νῦν δὲ τοῦτο τετολμήσθω εἰπεῖν· πεπειράσθω, Ἀριστοφ. Σφ. 1229.

Σημ. ε. Εἰς ζωηρὰν ἐρώτησιν ἀναπληροῖ ὁ ἐνεστώτης τῆς ὀριστικῆς τὴν σημασίαν μέλλοντος· οἶον βουλόμεθα προθυμότερον δεῖξαι αὐτοῖς ὅτι Δωριεὺς ἐσμεν. ἡ μένομεν ἕως ἂν ἕκαστοι κατὰ πόλεις ληφθῶμεν; (Θουκ.) Ὡσαύτως ὁ νοὺς διὰ τῆς ζωηρό-

τητός του μεταφέρει το παρελθόν εἰς τὸ παρὸν, καὶ ἐκ τούτου προέρχεται ὁ ἀντὶ ἀορίστου τίθεμενος ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἱστορικὸς ἐνεστώς· οἷον Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος παῖδες γίγνονται. διὸ ἐνταῦθα ἴσως ἀνάγεται μᾶλλον καὶ ὁ ἐνεστώς τοῦ τίκτω (§. 393, σημ. α.).

Μέλλων Γ'.

§. 394. Ὁ μέλλων τρίτος, ἡ μετ' ὀλίγον μέλλων κατὰ τε τὸ σχῆμα καὶ κατὰ τὴν σημασίαν ἐκ παρακειμένου καὶ μέλλοντος συγκείμενος, μεταθιβάξει τὸ παρελθόν καὶ τέλειον εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον· οἷον (Πλάτ. Πολιτ. ζ'). ἡ πολιτεία τελέως κεκοσμήσεται, ἐὰν ὁ τοιοῦτος αὐτὴν ἐπισκοπῇ φύλαξ, δηλ. κεκοσμημένη ἔσται· καὶ, (Ἀριστοφ. Νεφ. 1436) μάτην ἐμοὶ κεκλαύσεται, ἤγουν θέλω ἔχειν κεκλαυμένον. Καθὼς δὲ ὁ παρακειμένος συχνάκις ἐμφαίνει κατάστασιν διαρκούσαν ἔτι· οἷον, ἐγγεγραμμαι, ὅχι μόνον εἶμαι ἐγγεγραμμένος, ἀλλὰ καὶ μένω ἔτι ἐγγεγραμμένος, οὕτως ἡ διάρκεια αὕτη ἐνυπάρχει καὶ εἰς τὸν τρίτον μέλλοντα· οἷον, (Ἀριστοφ. Ἰππ. 1371) οὐδεὶς κατὰ σπουδὰς μετεγγραφῆσεται, ἀλλ' ὥσπερ ἦν τὸ πρῶτον ἐγγεγράφεται, ἤγουν θέλει μείνειν ἐγγεγραμμένος.

§. 395. Διὰ τοῦτο κυρίως μέλλων εἶναι οὗτος εἰς παρακειμένους δύναμιν ἔχοντας ἐνεστώτος· οἷον λείλειπται, εἶναι ὑπόλοιπον, λελείψεται, ἔσται ὑπόλοιπον· οὕτω καὶ κέκτημαι, κεκτῆσομαι· μέμνημαι, μεμνήσομαι.

§. 396. Ῥημάτων τινῶν ὁ Γ'. Μέλλων ἔχει ἰδιαιτέραν τινὰ ἔμφασιν καὶ μάλιστα α. τὴν τοῦ θέλω, πρέπει· οἷον, (Σοφοκλ. Αἴξ 1141) ἐν σοὶ φράσω· τόνδ' ἔστιν οὐχὶ θαπτέον· ἀπόκρισις· σὺ δ' ἀντακούσῃ τοῦτον ὡς τεθάψεται, ὅπου τὸ ταφῆσεται δὲν ἤθελεν ἔχειν τὴν ἔμφασιν ταύτην· β'. τὴν τοῦ ταχέως, εὐθύς· οἷον, (Ἀριστοφ. Πλούτ. 1127) φράζε καὶ πεπράξεται, ἤγουν θέλειν πραχθῆν εὐθύς. Ἐκ τῆς τοιαύτης σημασίας φαίνεται ὅτι προήλθεν ἡ παλαιὰ ὀνομασία τοῦ μέλλοντος τούτου. Μετ' ὀλίγον μέλλων.

§. 397. Πολλῶν ὅμως Ῥημάτων μεταχειρίζονται οἱ Ἀττικοὶ τὸν μέλλοντα Γ'. ἀντὶ παθητικοῦ. Τοιαῦτα εἶναι παρεκτὸς τοῦ δέω καὶ πιπράσκω (Ζήτ. ἀνώμαλ.) τὸ πεπαύσομαι, κεκόψομαι, τὰ ὅποια ποτὲ δὲν πρέπει τις ἠναγκασμένως νὰ σύρῃ εἰς τὴν κυρίαν σημασίαν τοῦ Γ'. μέλλοντος. Ὁμοίως εἶναι καὶ ἄλλα, τῶν ὁποίων Ἀττικῶς ὁ Γ'. μέλλων ἰσοδυναμεῖ μετ' τὸν παθητικόν· οἷον, βεβλήσομαι, λελέξομαι, καὶ ἄλλα, τὰ ὅποια ἀφίρονται εἰς τοῦ ἀναγνώστου τὴν ἰδίαν παρατήρησιν.

Σημ. Τῶν ἐνεργητικῶν Ῥημάτων ὁ Γ'. μέλλων σύγκεται ἐκ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῤήματος· οἷον, (Λουκ. Χαρ. ἢ ἐπισκ.) ἐντελὴ ἔσῃ τὴν περιήγησιν πεποιηχώς· καὶ, (ὁ αὐτ. Διάλ. Μενίπ. καὶ Χάρ.) μάτην ἔσῃ πεπλευχώς.

Ἐγκλίσεις.

§. 398. Εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ῤήματος ἡ κρίνομεν περὶ προσώπου ἢ πράγματος, τίς εἶναι ἡ τί πάσχει, ἡ προστάζομεν ἄλλον, ἡ εὐχόμεθα τι, ἡ υποθέτοντες τι συνάγομεν ἐξ αὐτοῦ ἄλλο τι. Ἐκτὸς τούτων ἄλλη χρῆσις δὲν εἶναι δυνατή. Ἐκ τούτων προήλθαν αἱ ἐγκλίσεις, ὀριστικῇ, προσ-

τακτική, εὐκτική, ὑποτακτική. Ἡ δὲ ἀπαρέμφατος ἀναλύεται εἰς τὰς εἰρημένους, ὡς θέλομεν ἰδεῖν εἰς τὸ ἐφεξῆς κεφάλαιον. *Ἐγκλίσεις* λοιπὸν εἶναι ὁ διάφορος σχηματισμὸς τοῦ ῥήματος εἰς τὸ νὰ σημαίνει τὴν περὶ τίνος κρίσιν μας ἢ ἐν τι τῶν προειρημένων.

Σημ. Καθὼς αἱ συζυγίαι τοῦ ῥήματος ἀντιστοιχοῦσι μὲ τὰς κλίσεις τοῦ ὀνόματος (τ. 30), οὕτως αἱ ἔγκλίσεις μὲ τὰς πτώσεις. Τὸ ὄνομα ἐτέθη, ὡς φαίνεται, εἰς τὸ νὰ σημαίνει ἀπλῶς τὴν ἀπὸ σχηματισμοῦ εἰς σχηματισμὸν μεταβολήν. Ἀλλ' οἱ παλαιοὶ Γραμματικοὶ καὶ ἐξαιρέτως Θεόδωρος ὁ Γαζῆς (Γραμμ. σελ. 273 ἐκδ. Βεν. 1681) ἐξέλαβεν τὸ ὄνομα ὡς δηλωτικὸν τῶν ἐνδιαθέτων βουλῶν καὶ παθημάτων μας. «Ἐγκλίσις ἐστὶ βούλημα εἰς τὸν πάθημα ψυχῆς διὰ φωνῆς σημαίνόμενον.» Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Νεφύτου ὁ Καυσοκαλυβίτης (σελ. 549) ἐξηγεῖ παράξενον τὸ πάθημα εἰς τὴν ὀριστικὴν, καὶ τὸ βούλημα εἰς τὰς ἄλλας ἔγκλίσεις, «καὶ ὅλον τὸν ὀρισμὸν τοῦ Γαζῆ ἐμηνεύει, οὕτως. «Ἐγγλίσις ἐστὶ κλίσις καὶ ῥοπή ψυχῆς ἐπὶ τὸ ὀρίσαι ἢ προστάξαι ἢ εὐχασθαι.» Τοῦ Γαζῆ μόνον τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ὀρισμοῦ (διὰ φωνῆς σημαίνόμενον) προσαρμόζεται εἰς τὴν γραμματικὴν· καὶ ὅλος ἤθελεν εἶσθαι, σαφέστερος, ἂν ἐξεφράζετο. «Ἐγκλίσις ἐστὶ κρίσις ἢ πάθημα ψυχῆς διὰ φωνῆς σημαίνόμενον.

§. 399. α. Τὴν ὀριστικὴν μεταχειρίζομεθα εἰς τὸ νὰ διορίζωμεν ἀποφαντικῶς τὸ πρᾶγμα· οἶον, γράφω, γέγραφα· εἶναι χρήσιμος εἰς τοὺς ὀρισμούς· ὁ ἀνθρωπὸς ἐστὶ ζῷον λογικόν, ὅθεν, ὡς φαίνεται, ἔλαβε τὸν ὄνομα.

β'. Τὴν προστακτικὴν εἰς τὸ νὰ προστάζωμεν· οἶον, ἐλθέ, κομίσάτω· πολλάκις δὲ προτάττονται τὰ μόρια ἄγε, ἔθι, φέρε. ἐμφαντικώτερον ὅμως τὴν ἐμεταχειρίζοντο καὶ ἐπὶ ἱκεσιῶν· οἶον, δὸς ἡμᾶρ γενέσθαι· τόδε μᾶν κρήνον ἐξέδωρ, Ὀμ.

γ'. Τὴν εὐκτικὴν εἰς τὸ νὰ εὐχόμεθα· οἶον· τίσειαν Δαναοί, Ὀμ.

Σημ. Προτίθεται τοῦ ῥήματος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ εὐκτικὸν μόριον εἴθε (Ζήτ. εἰς τὸν κατάλογον τῶν μορίων). Ὅταν δὲ γίνηται εὐχή ἐπὶ παρελθόντων, παραλαμβάνονται οἱ παρρηχημένοι χρόνοι τῆς ὀριστικῆς μετὰ τῶν εὐκτικῶν μορίων· εἴθε σοὶ συνεγένεον τότε (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 2, θ.)· εἴθ' ἦν καλὸ μοι σοὶ τ' ἄγειν σύμπλουν ἐμὲ (Εὐρ. Ἰφιγ. Αὐλ. 666). Ἄνευ τοῦ ἂν τίθεται πολλάκις ἡ εὐκτικὴ ὡς μετρία προστακτικὴ· ὁ δὲ ἀόριστος τῆς εὐκτικῆς περιφράζεται διὰ τοῦ ὤφελον, εἴθ' ὤφελον, εἰ γὰρ ὤφελον

δ'. Ἡ ὑποτακτικὴ συνιστᾷ ὑποθετικὸν λόγον σύνθετον ἐκ δύο· ὁ εἰς ἡνωμένος μὲ ὑποθετικὰ μόρια, ἦν, ἐάν κτλ. λέγεται ἡγούμενος· ὁ δὲ δεύτερος, ἐπόμενος· τὸ δὲ ὅλον συνημμένον· οἶον, ἐάν ᾖ φιλομαθὴς, ἔσῃ καὶ πολυμαθής.

ε. Ἡ ἀπαρέμφατος δὲν παρεμφαίνει πρόσωπα καὶ ἀριθμούς, μάλλον δὲ εἶναι ἐμφαντικὴ παντὸς προσώπου καὶ παντὸς ἀριθμοῦ κατὰ τὰς περιστάσεις· ἀλλὰ περὶ τῆς συντάξεώς της θέλομεν ἰδεῖν εἰς τὸ ἐφεξῆς κεφάλαιον.

Σημ. Εἰς τὸ πρῶτον πληθυντικὸν πρόσωπον συνιστᾶται ἔγκλις ἰδιαιτέρα ὀνομαζομένη αὐθὺπὸτακτος, τὴν ὁποίαν γραφομένην ὡς τὸ πρῶτον πληθυντικὸν πρόσωπον τῆς ὑποτακτικῆς μεταχειρίζομεθα εἰς τὸ νὰ προστάζωμεν ἢ παρακελεύωμεν ἑαυτοὺς (τὸν λαλοῦντα καὶ τοὺς ἄλλους)· οἶον, ἄγωμεν, λάβωμεν κτλ. ὅπου δι' ἐμφασιν τίθεται πολλάκις καὶ τὸ παρακελευστικὸν ἄγε, φέρε, ἔθι, ἄγετε κτλ. ὡς θέλομεν ἰδεῖν εἰς τὰ μόρια ταῦτα. Ἐάν δὲ παραληφθῇ ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας καὶ τὸ πρῶτον ἐνικόν, ἀναπληροῦνται οὕτω τὰ πρῶτα πρόσωπα τῆς προστακτικῆς ἔγκλιτος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν λείπουσιν εἰς τοὺς τύπους.

§. 400. Ἡ εὐκτική παρεκτός τῆς εὐχῆς (άνωτ. γ'), συνοδεύει πάντοτε εἰς τὴν συνηθεστάτην τῆς σύνταξιν τοὺς ἱστορικοὺς λεγομένους χρόνους· διότι τὰ ἀναφορικά καὶ τὰ μόρια (πλὴν τῶν συνθέτων ἐκ τοῦ ἄν), τὰ ὁποῖα ἐξ ἐνεστώτος ἢ μέλλοντος φέρονται πρὸς ὑποτακτικὴν (οὐκ οἶδα ὅποι τράπωμαι), ἐκ τῶν ἱστορικῶν χρόνων φέρονται πρὸς εὐκτικὴν οἶον, οὐκ ἤδεν ὅποι τραποίμην· πάρεμι ἵνα ἴδω· παρῆν ἐν ἴδοιμι. Εἰς τὴν κοινὴν δὲ γλῶσσαν ἡ διαφορὰ αὕτη εἶναι ἀγνωστος· διότι λέγομεν δὲν ἐξεύρω καὶ δὲν ἤξευρα ποῦ νὰ ὑπάγω· καὶ εἶμαι ἢ ἤμην παρὼν νὰ ἴδω.

Σημ. α. Ἐξαιρέσεις τινὲς ἀπαντῶμεναι εἰς τοὺς συγγραφεῖς δὲν πρέπει νὰ βλάψωσι τὸ γενικὸν κύρος τοῦ ἀνωτέρω κανόνος.

Σημ. β'. Εἰς τὴν προστακτ. καὶ ὑποτακτ. τὴν σημ. τοῦ μέλλοντος ἀποτελοῦσιν οἱ ὁριστοί, τὴν δὲ τῶν ὑπερσυντελικῶν εἰς αὐτοὺς, καὶ τὴν εὐκτικὴν ἀπαρέμφατον καὶ μετοχὴν οἱ παρακείμενοι.

§. 401. Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τὰ μόρια καὶ αἱ ἀντωνυμίαι, τὰ ὁποῖα εἰς ὀρθὸν λόγον φέρονται πρὸς ὀριστικὴν, εἰς πλάγιον λόγον τῆς διηγήσεως συντάσσονται μὲ εὐκτικὴν· οἶον, ἤρετο, εἰ οὕτως ἔχει· ἔλεξέ μοι ὅτι ἡ ὁδὸς φέροι εἰς τὴν πόλιν ἤνπερ ὀρώην κτλ.

§. 402. Τὸ ὅπως (Ζήτ. εἰς τὸν κατάλ. τῶν μορίων), ἐὰν ἀναφέρεται εἰς τὸ μέλλον, συντάσσεται ἢ μὲ ὑποτακτικὴν ἢ μὲ ὀριστικὸν μέλλοντα, καὶ ἐὰν προσέτι ἤθελε φέρεσθαι ἀπὸ παρωχημένων χρόνων· οἶον, (Θουκυδ. Β'. 3) ξυνελέγοντο — ὅπως μὴ διὰ τῶν ὁδῶν φανεροὶ ᾧσιν ἰόντες· καὶ (Γ'. 4) ἐπρασσον, ὅπως τις βοήθεια ἤξει· καὶ (Α. 65) ξυνοδούλευον οὕτω ποιεῖν. ὅπως ὁ σῖτος ἀντίσχη — Τὸ αὐτὸ δὲ ἐπικρατεῖ καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιτεταμένης ἀπαρνήσεως· οἶον, (Εὐριπ. Μήδ. 1151) οὐ μὴ δυσμενὲς ἔση φίλοις, ἤγουν μὴ εἶσαι δυσμενὲς κτλ. καὶ (Σοφοκ. Ἠλέκτ. 1035) ἀλλ οὐ ποτ' ἐξ ἐμοῦ γε μὴ μάθης τόδε, ἤγουν, δὲν θέλεις τὸ μάθειν ποτὲ κτλ.

Σημ. Ὁ ὅπως ὅμως ἀπὸ παρωχημένου δύναται νὰ συνταχθῇ καὶ μὲ εὐκτικὴν, καθὼς ὁ ἵνα· οἶον, Ξενοφ. Λακεδ. Β'. 2) ἔδωκεν αὐτῷ μαστιγοφόρους, ὅπως τιμωροῖη (τοὺς παῖδας), ὅτε δέοι.

§. 403. Διὰ νὰ καταλάβωμεν τὰς ἄλλας χρήσεις τῶν ἐγκλίσεων, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ γνωρίσωμεν τὰ δύο μόρια εἰ καὶ ἄν, τὰ ὁποῖα καὶ ἀπλᾶ καὶ σύνθετα λαμβάνονται πολυειδῶς.

α. Τὸ Εἰ σημαίνει γενικῶς δύο, ἐὰν καὶ ἄν ἀμφίβολον· καὶ εἰς τὰ δύο τὸ συντάσσουσιν οἱ δόκιμοι συγγραφεῖς μὲ ὀριστικὴν ἢ εὐκτικὴν, οὐδέποτε δὲ μὲ ὑποτακτικὴν, ἐὰν ἐξαιρέτης τοὺς ἐποποιούς καὶ τοὺς ἄλλους μὴ ἄττικούς ποιητάς.

β'. Τὸ Ἄν (ἀντὶ τοῦ ὁποίου οἱ ἐποποιοὶ μεταχειρίζονται τὸ ταυτόσημον κέν ἢ κέ) δυνητικὸς σύνδεσμος ὀνομαζόμενος δίδει εἰς τὸν λόγον τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀβεβαίου ἢ τοῦ ἀπλῶς δυνατοῦ, συντασσόμενος μὲ ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν· ἀλλὰ καὶ μὲ ὀριστικὴν (ἐξαίρουμένων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρακειμένου), καὶ μὲ ἀπαρέμφατον, προσέτι καὶ μετοχὴν. Ἐπεται πάντοτε εἰς τὸν λόγον, καὶ οὕτω διακρίνεται ἀπὸ τὸν ἐκ τοῦ ἐὰν γινόμενον ἄν, ὅστις εἶναι πάντοτε ἀρκτικὸς λόγος.

γ'. Ἄλλο μόριον *Ἄν* προσκολλᾶται εἰς ὅλα τὰ ἀναφορικά καὶ τινα μόρια, μὲ τῶν ὁποίων τινὰ συνενόηται εἰς μίαν λέξιν· οὕτως, ὅτε—ὅταν, ἐπειδὴ—ἐπειδάν· καὶ μετὰ τοῦ εἰ σχηματίζει ἐάν ἢ ἦν ἢ ἄν. Οἱ ἐποποιοὶ συνθέτουσι τὰς λέξεις ταύτας καὶ μὲ τὸ κέ, ὅτε κεν κτλ. καὶ ἀντὶ ἐάν λέγουσιν εἶκεν ἢ αἶκεν. Ὅλα λοιπὸν τὰ λεξείδια ταῦτα ἐκ τοῦ *Ἄν* λαμβάνουσι τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπλῶς δυνατοῦ καὶ συντάσσονται μὲ ὑποτακτικὴν πάντοτε. Ἀπὸ δὲ ἱστορικῶν χρόνων εἰ μὲν μείνουν σύνθετα μόρια (ἐπειδάν, ὅταν κτλ.) πάλιν πρὸς ὑποτακτικὴν· εἰ δ' ἀντ' αὐτῶν ληφθῶσι τὰ ἀπλᾶ (εἰ, ὅτε, ἐπειδὴ, ὅστις, ὅσος), μὲ εὐκτικήν· παρέσομαι, ἐάν τι δέῃ—ἔφη παρέσεσθαι εἴ τι δέοι ἢ δεήσοι· ὡσαύτως κεῖται ὅτε δέοι εἴς τι παράδειγμα τοῦ §. 402. Σημ.

Σημ. Οἱ ἐποποιοὶ καθὼς συντάσσουσι τὸν εἰ μὲ ὑποτακτικὴν, οὕτω ἐνίοτε ἀποδίδουσι καὶ εἰς εὐκτικὴν τὰ ἐκ τοῦ *Ἄν* καὶ κεν· σύνθετα μόρια. Π. χ. Ὅδου. Η, 315. Ἀπαντῶνται ὅμως τοιαῦται συντάξεις καὶ εἰς τοὺς Ἀττικούς· οἶον (Ξενοφ. Κύρ. π. Ε'. 5) ἐπέστελλεν αὐτῷ ἤκειν, ὅπως σύμβουλος γίγνοιτο, ὅτι *Ἄν* δοκοῖη πράττειν. Οὕτω καὶ τὸ ὅταν εἰς Ἀισχύλ. Πέρσας 448. Ἀλλὰ ταῦτα εἶναι σπάνια· καὶ πολυλάχις ὁ *Ἄν* δὲν εἶναι τοῦ μορίου, ἀλλ' αὐτῆς τῆς εὐκτικῆς ὡς ὁ (β'.) δυνητικός· οἶον, (Πλάτ. Εὐθύδ. 9), ἡμεῖς ἐστέ, παρ' ὧν *Ἄν* κάλλιστά τις αὐτὸ μάθοι, ὅπου τὸ *Ἄν* ἀνήκει εἰς τὴν εὐκτικὴν, μάθοι *Ἄν*.

§. 404. Ὁ λόγος ποικίλλεται μάλιστα εἰς τὰ συνημμένα (§. 399. δ'). Τὰ οὐσιωδέστερα τῆς ποικιλίας ταύτης εἶναι τὰ ἐφεξῆς. Διότι ἡ ὑπόθεσις ἢ εἶναι δυνατὴ ἢ ἀδύνατος· ἡ δὲ δυνατὴ ἐκφράζει ἢ βεβαιότητα ἢ ἀβεβαιότητα· τὸ δὲ ἀβεβαίον ἢ ἀναφέρεται εἰς μέλλον ἢ μὴ. Ἐντεῦθεν δὲ ἀναπηγάζουσι τέσσαρα εἶδη περιπτώσεων.

α. Τὸ δυνατόν χωρὶς ἐκφρασιν τοῦ ἀβεβαίου. Τὸ εἰ πρὸς ὀριστικήν· εἰ ἐβρόντησε, καὶ ἥστραψεν· εἴτι ἔχεις, δός·

β'. Τὸ ἀβεβαίον πρὸς μελλοντικὴν ἐκτέλεσιν. Τὸ ἐάν πρὸς ὑποτακτικὴν· ἐάν τι ἔχωμεν, δώσομεν. Ἐάν τινα τῶν ὑπαρχόντων νόμων μὴ καλῶς ἔχειν ἡγήται, γραφέσθω·

γ'. Τὸ ἀβεβαίον χωρὶς τοιαύτης ἐννοίας. Τὸ εἰ πρὸς εὐκτικὴν, καὶ ὁ ἐπομένως λόγος εἰς εὐκτικὴν μετὰ τοῦ *Ἄν*· οἶον, εἴ τις ταῦτα πράττοι, μέγα μ' *Ἄν* ὠφελήσειεν· εἴ τις ταῦτα καθ' αὐτὰ ἐξετάσειεν, εὖροι *Ἄν*. Ἐδῶ ὑπονοεῖ ὁ λέγων κατὰ τὸ ἡγούμενον· δὲν ἐξεύρω *Ἄν* πράττει τις ταῦτα κτλ.

δ'. Τὸ ἀδύνατον ἢ ἀπίθανον. Ἐδῶ οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται σχεδὸν πάντοτε τὸν παρατατικόν (ἐνεστώτος ἢ ἀδιορίστου χρόνου δηλωτικόν) μετὰ τοῦ εἰ, καὶ εἰς τὸν αὐτὸν ἐπιφέρουσιν *Ἄν*· εἴ τι εἶχεν, ἐδίδου *Ἄν*. Ἐδῶ κεῖται εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λέγοντος. Ἀλλὰ δὲν ἔχει τίποτε.

§. 405. Ἐάν εἰς τὴν δ'. περίπτωσιν καὶ οἱ δύο λόγοι πίπτωσιν εἰς τὸ παρελθόν, ἀναγκαιῶς ἀντὶ τοῦ παρατατικοῦ παραλαμβάνεται τοῦλάχιστον εἰς τὸν ἐπόμενον ὁ ὀριστος, εἴ τι ἔσχεν, ἔδωκεν *Ἄν*. Οἱ λόγοι ὅμως δύνανται νὰ πέσωσι καὶ εἰς διαφόρους χρόνους· οἶον, εἰ ἐπέισθην (παρελ.), οὐκ *Ἄν* ἡρρώσθουν (νῦν). = Εἶναι δὲ φανερόν, ὅτι λόγος, ὅς τις χωρὶς τῆς

ὑποθέσεως ἀπαιτεῖ παρὰ κείμενον, ἐκφράζεται διὰ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ὡς ὁ ἐνεστώς διὰ παρατατικοῦ· οἷον, εἰ γὰρ αὐτάρκη τὰ ψηφίσματα ἦν, οὐκ ἂν Φίλιππος τοσοῦτον ὑδρίκει χρόνον.

§. 406. Ὅλαι αὗται αἱ περιπτώσεις διὰ τῆς πρὸς τὰ παρωχημένα ἀλληλουχίας των ποικίλλονται κατὰ τοὺς προειρημένους κανόνας, κατὰ τοὺς ὁποίους πρέπει τότε νὰ κρίνωνται· οἷον καὶ εἴ τι ἔχοι, ἐκέλευσε δοῦναι. Τὸ ἐκέλευσεν ἐνταῦθα δὲν εἶναι ἐπόμενος λόγος, ἀλλὰ προηγείται κατὰ τὰ εἰρημένα (§. 400)· καὶ τὸ δοῦναι ἐπέχει τόπον ἐπομένου.

§. 407. Ἐὰν τὰ ἐκ τοῦ ἂν σύνθετα μόρια ἔχωσιν ἀόριστον ὑποτακτικῆς, ὁ ἀόριστος οὗτος ἐμφαίνει πρῦποτιθέμενόν τινα παρωχημένον χρόνον, καὶ ἐπομένως, ἐὰν ἡ ἀκολουθία ἀποδίδηται εἰς τὸ μέλλον, μέλλοντα παρελθόντα ἢ μέλλοντα τέλειον· οἷον, χρῆ δὲ, ὅταν μὲν τίθησθε τοὺς νόμους ὁποῖοι τινές εἰσι σκοπεῖν· ἐπειδὴν δὲ θῆσθε, φυλάττειν καὶ χρῆσθαι (ἤγουν, ἀφοῦ τοὺς ἔχετε δεδομένους)· — ἐπειδὴν ἅπαντα ἀκούσητε, κρίνατε (ἤγουν ὅταν θέλετε τὰ ἔχειν ἀκούσιμα ὅλα — Αὕτη ἡ παρασκευὴ διαμεῖναι δυνήσεται, ἕως ἂν περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν) — διαφθερεῖ ἕτι ἂν λάβῃ. Εἰς τὴν σύνταξιν ταύτην ἡ ἐννοια τοῦ μέλλοντος ἐνυπάρχει εἰς τὸ ὅλον, ὁ δὲ ἀόριστος ἔχει μόνον τὴν φυσικὴν του δύναμιν.

§. 408. Ἡ εὐκτική μετὰ τοῦ ἂν κεῖται μόνον ὡς ἐπόμενος λόγος τοῦ ὑποθετικοῦ· ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις σιωπᾷται πολλάκις, καὶ ὁ λόγος χρησιμεύει ὡς ἀπλοῦς φανερόνων τὸ κοινῶς, δύναται, ἐμπορεῖ, ἢ *θελεν*· οἷον, τὸ σωματοειδές ἐστίν οὗ τις ἂν ἄψαιτο, ἤγουν τὸ ὁποῖον ἐμπορεῖ νὰ πιάσῃ τις· γένοιτο δ' ἂν πᾶν ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ, ἐμπορεῖ νὰ γείνη· ἡδέως ἂν θεασαίμεν ταῦτα, ἤγουν ἤθελα τὰ ἰδεῖν. — Ἡ ἐκφρασις αὕτη διὰ τὴν μετριοφροσύνην καὶ κομψότητα τῶν Ἀττικῶν λαμβάνεται ἐπὶ ἀσφαλεστάτων βεβαιώσεων καὶ προρρήσεων πρὸς ἀποφυγὴν τῆς φαινομένης ἀλαζονείας· οἷον, οὐ γὰρ ἂν τάγε ἤδη γεγεννημένα τῇ νυνὶ βόθηϊα κωλύσαι δυνησείμεν, ἤγουν δὲν ἐμποροῦμεν νὰ τὰ κωλύσωμεν· οὐκ ἂν φύγοις, τὸ ὁποῖον κεῖται ἀντὶ τοῦ συνήθους μέλλοντος, οὐ φεύξῃ· οὕτω δὲ καὶ ἀντὶ προστακτικῆς, λέγοις ἂν, ἀντὶ λέγε.

§. 409. Ἄπας δὲ ὑποθετικὸς ἢ ἀβεβαίος ἢ καὶ μὲ ἀβεβαιότητα παριστανόμενος λόγος δύναται νὰ μεταβληθῇ εἰς ἀπαρεμφατικὸν ἢ μετοχικόν μετὰ τοῦ ἂν· οἷον, οἶονται ἀναμαχέσασθαι ἂν συμμάχους προσλαβόντες· ἀναλύεται δὲ ὁ λόγος εἰς τὸ, οἶονται ὅτι ἀναμαχέσαιντ' ἂν, εἰ προσλάβοιεν· τᾶλλα σιωπῶ πολλ' ἂν ἔχων εἰπεῖν, ἤγουν μ' ὅλον ὅτι ἡδυνάμην νὰ εἴπω· καὶ, (Ἡρόδ. Ζ'. 139) νῦν δὲ Ἀθηναίους ἂν τις λέγων σωτήρας γενέσθαι τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἂν ἐξαμάρτοι· καὶ, (Πλάτ. Κρίτ. 9) οἱ ῥαδίως ἀποκτινύνοντες καὶ ἀναβιωσκόμενοι γ', εἰ οἱοί τ' ἦσαν (ἐκ τοῦ ἀναβιώσκοντ' ἂν). — Μετὰ τὸ οἶομαι, ἐλπίζω κτλ. ἐκφράζει τὸ τοιοῦτον συνήθως ὁ μέλλων.

Σημ. α. 'Θ ἂν τίθεται ὅπου τὸν ἀπαιτεῖ ἡ εὐφωνία. Πρέπει δὲ νὰ τὸν ἀποδίδωμεν ὅπου φυσικῶς συντάσσεται· οἷον, Πλάτ. Φαῖδρ. 416) οἶμαι ἂν, ὡς ἐγὼ λέγω, ποιεῖς· ἐδῶ ἀντίκει εἰς τὸ ποιεῖς· ἤγουν, οἶμαι, ποιοῖς ἂν, ὡς ἐγὼ λέγω· ὡσαύτως,

ἐδῶκε ἂν ἡμῖν ἡδέως πάντα διαπράξαι, τὸ ἂν εἰς τὸ ἀπαρέμφατον, ἀντὶ διαπράξαιαν ἂν· καὶ, (Δημοσθ. Ὀλυνοθ. Α'. 13) τί οὖν ἂν τις εἴποι, ταῦτα λέγεις ἡμῖν οὖν, ἀντὶ τοῦ, τί οὖν, εἴποι τις ἂν, ταῦτα κτλ. καὶ, (Πλάτ. Τιμ. σελ. 26) οὐκ ἂν οἷδ' εἰ δυναίμην ἅπαντ' ἐν μνήμῃ πάλιν λαβεῖν, εἰ δυναίμην ἂν (τὸ εἰ ἀντὶ ἂν ἀμφιβόλου)· καὶ, (Δημοσθ. Ἀριστοκρ.) ἐκ τούτου τοῦ ψηφίσματος κυρωθέντος ἂν, εἰ μὴ δι' ἡμᾶς, ἡδίκηντο οἱ βασιλεῖς, ἀντὶ τοῦ, εἰ τὸ ψήφισμα ἐκυρώθη, οἱ βασιλεῖς, ἡδίκηντ' ἂν, εἰ μὴ δι' ἡμᾶς (δηλ. ἐὰν δὲν ἡμεθα ἡμεῖς). — Πολλάκις εἰς συνθετώτερον λόγον τὸ ἂν τίθεται δις ἢ τρίς, χωρὶς περισσεύειν τῆς ἐννοίας.

Σημ. β'. Πολλάκις ὁ ἂν δίδει εἰς τὴν ὀριστικὴν τὴν δύναμιν τοῦ συνηθίζειν· οἷον (Δημοσθ. περὶ Στεφ.) ἀλλ' ὁ μὲν γράφων οὐκ ἂν ἐπρέσβευεν, ὁ δὲ πρεσβέων οὐκ ἂν ἔγραψεν, ἦγουν δὲν ἐσυνήθιζε νὰ πρεσβεύη, νὰ γράφῃ κτλ.

Σημ. γ'. Ἰδιαιτέρα χρήσις τῆς εὐκτικῆς εἶναι προσέτι, ἐὰν εἰς τὸ ἡγούμενον, ἀντὶ παρρηγιμένου ὀριστικῆς, λαμβάνεται ἐπὶ πράγματος πολλάκις γινομένου· οἷον, οὗς μὲν ἴδοι εὐτάκτως καὶ σωπῇ ἰόντας, προσελαύνων αὐτοῖς οὔτινας εἰεν ἡρώτα καὶ, ἔπει πύθοιο, ἐπῆναι, ἀντὶ τοῦ ὁσάκις ἔβλεπέ τινας, καὶ ὁσάκις ἤκουε· καὶ (Ἰλ. Β'. 198), ὃν δ' αὖ δῆμου τ' ἄνδρα ἴδοι — βούωντά τ' ἐφάρροι, ἦγουν ὁσάκις ἔβλεπέ τινα. — ἔπραττεν ἂ δόξειεν αὐτῷ, ἦγουν ὅτι πάντοτε τοῦ ἐφαίνετο καλόν· καὶ (Κύρου Παιδ. Α'. 4. 3) ὅσα ἐπερωτῶτο, ταχὺ ἀπεκρίνετο.

Σημ. δ'. Ἡ ὑποτακτικὴ γίνεται καὶ αὐθυπότακτος εἰς τὰ πληθυντικά (§. 399. ε. Σημ.). Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἐνικά μετὰ τοῦ φέρε· οἷον (Εὐριπ. Ἰππόλ. 366) φέρε ἴδω, κοινῶς, ἔλα νὰ ἴδω. — Τίθεται καὶ εἰς ἀμφιβολοὺς ἐρωτήσεις μετὰ τοῦ βούλει ἢ θέλεις, ἢ καὶ χωρὶς αὐτῶν· βούλει οὖν ποιῶμεν· πόθεν βούλει ἄρξωμαι· κοινῶς, πόθεν θέλεις νὰ ἀρχίσω. — Τί ποιῶ; πῇ βῶ; ποῖ τράπωμαι; εἴπω οὖν σοι· τὸ αἶτιον; κοινῶς, νὰ σὲ εἴπω λοιπὸν τὴν αἰτίαν; — Προσοχῆς δὲ χρεῖα εἶναι μὴ ἐκλάθωμεν τοὺς ἀορίστους χρόνους ἐνταῦθα ἀντὶ μελλόντων ὀριστικῆς. Διὰ τοῦτο εὐρίσκονται πολλάκις καὶ ὁ μέλλων προστεθειμένος ὡς διαφόρου σήμασις· οἷον (Εὐριπ. Ἴων. 788) εἴπωμεν, ἢ σιγῶμεν, ἢ τί θράσωμεν; — εἰς β'. καὶ τρίτον πρόσωπον δὲν εὐρίσκονται τοιαῦτα συντάξεις, παρεκτός εἰς ἀοριστολογικαῖς καὶ γενικαῖς, ὡς εἶναι· τὸ, ποῖ τις ἔλθῃ; καὶ, (Δημοσθ. Μειδ. 10) ὁ τοιοῦτος πότρεα, μὴ δὴ δίκη;

Σημ. ε'. Εἰς τὸν Ὀμηρον εὐρίσκεται ὁ ἀόριστος τῆς ὑποτακτικῆς ἀντὶ μελλοντος, οἷον (Ἰλ. Α. 262) οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας, οὐ δὲ ἴδωμαι· καὶ, (Ὀδυσ. Μ. 383) δύσομαι εἰς Αἴδαο καὶ ἐν νεκύεσσι φαινω. Διὰ τοῦτο βραχύνεται πολλάκις ἡ λήγουσα· καὶ ἐκ τούτου ταυτίζεται ὁ ὑποτακτικὸς ἀόριστος μὲ τὸν ὀριστικὸν μέλλοντα· οἷον (Ἰλ. Θ. 529—34), ἀλλ' ἦτοι ἐπὶ νυκτὶ φυλάξομεν (ἀντί-ωμεν). — πρῶτ' δὲ ἐγείρομεν ὁξύν Ἀργα·

Σημ. ς'. Τὸ ἂν παραλείπεται πολλάκις ἀπὸ τοὺς ποιητάς. Εἰς δὲ τὸν Ὀμηρον καὶ τοὺς ἐποποιούς δὲν εἶναι καθαρῶς χωρισμένη ἡ εὐκτικὴ ἀπὸ τὴν ὑποτακτικὴν· καὶ πολλάκις ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἂν λαμβάνεται ἀντὶ εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἂν, ὡς εἶναι Π. γ. εἰς Ἰλ. Α. 185. ἐγὼ δὲ κ' ἄγω Βρισηίδα.

Ἀπαρέμφατον.

§. 410. Τὸ ἀπαρέμφατον, ὀνομασθὲν οὕτως ἐπειδὴ δὲν φανερώνει καθ' ἑαυτὸ ἀριθμὸν ὀρισμένον οὐδὲ πρόσωπον, ἀλλὰ δέχεται πάντα ἀριθμὸν καὶ πᾶν πρόσωπον ἐκ τῆς λέξεως, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξαρθάται, ὡς θέλομεν ἰδεῖν εὐθὺς, ἐκλαμβάνεται πολλάκις ὡς οὐδέτερον ὄνομα, καὶ συντάσσεται ὀνοματικῶς κατὰ τὰς τέσσαρας πτώσεις τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ· οἷον, τὸ φιλοσοφεῖν ἐστὶ χρῆμα θεῖον· τοῦ φιλοσοφεῖν ἐφίεμαι· τῷ φιλοσοφεῖν πρόσκειμαι· τὸ φιλοσοφεῖν τιμῶ ὑπὲρ πάντα. Ἐκλαμβάνεται δὲ οὕτως ἀντὶ τῆς ἀφηρημένης ἐννοίας τοῦ ῥήματος, ἦγουν ἀντὶ τοῦ φιλοσοφία.

§. 411. Ὅταν δὲ τίθηται ὡς ῥῆμα, ἔχει ὑποκείμενον ἀντὶ τῆς ὀνομαστικῆς τῶν ἄλλων ῥημάτων αἰτιατικὴν, ἥτις ὀνομάζεται καὶ αἰτιατικὴ ἀπαρεμφατικὴ· τὰ δὲ ἄλλα ἄμεσα καὶ ἔμεσα ἀντικείμενα λαμβάνει ὁμοίως,

μὲ τὸ ῥῆμα, τοῦ ὁποίου εἶναι ἀπαρέμφατον· οἷον, δεῖ τὸν φιλόσοφον ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι.

§. 412. Ἐκ τῶν ἀπαρεμφάτων ὅσα μὲν ἐρμηνεύονται διὰ τοῦ ἵνα, ὀνομάζονται τελικά· ὅσα δὲ διὰ τοῦ ὅτι, εἰδικά· Πολλῶν ἀπαρεμφάτων αἱ ἀναλύσεις αὗται ἀπαντῶνται ἀληθῶς εἰς τοὺς συγγραφεῖς· οἷον, κελεύω τὸν παῖδα ἐλθεῖν· φημί ταῦτα οὕτω γίγνεσθαι· ἀντὶ τούτων εὐρίσκονται, κελεύω ἵνα ἔλθῃ (τελικόν)· φημί, ὅτι γίγονται (εἰδικόν). Πολλὰ ὅμως τοιαύτην ἀνάλυσιν δὲν ἐπιδέχονται εἰς τὴν παλαιάν γλῶσσαν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν συνήθη. Τούτων τιθέντων ὑποσυνάπτομεν τὰ οὐσιωδέστερα περὶ τῆς συντάξεως αὐτῶν.

§. 413. Ὅταν μετὰ ῥῆμα ἀκολουθῇ ἄλλο ῥῆμα, τὸ ἀντικείμενον ἢ τὸν σκοπὸν τοῦ πρώτου σημαίνει, τὸ δεύτερον γίνεται ἀπαρέμφατον· οἷον, νομίζω αὐτὸν σωθῆναι· ὁ ἄνθρωπος πέφυκε φιλεῖν· ἵππον παρῆχε τῷ ἀνδρὶ ἀναβῆναι·—ἤλθον ἰδεῖν· ἐμοὶ θυομένῳ ἰέναι ἐπὶ τὸν βασιλέα οὐκ ἐγένετο τὰ ἱερὰ (Ξενοφ. Ἀνάβ. Β'. 2. 3,

§. 414. Συντάσσεται δὲ τὸ ἀπαρέμφατον καὶ μὲ ὀνόματα ἐπίθετα προσδιορίζον τὴν ἔννοιαν αὐτῶν (§. 339. Σημ.) καὶ μὲ οὐσιαστικά προσέτι· οἷον, ἐπιτήδειος ποιεῖν τι· οὐ δεινός ἐστι λέγειν, ἀλλ' ἀδύνατος σιγᾶν· καὶ, (Εὐρύπ.) δειναὶ γυναῖκες εὐρίσκειν τέχνας.—Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως εἰς τὰ τοιαῦτα τὸ ἐνεργητικὸν ἔχει παθητικοῦ δύναμιν· οἷον, ῥάδιον νοῆσαι (ἀντὶ εὐκόλον νὰ νοηθῇ), πόλις χαλεπὴ λαβεῖν· ἡδὺ ἀκοῦειν· θαῦμα ἰδέσθαι· ἀλλ' ἐνταῦθα εἶναι χρήσιμον καὶ τὸ παθητικόν· οἷον, θηλυπρεπὴς ὀφθῆναι.

§. 415. Ὅταν διὰ μεταξὺ μάλιστα παρεμπιπτουσῶν λέξεων δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ τὸ ἀπαρέμφατον εἰς τὸ προηγούμενον ὄνομα, συνήθως τίθεται πρὸ αὐτοῦ τὸ ὥστε (σπανιώτερον δὲ τὸ ὡς), Τὸ ὁποῖον ἐὰν ᾖναι πλήρης ὁ λόγος, ἀναφέρεται ἐν ταύτῳ καὶ εἰς τὸ προηγούμενον ἀνταποδοτικὸν ἐπὶ ῥῆμα· οἷον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Α. 2. 1) ᾗν δὲ πεπαιδευμένους οὕτως ὥστε πάνυ ῥαδίως ἔχειν ἀρκούντα.—Φιλοσοφώτατος ᾗν, ὥστε πάντα ὑπομείναι τοῦ ἐπαινέσθαι ἕνεκα. Ὅταν δὲ τὸ προηγούμενον ὄνομα ᾖναι συγκριτικόν, τίθεται πρὸ τοῦ ὥστε τὸ ᾗ· οἷον, νεώτεροί εἰσιν ᾗ ὥστε εἰδέναι οἷων πατέρων ἐστέρηνται· ὡς μικρὸν μεγάλῳ εἰκάσαι (λόγος παρηντεθειμένος), ᾗγουν διὰ νὰ συγκρίνω τὸ μικρὸν μὲ τὸ μέγα.

§. 416. Καὶ ὅταν δὲ λαμβάνηται ὀνομαστικῶς (§. 410), ἔχει συνήθως ὑποκείμενον ἢ καὶ ἀντικείμενον οἷον, τὸ φυλάξει τάχα· τὰ τοιαῦτα ὀνόματα χαλεπώτερον· καὶ, (Δημοσθ.) τὸ μὲν οὖν ἐπίορχον καλεῖν τινα ἀνευ τοῦ τὰ πεπραγμένα δεικνύναι λαιδορία ἐστὶ· τὸ λέγειν, ὡς δεῖ μέγιστόν ἐστι σημεῖον τοῦ φρονεῖν εὖ.—Τὸ πλουτεῖν ἐστὶν ἐν τῷ χρῆσθαι μᾶλλον ἢ ἐν τῷ κεκτῆσθαι. Δύναται δὲ οὕτω νὰ ἐκτεθῇ διὰ προθέσεως λόγος ὅπου εἶναι χρεια αἰτιολογικοῦ ἐπομένου· οἷον, Ἀθηναὶ ἐῤῥιψε τοὺς αὐλοὺς διὰ τὸ τὴν ὄψιν αὐτῆς ποιεῖν ἄμορφον, ἀντὶ τοῦ ἐπειδὴ ἐποίησαν τὴν ὄψιν

αὐτῆς ἀμορφον. Δύναται προσέτι νὰ παρεντεθῇ μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ ἀπαρέμφατου λόγος ἀναφορικός καὶ ἀτελής· οἶον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 2. 4) τὸ δέ, ὅσα γ' ἡδέως ἡ ψυχὴ δέχεται, ταῦτα ἱκανῶς ἐκπονεῖν ἐδοκίμαζε.

Σημ. Τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ τῆς γενικῆς τοῦ ἄρθρου, συνήθως εἰς ὅλην φράσιν, ἐκφράζει σκοπὸν ἢ τέλος· οἶον, οὐκ ἀπῆλθε τοῦ μὴ δοκεῖν ἀμελεῖν, ὅπου θέλουσιν ὅτι ἐλλείπει τὸ ἔνεκα. Βραχεῖαι δέ τινες παρενθέσεις· οἶον, ἀπλῶς, συντόμως, τὸ ὅλον εἰπεῖν, οὕτω φάαι, συνελόντι· φάναι, (ὡς) ἐμοὶ δοκεῖν, (ὡς) οὕτως ἀκούσαι, (ὡς) εἰκάσαι ἢ ἐρμηνεύονται διὰ τοῦ ὥστε· οἶον, ὥστε ἀπλῶς φάναι, ἢ ἐκλαμβάνεσθαι τὸ ἀπαρέμφατον ὡς αἰτιατικὴ ἐλλειπτικὴ τῆς κατὰ· οἶον, κατὰ τὸ ἐμοὶ δοκεῖν. Οὕτως ἀπολύτως τίθεται τὸ ἀπαρέμφατον καὶ εἰς τὰ, τὸ νῦν εἶναι, τὸ ἐπ' ἐκεῖνον εἶναι, ἐκὼν εἶναι, ὀλίγου μικροῦ (οὐδέποτε πολλοῦ) δεῖν· οἶον ἐκὼν εἶναι οὐδὲν ψεύσομαι, ὅπου τὸ ἐκὼν σχεδὸν πλεονάζει.

§. 417. Τὸ ἀπαρέμφατον ἔχει, ὡς εἵπαμεν (§. 411), ὑποκειμένον αἰτιατικὴν· οἶον, τὸ ἀμαρτάνειν ἀνθρώπους ὄντας οὐ θαυμαστόν· οὐδὲν ἐπράχθη διὰ τὸ ἐκεῖνον μὴ παρῆναι· καὶ, οὐδέποτε ὀρθῶς ἔχει τὸ κακῶς πάσχοντα ἀμύνεσθαι ἀντιδρώντα κακῶς. Ἀλλ' ὅταν τὸ ῥῆμα, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται τὸ ἀπαρέμφατον, καὶ τὸ ἀπαρέμφατον αὐτὸ, εἶναι τοῦ αὐτοῦ προσώπου, ἢ τοῦ ὑποκειμένου αἰτιατικὴ παραλείπεται· οἶον, ἔφη σπουδάζειν· συνεπιεῖν ὁμολογῶ. Πολλάκις δὲ καὶ χωρὶς τὴν ταυτοπροσωπίαν ἐννοεῖται τὸ ὑποκειμένον οἷ·) δέομαί σου παραμένειν.

Σημ. Πολλοὶ δόκιμοι συγγραφεῖς συντάσσουσιν ἀπαρέμφατα μὲ τὰ ἀναφορικὰ ἢ αἰτιολογικὰ μόρια ἡγουμένων λόγων· οἶον (Πλάτ. Ἀλκιβ. Α'. 40.) ἔφη παρελθεῖν χώραν, ἣν καλεῖν τοὺς ἐπιχωρίους ζώων· καὶ ('Ηρόδ.) ὡς δὲ ἄρα μιν προστήναι τοῦτο, ἀναστεινάζαντα εἰς τρεῖς ὀνομάσαι ΣΩΛΩΝ, ἡγούν ὅταν τοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν τοῦτο, ἀνεστέναξε καὶ ἀνόμασε Σόλων τρεῖς, ὅπου τὸ προστήναι ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ὡς τοῦ ἡγουμένου λόγου· καὶ (Πλάτ. Φαιδρ. 84) συνεύχομαι σοι, εἴπερ ἄμεινον ταῦθ' ἡμῖν εἶναι, ταῦτα γίνεσθαι· καὶ, [Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 4. 13.] Σωκράτης ἐθαύμαζε, εἰ μὴ φανερόν αὐτοῖς ἐστίν, ὅτι ταῦτα οὐ δυνατόν ἐστιν ἀνθρώποις εὐρεῖν· ἐπεὶ καὶ τοὺς μέγιστον φρονούντας ἐπὶ τῷ περὶ τούτων λέγειν οὐ ταῦτα δοξάζειν. Ἐδῶ ἡγούμενος λόγος εἶναι ὁ ἀρχόμενος ἀπὸ τὸ ἐπεὶ (ἐννοουμένου τοῦ ἔλεγεν ἢ τινος τοιούτου), ὁ δὲ ἐπόμενος εὐρίσκεται εἰς τὰ πρὸ τούτου.

§. 418. Ὅταν τὸ ὑποκειμένον τοῦ ἀπαρέμφατου ἀπαιτῇ πρὸς διορισμὸν τοῦ ἐπιθετον ἢ οὐσιαστικόν, φανερόν εἶναι, ὅτι, ἐὰν ἐκεῖνο ᾖναι αἰτιατικὴ, καὶ ταῦτα θέλουσιν εἶσθαι κατὰ τῆναυτὴν πτώσιν· οἶον, ὦμην σε παρῆναι μόνον· ἅπαντές φασι τὴν γῆν σφαῖραν εἶναι.

§. 419. Ἀλλ' ὅταν τὸ ὑποκειμένον ᾖναι ἀφανές, τότε μεταχειρίζονται τὸν τρόπον τῆς συντάξεως, ὅστις ὀνομάζεται ἐφέλκυσις ἢ παραγωγή. Εἶναι δὲ ἐφέλκυσις μεταβολὴ τῆς ἐπομένης πτώσεως εἰς τὴν προηγουμένην· οὕτως εἰς τὰ (§. ἀνωτ.) ὦμην σε παρῆναι, τὸ σὲ ἀνήκει εἰς τὸ ὦμην (ὡς συντασσόμενον μὲ αἰτιατικὴν), ἐφέλκεται δὲ καὶ εἰς τὸ ἀπαρέμφατον. Ὅταν λοιπὸν εἶναι τὸ ὑποκειμένον ἀφανές, ἢ παραλείπεται εἰς τὰ αὐτοπρόσωπα (§. 417), τότε οἱ προστιθέμενοι ἐπιθετικοὶ ἢ μετοχικοὶ προσδιορισμοὶ ἐφέλκονται εἰς τὴν προηγουμένην πτώσιν, ἥτις ἐννοεῖται ὑποκειμένον, καὶ εἰς τὸ ἀπαρέμφατον. Γίνεται δὲ ἡ ἐφέλκυσις κατὰ δύο τρόπους·

α. Ὅταν τὸ ῥῆμα καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀπαρέμφατον ταυτοπροσωπῶσιν, οἱ προσδιορισμοὶ τίθενται εἰς ὀνομαστικὴν· οἶον, ὁ Ἀλέξανδρος ἐφασκεν

εἶναι Διὸς υἱός· ἔφρασκες εἶναι δεσπότης· ἔπεισα αὐτοὺς εἶναι θεός (τοὺς κατέπεισα, ὅτι εἶμαι θεός)· ἐνομιζοντο οὐδ' αὐτοὶ σωθήσεσθαι, καί, (Ἠλ. Δ, 101) εὐχεο Ἀπόλλωνι ῥέξειν ἐκατόμβην οἴκαδε νοστήσας (λακωνισμός).

β'. Ἐάν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἀναφέρεται εἰς ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται, οἱ διορισμοὶ τίθενται ὁμοιωπῶτως πρὸς τὸ ἀντικείμενον ἐκείνο. οἷον κατὰ γενικὴν ἐδέοντο αὐτοῦ εἶναι προθύμου· τὸν ἐπαρακάλουν νὰ εἶναι πρόθυμος.

ἡ κατὰ δοτικὴν:

ἔξεστί μοι γενέσθαι εὐδαίμονι· καί, ἀπείπεν αὐτοῖς ναύταις εἶναι· καί, ταῖς πόλεσι τοῦτο μάλλον λυσitelεῖ, ἢ δούλαις ὀφθῆναι γιγνομέναις. — Ἀλλὰ τελευταῖον καὶ κατ' αἰτιατικὴν, ὁπότε ἡ ἐφέλκυσις συμπίπτει μετὰ τὸν γενικὸν κανόνα κελεύω σε εἶναι πρόθυμον.

§. 420. Ἡ αὕτῃ ἐφέλκυσις ἐμφιλοχωρεῖ καὶ ὅταν ὁ ἀπαρεμφατικὸς λόγος ἔχῃ πρὸ ἑαυτοῦ τὸ ἄρθρον τό· οἷον, πρὸς τὸ συμφέρον ζῶσι διὰ τὸ φιλαυτοὶ εἶναι. — Δημοσθένης σεμνύνεται τῷ γραφεῖς ἀποφυγεῖν — οὐ γὰρ ἐπέμποντο ἐπὶ τῷ δούλοι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅμοιοι τοῖς λειπομένοις εἶναι. — ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τὸ ἐπιεικέσι καὶ φαύλοις εἶναι. — Ἀλλ' ἔάν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐνοηθῇ εἰς τὸ προηγούμενον ὡς αἰτιατικὴ, λαμβάνει καὶ τὸ ἀπαρέμφατον, ὡς σύνθηες, αἰτιατικὴν· οἷον, ἐπέδειξε τὰς πολιτείας προεχούσας τῷ δικαιοτέρας εἶναι.

§. 421. Εἰς τὴν διὰ τοῦ ὥστε σύνταξιν λαμβάνει τὸ ἀπαρέμφατον ὀνομαστικὴν, ἔάν τὴν ἔχῃ ὁ προηγούμενος λόγος· οἷον, οὐδεὶς τηλικούτος ἔστω παρ' ἡμῖν, ὥστε τοὺς νόμους παραβάς μὴ δοῦναι δίκην.

Σημ. α'. Ἐκ τῶν εἰρημένων παραδειγμάτων συμπεραίνεται, ὅτι εἰς φράσεις, ὅποια εἶναι, ὑπέσχετο αὐτὸς ποιήσῃ, τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου δὲν εἶναι ἡ ὀνομαστικὴ αὐτὸς, ἥτις εἶναι μόνον προσδιορισμὸς τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλ' εἶναι τὸ παραλειπόμενον ὄνομα, τοῦ ὁποίου τὸν τόπον δύνανται νὰ ἀναπληρώσωσιν αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι, ἀλλὰ καὶ αὗται παραλείπονται.

Σημ. β'. Διὰ τοῦτο, ὅταν ὁ συγγραφεὺς κρίνῃ καλὸν νὰ προσθέσῃ προσωπικὴν ἀντωνυμίαν, τὴν βάλλει εἰς αἰτιατικὴν, ἔάν καὶ τὸ προηγούμενον ῥῆμα ἔχῃ ὀνομαστικὴν· οἷον, (Πλάτ. Χαρ. 45) οἶμαι μὲν ληρεῖν με, τὸ ὅποιον ὅμως εἶναι σπάνιον καὶ γίγνεται μάλλον εἰς ἀντιθέσεις· οἷον Φημί δεῖν ἐκείνους μὲν ἀπολέσθαι, ὅτι ἡσέθησαν, ἐμὲ δὲ σώζεσθαι, ὅτι οὐδὲν ἡμάρτηκα (Ἀνδοκ.) — Ταῦτ' οὐκ οἶομαι οὕτως ἔχειν, ἀλλ' ἐμὲ φαῦλον εἶναι ἐζητήτην· Ἐν γένει δὲ πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ὅλα τὰ μέχρι τοῦδε ῥηθέντα καὶ τὰ ἀκολουθοῦντα ἐφεξῆς περὶ ἐφέλκυσσως, ὑπόκεινται εἰς τὰς χρεῖας τῆς εὐφωνίας, τῆς ἐμφάσεως καὶ τῆς σαφηνείας· οὕτω πρὸς χάριν τῆς σαφηνείας μετὰ γενικὴν καίτῃ αἰτιατικὴν εἰς τούτους τοὺς λόγους· δεῖομαι ὑμῶν ἀκοῦσαι τῶν λεγομένων ἐνθυμηθέντας ὅτι κτλ. Ἰσοκρ. "Ἐδοξεν αὐτοῖς προφύλακας καταστήσαντας συγκαλεῖν τοὺς στρατιώτας, Ξενοφ. Ἀνάδ. Ρ'. 2 1. "Ἐφη δεῖν, ἃ μὲν μαθόντας ποιεῖν ἔδωκαν οἱ θεοί, μαθάνειν, Ἀπομν. Δ'. 9. ὅπου, ἐπειδὴ ἐννοεῖται εἰς τὸ ἔδωκεν τὸ ἀνθρώποις, ἔπρεπε διὰ τῆς ἐφέλκυσσως νὰ τεθῇ καὶ ἡ μετοχὴ εἰς δοτικὴν μαθοῦσι, τὸ ὅποιον πάλιν ἄλλοτε διὰ τὴν μὴ ταρatomyμένην σαφῆνειαν φιλάττεται.

Σημ. γ'. Ἐνίοτε ἡ ἐφέλκυσις εἶναι τόσον ἰσχυρά, ὥστε ἡ ἐκφραζομένη προσωπικὴ ἀντωνυμία τίθεται εἰς τὸ ἀπαρέμφατον κατ' ὀνομαστικὴν· γίνεταί δὲ τοῦτο, ὅταν ἂν ἑνὸς ῥήματος ἐξαρτῶνται ὅσα ἀπαρέμματα διαφόρων προσώπων, ἐκ τῶν ὁποίων μόνον τὸ ἐν ταῦτοπροσωπεῖ μετὰ τὸ ἐκχρεμῶν αὐτὰ ῥῆμα οἷον, (Δημοσθ. Μειδ. σελ.

379. 'Ρεῖς.) ἐμὲ οἴεσθε ὑμῖν εἰσοῖσιν, ὑμεῖς δὲ νεμεῖσθε· καὶ περαιτέρω νομίζεις—ἡμεῖς μὲν ἀποφηρεῖσθαι, σὺ δὲ οὐ παύσεσθαι.

Σημ. δ'. Ἐάν μετὰ τὸ πιστεύειν, πείθεσθαι τινι, ἀκολουθῇ ἀπαρέμφατον, τοῦ ὁποῖου ὑποκείμενον εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐξαρτώντων ῥημάτων ἢ ἀντωνυμία αὐτὸς παραλείπεται· οἷον, (Πλάτ. Καρμ. 18.), 'Ομήρῳ πιστεύειν καλῶς λέγειν· καὶ (Φαίδρ. 124) μὴ παιθώμεθα αὐτοῖς τέχνη γράφειν. Τὸ ἀποδιδόμενον ὅμως εἰς τὸ ἀφειμένον ὑποκείμενον ἀκολουθεῖ τὴν ἐφέλκυσιν· οἷον (Ξενοφ. Κύρου Π. Γ'. 3. 24.) οὐδ' ἂν τούτοις ἐπίστευον ἐμμόνοις εἶναι.

Σημ. ε'. Τὸ ἀπαρέμφατον τίθεται ἐνίοτε πάντῃ ἀνεξάρτητον ἐπὶ εὐχῆς, δεήσεως, προσταγῆς, καὶ μάλιστα ἐπὶ τρίτου προσώπου ἢ μετὰ τὴν ἀπαρεμφατικὴν αἰτιατικὴν οἷον (ἰλ. Γ, 285.) Τρώας—ἀποδοῦναι (ἄμποτε νὰ πληρῶσουν οἱ Τρῶες)· καὶ ('Ησίοδ.) γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βρωτεῖν, ὅπου τὸ ὑποκείμενον τινὰ παραλείπεται· ἢ ἀπρὸς ὅπως, οἷον ('Ηρόδ. Ε'. 105.) ὦ Ζεῦ ἐκγενέσθαι μοι· Ἀθηναίους τίσσειν, ἡγουν ἄμποτε νὰ με δοθῇ ἢ χάρις νὰ τιμωρήσω κτλ. — Συχνότερα δὲ τίθεται τὸ ἀπαρέμφατον ἀντὶ προστακτικῆς τρίτου προσώπου, καὶ τότε τὸ ὑποκείμενον καὶ τὰ ἐπιθετὰ του βάλλονται εἰς ὀνομαστικὴν· οἷον, (ἰλ. Ρ. 692.) ἀλλὰ σύγ' αἰψ' Ἀχιλῆϊ, θέων ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν, εἰπεῖν· καὶ, (Πλάτ. Σοφισ. σελ. 218) ἂν δ' ἄρα τι τῷ μήκει πονῶν ἄχθῃ, μὴ ἐμὲ αἰτιάσθαι τούτων. Συνηθίζουσι νὰ ἐνωσιν ἐξωθεν τὰ ῥήματα δεῖ, μέμνησο, τὰ ὅποια κάλλιον εἶναι· νὰ μὴ χρειάζομεθα.

Σημ. ς'. Τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ τὸ ἢ καὶ χωρὶς αὐτοῦ χρησιμεύει ἐνίοτε ὡς θαυμαστικὸν ἐπιφώνημα· οἷον, σὲ ταῦτα δρᾶσαι; ἡγουν, σὺ ἔχαμες ταῦτα! — Τὸ Δία νομίζειν ὄντα τηλικουτοῦ! (Ἀριστοφ. Νεφ. 816.)! ἡγουν με τοιαύτην ἡλικίαν ἄνθρωπος πιστεύεις τὸν Δία

Ἀναφορικά ἰδιαιτέρως.

§. 422. ἰδιαιτέρως ἐνταῦθα ὀμιλοῦμεν περὶ πᾶν ἀναφορικῶν ὅς, ὅσος, οἷος κτλ. ἐνῷ γενικῶς εἶπαμεν περὶ αὐτῶν τὰ χρειώδη εἰς τὸ περὶ ἀντωνυμιῶν (§. 316 κ. ἐφ.).

§. 423. Ἐκ δύο λόγων συναπαρτίζεται ὡς ὁ ὑποθετικὸς (§. 399. δ'). καὶ ὁ τῶν σχετικῶν τούτων ἀντωνυμιῶν ὁ περιέχων τὸ ὄνομα ἢ τὴν ἀνταποδοτικὴν ἀντωνυμίαν, εἰς τὰ ὅποια ἀποδίδεται τὸ ἀναφορικόν, εἶναι ἡγούμενος κατὰ φύσιν, ἐπόμενος δὲ, ὁ περιέχων τὸ ἀναφορικόν· οἷον, αὐτός ἐστιν ὁ ἀνὴρ, ὃν εἶδες· καὶ τὸ μὲν ὄνομα τίθεται εἰς τὴν πτώσιν, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ τὸ ἡγούμενον, τὸ δὲ ἀναφορικόν εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἐπόμενον ῥῆμα, ὡς εἶναι φανερόν ἐκ τοῦ τεθέντος παραδείγματος, καὶ ἐκ τῶν ἐφεξῆς· οἷον, μετέδωκεν ἡμῖν πάντων, ὅσα παρῆν· φίλον οὐκ ἔχω, ὃ τινι πιστεῦσαι ἂν δυναίμην.

§. 424. Συχνάκις ὅμως τὸ οὐσιαστικὸν ὄνομα τοῦ ἡγουμένου παραλείπεται καὶ τίθεται εἰς τὸν ἐπόμενον ὁμοιοπτώτως μετὰ τὸ ἀναφορικόν· οἷον, οὗτός ἐστιν, ὃν εἶδες ἄνδρα· οὐκ ἔστιν ἢν τινα οὐκ ἤρξαν ἀρχήν· καὶ συχνάκις ὁ οὕτω μορφωθεὶς ἡγούμενος τίθεται κατ' ἀρχάς· οἷον, ὃν εἶδες ἄνδρα, οὗτός ἐστι.

§. 425. Καὶ ἐνταῦθα δὲ ἐμφιλοχωρεῖ τοιαύτη ἐφέλκυσις, ἢ ὀρθότερον ὑπαγωγὴ ὁποίαν εἶδαμεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἀπαρεμφάτου. Διότι, ὅταν τὸ ἀναφορικὸν φέρεται εἰς ῥῆμα ἀπαιτοῦν αἰτιατικὴν, τὸ δὲ ὄνομα, εἰς τὸ ὅποῖον ἀναφέρεται, κεῖται κατὰ γενικὴν ἢ δοτικὴν χωρὶς δεικτικῆς ἀντωνυμίας (ὡς οὗτος, ἐκεῖνος), ἐφέλκεται τὸ ἀναφορικὸν ὑπὸ τούτου καὶ μεταβάλλεται εἰς τὴν αὐτὴν πτῶσιν ἀντὶ τῆς αἰτιατικῆς· οἷον, μεταδίδε

δὼς αὐτῷ τοῦ σίτου, οὐπὲρ αὐτὸς ἔχει· ὅπου κεῖται οὐπὲρ διὰ τὴν γενικήν σίτου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται, ἀντὶ τῆς ὅνπερ, τὴν ὁποίαν ἀπῆται τὸ ῥῆμα ἔχεις. Ὡσαύτως, εὐ προσφέρεται τοῖς φίλοις, οἷς ἔχει, ἀντὶ οὗς· καὶ, (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α. 3. 16) τῷ ἡγεμόνι πιστεύομεν, ᾧ ἂν Κύρος δῷ, ἀντὶ ὧν. Καὶ ὅταν δὲ ἡ αἰτιατική εἶναι ἔμμεσον πραγματικὸν ἀντικείμενον· οἶον, (Δημοσθ. Μειδ. 35) δίκην ὧν ἂν ἀδικηθῇ τις λαμβάνειν, ἐκ τῆς φράσεως, ἀ ἀδικοῦμαι.

Σημ. Ἐπειδὴ δὲ ἐσυνηθίσθη τὸ σὺν εἰς ταύτην τὴν σύνταξιν, τὴν ἐμεταχειρίζοντο καὶ ὅπου ὁ ἡγούμενος λόγος εἶχε τὸ δεικτικὸν οἶον (Πλατ. Γοργ. σελ. 482.) οἱ δημιουργοὶ τούτων, ὧν ἐπῆνεσεν ὁ τὸ σχολιὸν ποιήσας· καὶ, (Ξενοφ. Οἶκ. Β.) ὑπὸ γε τούτων, ὧν σὺ καλεῖς δεσποινῶν, οὐ κωλύομαι, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐν ταύτῳ παράδειγμα, ὅπου καὶ ἡ αἰτιατική τοῦ ἐπομένου λόγου (δεσποίνας) συνεφειλκύσθη καὶ αὕτη εἰς γενικήν.

§. 426. Συχνάκις δὲ καὶ μετὰ τὴν ὑπαγωγὴν τὸ ὄνομα τοῦ ἡγούμενου μεταβιβάζεται εἰς τὸν ἐπόμενον καὶ μετὰ τοῦ ἀναφορικοῦ τίθεται κατὰ τὴν πτώσιν, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ τὸ ἡγούμενον ῥῆμα· οἶον, μεταδίδως αὐτῷ οὐπὲρ αὐτὸς ἔχεις σίτου· εὐ προσφέρεται οἷς ἔχει φίλοις· ἀπολαύω ὧν ἔχω ἀγαθῶν·—χρώμενος οἷς εἶπον προστάταις. — Ἀλλὰ καὶ κατὰ μετὰθεσιν τῶν ῥημάτων, οἷς ἔχει φίλοις εὐ προσφέρεται.

§. 427. Συχνάκις παραλείπεται τὸ ὄνομα ὅταν ἦναι ἀπροσδιόριστον, καὶ μένει τὸ ἀναφορικὸν εἰς τὴν κυρίως ἄλλοτρίαν τοῦ πτώσιν· οἶον μεμνημένος ὧν ἔπραξεν, ἀντὶ μεμνημένος τῶν πραγμάτων, ὧν ἔπραξε, καὶ τοῦτο ἀντὶ ἀ ἔπραξε—δεινότερά ἐστιν, ἀ μέλλω λέγειν, ὧν εἴρηκα, ἀντὶ δεινότερα ἐκείνων, ἀ εἴρηκα·—μετεπέμπετο ἄλλο στράτευμα, πρὸς ᾧ πρόσθεν εἶχεν, ἀντὶ πρὸς τῷ στρατεύματι, ᾧ εἶχε·—καὶ κατὰ μετὰθεσιν· οἷς ἔχω χρῶμαι, ἀντὶ ἀ ἔχω, τούτοις χρῶμαι.

§. 428. Ἡ ὀνομαστική τοῦ οἷος ὑπάγεται εἰς τὴν τοῦ ἡγούμενου πτῶσιν, ὅποτε ἔπρεπε νὰ συνταχθῇ μετὰ τοῦ ὑπαρκτικοῦ εἶναι· τὸ δὲ σχῆμα τοῦτο ἀντίστροφον τῆς ὑπαγωγῆς λέγεται πρόληψις. Π. χ. εἰς τὸν λόγον· πᾶν ἡδέως χαρίζονται ἀνδρὶ τοιούτῳ, οἷος σὺ εἶ, παραλείπεται καὶ τὸ ἀνταποδικὸν (τοιούτῳ) καὶ τὸ ἐπόμενον ῥῆμα (εἶ), καὶ τὸ ἀναφορικὸν ἐφελκίζεται οὕτως εἰς τὸν ἡγούμενον λόγον, ὥστε καὶ αὐτὸ καὶ τὰ εἰς αὐτὸ τυχόν ἀνήκοντα μεταβάλλονται εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ ὀνόματος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται, οὕτω· Πᾶν ἡδέως χαρίζονται οἷῳ σοι ἀνδρὶ. Συχνάκις τὸ οὐσιαστικὸν ὄνομα ἐλλείπει· οἶον, χαλεπὸν ἥρου καὶ οἷῳ γε ἐμοὶ ἄπορον· ἥρουν, δύσκολον εἶναι, τὸ ὁποῖον ἐρωτᾷς, καὶ εἰς ἀνθρωπιν οἷος εἶμαι τοῦλάχιστον ἐγὼ, πάντῃ ἀνεξήγητον. Πότε δὲ τίθεται τὸ τοῦ παραλείφθεντος ὀνόματος ἄρθρον—τοῖς οἷοις ἡμῖν—εἶπαμεν ἀνωτέρω §. 290. Σημ. β'.

§. 429. Ὅταν τὸ ἐπόμενον ῥῆμα εἶναι εἰμὶ, ὀνομάζω, νομίζω κτλ. τὰ ὁποῖα συνήθως ἔχουσι δύο πτώσεις, τότε τὸ ἀναφορικὸν (τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ πρώτη πτῶσις τῶν τοιούτων ῥημάτων) συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν ὅχι μὲν τὸ, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ὄνομα, ἀλλὰ μὲν τὸ δει-

τερον πρωτικόν· οἶον, τὸν φόβον καλοῦσιν αἰδῶ· ἐδῶ εἶναι δύο πτώσεις (φόβον καὶ αἰδῶ), ἀλλ' ὅταν παρεμπέσῃ ἀναφορικόν (ὅς, ὃν κτ.) ἀναφερόμενον εἰς τὸ φόβον, δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸ ὄνομα τοῦτο, ἀλλὰ μὲ τὸ δευτερον, αἰδῶ· Π. γ. πάρεστιν αὐτῷ φόβος, ἢν αἰδῶ καλοῦμεν καί, (Πλάτ. Κράτ. 48.) τὸν οὐρανόν, οὗς δὴ πόλους καλοῦμεν· ἡ παραλείπεται παντελῶς τὸ ἡγούμενον ὄνομα· εἰσὶν ἐν ἡμῖν, ἃς ἐλπίδας ὀνομάζομεν. Ζήτ. περὶ τῶν τοιούτων συντάξεων καὶ εἰς τὸ περὶ ἐφελεύσεως ἐν γένει §. 466.

Μετοχή.

§. 430. Ἡ μετοχή διπλὴν φύσιν ἔχουσα, τὴν τοῦ παθητικοῦ ὀνόματος καὶ τὴν τοῦ ῥήματος, ἀπὸ τὸ ὅποιον παράγεται, ἐπιδέχεται καὶ διπλὴν τὴν σύνταξιν·

α. Καθὸ ἐπιθετον συντάσσεται καὶ αὐτὴ μὲ τὰ οὐσιαστικὰ ἐξ ἀνάγκης ὁμοιοπτῶτως, ὁμοιαριθμῶς καὶ ὁμοιογενῶς· οἶον, Σωκράτης διδάσκων· χαλεπαίνουσα Ξανθίππη· νήπιον θηλάζον· καὶ ἐν γένει ὑπόκειται εἰς ὅλα, ὅσα εἴπαμεν (§. 267. κ. ἐφ.) περὶ τῆς τοῦ ἐπιθέτου πρὸς τὸ οὐσιαστικὸν συμφωνίας·

β'. Καθὸ δὲ ἔχουσα τὴν τοῦ ῥήματος σημασίαν προσλαμβάνει καὶ αὐτὴ ἀντικείμενα ἄμεσα καὶ ἔμμεσα ὅλα, ὅσα μέχρι τοῦδε ἐμάθαμεν ὅτι ἀπαιτοῦσι τὰ ῥήματα· οἶον, ὁ ποιῶν ταῦτα· ὁ πολεμῶν τοῖς Ἕλλησιν· ὁ ἐπιμελούμενος τῶν οἰκειῶν κτλ.

§. 431. Ἀλλὰ παρεκτὸς τούτων ἡ μετοχή ἐμπεριέχει πολλὰς καὶ ποικίλας δυνάμεις· οἶον, τὴν τοῦ ἀναφορικοῦ ὅς, τὴν τῶν μορίων, ὅτι, ἵνα, ὅτε, ἀφ' οὗ κτλ., αἱ ὁποῖαι φαίνονται ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ λόγου, οἶον, ἐπισκεψάμην τὸν φίλον νοσοῦντα, σημαίνει κατὰ τὰς περιστάσεις· ἐπισκέφθην τὸν φίλον, ὅστις ἐνόσει, ἢ ἐνῶ ἐνόσει, ἢ ἐπειδὴ ἐνόσει κτλ.—τὸ σῶμα συνηρμостаί σοι μικρὸν μέρος λαβόντι ἐκάστου (Ξενοφ. Ἀπομν. Ἀ. 4. 8)· ἐδῶ ἡ μετοχὴ ἔχει δυνάμιν τὴν τοῦ ὥστε, ἡγουν τὸ σῶμά μου συνηρμόσθη οὕτως, ὥστ' ἐξ ἀπάντων ἔλαβες μικρὸν μέρος.

§. 432. Τὰς σημασίας καὶ διαφόρους δυνάμεις τῆς μετοχῆς ἀνάγωμεν εἰς τοὺς ἐφεξῆς κεφαλαιώδεις τύπους.

Α. ἔχει τὴν τοῦ ἀναφορικοῦ ὅς, ὁσάκις εἶναι ἔναρθρος οἶον ὁ ὀρέξας ἡτὸν βρόχον (Λουκ.), ἀντὶ ὅς ὤρεξε. Ἐνίοτε δὲ καὶ ἀνάρθρως· οἶον, γυνὴ ἥρην εἶχε καθ' ἐκάστην ὥρην τίκτουςαν, ἡγουν ἥτις ἔτικτεν.

Σημ. Ὅταν μετὰ τοῦ ὅς ἔχη καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἂν, ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς ἡμετέρους γραμματικὸς ἀοριστολογικὴ· οἶον ὁ ἐπιμείνας νηὶ χειμαζομένην κτλ.

Β'. Τὴν τοῦ διότι ἢ ἐπειδὴ, ὅποτε ὀνομάζεται αἰτιολογικὴ· οἶον, αἰσχύνομαι ταῦτα ποιῶν ἢ ποιήσας, διότι ἐποίουν ἢ ἐποίησα· οὐδέποτε μεταμέλομαι σιγῆσας, ἀντὶ διότι.—Ὅρων ταῦτα... οὐδὲν παρέλιπον ἀνεξέταστον (Πλάτ.), ἐπειδὴ ἔβλεπα.

Γ'. Τὴν τοῦ τρόπου ἢ ὀργάνου, ὅποτε λέγεται ὀργανικὴ· οἶον, ληϊζό-

μενοι ζῶσι (Ξενοφ.) ἤγουν διὰ ληστείας· σωφρονίζειν τοὺς μειρακίσκους διδάσκοντας, ἀπειλοῦντας (Πλουτ. παιδ. ἀγωγ. §. 16.), ἤγουν μὲ διδάχας, μὲ ἀπειλάς.

Δ'. Εἶναι ὑποθετικὴ ἀναλυομένη διὰ τοῦ ἐάν· οἷον, δαπανώμενος ἐφ' ᾧ μὴ δεῖ, ὀλίγος ἐστὶ ἐφ' ᾧ δεῖ· ἤγουν, ἐάν ἐξοδεύεσαι·—ὁμιλητικός δ' ἐστίν, μὴ δύσερις ὢν (Ισοκρ. Δημον.).

Ε'. Χρονολογικὴ διὰ τοῦ ἐν ᾧ ἢ ἀπ' οὗ ἀναλυομένη· οἷον, βουλευόμενος, παραδείγματα ποιοῦ τὰ πάρεληλυθότα τῶν μελλόντων, ἤγουν, ἐνῷ βουλεύεσαι (Ισοκρ. Δημον.): βραδέως μὲν φίλος γίγναι· γενόμενος δὲ πειρῶ διαμένειν, ἀφοῦ γείνης κτλ. Εἰς περισσοτέραν σαφήνειαν τίθενται πρὸ τῆς χρονικῆς μετοχῆς πολλάκις τὰ μόρια μεταξὺ, καὶ εὐθὺς, μετὰ δὲ ταύτην τὰ ἐνταῦθα δὴ, εἴτα, ἔπειτα, οὕτω, τότε, ἤδη, πρὸ δὲ ταύτης καὶ μετὰ ταύτην τὸ μεταξὺ· οἷον τοῖς καλοῖς εὐθὺς ἰδόντες εὖνοι γιγνόμεθα· σκόπει τάδε μὴ νῦν φυχόντες, ἀλώμεθα ὕστερον. (Ἰδὲ καὶ ΙΑ)

Σημ. Αἱ χρονολογικαὶ μετοχαὶ συχνάκις εἰς τὴν μεταφρασιν (ἐκ τῆς ἀρχαίας εἰς τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν) καλῆτερα τάσσονται πρὸ τοῦ μὲ αὐτὰς συνημμένου ῥήματος, καὶ ἐνόνονται μὲ τὸν σύνδεσμον καὶ· οἷον, (Δημοσθ.) οὕτω δεῖ τὰς γνώμας ἔχειν, ὥς ἐάν δεῖ, πλευστέον εἰς τὰς ναὺς αὐτοῖς ἐμβᾶσιν (τὸ ἡμῖν παρελείφθη, καὶ ἐτέθη μόνον τὸ αὐτοῖς ἀποδιδόμενον εἰς τὸ ἐννοούμενον ἡμῖν)· ἤγουν, πρέπει νὰ ἔγωμεν τοιαύτην ἀπόφασιν, ὥστε, ἐάν εἶναι ἀνάγκη, νὰ ἐμβῶμεν αὐτοὶ ἡμεῖς εἰς πλοῖα καὶ νὰ πλεύσωμεν.

Σ'. Τελικὴ, ὅταν συντάσσεται μὲ κινήσεως σημαντικὰ ῥήματα, καὶ αὕτη κεῖται εἰς μέλλοντα χρόνον· ἐρμηνεύεται δὲ διὰ τοῦ ἵνα· οἷον, ταῦτα μαθὼν ὁ Κύρος ἐπεμψε τὸν Γωθρόαν ἐποψόμενον, ἤγουν τὸν ἔστειλεν, ἵνα ἴδῃ·—τὸν ἀδικοῦντα παρὰ τοὺς δικαστὰς ἄγειν δεῖ δίκην δώσαντα, ἤγουν διὰ νὰ τιμωρηθῇ. Ενίοτε δὲ καὶ μὲ ἄλλα ῥήματα συντασσομένη ἡ μετοχὴ φανερώνει τὸ τέλος καὶ τὸν σκοπὸν· οἷον, τρέφω σε μαχοῦμενον, ἀλλ' οὐ λοιδορούμενον, ἤγουν διὰ νὰ μάχεσαι, ἀλλ' ὅχι νὰ λοιδορῇς.

Ζ'. Εἰδικὴ ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς γραμματικούς μας ἡ μετοχὴ, ὅταν ἐρμηνεύηται διὰ τοῦ ὅτι. Εὐρίσκεται δὲ τοιαύτη μὲ ῥήματα σημαντικὰ γνώσεως, αἰσθήσεως, δηλώσεως, εὐρέσεως, παρατηρήσεως, μνήμης καὶ τῶν τοιούτων. ἔχει δὲ τὴν δύναμιν ταύτην καὶ ταυτοπροσώπως πρὸ τῶν ῥημάτων εὐρισκομένη κατ' ὀνομαστικὴν, καὶ ἑτεροπροσώπως ἐκ τρίτου κατὰ μίαν τινὰ τῶν τριῶν πλαγιῶν πτώσεων·

α'. Παραδείγματα ὀνομαστικῆς. Μένησο ἄνθρωπος ὢν, ὅτι εἴσαι· οὐ συνίαισι μάτην πονοῦντες, ὅτι πονοῦσι· διαβεβλήμενος οὐ μανθάνεις (Ἡρόδ. Γ'. 1), ἐν ᾗ γὰρ αὐτὸς εὐδαίμων ἦδει γεγονώς πολιτεία (Δημοσθ. Μειδ. 18).—σκοπούμενος εὕρισκον οὐδαμῶς ἂν ἄλλως διαπραζάμενος·—ἀπηγγέλθη ὁ Φίλιππος Ὀλυμπον πολιορκῶν·—ἐξελέληγεται ἡμᾶς ἀπατῶν.

β'. Παραδείγματα αἰτιατικῆς. Οἱ Πέρσαι διαμνημονεύουσι τὸν Κύρον ἔχοντα φύσιν (καὶ παθητ. διαμνημονεύεται ἔχων)· οἷδα συνοῖσον τῷ τὰ βέλτιστα εἰπόντι, ἤγουν ἐξεύρω ὅτι τὸ πρᾶγμα θέλει ὠφελῆσαι τὸν δόντα τὴν ἀρίστην συμβουλὴν· καὶ, (Ξενοφ. Ἀπομν. Δ. 4. 2) καταμαθὼν

γὰρ αὐτὸν οὕτε θύοντα τοῖς θεοῖς, οὐτ' εὐχόμενον, οὕτε μαντικῇ χρώμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν ποιούντων ταῦτα καταγελῶντα·

γ'. Παραδείγματα γενικῆς καὶ δοτικῆς. Ἠσθόμην αὐτῶν οἰομένων εἶναι σοφωτάτων·—οὐδεπώποτε μετεμέλησέ μοι σιγῆσαντι, φθεγξαμένῳ δὲ πολλάκις.

Σημ. α'. Εἰς ῥήματα, τὰ ὅποια ἔχουσι τὴν σύνθετον ἀντωνυμίαν· οἷον, σύνοιδα ἑμαυτῷ, ἐμπορεῖ ἡ μετοχὴ νὰ τεθῇ κατὰ δύο πτώσεις, σύνοιδα ἑμαυτῷ σοφὸς ὢν (Πλάτ.), καὶ (Δημοσθ.) σεαυτῷ συνήδεις ἀδικοῦντι·—ἐαυτὸν οὐδεὶς ὁμολογεῖ κακοῦργος ὢν (Γνωμ.), ἡδύνατο νὰ εἶναι καὶ, κακοῦργον ὄντα.

Σημ. β'. Τὸ ὡς ἀντὶ τοῦ ὅτι εἰδικῶς κεῖται πολλάκις μὲ τὰ ῥήματα τοιαῦτα (Ζ.) εἰς μετοχάς, αἱ ὅποιαι τότε εἶναι ἀντὶ ἀπλοῦ ὀριστικοῦ ῥήματος· οἷον, (Πλάτ. Κριτ. 37.) ὡς ὑπαρχούσης αὐτῷ συγγνώμης, ἴστω, ἦγουν ἄς ἐξεύρῃ ὅτι συγχωρεῖται· καὶ (Ἠρόδ. Β'. 10.) ὡς δούλους πατριῶν ἐόντας ἐνόμισε.

Π. Μὲ τὰ παύσεως ἢ ἀρχῆς σημαντικά ἐρμηνεύεται ἀπὸ τοῦ μετ' ἀπαρεμφάτου· οἷον, ἐπαύσατε αὐτὸν στρατηγούντα, ἦγουν ἀπὸ τοῦ στρατηγεῖν· οὐ λήξω χαίρων, ἀπὸ τοῦ χαίρειν· οὕτω καὶ λήγω, ἐπέχω. Τὸ δὲ ἀρχεσθαι συντάσσεται μετὰ μετοχῆς μὲν, ὅταν ἄλλη τις φάσις τῆς αὐτῆς πράξεως (ἀρχὴ ἢ τέλος), μετ' ἀπαρεμφάτου δὲ ὅταν ἄλλη τις πράξις ἐννοεῖται ὡς ἀντιτιθεμένη εἰς τὴν ἐκφερομένην· οἷον, Ἄρ' οὐ μουσικῇ ἀρξόμεθα πρότερον παιδεύοντες ἢ γυμναστικῇ. Ἢδὴ ἔπη φθέγγομαι, καὶ ταῦτα ψέγων· ἐὰν δ' ἐπαινέιν τὸν ἕτερον ἀρξωμαι, τί με οἶε ποιεῖν; Ἐπίσης εὗρηται καὶ ἀρχεῖν (ὑπάρχειν κατάρχειν) μετὰ μετοχῆς πολλάκις παρὰ Θουκυδίδῃ ὢν ἡ ἀρμοδιὰ ἐρμηνεῖα παραλείπεται εἰς τὸν διδάσκαλον ἢ καὶ τὸν μαθητὴν.

Θ'. Λαμβάνεται ἀντὶ τελικῶν ἀπαρεμφάτων μὲ τὰ ὑπομονῆς, παραβλέψεως σημαντικά ῥήματα καὶ μὲ τὸ ἀγαπᾶν· οἷον, περιτδῆς τὴν σαυτοῦ φύσιν διαλυθεῖσαν (Ἰσοκρ. Νικοκ.) ἀντὶ διαλυθῆναι·—ἀνεχέσθω καταφρονούμενος (Θουκυδ. ζ'. 16)· οὐκ ἀγαπᾶ ζῶν ἐπὶ τούτοις (Ἠρόδ. Θ'. 39), δὲν εὐχαριστοῦμαι νὰ ζῶ ὡσαύτως καὶ μὲ ῥήματα παραπλησίας ἐννοίας·

Ι. Ὅταν ἡ ἔννοια τοῦ ἐπομένου ῥήματος ᾖ ἐναντία τῆς ἐννοίας τῆς μετοχῆς ἐρμηνεύεται καὶ τοι, κοινῶς μ' ὅλον ὅτι, καὶ ὀνομάζεται ἐναντιωματικὴ· οἷον, γινώσκοντες ὅτι κακὰ ἐστίν, ὅμως ἐπιθυμοῦσιν αὐτῶν (Πλάτ. Μεν. 342), ἦγουν μ' ὅλον ὅτι γινώσκουσι·

ΙΑ'. Ἐνίοτε τίθενται μετοχαὶ σημαίνουσαι τοῦ ῥήματος τὴν ἔννοιαν, τὰ δὲ ῥήματα, ὅπου ἀναφέρονται αἱ μετοχαὶ, περιέχουσι δύναμιν ἐπιρρήμάτων ἢ προθετοπτῶτων. Τοιαῦται συντάξεις γίνονται εἰς τὰ ἐφεξῆς ῥήματα.

α'. Εἶναι καὶ ὑπάρχειν μετὰ μετοχῆς μάλιστα ἀορίστου ἢ παρακειμένου σημαίνουσι πράξιν διαμένουσαν· εἰ μὴ νῦν τυράννω ἐοικῶς (Ξεν.) Τοῦτο ὑπάρχειν ἡμᾶς εἰδότας ἡγοῦμαι. (Δημ.). Πολύτακις εὐρίσκονται μετὰ τοῦ εἶναι καὶ αἱ μετοχαὶ ἦν, γιγνόμενος (οὕτως) ἔχων, καὶ συνηθέστατα ἑναρθρος μετοχῇ ἐνεργητικῇ μετὰ τοῦ εἶναι· οἷον ὁ ἐνταῦθα ἐαυτὸν τάξας τῆς πολιτείας εἰμὶ ἐγώ· (Δημ.)—Οἱ δόκιμοι συγ-

γραφῆς δὲν παραλείπουσιν εἰς τὰς συντάξεις ταύτας τὸ ῥῆμα εἶναι, πλὴν εἰς τὰς μετοχὰς τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων, ζυμῆρον, προσῆκον, πρέπον, ἐξόν, δέον, αἵτινες μετέπεσον σχεδὸν εἰς ἐπίθετον, καὶ διὰ τοῦτο δέον = δέον ἐστὶ κτλ.

β'. Τὸ ἔχειν μετὰ μετοχῆς παρωχημένου (ἐνεργητικῶν μέσων καὶ ἀποθετικῶν ῥημάτων) σημαίνει κτήσιν, ἥτις προσελθούσα ἐκ τῆς πράξεως διαμένει· οἷον ἡρπакὼς ἔχει = ἡρπакε καὶ ἔχει. — Τὸν λόγον σου θαυμάσας ἔχω = ἐθαύμασα καὶ ἐξακολουθῶ νὰ θαυμάζω.

γ'. Τυχάνειν (εὐρίσκειν, συναντᾶν· ποιητ. κυρεῖν)· ὥς δὲ ἦλλον, ετυ-
χεν ἀπίων, ἡγουν, ὅτε ἦλλα, αὐτὸς ἀνεχώρησε κατὰ τύχην· εἰς ὑποθε-
τικὰς καὶ ἀναφορικὰς προτάσεις τίθεται τοῦτο καὶ ἄνευ μετοχῆς, ἥτις
προσλαμβάνεται τότε ἄνευ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως· οἷον
πάνδημος ἔρος ἐξεργάζεται, ὅ,τι ἂν τύχη. — Εὐρηται δὲ καὶ ἄνευ μετοχῆς
μετὰ οὐσιαστικοῦ ἢ ἐπιθέτου ὡς κατηγορουμένου. Πολλοῖς ἀπόκρισις
ἢ σιωπὴ τυγχάνει.

Σημ. Κατὰ τὸ τυγχάνειν εὐρηται καὶ τὸ συμβαίνειν ἢ μετὰ κατηγορουμένου
ἀπλοῦ ἢ (σπανίως) μετὰ μετοχῆς· οἷον συμβαίνει μέγιστον κακὸν ἢ ἀδι-
κία. Ὅταν συνίεναι λέγῃ, ταῦτόν παντάπασιν τῷ ἐπίστασθαι συμβαίνει λεγό-
μενον.

δ'. Λανθάνειν (εἶναι κεκρυμμένον)· ταῦτα ποιήσας, ἔλαθεν ὑπεκφυγών,
ἡγουν, ἔφυγον ἀνεπαισθήτως, κρυφίως· τὸν φονέα λανθάνει βόσκων, τρέφει
τὸν φονέα ἐξ ἀγνοίας· καὶ λάβε βιώσας ἀντὶ ζῆτι λεληθότως.

ε. Φθάνειν (προλαμβάνειν τινὰ ἢ προσφθάνειν)· ἔφθην ποιήσας, ἔφθην
ἀφελών, τὸ ἔκαμα, τὸ ἀφῆρσα πρὸ ὀλίγης ὥρας (Ζήτ. καὶ εἰς τὰς φρά-
σεις *Φθάγειν*). Σπανίως οἱ Ἀττικοὶ συντάσσουσι τοῦτο μετ' ἀπαρεμφάτου.
Σημειώσεως δ' ἄξια εἶναι ἡ φράσις οὐκ ἂν φθάνοιμί τι ποιῶν· λέγων ἀνυ-
περθέτως θέλω πράξει κτλ. Τὸ δὲ οὐκ ἂν φθάνοις σύτι λέγων, ἰσοδυναμεῖ
μὲ προστακτικὴν εἰπὲ εὐθύς. — Μετὰ δὲ τὸ οὐ φθάνω ἀκολουθεῖ ὁ καὶ·
οἷον οἱ Λακεδαιμόνιοι, οὐκ ἔφθασαν τὴν ἀρχὴν κατασχόντες καὶ τοῖς
Θηβαίοις ἐπεβούλευσαν.

ζ'. Διατελεῖν (ἐπιμένειν)· ὅσην εὐνοίαν ἔχων διατελῶ, ἀντὶ ἔχω πάν-
τοτε· οὕτω καὶ τὰ ταυτόσημα· διαγίγνομαι, οὐ διαλείπω (ἐκλείπω),
διαμένω, διάγω. Οὐδὲν ἄδικον διαγεγένημαι ποιῶν· οὐδένα δια-
λέλοιπα χρόνον ὑπὸ πονηρῶν διαβαλλόμενος. Οὕτω δὲ καὶ τὸ
μεσοῦν. Ἐφθ μάλιστα σφᾶς μεσοῦν δειπνοῦντας.

η. Χαίρειν· χαίρουσιν ἐπαινοῦντες, ἀντὶ ἐπαινοῦσιν ἀσμένως· λέγεται
δὲ καὶ ἀντιστρόφως ἐπαινοῦσι χαίροντες. Οὕτω καὶ ἄλλα τινα ῥήματα
σημαίνοντα χαρὰν ἢ δυσαρέσκειαν· ἡδομαι, γέγηθα, ἄχθομαι, ἀνιώμαι,
ὀργίζομαι, αἰσχύνομαι, μεταμέλομαι· ἐκ δὲ τούτων τὸ αἰσχύνομαι συν-
τάσσεται καὶ μετὰ ἀπαρεμφάτου ἔαν σημαίνῃ τὸ συστέλλομαι.

θ'. Τὸ φαίνεσθαι μετὰ μετοχῆς παριστᾷ τὴν κρίσιν ὡς πραγματικὴν
καὶ εἰς πάντα ἄλλον οὕτω φαινομένην· μετὰ δ' ἀπαρεμφάτου παριστάνει
αὐτὴν ὡς μόνον εἰς τὸ ὑποκείμενον οὕτω παρουσιαζομένην, ὡς καὶ τὸ δε-

μεῖν μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει μόνον τὴν ἐξ ὑποκειμένου κρίσιν οἷον *Μάλιστα ἂν εὐδοκίμοις εἰ φαίνοιο ταῦτα μὴ πράττων ἂ τοῖς ἄλλοις ἂν πράττουσιν ἐπιτιμῶς* (Ἰπποκρ.) ἂν τῷ ὄντι γείνη φανερόν εἰς πάντας. — *Φαίνεται αἱ σοὶ φιλοσόφου ἀνδρὸς εἶναι ἐσπουδακέναι περὶ τὰς ἡδονάς;* (Πλ.). — ὅπου ἐρωτᾷ ἂν αὐτὸς μόνος ὁ ἐρωτώμενος ἐκλαμβάνει τὸ πρᾶγμα οὕτως.

Σημ. Τὸ φαίνεσθαι ἐκπληροῖ πολλάκις τὴν σημασίαν τοῦ ὑγκάινειν οἷον ἀνθρώπων ὁ σωφύτατος πρὸς θεὸν πίθηκος φανεῖται. — Καὶ τὰ φανερός, δηλὸς εἰμι, συντάσσονται ἐπίσης καὶ μετὰ μετοχὴν καὶ μετὰ τὸν ὅτι.

Εἰς τινὰς τάξεις ῥημάτων φέρεται μετοχὴ κατηγορουμένου κατ' αἰτιατικὴν μὲν, ἐὰν τὸ ῥῆμα ᾖ ἐνεργητικόν, κατ' ὀνομαστικὴν δὲ ἐὰν ᾖ παθητικόν. τοιαῦτα δ' εἶναι.

ι. Τὰ αἰσθάνομαι, ὁρῶ (ὄχι βλέπω), ἀκούω, πυνθάνομαι, καταμανθάνω, γινώσκω, κατανοῶ, οἶδα, (ἀγνοῶ), ἐπίσταμαι, μιμνήσκομαι, ἀναμιμνήσκω οἷον *Θεμιστοκλέα οὐκ ἀκούεις ἀνδρα ἀγαθὸν γεγονότα;* (Πλ.). — *Γνωσθησόμεθα ξυνελθόντες μὲν, ἀμύνεσθαι δ' οὐ τολμῶντες* (Θουκ.).

ια. Τὰ δεῖξιν καὶ εὗρεσιν σημαίνοντα, καταδεικνύω, ἀποφαίνω, δηλῶ, ἐξελέγχω, ἐξ — ἐφ' (εὐρίσκω), λαμβάνω = (φωρῶ), ἀλίσκομαι, σπανίως δὲ τὰ ἀγγέλω, νομίζω, λέγω, τίθημι (= ὑποθέτω παραδέχομαι), ὁμολογῶ, διαμνημονεύω.

Σημ. α. Καὶ εἰς ταῦτα (ι, καὶ ια.) τὰ ῥήματα ἑλλείπει πολλάκις ἡ μετοχὴ ὧν οἷον ἐν εὐδία ὁρῶ ἡμᾶς (δηλ. ὄντας. — Διαθήκας ἤδη πολλοὶ ψευδαῖς ἀπέφηναν (δηλ. οὕτως).

Σημ. β'. Καὶ ὀνομαστικὴν μετοχὴς ἔχουσι πολλάκις ἐνεργητικὰ μέσα καὶ ἀποθετικὰ τῶν ῥημάτων τούτων (μάλιστα τὰ ἐν ι. καταλεχθέντα), ἐὰν εἰς τὸ ὑποκείμενον κατηγορητὰ μετοχὴ τις οἷον *Μανθάνετε κακὰ σπεύδοντες* — ἐνενόησα καταγέλαστος ὢν. Τὴν δὲ ἐπὶ ταῦτοπροσωπίας αἰτιατικὴν πρέπει νὰ ἐρμηνεύσωμεν κατὰ τὰ ἐν §. 421. σημ. β'. περὶ τῆς ἐπὶ ταῦτοπροσωπίας αἰτιατικῆς τοῦ ἀπαρεμφάτου ῥηθέντα. Παραδείγματα δὲ τῆς περιστάσεως ταύτης ἔστωσαν τὰ ὁρῶ μεν ἡμᾶς ἀπόρους ὄντας (Ξεν). *Δεῖξον οὐ πεποιηκότα τοῦτο αὐτόν* καὶ τὸ παράδοξον αὐτὸν οὐδεὶς ὁμολογεῖ κακοῦργος ὢν. (Μέν.) — Τὸ σύνοιδα δύναται νὰ ἔχη τὴν ἀντὶ κατηγορουμένου μετοχὴν τριχῶς, κατ' ὀνομαστικὴν· οἱ ἂν ξυνειδῶσιν αὐτοῖς εὐ ἡσυχότες· κατ' αἰτιατικὴν. — Σύνοιστε πολλοὺς οἴκους ἀναστάτους γεγεννημένους καὶ κατὰ δοτικὴν Σύνοιδεν αὐτῷ μηδὲν ἐξημαρτηκότι.

Σημ. γ'. Ὅσα ἐκ τῶν αἰσθητικῶν (ι) συντάσσονται μετὰ γενικῆς δέχονται τὴν εἰς ταύτην ἀποδιδομένην μετοχὴν καὶ κατὰ γενικὴν. Οὐκ ἤσθοντο προσόντων τῶν πολεμίων. —

Σημ. δ'. Σχεδὸν ὅλα ταῦτα τὰ ῥήματα δέχονται ἀπαρέμφατον, τὸ ὅποιον σημαίνει ἀπλῶς τὴν ἔκφρασιν γνώμης τινός, ἐν ᾧ ἡ μετοχὴ σημαίνει τι πραγματικόν, ὡς καὶ ἀναλελυμένην διὰ τῶν ὡς, ὅτι· ἐπὶ δὲ τῶν μνήμης σημαντικῶν καὶ διὰ τοῦ χρονικοῦ ὅτε (ἡνίκα).

ιβ'. Εἰς ῥήματα, τὰ ὅποια ἐκφράζουσι ἐπιδοκιμασίαν ἢ ἀποδοκιμασίαν πράξεώς τινος, ἡ μετοχὴ σημαίνει τὴν πράξιν αὐτήν. Τοιαῦτα δ' εἶναι τὰ εὖ, καλῶς ποιεῖν, χαρίζεσθαι, εὐτυχεῖν, νικᾶν, ἡττᾶσθαι, ἀδικεῖν, εὐτυχεῖν, κερδαίνειν, ἀρέσκειν, ἀγαπᾶν, ἀρκεῖν οἷον *Ἀδικεῖτε πολέμου ἄρχοντες καὶ σπουδᾶς λύοντες*. — *Ξενοφῶντα ὠνήσατε οὐχὶ ἐλό-*

μενοί — Πάντας πειρῶ νικᾶν εὐ ποιῶν· ἐάν γάρ τοὺς φίλους κρα-
τῆς εὐ ποιῶν, οὐ μὴ σοι δύνανται ἀντέχειν οἱ πολέμιοι.

Σημ. Ἡ μετοχὴ εὐ ποιῶν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ κοινὸν καλὰ ἔχαμα καί. — "Ομοία δ' εἶναι καὶ αἱ τί παθὼν, ἢ τί μαθὼν. — Εἰς δὲ τὰ τί ληρεῖς, τί διατρέβεις ἔχων· ἢ κτῆσις τοῦ λήρου καὶ τῆς δυνήριος ἀποδίδεται ὡς χαρακτηριστικὸν τοῦ φλυαροῦ καὶ δυνήρου. — Ἡ μετοχὴ ἀρχόμενος ἰσοδυναμεῖ πολλάκις μὲ τὸ ἡμέτερον ἐν ἀρχῇ, καὶ ἢ τελευτῶν μὲ τὸ ἐν τέλει.

ΙΒ'. Λαμβάνεται ἐνάρθρως ἡ μετοχὴ ἀντὶ οὐσιαστικοῦ ὀνόματος οἷον, οἱ τέκοντες ἀντὶ οἱ γονεῖς· οἱ φιλοσοφούντες ἀντὶ οἱ φιλόσοφοι· οἱ ἡβῶν-
τες ἀντὶ οἱ ἐφηβοί κτλ.

ΙΓ'. Τελευταῖον ἡ μετοχὴ ἀναπληροῖ τὸν μεταξὺ ῥημάτων σύνδεσμον καί· οἷον, ἀντὶ πίνω καὶ τρώγω, πίνω τρώγων, ἢ πίνων τρώγω, τοῦ ὁποῖου θέλομεν ἰδεῖν παραδείγματα εἰς τὴν ἐπομένην β'. σημειώσιν.

Σημ. α. Αἱ' ἐπίτασιν τινα τῆς φράσεως, ὅταν προηγήται ἡ μετοχὴ, τίθεται ἐνίστα μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐπομένου ῥηματός της μόριόν τινα (ἴδε Ε'.) οἷον, (Δη-
μοστ. Μειδ. 20) ἐγρῆν αὐτὸν τὰ ὄντα ἀναλίσκοντα, ὥσπερ ἐγὼ, οὕτω με ἀφαιρεῖσθαι τὴν νίκην, ἡγουν ἐπρεπεν αὐτὸς ἐνῷ ἐξοδεύει τὰ κτήματά του, καθὼς ἐγὼ, οὕτω (ἡγουν διὰ τῆς αὐτῆς δαπάνης) νὰ μὲ ἀρπάσῃ τὴν νίκην. — καὶ (Ξενοφ. Ἱέρ. Ζ. 9) ὅταν οἱ ἄνθρωποι εὐεργετῇσθαι πρὸς τινας ἡγησάμενοι, ἔπειτα τοῦτον ἀνὰ στόμα ἔχουσιν ἐπαινοῦντες, ἡγουν, ὅταν οἱ ἄνθρωποι, ἐνῷ νομίζωσι τινα εὐεργέτην των, ἔπειτα (ἡγουν μετὰ ταύτην τὴν πληροφορίαν) τὸν ἐπαινῶσι κτλ. — καὶ (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α. 2. 23), μὴ δυνάμενοι εὑρεῖν τὰς ὁδοὺς, εἴτα πλανώμενοι ἀπώλοντο. Ζήτ. β' καὶ τὰ μόρια οὕτως, ἔπειτα, εἴτα §. 463.

Σημ. β'. Εἰς πᾶσαν μετοχικὴν σύνταξιν ὑποτίθεται χρονικὴ σχέσις, ἡγουν ἡ πρῶ-
ξις τῆς μετοχῆς, ὁποῖα καὶ ἂν εἴναι ἢ πρὸς τὸ ῥῆμα σχέσις της, ἐννοεῖται ἐνταυτῷ ὡς ἐνεστῶσα ἢ παρελθούσα ἢ μέλλουσα, καὶ κατὰ τοῦτο τίθεται ἡ μετοχὴ εἰς τὸν ἀνήκοντα χρόνον· ἀλλ' ἐνταῦθα εἶναι δυνατὴ ἄλλη θεωρία παρὰ τὴν συνήθη μας, καὶ διὰ τοῦτο συνηκίς εὐρίσκομεν ἄριστον μετοχῆς ὅπου ἡλπίσαμεν ἐνεστῶτα, καὶ τὸ ἐναντίον· οὕτως εἰς τὸ Ὀμηρικόν, ὡς εἰπὼν ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου, μᾶς φαίνεται κατὰλληλος ὁ ἐνεστὼς λέγων ἡγουν ἐνῷ λέγει· ἢ ἔλεγε, ταῦτα ἡρέθισε τοὺς στρατηγούς. Ἀλλ' ἦτο καὶ χρεῖα νὰ προηγηθῇ τὸ κινεῖν, ἐάν ἐκεῖνοι ἐκινήθη-
σαν· διὰ τοῦτο εἰς τὸν Ξενοφῶντα (Ἄπομν. Γ. 6. 2) κεῖται· τοιαύδε λέξας κατέσχευεν αὐτόν. — Ὁ ἐνεστὼς ὅμως τῆς μετοχῆς παραλαμβάνεται, ὅταν καὶ αἱ δύο πράξεις ἐννοῶνται ὡς διαρκούσαι ἢ ὡς ἐπαναλαμβανόμεναι· οἷον, Ξενοφ. Ἄπομν. Α. 2. 6) περὶ τοῦ Σωκράτους· βελτίους γὰρ ποῖων τοὺς συγγιγνομένους ἀπέπεμπεν. Ἐδῶ τὸ ποιήσας ἤθελε σημαίνειν τὸ ἀπαξ· ἀλλ' ὁ συγγραφεὺς θέλει μὲν νὰ φανερώσῃ ἔχαμεν (διηνεκῶς καὶ πολλάκις) τοὺς συναναστρεφόμενους αὐτὸν καλητέρους, καὶ οὕτω τοὺς ἀπέπεμπε. — Κεῖται δὲ ὁ ἐνεστὼς τῆς μετοχῆς καὶ εἰς πολλὰς πράξεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀναγκαίως συνδεδεμέναι μὲ τὰς ἐφεξῆς, καὶ συνεννοοῦνται σχεδὸν, ὡς τὸ βλέπειν, τρέχειν, ἄγειν, φέρειν· οἷον, οἰκαδ' ἰὼν Μυρμιδόνεσσιν ἀνασσε (Ἰλ. Α. 179), ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ ἐξουσίαζε τοὺς Μυρμιδόνας· στῆ δὲ θέων (Ἰλ. Ρ. 707), ἔτρεξε καὶ ἐστάθη· — ἔγχος ἔσθησε φέρων πρὸς κίονα (Ὀδυσ. Α. 127), ἔφερε καὶ ἔσθησε· — καὶ με καθίζει ἄγων (Πλατ. Χαρμ. 2), μὲ φέρεται καὶ με καθίζει. Ἀλλὰ ὅμως τοιαῦτα χρήσεις εἶναι ἀληθινὰ ἀνωμαλίας, αἵτινες ἴσως μὲν ἐξ ἀμελείας, ἴσως δὲ καὶ δι' ἀνάγκην τινὰ ἐβάλλθησαν εἰς χρῆσιν· οἷον, στρατηγήσας, ἄρξας ἐποίει, ἡγουν, καθὼς στρατηγὸς ἢ ἄρχων ἐποίει, ἐνῷ, ἂν ἔκαιτο στρατηγὸν κτλ. ἤθελε σημαίνειν ἀπλῶς ἐστρατήγει καὶ ἐποίει. Τοιοῦτον ἀνωμαλὸν εἶναι καὶ τὸ ἀνωτέρω (ΙΑ'. β'.) παραληφθὲν παράδειγμα, λάβε βιώσας, ἐνῷ καὶ τὰ δύο εἶναι εἰς σημασίαν ἐνεστώ-
τος χρόνου, λάνθανε βίων· καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ἀφίνονται εἰς τὴν παρατήρησιν τοῦ μελετώτορος.

Πτώσεις ἀπόλυτοι.

§. 433. Ἔως ἐδῶ εἶδαμεν τὴν μετοχὴν ἢ ταῦτοπροσώπως ἀναφερο-

μένον εἰς τὸ ῥῆμα κατ' ὀνομαστικὴν, ἢ ἑτεροπροσώπως συντασσομένην μὲ αὐτὸ κατὰ μίαν τινὰ τῶν πλαγίων πτώσεων. Ἀλλ' ἐὰν ἐμβῇ καὶ πρόσωπον ἄλλο οὐτ' ὡς ὀνομαστικὴ ταυτοπρόσωπος τοῦ ῥήματος οὔτε ὡς πλαγία πρὸς αὐτὸ ἀποδιδόμενον, τοῦτο μετὰ τῆς εἰς αὐτὸ ἀνηκούσης μετοχῆς τίθεται εἰς πτώσιν, ἥτις εἶναι ἀνεξάρτητος ἀπὸ τοῦ ῥήματος, καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζεται πτώσις ἀπόλυτος.

§. 434. Αἱ τοιαῦται μετοχαὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπαντῶνται κατὰ γενικὴν, ἥτις ὀνομάζεται γενικὴ ἀπόλυτος. Ἡ ἀρχικὴ σημασία αὐτῆς ἀναφέρεται εἰς τὸν χρόνον. Καθὼς λοιπὸν ρυκτὸς σημαίνει εἰς τὸν καιρὸν τῆς ρυκτὸς οὕτω καὶ, ἐμοῦ καθεύδοντος, ταῦτα ἐγένετο, σημαίνει, ἐνῷ ἐκοιμώμην ἐγὼ, ἐγένιναν ταῦτα· — πάντων οὖν σιωπῶντων, εἶπε τοιάδε· — μετὰ ταῦτα κυμαίνοντος ἤδη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἔπεισε τὸν δῆμον Κερκυραίοις ἐπιστεῖλαι βοήθειαν. — Ἐὰν δὲ ὁ χρόνος προσδιορίζεται ἀπὸ ἱστορικὸν πρόσωπον, τίθεται συχνάκις ἡ ἐπὶ εἰς τὴν γενικὴν ταύτην· οἷον ἐπὶ Κύρου βασιλεύοντος, ὅταν ἐβασίλευεν ὁ Κύρος. Διὰ τοῦτο ἐν γένει ὅταν ἡ γενικὴ ἀπόλυτος σημαίνῃ χρόνον θέλουσί τινες ἐλλείπουσαν τὴν ἐπὶ (§. 439. Σημ. 6').

§. 435. Αἱ γενικαὶ ὅμως ἀπόλυτοι δὲν εἶναι μόνον χρονικαί, ἀλλὰ καὶ ὑποθετικαὶ καὶ αἰτιολογικαὶ κτλ. οἷον, ἐπικειμένων δὲ τῶν πολεμίων τῇ πόλει, λιμὸς ἤπτετο τῶν Ῥωμαίων. ἤγουν ἐπειδὴ ἐστενοχώρου τὴν πόλιν κτλ. — Θεοῦ διδόντος, οὐδὲν ἰσχύει φθόνος· καὶ, θεοῦ θέλοντος, καὶ ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις, ἤγουν ἐὰν θέλῃ ὁ θεὸς κτλ. Παραλείπεται δὲ τὸ ὄνομα τῆς ἀπολύτου γενικῆς, ὅταν δύνῃται νὰ ἐννοηθῇ ἐκ τῶν προηγουμένων· οἷον, παρόντα τὸν ἡγεμόνα ἡδούντο, ἀπόντος δὲ ἡσέλγαινον, ὅπου ἀντὶ τοῦ ἡγεμόνα ἔπρεπε νὰ τεθῇ ἡ παραλειφθεῖσα ἀντωνυμία αὐτοῦ.

§. 436. Αἱ ἀπόλυτοι δοτικαὶ παραλαμβάνονται εἰς διορισμὸν χρόνου, οἷον, (Ξενοφ. Ἑλλήν. Γ'. 2. 18) περιϊόντι τῷ ἐνιαυτῷ πάλιν φαίνουσι φρουρὰν ἐπὶ τὴν Ἥλιν, ἤγουν ὅταν ἐτελείωσεν ὁ ἐνιαυτός, ἐσύναζαν πάλιν στρατὸν κατὰ τῆς Ἥλιδος. ἢ ὅταν σημαίνῃ ἡ μετοχὴ κίνησιν· οἷον (Ξενοφ. Κύρ. Π. Α. 6. 2) προϊόντι τῷ Κύρῳ, ὁ πατήρ ἤρχετο λόγου τοιοῦδε· ἐν γένει δὲ δύναται νὰ τεθῇ δοτικὴ ἀντὶ τῆς γενικῆς ἀπολύτου, ἐὰν τὴν κυρίαν πρότασιν ἐννοῶμεν στενῶς συνδεδεμένην πρὸς τὴν ἀναφορικὴν· οἷον τοῖς Ἀθηναίοις τότε τὴν παραθαλάσσιον δροῦσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ πολλὰ ἡσύχαζον (Θουκ.). Πολλάκις ὅταν προσδιορίζῃ τόπον ἡ τοιαύτη δοτικὴ ἐξυπακούεται τινι, ἀνθρώποις. Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ εἰσπλέοντι τὸν Ἰόνιον κόλπον· οὕτω, καὶ (ὡς) συνελόντι εἰπεῖν.

§. 437. Τελευταῖον συνάπτομεν ἐνταῦθα καὶ τὴν δοτικὴν τῆς μετοχῆς, ἥτις εἰς τὰ ῥήματα εἶναι, γίγνεσθαι, ταῦτοπροσωπεῖ μὲ τὴν δοτικὴν περιποιητικὴν ἐπὶ φράσεων τοιούτων. ὅποια εἶναι· εἴ σοι ἡδομένῳ ἐστί, ἤγουν, ἐὰν χαίρης· εἴ σοι βουλομένῳ ἐστίν, εἰς ἡλῆς· καὶ εἰς ἄλλας τοιαύτας τινὰς περιπτώσεις.

§. 438. Τὰ ἀπρόσωπα ἐκείνα ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ ὑποκείμενον ἐννοεῖται ἀμυδρῶς (§. 266), σχηματίζουν τὴν ἀπόλυτον πτώσιν των εἰς γενικὴν οἷον σαλπίζοντος· ὕοντος πολλῶ (ἐκ τοῦ ὕει πολλῶ, δηλ. ὁμ-ῆρω), Ξενοφ.

§. 439. Τὰ δὲ ἀπρόσωπα τὰ φερόμενα εἰς ἀπαρέμφατον (§. 380) σχηματίζουν τὰς ἀπολύτους των πτώσεις κατὰ δύο τρόπους·

α. Ἀπὸ παθητικὰ ἀπρόσωπα ὡς τὸ λέγεται ἀγγέλλεται καὶ τὰ τοιαῦτα, γίνεται γενικὴ ἀπόλυτος καὶ μάλιστα εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ὅταν σημαίνεται δι' αὐτῆς χρόνος· οἷον ὁ Περικλῆς ὥχeto ἐπὶ Καύνου, ἐσαγγελθέντων, ὅτι Φοίνισσαι νῆες ἐπιπλέουσι (Θουκυδ. Α. 116) ἀντὶ εἰσαγγελθέντος, ὅταν εἰσηγγέλλῃ.

β'. Εἰς ὅλας δὲ τὰς ἄλλας περιπτώσεις τίθεται ἀπολύτως ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ τοῦ οὐδετέρου μετοχῆς ῥημάτων ἀπρόσωπων ἢ παθητικῶν, τὰ ὅποια τίθενται καὶ ἄλλως ἄνευ ὑποκειμένου· τῶν δὲ παθητικῶν τίθενται συνήθως παρακείμενοι καὶ σπανίως ἀόριστοι· οἷον, εἰρημένον αὐτοῖς παρῆναι, οὐχ ἤκουσι, μ' ὅλον ὅτι ἐπροστάχθη εἰς αὐτοὺς, ὁμως κτλ. Καὶ οὕτω γίνεται εἰς ὅλα τὰ ἄλλα ἀπρόσωπα, προσῆκον ἐξόν, παρὸν, δέον, προσταχθέν, προσταγαμένον, εἰς τὰ ὅποια δύναται νὰ προτεθῇ καὶ ὡς ἢ ὥσπερ, ὁποῖαν δύναμιν καὶ ἂν ἔχῃ ἡ μετοχὴ· οἷον, διὰ τί μένεις ἐξόν ἀπέναι;—ἄπειμι ἐκεῖνῳ δοκοῦν—δὶς καὶ τρεῖς τὰ αὐτὰ εἰρηκεν ὡς οὐ πάνυ εὐπορῶν... ἢ ἴσως οὐδὲν αὐτῷ μέλον τοῦ τοιούτου (Πλάτ. Φαίδ. 23). Σιωπῇ ἐδείκνουν, ὥσπερ τοῦτο ἐπιτεταγμένον αὐτοῖς ὑπὸ κρείτονος τινος. Ἐκ τούτων συμπεραίνεται διὰ τί ἡ μετοχὴ τυγχόν (ἐκ τοῦ ἀπροσώπου ἔτυχεν) ἔλαβεν ἐπιρρηματικὴν σημασίαν ἀντὶ τοῦ ἴσως· διότι πρῶτον σημαίνει, ἐπειδὴ ἔτυχεν, ἢ κατὰ τύχην καὶ ἐκ τούτου ἴσως. Οὕτω καὶ τὸ ἐπιθετον δυνατὸν μὲ παράλειψιν τῆς μετοχῆς ὃν εὐρίσκεται ἀπολύτως· οἷον, (Πλάτ. Πολιτ. Ζ. σελ. 519.) ποιήσομεν χεῖρον ζῆν δυνατόν αὐτοῖς ἄμεινον (δηλ. ζῆν)· ὡς καὶ τὸ, ταῦτα δόξαν, (§. 257, σημ.).

Σημ. α. Ἡ πόλυτος πῶσις κυρίως εἶναι ἡ ὀνομαστικὴ, ὅταν δὲν ἀποδίδηται ὡς ὑποκείμενον εἰς τὴν ῥῆμα. Συμβαίνει δὲ τὸ τοιοῦτον ἀπὸ διακοπῆν τῶν ἐννοιῶν τοῦ λέγοντος ἢ γράφοντος· διὰ τοῦτο ἡ ὀνομαστικὴ ἀπόλυτος ἀνάγεται εἰς τὰ ἀνακόλουθα, περὶ τῶν ὁποίων θέλομεν εἰπεῖν ὕστερον. Σπανίως δὲ ἀπαντῶνται αἱ τοιαῦται ὀνομαστικαί, ὅπotes καὶ ἐξηγοῦνται εὐκόλως οἷον (Ξενοφ. Ἑλλην. Β'. 3. 54) ἐκεῖνοι δὲ (οἱ ἑνδεκα) εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρεταῖς, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου, εἶπαν ὁ Κριτίας· ὅπου ἐπροκρίθη ἡ σύνταξις αὕτη διὰ τὴν εὐθὺς ἀκολουθοῦσαν γενικὴν. Ὁσαύτως καὶ εἰς ἀντιθέσεις δύνανται ν' αναφέρονται εἰς τὴν μετοχὴν δύο ὑποκείμενα, καὶ ἂν αὕτη ἤθελεν ἀναφέρεσθαι εἰς μόνον τὸ ἐν· οἷον Πάχης προκαλεσάμενος εἰς λόγους ἱππῖαν.—Ὁ μὲν ἐξῆλθε παρ' αὐτὸν, ὁ δ' ἐκεῖνον ἐν φυλακῇ ἀδέσμῳ εἶχεν. Εἰς τὴν ποιήσιν ὅμως τοιαῦται συντάξεις ὡς ἀβίαστοι καὶ ἰσχυραὶ δίδουν ἐξαιρετον χάριν· οἷον (Σοφοκλ. Ἀντιγ. 260) λόγοι δ' ἐν ἀλλήλοισιν ἐρρόθουν κακοὶ φύλαξ ἐλέγχων φύλακα.

Σημ. β'. Αἱ τρεῖς ἄλλαι πτώσεις κατὰ ταύτην τὴν ἐννοιαν δὲν εἶναι ἀπόλυτοι, διότι ἔχουσι σχέσιν στενὴν πρὸς τὸ ῥῆμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποδίδονται. Ἡ γενικὴ πῶσις, ὡς εἶδαμεν, συνδέεται διὰ τῆς καταλήξεώς της (§. 359. α.) μὲ τὸ ῥῆμα ὡς διὰ προθέσεως εἰς σημασίαν χρόνου. Καθὼς λοιπὸν λέγομεν, νυκτὸς καὶ ἡμέρας εἰργάζετο, οὕτω καὶ Κύρου βασιλεύοντος, ἐμοῦ παροντος. Καθὼς δὲ ἡ γενικὴ μετέπεσε καὶ εἰς

τὸ νὰ σημαίνει αἰτίαν ἢ ἄλλας σχέσεις, οὕτω καὶ αἱ ἀπόλυτοι λεγόμεναι πτώσεις ἔλαβαν ταύτην τὴν δύναμιν. Φυσικὸν δὲ ἦτο, ὅπου ἤθελαν νὰ κάμνουν ἐπαισθητότερον τὸν χρόνον, νὰ προσθέτωσι τὴν ἐπὶ οἶον ἐπὶ Κύρου βασιλεύοντος κτλ. (§. 436).

Σημ. γ'. Ἐνίοτε προσδιορισμός τις τῆς ἐνεργείας τοῦ ὑποκειμένου τίθεται εἰς αἰτιατικὴν ἢ ὀνομαστικὴν ἀπόλυτον· οἶον, (Ἡρόδ. Β'. 41) τοὺς βοῦς θάπτουσι τὰ κέρατα ὑπερέχοντα, ἤγουν οὕτως, ὥστε ἐξέχουσι τὰ κέρατα· καὶ (Αὐτόθ. 131) ἵνα οἱ (αὐτοῖ) διωδέκα ἔτια ἀντὶ ἐξ ἐτέων γένηται, αἱ νύκτες ἡμέραι ποιοῦμεναι (ἐνῶ αἱ νύκτες γίνονται ἡμέραι). Ἡ σύγκρισις τοιούτων τόπων δεικνύει, ὅτι ἐδῶ κυρίως εἶναι πρόσθεσις τις μερικὴ (Ζήτ. κατωτ. §.), διότι ἡμέραι κεῖται εἰς ὀνομαστικὴν διὰ τὸ γένηται, καὶ κέρατα πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὡς αἰτιατικὴ διὰ τὸ θάπτουσι.

Σημ. δ'. "Ὅταν εἰς τὴν ψυχὴν τρίτου τινὸς προσώπου ἐνυπάρχῃ λόγος, διὰ τὸν ὁσίων πράττει τι, γίνεται συνήθως ἡ ἐκφρασις μετὰ τοῦ μορίου ὡς (ἐπειδὴ) ἢ ὥσπερ (ὥσάν νὰ) καὶ μὲ αἰτιατικὴν ἢ γενικὴν ἀπόλυτον. Διὰ νὰ καταλάβωμεν ἐντελῶς τὴν ἔννοιαν τῆς βραχείας ταύτης φράσεως, πρέπει μεταφράζοντες τὴν νὰ παρενθῶμεν λόγον σημαίνοντα τὸ νομίζει, πληροφοροῦνται κτλ. οἶον, ἐσιώπα ὡς πάντας εἰδότες ἢ πάντων εἰδόντων, ἤγουν ἐσιώπα, ἐπειδὴ (ὡς ἐστοχάζετο) ἤθευραν ὅλοι.—Οἱ πατέρες εἴργουσι τοὺς υἱεὺς ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων, ὡς τὴν μὲν τούτων οὐμίλιαν ἄσκησιν οὕσαν ἀρετῆς, τὴν δὲ τῶν πονηρῶν κατάλυσιν οὕταν ἀρετῆς, ἤγουν οἱ πατέρες ἐμποδίζουν τοὺς υἱούς των ἀπὸ τοὺς κακοὺς, ἐπειδὴ (καθὼς εἶναι πληροφορημένοι) οἱ συναναστροφῇ των κλ.—Ἐπὶ κελεύει μουσικὴν ποιεῖν ὡς φιλοσοφίας μεγίστης οὔσης μουσικῆς (Πλάτ. Φαίδρ.).—Πολλοὶ τῶν ἀδελφῶν ἀμελεῦσιν, ὥσπερ ἐκ πολιτῶν μὲν γίγνομένους φίλους, ἐξ ἀδελφῶν δὲ οὐ γιγνομένους· ἤγουν ὥσάν νὰ μὴ γίνωνται οἱ ἀδελφοὶ φίλοι (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 3. 3).

Πρόσθεσις.

§. 440. *Πρόσθεσις* ὀνομαζόμεν ὅταν εἰς οὐσιαστικὸν ἢ ἀντωνυμίαν προστιθῇται ἀσυνδέτως ἄλλο οὐσιαστικὸν ὁμοιοπτῶτως διὰ νὰ ἐξηγῇ τὸ πρῶτον ἢ διὰ νὰ τοῦ προσάπτῃ διορισμὸν τινα πρὸς χάριν ἐμφάσεως ἢ σαφηνείας. Ἐμπορεῖ νὰ ἀναλυθῇ ἡ πρόσθεσις εἰς τὸ ὅστις ἐστίν, ἢ οὔτινές εἰσι. Τὸ προστιθέμενον οὐσιαστικὸν ἔπρεπε κυρίως νὰ εἶναι ὁμοιογενὲς καὶ ὁμοιάρθρωτον τοῦ πρῶτου· ἀλλὰ παραλλάσσουσι πολλάκις κατὰ ταῦτα, καὶ μάλιστα ἂν τὸ ἐπιφερόμενον εἶναι ἀφρημένον ἀντὶ συγκεκριμένου (§. 352)· οἶον, (Ἡρόδ. Α'. 205) γεφύρας ζευγῶν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ διάβασιν τῷ στρατῷ· καί, (Εὐρ. Τρωάδ. 429) ἀπέχθημα πάγκοινον βροτοῖς οἱ περὶ τυράννους καὶ πόλεις ὑπηρεταί. ἱππόλ. 12. ἱππόλυτος, ἄγνοῦ Πιτθῆως παιδεύματα, ἤγουν ὅστις εἶναι παιδεύμα (μαθητῆς ἢ τρώφικος) τοῦ ἄγνοῦ Πιτθ.

§. 441. Ἐάν ἡ πρόσθεσις ἀποδίδεται εἰς κτητικὴν ἀντωνυμίαν, τίθεται κατὰ γενικὴν· οἶον, (Ἀριστοφ. Πλουτ. 33) τὸν ἐμὸν μὲν αὐτοῦ τοῦ ταλαιπώρου βίον (Πρόβ. παράδ. ἄλλο εἰς τὰς κτητικὰς ἀντωνυμ. §. 322).—Ὡσαύτως δὲ καὶ μετὰ κτητικὸν ὄνομα ἢ ἄλλο ἀναλυόμενον εἰς γενικὴν· οἶον, (Ἰλ. Β. 54) Νεστορὴ παρὰ νῆϊ Πυλογενέος βασιλῆος· καί, (Πλάτ. Ἀπολ. σελ. 29) Ἀθηναῖος ὢν, πόλεως τῆς μεγίστης καὶ εὐδοκίμωντάτης εἰς σοφίαν καὶ ἰσχύν.

§. 442. Πρόσθεσις εἶναι καὶ τὸ ἀλλαχοῦ (§. 266.) ἀναφερθὲν ἐκ τοῦ Λουκιανοῦ παράδειγμα· ὁ δὲ Μαίας τῆς Ἀτλαντος διακονοῦμαι αὐτοῖς, ὅπου ὁ Μαίας τῆς εἶναι πρόσθεσις εἰς τὴν ἐγὼ ἥτις ἐννοεῖται εἰς τὸ διακονοῦμαι.

§. 443. Ἡ πρόσθεσις χρησιμεύει καὶ εἰς τὸ νὰ προσδιορίξῃ ὅλον τι διὰ τῆς ἐπιφορᾶς τῶν μερῶν, τὰ ὅποια κυρίως σκοπεῖ ὁ λέγων· οἶον, (Ἰλ. Ε. 285) Ἰδὴν δ' ἔκανε πολυπίδακα, μητέρα θεῶν, Γάργαρον, ἦγουν εἰς Γάργαρον, μίαν κορυφὴν τῆς Ἰδῆς· καὶ, (Θουκυδ. Α. 107) Φωκῶων στρατευσάντων εἰς Λωριᾶς, τὴν Λακεδαιμονίων μητρόπολιν, Βοῖον καὶ Κυτίνιον καὶ Ἐρινεόν, καὶ, (Πλάτ. Πολίτει. Ι. σελ. 615) τὸν δὲ Ἀρδιαῖον καὶ ἄλλους συμποδίσαντες, χεῖράς τε καὶ πόδας καὶ κεφαλὴν, εἰλκον, ἦγουν ἔσυραν τὰς χεῖρας κτλ.

§. 444. Συχνάκις εἰς λόγον ὁλόκληρον τίθεται κατ' αἰτιατικὴν οὐσιαστικὸν ἢ μόνον ἢ μετ' ἐπιθέτου διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ λόγου κρίσιν. Παραδείγματα τῆς τοιαύτης προθέσεως ζῆται εἰς §. 358 Σημ. ὅπου τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἐσυνάψαμεν μὲ τὰς αἰτιατικὰς τὰς προστιθεμένας εἰς τὰ ῥήματα. Ἐκ τούτου ἐξηγοῦνται αἱ φράσεις.

α'. Ὅταν οὐσιαστικὸν ἢ ἐπίθετον παρεντίθεται εἰς λόγον μετὰ τοῦ οὐδετέρου ἄρθρου· οἶον, (Πλάτ. Ἀλκιβ. Α. σ. 143) λελήθαμεν ἡμᾶς αὐτοὺς δι' ἄγνοιαν καὶ πράττοντες καὶ, τό γε ἔσχατον, εὐχόμενοι ἡμῖν αὐτοῖς τὰ κακίστα· καὶ, (ὁ αὐτ. Ἐπισ. Η. σ. 355) ὑμῶν οἱ πρόγονοι, τό γε μέγιστον, ἔσωσαν ἀπὸ βαρβάρων τοὺς Ἕλληνας· καὶ, (Ξενοφ. Ἰέρ. Θ. 7) καὶ τὸ πάντων γε χρησιμώτατον, ἥκιστα δὲ εἰθισμένον διὰ φιλονεικίαν πράττεσθαι. Αἱ λέξεις τὸ ἔσχατον, τὸ μέγιστον, τὸ χρησιμώτατον, εἶναι πρόσθεσις εἰς τοὺς λόγους, εἰς τοὺς ὁποίους παρεμπέπτουσι, καὶ πρέπει νὰ ἀναπληρωθῶσιν ὁ ἔσχατον ἐστὶ κτλ.

β'. Τὸ λεγόμενον, τὸ τῆς παροιμίας κτλ. Ζήτ. §. 358. Σημ. β'.

γ'. Περὶ τῶν ἀρχομένων ἀπὸ τὰ ὑποτακτικὰ ἄρθρα θ, α, Ζήτ. εἰς τὰς ἑδαιτεράς συντάξεις, Ε. Ἐλλειψίς.

Σημ. α'. Εἶδος προθέσεως εἶναι, ὅταν ἐπαναλαμβάνηται οὐσιαστικὸν μετὰ λόγον ἀνεπτυγμένου διὰ τοῦ ὅς· οἶον (Ἰλ. Φ. 85) Λαοθῆ θυγάτηρ Ἀλταο γέροντος, Ἄλπεω, ὅς Λελέγεσσιν ἀνάσσει· καὶ μὲ τροπὴν τῆς πτώσεως εἰς ὀνομαστικὴν· οἶον, (Ἰλ. Ψ. 396) Ἀνδρομάχῃ, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἥετιωνος, Ἥετιών ὅς ἔβαιεν ὑπὸ Πλάκῃ κληέσση.

Σημ. β'. Πολλάκις οὐσιαστικὸν προστιθέμενον ἀσυνδέτως εἰς ἄλλο οὐσιαστικὸν ἔχει δύναμιν τοῦ ὅς· οἶον (Πλάτ. Πρωταγ. σ. 317) ταῖς τέχναις ταύταις παραπετάσμασιν ἐχρήσατο, ἦγουν τὰς ἐμεταχειρίσθη ὡς σκεπάσματα· καὶ (Ξενοφ. Ἀπομν. Γ'. 14. 4.) Παρατηρεῖτ', ἔφη, τοῦτον οἱ πλησίον, ὁπότερα τῷ σίτῳ ὄψῳ ἢ τῷ ὄψῳ σίτῳ χρήσεται· καὶ (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α'. 2. 8) φέρονται δὲ οἰκοθεν σίτον μὲν ἄρτον, ὄψον δὲ κάρδαμον. Πρβ. ἀνάλογα παραδείγματα §. 302. δ'. Ὅτι δὲ ἐλλείπει τὸ ὅς, μᾶς βεβαιονοῦσιν ἄλλαι φράσεις τῆς αὐτῆς ἐννοίας· οἶον, (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α'. 5. 7) νυκτὶ ὅσαπερ οἱ ἄλλοι ἡμέρᾳ δύνασθε χρῆσθαι — λιμῷ δὲ ὅσαπερ ὄψῳ.

Ἐπιρρήματα.

§. 445. Τὰ ἐπιρρήματα, ὡς καὶ τῶνομα φανερώνει, εἶναι προσδιορισμοὶ ἐπιθετικοὶ τῶν ῥημάτων· οἶον, γράφω ταχέως. Ἀλλὰ τὸν προσδιορισμὸν δίδουσι καὶ εἰς ἐπίθετα καὶ εἰς ἄλλα ἐπιρρήματα· οἶον λίαν ἀγαθὸν, σφόδρα δριμύ, λίαν πρῶτ', ὅπου βλέπομεν, ὅτι τὸ πρῶτον

λίαν ἐπιτείνει τὴν σημασίαν τοῦ ἀγαθόν, τὸ σφόδρα τοῦ δριμύ, καὶ τὸ δεύτερον λίαν τὴν σημασίαν τοῦ πρῶτ' ἐπιρρήματος.

§. 446. Ἐπιρρήματα, γινόμενα ἐξ ἐπιθέτων μὲ πλαγίας πτώσεις συντασσόμενων, συντάσσονται καὶ αὐτὰ μὲ τὰς αὐτὰς πτώσεις· οἷον, ἀξίως ἡμῶν πολεμήσομεν· ἐπιβούλως καὶ πολεμίως ἐκείνοις ἐργάζεται. Ἰσαύτως τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ ἐπιρρήματα συντάσσονται ὡς τὰ ἑμοειδῆ των ἐπιθετᾶ· οἷον, μάλιστα πάντων· οἱ πένητες τῶν εὐδαιμόνων μᾶλλον δύνανται ἐσθίειν καὶ καθεύδειν (Πρβ. §. 342.).

§. 447. Οὕτως ὅλαι αἱ προθέσεις κυρίως εἶναι ἐπιρρήματα, τὰ ὅποια πάντοτε συντάσσονται μὲ ὄνομα, καὶ τὰ ὅποια χωρὶς ἰδίαν των φανεράν σημασίαν ἐκφράζουσι σχέσεις τινάς, ἐνῷ τὰ ὑπὸ τῶν Γραμματικῶν λεγόμενα ἐπιρρήματα δὲν ἔχουσιν ὅλας τὰς ιδιότητας ταύτας. Ἰπάρχουσι δὲ καὶ μόριαί τινα, τὰ ὅποια ἄλλοτε μὲν εἶναι ψιλὰ ἐπιρρήματα, ἄλλοτε δὲ ἀληθινὰ προθέσεις· οἷον ὁμοῦ καὶ ἅμα σημαίνουν ἐπιρρηματικῶς καὶ τὰ δύο τὸ κοινῶς ἐντάμα· συχνάκις ὅμως συντάσσονται μὲ δοτικὴν, καὶ εἶναι ταυτόσημα τῆς σὺν προθέσεως· οὕτω συντάσσεται μετὰ δοτ. καὶ τὸ ἐξῆς. Ἄλλα δὲ, ἐξαίρετως τὰ τόπου καὶ χρόνου ἐπιρρήματα, συντάσσονται μὲ γενικὴν· οἷον, ἐγγύς τινος, ποῦ τῆς χώρας· δίχα (χωριστά)· διῆχα δὲ τινος, χωρὶς τινος· εὐθὺ (ἴσα), εὐθὺ δὲ τινος, ἐναντίον εἰς τινά, ἢ ἴσα εἰς τινά· οὕτω καὶ τὰ πρόσω, πλησίον, πρόσω καὶ πόρρω· ἐναντίον (καὶ μετὰ δοτικῆς), (ἐμ)πρόσθεν, (ἐξ) ὀπισθεν, κατόπιν, ἄποθεν, ἄνωθεν· ἐκατέρωθεν, ἐνθεν καὶ ἐνθεν, πέραν, (κατ') ἀντιπέρας καὶ ἀντιπέραν, καταντικρὺ, πέρα καὶ πλὴν.—Δύο πάντῃ διάφορα ἀλλήλων μόρια εἶναι ὡς ἂ.) ἐπιρρήματα ἀντὶ τοῦ καθῶς, καὶ σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ ὅτι (§. 301 καὶ εἰς τὰ μόρια)· β'.) προθέσεις ἀντὶ τῆς πρὸς· εἰσῆλθεν ὡς ἐμέ· ἀπήχθησαν ὡς τὸν βασιλέα.

Σημ. Ἐπὶ ἀψύχων ποτὲ δὲν τίθεται ἡ πρόθεσις ὡς, ἀλλ' ἐν εὐρεθῇ τοιοῦτόν τι, ἢ νεωτέρα κριτικὴ ἔδειξεν, ὅτι εἶναι διάφορὰ τῆς γραφῆς ἀντὶ εἰς.

§. 448. Ἄλλα ἐπιρρήματα συνδέουσι δύο λόγους, καὶ μάλιστα τὰ ἀναφορικὰ· οἷον, παρέσομαι ὁπότε κελεύεις. Αὕτη εἶναι ἡ γένεσις τῶν συνδέσμων, καὶ κυρίως ἐπρεπε νὰ ὀνομάζωνται οὕτω πάντα τὰ οὕτω συνδέοντα μόρια, καὶ μάλιστα ὅταν ἀναφέρονται εἰς ῥῆμα, ὡς αἱ προθέσεις εἰς τὸ ὄνομα, καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις συντάσσονται μὲ μίαν ἐκ τῶν πλαγιῶν ἐγκλίσεων. Οὕτω τὸ ἄχρι ἢ μέχρι, ἕως καὶ ἕστε (ὅταν σημαίνωσιν ἢ τὸ ἕως, ἢ τὸ ἐφ' ὅσον) ἐπὶ μὲν ἀβεβαίων συντάσσονται μὲ ὑποτακτικὴν ἢ εὐκτικὴν· ἐπὶ δὲ διωρισμένων μὲ ὀριστικὴν· ἢ ὑποτακτικὴν οἷον, περιμενῶ ἕως ἂν ἢ μέχρις ἂν ἔλθῃ (ἕως νὰ ἔλθῃ)· ποιήσον τοῦτο, ἕως ἔτι ἕξεσιν (ὅσον καιρὸν ἀκόμη εἶναι δυνατόν).—Αἱ τοιαῦται δέσποιναι οὐποτε λήγουσιν αἰκίζόμεναι τὰς ψυχὰς ἕστ' ἂν ἀρχωσιν αὐτῶν, Ξενοφ. Οἰκ. Α'.

Σημ. ἂ. Ἄχρι καὶ μέχρι συντάσσονται μὲ γενικὴν τὸν ἢ χρόνον σημαίνουσιν. Συντασσόμενα δὲ μὲ ῥήματα σημαίνουσι μόνον χρόνον.—Πλὴν (Παρεκτός, ἔξω) συνάπτεται καὶ μὲ ὑποθετικὸν λόγον πρὸ τοῦ εἰ· οἷον, πλὴν εἰ (ἐκτός ἐάν) συντάσσεται

δὲ καὶ μὲ γενικὴν. Π. γ. πλὴν πάνυ ὀλίγων· ἀλλὰ καὶ μὲ πᾶσαν ἄλλην πτῶσιν, ἥτις δύναται νὰ ἀναφερθῇ εἰς τὸ προηγούμενον ῥήμα· οἶον. Πάντες ἄνθρωποι ἡδέως προσδέχονται τὰς ἐορτάς, πλὴν οἱ τύραννοι.

Σημ. β'. Κατὰ τὰ προειρημένα λοιπὸν, ἐὰν θέλωμεν ἀκριβείαν, ἐπιρρήματα ὀνομαζόμενα μόνον ἐκεῖνα τὰ μόρια, τὰ ὁποῖα συνθέστατα κατηγοροῦνται εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ῥήματος, ἢ κεῖνται μόνα (ὡς πολλὰ ἐπιφωνήματα) καὶ ἄσχετα· προβέσεις δὲ, ὅσα συντάσσονται μὲ πτώσεις· καὶ σύνδεσμοι, ὅσα συνδέουσι λόγους ἢ προτάσεις. Εἶναι λοιπὸν ἀληθινὰι προβέσεις, συντάσσόμεναι μὲ γενικὴν, τὰ ἄτερ, ἀνευ, ἐνώπιον, ἐνεκα, χάριν, δίκην. Τὰ δύο τελευταῖα εἶναι μὲν οὐσιαστικά (διὰ τοῦτο οἱ ποιηταὶ λέγουσιν ἐμὴν χάριν ἀντὶ χάριν ἐμοῦ), ἀλλὰ μὲ ἑλλειψιν τῆς διὰ (χάριν ἐμοῦ, ἀντὶ διὰ χάριν ἐμοῦ) ἔλαβαν προβέσεων δύναμιν. Τὰ ἐξ ταῦτα μόρια χωρὶς γενικῆς δὲν ἀπαντῶνται ποτε, καὶ διὰ τοῦτο κυρίως εἶναι προβέσεις, ἐνῶ τὰ ἄλλα (§. 447. 448.) ἐπαμφοτερίζουσι, ποτὲ μὲν συντάσσόμενα μὲ πτῶσιν, ἄλλοτε δὲ οὐχί.

§. 449. Ἐκ τῶν ἐπαμφοτεριζόντων λοιπὸν ἐπιρρήματων συντάσσονται μὲ γενικὴν παρεκτός τοῦ ἄχρι, μέχρι (ἀνωτ. Σημ. Α').

α. Πάντα τὰ τοπικά· ἐνταῦθα τοῦ λόγου, ἄλλη πη τῆς οἰκίας (§. 447).

β'. Τὰ συγκριτικά· μᾶλλον τῶν ἄλλων κτλ. (§. 446).

γ. Τὰ λεγόμενα ἐπικρυπτικά· κρύφα ἢ λάθρα τῶν πολιτῶν πράττειντι·

δ'. Τὰ ἐξαιρέσεως· χωρὶς, ἀνευ, ἄτερ, δίχα, ὡς μόνον προβέσεις (ἀνωτ. Σημ. β').

ε. Τὰ ποσότητος· ἀπαξ τῆς ἡμέρας, δις τῆς ἐβδομάδος, τρίς τοῦ ἐνιαυτοῦ κτλ.

ς'. Τὰ ποιότητος. Ἡ τάξις ἄριστα σωμαίων εἶχεν· ἐδίωξαν ὡς πάρχους ἕκαστος εἶχεν.—Πῶς ἔχεις δόξης τοῦ τοιούδε πέρι; Οὕτως ἔκανῶς ἐπιστήμης ἔχει. Ἡράκλεια τοῦτε πρὸς Ἀθηναίους πολέμου καλῶς ἐδόκει καθίστασθαι, τῆς τε ἐπὶ Θράκης προόδου χρησίμως ἔξειν.—Ἄλις ἔχω τοῦ δυστυχεῖν ὀρθῶς ἐστίν, καλῶς γίγνεται.—Ἐώρα οἶος ὁ κίνδυνος καὶ ὡς ἐγγὺς ἤδη ἦν (Θουκ).—Χωρὶς σοφία ἐστὶν ἀνδρίας.

ζ'. Τὰ τάξεως· ἐξῆς τούτων καὶ ἄλλα διηγείτο·

η. Τὰ σχελιαστικά· φεῦ· βαβαὶ τῶν δεινῶν ὧ τοῦ θαύματος. Ταῦτα δὲ συντάσσονται καὶ ἀπτῶτως μὲ ῥήμα.

§. 450. Ἐπιρρήματά τινα (μάλιστα τοπικά) ἐγγὺς, πορρωτέρω, χωρὶς, δίχα, ἄλις παραλαμβάνονται ἐνταῦτῃ καὶ ὡς ἐπίθετα ἀκλιτά· οἶον, πλησίον ἐστι, σίγα ἐστι, ἀντὶ εἶναι γείτων, εἶναι ἡσυχος, ὅμ. ἀκὴν ἐγένοντο, ἐσιώπησαν (Πρβ. §. 348 Σημ.) ὅτι δὲ τὰ μόρια μὲ πρόσληψιν τῶν ἄρθρων γίνονται ὀνόματα, τὸ ἐσημειώσαμεν ἥδη §. 288.

Σημ. Ταῦτα γενικώτερον περὶ τῆς φύσεως τῶν ἐπιρρήματων· εἰδικῶς δὲ καὶ καθ' ἕκαστα θέλωμεν εἰπεῖν τὰ κριωδέστερα εἰς τὸ περὶ μορίων κεφάλαιον. Ἀλλ' ὅμως χρίνομεν εὐλογον νὰ ὁμιλήσωμεν χωριστὰ ἐνταῦθα περὶ τῶν ἀρνητικῶν ἐπιρρήματων ἢ μορίων ὡς ποικίλην καὶ πολυειδῆ χρῆσιν ἐχόντων, καὶ λεπτομερεστέραν ἐξήγησιν τῆς φύσεως αὐτῶν χρειάζομένων.

Ἀρνητικά ἐπιρρήματα.

§. 451. Δύο ἀπλᾶ ἀρνητικά μόρια ἔχει τῶν Ἑλλήνων ἡ γλῶσσα, οὐ

καὶ μὴ. Ἐξ αὐτῶν δὲ γίνονται ἄλλα σύνθετα· οἷον (ἐκ τοῦ οὐ) οὐδὲ, οὔτε, οὐδεὶς, οὐδαμῶς, μηδέτερος, οὐδέτερος κτλ. καὶ (ἐκ τοῦ μὴ) μηδὲ, μηδεὶς, μηδαμῶς, μήτε κτλ. Πᾶν ὅ,τι ἂν εἴπωμεν περὶ τῶν ἀπλῶν, ἐπικρατεῖ καὶ ἐπὶ τῶν συνθέτων, τὰ ὅποια δύναται νὰ χωρισθῶσι διὰ μόνου τοῦ ἂν ἢ προθέσεως οὐδ' ἂν εἰς, οὐδὲ παρ' ἐνός.

§. 452. Μεταξὺ δὲ τοῦ οὐ καὶ μὴ καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν συνθέτων εὐρίσκεται ἐντελής ἐτερότης τῆς χρήσεως, ἥτις, διὰ τὴν ἐξακριβωθῆναι, ἀπαιτεῖ μεγάλην σπουδὴν καὶ μελέτην. Ἀλλὰ τὰ στοιχειωδέστερα πρὸς ἐξέτασιν τῶν εἶναι τὰ ἐφεξῆς·

α. Οὐ (πρὸ ψιλουμένου φωνήεντος οὐκ, πρὸ δασυνομένου οὐχ, ἐνίοτε καὶ οὐχὶ μετ' ἐμφάσεως) ἐκφράζει ὀρθὴν καὶ τελείαν ἀρνησιν, ἥτις παρίστανει τὴν κρίσιν ἀνεξάρτητον ἀπὸ ἄλλην θέλησιν ἢ ὑπόθεσιν, καὶ ἐπομένως βεβαίαν· οἷον, οὐκ ἐθέλω, οὐ φιλῶ, οὐκ ἔστιν ἀγαθόν, οὐδεὶς παρῆν. Ἐδῶ ποτὲ δὲν δύναται νὰ τεθῇ τὸ μὴ—Ἀλλὰ λόγος μετὰ τοῦ οὐκ ἐμπορεῖ νὰ ἦναι καὶ ἀβεβαίος· οὐκ ἂν βουλοίμην· καὶ ἐπὶ ὀρθῆς ἐρωτήσεως· τί γὰρ οὐ πάρεστι;

Σημ. Α'. Πολλὰκις ὁ λέγων ἐρωτᾷ ἀρνητικῶς πράγματα, τὰ ὅποια πιστεύει αὐτὸς ἀδιστακτικῶς, ὅτι εἶναι καταφατικὰ φανερόν· ἐν ταύτῃ πάθος θυμοῦ ἢ ἀγανάκτησεως. Τότε τὸ οὐ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Ναι, πᾶν τῶς, καταφατικῶς λαμβανόμενου τοῦ λόγου (Πρβ. τὸ ἐναντίον τούτου §. 412 Σημ.). οἷον Ξενοφ. Α'. 5. 15.) τίς οὐκ ἂν, ταῖς ἡδοναῖς δουλεύων, αἰσχρῶς διατεθεῖη καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν; ἤγουν (ἀνερωτήτως) πᾶς τις.

Σημ. Β'. Μὲ μέλλοντα ὀριστικῆς τὸ ἐρωτηματικὸν φανερώνει πάθος ἀνυπομονησίας καὶ δίδει συμβουλὴν μετ' ἐπιπλήξεως ἀντὶ τῆς ἀβυποτάκτου ἢ προστακτικῆς ἐγκλίσεως μὲ κατάφασιν· οὕτως ὁ Δημοσθένης (κατὰ Φιλ. Α'. 52.) βλέπων τοὺς Ἀθηναίους ἀμελοῦντας νὰ ἐκστρατεύσωσι κατὰ Φιλίππου, δὲν τοὺς συμβουλεύει ἀπλῶς (ἃς ὑπάρχοντες κατὰ τοῦ ἔγθρου), ἀλλὰ μὲ ἀγανάκτησιν τοὺς ἐρωτᾷ οὐκ ἐμδυσόμεθα; οὐκ ἔξιμεν αὐτοὶ μέρει γέ τι· στρατιωτῶν οἰκείων νῦν εἰ μὴ πρότερον; οὐκ ἐπὶ τὴν ἐκείνου πλευσούμεθα; καὶ (Σοφοκ. Φιλοκ. 978.) οὐκ εἰ μεθεὶς τὰ τόξα ταῦτ' ἐμοὶ πάλλιν; Εἰς ὅλα ταῦτα ἐμφαίνεται ἀδιστακτικὸς τις γνώμη τοῦ λέγοντος περὶ τοῦ προκειμένου.

β'. Μὴ ἐξ ἐναντίας εἶναι ἀρνησις ἐξηρητημένη ἀπὸ τὴν θέλησιν ἢ κρίσιν ἄλλου προσώπου· διὰ τοῦτο τίθεται εἰς ὑποθετικούς ἢ ἀπαγορευτικούς λόγους· οἷον, οὐ λήψομαι, εἰ μὴ σὺ κελεύεις· δεῖ μὴ ποιεῖν τοῦτο.— Εἴ τι τῶν τότε νῦν μὴ ἀξιόχρεων δοκεῖ εἶναι, ἐώμεν. Καὶ οὕτω λοιπὸν τίθεται πάντοτε μετὰ τῶν μορίων εἰ, ἐάν, ἢν, ὅταν, ἐπειδὰν, ἕως ἂν κτλ. ὡς προϋποθετικῶν· καὶ μετὰ τοῦ ὅτε, ὁπότε, ἐάν εἶναι καὶ αὐτὰ τοιαύτης δυνάμεως. Ἐξ ἐναντίας δὲ τὰ ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ἐπειδὴ δὲν ἀναφέρονται εἰς ὑποθέσεις, ἀλλ' εἰς βέβαια πράγματα, ἔχουσι τὸ οὐκ, οἷον (Ἰλ. Φ. 95.) μὴ με κτείν', ἐπεὶ οὐχ ὁμαγαστρίος ἔκτορός εἰμι.

Σημ. Ἀπαντῶνται χωρία, ὅπου τὸ εἰ συντάσσεται μὲ τὸ μὴ. Τὰ Ὀμηρικὰ (Π. Ο. 132. Ὀδυσ. Β'. 274.) χωρὶς ἄλλην ἐξήγησιν ἀθωόνονται μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι οἱ γραμματικὸι κανόνες δὲν ἦσαν ἀκόμη σχηματισμένοι τόσον ἐντελῶς, ὅσον εἰς τὴν ἀκμὴν τῶν Ἀττικῶν· ἀλλὰ τὰ ἐκ τῶν Ἀττικῶν παραδείγματα χρειάζονται ἐξήγησιν. Ἐνίοτε τὸ οὐ μετὰ τῆς ἐφεξῆς λέξεως σχηματίζει ἔννοιαν ἄλλην, καὶ τότε τὸ εἰ ἐκλαμβάνεται συντεταγμένον μὲ κατάφασιν· οἷον, (Σοφοκλ. Αἴ. 4131.) εἰ τοὺς θανάτους οὐκ ἔξς θάπτεται παρὼν, τὸ οὐκ ἔξς σημαίνει ἀπαγορεύεις, καὶ (Λυσ. Ἀγοράτ. σελ. 135) εἰ μὲν οὐ πολλοὶ ἦσαν, καθ' ἕκαστον ἂν περὶ αὐτῶν ἠκούετε.

Ἔδω τὸ οὐ πολλοὶ εἶναι ἀντὶ τοῦ ὀλίγοι, ὅπου ἀνήκει καὶ τὸ κομικοφιλοσοφικόν· ἔστι γὰρ οὐκ ἂν οὐδέν. Ἀθηναῖος, Γ'. σελ. 99. α'. Παράβαλε τὸ οὐ φημι καὶ αὐτὸ φάσκω κατωτ. Σημ. β'. — "Ἄλλα ὅμως χωρία, ὅπου κεῖται οὐκ ἀντὶ μὴ, ἔχουσιν ἐπαισθητὴν αἰτιολογίαν εἰς τὴν ἀκολουθίαν· οὕτως (Ἀνδοκ. Μυστηρ. Σ. 5.) εἰδὼ οὐδὲν ἡμάρτηται μοι, καὶ τοῦτο ὑμῖν ὑποδείκνυμι σαφῶς, δέομαι ὅμως αὐτὸ φανερόν τοις Ἕλλησι πᾶσι ποιῆσαι. Σκοπὸς ἐδῶ τοῦ ῥήτορος εἶναι νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀσωότητά του ἐντελῶς καὶ ἀναντιρρήτως, καὶ ὅχι ὑποθετικῶς καὶ ἀμφιβόλως, καὶ διὰ τοῦτο ἐμεταχειρίσθη τὸ οὐ. — Εἰς τὸν Εὐριπ. Μηδ. 87. εἰ τοὺς δε (τὰ τέχνα της) γ' εὐνῆς ἔνεκ' οὐ στέργει πατὴρ, ἐκφράζει τὸ οὐ ὡς γνωστὴν εἰς ὅλους τὴν ἀστοργίαν, καὶ τὸ εἰ ἀναφέρεται εἰς τὸ προφασισιολογούμενον αἴτιον εὐνῆς ἔνεκα. Τὸ τοῦ Θουκυδ. Δ'. 121. ἡ δεινὸν ἂν εἴη, εἰ οἱ μὲν ἐκείνων ξυμμαχοὶ ἐπὶ δουλείᾳ τῇ αὐτῶν φέροντες οὐκ ἀπερροῦσιν, ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τῇ τιμωροῦμενοι τοὺς ἐχθρούς καὶ αὐτοὶ ἅμα σώζεσθαι οὐκ ἄρα δαπανήσομεν· ἐπὶ μὲν τοῦ ἡγούμενου λόγου τὸ οὐκ ἦτο ἀναγκαῖον, ἐπειδὴ ἡ πράξις ἦτο γνωστοτάτη· ἐπὶ δὲ τοῦ ἐπομένου (τὸ αὐτὸ δὲ λέγομεν καὶ περὶ ὀλίγων τινῶν ἄλλων λόγων ἀρχομένων ἀπὸ τοῦ δεινὸν εἰ καὶ τελευτῶντων εἰς τὸ οὐ), αἴτιον εἶναι, ὅτι μετὰ τὸν ἡγούμενον λόγον μεταπίπτει ἡ ἔννοια εἰς τὸν ἐρωτηματικὸν καὶ ἐκπιληκτικὸν τόνον μὲ τὸ οὐ· τελειώνει λοιπὸν ὁ λόγος μὲ τὸ, οὐκ ἄρα δαπανήσομεν; Ὡσαύτως (Ἡρόδ. Ζ'. 9) Ἕλληνας δὲ — οὐ τιμωρησόμεθα; καὶ (Ἀνδοκ. Μυστηρ. σελ. 13.) ἐν ὑμῖν δὲ — οὐ σωθήσομαι; τὸ ὅποιον εἶναι φυσικώτατον ἔθος. Οὕτω καὶ ἄλλα παραδείγματα, τὰ ὅποια ἴσως εἶναι ὑπόλοιπα, θέλουσιν ἐξηγηθῆναι ἀπὸ τοὺς κριτικούς διὰ τῆς προχωρούσης ἐπιστήμης των. Εἰς τὸν Ἡρόδ. ζ'. 9. εἰ — οὐ ποιήσομαι, ἔχουσιν τὰ χειρόγραφα μὴ. Εἰς Εὐριπ. Κόκλ. 428. εἴτ' οὐ χρῆζετε τὸ εἰ σημαίνει τὸν ἀμφίβολον ἂν (§. 403. γ'.) ὅς τις ἐπιδέχεται καὶ τὰς δύο συντάξεις. Πλάτ. Πρωτ. 77. εἰ δὲ αἰσχύνομαι, τὸ οὐκ μετεφέρθη ἐκ τῆς ἑρῆς ἐρώτησεως, οὐκ αἰσχύνῃ; καὶ τὸ εἰ εἶναι καὶ ἐδῶ σημαντικὸν τοῦ ἀμφιβόλου ἂν.

γ'. Κεῖται τὸ μὴ εἰς τὴν παράστασιν τοῦ τέλους ἢ σκοποῦ (ὅς τις εἶναι ἀδύνατος), καὶ συνάπτεται μὲ τὸ ἵνα, ὡς, ὅπως, ὥστε, ὅταν σημαίνωσι σκοπὸν καὶ τέλος· καὶ εἰς ὅλους τοὺς λόγους, οἵτινες περιέχουσιν εὐχὴν, δέησιν, ἀπαγόρευσιν. Π. χ. μὴ γένοιτο!

δ'. Εἰρητημένον φαίνεται καὶ πᾶν ὅ,τι παριστάνεται ὡς γνώμη, συμπέρασμα, εἰκασία κτλ. τινὸς κατὰ πλάγιον λόγον. καὶ ὅμως ἡ χρῆσις τῆς γλώσσης ἐπρωτίμησεν εἰς ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ οὐ· καὶ διὰ τοῦτο λέγουν, νομίζω οὐ καλὸν εἶναι·—οὐκ ἐθέλειν φησὶ κτλ. Πολλὰ ὅμως τίθεται καὶ τὸ μὴ· οἷον, (Ξενοφ. Ἑλλήν. Γ'. 2. 19) ἐνόμισαν αὐτὸν μὴ βούλεσθαι μάλλον ἢ μὴ δύνασθαι·—καὶ ἡ πλαγία δὲ ἐρώτησις μετὰ τοῦ εἰ (ἂν ἀμφίβολον §. 493 γ'.) λαμβάνει συνήθως τὸ μὴ.

ε'. Μὲ τὰς ὑποθέσεις (β'.) συγκαταριθμοῦνται καὶ τὰ ἀναφορικά, ὅταν παριστάνωσιν ἀδιορίστα ἀντικείμενα ἢ πρόσωπα· διὰ τοῦτο λέγουσι, φέρει εἰπεῖν, οὐδεὶς λήφεται χρήματα, ὅστις (ἀδιορίστως) μὴ παρέσται· ἐξ ἐναντίας δὲ (Ξενοφ. Κύρου Παιδ. ζ'. 1. 28.) οὗτοί εἰσιν οἱ οὐδ' ὁ,τιοῦν τοὺς πολεμίους βλάπτουσι, τὸ οἱ εἶναι ὠρισμένον καὶ γνωστὸν.

ζ'. Διὰ τοῦτο ὅλαι αἱ βραχεῖαι φράσεις, αἵτινες ἀνάγονται εἰς μίαν τινὰ τῶν ἐξηρητημένων ἐκείνων λόγων, ἔχουσι πάντοτε μὴ τοιοῦτον εἶναι τὸ ἄρθρον ὡς συντεταγμένους λόγους τοῦ ἀναφορικοῦ μετὰ τοῦ ῥήματος εἶναι· τὰ μὴ καλὰ, τουτέστιν ἂ μὴ καλὰ ἐστίν· οὕτω λέγει ὁ Ξενοφῶν (Ἀναθ. Δ'. 4. 15.) περὶ ἀληθινοῦ ἀνδρός, ὅτι παρέστην τὰ μὴ ὄντα ὡς οὐκ ὄντα. Ἔδῳ τὰ μὴ ὄντα εἶναι συντόμως, αἵτινα μὴ ἦν, τὸ

δὲ οὐκ ὄντα εἶναι μετοχή τῆς ὀρισμένης καὶ ὀρθῆς ἀρνήσεως οὐκ ἔστι· διότι εἰς τὴν ῥηματικὴν σύνταξιν ἔπρεπε νὰ ἐκφρασθῇ· τὰ μὴ ὄντα οὐκ ἔστιν (ὅσα εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ὑπάρχωσι, δὲν ὑπάρχουσι κατ' αὐτὸν πραγματικῶς). Οὕτω καὶ αἱ ἀναρῃροι μετοχαί, ὅταν ἔχωσι δύναμιν μιᾶς τῶν προειρημένων συντάξεων· οἷον, ἡδίων ἂν ἐχρώμην τῷ Ἀλκιβιάδῃ μηδὲν κεκτημένῳ, ἦγουν εἰ μηδὲν ἐκέκτητο· ἀλλ' οὐδὲν κεκτημένῳ σημαίνει, δς οὐδὲν κέκτηται.

ζ'. Ἐξηρητημένη δὲ εἶναι καὶ πᾶσα ἀρνήσις, ἥτις προέρχεται ἀπὸ ἄλλο ῥῆμα. Διὰ τοῦτο εἰς ὅλα τὰ ἀπαρέμφατα (ἐκτός· τῶν εἰρημένων δ'. τῶν ἀνηκόντων εἰς πλάγιον λόγον) συνηθέστατα τίθεται μὴ· ἀλλ' ὁ λόγος καὶ τούτων ὑπάρχει εἰς τὰ προειρημένα· οἷον, τὸ μὴ τιμᾶν γέροντας ἀνόςιόν ἐστιν, ἦγουν ἕάν τις δὲν τιμᾷ· ἄρα εἶναι ὑπόθεσις (β'). Ἀλλὰ καὶ ἂν εἶναι ἀρνήσις πραγματικὴ πάλιν τὸ ἀπαρέμφατον λαμβάνει μὴ· οἷον, τὸ μὴ πεισθῆναι μοι αἰτίῳ σοι τῶν κακῶν, ἦγουν ὅτι δὲν με ἐπίστευσας. Οὕτω τίθεται μὴ ὅχι μόνον μετὰ τὸ δεομαι, κελεύω, ὑπισχοῦμαι, τὰ ὁποῖα σημαίνουσι θέλησιν ἢ γνώμην ἄλλου, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ δεῖ, χρῆ, ἀνάγκη ἐστὶ, τὰ ὁποῖα ἐμφαίνουσιν ἀνάγκην.

Σημ. α'. Ἡ μετοχὴ λαμβάνει τὸν μὴ ἀντὶ τοῦ οὐ, ἕαν ἐξαρτᾶται ἀπὸ προστακτικῆν ἢ ἀπαρεμφατικὴν πρότασιν, αἵτινες καθ' ἑαυτὰς νὰ ἀπαιτῶσι τὸν μὴ, ἢ, καὶ ἕαν ἀνήκῃ εἰς ὑποθετικὴν πρότασιν· οἷον ψηφίσασθε τὸν πόλεμον μὴ φοβηθέντες τὸ αὐτίκα δεινόν· — Ὑπέσγ'ετο εἰρήνην ποιήσῃν μήτε θυμῶν δούς μήτε τὰ τεῖχος καθελών· — Τί ἐστίν, εἰ χρὴ μὴ κελευθεῖσθαι λέγειν; — Πολλάκις δὲ ἀρνήσις πρὸ μετοχῆς τεθειμένη δύναται νὰ ἀναφέρηται συγχρόνως καὶ εἰς ἐπόμενον ῥῆμα. — Μετὰ τὰ Τρωϊκὰ ἢ Ἑλλὰς μετανίστατό τε καὶ κατωκίετο, ὥστε μὴ ἡσυχάσασα αὐξήθη· ὅπου ἐτέθη μὴ διότι τὸ ἀπῆτει τὸ ἀπαρέμφατον, ἂν ὅχι ἡ μετοχὴ. — Οὐ τίθεται ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῶν δυνάμιν κατηγουμένων ἔχουσων μετοχῶν, ἥτοι μετὰ τῶν ῥηματῶν τυγχάνω (ποιεῖ. κυρῶ), λανθάνω, φαίνομαι, φανερός, δῆλος εἰμί· (§. 432.) ἔτυχεν οὐκ ἐξαηλημένον τὸ τεῖχος. — Καὶ μετὰ τοῦ ὥς, ὥσπερ (§. 439, β', καὶ σημ. γ') δέχεται οὐ.

Σημ. β'. Μὴ ἔχει τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα ἀπαγόρευσιν εὐχῆν, προτροπὴν, φρόνον, καὶ τὰ ἀρηγηματικά καὶ δοξαστικά· προσέτι καὶ τὰ ἐναρθρα ἀπαρέμφατα· ἐκτός ἂν ἀντίθεσίς τις διὰ τοῦ οὐ παρεμβάλλεται ὡσεὶ ἐν παρενθέσει, ἢ ἕαν τὸ οὐ ἀναφέρηται εἰς τὸ προλαβόν ῥῆμα, ἐτέθη δ' ἔπειτα διὰ τὴν ἀντίθεσιν· ἢ ἕαν τὸ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀναλυθῇ εἰς τὸ οὐ καὶ τίς, τὸ δὲ τίς ν' ἀνενεχθῇ εἰς τὸ κύριον ῥῆμα· οἷον. Κελεύει οὐκ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν ἀνάρρησιν γενέσθαι (Αἰσχ.). — Δεῦρο ἤκουσιν ἡμᾶς νῦν ἀξιοῦντες οὐ ζυμᾶσθαι ἀλλὰ ξυναδικεῖν (= οὐκ ἀξιοῦντες) (Θουκ.). — Ἐφυν οὐδὲν ἐκ τέχνης πράσσει κακῶς (= οὐκ. ἔφυν πράσσειν τι). Σοφ. — Καὶ εἰς ἀπαρέμφατα ἐξ ἀρηγηματικῶν καὶ δοξαστικῶν ἐξαρτώμενα δύναται νὰ τεθῇ οὐ, ἂν τὸ ἀπαρέμφατον δύναται νὰ τεθῇ διὰ τοῦ ὅτι· οἷον δοκεῖ χαίρῃσιν ἢ οὐκ ἀποθανεῖσθαι; (Ἀνδοκ. κείμενον σελ. 294. ἡ.)

γ'. Κατὰ τὸν αὐτὸν κανόνα φαίνονται ὅτι χωροῦσι καὶ ἐκεῖναι αἱ συντάξεις, περὶ τῶν ὁποίων θέλουσι τινες τῶν Γραμματικῶν, ὅτι τὸ μὲν οὐ ἀποφάσκει λόγον, τὸ δὲ μὴ μέρος τοῦ λόγου· οἷον, τίς οὖν τρόπος τοῦ καλῶς τε καὶ μὴ γράφειν; Ἐδῶ βέβαια ἡ τοῦ μὴ δύναμις ἀποφάσκει τὸ καλῶς, ἦγουν μὴ καλῶς· ἀλλ' οὕτως ἤθελε τεθῆναι καὶ μοναχῶς· τίς οὖν τρόπος τοῦ μὴ καλῶς γράφειν· καὶ ἔχει λοιπὸν τὸ μὴ αἰτίαν τὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἀπαρεμφάτου γράφειν· τὸ ἐντελὲς εἶναι· τίς οὖν τρόπος, εἴτις βούλεται μὴ καλῶς γράφειν; Ζήτ. καὶ §. 489. Οὕτως εἰς τὴν ἐρώτησιν·

δεῖ με παραγενέσθαι ἢ μή; τὸ μὴ κατηγορεῖται εἰς τὸ παραγενέσθαι· ἀλλ' ἂν ἐκατηγορεῖτο ἡ ἄρνησις εἰς τὸ δεῖ, ἔπρεπε νὰ ἐκφρασθῇ: δεῖ με παραγενέσθαι ἢ οὐ; καὶ (Πλάτ. Φαίδρ. 70) τούτοις ἕξεσι μὲν πείθεσθαι, ἕξεσι δὲ μὴ (δηλ. πείθεσθαι).

Σημ. α'. Ἐνίοτε ὅμως οἱ συγγραφεῖς διὰ σαφήνειαν ἢ διαφορὰν ἢ ἔμφασιν μεταχειρίζονται οὐκ εἰς ὑποθετικές, καὶ τούναντίον μὴ εἰς ὀρθὰς καὶ τελείας ἀρνήσεις. Παράδειγμα τοῦ δευτέρου ἔχομεν τὸ τοῦ Δημοσθένους (περὶ Στεφ. σ. 276) ἦν δὲ (ὁ Φίλιππος) οὐτ' ἐν τῇ θαλάττῃ κρείττων ὑμῶν, οὐτ' εἰς τὴν Ἀττικὴν ἔλθειν δύνατο, μῆτε Θετταλῶν ἀκολουθούντων, μῆτε Θρᾷκῶν διιέντων, ὅπου μὴ ἀκολουθούντων εἶναι, ἐπεὶ δ' ἡ δὲν ἡ κολοῦθουν, καὶ ἔπρεπε νὰ ἔχη οὐκ. Ἀλλ' ἐπειδὴ, ὡς θέλομεν ἰδεῖν κατωτέρω (§. 456 κ. §. 446), ὅταν ἡ ἄρνησις ἐπαναλαμβάνεται ἢ αὐτῇ, ἀναφέρεται εἰς τὸ πρῶτον πρᾶγμα, ἐὰν ἦτο οὕτε εἰς τὰς μετοχὰς, ἢ ἔννοια τοῦ λόγου ἤθελεν εἶσθαι: «ὁ Φίλιππος δὲν ἠδύνατο νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἀττικὴν, οὕτε ἂν τὸν ἠκολούθουν οἱ Θετταλοὶ, οὕτε ἂν τοῦ ἔιδαν διάβασιν οἱ Θρᾷται». Πρὸς διαφορὰν λοιπὸν τοῦ προηγουμένου οὕτε ἐτέθη εἰς τὰς μετοχὰς μῆτε.

Σημ. β'. Τὸ οὐκ ἔχει δύναμιν νὰ μεταβάλλῃ λέξεις τινὰς εἰς τὴν ἀντίθετον σημασίαν των. Οὕτως ἐξαιρέτως οὐ πᾶν οὐκ δὲν σημαίνει ὅχι ἐντελῶς, ἀλλὰ οὐδαμῶς· οὐ φημι, ὅχι δὲν λέγω, ἀλλ' ἀρνούμαι, ἀπαγορεύω· οὐκ ἔφασαν εἶναι, ἀπηρνούντο νὰ ὑπάγωσι· καὶ (Ξενοφ. Συμπ. Α'. 7) οὐκ ὑπισχνούντο συνδειπνήσειν, ἀπέβαλλον τὴν πρόσκλησιν εἰς τὸ δεῖπνον· οὐκ ὑπέδεκτο (Ἡρόδ. Γ'. 5) τοὺς ἀπέβαλε. Μόνον εἰς τοὺς μεταγενεστέρους λαμβάνει ταύτην τὴν ἰδιότητα τὸ μὴ· οἷον (Πλούτ. Γρύλλ. 1.), ἐὰν δὲ μὴ φῶσιν. Εἰς Πλάτ. Ἀπολ. Σωκρ. σελ. 25. §. 12.) ἀντὶ τοῦ ἑάν τε—μὴ φῆτε, ὁ Βέκκερος ἐξ ἀορίστων χειρογράφων ἔλαβεν οὐ φῆτε, εἰς τρόπον ὥστε οὐ κεῖται καὶ μετὰ τὸ ἑάν (Περβ. τὴν σημ. εἰς τὸ ἄνωτ. β'), καὶ εἰς Λυσίαν Ἄγορ. σελ. 137, ἔκειτο πάντοτε, ἐὰν δ' οὐ φάσκη.

Σημ. γ'. Καὶ τὸ οὐ καὶ τὸ μὴ τίθενται ἀμέσως καὶ ἔμπροσθεν οὐσιαστικῶν ὀνομάτων διὰ νὰ κάμωσιν ἀρνητικά καὶ τρόπον τινὰ σύνθετα (Περβ. §. 288.)· οἷον, ἡ οὐκ ἀπόδειξις, ἡ οὐ διάλυσις, ἡγουν τὸ μὴ ἀποδεικνύειν, τὸ μὴ διαλύειν· ἡ μὴ ἔμπειρία, ἡγουν ἡ ἀνεμπειρία. Καὶ τὰ δύο εἶναι συντημήσεις λόγων, ὅπου ἀπαιτεῖται οὐ ἡ μὴ· οἷον, ἡ οὐ διάλυσις τῶν γεφυρῶν, ἡγουν, ἡ περιστάσις, ὅτι δὲν διελύθησαν αἱ γέφυραι (πραγματικὴ καὶ τελεία ἄρνησις διὰ τοῦ οὐ).—Δεινόν ἐστίν ἡ μὴ ἔμπειρία, ἡγουν κακὸν εἶναι. ἐάν τις δὲν εἶναι ἔμπειρος (ὑποθετικὴ ἄρνησις διὰ τοῦ μὴ).

§. 453. Εἶδαμεν (§. 452. γ'.) ὅτι τὸ μὴ τίθεται ἐξαιρέτως εἰς εὐχὴν, δέησιν, ἀπαγορίαν ἢ προσταγὴν. Ἐπ' εὐχῆς συντάσσεται μὲ εὐκτικήν πάντοτε· οἷον, μὴ γένοιτο—μὴ ἴδοις τοῦτο. Ἐπὶ δὲ ἀπαγορίας ἢ προσταγῆς, καθὼς ἤθελεν εἶσθαι ἡ ἀπηγορευμένη πρᾶξις διαρκῆς ἢ στιγμιαία, φέρεται (κατὰ τὸν κανόνα §. 390, τὸν ὅποιον ὅμως δὲν φυλάττουσι πάντοτε οἱ συγγραφεῖς,) ἢ πρὸς ἐνεστώτα ἢ πρὸς ἀόριστον χρόνον· ἀλλὰ μὲ τὸν σταθερὸν κανόνα, ὅτι,

Ἐπὶ ἐνεστώτος δέχεται μόνον τὴν προστακτικὴν ἔγκλισιν, ἐπὶ δὲ ἀορίστου χρόνου μόνον τὴν ὑποτακτικὴν.

Λοιπὸν, μῆμε βάλλε, ἢ μῆμε βάλλῃς. Σπανιώταται ἐξαιρέσεις τούτου τοῦ κανόνος εὐρίσκονται εἰς τὸν Ὀμηρον (ἰλ. Δ, 410. ὁδ. Π, 301, Ω, 248).

§. 454. Μετὰ τὰ φόβου ἢ προνοίας σημαντικὰ ῥήματα τίθεται τρόπον τινὰ ὡς παρέλκον τὸ μὴ· οἷον, δέδοικα μὴ τι πάθῃ. — Ὅτι δὲ καὶ ἡ σύνταξις αὕτη ἀπὸ παρρηχημένου ἀπαιτεῖ εὐκτικὴν, γίνεται φανερόν ἐκ τοῦ §. 400.

Σημ. α. Μετὰ ῥήματα φόβου ἢ προνοίας σημαντικά τίθεται πολλάκις καὶ ὁ μέλων οἶον, Πλατ. Φίληβ. σελ. 13. φοβεῖται μὴ εὐρήσμεν. Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 486. περισκοπούμενη μὴ γενήσεται. — ἀλλὰ καὶ ἄλλοι χρόνοι τῆς ὀρίστ. καθ' ὅσον τὸ μόριον μὴ εἶναι καὶ ἐρωτηματικόν. ὁρῶμεν μὴ Νικίας οἶεται τι λέγειν καὶ οὐ λόγου ἕνεκα ταῦτα λέγει. — "Ὅρα μὴ παίζων ἔλεγεν. — Τὴν εἰρήνην δέδοικα μὴ λεληθῆσμεν ὥσπερ οἱ δανειζόμενοι ἐπὶ πολλῶ ἄγοντες.

Σημ. β'. Ἐνίοτε τὸ μὴ μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ φόβου ἢ τῆς προνοίας συνιστᾷ λόγον χωρὶς τοιούτων ῥημάτων. μὴ τοῦτο ἄλλως ἔχῃ. Ἐκλαμβάνουσι δὲ ὡς ἐλλειποντα τὸ φοβοῦμαι ἢ ὅρα. φοβοῦμαι μὴ τοῦτο ἄλλως ἔχῃ. ὅρα μὴ τοῦτο ἄλλως ἔχῃ. ἀλλ' ἢ ἐλλείψει αὕτη εἶναι συχνάκις δυσapόδοτος. Διὰ τοῦτο ἐμποροῦμεν νὰ εἰπώμεν, ὅτι εἶναι αὐθυπόστατοι οἱ τοιοῦτοι λόγοι, καθὼς οἱ τῆς εὐχῆς, τῆς δεήσεως καὶ τῆς ἐρωτήσεως.

§. 455. Ἐάν εἰς ἀποφατικὸν λόγον εἶναι χρεῖα νὰ προστεθῶσι προσδιορισμοὶ γενικοὶ ποῦ, τίς, ποτὲ, πῶς κτλ. προστίθενται καὶ αὐταὶ σύνθετοι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀρνητικοῦ μορίου οἶον, οὐκ ἐποίησε τοῦτο οὐδαμοῦ οὐδεὶς καὶ (Πλάτ. Παρμεν. τέλ.) τᾶλλα τῶν μὴ ὄντων οὐδενὶ οὐδαμῇ οὐδαμῶς οὐδεμίαν κοινωνίαν ἔχει. Ὡσαύτως εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὅλου ἀκολουθεῖ καὶ ἡ τῶν μερῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λόγου οἶον, οὐ δύναται οὗτ' οὐδέ λέγειν τοὺς φίλους. Αἱ ἀλλεπάλληλοι αὐταὶ ἀρνήσεις ὅχι μόνον δὲν ἀναιροῦσιν, ἀλλ' ἐπιτείνουνσιν ἀλλήλας.

§. 456. Εἰς φράσεις τινὰς ἐνόνονται οὐ καὶ μὴ πρὸς αὐξήσιν τῆς ἀποφάσεως.

α. Οὐ μὴ, εἰς τὰς βεβαιώσεις περὶ τοῦ μέλλοντος (ὅθεν ἡ δειχθεῖσα σύνταξις §. 402), καὶ εἰς τὴν ἐκ τούτων γενομένην εἰλικρινῆ δέησιν. Τὰ δύο μόρια δύνανται καὶ νὰ χωρισθῶσι δι' ἄλλων λέξεων, καὶ ἀντὶ οὐ τίθενται καὶ τὰ σύνθετα (οὐδὲ, οὐδεὶς κτλ.). Ζήτ. τὰ παραδείγματα ἔνθα ἀνωτέρω.

β'. Μὴ οὐ, μόνον ἀπλᾶ καὶ ἀχώριστα, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον πρὸ ἀπαρεμφάτου ἀντὶ μοναδικοῦ μὴ οἶον, ποῖον παραμύθιον ποιήσεις αὐτῷ μὴ οὐχὶ ἀπειπεῖν; — αἰσχύνομαι μὴ οὐ ποιεῖν τοῦτο — ὥστε πᾶσιν αἰσχύνῃν εἶναι μὴ οὐ σπουδάζειν (Ξενοφ. Ἀνάβ. Β'. 3. 11). Ἐνίοτε δὲ καὶ πρὸ μετοχῶν ὑποθετικῶν οἶον, (Σοφοκλ. Οἰδ. Τύρ. 12) δυσάλητος γὰρ ἂν εἶναι, τοιάνδε μὴ οὐ κατοικτεῖρων ἔδραν.

Σημ. Δύο κεφαλαίως ἐξαίρεσεις τοῦ κανόνος (§. 456.) ἀπαντῶνται, ὅποτε δύο ἀρνήσεις ἀναιροῦσιν ἀλλήλας.

α. Ὅταν τὸ μὴ ἔχῃ μίαν τῶν εἰς αὐτὸ προσανηκουσῶν σημασιῶν φόβου, σκοποῦ, προνοίας κτλ. (§. 454. Σημ. β') οἶον, (ἰλ. Α, 28), ὅπου ὁ Χρῆστος προστάζεται ν' ἀναχωρήσῃ μὲ τὸν φοβερισμόν μὴ νήτοι οὐ χαίση σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῦ, καὶ φοβοῦμαι μὴ οὐ καλὸν ἤ. Ἐδῶ ἀποβάλλουσι τὰ μὴ τὴν δύναμιν τῶν, καὶ μένει μόνον ἡ τοῦ οὐ.

β'. Ὅταν αἱ δύο ἀποφάσεις ἀνήκωσιν εἰς δύο ῥήματα, ἂν καὶ τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν εἶναι μετοχή οἶον, οὐδ' οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι, ὅμ. Συνήθως ὅμως διὰ σαφένειαν ἡ μία ἀπόφασις τίθεται διπλῇ, οὐ μὴ οἶον, μὴ οὐχὶ μισεῖν αὐτὸν οὐκ ἂν δυναίμην, δὲν ἐμπορῶ νὰ μὴ τὸν μισῶ, ἤγουν ἀνάγκη εἶναι νὰ τὸν μισῶ.

Σημ. δ. Αἱ ἀποφάσεις ἀναιροῦνται καὶ εἰς τὴν φράσιν· οὐδεὶς ὅστις οὐ ποιήσει, τὸ ἐντελές, οὐδεὶς ἐστὶν ὅς τις οὐ ποιήσει, ἤγουν πᾶς ποιήσει. Ἀλλὰ τὸ παραλείφθαι ἐστὶν ἐλησμονήθη ἐνταῦθα τόσον, ὥστε τὸ οὐδεὶς (κατὰ τινα ἐφέλκυσιν, περὶ τῆς ὁποίας θέλομεν εἰπεῖν (§. 469.) παρεκτός τῆς ὀνομαστικῆς, τρέπεται εἰς τὴν πῶσιν τοῦ ἐπομένου ῥήματος· οἷον, οὐδενὶ ὅτῳ οὐκ ἀρέσκει, ἀντὶ οὐδεὶς ἐστὶν ὅτῳ οὐκ ἀρέσκει (ταῦτόν τοῦ παντὶ ἀρέσκει)· καὶ (Δημοσθ. κατὰ Ἀριστοκρ.) ὑμεῖς μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδένα προϋδῶκατε τῶν φίλων. Θετταλοὶ δὲ οὐδένα πάμπῳδ' ὄντιν' οὐ (δηλ. προϋδῶκαν), ἤγουν πάντας τοὺς αὐτῶν φίλους προϋδῶκαν *).

Σημ. β'. Καθὼς μία ἀπόφασις ἐπιτείνει τὴν ἄλλην (§. 455), οὕτω καὶ εἰς ῥῆμα φύσει ἀποφατικὸν ἢ ἀρνητικὸν ἀκολουθεῖ ἀποφατικὴ σύνταξις αὐξάνουσα μόνον τὴν ἀπαγορευτικὴν δύναμιν τοῦ προηγουμένου ῥήματος, καὶ μηδὲν ἄλλο κυρίως σημαίνουσα· οἷον, ἡγναιώθην αὐτῷ μηδὲν ποιεῖν παρὰ τοὺς νόμους, ἤγουν τὸν ἡγναιώθην ἢ τὸν ἐμπόδισα νὰ κάμῃ τι παράνομον· ἐδῶ εἶναι φανερόν ὅτι ἐμπόδισα τὴν παρανομίαν (ὄχι τὴν μὴ παρανομίαν)· καὶ Ξενοφ. Ἀνάβ. Α. 3. 2) μικρὸν ἐξέφυγε τοῦ μὴ καταπερρωθῆναι, ὅπου εἶναι φανερόν ὅτι ἐξέφυγε τὸ περρωθῆναι κτλ.

Σημ. γ'. Τὸ εἰ δὲ μὴ ἔπρεπε κυρίως νὰ ἀκολουθῇ μετὰ πρότασιν καταφατικὴν· λαμβάνεται ὅμως ὡς καθολικὴ ἀναίρεσις τοῦ προηγουμένου, ἐπειδὴ ἀκολουθεῖ καὶ μετὰ ἀποφατικὴν, καὶ ἐπομένως τὴν τρέπει εἰς καταφατικὴν, Ξενοφ. Ἀνάβ. Α. 3. 6. Περὶ τοῦ οὐδὲ καὶ μηδὲ, καθὼς καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἐπιρρήματων, ὅσα ἀπαιτοῦσιν ἰδιαίτεράν σύνταξιν, Ζῆται ἐφεξῆς εἰς τὸ περὶ μορίων.

Προθέσεις.

§. 457. Παρεκτός τῶν προειρημένων (§. 446. κ. 467. Σημ. β'.) εἶναι καὶ προθέσεις ἄλλαι, καὶ μάλιστα αἱ παρὰ τῶν παλαιῶν γραμματικῶν ἰδίως προθέσεις καλούμεναι, ἐπειδὴ· α) προτίθενται τῶν μερῶν τοῦ λόγου καὶ ἐν τῇ συνθέσει καὶ ἐν τῇ συντάξει, ἢ ἤγουν εὐρίσκονται συντεθειμένοι μὲ μέρη λόγου, ὡς σύνοικος, ἐπίλογος, καὶ συντεταγμένοι ὡς *σὺν τῷ ἀνδρὶ, ἐπὶ τούτου*.

Σημ. α. Μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τοῦ πτωτικοῦ τις δύναται νὰ τεθῶσι στενῶς πρὸς τὸ ὄνομα ἀναφερόμεναι λέξεις· οἷον ἐπίθετα, ἐπιρρήματα, καὶ ἐμπρόθετα ὀνόματα· συνήθως δὲ μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τοῦ ἄρθρου τίθενται τὰ μόρια· οἷον ἐπ' οὖν τὸ λυσιστελοῦν αὐτοῖς ἕκαστοι χωροῦσιν· σπανιωτάτῃ δ' εἶναι ἡ θέσις, ἐν ταῖς δ' αὐταῖς ἡδοναῖς (πλ. νόμοι σελ. 816). Πλὴν τῶν μορίων παρεντίθεται καὶ τὸ ῥῆμα οἶμαι, ἢ μόνον ἢ μετὰ τῶν μορίων μὲν, γάρ, οἷον ἐν οἴμαι πολλοῖς (Δημ.) παρὰ γάρ οἴμαι τοὺς νόμους (Πλ.), ὡς καὶ τὸ ἔσω εἰς καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν. Ταῦτά δὲ σχεδὸν παρεντίθενται καὶ μεταξὺ τοῦ ἄρθρου καὶ πτωτικοῦ. — Οὕτω δὲ παρεντίθεται πάντοτε ἡ γενικὴ τοῦ ἀναφορικοῦ ὅς. Δισχύνεσθε Δία, ἐν οὔ τῳ ἱερῷ ἐστίν.

Σημ. β'. Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ προτάσσονται αἱ προθέσεις κανονικῶς πρὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ πλὴν τῆς περὶ καὶ ἔνεκα, αἵτινες καὶ ἐπιτάσσονται· ἐνίοτε δὲ καὶ παρεντίθενται μεταξὺ ἐπιθέτου καὶ οὐσιαστικοῦ, μάλιστα ἐὰν τὸ ἐπίθετον ᾖναι ἀντωνυμία οἰαδῇτο· οἷον τοιαῖδ' ἐν τάξει, οὐδενὶ ξὺν νῷ· οὕτω χωρίζει ἡ πρόθεσις καὶ τὰ σύνθετα οὐδεὶς, μηδεὶς οὐδέτερος κτλ. οἷον οὐδὲ καθ' ἐν' οὐδὲ μεθ' ἑτέρων. κτλ.

Σημ. δ'. Τὸ κατηγορούμενον (οὐχὶ ὁ ἀπλοὺς προσδιορισμός), ἐὰν προτάσσηται τοῦ οὐσιαστικοῦ ἢ τῆς μετοχῆς τίθεται μεταξὺ τούτου καὶ τῆς προθέσεως, Ἐπὶ πρῶτον ἐμὲ ἔρχεται. — Ἐὰν ἐπιφερθῇ εἰς ἐμπρόθετον ὄνομα καὶ προσθήκη μετὰ τοῦ ὡς, ὥσπερ, ἢ ἀνευ τούτων, τότε εἰς μὲν τὴν πρώτην περίστασιν ἐπαναλαμβάνεται συνήθως ἡ πρόθεσις· οἷον παρ' ἡμᾶς φοιτᾷ ὡς παρὰ φίλους· εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἢ ἐπαναλαμβάνεται ἢ ὄχι. — Ἐὰν δύο ἢ καὶ τρία πτωτικὰ ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς αὐτῆς προθέσεως, τότε ἐπὶ μὲν τῶν διὰ τοῦ καὶ συνδεομένων τίθεται μόνον εἰς τὸ πρῶτον (παρὰ δὲ τοῖς

*) Ἡ παράλειψις τοῦ ὅς τις εἰς τὰς φράσεις ταύτας εἶναι ἀμφίβολος εἰς τὸν Ξενοφ. (Συμπ. Δ'. 9)· βέβαιαι δὲ εἰς τὸν χρησμὸν, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος Β'. 56.

ποιηταῖς καὶ εἰς μόνον τὸ δεύτερον μήτε γῆ μήτ' ἐν θαλάσῃ· ἐπὶ δὲ τῶν ἐναντιωματικῶν ἐπαναλαμβάνεται·

§. 458. Ἀριθμοῦνται δὲ προθέσεις δεκαοκτώ· ἕξ μονοσύλλαβοι, ἐν εἰς, ἐκ (πρὸ φωνήεντος ἕξ), σὺν, πρὸς, πρὸ· καὶ δώδεκα δισύλλαβοι· ἀνά, κατὰ, διὰ, μετὰ, παρὰ, ἀντί, ἐπὶ, περὶ, ἀμφί, ἀπὸ, ὑπὸ, ὑπέρ. Ἐκ τούτων δὲ συντάσσονται·

Ἀντί, ἀπὸ, ἐκ ἢ ἕξ, πρὸς μὲ γενικὴν·

Ἐν, σὺν, μὲ δοτικὴν·

Ἀνά, εἰς, μὲ αἰτιατικὴν·

Διὰ, κατὰ, ὑπέρ, μὲ γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν.

Περὶ, ἀμφί, ἐπὶ, μετὰ, παρὰ, πρὸς, ὑπὸ, μὲ γενικὴν, δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν.

Ἐν συντάσσεται μὲ δοτικὴν καὶ σημαίνει ἔνδον τινὸς τόπου ἢ τινος χρόνου· ἢ στάσιν ἐν τόπῳ ἢ ἐν χρόνῳ· οἷον, ἐν τῇ πόλει, ἐν Ἰλίῳ· ἐν τριάκοντα ἡμέραις. — Κατάστασιν· ἐν εἰρήνῃ, ἐν πολέμῳ· ἐν φόβῳ εἰμι, ἀντὶ φοβοῦμαι· ἐν ἡδονῇ ἐστὶ μοι, ἀντὶ ἡδομαι· ἐν εὐμαρεῖ ἐστίν, ἀντὶ εὐμαρές ἐστιν. — Ἐντὸς τῆς ἐξουσίας τινός· ἐν ὑμῖν ἐστὶ μιᾷ ψήφῳ διαπράττασθαι (Δημοσθ. Μειδ.), ἡγουν εἶναι ἐντὸς τῆς ἐξουσίας ὑμῶν οὕτω καὶ ἐν ἑαυτῷ (=ἐαυτοῦ) εἶναι. — Ὀργανον· ἐν Πέλταις καὶ ἀκοντίοις, ἀντὶ διὰ πελτῶν καὶ ἀκοντίων. — Πίνειν ἐν ποτηρίοις κερατίνοις, ἀντὶ ἐκ ποτηρίων. Τὰ δὲ ἐν Ἄδου, ἐν διδασκάλῳ κτλ. ἔχουσιν ἔλλειψιν τοῦ τόπου ἢ οἴκῳ. — Φράσεις δ' εἶναι τὰ ἐν αἰτίᾳ ἐν ὀργῇ ἔχειν τινά.

Εἰς, Ἀττικῶς (παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις καὶ πάντοτε παρὰ Θουκυδίδῃ· ἕς), συντάσσεται μὲ αἰτιατικὴν, καὶ σημαίνει κίνησιν εἰς τόπον· οἷον, ἔπλευσεν εἰς Ἀθήνας (Ξενοφ. Ἑλλην. Α. 4)· ἀλλὰ καὶ στάσιν ἐν τόπῳ· ἀντὶ ἐν, διὰ τὴν προαπαιτουμένην κίνησιν· οἷον, (Ἡρόδ. Γ', 31) εἰς τὴν Σαλαμῖνα ὑπέκκειται ἡμῖν τέκνα καὶ γυναῖκες, ἡγουν φερθέντα εἰς Σαλαμῖνα κεῖνται ἐκεῖ. — Ἀντὶ δοτικῆς περιποιητικῆς εἰς τὰ ῥήματα λέγω, δεικνύω, κτλ. οἷον, (Πλάτ. Μεν. σελ. 284) οἱ πατέρες — πολλὰ καὶ καλὰ ἀπεφάναντο εἰς πάντας ἀνθρώπους, ἀντὶ πᾶσιν ἀνθρώποις. — Δοιδορεῖν τινά εἰς τι· ὑβρίζειν εἰς τὸ γένος· ἐπαινεῖς εἰς τι, λέγονται μεταφορικῶς ἀπὸ τῆς κινήσεως. — Σκοπὸν ἢ τέλος· οἷον, τὰ ἐπίποννα τῶν ἡδέων μάλλον ἡγοῦ συντελεῖν εἰς ἀρετὴν (Στοβ. Ἀνθολ. 8). τῶν εἰς πόλεμον ἐπιστήμων ἐστίν, ἡγουν τῶν ἀφορώντων εἰς πόλεμον. — Ἐνίοτε κίνησιν εἰς πρόσωπον, τὸ ὅποῖον ἔχει τόπου ἔννοιαν, οὐτ' εἰς Δελφοὺς οὐτ' εἰς Ἀμμωνα ἐλθόντες. — Ἄλλοτε σημαίνει τὸ ἡμέτερον ἕως τελευταῖαν εἰς Εὐθύδημον· εἰς τοῦτο, εἰς τοσοῦτον, ἡγουν ἕως ἐδῶ, ἕως τόσον — ἔτι, εἰς ἐσπέραν, ἡγουν περὶ τὸ ἐσπέρας· καὶ μετὰ ἐπιρρήματων, εἰς αἶψα, εἰς ἅπαξ. — Εἰς τὰ ἀριθμητικὰ σημαίνει τὸ περίπου· οἷον, (Θουκυδ. Α., 74) ναὺς εἰς τὰς τετρακοσίας, ἡγουν περίπου τετρακοσίας. — Διανεμήσιν ἀντὶ τῆς ἀνά· εἰς δύο (Ξενοφ.) ἀντὶ ἀνά δύο· εἰς ἑκατὸν (ὁ αὐτ. Κύρ. Παιδ. Γ. 23), ἀντὶ ἀνά ἑκατόν. — Ἐπιρρήματικῶς εἰς ὑπερβολὴν· εἰς τάχος, ἀντὶ ὑπερβαλλόντως, ταχέως, τὰ δὲ εἰς Ἄδου ἢ εἰς διδασκάλου

λου ὡς καὶ τὰ τῆς ἐν, ἔχουσιν ἔλλειψιν τοῦ τόπον ἢ οἶκον. Σημειοῦνται δὲ καὶ αἱ φράσεις εἰς δύναμιν, εἰς καιρὸν, εἰς καλὸν, εἰς τέλος.

Ἐκ, πρὸ φωνήεντος ἐξ, μετὰ γενικῆς συντάσσεται, καὶ σημαίνει ἐκλογὴν τινος ἡτινων ἀπὸ ὅλον· οἶον, ἐκ τῶν πολιτῶν ἐκλέξασθαι τοὺς ἰσχυροτάτους. — Τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν, ἐκ τῆς πόλεως φεύγειν, ἐκ τῆς θαλάττης (Δημοσθ.), καὶ μετὰ γενικὴν πληθυντικὴν προσώπων. Ἀπιέναι ἐκέλευσαν ἐκ τῶν πολιτῶν, καὶ τὴν ἀπὸ χρόνου· ἐξ οὗγε οἱ διερωτῶντες ὑμᾶς οὗτοι πεφῆνασι, τί βούλεσθε κτλ. προπέτωκας τὰ τῆς πόλεως (Δημοσθ. Ὀλυμπ.). — Μεταβολὴν· φωνὴ βαρεῖα ἐξ ὀξείας γίνεται (Ἀριστ. προβλ. δ'). — Αἷτιον ποιητικὸν ἐκ Θεοῦ τὰ πάντα (Ἀριστ. Κόσμου.). Τὸ ἐξ οὗ γίγνεται τι, τοῦτο ἐστὶν ἀρχὴ πάντων (Ἀριστοτ. μετὰ τὰ φυσ. Κ. Α.). — Ὅργανον· οὐκ ἐκ χρημάτων ἡ ἀρετὴ γίγνεται, ἀλλ' ἐξ ἀρετῆς τὰ χρήματα (Πλάτ. Ἀπολ. Σ. σελ. 30), ἀντὶ διὰ τῶν χρημάτων. — Τὸ ἀπὸ μέρους, ἐκ ποδὸς κρεμᾶν· ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα. — Ἐπιρρήματικῶς, ἐκ τοῦ ἀπροσδοκίτου, ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς, ἐξ ἴσου, ἀντὶ ἀπροσδοκίτως, ἐμφανῶς, ἐπίσης.

Σὺν Ἀττικῶς ξύν, συντάσσεται μετὰ δοτικῆν, καὶ σημαίνει τὸ ὁμοῦ· ἀλλὰ ἐν συμπράξει, καὶ κατὰ τοῦτο διαφέρει τῆς μετὰ, ἥτις σημαίνει ἀπλῶς ὁμοῦ οἶον, σὺν τούτοις, σὺν τριάκοντα ναυσὶ (Ξενοφ. Ἑλλην. Α. 4, 9). Τὸ δὲ σὺν τοῖς Θεοῖς σημαίνει μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν θεῶν. Σὺν τινι ἀκολουθῶ (ἔπεσθαι) σημαίνει συμφωνῶν μετὰ τινι ἀκολουθῶ αὐτὸν, τὸ δὲ μετὰ τινος ἀκολουθῶ, ἀπλῶς τὸ ὁμοῦ.

Πρὸς, συντάσσεται

α. Μετὰ γενικὴν καὶ σημαίνει τὸ ποιητικὸν αἷτιον· οἶον, τὸ ποιούμενον πρὸς Λακεδαιμονίων. — Ἀπὸ μέρους συγγενείας· οἶον, ὁ πρὸς πατὸς θεῖος (Λουκ. ἐνύπ). οὕτω καὶ ἐπὶ τοποθεσίας· πρὸς βορέου, ἤγουν πρὸς τὸ μέρος τοῦ βορρᾶ. — Ὅρκον ἱκετευτικόν· οἶον, (Λουκιαν.) πρὸς τοῦ Πλούτωνος, ὦ Αἰακέ, περιήγησαί μοι τὰ ἐν ᾧδου· ἡμεῖς τώρα λέγομεν· νὰ χαρῆς τὸν Πλούτωνα κτλ. — Ὁφελος· πρὸς τῶν ἐχόντων νόμων τίθης (Εὐρ. ἄλκ. 58). — Τὸ καθῆκον ἢ ἴδιον· πρὸς ἀνδρὸς σοφοῦ, ἀντὶ ἴδιον ἀνδρὸς σοφοῦ, καὶ (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 3. 25), ἄτοπα λέγεις, ὦ Σώκρατες, καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ, ἤγουν μὴ ἀρμόζοντα εἰς ἐσέ. — Τὸ ἐνώπιον· οἶον, πρὸς θεῶν ἀσεβῆς, καὶ πρὸς ἀνθρώπων αἰσχρὸς (Ξενοφ. Ἀνάβ. Β'. 5. 20).

β'. Μετὰ δοτικῆν, καὶ σημαίνει τὸ πλησίον· οἶον πρὸς τοῖς ποσὶ. — Προσθήκην, οἶον (Ἡρόδ. Α. 32) εἰ δὴ πρὸς τούτοις τελευτήσῃ τὸν βίον εὖ. Ἡ δ' ἐννοια αὕτη συμπίπτει πολλάκις μετὰ τὴν ἐκτός· οἱ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσίν. Τὸ δὲ εἶναι πρὸς τοῖς πράγμασι σημαίνει ἀσχολεῖσθαι περὶ τι.

γ'. Μετὰ αἰτιατικὴν καὶ σημαίνει τὴν εἰς τι (τόπον ἢ πρόσωπον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον) κίνησιν· οἶον, ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλυμπον (Εὐρ. Φοῖν. 840). — Ἀντὶ δοτικῆς περιποιητικῆς εἰς τὰ λεκτικὰ, πεμπτικὰ κτλ.

ρήματα· οἷον, πέμπει πρὸς Κυαζάρην· πρὸς τὰ κοινὰ προσέρχονται· πρὸς τὴν βουλὴν ἀπήγγειλα (Πρβ. εἰς τὴν Εἰς τὴν αὐτὴν ιδιότητα). — Σκοπὸν καὶ τέλος· οἷον πρὸς εὐδοξίαν κοινῇ· πρὸς εὐσέβειαν ἐκάστη (Δημοστ.), ἀντὶ δι' εὐδοξίαν καὶ εὐσέβειαν. — Αἰτίαν ποιητικὴν οἷον, (Πλάτ. Πολιτ. Α. σελ. 331) πρὸς δὴ τοῦτ' ἔγωγε τίθημι τὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν πλείστου ἀξίαν εἶναι, ἡγουν ἐκ τούτου τοῦ αἰτίου, κοινῶς διὰ τοῦτο. — Ἀντὶ τῆς κατὰ μέρος ἢ τὸ συμφώνως σημαίνουσα· οἷον, (Πλάτ. Ἀλκ. Α. σελ. 120) τέλεον πρὸς ἀρετὴν, ἀντὶ τοῦ κατὰ τὴν ἀρετὴν. Πρὸς τὰ τοῦ Βαβυλωνίου ῥήματα, Ζωπύρῳ ἐδόκει ἀλώσιμος εἶναι ἡ Βαβυλὼν (Ἡρόδ. Γ. 123), ἡγουν κατὰ τοὺς λόγους. — Σχέσιν τεκμηριον τῆς πρὸς ἡμᾶς φιλίας (Ἰσοκρ. Δημόν.)· ἄπιστον τὸ πλῆθος λέγεται ἀπολέσθαι ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς πόλεως (Θουκυδ. Γ. 113), ἡγουν συγκρινόμενον μὲ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως. — Παράδειγμα· πρὸς αὐλὸν ἔδει· πρὸς ἡμέραν (Ξενοφ. Ἀνάβ. Δ'. 1. 21), ἀντὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἡμέρας. — Ἐπιρρήματικῶς· πρὸς βίαν· πρὸς ἡδονήν, ἀντὶ βιαίως, ἡδέως κλ.

Πρὸ, συντάσσεται μὲ γενικὴν, καὶ σημαίνει τὸ ἔμπροσθεν τοπικῶς καὶ χρονικῶς· οἷον, πρὸ τῶν πυλῶν· πρὸ τῶν Ὀλυμπίων. — Προτίμησιν· πρὸ παντός τοῦτο δεξαίμην· πρὸ πολλοῦ ποιεῖσθαι. — Ὑπεράσπισιν ἀντὶ τῆς ὑπὲρ, ἐπειδὴ ὁ προστατεύων τινὰ στέκει ἔμπροσθεν τοῦ ἢ προτρέχει καὶ πολεμεῖ τὸν ἐχθρόν· οἷον, (Ἰλ. Ω, 734) ἀεθλεύειν πρὸ ἀνακτος ἀμειγλίχου· καὶ (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Δ'. 5. 44), οὔτε ἐγὼ ἀρκέσω πράττωμα πρὸ ἡμῶν. οὔτε ὑμεῖς πρὸ ἡμῶν, ἀντὶ ὑπὲρ ἡμῶν· τὸ δὲ πρὸ φόβου (Ἰλ. Ρ, 667) ἀντὶ τοῦ ὑπὸ φόβου· διακινδυνεύειν πρὸ τοῦ βασιλέως ἀντὶ ὑπὲρ τοῦ βασιλέως.

Ἀνὰ συντάσσεται

α. Μὲ δοτικὴν παρὰ τοῖς ἐποποιοῖς καὶ λυρικοῖς ποιηταῖς· οἷον, χρυσέφ' ἀνὰ σκήπτρῳ (Ἰλ. Α, 15)· οἷον, ἐπὶ τοῦ σκήπτρου στηριζόμενος ἢ σὺν τῷ σκήπτρῳ· καὶ (Πινδ. Ἠθ. Α. 1) εὔδει δ' ἀνὰ σκάπτῳ Διὸς αἰστὸς, ἀντὶ ἐπὶ τοῦ σκήπτρου. — ἀνὰ ναυσίν, ἀντὶ ἐν·

β'. Μὲ αἰτιατικὴν 1) τὸ ἄνω· ἀνὰ τὸν ποταμόν, ἡγουν πρὸς τὰ ἔνω τοῦ ποταμοῦ μέρη 2) τὸ μεταξύ μεγάλου τινὸς διαστήματος τόπου ἢ χρόνου· ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν· ἢ φήμῃ ἦλθεν ἀνὰ τὴν πόλιν· οἱ ἀνὰ τὸ πεδίον, ἡγουν οἱ εἰς τὸ πεδίον ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐσκορπισμένοι· ἀνὰ τὸν πόλεμον τοῦτον (Ἡρόδ. Η. 123)· ἀνὰ πᾶσαν τὴν ἡμέραν, ἡγουν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας. Πρέπει δὲ νὰ σημειωθῇ, ὅτι, ὅταν λείπη τὸ ἄρθρον, ἀλλ' εὐρίσκεται τὸ πᾶς, σημαίνει 3) συνέχειαν πολλῶν ἡμερῶν ἢ ἐτῶν καθ' ἓν· ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν· (Κύρου Παιδ. Α. 2. 8), ἀντὶ καθ' ἐκάστην ἡμέραν· ἀνὰ πᾶν ἔτος (Ἡρόδ. Ε. 114), καθ' ἕκαστον ἔτος 4) διανέμειν κατὰ ἀθροίσματα ἢ μέρη· οἷον, ἀνὰ τρεῖς (ἀπὸ τρεῖς κοιν.). Ἀνὰ πέντε παρασάγγας ἐπορεύθησαν τῆς ἡμέρας (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α. 6. 4). 5) ἀντὶ τῆς ἐν· ἀνὰ στόμ' ἔχειν, ἐν στόματι δηλαδὴ 6) ἀνὰ κράτος, ἀντὶ μετὰ κράτους ἢ κραταιῶς. 7) ἀνὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἀντὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον.

Κατὰ, ἔχει σημασίας συγγενεῖς τοῦ κάτω συγγενοῦς τῆς ἐπιρρήματος.
 α. Με γενικήν· 1) τὴν ἀπὸ τὰ ἄνω πρὸς τὰ κάτω κίνησιν· ὥθειν κατὰ κρημονοῦ ἤλλοντο κατὰ τοῦ τείχους, ἤγουν ἄνωθεν πρὸς τὰ κάτω· ἀφανίζεται κατὰ τῆς θαλάσσης (Ἡρόδ. Ζ. 4), πνίγεσθε εἰς τὸν βυθὸν τῆς θ. 2) τὸ ἐναντίον με λεκτικά ῥήματα· οἷον, κατὰ πάντων λαλεῖ· εἰπεῖν τὸ ἀληθές κατὰ τινος, ἤγουν ἐναντίον τινός· καὶ ἐπὶ ἐπαίνου σπανίως ἀντὶ τῆς περί· οἷον, ἐπαινὸν κατὰ τοῦ ὄνου (Πλάτ. Φαιδρ. σ. 260)· ὁ καὶ μέγιστόν ἐστι καθ' ἡμῶν ἐγκώμιον (Δημοσθ. Φιλιππ. β'). 3) κίνησιν ἀπλῶς· κατὰ σκοποῦ τοξεύειν· κατὰ κόρρης τύπτειν ἀσφαλῆ καὶ ῥάδιον τὸν καθ' αὐτοῦ ποιῆσαι ἐπαινόν· 4) ἀξιοσημεῖωτοι φράσεις εἶναι· εὐχομαι κατὰ βοός, καθ' ἐκατόμβης, ἤγουν παρακαλῶ τὸν θεὸν ὑπισχνούμενος βοῦν, ἢ ἐκατόμβην· 5) καθ' ἱερῶν τελείων ὁμνῆμι, ὁμνῶ πιάναν με τὰς χεῖρας τέλεια ἱερά· 6) ἀπλῶς ὄρκον· κατὰ κυνὸς ἐπώμουντο, Λουκιαν.

β'. Με αἰτιατικήν· 1) τόπον γενικῶς χωρὶς προσδιορισμὸν τοῦ ἄνω ἢ κάτω, δεξιάν κτλ. κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν· οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες· ὤθεν 2) διορισμὸν τόπου· οἰκοῦσι κατὰ κώμας, ἤγουν κατοικοῦν εἰς χωρία· ἐσκήνουν κατὰ τάξεις· 3) χρόνου· ταῦτα μὲν ἐγένοντο κατὰ τὴν νόσον, εἰς τὸν καιρὸν τῆς νόσου· 4) ἀντὶ τῆς ἐν· κατὰ ταύτην πλὴν διαφορὰν ὄντων Λακεδαιμονίων πρὸς Ἀθηναίους, ἤγουν ἐν ταύτῃ τῇ διαφορᾷ· 5) ποιητικὸν αἷτιον· κατὰ τὸ ἔχθος τῶν Λακεδαιμονίων (Ἡρόδ. θ'. 37), διὰ τὴν ἔχθραν· 6) τὸ τελικόν· κατὰ λήτην πλέειν, (Ἡρόδ. 7) ὁμοιότητα ἢ συμφωνίαν ἢ ἀναλογίαν ἢ μέμνησιν· οἷον (Ἡρόδ. Α. 121), οὐ κατὰ Μιθριδάτην· κατὰ Πλάτωνα φιλοσοφεῖ· δεῖ κατὰ φύσιν ἕκαστον ἓνα ἐν τῷ αὐτοῦ πράττειν. Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸν εἰρημέμον τρόπον ἐπράχθησαν· ὥς καὶ ἡ φράσις τὸ (τὰ) κατ' ἐμέ· 8) ἀντὶ τῆς γενικῆς κατακτικῆς· αἱ κατὰ τὸ σῶμα ἡδοναί, ἤγουν αἱ τοῦ σώματος· 9) διαμοιρασμὸν, ὅπου ἐπαναλαμβάνεται ἡ αὐτὴ ποσότης· καθ' ἓνα μαχόμενοι (Ἡρόδ.)· εἰσφέρειν κατὰ συμμορίας (Δημοσθ.). Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ κατὰ μῆνα, κατ' ἐνιαυτὸν, ἀντὶ καθ' ἕκαστον μῆνα κτλ. Ἐξ ἐναντίας δὲ εἰς τὸ ἡμέρα ἐννοεῖται τοῦτο, καὶ τίθεται τὸ ἐκάστη· οἷον καθ' ἐκάστην· 9) ἐπιρρήματα εἶναι τὰ κατὰ μόνας (δηλ. μοίρας) καθ' ἡσυχίαν, κατὰ τάχος, κατὰ σπουδὴν, κατὰ κράτος, κατὰ (σ)μικρόν.

Διὰ. α. με γενικήν· 1) τόπον, διὰ τοῦ ὁποίου γίνεται διάβασις· ἀπῆλθον διὰ Γερανείας καὶ Ἰσθμοῦ Θουκυδ. Α. 108)· 2) διάβασιν χρόνου· διὰ παντός τοῦ βίου, δι' αἰῶνος, ἤγουν εἰς ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς, εἰς ὅλον τὸν αἰῶνα· 3) ὄργανον ἢ μέσον· οἷον (Ἰσοκρ. Νικοκλ. 21) καὶ φασιν οἱ μὲν διὰ τῶν ἐριστικῶν λόγων, οἱ δὲ διὰ τῶν πολιτικῶν . . . φρονιμωτέρους εἶσθαι τοὺς κτλ. καὶ, δι' ὀφθαλμῶν ὄραν· διὰ μαχαίρας τέμνειν κτλ. 4) με τὰ ῥήματα εἶναι, γίγνεσθαι, ἔχειν, λαμβάνειν, ἰέναι, ἔρχεσθαι, σχηματίζει διαφόρους περιφράσεις· οἷον, διὰ φόβου (βων) εἶναι ἢ ἔρχεσθαι, ἀντὶ φοβεῖσθαι· δι' ὀργῆς ἔχειν τινα, ὀργίζεσθαι τινι· δι' εὐφρομῶν γλώσσης ἔχειν τινα, εὐφρῆμειν· δι' οἴκτου λαβεῖν (Εὐρ. Ἠλ. 194) ἀντὶ ρίκτειναι· διὰ γλώσσης ἰέναι (ζυγόθ. 114) ἀντὶ τοῦ λαλεῖν· διὰ μάχης

ιέναι, διὰ κινδύνων ἔχειν, διὰ μέθης εἶναι· 5) ἐπιρρηματικῶς, διὰ τῶν ἀντι ταχέως, Θουκυδ. Β'. 18· 6) ἀντι τῆς πρὸς εἰς τὸν Ἡρόδοτον· οἶον, διὰ πάντων ἀντι πρὸ πάντων.

β'. Μετὰ αἰτιατικὴν· 1) ποιητικὸν αἷτιον· οἶον, διὰ τοὺς Λακεδαιμονίους ἔφυγον· διὰ τοὺς θεοὺς εὖ πράττειν, ἤγουν ἐξ αἰτίας τῶν θεῶν· 2) τελικὸν αἷτιον· διὰ σὲ ἦλθον·

Μετὰ α'. μετὰ γενικὴν ὁμοῦ· (ιδεὲ ἀνωτέρω εἰς τὴν σύν)· οἶον, (Ἰσοκρ. Δημόν. 3) τίμα τὸ δαιμόνιον αἰεὶ μὲν, μάλιστα δὲ μετὰ τῆς πόλεως.

β'. Μετὰ δοτικὴν μόνον ποιητικῶς ἀντι τῆς ἐν οἶον, (Ἰλ. Α, 252) μετὰ τριτάτοις ἀνασσε· καὶ πηδάλιον μετὰ χερσὶν ἔχοντα, ἤγουν ἐν χερσὶ·

γ'. Μετὰ αἰτιατικὴν· 1) τὸ ὕστερον· μετὰ σὲ ἦλθον· 2) χρόνον Ἀττικῶς, μεθ' ἡμέραν, μετὰ τρίτην, ἀντι τὴν ἡμέραν, τὴν τρίτην ἡμέραν· 3) ἀντι τῆς ἐν οἶον, (Θουκυδ. Α. 138) ἃ μετὰ χεῖρας ἔχοι, ἐξηγήσασθαι οἷός τε· ὅθεν συνετέθη καὶ τὸ κοιν. μεταχειρίζομαι· νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν ἀντι ἐν ἡμέρᾳ· 4) κίνησιν ποιητικῶς, μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπίας (Ἰλ. Α, 423), ἀντι πρὸς.

Παρά. α'. Μετὰ γενικὴν· 1) τὸ ἀπό-τινος προσώπου ἐρχόμενον μετὰ ῥήματα, ἔρχομαι, ἀκούω, μαρτυρῶ, φέρω, δέχομαι κτλ. οἶον· μαρτυρῶ παρὰ τίνος, εἰ σοὶ παρ' ἐμοῦ ἡδὺν ἀκούειν (Πλάτ. Γοργ.)· ἀπένεγκε παρ' ἐμοῦ τοὺς λόγους (Λουκιαν.) οἱ παρὰ τῶν Περσῶν ἄγγελοι, ἤγουν ἐρχόμενοι· 2) τὸ ποιητικὸν αἷτιον εἰς τὰ παθητικὰ ῥήματα ἀντι τῆς ὑπὸ. Ζήτ. §. 364.

β'. Μετὰ δοτικὴν· 1) τὸ πλησίον ἐπὶ προσώπων· παρὰ σοὶ κάθημαι· 2) ἐξουσίαν· παρὰ σοὶ κεῖται τοῦτο πράττει· 3) *πρὸς*· 4) *χρὶς*·

γ'. Μετὰ αἰτιατικὴν· 1) κίνησιν εἰς ἐμφυχα ἢ ἀψυχα· οἶον, (Ἰλ. Α, 347) τῷ δ' αὐτῇ ἔτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν· ἤγον παρὰ τὸν Καμβύσεα, (Ἡρόδ. Γ'. 15· 2) σύγκρισιν· οἶον, (Πλάτ. Πολ. Η. σ, 550) ὁρῶν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν ἐγγύθεν παρὰ τὰ τῶν ἄλλων, ἤγουν συγκρινόμενα μετὰ τῶν ἄλλων· ὅθεν καὶ ἀντι γενικῆς συγκριτικῆς, ὡς καὶ ἡμεῖς τὴν σήμερον· οἶον (Ἡρόδ. Ζ'. 103) γενοίατ' ἂν παρὰ τὴν αὐτῶν φύσιν ἀμείνους, ἤγουν ἀμείνους τῆς αὐτῶν φύσεως, καὶ (Θουκυδ. Α. 23), ἡλίου ἐκλείψεις . . πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα συνέδρουν· 3) τὸ πλησίον ἀψύχων ἐπὶ κινήσεως καὶ στάσεως· οἶον, (Κύρ. Παιδ. Ε. 2. 29) παρὰ τὴν Βαβυλῶνα παριέναι· κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νῆος (Ὀδυσ. Μ, 32)· ὅθεν καὶ περὶ πόλεως, ὅτι κεῖται παρὰ τὸν ποταμὸν, παρὰ τὸν Τίγριν κτλ. 4) χρόνον διάρκειαν· παρ' ὅλον τὸν βίον· παρὰ τὸν πλοῦν, ἤγουν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πλοῦς, Λουκιαν. Παρ' αὐτὰ τὰ πράγματα (Δημοσθ. Στεφ. σελ. 230), ἤγουν εἰς τὸν χρόνον, ὅποτε ἐγένοντο τὰ πράγματα· ὅθεν τὸ κοιν. πάραυτα σημαίνειν εὐθύς, ἀντι παρ' αὐτά. Τὸ δὲ ἡμέραν παρ' ἡμέραν σημαίνει μίαν ἡμέραν καὶ, καὶ μίαν ὃχι. 5) τὸ ἔξω· οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα, ἀντι ἐκτὸς τούτων, (Αριστοφ. Νεφ. 684) καί, (Πλάτ. Φαίδρ. σελ. 93) ποιεῖν τι ἄλλο παρ' ἢ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ· 6) τὸ

ἐναντίον ταύτ' ἔστι παρὰ τοὺς τῶν θεῶν θεσμούς· ἤγουν ἐναντίον τῶν θεσμῶν οὕτω καὶ παρὰ φύσιν, παρὰ δόξαν 7) τὸ πλέον ἐπὶ παρὰ τοὺς ἄλλους, ἤγουν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους· 8) αἰτίαν· ἐπιζητᾶται ὁ Φίλιππος παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν, (Δημοσθ. Φιλίπ. Α'). ἤγουν διὰ τὴν ἡμ. 9) ἐπίτασιν παρὰ πολὺ 10) διαφορὰν ἀντὶ τῆς διὰ· παρὰ μικρὸν ἦλθον ἀποθανεῖν σημαίνει ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἀποθάνω, τὸ δέ, παρὰ τοσοῦτον γινώσκω (Θουκυδ. ζ'. 37), τόσον ἀπέχω ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξεύρω. — Παρὰ τρεῖς ψήφους μετέσχε τῆς πόλεως. — Οὐ παρ' ἓνα τὴν Σπάρτην. — Οὐδεὶς παρὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀμέλειαν οἴεται βλάψειν.

Ἀντὶ, μὲ γενικὴν σημαίνουσα ἀλλαγὴν τόπου, ἐποχὴν, ἐκτίμησιν κτλ. οἶον, ἀντὶ θνητοῦ σώματος ἀθάνατον δόξαν ἠλλάξαντο· ἐρωτᾷς ἀντὶ ποίας ἀρετῆς ἀξίω τιμᾶσθαι; Δημοσθ. Καὶ ἀντὶ ὀλοκλήρου προτάσεως οὐκ ἔστιν ἐν ἀνθρώπου φύσει ἐπὶ ᾧ οἴεται κακὰ ἰέναι ἀντὶ τῶν ἀγαθῶν. Ἀντὶ τοῦ ἢ τῶν συγκριτικῶν τίθεται πολλάκις ἀντὶ (ὡς καὶ πρὸς) αἰρετώτερος ἔστιν ὁ καλὸς θάνατος ἀντὶ τοῦ αἰσχροῦ βίου· οἱ δὲ τραγικοὶ τὴν θέτουσι καὶ μετὰ τὸ ἄλλος ἀντὶ τοῦ ἡ. Οὐκ ἔστιν ἄλλη σὴ τις ἀντ' ἐμοῦ γυνή. (Εὐπολις).

Ἐπὶ. α. μὲ γενικὴν 1) τὸ ἐπάνω· οἶον, (Ἡρόδ. β'. 35) τὰ ἄχθεια οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ τῶν κεφαλῶν φορέουσιν, αἱ δὲ γυναῖκες ἐπὶ τῶν ὤμων· ἐφ' ἵππου ὀχεῖσθαι, ἤγουν ἐπάνω ἵππου· 2) τὴν εἰς τι κίνησιν· πλεῖν ἐπὶ Σάμου· 3) τὸ ἐνώπιον· ἐπὶ μαρτύρων, Ξενοφ. Ἑλλήν. ζ'. 5. 38. 4) χρόνον· ἐπὶ Κέκροπος· ἐφ' ἡμῶν· ἐπὶ τῶν ἡμετέρων προγόνων· 5) ἀντὶ τῆς περὶ εἰς τὰ λεκτικὰ ῥήματα· οἶον, (Πλάτ. Χαρμ. σελ. 155) ἐπὶ τοῦ καλοῦ λέγων παιδός· καὶ ὁ αὐτός, ὅπερ ἐπὶ τῶν δούλων γε ἐλέγομεν, ταυτὸν δραστήον τοῦτό γε καὶ ἐπὶ τοῖς ἐλευθέροις. 6) ἀντὶ τῆς ἀπὸ εἰς τὰ ὀνομαστικὰ σημαντικά· οἶον, (Ἡρόδ. Δ'. 45) ἔχειν ὄνομα ἐπὶ τίνος, ἤγουν ἀπὸ τίνος· 7) ἀντὶ τῆς κατὰ μετὰ αἰτιατ. οἶον, (Πλάτ. Πολιτ. Ε'. σελ. 475) ἐπ' ἐμοῦ ἀντὶ κατ' ἐμὲ, κατὰ τὸ ἐμὸν παράδειγμα· 8) ἰδίως ἢ ἀνεξαρτήτως· ἐφ' ἑαυτοῦ οἰκεῖν, ἤγουν καθ' ἑαυτὸν, μοναχῶς ἢ ἀνεξαρτήτως· 9) ἐπιστάσιν· οἱ ἐπὶ τῶν ὅπλων (Δημοσθ.), ἤγουν οἱ εἰς τὰ ὅπλα ἐπιστατοῦντες· τὸ δὲ ἐφ' ἐνὸς τετάχθαι, ἀντὶ καθ' ἓνα, διανεμητικῶς.

β'. Μὲ δοτικὴν 1) τὸ ἐπάνω· οἶον, Κύρος ἐφ' ἵππῳ ἐπορεύετο· 2) πλησίον· πύργους ἐπὶ τῷ ποταμῷ ῥοκοδόμει· ὅθεν καὶ, τελευτῆσαι ἐπὶ παισὶν, ἤγουν ἔχων πλησίον τοῦ παιδᾶς, καὶ ἐπομένως καταλείπων παῖδας· 3) τὸ ποιητικὸν αἴτιον· οἶον (Ξενοφ. Ἀπομν. Γ'. 17. 2) ἐπὶ ποίῳ ποτὲ ἔργῳ ἄνθρωπος ὀφθαλμός· ἀντὶ ἐκ τίνος ἔργου· 4) τὸ τελικόν· ἢ τὸ ἐπιτέτα· ἐπ' ἐπαίνῳ πάντα πόνον ὑπεδύετο· συλλαμβάνειν τινὰ ἐπὶ θανάτῳ· ἐπὶ πᾶσιν ἀντέστη· 5) προσθήκην· ἐπὶ πᾶσι τούτοις πληγὰς ἐνέτεινε μοι· 6) συνθήκην· ἐπὶ τούτοις εἰρήνην ἐποίησαντο, ἤγουν μὲ ταύτας τὰς συνθήκας· 7) ἐξουσίαν· τὰ μὲν ἔστιν ἐφ' ἡμῖν, ἤγουν εἰς τὴν ἐξουσίαν μας· 8) τὸ ὕστερον· ἀνέστη ἐπ' αὐτῷ Φεραύλλας, (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. β. 3. 7)· 9) τιμὴν· λίθινος λέων ἔστηκεν ἐπὶ Λεωνίδῃ (Ἡρόδ. Ζα

225)· 10) επιστασίαν ἢ ἡγεμονίαν· οἱ ἐπὶ ταῖς μηχαναῖς πέμπειν τινὰ ἐπὶ στρατεύματι (Θουκυδ. ζ'. 29). Ἡ δοτικὴ μετὰ τῆς ἐπὶ τίθεται εἰς τὰ πάθους σημαντικὰ ῥήματα ἢ οὐσιαστικὰ ἢ ἐπίθετα· οἷον οὐδεὶς ἐπὶ μικροῖς λυπεῖται σοφός. — Ἐρως ἐμποιεῖ τὴν μὲν ἐπὶ τοῖς αἰσχροῖς αἰσχύνῃν, τὴν δὲ ἐπὶ τοῖς καλοῖς φιλοτιμίαν.

γ'. Μετὰ αἰτιατικὴν· 1) τὸ ἐπάνω μετὰ κινήσεως· ἀναβαίνω ἐφ' ἵππων· ἐπὶ λόφον τινὰ καταφεύγει· 2) κίνησιν ἐπὶ ἀψύχων· τρέχει ἐπὶ τὴν ἀγοράν· 3) τὸ ἐναντίον· ὤρμησεν ἐφ' ἡμᾶς· 4) τέλος καὶ σκοπὸν· ἰέναι ἐπὶ ὕδωρ· 5) μῆκος χρόνου ἢ τόπου· οἷον, ἐπὶ δύο· ἐπὶ τεσσαράκοντα στάδια· 6) τὸ ἐπ' ἐμὲ σημαίνει, ὅσον ἀνήκει εἰς ἐμέ.

Περὶ. α. μετὰ γενικὴν· 1) ὑπόθεσιν, ἥγουν πρᾶγμα, περὶ τοῦ ὁποίου γράφει τις ἢ σκέπτεται ἢ ὁμιλεῖ· οἷον (Ἰσοκρ. Δημ. 9) δύο ποιοῦ καιροῦς τοῦ λέγειν, ἢ περὶ ὧν οἶσθα σαφῶς, ἢ περὶ ὧν ἀναγκαῖον εἰπεῖν· 2) προστασίαν ἢ ὑπεράσπισιν· μάχου περὶ πατρίδος· θανεῖν περὶ τοῦ φίλου· 3) τὸ μᾶλλον· περὶ πολλοῦ, μικροῦ, παντός, οὐδενὸς ποιεῖσθαι, ἢ ἡγεῖσθαι· 4) τὸ κατὰ τι· οἷον, (Ἡρόδ. β'. 10) οὐδεὶς αὐτῶν πλήθεος πέρι ἄξιος συμβληθῆναι, ἥγουν κατὰ τὸ πλῆθος. Τίθεται δὲ καὶ μετὰ ῥημάτων, τὰ ὁποῖα ἄλλως συντάσσονται μετὰ γενικὴν ἀπλῆν. — Ἡμῖν περὶ τῶν ἡμετέρων μελήσει. — Περὶ τῆς τοιαύτης ἐμνήσθη γυναικός. Εὐρηται δὲ ἡ περὶ μετὰ γενικῆς καὶ ἀντὶ ὅλης προτάσεως· οἷον περὶ μὲν τῆς μαρτυρίας, ὅτι ψευδῇ μεμαρτυρήκασι, αὐτοὶ μοι δοκοῦσιν ἔργῳ ἐξελέγχειν αὐτὴν (Δημοσθ.)

β'. Μετὰ δοτικὴν· 1) τὸ πέριζ· οἷον, (Πλάτ. Πολ. β'. σελ. 359) περὶ τῇ χειρὶ χρυσοῦν δακτύλιον φέρειν· 2) μετὰ φόβου ἢ ἐλπίδος σημαντικὰ ῥήματα εἶναι ἀντὶ τῆς περὶ μετὰ γενικῆς· φοβοῦμαι περὶ τούτῳ· περὶ ψυχῇ θαρρεῖν· καὶ εἰς τὸν Πλάτωνα (Πρωταγ. σ. 313) ὅρα μὴ περὶ τοῖς φιλάτοις κυβεύης καὶ κινδυνεύης. Τὸ δὲ μαχεσάσθαι περὶ δαιτὶ (Ὀδυσ. β, 245) εἶναι ποιητικόν, ἀντὶ περὶ δαιτός· — ὡσαύτως περὶ φόβῳ ἀντὶ διὰ φόβον.

γ'. Μετὰ αἰτιατικὴν· 1) τὸ πέριζ ἐπὶ τόπου καὶ χρόνου· οἷον, (Θουκυδ. ζ'. 2) ὦκον φοῖνικες περὶ πᾶσαν τὴν Σικελίαν· περὶ τὰ Τρωϊκά· περὶ λύχνων ἄφας, ἥγουν ὁλόγυρα εἰς τὸν χρόνον, ὅταν ἄπτωνται οἱ λύχνοι· 3) τὸ σχεδὸν ἢ περίπου εἰς τὰ ἀριθμητικὰ οἷον, περὶ τρισχιλίους· 4) τὸ ἐναντίον· ἐξαμαρτάνειν περὶ τινά (Πλάτ. Πολιτ. Ε. σ. 449). 5) πρᾶγμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀσχολεῖται τις· οἷον, (Ἰσοκρ. Δημόν.) οὐ μὲν τοι περὶ τὸ κράτιστον τῆς φιλοσοφίας διατρίβουσιν.

Ἀμφί, συντάσσεται μετὰ γενικὴν, δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν ὡς ἡ περὶ, τῆς ὁποίας ἔχει ἀπαρallάκτως ὅλας τὰς σημασίας, ἀλλ' εἶναι χρήσιμος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τοὺς ποιητάς· συνήθως δὲ τὴν μεταχειρίζονται μετὰ αἰτιατικῆς εἰς τὴν φράσιν οἱ ἀμφὶ τινά καὶ εἰς χρονικοὺς ἢ ἀριθμητικοὺς προσδιορισμούς. — Κλέαρχος ἦν ὅτε ἐτελεύτα ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα ἔτη.

Ἄ πο, με γενικήν· 1) γενικῶς ἀποχωρισμὸν μέρους ἀπὸ τὸ ὅλον το-
σικῶς θεωρούμενον· οἶον, (Ξενοφ. Ἑλλην. Γ'. 1. 20) πέμψας ἀπὸ πόλεως
ἐκάστης τῶν συμμάχων ἓνα ἐκέλευε λαβεῖν· ὅθεν 2) τὴν ἀπὸ τινος κίνη-
σιν· ἐμάχοντο ἀπὸ τῶν νεῶν, Λυττόθ. Ἀ. 1. 3. ἀφ' ἵππων ἄλτο χαμᾶζε·
οὕτω καὶ εἰς τὰ ἐξάρτησιν σημαίνοντα ῥήματα· κατέδησαν ἀπὸ δένδρων
τοὺς ἵππους· 3) καταγωγὴν· ὁμολογεῖται τοὺς ἀπὸ Διὸς εὐγενεστάτους
εἶναι, Ἰσοκρ. Εὐαγ. ἤγουν οἱ καταγόμενοι. Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ, οἱ ἀπὸ
τῆς Στοᾶς. 4) χρόνον ὕστερον· οἶον, (Δημοσθ. περὶ Στεφ. σελ. 245)
ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπὶ ταῦτα ἐπέστην ἐγώ· ὅθεν καὶ τὸ ἀφ' οὗ ἀφ' ἐσπέρας 5)
τὸ μέσον ἀντὶ τῆς διὰ με γενικήν· ἀπὸ λείας ζῆν· 6) τὸ ποιητικὸν αἴ-
τιον ἢ ἀναλογίαν· οἶον, (Δημοσθ.) ἀπ' ὀρθῆς τῆς ψυχῆς πάντα μοι πέ-
πρακται· ἀπ' ἀρετῆς προτιμᾶται· Λύκειον ἀπὸ Λύκου τοῦ Πανδίωνος ἔχει
τοῦνομα· ἀπ' οὐδενὸς δολεροῦ νόου, Ἡρόδ. 7) τὸ ἐξω· ἀπὸ θυμοῦ· ὅθεν
ἀποθύμιος· 8) ἀντὶ δοτικῆς τρόπον σημαίνουσας ἢ καὶ ἐπιρρηματικῶς·
ἀπὸ σπουδῆς· ἀπὸ τοῦ προφανοῦς· ἀντὶ σπουδῇ προφανῶς· 9) σπανίως
ἀντὶ τῆς ὑπὸ τὸ αἷτιον δηλούσης· οἶον, (Ἡρόδ. Β'. 54) ζήτησιν μεγάλην
ἀπὸ σφέων γενέσθαι· ὥσαύτως καὶ Θουκ. Γ'. 36 ἔ. 17.

Ἰ πό. α. με γενικήν· 1) τὸ ποιητικὸν αἷτιον εἰς παθητικά ῥήματα.
τύπτεσθαι ὑπὸ τινος· ἀποθανεῖν ὑπὸ τινος (Ζήτ. §. 364)· 2) τὸ ὑπο-
κάτω· ὑπὸ ποδῶν, (Πλάτ. Πρωταγόρ. σελ. 321)· καὶ (ὁ αὐτ. περὶ
νόμ. ἔ.) πᾶς γὰρ ὅ, τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος.
Ἐκ ταύτης τῆς σημασίας προῆλθεν ἡ τοῦ ποιητικοῦ αἰτίας, ὑποκάτω
τοῦ ὁποίου πάσχει τις· 3) τὸ ποιητικὸν αἷτιον ἐν γένει· οἶον, (Θουκυδ.
Β'. 85) ὑπὸ ἀπειρίας ἤμαρτεν· ἐποίησε τοῦτο ὑπὸ δέους· ὑπ' ἀρετῆς
ποιεῖν τι, Ἡρόδ. Η'. 1. 4) ὑποταγὴν ὁμοῦ καὶ τὸ ποιητικὸν αἷτιον· ὑπὸ
φορμίγγων χορεύειν, ὑπ' αὐλοῦ κωμᾶζειν· διότι ὁ χορεύων ὑποτάσσεται
εἰς τὴν φωνὴν τοῦ αὐλοῦ καὶ ὑπ' αὐτῆς τρόπον τινα κινεῖται. Τοιοῦτον
εἶναι καὶ τὸ ὑπὸ μαστίγων ὥρυσσον τοῦ Ἡροδότου Ζ'. 21· καὶ τὰ τεῖχη
κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων προθυμία πολλῇ. Ξενοφ. Ἑλλην. Β'. 2. 23.

β'. Με δοτικήν· 1) τὸ ὑποκάτω· καλῇ ὑπὸ πλανίστῳ, ἰλ. Β. 306.
ὑφ' ἑαυτῷ τὴν πόλιν ποιήσασθαι βούλεται Φίλιππος, Δημοσθ. Ἡ ὑπὸ ση-
μαίνει διαρκῇ ὑποταγὴν, ἡ δὲ ἐπὶ (ἐπὶ τινι εἶναι) ὑποταγὴν περιορισμέ-
νην κατὰ χρόνον. 2) τὸ ποιητικὸν αἷτιον· ὑπ' Ἀριστοτέλει τῷ σοφιστῇ
παιδευθεῖς, Λουκιαν. Διάλ. 3) ὡς τὸ ἀνωτέρω 4) ὑπὸ βαρβίτῳ χορεύειν.

γ'. Με αἰτιατικήν· 1) τὸ ὑποκάτω· οὕτε ὑπεσσι οἰκήματα ὑπὸ γῆν,
Ἡρόδ. Β'. 127. 2) χρόνον· οἶον, (Θουκυδ. Β'. 27) ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρό-
νους· 3) ὑπ' αὐγᾶς ὁρᾶν τι σημαίνει τὸ νὰ βλέπῃ τίς τι κρατῶν αὐτὸ ὑπο-
κάτω τοῦ φωτός, Εὐρ. Ἑκάβ. 1144. 4) κίνησιν ποιητικῶς· οἶον, ὑπὸ
Ἥλιον ἤλθον. Ὁμ. 5) ὑποταγὴν οἱ φρόνιμοι πόλεις τε καὶ ἔθνη δύνανται
ὑφ' ἑαυτοὺς ποιεῖσθαι· ὅπου σημαίνει τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποταγῆς.

Ἰ πέρ· α. με γενικήν· 1) τὸ ἐπάνω· οἶον (Ξενοφ. Ἀπομν. Γ'. 8, 9)
ὁ ἥλιος τοῦ θέρους ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τῶν στεγῶν πορευόμενος σκιάν παρέ-
χει· καὶ, ὑπὲρ καπνοῦ τιθέναι τὸ πηδάλιον· 2) ὑπεράσπισιν, ἐπειδὴ ὁ

ὑπερασπιστῆς ἵσταται τρόπον τινά ὑπεράνω τοῦ ὑπερασπιζομένου· μάχισθαι ὑπὲρ τινος· 3) σκοπὸν καὶ τέλος· οἶον, (Δημοσθ. Στεφ. σ. 247) εὐώρων Φίλιππον ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ δυναστείας τὸν ὀφθαλμὸν ὑπεκκεκομμένον· 4) τόπον τινὸς ἀντὶ ἄλλου· οἶον, (Θουκυδ. Γ'.) Νικομήδους ἡγούμενου ὑπὲρ Πλειστάνακτος τοῦ βασιλέως, νέου ὄντος· ὁ Ἑρμῆς ὑπὲρ ἐμοῦ σοὶ ἀποδῶτω, ἀντὶ εἰς τόπον ἐμοῦ ἢ ἀντ' ἐμοῦ· 5) ἐπὶ δεήσεως, ὡς ἡ πρὸς· οἶον, (Ἰλ. Ω, 466) ὑπὲρ πατρός καὶ μητρός λίσσσο, ἤγουν δι' ἀγάπην τοῦ πατρός καὶ τῆς μητρός· ἔπειτα δὲ καὶ ἀντὶ τῆς περὶ ἀπλῶς ὑπὲρ τῶν παρεληλυθότων ὀλίγους τιμωρησάμενοι πολλοὺς ποιήσετε κοσμιωτέρους (Δημ.).

β'. Μὲ αἰτιατικὴν τοπικῶς καὶ χρονικῶς τὸ ὑπεράνω, ἢ ἔξω τινὸς διωρισμένου χρόνου ἢ τόπου ἢ μέτρου· οἶον, (Ἡρόδ. Δ'. 188) ῥιπτεύουσιν ὑπὲρ τὸν δόμον· ναὸς ὑπὲρ τὴν κρήνην πεποίητο, Παισ. Ἀττ. ὑπὲρ τὰ τεσσαράκοντα ἔτεα, Ἡρόδ. Ε'. 64· τὸν ὑπὲρ τὰ ἐννεήκοντα (ἔτη) γεγονότα Θούκριτον ζῆν ἔτι, Λουκιαν. — ὑπὲρ μόρον, Ὀδυσ. Α', 34. Τοιαῦτα εἶναι, ὑπὲρ τὴν ἀξίαν, ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα, ὑπὲρ ἄνθρωπον, ὑπὲρ δύναμιν κτλ. ἤγουν ἔξω ἢ ὑπεράνω τῆς ἀξίας, δυνάμεως κτλ.

§. 459. Ὅτι αἱ προθέσεις ἀποχωρίζονται διὰ παρενθέσεως ἀπὸ τὰς πτώσεις των, θέλομεν εἰπεῖν κατωτέρω §. 461. Σημ. Α'. — Ἐνίστε ὅμως ἀντὶ πτώσεως κεῖται φράσις· οἶον, (Σοφοκλ. Φιλοκτ. 569) πρὸς πατρός, πρὸς εἴ τί σοί ἐστι φίλον, ἀντὶ ὅ,τι (κατωτέρω εἰς τὸ μόριον Εἰ), καὶ τὸ ὅλον εἶναι ἀντὶ τοῦ πρὸς παντὸς ὅ,τι σοί ἐστι φίλον.

§. 460. Ἐνίστε ὅμως λείπει ὅλως ἡ πτώσις, καὶ ἡ πρόθεσις τότε λαμβάνει δυνάμιν ἐπιρρήματος. Οἱ πεζογράφοι μεταχειρίζονται οὕτω μόνον τὴν πρὸς· οἶον, καὶ πρὸς, ἢ πρὸς δέ, ἤγουν προσέτι, ἐκτὸς τούτου· οἱ δὲ Ἴωνες καὶ οἱ μεταγενέστεροι καὶ τὴν μετὰ καὶ ἐπὶ μετὰ δέ, ἐπὶ δέ· ἀντὶ ἔπειτα. Οἱ ποιηταὶ ὅμως λέγουσιν παρὰ ἀντὶ πλησίον· ἐν ἀντὶ ἔνδον κτλ. Τὴν δὲ περὶ μεταχειρίζονται ἀντὶ λίαν, πολύ.

§. 461. Οὕτως ἐγεννήθησαν ὅλαι αἱ ἐκ τῶν προθέσεων συνθέσεις· διότι ὅλα τὰ σύνθετα σύγκεινται ἐκ τῆς ἀπλῆς λέξεως καὶ τῆς ἐπιρρηματικῆς λαμβανομένης προθέσεως· οἶον, διαβαίνω, ἤγουν βαίνω διὰ μέσου τόπου τινός. Ἡ σημασία τῶν συνθέτων τούτων κατανοεῖται εὐκόλως ἐκ τῆς ἐννοίας μιᾶς ἐκάστης προθέσεως. Σημειόνομεν μόνον ἐδῶ, ὅτι ἡ ἀντὶ εἰς τὴν σύνθεσιν σημαίνει τὸ ἐναντίον, τὸ ὁποῖον σημαινόμενον ἔχασεν εἰς τὴν σύνταξιν· οἶον ἀντιτάσσειν, ἀντιλέγειν. Καὶ ὅτι ἡ μὲν ἀνά εἰς τὴν σύνθεσιν σημαίνει τὸ ἄνω, ἡ δὲ κατὰ τὸ κάτω· οἶον, ἀναβαίνω, καταβαίνω. — Περὶ δὲ τῶν δευτέρων σημασιῶν ἢ περὶ τῶν συνθέτων, τὰ ὁποῖα δὲν κατανοοῦνται εὐκρινῶς ἐκ τῶν ἀπλῶν προθέσεων, σημειόνομεν ἑξαίρετως τὰ ἐφεξῆς·

ἀμφι-διπλῶς, ἐκ δύο μερῶν· οἶον, ἀμφίβολος, ἀμφίστομος
ἀνα-ὀπίσω· οἶον ἀναπλεῖν, ἤγουν πλέειν εἰς τὰ ὀπίσω·

δια-χωρισμόν· οἶον, διασπῶ· διαζεύγνυμι· ἢ τὸ πέραν, διέρχεσθαι, ἢ τελειότητα χρόνου, διαμένω·

ἐν-τὸ εἰς τι· ἐμβάλλειν, ἐγγεῖν·

κατα-τὸ ἐντελῶς τι ποιεῖν· οἶον, καταπράττειν, ἡγουν ἐντελῶς πράττειν, τελειοῦν τι· καταστρέφειν στρέφειν ὁλόγυρα ὅλην τὴν στροφὴν· καταπιμπράναι, καίειν οὕτως, ὥστε νὰ μὴ μένη τίποτε. — ἐκ τούτου προήλθεν ἡ ἔννοια τοῦ φθεῖρειν, ἀφαιρίζειν· οἶον, κατακυβεύω τὴν οὐσίαν, φθεῖρω τὸ ἔχειν μου εἰς τὴν κυβεΐαν·

μετα-τὸ μετατοπίζειν καὶ μεταβάλλειν· οἶον, μεταδιβάζω, φέρω εἰς ἄλλον τόπον, μετανοῶ, μεταβάλλω γνώμην.

παρα-ἐκ τῆς 5 σημασίας μὲ αἰτιατικὴν, ἔξω, ἐκτὸς λαμβάνει τὴν ἔννοιαν, σφάλλειν, νοθεύειν, ἀθετεῖν· οἶον παραβαίνει τοὺς νόμους· παρορῶ, δὲν βλέπω τι ἀκριβῶς καὶ ὁρθῶς· παράσπονδος, ὁ ἀθετήσας τὰς σπονδάς τῆς συνθήκης.

Σημ. Δ'. Ἐπειδὴ, ὡς ἐσημειώσαμεν, πρέπει νὰ ἐκλαμβάνωμεν ἐπιρρήματικῶς τὴν πρόθεσιν εἰς τὰς συνθέσεις· διὰ τοῦτο οἱ ποιηταὶ χωρίζουσι δι' ἄλλων λέξεων τὴν πρόθεσιν ἀπὸ τοῦ ῥήματός, τὸ ὅποῖον ὀνομάζεται τιμησις· οἶον, διὰτὲ ρήξασθαι ἐπάλλεις, ἀντὶ καὶ διαρρήξασθαι· καὶ οἱ ἰωνικῶς πεζογραφεύσαντες, μάλιστα διὰ τοῦ ὧν ἀντὶ οὖν, (Ἡρόδ. Β'. 49.) ἀπ' ὧν ἔδοντο ἀντὶ ἀπέδοντο οὖν. Ὁ δὲ Ὅμηρος χωρίζει τὴν πρόθεσιν καὶ τὴν θέτει ἔμπροσθεν πτώσεως, ἥτις δὲν συντάσσεται μὲ αὐτὴν· οἶον, πόλεμον περὶ τὸν δε φυγόντες, ἀντὶ περιφυγόντες τὸν δε πόλεμον. — ἐκ θυμὸν ἐλέσθαι, ἐξελεσθαι θυμόν. — κατὰ βοῦς Ἰγπερίονος Ἡελίοιο ἡσθιον κτλ. διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν, ὅτι ὁ Ὅμηρος σύνθετα ῥήματα δὲν ἔχει, ἀλλ' εἰς τὰ ἀπλᾶ θέτει πλησιέστερον ἢ μ. κρύτερον ἐπιρρήματικὴν πρόθεσιν. — Εἰς δὲ τὴν ἰωνικὴν πεζογραφίαν ἀντὶ συνθέτου ῥήματος ἐπάναλαμβάνεται μόνη ἢ πρόθεσις, ὡς θέλομεν εἰπεῖν (§. 463 εἰς τὸν Μέν.). οἶον, (Ἡρόδ. Γ'. 126.) ὁ δὲ κατὰ μὲν ἔκτεινε Μιτροβάτσα — κατὰ δὲ τὸν Μιτροβάτσω παῖδα. — Καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν δὲ πεζογραφίαν ἔμεινε τοιαύτη παρένθεσις τοῦ τι μετὰ τὴν ὑπὸ πρόθεσιν· οἶον, ὑπὸ τι ἀσεβές· ὑπὸ τι ἄτοπον, ἀντὶ ὑπ' ἀσεβές τι, ὑπ' ἄτοπον τι. (πρὸς §. 437. Σημ. α.)

Σημ. Β'. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν συνήθη τῶν Ἀττικῶν γλῶσσαν πρόθεσις τινὰς ἐμποροῦμεν εἰς τὰ σύνθετα νὰ ἐκλάβωμεν ὡς ἀποκεχωρισμένας. Τοιαῦται εἶναι ἐξαιρέτως ἡ πρὸς καὶ ἡ σύν· Διότι πᾶν ῥήμα, εἴτε ἀπλοῦν εἴτε σύνθετον, συντίθεται καὶ μὲ τὴν πρὸς διὰ νὰ σημάνῃ τὸ προσέτι· ἢ μὲ τὴν σύν, διὰ νὰ σημάνῃ, ὅτι ἡ πρᾶξις ἔγχειν μετὰ συνεργείας καὶ ἄλλου· οἶον, ἀλλὰ καὶ προσδιεβάλε με, ἡγουν καὶ διεβάλε με προσέτι· συστρατεύομαι σοι, ἡγουν στρατεύομαι σὺν σοί· συνεξαιρεῖ αὐτοῖς Σελλασίαν, τοὺς βοηθεῖ νὰ κυριεύσωσι τὴν Σ. Σπανιώτερον εὐρίσκονται ἄλλαι πρόθεσις εἰς τοιαύτην χρῆσιν· οἶον, ἐμμελετᾶν, ἐγγυμνάζεσθαι, ἡγουν γυμνάζεσθαι ἔν τινι· καὶ (Αἰσχίν. κατὰ Κτησ.) ὁ Φειδίας εἰργάσατο τὴν Ἀθηναῶν ἐνεργολαθεῖν καὶ ἐνεπιτορκεῖν Δημοσθένην, ἡγουν ἐκατασκεύασε τὴν Ἀθηναῶν διὰ τὸν Δημοσθένην, διὰ νὰ εὐρίσκη εἰς αὐτὴν τὰ ἔργα του, καὶ, διὰ νὰ ἐπιτορκῇ εἰς αὐτὴν οὕτως, ὁ Πλάτων (Φαῖδρ. σελ. 260) λέγει, χρήσιμον (ὁ ἔππος) ἀποπολεμεῖν (τὸ ὁποῖον εἰς ἄλλον συγγραφεῖα ἴσως δὲν εὐρίσκεται), ἡγουν πολεμεῖν ἀπὸ τοῦ ἔππου· ἀποζῆν, ἀπὸ τινος ζῆν, καὶ προαναρπάζειν (Δημοσθ. Μειδ. 35.), προσφείλειν, προσδίδειν (Αὐτόθ. 23). Ὅλα δὲ τὰ ἐκ πρόθεσεων σύνθετα ἐρίνοντο μόνον, ὅταν τὰ ἐδέχοντο οἱ κανόνες τῆς γλώσσης, ἢ ὅταν χρεῖα χωριστῆς σημασίας ἐπέβαλλε τὴν σύνθεσιν τῶν·

Σημ. Γ'. Καὶ οὕτω δὲ συντεθειμένοι αἱ πρόθεσις ἔχουσι πολλάκις εἰς τὸν λόγον καὶ τὴν πτῶσιν, μὲ τὴν ὅποιαν συντάσσονται· οἶον, ἐνεῖναι τινι· ἀπεπῆδθσαν Σωκράτους. Τοιαύτην τινὰ πτῶσιν ἔλεγον οἱ διδάσκαλοι μὲς συντακτικὴν τοῦ ῥήματος· δυνάμει τῆς προθέσεως. Τοιαῦται συντάξεις ἀπαντῶνται συχνάκις εἰς τὸν Ὅμηρον, καὶ βεβαιόνουσιν τὴν προσηρμημένην (Σημ. α.) γνώμην, ὅτι τὰ σύνθετα εἰς αὐτὸν πρέπει νὰ ἐκληρωθῶσιν ὡς χωρισμένα ῥήματα, ἐπειδὴ οὕτως αἱ

προθέσεις ἄλλοτε μὲν μένουσιν ἐπιρρήματα, ὡς εἶδαμεν ἀνωτέρω (§. 461.); ἄλλοτε δὲ, ὡς ἐνταῦθα, γίνονται ἀληθιναὶ προθέσεις· οἷον, (ἰλ. Ψ. 121.) ἔκθεον ἡμιόνων, εἶεναν τὸ ξύλον οὕτως, ὥστ' ἐκρέματο ἀπὸ τούς ἡμιόνους·

Σημ. Δ'. "Οτι αἱ προθέσεις κατ' ἀναστροφὴν ὀπισθεν τῆς πτώσεως μὲ ἀναδιδομένην τοῦ τόνου κεῖνται ἐνίοτε ἀντὶ τῶν ἐκ τοῦ εἶναι συνθέτων (πέρα ἀντὶ πάρεστί), τὸ ἐστημεῖσάμεν ἤδη (§. 171. β'). Προσθέτομεν ἐνταῦθα τὴν ἀναστροφὴν μονοσύλλαβων προθέσεων ὡς τῆς ἐξ· οἷον. οὐδὲ κακῶν ἐξ, ὅποτε αἱ ἄστοι λαμβάνουσι, καὶ τόνον· καὶ (Ὅμ.) Ἀρτέμ. δι. ζύν.

Σύνδεσμοι.

§. 462. Περί συντάξεως συνδέσμων εἵπαμεν εἰς τὸ περὶ ἐγκλίσεων ὅσα ἀπαιτοῦσιν οἱ σύνδεσμοι οἱ συντασσόμενοι μὲ τὴν ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν ἐγκλίσιν. Εἵπαμεν δὲ ἀνωτέρω (§. 448.) καὶ τίνες εἶναι δίκαιον νὰ ὀνομάζωνται σύνδεσμοι. Ὅσα δὲ λείπεται νὰ εἰπώμεν περὶ μορίων τινῶν ὀνομαζομένων συνδέσμων, τὰ εὕρισκε ὁ ἀναγνώστης εἰς τὰ ἐφεξῆς περὶ μορίων κεφάλαιον.

Μόρια.

§. 463. Μόρια γενικῶς λέγονται διὰ τὰ μέρη τοῦ λόγου ὅσα δὲν ἐπιδέχονται κλίσιν. Οἱ γραμματικοὶ τὰ διήρεσαν εἰς προθέσεις, ἐπιρρήματα καὶ συνδέσμους· ἀλλ' ἀνήγαγον χωρὶς ἀληθινὴν διαφορὰν πολλὰ εἰς τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην κλάσιν οὕτως, ὥστ' εἶναι ἀληθῶς σύνδεσμοι πολλὰ ὀνομαζόμενα ἐπιρρήματα, καὶ σύνδεσμοι τινὲς προθέσεις (§. 447. 448. καὶ τὰς Σημ.). Ἀλλὰ περὶ τούτου ἀφίνοντες καθένα νὰ ὑπολαμβάνῃ ὅπως θέλει, ἀφοῦ περὶ ἐπιρρημάτων καὶ συνδέσμων εἵπαμεν ὅσα ἀπῆται ἢ φύσις τῶν ἐγκλίσεων (§. 403. 404. Κ. §. 451—456), καὶ ἀπέδωκαμεν τοὺς περὶ τῆς συντάξεως τῶν προθέσεων κανόνας (§. 457—461), κατὰ τὸ παρὸν συμπεριλαμβάνοντες ἐπιρρήματα καὶ συνδέσμους, ὑπὸ τὸ ὄνομα μόρια, λέγομεν τὰ χρειώδη περὶ αὐτῶν.

Ἡ χρῆσις τῶν μορίων εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν προγόνων μας εἶναι τόσον παντοδαπὴ, καὶ ἐν μέρει τόσον δυσερμηνεύτος, ὥστε μέρος τῆς καλλονῆς τῶν λαμπρῶν συγγραμμάτων ἐκείνων μένει εἰς ἡμᾶς ἀνεπαίσθητον. Ὅσα ἐξ αὐτῶν ἠδυνήθη νὰ σαφηνίσῃ μέχρι τοῦδε ἡ κριτικὴ, τὰ ἐκθέτομεν κατ' ἀλόγιστον πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἀναγνώστου.

Ἄγε, προστακτικὸν τοῦ ἄγω· ὡς ἐπιρῆμα συντάσσεται μὲ προστακτικὸν καὶ αὐθυπότακτον ῥῆμα· ἄγε τάμνετε, Ὀδυσ. Γ, 382. ἄγε δὴ τραπίομεν, ἰλ. Γ. 441. καὶ ἐννοουμένου τοῦ ῥήματος· ἄγε δὴ· ἀλλ' ἄγε· τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ εἶα (εἶα), μὲ τὸ ὅποιον εἰς τὸν Ὅμ. τάττεται ἐκ παραλλήλου· εἶα ἄγε· Κ. ἐκφράζεται ἡ δύναμις του· *εἶλα νὰ κάμωμεν*, ἢ *ἄς κάμωμεν*, καὶ εἰς τὰ προστακτικά· **Εἶλα κάμε το*, ἢ **Ἀς κάμωμεν* κτλ. Ὁ πληθυντ. ἄγστε εὕρισκεται μόνον παρ' Ὀμήρῳ. Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὸ φέρε, ἴθι ὦ Σώκρατες, ἀπόχρῃναι. Τὸ δὲ φέρε μετὰ τοῦ εἰπεῖν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ λόγου χάριν. Ἡδὴ ἡ γνώμη πάντων ἄρα τῶν φιλοσόφων ἐστὶ, φέρε εἰπεῖν τοῦ Πλάτωνος ἐν Κατύλῳ. Εἰς δὲ τὰ παραινετικά, ἄγε καὶ φέρε εἰς ἐπίτασιν προστίθενται καὶ τὰ μόρια δὴ, γάρ,

νῦν. Τὸ δὲ φέρε τίθεται καὶ μετὰ τὰ τρία πρόσωπα ἀμφοτέρων τῶν ἀρσενίων, ὅπου ὅμως πάντοτε ἐξυπακούεται τὸ εἰπεῖ καὶ ἰδῶμεν, οἷον φέρε γὰρ, εἰσὶν ὑμῖν φύσεις ἵππων ἀγαθῶν καὶ εἰς τὸ εὐαγγέλιον τὸ Ἄφες. Ἄφες ἰδῶμεν κτλ.

Ἀλλὰ, σύνδεσμος συμπλεκτικὸς κατ' ἀντίθεσιν, ἰσχυρότερος τοῦ δέ, τίθεται εἰς ἐρωτήσεις, τὰς ὁποίας δὲν πιστεύει ὁ ἐρωτῶν, καὶ δι' αὐτοῦ πάλιν ἀποκρίνεται ὁ αὐτός· οἷον, (Εὐρ. Φοίν. 1632) ὅπου ὁ Οἰδίπους ἐρωτῶν, τίνα θέλει ἔχει ὁδὴγόν του, ἐπιφέρει· ἀλλ' εὐτεκνος ξυνωρίς; ἀλλ' οὐκ ἔστι μοι. Ἐνίοτε ἐλλείπει ὁ λόγος, πρὸς τὸν ὅποιον γίνεται ἡ ἐναντιώσις· οἷον, (Σοφοκλ. Οἰδ. Κ. 276) πειράσας· ἀλλ' ὑμεῖς γε κινῆσαι πατρός στόμα· δηλαδή, εἰ μηδεὶς ἄλλος, ἀλλ' ὑμεῖς κτλ. Πολλάκις μετὰ εἶδος διακοπῆς ἡ ἐλλείψως τίθεται εἰς ἀρχὴν λόγου καὶ εἰς ἀρχὴν βίβλου, ὅποτε ἐξηγεῖται βέβαια, ἢ Ναί, ἢ μὲν ἀνεξήγητος εἰς τὴν κοινὴν γλώσσαν καθὼς καὶ πολλὰ ἄλλα· οἷον, (Ξενοφ. Πολιτ. Λακεδ.) Ἄλλ' ἐνόησας ποτὲ κτλ. καί, (ὁ αὐτ. εἰς τὴν ἀρχ. τοῦ Συμπ.)· ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖ.

Ἀλλὰ γὰρ. Ὁ ἀλλὰ φυλάττει τὴν διαφορικὴν σημασίαν του καὶ ὁ γὰρ αἰτιολογεῖ· οἷον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 1. 17) ἀλλὰ γὰρ, ὦ Σώκρατες, οἱ εἰς τὴν βασιλικὴν τέχνην παιδεύομενοι τί διαφέρουσι κτλ.; ἤγουν, ἀλλ' ἀρὰ γε κτλ. Πολλάκις δὲ οἱ δύο εἶναι ἀντὶ ἐνὸς ἐναντιωματικοῦ μετ' ἐμφασιν, ἤγουν ὅμως, ἀλλ' ὅμως. Ἐάν δὲ μετὰ τὸν ἀλλὰ ἀκολουθῇ λόγος ἄλλος, ὁ γὰρ τότε ἐμπεριέχει τὴν αἰτίαν τοῦ εἰς τὸν ἀλλὰ ἀναφερομένου ῥήματος· οἷον, (Σοφοκλ. Ἀντιγ. 393. ἀλλ', ἡ γὰρ ἐκτὸς καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ ἔοικεν ἄλλη μῆκος οὐδὲν ἡδονῇ, ἤκω· καὶ (Ἡρόδ. Θ'. 109) ἀλλ' οὐ γὰρ ἔπειθε διδοῖ τὸ φᾶρος. Εἰς ταῦτα ὁ Ἀλλὰ γὰρ ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ Ἀλλ' εἰπεῖ.

Σημ. Ὁ Ἀλλὰ τίθεται καὶ μετὰ ἄλλους ἀκόμη συνδέσμους, ποτὲ δὲ καὶ ἰσοδυνάμους του διὰ πλείω ἐπίτασιν· Ἀλλ' ἐμπης, Ἀλλ' ὅμως· ποτὲ δὲ ἐτεροσήμενος· οἷον, Ἀλλ' ἄρα, Ἀλλ' ἄγε, Ἀλλ' ὅ, ἀλλ' οὖν, ἀλλ' ἄγε καὶ ἀλλ' ἄγε, ἀλλ' ἦ, ἀλλὰ νῆ Δία, ἀλλὰ τοι κτλ. καὶ τότε ἡ ὅλη σημασία συνάγεται ἐκ τῆς ἰδιαίτης ἐκάστου μερ' οὗ. Ἀλλὰ ταῦτα εἶναι μελέτης καρπὸς μάλλον παρὰ γραμματικῆς διδασκαλίας.

Ἄμα, ὅτι ὡς πρόθεσις συντάσσεται μετὰ δοτικὴν εἶδαμεν ἀνωτέρω (§. 447). Ἐπιρρηματικῶς σημαίνει 1) τὸ ὁμοῦ 2) χρονικὸν ἐπιρρήμα, ὅποτε προηγείται λόγου τινός, καὶ μετ' αὐτῶν ἔπεται ἄλλος μετὰ τοῦ καὶ συνδέσμου, οἷον, ἄμα ἀκηκόαμέν τι καὶ τριηράρχους καθίσταμεν, ἤγουν, ὅταν ἀκούσωμέν τι (περὶ τῶν ἐχθρῶν), εὐθὺς καθιστῶμεν ναυκλήρους· ὁ καὶ χάνει τὴν συνδετικὴν του δύναμιν· καὶ μετὰ τοῦ ὡς τὸ Μεταξὺ (τὸ ὅπ. Ζήτ. §. 432, E.) ἡ εὐθύς· οἷον, ἄμα ταῦτ' εἰπὼν ἀνέστη, ἤγουν εὐθύς ἀποῦ εἶπε κτλ. Ἐκ τῆς χρονικῆς ταύτης σημασίας προῆλθεν ἡ φράσις ἄμ' ἔπος, ἄμ' ἔργον· κοιν. μετὰ τὸν λόγον εὐθύς καὶ τὸ ἔργον· τὸ δὲ ἄμα μὲν... ἄμα δὲ, ἔχει στενωτέραν μὲν σύνδεσιν, ὀλιγωτέραν δὲ ζωηρότητα. Τὸ καὶ ἄμα ἀνεῖ τοῦ ὅτι προστίθῃσιν εἰς τὸν λόγον καὶ δευτέραν ἔννοιαν· οἷον σπανιώτατον μὲν εὐπαιδείας τυχεῖν ἄμα καὶ πολυπαιδείας (Ἰσοκρ.).

Ἄν (ποιητ. κέ, καί), λήτ. ἀνωτ. (§. 403. K. 404).

Ἄρα (ποιητ. ἄρ καὶ ῥά) ἀκολουθεῖ πάντοτε μετὰ μίαν ἢ δευτέραν λέξιν καὶ σημαίνει 1) συνηθέστατα λοιπὸν· 2) ὅπου φαίνεται ἀσήμενον, ἐνυπάρχει εἰς αὐτὸ ἡ ἐννοια εὐλόγως ἢ συνήθως· διὰ τοῦτο γίνεται μεταβατικὸς λόγος προσδοκωμένου· 3) μετὰ τοῦ εἰ, ἐάν κτλ. σημαίνει ἕως, δηλαδὴ.

Διάφορον τούτου εἶναι τὸ κατ' ἀρχάς λόγος τιθέμενον ἐρωτηματικὸν ἄρα. Οἱ Ἀττικοὶ ποιηταὶ ὅμως ἐκλαμβάνουσι πολλάκις τὸ ἄρα ἀντὶ λοιπὸν, καὶ τὸ ἄρα ἐρωτηματικῶς διὰ τὸ μέτρον.

Ἄρτι, πρὸ ὀλίγου, συντάσσεται μετὰ παρωχημένον· Ἄρτι ἐπεπαύμην, Λουκιαν. Ἐνύπ. εἰς τὴν ἀρχ.

Ἄ τάρ (καὶ Αὐτάρ τὸ αὐτὸ), σύνδεσμος τῶν ποιητῶν ἀντὶ τοῦ Ἀλλὰ ἢ καί. Τὸν μεταχειρίζονται δὲ καὶ πεζογράφοι Ἀττικοί, μᾶλλον εἰς ἐμφασιν ἢ ἀντιδιαστολὴν Π. χ. ὁ Ξενοφῶν, καὶ ἐξαιρέτως συχνάκις ὁ φιλόμυθος Πλάτων οἶον, (ἱππ. μεζ. σελ. 282) Πρόδικος καὶ ἄλλοτε δημοσίᾳ ἀφίκετο ἀτάρ τὰ τελευταῖα ἐναγχος ἀφικόμενος ἐκ Κέω κτλ, ὅπου διὰ τὸν προηγούμενον Καὶ ὁ Ἄτάρ ἔχει τὸν τόπον τοῦ δευτέρου Καὶ (Ζήτ. Καί)· καί, (ὁ αὐτ. αὐτόθ. σελ. 296) τὰ τε οὖν ἄλλα, ὦ Σώκρατες, μαρτυρεῖ ὑμῖν ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει, ἀτάρ οὖν καὶ τὰ πολιτικά, ἦγουν καὶ τὰ ἄλλα μᾶς μαρτυροῦσι, καὶ μάλιστα τὰ πολιτικά.

Ἄ τε σύνθ. ἐκ τοῦ ἀναφορ. ἃ καὶ τοῦ συνδέσμου τε, συντάσσεται μετὰ μετοχὴν ἐπὶ ἀληθοῦς καὶ βεβαίας αἰτιολογίας. Ἐνίοτε ἀντ' αὐτοῦ τίθεται οἷα. Τὸ δὲ ὡς τιθέμενον πρὸ μετοχῆς ἀναφέρει μόνον κρίσιν τοῦ ὑποκειμένου (ὅχι ἀδιαφιλονεικῆτον ἢ πραγματικὴν).

Ἀὖ, Ἀντιθέτει τι εἰς τὰ προηγούμενα 1) πάλιν, δευτέραν φορὰν· 2) εἰς τὸ ἄλλο μέρος, ἀντιστρόφως· 3) προσέτι, καὶ τότε προσέτι. Συνδέεται δὲ καὶ μετὰ ἄλλα ταυτόσημα πάλιν εὖ, σπανίως εὖ πάλιν· οὕτω καὶ αὖθις πάλιν, πάλιν αὖθις, αὖ πάλιν αὖθις καὶ αὖθις αὖ πάλιν.

Αὐτίκα, μετ' ὀλίγον, ἢ εὐθὺς μετ' ὀλίγον. Συντάσσεται μετὰ μέλλοντα, ὅστις δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τοῦ μέλλον. Λαμβάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ, παραδείγματος χάριν οἶον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Δ'. 7. 2) ἐδίδασκε δὲ καὶ μέχρις ὅτου δεοὶ ἐμπειρον εἶναι ἐκάστου πράγματος. τὸν ὁρθῶς πεπαιδευμένον. Αὐτίκα (ἦγουν παραδείγματος χάριν) γεωμετρίαν μέχρι μὲν τούτου, ἔφη, δεῖ μαθάνειν κτλ. εὑρηται δὲ καὶ μετὰ τῶν προθέσεων παρὰ καὶ εἰς· ἡ παραυτίκα λαμπρότης ὡσαύτως καὶ μετὰ τοῦ οὐδετέρου ἄρθρου, τὸ παραυτίκα.

Ἄχρι (ς), καὶ τὰ ταυτόσημα Μέχρι (ς) καὶ Ἔως 1) συντάσσονται μετὰ γενικὴν ἐπὶ τόπου καὶ χρόνου (μάλιστα ἄχρι οὗ) ὡς προθέσεις· 2) ἐπιφθρηματικῶς μετὰ παρωχημένον ὀριστικῆς, ἢ μετὰ ὑποτακτικὴν διὰ τοῦ ἂν προσκειμένου ἢ νοουμένου. Τὸ παρὰ Ξενοφ. Ἀνάβ. Β, ε, 4 ἄχρι εἰς, δὲν εἶναι τούτου τοῦ συγγραφῆς· ὁ Πλάτων ὅμως ἐν Τιμαίῳ 25 λέγει μέχρι· πρὸς.

Γάρ, αἰτιολογικὸς σύνδεσμος, (γινόμενος ἐκ τοῦ γε καὶ ἄρα) κοιν. διότι. Ἀκολουθεῖ πάντοτε εἰς ἄλλας λέξεις· δέχεται παντοδαπὰς ἐλλείψεις καὶ μάλιστα εἰς τοὺς διαλόγους, ἐπεὶ δὴ πρέπει νὰ ὑπονοήσωμεν πρὸ αὐτοῦ μικρὰς φράσεις, ὡς « πιστεύω » — « δὲν εἶναι θαῦμα », τὰς ὁποίας ἀνακαλύπτει εὐκόλως προσεκτικὴ παρατήρησις· οἷον, (ἀπόκρισις προσώπου διαλεγομένου), ἔστι γὰρ ταῦτα· πιστεύω, ἐπεὶ δὴ οὕτως ἔχει. Ἐπὶ δὲ τῶν ἐρωτήσεων· οἷον, τίς γὰρ ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεύσει; Ὀδυσ. Κ. 501, φαίνεται ὅτι ἀπέβαλε τὴν αἰτιολογικὴν του δύναμιν καὶ κεῖται μόνον ἀντὶ τοῦ ἐρωτηματικοῦ ἄρχ. — Μετὰ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν ἢ ἄλλην δεῖξιν προλέγουσαν τὰ ἐφεξῆς ἀκολουθοῦντα φαίνεται ὁ γὰρ ὅτι δὲν ἔχει τὴν δύναμιν του· οἷον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Α. 1. 6) ἀλλὰ μὴν ἐποίει καὶ τάδε πρὸς τοὺς ἐπιτηδεύουσιν· τὰ μὲν γὰρ ἀναγκαῖα συνεβούλευε πράττειν κτλ. Εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν μένει ἀνερμήνευτος ὁ γὰρ, οὕτως· ἔχαμνεν εἰς τοὺς φίλους του καὶ ταῦτα· τὰ ἀναγκαῖα τοὺς ἐσυμβούλευε νὰ τὰ πράττωσι κτλ. Εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις ἀναδέχεται μόνον ὁ γὰρ τὴν προηγουμένην δῆλωσιν τοῦ ἐφεξῆς ἐπομένου.

Πολλάκις ἐννοεῖται μετὰ τοῦ γὰρ τὸ λέγω ῥῆμα πρὸς ἐξάρτησιν ἐπιφερομένου ἀπαρεμφάτου· οἷον (Αἰσωπ.) εἰδεῖτο τοῦ ἱέρακος μὴ βρωθῆναι· μὴδὲ γὰρ ἱκανὴν εἶναι ἱέρακος γαστέρα πληροῦν, ἤγουν ἔλεγε γὰρ μὴ ἱκανὴν εἶναι κτλ. καὶ, (Ξενοφ. Ἑλλήν. Β'. 2. 17) ἀπήγγειλεν (ὁ Θηραμένης) ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος κλεῦσι εἰς Λακεδαιμόνα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτᾷτο ὑπ' αὐτοῦ, ἤγουν ἔλεγε γὰρ κτλ.

Ἐνίοτε εἰς τὸν γὰρ ἐννοεῖται λόγος βραχὺς ἐναντίος τοῦ προηγουμένου· οἷον (Ἡρόδ. Α. 124) σὲ θεοὶ ἐπορεύουσιν (ἐφορῶσιν)· οὐ γὰρ ἂν κοτε εἰς τοσοῦτον τύχης ἀπίκου· τὸ τέλειον εἶναι· εἰ γὰρ μὴ σε ἐφεώρων, οὐκ ἂν ποτε κτλ. Ἐδῶ κ' ἰδύνατο ἀντὶ τοῦ γὰρ νὰ τεθῇ ὁ ἦ (ἢ οὐκ ἂν ποτε κτλ.) Ζήτ. Η.

Γὲ (ἐγκλιτικὸν) σημαίνει κἀν, τοῦλάχιστον· οἷον (Δημοσ. Ὀλυμπ. Α. 17) ἐλάττων ζῆμιά τοις γε σώφροσιν ἀντὶ τοῦ, κἀν ἢ τοῦλάχιστον εἰς τοὺς σώφρονας· 2) χρησιμεύει ὅταν ὀνομάζεται ἐν ὑποκείμενον ἢ μέρος ὡς πρὸς τὸ ὅλον ἢ τὰ πλείοτερα μέρη· διὰ τοῦτα προσκολλᾶται πάντοτε εἰς τὸ ἐγώ· ἔγωγε, τὸ ὁποῖον ἀντιτίθεται πρὸς τὸ πλείστον μέρος τῶν ἀνθρώπων· ἢ ἐννοία ἀναλύεται οὕτω· δὲν ἐξεύρω τί στοχάζονται οἱ ἄλλοι· ἐκ μέρους μου ὅμως, ἢ ἐγὼ τοῦλάχιστον κτλ. Συχνάκις ἐμπορεῖ νὰ μεταφρασθῇ διὰ τοῦ βέβαια. Ἐκ τοῦ γε καὶ οὖν συνετέθη τὸ γοῦν, τὸ ὁποῖον λαμβάνεται συνηθέστερον εἰς τὴν πρώτην σημασίαν τοῦ γε. Τίθεται δὲ ὁ γε, ὡς καὶ ὁ δὴ, μετὰ τὴν λέξιν, εἰς ἣν ἀναφέρονται χωρίζεται δὲ διὰ τῶν λέξεων, εἰς ἀεὶ μὴ ἀλλεῖ ἔμφασιν οὕτως ἀπ' ἄλλων συνδέσμων, καὶ — γε, ἢ — γε, μὴν — γε, μέντοι — γε, καὶ ται — γε, εἰ — γε. Ἐὰν δὲ ἀναφέρηται ὁ γε εἰς ὅλην τὴν πρότασιν λέγουσι καίτοι γε, μέντοι γε.

Γε μὴν, σύνθετον ἐκ τοῦ Γε καὶ Μὴν, ἐναντιωματικόν· οἷον, ὃ γε μὴν πύλεμος κτλ.

Γοῦν· Ζήτ. Γέ.

Δαί, λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ μεταβατικοῦ δὲ εἰς ἐρωτήσεις θαυμασμοῦ ἢ ἀπορίας σηματικᾶς· οἷον, (Πλάτ. Γοργ. §. 29) τί δαὶ δὴ αἴσχιον; πό-
τερον τὸ ἀδικεῖν ἢ τὸ ἀδικεῖσθαι; ἀποκρίνου.

Δέ, συμπλεκτικός σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ ὅμως ἢ ἀλλά· δὲν ἔχει ὅμως πάντοτε τὴν ἐναντιωματικὴν σημασίαν· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χρησιμεύει εἰς τὴν ἀφ' ἐνός λόγου εἰς ἄλλον μετάβασιν, καὶ ὀνομάζεται μεταβατικός εὐ-
ρισκόμενος εἰς ἀρχὴν λόγου, καὶ εἰς ἀρχὴν βιβλίου, καὶ πολλάκις μὴ δυ-
νάμενος νὰ ἐρμηνευθῇ κατ' ἄλλον τρόπον. — Εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν ἐτίθετο ὁ δὲ καὶ ἀντὶ ἄλλων συνδέσμων, καὶ μάλιστα ἀντὶ τοῦ γάρ (Ὀδυσ. Δ. 369). Εἰς τὸν Ὅμηρον χρεῖα νὰ προσέχη τις ἀκριβῶς ποῖαν ἀπὸ τὰς τρεῖς σημασίας, καὶ, ἀλλὰ, γάρ, ἔχει ὅπου τίθεται. Συχνάκις ἐκφρά-
ζεται διὰ τοῦ δὲ μόνον καὶ χρονικός προσδιορισμός, ὅστις ἀναφέρεται εἰς τὸ ὡς, ὅτε κτλ. οἷον, (Ἰλ. Ε. 438) ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δεινὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη Ἀπόλλων, ἦγουν τότε ὁμοκλήσας κτλ. (Καὶ Ἡρόδ. Θ'. 70) ἕως μὲν γάρ ἀπῆσαν οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ δ' ἡμύοντο, ἦγουν ἕως τότε ἡμύοντο· Ζήτ. καὶ Ὀδυσ. Β, 313.

Ὅταν δὲ καὶ καὶ συναντῶνται εἰς τὸν αὐτὸν λόγον, ὁ καὶ σημαίνει τὸ προσέτι· καὶ οὗτος δὲ παρῆν, ἦγουν ἀλλὰ ἦτο προσέτι καὶ οὗτος παρῶν. Ἀλλ' οἱ μεταφράζοντες φθάνει μόνον νὰ ἐξεύρωσι τὴν σημασίαν ταύτην, ἀλλ' ὅχι καὶ νὰ μεταφράζωσι προσέτι, τὸ ὁποῖον χωρὶς ἀνάγκης δύναν-
ται νὰ τὸ ἀποφεύγωσι παραφράζοντες ἐλληνικώτερον οὕτως· ἦτο ὅμως παρῶν καὶ αὐτός. Ἡ ἀνάγκη τοῦ προσέτι εἶναι εἰς τὸν ἐφεξῆς λόγον· νῦν περὶ ψυχῶν τῶν ὑμετέρων ἐστὶν ὁ ἀγὼν, καὶ περὶ γυναικῶν δὲ καὶ τέκνων, ἦγουν τώρα ἀγωνίζεσθε διὰ τὰς ψυχὰς σας, προσέτι δὲ καὶ διὰ τὰς γυ-
ναῖκας καὶ διὰ τὰ τέκνα. Εἰς τοὺς πεζογράφους εὐρίσκεται πάντοτε ἡ ἔνωσις τῶν συνδέσμων τούτων οὕτως, ὥστε τὸ ῥῆμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνα-
φέρεται ὁ καὶ, κεῖται πρὸ τοῦ δὲ, εἰς δὲ τοὺς ποιητὰς ἀπαντῶνται οἱ σύν-
δεσμοι ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου· οἷον, (Ἰλ. Ι. 709) Καρπαλίμως πρὸ
νεῶν ἐχέμεν λαόν τε καὶ ἵππους ὁτρύνων, καὶ δ' αὐτὸς ἐνὶ προμάχοισι
μάχεσθαι. Ζήτ. καὶ Μέν.

Δ' οὖν. ἔχει τὰς σημασίας τοῦ δὲ καὶ τὰς τοῦ Οὖν (Ζήτ. Οὖν.) Εἰς
τὴν γλῶσσάν μας χάνεται ἡ συλλογιστικὴ ἔννοια, καὶ μένει ὁ δ' οὖν ὡς
ἐναντιωματικός· οἷον χαλεπῶς μὲν, ἔπεισε δ' οὖν, ἦγουν ὅμως.

Δέ τοι, σύνθετος ἐκ τοῦ Δὲ καὶ Τοί, τὸν ὅπ. Ζήτ

Δή, κυρίως νῦν, τώρα (ἀντὶ τούτου εἶναι εὐχρηστον τὸ ἤδη). 1)
συμβάλλει εἰς ἐπίτασιν καὶ ζωηρότητα τοῦ λόγου· οἷον, ἄγε δὴ· τί δὴ;
κοινῶς λέγεται μὲ Ἀωρισμόν· τί δά; 2) βεβαιωτικόν, μάλιστα εἰς τὰ
ὑπερθετικά· οἷον, μέγιστος δὴ, ἦγουν ἐπ' ἀληθείας· βέβαια μέγιστος· 3)
προϋποθέτει εἰς τὸν ἡγούμενον καὶ ἔπεται μετὰ τοῦτον ἐρώτησις· οἷον,
(Εὐριπ. Μηδ. 388) καὶ δὴ τεθνᾶσι· τίς με δέξεται πόλις; ἦγουν ἄς ὑπο-
τεθῇ ὅτι ἀπέθαναν· τίς πόλις κτλ. 4) λοιπόν, ἀντὶ τοῦ οὖν· οἷον, (Πλάτ.

Πολιται. ς'. σελ. 494) ἐκ δὴ τούτων τίνα ὀρθῶς σωτηρίαν κτλ. 5) ἐπὶ εἰρωνείας· οἶον, (Θουκυδ. Η. 80) τοὺς Ἀθηναίους φίλους δὴ ὄντας μὴ εἶσαι ἀμαρτεῖν, ἤγουν, οὔτινες δά εἶναι φίλοι κτλ. καὶ, (Πλάτ. Γοργ. §. 55) πότερον, ἐπὶ ὃν σὺ παρακαλεῖς ἐμέ, τὰ τοῦ ἀνδρὸς δὴ ταῦτα λέγοντα; κτλ. 6) μετὰ τὰ ἀναφορικά αὐξάνει τὴν ἀοριστείαν καὶ ἀβεβαιότητα· οἶον· ὅστις δὴ, ὅπου δὴ. Μετὰ τοῦ ποτὲ ἐπιτείνων ἔτι πλέον τὴν ἀβεβαιότητα· οἶον, ὅστις δὴ, ὅπου δὴ. Μετὰ τοῦ ποτὲ ἐπιτείνων ἔτι πλέον τὴν ἀβεβαιότητα γράφεται ὡς μία λέξις· οἶον τί δήποτε;

Δ ἦθεν, τάττεται ἐπὶ φρασιολογίας καὶ ψευδοῦς αἰτίας· οἶον ἐλαύνοντα εἰς ἀγρόν ἠθέλησαν ἀπολέσαι δῆθεν. Ἡρόδοτ. Α. 59. κοιν ἐκφράζομεν τὸ τοιοῦτον· ἠθέλησαν τάχα νὰ τὸν ἀπολέσωσιν.

Δήποτε. Ζήτ. Δή.

Δήπου, δῆπουθεν, βεβαιωτικά τὰ ἡποῖα δεικνύουσι τὴν πεποίθησιν τοῦ λέγοντος ἐπὶ τοῦ ὅτι δεν δύναται νὰ ἀναγερθῇ τὸ λεγόμενον· οἶον, (Δημοσθ.) ἐκεῖνό γε δῆπουθεν ἅπαντες ἐπίστασθε.

Δ ἦτα, βεβαιωτικόν· ἐκ τοῦ δὲ ἦ δὴ καὶ εἶτα, τίθεται καὶ ἐπὶ ἐρωτήσεων, αἵτινες ἀπαιτοῦσιν ἀπόκρισιν βεβαίαν.

Ἐάν. Ζήτ. §. 403 καὶ §. 404. β'.

Ἐάν ἐκ τοῦ εἰ ἂν, ἰδιαιτέρως μὲ ῥήματα τοῦ ἐξετάζειν καὶ ὀρθῶς σημαντικά δύναται τὴν σημασίαν τοῦ ἀμφιβόλου ὀνομασθέντος ἂν, τὸ ὅποιον δὲν ὑποθέτει τίποτε, ἀλλ' ἀναλύει τὸν ἐπόμενον ὀνομαστικὸν λόγον δι' ἀμφιβολίας· οἶον, σκόπει ἔάν σοι ἱκανὸν δοκῇ (σκόπει τοῦτο· ποῖον; ἂν σε φαίνεται ἱκανόν, τὸ ὅποιον ἐγὼ ὁ ἐρωτῶν δὲν ἐξεύρω). Ἐνίοτε τὸ ὀρατικὸν ἢ σκεπτικὸν ῥῆμα ἀφίνεται ἐννοούμενον ἔξωθεν· οἶον, μὴδὲ τοῦτο ἄρρητον ἔστω μοι, ἔάν σέ πως πείσω, ἤγουν ἄς μὴ μείνῃ ἄρρητον καὶ τοῦτο (διὰ νὰ ἴδω) ἂν δύναμαι νὰ σὲ καταπείσω, ἀκριβῶς ὅμοιον εἶναι τὸ ὀμηρικὸν αἶκε (§. 403. γ'). Π. χ. ἱλ. Α. 420. εἰμ' αὐτὴ πρὸς Ὀλύμπον ἀγάννιφον, αἶκε πίθηται.

Εἰ, 1) ἔάν 2) εἰς τὰς πλαγίους ἐρωτήσεις ἀντὶ τοῦ ἀμφιβόλου ἂν (Ζήτ. ἀνωτ.). Περὶ τῆς συντάξεώς του. Ζήτ. ἀνωτ. §. 403 καὶ §. 404. α'.

Ὅταν μετὰ τὸ θαυμάζω καὶ ἄλλα εὐκαιοθεσίας σημαντικά ῥήματα ἀκολουθῇ τὸ εἰ, κυρίως ἔπρεπε νὰ σημαίνῃ ἔάν, καὶ νὰ παραλαμβάνηται ἐπὶ ἀβεβαίων πραγμάτων· Π. χ. θαυμάζω ἔάν δὲν τὸ καταλαμβάνῃς. Ἡ Ἀττικὴ ὅμως ἀστείότης καὶ μετριοφροσύνη ἀποφεύγουσα τὸ βαρὺ τῆς ἀποφασιστικῆς βεβαιότητος εἰς τοὺς λόγους ἐμεταχειρίζετο τὸ εἰ ὅχι μόνον εἰς πιθανώτατα, ἀλλὰ καὶ εἰς βέβαια πράγματα, ὅπου κεῖται ἀντὶ τοῦ διαβεβαιωτικοῦ ὅτι Ζήτ. τὸ παράδειγμα ἀνωτ. §. 417 Σημ.

— Δημοσθ. Μειδ. 29. οὐκ ἡσχύνθη εἰ τοιοῦτον κακὸν ἐπάγει τῷ. Αἰσχ. κατὰ Κτησιφ. σελ. 517· οὐκ ἀγαπᾷ εἰ μὴ δίκην ἔδωκαν, ἤγουν ὅτι δὲν ἐτιμωρήθησαν.

— Εἰ καὶ, κοιν. ἂν καὶ, μ' ὅλον ὅτι, συντάσσεται μὲ ὀριστικὴν. Τὸ δὲ καὶ εἰ καὶ καὶ ἔῃ εἰ, κοιν. Καὶ ἂν, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι. Μ' ὅλον ὅτι τὸ καὶ εἰ ἔχει τὸν ἂν, συντάσσεται ὅμως μὲ ὀριστικὴν.

— Εἰ τις, εἴτι, κυρίως, ἐάν τις, ἐάν τι' ἀλλὰ τίθεται πάντοτε ἀντὶ τοῦ ὅστις, ὅτι, μὲ ἔμφασιν μεγαλητέραν· οἶον, ἐφθειρον εἴτι χρήσιμον ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, ἤγουν πᾶν ὅτι.

— Εἴθε, εὐχῆς προσφώνημα· εἴθε ἴδοιμι! καὶ ἐπὶ παρελθόντων (Ζήτ. §. 399. γ'. Σημ.).

— Εἰ γάρ, πολλάκις ταυτόσημον τοῦ εἴθε.

— Εἴ τε — εἴ τε· ἐάν τε — ἐάν τε — ἦν τε — ἦν τε· ἄντε· — ἄντε, εἶναι διαζευκτικὰ ἀντὶ τῶν ἦ — ἦ. Ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ δευτέρου εἴτε ἀκολουθεῖ ἦ· οἶον (Πλάτ. Φαιδρ.) εἴτε Λυσίας ἦ τις ἄλλος πώποτε ἔγραψε· καὶ ἀντιστρόφως, ἦ Λυσίας, εἴτ' ἐπὶ τὰς ἀνύδρους Ἀρμωνιάδας ἔδρας (Εὐρίπ. Ἀλκ. 112). Σπανίως δὲ ὁ καὶ· οἶον (Σοφοκλ. Ἀντιγ. 327) ἐάν δέ τοι ληφθῇ καὶ μή· ἄλλοτε ἐλλείπει τὸ πρῶτον εἴτε· οἶον (Σοφοκ. Οἰδ. Τύρ. 517) λόγοισιν εἴτ' ἔργοισιν.

Εἴτα καὶ ἔπειτα, καὶ τὰ δύο σημαίνουν 1) Μετὰ ταῦτα, ὕστερον· 2) τότε. Καὶ τὰ δύο λαμβάνονται συχνάκις πρὸς ἐπίπληξιν α.) μὲ προηγουμένην αἰτίαν δυσχερεσκείας ἢ θαυμασμοῦ· οἶον, ταῦτα δὲ πολυμᾶς λέγειν — εἴτ' ἐγὼ σου φέισομαι; ἤγουν, αὐθαδιάξεις νὰ λέγῃς ταῦτα, καὶ τότε (ὕστερ' ἀπ' ὅλα ταῦτα) πρέπει ἐγὼ νὰ σὲ φεισθῶ; β) εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου μὲ δυσχερεσκείαν πρὸς τὸν λόγον τοῦ ἄλλου προσώπου· εἴτα τολμήσεις τὸν υἱὸν ἀποθνήσκοντα εἰσορᾶν; ἤγουν, ἔπειτα, ἢ λοιπὸν (ἀφοῦ τὸ πρᾶγμα εἶναι τοιοῦτον), θέλεις τολμήσῃς κτλ. καὶ, (Ξενοφ. Ἀπομν. Α. 4. 11) ἔπειτ' οὐκ οἶε φροντίζειν (τοὺς θεοὺς τῶν ἀνθρώπων); οἱ πρῶτον μὲν — (ἤγουν ἐνῶ μ' ὅλα ταῦτα πρῶτον μὲν κτλ.). Καθ' ὅλας ταύτας· τὰς σχέσεις συνάπτονται καὶ τὰ δύο μόρια καὶ μὲ μετοχάς, ὡς εἶδαμεν ἀνωτέρω (§. 432. II'. Σημ. α.). ἰδὲ καὶ ἅμα.

Ἐμπης ἰών, Ἐμπας Δωρ. Τὸ μόριον τοῦτο τῶν ἐποποιῶν τίθεται ἐνταῦθα διὰ τὴν συγγένειαν, τὴν ὁποίαν ἔχει μὲ τὸ σημερινόν, Μ' ὅλον τοῦτο, Μ' ὅλα ταῦτα. Ἐγείνεν ἐκ τοῦ Ἐν πᾶσι· ἐπιρρήματικῶς ἐγράφετο Ἐμπᾶσι, κατ' ἀποκοπὴν Ἐμπας καὶ ἰών. Ἐμπης· οἶον, (Ιλ. Α. 561) Δαιμονίη, αἰεὶ μὲν ὄναι, οὐδὲ σε λήθω. Πρῆξαι δ' ἔμπης οὔτι δυνήσσαι, ἤγουν πάντοτε περιεργάζεσθαι, οὐδὲ σε μένω κρυπτός. Μ' ὅλα καὶ ταῦτα τίποτε δὲν θέλεις δυνήθῃ νὰ πράξῃς. Ζήτ. Σουτδ. Λέξ. Ἐμπης.

Ἐνεκα, πρόθεσις συντασσομένη μὲ γενικὴν, καὶ τιθεμένη συνήθως μετ' αὐτὴν σημαίνει 1) τὸ τελικόν αἴτιον· 2) συχνάκις δὲ τὸ ὅσον ἀνήκει εἰς τοῦτο, ἢ ὅσον κρέμαται ἀπὸ τοῦτο· οἶον, ἄνευ τοῦ ἡλίου, ἔνεκα τῶν ἀστρῶν νύξ' ἂν ἦν αἰεὶ, ἤγουν, ἂν ἔλειπεν ὁ ἥλιος, ὅσον κρέμαται ἀπὸ τὰ ἀστρα, ἢ ὅσον ἀνήκει εἰς τὰ ἀστρα, ἤθελεν εἶσθαι πάντοτε νύξ'. Ὅθεν καὶ, ἀργυρίου ἔνεκα, ἤγουν, ὅσον ἀποβλέπει εἰς τὸ ἀργύριον· τούτουγε ἔνεκα, ἂν ἀποβλέπῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τοῦτο καὶ ὅχι εἰς ἄλλο τι. Τὸ δ'

ἕνεκά γε σημαίνει ὅσον τὸ κατὰ τι. Ἀσφαλῶς ἔζων ἕνεκά γε τῶν συκοφαντῶν. (Ἰσοκρ.).

Ἐπεὶ καὶ ἐπειδὴ, 1) ἀποῦ 2) ἐπειδὴ αἰτιολογικῶς. Πρὸ τῶν ἐρωτήσεων καὶ τῆς προστακτικῆς ἐγκλίσεως ἐξηγεῖται διότι ἐπεὶ πῶς ἂν διακρίνομεν αὐτό; ἤγουν, διότι πῶς κτλ. — ἐπεὶ θέασαι αὐτός. Ταῦτα δὲ δεχόμενα καὶ τὸν ἂν γίνονται ἐπὶ ἂν, ἐπὶ ἡν, ἐπειδὴν.

Ἐπειτα. Ζήτ. Εἶτα.

Ἐστε (ὄχι ἔστε, διότι κεῖται ἀντὶ τοῦ ἐς ὅτε), ταυτόσημον τοῦ ἔως· ἔστ' ἂν, ἀντὶ ἔως ἂν.

Ἐτι, ἀπλοῦν σημαίνει, ἀκόμη, προσέτι· μετὰ δὲ τῶν ἀρνητικῶν, οὐκέτι, μηκέτι, ὄχι ἀκόμη ἢ ὄχι πλέον.

Ἐως. Ζήτ. Ἄχρι.

Ἡ, διαζευκτικὸν ὡς καὶ κοινῶς· ἡ ἡμέρα ἐστὶν ἡ νύξ. Τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχει καὶ εἰς τὰς ἐρωτήσεις· οἶον, οὕτως ἐστὶν ἡ οὐκ οἶε; (δηλ. εἶναι)· πόθεν ἤκει, ἡ δὴλον ὅτι ἐξ ἀγορᾶς; ἤγουν πόθεν, ἦλθεν, ἡ εἶναι φανερόν (καὶ δὲν εἶναι λοιπὸν χρεῖα ἐρωτήσεως) ὅτι ἦλθεν ἀπὸ τὴν ἀγορᾶν; Ἐνίοτε πρὸ τοῦ ἡ, ἐλλείπει βραχὺς λόγος ἐναντίος τοῦ προηγουμένου· οἶον, (Πλάτ. Φαίδρ.) πᾶσα ἀνθρώπου ψυχὴ φύσει τεθέαται τὰ ὄντα· ἡ οὐκ ἂν ἦλθεν εἰς τόδε τὸ ζῶον, ἤγουν ἡ (εἰ μὴ ἐτεθέατο), Περβ. ὁμοίαν σύνταξιν εἰς τὸν Γάρ. — Μὲ τὰ συγκριτικὰ καὶ τὸ ἄλλος σημαίνει τὸ κοινῶς παρὰ· οἶον, σοὶ τοῦτο μᾶλλον ἀρέσκει ἢ ἐμοί, ἤγουν τοῦτο ἀρέσκει πλέον εἰς ἐσὲ παρὰ εἰς ἐμέ. Ὅταν δὲ τὸ συγκριτικὸν ἀναφέρηται εἰς τὴν δύναμιν ἡ ἀξίαν τινός, τότε τίθεται ἡ πρὸς ἡ κατὰ· οἶον, μείζων ἡ κατ' ἀνθρώπων· ἡ δόξα ἐστὶν ἐλάττων ἡ πρὸς τὸ κατόρθωμα.

Πάντη διάφορον εἶναι τὸ

Ἡ, τὸ ὁποῖον κυρίως μὲν σημαίνει βέβαια, πάντως· συνηθέστατα δὲ εἶναι ἐρωτηματικὸν μόριον μετὰ τοῦ γάρ· οἶον, (Πλάτ. Ἰππ. ἐλασ. σ. 363) ἡ γάρ, ὦ Ἰππία, ἐάν τί σε ἐρωτᾷ Σωκράτης, ἀποκρινῇ; Συνήθως γίνεται ἡ ἐρώτησις μόνη μετὰ τὸν λόγον· οἶον, (Πλάτ. Φαίδρ. σελ. 265) μανίαν γάρ τινα ἐφήσαμεν τὸν ἔρωτα εἶναι· ἡ γάρ; τοῦτ' ἐστίν, ἡ γάρ ἐφήσαμεν οὕτω; κοινῶς· οὕτως εἴπαμεν; ἀλήθεια εἶναι;

Ἡ μὴν. Ζήτ. Μήν.

Ἡ πού. Ζήτ. Πού,

Ἡ τοι, μόριον διαζευκτικὸν προηγούμενον τοῦ ἡ καὶ ἔχον μείζονα τὴν ἀντίθεσιν ἡ τὰ ἡ-ἡ οἶον, ἡ τοι ἡμέρα ἐστὶν ἡ νύξ· ἡ τοι ὅλου τοῦ εἶδους ἡ μέρους ἕκαστον τὸ μεταλαμβάνον μεταλαμβάνει. Πλάτ.

Θὴν (ἐγκλιτικὸν) εἰς τοὺς Ἴωνας καὶ Δωριεῖς ποιητὰς σύνηδες, μετὰ πεισματώδους χλευῆς βεβαιωτικὸν οἶον, ἡ θην, οὐ θην· βέβαια ὁμῶς· ὄχι ὁμῶς βέβαια.

Ἰθι, προστακτικὸν τοῦ εἶμι· ὡς παρακλεούσεως ἐπὶ ῥόημα, ταυτόσημον τοῦ ἄγε καὶ φέρε· οἶον, (Ἰλ. Δ. 362), ἀλλ' ἰθι ταῦτα δ' ὅπισθεν ἀρεσσόμεθ', εἴ τι κακὸν εἴρηται. Ζήτ. Ἄγε Κ. Φέρε.

ἵνα, σύνδεσμος τελικός ἢ ἀποτελεσματικός, σημαίνει τὸν σκοπὸν ἢ τὸ τέλος, διὰ τὸ ὁποῖον γίνεται τι. Περὶ τῆς συντάξεώς του Ζήτ. §. 400. Προσθέτομεν ἐνταῦθα α). ἵνα τί; ἢ ἵνα τί τοῦτο λέγῃς; (Πλάτ. Ἀπολογ.) λέγεται ἑλλειπτικῶς, ἤγουν, ἵνα τί γένηται, λέγεις τοῦτο; β) Ἐπιρρόημα τόπου, ἀντὶ τοῦ ὅπου οἶον, ἐν ἄδῃ χωρὶς ὥκισται θεῶν, Εὐρ. Ἐκ. 2. γ) ὁ ἵνα (νοητέον δὲ τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τοῦ ὅπως) συντάσσεται μὲ παρατατικὸν ἢ ἀόριστον ὀριστικῆς ἐπὶ παρελθόντων πραγμάτων ἀπὸ ῥημάτων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σημαίνοντων ἔκρινα εὐλογον, ἔπρεπε, ἐστογάσθην ἢ τοιοῦτόν τι δογματικόν· οἶον, (Δημοσθ. Φιλιπ. Α.) οὐ γὰρ ἔχρην, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταξίαρχους παρ' ἡμῶν. ἱππάρχους παρ' ἡμῶν, ἀρχοντας οἰκείους εἶναι, ἐν ᾗ ὥς ἀληθῶς τῆς πόλεως ἡ δύναμις; καί, (ὁ αὐτ. Ἀνδρ. §. 12) χρῆν σε ἀπάγειν, ἐν ἐκινδύνευσι περὶ χιλίων· καί, (Πλάτ. Μεν. σελ. 89) ἐφυλάττομεν (τοὺς ἀγαθοὺς νέους) ἐν ἀκροπόλει, ἵνα μηδεὶς αὐτοὺς διέφθειρε. Πολλάκις δὲ καὶ μετὰ τοῦ ἂν οἶον, (Λουκιαν.) ἐβουλεύσάμην, μετοικῆσαι ὅτι πορρωτάτω, ἵνα αὐτῶν τὴν περίεργον γλῶσσαν ἂν ἔσθω. δ) Ἐνίοτε ὁ ἵνα ἔχει σχῆμα τελικοῦ αἰτίου, ἐνῶ εἶναι αἰτιολογικός· οἶον, (Πλούτ. Παιδ. ἀγωγ. §. 14) ἵνα δὲ γέλωτα παράσχῃ (ὁ Σωτάδης) τοῖς ἄλλοις, αὐτὸς πολὺν χρόνον ἐκλαυσε. Λέγεται δὲ εἰρωνικῶς κατὰ τῆς ἀρροσύνης τοῦ εἰπόντος, ἐπεὶ αὐτὸς ἐκλαυσεν ὄχι διὰ τὰ παράσχῃ γέλωτα, ἀλλ' ἐπεὶ παρῆγε γέλωτα.

Καί, συμπλεκτικός σύνδεσμος: 1) συνδέει ὅμοιον μὲ ὅμοιον· οἶον, λέγω καὶ γράφω· πῶσιν μὲ ὁμοίαν πῶσιν· ἄνδρες καὶ γυναῖκες κτλ. ὄχι ἀναγκαιὸς εἶναι· ὁ καὶ μετὰ τὴν δύω ἐπιθέτων, μάλιστα τοῦ πολὺς καὶ ἐνὸς ἄλλου (§. 269), ἐξ ὧν ἡμεῖς τὸ πρῶτον προσνοοῦμεν ὡς προσδιορισμὸν τοῦ δευτέρου· οἶον διὰ πολλῶν τε καὶ δεινῶν πραγμάτων σεσωσμένοι πάρες. Οἱ νόμοι ἀγαθῶν καὶ παλαιῶν νομοθετῶν εἰσιν ἐνρήματα· ὅπου ἡμεῖς παρελείπομεν τὸν καί, ἐνίοτε δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι· οἶον τὰς μὲν γυναῖκας πόλλ' ἀγαθὰ λέγει, σὲ δὲ πόλλ' ἀκακά. (Ἀριστφ.). Ὅταν ἦναι ἀρκτικός τοῦ λόγου ὁ καί, ἀνάγκη τὰ ἀκολουθήσῃ καὶ ἄλλος· οἶον, καὶ ἄρτον καὶ οἶνον· γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ὅταν τὰ διὰ τῶν καὶ συνδεόμενα ἀνήκωσιν εἰς τὸ αὐτὸ ῥῆμα· οἶον, (Ξενοφ. Κύρου Ἀνάβ. Α. 1. 7) ἐπολιόρκει Μίλητον καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν· ἐπεὶ καὶ τὰ δύο ἀνάγονται εἰς τὸ ἐπολιόρκει. ἔχει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προηγούμενον τὸν τε, ὅς τις εἰς ἡμᾶς ἐνίοτε μένει ἀνεξήγητος· οἶον, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Πολλάκις ὅμως ἔχει τὴν σημασίαν ὅ-τε καί, ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τοῦτο· οἶον, αὐτός τε τυράννος ἐγένετο καὶ τὴν τυραννίδα τοῖς παισὶ κατέλιπεν. Ἄλλοτε ὅτε ἔχει σημασίαν καὶ· οἶον, Πλάτων τε καὶ Ἀριστοτέλης, ἀντὶ καὶ ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης· ἢ, τὸσον ὁ Πλάτων, ὅσον καὶ ὁ Ἀριστοτέλης· 2) ὁ καὶ κεῖται ἀντὶ τοῦ ὅτι μετὰ χρονικὸν προσδιορισμὸν· οἶον, (Θουκυδ. Α. 50) ἤδη δὲ ἦν ὅψε καὶ οἱ Κορίνθιοι ἐξαπίνης πύριναν ἐκρούοντο, ἤγουν, ὅτε· ἢ σημαίνει ὁ καί, ἢ καί—καὶ τὸ ἕως· οἶον (καί) δ' εἰς καὶ τρεῖς φάσι καλὸν εἶναι τὰ καλὰ λέγειν· 3) εἰς τὰ ὁμοιά-

τητος καὶ ἰσότητος σημαντικὰ ἐπίθετα καὶ ἐπιρρήματα ἔχει δύνανται δοτικῆς πτώσεως ἢ τοῦ καθῶς· οἷον (Πλάτ. Ἰων. σ. 531) οὐχ. ὁμοίως πεποιήκασι καὶ Ὀμηρος, ἀντὶ τοῦ, ὁμοίως Ὀμήρῳ· καὶ (Ἡρόδ. Α. 35), ἔστι δὲ παραπλησίη ἡ καθάρσις τοῖσι Λυδοῖσι καὶ τοῖσι Ἕλλησιν, ἤγουν ἡ τῶν Λυδῶν καθάρσις ἐστὶν ὁμοία τῇ τῶν Ἑλλήνων· ἵνα μὴ σφίσι αἱ αὐταὶ ἔωσι φυλαὶ καὶ ἰωσι· 4) μένει πολλάκις ἀνεξήγητος, ἀλλ' ὅμως ἐμβάλλει ἔμφρασιν, εἰς τὴν λέξιν, πρὸ τῆς ὁποίας εὐρίσκεται· οἷον (Πλάτ. Ἀλκ. Α, Σ. 106) (δέχομαι ὅλας τὰς ἐρωτήσεις σου) ἵνα καὶ εἰδῶ, ὅτι καὶ ἐρεῖς, ἤγουν διὰ τὴν μάθω τί θέλεις εἰπεῖν. Ὡσαύτως πρὸ τῶν προστακτικῶν, καὶ πρὸ τῶν θαυμαστικῶν ἐρωτήσεων· οἷον καὶ μοι λέγε τὸ ψήφισμα. Καὶ τίς ἀνθρώπων τὸ μὴ ὄν δοξάσει; (Πλάτ. Θεαιτ. Σ. 188). λέγομεν δὲ καὶ εἰς τὴν συνήθειαν οὕτω· καὶ τίς θέλει πιστεύειν τὸ μὴ ὄν; 5) εἰς τὸ μάλα καὶ πάνυ καὶ πάντες δίδει ὡσαύτως ἔμφρασιν ἀντὶ τοῦ καὶ μάλιστα· οἷον, τοῦτο γὰρ καὶ μάλα ἀκριβῶς οἶδα, ἤγουν τὸ ἐξεύρω καὶ μάλιστα πολὺ ἀκριβῶς Ζήτ. καὶ Δέ. — Ὁ τὲ εἰς τοὺς ἐποποιούς κεῖται διόλου περιττός. Αἴτιον τούτου εἶναι. ὅτι εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν τὸ μόριον τοῦτο ἐδάνεισεν εἰς πολλὰ ἄλλα τὴν συνδυακὴν δύνανται, τὴν ὁποίαν ἐφεξῆς ἐκράτησαν αὐτὰ μὲ ἀποβολὴν ἐκείνου. Διὰ τοῦτο εἰς τοὺς ποιητὰς ἐκείνους εὐρίσκεται συχνάκις μὲν τε, δέ τε, γάρ τε, καὶ τε ἀντὶ τῶν ἀπλῶν, μὲν δέ, γάρ, καί. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως προσκολλᾶται ὁ τε εἰς ὅλας τὰς ἀναφορικὰς λέξεις, ἐπειδὴ ὅλαι αὐταὶ εἰς τὴν παλαιάν γλῶσσαν ἦσαν τύποι δεικτικῶν, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς συνδυακῆς δυνάμεως τοῦ τε ἐκ δεικτικῶν (οὗτος) ἐγένιναν ἀναφορικὰ (ὁ ὁποῖος). Ὅταν ὅμως οἱ τύποι οὗτοι ἔλαβαν ἀποκλειστικῶς τὴν σημασίαν τοῦ ἀναφορικοῦ, τότε ἀπέβαλαν τὸν τε ὡς περιττόν. Διὰ τοῦτο ὁ Ὀμηρος καὶ οἱ Ὀμηρισταὶ ἔχουσι συχνάκις ὅστε, ὅσον τε κτλ. ἀντὶ ὅς, ὅσον κτλ. Εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν λογογράφων ἔμειναν ἐκ τῆς παλαιᾶς χρήσεως μόνον τὰ ὥστε, ἄτε, οἷός τε, ἐφ' ᾧ τε. Περὶ τοῦ Τ' ἄρα Ζήτ. Τοί.

Καὶ ν (κυρίως καὶ ἄν), α) ἔχει τὰ σημανιόμενα τοῦ Καὶ μετὰ προσθήκης τῶν τοῦ ἄν· β) λαμβάνεται διαζευκτικῶς ὡς ὁ εἶτε· οἷον (Δημοσθ. Φιλίπ.) κἀν ῥῆμα ἢ, κἀν στέμμα, κἀν ἄλλο τι. Ὅλαι αἱ ἐκ τοῦ ἄν διαζεύξεις φέρονται πρὸς ὀρθὸν λόγον παρεκτός τοῦ Εἶτε, τὸ ὁποῖον διαζευγνύει καὶ μετοχικούς· οἷον (Ξενοφ.) εἶτ' ἄρα καὶ χρήσιμόν τι νομίζων αὐτὸν εἶναι, εἶτε καὶ ἀσφαλέστερον οὕτως ἡγούμενος.

Μὰ καὶ Νῆ, ὁμοτικὰ μόρια συντασσόμενα μὲ αἰτιατικὴν· τὸ πρῶτον λαμβάνεται ἐπὶ ἀπομόσεως, ἤγουν ἀποφάσεως· οἷον, μὰ Δία οὐκ ἐποίησα· διὰ τοῦτο εἰς τοὺς διχολόγους ἐννοεῖται ἡ ἄρνησις, ἤγουν μόνον, μὰ Δία, σημαίνει, μὰ τὸν Δία ὅχι. Τὸ δεύτερον ἐπὶ κατομώσεως, ἤγουν καταφάσεως· οἷον νῆ Δία, νῆ τοὺς Θεοὺς ἐποίησα. Ὡσαύτως καὶ τὸ νῆ Δία μόνον εἰς τὰς ἀποκρίσεις ἔχει δύνανται καταφάσεως, Ἀλλ' ὅταν εἰς τὸ μὰ προστεθῇ καὶ τὸ ναί, ἡ ὁμοσις γίνεται καταφατικὴ· ναὶ μὰ

Δία εἶπον· τὸ δὲ οὐ προστιθέμενον ἐπιτείνει τὴν ἀπόρροσιν· οὐ μὰ Δία, οὐκ εἶπον ταῦτα.

Μὲν καὶ δὲ εἶναι δύο μόρια συνδεδεμένα οὕτως, ὥστε τὸ πρῶτον δὲν ὑπάρχει χωρὶς τοῦ δευτέρου· ὁ μὲν προπορεύεται, ὁ δὲ δὲ τὸν ἀκολουθεῖ. Συνάπτονται δι' αὐτῶν δύο λόγοι ἀντίθετοι εἰς ἓν· 1) ὁ μὲν ἀποφάσκει τι, ὁ δὲ δὲ καταφάσκει ἄλλο εἰς τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον, καὶ τότε ὁ δὲ λέγεται θετικὸς· οἷον ἡ μὲν ὀφιοποιητικὴ οὐ μοι δοκεῖ τέχνη, ἡ δὲ ἰατρικὴ, Πλάτ. Γοργ. §. 56. καὶ (ὁ αὐτ. Πολιτ. Β'. σελ. 359) τοῦτον δὲ ἄλλο μὲν οὐδὲν, περὶ δὲ τῇ χειρὶ χρυσοῦν δακτύλιον φέρειν· 2) ἄλλοτε τούναντίον εἶναι θετικὸς ὁ μὲν καὶ ἀποφατικὸς ὁ δὲ· οἷον ἔγραψα μὲν, οὐκ ἐπρέσβευσα δὲ, Δημοσθ. Στεφ. 3) ἀντιπαρθέτουσι δύο ἐναντία φαινόμενα πράγματα· οἷον (Πλάτ. Πολιτ. Β'. σελ. 357) ἐγὼ μὲν οὖν, ταῦτα εἰπὼν, ὦμην λόγου ἀπηλλάχθαι· τὸ δ' ἦν ἄρα, ὡς ἔοικε, προοίμιον. Εἰς ὅλα ταῦτα ἐρμηνεύεται διὰ τοῦ ἀλλὰ ἢ ὁμῶς· 4) πολλάκις οἱ δύο σύνδεσμοι δὲν ἐναντιοῦνται, ἀλλ' ἐκλέγει καθεὶς ἰδίον τι ἔργον χωρὶς ἐναντιότητος· οἷον, σὺ μὲν φιλοσοφεῖς, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφούντας ἐπανορθῶ (Ἰσοκρ. Δημόν')· καὶ (ὁ αὐτ. Ἀρειοπαγ. 148)· ἀπήλλαξε γὰρ τοὺς μὲν πένητας τῶν ἀποριῶν..., τοὺς δὲ νεωτέρους τῶν ἀκολασιῶν..., τοὺς δὲ πολιτευομένους τῶν πλεονεξιῶν..., τοὺς δὲ πρεσβυτέρους τῶν ῥαθυμιῶν κτλ. — Διὰ τοῦ μὲν καὶ δὲ συνθέτονται καὶ δύο λόγοι, ἐκ τῶν ὁποίων κυρίως ὁ δευτερος ἀνήκει εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ λόγου, ὁ δὲ πρῶτος προτάσσεται διὰ νὰ ὑψώσῃ μόνον τὴν δύναμιν ἐκείνου μὲ τὴν ἀντίθεσιν· οἷον, (Δημοσθ. Ὀλυνθ. Β'.) ἐκεῖνο θαυμάζω, εἰ (ἀντὶ τοῦ ὅτι) Λακεδαιμονίοις μὲν ποτε ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων ἀντήρατε, καὶ ἵνα οἱ ἄλλοι τύχῃσι τῶν δικαίων, τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἀνῆλίσκετε εἰσφέροντες· νυνὶ δὲ ὀκνεῖτε ἐξιέναι καὶ μέλετε (βραδύνετε) εἰσφέρειν ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων αὐτῶν κτημάτων, Ἐδῶ δὲν θαυμάζει ὁ ρήτωρ διὰ τὸ πρῶτον, διότι δηλαδὴ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπροστάτευσάν ποτε τὰ δίκαια ἄλλων Ἑλλήνων κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων, ἀλλὰ διότι, αὐτοὶ, οἱ ὅποιοι ἐπραξαν ἐκεῖνα τότε. τῶρα οὐδὲ διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ἰδίων τῶν κτημάτων δὲν θέλουσι νὰ πράξῃσι τὰ χρειώδη. — Αἰσχρὸν ἐστίν, εἰ ἐγὼ μὲν τοὺς πόνους, ὑμεῖς δὲ μὴδὲ τοὺς λόγους αὐτῶν ἀνέξεσθαι (ὁ αὐτ. περὶ Στεφ. 281). Ἐδῶ βλέπει καθεὶς ὅτι τὸ μὲν πρῶτον εἶναι ἀξίεπαινον, μόνον δὲ αἰσχρὸν εἶναι τὸ δεῦτερον, ὅχι ὅμως καθ' ἑαυτὸ τόσον, ὅσον ἀντιπαρτιθέμενον πρὸς τὸ πρῶτον. Πόσον δὲ πρέπει νὰ παρατηρῇ τις ταύτην τὴν σύνδεσιν, γίνεται φανερόν ἐκ τοῦ ἐφεξῆς παραδείγματος, τὸ ὅποιον ἐνόησαν κακῶς οἱ πλείότεροι. Εὐριπ. Ἰφιγ. Ταυρ. 115.

Οὗτοι μακρὸν μὲν ἤλθομεν κώπη πόρον,

Ἐκ τερμάτων δὲ νόστον ἀρούμεν πάλιν.

Ἐδῶ κυρίως ἀνήκει ἡ ἄρνησις μόνον εἰς τὸν δεῦτερον λόγον, ὁ δὲ πρῶτος δύναται νὰ τεθῇ ὕστερον ὡς ἀντίθεσις. Δὲν θέλομεν ἐκ τοῦ σκοποῦ

(τοῦτο εἶναι τὸ τερμάτων) νὰ ἐπιστρέψωμεν ὀπίσω, ἀφοῦ ἐκάμαμεν τόσον μακρὰν θαλασσοπορίαν. Σαφέστερον γίνεται τὸ χωρίον, ἐὰν αἱ δύο λόγοι ἐνωθῶσι μὲ μίαν ἀντηρῶσιν οὕτω: Δὲν θέλει εἰπεῖν τις περὶ ἡμῶν, ὅτι ἐθαλασσοπορήσαμεν μακρὰν, καὶ φθάσαντες εἰς τὸν σκοπὸν μας ἐπιστρέψαμεν ὀπίσω.

Τὸ μὲν—δὲ συνδέει μὲ ἔμφρασιν δύο ἐννοιᾶς ἀνηκούσας εἰς ἓνα λόγον ἀντὶ τοῦ συνήθους τὲ—καί,—ἐνθ' ἓν μίᾳ λέξει τοῦ λόγου ἐπαναλαμβάνεται· οἶον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 1. 32) ἐγὼ δὲ σύνεμι μὲν θεοῖς, σύνεμι δ' ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς, ἀντὶ τοῦ ψυχροτέρου: σύνεμι θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις κτλ.

Πολλάκις μετὰ τὸν μὲν δὲν ἀκολουθεῖ ὁ δὲ, ἀλλ' ἄλλος ἐναντιωματικὸς σύνδεσμος· οἶον, μέντοι, καὶ σπανιώτερον τοίνυν, ἀτάρ, ἀλλὰ, μὴν, οὐ μὴν ἀλλὰ, εἴτα. Ἐνίοτε δὲ κεῖται μόνος ὁ μὲν, ὅταν ὁ λέγων ἐκφέρῃ τὴν γνώμην του ἀφίνων τοὺς ἄλλους νὰ στοχάζωνται ὅπως θέλουσιν· οἶον, (Ξενοφ. Κύρ. Π. Δ'. 2. 4.) ὅτω δ' ἂν ἐπιδειξαίμεθα τὴν παιδείαν, ἐγὼ μὲν οὐχ ὀρῶ, ἤγουν ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν καταλαμβάνω, ἄλλος δὲ ἴσως τὸ καταλαμβάνει. Ὁμοίως κεῖται μόνος μετὰ τοῦ οὖν βεβαιωτικοῦ· οἶον, πάννυ μὲν οὖν· τοῦτο μὲν οὖν κτλ. Ἐνίοτε ἐπαναλαμβάνεται ὁ μὲν μετὰ δεικτικὴν μάλιστα ἀντωνυμίαν· οἶον, (Ἡρόδ. Β'. 121.) καὶ τὸν (ἀντὶ ὃ μὲν) καλοῦσι θέρος, τοῦτον μὲν προσκυνέουσι, τὸν δὲ χειμῶνα κτλ. Εἰς τὴν αὐτὴν περίστασιν, ὅταν δηλαδὴ μετὰ τὸ ἀναφορικὸν ἀκολουθῇ δεικτικὴ ἀντωνυμία, ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὁ δὲ, καὶ ὁ δεῦτερος ἔχει δύναμιν τοῦ δὴ, ἢ παρέλκει εἰς τὴν μετάφρασιν· οἶον, (Πλάτ. Δάχ.) ταῦτα ἀγαθὸς ἕκαστος ἡμῶν, ἅπερ σοφός· ἃ δὲ ἀμαθής, ταῦτα δὲ (ἀντὶ δὴ ἢ περιττός) κακός. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπαναλαμβάνονται καὶ οἱ δύο· οἶον, (Ξενοφ. Ἱέρ.) τὸ μὲν διδάσκειν ἃ ἐστὶ βέλτιστα καὶ τὸν κάλλιστα ταῦτα ἐξεργαζόμενον ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν, αὕτη μὲν (δεῦτερος μὲν) ἡ ἐπιμέλεια διὰ χαρίτων γίγνεται· τὸ δὲ τὸν ἐνδεῶς τι ποιοῦντα λαιδορεῖν τε καὶ ἀναγκάζειν καὶ ζημιοῦν καὶ κολάζειν, ταῦτα δὲ (δεῦτερος δὲ) ἀνάγκη δι' ἀπεχθείας μᾶλλον γίγνεσθαι. Πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὸν μὲν ἀπὸ τὸν Δωρικὸν μὲν ἀντὶ μὴν.

Καὶ εἰς τοὺς διαλόγους κεῖται μενοῦν χωρὶς ἄλλον δὲ βεβαιωτικῶς. Παραλείπεται δὲ ὁ Δὲ καὶ μετὰ τὰς φράσεις πρῶτον μὲν, πρότερον μὲν, ἕως μὲν κτλ, μετὰ τὰς ὁποίας ἀκολουθεῖ ὁ εἴτα ἔπειτα κτλ. χωρὶς τὸν Δέ.

Τὰς ἐκ τοῦ μὲν—δὲ γινομένης φράσεις ὁ μὲν ὁ δὲ, ἢ ὁ μὲν—ὅςδε εἶδαμεν ἤδη ἀνωτέρω §. 293. Τοιοῦτοι ἐπιμερισμοὶ διὰ τῶν αὐτῶν μορίων γίνονται καὶ διὰ ἐπιρρηματικᾶς ἀναφορᾶς, καὶ ὅχι μόνον μὲ δεικτικούς καὶ ἀναφορικούς τύπους, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀορίστους· ποτὲ μὲν—ποτὲ δὲ (τώρα μὲν—τώρα δὲ, ἢ ἄλλοτε μὲν—ἄλλοτε δὲ)· ὡσαύτως ποτὲ μὲν—ποτὲ δὲ ἢ ὅτε μὲν—ὅτε δὲ. Οὕτω προσέτι τῇ μὲν—τῇ δὲ, ἢ πῇ μὲν—πῇ δὲ (καθένα τρόπον—κατ' ἄλλον τρόπον), καὶ ἐνθα μὲν—ἐνθα δὲ. —Περὶ

πάντων τούτων τῶν ἐπιμερισμῶν πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἐνίοτε τοιοῦτοι τύποι καὶνται καθ' ἑαυτοὺς χωρὶς ῥῆμα, ἀναφερόμενοι εἰς προηγουμένον λόγον, ὅποτε ὁ μὲν φαίνεται ὅτι ἔχει βεβαιωτικὴν ἔννοιαν ἰσοδύναμον τοῦ ναί· οἶον, πάντας φιλητέον, ἀλλ' οὐ τὸν μὲν, τὸν δ' οὐ, ἤγουν πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν ὅλους, ἀλλ' ὄχι τὸν ἕνα μὲν ναί, τὸν δὲ ἄλλον ὄχι· καὶ παρῆσαν οὐχ' ὁ μὲν, ὁ δ' οὐ, ἀλλὰ πάντες ἦσαν παρόντες, ὄχι ὁ μὲν εἰς ναί καὶ ὁ ἄλλος ὄχι, ἀλλ' ὅλοι.

Μέντοι, Ζήτ. Τοί.

Μεταξύ· 1) μὲ γενικὴν προθετικῶς· μεταξύ τούτων· 2) ἐπιρρήματικῶς ἐμπροσθεν μετοχῆς οὕτω: μεταξύ περιπατῶν, ἐνῷ εἶχε κατὰ νοῦν νὰ ὑπάγῃ εἰς περίπατον· μεταξύ δειπνοῦντα ἐφόνευσεν αὐτόν, ἐνῷ ἐδείπνει τὸν ἐφόνευσε· (ζήτει ἄμα.)

Μή. Ζήτ. §. 452. β'.

Μήν (Δωρικ. μάν καὶ μέν), 1) βεβαιωτικόν, ἀληθῶς, βέβαια· 2) ὅμως βέβαια· μ' ὅλον τοῦτο βέβαια· οἶον, (Πλάτ. Σοφιστ. σελ. 216.) καὶ μοι δοκεῖ θεὸς μὲν οὐδαμῶς εἶναι, θεὸς μὴν, ἤγουν ὄχι θεός, ὅμως βέβαια θεός.

— γε μὴν (ποιητ. γέ μέν), βέβαια ὅμως· — καὶ μὴν, βέβαια ναί, καὶ ἐπὶ ἐναντιώσεως, ἀντὶ ἀπλοῦ, ὅμως.

— πότε μὴν; ὅταν γίνηται ἐρώτησις πρὸς ἀποφατικὸν λόγον· οἶον, πότε μὴν; τίς μὴν; ἤγουν τίς λοιπὸν ἦτο, ἂν δὲν ἦτο ἐκεῖνος; Διὰ τοῦτο τί μὴν; εἶναι ταῦτόν τοῦ Διὰ τί ὄχι;

— ἡ μὴν (Ἰωνικ. καὶ ποιητ. ἡ μέν), συνήθης τύπος εἰς ὅρκους καὶ βεβαιώσεις, συντασσόμενον ἄλλοτε μὲν μὲ ὀριστικὴν· οἶον, ἡ μὴν ἐγὼ ἔπαθον τοῦτο (ὀρκίζομαι, ἡ μὰ τὸν Θεόν, ἔπαθα τοῦτο), ἄλλοτε δὲ μὲ ἀπαρέμφατον ἐξαρτώμενον ἀπὸ ῥήματος· οἶον, ὅμνυμι ἡ μὴν δώσειν (ὑπόσχομαι μεθ' ὅρκου ὅτι θέλω δώσειν), καὶ ἐπὶ τρίτου προσώπου· οἶον, ὑπεδέξατο ἡ μὴν μὴ ἀπορεῖν τροφῆς, ὑπεσχέθη μεθ' ὅρκου, ὅτι δὲν θέλουσιν ἀπορῆσειν τροφῆς. Ὅλα τὰ μετὰ τούτου ἀπαρέμματα εἶναι ἡ μέλλοντος χρόνου, ἡ κλίνουσιν εἰς τὸ μέλλον.

— οὐ μὴν, 1) ὄχι ὁμῶς· 2) ἀποφατικὴ βεβαίωσις ἡ ἀπόμοσις σύμφωνος μὲ τὸ ἤδη εἰρημένον ἡ μὴν· εἰς πλαγίους δὲ λόγους, μὴ μὴν.

Μῶν, ἰσοδύναμον τοῦ ἐρωτηματικοῦ ἄρα, εὐχρηστον μάλιστα εἰς τοὺς Ἀττικoὺς· οἶον, (Εὐρ. 754.) τί χρῆμα μαστεύουσα; μῶν ἐλεύθερον αἰῶνα θέσθαι;

Ναί, καταρχτικὸν μόριον, γνωστὸν εἰς ὅλους. Ζήτ. καὶ Μά.

Νή. Ζήτ. Μά.

Νῦν, 1) τώρα· 2) τίθεται ἐνίοτε ἐναντιωματικῶς μετὰ τοῦ δὲ χωρὶς χρονικὴν σημασίαν, τὸ ὅποῖον διατηρεῖ καὶ ἡ συνήθεια μὲ τὸ ἰσοδύναμον τώρα· οἶον, (Ἡρόδ. Γ'. 25.) εἰ μὲν μαθὼν ταῦτα ὁ Καμβύσης ἐγνωσμά· χε· ἦν ἂν σοφὸς ἀνὴρ· νῦν δὲ οὐδένα λόγον ποιούμενος κτλ.

Νῦν δ' ἡ, τώρα εὐθύς· μάλιστα μὲ παρωχημένον· νῦν δ' ἡ ἀπῆλθε, τώρα πρὸ ὀλίγου. Τάττεται δὲ τὸ νῦν ἄλλως καὶ ἐπὶ μέλλοντος, ὅταν ᾖναι πλησίον τοῦ ἐνεστώτος· νῦν ἐρῶ, ἤγουν τώρα εὐθύς θέλω εἰπεῖν.

Νῦν καὶ Νὺ (ἐγκλιτικὸν μόριον τῶν Ἰώνων καὶ τῶν ποιητῶν) κυρίως ταῦτόν τοῦ νῦν, ἀντὶ τοῦ ὁποίου 1) κεῖται πολλάκις· 2) ἀντὶ οὖν, λοιπόν· 3) ἀντὶ τοῦ ναὶ βέβαια· οἶον, (ἰλ. Π. 622) θνητὸς δέ νυ καὶ σὺ βέβαια ἐγεννήθης θνητὸς.

Ὁμως, ὅμως μὲν τοι, ἀλλ' ὅμως, ὅμως δέ, ὅμως δ' οὖν, μάρια ἢ σύνδεσμοι ἐναντιωματικοὶ ἢ ἀντιθετικοί.

Ὅποτε, 1) χρονικὸν ἐπιρρήμα· 2) ἀντὶ τοῦ ἐπειδὴ· ὅποτε ταῦθ' οὕτως ἔχει κτλ.

Ὅπου, 1) τοπικὸν ἐπιρρήμα· 2) ἀντὶ ἐπειδὴ, καὶ τοῦτο ὡς τὸ ἀνὰ τέρω, καὶ ἀντὶ τοῦ εἰ· οἶον, (Ἰσοκρ. Εἰρ.), ὅπου γὰρ Ἀθηνόδωροι καὶ Καλλίστρατοι οἰκῆσαι πόλεις οἰοί τε γεγόνασιν, ἤπου βουλευθέντες ἡμεῖς κτλ., ἤγουν ἐάν. Ζήτ. καὶ Πού.

Ὅπως 1) ἐπιρρήματικῶς σημαίνει πῶς ἐπ' ἀντερωτήσεως· οἶον, πῶς; ἀπόκρ. ὅπως; Ἀριστοφ. (Πρόβ. §. 318. Σημ.). 2) ἀντὶ τοῦ ὥσπερ· οἶον, κράτιστόν ἐστιν οὕτως, ὅπως δύναμαι λέγειν. 3) συνδεσμικῶς ἀντὶ τοῦ ἵνα. Ζήτει τὴν σύνταξίν του §. 402. Σημειόνομεν μόνον, ὅτι λαμβάνεται καὶ ἐπὶ ἐμφαντικωτάτης προσταγῆς· οἶον (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α. 7. 3.) ὅπως ἔσεσθε, τὸ ἐντελὲς εἶναι, βλέπετε ἢ φροντίζετε διὰ νὰ ᾔσθε κτλ.

Ὅτε, ταῦτ. τοῦ ὅποτε, τὸ ὁποῖον Ζήτει.

Ὅτι, διαβεβαιωτικὸν μὲ τὰ λεκτικὰ ἢ γνωστικὰ ῥήματα ὡς καὶ εἰς τὴν συνήθειαν, λέγω ὅτι. Εἰς τοῦτο ἀναλύονται τὰ εἰδικὰ λεγόμενα ἀπαρέμφρατα (§. 412). Τίθεται δὲ καὶ μόνον ἐνῷ ἐννοεῖται ἐκ τοῦ προηγουμένου λόγου τὸ ῥῆμα, μὲ τὸ ὁποῖον συντάσσεται· οἶον, (Πλάτ. Γοργ. §. 31.) Σωκρ. οὐκοῦν κακῶς ὑπερβάλλον τὸ ἀδικεῖν κάκιον ἢ εἶη τοῦ ἀδικεῖσθαι; Πῶλ. δῆλον δὴ ὅτι κάκιον ἢ εἶη. Ἐκ τούτου ἐγεννήθη ἐπιρρήματικῶς τὸ δηλονότι, ἤγουν δῆλόν ἐστι τοῦτο ὅτι. Οὕτως ἐγεννήθησαν καὶ αἱ φράσεις εὖ οἶδ' ὅτι· εὖ ἴσθ' ὅτι. Πολλάκις δὲ παραλείπεται τὸ ῥῆμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κρέμαται· οἶον, (Αἰσχ. κατὰ Κτησ.) ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, τοὺς νόμους ἀναγνώσεται, τὸ ἐντελὲς εἶναι, ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἀληθῆ λέγω, τοὺς νόμους ἀναγνώσεται. Περὶ δὲ τῆς συντάξεώς του μὲ ὀριστικὴν ἢ εὐκτικὴν ἐγκλισιν Ζήτ. §. 400. 2) αἰτιολογικῶς σημαίνει ἐπειδὴ ἀντὶ τοῦ, διὰ τοῦτο ὅτι, ἢ ἀντὶ τοῦ ἐκ τούτων συντηθέντος διότι· ἐξ ἐναντίας δὲ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους συγγραφεῖς κεῖται διότι ἀντὶ ὅτι· 3) ἐπιτείνει τὰ ὑπερθετικά (Πρόβ. ὡς)· οἶον, ὅτι μέγιστος, ὅτι μάλιστα κτλ.

Οὐδὲ καὶ μηδέ· οὔτε καὶ μήτε, ἀρνητικοὶ καὶ ἀπαγορευτικοὶ σύνδεσμοι, οἱ μὲν ἐκ τοῦ οὐ συντασσόμενοι· ὡς τὸ οὐ, οἱ δὲ ἐκ τοῦ μή, ὡς τὸ μή (Ζήτ. §. 452.). Σημειόνομεν μόνον, ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὔτε καὶ μήτε ἐμβάλλουσι τὴν δυνάμιν των εἰς μέρη λόγου, τὰ ὁποῖα ἀποδί-

δονται εἰς ἓν ῥῆμα· ἀλλ' ὅταν πρὸ τοῦ ῥήματος ἀπαιτῆται καὶ ἄλλος τοιοῦτος ἀρνητικὸς σύνδεσμος, τίθεται οὐδὲ ἢ μηδὲ· οἶον, (Πλάτ. Πολιτ. γ'. 499.) οὔτε πόλις, οὔτε πολιτεία, οὐδέγ' ἀνὴρ (οὐδὲ διὰ τὸ εὐθύς ἐπόμενον ῥῆμα) ὁμοίως μήποτε γένηται τέλος πρὶν ἂν κτλ. Οὐδὲ καὶ μηδὲ ἐξεναντίας ἐπενεργούσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον εἰς ὁλοκλήρους λόγους καὶ ἐννοίας· οἶον, (Αἰσχ. κατὰ Τιμάρχ. 44) ἐάν τις Ἀθηναίων ἐταιρήσῃ, μὴ ἐξέστω αὐτῷ κ.... μηδὲ συνδικασάτω τῷ δημοσίῳ, μηδὲ ἀρξάτω ἀρχὴν μηδεμίαν μηδέποτε. — Οὔτε καὶ μήτε ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον συνδέουσιν, ὡς ἐκτὸς τῆς ἀρνήσεως ὁ καί· οὐδὲ καὶ μηδὲ μᾶλλον διαζευγνύουσι καὶ συμφωνοῦσι μὲ τὸν δέ. Ὅταν λοιπὸν ἐπαναλαμβάνονται οὔτε καὶ μήτε, ἀναφέρονται ἀναγκαίως πρὸς ἄλληλα, ἐπειδὴ τὸ οὔτε δὲν δύναται νὰ τεθῇ χωρὶς ἄλλο οὔτε, καθὼς ὁ καὶ προηγούμενος λόγος δὲν δύναται νὰ τεθῇ χωρὶς ἄλλον καὶ (Ζήτ. Καί.)· ὅταν ὅμως ἐπαναλαμβάνεται ὁ οὐδὲ ἢ ὁ μηδὲ, ἐπαναλαμβάνονται μόνον ὡς ἀρνήσεις τοιαῦται, καθὼς εἶναι καὶ ὁ οὐδὲ μόνος.

Παρακτὸς τῆς συνδετικῆς δυνάμεως τὰ οὐδὲ, μηδὲ, ἔχουσι καὶ τὰς ἰδιαιτέρας σημασίας τοῦ Καί· διότι καθὼς ὁ Καί σημαίνει 1) προσέτι. 2) ἀλλὰ καί· οὕτω καὶ ταῦτα σημαίνουν μετὰ τὴν ἀρνησιν 1) προσέτι ὅχι· 2) ὅχι μόνον τοῦτο, ἀλλ' οὐδέ. Τὴν δευτέραν σημασίαν φυλάττουσι πάντοτε, ὅταν κῆνται εἰς τὸ μέσον τοῦ λόγου.

Κυρίως οὐδὲ καὶ μηδὲ σημαίνουν ὅχι ὅμως, καὶ οὕτως ἀπαντῶνται συχνάκις εἰς τοὺς ποιητάς, ὅποτε γράφονται χωριστά, οὐ δὲ, μὴ δέ. Εὐρίσκειται δὲ οὕτω καὶ εἰς τὸν Ἡρόδοτον (Ε'. 35)· πολλὰς εἶχεν ἐλπίδας μετήσσεσθαι εἰς τὴν θάλασσαν· μηδὲ νεώτερόν τι ποιήσεως τῆς Μιλήτου (ἀντὶ τοῦ εἶδ' ἢ Μίλητος μὴ ποιήσῃ τι νεώτερον), οὐδαμᾶ κτλ. Οἱ Ἀττικοὶ λογογράφοι ἀπέφυγαν τὴν σύνταξιν ταύτην τοῦ οὐ μὲ τὸν δέ, παραλαμβάνοντες τὸν ἀλλὰ, ἢ ἄλλον ἰσοδύναμόν του σύνδεσμον.

Οὖν (ἰων. ὦν), συλλογιστικὸς, ἀντὶ τοῦ κοιν. λοιπόν· πάντοτε δὲ ἀκολουθεῖ εἰς ἄλλην λέξιν. Τίθεται δὲ καὶ εἰς ἐπανάληψιν διακοπέντος λόγου. Ζήτ. Θουκυδ. γ'. 64. Εἰς τοὺς διαλόγους οἱ ἀποκρινόμενοι τὸν συμπλέκουσι μὲ τὸν μὲν ὡς βεβαιωτικόν· ἔστι ταῦτα; ἔστι μὲν οὖν· οὕτως ἔγεινε τὸ ἀρνητικόν· οὐ μὲνοῦν (ἤγουν οὐ μὲν οὖν)· λέγεται δὲ καί, οὐ γὰρ οὖν μὲ τὴν αὐτὴν ἐννοίαν· καὶ χωρὶς ἄλλου μορίου· οἶον, (Πλάτ. Φαίδρ.) δῆλον ὡς τὸ πάθος τοῦτο δι' ὁμοιοτήτων τινῶν εἰσέρρη· ἀπόκρ. γίγνεται οὖν οὕτω, ἤγουν βέβαια· καὶ ἀντὶ τοῦ. Ἀλλὰ μάλιστα· οἶον, (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Η. 4. 11) καὶ σὺ αὖ οὐκ ἀχθεσθήσῃ μοι ἀκούων τάληθ' ἡσθήσομαι μὲν οὖν, ἤγουν ὅχι μόνον δὲν θέλω σὲ μισήσῃν, ἀλλὰ μάλιστα θέλω χαρῇν. Περὶ τοῦ προσχηματιζομένου οὖν (ὁστιςαὖν κτλ.) Ζήτ. §. 28, ια.

Οὐνεκα 1) διὰ τὸ ὅποῖον, ἔνεκα οὖ· 2) ἐπειδὴ· οὐνεκα τὸν Χρῆσιν ἡτίμησ' ἀρετῆρα. ἰλ. Α. 11. (ἀντὶ, τοῦ, τοῦ ἔνεκα, οὖ ἔνεκα)· 3) ἀντὶ τοῦ ἔνεκα ἀπλῶς· 4) ἀντὶ τοῦ ὅτι. Ἐκ δὲ τούτου

ὁ θούνεκα εἰς τοὺς τραγικοὺς ἀντὶ τοῦ ἔνεκα, ἐπειδὴ, ὅτι.

Οὐκοῦν. Οὐκουν, γίνονται ἐκ τοῦ οὐκ καὶ οὖν· σημαίνει κυρίως, ὅχι λοιπὸν, ἢ ἐπομένως ὅχι. Ἐκ τούτου προήλθαν διάφοροι σημασίαι, αἱ ὁποῖαι ἐξηγοῦνται μέρος μὲν ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ λόγου, μέρος δὲ ἐκ τοῦ τόπου· 1) ὡς ἐρωτηματικὸς παριστάνει τὸν ἀποφασκόμενον ὡς καταφασκόμενον εἰς τὴν γνώμην τοῦ ἐρωτῶντος· οἶον, (Εὐρ. Ὀρέσ. 1238) οὐκοῦν ὀνειδῆ ταῦτα κλύων ῥύσει τέκνα; ἤγουν θέλεις λοιπὸν ἀκούων ταῦτα τὰ ὀνειδῆ νὰ μὴ σώσης τὰ τέκνα σου; καί, (Πλάτ. Φαίδρ. σελ. 258) οὐκοῦν, ἐάν μὲν οὗτος ἐμμένῃ, γεγενηὺς ἀπέρχεται ἐκ τοῦ θεάτρου; ἤγουν, δὲν ἀναχωρεῖ μετὰ χαρᾶς ἐκ τοῦ θεάτρου, ἐάν οὗτος (ὁ λόγος αὐτοῦ) μὲν κύριος; Ἡ ἐρώτησις αὕτη, ἐπειδὴ συνειθίσθη νὰ τὴν ἀκούῃ ὁ ἀπαρνούμενος, ἐγένετο· 2) καταφατικὴ ἀνερωτήτως· οἶον, (Σοφοκ. Ἀντιγ. 91) οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι ἤγουν λοιπὸν θέλω παύσειν ὅταν δὲν δύνωμαι πλέον· καί (Πλάτ. Φαίδρ. σελ. 274) οὐκοῦν τὸ μὲν τέχνης τε καὶ ἀτεχνίας λέγειν περὶ ἱκανῶς ἐχέτω. Πάντη διάφορον τούτου εἶναι 3) οὐκουν, ὅταν χωρὶς συλλογιστικὴν σημασίαν κῆται μόνον μὲ ἐμφαντικὴν ἄρνησιν· οἶον, (Σοφοκλ. Αἶ. 1336.) ἀλλ' αὐτὸν ἔμπας ὄντ' ἐγὼ τοιοῦνδε μοι. Οὐκουν ἀτιμάσαιμ' ἂν, ἤγουν μ' ὅλον ὅτι εἶναι τοιοῦτος πρὸς ἐμὲ, κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἐμπορῶ νὰ τὸν ἀτιμάσω· καί, (Σοφοκ. Φιλοκτ. 872.) Οὐκουν Ἀτρεΐδαι τοῦτ' ἔτλησαν εἰσπόρως. Οὕτως ἐνεργεῖν, ὠγαθοὶ στρατηλάται. Τὴν ταυτότητα τοῦ τόπου τῶν φράσεων 1 καὶ 2 (οὐκοῦν) πρὸς διάκρισιν τῆς φράσεως 3 (οὐκουν) δίδει γενικῶς ἡ παράδοσις εἰς τὰς ἐκδόσεις τῶν συγγραφέων, καὶ μὲ αὐτὴν συμφωνοῦσιν οἱ ἀρχαῖοι γραμματικοί. Ἰσως ὅμως εἶναι καλὸν τὸ οὐκουν (3) νὰ γράφηται κεχωρισμένως οὐκ οὖν, πρὸς διάκρισιν τῶν ἄλλων· οἶον, (Πλάτ. Φαίδρ. σελ. 275) οὐκουν (ἀκριβέστερον οὐκ οὖν) μνήμης, ἀλλ' ὑπομνήσεως φάρμακον εὔρες· καί, (Εὐρ. Ὀρ. 1640) Μενέλ. ὅστις δὲ τιμᾷ μητέρ'. Ὀρ. εὐδαίμων ἔφυ. Μενέλ. οὐκουν (οὐκ οὖν) σύγε.

Ὅφρα, σύνδεσμος ποιητικὸς· 1) ἕως· 2) ἵνα.

Πέρ (ἐγκλιτικόν), ἴσως γεννημένον ἐκ τῆς περὶ ἢ περὶ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ κατὰ πολλὰ (§. 460). Διὰ τοῦτο ὥσπερ σημαίνει ἐντελῶς οὕτως. Καίπερ, κατὰ πολλὰ καί, ἢ μ' ὅλον ὅτι, εἰς τὴν ὁποίαν σημασίαν κεῖται καὶ μόνον τὸ πέρ.

Πο τὲ (ἐγκλιτικόν), μίαν τινὰ φοράν. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἔχει θαυμασμοῦ ἔννοιαν· οἶον, τίς ποτὲ ἐστὶν οὗτος; Εἰς τὰ ἀναφορικά αὐξάνει τὴν ἀοριστίαν τῶν· ὅς τίς ποτ' ἦν.

Ποῦ (ἐγκλιτικόν), 1) εἰς ἓνα τινὰ τόπον· 1) ἴσως 3) εἰς τοὺς διαλόγους ἐρωτᾷ ὁ εἰς ἐξ ἡμῶν καταφατικῶς διὰ τοῦ ἐγκλιτικοῦ ποῦ διὰ νὰ δώσῃ ἔπειτα τὸν λόγον τῆς καταφάσεως, ὅταν ὁ ἐρωτώμενος καταφύγῃ.

Τὸ αὐτὸ μὲ πλείοτέραν ἔμφασιν εἶναι δῆλον· καὶ ὅταν προστίθεται ἡμιχλευαστικός τόνος, ὥστε νὰ παριστάνῃ τὸ ἐναντίον ὡς ἀκατανόητον, τότε λαμβάνεται τὸ δῆπουθεν· οἶον, (Δημοσθ. Μειδ. 26) ἰστάναι γὰρ ἐξέσται δῆπουθεν αὐτῷ· ἤγουν, διὰ νὰ στέκῃ ἐδῶ, μὲ φαίνεται, ἔχει τὴν ἐξουσίαν.

Πρὶν, πρότερον, εἶναι κατὰ σημασίαν συγκριτικόν, καὶ διὰ τοῦτο, ὅταν ἀναφέρηται εἰς ἄλλον λόγον, λαμβάνει τὸ ἦ, συνήθως μετ' ἀπαρεμφάτου· οἶον, πρὶν ἢ ἔλθεῖν με· πολλάκις ὅμως ἐλλείπει ὁ ἦ· οἶον, πρὶν ἔλθεῖν με. Ἐπὶ μέλλοντος συντάσσεται μὲ ὑποτακτικὴν προσλαμβάνον τὸν ἄν· οἶον, πρὶν ἄν ἔλθω, καὶ χωρὶς τοῦ ἄν· πρὶν ἔλθω. Ἐνίοτε δὲ καὶ μὲ εὐκτικήν· οἶον πρὶν ἄν θάνοι τις, Σοφοκλ. Τραχιν.

Πῶ καὶ πῶποτε, σημαίνουνσιν ἀκόμη, ἀκόμη ἕως τώρα· ἀλλ' ἡ χρῆσις αὐτῶν περιορίζεται εἰς τὰς ἐφεξῆς περιπτώσεις.

Ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον προσκολλῶνται εἰς τὰ ἀρνητικὰ οὐ καὶ μὴ, καὶ γίνονται, οὐπῶ, μήπῶ, σημαίνοντα τὸ ἀκόμη ἕως τώρα ὄχι, ὅποτε δὲν πρέπει νὰ συγχέωνται μὲ τοὺς ποιητικοὺς τύπους οὐπῶ, μήπῶ (Ἰλ. Γ, 306. Ρ, 422) ἀντὶ τῶν οὐπως, μήπως. Τὸ πῶποτε ὅμως σπανιώτατα προσκολλᾶται εἰς τὰ ἀρνητικὰ, ἀλλ' ἀντὶ τούτων λέγουσιν, οὐδεπώποτε, μηδεπώποτε, ἤγουν ἀκόμη οὐδέποτε, καὶ μάλιστα πάντοτε σχεδὸν ἐπὶ παραγρημένου· οἱ δὲ χωρὶς τοῦ πῶ τύποι, οὐδέποτε, μηδέποτε, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον τίθενται καὶ ἐπὶ τῶν τριῶν μερῶν τοῦ χρόνου, ἢ ἐπὶ μέλλοντος. Δύνανται δὲ καὶ τὸ πῶ καὶ τὸ πῶποτε νὰ εὐρίσκωνται καὶ χωρισμένα διὰ μεταξὺ παρεμπιπτουσῶν λέξεων ἀπὸ τὰ ἀρνητικὰ μόρια. — Χωρὶς δὲ τῶν ἀρνητικῶν, εὐρίσκονται ἐνίοτε τὰ πῶ, πῶποτε μὲ ἔμφασιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις, εἰς τὰ ἀναφορικὰ καὶ εἰς τὰς δύναμιν ἀναφορικῶν ἐχούσας μετοχάς· οἶον, (Θουκυδ. Γ. 45) τίς πῶ; — Δημοσθ. Φιλίπ. Α. ὅσα πῶποτε ἡλπίσαμεν. — Πλάτ. Φαιδρ. σελ. 116. ἀριστος τῶν πῶποτε δεῦρο ἀφικομένων.

Πῶ μ. α λ α. Ζήτ. τὸ ἐφεξῆς κεφάλαιον.

Ῥά. Ζήτ. Ἄρα.

Τοῦνεκα (μόνον εἰς τοὺς ποιητὰς) ἀντὶ τοῦ, τούτου ἕνεκα.

Τοὶ (ποιητικῶς), εἶναι κυρίως ἀρχαία δοτικὴ ἀντὶ τοῦ τῷ, καὶ σημαίνει κατὰ τοῦτο, λοιπὸν βέβαια. Ἡ σημασία του αὕτη ἐχάθη, καὶ ἔμενε μόνον εἰς τὰ σύνθετα, τοιγάρ, τοιγάρτοι, τοιγαροῦν.

— *Τοίνυν*, σημαίνει οὖν, λοιπόν. Καὶ ἐνίοτε εἶναι σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ δέ (Ξενοφ. Ἀπομν. Α. 4. 13. καὶ Β. 1. 9), — Μόνον κείμενον τὸ τοὶ εἶναι βεβαιωτικὸν σημαῖνον *ναί*, βέβαια, προσέτι, ἢ καὶ ὁμως.

— Καίτοι, 1) καὶ βέβαια· 2) καὶ ὅμως, ὁμως βέβαια.

— Μέντοι (γεννηθὲν ἐκ τοῦ ἰωνικοῦ μὲν ἀντὶ μὴν καὶ τοῦ τοί), 1) βέβαια· 2) καὶ ὅμως· ἀλλ' ὁμως· εἶναι ἐμφατικώτερον μόριον ἀντὶ τοῦ εἰς τὸν μὲν ἀκολουθοῦντος δέ. Ζήτ. *Μέρ*,

—Τ' ἄρα. Τ' ἄρ' εἶναι τοι ἐπιτεινόμενον διὰ τοῦ ἄρα, χρήσιμον μόνον εἰς τοὺς ποιητάς.

Φέρε, προστακτικὸν τοῦ φέρω, λαμβάνεται συχνάκις ὡς ἐπιρρήμα παρακλευστικὸν κατὰ τὸ ἄγε καὶ ἴθι· οἶον, φέρε σκεψώμεθα. Πλούτ. περὶ παιδ. ἄγ. κατ' ἀρχάς. Εἰς τὰς φράσεις φέρε γάρ, φέρε δὴ, φέρ' εἰπεῖν σημαίνει· ἔλα νὰ φέρωμεν παράδειγμα, ἢ, συντόμως, παραδείγματος χάριν. (πρὸς ἄγε).

Ὡς, καθὼς ἀναφορικὸν ἐπιρρήμα σημαίνει· 1) καθὼς· 2) χρονικὸν ἐπιρρήμα· ὡς δὲ ἤλθον, οὐ παρῆν, ἤγουν ὅταν ἤλθῃ κτλ. 3) ἐπιτείνει τὰ ὑπερθετικά, καὶ μάλιστα τὰ ἐπιρρήματα· οἶον ὡς τάχιστα, ἤγουν ὅσον ἴδυνάτ' ὅσον τάχιστα· ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ θετικά· οἶον, ὡς ἀληθῶς· ὡς ἐτέρφως. Πότε δὲ τίθεται κατόπιν ἐπιρρημάτων· οἶον, θαυμαστῶς ὡς, ὑπερφυῶς ὡς. Ζήτ. ἔπειτα §. 470. 4) τὸ περίπου· ὡς πεντήκοντα, ὡς λέγομεν καὶ εἰς τὴν συνήθη γλῶσσαν· 5) προτάσσεται εἰς τὰς προθέσεις τὰς σημαίνουσας τὴν εἰς τι κίνησιν (εἰς, ἐπὶ, πρὸς), καὶ σημαίνει εἰς τί μέρος διευθύνεται ἡ κίνησις· οἶον, ἐπορεύοντο ὡς ἐπὶ τὸν ποταμόν, ἤγουν ὡσάν νὰ εἶχαν σκοπὸν νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὸν ποταμόν· καὶ, (Θουκυδ. §. 61) ἀπέπλεον μετὰ τῆς Σαλαμινίας ἐκ τῆς Σικελίας ὡς ἐς Ἀθήνας. Ἡ φράσις αὕτη δείχνει μόνον τὴν διεύθυνσιν, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὁ ὁδοιπορῶν, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν εἶναι βέβαιον, ἂν καὶ τῶντι ὑπῆγεν ἐκεῖ. Διὰ τοῦτο εἶναι εὐχρηστος εἰς ὁδοιπορίαν μὴ λαβοῦσαν ἀκόμη τέλος· οἶον, (Σοφοκλ. Φιλοκτ. 58) πλεῖς δ' ὡς πρὸς οἶκον.

Καθὼς δὲ σύνδεσμος σημαίνει 1) ὅτι· οἶον, πάντες ὁμολογοῦμεν, ὡς ἡ ἀρετὴ κράτιστόν ἐστι· 2) ἵνα, μὲ ὑποτακτικὴν, εὐκτικὴν, ἢ μὲ μέλ- λοντα ὀριστικῆς ἐγκλίσεως. Ζήτ. ἵνα· 3) συντάσσεται μὲ ἀπαρέμφατον ἀντὶ τοῦ ἐφεξῆς ῥηθησομένου ὥστε· 4) μὲ ἀπολύτους πτώσεις ἔχει τὴν δύναμιν τοῦ κοινῶς ὡσάν νὰ. Ἀλλὰ Ζήτ. §. 439. Σημ. δ'. 5) ἐπειδὴ· οἶον, κράτιστόν ἐστι συγχωρῆσαι, ὡς σὺ δοκεῖς οὐκ ἀφήσειν με, ἤγουν τὸ κάλλιστον εἶναι νὰ ἐνδώσω, ἐπειδὴ σὺ, ὡς φαίνεται, δὲν θέλεις μὲ ἀφήσειν.

Τὴν πρόθεσιν ὡς. Ζήτ. §. 447.

Ὡς (μετὰ τόνου) ἀντὶ τοῦ οὕτως, εὐχρηστος εἰς μόνους τοὺς ποιητάς, καὶ μάλιστα τοὺς Ἴωνας. Οἱ λογογράφοι τὸ μεταχειρίζονται μόνον εἰς τὴν φράσιν καὶ ὡς, καὶ εἰς τὴν ταύτης ἀντίθετον οὐδ' ὡς.

Ὡς τε, 1) τόσον ὥστε, εἰς τρόπον ὥστε· ἀλλ' ἀπλούστερον λέγομεν καὶ κοινῶς ὥστε· συντάσσεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ ἀπαρέμφατον, πολλάκις δὲ καὶ μὲ ὀριστικὴν. 2) κεῖται καὶ ἀντὶ ἄρα, καὶ τότε συντάσσεται καὶ μὲ προστακτικὴν· οἶον, (Σοφοκλ. Ἠλέκτ. 1175) ὥστε μὴ λῖαν στένε, ἤγουν, διὰ τοῦτο, λοιπόν. Εἰς τὸν Ὅμηρον εὐρίσκεται καὶ ἀντὶ τοῦ ὥστε· ὥστε λέων ἐχάρη καὶ, ὥστε κρήνη μελάνυδρος

§. 464. Ταῦτα καὶ ἄλλα ἀκόμη μόρια ἔχουσι καὶ ἄλλας παντοδαπὰς σημασίας, καὶ ἀπαιτοῦσιν ἀκριβεστέραν γνῶσιν, ὅποια δὲν ἐμπορεῖ νὰ

δὲ ἀπὸ στοιχειώδη Γραμματικῇν. Ἀληθεύει δὲ μάλιστα τὸ λεγόμενον περὶ τῶν μορίων ἐκείνων, τὰ ὅποια ὠνόμαζον οἱ γραμματικοὶ παραπληρωματικούς συνδέσμους· οἷον, δὴ, ποῦ, τοι, πέρ, πῶ, νῦ, θὴν, μὴν, γέ καὶ ἄλλα προσέτι. Ἡ χρῆσις τῶν εἶναι τῶντι παραπληρωματικῇ. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ὑπολάβωμεν, ὅτι παραγέμιζον τὰς φράσεις περιττῶς καὶ χωρὶς ἐννοίας· διότι εἶδαμεν ἀνωτέρω πολλῶν τοιούτων τὰς σημασίας. Εἰς ὅλας τὰς γλώσσας ὑπάρχουσι μόρια, τὰ ὅποια χρησιμεύουσι πρὸς εὐφωνίαν καὶ καλλωπισμὸν τοῦ λόγου· ποτὲ ὅμως δὲν κείνται χωρὶς τὴν ἰδιαιτέραν τῶν σημασίαν, μ' ὅλον ὅτι δύνανται καὶ νὰ λείπωσιν, ἐπειδὴ τὸ σημανόμενον ἐννοεῖται πολλαχῶς ἐξ αὐτοῦ. Ἀλλ' εἰς τὰ μόρια τῆς ἀρχαίας τῶν Ἑλλήνων γλώσσης χρειάζεται πλεονέχεια προσοχῇ καὶ κρίσει. Ἡ πρώτη καὶ τελεία δύναμις τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξησθένησε, καὶ δίδει μόνον εἰς τὸν λόγον λεπτὸν τινα χρωματισμὸν, τὸν ὅποιον ἐμπορεῖ τις νὰ κατανοῇ μόνον δι' ἐμμελοῦς γυμνάσεως εἰς τοὺς δοκίμους συγγραφεῖς, καὶ διὰ παραλληλισμοῦ τῶν ὁμοίων χωρίων.

Φράσεις τινες.

§. 465. Ἐκ τῶν μορίων καὶ τῆς αὐτῶν συμπλοκῆς, καὶ ἐκ πολλῶν λέξεων ῥηματικῶν καὶ ὀνοματικῶν ἐγεννήθησαν παντοδαπαὶ φράσεις εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν, μὴ συμφωνοῦσαι πολλάκις μὲ τὰς τῆς νῦν λαλουμένης. Χωρὶς δὲ τῆς γνώσεως αὐτῶν δὲν καταλαμβάνονται οἱ συγγραφεῖς καὶ μάλιστα οἱ τῆς χρυστεῖς ἐποχῆς. Διὰ τοῦτο παραθέτομεν ἐνταῦθα τὰς κυριωτέρας, κατὰ ἀλφάβητον καὶ αὐτάς, νύξιν τινα εἰς τὰ φιλόμουσα μεράκια, διὰ νὰ εὐρίσκωσι τὰς περισσοτέρας δι' ἰδίας τῶν μελέτης.

Ἀκμὴν, αἰτιατ. τοῦ Ἀκμή· λαμβάνεται ἐπιρρηματικῶς ὡς Ἀρχήν (Ζήτ. §. 162), καὶ σημαίνει· εἰς τὴν ἀκμὴν ἀσχολίας τινός, καὶ ἐπομένως ὁλοτερ ἀδιακόπως, ἢ ἀκόμη τῶρα· οἷον, (Ἰσοκρ. Δημόν.) Σὺ μὲν ἀκμὴν φιλοσοφεῖς, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἐπανορθῶ, ἐκ τούτου προῆλθε τὸ ἡμέτερον ἀκόμη.

Ἀληθεῖς· μὲ ἀνακρίβασμόν τοῦ τόνου ἀντὶ τοῦ συνήθους Ἀληθές· εἶναι ἐρωτηματικὴ ἀπόκρισις μὲ εἰρωνείαν· σύμφωνον ταύτης ἔχομεν εἰς τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν· ἀλήθεια εἶναι, ἢ ἀλήθειαν λέγεις;

Ἄλλο, παραλαμβάνεται μετ' ἀρνήσεως ἢ ἐρωτήσεως πρὸς ἐπίτασιν τῶν βεβαιωτικῶν λόγων, ὅπου συνήθως παραλείπεται τὸ ῥῆμα, εἰς τὸ ὅποτον ἀποδίδεται· οἷον, (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α. 4. 24) ἐκεῖνος οὐδὲν ἄλλο (νοητ. ἐποίει) ἢ τοὺς πεπτωκότας περιελάνων εθεάτο, ἦγον δὲν ἔκαμνον ἄλλο παρὰ (ἢ εἰ μὴ) περιτρέχων εθεάτο· καὶ, (Ἀπομν. Β'. 3. 17) τί γὰρ ἄλλο ἢ κινδυνεύεις ἐπιδιδῆσαι σὺ μὴ χρηστός — εἶναι κτλ. Εἰς τὴν σύνταξιν ταύτην, ὡς τινες τῶν ἀρχαιότερων ἀνευ λόγου ἐνόμισαν, ἀποστρέφεται πολλάκις τὸ ἄλλο καὶ ἐν ταύτῳ ἀποβάλλει τὸν τόνον τοῦ· οἷον, (Πλάτ. Ἀπολ. σελ. 20) δι' οὐδὲν ἄλλ' ἢ διὰ σοφίαν τινα τοῦτο τὸ ὄνομα ἐσχηκα· καὶ, (Φαίδρ. σελ. 231) ὥστε οὐδὲν ὑπολείπεται ἄλλ' ἢ ποιεῖν προθύμως ὅ,τι ἂν κτλ. καὶ, (Μέν. 9) ὅτι οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἐπι-

τάττεις, ἐπειδὴ δὲν κάμνεις ἄλλο παρὰ προστάξεις. Αἰσχίν. κατὰ Τιμάρχ. ὥστε μὴδὲν ἄλλ' ἢ τὰς αἰσχύνας αὐτῷ περιεῖναι· ἀλλ' ὅμως τὸ ἀποστρεφόμενον εἶναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἄλλὰ, ὡς εἰς ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω χωρία· ἐὰν δὲ εἶναι τῷ ὄντι ἐπιθετον πρέπει νὰ γραφῇ ἄλλ' (ἴδε Σημ. κατωτέρω).

Εἰς τὰς φράσεις ταύτας ἀνήκει καὶ ὁ ἐρωτηματικὸς τύπος ἄλλο τι· οἶον, (Πλάτ. Γοργ. §. 37) εἰ μὲν γὰρ τυγχάνει ταῦτα ἀληθῆ ὄντα, ἃ λέγεις, ἄλλο τι ἢ ἡμῶν ὁ βίος ἀνατετραμμένος ἂν εἴη; ἤγουν, ἐὰν ᾗσαν ταῦτα ἀληθῆ, δὲν ᾗθελεν εἶσθαι ἡ ζωὴ μας ἠφανισμένη; Εἰς τὴν ἐρώτησιν ὅμως ταύτην παραλείπεται συνήθως τὸ ἢ καὶ τὸ ἄλλο τι μόνον σημαίνει ἄρα οὐ· οἶον, (Πλάτ. Πολιτ. Β'. σελ. 369) ἄλλο τι γεωργὸς μὲν εἰς, ὁ δὲ οἰκοδόμος; ἤγουν, δὲν εἶναι ἓνας μὲν γεωργὸς, ἄλλος δὲ οἰκοδόμος;

Ἐκ δὲ τῶν συντάξεων τούτων ἐγεννήθη ἡ χρῆσις τοῦ ἄλλ' ἢ ἀντὶ τοῦ εἰ μὴ, παρὰ μόνον, ἐκτὸς μόνον· οἶον, (Ἀριστοφ. Βάτρ. 1105) οὐκ ἠπίσταντ' ἄλλ' ἢ μάζαν καλῆσαι καὶ ρυππαπαῖ εἰπεῖν. Πολλάκις ὅμως πρὸ τοῦ ἄλλ' ἢ ἐνυπονοεῖται τι, τὸ ὅποῖον δὲν δύναται νὰ ἀναπληρωθῇ διὰ λέξεων· οἶον, (Ἰσαῖ. Ἀριστάρ.) ὁ νόμος οὐκ ἔξ τῶν τῆς ἐπικλήρου κύριον εἶναι, ἀλλ' ἢ — τοὺς παῖδας κρατεῖν τῶν χρημάτων· καὶ, (Πλάτ. Φαῖδρ. 89) τίνας μὲν οὖν ἔνεκα κἂν τις, ὡς εἰπεῖν, ζῶη, ἄλλ' ἢ τῶν τοιούτων ἡδονῶν ἔνεκα; Ζήτ. καὶ Ἀριστοφ. Ἀχαρ. 1112.

Σημ. Ἐκ τούτων τῶν ἀνωμάτων συντάξεων συμπεραίνεται, ὅτι τὸ ἄλλ' ἢ εἶναι μᾶλλον ἄλλὰ ἢ παρὰ ἄλλο ἢ. Εὐρίσκονται μάλιστα λόγοι, ὅπου προηγείται τὸ ἄλλος καὶ ἀκολουθεῖ ἔπειτα ἄλλ' ἢ, καὶ ἡ πρὸ τοῦ ἄλλ' ἢ ἔλλειψις μένει ἀκατανόητος· οἶον (Πλάτ. Απολ. σελ. 34) τίνα ἄλλον λόγον ἔχουσι βοηθοῦντες ἐμοί, ἄλλ' ἢ δρθόν τε καὶ δίκαιον. Φαίνεται δὲ, ὅτι καὶ οἱ παλαιοὶ γραμματικοὶ παρήγαγον τοῦτο τὸ ἄλλ' ἢ ἐκ τοῦ ἄλλὰ. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο εἶναι ἄτονον, ἀποβάλλουν συνήθως καὶ ἀπὸ τᾶλλα τὸν τόνον (ἀλλ' ἢ, ὄχι ἄλλ' ἢ).

Ἀλλως τε καὶ, ἰδιαίτερώς καὶ, μάλιστα καὶ· οἶον, (Δημοσθ. περὶ Στεφ.) χαλεπὸν, ἄλλως τε κἂν ὑπ' ἐχθροῦ τῷ τοῦτο συμβαίνει, ἤγουν καὶ μάλιστα, ἐὰν συμβαίνει κτλ. Ζήτ. Τάλλα.

Ἀμέλει, σημαίνει, μὴ σὲ μέλη. Ἐκ δὲ τούτου 1) λαμβάνεται ὡς βεβαιωτικὸν ἐπιρρήμα, ἀντὶ τοῦ, ἀναμφιβόλως, βεβαίως· 2) βεβαιώνει καὶ μεθερμηνεύει τρόπον τινὰ γενικὸν λόγον δι' ἄλλου μερικωτέρου· οἶον, (Πλάτ.) δεῖ γὰρ ἀμέλει καὶ τὸ δοκεῖν εἶναι πονηρὸν αἰδεῖσθαι καὶ φεύγειν. Ἀλλὰ καὶ τὴν σήμερον ἐκφράζομεν τὴν ἐπιρρηματικὴν ταύτην ἔννοιαν μὲ τὸ Μὴ σε μέλη, Ζήτ. Κορ. Σημ. εἰς Πλούτ. Πομπ. §. 31.

Ἀμφότερον, κεῖται εἰς τοὺς ποιητὰς ἐπιρρηματικῶς ἢ ἔλλειπτικῶς εἰς τοιαύτας ἔννοιαις, ὅπου λέγομεν κοινῶς καὶ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο, ἢ πόσον τὸ ἓνα, ὅσον καὶ τὸ ἄλλο· οἶον χῶσατο δ' αἰνῶς, Ἀμφότερον νίκης τε καὶ ἔγχεος, ὃ ξυνέαξε. — Μὲ ταύτην τὴν φράσιν συμφωνεῖ ἡ τῶν λογογράφων, ὅταν τὴν αἰτιατ. Ἀμφότερα τάττη ἔλλειπτικῶς μετὰ δύο προσδιορισμοὺς ἄλλης πτώσεως· οἶον, διαφέροντες ἢ κάλλει ἢ σοφίᾳ ἢ ἀμφοτέρω· καὶ εἰς ἄλλην κατάλληλον περίπτωσιν τὰ θάτερα· οἶον, (Πλάτ. Νόμ. ζ'. σελ. 765) ἔστω παίδων γνησίων πατὴρ, μάλιστα μὲν υἱέων

καὶ θυγατέρων, εἰ δὲ μὴ, θᾶτερα, ἤγουν ἐάν ὅχι καὶ τὰ δύο, ἀλλὰ τὸ ἐν ἀπὸ τὰ δύο.

Ἀνθ' ὧν, κεῖται (κατὰ τὸν κανόνα. §. 427) ἀντὶ τοῦ, ἀντὶ ἐκείνων ἄ. — οἶον, λάβε τοῦτο ἀνθ' ὧν ἔδωκάς μοι, ἤγουν λάβε τοῦτο ἀντ' ἐκείνων, ἃ ἔδωκάς μοι. Ἐπειτα ὁμοῦς ἐκλαμβάνεται ἀντὶ τοῦ, ἀντὶ τούτου, ὅτι, ἢ ἐπειδὴ οἶον χάριν σοι οἶδα ἀνθ' ὧν ἤλθες, ἤγουν σὲ εὐχαριστῶ ἀντὶ τούτου, ὅτι ἤλθες, ἢ ἀπλῶς, ἐπειδὴ, διότι.

Ἀρξάμενος οἶον, ἀπὸ σοῦ ἀρξάμενος, σημαίνει, καὶ πρὸ πάντων ἐσύ. Εἰς τὴν φράσιν ταύτην ἀναφέρεται πάντοτε ἡ μετοχὴ εἰς τὸ ῥῆμα, τὸ σημαίνον τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν τοῦ λόγου· οἶον, (Πλάτ. Γοργ. §. 26) ἔστιν ὅς τις Ἀθηναίων, ἀπὸ σοῦ ἀρξάμενος, μᾶλλον δεξάιτ' ἢ ἄλλος τις Μακεδόνων γενέσθαι μᾶλλον ἢ Ἀρχέλαος; ἤγουν, εἶναι τις τῶν Ἀθηναίων, ἀφοῦ ἀριθμηθῇς πρῶτος ἐσύ, ὅς τις ἤθελε κτλ. καὶ, πάντες οὗτοι ἀπὸ τῶν ἡρώων ἀρξάμενοι, οὐδεὶς πώποτε ἔψεξεν ἀδικίαν· ἤγουν, πάντες οὗτοι καὶ πρὸ πάντων οἱ ἥρωες.

Αὐτὸ δείξει. Αὐτὸ σημανεῖ ἤγουν τὸ πρᾶγμα μόνον τοῦ θέλει δείξειν, ἢ πρᾶξις αὐτὴ θέλει φανερώσειν.

Αὐτῷ, αὐτῇ κτλ. κεῖνται ἑλλειπτικῶς τῆς σὺν, καὶ σημαίνουσι κοινῶς μαζὴ μὲ τὰ χρήσιμος φράσις καὶ εἰς ποιητὰς καὶ εἰς λογογράφους· οἶον, (Ὀμηρ.) δύο ἵπποι αὐτοῖσιν ὄχεσφιν, ἤγουν δύο ἵπποι ὁμοῦ μὲ τὰ ἀμάξια· καὶ ἀπώλοντο αἱ νῆες αὐτοῖς ἀνδράσιν, ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀνδρας, (Πρβ. §. 303. Σημ. β.)

Ἐθέλειν (ὅχι ὁμοῦς ποτὲ θέλειν) μετ' ἀπαρεμφάτου ἔχει συγχρότατα ἐπιρρηματικὴν δύναμιν· οἶον, (Ξενοφ. ἱέρ. Ζ'. 9) δωρεῖσθαι ἐθέλουσιν, ἀντὶ τοῦ δωροῦνται ἐθέλουσίως· καὶ, (Κύρου Παιδ. Α. 1. 3) Κύρω ἴσμεν ἐθέλησαντας πεῖθεσθαι τοὺς μὲν —, ἤγουν, ὅτι ἐθέλουσίως ἐπείθοντο. Πρβ. τὰς ὁμοίας περιπτώσεις τῆς μὲ τὸ ῥῆμα τυγχάνω συντασσομένης μετοχῆς §. 435. ΙΑ. α.

Εἰ μὴ διὰ τὸν σημαίνει, ἐάν δὲν ἦτο ὁ, ἢ ἐάν δὲν ἐμπόδιζεν ὁ οἶον, καὶ ἀπέθανεν ἂν εἰ μὴ διὰ τὸν κύνα, ἤγουν ἤθελεν ἀποθάνειν, ἐάν δὲν ἦτο ὁ κύων. Ζήτ. καὶ τὸ παράδειγμα §. 409. Σημ. α.

Εἶναι. Φαίνεται ὅτι πλησιάζει μετὰ τὸ ἐκὼν. οἶον, ἐκὼν εἶναι σημαίνει ὁμοῦς, κατὰ τὸ εἶναι ἐκὼν, ἤγουν ὅσον κρέμαται εἰς τὴν θέλησίν μου· οἶον, οὐκ ἂν ἐκὼν εἶναι ψευδοίμην, δὲν ἤθελα ψευσθῆν ἐκ μέρους τῆς θελήτέώς μου, ἢ ὅσον κρέμαται ἀπὸ τὴν θέλησίν μου.

Εἴ περ τις καὶ ἄλλος. Εἵποτε καὶ ἄλλοτε. Εἵπου καὶ ἄλλοθι. Διὰ νὰ καταλάβωμεν τὰς φράσεις ταύτας, ἃς λάβωμεν τοῦ πρώτου μικρὸν παράδειγμα· Σωκράτης ἐστὶ σοφός, εἴ περ τις ἄλλος. Τοῦτο σημαίνει· ὁ Σωκράτης εἶναι σοφός, ἐάν ἦναι καὶ ἄλλος τις σοφός ὡς αὐτός, τὸ ὅποιον δὲν ἐξεύρω, καὶ ἐπομένως ὁ Σωκράτης εἶναι σοφός ὑπὲρ πάντα ἄλλον κατὰ τὴν γνώμην μου. Σημαίνουνσι λοιπὸν αἱ ἀνωτέρω φράσεις· μᾶλλον ἢ ἄλλος τις· μᾶλλον ἢ ἄλλοτε ποτε, μᾶλλον ἢ ἄλλοθι πού· οἶον, (Θουκυδ.

(Α. 70) ἄρα, εἴ περ τινες καὶ ἄλλοι, νομίζομεν ἄξιοι εἶναι τοῖς πέλας λόγον ἐπενεγκεῖν, ἤγουν μᾶλλον ἢ ἄλλοι τινές· καὶ (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 405) Εὐριπίδῃ ὑπεῖκουσιν εἴ περ δή ποτ' ἀνθρώπων τινι, ἤγουν μᾶλλον ἢ τινι ἄλλῳ τῶν ἀνθρώπων. Πλάτ. Φαίδων σελ. 67. Πολλὴ ἐλπίς — — ἐκεῖ εἴπερ που ἄλλοθι κτήσασθαι τοῦτο, ἤγουν μᾶλλον ἢ ἄλλοθι που. Ξενοφ. Ἀνάβ. ς'. 4. 12. ὑμᾶς δεῖ παρασκευάζεσθαι ὡς μαχομένους εἴποτε καὶ ἄλλοτε. — Ἀντί δὲ τοῦ Εἴ τις λαμβάνεται σπανίως ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας τὸ ὥσπερ τις ἄλλος· οἶον, Θουκυδ. Α. 142) τὸ δὲ ναυτικὸν τέχνης ἐστὶ καὶ ὥσπερ ἄλλο τι.

Ἐν τοῖς. Ὅταν αἱ δύο αὗται λέξεις εὐρίσκωνται πρὸ ὑπερθετικοῦ, σημαίνουνσι πάντων τῶν ἄλλων· οἶον, ἐν τοῖς πρώτοις παρήσαν οἱ Ἀθηναῖοι, ἤγουν πρώτοι πάντων τῶν ἄλλων παρήσαν οἱ Ἀθηναῖοι· καὶ, τοῦτο ἐγὼ ἐν τοῖς βαρύτατα ἐνέγκαιμι, ἤγουν τοῦτο ἤθελα ὑποφέρειν βαρύτατα πάντων τῶν ἄλλων. — Ἐὰν δὲ τις θελήσῃ νὰ ἀναλύσῃ τὴν φράσιν ταύτην, πάντοτε θέλει ἀναπληρώσειν εἰς τὸ ἐν τοῖς μετοχῇν ὑπονοουμένην, εἰς μὲν τὸ πρῶτον, ἐν τοῖς παρούσιν· εἰς δὲ τὸ δεύτερον παράδειγμα, ἐν τοῖς βαρέως φέρουσιν, ὡς ὁδηγεῖται ὁ νοῦς ἀπὸ τῆν ἀκολουθίαν τοῦ λόγου· ὅπου ὅμως εἶναι τὸ ὑπερθετικὸν ἐπιρρήμα, χρεῖα προσοχῆς νὰ μὴ ἀναπληρώσῃ τὴν σύνταξιν εἰς τὸ δεύτερον Π. χ. παράδειγμα, οὕτως: ἐγὼ τοῦτο ἂν ἐνέγκοιμι ἐν τοῖς βαρύτατα φέρουσιν αὐτὸ, τὸ ὅποιον ἐξασθενίζει τὴν δύναμιν, οὐδ' εἶναι ἀληθινόν, ὡς τὸ ἐλέγχει τὸ πρῶτον παράδειγμα, ἐν τοῖς πρώτοι· διότι δὲν δύναται νὰ ἀναλυθῇ ὡσαύτως· ἐν τοῖς πρώτοις παρούσι. — Τὸ ἐν τοῖς κεῖται παραδόξως καὶ πρὸ θηλικῶν· οἶον, (τὰ τοῦ Θουκυδίδου) ἐν τοῖς πλείσται νῆες παρ' αὐτοῖς ἐγένοντο· ἡ στάσις ἐν τοῖς πρώτῃ ἐγένετο.

Ἐρχεσθαι, ἰέναι, μὲ μετοχῇν μέλλοντος χρόνου σημαίνει: θέλω ἢ ἔχω σκοπὸν νὰ εἴπω.

Ἔστι καίται πρὸ τῶν ὑποτακτικῶν ἢ ἀναφορικῶν ἄρθρων καὶ πρὸ ἀναφορικῶν ἐπιρρημάτων ἀντὶ τῶν εἰς αὐτὰ ἀντιστοιχοῦντων ἀορίστων· οἶον, ἐστὶν ὅτε ἤγουν εἶναι καιρὸς ὅτε, ταῦτόν εἰπεῖν, ποτέ· ἐστὶν ὅς, ταῦτόν εἰπεῖν, ἀνθρωπὸς τις· καὶ πληθυντικῶς· ἐστὶν οἱ αὐτῶν ἐπιτρώσκοντο, ἀντὶ τινές· ἐστὶν οἷς οὐχ οὕτως ἔδοξεν, ἀντὶ τισὶ (ἔλεγον ὅμως καὶ διὰ τοῦ πληθυντικοῦ ῥήματος ἐνταῦθα, εἰσιν, οἱ, τὸ ὅποιον εἶναι φυσικώτερον)· καὶ, Ξενοφ. Ἀνάβ. Α. 5. 7.) ἦν δὲ τῶν σταθμῶν, οὓς πάνυ μακροὺς ἤλαυνεν, ἀντὶ τινὰς τῶν σταθμῶν, οὓς πάνυ μακροὺς ἤλαυνεν, ἀντὶ τινὰς τῶν σταθμῶν. Εἰς τρόπον ὥστε ἐξελήφθησαν αἱ δύο λέξεις ὡς μία, καὶ ἔλεγον ἀντὶ ἐνὸς ἀορίστου μέρους, φέρ' εἰπεῖν: εἰ γὰρ ὁ τρόπος ἐστὶν οἷς δυσαρεστεῖ· κλέπτειν δὲ ἀφῆκεν ἐστὶν (Ξενοφ. Λακεδ. Β'. 7.) οὓς περ ἴδον ἐστὶν ὅπου, ἀντὶ πού· καὶ (Ξενοφ. Ἀπομν. Α. 4. 2.) ἐστὶν οὓς τινὰς ἀνθρώπων τεθαύμακας ἐπὶ σοφίᾳ; ἀντὶ, ἐθαύμασας τινὰς ἀνθρώπους διὰ τὴν σοφίαν;

Ἔστιν, ἔξεστιν, ἔνεστι, πράττειν (μετὰ δοτικῆς προσώπου ἢ

καὶ ἐν γένει) σημαίνουσιν, ἐμπορεῖ τις νὰ πράττῃ· ἀλλὰ τὸ μὲν ἔνεστιν ἐπὶ τῶν φυσικῶς δυνατῶν (ἐμπορεῖ τις νὰ τὸ κάμῃ), τὸ δὲ ἔξεστιν, ἐπὶ τῶν ἠθικῶς (εἶναι συγχωρημένον, ἢ ἔχει τις ἐξουσίαν νὰ τὸ κάμῃ). Τὸ ἔστιν ἐπαμφοτερίζει· τὸ πάρεστιν ὡσαύτως, ἀλλὰ μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς εὐκολίας, ἐπειδὴ, Πάρεστί μοι ποιῆσαι, σημαίνει, ἐμπορῶ χωρὶς τινὰ δυσκολίαν νὰ τὸ κάμω. Τὸ ἔξεστι καὶ ἔνεστιν ἀνταλλάσσονται ἐνίοτε μόνον διὰ λόγους ῥητορικοῦς.

Ἐφ' ᾧ, κυρίως ἀντὶ τοῦ, ἐπὶ τούτῳ, ὃ· ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀντὶ τοῦ, ἐπὶ τούτῳ ὡς—καὶ ἐπειδὴ. Ἡ ἐπὶ σημαίνει συνθήκην (Ζήτ. τὴν Ἐπὶ) μετὰ δοτικῆς, διὰ τοῦτο τὸ ἐφ' ᾧ σημαίνει μὲ τὴν συνθήκην ὅτε· οἶον, λέξω σοι ἐφ' ᾧ σιγήσῃ, ἤγουν θέλω σοι τὸ εἰπεῖν μὲ τὴν συμφωνίαν ὅτι θέλεις σιωπήσειν.

Ἐφ' ᾧ τε, σημαίνει ἐπὶ τούτῳ ὥστε, καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συντάσσεται μὲ ἀπαρέμφατον· οἶον, ἤρεθσαν ἐφ' ᾧ τε συγγράψαι νόμους, ἤγουν, μὲ συνθήκην, ἢ μὲ διαταγὴν νὰ συγγράψωσι νόμους.

Ἐχειν, μετ' ἐπιρρήματων τινῶν σημαίνει διάκειμαι, εὐρίσκομαι, εἶμαι· οἶον, καλῶς ἔχει, εἶναι καλόν· ὡς εἶχε, καθὼς ἦτο (Π. χ. γυμνός). Πολλάκις τίθεται καὶ γενικὴ προσδιορίζουσα τὴν διάθεσιν· οἶον, ὡς εἶχε μορφῆς· ὡς εἶχον τάχους εἶποντο, ἤγουν ὅσον ἡδύναντο (Περβ. §. 345. Σημ. γ').—Ἀντὶ ἐπιρρήματων ἔχει μὲ παρομοίαν ἔννοιαν τὸ ἔχω προθετόπτωτα· οἶον, ἀμφὶ τὴν κάμινον ἔχει τὰ πολλὰ, ἤγουν εἶναι, εὐρίσκεται, διατρίβει περὶ τὴν κ. οἱ ἀμφὶ γῆν ἔχοντες, δηλαδὴ οἱ γεωργοί· καὶ, πυθόμενοι τὸν ἀμφὶ τὸ ἱερὸν ἔχοντα νόμον, ἤγουν τὸν διαλαμβάνοντα περὶ τοῦ ἱεροῦ, Ἡρόδ. Β'. 113.—Οἱ ποιηταὶ τάττουςιν οὕτω τὸ ἔχω καὶ μὲ τὰς ἀντωνυμίας καὶ μὲ τὰ ἐπίθετα· οἶον, (Εὐρ. Ὀρ. 308.) ἔχει ταυτὸν, ἀντὶ τοῦ εἶναι τὸ αὐτό· καὶ (Μηδ. 550.), ἔχ' ἥσυχος.

Ἐχειν μετὰ μετοχῆς παρωχημένου χρόνου συνιστᾷ ἐμφαντικὴν τινὰ περίφρασιν· οἶον, πάλαι θαυμάσας ἔχω, ἀντὶ θαυμάζω, ἤγουν ἀπὸ πολλῆς ἤδη θαυμάζω· καὶ (Σοφοκλ. Ἠλέκ. 590.) τοὺς παῖδας ἐκβαλοῦς ἔχεις· Πλάτ. Ἀλκ. Β'. σελ. 140, διειληφότες ἔχουσιν, ἀντὶ διειλήφασιν.

Ἐχων, μετὰ τῶν ῥημάτων τοῦ δευτέρου προσώπου, ληρεῖς, φλυαρεῖς, παίζεις, σημαίνει τὸ καταγίνεσθαι εἰς τοῦτο, κατὰ τὴν συνθήκην σου παίζεις κτλ., οὕτω παίζεις ἔχων, ληρεῖς ἔχων. Ἡ γένεσις τῆς φράσεως νοεῖται εὐκρινέστερον ἐκ τῆς ἐρωτηματικῆς, τί ἔχων διατρίβεις, ἤγουν (ὡς λέγομεν συνήθως) τί ἔχεις καὶ διατρίβεις, ἢ συντομώτερον, διὰ τί βραδύνεις;

Κάθημαι, μετὰ μετοχῆς εὐρίσκεται εἰς τὸν Πλούταρχον (Ἀλέξανδρ. §. 22.): τί... προξενῶν κάθηται, φράσις ἀπαράλλακτος ὡς συνειθίζεται σήμερον. Διότι, ὅταν περὶ τινος κακολογοῦντος ἢ φλυαροῦντος δυσανασχετοῦντες ἐρωτῶμεν μετ' ἐπιπλήξεως, μεταχειριζόμεθα τὴν μὲ τὸ κάθηται περίφρασιν· οἶον, τί κάθησαι καὶ λέγεις; τί κάθησαι καὶ μὲ κακο-

λογεῖς; ἀντὶ τοῦ, τί ἐνασμενίζεσαι καὶ ἐνδιατρίβεις εἰς τὸ νᾶ λέγης τοιαῦτα;

Καὶ ταῦτα, σημαίνει καὶ μάλιστα καὶ προσέτι· οἷον, τηλικαύτην παρθένον ἐν κεφαλῇ ἔδρεψας, καὶ ταῦτα ἐνοπλον, Λουκιαν.

Μάλιστα μὲν — εἰδὲ μὴ, σημαίνει, τὸ κάλλιστον εἶναι τοῦτο εἰ δυνατόν, εἰδὲ μὴ κτλ. οἷον, καταγινώσκετε αὐτοῦ μάλιστα μὲν θάνατον, εἰδὲ μὴ, ἀειφυγίαν, ἤγουν κατεδικάσατέ τον, τὸ μὲν κάλλιστον εἰς θάνατον, εἰ δυνατόν, εἰδὲ μὴ, εἰς ἀειφυγίαν. *ὅρα Κυνῆρ. 14935.*

Μὲ τοῦτο συμφωνεῖ τὸ μάλιστα ὅταν μὲ ἐρωτηματικὰς λέξεις συνδεδεμένον ἀπαιτῇ τὸν διορισμὸν τοῦ ἐρωτήματος· οἷον, πόσοι μάλιστα; ἤγουν πόσοι ἦσαν κυρίως; Ἀλλ' εἰς διορισμένους ἀριθμοὺς ἐκφράζει τὸ ὕψος ἢ τὴν ἀνάστασίν των, ἤγουν μέχρι τίνος ἀριθμοῦ προεχώρησαν τὰ κριθμημένα· οἷον, ἐν τεσσαράκοντα μάλιστα ἡμέραις, μὲ πληροφορίαν μὲν (βέβαια, ἀκριβῶς, ἀσμένως), ἀλλ' ὅμως ἐν ταύτῳ μὲ ὑποδήλωσιν, ὅτι δὲν εἶναι κατὰ πάντα πλήρης· διὰ τοῦτο προστίθεται συχνάκις τὸ πῇ ἢ πού.

Μᾶλλον δὲ, μόνον κείμενον σημαίνει, τὸ δὲ ἀληθέστερον, ἢ καλῆτερον νὰ εἴπω. *ἔγωγε ἀπ' ἀπαιροφωτικῶν. Πρὶν 9. Πλάτ. 633. ΤΙλ. 595. ὅμ. 52. Φίλ. 23.*

Μελλεῖν, βοηθητικὸν ῥῆμα τοῦ ἀπαρεμφάτου, ὅταν ᾖναι λόγος περὶ μελλούσης, ἤγουν εἰς τὸ ἐξῆς τοῦ νῦν χρόνου γινομένης πράξεως· μελλῶ ποιεῖν. Εἶναι ἀδιόριστον, ἐὰν ἐκ θελήσεως, ἢ ἐξ ἀνάγκης· τὸ πρῶτον σημαίνει ἔχω σκοπὸν, ἢ ἔχω κατὰ νοῦν· τὸ δεύτερον, εἶμαι προστεταγμένος, ἡναγασμένος ὑπ' ἀνθρώπων, ἢ τῆς τύχης· καὶ πρὸς μὲν ἐνεστώτα σημαίνει διαρκῆ, ἢ ἐπανειλημμένην πράξιν, πρὸς δὲ μέλλοντα, στιγμιαίαν ἢ ἀπαξ γινομένην· οἷον, ἤμελλον πάσχειν, μοῦ ἦτο γραπτὸν νὰ πάσχω· μελλῶ ἐρεῖν, ἔχω κατὰ νοῦν νὰ εἴπω. Ἀλλὰ κατὰ πλεονασμὸν τινα τίθεται ὁ μέλλων καὶ ἐπὶ διακοῦς πράξεως· οἷον, (Δημοσθ. Μειδ. 21.), οἱ αὐτὸν μετὰ ταῦτα ἐπαινέσεσθαι ἤμελλον, ἀντὶ ἐπαινέειν. Ἐντεῦθεν προῆλθον δύο ἄλλαι σημασίαι τοῦ μέλλω, αἵτινες δὲν πρέπει νὰ συγχυθῶσι μὲ τὴν κυρίαν· 2) ἡ εἰκαστική· οἷον (Ὀμηρ.) οὕτω Διὶ μέλλει φίλον εἶναι, ἀντὶ εἰσικεν, ἤγουν οὕτω φαίνεται ὅτι ἀρέσκει εἰς τὸν Δία· 3) ἡ τοῦ βραδύνειν, ἤγουν πάντοτε κατὰ νοῦν ἔχειν.

Γι' δ' οὐ μέλλει; τί δ' οὐκ ἔμελλε; (διὰ τί δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ· ἢ διὰ τί δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ) σημαίνουσι βέβαια ἐξ ἀπαντος τὸ κάμνει, — ἀλλὰ καὶ μὲ παράλειψιν τῆς ἀρνήσεως ἡ σημασία μένει πολλάκις· τί μέλλει; ἤγουν οὐ μέλλει, καὶ ἐπομένως ἐξ ἀπαντος.

Σημ. Ἀντὶ τοῦ μέλλω σημαίνει τὸ ἔχω κατὰ νοῦν καὶ τὸ βούλομαι, ἢ θέλω, πάντοτε ὅμως ἐκ προαιρέσεως· οἷον, βούλομαι ἐρεῖν· θέλω λέξαι· παύσασθαι βούλομαι, θέλω παύσειν (Δημοσθ. Ἀριστογ. §. 45). Ἐκ τούτου ἐγεννήθη ὁ σύνθετος μέλλων τῆς συνήθους γλώσσης μας, θέλω γράψαι κτλ.

Μή τι γέ ἔχει σημασίαν, σιωπῶ τοῦτο· ἢ ἀπὸ μὲν καταφάσεως, πολὺ πλέον, ἀπὸ δὲ ἀρνήσεως, πολὺ ὀλιγώτερον τοῦτο, οἷον, (Πλάτ. ἐπιστ.

Γ'. σελ. 321) ἐγὼ δὲ καὶ ἐν τοῖς θεάτροις ὁρῶ τοὺς ἀγωνιστάς ὑπὸ τῶν παίδων παροξυνομένους, μήτι δὴ ὑπὸ γε τῶν φίλων, ἤγουν διὰ τὴν μὴ εἶπω ἀπὸ τοὺς φίλους, δηλαδὴ, καὶ ἀκόμη πλέον ἀπὸ τοὺς φίλους· καὶ, (Δημοσθ. Ὀλυμπ. σελ. 24) οὐκ ἐνὶ αὐτὸν ἀργοῦντα οὐδὲ τοῖς φίλοις ἐπιτάττειν ὑπὲρ αὐτοῦ τι ποιεῖν, μήτι γε δὴ τοῖς θεοῖς, δηλ. σιωπῶ τοῦτο, ἤγουν ἀκόμη ὀλιγώτερον κτλ. Πιθανῶς ἐγεννήθη ἐκ τοῦ μὴ ὅτι. Ζήτ. οὐχ ὅτι.

Μονονοῦ (κ ἢ χ), Μονονουχὶ ἀντὶ Μόνον οὐ κτλ. Λαμβάνονται ἀντὶ τοῦ σχεδόν· οἷον, μόνον οὐκ ἔτυπτεν, ἤγουν ἔλλειπε μόνον τοῦτο, ὅτι δὲν τὸν ἔτυπτε, σχεδόν τὸν ἔτυπτεν. Αἰσχίν. κατὰ Κτησιφ. §. 55. ἀλλ' οὐ προὔλεγον, οὐ προεσήμαινον ἡμῖν οἱ θεοὶ φυλάττειν μονονοῦκ ἀνθρώπων φωνὰς προσκησάμενοι; καὶ (Δημοσθ. Ὀλυμπ. Α. §. 2) ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μονονουχὶ λέγει φωνὴν ἀφίεις κτλ.

Ὁ ἀεὶ. Μετὰ μετοχῆς σημαίνει τὸ ὁσάκις τύχη· οἷον, ὁ ἀεὶ ἡδικοημένος, ἤγουν ὅς τις τύχη· τὰ ἀδικηθῇ· 2) μετὰ τοῦ ἄρχων, βασιλεύων ἐκφράζεται συνήθως κατὰ καιρόν· οἷον, ὁ ἀεὶ ἄρχων, ὅχι ὁ πάντοτε ἄρχων (τοιαύτη παντοτεινὴ ἀρχὴ δὲν ἦτο εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἂν ἦτο ἀλλοῦ, ἔπαυε μὲ τὴν ζωὴν τοῦ ἄρχοντος), ἀλλ' ὁ κατὰ καιρὸν ἄρχων.

Οἱ ἀμφὶ ἢ οἱ περὶ οἷον, οἱ ἀμφὶ Ἄνυτον, σημαίνει συνήθως ὅχι μόνον «οἱ ὄντες μετ' Ἀνύτου ἢ περὶ τοῦ Ἀνύτου», ἀλλὰ, ὁ Ἄνυτος μετὰ τῶν ὁπαδῶν του ἢ συμπατριαστῶν του, οἱ ἀμφὶ Θαλῆν, ὁ Θαλῆς καὶ ἄλλοι τότε ὁμόφρονες του σοφοὶ (Πλάτ. Ἰππ. μεῖζ. σελ. 281). Οἱ Ἄττικοι ὅμως μετεχειρίζοντο τὴν φράσιν καὶ ἐπὶ ἐνὸς προσώπου· ἀλλὰ πάντοτε ἐξ αἰτίας τινὸς ἀφίνεται σκοτεινὸν ἂν ἀληθῶς περὶ ἐνὸς προσώπου γίνεται λόγος· οἷον, οἱ ἀμφὶ Εὐθύφρονα (Πλάτ. Κρατύλ. 36.) σημαίνει ἀληθῶς μόνον τὸν Εὐθύφρονα, ἀλλ' ὑπονοεῖται, ὅτι καὶ ἄλλοι ἦσαν τῆς μερίδος ἢ τῆς γνώμης του· οἱ ἀμφὶ Θεμιστοκλέα (Πλάτ. Μέν. περὶ τὸ τέλος). οἱ περὶ Κέκροπα (Ξενοφ. Απομν. Γ'. 5. 10), μόνον ὁ Κέκροψ φαίνεται ὅμως ὅτι ὑποσημαίνεται ἐνταῦθα ἡ σκοτεινότης τῆς παλαιᾶς διηγήσεως.

Οἷον εἰκός, ὡς εἶναι πιθανόν, καθὼς ἐμπορεῖ τις τὰ τοιοῦτα.

Οἷος, μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει, πέφυκε, εἶναι κατεσκευασμένος, ἔχει ιδιότητα· οἷον, (Ξενοφ. Απομν. Α. 5. 6.) οἱ πρόσθεν ὁδόντες πᾶσι ζωοῖς οἷοι τέμνουν εἰς (Πρόβ. §. 317)· καὶ, οὐ γὰρ ἦν οἷος ἀπὸ παντὸς κερδαίνειν, δὲν εἶχεν ιδιότητα, δὲν ἦτο ἱκανός.

Οἷός τε, ἐπὶ μὲν προσώπου, ἔχει ἐπιτηδευσιότητα ἢ τρόπον· οἷον, οἷός τέ ἐστι πάντα ἀποδεῖξαι, ἤγουν ἔχει τρόπον ἢ εἶναι ἱκανός· ἐπὶ δὲ πράγματι, δυνατόν· οἷον, ἀλλ' οὐχ οἷόν τε τοῦτο, ἤγουν δὲν εἶναι δυνατόν. Ὀλίγον διαφέρει ἡ φράσις αὕτη ἀπὸ τὴν προειρημένην, ἐπειδὴ οἷος καὶ οἷός τε κυρίως εἶναι τὰ αὐτά. Ζήτ. Καὶ εἰς τὸ πρὸ τούτου κερδάλκιον.

Οἱ περὶ Ζήτ. οἱ ἀμφὶ.

Οἶσθα, ἐπὶ νουθεσιῶν καὶ εὐχῶν συντάσσεται μετὰ τοῦ ὑποτακτικοῦ ἄρθρου μὲ προστακτικὴν ἐγκλισιν· οἶον, οἶσθ' οὖν ὃ δρᾷσον, ἤγουν, ἐξεύρεις τί πρέπει νὰ κάμῃς.

Ὅσα, ὅσα περ, ἀντὶ τοῦ ὥς, ὥσπερ· οἶον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Β. Ι. 21) ὅσα μέμνημαι· καί, (Κύρ. Παιδ. Α. 5, 7) νυκτὶ ὅσα περ οἱ ἄλλοι ἡμέρα δύνασθε χρῆσθαι — λιμῶ δὲ ὅσα περ ὕψ. *Συν. Αν. Η. δ' 12.*

Ὅσαι ἡμέραι, ὅσαι εἶναι αἱ ἡμέραι, τόσαις φοραῖς ἐπραξά τι, ἤγουν καθ' ἐκάστην, καθ' ἡμέραν· ὡσαύτως δύναται νὰ ῥηθῇ, ὅσοι ἐνιαυτοὶ, ὅσα ἔτη, ὅσαι ὥραι. Τὸ ὅσαι ἡμέραι κιρνᾶται καὶ εἰς τὸ ὁσημέραι.

Ὅσον, ἐλλειπτικῶς μετ' ἀπαρεμφάτου εἶναι εὐχρηστον οὕτω· διένειμεν ἐκάστῳ ὅσον ἀποζῆν, ἤγουν ἐμέρισεν εἰς καθένα ἀκριβῶς τόσον, ὥστε νὰ ἐμπορῇ νὰ ζῇ μὲ αὐτό. Πληρέστατα εὐρίσκεται εἰς τὸν Θουκυδ. Γ'. 49. ἡ προτέρα ναῦς ἐφθάσε τοσοῦτον, ὅσον Πάχχητᾶ ἀνεγνωκέναι τὸ ψήφισμα, ἤγουν τὸ πρότερον καράβιον ἤλθεν ἀκριβῶς τόσον ἀρχήτερα, ὥστε ὁ Πάχχης εἶχεν ἤδη ἀναγνώσειν τὸ ψήφισμα.

Ὅσον οὐ, σημαίνει περίπου, σχεδόν· οἶον, τὸν μέλλοντα καὶ ὅσον οὐ παρόντα πόλεμον, ἤγουν καὶ σχεδὸν παρόντα π. Πρὸς ἀναπλήρωσιν ταύτης τῆς φράσεως πρέπει νὰ τὴν ἐννοήσῃ τις οὕτω· λείπει τόσος χρόνος μόνον, ὅσος εἶναι ἀναγκαῖος νὰ μὴ ὀνομάζωμεν τὸν πόλεμον παρόντα.

Ὅσος, ὅση, ὅσον, κεῖνται εἰς τὸ, θαυμαστὸν ὅσον καὶ τὰ ὅμοια, ἤγουν, τόσον πολὺ, ὅσον νὰ θαυμάζῃ τις, καὶ συντόμως, καθ' ὑπερβολὴν πολὺ. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον κεῖται πρὸ ὑπερθετικῶν ποσότητος σημαντικῶν, ἢ καὶ κατόπιν αὐτῶν· οἶον πλεῖστα ὅσα, πλεῖστα. Ζήτ. τὸ ἐφεξῆς κεφ. §. 470.

Ὅτι μὴ, μετὰ προηγουμένην ἀπόφασιν σημαίνει, πλὴν, παρεκτός.

Ὅ,τι περ ὄφελος, τὸ κάλλιστον μέρος, τὸ ἄνθος τοῦ πράγματος, ὅ,τι περ ὄφελος τοῦ στρατοῦ, ἤγουν τὸ ἐκλεκτὸν μέρος τοῦ στρατοῦ.

Οὐδὲν οἶον, κυρίως, τίποτε δὲν εἶναι τοιοῦτον καλόν, ὅποιον νὰ . . καὶ συντόμως, τὸ κάλλιστον εἶναι νὰ· οἶον, οὐδὲν οἶον τὸ αὐτὸ ἐρωτᾶν (Πλάτ. Γοργ. κατ' ἀρχ.), ἤγουν τὸ κάλλιστον εἶναι νὰ τὸν ἐρωτήσωμεν αὐτόν.

Οὐδὲν μᾶλλον, ἀντὶ τοῦ ἔτι μᾶλλον οὐ· οἶον, ὁ δὲ Κύρος οὐδὲν μᾶλλον ἀνίει, (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α. 4, 22).

Οὐκ ἔστιν ὅπως, σημαίνει, εἶναι ἀδύνατον, κατ' οὐδένα τρόπον· οἶον, φιλοπραγμοσύνη ὑφ' ἧς οὐκ ἔστιν ὅπως ἡσυχίαν σχήσει, ἤγουν ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἡσυχάσῃ, ἢ κατ' οὐδένα τρόπον δὲν θέλει ἡσυχάσειν.

Οὐ μὴν ἄλλ' αὖ, ἢ οὐ μέντοι ἄλλ' αὖ, (Πρόβ. Μέντοι)· κυρίως ἐννοεῖται εἰς τὸ οὐ μὴν λόγος ἄλλος· ὅχι ὅμως τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καί, ἢ μᾶλλον δὲ, ὧς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λαμβάνεται ἐναντιωματικῶς ἀντὶ τοῦ, ἀλλ' οὐ, ὅμως οὐ.

Ὁὐ περὶ οἶον, οὐ περὶ τοῦ τιμωρῆσασθαι, ἀλλὰ καὶ — περὶ τιμωρίας δὲν εἶναι λόγος (ἤγουν περὶ αὐτῆς δὲν πρέπει καὶ νὰ στοχαζώμεθα τι), ἀλλὰ προσέτι καὶ — Θουκυδ. Δ'. 63.

Ὁὗτος, Αὕτη, ἐπιφωνηματικῶς, ὦ οὗτος, ὦ αὕτη, ἤγουν ὦ ἐσύ.

Ὁὐχ ὅτι καὶ οὐχ ὅπως. Αἱ δύο αὗται φράσεις νομίζονται συνήθως αἱ αὗται, μ' ὅλον ὅτι εἶναι ἀντίθετοι. Καὶ εἰς τὰς δύο δυνάμεθα νὰ ἀναπληρώσωμεν λέγω. Μετὰ τὸ ὅτι ὁ λόγος εἶναι καταφατικός· οἶον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 9· 8) καὶ οὐχ ὅτι μόνος ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ (ὅπου τὸ μόνος εἶναι ἐπίθετον τοῦ Κρίτων), ἤγουν, ὅχι μόνον ἡσύχαζε μόνος ὁ Κρίτων, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ (ἤγουν καὶ ὁ Κρίτων καὶ οἱ φίλοι ἡσύχαζαν· λόγος καταφατικός)· καὶ, (Θεόφρ.) οὐχ ὅτι ἀνέφθιεν, ἀλλὰ καὶ ἐναυξεστέρας καὶ καλλίους ἐποίησε· καὶ, (Δίων Κάσ. ΜΒ'. σελ. 285) δανειζόμενος οὐχ' ὅτι παρὰ τῶν ἰδιωτῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν φίλων. Ἐάν δὲ ἡ φράσις αὕτη συνεπιφέρῃ ἄρνησιν, πρέπει νὰ ἐνυπάρχῃ εἰς τὸν πρῶτον λόγον, καὶ εἰς τὸν δευτέρον νὰ ἀκολουθῇ μετ' αὐτῆς ἀλλ' οὐδέ· οἶον, (Δημοσθ. κατὰ Τιμοκρ. σελ. 702) οὐχ ὅτι τῶν ὄντων ἀπεστερήμην ἐν, ἀλλ' οὐδ' ἐν ἔξῃ (ἡ ἄρνησις ἐνυπάρχει εἰς τὴν φράσιν τοῦ στεροῦμαι)· καὶ, (Θουκυδ. Β'. 97) ταύτη (τῇ Σκυθῶν χώρα) ἀδύνατα ἐξισοῦσθαι, οὐχ ὅτι τὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἔθνος ἐν πρὸς ἐν οὐκ ἔστι κτλ. — Τὸ δὲ οὐχ ὅπως σημαίνει, οὐ μόνον οὐ· οἶον, (Δημοσθ. κατὰ Πολυκλ. σελ. 1225) ἡ δὲ γῆ οὐχ ὅπως τινὰ καρπὸν ἤνεγκεν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὕδωρ ἐκ τῶν φρεάτων ἐπέλιπεν, ἤγουν ὅχι μόνον ἡ γῆ δὲν ἔδωκε καρπὸν, ἀλλὰ κτλ. (ἤγουν καὶ ἡ γῆ δὲν ἔδωκε καρπὸν κτλ. λόγος ἀποφατικός)· καὶ, (Ξενοφ. Ἑλλην. Ε'. 4. 34) ἐδίδασκον τὸν δῆμον, ὡς οἱ Λακεδαιμόνιοι, οὐχ ὅπως τιμωρῆσαιντο, ἀλλὰ καὶ ἐπαινέσαιεν τὸν Σφοδρίαν· καὶ, (αὐτόθ. Β', 4. 14) οὐχ ὅπως ἀδικοῦντες, ἀλλ' οὐδ' ἐπιδημοῦντες ἐφυγαδεύομεθα, ἤγουν ὅχι μόνον δὲν ἡδικοῦμεν, ἀλλ' ἐφυγαδεύομεθα ἐνῷ δὲν εἴχαμεν φθάσειν ἀκόμη εἰς τὴν χώραν. — Ἐάν εὐρεθῇ παράδειγμα τοῦ οὐχ ὅτι ἀντὶ τοῦ οὐχ ὅπως, εἶναι βέβαια μεταγενεστέρου χρόνου φευκτέα κατὰχρησις.

Ἐνίστε διὰ τοῦ οὐχ ὅτι εἰσάγεται φανερά τις ἀντιλογία, ἥτις ἀναίρεται συνήθως εὐθὺς διὰ τοῦ ἀλλά· οἶον, (Πλάτ. Λυσ. σελ. 220) οὐχ ὅτι πολλάκις λέγομεν, ὡς περὶ πολλοῦ ποιούμεθα χρυσίον καὶ ἀργύριον· ἀλλὰ μὴ οὐδέν τι μᾶλλον οὕτω τό γε ἀληθὲς ἔχει. Ἐδῶ τὸ οὐχ ὅτι ἀντιλέγει εἰς τὰ προειρημένα ἀντὶ τοῦ οὐχ ὅτι οὐ, καὶ ὁ ἀλλὰ ἀναίρει τὴν ἀντιλογίαν· ἀλλ' ἐάν δὲ ἀκολουθῇ ἀναίρεσις, τὸ οὐχ ὅτι εἶναι ἀντὶ τοῦ ὅμως, μ' ὅλον τοῦτο· οἶον, Πλάτ. Πρωταγ. σελ. 336) Σωκράτει γε ἐγὼ ἐγγυῶμαι μὴ ἐπιλήσασθαι, οὐχ ὅτι παίζει καὶ φησὶν ἐπιλήσμων εἶναι, ἤγουν μ' ὅλον ὅτι παίζει καὶ λέγει κτλ. (ὁ αὐτ. Γοργ. §. 5), ἀλλ' οὐτι τούτων γε οὐδεμίαν οἶμαι σε βούλεσθαι ῥητορικὴν εἶναι, οὐχ ὅτι τῷ ῥήματι οὕτως εἶπες κτλ. ἤγουν μ' ὅλον ὅτι εἶπες κτλ. Ἀλλ' ἡ φράσις εἶναι μόνον τοῦ Πλάτωνος ἰδίᾳ.

Σπάνια εἶναι τὸ οὐχ ὅσον καὶ οὐχ οἶον, καθὲν ἀντὶ τοῦ οὐχ ὅτι. Ο Θουκυδίδης τοῦλάχιστον ἐπὶ ἀρνήσεως προσθέτει ἀκόμη οὐ οἶον, (Δ'. 62) οἱ δὲ οὐχ ὅσον οὐκ ἡμύναντο, ἀλλ' οὐδ' ἐσώθησαν. Τὸ δὲ οὐχ οἶον λαμβάνεται ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ οὐχ ὅπως οἶον, οὐχ οἶον ὠφελεῖν δύναται ἂν τοὺς φίλους, ἀλλ' οὐδ' αὐτοὺς σώζειν, Πολύβ.

Μὴ ὅτι, καὶ μὴ ὅπως δύνανται ἴσως νὰ ἀναπληρωθῶσι διὰ τοῦ ὑπολάβῃ τις, καὶ οὕτω γίνονται φράσεις ἰσχυρότεραι τῶν προηγουμένων, ἀλλὰ καὶ αἱ δύο μὲ ἀρνητικὴν ἔννοιαν οἶον, (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α. 3. 10) μὴ ὅπως ὀρχεῖσθαι ἐν ῥυθμῷ, ἀλλ' οὐδ' ὀρθοῦσθαι ἐδύνασθε καί, (Γ'. 2. 21) οὐκ ἂν ἡμεῖς ἀσφαλῶς ἐργαζοίμεθα, μὴ ὅτι τὴν τούτων, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἡμετέραν (Απομν. Α. 6, 11) καὶ τοι τότε ἱμάτιον ἢ τὴν οἰκίαν οὐδενὶ ἂν μὴ ὅτι προῖκα δοίης, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἔλαττον τῆς ἀξίας λαβὼν, τὰς ὁποίας φράσεις εἶναι εὐκόλον καὶ νὰ ἀναπληρώσῃ τις καὶ νὰ ἐρμηνεύσῃ.

Μέχρι τοῦδε εἶδαμεν ὅτι τὸ μὴ ὅτι ἥτο προηγούμενον εἰς τὸν λόγον ἀλλ' ἔαν εἶναι ἐπόμενον, ἢ φράσις αὕτη ἀποκτᾷ πλείωτέραν ἔμφρασιν, καὶ ἐμποροῦμεν τὸ μὴ ὅτι νὰ τὸ ἐξηγήσωμεν μὲ τὸ σιωπῶ, ἢ τὸ μεγαλῆτερον οἶον, (Πλάτ. Κρατύλ. σ. 427) δοκεῖ σοι ῥάδιον εἶναι οὕτω ταχὺ μαθεῖν ὅτιοῦν πρᾶγμα μὴ ὅτι τοσοῦτον ὃ δὴ δοκεῖ ἐν τοῖς μεγίστοις μεγιστον εἶναι καὶ (Φαίδρ. σελ. 240) ἃ καὶ λόγῳ ἐστὶν ἀκούειν οὐκ ἐπιτερπές μὴ ὅτι δὴ ἔργῳ καὶ (Ξενοφ. Ἑλλην. Β'. 3. 35) οὐδὲ πλεῖν, μὴ ὅτι ἀναίρεισθαι τοὺς ἄνδρας δυνατόν ἦν. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας μεταχειρίζεται ὁ Λουκιανὸς τὸ οὐχ ὅπως οἶον, (Διάλ. Νεκρ. 27. 5) οὐδ' ἐσάναί χαμαὶ οὐχ ὅπως βαδίζειν ἐδύνατο.

Οὐχ οἶον, { Ζήτ. οὐχ ὅτι.
Οὐχ ὅσον, {

Περὶ πολλοῦ ἔστι μοι, ἢ περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι ἢ ἡγοῦμαι, ἢ περὶ εἶναι ἀντὶ τῆς ἀντὶ ἢ πρὸ, καὶ σημαίνει τὸ πλεόν, ἡγουν, ἐκτιμῶ τὸ πρᾶγμα κατὰ πολλὰ, ἢ φροντίζω καθ' ὑπερβολὴν, ἢ εὐχομαι κατὰ πολλὰ. οὕτως ἔλεγον καὶ περὶ πλείονος, περὶ πλείστου, καὶ διὰ τὸ ἐναντίον, περὶ μικροῦ κτλ.

Πολλάκις, εἰς προϋποθέσεις καὶ ἐρωτήσεις σημαίνει θαυμαστικῶς, ὡς πόσάκις συνέβη τοῦτο, ἢ ἐπραξα τοῦτο κτλ.

Πολλοῦ δεῖ, ἀπροσώπως, λείπει πολὺ ἀπὸ τὸ πρᾶγμα καὶ προσωπικῶς πολλοῦ δέω λέγειν τοῦτο (Ζήτ. §. 472). Συχνάκις ὅμως εἶναι ὡς αἰτιατικὴ ἀπόλυτος, ἀντὶ τοῦ πολλοῦ δέον οἶον, τοῦτο γὰρ πολλοῦ δεῖν εἴποι τις ἂν, ἡγουν τοῦτο πολὺ λείπει, ὅτι ἐμπορεῖ νὰ τὸ εἴπῃ τις, τοῦτ' ἐστίν, ἐξ ἅπαντος κάνεις δὲν ἤθελε τὸ εἰπεῖν.

Ἐπὶ δὲ τῆς ἐναντίας ἐννοίας κεῖται ὡσαύτως τὸ δεῖ μετὰ τοῦ μικροῦ ἢ ὀλίγου οἶον, μικροῦ δέω, μικροῦ δεῖν, μικροῦ δεῖ, ἀντὶ τοῦ σχεδόν ὀλίγου δέω εἰπεῖν σχεδὸν θέλω τὸ εἰπεῖν. Συχνάκις ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας κεῖται μόνον τὸ μικροῦ ἢ ὀλίγου.

Πρὸ τοῦ, ἀκριβέστερα Πρὸ τοῦ, ἀντὶ πρότερον (πρὸ ἢ ἀρχήτερα τοῦ-
του ἢ ἐκείνου τοῦ χρόνου).

Πώμαλα, πιθανώτατα· συγγραθὲν ἀνωμάλως ἐκ τοῦ πῶς μάλα; ἀντὶ
τοῦ πῶς ὅμως; καὶ ἐκ τούτου ἀνερωτήτως πώμαλα ἀντὶ οὐδαμῶς, κατ'οὐ-
δένα τρόπον.

Σχολῇ ἢ Σχολῇ γε, μὲ ἀργίαν πράττειν τι· καὶ ἐπειδὴ τὸ ἀργεῖν
καὶ πράττειν εἶναι ἀντιφατικά· ἄρα σημαίνει ἀδύνατον τὰ πράξει τις τὸ
προκείμενον· οἶον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Δ'. 2. 24) σχολῇ γὰρ ἂν ἄλλο ἥδειν,
μὴδ' ἐμαυτὸν ἐγίνωσκον, ἤγουν ἀδύνατον ἦτο νὰ ἐξεύρω ἄλλο τι, ἂν δὲν
ἐγίνωσκα ἐμαυτόν.

Τᾶλλα, ἀντὶ τὰ ἄλλα· κατὰ τὰ ἄλλα πράγματα, κατὰ τὰ ἄλλα μέ-
ρη, κατὰ τὰς ἄλλας περιστάσεις, ἢ κατ' ἄλλον τρόπον· οἶον, ἐστὶν ἅπαις,
τᾶλλα εὐδαιμονεῖ. Ἐκ δὲ τούτου

Τά τε ἄλλα, καὶ ἐφεξῆς τούτου ἔπεται ὁ καί· οἶον, τά τε ἄλλα εὐ-
δαιμονεῖ καὶ παῖδας ἔχει κατηκούους αὐτῷ (Πρβ. ἀνωτ. §. τὸν καὶ καὶ
τέ). Ἐκ δὲ τούτου προῆλθεν ἡ ἐλλειπτικὴ φράσις, τά τε ἄλλα καὶ, ἤγουν
ἐξαιρέτως, ἰδιαίτερος κτλ.

Γαυτὸ τοῦτο, τοῦναντίον, τὸ λεγόμενον, καὶ τὰς ὁμοίας πα-
ρενθέσεις Ζήτ. §. 358. Σημ. Β'. καὶ §. 444. β'.

Ταχὺ ἂν, ταχέως ἂν πράξειεν ἢπραχθεῖν, λέγεται εἰρωνικῶς, ἀντὶ
τοῦ οὐδέποτε ἄν. Ὁ Αἰσχίνης (κατὰ Τιμάρ. §. 55) διηγούμενος περὶ
σώφρονος Λακεδαιμονίου γέροντος, ὅς τις δὲν ἀφῆκεν ἀσελγῇ ῥήτορα νὰ
συμβουλευσὴ οὐδὲ χρηστάς συμβουλὰς, ἐπιφέρει: ταχὺ γὰρ ἂν Τιμαρχον
ἢ τὸν κίναιδον Δημοσθένην εἶασε πολιτεύεσθαι. Εἰς τὴν συνθήειαν λέγεται
ταχέα, βαρβ. ταχυά. ταχυά ἤθελεν ἀφήσειν τὸν Τ. καὶ τὸν Δ. νὰ πολι-
τεύωνται.

Τί, γίνεται περιστατικὸν ἢ καθολικευτικὸν μόριον, καὶ σημαίνει κατὰ
τι, ἢ καθ' ὅ,τιον — ὅθεν οὐτὶ καὶ μήτι, ἀντὶ οὐδόλως. Χωρίζονται δὲ αἱ
ἀρνήσεις αὗται ἐνίοτε διὰ τοῦ τέ· οἶον, (Ἰλ. Α, 115) οὔτε τι ἔργα.
Περὶ δὲ τῆς τιμήσεως ὑπὸ τι, Ζήτ. §. 461 Σημ. α'.

Τί παθὼν, καὶ τί μαθὼν. Εἶναι καὶ τὰ δύο ἐπιπληκτικαὶ ἐρωτή-
σεις ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ τί (διατί). Τὸ πρῶτον ἐμπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ ἐκ τοῦ
Ἀριστοφανείου: οὗτος, τί πάσχεις; ἤγουν τί παθαίνεις, τί κακὸν σε ἤλθε
καὶ πράττεις οὕτως; οὕτω καὶ, τί παθὼν ἐλευθέρους ἀνθρώπους τύπτεις;
πῶ κακὸν σε ἤλθε καὶ daίρεις ἀνθρώπους ἐλευθέρους; Ἡ σκληρὰ λοιπὸν
ἐρώτησις ὑποθέτει, ὅτι ὁ ἐρωτώμενος κινεῖται ἀπὸ πάθη πλησιάζοντα τρό-
πον τινὰ εἰς τὴν μανίαν. Ἀναλόγως ταύτης πρέπει νὰ ἐξηγήσωμεν καὶ
τὴν δευτέραν φράσιν, ἥτις εἶναι μᾶλλον εἰρωνικὴ· τί μαθὼν; ἤγουν τί σοὶ
ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν καὶ ἐπράξεις τοῦτο; ἢ, μὲ ποίαν κεφαλὴν τὸ ἔκα-
μες; Καθὼς δὲ ἐκ τοῦ τί ἔχων; (Ζήτ. ἔχων) ἐσχηματίσθη φράσις καὶ
ἀνερωτήτως (ληρεῖς ἔχων), οὕτως εὐρίσκεται καὶ τὸ μαθὼν ἀνερωτήτως μὲ

τὸ ὅτι· οἶον, (Πλάτ. Ἀπολογ. σελ. 36) τί ἄξιός εἰμι ἀποτίσαι, ὅτι μαθὼν ἐν τῷ βίῳ οὐκ ἡσυχίαν εἶχον; Ἐδῶ ἐνυπάρχει εἰς τὸ μαθὼν ἡ ἔννοια σπουδαίως σκερθεῖς, μὲ πρὸςθεσιν καὶ σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἐστοχάσθη, ἡγουν, τί εἶμαι ἄξιός νά πάθω, διότι μὲ σκέψιν πολλήν καὶ γνῶσιν δὲν ἡσύχαζα εἰς τὸν βίον; Ἡ ἀναπλήρωσις τῆς φράσεως ἐμπορεῖ νά ᾖναι αὕτη: ὅτι, μαθὼν οὐκ οἶδ' ὅτι, ἡσυχίαν οὐκ εἶχον. Δὲν πρέπει ὅμως νά νομίσωμεν, ὅτι ἡ τελεία ἔννοια τοῦ μαθὼν, καθὼς ἀνεπτύχθη ἐδῶ, ἐνυπῆρχεν εἰς τὴν ψυχὴν παντός συγγραφέως, ὅστις τὴν μετεχειρίσθη. Τοῦτο ἡ ὁμοιὸν τι τούτου εἶναι μόνον ἡ ἀρχὴ καὶ γένεσις τῆς φράσεως, καὶ τί μαθὼν ἡ ὅτι μαθὼν ἦσαν ἐφεξῆς ἐμφαντικαὶ φράσεις ἀντὶ τῶν ἀπλῶν τί καὶ ὅτι. Παρέβαλε μὲ τὰς ἀνωτέρω φράσεις καὶ τὴν τοῦ Ἡροδότου (Γ'. 119), τίνα ἔχουσα γνώμην εἴλευ κτλ. ἥτις εἶναι φράσις ἡπιωτέρα τῆς τί μαθοῦσα;

Τόδε λαμβάνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τοῦ ἐποποιῦς ἀντὶ τοῦ ὤδε, ἐνταῦθα, ἐδῶ· οἶον, (ἰλ. Ξ. 298) Ἡρῆ, πῇ μεμαυῖα κατ' οὐλύμπον τὸδ' ἰκάνεις; ἡγουν (κατὰ τὴν παράφρασιν Θ. Γαζῆ) Ὡ Ἡρα, τοῦ προθύμως ὁρμῶσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ δεῦρο ἀφίκου, καί, (ἰλ. Ω. 172) οὐ μέντοι ἐγὼ κακὸν ὁσσομένη τὸδ' ἰκάνω, ἡγουν (κατὰ τὴν αὐτὴν παράφρασιν) Οὐδαμῶς γάρ σοι ἐγὼ κακὸν ἐπαγγέλλουσα ἐλήλυθα δεῦρο.

Τὸ δὲ, ἐλλειπτικὴ φράσις δυσκόλως ἀναπληρουμένη· ἐπιφέρεται δὲ εἰς προσηρημένον λόγον ἀντιθέτως, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἐπεὶ, ἡ εἴπερ· Κ. Ἐπειδὴ ἡ ἐνῶ· οἶον, (Πλάτ. Μένων Σ. 97) Δόξα ἄρα ἀληθὴς πρὸς ὀρθότητα πράξεως οὐδὲν χείρων ἡγεμὼν φρονήσεως· καὶ τοῦτ' ἐστὶν ὃ νῦν δὴ παρελείπομεν ἐν τῇ περὶ τῆς ἀρετῆς σκέψει, ὁποῖόν τι εἶη· λέγοντες ὅτι φρόνησις μόνον ἡγεῖται τοῦ ὀρθῶς πράττειν, τὸ δὲ ἄρα καὶ δόξα ἦν ἀληθὴς· ἡγουν, ἀληθινὴ λοιπὸν δόξα ὁδηγεῖ εἰς τὰς ἀγαθὰς πράξεις ἐπίσης μὲ τὴν φρόνησιν, καὶ τοῦτο εἶναι, τὸ ὁποῖον τώρα δὲ ἀφήσαμεν ὅτε ἐσκεπτόμεθα περὶ τῆς ἀρετῆς ποῖόν τι εἶναι λέγοντες ὅτι μόνον ἡ φρόνησις ὁδηγεῖ εἰς τὰς ὀρθὰς πράξεις, ἐνῶ βέβαια ἦτο (ὁδηγός) καὶ ἀληθινὴ δόξα· ἡ, ἐπὶ ἄρα ἦν καὶ ἀληθὴς δόξα· καί, (Πλάτ. Ἀλκ. Α. σελ. 110) Τὸ δὲ ὤδε πως εἶχεν· ἔμαθον, οἶμαι, καὶ ἐγὼ, ὥσπερ οἱ ἄλλοι. Αἱ νέαι ἐκδόσεις ἔχουσι τὸν στιγμιατισμὸν τοῦτον· αἱ δὲ ἀρχαιότεραι προτάσσουσι τὸ πρόσωπον τοῦ Σωκράτους, οὕτως· Σωκρ. τὸ δὲ πῶς εἶχεν; (χωρὶς τὸ ὤδε).

Τὸ μὴ, συνηθέστερα τὸ μὴ οὐ, μετ' ἀπαρεμφάτου ἀντὶ τοῦ ὥστε μὴ· οἶον, (Ξενοφ. Συμπ. Γ'. 3) Ἄλλ' οὐδεὶς σοι ἀντιλέγει τὸ μὴ οὐ λέξειν ὅτι ἕκαστος ἡγεῖται πλείστου ἄξιον ἐπίστασθαι· καί, (Σοφοκλ. Αἷ. 727) ὡς οὐκ ἀρκέσει τὸ μὴ οὐ πέτροις πᾶς καταξάνθεις θανεῖν. Περὶ τοῦ Μὴ οὐ, Ζήτ. ἀνωτ. §. 456. Σημ. Α. β'. Πρβ. καὶ τοῦ μὴ §. 456. Σημ. β'.

Τοῦτο μὲν, τοῦτο δὲ, ἐπιϋφαιματικῶς ἀντὶ τοῦ νῦν μὲν — γυν δέ· Ζήτ. §. 323. Σημ. γ'.

Τοῦ λοιποῦ (νοητ. χρόνου), εἰς τὸ ἐξῆς, εἰς τὸ μέλλον. — τὸ λοιπὸν, ἢ μόνον, λοιπὸν, ἀπὸ τῶρα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς. — λοιπὸν εἰπεῖν, λείπεται νὰ εἴπωμεν.

Φέρων, φαίνεται πολλαχοῦ περιττεύουσα μετοχή· ἐξηγεῖ ὁμοῦς πάντοτε τὴν μετὰ τῆς πράξεως συνδεδεμένην ὁρμὴν καὶ θέλησιν ὅχι ἐλευθέραν φύγον· οἶον, (Αἰσχίν. σελ. 482. Ρείσκ.) ὑπέβλεπεν ἑαυτὸν φέρων Θηβαίους· καὶ, (ὁ αὐτ.) εἰς τοῦτο φέρων περιέστησε τὰ πράγματα, ἤγουν, εἰς ταύτην τὴν κατάστασιν ἔφερεν ἀκρατήτως τὰ πράγματα.

Φθάνειν, προφθάνειν, προσλαμβάνειν. Τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐκτὸς τῆς ἰδίας του σημασίας ἔχει καὶ τρεῖς ἄλλας, καὶ τόσας συντάξεις, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ διακρίνωμεν ἀκριβῶς·

α) Ὁ καταφατικὸς λόγος μὲ μετοχὴν τῆς πράξεως δηλωτικὴν (Ζήτ. §. 432. Α. γ.) σημαίνει: πράττω τι ἀρχήτερα ἀπὸ ἄλλον, ἢ ἀρχήτερα παρὰ νὰ συμβῇ τι ἄλλο· οἶον, ἔφθασα αὐτὸν παρελθὼν, ἤγουν παρῆλθα ἀρχήτερα παρὰ αὐτὸς· ἔφθην ἀπὼν, ἀνεχώρησα πρότερον. Ἐκ τούτου προῆλθεν ἡ σημασία τοῦ ταχέως καὶ σπουδαστικὰ τι ποιεῖν· οἶον, (Ἡρόδ. Γ'. 78) φθάνει τὰ ὄπλα κατελόμενος.

β) Ὁ ἀποφατικὸς λόγος μὲ μετοχὴν καὶ αὐτὸς καὶ διὰ τοῦ ἀκολουθοῦντος καὶ συνδεδεμένος μὲ ἐπόμενον λόγον σημαίνει, Δὲν ἔκαμα ἀρχήτερα τοῦτο παρὰ ἐκεῖνο, ἢ, εὐθύς καὶ τοῦτο καὶ ἐκεῖνο· ἢ μόλις ἔκαμα τοῦτο καὶ ἤρχισα ἐκεῖνο· οἶον, οὐκ ἔφθην ἐλθόντες καὶ νόσοις ἐλήφθημεν (Ἰσοκράτ.), ἤγουν, μόλις ἤλθαμεν καὶ εὐθύς ἐκυριεύθημεν ἀπὸ νόσους, ἤγουν εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ἤλθαμεν καὶ ἡρώσθησαμεν· καὶ, (ὁ αὐτ.) οὐκ ἔφθισαν ἡμᾶς καταδουλωσάμενοι, καὶ πρώτου αὐτοῦ φυγὴν κατέγνωσαν, ἤγουν, δὲν σᾶς ἐδούλωσαν προτοῦ νὰ καταγν. κτλ. τουτέστι, μόλις σᾶς ἐδούλωσαν καὶ κατέγν. ἢ, εὐθύς ἀφοῦ σᾶς ἐδούλωσαν, κατεδίκασαν ἐκεῖνον. Πρβ. Ἄμα.

γ. Ὁ ἀποφατικὸς λόγος μὲ μετοχὴν (ἢ ἐννοουμένην ἐκ τῆς ἀκολουθίας) καὶ χωρὶς νὰ ἀκολουθῇ ἀναγκαίως ἄλλος λόγος σημαίνει: εἶμαι ἔτοιμος, δὲν λείπω νὰ κάμω τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἐκφράζει ἡ μετοχή. Ἐπὶ τῆς ἐννοίας ταύτης τάσσεται μόνον εἰς εὐκτικὴν ἔγκλισιν μετὰ τοῦ ἂν, καὶ μάλιστα 1) ἀντὶ προστακτικῆς· οὐκ ἂν φθάνοις λέγων, ἤγουν μὴ βράδυνε νὰ τὸ εἴπῃς, εἰπὲ το εὐθύς· 2) σημαίνει βεβαίαν πρόρρησιν ὑποσχέσεως· οἶον, οὐκ ἂν φθάνοιμι (ἀπόκρισις εἰς αἵτησιν ἢ παρακίνησιν), εἶμαι ἔτοιμος, δὲν λείπω ἀπὸ τοῦ νὰ κάμω τι εὐθύς· οὐκ ἂν φθάνοι ἀποθνήσκων, ἤγουν θέλει ἀποθάνειν βέβαια, εἶναι ἔτοιμος νὰ ἀποθάνῃ· εἰ οὖν μὴ τιμωρήσεσθε τούτοις, οὐκ ἂν φθάνοι τὸ πλῆθος τούτοις τοῖς θηρίοις δουλεῖον, ἤγουν, ἐὰν δὲν τιμωρήσῃτε τούτους, τὸ πλῆθος ἐξ ἅπαντος θέλει ὑποπέσειν εἰς τὴν δουλείαν τούτων τῶν θηρίων. — Εἶναι ἐπίσης καὶ φανερόν καὶ παρᾶξενον, ὅτι ἡ ἀποφατικὴ αὕτη φράσις ταυτίζεται μὲ τὴν προτέραν τὴν καταφατικὴν. Πρὸς ἐξήγησιν τῆς ἀντιφάσεως ταύτης ὑποθέτουσιν οἱ γραμματικοὶ ὅτι τὸ οὐκ ἂν φθάνοις εἶναι ἐρωτη-

ματικὸς λόγος ἀντὶ ζῶητος προστακτικοῦ (οὐκ ἂν φθάνοις;), καὶ ἐκ τῆς καθημερινῆς χρήσεως ἔχασε τὸν ἐρωτηματικὸν τόνον. Διὰ τοῦτο εἰς τοὺς ποιητὰς ἀκολουθεῖ τὸ οὐ μετὰ τὸ φθάνοις· οἶον (Εὐριπ. Ἡρακλ. 721) φθάνοις· δ' ἂν οὐ. — Ἀλλ' εὐθὺς ποῦ τὸ οὐκ ἂν φθάνοις ἔλαβε δύναμιν προστακτικοῦ, φυσικὰ ἤρχισαν νὰ λέγωσι καὶ, οὐκ ἂν φθάνοιμι, καὶ, οὐκ ἂν φθάνοι ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας, καὶ ἀνεπαισθήτως ἔγενε καταφατική ἢ σημασία εἰς τὴν χρῆσιν. Ἀλλ' ἡ αὐτὴ τροπὴ τῆς ἐννοίας φαίνεται εἰς ὅλους τοὺς ἐκ τοῦ Οὐκοῦν ἀρχομένους λόγους χωρὶς ἐρωτήσεως· διότι καθὼς τὸ οὐκοῦν ἄπειμι εἶναι ταῦτόν τοῦ ἄπειμι οὖν, οὕτω τὸ οὐκ ἂν φθάνοιμι ποιεῖν εἶναι ταῦτόν τοῦ φθάνοιμ' ἂν ποιεῖν.

Φροῦδος, (γεννηθὲν ἐκ τῆς πρὸ καὶ ὁδὸς) ἐννοουμένου τοῦ ῥήματος εἶναι, σημαίνει· ἀνεχώρησεν, ἢ ἠφανίσθη· οἶον, φροῦδος γὰρ ὁ ἀνὴρ, ὁ ἀνὴρ ἐκβῆκεν, ἢ λείπει ἔξω· φροῦδα πάντα, πάντα ἠφανίσθησαν· φροῦδῃ μὲν αὐδῇ, φροῦδα δ' ἄρθρα μου κάτω (Εὐρ. Ἀνδρ. 1075), ἤγουν ἠφανίσθησαν ἔχασαν τὴν δύναμιν των. Εἰς μόνον ἴσως τὸν Σοφοκλῆν (Αἴας 256) εὐρίσκεται γενικὴ τοῦ ὀνόματος τούτου· φροῦδου γὰρ ἤδη τοῦ κακοῦ μείων λόγος (Πρβ. §. 97. β').

Χωρὶς 1) μετὰ γενικῆς ἀντὶ ἀνεῦ· χωρὶς ἀργυρίου, καὶ κοιν. χωρὶς ἀργύριον· 2) πλὴν, ἢ ἐκτὸς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μετὰ τοῦ ἢ ὅτι· οἶον, (Ἡρόδ. Δ'. 61) λέβητας μάλιστα Λεσβίοισι κρατῆρσι προσεικίλους χωρὶς ἢ ὅτι πολλῶ μέζονας, ἤγουν, ἐκτὸς ὅτι ἦσαν πολὺ μεγαλύτεροι.

Ὡς ἔνι, ἀντὶ τοῦ ἔνεστιν (§. 171. β'), εἶναι δυνατόν, διὰ τοῦτο τίθεται καὶ πρὸ ὑπερθετικῶν· ὡς ἔνι μάλιστα, ἤγουν ὅσον εἶναι δυνατόν μάλιστα.

Ὡς ἔπος εἰπεῖν, σημαίνει, νὰ εἶπω οὕτως.

Ὡς συνελόντι (νοητ. λόγῳ) εἰπεῖν, καὶ, συνελόντι εἰπεῖν, καὶ (μὲ μόνην τὴν δοτικὴν), συνελόντι, σημαίνουσιν ὅλα, νὰ εἶπω συντόμως, ἢ εἰς ἓνα λόγον.

Ὡς τις καὶ ἄλλος. Ζήτ. Εἷς τις καὶ ἄλλος.

Ὡφελον (καταχρηστικῶς, Ὀφελον) κυρίως, ἐχρεώστων· ἔχει ὅμως εὐκτικὴν δύναμιν ἢ μόνον· οἶον, μὴ ποτ' ὦφελον ποιεῖν, ἤγουν ἄμποτε νὰ μὴ τὸ ἔκαμνα ποτέ· ἢ μετὰ τοῦ ὡς, εἰ, εἴθε, εἰ γάρ· οἶον, ὡς ὦφελος παρῆναι· εἰ γὰρ ὦφελον θανεῖν. Εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἐλήφθη ὡς ἀκλιτον μόριον ἐπὶ τῶν τριῶν προσώπων χρήσιμον, καὶ ἐγράφη καὶ ὄφελον.

Ἄλλα τινὰ ἰδιαιτέρα εἶδη συντάξεως

Α'. Ὑπαγωγή.

§. 466. Μ' ὅλον ὅτι εἶδαμεν ἀνωτέρω (§. 419. Κ. ἐφ. 425 Κ. ἐφ.) τὰς δύο κυριωτέρας ἐφελκύνσεις ἐκάστων χωριστά, εἶναι ὅμως ἄξιον νὰ τὰς θεωρήσωμεν ἐνταῦθα καὶ ἐν γένει. Διότι ἀναμφιβόλως αἱ δύο ἐκείναι μετ' ἄλλων τινῶν συμβαινουσῶν εἰς φράσεις τινὰς ἔχουσι μίαν καὶ

κοινήν πηγήν. Ἦτο μάλιστα τῶν Ἀττικῶν σπουδὴ καὶ ἐπιμέλεια μεγάλη, πρὸς χάριν τῆς ὁποίας παρεθαίνοντο καὶ οἱ κανόνες τῆς Λογικῆς, νὰ στρογγυλῶνται καὶ νὰ συντέμνωσιν ὅσον δυνατόν τὸν λόγον· διὰ τοῦτο δύο λόγους συνημμένους ἀκριβῶς κατ' ἀκολουθίαν προσεπάθουν ὅχι νὰ τοὺς τάξωσι τὸν ἓνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ τοὺς δύο νὰ συγχωνεύσωσιν εἰς ἓνα. Ἐκ τούτου προῆλθεν ἡ συγχὴ χρῆσις τῶν μετοχῶν καὶ εἰς μέρη, ὅπου ἡ φύσις τοῦ λόγου φαίνεται ὅτι ἀπαιτεῖ ἄλλην σύνταξιν (Ζήτ. §. 419—421 ἕως τέλους τοῦ κεφαλαίου)· δι' ὃ οἱ Ἕλληνες ὀνομάζονται καὶ φιλομέτοχοι.

§. 467. Ἡ σύνταξις τῶν ἀναφορικῶν ἀπαιτεῖ ἀναγκαιῶς δύο λόγους, ἡγούμενον καὶ ἐπόμενον. Διὰ νὰ συγχωνεύσωσι τοὺς δύο εἰς ἓνα, ἔκαμναν τὸ ἀναφορικὸν τοῦ ἐπομένου κοινὸν καὶ τοῦ ἡγούμενου, ἐνῶ τὸν μὲν τύπον του προσήλουν πρὸς τὸν πρῶτον, ἡ δὲ φύσις του συνείχετο μὲ τὸν δευτέρον· οἷον, εἰς τὴν φράσιν: μεταδίδως τοῦ σίτου οὐπὲρ αὐτὸς ἔχεις· ἡ γενικὴ οὐπὲρ ἀποτελεῖ ὅλον τὸν ἐπόμενον λόγον εἰδὸς τι ἐπιθέτου εἰς τὸ σίτου· καὶ εἶναι κακὴ συνήθεια νὰ χωρίζωμεν διὰ κόμματος δύο λόγους τοιούτους, τοὺς ὁποίους ἡ χρῆσις τῶν παλαιῶν συνεῖλκυσε φανερώς εἰς ἓνα.

§. 468. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εὐρίσκετο εἰς τὸ ῥῆμα, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται, ἐγεννᾶτο ἐκ τούτου συνεχεία τις τῆς ἐννοίας, τὴν ὁποίαν οἱ παλαιοὶ ᾔθελαν νὰ κάμνωσιν ἐπαισθητὴν καὶ διὰ τοῦ τύπου. Συνεχώνευαν λοιπὸν τρόπον τινὰ τὰ δύο ῥήματα εἰς ἓν σύνθετον διὰ τὸν νοῦν (ὑπέσχετο ποιήσιν, ἔξεστι γενέσθαι)· καὶ ἐνῶ ὅλα τὰ προσανήκοντα εἰς τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐφείλκυαν εἰς τὸ τοῦ ῥήματος, ἀπετέλουν νὰ φαίνεται ὁ λόγος εἰς καὶ μόνος· οἷον, ὁ ἀνὴρ ὑπέσχετο ποιήσιν τοῦτο αὐτός· — ἔξεστί μοι γενέσθαι εὐδαίμωνι.

§. 469. Ἀφοῦ τεθῇ ἡ ἀρχὴ αὕτη τῆς ὑπαγωγῆς στερεῶς, θέλομεν εὑρεῖν καὶ ἄλλας τινὰς φράσεις ἀναπηγαζούσας ἐκ ταύτης. Αἱ ἐπισημότεραι εἶναι, ὅταν πτώσις τοῦ ἡγούμενου λόγου ἐφελκύνται ἀπὸ τὸ ἀναφορικὸν τοῦ ἐπομένου, οἷον, (Ξενοφ. Κυνηγ. Α. 10) Μελέαγρος δὲ τὰς τιμάς, ἃς ἔλαβε, φανεραὶ (εἰσίν)· ἀλλ' ἡ διὰ τῆς ἀντιθέσεως ἀναγκαία σπρόταξις τοῦ ἐνὸς ὑποκειμένου (Μ. δὲ) κάμνει τὸ ἄλλο ὑποκείμενον νὰ ἐφελκυσθῇ ἀπὸ τὸ ἀναφορικὸν ἃς εἰς αἰτιατικὴν· καὶ, (Πλάτ. Μέν. 36) ἔχεις εἰπεῖν ἄλλου ὅτουοῦν πράγματος, οὐ οἱ φάσκοντες διδάσκαλοι εἶναι ὁμολογοῦνται οὐκ ἐπίστασθαι τὸ πρᾶγμα. Ἐδῶ ἔπρεπε νὰ εἴπῃ: ἔχεις εἰπεῖν ἄλλο ὅτουοῦν πρᾶγμα, τοῦ ὁποίου οἱ λεγόμενοι διδάσκαλοι ὁμολογοῦνται ὅτι δὲν τὸ ἐξέυρουν; ἀλλὰ τὸ ἀναφορικὸν οὐ τρέπει ὅλας τὰς προηγουμένας αἰτιατικὰς εἰς γενικὴν. Βίς τοιαύτην παραμέλησιν τῆς φυσικῆς συντάξεως συνεθίσθησαν τὰ αὐτὰ τῶν παλαιῶν ἀπὸ τοιαύτας περιπτώσεις, ὅπου προηγείται τοῦ ἀναφορικοῦ ἀντωνυμία τις ἢ ἀδιόριστος ἐννοια ὡς ἄλλος ἢ ἕτερος· οἷον, (Ξενοφ. Ἱέρ. Ζ'. 2) ταῦτα ποιοῦσι τῶν ἄνθρωποι καὶ ἄλλον ὅν τινα τιμῶσιν, ὅπου ἔπρεπε νὰ εἶναι ἄλλω, ἤγουν,

καὶ παντὶ ἄλλῳ, ὃν τινα τιμῶσι· καὶ, (Δημοσθ. περὶ Στεφ. Σ, 230) ἑτέρῳ δ' ὅτῳ κακὸν δώσομεν ζητεῖν, δηλαδὴ, ἑτέρον δὲ ζητεῖν, ὅτῳ κτλ. — Αἱ συντάξεις αὗται δύνανται μὲν νὰ ἐξηγηθῶσι καὶ διὰ μικρᾶς μεταθέσεως: Ζητεῖν, ὅτῳ ἑτέρῳ κακὸν δώσομεν· ποιοῦσι τυράννοις καὶ (ἐκάστῳ), ὅντινα ἄλλον τιμῶσιν· ἀλλ' ἡ ἀναλογία τῶν ἄλλων περιπτώσεων μᾶς κάμνει προτιμωτέραν τὴν ὑπαγωγὴν, καὶ μάλιστα ὅπου ἡ ἐφελκυομένη λέξις εἶναι πᾶς· οἷον (Ξενοφ. Ἑλλ. Α. 4. 2) Λακεδαιμόνιοι πάντων ὧν δέονται πεπραγότες εἰσὶν· ἐδῶ ἡ ὑπαγωγὴ εἶναι φανερωτάτη ἀντὶ τοῦ πεπραγότες εἰσὶ πάντα, ὧν δέονται. — Ὑπαγωγῆς ἔργον εἶναι καὶ ἡ προμνημονευθεῖσα (§. 456. Σημ. α) φράσις, οὐδενὶ ὅτῳ οὐ. — Ἐνεργεῖ αὕτη καὶ εἰς τὰ ἀναφορικὰ ἐπιρρήματα ἀνταλλάσσουσα διαφύρως τὰ συσχετικά των· οἷον, (Πλάτ. Κριτ. σ. 45) πολλαχοῦ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοσε, ὅποι ἂν ἀφίκη, ἀγαπήσουσί σε, ἀντὶ πολλαχοῦ μὲν γὰρ, καὶ ἀλλαχοῦ, ὅποι ἂν ἀφίκη· ἡδύνατο νὰ εἴπῃ καὶ, πολλαχοῦ ὅποι ἂν ἄλλοσε ἀφίκη.

§. 470. Ἐκ τῶν εἰρημένων συμπεραίνεται εὐκρινῶς, ὅτι καὶ ὅλαι αἱ φράσεις. ὅπου φαίνεται ἐπιτεινόμενος ὁ θαυμασμός ἢ ἡ αὔξησις διὰ προσαρτήσεως ἀναφορικοῦ, ἐξηγοῦνται ἐκ μόνης τῆς ὑπαγωγῆς. Διότι ἐὰν λέγη τις, θαυμαστὸν ὅσον προὔχωρσε, πρέπει νὰ θεωρήσωμεν τὸν λόγον ὡς ἔχοντα οὕτως: θαυμαστὸν ἐστίν, ὅσον προὔχωρσεν· ἀλλ' ἐὰν ᾖ τὸ ἀναφορικὸν εἰς ἄλλον τύπον, εἰς τοῦτον μεταβαίνει καὶ ἡ προηγουμένη λέξις· οὕτω, φέρ' εἰπεῖν, τὸ οὐδέτερον θαυμαστὸν μεταβαίνει εἰς θηλυκόν: θαυμαστὴ ὅση ἡ προχώρησις αὐτοῦ· καὶ ὁ λόγος ἐμπορεῖ νὰ ἐκτεθῇ καὶ οὕτως· ᾗν δὲ ἡ προχώρησις αὐτοῦ θαυμαστὴ ὅση. Ἐκ τούτου δὲ ἐγενήθησαν φράσεις, αἵτινες δυσκόλως ἀναλύονται ἢ καὶ δὲν ἐπιδέχονται ἀνάλυσιν· οἷον, (Ἀριστ. Πλουτ. 750) ἀλλ' ᾗν περὶ αὐτὸν ὄχλος ὑπερφυῆς ὅσος· — ἔδωκεν αὐτῷ πλεῖστα ὅσα κτλ. — Ἐὰν ᾖ τὸ ἀναφορικὸν τὸ ὡς, τὰ ἐπίθετα αὐτὰ ἐφελκύνονται εἰς ἐπιρρήματα· οἷον, θαυμάσιον (ἐστὶν ὡς ἄθλιος γέγονε, ἐφέλκεται εἰς τὸ, θαυμασίως ὡς ἄθλιος γέγονεν· οὕτω δὲ καὶ, ὑπερφυῶς ὡς κτλ. Βεβαίονεται δὲ τὸ λεγόμενον ἐκ τῆς ἀπαντήσεως συχνάκις ἀμεταβλήτου συντάξεως· οἷον, (Ἡρόδ. Γ'. 113) ἀπόζει — θεσπέσιον ὡς ἡδύ.

§. 471. Ἄλλη τις ἐτέρου εἶδους ὑπαγωγὴ εἶναι ἡ λεγομένη πρὸ ληψις, ἥτις γίνεται, ὅταν εἰς τὰ ῥήματα οἶδα, ἀκούω, λέγω καὶ τὰ γνωστικά καὶ ἀφηρηματικά, δὲν ἀκολουθῇ αἰτιατικὴ μετ' ἀπαρεμφάτου, ἀλλ' ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ ἐπομένου ῥήματος τίθεται ἐκ τρίτου τούτων εἰς αἰτιατικὴν· οἷον, οἶδα γῆν, ὅποση ἐστίν, ἀντὶ τοῦ Οἶδα ὅποση ἐστίν ἡ γῆ. — Ἀριστοφ. Εἰρ. 603, εἰ βούλῃσθ' ἀκοῦσαι τόν δ', ὅπως ἀπώλετο, ἀντὶ τοῦ, ἀκοῦσαι ὅπως ἦδε ἀπώλετο. Ζήτ. καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ §. 396. — Ἡ πρόληψις εἶναι μὲν ἀντίστροφος τῆς κυρίως ὑπαγωγῆς, ἐπειδὴ μένουσιν οἱ δύο λόγοι καὶ ὁ προηγούμενος ὑπάγει ἐκ τοῦ ἐπομένου, καὶ χρεῖα μόνον ἀντὶ τῆς εἰς τὴν φυσικὴν σύνταξιν ἀπαιτουμένης πτώσεως

νὰ εὐρώμεν ἄλλην, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐννοῶμεν τὴν πρώτην λέξιν. Εἶναι ὅμως φανερώτατον ὅτι τὸ γῆ ἐφειλικύσθη ἀπὸ τὸ οἶδα, καὶ οὕτως ἐκ δύο λόγων ἀκολουθούντων ἀλλήλοις ἔγειναν δύο ἐμπλεγμένοι οὕτως, ὥστε πλησιάζουσιν εἰς τὸν ἕνα, καὶ μάλιστα ὁπόταν ἐκτεθῶσιν οὕτω: γῆν ὁπόση ἐστὶν εἰδέναι (Ξενοφ.)· καὶ, (Δημοσ. Μειδ.) τοῦτον οὐδ' εἰ γέγονεν ἡδεῖν, ἡγουν δὲν ἤξευρα περὶ αὐτοῦ οὐδὲ ἂν ὑπῆρχεν. Ἀλλὰ εἶδῃ πρόληψως γιγνομένης εἰς πᾶν εἶδος ῥημάτων εἶναι πλὴν τῆς ῥηθείσης ἢ δι' ἀπλῆς μεταθέσεως· ἐπιχειρήσωμεν εἰπεῖν ἀνδρία τίποτ' ἐστι· ἀντὶ ἐπιχ. εἰπ. τίποτ' ἐστὶν ἀνδρία. Τὸ ὑποκείμενον τῆς ἐξηρητημένης προτάσεως ὑπάγεται κατὰ γενικὴν εἰς ὄνομά τι τῆς κυρίας. Μέγα σοι ἐρῶ τεκμήριον τοῦ νόμου ὅτι οὕτως ἔχει. — Σπανίως γίγνεται ἡ πρόληψις μετὰ μορίων τελικῶν, συνηθίζεται ὅμως εἰς τὸ ῥῆμα ἐπιμελεῖσθαι ἢ εἰς τὰ φόβου σημαντικὰ μετὰ τοῦ μή. Δεῖ τῶν ἀρχομένων ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ἂν βέλτιστοι ἔσονται. — Οἱ τύραννοι φοβούνται τοὺς μὲν ἀνδρείους μὴ τι τολμήσωσι τῆς ἐλευθερίας ἔνεκα· τοὺς δὲ σοφοὺς, μὴ τι μηχανήσωνται· τοὺς δὲ δίκαιους μὴ τι ἐπιθυμήσῃ τὸ πλῆθος ὑπ' αὐτῶν προστατεῖσθαι. Ἐὰν δὲ ἡ ἐξηρητημένη πρότασις ἀπαιτῇ τὸ προληφθῆν κατὰ πλαγίαν πτώσιν, τότε ἐπαναλαμβάνεται τοῦτο καὶ ἐνταῦθα διὰ δεικτικῆς ἀντωνυμίας· περὶ τῶν υἱέων ἐν ἀπορίχ εἰρὶ τί δεῖ αὐτοῖς χρῆσασθαι (Πλ.). — Τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ἀντικείμενον ἀπαρεμφάτου δύναται νὰ προληφθῇ εἰς τὸ ῥῆμα, ἐξ οὗ τὸ ἀπαρέμφατον ἐξαρτάται. Δέομαι ἡμῶν στρατεύεσθαι σὺν ἐμοί.

§. 472. Εἰς τὴν πρόληψιν ἀποδίδομεν προσέτι, ὅταν τὸ οὐδέτερον ἐπίθετον μετὰ τοῦ ἐστὶ ἐφέλκεται εἰς τὸ γένος τοῦ εἰς τὸ ἐπόμενον ἀπαρέμφατον ὑποκειμένου. Συμβαίνει δὲ ἐξαίρετως τοῦτο εἰς τὸ δίκαιος, ὅταν ἐκ τοῦ δίκαιόν ἐστὶν ἐμὲ ποιεῖν τοῦτο, γίνεται δίκαιός εἰμι ποιεῖν τοῦτο· οἶον, (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Δ. 1. 20) δίκαιος εἰ ἀντιχαρίζεσθαι ἡμῖν, ἀντὶ δίκαιόν ἐστι κτλ. Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ εἰς τὸ ἄξιος· (Αὐτόθ. Ἐ. 4. 20) Ἄξιοί γε μέντοι ἐσμέν τοῦ γεγεννημένου πράγματος τούτου ἀπολαῦσαι τι ἀγαθόν, τὸ μαθεῖν ὅχι ἀξίζομεν, ἀλλ' εἶναι ἄξιον, ἀρμόζει. Ὡσαύτως ἐκ τοῦ πολλοῦ δεῖ ἐμὲ ποιεῖν ἐγεννήθη καθ' ὑπαγωγὴν τὸ πολλοῦ δέω ποιεῖν. — Ἐπίθετα δὲ, ὅποια εἶναι δῆλος, φανερός, ἐφέλκουσι προσέτι τὸ ἐφεξῆς ῥῆμα εἰς μετοχὴν· οἶον, (Δημοσθ. Μειδ. 9) ἐκεῖνο οὐκ ἄδηλος ἐρῶν, ἀντὶ τοῦ οὐκ ἐστὶν ἄδηλον αὐτὸν ἐρεῖν ἐκεῖνο· ἢ καὶ ἀναλυομένου μὲ τὸ ὅτι. Εἰς ὅλα ταῦτα τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως ἐφέλκει τὸ ἐπίθετον εἰς ἑαυτὸ διὰ νὰ ἀποτελέσῃ ἕνα λόγον.

§. 473. Τελευταῖον ἀνήκει ἐνταῦθα, ἐὰν ἐπὶ ῥῆμα ἢ προθετόπτων ἀποδιδόμενον εἰς ὄνομα ἐφέλκεται ἀπὸ ῥῆμα κατὰ τὴν ἔννοιαν, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ αὐτό· οἶον, ὁ ἐκεῖθεν πόλεμος δεῦρο ἤξει (Δημοσθ.), ἀντὶ ὁ ἐκεῖ ἐτέθη ἐκεῖθεν διὰ τὸ κινήσεως σημαντικὸν ῥῆμα ἤξει· καὶ, (Θουκυδ. Ἐ. 35) Οἱ Λακεδαιμόνιοι ζητοῦν ἀπὸ τοῦς Ἀθηναίους νὰ σηκώσουν τοὺς πατριαστάς των ἀπὸ τὴν Πύλον, «ὥσπερ καὶ αὐτοὶ τοὺς ἀπὸ Θράκης».

ἤγουν τοὺς ἐν Θράκῃ ἐστῶτας· καί, (Θεόφρ. χαρμ. Β'. 4) ἄρας τι τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ὡσαύτως γίνεται καὶ τὸ ἐν τινι εἶς τι· οἶον, (Ἡρόδ. Ζ. 83) ἐς τοῦ Πρωτεσίλεω ἱερὸν, τὸ ἐς Ἑλαιούντα (ἀντὶ τοῦ τὸ ἐν Ἑλαιούντι) ἀγινεομένου.

Σύνταξις ἰδιαιτέρα τῶν ἐρωτηματικῶν ὀνομάτων.

§. 474. Σύνταξις προσιδιαζούσα εἰς τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς καὶ εἰς τὴν σημερινὴν γλῶσσαν δυσκόλως μεταφερομένη εἶναι, ὅτι τοὺς ἐρωτηματικούς λόγους (ἄλλως ὀρθοὺς ὄντας ἐκ φύσεως ὡς πρὸς ἴδιον αὐτῶν ῥῆμα φερομένους §. 314) τοὺς παρενέθεταν πλαγίως εἰς ἄλλους καὶ τοὺς ἐθεώρουν ὡς μέρη αὐτῶν, ἢ τοὺς μετεχειρίζοντο ὡς ἐκ τρίτου μέρη πλαγίων λόγων.

α. Τοὺς ἐθεταν ἐκ τρίτου εἰς μετοχὴν· οἶον, (Πλάτ. Πολίται· Ε'. σελ. 474) Ἀναγκαῖον διορίσασθαι τοὺς φιλοσόφους τίνες λέγοντες τολμῶμεν φάναι δεῖν ἄρχειν· εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν ἐμπορεῖ νὰ μεταφρασθῇ κατὰ τὴν φυσικὴν σύνταξιν οὕτω· ἀναγκαῖον εἶναι νὰ διορίσωμεν τίνες εἶναι οἱ ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους λέγομεν φιλοσόφους, καὶ τολμῶμεν νὰ λέγωμεν, ὅτι οὗτοι πρέπει νὰ ἄρχωσι· καὶ (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 2. 1) Καταμεμάθηκας οὖν τοὺς τί ποιῶντας τὸνομα τοῦτο ἀποκαλοῦσιν; ἤγουν, ἐξεύρεις λοιπὸν τί κάμνουσιν οὗτοι καὶ ὀνομάζονται οὕτως; Καί, (Πλάτ. Πολίται. Α'. σελ. 332) Εἰ οὖν τις αὐτὸν ἤρετο, ὦ Σιμωνίδῃ, ἢ τίσι οὖν τί ἀποδιδούσα ὀφειλόμενον καὶ προσῆκον τέχνῃ ἱατρικῇ καλεῖται; Ὁ λόγος οὗτος δὲν δύναται νὰ μετενεχθῇ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, ἐὰν δὲν διακοπῇ εἰς τρεῖς τοὺς ἐφεξῆς. Τίς τέχνῃ ὀνομάζεται ἱατρικῇ; εἰς τίνας ἀνθρώπους ἀποδίδει αὕτη ὀφειλόμενον καὶ προσῆκον; Ἐδῶ ἀνάγονται καὶ αἱ φράσεις τί παθῶν, τί μαθῶν, τὰς ὁποίας Ζήτ. ἀνωτ. σελ. 349.

β'. Θέτουν τὸν ἐρωτηματικὸν λόγον ὡς προσδιορισμὸν ἐπιθέτου πλαγίας πτώσεως συντασσομένης μὲ ῥῆμα ἢ πρόθεσιν· οἶον, (Πλάτ. Θεαγί σελ. 125) Εἰ οὖν ἔροιτό τις τὸν Εὐριπίδην τῶν τί σοφῶν συνουσία φῆς σοφοὺς εἶναι τοὺς τυράννους; τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἐμποροῦμεν νὰ μεταφράσωμεν ἴσως οὕτω; Κατὰ τί πρέπει νὰ ἦναι σοφοὶ ἐκεῖνοι, μὲ τῶν ὁποίων τὴν συναναστροφὴν γίνονται τύραννοι, καθὼς λέγεις; — Καὶ μὲ ἀναφορικὸν (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 1. 14) Ὅταν τί ποιήσωσι, νομεῖς αὐτοὺς σοῦ φροντίζεις; ἤγουν, τί εἶναι, τὸ ὁποῖον ὅταν κάμωσι, θέλεις νομίσαι κτλ. καί, (Πλάτ. Φαίδων, σελ. 105 κτ.) ὃ ἂν τί ἐν τῷ σώματι ἐγγένηται, θερμὸν ἔσται — — ὃ ἂν σώματι τί ἐγγένηται, νοσήσει; Ἄλλως νὰ ἐκφρασθῇ κοινῶς τοῦτο δὲν δύναται ἴσως εἰμῇ: τί ἐμπορεῖ νὰ ἐγγένη εἰς τὸ σῶμα, διὰ νὰ ἦναι θερμὸν; διὰ νὰ ἀρρώσθη; Ἐνίοτε τίθενται πλησίον ἀλλήλων δύο ἐρωτηματικά· οἶον, (Δημοσθ. περὶ Στεφ. σελ. 249) ἐξετάζεσθαι τίς τίνος αἰτιὸς ἐστίν, ἤγουν, τίς εἶναι αἰτιὸς καὶ τίνος πράγματος εἶναι αἰτιὸς, — Ἡ τί σιν τί ἀποδιδούσα τέχνῃ δικαιοσύνη ἀν καλοῖτο; Δυσερμήνευτον εἶναι τὸ ἐρωτηματικόν, ὅταν ἀκολουθῇ τὸν εἰ, καθὼς εἰς τὸ ἐφεξῆς παράδειγμα τοῦ Πλάτωνος, τὸ ὁποῖον

ἐγράφη καὶ ἡρμηνεύθη διαφόρως: ταῦτα πάντα ἂ φῆς καλὰ εἶναι, εἰ τί (ἄλλοτε ἐγράφετο εἴτι) ἐστὶν αὐτὸ τὸ καλόν, ταῦτ' ἂν εἴη καλὰ; Ἐδῶ ἴσως, ἐὰν δὲν ἀναπληρωθῇ λόγος τις ἐννοούμενος μὲ τὸν εἰ, δὲν δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ ἡ ἔννοια. Εἰς τὴν ἀναπλήρωσιν ταύτην ἐμποροῦμεν νὰ ἐκλάβωμεν τὸν εἰ ἢ ὡς ὑποθετικὸν ὡς ἡ αἰτιολογικὸν, οὕτως ὅλα ταῦτα, τὰ ὑποῖα λέγεις καλὰ, δύνανται νὰ ἦναι καλὰ, διὰ τοῦτο (ἢ μὲ τὴν ὑπόθεσιν) διότι ἐξεύρομεν τί εἶναι οὐσιωδῶς αὐτὸ τὸ καλόν; (ἱππ. μεῖζ. σελ. 288).

γ'. Ὅταν γίνηται μετάβασις εἰς ἄλλην ὕλην λόγου, συχνάκις αἱ λέξεις τῆς ὕλης ταύτης ἔχουσι προηγούμενον τὸ τί δέ, τὸ δὲ ἐρωτηματικὸν μετὰ τοῦ ῥήματος, εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρονται αἱ λέξεις, τίθεται ὡς εἰς δεῦτερον ἐρωτηματικὸν λόγον· οἷον, (Πλάτ. Νόμ. Δ'. σελ. 704.) τί δ' αὖ πεδίων τε καὶ ὀρέων καὶ ὕλης; πῶς μέρος ἐκάστων ἡμῖν εἴληχεν; Ἐδῶ φαίνεται ὁ πρῶτος λόγος περιττός, καὶ τὸ ὅλον ἡδύνατο νὰ ἐκφραστῇ δι' ἑνὸς οὕτω: Πῶς δ' αὖ πεδίων τε καὶ ὀρέων καὶ ὕλης μέρος ἡμῖν εἴληχε; καί, (Φαίδων σελ. 65) Τί δὲ δὴ περὶ αὐτὴν τὴν τῆς φρονήσεως κτῆσιν πότερον ἐμπόδιον τὸ σῶμα ἢ οὐ; ἀντὶ τοῦ, Πότερον ἐμπόδιον τὸ σῶμα περὶ αὐτὴν τὴν τῆς φρονήσεως κτῆσιν ἢ οὐ; Ἐνίοτε τὸ προοιμιστικὸν τοῦτο ἐρώτημα συγχωνεύεται εἰς ἓν μὲ τὸ κύριον· οἷον, (Πλάτ. Συμπόσι. 23.) τί οὖν ἂν εἴη ὁ Ἑρως θνητός; ἀντὶ τοῦ, τί οὖν; εἴη ἂν ὁ Ἑρως θνητός;

Γ'. Ἀνακόλουθον.

§. 475. Ἀνακόλουθον εἶναι σύνταξις, τῆς ὁποίας τὸ τέλος γραμματικῶς δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν ἀρχήν, ἀλλ' οἱ συγγραφεῖς τὴν μεταχειρίζονται θέλοντες. Σκοπὸς τῶν δὲ εἶναι ἢ ἡ συντομία, ἢ ἡ σαφήνεια, ἢ ἐμφασίς τις ἰδιαιτέρα. Ὅπου ἐλλείπει πᾶσα τοιαύτη αἰτία, τὸ χωρίον εἶναι ὑποπτον ὡς διεσθαρμένον ὑπὸ κακῶν ἀντιγραφῶν.

§. 476. Συνηθέστατα δὲ γίνεται τὸ ἀνακόλουθον, ὅταν ὁ λέγων ἀρχίσῃ περίοδον, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ τάξις τοῦ λόγου· ἔπειτα, μάλιστα μετὰ παρενθέσεως, ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων δύναται ὁ ἀκούων νὰ λησμονήσῃ τὴν ἀρχὴν τῆς συντάξεως, μεταβαίνει εἰς ἄλλην· οἷον, (Πλάτ. Ἀπολ. σελ. 19.) τούτων ἕκαστος οἷός τέ ἐστιν, ἰὼν εἰς ἐκάστην τῶν πόλεων, τοὺς νέους, οἷς ἔξεστι τῶν ἐαυτῶν πολιτῶν προῖκα ξυνεῖναι ὃ ἂν βούλωνται, τούτους πείθουσι — σφίσι ξυνεῖναι. Ἐδῶ τὸ εἰς τὴν ἀρχὴν τούτων ἕκαστος ἀναφέρεται εἰς προηγούμενα ὀνόματα σοφιστῶν καὶ ἀπῆται καὶ ἡ τάξις τοῦ λόγου καὶ ἡ ἐμφασίς νὰ ἀρχίσῃ ἡ νέα περίοδος οὕτως ἕκαστος τούτων οἷός τέ ἐστι τοὺς νέους πείθειν, καὶ ἐπομένως εἰς τὸ ἐφεξῆς ἀπῆταιτο τὸ ἀπαρέμψατον πείθειν. Ἐπειδὴ ὅμως ἐφεξῆς ἀννήχθησαν νέοι μὲ περιστάσεις ἀπαιτουμένους ἀπὸ τὴν ἀντίθεσιν, ἤγουν νέοι, οἳ τινες εἶναι ἐλεύθεροι νὰ συνομιλῶσι μὲ ὅποιον θέλουσι συμπολίτην τῶν δωρεάν, διὰ τοῦτο ἀφίνει ὁ συγγραφεὺς τὴν πρώτην σύνταξιν, τῆς ὁποίας ἡ γραμματικὴ ἀκολουθία ἐσχοτίσθη, καὶ εὗρισκει φυσικώτερον νὰ ἀναφέρῃ τὸν λόγον εἰς

τοὺς νέους με δευτέραν δεικτικὴν ἀντωνυμίαν τούτους, καὶ νὰ κατασκευάσῃ νέαν σύνταξιν: τούτους πείθουσιν, ἤγουν ἐκεῖνοι οἱ σοφισταὶ πείθουσι τοὺς νέους κτλ.

§. 477. Ἄλλο παράδειγμα ἐκ τοῦ Πλάτωνος Φαῖδρ. 17· τοιαῦτα γὰρ ὁ ἔρως ἐπιδείκνυται· δυστυχοῦντας μὲν ἂ μὴ λύπην τοῖς ἄλλοις παρέχει, ἀνιὰρὰ ποιεῖ νομίζειν· εὐτυχοῦντας δὲ καὶ τὰ μὴ ἡδονῆς ἄξια παρ' ἐκείνων ἐπαίνου ἀναγκάζει τυγχάνειν, ἤγουν τοιαῦτα πράγματα κάμνει ὁ ἔρως· τοὺς δυστυχεῖς νὰ ὑπολαμβάνουσιν ἀνιὰρὰ, ὅσα δὲν λυποῦσι τοὺς ἄλλους· τὸ ἀντίθετον τούτου θέλει ὁ συγγραφεὺς νὰ ἐκφράσῃ ἐμφαντικῶς οὕτω: καὶ ἀναγκάζει νὰ ἐπαινῶνται πράγματα ἀδιάφορα· ἀπαιτεῖ ὅμως ἡ λογικὴ νὰ ἀρχίσῃ ὁ δευτέρος λόγος οὕτω· παρ' εὐτυχοῦντων δέ. — Ἄλλ' οὕτως ἡ εὐρυθμία ἐχάνετο: δυστυχοῦντας μὲν — παρ' εὐτυχοῦντων δέ. Οὔτε εὐρυθμίαν ὅμως οὐτ' ἔμφρασιν θυσιάζει ὁ Πλάτων εἰς τὴν λογικὴν· ἀφίνει τὴν αἰτιατικὴν, εὐτυχοῦντας, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ ἡ ἀναλογία τοῦ πρώτου λόγου, νὰ κῆται ὡς αἰτιατικὴ ἀπόλυτος, καὶ διὰ τοῦ παρ' ἐκείνων ἀναφέρει τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἰσχυρὸν καὶ ἐμφαντικὸν τέλος, ἐπαίνου ἀναγκάζει τυγχάνειν.

§. 478. Εὐκρινεστέρα γίνεται ἡ αἰτία τοῦ μικροῦ ἀνακολούθου εἰς περιπτώσεις, ὅποια εἶναι ἡ ἐφεξῆς, Πλάτ. Ἀλκ. Α'. σελ. 134. ὧ γὰρ ἂν ἐξουσία μὲν ἦ ποιεῖν ὃ βούλεται, νοῦν δὲ μὴ ἔχῃ, τί εἰκός συμβαίνειν; Ἐδῶ κρέμανται δύο λόγοι ἀπὸ ἐν ἀναφορικόν, τὸ ὅποῖον καθεὶς ἀπαιτεῖ εἰς διάφορον πτῶσιν· ἐάν ἐπανελάμβανε τὸ ἀναφορικόν (ὧ μὲν—ὅς δέ), ἐβλάπτετο καὶ ἡ σαφήνεια καὶ ἡ εὐρυθμία. Συνεπὲς τούτου γίνεται ἡ περίοδος διὰ τοῦ ἀνακολούθου, ἐνῶ ὁ συγγραφεὺς ἀναφέρει τὸν δευτέρον λόγον οὕτως, ὡς ἂν προηγέτο τὸ ἀναφορικόν εἰς ὀνομαστικὴν, τὸ ὅποῖον παρατηρεῖ καθεὶς εὐκόλα ἐκ τῆς φύσεως τοῦ δευτέρου λόγου (νοῦν δὲ μὴ ἔχῃ). Ὡσαύτως, (Πλάτ. Φαῖδρ. σελ. 82.) ἐκεῖνοι οἷς τι μέλει τῆς ἐαυτῶν ψυχῆς, ἀλλὰ μὴ σώματα πλάττοντες ζῶσιν.—Ὅταν ὁ δευτέρος λόγος προϋποθέτῃ τὸ ἀναφορικόν εἰς πλαγίαν τινὰ πτῶσιν· οἷον, ὧ ἐπὶ πόλλ' ἐμόγησα, δόσαν δέ μοι υἱες Ἀχαιῶν, (Ὁμ.)· καὶ, (Πλάτ. Πρωταγ. σελ. 313) Πρωταγόρας ὃν οὔτε γινώσκεις, οὔτε διείλεξαι οὐδεπώποτε· τότε ἐμπορεῖ νὰ ἐννοῇται ἡ πτῶσις αὐτὸν, αὐτῷ (εἰς τὸν Ὁμ., ἐ, οἱ, μὲν) καθὼς καὶ κεῖται πραγματικῶς εἰς τοὺς ἐφεξῆς λόγους· Ἰλ. Α. 79. ὅς μέγα πάντων Ἀργείων κρατέει, καὶ οἱ πείθονται Ἀχαιοί. Πλάτ. Μένων 27. παρὰ τούτων, οἱ μῆτε προσποιῶνται διδάσκαλοι εἶναι μὴτ' ἔστιν αὐτῶν μαθητῆς οὐδεὶς. Μ' ὅλον ὅτι διὰ τούτων δὲν θεραπεύεται ἐντελῶς καὶ σαφῶς τὸ ἀνακόλουθον.

§. 479. Πολλάκις γίνεται ἀνακόλουθον τοιοῦτον, ὥστε ἡ ὀνομαστικὴ μένει ἀνανταπόδοτος καὶ ἀντ' αὐτῆς παραλαμβάνεται πτῶσις ἄλλη τὸ αὐτὸ δηλοῦσα πρᾶγμα. Τοῦτο ἐγίγνετο, εἴτε διότι ὁ συγγραφεὺς εὗρεσκεν ἄλλην καταλληλοτέραν πρὸς τὸν σκοπὸν συνώνυμον φράσιν, εἴτε καὶ διότι ἡ ὀνομαστικὴ ἐχρησίμευεν ὡς ἄμορφος προεισαγωγὴ ἢ ἐπιγραφὴ

ρίον, (Πλάτ. Νόμ. Γ'. σελ. 686.) αποβλέψας γάρ πρὸς τοῦτον τὸν στόλον, οὐ περὶ διαλεγόμεθα, ἔδοξε μοι πάγκαλος εἶναι. Ἐδῶ ὁ λέγων θεωρεῖ ἑαυτὸν μὲ τὸν νῦν τοῦ ὡς ὑποκείμενον τοῦ λόγου, ἐπεὶδὴ συλλογίζεται: ἐγὼ νομίζω πάγκαλον τὸν στόλον· διὰ τοῦτο θέτει ὀνομαστικὴν· δὲν ἐμποδίζεται ὅμως ἐκ τούτου νὰ ἐπιφέρῃ ἐφεξῆς τὴν ἀρμοδίαν φράσιν: ἔδοξε μοι· καὶ οὕτως ἡ ὀνομαστικὴ γίνεται ἀπόλυτος (Πρόβ. §. 439 Σημ. α.). — Τὸ ἀνάπαλιν δὲ φαίνεται ἐκ τοῦ ἐφεξῆς παραδείγματος· τοῖς Συρακουσίοις κατὰπληξίς οὐκ ὀλίγη ἐγένετο, ὁρῶντες (Θουκυδ.). Ἀἴαν πάλιν δὴ σ' ἐρωτῆσαι θέλων σχολή μ' ἀπεύργεν. Οἰμωγὴ εἰς ἄστου διήκεν ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων. — Διαφέρει ὀλίγον τι ἡ δι' ἔμφασιν κατ' ἀρχὰς τοῦ λόγου κειμένη μόνῃ ὀνομαστικῇ ἀπόλυτος· οἶον, ἐκεῖνος δὲ, οὐ δώσω αὐτῷ οὐδὲν, τὸ ὅποῖον ἐμπορεῖ νὰ μεθερμηνευθῇ: ὅσον δι' ἐκεῖνον, δὲν θέλω τοῦ δώσειν τίποτε. — Πότε δὲ τὸ ὄνομα δὲν ἔχει ἰδιὸν τοῦ ῥήματος, ἐπεὶδὴ τοῦ τὸ ἀρπάζει ἡ πτώσις τοῦ ἐπομένου, εἰπομεν ἀνωτέρω (§. 469.) εἰς τὰ περὶ ἐφελεύσεως.

Μόλις ἐμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνακόλουθον τό: οἱ δὲ οὐδεὶς αὐτῷ προσείχον, (§. 315. γ') ἐμφαντικώτερον τοῦ τῶν δὲ οὐδεὶς προσείχε.

Μετάθεσις.

§. 480. Μετάθεσις λέξεως εἶναι ἡ ἀπὸ τοῦ κανονικοῦ αὐτῆς τόπου εἰς ἄλλον μεταβίβασις. Τὴν μεταχειρίζονται δὲ καὶ ποιηταὶ καὶ πεζογράφοι, μάλιστα οἱ Ἀττικοί, σπουδάζοντες πάντοτε νὰ θέσωσι παραλλήλως δύο ἢ τρεῖς λέξεις, αἵτινες εἶναι ὅμοιαι ἢ ἀντίθετοι ἢ ἔχουσι σχέσιν ἄλλην τινὰ πρὸς ἀλλήλας. Ἐλεγαν λοιπὸν Π. χ. Πάντων γὰρ πᾶσι πάντες ἔχθιστοί εἰσι Καρχηδόνιοι Ῥωμαίοις, ἀντὶ τοῦ φυσικοῦ: πάντες Καρχηδόνιοι πάντων ἔχθιστοί εἰσι πᾶσι Ῥωμαίοις. — Πλάτ. Φαίδρ. §. 141. ποικίλῃ μὲν ποικίλους ψυχῇ καὶ παναρμονίους διδοὺς λόγους, ἀπλοῦς δὲ ἀπλῇ. Διὰ τοῦτο χωρίζουσι καὶ αὐτὸ τὸ ἄρθρον ἀπὸ τοῦ ὀνόματος· οἶον, αἰσχύνη πόλιν τὴν αὐτὸς αὐτοῦ, ἀντὶ τοῦ αὐτὸς αἰσχύνη τὴν ἑαυτοῦ πόλιν· καὶ τὰς προθέσεις ἀπὸ τὰς πτώσεις των· οἶον, ἐξ ἔτι νέων· ἐν ἄλλοτε ἄλλῃ· — παρ' οὐκ ἐθέλων ἐθελούσῃ (Ὀδυσ. Ε. 155), ἀντὶ τῶν, ἐκ νέων ἔτι· ἄλλοσε ἐν ἄλλῃ· οὐκ ἐθέλων παρ' ἐθελούσῃ.

§. 481. Ἐσπούδαζαν οἱ παλαιοὶ προσέτι νὰ προτάσσωσιν ἐκεῖνο τὸ μέρος, εἰς τὸ ὅποῖον ἐνυπῆρχεν ἡ ἔμφασις· καὶ τοῦτο ἐγένετο αἰτία μεταθέσεως· οἶον, (Δημοσθ. Ὀλυμπ. Γ'.) τὸ μὲν πρῶτον—ἀγαπητὸν ἦν παρὰ τοῦ δήμου τῶν ἄλλων ἐκάστῳ καὶ τιμῆς καὶ ἀρχῆς καὶ ἀγαθοῦ τινος μεταλαβεῖν· νῦν δὲ τούναντίον. — Ἐδῶ ἡ δοτικὴ ἐκάστῳ ἀποδίδεται εἰς τὸ ἀγαπητὸν ἦν, καὶ ἔπρεπε νὰ τεθῇ μετ' αὐτὸ (ν πρότερον ἦτο καθείς των ἄλλων πολιτῶν εὐχαριστημένος, ἀν' ἀπὸ τὸν δῆμον ἐλάμβανε τιμὴν· τώρα δὲ τὸ ἐναντίον ν), ἀλλὰ τὸ, παρὰ τοῦ δήμου, τὸ ὅποῖον ἀποδίδεται εἰς τὸ μεταλαβεῖν, ἔχει πολλὴν ἔμφασιν, διὰ τοῦτο ἐτάχθη πρὸ τοῦ ἐκάστῳ.

§. 482. Δι' ἔμφασιν δὲ καὶ ἐπίρρημα, τόπον ἔχον κατόπιν ἀναφορικῶς, τίθεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ· οἷον, νῦν δὴ ἃ ἔλεγον, ἀντὶ τοῦ ἃ νῦν δὴ ἔλεγον (Πλάτ. Εὐθύδ. σελ. 288). Ἀλλ' ἐκ τούτου γεννᾶται ἐνίοτε ἀμφιβολία· οἷον, (Θεοκρ. ἱ. 17.) ἔχεις πάλαι ὧν ἐπεθύμεις, ὅπου τὰ πάλαι ἀνήκει εἰς τὸ ἐπεθύμεις, καὶ ὄχι εἰς τὸ ἔχεις.

§. 483. Εἰς τὸ ἐφεξῆς παράδειγμα ἀποφύγεται διὰ τῆς μεταθέσεως ἡ ἀσάφεια· (Δημοσθ. Ὀλυνθ. Γ'. περὶ τὸ τέλος) ἀξιώ ὑμᾶς—μὴ παρὰ χωρεῖν τῆς τάξεως, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι τῆς ἀρετῆς μετὰ πολλῶν καὶ κालῶν κινδύνων κησάμενοι κατέλιπον. Ἐδῶ ἡ γενικὴ, τῆς ἀρετῆς, ἀποδίδεται κτητικῶς εἰς τὴν προηγουμένην γενικὴν, τῆς τάξεως (τάξεις, ἦγουν βαθμοὺς τῆς ἀρετῆς)· ἀλλ' ἂν ἔκειντο μία κατόπιν τῆς ἄλλης, ἐγεννᾶτο σύγχυσις.

§. 484. Πολλάκις ἡ μετάθεσις καὶ χωρὶς τῶν εἰρημένων αἰτίων προξενεῖ κάλλος καὶ χάριν εἰς τὸν λόγον· οὕτως εἰς τὸ χαριέστατον χωρίον τοῦ Πλάτωνος (Φαίδρ. σελ. 230) ὥσπερ γὰρ οἱ τὰ πεινῶντα θρέμματα θαλλὸν ἢ τινα καρπὸν προσείοντες ἄγουσι, σὺ ἐμοὶ λόγους οὕτω προτείνων—φαίνει περιάζειν κτλ., ὅπου τὸ ἄρθρον οἱ εἶναι τῆς μετοχῆς, προσείοντες· τὸ δὲ, πεινῶντα θρέμματα, ἀποδίδεται εἰς τὸ ἄγουσι· καὶ, (Ξενοφ. Κύρ. Π. ζ'. 4. 8) ἤξειν αὐτῷ σε πολὺ Ἀράσπου ἄνδρα καὶ πιστότερον καὶ ἀμείνονα, ὅπου τὸ, πολὺ, εἶναι ἐπίτασις τοῦ πιστότερον, τὸ δὲ Ἀράσπου συγκριτικὴ τοῦ πιστότερον· οὕτω καὶ Δημοσθ. (Μειδ. 49) οἱ δὲ ἡτιμωμένοι διὰ πολλῶν τούτων εἰσὶν ἐλάττω πράγματα, ἀντὶ τοῦ φυσικοῦ, ἡτιμωμένοι εἰσὶ διὰ πράγματα πολλῶν ἐλάττω τούτων.

Σημ. Τὸ παράδειγμα τοῦ Πλάτωνος δύναται νὰ ἐξηγηθῇ καὶ δι' ἀνακολουθίας. Ἰσως ἤρχισεν ὁ συγγραφεὺς ἀπὸ τοῦ οἱ διὰ νὰ ἐπενέγκῃ ἐφεξῆς τὴν μετοχὴν ἄγοντες· ἐπειδὴ ὅμως παρενέπεσεν ἡ δευτέρα μετοχὴ, προσείοντες, διὰ νὰ μὴ ᾔται δύο ἐπάλληλοι· οἱ—προσειόντες ἄγοντες, μετέβη εἰς τὸ ῥῆμα ἄγουσι.

§. 485. Εἰς τὰς ἱκετευτικὰς καὶ ὀρκιστικὰς φράσεις, πρὸς θεῶν, πρὸς γονάτων κτλ. τίθεται ἐκ καρδίας θλιβομένης ἡ προσωπικὴ ἀντωνυμία σὲ μετὰ τὴν πρόθεσιν, ἐπειδὴ πρὸ αὐτῆς ὡς ὀρθοτονουμένη ἤθελε φανερόναι ἀντίθεσιν τινα περιττήν. Ἐλεγον λοιπόν· ὦ πρὸς σε γονάτων· πρὸς σε θεῶν (δηλ. ἱκετεύω, τὸ ὅποῖον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παραλείπεται)· καὶ, (Σοφοκ. Οἶδ. Κολ. 1333) Πρὸς νῦν σε κρηνῶν, πρὸς θεῶν ὁμογνίων αἰτῶ πιθέσθαι.

Βραχυλογία.

§. 486. Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς πολλάκις ἦσαν τόσον φειδωλοὶ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν λέξεων, ὥστε δὲν ἐπανελάμβαναν ὅσας ἐκ μιᾶς ἡδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ὁ ἀκροατής. Τοῦτο λέγεται *βραχυλογία*· καὶ πρὸς χάριν ταύτης μετεχειρίζοντο καὶ τὴν ἑλλειψιν, περὶ τῆς ὁποίας θέλομεν ὁμιλήσειν εἰς τὸν ἐφεξῆς παράγραφον.

α. Πολλάκις λέξεις τεθεῖσα ἅπαζ πρέπει νὰ ἐννοηθῇ δὲς· οἷον, (Θουκυδ. Ζ'. 68) νομίζωμεν ἅμα μὲν νομιμώτατον εἶναι, οἷ, ἂν ὡς ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ

προσπεσόντος, δικαίωσιν ἀποπλῆσαι τῆς γνώμης τὸ θυμούμενον, ὅπου τὸ νομιμώτατον ἀποδίδεται μὲν εἰς τὸ ἀποπλῆσαι, ἐννοεῖται δὲ καὶ εἰς τὸ δικαίωσιν· καὶ, (Ξενοφ. Ἑλλην. Β'. 2. 20) τὸν αὐτὸν ἔχθρον καὶ φίλον νομίζοντες Λακεδαιμονίοις ἔσεσθαι, ὅπου τὸ Λακεδαιμονίοις εἶναι συντακτικὴ τοῦ τὸν αὐτὸν (§. 340) καὶ τοῦ ἔσεσθαι (§. 348. Σημ.). Οὕτω κεῖνται ὀνομαστικαὶ χωρὶς ῥήματος, καὶ ἀπαρέμφата χωρὶς τῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτῶνται, ἐπεὶ δὲ ὁ ἀκροατὴς ἐννοεῖ ἀκόμη μίαν φορὰν τὴν προηγηθεῖσαν λέξιν· οἶον, (Ὅδυσ. Α. 411) ἑταῖροι νωλεμέως κτείνοντο σῦες ὡς ἀργιόδοντες, οἱ ῥά τ' ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα δυναμένιοι ἢ γάμῳ ἢ ἐράνῳ ἢ εἰλαπίνῃ τεθαλυῖν, δηλαδὴ κτείνονται (Πρὸς. Ἰλ. Θ. 306)· καὶ, (Ἡρόδ. Α. 82) Λακεδαιμόνιοι δὲ τὰ ἐναντία τούτων νόμον ἔθεντο· οὐ γὰρ κομῶντες πρὸ τούτου ἀπὸ τούτου κομᾶν, δηλ. ἔθεντο νόμον. Πρ. τὰς ιδιότητας τοῦ Γάρ, σελ. 313.

β'. Ἐνίοτε ἐκ τῆς προηγουμένης λέξεως πρέπει νὰ ἐννοηθῇ ἄλλη ἀντίστροφος πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς ἐννοίας· οἶον, (Ἡρόδ. Ζ'. 104) ὁ νόμος ἀνώγει τωὐτὸ αἰεὶ οὐκ ἐὼν φεύγειν οὐδὲν πλῆθος ἀνθρώπων ἐκ μάχης, ἀλλὰ μένοντας ἐν τῇ τάξει ἐπικρατέειν ἢ ἀπόλλυσθαι, ὅπου δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ οὐκ ἐὼν τὸ ἐπικρατέειν, ἀλλ' ἐκ λέξεως ἀντισήμεου ταύτης, δηλ. κελεύων ἢ προσάπτων· καὶ, (Θουκυδ. Α. 44) οἱ Ἀθηναῖοι μετέγνωσαν Κερκυραίοις συμμαχίαν μὴ ποιήσασθαι, ἀντὶ μετέγνωσαν καὶ ἔγνωσαν, ἤγουν ἥλλαξαν γνώμην καὶ ἀπεφάσισαν νὰ μὴ συμμαχήσωσι. Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ ὥραία βραχυλογία· ἐξέλιπον τὴν πόλιν εἰς χωρίον ὄχυρόν (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α. 2. 24), ἤγουν ἐξέλιπον τὴν πόλιν καὶ κατέφυγον εἰς χωρίον ὄχυρόν. Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ εἰς τὴν τῶν συγκριτικῶν σύνταξιν ἐγγυωρούσα· οἶον ἐπικινδυνότεραν ἐτέρων τὴν παροικήσιν τῶνδε ἔχομεν (ἀντὶ τῆς τῶν ἐτέρων παροικήσεως §. 342, σημ. α. — Ὡσαύτως καὶ ἡ εἰς τὰς ὁμοιότητα καὶ ἰσότητα σημαίνουσας λέξεις· οἶον ὁμοίαν ταῖς δούλαις εἶχε τὴν ἐσθῆτα ἀντὶ τῇ (τῶν δούλων) ἐσθῆτι· καὶ εἰς τὰς φράσεις παραγγέλλειν εἰς τὰ ὅπλα βούλομαι εἰς τὸ βαλανεῖον (§. 266, Ζ'), παρασκευάζεσθαι οἴκαδε, κωλύειν τινὰ ἔξω, οἱ ἐκεῖθεν ἐπιβοηθοῦσιν (ἀντὶ οἱ ἐκεῖθεν ἐρχόμενοι ἄνδρες), ἀνίστατο εἰς οἴκημά τις ὡς λουσόμενος καὶ τὸ ἐπὶ τῆς ἀντὶ προθέσεως συμβαίνειν.

γ'. Μία λέξις ἐκλαμβάνεται μὲ δύο σημασίας· οἶον, (Εὐριπ. Φοιν. 977) πικρὸν δ' Ἀδράστῳ νόστον Ἀργείοισι τε θήσει — — κλεινάς τε Ἀθήνας, ἐκ τοῦ τιθέναι τινὲ νόστον (παρασκευάζειν τινὲ τὴν εἰς οἴκους ἐπιστροφήν), καὶ τιθέναι τινὰ κλεινὸν (ἀναδεικνύειν). Ἐδῶ ἀνήκει καὶ τὸ λεγόμενον ζευγμα, ὅπου δύο ἢ τρία ὀνόματα ἀναφέρονται εἰς ἓν ῥήμα· τὸ ὁποῖον ἀρμόζει μόνον εἰς ἓν ἐκ τῶν ὀνομάτων ἐκείνων· οἶον, (Ἡρόδ. Α'. 106) ἐσθῆτα δὲ φορέουσι τῇ Σκυθικῇ ὁμοίην, γλῶσσαν δὲ ἰδίην· εἰς τὸ δεύτερον δὲν ἀρμόζει φορέουσιν, ἀλλ' ἔχουσιν, ὡς τὸ τῆς συνηθείας τρώγω ψωμὶ καὶ νερόν.

Ἑλλειψις.

§. 487. *Ἑλλειψις*. εἶναι λέξεις παράλειψις ἀναγκαιῶν εἰς συμπλήρωσιν τοῦ λόγου, ἐννοουμένων ὅμως ἐκ τῆς ἀκολουθίας. Εἰς τῶν προγόνων μας τὴν γλῶσσαν ἐγίνοντο ἐλλείψεις παντοδαπόταται, μάλιστα ἀπὸ τοὺς περὶ τὸ πυκνὸν τοῦ λόγου καὶ σύντομον σπουδάζοντας. Ἐδῶ ὅμως λέγομεν μόνον ἐν γένει τὰ ἀναγκαιότατα περὶ ταύτης. Εὐκόλως, ὡς εἶπα, καταλαμβάνεται ἡ ἐλλειψις ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς τοῦ λόγου· οἷον, κοιμᾶσθαι βαθὺν (δηλ. ὕπνον)· ποτέραν τραπήσῃ (δηλ. ὁδόν)· ἐτύπτετο πολλὰς (δηλ. πληγὰς).

§. 488. Παραλείπονται πολλάκις μία καὶ πλείοτεαι λέξεις εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς περιόδου, ἀναπληρούμεναι εὐκόλως ἐκ τοῦ πρώτου· ἀλλὰ πολλάκις τὸ δεύτερον μέρος ἔχει μόνον μόριόν τι ἢ ἀναφορικὸν μέρος λόγου, τὸ ὅποιον μετὰ τῶν ἐννοουμένων ἀναπληρῶναι τὸν λόγον· τοιαῦτα μόρια εἶναι εἴπερ, εἴπερ ἄρα κτλ. Εἰς Πλάτ. Εὐθύδ. σελ. 296 εἰς τὴν ὑπόψιαν (δύναται νὰ ἀπατήσῃ τὸν ἀνθρωπίν τι), γίνεται ἀπόκρισις· οὐκ οὐν ἡμᾶς γε, ἀλλ', εἴπερ, σέ, ἤγουν ὅχι ἡμᾶς, ἀλλὰ, ἐὰν δύναται τις ἴσως νὰ ἀπατήσῃ τινὰ, σέ.—Ὡσαύτως κεῖται τὸ ἀναφορικὸν εἰς Πλάτ. Νόμ. Δ'. σελ. 710, πάντα σχεδὸν ἀπείργασται τῷ θεῷ, ἅπερ ὅταν βουλευθῇ διαφερόντως εὐ πράξαι τινα πόλιν, ἤγουν ἅπερ εἴωθε πράττειν ὅταν βουλευθῇ κτλ.—Προσέτι, εἰ δὴ τῷ σοφώτερος φαίην εἶναι, τούτῳ ἂν (δηλ. φαίην εἶναι), ἤγουν, ἐὰν εἴπω ὅτι εἶμαι κατὰ τι σοφώτερος, ἐμπορῶ νὰ εἴπω ὅτι εἶμαι κατὰ τοῦτο.

§. 489. Οὕτω κεῖνται, καὶ μάλιστα εἰς τὸ μέσον τοῦ λόγου, τὰ ἀρνητικὰ μόρια χωρὶς τοῦ ἀποφασκομένου· οἷον, τὸν ἐρῶντά τε καὶ μὴ κρινόμενον, ὅπου τὸ μὴ κεῖται ἀντὶ τοῦ καὶ τὸν μὴ ἐρῶντα· — τίς οὖν τρόπος τοῦ καλῶς καὶ μὴ γράφειν, ἀντὶ καὶ μὴ καλῶς. — ἀγαθοὶ ἢ μὴ ἄνδρες· — καὶ ὁπότε καὶ μὴ, ἀντὶ τοῦ καὶ ὁπότε μὴ (Πλάτ. Ἀλκ. Α'. 13). Πρβ. §. 452. ἡ.

§. 490. Πολλὰ μεγάλη, ἀλλὰ συνήθης εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ἑλλειψις γίνεται, ὅταν, ἐκ δύο ἀντιθέτων συνημμένων, τὸ πρῶτον μένῃ χωρὶς ἐπόμενον. Γίνεται δέ, ὅταν τὸ ἐπόμενον ἐκεῖνο ἐννοῇται ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ λόγου εὐκόλως, καὶ ὁ λέγων παρατρέχων τοῦτο σπεύδῃ εἰς τὰ ἐφεξῆς· οἷον, (Πλάτ. Πρωτ. σελ. 325) καὶ ἐὰν μὲν ἐκὼν πύθηται· εἰς δὲ μὴ, ὥσπερ ξύλον διαστρεφόμενον εὐθύνουσι ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς· ἤγουν ἐὰν πείθεται ἐκὼν (ἐδῶ ἐλλείπει τὸ ἐπόμενον· καλῶς ἔχει, ἢ οὐδενὸς ἄλλου χρεία, ἥ τι ὅμοιον)· εἰ δὲ μὴ πείθεται, εὐθύνουσι κτλ.

§. 491. Σύνηθες εἶναι προσέτι, ὅταν ἀρχίζῃ λόγος ἀπὸ τοῦ ἀναφορικοῦ ἄρθρου, ὃ, ᾧ, νὰ παραλείπεται τὸ εἰς ταῦτα ἀναφερόμενον, τοῦτό ἐστι, ταῦτά ἐστιν· οἷον, καὶ ὃ μάλιστα ἠνίασέ με, ὅτι καὶ ὠνεῖδιζέ με· ἤγουν, τοῦτό ἐστιν, ὅτι καὶ κτλ. Πολλάκις δὲ καὶ χωρὶς τοῦ ὅτι· οἷον, (Δημοσθ. Μειδ. 2) ἃ δ' ἂν ὑμῖν ἐστιν ὑπόλοιπα, ὅπου ἐννοεῖται, ταῦτά

ἐστίν. — Ἐξαίρετως γίνονται αἱ τοιαῦται φράσεις εἰς ὑπερθετικά μετὰ τοῦ ὅτι, ἢ χωρὶς αὐτοῦ οἶον,

ὁ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι πρὸς τοὺς βαρβάρους συμμαχίαν ἐποίησατο· ὅπου παρελείφθη πρῶτον μὲν τὸ ἐστίν, ἔπειτα δὲ τὸ, τοῦτό ἐστίν, δηλ. ὁ δὲ πάντων δεινότατόν ἐστίν, τοῦτό ἐστιν, ὅτι κτλ.

καὶ ὁ πάντων γελοιότατον, καὶ τὸν κύνα τῆς Ἡριγόνης ἀνήγαγε (Λουκιαν. Θεῶν ἐκκλ.) 5), ἤγουν, καὶ ὁ πάντων ἐστὶ γελοιότατον, τοῦτό ἐστίν ὅτι καὶ κτλ.

Πολλάκις δὲ τίθεται μετὰ τὴν ἔλλειψιν ταύτην ὁ γάρ, ὅς τις διὰ τὴν κοινὴν γλῶσσάν μας δὲν ἔχει σημασίαν· οἶον, ὁ δὲ μέγιστον· οὐ γὰρ ἤθελε κτλ. Πρὸς. ἀνωτ. σελ. 313 περὶ τοῦ γάρ.

§. 492. Τὸ (τοῦτό ἐστίν ὅτι) παραλείπεται, ὅταν τοιοῦτόν τι ἐπιθέτον προηγήται μετὰ τοῦ ἀναφορικοῦ οἶον, τὸ δὲ μέγιστον, πάντα ταῦτα μόνος κατειργάσατο· — καὶ τὸ πάντων αἰσχιστον, προσηφηνίσασθε· τὰ ὅποια ἀναλύονται εἰς τὰς ἀνωτέρω φράσεις, δηλ. ὁ δέ ἐστι μέγιστον, τοῦτό ἐστίν, ὅτι πάντα ταῦτα κτλ. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ἀποδεικτικὰς φράσεις· τεκμήριον δὲ, ἢ σημεῖον δὲ (νοητ. τοῦται ἐστὶ τοῦτο)· οἶον, σημεῖον δὲ, τοῖς πονηροῖς ξυνουσιάζει, ἤγουν ἀπόδειξις τοῦ λεγομένου εἶναι τοῦτο, ὅτι συναναστρέφεται τοὺς κακοὺς. Καὶ ἐδῶ ἐπιφέρεται πολλάκις ὁ γάρ· οἶον, (Δημοσθ. Ἀνδρ. περὶ τὸ τέλος) τεκμήριον δὲ· χρήματα μὲν γάρ πλείστα τῶν Ἑλλήνων σχὼν τὰ πάνθ' ὑπὲρ φιλοτιμίας ἀνήλωσε· — εἶδος ἑλλείψεως εἶναι καὶ ἡ ἀποσιώπῃς· οἶον Μὰ τὸν, ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ἐπειθόμην· καὶ συνεγωνίσσατο Φιλίππῳ ἢ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων — εἴτε χρή κακίαν εἴτε καὶ ἄγνοιαν εἴτε καὶ ἀμφοτέρα ταῦτ' εἰπεῖν.

Σημ. Πολλάκις εἰς δοτικὴν προσώπου μετὰ τοῦ ὡς, ἢ ἑλλείποντος καὶ αὐτοῦ, ἑλλεῖπει φράσις, ἥτις ἀναπληρόνεται ἐκ τῆς ἐννοίας· οἶον, (Σοφοκλ. Ἀντιγ. 1161) Κρέων γάρ ἦν ζηλωτής, ὡς ἐμοί, ποτὲ, ἤγουν ὡς ἐστίν ἐμοί κρῖναι, κατὰ τὴν γνώμην μου. Πολλάκις δὲ εὐρίσκεται τὸ κρῖναι· οἶον, (Πλάτ. Σοφιστ. σελ. 234) Ὡς γοῦν ἐμοί τηλικῶδε ὄντι κρῖναι κτλ.

Πλεονασμός.

§. 493. Πλεονασμός, τὸ ἐναντίον τῆς ἑλλείψεως, εἶναι προσθήκη λέξεων νομιζομένων περιττῶν εἰς τὴν ἀκοήν μας, ἀλλ' οὐχὶ περιττῶν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἐνδόξων συγγραφέων, εἰς τῶν ὁποίων τὰς καρδίας πολλάκις ἐπλεονάζαν οἱ διαλογισμοί. Τοιαῦται εἶναι αἱ φράσεις, πάλιν αὖθις· ἔφη λέγων (Ἡρόδοτ. Ε. 36). Πλεονάζουσι δὲ καὶ λόγοι ὁλόκληροι· οἶον, (Ἡρόδοτ. Α. 79), ὡς οἱ παρὰ δόξαν ἔσχε τὰ πράγματα, ἢ ὡς αὐτὸς κατεδόκεεν, ὅπου πλεονάζει ὅλον τὸ, ἢ ὡς αὐτὸς κατεδόκεεν, ἐπειδὴ ἡ ἐννοία του ἐνυπάρχει εἰς τὸ προηγούμενον, παρὰ δόξαν· — καὶ, (Πλάτ. Φαίδρ.) ἐγὼ γάρ, ἃ καὶ πρότερον σαφῶς ἠπιστάμην... τότε ὑπὸ ταύτης τῆς σκέψεως οὕτω σφόδρα ἐτυφλώθην, ὥστε ἀπέμαθον καὶ ταῦτα, ἃ πρὸ τοῦ ὥμην εἰδέναι. Ἐδῶ φαίνεται πλεονάζων ὁ ἔσχατος λόγος· ἃ πρὸ

τοῦ ὥμην εἰδέναι· ἀλλ' ὁ πλεονασμὸς δὲν εἶναι περίττος, μᾶλλον δὲ εἶναι ἀναγκαῖος, ἐπεὶ δὴ τὴν βεβαιότητα τοῦ πρώτου λόγου (πρότερον σαφῶς ἠπιστάμην) ἐξασθενίζει μὲ τὸ ὥμην εἰδέναι.

§. 494. Παραδείγματα πλεονασμοῦ ἄλλα προστίθεμεν τὰ ἐφεξῆς· (Θουκυδ. Ε. 47) τρόπῳ ὁποῖω ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν. Πολλάκις ἐπαναλαμβάνεται διὰ δεικτικῆς ἀντωνυμίας ὄνομα κείμενον εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου· οἶον, (Ἰσοκρ. Παναθ. Σ. 241. Κορ.) τὰς Κυκλάδας νήσους περὶ ἃς ἐγένοντο πολλαὶ πραγματεῖαι κατὰ τὴν Μίνω τοῦ Κρητὸς δυναστείαν, ταύτας τὸ τελευταῖον ὑπὸ Καρῶν κατεχομένας, ἐκβαλόντες ἐκείνους οὐκ ἐξιδιώσασθαι τὰς χώρας ἐτόλμησαν. Ἀλλ' ἐδῶ ἔγεινε διὰ σαφήνειαν ὁ πλεονασμὸς, τὸν ὁποῖον ἀπῆρτησεν ὁ τῆς αἰτιατικῆς ἀπὸ τοῦ ῥήματος ἀπομακρυσμὸς. Οὕτω καὶ παρεντεθειμένοι λόγοι ἀπαιτοῦσι τὴν ἐπανάληψιν προηγουμένων λέξεων· οἶον, (Εὐρ. Φοῖν. 507) ἐμοὶ μὲν, εἰ καὶ μὴ καθ' Ἑλλήνων χθόνα θετράμμεθ', ἀλλ' οὖν ξυνετά μοι δοκεῖς λέγειν· καί, (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Δ'. 5, 49) σκέψαι δὲ καὶ οἶψ' ὄντι μοι περὶ σὲ οἷος ὢν περὶ ἐμὲ ἔπειτά μοι μέμφοι. — Εἰς τὸν πλεονασμὸν ἀνάγεται καὶ τὸ σχῆμα, τὸ λεγόμενον ἐν διὰ δυοῖν ὡς εἶναι τὸ τοῦ Ἡροδότου Α, 111, ἐθάμβεον δ' ὀρέων χρυσῷ τε καὶ εἵμασι κεκοσμημένον, ὅπου τὸ χρυσῷ καὶ εἵμασι = χρυσοῖς εἵμασιν· πλεοναστικαὶ εἶναι καὶ αἱ συντάξεις οἰκοδομεῖν οἰκίαν, ναυπηγεῖν ναῦν.

Σημείωσις καθολικῇ.

§. 495. Οὗτοι εἶναι ὅλοι σχεδὸν οἱ κανόνες κατὰ τοὺς ὁποίους συνέτασσον τὸν λόγον οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι. Ἡ δὲ παράβασις αὐτῶν ἀποτελεῖ σολοικισμόν· διότι σολοικισμὸς εἶναι ἀμαρτήματα περὶ λόγον. Δὲν πρέπει δὲ νὰ τὸν ζητῶμεν εἰς τὰ συγγράμματα τῶν δοκίμων ἢ κεκριμένων (κλασικῶν) λεγομένων συγγραφέων. Εἶναι δὲ τοιοῦτοι, ὅσοι ἔγραψαν εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ ἐπομένως ὅλοι οἱ ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου ἕως τῶν χρόνων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ζήσαντες. Διότι οὗτοι παρέβαιναν, ὡς εἴδαμεν, τοὺς κανόνας δι' αἰτίας σαφηνείας, εὐφωνίας, ἐμφάσεως καὶ ἄλλων τοιούτων· καὶ συνετάρατταν τὴν τάξιν φυσικῶς καὶ ἀναλόγως μὲ τὴν ταραχὴν τῆς καρδίας των. Διὰ τοῦτο ὁ μέγιστος σολοικιστὴς ἤθελεν εἶσθαι ὁ δαιμόνιος καὶ ἀμίμητος Πλάτων, ἐν κρίνωμεν τὰ ὑπὲρ ἀνθρώπων συγγράμματά του μὲ τὴν στάθμην τῶν ἀτελῶν κανόνων μας· ἀλλὰ σολοικισμοὶ κυρίως εἶναι εἰς τοὺς μετὰ Χριστὸν γράψαντας καὶ μάλιστα εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς. Πρέπει λοιπὸν ἡμεῖς εἰς τὰ δοκίμια τῶν ἑλληνισμῶν μας νὰ μιμώμεθα τοὺς πρωτουργοὺς τῆς θείας φωνῆς εἰς ὅσα μετεχειρίσθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀποφεύγοντες τὰ σπάνιά των, ὅχι ὡς σόλοικα, ἀλλ' ὡς ἀγνοοῦντες πολλάκις τὰς αἰτίας τῆς χρήσεως των (Πρόβ. §. 252. Σημ.). Ἰποσυνάπτομεν δὲ ἔτι ὀλίγα τινὰ, ἀναγκαῖα εἰς τὴν φιλόμουστον νεολαίαν πρὸς τελειοποίησιν τῆς γραμματικῆς ἐξέως των.

Ὅρθος καὶ πλάγιος λόγος.

§. 496. Ὅρθος λέγεται ὁ λόγος, ὅταν θεωρῇται μόνον τὸ ὑποκείμενον ἢ ἡ ὀνομαστικὴ καὶ τὸ ῥῆμά της· οἷον ὁ Σωκράτης διδάσκει· πλάγιος δὲ, ὅταν θεωρῶνται ὅλα τὰ μέρη, ὅσα δύνανται νὰ τεθῶσιν ἐκ τρίτου τοῦ ῥήματος· εἶναι δὲ, ἢ ἐκ τρίτου καὶ ἢ ἐκ τετάρτου πτώσεις, τὰ προθετόπιστα πάντα, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀπολύτων λεγομένων πτώσεων, καὶ ὁ ἀπαρεμφατικός λόγος, ὅστις ἐμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ πάντοτε μὲν ἐκ τετάρτου (§. 362. ἐ. ζ'), πολλὰκις δὲ καὶ ὡς ἐκ τρίτου τοῦ ῥήματος· οἷον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Α. 2. 51) οὐ μόνον τοὺς πατέρας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς ἐποίει (ὁ Σωκράτης) ἐν ἀτιμίᾳ εἶναι (ἔλεγεν ὁ κατήγορος) παρὰ τοῖς αὐτῷ συνοῦσιν. Ἐδῶ ὁ ἀπαρεμφατικός λόγος, ἐν ἀτιμίᾳ εἶναι, εἶναι το ἀντικείμενον ἢ τὸ ἐκ τρίτου τοῦ ἐποίει, ἤγουν ἔκαμνε τὸ νὰ εἶναι ἐν ἀτιμίᾳ τοὺς γονεῖς.

§. 497. Πλάγιος λόγος λέγεται προσέτι α.) ὅταν ὁ συγγραφεὺς διηγῇται τί εἶπεν ἄλλος τις καὶ μάλιστα μὲ τὸ φασί, λέγεται κτλ. καὶ μὲ ἀπαρέμφατον οἷον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 1. 21 κ. 22) φησὶ γάρ (ὁ Πρόδικος) Ἡρακλέα — ἐξελθόντα καθῆσθαι — — καὶ φανῆναι δύο γυναῖκας κλ. β.) ὅταν ὁ συγγραφεὺς στοχασμὸν ἢ ἰδέαν τρίτου τινὸς διηγῇται ὅχι μὲ τὰς λέξεις ἐκείνου, ἀλλὰ μόνον κατ' ἔννοιαν· ἢ, νὰ εἶπω συντόμως, ὅταν διηγῇται τρίτον τι πρόσωπον, καὶ ὅχι ὁ λέγων ἢ ὁ γράφων· ὅποτε ὁ πλάγιος οὗτος λόγος ἐκφέρεται μὲ εὐκτικὴν ἔγκλισιν χωρὶς τὸν ἄν, ἀλλὰ μὲ ἀπλὰ μόρια ὅτι, ἐπεὶ κτλ. οἷον, (Θουκυδ. Β'. 21) οἱ Ἀχαρνῆς ἐκάκιζον τὸν Περικλέα, ὅτι στρατηγὸς ὢν οὐκ ἐπέξάγει (Πρόβ. τὰ εἰρημένα περὶ τῶν τοιοῦτων συντ. εἰς τὴν Εὐκτ. §. 401. κ. 452. δ').

§. 498. Ἀλλὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς πλαγιότητος τῶν λόγων ἀνάγουμεν δι' εὐκρίνειαν εἰς τὸ τῶν ἀτελῶν, καὶ ἐννοοῦμεν ἐνταῦθα πλάγιον λόγον μόνον τὸν εἰρημένον ἀνωτέρω (§. 496). Εἶναι δὲ ἀτελής λόγος ὁ ἐκ φύσεως ἰδίας μὴ δυνάμενος νὰ ὑπάρξῃ μόνος, ἐάν δὲν ἀναφερθῇ εἰς ἄλλον, ὅς τις, ἐάν δὲν ἐκφρασθῇ, πρέπει νὰ νοηθῇ ἀναγκαίως κατ' ἔλλειψιν (§. 488).

§. 499. Τοιοῦτοι ἀτελεῖς λόγοι εἶναι ὅλοι οἱ ἀποτελούμενοι ἀπὸ ἀναφορικὰς ἀντωνυμίας, καὶ ἀναφορικὰ ἐπιρρήματα, καὶ ἀπὸ ὑποθετικῶν συνδέσμων εἰ, ἐάν, ἐπὶ, ὅταν κτλ. Αἱ λέξεις ὅλαι αὗται λέγονται ὀρθωτικαὶ λόγοι, ἐπειδὴ δὲν δύνανται νὰ ἀναφερθῶσιν εἰς μετοχικὸν ἢ ἀπαρεμφατικὸν λόγον, ἀλλ' αἰτοῦσιν ἀναγκαίως ῥῆμά των ἰδίων, εἰς τὸ ὁποῖον φέρονται.

§. 500. Ἐν γένει ὀνομάζεται *συνημμένον* ὁ λόγος ὁ συγκεκριμένος ἐκ δῶν, τῶν ὁποίων ὁ εἰς εἶναι ὑποθετικός ἢ αἰτιολογικός ἢ ἀναφορικός, ὁ δὲ δεύτερος δέχεται τὴν ἀναφορὰν ἢ ὑπόθεσιν ἢ αἰτιολογίαν· οἱ πρῶτοι εἶναι λόγοι ἀτελεῖς καὶ πλάγιοι διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ χωρὶς τῶν εἰς τοὺς ὁποίους ἀναφέρονται δὲν περιέχουσιν ἐντελῆ ἔννοιαν· οἷον, εἴτι ἔχεις, δός· ἐπεὶ δ' ἂν ἅπαντα ἀκούσῃτε, κρίνατε· ἢ παρασκευῇ διαμειναι δύναται ἕως ἂν

περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν κτλ. Ἐδῶ οἱ λόγοι· εἴτι ἔχεις, ἐπειδὴν ἅπαντα ἀκούσητε, ἕως ἂν περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν, εἶναι ἀτελεῖς, ἐπειδὴ νόημα τέλειον καθ' ἑαυτοὺς δὲν ἀποτελοῦσιν, ἐὰν δὲν κῆνται οἱ λόγοι, δὸς, κρίνατε, ἡ παρασκευὴ διαμείναι δύναται (Πρβ. §. 399, Δ. κ. §. 423. 467).

§. 501. Ὁ λόγος τοῦ συνημμένου ἢ ὁ ἐπόμενος, εἰς τὸν ὅποιον ἀποδίδεται ὁ ἡγούμενος, θεωρεῖται ὡς βᾶσις τοῦ ὅλου, ἐπειδὴ εἰς αὐτὸν ἐπιστηρίζονται αἱ ὑποθέσεις καὶ ἀναφοραὶ καὶ αἰτιολογίαι, καὶ χωρὶς αὐτοῦ δὲν δύνανται νὰ σταθῶσι. Διὰ τοῦτο πολλάκις τὰ μόρια μετὰ τῶν ῥημάτων τῶν συντιθέμενα εἰς ἀπαρέμφατον ἢ μετοχὴν ἀποδίδονται εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς βάσεως ταύτης ὡς κατηγορούμενα· οἷον, ἐκ τοῦ ἥκουσα, ὅτι ἔλθοι, δύναται τις νὰ εἴπῃ καὶ, ἥκουσα ἐλθεῖν· καὶ ἐκ τοῦ, πέμπω σε ἵνα ἀγγείλῃς, δύναται τις νὰ συνθέσῃ τὸν μετοχικὸν λόγον, πέμπω σε ἀγγελοῦντα κτλ.

Ἀνάλυσις λόγου.

§. 502. Λόγος ἀπλοῦς εἶναι ὁ συνιστάμενος ἐξ ὀνομαστικῆς καὶ ῥήματος ἢ καὶ τῆς ἐκ τρίτου πτώσεως· οἷον, ἀνὴρ χρηστὸς χρηστὸν οὐ μισεῖ ποτέ· σύνθετος δὲ, ὁ παρὰ ταῦτα ἔχων ἀπαρεμφατικὸν ἢ μετοχικὸν λόγον πλάγιον· οἷον, οὐδὲ ἐπράχθη διὰ τὸ ἐκείνον μὴ παρεῖναι· ἥκουσα δὲ αὐτοῦ καὶ περὶ φίλων διαλεγομένου. Σύνθετος δὲ εἶναι καὶ ὅταν συναπαρτίξῃται ἐκ δύο ἢ πλειοτέρων λόγων, οἵτινες ἀποδίδονται εἰς ἕνα ὡς εἰς βᾶσιν, καθὼς προεῖπαμεν ἀνωτέρω· οἷον, φίλον οὐκ ἔχω, ὃ τινι πιστεῦσαι ἂν δυναίμην.

§. 503. Ἀνάλυσις λόγου λέγεται τὸ νὰ διακρίνωμεν τὰ εἰς αὐτὸν ἀποδιδόμενα μέρη καὶ νὰ παριστάνωμεν καθενὸς τὴν θέσιν καὶ τὸ ἔργον· οἷον, ἀνὴρ χρηστὸς χρηστὸν οὐ μισεῖ ποτέ· ἀνὴρ χρηστὸς, ὑποκείμενον ἢ ὀνομαστικὴ ἐκ πρώτου τοῦ ῥήματος μισεῖ· χρηστὸν, αἰτιατικὴ ἐκ τρίτου ἢ συντακτικὴ τοῦ ῥήματος μισεῖ· ποτέ, ἐπίρρημα κατηγορούμενον εἰς τὸ μισεῖ.

§. 504. Ὅταν ὁ λόγος σύγκηται ἐκ πολλῶν (§. 601), τὸ ὅλον λέγεται ἀπὸ τοὺς ῥήτορας περίοδος· καὶ οἱ ἀτελεῖς λόγοι, κῶλα τῆς περιόδου· ἔργον δὲ τῆς ἀναλύσεως εἶναι νὰ δείξῃ τὰ κῶλα τῆς περιόδου, ἢ τοὺς ἀτελεῖς λόγους τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὴν βᾶσιν, καὶ ἐφεξῆς νὰ ἀναλύσῃ τοὺς ὡς ἀπλοῦς, καθὼς εἶπαμεν ἀνωτέρω· οἷον, (Πλάτ. Ἰππ. μείζ. Σ. 287), εἰ οὖν μὴ τι σοι διαφέρει, βούλομαι ἀντιλαμβάνεσθαι, ἵνα ἐρρωμενέστερον μάθω. Ἐδῶ βᾶσις τοῦ λόγου ἢ τῆς περιόδου εἶναι τὸ βούλομαι, εἰς τὸ ὅποιον ἀποδίδονται τρεῖς ἀτελεῖς·

α) ὁ ὑποθετικὸς, εἰ μὴ τί σοι διαφέρει· β) ὁ ἀπαρεμφατικὸς, ἀντιλαμβάνεσθαι· γ) ὁ τελικὸς ἢ ἀποτελεσματικὸς, ἵνα ἐρρωμενέστερον μάθω, ὁ ἃ ὡς ἡγούμενον μέρος τοῦ ἐπομένου βούλομαι, ὁ β' ὡς ἐκ τρίτου τοῦ βούλομαι (§. 496.) καὶ ὁ γ' ὡς ἡγούμενον τοῦ εἰς τὸ ἀπαρέμφατον ἐνυπάρχοντος ὀρθοῦ ῥήματος ἀντιλαμβάνομαι. Τὸ πρακτικὸν τοῦτο μέρος

τῆς γραμματικῆς ἀφίροντες εἰς τὸν ἐπιμελῆ διδάσκαλον νὰ τὸ ἐφαρμόζη εἰς τὰ ἐρμηνευόμενα συγγράμματα, λέγομεν ὀλίγα καὶ περὶ διαστίξεως.

Στίξεως σημεία καὶ χρήσις.

§. 505. Στίξεως σημεία εἶναι: τελεία στιγμή (.), μέση στιγμή (·), ὑποστιγμή ἢ κόμμα (,), παρένθεσις (, καὶ ἐρωτηματικὸν (·);

α. Ἡ τελεία στιγμή τίθεται ἐπὶ τῆς γραμμῆς, ἥτις διευθύνει τὸν δρόμον τῆς γραφίδος κατὰ τὸ τέλος λόγου τελείου, ὅποτε ὁ ἀναγινώσκων διακόπτει τὴν ἀνάγνωσιν χρόνον τινά ὥσει ἐνὸς δευτέρου λεπτοῦ.

Σημ. Τοῦ μετὰ τὴν τελείαν στιγμήν ἀρχομένου ἐφεξῆς λόγου γράφεται τῆς πρώτης λέξεως τὸ ἀρκτικὸν γράμμα μὲ κεφαλαιὸν στοιχείον. Τοῦτο, καὶ ἡ τῶν κυρίων ὀνομάτων τοῦ ἀρκτικοῦ στοιχείου διὰ μεγάλου γράμματος γραφή, εἶναι εὗρεσις καὶ χρήσις ὅχι μεμπτὴ τῶν νεωτέρων, ἐπειδὴ τὰ παλαιὰ χειρόγραφα δὲν παρατηροῦσι τὸν κανόνα, καθὼς καὶ πολλὰ παλαιὰ ἐκδόσεις συγγραφέων, καὶ τινες νεώτεροι, μάλιστα τῶν Ἀγγλῶν.

β. Ἡ μέση στιγμή τίθεται μεταξὺ δύο συνθέτων κώλων περιόδου οἶον, (Ἰσοκρ. Δημ.) αὐτὴν ἐπίστασαι, διαφύλαττε ταῖς μελέταις· αὐτὴν δὲ μὴ μεμάνηκας, προσλάβαντες ταῖς ἐπιστήμαις, ἢ μεταξὺ δύο λόγων τελείων καθ' ἑαυτοὺς, συνεχομένων δὲ διὰ τοῦ αἰτιολογικοῦ γάρ· οἶον, μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσῃς· κοινὴ γάρ ἡ τύχη. Τίθεται δὲ ὀλίγον τι ὑπὲρ τῆς γραμμῆς.

γ. Τὸ κόμμα ἢ ἡ ὑποστιγμή τίθεται εἰς τὸ τέλος τῶν ἡγουμένων ἢ ἐπομένων λόγων, αἵτινες ἀποτελοῦσι συνημμένον τι (§. 500.) ὡς εἰς τὸ προειρημένον παράδειγμα· αὐτὴν ἐπίστασαι, διαφύλαττε ταῖς μελέταις· μεταξὺ τῶν δύο σχετικῶν λόγων ἐτέθη τὸ κόμμα. Ἀλλ' εἰς τοὺς ἐμφελκυομένους εἰς ἓνα δύο λόγους ὑποστιγμή εἶναι περιττὴ· οἶον, χρῶμαι οἷς ἔχω βιβλίους· ὅχι χρῶμαι, οἷς ἔχω, βιβλίους· μεταδίδως τοῦ σίτου οὐπὲρ αὐτὸς ἔχεις· ὅχι μεταδίδως τοῦ σίτου, οὐπὲρ αὐτὸς ἔχεις. καὶ, τοῦτον οὐδ' εἰ γέγονεν ἡδεῖν, ὅχι, τοῦτον, οὐδ' εἰ γέγονεν, ἡδεῖν (Ζήτ. §. 467.)

δ. Τὸ ἐρωτηματικὸν τίθεται εἰς τὸ τέλος τῆς ἐρωτήσεως· οἶον, τί τοῦτο λέγεις; φῶμεν ταῦτα ἢ μὴ φῶμεν; τίς ἐστὶν ὁ προσερχόμενος; κτλ. ὅποτε ἡ παῦσις τῆς φωνῆς τοῦ ἀναγινώσκοντος γίνεται ὡς εἰς τὴν τελείαν στιγμήν.

ε. Ἡ παρένθεσις χωρίζει εἰς τὸ μέσον ἔννοιαν φαινομένην ἀλλοτρίαν τοῦ προκειμένου λόγου, ἀλλ' ἀναγκαίαν νὰ τεθῇ· οἶον, ἡνίκα γὰρ Ἡρακλείδην ἐξέβαλες, οὔτε (Συρακουσίους δοκοῦν δικαίως, οὐτ' ἐμοί), διότι ἐδεήθην σοῦ κτλ. Πλάτ. Ἐπιστ. Γ'. Σ. 318. Ἐνίοτε δὲ ἡ παρεντιθεμένη ἔννοια εἶναι αἰτιολογία τῆς πρὸ τοῦ πρώτου σημείου ἐννοίας, ὡς εἰς τὸ Αἰσώπειον· ἀνάβας ἐπὶ τὸν Δία (τοῦτου γὰρ ἱερὸς εἶναι λέγεται) κτλ.

Σημ. Εἶναι δὲ καὶ ἄλλα τινὰ σημεία τῶν νεωτέρων ἄγνωστα εἰς τοὺς παλαιούς· α) τὸ ἐπιφωνηματικόν, τὸ ὅποιον τίθεται εἰς τὸ τέλος σχετλιασμῶν ἢ θαυμασμῶν ἢ προσφωνήσεων· εἶναι δὲ τοῦτο (!). οἶον, βαβάζι! ὦ τοῦ θαύματος! Περικλεέστατα

ἀνερ 1 6) τὸ διπλοῦν κόμμα (») τίθεται εἰς ἀρχὴν λόγου ἄλλου συγγραφέως, φερόμενον πρὸς μαρτυρίαν ἢ βεβαίωσιν τῆς γνώμης μας, καὶ εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ τὸ ἀντίστροφον (») οἷον, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς» ἐν τούτῳ γνώσκοντες πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε πρὸς ἀλλήλους α. Ἐνίοτε δὲ τίθεται μόνον εἰς τὴν ἀρχὴν τοιοῦτου λόγου τὸ διπλοῦν στίγμα (:). εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ἐν τούτῳ κτλ. γ) τὸ τῆς ἀποσιωπῆσεως μὲ τρίᾳ συνεχῇ στίγματα σημαίνονμενον (. . .) ἢ μὲ μίαν ὀρίζομεν μικρὰν εὐθείαν (—) οἷον, (Δημοσθ. περὶ Στεφ.) Ἄλλ' ἐμοὶ μὲν . . . οὐ βούλομαι δὲ ἐν ἀρχῇ βλάσφημον εἰπεῖν οὐδέν· ἢ Ἄλλ' ἐμοὶ μὲν — οὐ βούλομαι δὲ κτλ. Ὅτι δὲ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο πρέπει νὰ διακόπῃται καὶ ἡ φωνὴ μικρὸν τινα χρόνον μὲ σιωπὴν, εἶναι καθ' ἑαυτὸ φανερόν. δ.) Ἡ παῦλα (—), τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται ὅταν παύσωσι τὸν λόγον, διακοπτόμενοι ὑπ' ἄλλου. α Τὸ διαλυτικὸν (..) γραφόμενον ἐπὶ τοῦ καὶ υ, ὅταν ᾖναι μετὰ φωνῆν ἄλλο καὶ προσφέρῃται χωριστὰ, ἂν ὅμως ἡδύνατο νὰ συναποτελέσῃ καὶ διερωγγοῖν οἷον αὔλος. ε.) Ὁ παράγραφος (§), τὴν ὁποίαν γράφουσιν ὅταν λόγον ἐκτεταμένον διαιρῶσιν εἰς μικρότερα μέρη. ς.) Τὸ διαιρετικὸν (—) ἢ ἡ συνέχεια, ἥτις διαχωρίζει τὰς συλλαβὰς (§. 64, ς') — ἦ.) Ἡ κορωνίς (§. 195) καὶ ἀπόστροφος (§. 196).

Παράφρασις.

§. 506. Παράφρασις εἶναι μεταβολὴ τοῦ κειμένου δι' ἰσοδυνάμων φράσεων, ὥστε νὰ σώζῃται ἡ πρώτη ἔννοια ἀπαράλλακτος· οἷον, Ἐννοιά ποθ' ἡμῖν ἐγένετο, παραφράζεται εἰς τὸ ἔννοησάμεν ποτε. Παραφράζονται δὲ κυρίως διὰ σαφήνειαν τὰ τῶν ἄλλων διαλέκτων, ὡς σκοτεινότερα, εἰς τὴν Ἀττικὴν, ὡς γνωστοτέραν, ὡσαύτως καὶ τῶν ποιημάτων τὰ πλεῖστα λυόμενα ἀπὸ τὸν δεσμὸν τοῦ μέτρου, καὶ μεταβάλλοντα τὴν λέξιν εἰς τὸ σαφέστερον. Παράφρασις δὲ ἐμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ, καὶ ὅχι μετάφρασις, καὶ ἡ ἐκ τῆς παλαιᾶς γλώσσης ὁποιασδήποτε διαλέκτου εἰς τὴν σημερινὴν γλῶσσάν μας μεταποίησις τῶν δοκίμων συγγραφέων. Αὕτη εἶναι ἡ μόνη ἀναγκαία εἰς ἡμᾶς παράφρασις, ἐπεὶ εἶναι μεγίστη ὠφέλεια τὸ νὰ γνωρίζονται ἀπὸ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἔθνους, ὅσα συνέγραψαν οἱ σοφοὶ διδάσκαλοι ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος.

§. 507. Ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων γίνεται φανερόν, ὅτι ἡ παράφρασις συντείνει μόνον εἰς γύμνασιν τῶν μαθητῶν, οἵτινες προϋποθέτονται ὅτι διὰ τῶν γραμματικῶν κανόνων ἀπέκτησαν γνῶσιν ἱκανήν, ὥστε νὰ ἐννοῶσι τοὺς συγγραφεῖς· ἀλλ' ἐκ τῆς γυμνάσεως ταύτης προσλαμβάνουσι καὶ δύναμιν νὰ συγγράφωσιν ἐλευθερώτερα ἑλληνιστὶ ὅτι, ἂν βουλευθῶσι· δύνανται δὲ διδασκόμενοι ἔτι τὴν γλῶσσαν εἰς τὰ σχολεῖα νὰ παραφράζωσιν ἐκ μὲν τῶν λογογράφων τὸν Θουκυδίδην· ἐκ δὲ τῶν ποιητῶν, τὸν Ὅμηρον, Πίνδαρον, καὶ τὰς τροφὰς τῶν σκηνικῶν ποιητῶν, προσπαθοῦντες νὰ σαφηνίσωσι μόνον τὰ ἀσαφεῖ, ἀλλ' ὅχι νὰ σκοτίζωσι τὰ φανερά. Γίνεται δὲ ἡ παράφρασις κατὰ τὰ ἐφεξῆς·

α. Μετάβαλλε φυσικῶς τὰ μετατεθειμένα (§. 480—485).

β'. Ἀναπλήρωνε τὰ ἐλλείποντα (§. 487—492).

γ'. Τὰς περιφράσεις μετάβαλλε εἰς ἀπλᾶς φράσεις, ἐὰν ᾖναι δυνατόν· οἷον, τὸ διὰ θαύματος ἄγω, εἰς τὸ θαυμάζω.

δ'. Τὴν ὀνομαστικὴν φράσιν μετάβαλλε εἰς ῥηματικὴν· οἷον τὸ τοιοῦτόν ἐστι τὸ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ὄφελος, εἰς τὸ, οὕτως ὠφελεῖ ἡ ἀρετή.

ε. Ανάλυε τὰς μετοχὰς καὶ τὰ ἀπαρέμφατα, ὅσα ἐπιδέχονται ἀνάλυσιν, καὶ ὅπου συγχωρεῖ ἡ ἀκολουθία τοῦ λόγου· οἷον, τὸ, οἶμαι σε εἰπεῖν ἂν, εἰς τὸ, οἶμαι ὅτι εἴποις ἂν· καὶ τὸ, ἀδικεῖτε πολέμου ἄρχοντες, εἰς τὸ ἀδικεῖτε, ὅτι ἄρχετε πολέμου.

ς'. Μετάβαλλε τὸ ἐνεργητικὸν ῥῆμα εἰς παθητικόν, καὶ τὸ παθητικὸν εἰς ἐνεργητικόν· οἷον, τὸ, διδάσκω τὸν παῖδα, εἰς τὸ, διδάσκεται ὑπ' ἐμοῦ ὁ παῖς· καὶ τὸ, τέμνεται μοι ἄρτος, εἰς τέμνω ἄρτον.

ζ'. Τὸ ἀφηρημένον μετὰτρεπε εἰς συγκεκριμένον· οἷον, τιμωρεῖ τὴν κακίαν, εἰς τὸ, τιμωρεῖ τοὺς κακοὺς· θεραπείαν ἐπήγετο, εἰς τὸ, θεράποντας ἐπήγετο.

§. 508. Τοὺς κανόνας τούτους δὲν πρέπει νὰ νομίσῃ ὁ πρωτόπειρος ὅτι πρέπει νὰ παρατηρῇ πάντοτε ἀπαρασλεύτως· ἀρκεῖ μόνον νὰ μεταποιῇ εὐφραδῶς τὸ κείμενον εἰς τὸ σαφέστερον μὲ ὅποιονδήποτε τρόπον δύναται. Οἱ ἐξέχοντες τὴν σοφίαν ὀλίγοι Βυζαντινοὶ ἔκαμναν παραφράσεις τοῦ Ὁμήρου πρὸς χάριν τῶν μὴ δυναμένων νὰ νοῶσι τὸν ποιητὴν λογίων (καὶ τοιοῦτοι ἦσαν σχεδὸν ὅλοι οἱ τῶν χρόνων ἐκείνων λογιώτατοι), ἢ πρὸς ἄσκησιν τῶν εἰς τὸ ἐλληνίζειν. Μία τῶν παραφράσεων τούτων ἀνεγράφη ἰδιοχειρῶς ἀπὸ τὸν Θεόδωρον Γαζῆν, καὶ ἐσώζετο χειρόγραφος εἰς Φλωρεντίαν, καὶ κατὰ τὸ 1812 ἐτυπώθη τὸ πρῶτον ἐκεῖ. Ὁ Μονεμβασίας Ἀρσένιος παρέφραξε χωρὶα τινὰ τοῦ Εὐριπίδου, καὶ ἄλλοι ἄλλα. Συνάπτομεν δὲ ἐνταυθὰ τινὰ παραδείγματα.

Α'. Κείμενον Ὁμήρου.

(ἰλ. α. 1—16).

Μῆνιν ἄειδε, θεὰ, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
Οὐλομένην, ἣ μυρὶ Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκεν,
Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς αἶδι προΐαψεν
Ἡρώων, αὐτοὺς δ' ἐλώρια τεύχε κύνεσσιν,
Οἴωνοῖσι τε πᾶσι. — Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή—.

Ἐξ οὗ δὴ ταπρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε,
Ἀτρεΐδης τε, ἀναξ ἀνδρῶν, καὶ διὸς Ἀχιλλεύς.

Τίς τ' ἄρ σφῶε θεῶν ἐριδι ζυνέηκε μάχεσθαι;
Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός· ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθείς,
Νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὥρσε κακὴν, ὀλέκοντο δὲ λαοί,
Οὔνεκα τὸν Χρῡσὴν ἠτίμησ' ἀρητῆρα
Ἀτρεΐδης· ὁ γὰρ ἦλθε θεὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Λυσόμενός τε θυγάτρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
Στέμματα' ἔχων ἐν χερσὶν ἐκῆβόλου Ἀπόλλωνος
Χρυσῶ ἀνὰ σκήπτρῳ, καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιοὺς,
Ἀτρεΐδα δὲ μέλιστα δύνω, κοσμήτορε λαῶν.

Παράφρασις ἀρχαία ἐξ ἀντιγράφου ἰδιοχείρου Θεοδώρου Γαζῆ.

Τὴν ὀργὴν εἶπε ἡμῖν, ὦ Θεά, τοῦ υἱοῦ τοῦ Πηλέως τοῦ Ἀχιλλέως τὴν ὀλεθρίαν, ἥτις πολλὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀνιὰρ ἐξεργάσατο, καὶ πολλὰς ἰσχυράς ψυχὰς τῷ Ἄδῃ βλάβασα ἐπεμψεν ἀνδρῶν ἡμιθέων, τὰ σώματα δ' αὐτῶν σπαράγματα κατεσκεύασε τοῖς κυσὶ καὶ τοῖς ὀρνέοις ἅπασι· τοῦ Διὸς δὲ ἐπληροῦτο ἡ βουλή· ἀφ' οὗ δὴ τὴν ἀρχὴν διεχωρίσθησαν φιλονεικῆσαντες ὅτε υἱὸς τοῦ Ἀτρέως, ὁ βασιλεὺς τῶν λαῶν, καὶ ὁ ἔνδοξος Ἀχιλλεύς· καὶ πρὸς τούτοις εἶπε, τίς δὲ αὐτοὺς τῶν θεῶν φιλονεικία συνέβαλεν, ὥστε μάχεσθαι; Ὁ τῆς Λητοῦς καὶ τοῦ Διὸς παῖς Ἀπόλλων· οὗτος γὰρ τῷ βασιλεῖ ὀργισθεὶς νόσον κατὰ τὸ στρατόπεδον διήγειρε βαρεῖαν· ἐφθείροντο δὲ οἱ ὄχλοι, διότι τὸν Χρῦσῃν τὸν ἱερέα ἀτίμως ἀπέπεμψεν ὁ Ἀγαμέμνων· οὗτος γὰρ παρεγένετο ἐπὶ τὰς ταχείας ναῦς τῶν Ἑλλήνων λυτρωσόμενός τε τὴν θυγατέρα, καὶ κομιζὼν πλείστα δῶρα, καὶ τὸ στέμμα κατέχων ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ πόρρωθεν τοξέοντος Ἀπόλλωνος ἐπὶ τῇ τιμῇ ῥάβδῳ, καὶ ἰκέτευσεν πάντας τοὺς Ἀχαιοὺς, τοὺς δὲ δύο υἱοὺς τοῦ Ἀτρέως ἐξαίρετως, τοὺς βασιλεῖς τῶν ὄχλων.

Ἡ παράφρασις αὕτη εἶναι πολλὰ ἀσθενής, καὶ ὁποῖαν δύνανται νὰ καμωσιν ἀρχαριοὶ νέοι εἰς τὰ σχολεῖα. Ἡ ἐφεξῆς τοῦ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων Πλάτωνος εἶναι νευρωδέστερα· ἀλλ' ὁ παραφραστὴς ἦτο Πλάτων. Διὰ νὰ δεῖξῃ ὁ φιλόσοφος τὴν διαφορὰν τῶν μιμουμένων τοὺς διηγούμενους πρὸς τοὺς διηγούμενους, ἐξέφρασε διηγηματικῶς τοὺς ἐφεξῆς στίχους τοῦ Ὀμήρου.

Β'. Κείμενον Ὀμήρου.

(ἰλ. Α. 18—42).

Ἵμῖν μὲν Θεοὶ δοῖεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εὖ δ' οἴκαδ' ἰκέσθαι.
Παῖδα δ' ἐμοὶ λῦσαι τε φίλην, τὰ τ' ἄποινα δέχεσθαι,
Ἀζόμενοι Διὸς υἱὸν ἐκὼλόων Ἀπόλλωνα.

Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευσήμησαν Ἀχαιοὶ
Αἰδεῖσθαι θ' ἱεῖρα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα.
Ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἦνδανε θυμῷ.
Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν.

Μή σε, γέρον, κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κίχαιω,
Ἦ νῦν δῆθ' ὄνουντ' ἢ ὕστερον αὖτις ἰόντα.
Μὴ νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῖο·
Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρὶν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν
Ἠμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἀργεῖ, τηλόθι πάτρης,
Ἰστὸν ἐπινοχόμενῃν καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν.

Ἄλλ' ἴθι, μὴ μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νήαι.
 ὧς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
 Βῆ δ' ἀκέων παρὰ θίνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης·
 Πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιών ἡρᾷ ὁ γεραίος
 Ἀπόλλωνι ἄνακτι, τὸν ἡύκομος τέκε Λητώ.
 Κλυθί μευ, ἀργυρότοξ', ὃς Χρῦσιν ἀμφιβέβηκας,
 Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε Ἴφι ἀνάσσεις·
 Σμινθεῦ· εἴποτε τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρψα,
 ἥ εἰ δήποτε τοι κατὰ πύονα μηρί' ἔκηα
 Ταύρων ἢ δ' αἰγῶν, τόδε μοι κρήνην ἐέλδωρ·
 Τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν

Παράφρασις τοῦ Πλάτωνος.

(Πολιτ. Γ'. σ. 393—397).

Ἐλθὼν ὁ ἱερεὺς ἤρχετο ἐκείνοις μὲν τοὺς θεοὺς δοῦναι, ἐλόντας τὴν Τροίαν, αὐτοὺς δὲ σωθῆναι, τὴν δὲ θυγατέρα οἱ αὐτῷ λῦσαι, δεξαμέ-
 νους ἀποινα καὶ τὸν θεὸν αἰδεσθέντας, Τοιαῦτα δὲ εἰπόντος αὐτοῦ, οἱ
 μὲν ἄλλοι ἐσέβοντο καὶ συνήνουν· ὁ δὲ Ἀγαμέμνων ἡγρίαιεν ἐντελλόμε-
 νος νῦν τε ἀπιέναι, καὶ αὖθις μὴ ἐλθεῖν, μὴ αὐτῷ τό, τε σκῆπτρον καὶ
 τὰ τοῦ θεοῦ στέμματα οὐκ ἐπαρκέσοι· πρὶν δὲ λυθῆναι τὴν θυγατέρα, ἐν
 Ἄργει ἔφη γηράσειν μετὰ οὔ· ἀπιέναι δ' ἐκέλευε καὶ μὴ ἐρεθίζειν, ἵνα
 σῶς οἴκαδε ἔλθοι. Ὁ δὲ πρεσβύτης ἀκούσας ἔδιδεσέ τε καὶ ἀπῆει σιγῇ.
 Ἀποχωρήσας δ' ἐκ τοῦ στρατοπέδου, πολλὰ τῷ Ἀπόλλωνι εὐχετο, τάς
 τε ἐπωνυμίας τοῦ θεοῦ ἀνακαλῶν, καὶ ὑπομνηστικῶν καὶ ἀπαιτῶν εἴτι
 πῶποτε ἢ ἐν ναῶν οἰκοδομήσεσιν ἢ ἐν ἱερῶν θυσίαις κεχαρισμένον δω-
 ρῆσαιτο, ὧν δὴ χάριν κατηύχετο τίσαι τοὺς Ἀχαιοὺς τὰ ἀδάκρυα τοῖς
 ἐκείνου βέλεσιν.

Γ'. Κείμενον Εὐριπίδου.

(Ἑκάβ. στίχ. 100—117).

Χορ. Ἑκάβη, σπουδῇ πρὸς σ' ἐλιάσθην
 Τὰς δεσποσύνους σκηνὰς προλιποῦσα,
 Ἴν' ἐκληρώθην καὶ προσετάχθην
 Δούλη, πόλεως ἀπελαυνομένα
 Τῆς Ἰλιάδος λόγχης αἰχμῇ,
 Δοριθήρατος πρὸς Ἀχαιῶν,
 Οὐδὲν παθέων ἀνακουφίζουσ',
 Ἄλλ' ἐγγελίας βάρος ἀραμμένα
 Μέγα, σοί τε, γύναι, κῆρυξ ἀχέων·
 Ἐν γὰρ Ἀχαιῶν πλήρει συνόδῳ
 Λέγεται δόξαι σὴν παῖδ' Ἀχιλλεῖ
 Σφάγιον θέσθαι. Τύμβου δ' ἐπιβάς,

Οἴσθ, ὅτε χρυσεοῖς ἐφάνη σὺν ὅπλοις,
 Τὰς ποντοπόρους δ' ἔσχε σχεδίας
 Λαίψη προτόνοις ἐπερειδομένας,
 Τάδε θωύσων·
 Ποῖ δὴ Δαναοὶ τὸν ἐμὸν τύμβον
 Στέλεσθ' ἀγέραστον ἀφέντες;

Παράφρασις Ἀρσενίου Μονεμβασίας.

Ὡ Ἐκάβη, σὺν σπουδῇ ὤρμησα πρὸς σέ, καταλιπούσα τὰς δεσποτικὰς σκηνάς, ὅπου διὰ κλήρου ἐδόθη καὶ προσετάχθη δούλη, ἀποδιωκομένη τῆς πόλεως τῆς Ἰλιάδος τῇ ὀξύτητι τοῦ δόρατος, δοριάλωτος γενομένη παρὰ τῶν Ἀχαιῶν· ὤρμησα οὐδέν σε τῶν παθῶν ἐλαφρύνουσα καὶ ἐλαττούσα, ἀλλ' ἐπιφέρουσα μέγα βάρος ἀγγελίας· σοὶ τε, ὦ γύναι, ἦλθον κήρυξ καὶ ἄγγελος δεινῶν καὶ θλίψεων. Ἐν γὰρ τῇ πεπληρωμένῃ συνελεύσει τῶν Ἀχαιῶν φημίζεται κυρωθῆναι προσενηγεῖν θῦμα τῷ Ἀχιλλεῖ τὴν σὴν θυγατέρα. Γινώσκεις δέ, ὅτε ἐφάνη ὁ Ἀχιλλεὺς σὺν χρυσοῖς ὅπλοις ἐπιβὰς ἐπὶ τὸν ἐαυτοῦ τύμβον· ἐπέσχε δὲ τὰς θαλασσοπόρους ναῦς, αἱ ἐπερείδουσι τὰ ἱστία (ἄρμενα) τοῖς σχοινίοις· τάδε βοῶν. Ὡ Δαναοὶ, ποῖ πορεύεσθε ἀφέντες τὸν ἐμὸν τύμβον ἄτμιον;

Δ'. Αἰσώπειος μῦθος.

Ἐρίφος ἐπὶ δώματος ἐστὼς, ἐπειδὴ λύκον παριόντα εἶδεν, ἐλοιδορεῖ καὶ ἔσκωπτεν αὐτόν· ὁ δὲ λύκος ἔφη· ὦ οὔτος, οὐ σύ με λοιδορεῖς, ἀλλ' ὁ τόπος.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις καὶ ὁ τόπος καὶ ὁ καιρὸς δίδωσι θράσος κατὰ τῶν ἀμεινόνων.

Παράφρασις.

Ἰστατό ποτε ἐπὶ δώματος ἐρίφιον· καὶ τότε δὴ συνέβη λύκον διαβαίνειν ἐκεῖθεν. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν τὸ ἐρίφιον, ἤρξατο λοιδορεῖν καὶ σκώπτειν· ὁ δὲ λύκος, ὦ οὔτος, ἔφη, λοιδορεῖς με οὐ σύ, ἀλλ' ὁ ἐφ' οὗ ἵστασαι τόπος.

ὑπὸ τοῦ μύθου δηλοῦται, ὅτι πολλάκις οἱ ἥττους τόπου καὶ καιροῦ τυχόντες λοιδοροῦσιν αὐθάδως τοὺς ἀμεινούς ἐαυτῶν.

Β'.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΩΝ

ΠΟΙΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Τύποι τῶν μερῶν τοῦ λόγου κατὰ τὰς
διαλέκτους καὶ τοὺς ποιητάς.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Σκοπὸς καὶ διαίρεσις τοῦ συντάγματος.

ἘΠΕΙΔΗ σκοπὸς τοῦ συντάγματος τούτου εἶναι νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς νέους, ἀφοῦ ἱκανῶς προγυμνασθῶσι τὴν πεζογραφικὴν γλῶσσαν εἰς τὸ νὰ μελετῶσιν ἐπωφελῶς τὰ ποιήματα τῶν εὐκλεσεστάτων προγόνων των, διὰ τοῦτο συμπεριελάβαμεν εἰς αὐτὸ τὰ οὐσιωδέστατα ἐξ ὧν ἀπαιτεῖ ἡ γνῶσις τῆς ποιητικῆς γλώσσης, δηλαδή τοὺς σχηματισμοὺς τῶν τύπων κατὰ διαλέκτους, τὰ περὶ προσφθιάς ἢ περὶ ποσότητος τῶν συλλαβῶν, καὶ περὶ ποδῶν ἢ μέτρων. Διαιρεῖται λοιπὸν τὸ ὅλον εἰς βιβλία τρία, ἥγουν α) Τύποι· β) Προσφθιά· γ) Μέτρα. Ἀλλὰ πρὸ τούτων εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐξεύρῃ ὁ πρωτόπειρος ἱστορικῶς μὲ συντομίαν τὰ περὶ διαλέκτων τῆς Ἑλλάδος. Διὰ τοῦτο μεταφέρομεν περὶ τούτου ἐνταῦθα ὅσα προέταξεν εἰς τὴν γραμματικὴν του ὁ περικλεῆς τῆς Γερμανίας φιλόλογος Βούτμαννος.

Περὶ Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῶν διαλέκτων της

§. 509. Δὲν ὑπάρχει γλῶσσα ἀνθρώπων ἣτις δύναται νὰ ἐκφράζῃ ἀκριβέστερον καὶ χαριέστερον τὰς ἐννοίας παρὰ τὴν Ἑλληνικὴν, ἐπεὶδὴ καμία ἄλλη δὲν ἐμορφώθη εἰς εὐτυχεστέρας περιστάσεις. Οὐρανὸς γαληνικὸς καὶ γῆ εὐκόλως ἀναπαύουσα τὸν ἀπλοὺν βίον τῶν κατοίκων της εὐφραίνει τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς ἀνεδείκνυον κοινωνικοὺς καὶ φιλαλλήλους. Πολιτεία ἐλεύθερα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον στασιάζουσα, ἀνέπτυσσεν πολυχῶς τὸ πνεῦμα των καὶ εἰς καιρὸν εἰρήνης καὶ εἰς καιρὸν πολέμων. Ἡ φανταστικὴ τοῦ λαοῦ ἐκείνου δύναμις, τῆς ὁποίας εἶναι μάρτυρες ἡ θρησκεία καὶ ἡ μυθολογία των, ἀνέβαινε εἰς τὸν ὕψιστον βαθμόν. Ταῦτα πάντα ἐβοήθησαν τὴν Ἑλλάδα νὰ ἀναδείξῃ τὴν γλῶσσάν της βασίλισσαν τῶν γλωσσῶν ὅλου τοῦ κόσμου.

§. 510. Ἡ θεία αὕτη γλῶσσα ἐλαλεῖτο τὸ πάλαι ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ εἰς μέγα μέρος τῆς Ἐλάττονος Ἀσίας, εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἰταλίαν, καὶ Σικελίαν, καὶ ὅπου ἄλλοῦ ἦσαν Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι. Καθὼς ὅλαι αἱ γλῶσαι, εἶχε καὶ ἡ Ἑλληνικὴ διαφόρους διαλέκτους, αἵτινες ἀνάγονται εἰς δύο κυριώτερας, τὴν Ἰωνικὴν καὶ τὴν Δωρικὴν, ἐπεὶδὴ τὰς μετεχειρίζοντο τὰ δύο κυριώτερα γένη τῆς Ἑλλάδος Ἴωνες καὶ Δωριεῖς.

§. 511. Τὸ Δωρικὸν ἔθνος ἦτο τὸ πολυπληθέστερον, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐστάλησαν αἱ πλείότεραι ἀποικίαι. Διὰ τοῦτο ἡ διάλεκτός του ἐπεκράτει

εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν· ἀλλ' ἦτο τραχεῖα καὶ σχεδὸν ἀκαλλιέργητος, καὶ μὲ τὴν συχὴν χρῆσιν τοῦ α (ὡς θέλομεν ἰδεῖν ἐφεξῆς) ἐπροξένει εἰς τοὺς ἀκούοντας ἐνόχλησιν, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζον *πλατειασμόν*, ἤγουν πλατεῖαν ἔκφρασιν. Παραφυὰς ταύτης ἦτο ἡ Αἰολικὴ διάλεκτος, ἐπικρατοῦσα μάλιστα εἰς τὰς Αἰολικὰς ἀποικίας τῆς ἐλάττονος Ἀσίας καὶ εἰς τὰς γειτονεούσας νήσους (Λέσβον κτλ.), καὶ πρῶϊμα φθάσασα εἰς ἀκμῆς βαθμὸν ἔνδοξον.

§. 512. Οἱ δὲ Ἴωνες κατοικοῦντες τὸ πάλαι τὴν Ἀττικὴν μάλιστα, ἔστειλαν ἐκεῖθεν ἀποικίας εἰς τὰς παραθαλασσίους χώρας τῆς ἐλάττονος Ἀσίας. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ ἀποικοὶ ἐπολιτίσθησαν πολλαχῶς ὅχι μόνον πρότερον τῆς μητροπόλεως τῶν, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ὠνόμασθησαν οὗτοι μὲν κατ' ἐξοχὴν Ἴωνες, καὶ ἡ διάλεκτός τῶν Ἰωνικὴ· οἱ δὲ κυρίως Ἴωνες τῆς Ἀττικῆς, Ἀττικοὶ καὶ Ἀθηναῖοι. — Πασῶν δὲ τῶν διαλέκτων εἶναι μαλακωτάτῃ ἡ Ἰωνικὴ διὰ τὴν ἐπαλληλίαν τῶν φωνηέντων καὶ διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ η, ὅπου ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ Δωρικὴ μετεχειρίζετο τὸ α. Ἀλλ' ἡ Ἀττικὴ ἢ Ἀτθίς, ἥτις ἐκαλλιεργήθη μετὰ ταῦτα, ὑπερβῆναι εὐθὺς ὅλας τὰς ἄλλας κατὰ τὴν ὠραιότητα, ἐπειδὴ δι' ἐκλογῆς προσφυστάτης ἀπέφυγε καὶ τῆς Δωρικῆς τὴν τραχύτητα καὶ τῆς Ἰωνικῆς τὴν μαλακότητα. Εἶναι λοιπὸν ἡ Ἀττικὴ γλῶσσα θυγάτηρ τρόπον τινα τῆς Ἰωνικῆς, ἐπειδὴ κοινὴ οὖσα πρότερον τῶν ἀποίκων καὶ τῶν ἀποικιστῶν, ἐμορφώθη ἐξ αὐτῆς εἰς τὸ εἶδος, τὸ ὅποιον τῆς ἔδωκεν ἡ ἀγχίνοια τῶν Ἀθηναίων.

Σημ. Ἄλλαι τινὲς παραφυάδες τούτων τῶν διαλέκτων, οἷον, ἡ Βοιωτικὴ, Μακεδονικὴ, Θεσσαλικὴ, κτλ. δὲν διεσώθησαν εἰς ὁλόκληρα συγγράμματα, ἀλλ' εἰς κομμάτια τινα διεσπαρμένα εἰς συγγραφεῖς καὶ εἰς ἐπιγραφάς.

§. 513. Μήτηρ πασῶν τῶν διαλέκτων τῆς Ἑλλάδος πρέπει νὰ ἐκληρῇ πρώτη τις ἀρχαιοτάτῃ γλῶσσα, καὶ μάλιστα ἡ τῶν Πελασγῶν, ἥτις ἀγνοεῖται πραγματικῶς καὶ προϋποτίθεται μόνον κατὰ θεωρίαν. Πᾶσα διάλεκτος ἐκράτησεν ἐξ ἐκείνης τῆς ἀρχαίας γλώσσης κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον μέρη, τὰ ὅποια ἄλλη ἔχασε κατ' ὀλίγον. Ἐκ τούτου λοιπὸν ἐξηγεῖται ἱκανῶς διὰ τί οἱ Γραμματικοὶ εὐρίσκουσι Δωρισμούς, Αἰολισμούς, καὶ Ἀττικισμούς δὲ εἰς τὸν Ὅμηρον, ὅστις εἶναι γραμμένος εἰς τὴν παλαιὰν Ἰωνικὴν. Συνεῖθιζον ὅμως τὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπαντῶντα εἰς μίαν διάλεκτον νὰ τὰ ὠνομαζῶσιν ἐξ αὐτῆς, ἂν εὐρίσκοντο σποράδην καὶ εἰς ἄλλην· καὶ οὕτω πρέπει νὰ ἐξηγήσωμεν τοὺς εἰς τὴν Ἀττικὴν γλῶσσαν εὐρισκομένους Δωρισμούς (ὡς εἶναι οἱ εἰς σοῦμαι, ξοῦμαι μέλλοντες), καὶ τοὺς εἰς μὴ Ἀττικούς ἀπαντῶντας Ἀττικισμούς (ὡς εἶναι ξὺν ἀντί σὺν κλ).

§. 514. Εἰς τὴν ἀρχαίαν ταύτην γλῶσσαν ἀνήκουσι καὶ τὰ ποιητικὰ σχήματα καὶ αἱ ποιητικαὶ ἁδειαὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Καὶ εἶναι μὲν βέβαιον, ὅτι οἱ ποιηταὶ γίνονται καὶ δημιουργοὶ γλώσσης, καὶ ἐπ' ἀληθείας αὐτοὶ ἀναδεικνύουσι τὴν γλῶσσαν τελείαν, ἤγουν εὐχρον, ἐκφραστικὴν καὶ πλουσίαν· ἀλλ' ὅμως δὲν γεννᾷ ἐξ ἑαυτοῦ ὁ ποιητὴς τοὺς χρεώδεις νεωτερισμούς, διότι οὕτως ἐξ ἀπαντος δυσαρεστεῖ εἰς τὰς ἀκοάς. Οἱ

ἀρχαιότατοι τῶν Ἑλλήνων αἰοῖδοι ἐξέλεγον κατὰ τὴν χρεῖαν φράσεις καὶ σχήματα ἀπὸ τὰ πραγματικῶς προϋπάρχοντα εἰς λαλουμένας διαλέκτους. Πολλὰ τῶν λέξεων καὶ φράσεων τούτων ἀπηργαζόντο εἰς τὴν χρῆσιν· ἀλλ' οἱ μεταγενέστεροι ποιηταὶ, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τοὺς προγενεστέρους, δὲν ἤθελαν νὰ τοὺς ἀφαρπασθῇ ὁ κληρονομημένος οὗτος πλοῦτος· καὶ οὕτως ἔγεινεν ἰδιωτισμὸς ποιητικὸς ἢ ποιητικὴ ἄδεια ὅ,τι κατ' ἀρχὰς ἦτο ἀληθῶς ἰδίωμα διαλέκτου, καὶ ἐκ τούτου συνηριθμῆθη μετὰ τὰς διαλέκτους διάλεκτος ἄλλη ἢ ποιητικὴ.

Σημ. Δὲν πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν, ὅτι πᾶσα μερικὴ λέξις τῶν ποιητῶν ἤτο ποτε συνήθης εἰς τὸν κοινὸν βίον. Καθὼς καὶ οἱ νεώτεροι ποιηταὶ πλάττουσι νέας λέξεις καὶ μεταπλάττουσι τὰς παρχούσας, οὕτω καὶ ἐκεῖνοι ἐπλάττον νέαν· ἀλλ' ἡ ὕλη, ἐκ τῆς ὁποίας, καὶ τὸ εἶδος, κατὰ τὸ ὅποιον τὰς ἐπλάττον, δὲν ἦσαν πλάσματα τῆς φαντασίας των, ἀλλ' ὑπῆρχαν πραγματικῶς εἰς ἀρχαιοτέρας ἢ συγχρόνους των διαλέκτους.

§. 515. Εἰς ὅλα τὰ πολιτισμένα ἔθνη συνεθίζεται νὰ λαμβάνηται μία τῶν διαλέκτων τοῦ ὧς βάσις τῆς κοινῆς τῶν συγγραφέων γλώσσης καὶ τῆς εἰς τὰς συναναστροφὰς τῶν καλῶς ἀνατετραμμένων ἀνθρώπων. Ἀλλ' εἰς τοὺς Ἕλληνας δὲν εἶχε τὸ πρᾶγμα οὕτω· διότι οὗτοι ἐπαιδεύθησαν, ἐνῷ ἦσαν ἀκόμη διηρημένοι εἰς πόλεις ἐλευτέρας, καὶ ἀσυναρτήτους πολιτικῶς, καὶ κεχωρισμένας πολλὰς ἀπ' ἀλλήλων. Διὰ τοῦτο ἐποίουν καὶ ἔγραφον ἕως Ἀλεξάνδρου ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν τοῦ διαλέκτου, ἢ τὴν ὁποίαν προέκρινεν ἀπὸ τὰς ἄλλας, καὶ οὕτως ἐφάνησαν ἰωνικοὶ, δωρικοὶ, Ἀττικοὶ ποιηταὶ καὶ λογογράφοι, τῶν ὁποίων τὰ πονήματα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον διεσώθησαν καὶ εἰς ἡμᾶς.

Σημ. α. Ἐξαιροῦνται μόνον τὰ μεγάλα ἀριστουργήματα, ὡς τὰ τῆς ἐποποιίας καὶ δραματοποιίας. Οἱ πρωτοῦργοι τούτων μετεχειρίσθησαν βέβαια τὴν πατριὸν τῶν διαλέκτων· ἀλλ' ἐφεξῆς ἔμειναν παραδείγματα εἰς τοὺς μεταγενεστέρους, οἵτινες δὲν μετεχειρίσθησαν πλέον εἰμὴ τὴν διάλεκτον ἐκείνων. Διὰ τοῦτο ἡ διάλεκτος διὰ τὰ τοῦ αὐτοῦ εἶδους ποιήματα. Ζήτ. κατωτ. §. 519, 520.

Σημ. β. Ἰωνικῶς ἔγραφον οἱ ἀρχαιότατοι ποιηταὶ, Ὅμηρος, Ἡσίοδος, Θέογνις κτλ. Ἡ γλῶσσα τούτων εἶναι ἡ μικτὴ ἐκείνη ἢ φαινομένη ὁμοία μετὰ τὴν ἀρχαιοτάτην (§. 513.), καὶ ἔμεινεν ἐφεξῆς ποιητικὴ γλῶσσα τῶν πλειοτέρων εἰδῶν. Ἡ δὲ νεωτέρα, ἡ κυρίως Ἰωνικὴ, σώζεται εἰς λογογράφους, τῶν ὁποίων ἐπισημότεροι εἶναι Ἡρόδοτος καὶ Ἱπποκράτης, μ' ὅλον ὅτι καὶ οἱ δύο ἦσαν τὸ γένος Δωριεῖς· διότι ἡ Ἰωνικὴ διάλεκτος διὰ τὴν μαλακότητα καὶ γλυκύτητα τῆς εἶχε κατασταθῆν τρόπον τινὰ κοινῇ τῶν πεπαιδευμένων, μάλιστα τῶν εἰς τὴν Ἑλλάττον Ἀσίαν.

Σημ. γ. Οἱ λυρικοὶ τῶν χρόνων ἐκείνων ἔγραφον καθεὶς εἰς τὴν ἰδίαν τοῦ διαλέκτου. Ἀρχαιότατοι ὅμως καὶ περιφανέστατοι ἦσαν οἱ Αἰολεῖς, καὶ τούτων κορυφαῖοι ἡ Σαπφὸ καὶ ὁ Ἄλκαϊος, τῶν ὁποίων σώζονται μόνον ὀλίγα τεμάχια. Ὁ δ' Ἀνακρέων ἔγραψεν Ἰωνιστί. (Τὰ πλεῖστα τῶν εἰς τοῦτον ἀποδιδόμενων ποιημάτων, λεγόμενα Ἀνακρεόντεια, εἶναι νόθα) οἱ δὲ πλείότεροι ἐκ τῶν ἄλλων ἔγραφον Δωριστί. Ὁ Πίνδαρος εἶναι μόνος ἐκ τούτων, τοῦ ὁποίου ἐφθασαν εἰς ἡμᾶς ποιήματα δλόκληρα.

Σημ. δ. Εἰς πεζὴν δὲ Δωρικὴν διάλεκτον σώζονται ὀλίγα τινὰ, μαθηματικῆς καὶ φιλοσοφικῆς ὕλης συγγράμματα τῶν Πυθαγορείων.

§. 516. Ἀλλ' εἰς τοῦτο τὸ μεταξὺ ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν εἶχεν ὑψωθῆν τόσον, ὥστε ἱκανὸν χρόνον ἡγεμόνευεν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐν ταύτῃ καταστάθῃ ἐστία τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν καὶ φιλοσοφίας. Ἡ δημοκρατικὴ

πολιτεία, ἥτις οὐδαμοῦ δὲν ἦτο τόσον ἄκρατος, ἔδωκεν εἰς τὸ βῆμα καὶ εἰς τὴν σκηνὴν τῶν Ἀθηνῶν ἐκείνην τὴν ἐλευθερίαν, ἥτις μετὰ τινων ἄλλων προτερημάτων τοῦ λαοῦ ἦτο μόνη ἱκανὴ ὄχι μόνον τὴν ῥητορικὴν καὶ ποιητικὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἱστορίαν καὶ φιλοσοφίαν νὰ φέρῃ εἰς τὸν κολοφῶνα, καὶ ἐν ταύτῃ νὰ ἀναδείξῃ τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον ὑπερτέραν πασῶν τῶν γλωσσῶν καὶ διαλέκτων.

Σημ. Πεῖοι συγγραφεῖς (διότι περὶ τῶν ποιητῶν θέλομεν ὁμιλήσῃν εὐθὺς χωριστὰ) τῆς χρυσῆς ταύτης περιόδου τῆς τῶν Ἀθηνῶν φιλολογίας εἶναι ἐξαιρέτως Θουκυδίδης, Πλάτων, Ξενοφῶν, Λυσίας, Ἰσοκράτης, Δημοσθένης καὶ οἱ ἄλλοι ῥήτορες.

§. 517. Παντὸς λοιπὸν γένους Ἕλληνες ἔτρεχον εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ νὰ παιδευθῶσι· καὶ τὰ Ἀττικὰ ἀριστουργήματα ἐγίνοντο παράδειγμα ὅλων τῶν μερῶν τῆς φιλολογίας· εἰς τρόπον ὥστε ἡ Ἀττικὴ γλῶσσα, ὑπερυψωθείσα τῶν τὰς ἄλλων, ἀφοῦ ἐφεξῆς ὑπέπεσεν ἡ Ἑλλάς εἰς τὸ Μακεδονικὸν κράτος, ἀποκατεστάθη γλῶσσα τῆς αὐλῆς, νὰ εἴπω οὕτω, καὶ κοινὴ ὅλων τῶν συγγραφέων τῆς Ἑλλάδος. Ἐδιδάσκετο ἔπειτα εἰς τὰ σχολεῖα, καὶ οἱ Γραμματικοὶ, κανόνας ἔχοντες τὰ μεγάλα συγγράμματα, ἔκρινον τὸ γνησίως Ἀττικὸν καὶ τὸ μὴ τοιοῦτον. Ταύτης ὅμως τῆς μεταγενεστέρας παιδείας τῶν Ἑλλήνων καθέδρα ἔγινε μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων ἡ τῆς Αἰγύπτου Ἀλεξάνδρεια.

§. 518. Καθολικὴ ὅμως γενομένη ἡ Ἀττικὴ γλῶσσα ἤρξατο ἐν ταύτῃ καὶ νὰ παρακμάζῃ κατὰ μικρὸν, ἐνῷ οἱ συγγραφεῖς μέρος μὲν ἔσμιγάν τινα ἐκ τῆς πατρίου των διαλέκτου, μέρος δὲ ἀντὶ τινῶν ἀνωμαλιῶν ἰδίων εἰς τοὺς Ἀττικοὺς καὶ φράσεων ἐπιτετηδευμένων κατὰ τὸ φαινόμενον, παρελάβανον φυσικοὺς καὶ ὁμαλοὺς τύπους· ἢ ἀντὶ τῶν ἀπλῶν ἀχρήστων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον γενομένων λέξεων, μετεχειρίζοντο εὐχρηστοτέρας τῶρα παραγώγους (ὡς νήγεσθαι ἀντὶ τοῦ νεῖν, καὶ ἀροτρίαν ἀντὶ τοῦ ἀροῦν). Ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ἠγωνίζοντο οἱ Γραμματικοί, οἱ ἐν ταύτῃ ὀνομαζόμενοι καὶ Ἀττικισταί, νὰ ἐμποδίσωσι πολλὰκις μὲ σχολαῖσμόν καὶ ὑπερβολὴν, ἀντιτάσσοντες εἰς τὰ διδασκτικά των βιβλία λέξεις γνησίως Ἀττικὰς ἐναντίον τῶν συγγραμμάτων, τὰ ὅποια ἐμέμφοντο ἢ δὲν ἔκρινον ἐξηκριβωμένα. Καὶ οὕτως ἐπεκράτησε νὰ ὀνομάζῃται Ἀττικὸν μόνον ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἦτο πόνημα τῶν ἀρχαίων· ἡ δὲ ἐκ τῆς Ἀττικῆς γεννηθεῖσα γλῶσσα τῶν πεπαιδευμένων ὀνομαζέτο κοινὴ ἢ ἑλληνικὴ, ἦγουν ὅλων τῶν Ἑλλήνων γλῶσσα· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τῶν ὑστέρων χρόνων οἱ συγγραφεῖς ὀνομαζόντο κοινοὶ ἢ οἱ Ἕλληνες πρὸς διαστολὴν τῶν Ἀττικῶν. Προσοχῆς ὅμως χρεῖα νὰ μὴ νομίσῃ τις ὅτι ἦτο ἰδίᾳ τις διάλεκτος ἡ κοινὴ· αὕτη ἔμεινε κατὰ τὰ οὐσιωδέστατα Ἀττικὴ διὰ τοῦτο καὶ ὅλαι αἱ συνήθεις γραμματικαὶ πραγματεύονται περὶ τῆς Ἀττικῆς.

Σημ. α. Πᾶς τις καταλαμβάνει εὐκόλως ὅτι ἡ ὀνομασία κοινὸς, κοινὸν, ἐγένετο καὶ πρὸς μέμψιν· καὶ μ' ὅλον ὅτι ἐσήμαινε κυρίως πᾶν ὅ,τι ἦτο ἴδιον ὅλων τῶν Ἑλλήνων, καὶ αὐτῶν προσέτι τῶν Ἀττικῶν, μ' ὅλον τοῦτο εἰς τὰ στόματα τῶν Γραμματικῶν ἐσήμαινε πᾶν ὅ,τι δὲν ἦτο καθαρῶς Ἀττικόν. Ἐξ ἄλλου δὲ μέρους πᾶν ὀνομαζόμενον Ἀττικὸν δὲν ἦτο ἀποκλειστικῶς Ἀττικὸς τύπος οὐδ' εἰς αὐτοὺς τοὺς γνησίως Ἀττικοὺς. Ἀττικαὶ τινες φράσεις δὲν ἦσαν οὐδ' εἰς τὰς Ἀθήνας αὐ-

τὰς εὐχρηστοὶ καθολικῶς, ἀλλὰ παρελαμβάνοντο εἰς χρῆσιν ἀντ' αὐτῶν αἱ ἄλλαι κοινότεραι (Π. χ. φιλοὶ ἀντὶ φιλοῖη, σὺν ἀντὶ ξὺν κτλ.), καὶ ἰωνισμοὶ δὲ ἦσαν ἀλλότριαι τῶν Ἀττικῶν (Π. χ. ἀσυναίρετοι τύποι ἀντὶ τῶν συναϊρουμένων). Ἀλλ' ἡ πρὸς τὸν ἰωνισμόν πλησιάζει εἶναι χαρακτὴρ τοῦ ἀρχαίου Ἀττικισμοῦ, (τῆς ἀρχαίας Ἀτθίδος), εἰς τὸν ὅποιον ἀνήκει ὁ Θουκυδίδης, καθὼς ὁ Δημοσθένης εἰς τὸν νεώτερον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγενεῖν ἢ εἰς τὴν μεταγενεστέραν κοινὴν μετάβασιν.

Σημ. β'. Πρὸς ἀκριβέστερον διορισμὸν τῶν κοινῶν συγγραφῶν, πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τοὺς μὴ Ἀττικοὺς, ἀλλ' Ἀττικῶς γράψαντας, καὶ νὰ συναριθμῶμεν μετ' αὐτοὺς καὶ τοὺς μεταγενεστέρους Ἀθηναίους. Ἐδῶ λοιπὸν ἀνέκουν Ἀριστοτέλης, Θεόφραστος, Πολύβιος, Διόδωρος, Πλούταρχος. Πολλοὶ μεταγενέστεροι ἐσπούδασαν ἐπιμελέστατα νὰ μιμηθῶσι τὸν ἀρχαῖον Ἀττικισμόν, ὡς εἶναι Ἀῤῥιανὸς καὶ Δίλιανος, καὶ ὁ τούτους πάντας ὑπερβάς κατὰ τὴν χάριν Λουκιανός.

Σημ. γ'. Ἐκ τῶν ξένων διαλέκτων, αἵτινες ἐφεξῆς ἀνсмίχθησαν παντοδαπῶς μετὰ τὴν Ἀττικὴν, εἶναι ἑξαιρέτως ἡ Μακεδονικὴ. Οἱ Μακεδόνες ἦσαν συγγενεῖς τῶν Ἑλλήνων ἀνήκοντες εἰς τὸ Δωρικὸν γένος, καὶ δορυκτῆτορες γενόμενοι μετένεγκαν τὴν γλῶσσάν των εἰς τὰς ὑπ' αὐτῶν κυριευθείσας βαρβάρους χώρας. Καὶ ἐκεῖ λοιπὸν ἐλαλεῖτο καὶ ἐγράφετο ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα, ὅχι ὅμως ἐλευθέρᾳ ἰδιωτισμῶν, τοὺς ὁποίους σημεινόνουσιν οἱ Γραμματικοὶ ὡς μακεδονισμοὺς· καὶ ἐπειδὴ καθέδρα τῆς μεταγενεστέρως ταύτης παιδείας ἦτο ἡ ἐν Αἰγύπτῳ Ἀλεξάνδρεια, διὰ τοῦτο οἱ Μακεδονισμοὶ ὀνομάζοντο καὶ διὰ λέκτος Ἀλεξανδρινή.—Ἀλλὰ καὶ οἱ κάτοικοι τῶν γῶν ἐκείνων ἤρξαντο νὰ ὁμιλῶσιν ἐλληνιστί· καὶ ἐκ τούτου οἱ Ἀσιανοὶ ἐκείνοι, Σύροι, Ἰουδαῖοι κτλ. ὀνομάζοντο ἐλλήνησται· καὶ τῶν Ἀσιανῶν τούτων ἡ μετ' Ἀσιανούς ἰδιωτισμὸς καὶ ξένους τῆς καθαρᾶς ἐλληνικῆς ἀναμιγνύμενη γλῶσσα ὀνομάζετο ἡ τῶν ἐλλήνηστων. Εἰς ταύτην μετεφράσθη ἡ τῶν ἐβδομήκοντα ἐρμηνευτῶν ὀνομαζομένη παλαιὰ διαβήκη, καὶ εἰς αὐτὴν ἐγράφη καὶ ἡ νέα, ἐκ τῶν ὁποίων μετέβησαν οἱ ἰδιωτισμοὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον εἰς τὰ συγγραμματα τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας.—Κατὰ δὲ τὸν μεσαῖωνα, ὅτε ἡ Κωνσταντινούπολις ἀνεδείχθη καθέδρα τῆς Γραικικῆς αὐτοκρατορίας καὶ τῆς τότε σωζομένης φιλολογίας, εἰσέφρησαν νέοι βαρβαρισμοὶ τῶν ἔθνων τῆς δύσεως καὶ τοῦ βορρᾶ· ἐκ ταύτης ἐγεννήθη ἡ τῶν Βυζαντινῶν συγγραφῶν γλῶσσα, καὶ τελευταῖον ἡ ὁμιλουμένη τὴν σήμερον.

§. 519. Μ' ὅλον ὅτι ἡ Ἀττικὴ διάλεκτος ἐγενεῖ κοινὴ ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ποίησις ὅμως δὲν ἐθαυμάζετο μόνη ἡ τῶν Ἀττικῶν. Μόνον εἰς τὰ δράματα εὐδοκίμουν οὗτοι, καὶ τοὺς ἐμιμοῦντο καὶ ἄλλοι ὡς πρωτοουργοὺς (§. 518. Σημ. α'). Οὗτοι μάλιστα εἰς τοὺς δι' ἰάμβων διαλόγους μετεχειρίζοντο πλὴν τῆς ἀποστροφῆς καὶ τῆς συναίρεσεως ὀλίγας τινὰς παραλλαγάς, καὶ πολὺ ὀλιγωτέρας οἱ κωμικοί.

Σημ. Ἐκ τῶν δραματοποιῶν διεσώθησαν γνήσιοι καὶ ἀρχαῖοι Ἀττικοί· καὶ μάλιστα ἐκ μὲν τῶν τραγικῶν Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς καὶ Εὐριπίδης· ἐκ δὲ τῶν κωμικῶν, ὁ Ἀριστοφάνης.

§. 520. Τῶν δὲ ἄλλων τῆς ποιήσεως εἰδῶν καὶ μάλιστα τῶν ἀπὸ ἐξαμέτρους στίχους συνισταμένων (ἐπικῶν, γνῳμικῶν, ἐλεγειακῶν) ἔμειναν παραδείγματα ὁ Ὅμηρος, Ἡσίοδος καὶ οἱ ἄλλοι ἀρχαῖοι ἰωνικοὶ ποιηταί, οἱ ὅποιοι ἀνεγινώσκοντο εἰς τὰ διδασκαλεῖα· ὁμοῦ δὲ μετ' αὐτοὺς διεσώθη καὶ ἡ ἀρχαία ἰωνικὴ διάλεκτος μετ' ὅλους τοὺς ἰδιωτισμοὺς καὶ ἀρχαϊσμούς της. Διὰ τοῦτο ἡ διάλεκτος αὕτη ἔμεινεν ἀχώριστος ἀπὸ τὰ τῶν εἰρημένων εἰδῶν ποιήματα, καθὼς ἡ Ἀττικὴ εἰς τὴν πεζογραφίαν. Ἀλλ' εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους δὲν τὴν ἐννόουν πλέον οἱ πολλοὶ καὶ ἦτο μόνον ἐντρύφημα τῶν λογίων. Ὀνομάζεται δὲ αὕτη δικαίως γλῶσσα ποιητικὴ, καὶ ἐξαίρετως ἐπικὴ ὡς ἐκ τῆς ἐποποιίας προελθούσα.

Σημ. Ἐπισημότεροι τῶν ἐνταῦθα ἀνηκόντων ποιητῶν εἶναι οἱ ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων ἀκμάσαντες Ἀπολλώνιος, Καλλιμάχος, Ἄρατος, καὶ ἐκ τῶν ἐφεξῆς χρόνων Νίκανδρος, Ὀππιανός, Κόϊντος κ. λ.

§. 521. Δὲν ἦτο ὅμως ἐξωρισμένη ἀπὸ τὴν ποίησιν ἡ Δωρικὴ γλῶσσα καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους. Μάλιστα δὲ αὕτη ἐξέφραζε μικρά τινα καὶ ἀστεία ἀγροικικὰ ποιήματα· τὸ μὲν, διότι οἱ ποιηταὶ τῶν εἶχον ὑπ' ἄλλους προκατόχους τῶν ποιητῶν· τὸ δὲ μάλιστα, ἐπειδὴ εἰς αὐτὰ ἦτο τρόπος τοῦ λαλεῖν χωρικῶς καὶ ἀγροικῶς· τῶν δὲ χωρικῶν ἡ γλῶσσα ἦτο ἡ Δωρικὴ, ὡς ἐξηπλωμένη καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα (§. 511).

Σημ. Δωριστὶ εἶναι γραμμένα τὰ εἰδύλλια τοῦ Θεοκρίτου καὶ Μόσχου καὶ Βίωρος, τῶν ὁποίων ὁ Δωρισμὸς παραλλάσσει ἀπὸ τὸν Πινδαρικόν. — Ἐκ τῶν παλαιῶν ἐπιγραμμάτων τὰ μὲν εἶναι Ἰωνιστὶ, τὰ δὲ Δωριστὶ γεγραμμένα· ἀλλ' ὁ Δωρισμὸς τούτων εἶναι πολὺ ἀπλούστερος καὶ εὐγενέστερος καὶ ἐπεριωρίζετο εἰς ὀλίγους χαρακτῆρας τῆς Δωρικῆς διαλέκτου, συνεπιζομένους ἀπὸ τοὺς ποιητὰς παντὸς γένους.

§. 522. Δωρικὴ ὀνομάζεται καὶ ἡ γλῶσσα τῶν δραματουργῶν, τὴν ὁποίαν μετεχειρίζοντο εἰς τοὺς χοροὺς ἐξαίρετως. Ἀλλ' ὁ Δωρισμὸς οὗτος δὲν ἐνυπῆρχεν εἰς ἄλλο εἰμῇ εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ μακροῦ α ἀντὶ τοῦ η. Τὸ μετεχειρίζοντο δὲ ὡς παλαιὸν λείψανον τῆς ἀρχαίας γλώσσης, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆκε διὰ τὸ σεμνοπρεπὲς καὶ πανηγυρικὸν τῶν δραμάτων. Ἀλλ' οὐδέποτε μετεχειρίσθησαν Δωρικῶς τὰ εἰς ἐν ἡ ἢ ἡν ἀπαρέμφορα, οὐδὲ τὰς εἰς ος ἢ ὡς πληθυντικὰς αἰτιατικὰς. Ἄλλως δὲ ἐπλησίασεν ἡ λυρικὴ αὕτη τῶν χορῶν γλῶσσα κατὰ τι εἰς τὴν περιγραφείσαν ἤδη (§. 520) ἐπικήν.

§. 523. Ἀφοῦ δι' ὅλης τῆς πραγματείας ἐδείξαμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην τοὺς τύπους τῶν μερῶν τοῦ λόγου καὶ τὴν πρὸς ἄλληλα αὐτῶν συμπλοκὴν μὲ παραδείγματα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς διαλέκτου τῶν Ἀθηνῶν, κρίνομεν ἀναγκαῖον ἐπὶ τέλους νὰ καταστρώσωμεν τοὺς αὐτοὺς τύπους καὶ κατὰ τὰς σωζομένας εἰς συγγράμματα διαλέκτους, διὰ νὰ γνωρίζῃ ὁ μαθητὴς τὸν σχηματισμὸν ὅλης τῆς γλώσσης. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὰς διαλέκτους κυρίως παρατηρεῖται ἡ τῶν στοιχείων μετάληψις ἢ μεταβολή, καὶ τὰ κατὰ πλεονασμὸν ἢ ἔνδειαν πάθη τῶν λέξεων· διὰ τοῦτο ἀρχίζομεν τὸν λόγον ἀπὸ τούτων, καὶ ἐφεξῆς ὑποσυνάπτουμεν τὰ ἀναγκαιότερα εἰσαγωγικῶς διὰ τοὺς πρωτοπείρους.

Σημ. Πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν διαλέκτων εἶναι ἀξιοσύστατα τὰ ἐφεξῆς συγγράμματα. α) Γρηγορίου Κορίνθου περὶ διαλέκτων μὲ τὰς σημειώσεις τοῦ Κοήνου (Koen) ἐκδ. νέα Λειψ. 1811. β) Τὸ Λατινιστὶ γραμμένον τοῦ Μαίτερου· Διάλεκτοι τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης (Maitaire Criticee Linguae dialecti) ἐκδ. νέα ὑπὸ τοῦ Σουρτζίου Λειψ. 1807. γ) Τὸ Γερμανιστὶ τοῦ Βιεδασχίου (Wiedasch Giasen. 1822.). Πρὸ τούτων δὲ τὰ περὶ Ὀμηρικῆς, περὶ Αἰολικῆς καὶ Δωρικῆς διαλέκτου τρία ἴδια συγγράμματα τοῦ H. L. Ahrens Γοττιγγῇ 1839 - 43. Καὶ Κρυγέρου τυπικὸν καὶ σύνταξις τῶν διαλέκτων 1816—1853.

Μεταβολὴ στοιχείων κατὰ διαλέκτους.

Α'. Συμφώνων.

§. 524. Ἡ τῶν συγγενῶν στοιχείων εἰς ἄλληλα μεταβολή, περὶ τῆς ὁποίας ὠμιλήσαμεν καὶ ἀρχότερα (§. 176. Κ. ἐφ.), συμβαίνει μάλιστα

εἰς τὰς διαλέκτους. Προσθέτομεν ἐνταῦθα ἀκόμη ὀλίγα τινα περὶ τῶν συμφώνων· α) ἀντὶ θήρ (θηρίον) Αἰολικῶς φήρ, ὄρνιχος Δωρ. (καὶ Αἰολ.) ἀντὶ ὄρνιθος· β) ἀντὶ ὀδελός, Δωρικ. (καὶ Αἰολ.) ὀδελός· οὕτω καὶ βλέφαρον Δωρ. γλέφαρον γ) ἀντὶ πότε, ποτέ κλ. Δωρ. πόκα, ποκά, τόκα, ὄκα, ὀπόκα, ἄλλοκα—ἀντὶ πέντε, Αἰολ. πέμπε. δ) ἀντὶ πνεύμων, Ἄττικ. πλεῦμων (ὡς καὶ Κ. πλευμόνιον) βέλτιτος Δωρ. βέντιτος—ἀντὶ κλίβανος, Ἄττ. κρίβανος. μὴν καὶ νῖν Ζήτ. εἰς τὰς ἀντωνυμ. ε) τὸ σ ἡλλάσσεται μὲ ἄλλα γλωσσικὰ στοιχεῖα· 1) μὲ τὸ τ· οἶον, πλατίον, Ποτειδῶν, ἀντὶ πλησίον, Ποσειδῶν· εἵκατι=εἵκοσι τὸ=σύ. Ἀττικὰ δ' εἶναι τὰ τήμερον=τήμερον, τήτες=τήτες (=ἐφέτος ἢ σήμερον), τεῦτλον=σεῦτλον, τηλία=σηλία (τὸ κόσκινον ἢ ὁ κύκλος τοῦ κοσκίνου), τύρβη=σύρβη, ὅπου τὰ ἐκ τοῦ σ ἀρχόμενα νομίζονται ἰωνικά ἢ κοινά. Αἰολικά δὲ καὶ Δωρικά εἶναι τὰ τίθητι=τίθησι, φατί=φασί. λέγοντι=λέγουσιν· 2) μὲ τὸ θ εἰς τὴν Λακωνικὴν διάλεκτον· οἶον, Σιός, σεῖος, ἀντὶ Θεός, θεῖος· Ἀσάναι=Ἀθῆναι· 3) μὲ τὸ ρ· οὕτω πολλὰ Δωρικὰ φυλαὶ ἀντὶ τῶν καταλήξεων ας, ης, ος, ους, ὡς ἔλεγαν αρ, ηρ, ορ, ωρ· ἔμπορ=ἔππος, πόρ=πούς· κυβερνάτιρ=κυβερνήτης· 5) Εἰς ξ καὶ ψ μετέθετον τὰ ἀπλᾶ σύμφωνα· οἶον, σκίφος, σκιφίζω=Δωρ. ξίφος, ξιφίζω· ἐν δὲ τῷ τέλει τῆς ὀνομαστικῆς τῶν τριτοκλίτων τρέπεται τὸ ζ εἰς σ Δωρικῶς, οἶον βάννας=ἄναξ, κούς=κούξ, τὸ δὲ ψ ἔτρεπον οἱ Συρακούσιοι (Δωριεῖς) εἰς σφ. ψιν=σφιν, ἢ εἰς σ ἄσκατος=ἄψκατος· τὸ ζ ἀνέλυον οἱ Αἰολεῖς καὶ Δωριεῖς (οὐδέποτε ὁ Πίνδαρος) ἐν τῷ μέσῳ τῶν λέξεων εἰς σδ· οἶον μελίσδεταί=μελίζεταί· μετὰ τὸ θ ὅμως προετίμων τὸ ζ· οἶον μοχθίζοντι,

§. 525. Τὰ μὴ συγγενῇ στοιχεῖα σπανιώτατα μετεβάλλοντο εἰς ἄλλα. σημειούμεν ἐνταῦθα μόνον τρία τοιαῦτα σπάνια παραδείγματα· μόγις καὶ μόλις· κοεῖν Ἰων. ἀντὶ νοεῖν· κελαινός, κελαινὴ ποιητικῶς, ἀντὶ μέλας, μέλαινα.

Σημ. Παλαιοὶ καὶ νεώτεροι Γραμματικοὶ ἀγαπῶσι νὰ λέγωσι γενικῶς: «Οἱ Ἄττικοι τρέπουσι τὸ θ εἰς φ». «Οἱ Ἰωνες τρέπουσι τὸ π εἰς κ» κτλ. Πρέπει ὅμως νὰ προσέχωμεν μὴ ἐκλάδωμεν γενικῶς τὸ λεγόμενον περὶ ὁποιασδήποτε διαλέκτου. Διότι πολλὰκις τὰ ἀναφερόμενα παραδείγματα εἶναι τὰ μόνα, εἰς τὰ ὅποια ἐφαρμόζεται τὸ λεγόμενον. Ἐνίοτε διὰ τὴν αἰτίαν τὴν ἔχει κλίσιν εἰς τοιαύτας μεταβολάς· ἀλλὰ τότε, μένει νὰ τὸ ἀνευρίσκωμεν εἰς τὰς ἀναγνώσεις καὶ νὰ τὸ ἀνακαλύπτωμεν μὲ τὴν ἀναλογίαν.

Β'. Φωνήεντων.

§. 526. Τὰ φωνήεντα μεταβάλλονται χωρὶς σταθερὸν κανόνα. Τὸ ε καὶ ο, ὅταν ἐξ αἰτίας τινὸς μακρύνωνται, σπανίως γίνονται η καὶ ω, ἀλλὰ συχνότατα εἰ καὶ ο υ. Αἱ τροπαὶ τῶν φωνηέντων εἶναι τῶν διαλέκτων ἰδιώματα, περὶ τῶν ὁποίων λέγομεν εὐθὺς τὰ χρεώδη.

α. Οἱ Ἰωνες καὶ ἐποποιοὶ συνειθίζουσι νὰ μακρύνωσι τὸ μὲν ε εἰς ει, ὅταν τὸ ἀπαιτῇ τὸ μέτρον καὶ ἀκολουθῇ φωνῆεν ἢ ἡμίφωνον· τὸ δὲ ο εἰς ου καὶ ἐνίοτε (οἱ ἐποποιοὶ) εἰς οἰ· οἶον, ξεῖνος. εὔνεκα, ὑπεῖρ, ἀντὶ ξένος,

ἔνεκα, ὑπέρ· νοῦσας, οὖνομα, πολὺς, κούρη, ἀντὶ νόσος, ὄνομα, πολὺς, κόρη· Οὐλύμπος, κούρος, (Δωρ. κῶρος), λείων, σπείος, χρύσειος, ἀντὶ λέων, σπέος, χρύσεος. Τοῦτο ὅμως δὲν συμβαίνει πανταχοῦ καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' εἰς λέξεις μόνον τινάς, ὡς εἶπαμεν καὶ περὶ διπλασιασμοῦ τῶν στοιχείων (§. 184. Σημ.). Διότι ποτὲ δὲν συνέβη τοιαύτη ἔκτασις εἰς τὰ πόλις, ὄνος, μένος, περὶ καὶ εἰς ὅσας τὸ ο προῆλθεν ἐκ τροπῆς οἶον πόνος ἐκ τοῦ πένω, λόγος ἐκ τοῦ λέγω. Ἡ δὲ τροπὴ τοῦ ο εἰς οὐ γίνεσθαι εἰς τὴν γενικὴν τῶν δευτεροκλίτων οἶον γόοιο καὶ εἰς τὰ ποιή, ποιήεις, ποιή, χοιή, ἡγοήσεν, φοίνιος. Ἀντὶ δὲ τῆς ὑπὸ λέγει ὁ Ὀμηρος καὶ ἄλλοι ποιηταὶ ὑπαί. Αἰολικὴ δ' εἶναι ἡ τροπὴ τοῦ ο εἰς υ, οἶον ὄνομα, ἄλλυδις, τηλύγετος (τηλόγετος), διαπρύσιος ἐκ τοῦ διαπρό.

β'. Ἐὰν ἄ καὶ ο μακρύνονται πρὸ φωνήεντος ἰωνικῶς, μεταβάλλονται εἰς αὶ καὶ οἰ· οἶον, ἀετός, αἰεῖ, ἰων. αἰετός, αἰεῖ· πόα, ἰων. ποιή·

γ'. Ἄλλοτε δὲ οἱ Δωριεῖς, οἱ Ἴωνες καὶ οἱ ἐπικοὶ κάμνουσι τὸ ἐναντίον καὶ λέγουσι, φέρ' εἰπεῖν, ἔδεξε (ἐκ τοῦ δείκνυμι), μέζων, κρέσσων, χειρὸς Γεν. τοῦ χεῖρ, ἀντὶ μέζων, κρείσσων, χειρός· ἀντὶ βούλεσθε εὐρίσκειται ἀρχαῖον βόλεσθε, καὶ ἀντὶ τῆς αἰτιατ. εἰς οὐς Δωρ. ος (Ζήτ. κατωτ. τρίτη κλίσις)·

δ'. Οἱ Δωριεῖς καὶ Αἰολεῖς συχνάκις ἔχουσιν ὦ ἀντὶ ο καὶ οὐ, καὶ οἰ ἀντὶ οὐ ὅταν ἀκολουθῇ σ' οἶον, κῶρος ἀντὶ κόρος ἢ κούρος (ὁ παῖς), δῶλος ἀντὶ δούλος· ὦν (τὸ ὅποιον εἶναι καὶ τῶν Ἰώνων) ἀντὶ οὖν· Μῶσα καὶ Μοῖσα ἀντὶ Μοῦσα· ἀκοίσω ἀντὶ ἀκούσω (ἐκ τοῦ ἀκούω)· ὠρανός, βῶς, ὠρεα,

ε'. Τὸ η ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐγεννήθη ἐκ τοῦ α, τὸ ὅποιον ἐπεκράτει εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν, καὶ ἔπειτα ἔμεινε χαρακτηριστικὸν τῶν Δωριέων οἵτινες συνήθως ἀντὶ η ἔχουσι μακρὸν α· οἶον εἰς τὴν ρίζαν ἀμέρα, φάμα, ἀέλιος (ἐπ. ἥλιος) κᾶπος, ἄβα, Δαμάτηρ, ἀδύ, τάκομαι καὶ ἄλλ. Πρὸς δὲ εἰς τὰς καταλήξεις τῶν πρωτοκλίτων, ἀρετᾶς, ἀρετᾶ, ἀρετάν, ἀλλ' ἀρεταῖσιν καὶ ἀρετῆσιν· Εἰς τὰ ἐπίθετα φωνάκεις, ἀεσσα ἀεν· εἰς τὴν η αὐξήσιν τῶν ἐκ τοῦ α ἀρχομένων ῥημάτων· ἄγον, ἄκουσα. — Εἰς τὰς ῥηματικὰς καταλήξεις μην καὶ θην, ἀνυσάμην ἐξῆκέσθην. — Εἰς τοὺς θεματικούς τύπους τῶν εἰς αω, νικάσω καὶ τῶν εἰς έω, ὅσα ἔχουσιν ὄνομα σύστοιχον εἰς η, φωνάσω (φωνή), ὠνήσομαι (ὠνή), καὶ τὸ πονάσω· διὸ οὐδέποτε λέγουσι φιλάσω ἀλλὰ πάντοτε φιλήσω. — Τὸ ᾱ ἀντὶ τοῦ η εὐρηται παρὰ τοῖς Δωριεῦσιν καὶ εἰς τὰς λέξεις γυνᾶ, ποιμᾶν, μύρμαξ, ἔλλανες, ταχυτάς (γεν. ἄτος), μάτερ. — Οἱ δὲ τραγικοὶ λέγουσιν Ἀθάνα = Ἀθηνᾶ.

Σημ. Παρ' Ἡροδότῃ τὸ ἐκ τοῦ η α εἶναι βραχὺ εἰς τὰς λέξεις, λάξις, μεσαμβρία λέλασμαι.

ς'. Τούναντίον δ' οἱ Ἴωνες καὶ ἐπικοὶ μεταχειρίζονται η ἀντὶ τοῦ ᾱ οἶον, νεηνίας, νηός, θώρηξ, ἱρηξ, εἰς τὰς πλάγιαις πτώσεσι τοῦ ἀῆρ ἡέρος, εἰς τινὰ κύρια ὀνόματος καὶ τὸ τρηχύς· εἰς τινὰ ἀριθμητικὰ διηκόσιοι, τρηπ-

χύσιοι, τριήκοντα, κλ. εἰς τὰ ῥηιδίως, λάβρη, πέρην, λίην, φλυαρέω, πιπρήσκω, πρήσσω καὶ τὰ ἐκ τούτου παράγωγα πρήγμα κλ. ὡσαύτως εἰς τὰς καταλήξεις τῆς πρώτης κλίσεως σοφίη· εἰς τὰ ῥήματα τὰ λήγοντα εἰς ραὼ καὶ ιάω καὶ τὰ παράγωγα· οἶον περήσω, ἰήσομαι, ἰητρός. — Οὕτω καὶ νῆϋς, γρηῡς, καὶ Αθῆνησιν.

ζ'. Οἱ ἐπικοί τρέπουσιν ἐνίοτε καὶ βραχὺ α εἰς η' οἶον ἡγορέη, ἀγνηο-
ρέη, ἡγάθεος, ἡμαθόεις, ἡνεμόεις, ποδῆνεμος, ἐκηβόλος, ἡ(γ)ερέθονται
καὶ ἄλλα.

η'. Ὁ Ὀμηρος τρέπει πολλάκις τὸ ἄ τῆς παρὰ εἰς αἰ' οἶον παραὶ Διὸς,
παραὶ λαπάρην, παραίφρασις, καὶ τὸ τῆς κατὰ εἰς τὸ καταβάτης· ὁ δ'
Αἰσχύλος καὶ τὴν διὰ εἰς διαὶ ἐν τοῖς λυρικοῖς ᾄσμασιν. Παρ' Ὀμήρῳ
τὸ αἰ ἀντὶ τοῦ ἄ εὔρηται καὶ εἰς τὰ χαμαὶ ἀντὶ χαμά, ναίω ἀντὶ νάω,
κέραιε ἀντὶ κέραε.

θ'. Τὸ α τρέπουσιν εἰς αἰ πρὸ τοῦ σ ὁ μὲν Πίνδαρος εἰς τὸν ἀόρ. πρῶτον
ρίψαις, ὑπαντιάζαισα· οἱ δ' Αἰολεῖς λέγουσι καὶ τάλαις, μέλαις, τιμαῖς
ἀντὶ τάλας, μέλας, τιμάς, καὶ θναίσκω, μιμναίσκω.

ι. Ἀντὶ ε μεταχειρίζονται οἱ Ἴωνες ἡ εἰς κλίσεών τινων πτώσεις, ὡς
βασιλῆα ἀντὶ βασιλέα, καὶ εἰς τοὺς διφθόγγους εἰ καὶ εὐς, τὰς ὁποίας
πολλάκις διαλύουσιν εἰς ηἷ· καὶ εὐ· οἶον κληῖς ἀντὶ κλεις, ἀγγηῖον ἀντὶ
ἀγγεῖον, βασιλῆη ἀντὶ βασιλεία· ἡϋγένειος ἀντὶ εὐγένειος· οὕτω καὶ ἡϋς
— Οἱ δὲ Δωριεῖς ἔχουσιν ἡ ἀντὶ εἰ πρὸ φωνήεντος· οἶον, σαμῆον ἀντὶ
σημεῖον.

Σημ. Ἐκ τούτου φαίνεται ἡ κλίσις τῶν Ἰώνων εἰς τὸ νὰ διαλύσῃ τὰς διφθόγ-
γους· πάϊς, τεῖχει, διστός, πατρώϊος (Πίνδαρος), ὄϊς, ὀίω, εἰκω, θρηῖς· εὐσχοπος. Ση-
μειούμενον μόνον, ὅτι συνεβίβησεν ἐκ τῆς προκειμένης τῶν Ἀττικῶν γλώσσης νὰ
ἐκλαμβάνωμεν, ὅτι οἱ Ἴωνες διέλυον τὰς διφθόγγους, ἐνῷ ἐμπορεῖ νὰ εἶναι τὸ ἀνά-
παλιν, ἡγοῦν οἱ Ἀττικοὶ συνήρουν τὰ ἀρχικῶς διαλελυμένα. Αποδεικνύεται δὲ ὡς
βέβαιον τὸ δυνατόν τοῦτο ἐκ τοῦ εὐ ἀντὶ εὐ ἐκ τοῦ εὐς, ἐνῷ τὸ εὐς εἶναι ἀνύπαρ-
κτον. Ἐνδέχεται λοιπὸν νὰ ᾔσαν αἱ διαλύσεις φυσικαὶ καὶ πρωτότυποι, καὶ μόνον
ὀλίγα εἰμειναν ἔπειτα.

ια'. Οἱ Ἴωνες μεταβάλλουσι καὶ τὸ α εἰς ε πρὸ τῶν ὑγρῶν ἢ πρὸ
φωνήεντος· οἶον, βέρεθρον ἀντὶ βάραθρον· τέσσερες, ἀντὶ τέσσαρες· ἔρσην
ἀντὶ ἄρσην. ὕελος ἀντὶ ὕαλος· μνέα ἀντὶ μνάα, καὶ τὰ εἰς α ὡ ῥήματα
εἰς εω (Ζήτ. κατωτ. §. 579.) καὶ τὰς πλαγίας πτώσεις τῶν γέρας καὶ
κέρας· ἡ δὲ ἀντὶ ἄ ἔχει ὁ Ἡρόδοτος εἰς μόνα τὰ διπλήσιος καὶ πολ-
λαπλήσιος. Ἄλλοτε δὲ ἐξ ἐναντίας λαμβάνουσιν α ἀντὶ ε· οἶον τάμνω,
τράπω, μέγαθος, ἀντὶ τέμνω, τρέπω, μέγεθος· οὕτω καὶ φρασίν, σκια-
ρός, γὰ, κά, τόκα, πόκα, ὄκα.

ιβ'. Ἰδιαίτερα τις χρῆσις Ἰώνων καὶ Ἀττικῶν ἦτο, ὅταν ἔκειτο μακρόνα
πρὸ ο, ἐκεῖνο μὲν νὰ τρέπωσιν εἰς ε, τοῦτο δὲ εἰς ω· οἶον, λαῶς. ναῶς,
Ἀττ. λεῶς, νεῶς· καὶ χρέωμαι Ἰωνικῶς, ἀντὶ χράομαι. Καὶ οὕτως ἐξη-
γεῖται ἡ εἰς εω Ἰωνικὴ γενικὴ ἐκ τοῦ ἀρχαιοτάτου τύπου αο (Ζήτ. κατωτ.
εἰς τὴν Α. κλίσιν).

Σημ. Ἡ εἰρημένη τροπή γίνεται καὶ εἰς ἐπίθετα· οἶον, ἤλεως, ὧν ἀντὶ ἔλαος, οὐκ εἰς Γενικ. νεὸς ἀντὶ ναὸς ἐκ τοῦ ναῦς, καὶ εἰς πολλὰ κύρια ὀνόματα λήγοντα εἰς αὐτοῦ, οἶον, Μενέλαος, Ἀμφιάραος, λεως, ρεως· ὅχι δὲ καὶ εἰς τὰ εἰς μας· οἶον, Οἰνόμαος,

ιγ'. Εἰς τὰ ἐκ τοῦ αὐτοῦ σύνθετα καὶ εἰς τὰς λέξεις θαῦμα, θαυμάζω κτλ. καὶ τραῦμα μεταβάλλουσιν οἱ Ἴωνες τὸ αὐ εἰς ωυ (ὅχι ωύ)· οἶον, ἐμωυτόν, θαῦμα, τραῦμα. Τὸ δὲ ἀπλοῦν αὐτὸς ἐφύλαττον ἀτρεπτον οἱ ἀρχαῖοι Ἴωνες· διότι τὸ αὐτὸς εἶναι κράσις ἐκ τοῦ ὁ αὐτός.

ιδ'. Παραδείγματα ἄλλων τροπῶν ἔχομεν· πόρδαλις Δωρ. ἀντὶ πάρδαλις·—ὄνομα Αἰολ. ἀντὶ ὄνομα·—ιστίη Ἴων. ἀντὶ ἐστία.

Πάθη λέξεων.

§. 527. Εἰς τὰς ἐκ τῶν διαλέκτων ἀναφερθεῖσας μεταλήψεις τῶν στοιχείων ἀνήκουσι καὶ πάθη τινὰ τῶν λέξεων, ἧγουν τροπαὶ καὶ παραλλαγαὶ ἀπὸ τὰς εἰς τὴν Ἀττικὴν γλῶσσαν συνήθεις, αἱ ὁποῖαι ἀπαντῶνται εἰς τοὺς ποιητάς. Τῶν παθῶν τούτων ἐθεωροῦντο ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτέρους γραμματικούς εἶδη δύο, τὸ κατὰ πλεονασμὸν καὶ τὸ κατ' ἐνδειαν. Οὕτω τὰ θεωροῦμεν καὶ ἡμεῖς, μ' ὅλον ὅτι οἱ νεώτεροι Γραμματικοὶ δὲν τὰ μεταχειρίζονται ὅλα.

§. 528. Πλεονασμοῦ πάθη εἶναι :

α'. *Πρόσθεσις*, ὅταν προστιθῇται στοιχεῖον εἰς ἀρχὴν λέξεως· προστίθεται δὲ μάλιστα τὸ ε εἰς τὰς ἀπὸ τοῦ ε ἀρχομένας λέξεις· οἶον, ἐεδνα, ἐέλδωρ, ἐέλπομαι, ἐέργω, ἐέρση, ἐείκοσιν, εἴτη παρ' Ὀμήρῳ. Ἐάν δὲ καὶ εἰς λέξεις, αἵτινες ἐπιδέχονται αὔξησιν· οἶον, ἐεῖσατο, ἐέλδετο, ἐέρχατο, πρέπη νὰ θεωρῇται τὸ ε ὡς πρόσθεσις ἢ ὡς συλλαβικὴ αὔξησις, μένει ἀμφίβολον. Πρὸ δὲ τοῦ η ἢ μετὰ τοῦτο προστίθεται ε εἰς τὰ ἔηκα, ἔην, ἦεν, ἥελις.

β'. *Αναδιπλασιασμός*, γνωστός ἐκ τῶν παρακειμένων καὶ ὑπερσυντελικῶν τῶν ἀπὸ συμφώνου ἀπλοῦ ἀρχομένων ῥημάτων· ἀπὸ δὲ τοὺς ἐποποιούς χρήσιμος καὶ εἰς πολλοὺς ἀορίστους δευτέρους, ὡς θέλομεν ἰδεῖν κατωτέρω.

γ'. *Ἑκτασις*, ὅταν τὸ βραχὺ ὁ γίνεται ὦ· οἶον, Διώνυσος ἀντὶ Διόνυσος, κόρη ἀντὶ κόρη (Πρβ. §. 526. δ'). Εἰς ταύτην δὲ ἀνάγεται ἡ

δ'. *Παρένθεσις*, ὅταν φωνὴν παρεντεθῇ εἰς συλλαβὴν, μὴ ποιοῦν συλλαβὴν (Πρβ. 526. α')· γίνεται δὲ ἐκ ταύτης 1) εἰ τὸ ε' οἶον, κοινός, ξείνος, πνεῖω, εἶν, φρεάτα, μείλεως, εἰῶσιν, ἀντὶ κενός, ξένος, πνέω, ἐν, φρέατα, μέλεως, ἐῶσιν 2) οἱ τὸ ο' οἶον, ποίη, χροίη, πνοιῇ, ἡγνοήσεν, ἀντὶ πνοή, χροά, πόα, ἡγνόησεν. 3) οὐ τὸ ο' πρὸ ἡμιφώνων· οἶον, δούλοισι, δούρατα, κούρη, μούνος, οὔλος, οὔρος, ἀντὶ δόλοισι, δόρατα, κόρη, μόνος, ὄλος, ὄρος, πλὴν τοῦ πόνος, φθόνος κτλ. τὰ ὁποῖα γίνονται ἐκ ῥημάτων παραληγόντων εἰς ε' 4) αἱ τὸ α εἰς τὴν παρὰ πρόθεσιν πρὸ ἀρῶν· οἶον, παρὰ Βοιβηίδα Ἰλ. Β, 711. παρὰ ποσὶ, παραιπετι-

θοῦσα. (§. 526, 5'),. Ἐνίστε καὶ ἄλλο α εἰς τὸ μέσον οἶον, ἰθαγενέσει, τιθαζώσσουσι. Ὅδυσ. N. 106.

έ. Ἐπέκτασις, ὅταν πλεονάζῃ φωνήν, τὸ ὅποιον περισσεύει τὰς συλλαβάς τῆς λέξεως· πλεονάζει δὲ 1) τὸ ε' οἶον, ἡέλιος, ἡέ, ἀδελφός, ἀντί ἡλιος, ἡ ἀδελφός· 2) τὸ η' οἶον, ἐπηετανός (ἐκ τοῦ ἔτος), εὐηγε- νέος. Ἐνίστε δὲ τὸ η τοῦτο καταπίνει τὸ μετ' αὐτοῦ βραχὺ ι, υ ἢ ο' οἶον, ἐπήβολος, ἱππημολγεῖν, νεηγενέων, ἐλαφηβοός κτλ. (ἐκ τοῦ ἐπιή- βολος, ἱππομολγεῖν, νεοηγενέων ἐλαφοηβόλος).

ς. Διαιρέσεις εἶναι ἀνάλυσις διτθόγγου εἰς τὰ ἀπλᾶ τῆς στοιχεῖα, ἢ συλλαβῆς συναιρουμένης εἰς τὰ ἐκ τῶν ὁποίων συνηρέθη. Εἰς τὸν Ὀμη- ρον εὐρίσκονται πολλὰ παραδείγματα, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ευ' οἶον, εὐ στείλαντα, εὐ κρίνας, εὐξέστος, εὐκτίμενος, εὐκλής. Ὅταν διαιρῇται πρὸ ἡμίφωνου, τὸ ἡμίφωνον διπλασιάζεται· οἶον εὐμμελής, εὐρόρος, εὐσσελμος. Εὐρίσκονται δὲ παραδείγματα καὶ εἰς τὴν οι' οἶον, ὄμναι, ὄις, καὶ εἰς τὰ ἐκ τούτων παράγωγα· οἶον οὐσάμενος, ὄτετο, ὄιν, ὕων κτλ. Καὶ εἰς τὸ οὔστὸς (ἐκ τοῦ ΟΙΩ), ὠῖξεν, ὠῖξαν ἐκ τοῦ οἶγνυμι, Ἡ τῆς ει διαιρέσεις φαίνεται εἰς τὸ ἔστω, ἔκτην, ἡ τῆς αυ εἰς τὸ αὔστα- λέος, αὐτή, καὶ ἡ τῆς αι εἰς τὸ πάις.

ζ'. Διπλασιασμός (Ζήτ. §. 184, 6'). Ἐνταῦθα προσθέτομεν τὰ ἐξῆς. Παρ' Ὀμήρῳ μάλιστα διπλασιάζονται τὰ λ, μ, σ μετὰ τὴν συλλαβικὴν αὔξησιν καὶ εἰς σύνθεσιν· οἶον ἔλλαθα ἀπολλήγῳ, ἔμμαθον, φιλομμει- δής, ἔσσευα, περισσεῖω· οἱ ἐπικοί παραλείπουνσι τὸν ἀντίον τὸν διπλα- σιασμόν τοῦ ρ πολλάκις διὰ τὸ μέτρον· οἶον ἄρεκτος, ἔρεξα, προρέω, εὐ- ρυρέων ὠκύροος, τὰ δὲ καλλίροος, ἀμφίρυτος, διάριψον καὶ παρὰ Πιν- δάρῳ. — Σπανίως διπλασιάζεται τὸ ν' οἶον ἔννον, ἔννηντος, ἔννέπω. Τὸ δὲ σ διπλασιάζεται καὶ μετὰ τὰ βραχέα φωνήεντα, οἶον παιδεσσι, καὶ μά- λιστα εἰς χρονικοὺς χαρακτῆρας ῥημάτων ἐγέλασσα ἐτέλεσσα, ἐκόμισσα, ἔσσομαι· ἐνίστε δὲ καὶ εἰς τὴν ῥίζαν οἶον νεμεσσάω, μέσσοις τόσσοις καὶ τὰ τούτῳ συγγενῇ. — Ἐκ δὲ τῶν ἀφώνων διπλασιάζουσι οἱ ἐπικοί τὸ π εἰς τὰ συσχετικά· ὅπποιός ὅππως καὶ τὰ σύστοιχα· τὸ τ εἰς τὰ ὅττι, ὅττι, ὅττεο, ὅττεν· τὸ κ εἰς τὸ πέλεκκον καὶ πελεκκῶ (ὁ δὲ Πίνδα- ρος καὶ εἰς τὸ ὄκχος)· τὸ δ εἰς τὰ ἔδδεις καὶ ἀδδέεις.

Σημ. Ἐνίστε, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἄρσιν, παραλείπεται ὁ διπλασιασμός διὰ τὴν προφορὰν οἶον παρ' Ὀμήρῳ καταλοφάδια, διμοιράτο, διαμελείσσι, ἀνέφελος, κατανεύων, καταριγγῆξ, ἐπιθύσαντες. Αὕτη ἡ διὰ τῆς προσφορᾶς ἔκτασις γίγνεται εἰς τὰ τελικὰ λέξεων βραχέα φωνήεντα ἐπομένης λέξεως ἀρχομένης ἀπὸ λ, μ, ν, ρ· οἶον μάλα (ὄγε) λιγέως, ἐπὶ λιθῶ, ὑπὸ λόφον, τριγλῆνᾶ μορῶντα, οἷγε μεμαῶτε, ἐνὶ μεγάροισιν, ἀπὸ μελίων· διὰ νεφών, ὥστε νέφος ὀρεῖ νιφέντι, ἀπὸ νευρήφι, κατὰ ῥόνον τε, ῥήξειν, ἐπὶ ῥητῷ, ὑπὸ ῥιπῆς· κατὰ δ' αὐτὰ καὶ τὰ ὅτε σῴαντό τε σάρ- κας, ἐπὶ θηρόν, τινὰ δέος, δὲ δέισαντες, νισσόμεθα κενεάς, ἔχουσιν αἱ πρότεροι λέ- ξεις τὸ ληκτικὸν βραχὺ φωνήεν, μακρόν.

η. Παρέμπωσις, ὅταν προστεθῇ σύμφωνον εἰς τὸ μέσον λέξεως. Πα- ρεμπίπτει δὲ 1) τὸ ν ἢ μ εἰς τὸ ἰδρύνθησαν, ἀμπνύνθη, νώνυμνος, ἀπά- λαμνος, ἀμφαστή, ἀμβροτος, φθισίμβροτος· 2) τὸ τ εἰς τὸ πτόλις, πτό-

λεμος ἀντὶ πόλις, πόλεμος. 3) Τὸ θ' παρ' Ὀμήρῳ εἰς τὰ διχθὰ (δίχα), τριχθὰ (τρίχα), τετραχθὰ, ὡς καὶ εἰς τὸ μαλθακός.

θ'. Προσχηματισμός, ὅταν προστεθῇ συλλαβὴ εἰς τὸ τέλος λέξεως· οἶον, λόγοισιν, ἰδῃσι (ἀντὶ ἡδῇ), ἔλθῃσθα ἀντὶ ἔλθῃς. Ζήτ. κατωτ. §. 574.

§. 529. Ἐνδείας δὲ πάθη εἶναι:

α. Ἀφαίρεσις, ὅταν ἀφαιρεθῇ στοιχεῖον ἐξ ἀρχῆς λέξεως· οἶον, σταχύεσσι, στεροπῇ, στεροπηγερέτα, ἀντὶ ἀσταχύεσσιν, ἀστεροπῇ κτλ. Κεῖνος ἀντὶ ἐκείνος· ὡσαύτως κείθεν, κείσε, κείθε, δύρομαι ἀντὶ ὀδύρομαι.

Ἀφαίρεσιν ἐκλαμβάνουσιν οἱ νεώτεροι γραμματικοὶ (Ζήτ. Θειρσ. Γραμμ. σελ. 133. Λειψ. 1819) τὴν ἀποβολὴν ἀρκτικοῦ φωνήεντος πρὸ λέξεως ληγούσης εἰς φωνῆεν· οἶον, δῆ'πειτα, ἀντὶ δῆ'ἔπειτα. Εὐρίσκεται δὲ εἰς ἱλ. ο. 163. γ. 338. ὄδυσ. Α. 290. Β. 222. Θ. 378. λ. 112. Ἀλλ' ὁ Οὐδύριος ἐξώρισεν ἀπὸ τὸν Ὀμηρον τὴν ἀφαίρεσιν ταύτην γράφας πανταχοῦ δῆ'ἔπειτα τὸ ὑποῖον πρέπει νὰ ἀναγινώσκηται μὲ συνεκφώνησιν τῶν δύο φωνηέντων.

β'. Ἀρσις ἀπὸ τοὺς πρὸ ἡμῶν γραμματικούς ἐλέγετο ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ, καὶ φέρονται παραδείγματα δέχθαι καὶ βλήμενος ὡς παρακείμενος, οἵτινες ἐκ τοῦ δεδέχθαι καὶ βεβλημένος ἔλαβαν τὴν κατ' ἄρσιν ἐκείνην μορφήν. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ δύο ταῦτα καὶ ἄλλα ὁμοιά των ἀπεδείχθησαν ἀπὸ τοὺς νεωτέρους ἀόριστοι (Ζήτ. κατωτ. §. 605), διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἄρσις περιορίζεται εἰς τοὺς ἀναυξήτους χρόνους κατὰ τὴν διάλεκτον τῶν Ἰώνων (Ζήτ. κατωτ. §. 563), ἡ εἶναι πάντη περιττή.

γ'. Συστολή, ὅταν τὰ μακρὰ τρέπωνται εἰς βραχέα· 1) τὸ η εἰς ε· οἶον, ἀργέτι, ἀκαχημένη, ἐτραφέτην, ἐτράφε, τραφέμεν, ἀντὶ ἀργῆτι, ἀκαχημένη, ἐτραφήτην, ἐτράφη, τραφῆναι· 2) τὸ ω εἰς ο· οἶον, εὐρύχωρος, τροπάσθαι, στροφάσθαι, ζῶς, ἀντὶ εὐρύχωρος, στρωφᾶσθαι, ζωός. εἰς τὴν ὑποτακτικὴν τρέπεται τὸ ω εἰς ο, καὶ τὸ η εἰς ε. Ὁ Ὀμηρος εἶναι γεμάτος ἀπὸ τοιαῦτα παραδείγματα, καὶ θέλομεν ἰδεῖν ἐφεξῆς ἱκανά.

δ'. Συγκοπή, ὅταν ἀποβάλληται συλλαβὴ ἢ φωνῆεν ποιοῦν συλλαβὴν ἀπὸ μέσον λέξεως. Περί τῶν ἐκ συγκοπῆς γενομένων ῥημάτων Ζήτ. §. 156, 9, δ', Σημ. καὶ κατωτ. §. 602. Παρεκτός ταύτης εὐρίσκονται εἰς τὸν Ὀμηρον συγκεκομμένα: τίπτε ἀντὶ τίποτε, γλακτοφάγων, ἀντὶ γαλακτοφάγων· ἱρός, ἱρῆς, ὀρτῇ, ἀντὶ ἱερός, ἱεράς ἑορτῇ. Ὅταν δὲ συγκόπτηται φωνῆεν προθέσεως συνθέτου μὲ ἄλλην λέξιν, τὸ μένον σύμφωνον τῆς προθέσεως τρέπεται εἰς τὸ ἀρκτικόν τῆς ἐφεξῆς· οἶον, καδδῦσαι, καλλεῖπειν, καννεύσας κάππεσε, καρρέζουσα, ἀντὶ καταδῦσαι, καταλείπειν, κατανεύσας κατέπεσε, καταρρέζουσα· ὡσαύτως ἀππέμψει Ὀδυσ. ο. 83. καὶ ὑββάλλειν ἱλ. τ. ἀντὶ ἀποπέμψει, καὶ ὑποβάλλειν. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν παράθεσιν τῶν προθέσεων ἄμ. πεδίον, κάμ. μέσον,

κάν νόμον, καὶ φάλαρα. Ἐάν δὲ συντρέχωσι τρία σύμφωνα, ἐκβάλλεται τὸ τῆς προθέσεως οἶον, κάκτανε, κάσχεσθε, καὶ ἀμνάσει (ἀναμνήσει).

ε. *Συναλοιφή*. Ὅταν δύο φωνήεντα ἐνόωνται εἰς ἓν. Εἶδη δὲ τῆς συναλοιφῆς εἶναι 1) συναίρεσις Ζήτ. §. 190). 2) κράσις (Ζήτ. §. 194). ἀλλὰ σημειόνομεν προσέτι, ὅτι εἰς τὸν Πίνδαρον καὶ Θεόκριτον συχνότατα κιρνᾶται ὁ καὶ μετὰ τὸ ἐπόμενον φωνῆεν τοῦ ὀνόματος οἶον, κάσφοις, κάγοραι, ἀντὶ καὶ ἀσφοῖς καὶ ἀγοραι, ἡ μὲ τὸ ο τῶν ἀναφορικῶν οἶον, χῶπόταν, χῶταν, χῶτι, χῶ, ἀντὶ καὶ ὅταν, καὶ ὅτι, καὶ ὁ. Ὁ καὶ συκιρνᾶται μετὰ τῶν α, ἃ ἦ ε καὶ ε, εἰς κά καὶ χά, κἀριθμός, χᾶμα, κᾶγῶ, κᾶτι (καὶ ἔτι) μετὰ ὁ εἰς ὦ, κῶδύνη, κῶλίγοι, σπανιώτερον μετὰ (υ καὶ) ὦ, κῶμεις, χῶδωρ ὡσαύτως καὶ μετὰ τοῦ ἡ κ, ἡλθον, χῆμῶν — μετὰ τοῦ ὦ κῶφελῶν, χῶσπερ — μετὰ τῶν διφθόγγων αἰ, αὐ, εἰ, οἰ, οὐ· κάσχην, καὶ τὸς, κᾶτα (καὶ εἶτα), κεύγένεια, κεύριπίδης, κῶνος (καὶ οἶνος), χοῦτως κτλ. Ἄξια δὲ σημειώσεως εἶναι καὶ αἱ ἐξῆς κράσεις, χᾶνδρες (καὶ οἱ ἄνδρες), χῶνῆρ, χῶδωνις (καὶ ὁ ἄδωνις), κῆγχουσα, χοῦν (καὶ ὁ ἐν), χῶμός (καὶ ὁ ἐμός), χωρίων (καὶ ὁ ὠρίων), κῆκα καὶ εἶκα· (ὅχι ὅμως καίκα).

ς'. *Ἐλλείψις*, ὅταν ἀπὸ μέσον λέξεως ἐλλείπη φωνῆεν μὴ ἀποτελοῦν συλλαβὴν Πρβ. §. 526 γ'). οὕτως ἐλλείπει 1) τὸ ι τῆς εἰ διφθόγγου οἶον, βαθέης ἰλ. Ε. 142. θηλέας αὐτόθ. 268. ὠκέας Ἑρμέας. ὠκέα 2) τὸ ι τῆς αἰ οἶον, γηραὸν ἀντὶ γηραιὸν, ἔταρος, ἀρχάος, Ἀλκᾶος 3) τὸ υ τῆς ον οἶον, ἀρτίπος ἰλ. Ι. 505. Ὀδυσ. Θ. 310. ἀελλόπος ἰλ. Θ. 409. τρίπος βόλεται ἰλ. Α. 319. ἀντὶ ἀρτίπους κτλ. βούλεται

ζ. *Παραλείψις*, ὅταν παραλείπηται τι τῶν διπλασιαζομένων συμφωνῶν οἶον, κάλιον, ἀντὶ κάλλιον. Ὀδυσσεὺς ἀντὶ Ὀδυσσεύς. Ἀχιλεὺς ἀντὶ Ἀχιλλεύς, κρόμιον, (κρόμιον) φάρυγος (φάρυγγος).

η. *Ἐκθλίψις*, ὅταν ἀπὸ τὸ μέσον ἀποβάλληται σύμφωνον μὴ ποιοῦν συλλαβὴν οἶον, σκῆπτρον ἀντὶ σκῆπτρον, μόλιθος (μόλιθος), ποτὶ (ἀρχικῶς ποτὶ ἐκ τῆς πρὸς), ὄπιθεν, ἔκτοθεν (ὄπισθεν, ἔκτοσθεν).

θ. *Ἀποκοπή*, ὅταν κατὰ τὸ τέλος ἀποκόπτηται συλλαβὴ βραχεία τοιαῦτα ἀποκεκομμένα εἶναι τὸ ἄρ ἀντὶ ἄρα καὶ αἱ προθέσεις παρὰ, ἀνά, κατὰ, ὑπὸ καὶ ἀπό. Εἰς ταύτας δὲ, ὡς ἐλέγαμεν εἰς τὴν συναλοιφὴν (δ'), μετὰ τὴν ἀποκοπὴν τὸ σύμφωνα τῆς προθέσεως μεταβάλλεται εἰς τὸ ἐπόμενον οἶον καὶ γόνυ ἰλ. Υ. 458. καὶ δὲ Ὀδυσ. Π. 190. καὶ κεφαλῆς, καὶ κεφαλὴν καὶ μέσσον ἰλ. Α. 172. καὶ ῥά ἰλ. Υ. 421. καὶ φάλαρα (διὰ τὸν νόμον τοῦ §. 179) ἰλ. Π. 105. πὸτ τᾶς (πρὸς τῆς), πὸτ τούτοιςιν. (πρβ. ἀνωτέρω δ'). Οἱ ποιεῖται ἐκθλίβουσιν ἡ μάλλον ἀποστρέφουσι βραχὺ φωνῆεν καὶ ἐπομένον κώλου ἡ τελείας στιγμῆς, ἔτι δὲ καὶ πρὸ τῶν λόγων ἄλλου οἶον μῆδ' ἐξίεναι θύραξ ὁ δ' οὐκ ἐπέιθετο. Ἀριστοφ. σφήκ. 117. — Φέρει Ὀδυσσεύς τιν'. Ε. Ἀλλὰ καὶ μὰ Δία φέρει αὐτόθι 181. — Δύνανται μάλιστα νὰ ἐπανακολουθήσωσι καὶ πολ-

καὶ τοιαῦται ἐκθλίψει· οἷον τόδ' ἐστ' ἐκεῖν' αἰνίγμ' ὃ προσπόλου κλύω.
Εὐριπ. Ἠλ. 788. πρὸς Ἀριστοφ. Ἀχ. 899.

ια'. Οἱ ποιηταὶ ἐκθλίβουσι προσέτι τὸ βραχὺ α τῆς ὀνομαστικῆς καὶ κλητικῆς τῶν πρωτοκλίτων εἰς τὰ μονοσύλλαβα ῥα, σά (κτητικὴ ἀντωνυμ. οὐδετέρου γένους) — Τὸ ι τῶν εἰς σι ληγόντων ῥηματικῶν τύπων, ὡς οἱ ἐπικοί καὶ τὸ τῶν δοτικῶν πληθυντικῶν εἰς σι, ἅτινα ὅμως δύνανται νὰ καταλήγωσι καὶ εἰς σιν. Παρὰ δ' Ὀμήρῳ ἀποστρέφεται τὸ ι τῶν ἄμμι, ὕμμι, σφι, ἅτινα ὅμως δύνανται νὰ προσλάβωσι καὶ τὸ εὐφωνικὸν ν. — Ἐπίσης ἐκθλίβεται συχνάκις παρ' Ὀμήρῳ καὶ σπανιώτατα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ποιηταῖς τὸ ι τῆς ἐνικῆς δοτικῆς τῶν τριτοκλίτων. — Ὁ Ὀμηρὸς ἀποστρέφει καὶ τὸ εἴκοσι τὸ ὁποῖον οὐδέποτε παρ' αὐτῷ λαμβάνει τὸ ν, ἐν ᾧ τοῦναντίον λέγει εἴκοσιν καὶ εἴκοσι τὸ ὁποῖον ὅμως οὐδέποτε ἀποστρέφεται. — Ὡσαύτως ἐκθλίβει ὁ Ὀμηρὸς τὸ τοπικὸν θι, ἄλλοθι, ὀθι. — Τοῦ ὅτι τὸ οὐδέποτε ἐκθλίβουσιν οἱ Ἀττικοὶ ποιηταὶ, ἐνίοτε δὲ ὁ Ὀμηρὸς, ὡς καὶ τὸ τοῦ ἀναφορικοῦ ὅτι. — Λιολικὴ κυρίως εἶναι ἡ ἐκθλίψις τοῦ ι τῆς περὶ ἐν συνθέσει καὶ παρενθέσει· εὐρίσκεται δὲ πολλάκις παρὰ Πινδάρῳ. — Συχνότερον ἀποστρέφονται τὰ ε καὶ ο, ὃ δ' Ὀμηρὸς φυλάττει πάντοτε τὰ ε εἰς τὸ ἰδὲ καὶ τὴν κατάληξιν ζε· τὸ δὲ ο φυλάττει εἰς τὰς γενικάς αο καὶ οιο ὡς, κατὰ τινας, καὶ εἰς τὰς ῥηματικάς καταλήξεις αο καὶ εο, ὅπου ἐν ἀνάγκῃ γράφουσιν ω καὶ ευ. — Ἐκ δὲ τῶν διφθόγγων ἀποστρέφουσιν οἱ ποιηταὶ τὴν ας εἰς τὰς παθητικάς καταλήξεις τῶν ῥημάτων μαι, ται, σθαι, σας, καὶ ἅπαξ παρὰ Πινδ. Ἰσθμ. ε, 12. ἡ ται. — Ἀμφίβολος εἶναι ἡ ἀποστροφὴ τῶν εἰς αἰ ἐνεργητικῶν ἀπαρεμφάτων καὶ τῆς πληθυντικῆς ὀνομαστικῆς τοῦ πρωτοκλίτου ὀξεῖαι ὀδύναι Ἠλ. Α, 272. Ἡ οἱ ἀποστρέφεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ποιηταῖς μόνον εἰς τὸ οἴμοι πρὸ ω· παρὰ δ' Ὀμήρῳ καὶ εἰς τὴν μοι ἀντων. τινὲς δ' ἀποστρέφουσιν ἔστιν ὅπου καὶ τὸ τοι παρ' Ὀμήρῳ.

§. 530. Εἰς ταῦτα δὲ προστίθενται καὶ τὰ ἐφεξῆς.

α. *Μετάθεσις*, ὁ στοιχείου μετατοπισμός· οἷον, ἀταρπὸς ἀντὶ ἀτραπός· βάρδιστος ἀντὶ βράδιστος· κάρτιστος ἀντὶ κράτιστος· κραδία ἀντὶ καρδία, κρατερὸς καρτερός· οὕτω καὶ τὰ θάρσος θράσος, δέρομαι ἔδρακον, δαίρω δρατὸς, πρόσω πόρρω.

β'. *Μετάληψις* λέγεται ἡ στοιχείου ἀντ' ἄλλου μεταβολή· (Ζήτ. §. 190 κ. §. 524).

γ'. *Μεταπλασμός*. Ζήτ. σελ. 16.

δ'. *Τυῆσις*, λέξεως συνθέτου ἀνάλυσις εἰς δύο, ἐνῷ μεταξύ τῶν δύο παρεμπίπτει λέξις ἢ μόριον· οἷον κάδ' δ' ἔβαλε Ὀδυσ. Ι. 482. ἀπὸ λοιγὸν ἀμύναι Ἠλ. Α. 67.

Πνεύματα καὶ Δίγαμμα.

§. 531. α. Λέξεις τινὲς, αἱ ὁποῖαι κοινῶς δασύνονται, φιλοῦνται παρ' Ὀμήρῳ οἷον ἅμαξα, ἱρήξ (τοῦτο καὶ παρ' Ἡροδότῳ), ἄλσο καὶ ἄλτο,

(ἐκ τοῦ ἄλλομαι), ἄμυδις (ἐκ τοῦ ἄμα) ὁμήχλη καὶ τὸ ἐσθλὴς (ἐκ τοῦ ἐννυμι) πάντοτε. — Τοῦτο συμβαίνει ἐνίοτε εἰς συνθέτους λέξεις· οἷον ἀπτοεπὲς (ἄπτομαι καὶ ἔπος), ὁπατρος (ὁμοῦ καὶ πατήρ).

Ε'. Συνηθέστερον δὲ γίνεται τοῦτο ἐὰν προσληφθῇ καὶ ἄλλο φωνῆεν· οἷον εὐκηλος (ἐκηλος), εὐαδεν (ἐαδεν), οὐλος (ὄλος), οὄρος (ὕρος), Ἠέλιος, Ἀΐδης· οὕτω καὶ ἡὼς ἐκ τοῦ ἔως καὶ τὰ κατὰ πρόσθεσιν συμφώνου ὅμμιν, ἄμμιν.

Υ'. Ὡσαύτως καὶ κράσεως συμπιπτούσης ὠριστος, ὦλλοι (ὁ ἄριστος, οἱ ἄλλοι).

Δ'. Πολλὴν ἀστασίαν ἔχει ἡ μεταλλαγή τοῦ δασέος πνεύματος εἰς ψιλὸν κατὰ τόσους καὶ συγγραφεῖς. — Συνηθέστατα ὅμως μεταχειρίζονται οἱ Αἰολεῖς τὸ ψιλὸν πνεῦμα ἀντὶ τοῦ δασέος.

§. 531. * Τὸ δίγαμμα ἦτο κατ' ἀρχὰς ὡς φθόγγος τῶν χειλέων, ὡς τὸ Λατινικὸν f, ὃ ὅπως κατ' ὀλίγον μετέπεσεν εἰς τὸν τοῦ φ ἢ β. Τὸ σχῆμά του ἦτο F ὡς τὸ κεφαλαῖον λατινικὸν F, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη δίγαμμα ὡς ἐκ δύο γάμμου, τοῦ μὲν μεγαλητέρου, τοῦ δὲ μικροτέρου συγκείμενον. Ἐπειδὴ παρὰ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας τὸ ἐκράτησαν περισσώτερον καιρὸν οἱ Αἰολεῖς, διὰ τοῦτο ὀνομάζεται Αἰολικὸν δίγαμμα. Τὸ μετεχειρίζοντο ὡς πνεῦμα ψιλὸν καὶ δασὺ εἰς τὰς ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένας λέξεις· οἷον, Γεσπερος, Γελένη, Γαναξ, Γανήρ, Γοῖνος (ὅθεν τὸ Λατινικὸν vinum), καὶ εἰς τὸ μέσον λέξεων· οἷον, κλFσμαι, κλαFσμαι ἀντὶ καύσμαι, κλαύσμαι. Τελευταῖον ἀντ' αὐτοῦ μετεχειρίσθησαν τὸ υ καὶ ε πολλachoῦ, καὶ αὐτὸ τὸ ἀπέρριψαν ἀπὸ τῆς γραφομένης γλώσσαν. Φαίνονται ὅμως τὰ ἔχνη του εἰς ὅλας τὰς μεταξὺ συλλαβάς, ὅπου διὰ τὴν ἐπαλληλίαν τῶν φωνηέντων ἐτέθη υ. Τοιαῦτα εἶναι χέας ἀντὶ χέας, ἀλευσθαι ἀντὶ ἀλέασθαι. Εὐκρινέστερον ὅμως διακρίνονται εἰς λειψανάτινα διαλέκτων, καὶ μάλιστα εἰς παρατηρήσεις τῶν ἐπῶν τοῦ Ὀμήρου.

§. 532. Ὡς τοιαῦτα ἔχνη δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν αἱ Αἰολικαὶ λέξεις βρόδον καὶ βραδινός, ἐνῷ ὑπάρχουσι ῥόδον καὶ ῥαδινός, ἡμί, ἦν καὶ ἦ καὶ φημί, φῆν, φῆ· καὶ λέξεις τινὲς ἀπαντῶμεναι εἰς Γλωσσάρια καὶ εἰς Γραμματικούς μὲ ἀρκτικὸν β ἢ γ, ἐνῷ αἱ αὐταὶ φαίνονται εἰς χοῦσιν χωρὶς τούτων τῶν στοιχείων. Ὁ Ἠσύχιος, Π. χ. ἔχει βάγιον μὲ ἐξήγησιν μέγα, καὶ γάδονται μὲ ἐξήγησιν εὐφραίνονται, ἐκ τῶν ὁποίων συμπεραίνεται τὸ πρῶτον ὅτι εἶναι τὸ ἅγιον, καὶ τὸ δεύτερον ἄδονται, ἡδονται. Ἐρίγδουπος εἰς τὸν Ὀμηρον ἐκ τοῦ δοῦπος· γέντο (ἰλ. Θ. 43. Ν. 241. Σ. 276) ταῦτ. ἔλετο μὲ συγκοπὴν καὶ Δωρικὴν μετάληψιν τοῦ ν ἀντὶ λ.

§. 533. Εἰς τὸν Ὀμηρον εὐρίσκονται πλεῖστα ἔχνη τοῦ ὑπάρξαντος, καὶ ἔπειτα καταργηθέντος Δίγαμμα· καὶ μάλιστα εἰς τὰς ἀντωνυμίας εἰς, ἔθεν, ἔς καὶ ἔ· ἐπεὶ οὐ ἔθεν ἐστὶ χερεῖων ἰλ. Α. 114· οὐ οἷ

ἔπειτα ἄρκιον ἐσσεῖται ἰλ Β. 393. αἶπει οὐ ε καχιζόμενόν γε κατέκτα ἰλ. Ω. 214. Ἄν ταῦτα δὲν ἐξεφωνοῦντο οὐ Φεθεν, οὐ Φοι, οὐ Φε, ἀνάγκη ἦτο νὰ ἐκφωνηθῶσι καὶ νὰ γραφῶσι οὐχ εθεν, οὐ εἰ, οὐχ ἐ, ὡς τὸ οὐχ ὅστιν Ὀδυσ. Χ. 412, οὐχ ἐσπέσθην ἰλ. γ. 239. Εἰς ἄλλα παραδείγματα οἶον, δαῖε οἱ ἰλ. Ε. 4. ὡς κέ οἱ αὖθι ἰλ. Ζ. 281, κτλ. ἂν ἔλειπε τὸ δίγαμμα, ἔπρεπε νὰ τεθῇ τὸ ἐφελκυστικὸν ν' οἶον, δαῖέν οἱ, ὡς κέν οἱ. Ἀλλοῦ εἶναι προφανὲς χασμωδία χωρὶς αὐτοῦ οἶον, Ἀχιλλῆα, εἰ ἰλ. Β. 239. οἱ ἔθεν ἰλ. Ο. 199. Πολλαχοῦ δὲν ἀποστρέφεται τὸ φωνήεν ὡς τὸ (δὲ οἱ) πλέον παρὰ ἑκατοντάκις εἰς τὸν Ὀμηρον. Καὶ προσέτι τὰ προηγούμενα μακρὰ φωνήεντα ἢ αἱ δίφθογγοι σπανίως λαμβάνονται ὡς βραχέα, ὡς: καὶ ἐ Ὀδυσ. Σ. 109, ἐκ τοῦ ὁποίου συμπεραίνεται ὁ ἐπόμενος φθόγγος Φε, ὡς θέλομεν ἰδεῖν ἄλλου (§, 678).

§. 531. Λέξεις διγαμματούμεναι εἰς τὸν Ὀμηρον εἶναι αἱ ἐφεξῆς: ἄγνυμι, ἄλις, ἄλῳναι, ἀναῖ, ἀνάσσω, ἀνδάνω, ἄρνες, ἄστν, ἔαρ, ἔδνα, ἔθειρα, ἔθνος, εἶδος, ΕἰΔΩ εἰς ὅλους τοὺς χρόνους, εἶδωλον, εἵκοσι καὶ εἵκοσι, εἴλω μετὰ τοῦ ἀλῆναι, εἵκελος καὶ ἔκελος, εἴκω, εἴοικα, ἐφίκειν, εἵσκω, εἵλαρ, εἵλέω, εἵλύω, ἔλσαι, εἵπον ἔειπον καὶ ἔπος, ἔκαστος, ἔκηλος, ἔκητι, ἔκυρός, ἐκὼν, ἔλδομαι, ἔλιξ, ἐλίσσω, ἐλπῖς, ἔλπω, ἐλπωρή, ἔλωρ, ἐννυμι μετὰ τοῦ εἶμαι καὶ ἔσθος καὶ ἐσθῆς, ἐός καὶ ὅς, ἔργον εἵργω καὶ ἐέργω καὶ ἐργάθω, ἔρδω, ἐρέω, ἔρβω, ἐρύω, ἔσπερος, ἔτης, ἔτος, ἐτώσιος, ἦδομαι, ἦδύς, ἦθος, ἦκα, ἦλος, ἦνοψ, ἦρα, ἦρη, ἠγέω, ἠχή, ἠχῆεις, ἰαχῆ, ἰάχω, ἱεμαι, ἱλιος, ἱόν, ἰονθάς, ἱρίς, ἱς καὶ ἱφι, ἱσος, ἱστωρ, ἱτυς, ἰωῆ, ἰωκῆ, ὀθόνη, οἶκος, οἰκέω, οἶνος, οἶνοψ, οἶνοποτάζω, οὐλαμός, οὖλος, ὦλξ, ὦς.

§. 535. Τὸ δίγαμμα ἤρξατο νὰ ἐκλίπη κατ' ὀλίγον κατ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους ὅτε ἐράψωδοντο τὰ Ὀμηρικὰ ποιήματα, καὶ ὅταν ἤρξαντο νὰ γράφονται, ἐκεῖνο ἦτο ἡφανισμένον διόλου. Ἐπειδὴ δὲ ἐντὸς τούτου τοῦ χρονικοῦ διαστήματος, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἔπαθαν πολλὰς ἀλλοιώσεις τὰ ποιήματα ταῦτα, ὡς ἐξεύρομεν ἐκ τούτου, ἐξηγεῖται διὰ τί εἰς τόπους τινάς, δὲν εἶναι ἀναγκαῖον τὸ δίγαμμα. Καὶ ἐπειδὴ ἐμπορεῖ νὰ ἤρχισεν ἡ παρακμὴ τοῦ κατ' αὐτοὺς τοὺς Ὀμηρικοὺς χρόνους, διὰ τοῦτο λέξεις τινὲς ἄλλοτε μὲν δύνανται νὰ προφερθῶσι διγαμματικῶς, ἄλλοτε δὲ ἀδιγαμματικῶς. Κατὰ πλάτος ἐπραγματεύθη περὶ τοῦ δίγαμμα ὁ Θεῖρισιος εἰς τὴν μεγάλην γραμματικὴν τοῦ §. 153 — 163. σελ. 186 — 206.

§. 336. α. Ὅχι συνήθης εἶναι ἡ χασμωδία εἰς τοὺς λυρικοὺς καὶ ἱαμβογράφους· σπανιωτάτη δὲ εἰς τοὺς δραματικούς, καὶ μάλιστα εἰς τὸν διάλογον τῶν τραγικῶν, ὅπου σχεδὸν οὐδέποτε ἄλλοτε ἀπαντᾷται, εἰμὴ εἰς ἀναγωνήσεις· οἶον παῖ, ἡμῖ, παῖ· ὦ Ἡράκλεις, ὦ ἀνα· εἰς δὲ τὸ (Σοφοκλ. Οἰδίπ. Τύρ) εἰ ἔστι, τὸ υ ἐπέχει σχεδὸν τόπου συμφώνου· οἱ δὲ κωμικοὶ δὲν ἐκθλίβουσιν εἰς τὸν διάλογον τὸ ι τῶν τί, ὅτι, περὶ καὶ τὸ ε εἰς τὰ οὐδὲ εἰς, οὐδὲ ἐν, μηδὲ εἰς, μηδὲ ἐν.

β'. Παρὰ δὲ Πινδάρῳ ἐκφεύγομεν τὴν χασμωδίαν ἐν παραδεχθῶμεν

ὡς ἔχουσας δίγαμμα τὰς ἐξῆς λέξεις καὶ τὰς ἐξ αὐτῶν παραγομένας· ἀναΐ, ἀνδάνω, εἶδος, εἵκοσι, εἰπεῖν, ἔλπω (ἐλπίς), εἰκώς, ἔπος, ἔργον, ἔρζας, ἐσπέρα, ἔτος, ἦθος, ἡχώ, ἰδεῖν, ἰδρις, ἴσημι, ἴσος, οἶ, ὄς, οἶκος (οἰκίζω), καὶ τὰ κύρια ὀνόματα Ὠανος, Ἰάλυτος, Ἰσθμός.

Κλίσεις ὀνομάτων κατὰ διαλέκτους.

Πρώτη κλίσις.

§. 537. Οἱ ἐποποιοὶ καὶ Ἴωνες ἔχουσι σχεδὸν κανονικῶς ἐν ταύτῃ τῇ κλίσει ἀντὶ τοῦ μακροῦ α ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ ἢ οἱ δὲ Δωριεῖς ἀντὶ τοῦ ἡ μακρὸν α' οἷον ἰωνικῶς· θήρη, ἡς ἡ· γαῖα, γαίης, γαίῃ, γαίαν Δωρικῶς. Τιμᾶ, τιμᾶς, τιμᾷ, τιμάν.

ά. Τὸ μακρὸν α μένει ἀμετάβλητον εἰς τὸ θεᾶ καὶ τινα κύρια ὀνόματα Ναυσικάα, Θεά, Αἰνείας, Ἑρμείας· τὸ δὲ νόμφη ἔχει παρ' Ὀμήρῳ κλητικὴν νόμφα.

γ'. Τὰ ἐκ τῶν εἰς ἡς καὶ οὐς ἀφρημένα οὐσιαστικὰ τρέπουσι παρὰ τὸν κανόνα καὶ τὸ βραχὺ α εἰς ἡ' οἷον ἀληθεῖη, εὐπλοίη, καὶ τὰ κνίσση καὶ Σκύλλη.

γ'. Τῶν εἰς ἡς ἀρσενικῶν σχηματίζουσιν ὁ Ὀμηρὸς καὶ οἱ Αἰολεῖς τὴν ὀνομαστικὴν εἰς ᾗ, αἰχμητᾶ, ἱππότα, κυανοχαῖτα, νεφεληγερέτα, τὰ δὲ μητίετα, καὶ εὐρύοπα ἀναδιβάζουσι καὶ τὸν τόνον. Οὐδέποτε ὅμως (παρ' Ὀμήρῳ τοῦλάχιστον) γίγνεται ἡ μεταβολὴ αὕτη εἰς τὰ πατρωνυμικά.

δ'. Τὰ εἰς ας καὶ ἡς οὐσιαστικὰ σχηματίζουσι τὴν ἐνικὴν γενικὴν Δωρικῶς εἰς ᾱ (ἐκ τοῦ αο) αο, αἰχματᾶο παρὰ Πινδάρῳ· εὔρηται δὲ καὶ ἰωνικῶς εἰς αο Ἀτρεΐδᾶο· εἰς εω· Ἀτρεΐδεω, καὶ κατὰ συναίρεσιν εὐμελίω, βορέω, Ἑρμείω.

Αἰτιατική. Ταμίαν· καὶ παρ' Ἡροδότῳ δεσπότεια, κυβερνήτεια κτλ.

Δυϊκὸς ἀριθ. ὄνομ. καὶ αἰτ. παρ' Ὀμήρῳ μόνον εἰς α' Ἀτρεΐδα, κορυστά.

Γενικὴ πληθυντική· εἰς ᾶων καὶ ἑων (τὸ ε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μένει ἄφωνον), ἀγοράων, ἀγορέων, πολλάων, πολλέων. Συναιρεῖ δὲ ταῦτα ὁ Ὀμηρὸς ὡς ἐπιτοπολὺ μετὰ φωνῆεν· οἷον τρυφαλειῶν, παρειῶν, οἱ δὲ Δωριεῖς συναϊροῦσιν εἰς ᾶν· μουσᾶν, ὡς καὶ τὰ βαρύτενα ἐπιθετα· πολλᾶν

Δοτικὴ πληθυντικὴ λήγει εἰς αἰσιν, ἡσιν (ἡσι), ἡς· ὁ δὲ Ὀμηρὸς ἔχει αἰς εἰς μόνα τὰ, ἀκταῖς καὶ (ἐνίοτε) θεαῖς.

Τὰ συνηρημένα τῆς πρώτης κλίσεως ἔχουσιν ὡς ἐπιτοπλεῖστον οἱ Ἴωνες καὶ Δωριεῖς ἀσυναίρετα.

Δευτέρα κλίσις.

§. 538. Γενικὴ λόγου κοινῶς, καὶ ἀρχ. Ἴων. λόγοιο, ὁδοῖο, καλοῖο·

Δωρικῶς λόγῳ, Πίνδῳ, Πηνειῷ· ἀλλὰ καὶ, παλαιοῦ οἰνοῖο. Τὸ δ' οὐ τῆς οἰο καταλήξεως δὲν ἀποστρέφεται, ὁ δ' Ἡρόδοτος ἔχει καὶ γενικὴν εἰς, Κρεομβρότεω· καὶ ὁ Πίνδαρος πάντοτε εἰς οἷα.

Γενικὴ καὶ Δοτικὴ δυϊκῶς· λόγῳ, καὶ ἀρχ. Ἴων. λόγῳ, ὥμῳ· μαρναμένοι, βραχέος τοῦ ι ὄντος.

Γενικὴ πληθυντικὴ Ἴων, εἰς· πυαρέων γλουτέων Δωρ. ὦν, οἰκῶν, τοῦτων· ἐνταῦθα ἀνάγουσι καὶ τὸ ἐάων ἐκ τοῦ ἐὰ οὐδετέρου τοῦ εἴς.

Αἰτ. πληθ. Δωρ. λόγῳ· τὼς νόμῳ· σπανιώτερον δὲ εἰς ος· οἶον, τὼς λύκος, Θεόκρ. ὁ δὲ Πίνδαρος ἔχει Δοτικὴν πληθυντικὴν εἰς οἰσιν λόγῳ.

Συνηρημένα εὑρηνται σπανίως παρὰ τοῖς ἐποποιοῖς καὶ τοῖς Ἴωσιν καὶ οὐδέποτε παρὰ Πινδάρῳ.

Ἀττικὰ ὀνόματα

§. 539. Ὀλίγα εἰς ὡς καὶ ὡν λήγοντα ὀνόματα μεταχειρίζεται ὁ Ὅμηρος· ὁ δ' Ἡρόδοτος μόνον κύρια ὀνόματα.

Γενικὴ. Ἀξιοσημείωτοι εἶναι αἱ Ὀμηρικαὶ γενικαὶ Πηνελόοιο καὶ Πετῆω ἢ Πετῆῳ, ἥτις προϋποθέτει ὀνομαστ. Πέτεως. Δωρικῶς σχηματίζονται ταῦτα Μενέλας, α, α, αν.

Εἰς δὲ τὰ προσηγορικὰ ἔχουσιν ὁ Ὅμηρος καὶ Ἡρόδοτος νηὸς ἀντί νας· ὁ δ' Ὅμηρος λαὸς ἀντί λεὼς, καὶ λαγῳός. εἰς δὲ τὰ Ἄθως, Κῶς καὶ γάλως παρεμβάλλει ὁ Ὅμηρος ἐνίοτε ο· οἶον Ἀθῶα, Κῶας, Κόων, γαλόφ, γαλώων.

Τρίτη κλίσις.

§. 540. *Γενικὴ καὶ Δοτ. Δυϊκ.* ὡς καὶ ἡ τρίτης κλίσεως, ἐπεκτείνεται διὰ τοῦ βραχέος ι, ἀλλὰ παρ' Ὁμήρῳ εὑρηνται μόνον ποδοῖν καὶ Σειρήνοι. Τὸ πρῶτον καὶ παρ' Ἡσιόδῳ.

Δοτ. πληθυντ. ἐκ τῆς πληθ. ὀνομαστ. εἰς τὴν ἀρχ. Ἴων. μὲ προσθήκην τοῦ ι (ν)· οἶον, Αἰάντεσσι, κοράκεσσι, παίδεσσι, βόεσσι· σπανίως δὲ εἰς εἰσι. Ἀποβάλλεται δὲ τὸ ε εἰς τὰς εἰς ε καταληγούσας ρίζας συνηθέστατα· ἔπεσσι, πελέκεσσι, νέκυσσι· τὰ δὲ γλωσσικὸν ἔχοντα χαρακτηρὰ ἀποβάλλουσι καὶ τοῦτον· οἶον ποσσίν, χάρισιν. Σπανίως δὲ παρ' Ὁμήρῳ εἰσι (ν) ἔνεσιν, αἴγεσσι, πολίεσιν, καὶ συνήθες τὸ κοινὸν σιν, ἔπεσιν, ἀολέσι κτλ.

Γεν. πληθ. παρ' Ἡροδότῳ εἰς εων, γυναικέων, κτλ.

Τῶν συνηρημένων εἰς ης, ες καὶ ος.

§. 541. Ἡ γενικὴ τοῦ τείχεος τείχους καὶ Δωρικ. τείχευς.

Τῶν εἰς ις ἀρσενικῶν καὶ θυλυκῶν καὶ ι οὐδετέρων.

§. 542. *Γενικ.* πόλεως Ἀττικ. πόλεος (διὰ τὸ μέτρον), Ἴων. πόλιος

καὶ πόλιος, πόλι πόλι Ἴωνικ. πόλει πόλει Ἄττ. Δυϊκ. ὀνομαστ. καὶ αἰτ ὄφις Ἴωνικῶς· Πληθυντικῶς ὄφιες. Γενικ. ὀρίων· Δοτ. ὄφισι· αἰτιατ. ὄφιας καὶ ὄφισ· Κλητ. ὄφρες. — Τὸ δὲ ι τῆς δοτ. εἶναι μακρόν χῆτι, μήτι.

Σημ. Τὸ πόλις μόνον ἔχει εἰς τοὺς ἐποποιούς καὶ πόληος, δοτ. πόληϊ καὶ αἰτιατ. πόληα· πληθ. πόληες, πόληας καὶ πόλεας.

§. 543. Τὸ σινήπι γεν. σινήπεως καὶ σινήπεος (διὰ τὸ μέτρον), Ἴωνικ. σινήπιος· Δοτικ. σινήπιϊ σινήπι· Δυϊκῶς ὀνομας. καὶ αἰτιατ. σινήπις· γενικ. καὶ δοτ. σινηπίων· καὶ σινηπέων· Πληθυντ. σινήπια· σινηπίων· σινηπίσι.

§. 544. Τὰ εἰς εὐς κἀμνουσι τὴν γενικὴν Ἴωνικῶς εἰς εος [πος] βασιλεὺς, Γεν. ἐπικῶς βασιλῆος· Δοτικ. Ἴων. βασιλῆϊ καὶ αἰτιατ. βασιλῆα. Ὡσαύτως Ἴων. Δυϊκ. βασιλῆς, βασιλῆων· Πληθυν. ὄνομ. Ἴωνικ. βασιλῆες, βασιλῆων· Δοτ. βασιλέεσσιν, ἱππέεσσι καὶ ἱππῆεσσι, Αἰτιατ. βασιλῆας.

Τὴν γενικὴν τοῦ κλέος Ἴωνικῶς ποιοῦσι κλέος αἰτ. πληθ. κλέα, ὡς καὶ χρέα. Τὰ δ' ἐκ τούτου σύνθετα ἐπίθετα δυσκλέης γεν. δυσκλέος, δυσκλεῖ, δυσκλεῖα, δυσκλέες, δυσκλέων, δυσκλέας· τὰ δὲ κύρια ὀνομαστικῶς εἰς κλῆς εὐρηγνται ὡς ἐπιτοπλείστον ἀσυναίρετα ὁ δὲ Πίνδ. σχηματίζει καὶ γεν. Ἡρακλεὺς.

§. 545. Τὰ εἰς ας, κρέας, γέρας, τέρας, Ἴωνικῶς σχηματίζονται οὕτω· Γενικ. κρέαος, Δοτικ. κρέαϊ· Δυϊκ. τῷ κρέας, τοῖν κρεάων· Πληθ, τὰ κρέαα, τῶν κρεάων.

Σημ. Οἱ Ἴωνες μεταβάλλουσι πολλάκις τὸ α εἰς ε, καὶ σχηματίζουσι τὰ ὀνόματα ταῦτα ὡς νὰ ἐγίνοντο ἐκ τῆς εἰς υς ὀνομαστικῆς· οἶον, κέρεος· τὰ γέρεα· κρέεσσι κτλ. Παλαιὰ δὲ τινὰ ὀνόματα ἔχουσι τοῦτον μόνον τὸν σχηματισμόν. Ζήτ. ἀνώμαλα βρέτας, κῶας, οὐδας, κνέφας.

§. 546. Τὰ εἰς αὺς Ἴωνικῶς, σχηματίζονται εἰς ηῦς· οἶον, γρηῦς, γρηός, γρηῖ, γρηῖα· Πληθ. γρηες, γρηῶν, γρηυσί, γρηῖας χωρὶς συναϊρέσεως. Περὶ δὲ τοῦ ναῦς Ζήτ. ἀνώμαλα.

Οἱ Δωριεῖς ἀντὶ βους, βούν, ἔλεγαν βῶς, βῶν.

Τὰ εἰς υς ἰχθύς κτλ. συναϊροῦσι ποιητικῶς τὴν δοτικὴν· οἶον, ἰχθυῖ, νέκυι ἀντὶ ἰχθυῖ νέκυϊ.

§. 547. Τὰ εἰς ως καὶ ω σχηματίζουσι τὴν αἰτιατικὴν εἰς ου· οἶον, ἰνοῦν, ῥοῦν, Λητοῦν ἀντὶ ἰνώ, ῥώ, Λητώ. Κατὰ ταῦτα σχηματίζονται καὶ τινὰ τῶν εἰς ὦν, ἀηδῶν, βλήχων, Γοργῶν, εἰκῶν, χελιδῶν.

Σημ. Οἱ Δωριεῖς τὰς εἰς οι προπαροξύτονους πληθυντικὰς ὀνομαστικὰς παροξύνουσι λέγοντες φιλοσόφοι, καλούμενοι κτλ. ἀντὶ φιλόσοφοι, καλούμενοι· περισπῶσι δὲ τὰς γενικὰς πληθυντικὰς τῶν περιτοσυσυλλάβων· οἶον, παντῶν, παιδῶν, Τρωῶν ἀντὶ πάντων, παίδων, Τρώων· οἱ δὲ Αἰολεῖς παροξύνουσι τὰ δξύτονα· οἶον, σόφος, κάλος, λεῦκος, ὄξυς, κόπης, θύρις· ἀντὶ σοφός κτλ. συστέλλουσι δὲ καὶ τὸ ας τῶν πληθυντικῶν πρωτοκλίτων καὶ δευτεροκλίτων αἰτιατικῶν, λέγοντες, μουσας, χρήστας, ἀντὶ μούσας, χρήστας.

Γενική καὶ δοτική εἰς φι.

§. 548. Οἱ ἐποποιοὶ ἐσχημάτιζον γενικὴν καὶ δοτικὴν ἐνικὴν καὶ πληθυντικὴν μὲ προσχηματισμὸν τῆς συλλαβῆς φι ἢ φιν, τὴν ὁποίαν προσέθετον κατὰ τὸν ἐφεξῆς κανόνα,

-οφιν εἰς τὰ ὀνόματα τῆς τρίτης κλίσεως· οἶον, στρατός, στρατόφιν·
-ηφιν εἰς τὰ τῆς δευτέρας κλίσεως· οἶον, κεφαλὴ κεφαλῆφιν, βία βίηφι·
εσφιν εἰς τὰ οὐδέτερα τὰ λήγοντα εἰς ος Γεν. εος· οἶον, ὕρος, στήθος- ὄρεσφι, στήθεσφι.

Ἐξαίρεσεις τινές, ὡς κράτεςφιν ἐκ τοῦ ΚΡΑΣ κρατός, ἀφίνονται εἰς τὴν ἰδίαν ἐκάστου παρατήρησιν. — Φαίνεται δὲ ὡς βέβαιον, ὅτι ὁ τύπος οὗτος ἔχει ἀρχικῶς ἐπιρρήματικὴν τόπου σημασίαν ὡς αἱ καταλήξεις θι. Διὰ τοῦτο ὄρεσφι σημαίνει εἰς τὰ ὄρη· κεφαλῆφι (λαβεῖν) ἐπὶ κεφαλῆς ἢ ἀπὸ τὴν κεφαλῇ· θύρηφι πρὸ τῆς θύρας. Προσέθετον ὅμως διὰ προσδιορισμὸν τῆς σημασίας καὶ πρόθεσιν· οἶον, ἐπ' ἱκρίοφιν, ἐπὶ τοῦ ἱκρίου· διὰ στήθεσφι, διὰ τοῦ στήθους. Ἐκ τούτου δὲ συνείθισαν πᾶσαν πτώσιν συντασσομένην μὲ γενικὴν ἢ δοτικὴν νὰ προσχηματίζωσιν οὕτως. Συνείθισθη δὲ τόσον ἢ διὰ προθέσεων σύνταξίς των, ὥστ' ὀλιγάκις φαίνονται ἀπροθετόπῳτοι· οἶον, ἀγλαῆφι πεποισώς, βίηφι (μὲ βίαν)· σπανιώτατα κεῖται ἀντὶ καθαρᾶς γενικῆς· οἶον, ὀστρόφιν θις, ἤγουν σωρὸς ὀστέων. Πλησιάζει ὅμως ὁ τύπος εἰς τὴν ἀληθινὴν πτώσιν κατὰ τοῦτο, ἐπειδὴ συχνάκις συμφωνεῖ μὲ αὐτὴν γραμματικῶς· οἶον, ἀπὸ πλατέος πτυόφιν· καὶ ὅτι εὐρίσκεται διπλοῦς εἰς οὐσιαστικὸν καὶ ἐπίθετον· οἶον, κρατερῆφι βίηφι· ἀλλὰ τὸ δεύτερον τοῦτο ἔχουσι καὶ τὰ εἰς δὲ τοπικά ἐπιρρήματα εἰς τὸ ὄνδε δόμονδε.

Σημ. Οἱ γραμματικοὶ ἐκλαμβάνουσι τὸ φι τοῦτο ἀπλοῦν προσχηματισμὸν εἰς τὰς πτώσεις· καὶ διὰ τοῦτο προσθέτουσιν εἰς τὴν δοτικὴν τὸ ὑπογεγραμμένον ἰῶτα, διὰ νὰ τὴν διακρίνωσιν ἀπὸ τὴν γενικὴν· ἀλλ' ἀπατῶνται!

§. 549. Εἰς τοὺς ἐποποιοὺς ἀπαντῶνται πολλὰ ἀνώμαλα ὀνόματα· ὅλων τὴν ἐκθεσιν δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ζητῇ ὁ μαθητὴς ἀπὸ τὴν γραμματικὴν, ἐνῶ τὸ ἔργον τοῦτο ἀνέλαβαν τὰ ἀκριβῆ λεξικά. Τάττομεν δ' ἐνταῦθα κατάλογον τῶν συνηθέστερον ἀπαντωμένων.

§. 550. Κατάλογος ἀνωμάτων ὀνομάτων.

Ἀγκάλη, δοτ. πληθ. ἀγκαλίδεσσιν. (Ὀμηρος)·

Ἀηδών, Γεν. ἀηδόνης καὶ ἀηδοῦς καὶ παρ' Ἀριστοφάνει δοτ. ἀηδοῖ· ὡς ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς ΑΗΔΩ·

Ἄηρ. ἐπικῆς ἥερος, ἥερι, ἥερα.

Ἄϊδος, Ἄϊδι, πτώσεις ἐλλειπτεῖς ἐκ τοῦ ΑἴΣ· παρ' Ὀμήρῳ καὶ αἱ καταλήξεις αω, εω, ην· παρὰ δὲ τοῖς Δωριεῦσιν α, α, αν. Πλὴν δὲ τούτων εὔρηνται καὶ Ἀἰδωνεύς, ἡϊ.

Αἰθίοψ, αἰτ. αἰθιοπῆας.

Ἀλκί, δοτικὴ μοναδικὴ ἐκ τοῦ ΑΛΕ· (ἄλκη).

Ἄλφι, ἀρχαῖος τύπος, ἀντὶ τοῦ ὁποίου ἐφῆξῃς ἄλφιτον·
Ἄνα, ποιητικῶς ἐπὶ θεοῦ λεγόμενον, ἀντὶ τῆς κλητικῆς ᾧ ἀναξ, καὶ κατὰ
κράσιν ὦνα·

Ἀνδραπόδεςσιν, ἀντὶ ἀνδραπόδους, ἐκ τοῦ ἈΝΔΡΑΠΟΥΣ.

Ἄρης, ἀρχ. Ἰων. Ἄρηνος, Ἄρηϊ, Ἄρηα. (παρ' Ὁμ. καὶ εἰω, η)

Βρέτας, γεν. βρέτεος, πληθυντ. βρέτη (§. 545. Σημ.).

Βῶς, βῶν. Ζήτ. §. 546.

Γάλως (ἡ συννηφράδα κοιν.) Γεν. Γάλω· Ἰων. ὀνομαστ. γαλόως, γαλόω, γαλόων.

Γέλως, Δοτικ. εἰς τὸν Ὅμ. γέλω· καὶ αἰτίατ. γέλων (Ὅδυσ. Σ. 350
δοτ. γέλω (σ, 100).

Γλάφυ είναι ουδέτερον ἐπίθετον μὴ ὑπάρχοντος τοῦ ΓΛΑΦΟΥΣ· ἐκ τούτου ἔγεινε γλαφυρόν·

Γόνυ. Ζήτ. σελ. 16.

Δαί., (ἐκ τοῦ δαΐς, δαΐς) Ἰωνικῶς καὶ Δωρικῶς ἀντὶ τῆς δοτ. δαΐδι·

Δένδρεσι Ἰωνικ. ἐκ τοῦ ΔΕΝΔΡΟΣ· Ἰωνικά δὲ καὶ τὰ πληθ. δένδρεα, καὶ
δενδρέοις·

Δόρυ. Ζ. σελ. 16.

Δορυζέ, κλητ. εἰς τὸν Ἀριστόφ. ἀντὶ δορυζόε ἐκ τοῦ δορυζόος.

Σημ. Τῶν ἐκ τοῦ οὐ οὐς (σελ. 11) συναϊρουμένων ἡ κτητικὴ οὐ εὐρίσκεται εἰς τὸ κύριον ὄνομα Πάνθου ἐκ τοῦ Πάνθους) καὶ ἄλλα ἴσως τινά. Κυρίως ὅμως ἄλλου δὲν ἀπαντᾷται.

Δὼ, ἀρχαία ὀνομαστική καὶ αἰτιατική, ἀναπληρωθεῖσα ἐφεξῆς εἰς τὸ
· δῶμα·

Ἔαρ, παρ' Ὀμήρῳ καὶ Ἡρόδ. μόνον ἔαρος· ἔαρι· ὁ δὲ Θεόκριτος (ιγ', 26)
καὶ εἶαρος.

ἔχων. Ζ. ἔως.

Εἰκὼν, εἰκόνης καὶ εἰκοῦς· Αἰτ. εἰκόνα καὶ εἰκώ. Πληθ. εἰκόνας καὶ
εἰκοῦς·

Εὐς (ἀγαθός) ποιητ. Γεν. ἔηρος, Αἰτιατ. εὖν' καὶ ἥς· οὐδ' ἢ Εὐ δὲ τῶν
ἀχρήστων ΕΟΣ-Α-ΟΝ πληθυντ. ΕΑ, γίνεται ἡ πληθυντ. γεν. ἐάων
(§. 538).

Ἐξος, Π. γ. παῖδος ἔξος, ἤρουν σου παῖδος, εἶναι γενική τοῦ ἘΐΣ, ἀντί
 ἔος, κτητικῆς τριτοπροσώπου ἀντωνυμίας, λαμβανομένης ἐνταῦθα ὡς
 δευτεροπροσώπου. Ζήτ. Συναγ. εἰς τὰς Ἀντωνυμ.

ζῶς, εἰς τὸν Ὁμ. ἀντὶ ζῶς, ζωντανός· αἰτ. ζῶν (ζῶν;)

Ἡλὲ, ἢ. ο. 123, φρένας ἡλὲ, ἀνόητε δηλαδὴ, κατ' ἀποκοπὴν ἐκ τοῦ ἡλεῖ, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται Ὁδυσ. Β. 243, φρένας ἡλεῖ ἐκ τοῦ σπανίως ἀπαντωμένου ἡλεός, ὁ φρενολήπτης καὶ τρελλός.

Ἦρα, ἑλλειπὴς αἰτιατικὴ τῶν ἐποποιῶν ἐν τῇ φράσει ἦρα φέρειν ἀντὶ
χαρίζεσθαι.

ἦρω, Ἀττικ. ἦρωα ω καὶ ων καὶ ἦρωας ως. Διὰ τὸ μέτρον. Δοτ. ἦρω,
πληθ. οἱ ἦρωες, τοῖς ἠρώεσσιν.

καὶ τὰς ἑνὶ χλαῖναν.

ἐλαττον, ἐλάττη, ἑλαττο, ἐλαττοῖ

ἡ λυγχεῖη, ἡ λυγχεῖος; ἡ λυγχεῖος, ἡ λυγχεῖος;

Ἡὺς. Ζήτ. Ἐὺς·

Θεραπια, θεράπες ἀντὶ θεράποντα, θεράποντες ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς ΘΕΡΑΠΨ.

Ἰχώρ, Γεν. ἰχώρος, Αἰτ. ἰχώρα, εἰς τὸν Ὁμ. ἰχώ.

Κάλως, ω, κτ. Πληθ. κάλωες· ἔτι κάλοι, κάλους ἐκ τοῦ ΚΑΛΟΣ·

Κάρᾱ Ἀττ. κάρη Ἴων. τὸ (ἡ κεφαλὴ) τοῦ πρώτου εὐρίσκεται προσέτι μόνον ἡ δοτικὴ κάρᾱ. Τὸ δὲ κάρη ἔχει γενικὴν κάρητος. Δοτ. κάρητι· εὐρίσκεται δὲ καὶ καρήατος ἐκ τοῦ κάρηαρ. Εἰς τὸν ὕμνον εἰς Δῆμητρον (στιχ. 12) ἀπαντᾷται κάρᾱ ἀντὶ κάρᾱα ἢ κα· — Ἐκ δὲ τοῦ ΚΡΑΑΣ καὶ ΚΡΑΣ εὐρίσκονται εἰς ὅλους τοὺς ποιητὰς πληθ. κράατα· ἐκ τοῦ δευτέρου, κρατὸς, τί, ἀρσενικοῦ γένους πάντοτε. Αἰτιατ. ἐνικ. κράτα Ὀμηρ. — Μόνος ὁ Σοφοκλῆς ἔχει ὀνομαστ. καὶ αἰτιατ. ἐνικ. τὸ κράτα (Φιλοκτ. 1457).

Κλαδί, κλάδεσιν, ὡς ἐξ ὀνομαστικῆς τοῦ ΚΛΑΣ·

Κλαῖς Δωρ. Ἴων. καὶ ἐπ. κλεῖς, γεν. κλεῖδος, δοτ.-πληθ.-κλεῖσι καὶ κλεῖδεσσιν.

Κνέφας (σκότος) Γεν. κνέφος, καὶ κνέφους (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 290), αἰτιατ. κνέφαϊ κνέφα (§. 545, Σημ.).

Κρόκα, αἰτιατ. ὡς ἐκ τοῦ ΚΡΟΞ· (κοινῶς κρόκη).

Κυκεὼν, Αἰτιατ. ποιητ. κυκεῶ, Ἴων. κυκειῶ·

Κῶας (τὸ), γεν. κῶεος, πληθυν. κῶεα (§. 545. Σημ.).

Λᾶας (ὁ), (συνγρ. λᾶς) Γεν. λᾶος, δοτ. λᾶϊ, Αἰτ. λᾶαν λᾶν, Δωρ. λᾶε· Πληθυντ. λᾶων λᾶεσσιν. Εὐρίσκεται δὲ καὶ κατὰ τὴν πρώτην κλίσιν Γεν. λᾶου.

Λίπα, ἀρχαῖον οὐσιαστικὸν οὐδέτερον (ἐλαιον, λίπος ἵππουκ.) Δοτικ. λίπαϊ λίπα, ἐβραχύνετο εἰς τὴν ἐκφώνησιν λίπᾱ, καὶ μάλιστα εἰς τὴν φράσιν λίπα ἀλειφεσθαι. Τὸ Ὀμηρικὸν λίπ' ἐλαίῳ, ἀντὶ λίπᾱ ἐλαίῳ σημαίνει ἐλαιον ἐξ ἐλαίας ὅχι ἐξ ἄλλου φυτοῦ ἢ ζώου·

Λῖς (λέων), αἰτ. λῖν, καὶ ὅχι τι ἄλλο·

Λῖς, ἐπίθετον ἀντὶ λισσῇ, ἐλλιπὲς τῶν ἄλλων γενῶν·

Λιτὶ, λῖτα (λινάριον)· αἱ ἄλλαι πτώσεις ἐλλείπουσι·

Μάστι, ιν, ἀντὶ μᾶστιγι, μᾶστιγα ὡς ἐκ τοῦ ΜΑΣΤΙΣ·

Μεῖς Ἰωνικῶς ἀντὶ μῆν, Γεν. μηνὸς κτλ.

Μέλε, κλητικὴ διγενὴς ἐπὶ φιλικῆς καὶ πιστῆς προσφωνήσεως. Ἐκλαμβάνουσιν ὀνομαστικὴν τῆς τὸ Μέλεος· ἀλλ' ἀμφιβάλλεται. Εὐρήται Θεαίτε δὲ μόνον παρὰ Πλάτῳνι σελ. 178.

Ναῦς· Ἴων. νῆς, νεός, νεῖ, νεά, νέες, νεῶν, νηυσί, νέας (ναῦς). Ὁ Ὀμηρος μεταχειρίζεται ἀδιαφόρως κατὰ τὸ μέτρον νηυσὶ καὶ νέεσσι καὶ νῆεσσιν.

Νῖφα (χιῶν) μόνον αἰτιατ. ἐκ τοῦ ΝΙΨ.

Οἰδίπους, ποδος (καὶ πού) Οἰδιπόδα Δοτ. Οἰδίποδι· Αἰτιατ. Οἰδίποδαν καὶ Οἰδίπου Κλητ. Σοφ. Οἰδιπόδα καὶ οἰδίπου Τύρ. 195 καὶ Οἰδ.

Οῖς· ἐπικῶς καὶ Ἴων. ἡ διέφθογος ἀναλύεται· οῖς, οῖός, οῖ, οῖν, οῖες, οῖων, οῖεσσιν, οῖς· ἐκ δὲ τῶν συνεχημένων μεταχειρίζεται ὁ Ὀμηρος τὰ οἶος,

οἶων, οἷσι καὶ ὄεσιν· ὁ δὲ Θεόκρ. ἔχει ἐν. αἰτιατ. ὅν καὶ οἶν καὶ οἶδα. πληθ. τὰς οἷες καὶ οἷς· δοτ. ὀέσσειν.

ὄρνις, θος, Δωρικῶς ὄρνιχος, ὄρνιχι. Ἡ δοτικὴ πληθυντικὴ ὄρνιξι· Πίνδα· Πύθ. ε', 265.

Δωρ. ναός, ναί· νάεσσι, καὶ νάας.

ὄσσε (ὀφθαλμοί) Δυϊκ. ὄνομ. καὶ Αἰτ. Πληθυντ. ὄσσω, ὄσσοις, ὄσσοισιν· Οὐδας, τὸ (ἐδαφος), οὐδεος, οὐδεῖ (§. 545 Σημ.) καὶ οὐδε.

Οὓς (αὐτίον, γενικ. ὠτός κτλ.) Δωρ. ὦς. Ἐκ δὲ τοῦ Οὐας ποιητ. γεν. οὐατος, οὐατα· Δοτ. πληθυντ. ὠσί· καὶ οὐασιν.

ὄχος· ὄχεα, ὄχων

Παῖς, Ποιητ. παῖς, Αἰτ. παῖν.

Πλέες· Ἰωνες καὶ Δωριεῖς ἔλεγον πλεῦν ἀντὶ πλέον, καὶ πλεῦνες ἀντὶ πλέονες, πλείονες. Εἰς τὸν Ὅμ. εὐρίσκεται πλέες, πλέας.

Πολὺς (ἐπιθετον) καὶ πολὺς καὶ πολλός· Οὐδετ. πολὺ καὶ πολλόν· Γεν. πολέος· Αἰτιατ. πολὺν καὶ πολὺν καὶ πολλόν· Πληθ. πολέες καὶ πολεῖς· Γεν. πολέων. Δοτ. πολέσι καὶ πολέσσι καὶ πολέεσσιν· Αἰτιατ. πολέας καὶ πολεῖς.

Ποσειδῶν· Ἀρχ. Ἰων. Ποσειδάων—ονος καὶ ωνος· Αἰτ. Ποσειδῶ· Δωρ. Ποσειδάν, ποτειδάν—ἄνος, Ἰωνικ. Ποσειδέων Ποσειδέωνος·

Πρόσωπον· Πληθ. εἰς τοὺς ποιητὰς προσώπατα (οὕτω τὴν σήμερον λέγει ὁ χύδην λαός), προσώπασιν.

Πρόχρος (ἡ, σκεὺς μὲ τὸ ὅποιον χύνουσι νερόν, βαρβαροτουχιστὴ ἱμπρίκι) συναίρ. πρόχους, Γεν. πρόχου· Δοτικ. Πληθ. πρόχουσιν (Ἀριστοφ. Νεφ. 272. Εὐριπ. Ἴων 434).

Σαρπηδῶν· γεν. Σαρπηδόνης καὶ Σαρπηδόντος, Σαρπηδόνη καὶ Σαρπηδόντι, Σαρπηδόνα, κτλ. Σαρπηδόν.

Σπέος (σπηλαιον) σπείος, σπείους, σπῆι· σπέων, σπήεσσιν, σπέσσι.

Στάγες ὡς ἐκ τοῦ ΣΤΑΞ.

Στέαρ, στήρ· στητός· ὁμοίως μὲ τὸ ἔαρ, τὸ ὅποιον Ζήτ.

Στιχός, στίχες στίχας ὡς ἐξ ὀνομαστικῆς ΣΤΙΞ.

Ἰδωρ ἐκ τοῦ ἸΔΟΣ ἔμεινεν εἰς τοὺς ποιητὰς ἡ δοτικὴ ὕδει.

Γιός· ἔχει τὴν τριπλὴν ταύτην κρίσιν· γεν. υἱοῦ, υἱός, καὶ υἱέος· δοτ.

υἱί, υἱεῖ καὶ υἱε· αἰτ. υἱόν, υἱά καὶ υἱέα· δυϊκ. υἱε· πληθ. υἱές καὶ υἱέες (υἱεῖς), υἱών καὶ υἱέων· υἱοῖσιν καὶ υἱάσι· υἱούς, υἱάς καὶ υἱέας. κτλ.

υἱες καὶ υἱεῖς. Τὸ υἱ εἶναι παρ' Ὁμήρῳ βραχὺ εἰς τὰ υἱοῦ, υἱόν, τὸ δὲ τοῦ υἱός εἶναι βραχὺ μετὰ σπονδεῖον ἢ μακράν συλλαβήν.

Ἰσμῖνι, Δοτικὴ ὡς ἐκ τοῦ ἸΣΜΙΝ.

Φάος. Δοτ. φῶ παρ' Εὐριπίδῃ.

Φρέαρ, φρέατος καὶ φρέατος, καὶ φρεῖατος φρέατι καὶ φρεῖατι, φρεάτων·

Φρίζ· ἐπικῶς· κοινῶς φρίκη·

Χελιδῶν, ὄνος· Κλητ. ποιητ. χελιδοῖ ὡς ἐξ ὀνομαστ. ΧΕΛΙΔΩ·

Χέρη· χέρηα· Πληθυντ. χέρηες, τὰ χέρηα· πτώσεις ἀχρήστου ὀνομαστικῆς

τοῦ ΧΕΡΥΣ ἢ ΧΕΡΗΣ θετικαὶ ἀντὶ τῶν συγκριτικῶν, χεῖρους χείρονα, χείρονες. Τὸ χείρων δὲ ἰωνικῶς ἐλέγετο χερείων, Δωρικῶς χερήων· Χρεῶν, τὸ ἐκ τοῦ χρή· ἀκλιτον ὄνομα.

Χρέως (τὸ) ἰωνικ. καὶ Ἀττ. ἀντὶ χρέος, Γενικ. χρέους κτλ. Εὐρίσκεται δὲ τῶρα εἰς νέας ἐκδόσεις ἐκ χειρογράφων διορθωθείσας καὶ γενικ. χρέως (Δημόσθ. κατὰ Τιμοκρ. σ. 1189 καὶ 1203)· Πληθ. χρέα· Δοτική ἐλλείπει καὶ ἀπὸ τοὺς δύο ἀριθμούς. Οἱ ἐποποιοὶ ἔχουσιν ὀνομαστικὴν χρεῖος καὶ χρεῖως. Παράγεται δὲ ἡ λέξις ἐκ τοῦ χράω (δανείζω). Ἀρχαιότατος λοιπὸν τύπος τοῦ οὐσιαστικοῦ τούτου ἦτο ΧΡΑΩΣ, γεν. ΧΡΑΟΥΣ, καὶ ἐκ τούτων ἐγεννήθη Ὄνομ. καὶ Γενικ. χρέως,

Ἐπίθετα.

§. 551. Εἰς τὰς διαλέκτους φαίνονται ιδιότητές τινες τῶν ἐπιθέτων· οὐσιωδέστερα εἶναι αἱ ἐφεξῆς·

α. Καὶ τὰ πρὸ τοῦ ος ἔχοντα φωνῆεν ἢ ρ τρικατάληκτα ἐπίθετα σχηματίζουσιν ἰωνικῶς θηλ. εἰς η πλὴν τοῦ διος διὰ καὶ πότνια. Πλείστα ὅμως τῶν εἰς ος τρικατάληκτων εἶναι δικατάληκτα· οἷον ἡ δῆλος, ἡ κοινός, ἡ ποθινός, πικρός, ἱερός, φανερός, μέλεος, γενναῖος, γηραιός, δίκαιος, δρομαῖος, πατρώος, ἄγριος, διος, ἡλίθιος, τηλικούτος· καὶ τὰ εἰς τὸς ῥηματικά· ἡ κλυτός, ἡ πλαγκτός, ἡ ζηλωτός, ἡ καλυπτός· καὶ τὰ ἐκ κυρίων ὀνομάτων, εἰς εἰος καὶ ἰος λήγοντά· ἡ ἑκτόρειος, ἡ ὀμήρειος, ἡ Σκαμάνδρειος κτλ. Πολλὰ δὲ πάλιν σύνθετα ἔχουσι ποιητικῶς θηλυκὸν εἰς α καὶ η· οἷον τὰ ἐκ μορίων· ἀγακλειτή, ἀριγνώτη, ἀριζήλη, ἀμβρότη, ἀδμητή, ἀδρότη, ἀσθέστη, ἀπειρεσίη, εὐξέστη (καὶ εὐξεστος), εὐρρέιτη· τὰ ἐκ προθέσεως σύνθετα· ἀντιθέη, ἀμφιβρότη, ἀμφιελίσση, ἀμφιρύτη, εἰναλίη (παρὰ τοῖς τραγικοῖς τούτο καὶ εἰς α καὶ ος), ἐνυχίη, ἐπικαρσίη, ὑποδεξίη καὶ ἀντιτύπη· καὶ τὰ ἐκ πτωτικῶν σύνθετα, αὐτομάτη, ἀργυρόπεζα, δουρικτητή, πολυμνήστη, πολυφόβη, ἱππηλασίη.

Τὰ εἰς εος καὶ οος μένουσιν ἀσυναίρετα παρὰ τοῖς ποιηταῖς. Μόνοι οἱ τραγικοὶ ἐνίοτε, καὶ οἱ κωμικοὶ εἰς τοὺς χοροὺς, δὲν συναιροῦσι τὰ εἰς εος. Οἱ δ' ἐπικοὶ ἐκτείνουσι πολλάκις τὰ εἰς εος εἰς εἰος· χρύσειος.

Ἐκ τῶν εἰς ως καὶ ων ἐπιθέτων σπανίως μεταχειρίζεται ὁ Ὅμηρος τοὺς Ἀττικοὺς τύπους· διότι λέγει ἱλαος, πλείος, πλείη, πλείον ἀντὶ ἱλεως, πλέως κλ. οὕτω καὶ ἀγήραος, ἀντὶ τοῦ ἐπίσης ἀπαντωμένου παρ' αὐτῷ ἀγήρας.

β'. Τὴν πληθυντικὴν γενικὴν τῶν θηλυκῶν ἐπιθέτων σχηματίζουσιν ἡ Δωριεὶς εἰς ἄν· οἷον ἀλλᾶν, καλᾶν, σοφᾶν, ὅποτε τὰ ἐπίθετα φυλάττουσι τὸν ἐκ τῆς κλίσεως τόνον, ἐάν καὶ τὰ ἀρσενικά ἦναι βαρύτερα (Ζήτ. §. 73. 5).

γ'. Ὁ Ὅμηρος καὶ οἱ Δωρικοὶ ποιηταὶ μεταχειρίζονται θηλυκῶς καὶ τὴν υς κατάληξιν τῶν ἐπιθέτων τῶν ληγόντων εἰς υς, εἰα, υ· οἷον, ἡδὺς αὐτμή Ὀδυσ. Μ, 369· πουλὺν ἐφ' ὑγρὴν Ἰλ. Χ. 27· θήλυς ἐέρση Ὀδυσ. ε,

467. ἀδία χαίταν Θεόκρ. Κ'. 8. Ἄλλως σχηματίζουσι ταῦτα παρὰ μὲν Ὀμήρῳ καὶ Πίνδ. θηλ. εἰς εἰα, σπανίως ἐα καὶ ἐη, παρὰ δ' Ἡροδότῳ εἶναι ἀμφίβολος ἡ κατάληξις εἰα.

δ'. Ἐκ τῶν εἰς εἰς, εἴσα, ἐν τὰ εἰς ηἰς (δωρ. αἰς) καὶ οἰς συναίρουσι πολλάκις.

§. 552. Σημειόνομεν ἐνταῦθα σπάνιά τινα εἰς τοὺς ποιητὰς ἀπαντῶμενα ἀνώμαλα ἐπίθετα·

Ἐλλειπτικά κατὰ γένος ἐπίθετα εἶναι τὰ ἐξῆς

α'. Τὰ εἰς ης πρωτόκλητα εἶναι μόνον ἀρσενικοῦ γένους· θηλυκοῦ δὲ μόνον εἶναι τὰ πότνια (κλητ. πότνα παρ' Εὐριπίδῃ), ἰσχέαιρα, εὐπατέρεια, κυδιάνειρα, ἀντιάνειρα, βωτιάνειρα, ὀμβριμοπάτρη, πουλυδότεια, (τρυφάλεια), θάλεια (οὐδ. πληθ.), ἐλάχεια καὶ πολλὰ εἰς—δότεια.

β'. Θηλυκά τινα ἔχουσιν ἀρσενικά ἀνώμαλα· θούρις, ἀρσ. θούρος, μάκαιρα (Πίνδ) ἐκ τοῦ μάκαρ (μακαρία), πρέσβα καὶ πρέσβεια ἐκ τοῦ πρέσβυς, πείρα ἐκ τοῦ πίων, πρόφρασσα ἐκ τοῦ πρόφρων, χαλκοβάρεια ἐκ τοῦ χαλκοβαρής, ἡριγένεια (ἐκ τοῦ ἡριγενής), Λητογένεια, ἡδυέπεια ἐκ τοῦ ἡδυεπής, θαμειαὶ καὶ ταρφειαὶ ἐκ τῶν θαμές καὶ ταρχές.

γ'. Περὶ τῶν οὐδετερον δικαταλήκτων ἐπιθέτων ἴδε §. 92.

δ'. Παρ' Ὀμήρῳ καὶ Ἡροδότῳ ἀνώμαλον εἶναι τὸ πολὺς, περὶ οὗ ἴδε κατάλογον ἀνωμάτων ὀνομάτων. Τὸ δὲ μέγας ἔχει παρ' Αἰσχύλῳ καὶ κλητ. μεγάλε. — Τὸ πρῶτος δὲν εὐρίσκεται εἰς τὸν Ὀμηρον· ὁ δὲ Πίνδαρος τὸ σχηματίζει, πρᾶϋς, (ἀρσεν. καὶ θηλ.), ὤ, αἰτ. ὤν (οὐδέτερον)· ὁ δ' Ἡρόδοτος ἔχει καὶ συγκριτικὸν πρητέρος.

Τοῦ σῶς εὐρηται παρ' Ὀμήρῳ καὶ Ἡροδότῳ μόνον ἡ ὀνομαστικὴ· ἄλλως σχηματίζουσι σός, σή, σόν καὶ τὸ συγκριτικὸν σάωτερος — Ζῶς αἰτ. ζῶν παρ' Ὀμήρῳ, συνηθέστερον ὅμως ζῶός. Οἱ δ' Ἀττικοὶ ἔχουσι καὶ σύνθετα αἰζίως καὶ οὐδ. αἰζίων.

ε'. Διὰ τὴν εὐκόλον σύνθεσιν ἐπιθέτων ἐξ οὐσιαστικῶν γιγνομένων (§. 94. α'), σχηματίζουσιν οἱ ποιηταὶ πτώσεις τινὰς ἐπιθέτων, τῶν ὁποίων ἡ ἐνικὴ ὀνομαστικὴ δὲν εὐρίσκεται, οὐδὲ δύναται νὰ προϋποτεθῇ μὲ κανονικὴν ἀναλογίαν· οἷον, ἐρυσάρματες ἵπποι (ἐν τοῦ ἄρμα, ατος), πολύαρνι Θυσστή (ἐκ τῆς Γεν. ἀρνός).

Παραθετικά.

§. 553. Διαφοραὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν παραθετικῶν εὐρίσκονται παντοδαπαὶ εἰς τὸν Ὀμηρον καὶ εἰς τὰς διαλέκτους· οὕτω

α'. ὥτερος καὶ ὥτατος ἔχουσιν οἱ Ἀττικοὶ ποιηταὶ μετὰ ἄφωνον καὶ ὑγρόν· ὁ δ' Ὀμηρος καὶ μετὰ μακρὰν συλλαβὴν· οἷον βαρυποτμώτατος, εὐτεχνώτατος, βαρυξενιώτερος, λᾶρώτατος, οἰζυρώτερος ὥτατος. Τούναντίον οἱ Ἀττικοὶ γράφουσιν ὀτερος ὀτατος μετ' ἄφωνον καὶ ὑγρόν, ἔστω καὶ ἡ προηγουμένη συλλαβὴ νὰ ᾖναι βραχεῖα εἰς τὸν στίχον· οἷον μακρότερος, μικρότατος. Ἀντὶ δὲ τοῦ εἰς ὀτερος καὶ ὀτατος σχηματι-

σμοῦ εὔρηται πολλάκις ὁ ἑστέρος ἑστάτος· σπουδαιέστερος, ἑστάτος, εὐναέστερος, ὑγιερέστατος, ἀμορφέστατος (Ἡρόδοτος), αἰδαιέστατος, ἀπονέστερος (Πίνδαρος), ἀνιηρέστερος (Ὀδυσ. Β, 190).

β'. Σχηματίζουσιν ἀνώμαλα συγκριτικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν οἶον, κύντερος (σκληρότερος ἢ ἀναισχυντότερος) ἐκ τοῦ κύων κυνός — βασιλεύτερος (ἰσχυρότερος) ἐκ τοῦ βασιλεύς· αἰοιδότατος ἐκ τοῦ αἰοιδός, ποτίστατος ἐκ τοῦ πότης.

γ'. Συγκόπτεται ὑπερθετικῶν τινῶν τὸ τ μετὰ τοῦ προηγουμένου ο ἢ ω οἶον, μέσσατος ἀντὶ μεσότατος, καὶ ἀντὶ νεώτατος, νεάτος νειάτος, Θηλ. συναίρ. νήτη (ἢ κατωτάτη χορδή)· μύχατος (καὶ μυχοίτατος).

δ'. Ἐκ τῶν ἀνωμάλων συγκριτικῶν καὶ ὑπερθετικῶν παρεκτὸς τῶν εἰρημένων (§. 201) ἀπαντῶνται εἰς τὸν Ὅμηρον καὶ εἰς τὰς διαλέκτους οἱ ἐφεξῆς ἀσυνείθιστοι εἰς τοὺς πεζογράφους τύποι:

	Συκρ.	Ἵπερθ.
α. ἀγαθός	ἀρείων βέλτερος λῶτων κ. λῶττερος	βέλτατος
	Ἰων. καὶ Δωρ. κρέσσω	κράτιστος καὶ κάρτιστος
	Δωρ. κάρρων φέρτερος	φέρτατος καὶ φέριστος
β'. κακός	κακίων καὶ κακώτερος, χεύρων χερείων καὶ χεριότερος χερειότερος	
	Δωρ. χερρών ἥσσω	ἥκιστος (α)
	Ἰων. ἔσσω	μείστος (Βίων Δ, 10 ἐκ τοῦ μείων)
γ. ῥήιδιος	ῥήιτερος (ῥήτερως)	ῥήιτατος, ῥήιστος
δ' βραδύς	βράσσω	βάρδιστος
ε. μακρός	μακρότερος κ. { μάσσω	μήκιστος

{α} Τὸ σπανιώτατον τοῦτο ὑπερθετικὸν ἀπαντᾶται εἰς τὸν Ὅμηρον ἰλ. Ψ. 631.

Βάρδιστοι μὲν γὰρ ἔσαν καλλίτριχες ἵπποι,
ἥκιστος δ' ἦν αὐτός ἐλαυνόμενος ἄρμ' ἐν ἀγῶνι.

Οἱ κριτικοὶ τὸ φιλοῦσιν (ἥκιστος), καὶ τὸ παράγουσιν ἀπὸ τὸ θετικὸν ἦκα, ἡσύχως οἶον, ἦκα πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον, ἦγουν ἡσύχως. Ἀλλ' ὁ Βούτμανος (Λεξιλογ. 4) ἀποδείξας ὅτι καὶ τὸ ἦκα σημαίνει μᾶλλον τὸ ὀλίγον· οἶον, ἦκα παρακλίνας κεφαλὴν Ὀδυσ. Γ. 301, ἦγουν ὀλίγον, καὶ ἐξ ἄλλων παραδειγμάτων, καὶ τὸ φιλὸν πνεῦμα ἀποδίδων εἰς τὴν Ἰωνικὴν γλῶσσαν, ἐξηγεῖ τὸ ἥκιστος τοῦτο ὅχι ἡσυχώτατος, ἀλλ' ὀλιγώτατος, ἦγουν ἀναξιώτατος, ἐπιφέρων εἰς μαρτυρίαν καὶ τὴν παλαιὰν παράφρασιν, ὅτι αὐτὸς ἦτο α ἥσσω ἰππηλάτης καὶ εἶχε βραδυτέρους ἵππους» καὶ τελευταῖον θέλει θετικὸν ἡκός (ἡφανισμένον ἦδη), συγκρ. ἥσσω, ὑπερθ. ἥκιστος (μὲ δασεῖαν)· καθὼς καὶ τὸ ἐπὶ ῥήγμα τάχα ἔγεινεν ἐκ τοῦ ταχύς, οὕτω τὸ ἦκα ἐκ τοῦ ἡκός. Ἀπαντᾶται δὲ καὶ ἐκ τῶν πεζογράφων εἰς τὸν Αἰλιανὸν (Ἰδιότ. ζῶων Δ'. 31) κρυμῶ ὀμιλεῖν ἥκιστος, καὶ (Θ'. 1) θηρῶν ἥκιστός ἐστιν. Ἀλλοῦ δὲν εὐρίσκεται εἰμὴ τὸ ἐπὶ ῥήγμα ἥκιστα Πρδ. §. 201. β'.

ε'. παχὺς (πλατὺς) πάσσων.

ζ'. πολλὸς πλέων πλείστος

ή. πίων πώτερος πióτατος

θ'. πέπων πεπαίτερος

Ἀριθμητικὰ ὀνόματα.

§. 554. Ὡς παραλλαγαὶ τῶν διαλέκτων εἰς τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα φαίνονται μόνον τύποι τινὲς δεύτεροι τῶν κοινῶς συνεθιζομένων:

α'. Οἱ ἐποποιοὶ ἔλεγαν ὄχι μόνον εἷς, τὸ ὁποῖον ὁ Ἡσίοδος θεογον. 145 ἐπεξέτεινε καὶ εἰς τὸ ἕεις, ἀλλὰ καὶ ἴος, τοῦ ὁποίου μόνον τὸ θηλυκὸν εἶναι ἐντελῶς σχηματισμένον: ἱα, ἱῆς, ἱῆ, ἱαν, ἐνῷ τοῦ ἀρσενικοῦ διεσώθη μόνον ἡ δοτικὴ ἱῶ ἱλ, Z. 422. ἴδιον δὲ τῶν ποιητῶν εἶναι τὰ οὕτως μῆτις ἀντὶ τῶν οὐδείς, μηδεῖς τοῦ δ' Ἡροδότου τὰ οὐδαμοί, αἱ, μηδαμοί, αἱ. Μετὰ τοῦ πρώτου, Δωρ. πῶτος, εὐρίσκεται καὶ Πρόμος, τὸ ὁποῖον ὁ μὲν Ὅμηρος ἐκλαμβάνει πάντοτε ἀντὶ τοῦ πρόμαχος, ἱλ. Η. 75. ε. 533. Πρόμον ἄνδρα. οἱ δὲ μεταγενέστεροι ἐποποιοὶ ἀντὶ τοῦ πρώτος — δεύτερος, εὐρίσκεται καὶ ὁ ὑπερθετικὸς τύπος δεύτατος ταῦτ. ἔσχατος.

β'. Τοῦ δύο εὐρίσκονται εἰς τὸν Ὅμηρον οἱ ἐφεξῆς τύποι:

Ὄνομ. δύο, δύο, δοιῶ, δοιοί, δοιαί, δοιά'

Γενικ. δύο (Ἡρόδ., δυῶν).

Δοτ. δοιοῖς, δοιοῖσι καὶ (δυοῖσιν Ἡρόδοτος)

Αἰτιατ. δύο, δύο, δοιῶ, δοιούς, δοιάς, δοιούς'

γ'. Τοῦ τρεῖς τὸ τακτικὸν τρίτος εὐρίσκεται καὶ τρίτατος εἰς τὸν Ὅμηρον. Ὡσαύτως εὐρίσκεται καὶ ἑβδόματος, ὀγδόατος ἀντὶ ἑβδομος, ὀγδοος. Οἱ ποιηταὶ λέγουσι καὶ δισσοὺς τρισσοὺς (ἱων. διξός, τριξός) ἀντὶ τοῦ δύο καὶ τρεῖς.

δ'. Τοῦ τέτταρες ἔχει δοτικὴν ὁ Πίνδαρος κατὰ μετὰθεσιν τέτρασιν, ἂν καὶ αὐτὸς, ὥς καὶ ὁ Ὅμηρος, μεταχειρίζονται τὰ τέσσαρες τέσσαρας, τὸ ὁποῖον ἱωνικῶς εἶναι τέσσερες ας, καθὼς καὶ τέτρατος πολλάκις ἀντὶ τέταρτος. Αἰολικῶς ἀντὶ τέσσαρες ἔλεγαν καὶ πίσυρες, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷται καὶ εἰς τὸν Ὅμηρον. Δωρικῶς τέττορες ἢ τέτορες, τὸ ὁποῖον ἔχει καὶ ὁ Ἡσίοδος.

ε'. Τοῦ ἐννέα τὸ τακτικὸν εἰς τὸν Ὅμηρον εἶναι ἑννατος καὶ εἵνατος. Ἡ τοῦ ι παρένθεσις εὐρίσκεται καὶ εἰς παράγωγά τινα. οἶον, εἰνάκις, εἰνάνυχες κτλ. Ὁ Ὅμηρος ἔχει καὶ ἐννήκοντα ἀντὶ ἐνενήκοντα.

ς'. Πέντε, Αἰολ. κ. Δωρ. πέμπε. Εἴκοσιν, Ἑπικ. εἰκόσι, Δωρ. εἵκατι. Ὀγδώκοντα ἱων. ἀντὶ ὀγδοήκοντα.

ζ'. Ἀντὶ ἀκόσιοι ἱωνικῶς καὶ ἐπικῶς ἐτρέπετο τὸ α εἰς η' οἶον, διηκόσιοι, τριηκόσιοι, ἐξηκόσιοι κτλ., οὕτω καὶ τριήκοντα ἀντὶ τριάκοντα, τὸ δὲ ὀγδοήκοντα συναίρεται ἐπικῶς καὶ ἱωνικῶς (καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ δ'. 34) εἰς ὀγδώκοντα.

ή. Χίλιοι λέγει καὶ ὁ Ὅμηρος, ἀλλ' ἔνεκα τοῦ μέτρου ἑννεάχιλοι καὶ δεκάχιλοι.

θ'. Μύριοι (ὄχι μυρίοι) σημαίνει παρ' Ὁμήρῳ μόνον ἀναρίθμητοι.

ι. Τὰ εἰς εἰς ἐπιρρήματα ἀποβάλλουσι καὶ τὸ τελικὸν ς οἶον πολλὰ-κι(ς), τοσσάκι(ς), ὁσσάκι(ς).

Ἀντωνυμῖαι κατὰ διαλέκτους.

Προσωπικαί.

§. 555. Α'. Ἐγώ. Δωρ. ἐγών. Αἰολ. ἐγων.

Ἐμοῦ. Ἰων. καὶ Δωρ. ἐμεῦ καὶ μεῦ καὶ ἐμεῦς καὶ ἐμοῦς καὶ ἐμέος. Ποιητ. ἐμέο, ἐμεῖο καὶ ἐμέθεν.

Ἐμοί· καὶ μοι. Δωρ. ἐμῖν.

Ἡμεῖς. Ἰων. ἄμμες. Δωρ. ἀμές, Αἰολ. ἄμμες.

Ἡμῶν. Ἰων. ἡμεῖων (ὑμέων διὰ τὸ μέτρον) Δωρ. ἀμῶν καὶ Αἰολ. ἀμ- μέων, ἀμέων, ἀμῶν.

Ἡμῖν. Ἰων. ἄμμι(ν). Αἰολ. ἀμμέσιν. Δωρ. ἀμῖν, ἀμῖν καὶ ἄμμιν.

Ἡμᾶς. Ἰων. ἄμμε, ἡμᾶς. Δωρ. ἄμμε, ἀμέ.

Δυῖκ. Ὄνομ. νῶϊ, νῶϊν. Γεν. κ. Δοτ. νῶϊν. Αἰτ. νῶϊ. νῶ.

Β'. Σύ. Δωρ. τὺ καὶ ποιητικῶς τύνη.

Σοῦ. Ἰων. σέο, σεῖο. ποιητ. σέθεν καὶ σέοθεν. Δωρ. σεῦ καὶ τεῦ καὶ τεοῦ καὶ τεῦ κ. τεοῦς.

Σοί· Δωρικ. τοι (ἐγκλιτικόν) καὶ τὶν καὶ τεῖν καὶ ἔν.

Σέ. Δωρ. τέ καὶ τὺ (ἐγκλιτικόν).

Ἑμεῖς. Ἰων. ὕμμες. Δωρικ. ὑμές. Αἰολ. ὕμμες.

Ἑμῶν. Ἰων. ὑμεῖων (ὑμέων) Αἰολ. ὑμέων. Δωρ. ἀμέων.

Ἑμῖν καὶ ποιητ. (με βραχὺ ι) ὕμμι(ν), ἥ καὶ ἀπεστραμμένον ὕμμι' καὶ ἰλ. Ξ, 482. ὕμιν.

Ἑμᾶς. Ἰωνικ. ὕμμε. (ὑμέας). Δωρ. ὕμμε καὶ ὑμέ. Αἰολ. ὕμμας,

Δυῖκ. Ὄνομ. σφῶ, σφῶϊν, σφῶϊ.

Γεν. σφῶϊν.

Αἰτ. σφῶϊ, σφῶ.

Γ'. Οὐ. Γενικ. Ἰων. εἶο καὶ εἶο, Ποιητ. ἐεῖο, ἔθεν καὶ ἔοθεν, Δωρικ. καὶ Αἰολ. εἶους, εἶοιο.

οἶ, Ἰων. εἶοι.

Ξ, Ποιητ. ἔε Ἰων. καὶ ἐπ. μιν. Δωρ. καὶ τῶν τραγικῶν. νιν. Ἄπαντα ταῦτα ἐλέγοντο καὶ περὶ πραγμάτων· τὸ ἔ εὑρηται καὶ πληθυντικῶς διὰ πράγματα, τὸ δὲ νιν καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ πολλάκις· σφε, ἀρχικῶς δυϊκοῦ ἀριθμοῦ· ἔπειτα πληθυντικὸν παντὸς γένους· παρὰ δὲ τῷ Ηροδότῳ καὶ τοῖς τραγικοῖς εὑρηται καὶ ὡς ἐνικόν· ὁ δὲ Αἰσχύλος ἔχει τὸ σφε = ἐαυ-τόν. Δωρικῶς καὶ Αἰολικῶς ἀντὶ τοῦ ἔ ἔλεγον νιν, σφε, ψέ.

Πληθ. Παρ' Ὁμήρῳ οὐδέποτε σφεῖς καὶ σφίσιν.

Σφῶν Ἰων, σφεῖων σφῶν (σφέων)

Σφίσι, ποιητ. σφί καὶ σφίν (ἐγκλιτικά).

Σφᾶς, ἰων. σφᾶς· σφείας σφέ, (σφέας), Δωρ. σφέ καὶ ψέ· Αἰολ. ἄσφε·
Δυϊκ. ὄνομ. —

Γεν. Σφωίν

Αἰτ. σφωῖς,

Τὴν σφέ αἰτιατικὴν μεταχειρίζονται οἱ Ἀττικοὶ ποιηταὶ καθ' ὅλους
τοὺς ἀριθμοὺς ἀντὶ τοῦ αὐτὸν, αὐτὴν, αὐτὸ, καὶ αὐτοὺς-ἄς-ά·

ἢ εἶναι Δοτικὴ παντὸς προσώπου ἀντὶ ἐμοὶ σοί, οἷ·

Σημ. Ἀντὶ τοῦ μορίου γε (σελ. 24) ἐπροσέθετο Αἰολεῖς καὶ Δωριεῖς γὰ· οἶον,
ἐγώνγα, τύγα, ἀντὶ ἐγῶγε, σύγε. Αἱ αὐταὶ διάλεκτοι προσθέτουσιν εἰς προσωπικὰς
τινας ἢ ἢ νη· οἶον, ἐγώνη, ἐμεύνη, ἐμίνη. Τὸ νη τοῦτο εἶναι εἰς τὴν συνήθη μας
γλῶσσαν να εἰς τὰς ἐνικὰς αἰτιατικὰς ἄ, καὶ ῥ· προσώπου· οἶον, ἐμένα, ἐσένα.

Κτητικάί.

§. 556. Ἀντὶ τοῦ σός, σή, σὸν ἰων. καὶ Δωρ. ἔλεγον τεός, τεά, τεόν.
Ἀντὶ δὲ τοῦ ἐός, ἐά, ἐόν, ἔλεγον ὄς, ὶ, ἦ, ὄν. Περὶ δὲ τοῦ ἐῖος. Ζήτ. εἰς
τὰ ἀνώμαλα ἔϋς.

Ἀντὶ δὲ τῶν πληθυντικῶν ἡμέτερος, ὑμέτερος, σφέτερος ἔλεγον ἄμὸς,
ἀμή, ἀμόν· ὕμους, ἦ, ὄν· σφός, ἦ, ὄν οἱ Δωριεῖς καὶ οἱ ἐποποιοί, ἐκτός
τοῦ ὅτι οὗτοι ἐφίλουν τὰ πρῶτα, ἀμὸς, ἀμή, ἀμόν. Οἱ δὲ Ἀττικοὶ ποιηταὶ
μετεχειρίζοντο τὸ ἀμὸς μόνον ἐπὶ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ ἀντὶ ἐμός· Εὐριπ.
Ἠλέκτ. 555. Σοφοκλ. Ἠλέκτ. 588.

Εἰς μόνον τοὺς ποιητὰς εὐρίσκονται καὶ αἱ ἐκ τῶν δυϊκῶν δευτέρου καὶ
πρώτου προσώπου κτητικάί

νῶϊ — νωΐτερος (ἡμῶν τῶν δύο)

σφῶϊ — σφωΐτερος (ὕμῶν τῶν δύο).

Σύνθετοι.

§. 557. Αἱ σύνθετοι ἀντωνυμιαί εὐρίσκονται ἀσυνθέτως ἢ μία πλη-
σίον τῆς ἄλλης εἰς τὸν Ὅμηρον· οἶον, σοὶ αὐτῷ, οἱ αὐτῷ, ἐμ' αὐτὸν ἰλ.
Α. 271. εὖ ἐντύνασαν ἐ αὐτὴν ἰλ. Ξ. 162. Τὸ δὲ: τὰ σ' αὐτοῦ
κῆδε· ἐνίσπε. Ὀδυσ. Ξ. 185 καὶ τὰ σ' αὐτῆς ἐργὰ κόμιζε ἰλ. Ζ. 490
εἶναι μὲν ἀντὶ σαυτοῦ καὶ σαυτῆς, ἀλλ' ἐμπορεῖ νὰ ἐκληφθῇ καὶ ὡς θλί-
ψις τοῦ α ἐκ τοῦ τὰ σὰ αὐτοῦ, τὰ σὰ αὐτῆς (§. 322.). Οἱ Ἴωνες εἰς τὰς
συνθέτους ἔχουσιν ωυ ἀντὶ αυ· χωρὶς ἀποβολῆν τοῦ ε· οἶον, ἐμεωυτὸν,
σεωυτὸν, ἐωυτὸν, περὶ δὲ τοῦ ἐωυτέην Ζήτ. τὸν ἐφεξῆς §.

Ἐπαναφορικὴ ἀντωνυμία.

§. 558. Οἱ Ἴωνες ἀντὶ ὁ αὐτὸς ἔλεγον ωτός. Εἰς πτώσεις δὲ τινὰς
τοῦ αὐτοῦ παρενέθετον ε, ὡς αὐτέη, αὐτέων.

Δεικτικάί.

§. 559. Οἱ Ἴωνες ἔλεγον τουτέου, ταυτέης, ἀντὶ τούτου ταύτης. Οἱ
Δωρ. τήνος καὶ οἱ Αἰολεῖς, κῆνος, ἀντὶ ἐκείνος· — Τῆς ὅδε εὐρίσκεται καὶ
δοτικὴ πληθυντικὴ σημειώδης τοῖςδεσι καὶ τοῖςδεσιν ἀντὶ τοῖςδε· ὁ Ὁμη-
ρος ὡς δεικτικὴν ἀντωνυμίαν μεταχειρίζεται συχνότατα τὰ ἄρθρα.

Ἀναφορικὴ Ἀντωνυμία.

§. 560. Ὡς ἀναφορικὰ μεταχειρίζονται αἱ διάλεκτοι πλὴν τῶν δς, ἦ, δ, πολλαχῶς καὶ τὸ ἄρθρον (ἐντονον), ὡς καὶ εἰς τὰς συνθέτους ὅτις, ὅπερ. — Ἀντὶ τῆς γεν. οὐ λέγει ὁ Ὅμηρος καὶ οὐ (κατὰ Βούτμαννον δο), καὶ ἔης ἀντὶ ἥς. — Ὁ Ἡρόδοτος μεταχειρίζεται τὰς ὀνομαστικὰς τοῦ ἀναφορικοῦ, ὅς, ἦ, τὸ, οἶ, αἶ, τά· εἰς δὲ τὰς πλαγίας πτώσεις πάντοτε μετὰ τοῦ τ, ἐκτὸς μετὰ πασχουσῶν ἐκθλιψιν προθέσεων οἷον μεθ' οὔ, καὶ τῶν ἐν ῶ, ἐξ ῶ, ἐς ὅ, (ἐς οὔ), μέχρι οὔ.

Εἰς τὰ ἀναφορικὰ προστίθεται ὁ τε ἄνευ ἰδίας σημασίας.

Ἄρθρον.

§. 561. Τὸ ἄρθρον μεταχειρίζεται ὁ Ὅμηρος συνθέστατα ἀντὶ δεικτικῶν καὶ ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν διὸ καὶ ὑπάρχον ὀνομαστικαὶ τὸς καὶ τῇ, τῶν ὁποίων σώζονται τὰ πληθυντικά, τοί, ταί, εὐχρηστα παρὰ τοῖς Λυρικοῖς· ὁ δ' Ὅμηρος μεταχειρίζεται δεικτικῶς πλὴν τοῦ ὁ καὶ τὸ ὅς, ὡς καὶ τὸ ὁ ἀντὶ τοῦ τό.

Αἱ πλάγιοι πτώσεις τοῦ ἄρθρου ἐπιδέχονται πολλὰς μεταβολὰς, αἰτινες ἀπαντῶνται ἄλλως εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις τῶν τῆς πρώτης καὶ δευτέρας κλίσεως πτωτικῶν οὕτω γεν. τοῖο καὶ τοῦ, δυῖκ. γεν. καὶ δοτ. τοῖιν. γεν. πληθ. θηλ. τᾶων καὶ τῶν, δοτ. πληθ. τοῖσιν, τῆσιν. Ἐκ δὲ τῶν θηλυκῶν τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ εὐρηνται παρ' Ὁμήρῳ τὰ, ταῖν. — Ἡ σύνθετος ὅδε ἔχει παρ' Ὁμήρῳ τὴν συνήθη κλίσιν· τοῦδε, τοῖςδε, τοῖς δεσσι(ν).

Ἀόριστοι καὶ ἐρωτηματικά

§. 562. Ἡ τίς καὶ τίς, ἔχουσι παρὰ τοῖς ἐποποιοῖς καὶ τοῖς ἰων. τοὺς ἐξῆς διαφόρους τύπους.

Ὄνομ.	τίς (τίς;),	γεν. τέο καὶ τοῦ, δοτ. τέω [τῶ],
Πληθ.	τινὲς (τίνες;)	τέων, τέοισι.

Τὸ οὐδέτερον τι εὐρηνται παρὰ τοῖς ἐπικοῖς καὶ κωμικοῖς καὶ προσχηματισμένον τῇ (ἴσως γραπτέον τί ἦ)

Ἀντωνυμία ὅστις παρ' Ὁμήρῳ

§. 563. Ὄνομ. ὅτις· οὐδ. ὅτι καὶ ὅττι, γεν. ὅτευ, ὅττεο, ὅττευ· δοτ. ὅτεψ (ὅτψ;), αἰτιατ. ὅτινα, οὐδ. ὅτι, ὅττι· πληθ. γεν. ὅτεων, δοτ. ὁτέοισι, αἰτιατ. ὅτινας οὐδ. ἄσσα. Τὰ οὐτινος καὶ ὥτινι, ὧν τινων καὶ οἷς τισιν δὲν ἀπαντῶνται εἰς τὸν Ὅμηρον.

Ῥῆμα βαρύτονον κατὰ διαλέκτους.

§. 564. Τύπτεις. Αἰολ. τύπτῃς· Δωρ. τύπτες.

τύπτει. Αἰολ. τύπτῃ

τύπτομεν· Δωρ. τύπτομες

τύπτοῦσι· Δωρ. τύπτοντι...

- Παρατατικ.** Ἰωνικ. χωρὶς αὐξήσεως, τύπτον, τύπτες, τύπτε.
 Πολλάκις δὲ μὲ προσθήκην τοῦ εσχ. τύπτεσκον, τύπτεσκες,
 τύπτεσκε (εἰς τύπους τινὰς τοιούτους ἔχουν οἱ ἐποποιοὶ
 παραλῆγον α ἅντι ε· οἶον, ῥίπτασκον, κρύπτασκε, ῥοί-
 ζασκεν, ἀνασείασκε ὕμν. Απόλλ. 403).
 ἐτύπτομεν· Δω. ἐτύπτομες.
- Παρακείμ.** τέτυφα· Ἰωνικ. τετύφεα
 τετύφαμεν· Δωρ. τετύφамες
 τετύφασι· Δωρ. τετύφαντι.
- Ἵπερσυντ.** ἐτετύφειν· Ἰωνικ. ἐτετύφεα καὶ συναίρ. ἐτετύφη ἐπεπόνθη·
 τρίτον πρόσωπον ἐνικὸν ἐτετύφει, καὶ Ἰων. ἐτετύφει ἢ ἐτε-
 τύφειν.
- Αόριστ.** ἔτυψα· Ἰων. πολλάκις διὰ τῆς προσθ. τοῦ σκον τύψασκον κ.
 Μέσ. τυψασκόμεν.
- Αόριστ β'.** ἔτυπον· τύπεσκον καὶ Μέσ. τυπεσκόμεν.
- Μέλλων.** τύψω· Δωρ. τυψῶ· τρίτον πληθ. τυψοῦντι.
- Μέλλ. β'.** τῶν ληγόντων εἰς λ, μ, ν, ρ, Αἰολικῶς γίνεται πρῶτος·
 οἶον, κέρσω, φθέρσω, σπέρσω.

Σημείωσαι ὅτι ὑποτακτικῶν τινῶν τὰ τρίτα πρόσωπα προσλαμβάνουσιν
 Ἰωνικῶς τὸ σι· οἶον, ἔλθῃσι, λέγῃσιν· ἅντι ἔλθῃ, λέγῃ· τὰ δευτέρα ἔχουσι
 συχνάκις θα· οἶον, ἐθέλῃσθα. Σπανιώτατα δὲ καὶ εὐκτικ. κλαίοισθα, ἅντι
 κλαίοις (Ζήτ. κατωτ. §. 573. κ. 574.).

Ἀπαρέμφατον ἐνεργητικόν.

- Ἔνεστώς.** τύπτειν· Δωρ. τύπτειν κ. τύπτῃν· Ἰων. τυπτέμεν κ. τυπτέμεναι.
- Παρακείμ.** τετυφέναι· Ἰων. τετυφόμεν· κ. τετυφόμεναι.
- Αόρ. β'.** τυπσίν· Ἰων. τυπέειν, τυπέμεν, τυπέμεναι· Δωρ· τυπέν καὶ
 τυπῆν.
- Μέλλ. α.** τύψειν· Δωρ. τύψεν· Ἰων. τυψέμεν, τυψέμεναι.

Παθητικά Ὀριστικά.

- §. 565. Β'. πρόσωπον τύπτῃ· Ἰων. τύπτεται ἐκ τῆς ἀρχαίας καταλή-
 ξεως τύπτεσαι (ἥτις ἐφυλάχθη εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν) ἀπο-
 βολῇ τοῦ σ. Πληθ. τυπτόμεσθα Δωρ.
- Παρατ.** ἐτυπτόμην· Δωρ. ἐτυπτόμαν· ἐτύπτου· Ἰων. ἐτύπτεο (ἐκ τοῦ
 ἀρχ. ἐτύπτεσο, σωζομένου εἰς τὴν γλῶσσαν). Δωρ. ἐτύπτεν.
- Ἰωνικ. κ.** διὰ σκ. τυπτεσκόμεν, τυπτέσκεο, τυπτέσκετο· Πληθ. Δωρ.
 ἐτυπτόμεσθα.
- Παρακείμ.** Τὸ τρίτον πληθυντικὸν πρόσωπον ἐσχημάτιζον οἱ Ἰῶνες εἰς
 α ται, ὅταν πρὸ τοῦ μ τοῦ πρώτου ἐνικοῦ προσώπου εὑρίσκετο
 σύμφωνον (Ζήτ. σελ. 31.), προσλαμβάνοντες τὸ ἀντίστοιχον
 δασύ· οἶον, τετύφαται, τετάχαται· εἰ δὲ εἶναι σ πρὸ τοῦ ται
 ἢ μαί· τῶν ἐνικῶν, ἐλάμβαναν τότε τὸ σύμφωνον τοῦ ἀπλοῦ

θέματος οἶον, πεφράδαται· ἐφράδαται ἐκ τοῦ ραίνω δι' ἀρ-
χαῖόν τι θέμα ΡΑΖΩ· εὐρίσκεται δὲ εἰς Ὅμ. καὶ ῥάσσετε.
Ἐφύλαττον δὲ τὸ ἀμετάβολον οἶον, ἔψαλται, τρίτον πληθ.
ἐψάλαται. Τοῦ Ἡροδότου τὸ ἀπίκαται ἀντὶ ἀφίχαται φυλάτ-
τει ἀμετάβλητον τὸν ῥηματικὸν χαρακτῆρα καὶ ἀντὶ τοῦ χ.
Εὐρίσκεται εἰς τὸν Ὀμηρον Ἰλ. Ρ. 637) καὶ ἀκχηέδαται ἀνώ-
μαλον καὶ Ὀδυσ. Η. 86. ἐληλάδατο, ἐκ τοῦ ἐλήλαμαι.

Σχηματίζουσι δὲ καὶ χωρὶς ταύτης τῆς ἀνάγκης τοιοῦτον
πρόσωπον ὅταν πρὸ τοῦ μαι τοῦ ἐνικού εἶναι ἡ, διαλύοντες
αὐτὸ εἰς εα' οἶον, πεποίημαι, πεποίηται, Πληθ. πεποιάεται.
Ἵπερσυντ. Τὸ τρίτον πληθ. ἱων. ὡς τὸ τοῦ παρακειμένου ἐτετύφατο, ἐπε-
ποιάετο κτλ.

Ἀόρ. ἀ. κ. β'. Τρίτον πρόσωπον ἐτύφθησαν, ἐτύπησαν· Δωρ. καὶ ποιητ.
ἔτυφθεν, ἔτυπεν, καὶ κατ' αὐτὸ ὁ Πίνδ. ἔγνον ἀντὶ ἔγνωσαν.
Μέσ. ἀόρ. ἀ. Δεῦτ. πρόσ. ἐτύψω, καὶ ἱων. ἐτύψαο, καὶ μετὰ τῆς σκ τυ-
ψασκόμην.

Θ. ἀόρ. β'. Δεῦτ. πρόσ. ἐτύπου· ἱων. ἐτύπεο· Δωρ. ἐτύπευ, καὶ διὰ τοῦ
σκ τυπεσκόμην.

Μέλ. ἀ. Δωρ. τυφοῦμαι, ποιησοῦμαι, κεσοῦμαι (καὶ κεισεῦμαι δέ).

Σημ. Ὅλα τὰ εἰς μὴν πρῶτα παθητικὰ πρόσωπα ἔχουσι δωρικῶς α' οἶον, ἐτυ-
ψάμαν, ἐτυπόμαν, ἐτεύομαν κτλ.

Εὐκτικὰ καὶ Ὑποτακτικὰ.

Τὸ πληθυντικὸν τρίτον, τύπτοινο, σχηματίζουσιν οἱ ἱωνες τρέ-
ποντες τὸ ν εἰς α τυπτοίατο· οὕτω καὶ τυφαίατο, τυποίατο, ἀντὶ τύ-
φαινο, τύπτοινο κτλ.

Τὸ δεῦτερον ἐνικὸν τῆς ὑποτακτικῆς πρόσωπον γίνεται ἱωνικῶς τύπτεαι
καὶ τύπτηαι.

Ἀπαρέμματα παθητικά.

Ἀόρ. ἀ. τυφθῆναι καὶ Δωρ. τυφθήμεναι. Καθόλου δὲ οἱ Δωριεῖς ἐπὶ
τῶν εἰς ναι ἀπαρεμμάτων τοῦ ἀορίστου παρενθέτουσι τὴν μεσυλλαβὴν·
οἶον, βῆναι βήμεναι. Ὅταν ἡ πρὸ τῆς με συλλαβῆς συλλαβὴ εἶναι δι-
φθογγος, ἀποβάλλουσιν αὐτῆς τὸ δεῦτερον φωνῆεν· οἶον, θεῖναι, θέμε-
ναι· δοῦναι, δόμεναι.

Παρατηρήσεις εἰς τὰ βαρύτονα ῥήματα.

§. 566. Ἡ ρίζα καὶ ὁ χαρακτῆρ τῶν ῥημάτων σπανίως παραλλάσσει
εἰς τὰς διαλέκτους.

α. Εἰς ἀφωνόληκτά τινα καὶ ὑγρόληκτα ῥήματα παρεμβάλλουσι πολ-
λάκις οἱ ἐπικοί καὶ ἱωνες ε πρὸ τοῦ ω. Τοιαῦτα εἶναι τὰ δύνω, παρ Ἡ-
ροδότῃ δυνέω· ἔχω, παρ Ὀμήρῳ παρατ. ἐνείχεε, ἔψω, ἔψεε (Ἡρόδ.), οὕτω
μαρτυρέομαι, μαχέομαι, πιεζέομαι ἐκ τοῦ πιεζέομαι, σινέομαι·
(πρὸς §. 156, 1.).

β'. Τὰ εἰς ζω ῥήματα ἔχουσι διαλεκτικῶς συνηθέστερον πρωτόθετον

χαρακτῆρα γ. Τοιαῦτα εἶναι παρ' Ὁμήρῳ τὰ ἀδροτάζω, ἀλαπάζω, δαΐζω, δνοπαλίζω, ἐγγυαλίζω, ἐναρίζω, θρυλλίζω, κτερείζω, μερμηρίζω, πελεμίζω, πολεμίζω, στυφελίζω, ἀρπάζω, τοῦ ὁποίου ὡς πρωτόθετον θέμα δύναται νὰ θεωρηθῇ τὸ ἀρπάγω, ὡς καὶ τὸ ἀρπάδω. — Παρὰ δὲ τοῖς Δωριεῦσιν ἔχουσι γ ἅπαντα τὰ εἰς ζω, συνηθέστατα ἐὰν προστεθῇ σ. ὡς χρονικὸς χαρακτῆρ, ἐκόμιζα, νενομίχθαι. μεταχειρίζονται δ' οὗτοι τὸν συνήθη σχηματισμὸν εἰς σ ἐὰν χρήζωσι βραχέος φωνήεντος. Λέγουσι δ' οἱ αὐτοὶ ἀνωμάλως καὶ ἐφθαξα, ἐγέλαξα, ἐχάλαξα, νικαζοῦμαι, τεθλαγμένον καὶ εἰς τὰ εἰς σσ, ὅσα ἔχουσι πρωτόθετον χαρακτῆρα γλωσσοπρόφερτον· οἷα τὰ κορύσσω, ἱμάσσω, λίσσομαι.

γ'. Τὰ εἰς αω ἔχουσιν ἐπικῶς καὶ ἰωνικῶς θεματικὸν χαρακτῆρα, ἡ, καὶ ἐὰν προηγῆται ι ἢ ρ (§. 123), ἰήσομαι, πειρήσω, ἐπείρῃσα, ἐπειρήθην, πεπείρῃμαι. Τὸ δ' ἑάω φυλάττει τὸ α' (περὶ τῶν εἰς αω παρὰ Δωριεῦσι πρβ. §. 526. Τινὰ δὲ φωνηεντόληκτα σχηματίζουν καὶ δευτέρους χρόνους· οἷον γοάω, ἔγοον· οὕτω καὶ ἔδαον, ἔκαον.

§. 567. Μετὰ τὴν συλλαβικὴν αὔξησιν ἀναδιπλασιάζει ὁ Ὅμηρος πλὴν τοῦ ρ καὶ ἄλλα ἡμίφωνα· οἷον ἐλλίσσετο, ἐλλίσσατο, ἐλλιτάνευε, ἔλλαβε, ἔμμαθε· ἔννεον· οὕτω καὶ τὸ ἀπενίζοντο Ἰλ. Κ, 572, ἐσσειόντο, καὶ εἰς τοὺς ἀναλόγους χρόνους τάσεύω καὶ ἔδδισα· ἐν ᾧ τούναντίον ἐνίστε διὰ τὸ μέτρον δὲν διπλασιάζει καὶ αὐτὸ τὸ ρ· οἷον ἐραπτόμην, ἀπέριψεν. ἄλλοτε δὲ πάλιν καὶ τὸ προτάσσει τῆς συλλαβικῆς αὔξεως· οἷον ῥερυπώμενος. Τοῦ δ' ὑπερσυντελικοῦ τὴν αὔξησιν ἄλλοτε μὲν παραλείπει, ἄλλοτε δὲ φυλάττει.

β'. Τὴν χρονικὴν αὔξησιν παραλείπει ὁ Ὅμηρος εἰς τὰ ἐκ τοῦ α ἢ ε πρὸ δύο συμφώνων, ἢ δύο διφθόγων ἀρχόμενα· οἷα τὰ ἄζομαι, ἄχνυμι, ἔρδω, ἔλκω, ἔλπω καὶ ἔλπομαι, αἰδέομαι, αἰνυμαι, οἰμάω, οἰνίζω, οἰώω. καὶ τὰ ἐκ τῶν εἰ, ευ καὶ ου ἀρχόμενα. Τὰ δὲ οἰνοχοῶ, ἀνδάνω, οἶγω, καὶ ὀράω εὔρηνται καὶ μετὰ τῆς πλεοναζούσης συλλαβικῆς αὔξεως καὶ ἄνευ ταύτης· πάντοτε ἄνευ ταύτης τὰ ὠθέω καὶ ὠνέομαι. — Ὡς ἀναδιπλασιασμὸν μεταχειρίζεται ὁ Ὅμηρος τὸ δει ἀντὶ τοῦ δε εἰς τὸ δεικνυμι (δειδείχατο), ὡς τὴν συλλαβικὴν αὔξησιν εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ὑπερσυντελικούς, ἐὰν ἔχῃ ἀνάγκην μακροῦ.

γ'. Ὡσαύτως δὲν ἐκτείνονται ἐνίστε εἰς τοὺς παρῳχημένους καὶ τὰ δίχρονα ι, υ.

Σημ. Τὸν Ὅμηρον παρακολουθοῦσιν ὡς πρὸς τὴν αὔξησιν οἱ Λυρικοί, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι ἐπικοί, κατὰ πολλὰ ὁ Πίνδαρος, καὶ οἱ τραγικοὶ εἰς τὰ χορικά.

δ'. Ὁ δ' Ἡρόδοτος σχεδὸν οὐδέποτε ἔχει τὴν συλλαβικὴν αὔξησιν καὶ ἐνίστε μόνον τὴν χρονικὴν· οἱ δὲ Δωριεῖς τρέπουσι τὸ ἄ εἰς α, καὶ οὐδέποτε τὸ αἰ.

§. 568 Ἀναδιπλασιασμὸν ἐπιδέχονται παρὰ τοῖς ἐποποιῖς ἅπαντες οἱ χρόνοι, πλὴν τοῦ ἐνεστώτος, παρατατικοῦ καὶ τῶν εἰς εω, ὦ ληγόντων μελλόντων· οἷον οἱ ἀόριστοι β', ἐνεργητικοὶ καὶ μέσοι, τῶν ῥη-

μάτων πείθω, δά(ω), κάμνω, κέλομαι, κεύθω, κλύω, λαγγάνω, λαμβάνω, λανθάνω, λάσκω, πάλλω, πλήσσω, πορεῖν, πυνθάνομαι, τάγω (τεταγών), τέρπω, τεύχω, φείδομαι, φράζω, χάζω, χαίρω, ἄρω (ἤραρον) (ὄρωρε), ἄχω, ἀπαφίσκω, ἐνίπτω, φράζω (μετὰ τῆς αὐξήσεως ἐπέφραδον ὡς καὶ τὰ τέλλομαι, καὶ φένω, ἐκεκλόμην, ἐπεφρον). — Ἐκ δὲ τῶν μελλόντων οἱ ἐξῆς πιθήσω, κεκαθήσω, κεχαρήσω (οῖμαι), ἀκαχήσω, καὶ οἱ τύπον μετ' ὀλίγον ἢ τρίτου μέλλοντος ἔχοντες, δεδέξομαι, κεχολώσομαι, λελείψομαι, τετεύξομαι, κεκλήσομαι, λελήψομαι, λελείξομαι, γεγενήσομαι, πεφήσομαι ἐκ τοῦ φαίνω. Παραλείπεται δὲ τούναντίον καὶ εἰς τοὺς παρακειμένους δέγμαι, δέχεται, δέγμενος, καὶ γεύμεθα. — Διαλεκτικῶς δ' ἔχουσιν Ἄττικοὺς παρακειμένους μετὰ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ τὰ ῥήματα αἰρέρω ἀραίρηκα παρ' Ἡροδότῳ, ἀλάομαι ἀλαλήμενος, ἀλυκτέω ἀλαλύκτημαι· ἄρω, ἄρηρα καὶ παρατ. ἀράρισκον, ἄχω ἥκαχον, καὶ ἀνάχεσα· οὕτω καὶ τὰ ἐρείκω, ἐρείπω, ἐρίζω, ἡμύω (ὑπεμνήμυκα Ἰλ. Χ. 491· ὁδύσασθαι ὠδῶδυσται, Ὀδ. Ε. 423, ἄρω, ἀραρυῖα οὕτω ὄρω, ὄρωρα, καὶ ἀνήνοθα, ἐνήνοθα.

§. 569. α. Τὸν χρονικὸν χαρακτῆρα σ διπλασιάζουσι πολλὰκις οἱ ἐποποιοὶ διὰ τὴν ἐκτείνωσι τὸ πρὸ αὐτοῦ βραχὺ φωνῆν· οἷον γελάσσω ἐγέλασσα, ἀρέσσομαι, ἐκόμισσα(μην), ὤμοσσα, ἐτάνυσσα(μην), τὸ ὅποιον μιμῶνται καὶ οἱ Λυρικοί. — Περί τοῦ σ, τοῦ παρεντιθεμένου εἰς τὰ ὑγρόληκτα ἴδε §. 587.

β'. Ἀόριστοι τινες, ἐνεργητικοὶ καὶ μέσοι ἔχουσι σ χαρακτῆρα· οἷον ἴξον, ἐδύσετο· κτλ. ἄλλοι πάλιν ἀόρ. α. ἀποβάλλουσι τὸ σ· οἷον ἔσσευα, ἔχευα.

Σημ. Ἀμφίβολοι μέλλοντες εἶναι παρ' Ὁμήρῳ οἱ ἄνευ τοῦ σ· οἷον ἀντιῶ Ἰλ. Μ. 368, Ν. 782· τανύω. Ὀδ. Φ. 174. Βέβαια εἶναι τὰ κορέω Ἰλ. Θ. 379· Ν. 381 Ρ. 241,

Μέλλοντες δὲ α. καὶ β'. τῶν παθητικῶν δὲν ἀπαντῶνται παρ' Ὁμήρῳ.

§. 570. Παρακειμένον ἔχοντα χρονικὸν χαρακτῆρα ἄφωνον δασὺ δὲν γινώσκει ἡ ἐπικὴ διάλεκτος (τὰ τέτρηχα ἐκ τοῦ ταράσσω, καὶ τέτροφα εἶναι δεῦτεροι παρακειμένοι). Παρακειμένους δὲ εἰς κ ἔχουσι μόνον τὰ καθαρὸληκτα ῥήματα, ἐνίοτε ὅμως ἀποβάλλεται τὸ κ, μάλιστα εἰς παρακειμένους μετοχῶν· οἷον κεκοτηώς, κοτέω· βεβαρηώς, βαρύνω· τεθνεώς, κεκμηώς, κεκορηώς, τετιηώς, τετληώς, κεχαρηώς, πεπτηώς ἐκ τοῦ πτήσσω. Τούτων δὲ πολλὰ συστέλλουσι τὸν θεματικὸν χαρακτῆρα εἰς τὸ τρίτον πληθ. πρόσωπον τοῦ παρακειμένου τῆς ὀριστικῆς καὶ τὴν μετοχήν· οἷον βεθάασι βεθάώς, τεθνάως, καὶ τεθνεώς πεφῶώς, γεγάώς κλ· ὡς ἄλλοτε εἰς τὸ θηλυκὸν τοῦ παρακειμένου οἷον τεθληώς ἀλλὰ τεθαλυῖα· ἀρηρῶς, ἀράρυῖα, λεληκῶς λελακυῖα (λάσκω), μεμηκῶς μεμᾶκυῖα· σεσηρῶς, σεσαρυῖα, πεπονθῶς πεπαθυῖα· εἰδῶς (ε) ἰδυῖα· ἰδίως τοιοῦτοι παρακειμένοι ἔχουσι σημασίαν ἐνεστῶτος· οἷον γέγαα, μέμαα, δέδια. Αἱ δὲ πλάγαι πτώσεις τοῦ μετοχικοῦ παρακειμένου ἔχουσι μετὰ φωνῆν συνηθέστερον ω ἢ υ,

Ἀνάμικτα.

§. 571. Ἀκαλλιέργητοί τινες διάλεκτοι, καὶ μάλιστα ἡ Ἀλεξανδρινή (§. 518. Σημ. γ'), τὸ τρίτον Πληθ. πρόσωπον ὧν τῶν ἱστορικῶν χρόνων καὶ τῆς εὐκτικῆς ἐσχημάτισαν εἰς σαν. Ἐκ τούτου τὰ εἰς τὴν μετάφρασιν τῆς παλαιᾶς διαθήκης συνηθέστατα ἴδωσαν, ἐφύγασαν, ἐδολιοῦσαν, λείποισαν κτλ. ἀντὶ ἴδον, ἐφυγον, ἐδολίου, λείποισαν κτλ. Αἱ αὐταὶ δὲ καὶ τὸ εἰς ασι πληθ. τρίτον πρόσωπον τοῦ παρακειμένου ἐσχημάτιζον εἰς αν. ὅθεν τὰ τῆς καινῆς διαθήκης ἐγνώκαν, εἴρηκαν, καὶ τὸ εἰς Βατραχομορμ. 178. ἔοργαν.

§. 572. Τὸ τρίτον πληθυντικὸν πρόσωπον τῶν ἀρχικῶν χρόνων λήγει Δωρικῶς, ὡς ἴδαμεν (§. 563) εἰς οντι ἀντί ουσι, καὶ αντι ἀντί ασι. οἶον, τύπτωντι, τετύφαντι, τύπτωντι, μενέοντι, μενεῦντι ἀντὶ μενέουσι, μενοῦσι χωρὶς νὰ μεταχειρίζωνται ποτε τὸ ἐφελκυστικὸν ν. Ἄλλος δὲ Δωρικὸς σχηματισμὸς εἶναι τύπτοισι ἀντὶ τύπτουσι.

§. 573. Ἡ ἀρχαία γλῶσσα εἶχεν εἰς τὸ δεύτερον πρόσωπον τοῦ ἐνεργητικοῦ τύπου ἀντὶς τὴν κατάληξιν σθα, ἥτις συχνότατα μὲν εὐρίσκεται εἰς τὸν Ὅμηρον καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ποιητὰς ἐπὶ τῆς ὑποτακτικῆς οἶον, ἐθέλῃσθα ἀντὶ ἐθέλης, σπανιώτερα δὲ καὶ εἰς τὴν εὐκτικὴν, ἐξ ἧς μόνον τρία λαμβάνουσι τὸ θ. βάλοισθα, προσφύγοισθα, κλαίοισθα· ἐσώθη δὲ καὶ εἰς ἀνώμαλά τινα ῥήματα τῆς Ἀττικῆς γλώσσης (Ζήτ. εἰμί, οἶδα, φημί).

§. 574. Κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην γλῶσσαν αἱ τρεῖς καταλήξεις, τὰς ὁποίας ἐκλαμβάνουσιν ὡς ἰδιωτισμοὺς τῶν εἰς μι ῥημάτων (ἀ. ἐνικὸν μι, γ'. ἐνικὸν σι, προστακτ. θι), πιθανώτατα ἦσαν παντὸς ῥήματος ἴδιαι. Διὰ τοῦτο λήγει εἰς θι ὄχι μόνον ὁ Παθητ. ἀόρ. τῆς προστακτικῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ κατὰ συγκοπὴν παρακείμενος (§. 156. Σημ. γ'). Τὸ εἰς μι πρῶτον πρόσωπον ἐφύλάχθη κοινῶς εἰς μόνον τὴν εὐκτικὴν, ἀλλ' οἱ ἀρχαῖοι ποιηταὶ τὸ εἶχαν καὶ εἰς τὴν ὑποτακτικὴν· οἶον, ἴκωμι, ἀγάγωμι, ἀντὶ ἴκω, ἀγάγω. Τοῦτον τὸν σχηματισμὸν ἀντικατέστησαν πολλαχοῦ τῶν Ὀμηρικῶν ποιημάτων οἱ νεώτεροι κριτικοί, κατὰ μαρτυρίαν τῶν παλαιῶν Γραμματικῶν· οἶον τὰ ἐθέλωμι, κτείνωμι, τύχωμι, ἴκωμι, εἴπωμι, ἀγάγωμι, ἴδωμι. Τελευταῖον δὲ καὶ τὸ εἰς ησι(ν) (ἡσι(ν);) τρίτον πρόσωπον τῆς ὑποτακτικῆς μεταχειρίζονται οἱ ἐποποιοί.

Σημ. Πολλὰ πιθανὸν εἶναι, ὅτι τῆς ἀρχαιοτάτης γλώσσης, λέγω τῆς πρὸ τοῦ Ὁμήρου, ὅλα τὰ ῥήματα εἶχαν τὴν κατάληξιν μι· διότι εἰς τὴν Δωρικὴν γλῶσσαν σώζονται ὀρημι, φίλημι, ἀντὶ τοῦ ὀρῶ, φιλῶ, καὶ γ'. ἐνικὸν πρόσωπον κρίνησιν ἀντὶ κρίνει. Τινὰ τούτων εὐρίσκονται εἰς τοὺς ἐποποιοὺς· ὁ Ἡσίοδος ἔχει αἰνῆμι ἀντὶ αἰνῶ· καὶ μὲ αὐτὰ συγκαταριθμοῦσιν οἱ Γραμματικοὶ Ὀμηρικοὺς τινὰς τύπους οἶον, παμφαίνῃσι ἰλ. Ε. 6. προφέρῃσι ἰλ. Ι. 323. βρήθῃσι Ὀδυσ. Τ. 141. Ὀρηαι Ὀδυσ. Ξ. 343 ἐκ τοῦ ὀρημαι (ἀντὶ ὀραμαι) ἐκ τοῦ ὀρέη ὀρημι. Εἰς μι λήγουσι τὸ ὑπαρκτικὸν εἰμί, τὸ φρασιτικὸν πρῶτον πάντων τῶν ῥημάτων, καὶ εἰμι τὸ πορεύομαι. Πολλὰι μετοχαὶ τῆς κοινῆς γλώσσης ἐφύλαξαν μέχρι τοῦδε ἔχνη τοῦ παλαιστάτου τούτου σχηματισμοῦ· οὕτω λέγουσιν οἱ ἀτέχνως ὀμιλοῦντες χωρικοί

μας: λεγόμενος, δεχόμενος, ἐρχόμενος, φοβιζόμενος κτλ. (ἀντὶ λεγόμενος δεχόμενος, ἐρχόμενος, φοβιζόμενος), ὡς νὰ ἐγίνοντο ἀπὸ λέγημι, δέχημι, ἐρχημι, φοβίζημι. Ζήτ. Κοραῖ Πρὸδρ. Ἑλλην. βιβλ. σελ. κέ.

§. 575. Διαλύουσι δὲ οἱ Ἴωνες καὶ ἐπικοί καταλήξεις τινάς· οἷον τὸν ἐνικόν τοῦ ὑπερσυντελικοῦ εἰς εα, εας, εε(ν), ἐτεθήπεα (=ἐτεθήπειν), πε-ποιθεα, ἥδεα, ἥδεε(ν), καὶ ἐκ τοῦ πληθυντικοῦ μόνον συνηδέατε παρὰ τῷ Ἡροδότῳ. Ἐνίστε δὲ τὸ α τοῦ α. προσ. ἡ ἀποστρέφεται ἡ καὶ συνιζάνει μετὰ τοῦ προηγουμένου ε ὡς τὸ ἠνώγεα ἐν Ἰλ. I, 44, K. 263 καὶ ἀλλαχοῦ — ἐκ δὲ τοῦ ἥδεα εὔρηται παρ' Ὀμήρῳ μόνον τὸ γ'. ἐν. πρόσ., τὸ ὁποῖον συναίρει εἰς ἥδ' ἄλλων δὲ ῥημάτων τὸ γ'. πρόσ. συναίρει οὗτος εἰς εἰ ἢ εἰν. — Ὁ εἰς εἰν ἐνεργητικὸς β'. ἀόριστος τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐπίσης διαλύεται· οἷον, φυγέειν ἀντὶ φυγεῖν· οἱ δὲ εἰς ω παθητικοὶ ἀόριστοι τῆς ὑποτακτικῆς εἰς ε ω καὶ ποιητ. εἰω· οἷον, εὑρεθῶ ἀντὶ εὑρεθῶ· τὸ ε αὐτὸ ἐπεκτείνει ὁ Ὀμηρος πολλάκις εἰς εἰ τυπείω ἀντὶ τυπῶ (Ἀόρ. 6'. Παθητ. ὑποτακτ.)· δαμείω, εἴης, εἴη, εἴομεν κλ. ἀντὶ δὲ τοῦ εἴης, εἴη, εὔρηται πολλάκις ἡῆς, ἡή, βλήῆς βήῆ. Εἰς δὲ τὰ πληθυντικά καὶ παθητικά, ἐὰν ἐκταθῇ τὸ ε, τότε τὸ ἐπόμενον ἐγκλιτικὸν φωνῆεν τῆς ὑποτακτικῆς μακρὸν ὃν (η καὶ ω), συστέλλεται εἰς ε καὶ ο· οἷον στεῖομεν (=στέωμεν σῶμεν), θείομαι (θῶμαι), βείομεν (βέωμεν βῶμεν). Κατὰ μέγα μέρος μεταχειρίζονται ἀσυναιρέτως τοὺς ἐνεργητικοὺς καὶ μέσους μέλλοντας τῶν ὑγρολήκτων ῥημάτων· μενέω, εἴης, εἴη, εἴομεν ἐέτε, εἴουσι κλ. (ὁ δὲ Πίνδαρος μόνον τὰ ἐρέω καὶ ἀρέομαι Πυθ. α, 75, ἀλλ' ἐρεῖ Νεμ. ζ', 68). Καὶ ὅμως ὁ Ὀμηρος ἔχει συνηρημένα τὰ ἐξῆς· βαλῶ, κτενεῖ, τεμεῖ, ἐκφανεῖ, ἀμφιβαλοῦμαι, ἐρεῖς, μενεῖται, ἀποκρινεῖσθαι, ἀμυνοῖο, ἀμυνοίμεθα, ἀμυνούντων, ὀλεῖται (καὶ ἀπολέεσται). Ὁ Ὀμηρος καὶ Ἡρόδοτος κανονικῶς συναιροῦσι τὸν ἀττικὸν μέλλοντα τὸν ἐκ τῶν εἰς ἀσω καὶ ἰσω.

§. 576. Ἐνίστε οἱ ἐποποιοὶ συστέλλουσι τὰ μακρὰ ω καὶ η τῆς ὑποτακτικῆς εἰς ο, ε· οἷον, ἵομεν, ἐγείρομεν (Ἰλ. B. 440) ἀντὶ-ωμεν· ἱμείρεται (Ὀδυσ. A. 41) ἀντὶ ἱμεῖρηται, ναυτίλλεται (Ὀδυσ. Δ'. 672). Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κάμνουσι τοῦτο διὰ τὸ μέτρον εἰς τὸν εἰρημένον (ἀνωτ.) σχηματισμὸν τοῦ Παθ. ἀορίστου τῆς ὑποτακτικ. δαμείομεν, δαμείετε.

§. 577. Καθὼς ῥημάτων τινῶν ἀνωμάτων ὁ Ἀόρ. α. μὴ φυλάττων τὸ σύμφωνον τοῦ μέλλοντος (§. 122.) λήγει εἰς α καθαρὸν μιμούμενος τὸν Ἀόρ. β'. οἷον, χέω, ἔχεα (Ζήτ. καὶ τὰ ἀνώμαλα καίω, εἰπεῖν, ἀλέομαι, δατέομαι, ἦνεγκα εἰς τὸ φέρειν), καὶ ἡ Ἀλεξανδρινὴ διάλεκτος ἔλεγεν, εἶδα ἀντὶ εἶδον καὶ ἔλιπαν (γ'. πληθ.) ἀντὶ ἔλιπον, καὶ τινες μὴ δόκιμοι συγγραφεῖς εἶπαν, εὔραντο ἀντὶ εὔροντο· οὕτως ἐξ ἐναντίας ῥημάτων τινῶν ὁ Ἀόρ. β'. λαμβάνει τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἀόρ. α. Τοιαῦτα εἶναι τῶν ἐποποιοῶν τὸ ἔξον, ἐθήσετο, ἐδύσετο (Ζήτ. τὰ ἀνώμ. ἰκνέομαι, βαίνω, δύω)· προσέτι προστακτικά τινα, οἷσε (Ζήτ. φέρω), ἄξετε ἐκ τοῦ ἄγω· λέξω, ὄρσω (Ζήτ. λέγω, ὄρω), λύσω, δύσω κτλ.

Σημ. α. Ἄλλοι γραμματικοὶ συνεθίζουσι νὰ ἐκλαμβάνωσι τοὺς τύπους τούτους ὡς σχηματιζομένους ἐκ τοῦ μέλλοντος, τὸ ὁποῖον ἀντίκειται εἰς τὴν ἀναλογίαν τῆς γλῶσσης. Ὁ ἀνωτέρω παράγραφος εἶναι ἱκανὸς νὰ μᾶς διδάξῃ, ὅτι καθὼς ἡδύνατο ἡ ἀρχαία γλῶσσα νὰ σχηματίζῃ χωρὶς α τοὺς δύο ἀορίστους, τὸν εἰς α. καὶ τὸν εἰς ον (ἐκχα, ἔκαον κτλ.), οὕτως ἡδύνατο νὰ σχηματίζῃ καὶ τοὺς δύο εἰς σα καὶ συν: ἔπεσα (ζήτ. πίπτω) καὶ ἔπεσον. Καὶ ἡ μὲν πλείστη χρῆσις ἐστερεώθη εἰς σα καὶ ον, μᾶς ἔμειναν ὅμως καὶ λείψανα εἰς α καθαρὸν καὶ εἰς συν,

Σημ. β. Ἡ γλῶσσα τῶν νέων Ἑλλήνων ἐφύλαξε τοὺς τοιοῦτους ἀορίστους β'. εἰς τὰ προστακτικά· διότι λέγομεν ὅλοι συνήθως, γράψετε, κόψε κόψετε, ῥάψε ῥάψετε, κτλ. ἀντὶ γράψον γράψατε, κόψον κόψατε, ῥάψον ῥάψατε κτλ.

Περὶ σπώμενα κατὰ διαλέκτους.

§. 578. Ὁ Ἡρόδοτος καὶ ἐνίοτε ὁ Ὀμηρος ἀποβάλλουσι τὸ ε πρὸ τῶν εαι καὶ εο εἰς τὰ δευτέρα πρόσωπα τῶν εἰς εω συνηρημένων, καὶ καταβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὸν χαρακτῆρα· οἶον ποιεάι, ποιέο, μυθεάι, ἡ καὶ συναιροῦσι τὰ δύο εε· οἶον μυθεῖαι, νεῖαι ἐκ τοῦ νέαι· ἐνίοτε εἰς τὰ εεο γίγνεται καὶ ἀποβολὴ τοῦ ο μετὰ τῆς συναίρέσεως τῶν εε· οἶον μυθεῦ, ποιεῦ, ἀντὶ ἐμυθοῦ κλ.

Σπανίως ἡ καὶ οὐδέποτε συναιροῦσιν ὁ Ὀμηρος καὶ Ἡρόδοτος εἰς τὰ εω τὸ ε μεθ' ἐπομένου η, η, ω καὶ σι. — Παρὰ δὲ τῷ Πινδάρῳ τὰ εο, (εου), εοι, εω, εη εἶναι συνήθως ἀσυναίρετα πλην ἅπαξ τοῦ, καλοῦνται.

§. 579. Τῶν εἰς αω ῥημάτων τὸ α μεταβάλλουσι πολλάκις οἱ Ἴωνες εἰς ε· οἶον, ὀρέω, ὀρέομεν, ἀντὶ ὀράω, ὀράομεν· φοιτέοντες ἀντὶ φοιτάοντες, χρέεται, μηχανέεσθαι, ἀντὶ χράται, μηχανάεσθαι· ἐνίοτε δὲ μεταβάλλουσι καὶ τὸ αο εἰς εω, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὸ γ'. τοῦ πληθυντικοῦ οἶον μηχανέωνται ἀντὶ μηχανάονται. Τοῦ χράω πάσχουσι τοῦτο καὶ μέρη ἄλλα· οἶον, χρέωμαι· οὕτω καὶ τὰ ὀμηρικά, ἦντεον, μενοίνεον, ὁμόκλεον· ὁμοκλέομεν, ὁ δ' Ἡρόδοτος προτάσσει πάντοτε τοῦ συναιρετέου ω ἔν ε οἶον ὀρέωντος καὶ ὀρέοντος, φοιτέωσι καὶ φοιτῶσι, καὶ φοιτέουσι, κτέωνται κλ. ὁ δ' Ὀμηρος συναιρεῖ παρὰ τὸν κανόνα τὸ αε τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ εἰς η' οἶον· προσαυδήτην συναντήτην φοιτήτην· καὶ τὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου· οἶον γοήμεναι ἐκ τοῦ γοάμεναι, ἐκ δὲ τῶν εἰς οω μοναδικὸν παράδειγμα ἀνωμαλίας εἶναι τὸ ἀρόμμεναι.

§. 580. Τὸ τρίτον πληθυντικὸν τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ σχηματίζουσιν οἱ Ἴωνες πάντοτε εἰς εαται καὶ εατο, ἀντὶ ἦνται καὶ ἦντο· οἶον, ἐτετιμέατο, οἰκέαται, ἀντὶ τοῦ ἐτετίμηντο, ἔκηνται· οὕτω δὲ σχηματίζουσι ἐνίοτε καὶ τὸ τρίτον πληθυντικὸν τοῦ παρατατικοῦ· οἶον, ἐμχανέατο, ἀντὶ ἐμχανάοντο, κοινῶς ἐμχανῶντο.

§. 581. Οἱ Ἀρχαῖοι ποιηταὶ τῆς Ἰωνίας ἄλλοτε μὲν μετεχειρίζοντο συναίρεσιν, ἄλλοτε δὲ ὄχι. Τὰ εἰς αω μάλιστα σπανιώτατα μετεχειρίζοντο διαλελυμένως. Διὰ τοῦτο οἱ ποιηταὶ ἐξ ἰδίας τῶν ἐλευθερίας ἐπέεσσιν αὐτῆς τὴν τελευταίαν συλλαβὴν θέτοντες πρὸ αὐτῆς ὁμόφθογγόν τι φωνῆν μακρὸν ἢ βραχύ· οἶον, τὸ α' οὕτως ἀντὶ τοῦ ὅρᾱν ἔλεγαν ὀράαν, καὶ ἀσχαλάα ἀντὶ ἀσχαλᾶ· καὶ ἀγοράασθε, μνάσθαι ἀντὶ ἀγοράσθε, μνά-

σθαι. Ἐπεινθέτουσι δὲ καὶ ο ἦ ω εἰς τὰ ἐφεξῆς ὀρώ, ὀρώω· ἀλῶ (προστακτ. ἐκ τοῦ ἀλάου), ἀλώω· βοῶσι, βοόωσι· γελῶντες, γελῶντες καὶ γελῶντες· αἰτιῶτο εὐκτ. (ἐκ τοῦ αἰτιάοιτο) — αἰτιῶτο· ἡβῶσα (Μετοχ. θηλυκ.) — ἡβῶσα. Ἐνίοτε τίθεται δεύτερον τὸ ο· οἶον, ἡβῶντες, ἡβῶοιμι, ἀντὶ ἡβῶντες, ἡβῶμι. — Ἄλλην ἀνωμαλίαν ἔχει τὸ Ὀμηρικὸν ναιετάωσα ἀντὶ ναιετάουσα ἢ ναιετώσα.

§. 582. Τὰ εἰς ο ω ὁ μὲν Ὀμηρὸς ἐνίοτε, ὁ δὲ Ἡρόδοτος πάντοτε συναιροῦσι· παρὰ δ' Ὀμήρῳ τύποι ἀσυναίρετοι ἀλλὰ μὲ ἐκτεταμένον χαρακτῆρα, εὐρηνται οἱ, ὑπνῶντας, ιδρῶντας, ιδρῶουσα. Ἄλλοτε δὲ δανίζονται ταῦτα ἐκ τῶν εἰς α ω τὸν συνηρημένον φθόγγον ω μετὰ τοῦ προηγούμενου ο οἶον ἀρώσι διπῶν, διπῶντο, διπῶεν.

§. 583. Τὸν εἰς σ κ ο ν σχηματισμὸν σπανίως μεταχειρίζονται οἱ Ἴωνες εἰς τὰ ῥήματα ταῦτα· οἶον, φιλέσκον, Ἡρόδ. βουκολέεσκες, Ὀμ. Τὰ δ' οὕτω σπανίως σχηματιζόμενα δὲν συναιροῦνται ποτε, ἀλλὰ συγκόπτονται ὑπὸ τῶν παλαιῶν ποιητῶν δι' ἀποβολῆς τοῦ ε· οἶον, κάλεσκεν ἀντὶ καλέεσκε ἐκ τοῦ καλέω· ἔασκεν ἐκ τοῦ ἔάω· καὶ μὲ ἐπέκτασιν ναιετάσκειν ἐκ τοῦ ναιετάω.

§. 584. Τὰ ἐκ τοῦ ε ο εἰς ο υ κοινῶς συναιρούμενα οἱ Δωριεῖς συναιροῦσιν εἰς ε υ· οἶον, φιλεῦμαι, φιλεῦμαι, φιλεῦντες, ἐφέλευν. Εὐρίσκονται δὲ εἰς τὸν Ἡρόδοτον πολλάκις συναιρούμενα ὡσαύτως καὶ τῶν εἰς ο ω· τὰ ο ο καὶ ο ον οἶον, ἐδικαίευν, ἐδικαίευν, δικαίευν, πληρεῦντες, ἐκ τοῦ δικαίω, πληρώω. — Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὰ εἰς α ω, ἐπειδὴ μεταβάλλεται τὸ α εἰς ε [§. 44]· οἶον, ἡγάπευν, ἀγαπεῦντες ἐκ τοῦ ἀγαπάω. — Εὐρίσκεται δὲ ε υ ὄχι μόνον ἀντὶ τοῦ ο ο καὶ α ο υ, ἀλλὰ καὶ ἀντὶ ε ο υ· οἶον, ποιεύσι, φιλεῦσα ἀντὶ ποιέουσι ποιοῦσι, φιλέουσα οὔσα. Ἀλλὰ τίνες ἐκ τῶν διαφόρων τούτων σχηματισμῶν εἶναι συνηθέστεροι εἰς τὴν μίαν ἢ εἰς τὴν ἄλλην διάλεκτον, τοῦτο εἶναι ἔργον ἀκριβεστέρας μελέτης. Φανερόν ὅμως εἶναι, ὅτι τὸ γ'. ποιεύσι, γελεύσι, εἶναι Ἰωνικὰ μόνον· διότι οἱ Δωριεῖς ἔλεγον ποιεῦντι, γελεῦντι.

585. Οἱ Δωριεῖς συναιροῦσι τὰ α υ καὶ α ο υ τῶν εἰς α ω συνηρημένων ὄχι εἰς ω, ἀλλ' εἰς ᾱ· οἶον πεινᾶμες, πεινᾶντι ἀντὶ πεινώμεν, πεινώσι.

§. 586. Οἱ Ἴωνες μεταβάλλουσι τὸ συνηρημένον ᾱ ἢ α εἰς η· οἶον, ὀρῆν, φοιτῆν, ἰῆσθαι, ἵπποκρ. Ὁ Ἡρόδοτος ὅμως ἔχει ὀρᾶν, νικᾶν, χρᾶσθαι καὶ χρᾶ κτλ. Ἐξ ἐναντίας δὲ οἱ φίλαλφοι Δωριεῖς εἰς τὰ ῥήματα ταῦτα μεταχειρίζονται ἢ ἀντὶ α εἰς τὰς ἐκ τοῦ α ε καὶ α ει συναίρεσεις οἶον ὀρῆν, ἐρῆ, τολμῆτε· ἡρώτη, ἀντὶ τῶν ὀρᾶν, ἐρᾶ, τολμᾶτε, ἡρώτα· οὕτω δὲ συναιροῦσι καὶ τὰ ἀπαρέμματα τῶν εἰς ε ω ῥημάτων· οἶον, κοσμήν (Αἰολ. κόσμην) ἀντὶ τοῦ κοσμεῖν. Τῶν δ' εἰς α ω καὶ ο ω τὰ ἀπαρέμματα οἱ μὲν Δωριεῖς συναιροῦσιν εἰς ὦν, πεινών, ὑψών ἀντὶ πεινᾶν, ὑψοῦν, οἱ δ' Αἰολεῖς εἰς αἰς καὶ οἰς· οἶον γέλαις, ὕφους.

Σημ. α. Δὲν εἶναι ἀληθινὴ ἡ γνώμη τῶν γραμματικῶν, ὅτι οἱ ἀσυναίρετοι τύποι ἦσαν Ἰωνικοί· μόνον ὁ εἰς ε ω ἦτο ἴδιος αὐτῶν· οἱ δὲ ἄλλοι ἦσαν τῆς ἀρχαιοτάτης

γλώσσης. Οἱ ἑποιοὶ καὶ τὰ εἰς ἑω ἢ συνήρουν ἢ ἐσχημάτιζον εἰς εἰ (ὀκνεῖω, πλείειν κτλ.). Τὰ εἰς αω εὐρίσκονται ἀσυναίρετα ὀλιγάκις εἰς τοὺς ἑποιοὺς. * Ἦς δ' ἐπὶ τὸ πλείστον τὰ μετεχειρίζοντο κατὰ τὰς προειρημένους τροπὰς.

Σημ. β'. Ἐπειδὴ τὰ ἀσυναίρετα οὔτε οἱ Ἴωνες οὔτε οἱ ἑποιοὶ τὰ μετεχειρίζοντο ὅλα κατὰ τοὺς εἰς τὴν γραμματικὴν ἐκτεθειμένους κανόνας, οἱ δὲ Δωριεῖς τῶν εἰς αω τὸ ἀπαρέμφατον ἀσυναίρετως ἔπρεπε φυσικὰ νὰ τὸ λέγωσι βοᾶν (§. 564), διὰ τοῦτο τὸ συνήρουν ἀνυπογράφως βοᾶν καὶ βοῆν (§. 586) ὡς μὴ εὐρίσκοντες ἰῶτα εἰς τὸ βοᾶν. * Ἄλλαι συγγενεῖς τῆς Δωριδος διάλεκτοι, ἃν μετεχειρίζοντο τὰ ἀσυναίρετα, ἀναγκάως ἔλεγον καὶ αὐτὰ κατὰ τὸν Δωρικὸν τύπον βοᾶν καὶ ὄχι βοᾶν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους τὸ συναιρούμενον πρέπει νὰ γράφηται χωρὶς ὑπογεγραμμένου ι, ὡς τὸ ἔγραφαν οἱ παλαιοὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἑτυμολόγου (§. 151).

§. 587. Τὰ ὑγρόληκτα ῥήματα σχηματίζουσιν αἱ διάλεκτοι ὡς ἐπιτοπλείστον κανονικῶς, πλὴν τοῦ ὅτι ἀναλύουσι τὸν περισπώμενον μέλλοντα (ἀγγελέω) καὶ τοῦ ὅτι πολλοὶ μέλλοντες καὶ ἀόριστοι προσλαμβάνουσι καὶ τὸν χρονικὸν χαρακτῆρα σ' οἷον κείρω, κέρσω· κέλλω, κέλω· κύρω κύρσω· φύρω φύρσω· εἴλω, ἔλσω· εἴρω, ἔρσαι· οὕτω καὶ κένσαι ἐκ τοῦ κεντέω· οἱ δ' ἀόριστοι πρῶτοι, ἐνεργητικοὶ καὶ μέσοι τῶν εἰς αἰνώ καὶ ραίνω ῥημάτων λαμβάνουσι παρὰ τοῖς Ἴωσι καὶ ἑποποιοῖς ἡ ἀντὶ τοῦ α' οἷον εὐφρῆναι, ἐξήρῆναι, πειρῆναι (περᾶναι), ὑδρηνάμην, λειῆναι, κερδῆναι, κοιλῆναι· οἱ δὲ Δωριεῖς τοῦναντίον ἔχουσιν εἰς ἅπαντας τούτους τοὺς ἀόριστους α' οἷον ἔσανα ἔφανα· — οἱ δ' ἐπικοὶ φυλάττουσιν ἐνίοτε πρὸ τοῦ θ τοῦ ἀορ. α. παθητικοῦ τὸ ν' ἐκλίνθην, ἐκρίνθην ἰδρίθην· οἱ δὲ Δωρ. φυλάττουσι τὸ ν καὶ πρὸ τοῦ γ'. πληθυντικοῦ προσώπου τοῦ παρακειμένου παρὰ τὸν κανόνα· κεχείμανται = κεχειμασμένοι εἰσιν (αἱ φρένες· Πίνδ. Πυθ. θ'. 32).

Τὰ εἰς μι κατὰ διαλέκτους.

§. 588. Οἱ εἰς σκον παρατατικοὶ καὶ δεῦτεροι ἀόριστοι τῶν βαρυτόνων (§. 563) γίνονται καὶ εἰς τὰ ῥήματα ταῦτα Ἰωνικῶς, ἐνῷ φυλάττεται πρὸ τοῦ σκ τὸ βραχὺ φωνῆεν τῆς ῥίζης των' οἷον, τίθεσκον (παρατ.)· δόσκον, στάσκον (Ἀορ. 6'). — ἀκόμη τὰ ἀπαρέμφατα τιθέμεν, ιστάμεν, ιστάμεναι (ἀντὶ τιθέναι, ιστάναι), θέμεν, θέμεναι, δόμεναι (ἀντὶ θᾶναι, δοῦναι), στήμεναι ἀντὶ στήναι κτλ. — Ἰωνικῶς τὸ γ'. πρόσωπον ἵνεται εἰς εαται, εατο ἀντὶ ενται εντο, ονται οντο· οἷον τεθέαται, ἐδιδόατο κτλ.

§. 589. Ἡ εἰς μι σύζυγία εἶναι πλουσιωτέρα εἰς τὴν ποίησιν ἢ εἰς τὸν πεζὸν λόγον, διαφοραὶ δὲ κύριαι εἶναι αἱ ἑξῆς.

α. Παρ' Ὀμήρῳ πλὴν τῶν ὁμαλῶν τοῦ ἑνός. εὐρίσκονται 6'. ἐν. προσ. τίθησθα (τιθεῖς ὁ Πίνδαρος), διδοῖσθα (κατὰ τὸν Ἀρίσταρχον διδοῖσθα) καὶ διδοῖς, γ'. πρόστιθει, ιστᾶ διδοῖ· γ'. πληθ. πρόσ. τιθεῖσι καὶ τιθέασι, ιστέασι, διδοῦσιν καὶ διδόασι, ῥηγνῦσιν, ἀπολλῦσι καὶ ἀπολλύουσιν, ἐσεργνῦσι. —

6'. Παρατατ. ἐτίθεα (Ἡρόδ.) ἐδίδουν, ἐδίδως, ἐδίδου, ἐτίθεε, ἐτίθη, ἴστα καὶ ἴστη (Ἡρόδ.) — γ'. πληθ. πρόσ. παρατατικοῦ καὶ ἀορίστου 6'. ἔχει ὁ Ὀμηρος συνήθως τοὺς συνήθεις τύπους ἀνευ αὐξήσεως· τίθησαν, θέσαν, δίδοσαν. — Πρὸ δὲ τοῦ ω τῆς ὑποτακτικῆς τοῦ ἑνός. καὶ ἀορ. 6'

προτάσσεται ε ἄφωνον ἐπιέωμεν, στέωμεν. πρβ. §. 576. Τοῦ δὲ ἔδων ὁ μὲν Ἡρόδ. μεταχειρίζεται τοὺς συνήθεις τύπους, ὁ δ' Ὀμήρως καὶ ἄλλους ἐκτεταμένους· οἷον δῶη (σιν), δῶομεν, δῶωσιν. Ἀπαρέμφ. τιθήμεναι, (τι-θέμεν(αι)), ὁ Πίνδ. διδόμεν, διδοῦναι, θεῖναι, θέμεν(αι). κτλ. Τὸ β'. παθ. πρόσ. ῥημάτων τινῶν εὐρήται ἄνευ τοῦ σ. δίζηαι, ἐξεπίσται, ἐμάρναο καὶ μάρναο, ἐπίσταο.

Ἢ παθ. εὐκτ. ἔχει ἐπίσης ε πρὸ τοῦ ω, τὸ ὁποῖον εἰς τὰ πληθυντικὰ καὶ παθητικὰ συστέλλεται εἰς ο' οἷον δυνεώμεθα καὶ θείομαι κτλ. — παρακ. μετοχῆς τοῦ ἴσθμῃ παρ Ὀμήρῳ καὶ Πίνδ. ἐσταῶς, παρ Ἡρόδ. ἐστῶς. Ἡ δὲ τιθήμενος εἶναι μοναδική.

§. 590. Δωρισμοὺς ἔχει ἡ διαλεκτικὴ σχηματίσις ὀλίγους· οἷον εἰς τὸ γ'. ἐν. πρόσ. ἐνεγ. ἐνεργ. προστίθεται τι καὶ εἰς τὸ πληθ. ντι (ἀντὶ ντσι) τίθεται, τιθέντι, διδῶντι, διδόντι. — ἡ ἀντὶ α' ἔχουσι πανταχοῦ τὰ ἐκ πρωτοθέτων εἰς αω γιγνόμενα· οἷον στασῶ ἔστακα.

§. 591. Πολλὰ τῶν εἰς ἡμῖ, ἔχοντα πρωτόθετον ῥιζικὸν φωνῆεν α, προτάσσουσι τοῦ ἡμῖ ἐν ν' δάμνημι, πέρνημι, μάρναμαι, κίρνημι κτλ. — ἐπικὰ δὲ ῥήματα εἰς νημαὶ πληντῶν συνήθων εἶναι καὶ τὰ αἰνυμαι, ἄχνυμαι, καίνυμαι, κίνυμαι, λάζυμαι. Παρὰ δὲ τοῖς Δωριεῦσι καὶ Αἰολεῦσι σχηματίζονται εἰς μι καὶ τινα ἐκ τῶν εἰς εω καὶ αω· αἰνῆμι, πόρθημι, νίκημι.

§. 592. Τὸ ἦμι σχηματίζεται κατὰ τὸ ἴσθμῃ· διαφέρει δὲ κατὰ τὰ ἐξῆς· ἐνεγ. ἴει (παρ Ὀμήρῳ σύνθηες ἴησιν) καὶ εἰς ἱεῖ· γ'. πληθ. εἰσὶ καὶ ἱᾶσι, ἀπαρ. ἱέμεν(αι)· οὕτω καὶ μέλ. ἡσάμεν(αι), ὑποκτακ. γ'. προσ. ἴησιν.

Παρατατ. προΐειν, προΐεις, ἴει, ἀνίεις, ζύνιον, ζυνίεν. — Οἱ ἐκ τοῦ εἰ ἀρχόμενοι χρόνοι παρ Ὀμήρῳ εἶναι ἀναύξητοι, ἔσαν, ἔτο, ἔντο πληντῶν ἐν ἰλ. Ω. 720 εἶσαν καὶ Ψ, 868 παρεῖθη.

Σημ. Τὰ εἰς ἡμῖ ῥήματα συνηθέστατα σχηματίζουσι τὴν ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν καὶ εἰς τὰς διαλέκτους ἐκ τοῦ τύπου υω (δεικνύης, δεικνύομαι). Εὐρίσκονται ὅμως παραδείγματα, ὅτι σχηματίζονται καὶ ἐδῶ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν ἄλλων, παραλαμβανομένου μόνου υ μακροῦ ἀντὶ τοῦ παραληκτικοῦ φωνήεντος ι· Εὐκτ. δαίνυτο ἰλ. Ω. 665, πῆγνυτο Πλάτ. Φαῖδρ. τέλος· ἐκδύμεν ἰλ. Π. 99. Πρβ. λέλυτο §. 145 καὶ φύην §. 603.

Σχηματισμὸς τοῦ εἰμῖ (ὑπάρχω) κατὰ διαλέκτους.

§. 593. Ἐνεσπῶς Δωρ. ἐμμῖ, ἐσσί καὶ εἰς, ἐντί, (τὸ ἐντί λαμβάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ τρίτου πληθυντικοῦ εἰσί).

Πρῶτον πληθ. εἰμέν. Γ'. πληθ. ἔασι.

Παρατακτικὸς· 1) ἦα, ἔον ἔσκον· 2) ἦσθα, ἔησθα· 3) ἦν, ἦεν, ἔην, ἦην, ἔσκε(ν) καὶ εἶατο Ὀδ. Υ, 106 ἐκ τοῦ ἡμην. Δωρ. γ'. ἐν. πρόσ. ἦς καὶ ἔσκεν πληθ. ἦμες, ἔσ(σ)αν.

Μέλ. ἔσ(σ)ομαι, ἔσ(σ)εται καὶ ἔσται καὶ ἐσσεῖται Δωρ. ἐσσοῦμαι, ἐσ(σ)εῖται.

β'. πρόσωπον ἰων. ἔσ(σ)εαι.

Εὐκτ. ἰωνικ. εἶην, εἶης, εἶη, καὶ εἶοι, εἶτε, εἶεν καὶ εἶησαν,

Ἀπαρέμφ. ἀρχ. ἰων. ἔμεν, ἔμμεν, ἔμμεναι· Δωρ. ἦμεν καὶ ἦμες.

Μετοχ. ἰων. ὁ ἐὼν, ἡ εἴουσα, τὸ ἐὼν κτλ. Δωρ. θηλ. εὔσα, εἴουσα καὶ ἔασσα.

Παρατατικός· 1.) ἦα, ἔον, ἔσκον· 2.) ἦσθα, ἔησθα· 2.) ἦν, ἦεν, ἔην, ἦην, ἔσκε(ν) καὶ εἶατο Ὁδ. Γ, 106 ἐκ τοῦ ἡμην. Δωρ. γ'. ἐν. πρόσ. ἦς καὶ ἔσθεν· πληθ. ἦμες, ἔσ(σ)αν.

Σημ. Εἰς τοὺς ποιητὰς εὐρίσκεται ἀντὶ τοῦ ἦσαν τὸ ἐνικὸν ἦν ('Ἡσιόδ. Θεογ. 321) Τὸ δὲ Δωρικὸν ἀπαρέμφατον ἦμεν καὶ ἦμες εἶναι καὶ ἄ. πληθυντικὸν πρῶτον παρατατικοῦ.

Τὰ ἄλλα εἰς μὲ ῥήματα.

§. 594. Τούτου ἔχει ἀνωμαλίας μάλιστα ὁ παρατατικός τοῦ ὁποίου Ὀμηρικοὶ τύποι εἶναι οἱ

Ἐν. ἄ. ἦα, ἦιον γ' ἦε(ν), ἦε(ν, ἦει, ἦε(ν)

Δυϊκ. ἦτην

Πληθ. ἦομεν ἦσαν, ἦσαν, ἦσαν, ἦιον

Μέλ. Ὀμηρ. εἴσομαι. ἄορ. εἰσάμην ἢ εἰσισάμην (Δέν πρέπει νὰ τὰ συγχέωμεν μὲ τὰ ἐκ τοῦ οἶδα καὶ εἶδομαι). — ὑποτακτ. ἐν. β'. πρόσ. ἦσθα, γ'. ἦσιν· πληθ. ἦομεν· εὐκτ. ἦοι καὶ εἶη. Ἀπαρεμφ. ἰέναι, ἔμεν(αι).

§. 595 Φημι (δωρ. φαμι) ἐνεστ. πρόσ. β'. φῆσθα Ὁδ. Ξ, 149. εὐκτ. φῆη· μετοχ. φάς· ἀπαρ. φάμεν. — Παρατ. φῆν, ἔφης(θα) καὶ φῆσθα γ'. πληθ. πρόσ. ἔφασαν, φάσαν, ἔφην, φάν.

Ἐκ τοῦ μέσου εἶναι συνήθεις ὁ ἐνεστώς καὶ παρατατικός πλὴν τῶν τῆς ὀριστικῆς. Εὐρηται δὲ προστακτ. β'. πρόσ. φάο Ὁδ. Π. 168 καὶ Σ, 171. — Δωρ. φατὶ (φησὶν), φαντὶ, φάσω καὶ φάσομαι· ἄορ. ἔφασα καὶ φάσα.

§. 596. Οἶδα οἶσθα καὶ οἶδας, οἶδαμεν, καὶ ἴδμεν· οἶδασι καὶ ἴσασι. ὑποτακτ. (ε)ιδέω καὶ πληθ. εἶδομεν, εἶδετε. ἀπαρ. ἴδμεν(αι), μετοχ. θηλ. (ε)ιδύια (§. 570).

Παρατατ. ἦδεα, ἦδεσθα καὶ ἦειδες, ἦδεε(ν), ἦδη. πληθ. β'. ἦδέατε, ἦσαν. Οἱ Δωρ. ἔχουσι καὶ ἐνεστ. ἴσαμι, ἴσης, ἴσατι, ἴσαμεν, ἴσαντι.

§. 597. Κεῖμαι ἐν. γ'. πρόσ. κέαται καὶ κείαται, κέονται, παρατ. γ'. πρόσ. κέσκετο, κέατο καὶ κείατο· ὑποτακτ. κῆται καὶ κείται Ἰλ. Ω, 554. μέλλ. μετοχ. κέων Ὁδ. Η, 342. καὶ κείων· ἀπαρέμφ. κειέμεν.

§. 598. Ἐκ δὲ τοῦ ἦμαι (κάθημαι) σημειωθήτωσαν τὰ γ'. ἐν. πρόσ. ἔαται καὶ εἵαται· ἔατο καὶ εἵατο· πληθ. ἦντο.

Θεωρία τῆς ἀνωμαλίας τῶν ῥημάτων.

§. 599. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνωμάλων ῥημάτων εἰς τοὺς ἐποποιούς καὶ εἰς τὰς διαλέκτους εἶναι μεγαλῆτερος παρὰ εἰς τοὺς πεζογράφους. Διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνομεν ἐνταῦθα τὰς αἰτίας τῆς ἀνωμαλίας, περὶ τῶν ὁποίων ὠμιλήσαμεν ὅσα ἐχρειάζετο ἡ γλῶσσα τῶν πεζογράφων (σελ. 125—129), καὶ μάλιστα περὶ συγκοπῆς, μεταθέσεως καὶ τῆς τῶν νέων θεμάτων γενέσεως.

Συγκοπή.

§. 600. Εἰς ῥήματά τινα συγκόπτεται τὸ παραληκτικὸν φωνῆεν τοῦ ῥιζικοῦ τύπου· οἶον, πέλω, γ'. ἐνικ. παρατατ. ἔπλε· πέτομαι, μέλ. πτήσομαι. Ἐξαιρέτως πρέπει νὰ παρατηρηθῇ τοῦτο εἰς δύο τὰ ἐφεξῆς.

§. 601. Ῥημάτων τινῶν σχηματίζεται οὕτως ὁ Β'. Ἀόρ. §. 156. Σημ. β'. ἐκ τοῦ παρατατικοῦ οἶον, ἐγείρω, ἐγείρομαι (ἡγειρόμην), Ἀόρ. β'. ἡγρόμην· ἀγείρω, Μετοχ. β'. μέσ. ἀγρόμενοι (οἱ συνηγμένοι, ἐνεστώτος δέ) μετοχ. ἀγειρόμενος· — οὕτω καὶ ἤλθον ἐκ τοῦ ἡλυθον·

§. 602. Ἡ συγκοπὴ αὐτὴ γίνεται μάλιστα μετὰ ἀναδιπλασιασμόν ὅποιονδήποτε· ὅθεν πιπράσκω ἐκ τοῦ περάω, πίπτω, μίνω, ἐκ τοῦ ΠΕΤΩ, μένω· καὶ εἰς τὸν παρακ. δέμω, παρακ. (δεδέμῃκα) δέδμη (παρόμοια ὅμως γίνονται καὶ διὰ μεταθέσεως, ὡς θέλομεν ἰδεῖν παρακάτω)· πέπταμαι ἐκ τοῦ ΠΕΤΑΩ, Ζήτ. πετάννυμι, Ζήτ. καὶ μέμβληται εἰς τὸ μέλλω. — Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ οἱ ἀόριστοι ἐκεκλόμην καὶ ἔπεφνον ἐκ τοῦ κέλομαι καὶ ΦΕΝΩ, μὲ ἀναδιπλασιασμόν, ὡς συνείθιζον οἱ ἐποποιοὶ, λέγοντες πέπληγον, λελαθὼν, πεπιθεῖν, λελαθέσθαι κτλ. ἀντὶ ἐπληγον, λαθὼν, πιθεῖν, λαθέσθαι κτλ. — Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἔγειναν τὰ τῶν ποιητῶν ῥῦσθαι, ἔρυσθαι, ἔρυστο ἀντὶ ῥύεσθαι, ἐρύεσθαι, ἐρύετο (Ζήτ. ἐρύω. Πρὸς. σεύω καὶ ἔδμεναι ἐκ τοῦ ἔδω). Μὲ ταῦτα συγκαταριθμοῦνται καὶ τὰ τῶν ἐποποιῶν στεῦται, στεῦτο (προσπαθεῖν, φοβερίζειν). Οὕτω δὲ ἐγενήθησαν καὶ αἱ ὑποτακτικαὶ ἐγκλίσεις ὅλων τῶν εἰς μὴ ῥημάτων (§. 595).

§. 603. Πολλὰ ῥήματα σχηματίζουσι διὰ συγκοπῆς ἀόριστον, ὅς τις εἶναι β', ἢ δύναται νὰ παραβληθῇ μετὰ τὸν β' ἀόριστον τῶν εἰς μὴ ῥημάτων, μὲ τὸν ὅποιον συμφωνεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ὑποτακτικὴν ἐγκλισιν. Εἰς τὴν ὀριστικὴν λήγει πάντοτε εἰς ν, τὸ δὲ πρὸ τοῦ ν φωνῆεν εἶναι τὸ τοῦ παρακειμένου, μὲ τὸ ὅποιον ταυτίζεται καὶ κατὰ ποσότητα. Τὸ φωνῆεν τοῦτο μεταβάλλεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ μὲν τῆς εὐκτικῆς εἰς εἰ, αἰ, οἰ, ἐπὶ δὲ τῆς μετοχῆς εἰς εἰ, α, ου· οἶον,

βαίνω, ΒΑΩ, βέβηκα-ἔβην, ἔβημεν, εἶναι, θαίνω, βάς.

βιῶω, βεβίωκα-ἔβίω, ἐβίωμεν, βιώναι, βιώνω, βιούς·

γιγνώσκω, ἔγνωκα-ἔγνων, ἔγνωμεν, γινῶμεν, γνοῖν, γνοῦς.

διδράσκω, δεδρᾶκα, ἔδρᾶν, ἔδρᾶμεν, δρᾶναι, δραίνω, δράς·

κτείνω, ἔκτακα-ἔκταν, ἔκταμεν, κτάναι, κταίνω, κτάς.

σθένυμι (ΣΒΕΩ) ἔσθηκα — ἔσθην, ἔσθημεν, σθῆναι, σθεῖν·

φύω, πέφυκα — ἐφῶν, ἐφῶμεν, φύναι, φύνω *) ἀντὶ φυῖν, φύς.

Τελείους ἀορίστους τούτου τοῦ εἶδους Ζήτ. εἰς τὰ ἀλίσκομαι, βιβρώσκω, δύο, πέτομαι, σκέλλω, τλήναι, φθάνω· μερικὸς δὲ ἀτελεῖς καὶ σπανίους τύπους, εἰς τὰ βάλλω, γηράσκω, κλάω, οὐτάω, πλέω, πτήσω· καὶ εἰς τὰ προστακτικὰ δὲ ἔχουσιν οἱ ἀόριστοι οὗτοι, ὡς οἱ τῶν εἰς μὴ,

*) Θεόφρ. ΙΕ. 94, ὅπου ἐγράφετο ἐσφαμένως φυῖ.

τὴν θι κατάληξιν· οἶον, βῆθι, δρᾶθι, γνῶθι (Πληθ. βῆτε, δῦτε κτλ.). Τοιοῦτοι εἶναι καὶ οἱ ἐφεξῆς τέσσαρες ἀόριστοι, τῶν ὁποίων οἱ δύο τελευταῖοι ἀντί θ ἔχουσι μόνον (ὡς καὶ τὸ δὸς ἀντί δόθι)· πῖθι, κλύθι, σχῆς, φρές· Ζήτει εἰς τοὺς καταλόγους πίνω, κλύω, ἔχω, φρέω.

Σημ. Μόνος ὁ Ἀόρ. ἔπλων τοῦ πλώω (ἀντί πλέω), ἐπειδὴ σχηματίζεται ἐκ τοῦ πλώω (ὄχι πλώω), φυλάττει τὸ ω καὶ εἰς τὴν μετοχὴν· πλώς (ἐπιπλώς. Ἰλ. Ζ. 291), ἥτις ἀναμφιβόλως εἶχε καὶ γενικὴν ὠντος (ἀντί οὖς, ὄντος).

§. 604. Μὲ τοὺς ἐνεργητικούς τούτους ἀόριστους ἐνόνεται καὶ παθητικός τις ἀόριστου τύπος εἰς μὴν, σο, το κτλ., ὅστις ἀντιστοιχεῖ μὲ τὸν Μέσ. Ἀόρ. 6'. τοῦ ὁμαλοῦ σχηματισμοῦ. Πρέπει ὅμως νὰ σημειώσωμεν 1) ὅτι τὰ πλείωτερα τούτων παραδείγματα ἔχουσι πάντοτε παθητικὴν σημασίαν· 2) ὅτι ἔχουσι παραληκτικὸν τὸ φωνήεν τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, καὶ διὰ τοῦτο ἐνομιίσθησαν ἀπὸ πολλοὺς ὑπερσυντελικοί. 3) ὅτι μόνον οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ τοὺς μεταχειρίζονται. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶναι πραγματικῶς τύποι ἀντίστοιχοι τῶν προειρημένων ἐνεργητικῶν παθητικοί. Π. χ.

ἐβλήμην Εὐκτ. βλείμην—ἐκ τοῦ ἔβλην (ζυμβλήτην)· Ζ. βάλλω. ἐκτάμην, κτάσθαι, κτάμενος· ἐκ τοῦ ἔκταν· Ζ. κτείνω.

Ζήτ. καὶ ἐκ τοῦ καταλόγου τοὺς τύπους συγγοῖτο, οὐτάμενος, καὶ τὴν μετοχ. κλύμενος τῶν ἀρχαίων ποιητῶν συγγενῇ τοῦ ἤδη εἰρημένου προστακτικοῦ κλύθι. Ἐκ δὲ τούτων συμπεραίνεται, ὅτι οἱ φυλάττοντες ταύτην τὴν ἀναλογίαν, χωρὶς νὰ ἀπαντᾷται ἐνεργητικὸς τύπος, πρέπει νὰ θεωρηθῶσι καὶ αὐτοὶ ὡς τοιοῦτοι· οἶον,

πνέω, πέπνυμαι—(ἐπνύμην) ἄμπνυτο.

λύω, λέλυται—(ἐλύμην) λύτο·

φθίω, ἐφθίμην, ἐφθίμενην, φθίμενος, εὐκτ. φθίμην (Ζήτ. ἐπλήμην εἰς τὸ πῖμπλημι, ἔνασθε εἰς τὸ ναίω, ἐσύμην εἰς τὸ σεύω, ἐχύμην εἰς τὸ χέω, καὶ τὰς μετοχὰς κτίμενος, Μέσ. Ἀόρ. β'. ἐκ τοῦ ΚΤΙΩ, ταῦτοσήμεν τοῦ κτιζω. (Εἰς τὸν Ὀμηρον εὐρίσκεται μόνον τὸ σύνθετον *εὐκτίμενος*)· πτάμενος (εἰς τὸ πετάννυμι), θύμενος, ἀρπάμενος.

§. 605. Ἐκ τούτων δὲν δύνανται νὰ ἀποχωρισθῶσιν οἱ συγκεκριμένοι παθητικοὶ ἀόριστοι, οἵτινες ἔχουσι σύμφωνον πρὸ τῆς καταλήξεως, ὡς ἔλεγκτο, δέχθαι. Ἐ σχηματίσθησαν οὗτοι ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦν θέμα τοῦ ῥήματος· καὶ, ἐὰν τὸ θέμα τοῦτο ᾖναι ἐν ταύτῳ εὐχρηστον, διακρίνονται διὰ τῆς συγκοπῆς ἀπὸ τὸν παρατατικὸν καὶ τὸν ἐνεστώτα τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων. Διὰ τοῦτο παρεκτὸς τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ συμφωνοῦσιν ἐντελέστατα μὲ τὸν παθητ. παρακειμ. καὶ ὑπερσυντελ., μὲ τοὺς ὁποίους ἐμποροῦμεν νὰ τοὺς παραβάλλωμεν, ὅχι δὲ καὶ νὰ τοὺς ταυτίσωμεν, καθὼς συνέβη πολυλῶς ἐξ ἀπροσεξίας ἢ ἀγνοίας. Κατὰ τὴν σημασίαν, ἐνεργητικὴν, παθητικὴν ἢ μέσην, εἶναι ὅλοι ἰσοδύναμοι μὲ τὸν εἰς μαὶ ἐνεστώτα των, καὶ ἀνήκουσι καὶ αὐτοὶ ὅλοι εἰς τὴν ἀρχαιοτάτην γλῶσσαν· οἶον,

δέχομαι, ἐδέδεγμην, ἐδέδεξο κτλ. δεδέχθαι—Ἀόρ. συγκεκρι. (ἐδέγεμην) ἐδέξο, ἔδεκτο. Ἀπαρ. δέχθαι. Προστ. δέξο·

μίγνυμι, ΜΙΓΩ—(ἐμίγμην) μίκτο·
λέξασθαι—ἐλέγμην, λέξω, λέκτο, λέχθαι·
πάλλω—(ἐπάλλμην) πάλτο.

ὀρνυμι, ΟΡΩ—ὥρμην, ὠρτο. Ἀπαρέμ. ὀρθαι· Παρακ. ὀρμενος. Προ-
στακ. ὀρσο·

καὶ ἄλλα τινὰ ὡς ἔγεντο ἀντὶ ἐγένετο, εὔκτο (Ζήτ. εὔχομαι), ἄλτο
(Ζ. ἄλλομαι), ἐλέλικτο (Ζήτ. ἐλελιζω), ἔκμενος, ἄρμενος.

Σημ. 4. Τὸ σ ἐκθλίβεται εἰς τὴν ἀπὸ σθ ἀρχομένην κατάληξιν τῶν ἀορίστων τού-
των, οἱ ὅποιοι μιμοῦνται καὶ κατὰ τοῦτο τὸν Παθητ. παρακείμενον. — Ἐδῶ ἀνήκει
λοιπὸν καὶ τὸ δοικὸν μιάνθην (Ζήτ. μαιίνω), καὶ τὸ πέρθαι (Ζήτ. κατωτέρω πέρθω).
— Ὅσων ῥημάτων ὁ ἀναδιπλ. μεταβαίνει εἰς τὴν ἀπλήν αὔξησιν, οἱ παθητικοὶ οὗ-
τοι ἀόριστοι, φυλάττοντες τὴν αὔξησιν, δὲν διακρίνονται εἰς τὴν ὀριστικὴν ἐγκλι-
σιν ἀπὸ τοῦς ὑπερσυντελικούς: ὥρμην, ἐκτάμην, ἐφθίμην, ἐσσύμην.

Σημ. β'. Μετὰ τὰ εἰρημένα δύναται τις νὰ κρίνῃ τὴν συνήθη τῶν γραμματικῶν
γνώμην, κατὰ τὴν ὁποίαν ὄχι μόνον λέκτο, δέχθαι κτλ., ἀλλὰ καὶ βλήσθαι, κτίμε-
νος κτλ. συμπεριεχέοντο εἰς τὰ παραδείγματα τῶν παρακειμένων καὶ ὑπερσυντελι-
κῶν, οἵτινες μὲ πάθος ὀνομαζόμενον ἄρσιν (§. 529. β') ἔχασαν τὸν ἀναδιπλασια-
σμόν. Εἶναι προφανέστατον, ὅτι λέκτο, δέγμενος ἔχουσι τὸν αὐτὸν λόγον ὡς καὶ
τὰ λύτο, κτίμενος, καὶ ταῦτα πάλιν ὡς τὰ βλήσθαι, κτάμενος. Ἀλλὰ τὰ τελευταῖα
ν' ἀποχωρίσῃ τις ἀπὸ τὰ ἐνεργητικὰ βλήτην, ἔκταν, ἤθελεν εἶσθαι ἐναντίον πάσης
γραμματικῆς κρίσεως· διὰ τοῦτο ὅλοι οἱ ἀνωτέρω τύποι πρέπει νὰ ἀναχθῶσιν εἰς
ἓνα τόπον· εἶναι ὅλοι ἀόριστοι, ὡς ὁ ἔκταν, ἔβην, κτλ. καὶ ἐγεννήθησαν διὰ συγχο-
πῆς, ὡς εἶδαμεν ἀνωτέρω.

§. 606. Τελευταῖον διὰ συγχοπῆς μακρύνονται τύποι τινὲς παρακει-
μένων, οἵτινες, ὅταν σημαίνωσιν ἐνεστῶτα, εἰς τὴν προστακτικὴν λαμ-
βάνουσι τὴν θι κατάληξιν (§. 156. Σημ. γ').

Πολλάκις δὲ ἡ ἐκ τοῦ εἰ γενομένη οἱ δίφθογγοι εἰς τοὺς παρακειμέ-
νους μεταβάλλεται εἰς ι ἐπὶ τῶν συντμητῶν τούτων τύπων· οἶον,
πέποιθα ἐκ τοῦ πείθω—ὄμ. ἐπέπιθμεν.

ἔοικα ἐκ τοῦ εἶκω—ἔοιγμεν γ'. δοικ. παρακειμ. εἶκτον· ὑπερσυν. εἴ-
κτην, τύποι μόνων τῶν ποιητῶν.

§. 607. Ὁ Βούτμανος διὰ νὰ βεβαιώσῃ τὴν γνώμην, ὅτι τὸ ἴσμεν,
ἴσασι κτλ. γίνονται ἐκ τοῦ οἶδα, καὶ ὄχι ἐκ τοῦ ἴσμι, παραβάλλει ὅλους
τοὺς τύπους τοῦ οἶδα μὲ τοὺς τοῦ ἔοικα κατὰ τὸν ἐφεξῆς τρόπον.

Ὡς ἐκ τοῦ πείθω γίνεται πέποιθα, οὕτω καὶ ἐκ τοῦ εἶκω καὶ εἶδω—
ἔοικα καὶ ἔοιδα, ἐπειδὴ πρέπει νὰ λάβωμεν καὶ εἰς τὸ δεύτερον τὴν γε-
νικὴν διὰ τοῦ ε συλλαβικὴν αὔξησιν (Ζήτ. §. 106) Σημ.). Οἱ δὲ συντε-
τμημένοι τύποι

οἶκα, οἶδα

ἀπαντῶνται ὁ μὲν πρῶτος εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον, ὁ δὲ δεύτερος εἰς
τὴν συνήθη τῶν Ἀττικῶν. Ἐκ τῶν ἐντελῶν ὅμως τύπων ἔοικα καὶ ἔοιδα
ἐγεννήθησαν διὰ συστολῆς τῆς οἰ εἰς ι καὶ διὰ συναίρεσεως (καὶ ἐπομέ-
νως ὡς ἐκ τοῦ εἶκα εἶδα) οἱ τύποι τῆς Μετοχ. εἰκώς, εἰδώς, μετὰ τῶν
ἐγκλίσεων εἰδῶ, εἰδείην [Ἄλλ' οἱ ποιηταὶ συστέλλοντες τὸ ω τοῦ πληθ.
ἀ. προσ. τῆς ὑποτακ. ἔλεγον μὲ ἀναβιβασμὸν τοῦ τόνου καὶ, ἵνα εἰδο-
μεν ἀντὶ εἰδῶμεν· ἔτρεπον δὲ καὶ τὸ εἰ εἰς ι· οἶον, ἵποτακτ. ιδέω,

μετοχ. ἰδυῖα (ὄμ.). Ὅτι δὲ ἡ χρῆσις τῆς γλώσσης κρατεῖ ἄλλοτε μὲν πλειότερους τύπους, ἄλλοτε δὲ ἓνα μόνον, μᾶς ἀποδεικνύει ἡ γεγραμμένη γλώσσα, ἐνῶ ἡ μὲν τοῦ ἔοικα μετοχὴ ἀπαντᾷται καὶ εἰς τοὺς τρεῖς τύπους, εἰκῶς, οἰκῶς, εἰκῶς· ἡ δὲ τοῦ οἶδα μόνον εἰς τὸν ἓνα τύπον εἰδώς. — Ὁ ὑπερσυντελικὸς ἀπῆτει δευτέραν αὐξήσιν, καὶ κατὰ ἀναλογίαν τοῦ ἑορτάζω ἐώρταζον ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ ἔοικα τὸ ἐφικεῖν· ἀλλ' εὐρίσκετο καὶ ὁ ὁμαλὸς σχηματισμὸς μὲ τροπὴν τοῦ οἰ εἰς ι. Γίνεται δὲ τοῦτο φανερόν ἐκ τοῦ παθητικοῦ τύπου (ἐκ τοῦ Παρακ. εἴγμαι, ὕπερσυν. ἡγμην). γ'. ἐνικὸν ὑπερσυντ. ἥϊκτο, καὶ ἀναυξήτως εἴκτο· οὕτω λοιπὸν ἐγεννήθη ἐκ τοῦ ἔοικα

ὕπερσυν. (ἡίδειν) ἥδειν.

Ἐδῶ ἐνόνεται καὶ ἡ συγκοπὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ἐκ μὲν τοῦ ἔοικα ἁ. πληθ. παρακ. εἰγμεν· γ'. δυῖκ. ὑπερσ. εἴκτην· ἐκ δὲ τοῦ οἶδα οἱ τύποι (οἶδ-σθα) οἶσθα, ἴδμεν καὶ ἴσμεν, ἴστε.

Εἰς δὲ τὸν ὑπερσυντελικὸν ἐκ τοῦ ἡδειν ἥσμεν, ἥστε, ἥσαν.

Ἐκ δὲ τούτου τοῦ ἥσαν (ἀντὶ ἡδ-σαν) διαφέρει τὸ Ὀμηρικὸν ἴσαν (ἀντὶ ἴδ-σαν) μόνον κατὰ τὴν παράλειψιν τοῦ τῆς αὐξήσεως ε. — Ὅτι δὲ τὸ ἴσαι δὲν ἐγεννήθη ἐκ τοῦ ἴσημι, γίνεται φανερόν καὶ ἐκ τοῦ τόνου, ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἴσθημι ἴσῃσι, ἔπρεπε νὰ γράφηται ἴσῃσι καὶ ὅχι ἴσαι. Γίνεται δὲ φανερόν καὶ ἐκ μιᾶς ἀναλογίας τοῦ ἔοικα τοῦτο ἐπικυρώσεως ἀσφαλῶς τὸ λεγόμενον:

ἔοικα — (τροπῇ τοῦ οἰ εἰς ι εἴκσαι) εἴξαι

οἶδα — (εἰ εἰς ι ἴδ-σαι) ἴσαι,

τύποι καὶ οἱ δύο Ἀττικοὶ ἀντὶ τῶν ὁμαλῶν εἰκάσιν, οἶδασιν ἔχοντες κοινὴν ἀνωμαλίαν τὴν καταλήξιν σαι ἀντὶ τῆς συνήθους τῶν παρακειμένων ασι.

§. 608. Ἐὰν δὲ διὰ τῆς συγκοπῆς ταύτης τὸ σύμφωνον τῆς ρίζης εἰς τὴν λήγουσαν ἔχη ἐμπροσθέν του τ, μεταβάλλεται τὸ τ τοῦτο εἰς θ διὰ τὸ ὁμόηχον τῶν παθητικῶν καταλήξεων. οὕτω τοῦ προστακτικοῦ ἀνωχθι τὰ ἄλλα πρόσωπα γίνονται ἀντὶ

ἀνώγετε, ἀνωγέτω — ἀνώχθε ἀνώχθω· οὕτω γίνεται ἐκ Παρακ.

ἐγρήγορα, ἐγρηγόρατε — ἐγρήγορθε [Ζήτ. ἐγείρω]

οὕτως ἐξηγεῖται φυσικώτατα τὸ τῶν ἐποποιῶν πέποσθε [Ζήτ. Πάσχω]:

πέπονθα, πεπόνθατε — πέποσθε·

ἡγουν ἅμα ἐμβῆκε τὸ θ πρὸ τοῦ τ, μετεβλήθη εἰς σ (ὡς ἴδμεν ἴστε), καὶ τὸ ν ἐχάθη (πέποσθε). Ἄλλοτε ἐξελάμβανον ἐπταισμένως παθητικὸν τύπον τὸ πέποσθε.

§. 609. Γίνεται δὲ φυσικωτέρα ἡ συγκοπὴ αὕτη εἰς τὸ δέδια, ὡς εἶδαμεν §. 156. Σημ. γ'.

Ἐπειδὴ προσέτι παρακείμενοί τινες εἰς ἡκα συντεμνόμενοι ποιητικῶς λαμβάνουσι τὸ ρίζικόν φωνῆν α πρὸ τῆς καταλήξεως· οἷον, βέβηκα (βέ-

βαι), βεβᾶσι, βεβαῶς (Ζήτ. τοῦτο), διὰ τοῦτο ἐξηγοῦνται ὡς ἐξ ἀρχαιότερου τύπου, καὶ διὰ τῆς συγκοπῆς ἐκείνης, ἣτις ἐμφιλογωρεῖ καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ συνήθη γλῶσσαν ἐπὶ τινων δυν. καὶ πληθ. τῆς ὀριστικῆς καὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου· Π. χ. ἐκ τοῦ τέτληκα (Ζήτ. τλήναι) ΤΕΤΛΑΑ — τέτλαμεν κτλ. Ἀπαρέμφ. τετλάναι (ἀντὶ τετλαέναι). Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα συμφωνοῦσιν ἐντελῶς μὲ τοὺς τῶν εἰς μι τύπους τοῦ ἐνεστώτος (ἵσταμεν, ἱσάναι), διὰ τοῦτο συγκατατάσσονται εἰς τὸν τύπον τοῦτον τοῦ παρακειμένου καὶ τὰ πλείονερα τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ εἰς μι σχηματισμοῦ· ἄρα

Παρακ. πληθ. τέτλαμεν, τέτλατε, τετλάσι·

Δυν. τέτλατον·

Ἵπερσυν. πληθ. ἐτέτλαμεν, ἐτέτλατε, ἐτέτλασαν (βραχὺ α).

Δυν. ἐτέτλάτον ἐτετλάτην·

Ἀπαρέμφ. τετλάναι (βραχὺ α)·

Προστ. τέτλαθι, τετλάτω κτλ.

Εὐκτ. τετλαῖν·

Ἡ ὑποτακτικὴ τοῦ ῥήματος τούτου εἰς τὸν τύπον τοῦτον δὲν ἀπαντᾷται. Ἀντὶ ταύτης θέτομεν ἐδῶ τὴν ἐκ τοῦ βέβηκα, βέβαμεν κτλ. Ὑποτακτ. βεβῶ, ἥς ἡ κτλ.

Μόνον ἡ μετοχὴ δὲν σχηματίζεται κατὰ τὰ εἰς μι, ἀλλ' ἐκ τοῦ αὖς συγκόπτεται εἰς ὡς, ὥστε ἄρσεν. καὶ οὐδετ. ταῦτίζονται (αὖς αὖς γεν. αὖτος, συγκοπ. ὡς, ὦτος), καὶ ἔχουσι θηλυκ. εἰς ὡσα· οἶον, ἐκ τοῦ βέβηκα, μετοχ. βεβηκῶς, υἷα, ὡς βεβῶς, ὡσα, βεβῶς· Γεν. βεβῶτος.

Ἐκ δὲ τῶν παρακειμένων, οἵτινες σχηματίζονται οὕτω, μένουσιν εἰς τὸν ὁμαλὸν τύπον μόνον τὰ ἐνικά τοῦ παρακειμ. καὶ ὑπερσυν. τῆς ὀριστικῆς (τέτληκα, ας, ε — ἐτετλήκειν, εἰς, εἰ) εὐχρηστα· τὰ δὲ ἄλλα μέρη ἔχουσι καὶ τὸν δεύτερον ἀνώμαλον τύπον, ὅστις ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον εἶναι εὐχρηστότερος παρὰ τὸν ὁμαλόν. Ζήτ. εἰς τὸν κατάλογον τλήναι, βαίνω, θνήσκω καὶ (σελ. 124) ἵστημι.

Σημειόνομεν προσέτι,

α. Ὅτι ἐκτὸς τοῦ γ'. πληθ. τοῦ παρακ. (τετλάσιν, ἐστᾶσι, τεθνᾶσι κτλ.) εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους τύπους τὸ α εἶναι βραχὺ, ἐπειδὴ τὸ βραχὺ φωνῆεν τῆς καταλήξεως ἀπεβλήθη διὰ τῆς συγκοπῆς, καὶ δὲν συνηρέθη μὲ τὸ φωνῆεν τῆς ῥίζης εἰς ἓν, καὶ ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ γράφωμεν τεθνᾶναι, ἐστᾶναι, τετλᾶναι. Διὸ καὶ ὁ δείχνει τὴν χρῆσιν τῆς συνήθους γλῶσσης τεθνᾶναι, ὁ δ' ἔρμανος διώρθωσε διὰ μεταθέσεως καὶ τὸ ἀκαλονίστον τοῦ Αἰσχύλου [Ἀγαμ. 517 ἐκδ. Ἑρμ.] τεθνᾶναι εἰς τεθνάναι.

β. Ὅτι μόνον εἰς τὸν συγκεκριμένον τύπον τῆς μετοχῆς εὐχρηστεῖ ἡ θηλυκ. εἰς σα, ἐνῶ ἡ ἀσύγκοπτος ἡ ἀσυναίρετος σχηματίζεται εἰς υἷα ἀπὸ τοὺς ἐποποιούς· ἡγοῦν. βεβῶς βεβῶσα, βεβαῶς βεβαῖα·

γ. Ἡ εἰς αὖς κατάληξις τῆς μετοχῆς Ἰωνικῶς σχηματίζεται εἰς εὖς. Ζήτ. τὸ ἵστημι, καὶ εἰς τοὺς καταλόγους θνήσκω, ὅπου ὁ εὖς εἶναι συνή-

θης τύπος καὶ τῶν Ἀττικῶν. Πρβ. δὲ καὶ πεπτῶς, πεπτεῶς εἰς τὸ ἀνώμαλον πίπτω.

Μετάθεσις.

§. 610. Καὶ διὰ τῆς μεταθέσεως φωνήεντος καὶ ἀμεμαδόλου μεταβάλλεται ἐνίοτε ἡ ῥίζα τοῦ ῥήματος καὶ ἐξαιρέτως εἰς δύο περιπτώσεις·

α. Εἰς Ἀόρ. β', Ζήτ. §. 123. γ'. καὶ Πρβ. τὰ ἀνώμαλα ἀμαρτάνω καὶ τέρπω·

β'. εἰς πολλὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ ἀπλοῦν θέμα ἔχει χαρακτῆρα γράμμα ἀμετάβολον· Π. χ. εἰς τὴν ῥίζαν ΘΑΝΩ Ἀόρ. ἔθανον, μέλ. θανοῦμαι, γίνεται πρὸς εὐκολωτέραν κλίσιν μετάθεσις τοῦ φωνήεντος ΘΝΑΩ, ὅθεν τέθνηκε, τέθναμεν κτλ. καὶ ἐνίοτε βλαστάνει ἐντεῦθεν ὁ νέος εὐχρηστος ἐνεστῶς, ὡς εἰς τὸ παράδειγμα τοῦτο ὁ θνήσκω. Τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ΜΟΛΩ· ἀλλὰ διὰ τὸ δυσπρόφορον τοῦ μλ παρεμπίπτει τὸ θ (Ζήτ. §. 182. Σημ.), μέμβλωκα ἀντὶ μέμλωκα, καὶ κατ' ἀρχὰς τῆς λέξεως μεταβάλλεται τὸ μ εἰς θ· οἶον, βλώσκω (α). Τοῦτων τεθέντων φαίνονται εἰς τελείαν καὶ καθαρὰν ἀναλογίαν τὰ ἐφεξῆς ῥήματα.

θνήσκω, θανοῦμαι, ἔθανον, τέθνηκα (ΘΑΝ. ΘΝΑ).

θρώσκω, θροῦμαι, ἔθορον . . . (ΘΟΡΩ. ΘΡΩ).

βλώσκω, μολοῦμαι ἔμολον, μέμβλωκα (ΜΟΛ. ΜΛΟ) (θ).

Ἀσφαλέστατα συγκαταριθμοῦνται εἰς τὴν μετάθεσιν ταύτην μόνα τὰ ῥήματα ἐκεῖνα, εἰς τῶν ὁποίων τύπους τινὰς γνωρίζεται τὸ μετατεθειμένον φωνῆεν, καθὼς εἰς τὸ τεθνάναι, τεθναῖν τὸ α, εἰς τὸ μέμβλωκα τὸ ο. Ἀλλ' ὅπου φαίνεται μόνον η, εἶναι ἀμφίβολον, ἂν πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν μετάθεσιν ἢ συγκοπὴν· Π. χ. δέμω (ΔΕΜ. ΔΜΕ) ἢ (ὡς νέμω νενέμηκα) δέμω (δεδέμηκα) δέδμηκα. Ἐδῶ ἀνήκουσι μὲ ἐνεστῶτας ἄλλως σχηματιζομένους

τέμνω μ. τεμῶ. α. ἔτεμνον. Π. τέτμηκα

κάμνω μ. οὔμαι. α. ἔκαμνον. Π. κέκμηκα.

Ἀλλ' ἀναλογία φανερωτέρα ἀνάγει τοιαῦτα ῥήματα μετὰ τῶν ἀνωτέρω εἰς τὴν μετάθεσιν (ΤΕΜΩ ΤΜΕΩ. ΚΑΜΩ ΚΜΑΩ), καὶ καταφαίνεται ἀσφαλέστερα εἰς τὸ ῥῆμα καλέω, ἐὰν καὶ ἡ συνέχεια καλέω, καλέσω, κέκληκα φαίνεται ὅτι ἀπαιτεῖ συγκοπὴν· διότι ὁ μέλλων καλέσω, ἢ, καθὼς ἔλεγον οἱ γνήσιοι Ἀττικοί, καλῶ, εἶναι ἀναντιρρήτως μέλλων τοῦ ἀπλοῦ ἐνεστῶτος ΚΑΛΩ· ὁ δὲ συνήθης ἐνεστῶς καλέω ἐγεννήθη ἀπὸ τὸν μέλλοντα, καθὼς ὁ Ἰωνικὸς ἐνεστῶς μαχέρομαι ἐκ τοῦ μέλλοντος μαχέσομαι, οὔμαι.

(α) Τὸν αὐτὸν λόγον ἔχουσι τὸ βλάξ πρὸς τὸ μαλακός, καὶ τὸ βλίττω πρὸς τὸ μέλ. Διακριτικὴν δὲ ἀναλογίαν τοῦ μολεῖν πρὸς τὸ μέμβλωκα, βλώσκω μᾶς δίδουν τὰ δύο ἐφεξῆς· μόρος (θάνατος), φθισίμβροτος, βροτός· ἀμαρτεῖν, ἀμβροτεῖν, ἀβροτίζειν..

(β) Τοιοῦτοι εἶναι καὶ οἱ ἑλλειπτεῖς τύποι ἔπορον, πέπρωται.

Ἐκ τοῦ ΚΑΛΩ λοιπὸν ἐγεννήθη κέκληκα διὰ τῆς αὐτῆς μεταθέσεως (ΚΑΛ. ΚΛΑ), καθὼς καὶ οἱ ἀνωτέρω παρακείμενοι. — Διὰ τοῦτο καὶ οἱ ποιηταὶ ἔχουσιν ἐνεστώτα κικλήσκω σύμφωνον μὲ τὸν τύπον θνήσκω ἐκ τοῦ ΘΑ-ΝΩ ἄρα

καλέω, κικλήσκω μ. καλῶ Π. κέκληκα (ΚΑΛ. ΚΛΑ). Ζήτ. προσέτι εἰς τὸν κατάλογον καὶ βάλλω βέβληκα, σκέλλω ἔσκληκα, καὶ πελάω, περάω, στορέννυμι, καὶ τὸ κεράννυμι.

Νέα θέματα ἐκ τοῦ παρακειμένου καὶ μέλλοντος.

§. 611. Καθὼς λαμβάνει τοῦ ἐνεστώτος τὴν σημασίαν ὁ παρακείμενος πολλάκις (§. 159. ζ'), οὕτω μεταβαίνει καὶ εἰς τὸν τύπον του ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Δωρικῶς καὶ ποιητικῶς. Εἰς τὸν Θεόκρ. (ΙΕ'. 58) εὐρίσκεται δεδοίκω ταῦτ. δέδοικα. (Ζήτ. ἀνώμ. Δεῖσαι) καὶ εἰς τὸν Ὀμηρ. κικλήγοντες (Ζήτ. κλάζω). Ὅθεν οἱ ἐκ παρακειμένων παραγόμενοι παρατατικοί, Π. χ. ἐπέφυκον (Ἡσιόδ.) ἐκ τοῦ πέφυκα (ὡς ἐκ τοῦ ΠΕΦΥΚΩ) ὅπου ἀνήκουσι καὶ τὰ τρία ἐνικὰ πρόσωπα γέγωνε, ἐνήνοθε, ἄνωγε, τὰ ὅποια εἰς τὸν Ὀμ. δὲν εἶναι μόνον παρακείμενοι (ἔχουν ἐνεστώτες), ἀλλὰ συγνάκις καὶ παρατατικοί ἢ ἀόριστοι. — Ἐδῶ ἀνήκουσι τελευταῖον καὶ τὰ ἐστήζω, τεθνήζω (§. 157).

Σημ. α. Διὰ τὴν εὐκολύνωμεν τὴν κατάληψιν τοῦ λεγομένου, σημειόνομεν, ὅτι ἐκ βεβαίων ἰχνῶν οἱ Δωριεῖς πολλὰ μέρη τοῦ ἀληθινοῦ παρακειμένου ἐσχημάτιζον μὲ τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεστώτος· οἶον, ἀπαρέμ. γεγάκειν, Πίνδαρ. (Ζήτ. ἀνώμ. γίγνομαι), δεδύκην (ταυτ. -εῖν), Θεόκρ. ἀντὶ δεδουκέναι· πεπόνθης, πεφύκη (ταυτ. εἰς, εἰ) ἀντὶ ας, ε. Θεόκρ., καὶ ἡ εἰς ὧν, οὐσα μετοχὴ ἀντὶ ὡς, υἱα' οἶον, πεφρίκοντας Πίνδ. μεμενάκουσα (ἐκ τοῦ μεμένηκε). Ἀρχιμήδ. — Σφάλμα δὲ εἶναι νὰ ἀνάγωνται ἐνταῦθα οἱ ἀναδιπλασιαζόμενοι Ἀόριστος β'. (Ζήτ. §. 563).

Σημ. β'. Καὶ ὁ Παθητ. δείχνει εἰς ποιητικὰς τινας μετοχὰς καὶ ἀπαρέμφοτα, ὅτι μετέπεσαν εἰς τὸν τύπον τοῦ ἐνεστώτος κατὰ τὸν τόνον· οἶον, ἀκηχήμενος καὶ ἀκαχήμενος. ἀκαχίσθαι (Ζήτ. ἀκαχίξω)· ἐληλάμενος (Ζήτ. ἐλαύνω).

§. 612. Εἰς ῥήματά τινα φέρει νέα θέματα ὡς ἐκ τοῦ εὖ ὁ ἀόρ. β'. διὰ τὸ ἀπαρέμ. εἶν. Οὕτω δὲν πρέπει νὰ ὑπολάβωμεν ὅτι ὑπάρχουσι ῥήματα εὐρέω, τυχέω κτλ., ἀλλ' ἐκ τῶν ἀόριστων εὕρον, εὐρεῖν, ἔτυχον, τυχεῖν κτλ. ἐγεννήθησαν οἱ τύποι εὐρήσω, εὐρήκα, τετύχηκα κτλ. Ζήτ. εὐρίσκω, τυγχάνω, καὶ μανθάνω, βλαστάνω, γίγνομαι.

Εἰς ἄλλα τινὰ ῥήματα τῶν ὁποίων ὁ παθητ. ἀόρ. β'. ἔχει σημασίαν οὐδετέρην ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ ἡν Παρακ. εἰς ἡκα' οἶον, ἐβρύηκα ἐκ τοῦ ἐβρύην (Ζήτ. βρέω)· κεχάρηκα καὶ κεχάρημαι ἐκ τοῦ ἐχάρην (Ζήτ. χαίρω)· δεδάηκα καὶ δεδάημαι ἐκ τοῦ ἐδάην (Ζήτ. ΔΑΩ).

Μεταβολὴ τοῦ θέματος.

§. 613. Πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ὅσα εἶπαμεν περὶ τούτου ἀλλαχοῦ (§. 158) προσθέτομεν τὰ ἑφεξῆς.

α. Οἱ Ἰωνες σχηματίζουνσι μέρη τινὰ τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ ὡς νὰ ἐγίνοντο ἀπὸ τὸν εἰς εὖ τύπον (§. 158 ε'), χωρὶς νὰ ἀπαντᾷται

τοιοῦτος ὅλος ὁ ἐνεστώς· οἷον ὤφλεε, ἔφλεε, συμβαλλεόμενος, πιεζεύμενος (Ἡρόδοτ.), πιέζουν, ἀντὶ ἐπιέζον (Ὀμηρ.) κτλ.

β'. Δισύλλαβα βαρύτονα, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη συλλαβὴ ἔχει ε, σχηματίζουσι δευτέρους τύπους διὰ τοῦ ο εἰς ἑώ· φέρω καὶ φορέω· τρέμω καὶ τρομέω· δέμω καὶ δομέω· πέρθω καὶ πορθέω. Ἐδῶ λοιπὸν ἀνήκουσι καὶ οἱ τύποι δεδοκήμενος ἀντὶ δεδογμένος· ἐκτόνηκα, μεμόρηται, ἐόλητο· Ζήτ. δέχομαι, κτείνω, μείρομαι, εἴλω. Ἡ διὰ τοῦ ω εἰς αω· τρωχάω, δωμάω, οὔτω καὶ βρωμάω, νομάω, τρωπάω, στρωφάω, ἀντὶ βρέμω, νέμω, τρέπω, στρέφω· μόνον τὸ πέτομαι ἔχει τρεῖς ἀκόμη διαφόρους τύπους τοιούτους· ποτέομαι πωτάομαι, ποταόμαι·

γ'. Ἐκ τῶν εἰς σκω διπλοῦν θέμα ἐχόντων (§. 158. ζ'.) εἶναι ἐνίοτε τὸ κ ρίζικόν, προστίθεται δὲ μόνον τὸ σ πρὸς ἐνδυνάμωσιν ἢ εὐφωνίαν· οἷον, λάσκω ἐκ τοῦ ΛΑΚΩ· ἔτσκω (συγκρίνω, παρομοιάζω) ἐκ τοῦ εἶσκω, (συγκρίνω, παρομοιάζω) ἐκ τοῦ εἶκω, (εἶμαι ὅμοιος)· τιτύσκω ἀντὶ τεύχω· τὸ ἀλύσκω καὶ διδάσκω (τὰ ὅπ. Ζήτ.) δὲν ἔλαβον οὔτω τὸ σ.

δ'. Ῥήματά τινα Ἀττικὰ καὶ ποιητικὰ ἐσχημάτισαν δευτέρους τύπους εἰς ὧν μὲ διάφορα παραληκτικὰ φωνήεντα· φλεγέθω ἀντὶ φλέγω, νεμέθω ἀντὶ νέμω, φθινύθω ἀντὶ φθίνω. Ἐδῶ ἀνήκουσι καὶ τὰ εἰς αθω σχηματιζόμενα, τὰ ὁποῖα μέχρι παρατατικοῦ ἢ ἀορίστου β' ἀπαντῶνται καὶ εἰς τοὺς Ἀττικοὺς λογογράφους. Τοιαῦτα εἶναι·

διωκάθω, ἐδιώκαθον ἐκ τοῦ διώκω· εἰκάθειν, εἰκάθοιμι ἐκ τοῦ εἶκειν· ἀμυνάθειν, ἀμυναθοίμην ἐκ τοῦ ἀμύνειν· εἰργάθειν ἐκ τοῦ εἰργω· καὶ τὸ ποιητικὸν μετεκίαθον ἐκ τοῦ κίω.

Μὲ ταῦτα πρέπει νὰ συγκριθῶσι καὶ τὰ ἀντὶ νέω, ἀλέω, κνάω, μετατμηματισθέντα ἐφεξῆς νήθω, ἀλήθω, κνήθω. Ζήτ. καὶ πλήθω, πρήθω εἰς τὸ πῖμπλημι καὶ πῖμπρημι.

Σημ. Περί τῶν εἰς ινω, υνω (§. 458. ζ'. ἡ. Σημ.) τημειόνομεν ὅτι τῶν εἰς ανω οἱ ἐποποιοὶ ἐκλαμβάνουν μακρὸν τὸ α· φθάνω, ἰκάνω, κιχάνω. Οἱ δὲ Ἀττικοὶ ποιηταὶ ὄχι μόνον τὸ ι τῶν τίνω, φθίνω, ἀλλὰ καὶ τὸ α τοῦ φθάνω κιχάνω μεταχειρίζονται βραχύ. Ἄλλ'· εἰς τὸ κιχάνω μακρύνουσιν οἱ Ἀττικοὶ τὸ κι, τὸ ὁποῖον ὡς ἀναδιπλασιασμός εἶναι βραχύ, καὶ ἐκλαμβάνεται τοιοῦτον καὶ εἰς τὸ κιχῆναι κτλ.

ε'. Οἱ ποιηταὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παρενθέτουσι ν πρὸ τῆς καταλήξεως αω· ἄρα τρέπουσιν αω εἰς ν αω, ν ημι· οἷον, δαμάω καὶ δαμνάω, δάμνημι· περνάω, πέρνημι ἐκ τοῦ περάω, καὶ μὲ τροπήν τοῦ ε εἰς ι κερνάω, κέρνημι ἐκ τοῦ κεράω (κεράννυμι)· οὔτω καὶ πῖλνημι, πῖτνημι, σκιδνῆμι ἐκ τοῦ ΠΕΤΑΩ, ΣΚΕΔΑΩ.

Κατάλογος ἀνωμάλων ῥημάτων.

Χρῆσις τοῦ καταλόγου.

§. 614. α. Τὴν χρῆσιν τοῦ καταλόγου τούτου τούτου συνιστῶμεν εἰς τοὺς ἀρχομένους νὰ ἀναγινώσκωσι τῶν ποιητῶν τὰ συγγράμματα καὶ τὰ τῶν πεζογράφων Ἰώνων, καὶ τὰ λείψανα τῶν δωριστῶν πεζογραφησάντων.

β'. Εἰς τὴν χρῆσιν τούτου πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν ὁ ἀναγνώστης ὅσα

εἵπομεν περὶ χρήσεως τοῦ καταλόγου τῶν ἀνωμάτων τῆς τῶν πεζογράφων Ἀττικῆς γλώσσης (§. 160). Προσθέτομεν ἐδῶ μόνον·

γ'. Περί τῶν ἐποποιῶν, ὅτι οἱ Ἀλεξανδρινοὶ καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς. Π. χ. Καλλίμαχος, Ἀπολλώνιος, θεωροῦνται ὡς ποιηταὶ μὲ φιλογολικὰς γνώσεις λαμβάνοντες τοὺς τύπους καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὄχι ἐκ τῆς τότε λαλουμένης γλώσσης, ἀλλ' ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ὁμήρου καὶ τῶν ἄλλων ἀρχαίων ποιητῶν, ἢ κατασκευάζοντές τους κατὰ μίμησιν ἐκείνων. Ἀλλὰ μόνον ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Ἡσίοδος καὶ τινὰ τεμάχια ἀρχαιοτέρων χρόνων δύνανται νὰ ἐκληφθῶσιν ἀσφαλῶς ὡς ἀνήκοντα εἰς τὴν μεγάλην ἀναλογίαν τῆς γλώσσης· ὅσα δὲ εὐρίσκονται εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἴδια, δύνανται μὲν καὶ ταῦτα νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τοιαῦτα, ἐπειδὴ εἶχον ὑπ' ὅψιν παραδείγματα ἀρχαιότερα, τὰ ὅποια δὲν ἐσώθησαν εἰς ἡμᾶς, δὲν ἔχουσιν ὅμως ἱστορικὴν βεβαιότητα. Ὅσάκις λοιπὸν ἐξ ἀρχαιότερων ποιητῶν ἐξηγήσαμεν μετὰ τινος ἐντελείας τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν χρῆσιν ῥήματος τινος, δὲν προσέσχομεν κατ' οὐδένα ἄλλον τρόπον εἰς τὰς ιδιότητας τῶν μεταγενεστέρων, εἰμὴ διὰ νὰ κάμωμεν ἐξαίρεσιν τινὰ μὲ ὠνομασμένον μεταγενέστερον ποιητὴν. — Ὅσα δὲ σημειοῦνται ὡς Ὀμηρικὰ (διὰ τοῦ συντετηγμένου ὀνόματος Ὁμηρ.), δὲν ἀπαντῶνται εἰς μόνον τὰ Ὀμηρικὰ ποιήματα, ἀλλὰ μετέβησαν καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ποιητὰς, τῶν ὁποίων παράδειγμα ἐχρημάτισεν ὁ Ὅμηρος.

δ'. Τελευταῖον σημειόνομεν, ὅτι παρελείψαμεν δευτέρους τινὰς τύπους, οἵτινες, ἐὰν καὶ εἶναι ταυτόσημοι τῶν εὐχρήστων, δὲν εἶναι ὅμως δύσκολον νὰ σχηματισθῶσιν, ἐπειδὴ ἢ εἶναι ἐνεστῶτες, ἢ μᾶς ὁδηγοῦσιν εὐκόλως εἰς τὸν ἐνεστῶτα, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει μόνον νὰ ζητῶνται εἰς τὰ λεξικά. Ἡ γραμματικὴ πρέπει μόνον νὰ μᾶς ἐξηγῇ ἀναλογίας τινὰς τοιούτων δευτέρων τύπων, καὶ μᾶς τὸ ἔκαμεν εἰς τὰς προηγουμένας παραγράφους, καὶ ἀλλαγῇ (§. 156—159).

Αἰῶ (βλάπτω) Ἐκ τοῦ θέματος τούτου σχηματίζει ὁ Ὅμηρος γ'. πρόσ. παθ. ἐνεστ. αἶται. Ἀόρ. ἄασα, συναίρ. ἄσα (Ὀδυσ. Α. 61)· Παθ. καὶ Μέσ. ἀάσθην, ἀασάμην *). γ'. ἀάσατο καὶ ἄσατο. δυϊκ. ἀάσθην. Τὰ δὲ α εἶναι ποτὲ μὲν μακρά, ποτὲ δὲ βραχέα. Ἐκ τούτου τὸ μετὰ τοῦ στερητικοῦ α ῥηματικὸν ἀάατος (ἐκ τοῦ ἀατός) (υ—υυ), Ὁμ.—Ἐκ τοῦ ἀρχαίου τούτου τύπου ἔγεινε τὸ οὐσιαστικὸν ἄττῃ (μὲ α μακρόν), ὅθεν τὸ ἀτάω, ἀτῶμαι εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ποιητὰς· Πρβ. καὶ Ἄω τὸ χορταίνω.

Ἀγείρω· ποιητ. ἀπαρέμ. ἀγερέσθαι, μετοχ. ἀγρόμενος κατὰ συγκοπὴν (§. 602, α)· παρακ. καὶ ὑπερσ. ἀγηγέρεται, το. Ἄλλοι τύποι εἶναι ἡγε-
ρβθονται, το, ἡγερέβεσθαι καὶ ἡγερέεσθαι.

*) Ἰδύνατο νὰ ἐκληφθῇ καὶ τὸ ΑΩ ὡς πρῶτον θέμα, καὶ ἐκ τούτου νὰ γεννηθῶσιν οἱ ἄλλοι τύποι κατ' ἐπέκτασιν, ἀλλ' ἐπέκτασις μήκους μὴ γεννηθέντος ἐκ συναιρέσεως (ἄω, ἄσω, ἄσα) ἀντίκειται εἰς τὴν ἀναλογίαν. Ἐξ ἐναντίας δὲ ἀνήκει πραγματικῶς τὸ ἄῶται εἰς τὸ ἄω τὸ κορέννυμι. Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἀποχωρίζονται εὐκρινῶς καὶ εὐλήπτως τὰ ῥηματικὰ ἀάατος καὶ ἄτος.

Ἄγνυμι Ζήτ. σελ. 128. Εἰς τὸν Ἡσίοδον εὐρίσκεται καυάξαις ἀντὶ κα-
τάξαις. Ὁ παράξενος οὗτος τύπος δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ εἰμὴ διὰ
τοῦ δίγαμμα. Τὸ ῥῆμα ΑΓΩ, ἄγνυμι, εἶναι ἐκ τῶν Ὀμηρικῶν ἐκεί-
νων ῥηματίων, εἰς τὰ ὅποια παρατηροῦνται τὰ ἔχνη τοῦ δίγαμμα (§.
534). Τὸ ῥῆμα λοιπὸν προῦφέρετο κατ' ἀρχὰς **Γαγω** συντιθέμενον δὲ
μετὰ τῆς κατὰ ἐγίνετο **ΚαΓΓαγω** ὡς γίνεται καθβάλλω τὸ βάλλω (§.
529. δ). Δὲν εἶναι λοιπὸν θαῦμα, ἂν ὁ διπλασιασμός οὗτος, στερεωθείς
διὰ τοῦ μέτρου, ἐφυλάχθη ἐνταῦθα, ἐνῶ τὸ δίγαμμα ἠφανίσθη. Ὅτι δὲ
μετέπεσεν εἰς υ, προῆλθεν ἐκ τῆς συγγενείας ἢ ταυτότητος κατὰ τι τοῦ
φθόγγου **Υ** καὶ **Γ**. Πρβ. εὐαδεν εἰς τὸ ἀνδάνω· ἄορ. ἄ. ἐάξα καὶ ἤξα Ὁδ.
T, 539. παρακ. τοῦ Ἡροδ. ἐηγα· ἄορ. β'. γ'. πληθ. πρόσ. ἄγεν=ἐάγησαν.

Ἄγω Ζήτ. σελ. 129. Ἀπαντᾷται καὶ ὁ Ἄορ. ἤξα, ἄξαι, ἄξασθαι, ἀλλ'
οὐδέποτε εἰς Ἀττικούς καὶ τὸν Ἡρόδοτον. Χρεία δὲ προσοχῆς μὴ συγ-
χέωμεν τὸν ἐκ τοῦ ἄττω ἀντὶ αἵσσω Ἄορ. ἤξα. — Περὶ τοῦ Ὀμηρικοῦ
προστακτικοῦ ἄξετε Ζήτ. §. 577.

ΑΔΩ. Τοὺς ἐκ τούτου συνήθως λαμβανομένους τύπους ἄσω, ἄσαι (χορ-
τάσαι) Ζήτ. εἰς τὸ ἄω. Τὸ δὲ ἀδῆσαι καὶ ἀδῆκέναι τοῦ Ὀμήρ. ὡς ἐκ
τοῦ ΑΔΕΩ, εἰς τὸν Ὀμηρον γράφεται ἀδδῆσαι, ἐπειδὴ τὸ ἄδος (χορτα-
σμός) ἔχει τὸ α βραχὺ, ὁ δὲ ποιητὴς τὴν πρώτην συλλαβὴν τοῦ ῥήμα-
τος χρειάζεται μακράν, καὶ διὰ τοῦτο διπλασιάζει τὸ δ. οὕτω καὶ ἀδ-
δῆσιν καὶ ἀδδηκότες· ὁ Λοβέκκιος ἐκλαμβάνει τοῦτο τὸ ῥῆμα ὡς σύν-
θετον ἀηδ—.

Ἀδεῖν Ζήτ. Ἀνδάνω.

Ἀείρω Ζήτ. Αἰρώ. || ΑΕΩ Ζήτ. Ἄημι καὶ Ἄω 2.

Ἄημι (Ζήτ. Ἄω τὸ πνέω), ἄητον, αἰεσι (Ἡσυχ. Θεογ. 875.) παρατατ.
γ'. πρόσ. ἄη καὶ διάει. Ἀπαρέμ. ἀῆναι καὶ ἀήμεναι, ἀλλὰ μετοχ. [αἰεῖς],
ἀέντος, ι, ες. Παθητ. σημαίνει τίθεται τι εἰς κίνησιν· εὐρηνται δὲ ἄηται,
ἄητο καὶ ἀήμενος.

Ἀῖρω συνηρημ. ἐκ τοῦ Ἰωνικοῦ καὶ ποιητικοῦ αἰέρω (σηκόνω), ὡς
τὸ ἄδω ἐκ τοῦ αἰίδω. Ἐκ τοῦ αἰρώ ἔχει ὁ Ἡρόδοτος μόνον τὸ ἄ.
πρόσ. τοῦ ἐνεστ. καὶ τὸ ἤρετο. Ἐκ δὲ τοῦ αἰέρω πλὴν τοῦ ἐνεστώτος
καὶ παρατατικοῦ (Ἰλ. Ψ, 501 αἰερέσθην) εἶναι εἰς χρῆσιν τὰ ἐξῆς· ἄορ.
ἄ. ἤερα καὶ συνηθέστερον ἀναυξήτως αἰερα, ὁ δ' Ἡρόδ. ἤρα καὶ μετοχ.
ἄρας καὶ ἀπαείρας [ἀέρση ὁ Πανύσις]. μέσ. ἄορ. ἄ. ἠράμεν, ἤρατο
καὶ αἰεράμενος. μέσ. ἄορ. β'. μὲ βραχὺ α ἀρόμην, ἄρετο, ἄροντο. εὐκτ.
ἀροίμην, ἀπαρ. ἀρέσθαι, παθ. ἄορ ἠέρθην, καὶ ἀέρθην γ'. πρόσ. ἄερθεν·
ἀερθεῖς· ὑπερσ. ἄωρτο ἀντὶ ἤερτο, ἤερτο ὡς εἰς τὸ ἐώρταζον.—Τύποι δὲ
ἀποκλίνοντες εἶναι οἱ ἠερέθονται, οντο· πρβ. ἀγείρω.

Ἀκαχιζῶ (λυπῶ τινα ἢ ταράσσω), ἔχει ἐκ τοῦ θέματος ΑΧΩ ἄορ. ἦκα-
χον, ἀκαχεῖν, μ. ἀκαχήσω, Ἄορ. ἄ. ἀκάχησα (§. 612).—ΜΕΣ. ἄχομαι ἢ
ἄχνυμαι, παρατ. ἄχνυτο, Ἄορ. ἀκαχόμην· Παρακ. (εἶμαι λυπημένος) ἀκά-
χημαι· ὑπερσ. ἀκαχσίατο καὶ ἀκαχέται (§. 567), ἀντὶ τοῦ ὁποίου ὁ

Βούτμανος γράφει ἀκηχέσται· ἀπαρ. ἀκᾶχῃσθαι, μετοχή ἀκαχήμενος (περὶ τοῦ προδιβαζομένου τόνου ἰδὲ §. 611 καὶ ἀκηχήμενος· εὐρηται δὲ καὶ ἀκαχίζομαι καὶ ἀχομαι· ἀμετάβατον δὲ σημασίαν ἔχουσι καὶ αἱ μετοχαὶ ἀχέων, ἀχέουσα καὶ ἀγεύων.

Ἀκαχήμενος (ἀκονήμενος, ὀξύμμενος,) μετοχ. Παθ. τοῦ ΑΚΩ, ὅθεν ἀκῆ καὶ ἀκωκῆ, ἡ ὀξύτης) μετ. Ἀττ. ἀναδιπλασιασμὸν καὶ χωρὶς χρονικῆν αὐξήσιν, καὶ μετὰ φυλακὴν τοῦ χ πρὸ τοῦ μ. Περβ. §. 129. τὸν ὁποῖον κανόνα ὅμως παραβαίνουσιν οἱ ποιηταὶ εἰς τοῦτο ὥς καὶ εἰς τὰ ἴδιον, κεκαδήμενος, πέπιθμεν κεκορυθήμενος, καὶ ἱκμενος.

Ἀλάομαι ἔχει παρακειμένον εἰς ἐνεστώτος τύπον μεταπεσόντα καὶ σημασίαν ἐνεστώτος ἔχοντα, ἀλάλημαι, ἀλάλησθαι, ἀλαλήμενος.

Ἀλέομαι (ἀποφεύγω) καὶ ἀλεύομαι παρατ. ἀλέοντο. Ἀόρ. ἀλεύσθαι, καὶ ἡλευάμην, ἀλεύσθαι. Ὑποτακτ. ἀλέηται, ἀλεώμεθα· εὐκτ. ἀλέσαιντο. Ἄλλοι τύποι εἶναι ἀλεείνω καὶ ἀλύσκω.

Ἀλήναι ἢ Ἀλήμεναι. Ὀριστ. ἐάλην. Ζήτ. εἴλω.

Ἀλιταίνω (ἀμαρτάνω, σφάλλω)· Ἀόρ. ἤλιτον (§. 158. ἡ). Ἐνεργητ. καὶ Μέσ. ταυτόσημον· Μετοχ. ἐπιθετικὴ ἀλιτήμενος (ἀμαρτωλὸς Ὀδυσ. Δ. 801) ἐμπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ ἐκ τοῦ παρακειμένου (§. 611. Σημ. 6).

Ἄλλομαι, μ. οὔμαι καὶ ἀλεύμαι παρὰ Θεοκρ. Ἀόρ. ἡλάμην κτλ. Κατὰ τὸν ἀόριστον ἡ χρῆσις εἶναι ἀμφιρόρεπῃς μεταξὺ τοῦ Α'. ἡλάμην ἄλασθαι (α μακρόν), καὶ τοῦ Β'. ἡλόμην, ἀλέσθαι (α βραχύ). Ὁ Ὀμηρὸς ἔχει τοῦ Μέσου Ἀόρ. τὸ Β'. καὶ γ'. πρόσωπον κατὰ συγκοπὴν (§. 605) μετὰ φιλήν Διολικὴν καὶ Ἰωνικὴν, ἄλσο, ἄλτο, ἐπάλμενος. Τούτου ὑποτακτ. εἶναι εἰς τὸν αὐτὸν καὶ τὸ ἐσφαλμένως ὑπὸ τινων γραμματικῶν ψιλούμενον ἄλεται ἀντὶ ἄληται (§. 576).

Ἀλύσκω (φεύγω ἐκ τοῦ ἀλέομαι μ. ἀλύξω κτλ.). Τὸ σ ἀποβάλλεται εἰς τὸν μέλλοντα, ὥς καὶ ἐκ τοῦ διδάσκω, μ. διδάξω· Ἀόρ. ἤλυξα καὶ ἄλυξα· Ἄλλοι τύποι εἶναι ἀλυσκάζω καὶ ἀλυσκάνω. Διάφορον δ' εἶναι τὸ Ἀλύω ἢ ἀλύσσω (εἶμαι ἐκτὸς ἑαυτοῦ), Ὅμ.

Ἀμαρτάνω· ἀντὶ ἡμαρτον. Ὁ Ὅμ. ἔχει ἡμβροτον κατὰ μετάθεσιν καὶ παρένθεσιν τοῦ θ (§. 182 Σημ.).

Ἄνα, μόνον προστακτικὸν ἀντὶ τοῦ ἀνάστηθι· οἶον, (ἰλ. Ζ. 331), ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα ἄστει πυρὸς δηλοῖο θέρηται· καὶ Σοφοκ. (Αἴ. 194) ἀλλ' ἄνα ἐξ ἐδράνων. Κυρίως εἶναι ἐπιφωνητικὸν μῦθον ἐκ τῆς ἀνά κατ' ἀναστροφὴν· ἀντὶ τοῦ ἐπάνω! σήκου!

Ἀνδάνω (ἀρέσκω) ἦνδανον, ἐάνδανον, ἐήνδανον· Μέλ. ἀδήσω (Ἡρόδ.), Ἀόρ. ἔαδον, ἄδον, καὶ εὐαδον, Παρὰκ. ἔαδα (Δωρ. εἶαδα). Τὸ ποιητικὸν καὶ Ἰωνικὸν τοῦτο ῥῆμα πρέπει νὰ ἐκληθῇ ταῦτόν τοῦ ὁμαλοῦ ἦδω, ἦδομαι, τὸ ὁποῖον μόνον ἔχει ἄλλον σχηματισμὸν. — Ἀντὶ δὲ τοῦ Ἀόρ. ἄδον ὁ Ὅμηρ. ἔχει εὐαδον. Καὶ ὁ τύπος οὗτος (ὥς ὁ ἀνωτέρω καυάζαις εἰς τὸ ἀγνυμι) ἐξηγείται διὰ τοῦ διγαμμοῦ. Διότι καὶ τὸ ῥῆμα ἀνδάνω εἶναι ἐκ τῶν σεσημειωμένων (§. 534). Ἐλκεαν λοιπὸν ΦΑΛΩ μετὰ τὴν

συλλαβικῇ αὐξήσει ἐγένετο. ΕΦΦΑΔΕΝ ὡς τὸ ἔλλαβεν. Ὁ διπλασιασμός τοῦ F μετὰ τὸν ἀφανισμόν τοῦ δίγαμμα ἀντεισήγαγε τὸν φθόγγον υ, καὶ ἡ φαινομένη σημασία τοῦ εὔ) ὡς τὸ εὐαρε(στεῖν) δύναται νὰ ᾔηται αἷτιον τῆς διατηρήσεως τοῦ τύπου. Ἀμφίβολος εἶναι ὁ πνευματισμός καὶ παρ' αὐτῷ τῷ Ὁμήρῳ. Ἐν δὲ τῷ Πινδάρῳ γράφουσιν ἄδον ἀλλ' ἀδεῖν ἄδων, καὶ τῷ Θεοκρίτῳ ἔαδον.

Ἀνέσει, Ἀνέσαιμι, Ὀμηρικὰ, μέλλων καὶ ἄορ. ἀναφερόμενοι εἰς τὸ ἀνίημι ἐκ τοῦ ἦμι, πέμπω, σελ. 61.

Ἀνήνοθα, Παρακ. ἐνεστῶτος ἔχων δύναμιν (βλαστάνω, ἐκ φύω) ἐκ τοῦ ΑΝΘΩ ἢ ΑΝΘΕΩ, ἐκ τῶν ὁποίων παρήχθησαν τὸ Ἄνθος καὶ τὸ Ἄνθεω. Ἡ ἀνωμαλία του φαίνεται κατὰ τοῦ §. 118 β'. Πρβ. ἐνήνοθα.

Ἄνωγα (προστάζω), ἀρχαῖος Παρακ. Α, πληθ. ἄνωγμεν. Προστ. ἄνωχθι, ἀνώγετο, ἀνώγετε, ἢ ἀνωμάλως ἀνώχθω· ἄνωχθε (§. 608). Ὑπερσ. ἀντὶ παρατ. ἠνώγειν, Ἰων. ἠνώγεα· εἶναι δὲ καὶ γ'. πρόσ. ἀνώγει (Ἡρόδ. Ζ'. 104), παρατ. ἠνωγον καὶ ἀνωγον· Μέλ. ἀνώξω. Ἄορ. ἠνωῶ. Τὸ ἄνωγα ποτὲ δὲν εὐρέθη νύξημένον.

Ἀπαυρέω· Ζήτ. ΑΥΡΩ.

Ἀπαρίσκω (ἀπατῶ), Ἄορ. ἤπαφον, ἀπαφών κτλ. Ἄορ. ἀναδ. πλασιασμένος ἐκ τοῦ ΑΦΩ (ὅθεν ἀφή καὶ ἄπτομαι), κυρίως πιάνω καὶ κολακεύω, καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου παρήχθη ὁ ἐνεστώς (§. 157). Μέλ. ἀπαφήσω. ἄορ. ἠπάφησα· ΜΕΣ, ταὶτόσημόν τοῦ ἐνεργητικοῦ.

Ἀπούρας· Ζήτ. ΑΥΡΩ.

Ἀράομαι καὶ ἄράομαι (εὐχομαι ἢ καταρῶμαι). Τούτου εὐρίσκεται ἄπαξ (Ὀδυσ. Χ. 322) ἀπαρ. ἐνεργ. ἀρήμεναι, τὸ ὅποῖον ἴσως εἶναι παθητ. 2 ἄορ. τοῦ ΑΡΟΜΑΙ.—Διαφόρου σημασίας εἶναι τὸ Ὀμηρ. ἀρημένος (κατατεθλιμμένος, βεβασανισμένος) παράγωγον ἄρητον.

Ἀραρίσκω (προσαρμόζω)· παρατατ. ἀράρσικον Ὀδ. 3, 23. Ἐκ τοῦ ἀπλοῦ ΑΡΩ γίνονται Μέλ. ἄρσω, Ἄορ. ἤρσα, γ'. πρόσ. ἄρσε, ἀρσάμενος κτλ. (§. 140. Σημ. β'), Ἄορ. β'. ἤραρον καὶ ἄραρον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐσχηματίσθη καὶ ὁ ἐνεστώς. Τὴν ἀμετάβατον σημασίαν ἔχει ἐκ τοῦ αὐτοῦ ΑΡΩ ὁ παρακ. ἄρᾶρα, Ἰων. ἄρηρα *). Μετ. θηλ. ἀράρυϊα καὶ ἀρηρυϊα, καὶ ὁ ἄορ. ἤραρον σπανίως ἀμετάβατος ὑπερσ. ἀρήρει καὶ ἠρήρει ἀορ. παθ. ἄρθην. Τοῦ ἄρηρα ταὐτόσημος εἶναι ὁ Παθ. παρακ. ἀρήρεμαι (εἰς τὸν Ἀπολλώνιον, ὅπου τὸ ἀρηράμενος εἶναι κακὴ γραφή. Πρβ. ἀκήχεμαι) ἐσχηματισμένος ἐκ τῆς ἀναλογίας τοῦ μέλ. ἀρέσω. Τὴν σημασίαν τοῦ ἀρέσκω, ἀρέσω, ἔχουσιν, ἐνίοτε καὶ τινες τῶν εἰρημένων τύπων (Ἰλ. Α. 136. Σοφοκλ. Ἠλ. 147).—ἄρμενος (προσφυῆς) εἶναι συγκεκομμένος ἀόριστος (§. 605).

Ἄρνημαι (ἐκ τοῦ αἶρω, ὡς πτάρνυμαι ἐκ τοῦ πταίρω) σημαίνει, αἶρομαι, ἤγουν λαμβάνω ἀποκτῶ· οἱ δὲ ἄλλοι χρόνοι ἐκ τοῦ αἶρομαι (Πρβ. Ἰλ. Ζ. 446 μὲ Σ. 121. καὶ Χ. 160 μὲ ἰ. 124).

*) Ὀδυσ. Ε, 248. τὸ μεταβατικὸν ἄρηρε εἶναι ψευδὴς ἀνάγνωσις ἀντὶ ἄρασεν.

ΑΡΩ' Ζήτ. Ἀραρίσκω.

ΑΥΡΩ. Εἰς τὸ θέμα τοῦτο σημαῖνον λαμβάνω, ἀνήκουσι τὰ ἐφεξῆς δύο σύνθετα.

α. Ἀπαυράω (ἀφαίρω). Τοῦτου εὐρίσκεται εἰς τοὺς ποιητάς μόνον παρ. ἀπύρων, Μέσ. Ἀόρ. α. ἀπηυράμην. Ἐδῶ ἀνήκουσι καὶ αἱ κατὰ τὴν σημασίαν συγγενεῖς τούτων μετοχαὶ Ἀόρ. α. ἐνερ. ἀπούρας, καὶ Μέσ. (κατὰ Βούτμανον μὲ παθ. σημασίαν, κατ' ἄλλους μὲ μέσσην, φρονεύσαντες ἀλλήλους) ἀπουράμενοι, γεννηθεῖσαι δι' ἰδιαιτέρας τροπῆς.

β. Ἐπαυρίσκομαι §. 158. γ'. (ἀπολαμβάνω ὠφέλειαν ἢ ζημίαν) μέλ. ἐπαυρήσομαι. Ἀόρ. ἐπηυρήμην, ἐπαύρεο, ἐπαύροιτο, ἐπαυρέσθαι. — Οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ μεταχειρίζονται καὶ τὸν ἐνεργητικὸν τύπον (οἶον, ἐπαῦρον, Πίνδ. Πύθ. Γ. 65), Ἀπαρ. ἐπαυρεῖν ἢ ἐπαυρέμεν. Ὁ ἐκ τούτου γεννώμενος ἐνεστ. ἐπαυρέω εὐρίσκεται εἰς τὸν Ἡσίοδον.

Ἀφέωνται, τύπος τῆς Ἀλεξανδρινῆς διαλέκτου σωζόμενος εἰς τὴν νέαν διαθήκην, ἐκ τοῦ ἀφίημι, Παρακ. ἐνεργ. ἀφείκα, ὅθεν ὁ ἀνώμαλος ἀφέωκα, ἐκ τοῦ ὁποίου γίνεται τὸ ἀφέωνται.

Ἀφίημι, Παρατ. ἀφίην, καὶ ἰων. ἀνώμαλος ἤφειν. Πλάτ. Εὐθύδ. 51. Ἀφύσσω (ἀντλῶ), μέλ. ἀφύζω (§. 110. Σημ.), Ἀόρ. ἤφυσσα καὶ ἀφυσσα. ΑΦΩ Ζήτ. ἐάφθη καὶ ἐπαφίσκω.

ΑΧΩ' Ζήτ. Ἀκαχίζω.

ἌΩ. Τὸ θέμα τοῦτο φαίνεται εἰς τέσσαρας σημασίας:

α. πνέω, παρακ. ἄων (Ἀπολλών.), συνηθέστερον, ἄημι, τὸ ὁποῖον, Ζήτ.

β. κοιμῶμαι, Ἀόρ. ἄσα καὶ (§. 158, ε) ἄεσσα, ὅμ.

γ'. Χορτάζω τινά· πληθ. α. προσ. ἐῶμην (ἢ ἐῶμεν ἐῶμεν,) ἰλ. τ, 402. Μέλ. ἄσω Ἀόρ. ἄσα. Ἐκ τούτου εἶναι παθητ. ἐνεστὼς ἄται, κατ' ἐπέκτασιν ἄῃται (Ἡσίοδ. Ἀσπ. 101) ὡς μέλλων Ἀπαρέμ. ἄμεναι (ὅμ.) συναίρ. ἐκ τοῦ ἀάμεναι ῥηματικὸν Ἀτός, καὶ μὲ τὸ στερητ. α Ἄατος (Ἡσίοδ.) ἄτος, ὁ ἀχόρταγος, ὅμ. Ζήτ. καὶ ἀάω, καὶ Πρβ. ΑΔΩ'

δ'. βλάπτω. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν συναίρεται ἐκ τοῦ ἀάω, τὸ ὁποῖον Ζήτ..

Ἄωρτο' Ζήτ. Αἶρω:

Βαίνω Δωρ. τρέπει τὸ η εἰς α βάσω, βασοῦμαι, βέβακα, ἔβαν, βᾶν, βᾶθι, βᾶμεν (=βῦναι). Προστ. βᾶ εἶναι εὐχρητος ἐν συνθέσει. — Παρ' Ὁμήρῳ Ἀόρ. β'. ἔβην καὶ βῆν, περίβην, δυῖα βήτην καὶ βάτην, ὑπέρβασαν ὑποτ. βεῖω, βήης, βήτη καὶ βέη, βείομεν, βῶσιν. Ἀπαρ. βῆναι καὶ βήμεναι Μέσ. Ἀόρ. α. ἐβήσατο καὶ ἐβήσετο προστ. βέβαο καὶ ἀναβήσάμενοι. Παρακείμεν. βεβάασιν καὶ βεβάσιν ὑποτ. βεβῶσιν Ἀπαρ. βεβάμεν καὶ βεβάναι μετοχ. βεβαῶς, βεβαῶτε, παρὰ δὲ τοῖς τραγικοῖς συνήθως βεβῶς, ὦτος, βεβῶσα.

Βέλλω Ζήτ. σελ. 134. — Ἀπὸ συγχοπῆν Ἀόρ. β'. ἔβλην προῆλθον οἱ ποιητικοὶ τύποι Ἀόρ. ξυμβλήτην (3 δυϊκόν) Παθ. ἔβλητο, βλήσθαι Εὐκτ. βλείμην, βλείω κτλ. Ὑποτακτ. βλήεται (ἀντὶ βλήηται), καὶ ἐντεῦθεν

ἄλλος μέλλων συμβῆλίσσεται. — Ὁ παθητ. παρακ. εἰς τοὺς ποιητὰς καὶ β-
εόλῃται ὡς ἐκ τοῦ ΒΟΛΕΩ. Διότι ἡ ἀρχαία ρίζα τοῦ ῥήματος τούτου
εἶχεν ε (Πρβ. τέμνω, τάμνω, τρέπω, τράπω καὶ κατωτ. σκέλλω), ὡς
ἀποδεικνύει τὸ παράγωγον βέλος, καὶ μάλιστα τὸ ῥηματικὸν βελέτης
εἰς τὸ ἐκατηβελέτης· ὅθεν ΒΟΛΕΩ (§. 613. β'), καὶ ἐκ τούτου διὰ με-
ταθέσεως ΒΕΛ, ΒΑΕ οἱ τύποι βέβληκα, βλείμην κτλ (§. 610).

Βεῖομαι ἢ Βεῖομαι, βέρ, Ὀμηρικὸς μέλλων, ταυτόσημος τοῦ βιώσομαι.
Δύναται δὲ νὰ θεωρηθῇ ἢ ὡς ἀνώματος μέλλων (ὡς τὸ πῖομαι), ἢ ὡς
ὑποτακτικὸν λαμβανόμενον ἀντὶ μέλλοντος. Μένει δὲ ἀμφίβολον, ἂν ἀνήκει
εἰς ἀρχαῖον θέμα ΒΕΙΩ (ὅθεν βίος, καὶ βιώω) ἢ ἂν ὁ παθητικὸς τύπος
τοῦ βαίνω ἐσήμαινε τὸ πορεύομαι ἢ ζῶ. Καὶ τότε τὸ βεῖομαι ἀντιστοι-
χεῖ εἰς τὸν ἐνεργητικὸν τύπον βεῖω (ὑποτακ.) ἀντὶ βῶ.

Βλώσκω (ὑπάγω, πορεύομαι) ἔχει ὡς ἐκ τοῦ ΜΟΛΩ ἀόρ. ἔμολον, μο-
λῶν, μολεῖν. Παρακ. μέμβλωκα ἀντὶ μέμβλωκα (§. 182. Σημ.) ὡς ἐκ
τοῦ ΜΛΟΩ, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη ὁ ἐνεστὼς βλώσκω. Ὁ ἐνεστ. μολέω
εἶναι ὑποπτος.

Βούλομαι. Ὁ Ὀμ. ἔχει β'. Παρακ. προβέβουλα, προκοίνω. Εὐρίσκεται
δὲ καὶ δι' ο, βόλεσθε.

Βρυχάομαι. Ὁ παρακ. βέβρυχα ἔχει εἰς τοὺς ποιητὰς τὴν αὐτὴν τοῦ
ἐνεστῶτος δύναμιν. Πρβ. μηκάομαι καὶ μυκάομαι.

Γέγαα Πληθ. γέγαμεν, γεγάσι, Ἀπαρ. γεγάμεν, Μετοχ. γεγαῶς, Ἀττ.
γεγῶς — ὅλα ἔχουσι τὴν σημασίαν τοῦ γέγονα καὶ παράγονται ὡς φαίνε-
ται ἐκ τοῦ ΓΑΩ, ὅθεν καὶ τὸ ἀρχαιότερον γεγάκειν (ἀντὶ γεγηκέναι) Ζήτ. §.
611. Σημ. α. Ὁ ἀνώματος τύπος γεγάατε (Βατραχομ. 143. Ὀμήρ. ἐπί-
γραμμ. τελευτ.) ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ εἰς ἐνεστῶτα μεταπεσόντος παρακει-
μένου γέγαα (-άτε ἀντί-ατε)· ὅθεν καὶ ἐκγεγάονται Ἰγν. Ἀφροδ. 198
τὸ τελευταῖον τοῦτο ὡς μέλλων μὲ νέαν ἀνωμαλίαν. ἐκ τοῦ ἔλετο, μετὰ
τοῦ τῆς συγκοπῆς τοῦ ε καὶ τροπῆς τοῦ λ εἰς ν, ὡς ἦνθον = ἤλθον.

Γέντο (ἐπίασεν), ἀρχαῖον ῥήμα εἰς τὸν Ὀμηρον, μὴδὲν ἄλλο ἔχον ὑπό-
λοιπον. — Εἰς ἄλλους ποιητὰς κεῖται ἀντὶ τοῦ ἐγένετο, καὶ ἐκλαμβάνεται
κατὰ συγκοπὴν ἐκ τούτου (Ζήτ. ἀνωτ. 533).

Γηράω ἢ Γηράσκω. Οἱ Ἀττικοὶ λέγουσιν εἰς τὸ Ἀπαράμφ. γηράναι
ἀντὶ γηράσαι Ἀόρ. α. Ἀνήκει ὅμως οὗτος εἰς ἀρχαῖον ἀόρ. ὁριστικῆς ἐγῆ-
ραν, ὡς καὶ τὸ ποιητικὸν ἀπαρέμ. γηράς Ἰλ. Ρ. 197, γηράντεσσι (Η-
σίοδ. ἔργ. 188), καὶ συμφωνεῖ ἀκριβῶς μὲ τὸν ἀόρ. ἑδραῖν ἐκ τοῦ δι-
δράσκω.

Γοάω, ἀόρ. β'. ἔγοον, Ἰλ. Ζ. 500 (Πρβ. §. 603).

ΔΛΩ, Δαίω. Οἱ εἰς τὴν ρίζαν ταύτην ἀνήκοντες τύποι ἔχουσι τεσσαράς
κυριωτέρας σημασίας, μερίζειν, ἐσθίειν, καίειν, διδάσκειν.

α. Δάω, κόπτω, μερίζω, διανέμω. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν ἔχει μό-
νον ἐνεστῶτα καὶ παρατατικόν, καὶ εἶναι χρήσιμον εἰς μόνους τοὺς ποιη-
τὰς. Ἀλλ' εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν ἀνήκουσιν ὡς ἀποθετικά Μέρ. μ. δά-
σομαι καὶ Ἀόρ. ἐδάσαμην, τοὺς ὁποίους μεταχειρίζονται καὶ οἱ πεζο-

γράφει, καὶ ὁ Παθητ. παρακ. δέδασμαι, τοῦ ὁποῖου τὸ γ' πληθ. δι' εὐη-
χίαν ἀκολουθεῖ εἰς τὸ Δαίω καὶ γίνεται δεδαίαται. Πρβ. μαίω, ἐμασάμην·
ναίω, ἐνασάμην.— Ὁ ἐνεστώς δατέομαι ἔχει σχέσιν πρὸς τοῦτο ὡς τὸ
πατέομαι πρὸς τὸ πάσασθαι·

Β'. Δαίνυμι (φιλεύω, ἐσθίω), Μέσ. δαίνυμαι (εὐωχοῦμαι), παρατατ.
δαίνο γ'. πληθ. δαίνο γ'. πληθ. δαίνυντο (2 προσ. δαίνο. Ζήτ. §.
591), Κατὰ τὴν ἀναλογίαν ὅλων τῶν εἰς μι σχηματίζει τοὺς χρόνους
δαίω, δαίσομαι κτλ. ἀπὸ τοῦ δαίω, τὸ ὁποῖον εἰς τὸν ἐνεστώτα οὐδέποτε
ἔχει τὴν σημασίαν ταύτην·

γ'. Δαίω εἰς τὸν ἐνεστώτα σημαίνει καὶ καίω μεταβατικῶς μόνον·
τὴν ἀμετάβατον σημασίαν τοῦ ἔδωκαν τινὲς μὴ νοήσαντες καλῶς τὰ χω-
ρία Ἰλ. Ε. 4. δαίε σὶ ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἀνάματον πῦρ· καί,
στιγ. 7. τοῖν οἱ πῦρ δαίεν ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων. Πρβ. Ἰλ. Σ. 306
ἐκ δ' αὐτοῦ δαίε φλόγα παμφανώσαν καί, τὸ δὲ δαίε θεὰ γλαυκῶπις
Ἀθήνη Ἰλ. Σ. 227. Ὁ παρακείμε. δέδῃα (§. 118.) ἔχει τὴν σημασίαν
τοῦ Μέσ. καίομαι. ἴσταμαι εἰς τὰς φλόγας). Μέσ. ἀρ. β'. (ἐδαομην) 3
ὑποτακτ. δάηται.

Δάω. ἀρ. Β'. ἔδωκα (ἐμάνθανον Θεόρ. 24, 128 ἐδίδασκον δὲ παρ' Ἀπολ-
λωνίῳ τῷ Ῥοδίῳ Γ, 529. 989) ὁ δ' ἀναδεδιπλάσιασμένος ἀρ. δέδᾶε,
δεδαῶς παρ' Ὀμήρῳ σημαίνει ἐδίδασκεν ἀρ. παθ. ἐδάην ἔχει σημασίαν
παθητ. ἐδιδάχθην, καὶ ἐνεργητ. ἔμαθον ὑποτ. δαείω, πληθ. δαῶμεν.
ἀπαρ. δαήμεναι καὶ δαῆναι, μέλ. δαήσομαι· Παρακ. δεδάηκα, δεδαῆσθαι,
δεδαημένος. Ἐνεστώς ἀπαρέμφ. εἶναι καὶ τὸ δεδάσθαι ἐκ τοῦ δέδῃα
Ὀδ. π. 316.

Εἰς τὸ θέμα τοῦτο ἀνήκει βέβαια καὶ τὸ ποιητικὸν δῆω, δῆεις κτλ.
ἀνώμαλος τύπος μέλλοντος σημαίνων εὐρήσω *).

Δαρθάνω ἀντὶ ἔδαρθον· ποιητ. ἔλεγον ἔδραθον· ἐκ δὲ τοῦ συνθέτου
καταδάρθάνω εὐρίσκεται Παθ. ἀρ. κατεδάρθην, καταδαρθείς (ἀποκομμη-
μένος) Ἀριστοφ. Πλ. 300.

Δατέομαι (Ζήτ. δαίω ᾠ) ἀρ. ᾠ δατέσθαι, Ἡσιόδ. ἐργ. 795, ὡς καὶ
ἄλλοι ἀόριστοι ἔχουσιν α καθαρόν (Ζήτ. §. 122.). μέλ. δάσομαι.

Δέατο Ζήτ. Δάατο· ἐξ οὗ μ. ἀρ. ᾠ θαμιστικοῦ, δασάσκετο, παρακ.
δεδασται καὶ Ἡρόδ. γ'. πληθ. δεδαίαται.

Δείκνυμι. Ζήτ. σελ. 135. Τὸ μέσον δείκνυμαι σημαίνει εἰς τοὺς ἐπο-
ποιούς (Ἰλ. Ι. 196. Ἰν. Ἀπολ. 11) καὶ τὸ χαιρετῶ, δεξιόομαι, πίνω.
Καὶ ἐδῶ ἀνήκει καὶ ὁ παρακείμε. δειδέεσθαι (ἀντὶ δέδεεσθαι) μὲ σημασίαν
ἐνεστώτος· γ' πληθ. δειδέεσθαι· γ'. ἐνικ. ὑπερσυντ. ὡς παρατ. δειδέεσθαι.
Ταυτόσημοι τύποι εἶναι· δεικανάομαι, δειδίσκομαι, καὶ δεδίσκομαι.

*) Πρβ. κείω εἰς τὸ ΚΕΩ. Καὶ τὰ δύο εἶναι ἀρχαῖοι μέλλοντες μὲ τύπον μέλλ.
β', ἐκ τοῦ ΔΑΩ, ΚΕΩ, καὶ ἐπομένως ἀντὶ θαέω, κέω μὲ συναίρεσιν τῶν δύο πρώτων
φωνηγόνων ὡς εἰς τὴν Γενικ. κλείος (ἐκ τοῦ κλέος) ἀντὶ κλέουσ.

Σημ. Πολλοὶ ἀνάγουσι τὸ δεῖδεκτο εἰς τὸ δέχομαι, ἐπεὶ δὲ ἐκ τούτου ἐξηγουσιν εὐκολώτερον τὴν σημασίαν τοῦ ὑποδέχομαι, φιλοφρονητικῶς ἀπαντῶ. Ἀλλὰ πρώτη σημασία εἶναι ἀναμφίβολως ἡ τοῦ ἐκτείνειν τὴν χεῖρα· καὶ δείκω ἐσήμουνε κατ' ἀρχάς μόνον: ἐξαπλώνω τὴν χεῖρα, ὅθεν φυσικώτατα δύναται νὰ παραχθῇ καὶ δέχομαι, δέχομαι. Πρβ. τὸ ἐφεξῆς δέδουκα, δεῖδιζ, ὅπου ὁ ἀναδιπλασιασμός δὲν ἐμφυλοχωρεῖ ἐπίσης διὰ τοῦτο, ἐπεὶ δὲ ἡ ῥιζικὴ συλλαβὴ εἶναι καὶ αὕτῃ δεῖ.

Δεῖσαι. Οἱ ἐποποιοὶ ἐλεγον καὶ δεῖδοικα καὶ δεῖδιζ, δεῖδιμεν, δεδῆσιεν ὑπερσ. ἐδεῖδιμεν, ἐδεῖδισαν καὶ Μετοχ. (Ἀπολλών.) δεῖδυῖα κατὰ συγκοπ. καὶ ἐκ τούτου ἐγεννήθη ὁ ἐνεστὼς Δεῖδω, ὅστις καὶ αὐτὸς σώζεται εἰς μόνους τοὺς ἐποποιοὺς, καὶ ἀπὸ τὸν ὅποιον συνεθίζον νὰ παράγωσιν ὅλους τοὺς τύπους πεζογραφικοὺς καὶ ποιητικοὺς. — Εἰς τὸν Ὅμηρον εὐρίσκεται καὶ Ἀόρ. ἐδδεῖσα, μοναδικὸν παράδειγμα διπλασιαζομένου ἀφώνου εἰς τὴν αὐξῆσιν· ἀλλ' αἰτία τούτου εἶναι ἄγνωστόν τι δίγαμμα κείμενον κατόπιν τοῦ δ (δ F). Πρβ. καυάζαις εἰς τὸ ἄγνυμι καὶ εὐαδέν εἰς τὸ ἀνδάνω — Εἰς τοὺς ἐποποιοὺς τὸ δίω, πάρατα. ἐδίον (βραχὺ ι) σημαίνει καὶ φεύγω (ἰλ. X. 251). Παρατηρεῖται ὅμως ὅτι ὁ Ὅμηρος μεταχειρίζεται τὴν σημασίαν ταύτην εἰς τὸν παθητ. τύπον (δίεσθαι, ὑποτακ. δίωμαι κτλ.) — Ἄλλου δὲ τύπου τὸ δίημι τὸ μὲν ἐνεργητικὸν σημαίνει κυνηγῶ, ἐρεθίζω τοὺς κύνας (ἰλ. Σ. 584 ἐνδῖεσαν), τὸ δὲ παθητικ. φεύγω, τρέχω διένται, ἰλ. Ψ. 475). Τὸ δὲ ἀπαρέμ. δίεσθαι δύναται νὰ ἀναμυθῇ καὶ εἰς τοὺς δύο τύπους, ἔχον καὶ τὰς δύο σημασίας (ἰλ. M. 276. 304).

Δόατο. ἢ Δέατο (φαίνεται), Ἀόρ. δοάσσατο. Ὑποτ. δοάσσεται (-ηται), Ὅμηρος.

Δύω. (υ βραχὺ). ἐνεργητ. ὁ δ' Ἀόρ. ε'. καὶ παρ' Ὁμήρῳ πάντοτε ἀμετάβατος ἐδύν· ὑποτακτ. δύω, δύης, δύη εὐκτ. δύη· καὶ πληθ. ἐκδύμεν· προστ. δῦθι δῦτε· ἀπαρέμφ. δύμεναι καὶ δύναι. Θεμιστ. δύσκων. Τὸ μέσον σημαίνει ἐνδύειν ἑαυτὸν καὶ περὶ τῆς δύσεως τοῦ Ἡλίου. Ἀόρ. ἐδύσετο καὶ ἐδύσατο. Τὸ δὲ δύσεο εἶναι ε'. πρόσ. ὁριστικῆς καὶ προστ. — ἐκ τούτου ἔγινε τὸ δύνω, ἐξ οὗ τὸ τοῦ Ἡροδότου δυνέουσα.

Ἐάθη. Ὀμηρικὸς τύπος, ἡ ἐκ τοῦ ἄπτειν, εἰς τὴν σημασίαν προσάπτειν, (Πρβ. ἐάγην, ἐάγην),

Ἐγείρω. ὅθεν τὸ ἐγρήγορε (σ. 137). — Ἐκ τοῦ ἐγρηγόρατε ἔγινε τὸ Ὀμηρ. ἐγρήγορθε, ε'. πρόσ. πληθ. προστακτ. ὅθεν γ', πληθ. ἐγρηγόρασι, καὶ Ἀπαρέμ. ἐγρηγόραθι (§. 608.) Μέσ. ἐξυπνίζομαι. Ἀόρ. κατὰ συγκ. ἡγρόμην. Θωμάς ὁ Μάγιστρος ἐκλαμβάνει τὸ ἡγρόμην παρατατικὸν τοῦ ἐνεστῶτος ἔγρομαι, ὅστις δὲν ὑπάρχει. Οἱ δὲ τύποι τοῦ ἡγρόμην εἶναι πανταχοῦ καθαρῶς ἀόριστοι· ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνων ἰλ. B. 41. κὰν ἔγρη μεσημβρινός, οὐδεὶς σ' ἀποκλείσει Ἄριστοφ. Σφ. 774. οὕτω καὶ τὸ ἀπαρέμφατον πανταχοῦ ἔχει ἀόριστου σημασίαν, καὶ ἔπρεπε νὰ τονίζεται ἐγρέσθαι καὶ ὄχι ἔγρεσθαι· ἀλλ' ἐπεὶ δὲ πανταχοῦ εὐρίσκεται ὁ δευτέρος τονισμός, ἐμπορεῖ νὰ ἐκληρθῇ ὡς ἀρχαία ἐξαιρέσις τοῦ κανόνος κυρωθεῖσα ἀπὸ τὴν συνήθειαν.

Εἶκω· ὅθεν εἰοικα, εἰοικώς (σελ. 137). Ἀξιοσημείωτοι εἶναι οἱ τῶν

Ἀττικῶν ποιητῶν σχηματισμοὶ τοῦ δούκοῦ καὶ πληθ. εἶκτον, εἰοιμεν, εἴξασιν ὑπερσ. εἴκτην ἐκ τοῦ παθ. παρακ. ἤξαι ἤκται, καὶ τοῦ ὑπερσ. ἤκτον καὶ εἶκτο· παρατατ. εἴκε. Ἰλ. Σ. 510. μέλ. εἴξω. Διάφορον τοῦτου εἶναι τὸ εἴξω ὑποχωρῶ· μέλ. εἴξω, εἴξομαι· θαμιστ. εἴξασκε. Ταυτάσημος τύπος εἰκάθειν, τὸ ὅποιον ἄλλοι ἐκλαμβάνοντες ὡς ἀόρ. εἴ. γράφουσιν εἰκαθεῖν.

Εἴλω (συνηθέστ. εἰλέω Μέλ. εἰλήσω κτλ.). παρατ. εἴλεον καὶ εἰλεον· ἀπαρ. εἰλεῖν μετοχ. εἰλεῦντα. Ἀόρ. ἄ. Ἀπαρέμ. ἔλσαι, καὶ ἐέλσαι. Μετοχ. ἔλσας. Παθητ. παρακ. ἔλμαι, ἀόρ. ἐάλην (με δασεῖαν), Ἀπαρέμ. ἀλῆναι καὶ ἀλῆμεναι. Μετοχ. ἀλεις (γράφεται εἰς τὰς ἐκδόσεις ἄλλοτε με ψιλὴν καὶ ἄλλοτε με δασεῖαν). Προβ. ἐστάλην, σταλῆναι ἐκ τοῦ στέλλω. Ἀπ' ἄλλον τύπον (ΕΛΩ ἢ ΕΛΛΩ) με ἀπλὴν σημασίαν τοῦ ὠθεῖν, διώκειν, προέργεται τὸ ἐλαύνω. Εἰς τὴν μερικὴν σημασίαν, πλήττειν, κτυπεῖν ἀπαντάται καὶ ὁ ἀόρ. ἔλσαι (Ὅδυσ. Ε, 132). Ἐδῶ ἀνῆκει καὶ ὁ ὕπερσ. ἐόλητο (§. 613), ἦτο θλιμμένος, στενοχωρημένος, Ἀπολλών. γ', 471. Ἄλλοι τύποι εὐχρηστοὶ καὶ εἰς τοὺς Ἀττικ. εἶναι (εἰ)λλω.

Εἰπεῖν (Ζήτ. σελ. 138). — Τὸ ποιητικὸν ἔσπετε γίνεται ἐκ τοῦ ἔπω κατὰ παρένθεσιν τοῦ σ. Προβ. ἐίσκω, μίσγω. — Ἀνωμαλώτατον δὲ εἶναι τὸ ποιητικὸν ἐνέπω ἢ ἐνέπω, ταυτὸν τοῦ λέγειν ἢ εἰπεῖν. Τούτου ἐμπορεῖ νὰ ἐκληρθῇ ἀόριστος τὸ ἦνισπον καὶ ἐνισπον, ἐπειδὴ ἐνεστῶς ἐνίσπω δὲν ἀπαντάται· διότι τὸ Ἰλ. Α. 839 καὶ ἄλλου ἐνίσπω εἶναι ὑποτακτ. ἀόρ. καὶ τὸ ἀπαρέμ. ἐνίσπειν περισπᾶται (Ὅδυσ. Γ. 93). Μέλ. ἐνισπήσω ἢ ἐνίψω — Διότι, καθὼς τὸ διδάσκω καὶ ἀλύσκω ἀπέβαλε τὸ σ εἰς τὸν μέλλοντα, οὕτω καὶ τὸ ἐνίσπω. Ἀλλ' ὁ μέλλων οὕτως δὲν ἀποδεικνύει ὅτι πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν ἐδῶ τὸ ἐνίπτω ὅπου κατὰ τὸν τύπον ἡδύνατο νὰ ἀναχθῇ ἐξ ἁπαντος. Ἐπειδὴ ἐνίπτειν καὶ τὰ συγγενῇ του ἡνίπαπον καὶ ἐνένιπον καὶ ἐνένισπον καὶ ἐνίσπω εἰς τὸν Ὅμηρον δὲν σημαίνουν ἀπλῶς λέγειν, ἀλλὰ πάντοτε λοιδορεῖν· διὸ πρέπει πάντα ταῦτα νὰ χωρισθῶσιν ἀπὸ τὸ ριζικὸν ῥῆμα Εἰπεῖν καὶ νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τὸ κατωτέρω Ἐνίπτω, μ' ὅλον ὅτι τοῦ ἐνέπω εὐρίσκεται ταυτόσημον ἐνίπτω τοῦλάχιστον εἰς τὸν Πίνδαρον Πύθ. Δ'. 358. ὅπου τὸ ἐνίπτω καίται ἀντὶ τοῦ ἐνέπων.

Ἐέργω (ἐκκλείω) γ'. πληθ. πρόσ. Ἰλ. Ψ, 72 μ' ἐέργουσι, ὡς καὶ ἀλ-λαχοῦ παρ' Ὁμήρῳ ἐέργω· παρτ. ἐεργον, ἐέργνυ, ἐεργόμενος καὶ ἐργόμενος ἀόρ. ἐόξα· παθ. ἐργθείς· παρκα. γ'. πληθ. ἐρχαται, ὑπερσ. ἐέργατο καὶ ἐρχατο· μετοχ. ἐργόμενος. Ὁ Ἡρόδοτος μεταχειρίζεται καὶ πολλοὺς τύπους τοῦ ἐέργνυμι· οἱ Ἀττικοὶ τοῦ ἐργω καὶ ἐργάθω.

Ἐλπῶ (ποιῶ τινὰ ἐλπίζειν), Ἐλπομαι (ἐλπίζω παρατ. ἐελπόμην). Παρακ. ἐόλπα με δύναμιν ἐνεστῶτος (ἐλπίζω)· ὑπερσυντ. ἐώλπειν ἀντὶ παρατατ. (§. 106. Σημ.).

ΕΛΩ. Ζήτ. Εἴλω.

Ἐλῆνοθα, ἀρχαῖος παρακειμ. ἐκ τοῦ ΕΝΕΘΩ, ἢ ΕΝΘΩ (=ἔλθω) ἀπαν-

τᾷται τῶρα εἰς τὸ ἐπενήνοθε καὶ ᾠατενήνοθε (ἐπικάθηται, ἐπίκειται), Ὀμ. Πρβ. Ἀνήνοθα.

Ἐνθεῖν, ἦνθον, Δωρ. ἀντὶ ἐλθεῖν, ἦλθον.

Ἐνίπτω (ἐπιπλήττω, κακολογῶ) ἔχει εἰς τὸν Ὀμηρ. διπλοῦν ἀόριστον, ἢ ἐνένιπτον, ὀρθότερον, ἐνένιπον, ἢ κατὰ μόνον τὸ τρίτον πρόσωπον, ἡνίπαπεν. Πρβ. ἀνωτ. Εἰπεῖν.

Ἐνίσπω, Ἐνένπω. Ζήτ. εἰπεῖν.

Ἐόλητο· Ζήτ. Εἴλω. || Ἐπαυρεῖν. Ἐπαυρίσκομαι. Ζήτ. ΑΥΡΩ.

Ἐράω. Ποιητ. ἔραμαι· ἡράσθην, ἡράσάμην μὲ ἐνεργητικὴν δύναντιν. Παθητ. εἶναι τὸ ἐρώμαι, ἐράσθαι ἐρώμενος. — Ἄλλο ἐράω ὁμαλὸν εὐρίσκεται μόνον εἰς τὰ σύνθετα ἐξεράσσει (ἐκχύσει· ἐξ οὗ τὸ ἡμέτερον ξερῶ) κατεράσσει κτλ.

Ἐρείπω (κρημνίζω) ἔχει τὴν ἐνεργητικὴν σημασίαν εἰς τὸν Μέλλ., Δόρ. α. κτλ. — ἐρέριπτο ποιητικῶς ἀντὶ ἐρήριπτο (§. 119.) — Δόρ. β' καὶ παρὰ κείμ. β'. ἥριπον, ἐρήριπα, ἔχουσιν ἀμετάβητον σημασίαν καταπίπτειν. — Μέσ. τῶν ἐποποιῶν, ἀνηρευψάμην, ἀνέσπασα εἰς τὰ ἄνω, ἐξώθησα.

Ἐρδαίνω ποιητ. ἀντὶ ἐρίζω (§. 158 ζ'), ὅπου ἀνάγεται καὶ τὸ ἐρίδῃσασθαι, ἰλ. Ψ, 792. Διὰ τὸ μέτρον εἶναι μακρὸν τὸ υ.

Ἐρῶω, Μεταβατικῶς ἐκ τούτου εἶναι τὸ Ὀμηρικὸν ἀπόρρσε, ἀφῆρπασεν.

Ἐρύκω (μακρὸν υ) ἐμποδίζω, ἀναχαίτιζω, ἀόρ. ἡρύκακον (Πρβ. §. 120. γ'. Σημ.), καὶ Ἀπαρέμ. ἐρυκαέειν, Ὀμ. Ζήτ. §. 565. — Εὐρηται καὶ ἐρυκάνω καὶ ἐρυκανάω.

Ἐρύω ἢ Εἰρύω (ἔλκω), τὸ υ βραχὺ εἰς τὴν κλίσιν· Μέλ. πάλιν ἐρύω· Μέσ. ἐρύομαι ἰλ. Α. 454. Ὁ Ἡσίοδος ὁμῶς (ἔργ. 816) ἔχει καὶ εἰρύμεναι (βραχὺ υ ὡς εἰς μι τύπον). — Εἰς τοὺς ἐποποιούς τὸ ΜΕΣ ἐρύομαι σημαίνει ῥύομαι (λυτρώνω), ὅπου τινὲς θέλουσι τὸ υ μακρὸν καὶ διὰ τοῦτο γράφουσι μὲ ἐν σ εἰς ῥύσατο, ὅταν πρέπη νὰ ᾖναι μακρὸν· εἰς τὴν σημασίαν ὁμῶς ἔλκω, ἐπεὶ δὴ εἶναι βραχὺ, διπλασιάζουσι τὸ σ (ἐρύσσατο). Ἐπεὶ δὴ ὁμῶς καὶ εἰς τὴν πρώτην σημασίαν εὐρίσκεται καὶ βραχὺ (ἰλ. Δ. 186. X. 351), εἶναι ὀρθότερον νὰ διπλασιάζεται τὸ τ, ὅταν πρέπη νὰ ληρθῇ μακρὸν τὸ υ. Τὸ δὲ Ἀττικὸν ῥύομαι ἔχει εἰς τοὺς Ἀττικούς ποιητὰς μακρὸν υ. Ἐπεὶ δὴ ὁμῶς εἰς τοὺς ἐποποιούς λαμβάνεται καὶ βραχὺ (ῥύσάμην, ἰλ. Ο. 29), διὰ τοῦτο καὶ ἐδῶ ἔπρεπε νὰ γράφηται ἐρύσσατο, τὸ ὅποῖον παρὰ μὲλεται. — Τελευταῖον ὑπάρχει καὶ συγκεκριμένους τύπος ἔρυσθαι, εἶρεσθαι καὶ ῥύσθαι μὲ μακρὸν υ, ἐρύτο (ἀλλὰ μίαν φοράν ἐρυτο. Ἡσίοδ. Θεογ. 304), εἶρύτο, εἰρύαται, ῥύατο κτλ. σχεδὸν διὰ μόνον τὴν σημασίαν ῥύομαι, ἢ φυλάττω ἀπὸ κακοῦ (ἐκτὸς τοῦ Ὀδυσ. X. 90, εἶρύτο, εἴλκυσε), τὰ ὅποια δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν μὲ τὸν Παθ. Παρακ. καὶ ὑπερσυντ. τοῦ ῥίζικου θέματος εἶρύμαι, εἶμαι εἰλκυσμένος. καὶ εὐρύαται ὑπερασπίζειν.

Ἐσθημένος ἰων. ἡσθημένος Ἀττ. μεστοχ. Παθ. ἐλλιπὴς ἄλλων, ἀντὶ ἐνδεδυμένος.

Ἐσπόμην, σπένθαι, σποῦ (σπέο, σπεῖο Ὀμ.) καὶ συνθέτως ἐπίσπου. Ζήτ. σελ. 139. Οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ ἔχουσι τὸ ε καὶ εἰς τὸν ἀόριστον τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων ἔσπωμαι, ἐσπένθαι, ἐσπόμενος (τὸ ὁποῖον δὲν ἐχρειάζετο κατὰ τὴν ἀναλογίαν ἔσχον σchein, ἐπτόμην πτέσθαι κτλ.). Ἐνεστ. ἐνεργ. ἔπω καταγίνομαι εὔρεται Ἰλ. Ζ, 321 καὶ Α, 483. Τὸ δὲ μέσον Ἰλ. Α, 474. ἐν Ὀδ. Δ. 826 ἔγραψεν ὁ Βέκκερος ἔρχεται ἀντὶ τοῦ ἔσπε-ται, μολονότι ἐνεστῶτα ἔσπομαι μεταχειρίζονται οἱ μεταγενέστεροι. — Τὸ ἐάρθη Ζήτ. ἀνωτέρω.

Εὐαδὲ. Ζήτ. Ἀνδάνω.

Ζώω, ζώεις, ζώει Ἰωνικ. ἀντὶ ζάω· παρατ. ἔζων.

Ἡμῶν (κλίνω). Ἐκ τούτου δύναται νὰ παραχθῇ ὀρθότατα τὸ Ὀμηρικὸν ὑπεμνήμυκε (Ἰλ. Χ. 491). Διότι ἐμπορεῖ νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι, ὅταν ῥῆμα ἄρχεται ἀπὸ μακροῦ φωνήεντος, ὁ Ἄττικὸς ἀναδιπλασιασμὸς τὸ βραχύνει· ἀρα: ἐμήμυκα. Τὸ μέτρον ὅμως ἀπῆτει διπλασιασμὸν τοῦ μ. ἀλλ' ἀντὶ μμ. ἐτέθη μν, ὡς εἰς τὸ ἀπάλκμνος ἐκ τοῦ παλάμν, νώνυμνος ἀντὶ νώνυμος.

Ἡρίειν. Ζήτ. Ἀρίημι.

Θάομαι, θαυμάζω ἢ κυττάζω μὲ θαυμασμόν. Ἐκ τοῦ ἀρχαιοτάτου τούτου θέματος, τοῦ ὁποίου ἐσώθησαν μέρη εἰς τὸν Ὀμηρον καὶ εἰς τοὺς Δωριεῖς θάσθε, θήσασθαι, Δωρ. θάσσεσθαι, ἔγειναν δύο μεταβολαί. α) θαέομαι Δωρ. θήσομαι Ἰωνικ. β) τὸ σύνηθες θαόμαι, μέλ. θαάσομαι Ἰωνικ. θεήσομαι. Εἰς τὸν Ἡσίοδον εὐρίσκονται καὶ οἱ τύποι θήσομαι καὶ θηήσασθαι· παρὰ δ' Ἡροδότῃ ἔγραψεν ὁ Βέκκερος πανταχοῦ θεήσασθαι ἀντὶ θηήσασθαι. Τὸ πρῶτον ὁ Ὀμηρος (ὅστις δὲν ἐμεταχειρίσθη ποτὲ τὸ θεάσθαι) ἐκλαμβάνει ἀντὶ θαυμάζω· οἱ δὲ μετ' αὐτὸν ὅλοι ἀντὶ τοῦ θεωρεῖν. Δὲν πρέπει δὲ νὰ τὸ συγγέωμεν μὲ τὸ ἐφεξῆς·

ΘΑΩ, ἐπικὸν ἐλλιπές, τοῦ ὁποίου ἐφυλάχθησαν ἀόρ. ἀ. θῆσαι (ἀρμέγειν) καὶ Μέσ. θῆσθαι (§. 147 καὶ §. 587) καὶ θήσασθαι εἰς τὴν σημασίαν βυζάνω, ἀρμέγω.

Θέρομαι (θερμαίνομαι Μέσ.) ἐλλιπές, τοῦ ὁποίου μόνον ὁ ἐνεστῶς καὶ παρατ. σώζονται εἰς τοὺς πεζοὺς. Ἀλλ' ὁ Ὀμ. ἔχει μέλλ. θέρσομαι, καὶ Ἀόρ. παθ. ὑποταχτ. (ἐθέρην) θερέω,

Θέσασθαι (ικετεῦσαι, δεηθῆναι), καὶ θέσαντο, ἐλλιπὲς ἀόρ. Τὸ ῥηματικὸν θεστός, πολύθεστος κτλ.

Θηέομαι. Ζήτ. θάομαι. || Θῆσθαι. Ζήτ. Θάω.

Θορεῖν. Ζ. Θρώσκω.

Θρύπτω (συντριβῶ). Ἀόρ. ῥ'. παθ. ἐτρύφην.

Θρώσκω (πηδῶ, σκιρτῶ), ἐκ τοῦ ΘΟΡΩ, Ἀόρ, ἔθορον· Μέλ. θοροῦμαι, Ἰων. θορέομαι (§. 610. ῥ'). — Ἄλλοι τύποι θορνύω, θόρνυμαι.

ΘΥΦΩ. Ζήτ. Τύφω.

Ἰδρώω, ἰδρόνω. Ἀπαρέμ. ἰδρῶν ἀντὶ ἰδρῶν. Μετοχ. ἰδρῶσα (ἀντὶ ἰδρούσα) Ἰλ. Δ. 27. ἰδρῶη (ἀντὶ ἰδροίη ἵπποκο. περὶ Ἀόρ. ὑδάτ. καὶ τόπ. 17.

ἰδρύω ἐνεργ. στήνω, καθίζω. Εἰς τὸν Ὅμ. Ἀόρ. Παθ. ἰδρύνθην. Πρβ. §. 158. ζ'. καὶ ἀμπνύνθη εἰς τὸ πνέω, καὶ ἰθύντατα ἐπικὸν ὑπερθετικὸν ἀνωτ. §. 552. α'. Τὸ ὑ παρὰ μὲν τοῖς Ἀττικοῖς πάντοτε μακρόν, παρὰ δ' Ὁμήρῳ βραχὺ εἰς τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικόν.

ἰκνέομαι (σελ. 142). Οἱ ἐποποιοὶ μεταχειρίζονται ὡς ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν τὸ θεματικὸν ἴκω μετὰ τοῦ Ἀόρ. ἴξον. — Σημείωσε δέ, ὅτι τὸ ἴκω ἔχει μακρόν ι. Διὰ τοῦτο εἰς τοὺς ἐποποιοὺς ὅλα τὰ εἰς τοῦτο ἀνήκοντα, τὰ ὅποια μόνον εἶναι ἐνεστώς καὶ παρατατικός, ἔχουσι καὶ μακρόν ι. Τὸ δὲ ἰκόμεν εἶναι Ἀόρ. β'. καὶ διὰ τὴν αὐξησην ἔχει τὸ ι μακρόν, καθὼς ὅλαι αἱ τοιαῦται αὐξήσεις εἶναι ἐξ ἡμισείας μακραί καὶ βραχεῖαι· εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις τὸ ἔχει βραχὺ· οἶον, ἰκέσθαι, ἰκόμεν κτλ. — Τὸ δὲ παράγωγον ἰκάνω ἔχει εἰς τὸν ἐνεστώτα βραχὺ τὸ ι. — Περὶ τοῦ ἀπίκαται Ζήτ. §. 567.

ἰλᾶμαι καὶ ἰλᾶομαι εἰς τὸν Ὅμ. ταυτ. τοῦ ἰλάσσομαι. — Τὸ ἐνεργητικὸν εἶχεν ἀμετάβατον σημασίαν (ἰλεως εἶναι), ὅθεν εἰς τοὺς ποιητὰς ἰλθι καὶ ἰλαθι προστακ. ἵποτακτ. καὶ εὐκτ. (ὡς ἐνεστώς ἰλήκω), ἰλήκοιμι.

ΚΑΔΩ ἢ ΚΑΖΩ. 1) κέκασμαι, κέκαδμαι. Ζήτ. καίνυμαι. 2) κεκαδεῖν, μ. ἔσειν. Ζήτ. Κήδω καὶ χάζω.

Καίνυμαι (ὑπερέχω ὅλους). Ἐδῶ ἀνήκει ὁ ταλῆστος παρακείμενος κέκασμαι, (Δωρ. κεκαδμαι), κέκασσαι.

Καίω σελ. 142. Οἱ ἐποποιοὶ ἔχουσι καὶ Ἀόρ. α'. χωρὶς σέκηα (§. 122)· εὐκτ. κῆαι κῆαιεν· ἀπαρ. κῆαι (κεῖαι) καὶ κῆμεν, ἰλ. Η, 408, ἀνθ' οὗ ὁ Σπίζνερὸς γράφει καίμεν· Μέσ. Ἀόρ. κῆαντο καὶ κείαντο. Ὅθεν ἡ κατὰ συστολήν τοῦ η εἰς ε μετοχὴ κέας εὐρισκομένη εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ποιητὰς (Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 858. Εὐρ. Ῥέσ. 97). Εἰς δὲ τοὺς ἐποποιοὺς τὸ ε γίνεται ει (§. 596. Πρβ. στείω βεῖω κτλ.). Προστακ. κείον, καὶ κείον· ὑποτ. κῆομεν καὶ κείομεν.

Καυάζαις. Ζήτ. ἄγνυμι.

Κέλομαι (προσκαλῶ, προστάζω), μ. κελήσομαι κτλ. Ἀόρ. ἐκκλόμην (§. 602: β'). — ἔκλεο, Ζήτ. κλέω.

ΚΕΝΩ (ὅθεν, κοντός ἢ ῥάβδος), Ἀπαρέμφ. κένσοι ἰλ. Ψ. 337.

ΚΕΡΑΜΑΙ (ἀντὶ κεραννύω), ὅθεν εἰς τὸν Ὅμ. (ἰλ. Δ. 260) ὑποτακτ. κέρωνται· καὶ κρῆσαι ἀντὶ κεράσαι, Ὀδυσ. Η, 144.

ΚΕΩ. Ζήτ. Κεῖμαι σελ. 63. Προσθέτομεν ἐνταῦθα τοὺς ἰωνικοὺς τύπους κέσται, κέονται, κέεσθαι· καὶ κείαται, κέαται ἀντὶ κείνται καὶ τὸ θαμιστικὸν κέσκετο. Οἱ εἰς τὸν Ὅμηρον ἀπαντῶμενοι ἐνεργητικοὶ τύποι κέω καὶ κείω ἔχουσι σημασίαν μέλλοντος, θέλω ἢ ἀγαπῶ νὰ κείτωμαι.

Κιχάνω καὶ Κιχάνομαι (φθάνω, ἐπιτυγχάνω), κιχήσομαι, ἐκιχησάμην. — Ἀόρ. β'. ἐκίχον ὡς ἐκ τοῦ ΚΙΧΩ. Προσέτι ὡς ἐκ τοῦ ΚΙΧΗΜΙ γίνεταί παρατατ. καὶ ἄλλαι ἐγκλίσεις, φυλάττοντα τὸ η ἄτρεπτον: ἐκίχημεν, ἐκιχήτην — κιχῆναι (κιχῶ) κιχείω, κιχείην, κιχείς, κιχήμενος κτλ. — περὶ τῆς ποσότητος Ζ. §. 613. Σημ.

Κίω (πορεύομαι) μόνον εἰς τὸν παρὰτ. καὶ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις, εἰον, κίομαι, κιών. ἔχει ἡ μετοχὴ τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν, μ' ὅλον ὅτι εἶναι ἐνεστώς, ὡς τὸ ἰών, τοῦ ὁποίου εἶναι δεύτερος τύπος (ΙΩ, ΚΙΩ).

Κλάζω (ἰχῶ, φωνάζω), μέλ. κλάγξω (§. 110, γ'. Σημ.) Παρακ. κέκλαγχα ταυτόσημος τοῦ ἐνεστώτος (§. 159. ε' Σημ.) ὅθεν μέλ. κεκλάγξομαι. — Οἱ ποιηταὶ ἔχουσι καὶ ἄλλον τύπον ἀορ. ἐκκληγον, Παρακ. κέκκληγα. Μετοχ. κεκλήγοντες (§. 611). Τὸ δὲ ἐκλαξα Θήτ. εἰς τὸ κλείω.

Κλᾶς (ἀποκλᾶς) ποιητ. μετοχ. Ἄορ. ε'. (§. 603), Ἀνακρ. ἀποσπ. 16 ἀνήκουσα εἰς τὸ κλάω (τῆκνίζω).

Κλείω. Εἰς τοὺς ἐποποιοὺς κληῖω (μέλ. ἰσω) Ἄττ. κλήω ὅθεν καὶ κέκλημαι καὶ κεκλέατο. Ἐκ δὲ τοῦ μέλλοντος κλείσω ἐγεννήθη ὁ Δωρισμός κλάζω ἐκλαξα.

Κλέω, Κλείω, (ὕμνω, ψάλλω), κλέομαι (εἶμαι περίφημος) ἐκλεο β'. πρόσ. παρὰτ. ἀντί ἐκλέεο (§. 578), μέλ. κλεῖζω. — Κέκλετο ἀνήκει εἰς τὸ κέλομαι.

Κραίνω (ἐκτελῶ). Οἱ ἐποποιοὶ ἐπεκτείνουσι τὰ μέρη του ὅλα ἐκραίναν κρήνην κρήνην κέκρανται καὶ κεκρανάνται μέλ. κρανθήσομαι καὶ κρανέσθαι.

Κρύπτασκον. Ζήτ. §. 563.

Κτείνω (φονεύω), κτενῶ κτλ. Ὅλοι οἱ δόκιμοι συγγραφεῖς ἔχουσι παρὰκείμενον ἔκτονα. Ὁ Ὀμηρ. ἔχει μέλλοντα κτανέω, καὶ τὸ τούτου Μέσον ὡς παθητικὸν κατακτανέσθαι, Ἰλ. Ε. 481. Ἐδῶ ἀνήκει καὶ τῶν ἐποποιῶν ὁ Ἄορ. ἔκταν, ἔκτας, ἔκτα γ'. πληθ. ἔκταν (ἀντί-ασαν) Ὑποτακτ. κτέω ἀντι κτῶ (§. 565. α'). Ἀπαρέμφ. κτάμεν κτάμεναι (ἀντι κτάναι), μετοχ. κτάς. Παθητ. ἐκτάμην, κτάμενος, κτάσθαι (§. 603. §. 604). Ὁ Ὀμηρ. ἔχει καὶ ἀορ. α'. παθητ. ἐκτάθην καὶ ἐκτάνθην (§. 140. η'), ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξαίρουσιν διὰ τὸ μέτρον ἐκτάνθην, διακρινθεῖς, ἐκλίνθη, ἐπλύνθη, καὶ τινες καταχρήσεις τῶν μεταγενεστέρων πεζογράφων. — Παρεκτός δὲ τοῦ μὴ Ἀττικῷ παρὰτ. ἔκτακα, καὶ ἔκτονα εἶναι καὶ ἄλλος ἐκτόνικα, τοῦ ὁποίου εἶναι ἀμφίβολος ὁ Ἀττικισμός.

Κτῖμενος. Ζήτ. §. 604.

ΚΥΩ (φιλῶ), κύσω, ἐκύσα μὲ βραχὺ υ.

Κύω, καὶ Κυέω (εἶμαι ἐγκυος) Κυίσκω δὲ ἢ Κυῖσκομαι (συλλαμβάνω). εἶναι ὁμαλὰ ἐκ τοῦ κυέω. Οἱ δὲ ποιηταὶ ἔχουσι καὶ Μέσ. ἀορ. α'. ἐκυῖσάμην. Ἡ συνήθης γραφὴ κυσσαμένη στηρίζεται μόνον εἰς τὴν φαινομένην συγγένειαν μὲ τὸ ἐκύσα ἐκ τοῦ ΚΥΩ.

Λαγχάνω σελ, 143. Οἱ Ἴωνες ἔχουσι μέλ. λήζομαι. Τὸ δὲ Ὀμηρ. λαχεῖν ἔχει ἐνεργητικὴν σημασίαν, δίδειν διὰ κλήρου. Ἀξιοσημείωτον δ' εἶναι τὰ λελόγχασιν.

ΛΑΚΩ. Ζήτ. Λάσκω

Λάσκω (ἰχῶ, λαλῶ) (Ἴων. ληκέω, Δωρ. λακέω). Ὡς δὲ ἐκ τοῦ ΛΑΚΩ, Ἄορ. ε'. ἔλακον, καὶ Μέσ. λελακόμην (Ὑμν. εἰς Ἑρμ. 145) ὅθεν μέλ. λακήσομαι (§. 612). Ἄορ. ἐλάκησα. Παρὰκείμ. ὡς ἐνεστ. λέλακα, Ἴων.

ῥέληκα. Μετοχ. ποιητ. λελακνῖα. Τὸ βραχὺ α ἴδε εἰς Ἀριστοφ. Εἰρ. 382. Τὸ διαλάκνῃσασα Ἀριστοφ. Νεφ. 410. ἐκβαίνει τοῦ κανόνος.

Λάω. Ζήτ. Λῶ.

Λέγω, Λέγομαι. Εἰς τοὺς ἀρχαίους ποιητὰς σημαίνει τὸ ἐνεργητικ. πλῆγιάζω εἰς τὴν κλίνην· τὸ δὲ Μέσ. καίμαι εἰς τὴν κλίνην. Μέσ. ἄορ. κατὰ συγκοπὴν ἐλέγμην, λέκτο (§. 605). Προς. λέξσο καὶ λέξο (§. 578).

Λελ(ε)ιχμότες (γλείφοντες μὲ τὴν γλῶσσαν) ἑλλιπὲς μετοχὴ εἰς τὸν Ἡσιόδ. ἐκ τοῦ λιχμάω, Μέλ. λιχμήσομαι.

Λελίλημαι (προσπαθῶ, σπεύδω), Ὀμηρ. παρακείμενος. Φαίνεται ὅτι ἀνήκει εἰς τὸ ΛΙΑΩ· ἀλλὰ δὲν ἔχει κάμμίαν σημασίαν προσαρμύζουσαν εἰς τὸ θέμα τοῦτο. Ὅθεν ἐξηγεῖται ὅτι εἶναι ἀντὶ τοῦ λελίλημαι, ἐκ τοῦ λιλάω, λιλαίομαι (ἐπιθυμῶ, προσπαθῶ)· τὸ δὲ τρίτον λ. ἀπεβλήθη δι' εὐφωνίαν. Τοιαῦται θυσαί τῆς ἀναλογίας εἰς τὴν εὐφωνίαν ἐγίνοντο εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς πλάσεως τῆς γλώσσης. Οὕτως ἐκπαγλος (τρομερός) ἐκ τοῦ ἐκπλαγῆναι ἐξεφωνήθη ἀντὶ τοῦ ἐκπλαγλος· καὶ πύλος ἀντὶ πλύλος ἐκ τοῦ πλύω, πλύνω.

Ληξίω Ζήτ. Λάσκω, || . ΛΙΑΩ. Ζήτ. Λελίλημαι.

Λίσσομαι, σπᾶνίως λίττομαι (ἱκετεύω)· Μέλ. λίσσομαι· ἄορ. ἐλ(λ)ισάμην καὶ ἐλιτόμην· προστακτ. λίσαι, μετοχ. ἄορ. ἑ'. λιτέθαι. Ῥηματικά δὲ σύνθετα τρίλιστος, πολὺλλιστος καὶ πολὺλίτος.

Λούω, λούται κτλ. σελ. 144. Λί συναίρεσις ἔγειναν ἐκ τοῦ ἀρχαίου λούω (Ὀμηρ. ἐλόουν, λούεσαι). Τὸ δὲ λούμαι δὲν ἔγεινε κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ λούομαι, ὡς τὸ οἶμαι ἐκ τοῦ οἴομαι (§. 158. ἑ'.) ἀλλὰ κατὰ συναίρεσιν ἐκ τοῦ ΛΟΩ, τοῦ ὁποίου, ὁ ἄορ. εἶναι εἰς τὸν Ὀμ. λός. Ὅτι εἶναι συναίρεσις καὶ ὅχι συγκοπὴ, φανερόν· ὁ τόνος ἐλοῦμεν, λούνται ἐλοῦτο (ὅχι ἐλούμεν ἐλούτο, ὡς ἐκεῖτο, ἔρυτο), καὶ τὸ ἀπαρέμφ. λούν. Πολλοὶ δὲ τύποι διαλύουσι τὸ ου εἰς οε παρατ. λόσον, καὶ γ'. πρόσ. λός· λοέσσαι, λοέσασθαι καὶ λούσθαι.

Λῶ (θέλω) λῆς λῆ, πληθ. λῶμαι, λῆτε, λῆν, λῶντι· ἑλλιπὲς ῥῆμα τῆς Δωρικῆς διαλέκτου.

Μαίνομαι, μανοῦμαι, ἄορ. ἐμάνην. Παρακ. (ταυτόσημος τοῦ ἐνεστ.) μέμνηνα. Ὁ δὲ ἐνεργ. ἄορ. ἔμνηνα (Ἀριστοφ. Θesmof. 561) ἔχει μεταβατικὴν σημασίαν, κάμνω τινὰ τρελλόν· ἀλλ' εἰς τοῦτο εἶναι εὐχρηστότερον τὸ σύνθετον ἐμαίνω. — Ὁ Θεόκρ. (i. 31) ἔχει μεμάνημαι μὲ τὴν σημασίαν μαίνομαι (§. 612).

Μαίρομαι. Ζήτ. ΜΑΩ || — ΜΑΚΩ. Μηκάρομαι.

Μαπέειν. Ζήτ. Μάρπτω.

Μάρπτω (πιάνω), μάρψω κτλ. Μετοχ. παρακείμ. μεμαρπώς· ἄορ. β'. ἔμαρπον, μέμαρπον, καὶ συντομώτερον ἔμαπον, μαπέειν· γ'. πληθ. εὐκτ. μεμάποιε ἀντὶ μάποιεν.

Μάχομαι, μ. μαχοῦμαι (σελ. 144). Ἐκ τοῦ μέλλοντος ἐγεννήθη ὁ Ἴωνικός ἐνεστώς μαχέομαι· ὁ δὲ Ὀμ. ἔχει ὅχι μόνον μαχεῖόμενος, ἀλλὰ καὶ μαχεοῦμενος ὡς ἐνεστώτα. Διὰ τὸ μέτρον ἔχουσιν οἱ ἐποποιοὶ μέλ.

μαχήσομαι ἀλλ' ἄρ. ἐμαχέσσο. Κριτικοὶ τινες διὰ ὁμαλότητα γράτφουσι μαχήσατο κτλ. ἀλλὰ τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὴν ὁμοφωνίαν τῶν χειρογράφων.

ΜΑΩ. ῥῆμα ἀρχαῖον, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷται μὲ τρεῖς σχηματισμούς·

α'. Παρακείμεν. ἀντὶ ἐνεστῶτος (μέμαα) μεμάασι, μεμαῶς (Γεν. μεμαῶτος), συγκοπ. μέμαμεν, μέματε γ'. πληθυντ. ὑπερσυντ. μέμασαν (§. 609) — σπουδάζω, προσπαθῶ.

β'. Ἐνεστ. Μέσ. μῶμαι (ἐπιθυμῶ, ζητῶ νά)· μώμενος, συναιρ. ἐκ τοῦ μάομαι. Ἀλλ' ἐπικρατεῖ τὸ ω' οἶον, Ἀπαρέμφ. μῶσθαι καὶ προστακτ. μῶεο (ὡς μνώεο ἐκ τοῦ μνάομαι ὦμαι). Ζήτ. §. 581.

γ'. Μέλ. καὶ Ἀόρ. μάσομαι, ἐμασάμην, ἀνήκουσιν εἰς τὸ μαίομαι (ἄπτομαι, ψηλαφῶ, ζητῶ), καὶ μάλιστα εἰς τὰ σύνθετα· οὕτως ἀντιστοιχεῖ ὁ τοῦ Ὀμήρου (Ὀδυσ. I. 441) παρατατ. ἐπεμαίετο μὲ τὸν ἀόριστον ἐπιμασσάμενος Αὐτόθ. 446. Πρβ. δαίω δάσασθαι· ναίω νάσασθαι.

Μείρομαι Ζήτ. σελ. 144. Εἰς τοὺς ἀρχαίους ἐποποιούς φαίνεται μόνον τὸ τρίτον πρόσωπον ἔμμορεν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ σημασίαν παρακειμένου, ὡς κέκτημαι· οἶον, ἄλως ἐν πελάγεσσι θεῶν ἐξέμμορε τιμῆς Ὀδυσ. E. 335. Ἀλλ' εἰς τὸ ἐπεὶ οὐποθ' ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς σκηπτούχου βασιλεὺς Ἰλ. A. 277, φαίνεται ἀοριστικὴ σημασία. — Μεταγενέστεροι ποιηταὶ μεταχειρίζονται καὶ τοὺς τύπους μεμόρηκε, μεμόρηται, μεμορμένος.

Μέμβλεται (Ὀμ. καὶ Ἡσιόδ.) παθητ. τοῦ μέλω γεννημένον ἐκ τοῦ μεμεληται (§. 132. Σημ.)

Μέμονα, ἐκ ῥήματος ΜΕΝΩ (ὅθεν μένος), γίνεται ὁ ποιητικὸς οὗτος παρακείμενος σημαίνων στοχάζομαι, ἔχω κατὰ νοῦν (Πρβ. μενεαίνω), τὸ ὁποῖον συγγενεῖται μὲ τὸ μέμαα. Πρβ. γέγονα καὶ γέγαα. Τὸ δὲ τοῦ Εὐρ. (Ἰφιγ. Αὐλ. 1495.) μέμονα ἐκ τοῦ συνήθους μένω εἶναι μοναδικόν, καὶ δὲν πρέπει νὰ συγγέωμεν τὰ οὐσιωδῶς διάφορα ταῦτα ῥήματα, καὶ ἐὰν ἀκόμη τις πιστεύῃ ὅτι δύνανται νὰ ἐνωθῶσιν ἐτυμολογικῶς.

Μετίετο. Ζήτ. τὸ ἐφεξῆς.

ΜΕΤΙΩ, ὅθεν μετίετο, μεμετιμένος· Ἰωνικ. ἀντὶ μεθίετο, μεθειμένος ἐκ τοῦ ἤμι.

Μηκάομαι. Ἀρχαῖος ποιητικὸς τύπος τούτου εἶναι Μετοχ. Ἀόρ. μακῶν. Παρακ. μέμηκα, μεμακῶα μὲ ἐνεστῶτος δύναμιν, καὶ ἐξ αὐτοῦ γένος παρατ. ἐμέμηκον (§. 611).

Μέμνη (Ὀμ.) ἀντὶ μέμνησαι, καὶ μέμνεο (Ἡρόδ.) ἀντὶ μέμνησο· Εὐκτ. μεμνήμην καὶ μεμνώμην, μεμνώτο ἐκ τοῦ Ἰωνικοῦ μεμνεώμην, μεμνήητο (Ἰλ. Ψ. 361) καὶ μεμναίετο.

Μολεῖν Ζήτ. Βλώσκω.

Μυκάομαι (Μουγκρίζω). Οἱ ἐποποιοὶ ὡς ἐκ τοῦ ΜΥΚΩ ἔλεγαν ἔμυκον καὶ μέμυκα· Πρβ. Μηκάομαι.

Ναίω (κατοικῶ) λαμβάνει τοὺς παθητικούς καὶ μέσους χρόνους ἐκ τοῦ ΝΑΩ (ὅθεν ναὸς μὲ βραχὺ α') νάσσομαι, ἐνάσθην ἢ ἐνασσάμην, Παρακ.

(εἰς τοὺς μεταγενεστέρους) νένασμαι. Τὸ ἐνεργητ. ἔνασα (ἔνασσα) ἔχει μεταβατικὴν σημασίαν κατωκίσα ἄλλον.

Νάσω (στουμπώνω), νάξω κτλ. νένασμαι, ναστὸς (§. 110. γ'. Σημ.).

Νέω' α'. σωρεύω· εἰς τὸν ἐνεστῶτα καὶ παρατατικὸν ἀπαντᾷται μόνον μετὰ τὴν ἰωνικὴν συστολὴν, νήσω νηνέω· — μέλ. νήσω· Ἄορ. ἐνησα, ἰων. ἐνήσα. β'. Κλώθω, ὁμαλῶς νήσω κτλ. Ἄλλ' εἰς τὸν ἐνεστῶτα αἱ συναϊρέσεις μετὰ τὸ ο, οὐ δὲν γίνονται εἰς ου, ἀλλὰ παρὰ τὴν ἀναλογίαν εἰς ω, νῶσι, νῶντες κτλ. — Νέος ἐνεστῶς νήθω.

γ'. κολυμβῶ· Ζήτ. σελ. 145.

δ'. Τὸ ποιητικὸν νέεσθαι (ἀνχωρεῖν, παλινοστεῖν) ἔχει εἰς τὸν ἐνεστῶτα μελλοντικὴν σημασίαν· νέομαι ἢ νεῦμαι· Παρακ. β'. προσ. νεῖται (§. 578).

Νώσω, ἔνωσα, ἰωνικῶς ἐκ τοῦ νοέω συνηθέστερον δὲ τὸ μετὰ τῆς ἐν σύνθετον, ἐξ οὗ τὰ σύνθετα ἐννώσας, ἐννένωκα, ἐννένωτο, ἐννένωντο, δι-ἐννένωντο καὶ νωσάμενος.

Οἶομαι καὶ ὅτω (μετὰ μακρόν ι) καὶ οἶω ὠϊσάμην, ὠϊσθην Ὀμηρικοὶ τύποι ἀντὶ τοῦ οἶομαι κτλ.

Οἷχομαι (Ζήτ. σελ. 146)· Παρατ. οἷχωκα. Ὁ Ὀμηρος ἔχει ὦχηκα· παρῳχηκα· ἰλ. Κ. 252. κ. ὡς ἐκ τοῦ ὦγμαι· γ'. πληθ. ὑπερσυντ. ἰωνικ. ἐπῳχατο. Ζήτ. Ὀχωκα.

Ὀλέκω, ποιητ. ἐκ τοῦ Παρακ. ὠλεκα γεννηθὲν (§. 511).

Ὀλόμενος καὶ οὐλόμενος (Ὀμηρ.) ἐκ τοῦ ΟΛΩ (φθείρω), ἔχει σημασίαν ἐπιθετικὴν ἀντὶ ὀλεθριος, φθοροποιός.

Ὀνομαι (ὠδρίζω) ἐκ τοῦ ΟΛΟΩ· ὅθεν ἐνεστῶς καὶ παρατατ. κατὰ τὸ διδομαι, γ'. πρόσ. ὄνοσαι. Προστακ. ὄνοσο — Μέλλ. ὀνόσομαι· Ἄορ. ὠνόσθην καὶ ὠνοσάμην. — Ὁ δὲ Ὀμηρ. ἔχει ὡς ἐκ τοῦ ἀπλοῦ ΟΝΩ β'. πρόσ. πληθ. ἐνεστ. οὔνεσθε, Ἄορ. ὦνατο.

Ὀπωπα, β'. Παρακ. τῶν διαλέκτων καὶ τῶν ποιητῶν ἐκ τοῦ ΟΠΩ, ἀντὶ εἶδον.

Ὀρνυμι (διεγείρω), ἐκ τοῦ ΟΡΩ (Ζήτ. σελ. 147) Ἀπαρέμφ. ὄρθαι, Μετοχ. ὄρμενος (ἀντὶ ὀρέσθαι, ὀρόμενος), Προστακ. ὄρσο καὶ ὄρσο. (§. 605)· ὁ β'. Παρακ. ὄρωρα σημαίνει ἀμεταβάτως, διηγέρθην, συνέστην. Τὸ ὄρωρεν εἶναι Ἄορ. (Ὀδυσ. Τ, 201)· ὡς τὸ ἤραρε· καὶ ὡς τοῦτο σημαίνει μεταβατικῶς διήγειρε. — Μετὰ τὸ ὄρωρε ἰσοδυναμεῖ κατὰ σημασίαν τὸ παθητικ. ὀρώρεται (Πρβ. ἄρηρα, ἀρήρεμαι). — Τελευταῖον ὁ Ὀμηρος ἔχει ὀρομαι καὶ ὀρέομαι (τρέχω κινεῖσθαι ἐδῶ κ' ἐκεῖ) (Ὀδυσ. Ξ. 104. β. 395)· καὶ ὀρνύω, καὶ ὀρίνω, καὶ ὀροθύνω, ἐξ οὗ Ἄορ. ὠρίνθην καὶ ὀρούω, ἐξ οὗ ὠρουσα.

Ὀλόμενος· Ζήτ. Ὀλόμενος || . Οὔνεσθε· Ζήτ. ὄνομαι.

Οὐτάω πληγόνω· οὐτήσω κτλ. — Ἄορ. κατὰ συγκατ. (οὐταν) γ'. πρόσ. ἐνικ. οὐτα (§. 603)· Ἀπαρέμ. οὐτάμεν (ἀντὶ οὐτάναι). Μετοχ. παθητ. οὐτάμενος. — Εἶναι καὶ τύπος ἄλλος οὐτάζω, οὐτασε, οὐτασμένος.

Ὀφείλω ἰων. ὀφείλέω, ἐπιχωρῶς ὀφέλλω (ἰλ. Τ. 200). Παρατ. ὤφελον

(ἰλ. Ε. 350), τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ συγχυθῇ μὲ τὸ ὀφέλλω (μεγαλόνω, τιμῶ). Ἐκ τοῦ πρώτου ἔχει ὁ Ὅμ. εἰς ἀόρ. ἀ. εὐκτ. ἀνωμάλως ὀφέλλειεν (γ'. πρόσ. ἐνικόν) ἰλ. Π. 651. Ὀδυσ. Β. 334.

Ὀρχωκα, ἀρχαῖος παρακείμενος ἐκ τοῦ ἔχω, φαινόμενος εἰς τὸ συνοχω-
κότε ἰλ. Β. 218. Ἐσφαλμένως παράγουσι τὸν τύπον τοῦτον ἐκ τοῦ
ΟΧΩΩ, ὡς καὶ τὸ οἴχωκα (Ζήτ. οἴχομαι) ἐκ τοῦ ΟΙΧΩΩ. Ἡ ἀληθινὴ γέ-
νεσις τοῦ ἐξηγεῖται ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ οὐσιαστικοῦ ὀκωχή. Ὁ ἀπλού-
στατος παρακείμενος τοῦ ἔχω εἶναι ὄχα καὶ μὲ τὴν αὖξιν ὦχα, ὡς
καὶ ἐκ τοῦ ΟΙΧΩ — ὦχα. Μὲ Ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμὸν ἤθελον εἶσθαι
καὶ τὰ δύο κατὰ τὸν συνήθη τρόπον ὄκωχα (διότι τὸ ι τοῦ οἴχομαι
φυσικῶς κεῖται μόνον ὡς εἰς τὸ δείδεκτο). Ἐπειδὴ ὁμως ἐκ δύο δασέων
ἐμπορεῖ καὶ τὸ δεύτερον νὰ μεταβληθῇ (§. 181. Σημ.) διὰ τοῦτο ἔλε-
γον καὶ ὄχωκα, οἴχωκα, καὶ ὁ τύπος οὗτος ἐφυλάχθη διὰ τὴν εὐκρίνειαν.

Πάσασθαι (ἀποκτάν), ἐπασάμην· Παρακ. πέπαμαι (ἔχω). — Εἶναι διά-
φορον τοῦ ἐπασάμην πέπασμαι, Ζήτ. πατέομαι.

Πατέομαι, (γεύομαι, τρώγω) — ἐπασάμην, πέπασμαι. Ποβ. δατέομαι,
δάσασθαι εἰς τὸ δαῖω.

Πείθω (Ζήτ. σελ. 118). — Ποιητικοὶ τύποι εἶναι ὕπερσυντ. ἐπέπι-
θμεν, ἀνήκων εἰς τὸν παρακ. πέποιθα. Ἀόρ. β'. ἐπίθον, ἐπίθομεν, πέπι-
θον κτλ. — Νέος τύπος πιθήσω, ἐπίθησα εἰς τὴν σημασίαν ὑπακούω.

Πελάζω, ἀρχ. πελάω (πλησιάζω). Εἰς τοὺς ἀρχαίους ποιητὰς ἔχει
τοὺς κατὰ συγκοπὴν τύπους (§. 604. §. 610) ἐπλάθην (ψευδὲς εἶναι
τὸ ἐπλάσθην), ἐπλήμην, καὶ τὰ δύο ἀμεταβάτως.

Πῶλω καὶ Πέλωμαι (εἶμαι). Τὸ Δωρικὸν τοῦτο καὶ ποιητικὸν ῥῆμα πά-
σχει συγκοπὴν εἰς τὸν παρακ. ἔπλε ἢ ἔπλετο· β'. πρόσ. ἔπλεο, ἔπλευ.
Τὸ ἔπλευ λαμβάνεται πολλάκις ἀντὶ τοῦ ἐνεστώτος (εἶσαι). — Εἰς τὸ
αὐτὸ ῥῆμα μὲ τὴν ἀρχαιότεραν τοῦ σημασίαν, περιστρέφειν, στρέφειν,
ἀνήκουσι μετὰ συγκοπῆς αἱ τῶν ποιητῶν σύνθετοι μετοχαὶ ἐπιπλόμενος,
περιπλόμενος.

Πεπαρεῖν· Πεπορεῖν· Πέπρωται. Ζήτ. πορεῖν.

Πέρδω (ὄθεν πορδῆ), συνθέστερον Πέρδομαι· ἀόρ. ἔπαρδον, Μέλ. παρ-
δήσομαι· Παρ. πέπορδα.

Πέρθαι (Ὀμηρ.) ἐκ τοῦ Πέρθω (Ζήτ. σελ. 147) κατὰ συγκοπ. Ἀπα-
ρέμ. ἀόρ. ἔ. πέρθαι (Ζήτ. §. 605 Σημ. 6) ἐκ τοῦ ἐπέρθμην, κυρίως
πέρθ-θαι (ἢ πέρσθαι) ὡς δέχθαι.

Πέτομαι καὶ Πετάομαι, ἀόριστ. ἐπετάσθην (Ἀνακρ. Μ. 6), ποιητικοὶ
τύποι ἀντὶ πέτομαι (σελ. 147), παραληφθέντες καὶ ἀπὸ τοὺς μεταγενε-
στέρους πεζογράφους· Παρακείμε. φαίνεται ὅτι ἦτο εὐχρηστος τὸ πεπότη-
μαι. Οἱ ποιηταὶ ἔχουσι καὶ ἐνεστώτα ποτάομαι, ἐξ οὗ πεποτήται
ἐποτάθην.

Πέρον, ἔπεφον (φονεύω), ἀόρ. μὲ ἀναδιπλασιασμὸν καὶ συγκοπὴν
(§. 602. 6.) ἐκ τοῦ ΦΕΝΩ (ὄθεν φόνος) Ἡ μετοχὴ τοῦ ἀόρ. τούτου παρὰ

τὴν ἀναλογίαν παροξύνεται, πέφνον (ἰλ. 827· Φ. 539)· Παθητ. παρακ. πέφονται, πέφονται, πεφάσθαι. Μέλλ. Γ. πεφήσονται· Πρβ. τείνω τέταμαι.

ΠΗΘΩ, ἀντὶ πάσχω (σελ. 137). Τοῦτου εἶναι οἱ σπάνιοι τύποι, πήσονται, ἔπησα, Παρακ. (πέπηθεν) πεπαθυῖα, ὄμ. — Περὶ δὲ τοῦ πέποσθε ἀντὶ πεπόνθατε Ζήτ. §. 608.

Πίπτω (σελ. 148). Ποιητικαὶ συντμήσεις τῆς μετοχῆς τοῦ Παρακ. εἶναι Ἀττικῶς πεπτῶς (Πρβ. βεβρωτες ἐκ τοῦ βέβρωκα), καὶ ποιητικῶς πεπετώς. Ἐκ τοῦ τελευταίου συμπεραίνεται ὁ ἀρχαῖος τύπος πέπτηκα (ἐκ τοῦ ΠΕΤΩ, ὡς δέδμηκα ἐκ τοῦ δέμω), ἐκ τοῦ ὁποίου κατὰ τὴν τροπὴν τοῦ η εἰς ω ἐγενήθη τὸ πέπτωκα· ἀόρ. ἀ. ἐκ τοῦ πέτω ἔπεσα εὐρίσκεται εἰς τὸν Εὐριπίδην Τρωάδ. 291 Ἄλκ. 465) ἀόρ. β'. ἔπετον, εἶναι εἰς τοὺς Δωριεῖς (Πίνδ).

Πιτνέω (πίπτω), ἀόρ. ἔπιτνον (Πρβ. §. 123. γ. Σημ.). καὶ δωρ. (ἐ)πίτναν — Τὸ δὲ πιτνάω, πίντημι εἶναι ταῦτὸν τοῦ πετάννυμι.

Πλάζω (διώκω ἐδῶ κ' ἐκεῖ· Παθ. περιπλανῶμαι), μέλ. πλάγζω κτλ. ἐκ τοῦ πλάγγω. §. 110. γ. Σημ.

Πλείμην (εὐκτ), πλήσο Προστακτ. εἰς τοὺς ἐποποιούς ἐκ τοῦ ΠΛΑΩ; ἀόριστ. β'. τοῦ Πίμπλαμαι (Ζήτ. §. 604). Τὸ πλήμην δὲν ἔχει κάμμιάν ἀναλογίαν. Ἀντὶ δὲ εἰ ἦτο πλέον ἀνάλογος ἢ αἰ διὰ τὸ ΠΛΑΩ. Ἀλλὰ καὶ τὸ χρῆ γινόμενον ἐκ τοῦ χράω ἔχει εὐκτικὸν χρεῖη. Ζήτ. σελ. 152.

Πλώω Ἴων. ἀντὶ πλέω. πέπλωκα κτλ. Ὄθεν ὁ τῶν ἐποποιῶν Ἀόρ. ἔπλων, ἔπλως, ἔπλω, ὠμεν (κατὰ συγκοπὴν). Μετοχ. πλῶς (ἐπιπλῶς; ἰλ. Ζ. 291)· Ζήτ. §. 603. Σημ.

Πέπνυμαι παθητ. παρακ. τῶν ἐποποιῶν ἐκ τοῦ πνέω. ἔχει τὴν ἰδιαιτέραν σημασίαν, εἶμαι ἔμπνους, ἔχω ψυχὴν καὶ δύναμιν ἀληθινήν. Ἀόριστ. κατὰ συγκοπὴν ἄμπνυτο (Ὀμηρ) ἀντὶ ἀνέπνυτο· ἀμπνύνη (ἀντὶ ἀνεπνύθη)· Πρβ. ἰδρύνθην ἐκ τοῦ ἰδρύω. ἔχει δὲ τὸ πέπνυμαι πρὸς τὸ πνέω, ὡς τὸ κέχυμαι πρὸς τὸ χέω.

Πορεῖν (Ἡσύχ.), ἔπορον (ἔδωκα), μετοχ. πορῶν, ἐλλιπὲς ἀόρ. εἰς τοὺς ποιητάς. Ἐδῶ ἀνήκει καὶ τὸ πέπρωται (Ζήτ. σελ. 159). Τὸ ἀπαρέμ. πεπαρεῖν ἢ πεπορεῖν (Πινδ. Πυθ. Β', 105), σημαῖνον, δεικνύσθαι (ἢ δεικνύειν ἑαυτὸν) ἀναφέρεται ὀρθότερον εἰς ἄλλο θέμα ἰδίον του, καὶ γράφεται κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον πεπαρεῖν.

Προτεῖν Ὀδυσ. Κ. 100. Ἴωνικὸς τύπος ἀντὶ τοῦ παρατατικοῦ προτήν ἐκ τοῦ προτήμι· Πρβ. ἤφισιν.

Πτήσσω (συστέλλομαι ὑπὸ φόβου), πτήξω κτλ. ἔχει εἰς τοὺς ποιητάς τινα ὡς ἐκ ΠΤΑΩ· οἶον, μετοχ. παρακ. πεπτηώς, καὶ γ', δυῖκ. ἀόρ. β'. πτήτην (§. 603). Σημειωτέον δὲ καὶ τὸ τοῦ Αἰσχύλου Εὐμ. 243 καταπτακῶν.

Ράινω (ῥαντίζω)· περὶ τοῦ ῥάσσατε καὶ ῥράδαται Ζήτ. §. 567 Παρακείμενος.

Ῥιγέω (ἔχω ῥίγος), Παρακ. β'. ῥρίγα με δύναμιν ἐνεστῶτος.

ῤιγέω (Κ. κρυώνω) ἔχει ὡς τὸ ἰδρῶ ἀπαρέμ. ῤιγῶν, ῤιγῶν, μ' ὅλον ὅτι εἰς ἐκδόσεις μας δὲν παρατηρεῖται πανταχοῦ ἡ ἐξαίρεσις αὕτη. παρακ. ῤρίγα, ὑποτ. ῤρίγησιν, δοτ. μετοχ. ῤρίγοντι· ὑπ. ῤρίγει.

Ροίζασκε· Ζήτ. §. 563 Παρατατικῶς.

Σάω ἀντί σήω (χοσκινίζω), ὅθεν σῶσι, Ἡρ. Α. 200.

Σάω τχὺτ. σῶζω), ἐκ τοῦ ὁποίου σῶζονται εἰς τοὺς ποιητὰς α) σαώσω, ἐσάωσα κτλ. β) ἐνεστ. καὶ παρατ. ἔμπροσθεν συναϊρούμ· σῶω σῶεις (ἐκ τοῦ σαώ σαείεις) κτλ. ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη τὸ σῶζω. Οἱ ἐποποιοὶ ἔλεγον καὶ Σῶω γ) τὸ γ'. τοῦ παρατ. (ἐσάου), καὶ τὸ προστ. (σάου), τὰ ὁποῖα, ἂν συνηροῦντο κατὰ τὸ τέλος, ἤθελον γείναι, ἐσῶ, σῶ· ἀλλ' οἱ ἐποποιοὶ ἐπεκτείνουσι πάλιν τοὺς τύπους τούτους, ἀλλ' ὅχι ὡς τὰς ὁμοίας περιπτώσεις διὰ τοῦ ο, ἀλλὰ διὰ τοῦ α (ὡς τὸ ναιετᾶωσα) §. 581· λέγουσι λοιπὸν σάω ἀντὶ ἐσῶζε καὶ σῶζε.

Σεῶω (ἐλαύνω), ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αὐξάνει ὡς τὰ ἀπὸ ρ ἀρχόμενα (§. 184. α) καὶ εἰς τὸν ἀόρ. α. δὲν λαμβάνει σ, ἐσσευα καὶ σεῶα ἐσσευάμην. Παθητ. παρακ. ἐσσυμαι (ἐσορμῶ, προσπαθῶ, ἐπιθυμῶ)· Μετοχ. ἐσσύμενος (προπαροξύτ. Ζήτ. §. 611 Σημ. β'). Ὑπερσυντ. ἐσσύμην, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ κατὰ συγκ. ἀόριστ. ὅθεν σύτο, σύμενος· β'. πρόσ. ἐσσυο ἀντὶ ἐσσυο, ἐσσυτο· μόνον παράδειγμα ἀποβολῆς τοῦ σ εἰς τὸ β' προστακτικὸν τοῦ παθητικῶ Ὑπερσυντ. ἀόρ. παθητ. (ταυτόσημος) ἐσύθην (Σοφοκλ.).—Οἱ δι' ἐνὸς σ τύποι εἶναι σπάνιοι, καὶ οἱ ἀναύχητοι (σεῶα, σύτο) εἶναι τῶν ἰώνων ἐποποίων.—Εὐρίσκεται δὲ καὶ ὁ παθητ. ἐνεστῶς κατὰ συγκοπὴν (§. 156. β') σεῦται (Σοφοκλ. Τραχ. 645), συνηθέστερον ὅμως μὲ τροπὴν τῆς ευ εἰς ου· τὸ σεῦο ἔμεινε καὶ σοῦ ἐπὶ παρακινήσει, σοῦμαι (σπεύδω, τρέχω), προστ. σοῦσο, σοῦσθω, σοῦσθε (συνήθης προσφώνησις εἰς τὸν κοινὸν βίον).—Τελευταῖον ἀνήκει ἐνταῦθα ὁ ἀπὸ τὸν Ξενοφῶντα (Ἑλλην. Α. Ι. 23) γνωστὸς Λακωνισμὸς ἀπέσσευα, τὸ ὁποῖον ἐκλαμβάνεται ὡς β'. ἀόρ. παθητ. ἀντὶ ἐσσύη.

Σκέλλω ἢ σκελέω (ξηραίνω), Παθ. ξηραίνομαι. Εἰς τὴν σημασίαν ταύτην τοῦ παθητικῶ ἀνήκουσιν οἱ ἐνεργητικοὶ τύποι ἐσκλην, σκληῖν, σκληῖναι (§. 603). Παρακ. ἐσκληκα (ἐξηράνθη) καὶ ὁ Μέλλ. σκληῖσθαι.—Τὸ Ὀμηρικὸν σκῆλει (ἀόρ. α. ἐσκληα) ἀνάγεται εἰς τὸ σκάλλω (τὸ ὁποῖον ἄλλως ἔχει τὴν πάντη διάφορον σημασίαν ξέειν ἢ σκαλίζειν γῆν, λίθους κτλ.) καὶ ἐκ μεταθέσεως (§. 610, β') γίνεταί ΣΚΛΛΩ, τοῦ ὁποῖου τύπος εἶναι σκληῖναι, σκληῖν κτλ.

Σοῦμαι· Ζήτ. Σεῶω || Σπέσθαι· Ζήτ. ἐσπόμην·

Στήκεται· ἐκ τοῦ ἔσθηκα ἔγεινεν εἰς τὴν παρακμὴν τῆς γλώσσης ἐνεστῶς στήκω· ὅθεν (Πρὸς Κορινθ. Α. ις'. 13) στήκετε.

Στεῦται, Στεῦνται, Στεῦτο Ζήτ. §. 602. β'.

Στυγέω (φοβοῦμαι, μισῶ, ἀποφεύγω), ὁμαλόν. Ὁ Ὀμηρὸς ὅμως ἔχει ἀόρ. β'. ἐστυγον, καὶ ἀόρ. α. ἐστυξα μὲ σημασίαν μεταβατικὴν (κάμνω φοβερὸν)· β'. ἐστύγην, τὸν ὁποῖον ποιηταὶ ὅμως μεταγενέστεροι (ὡς Ἀπολλων. Δ. 512), τὸν μετεχειρίσθησαν τούτοσήμεως τοῦ ἐστυγον.

ΤΑΓΩ· Ζήτ. ΤΑΩ.

Ταράσσω, ττω, ἔχει συνηρημένως ἄλλον τύπον α) εἰς τοὺς Ἀττικοὺς τὸν ἐνεστώτα θράττω, ὅπου τὸ τ τρέπεται εἰς θ, καὶ τὸ α μακρύνεται (ὄθεν ἢ οὐδεν. μετοχή τὸ θράττον). β) εἰς τοὺς ἐποποιούς τὸν παρακ. τέτρηχα καὶ ὑπερσ. τετρήχειν με ἀμετάβατον σημασίαν (εἶμαι ἀνήσυχος), ὅπου τὸ η λαμβάνει τὸν τόπον τοῦ μακροῦ α. Τὸ δὲ μακρὸν τοῦτο α γεννᾶται διὰ μεταθέσεως (§. 610. β'), ἐπειδὴ τὸ πρῶτον α πηδᾷ εἰς τὸ δεύτερον καὶ μετ' αὐτοῦ ἐνούμενον γίνεται μακρὸν, καθὼς εἰς τὸ μιλακὸς-βλάξ, βλακός. Ἡ δὲ τροπὴ τοῦ τ εἰς θ ἐνεργεῖται ἐκ τῆς μετὰ τὸ ρ συγγενεύσεως δασείας. Εἰς τὸν Πλάτωνα ἀπαντᾷται ὁ ἀόρ. ἔθραψα καὶ εἰς τὸν Σοφοκλῆν ὁ ἐθράχην. Ἐκ δὲ τοῦ ῥήματος γίνεται τὸ ἐπίθετον τρᾶχὺς, ἰων. τρηχύς.

ΤΑΩ, τὸ φαινόμενον θέμα τοῦ τείνω, τέτακα (§. 140 ἡ). Εἰς παρόμοιον θέμα με σημασίαν λαμβάνω, πιάνω, ἀνήκει τὸ Προστακτ. τῇ (λάβε), μετὰ τὸ ὅποιον συγγενεύει (ὡς ἐκ τοῦ ΤΑΓΩ) ἢ με ἀναδιπλασιασμόν τῶν ἐποποιῶν μετοχῇ Ἀορ. β'. τεταγών, ἤγουν λαβών, πιάσας.

Τέμω, τὸ θέμα τοῦ τέμνω, σώζεται ἀντὶ τέμνω εἰς τὸν Ὅμ. (ἰλ. N. 707).

Τέρπω, Παθητικ. τέρπομαι. Εἰς τοὺς ἐποποιούς ἔχει τριπλοῦν ἀόριστον, (ἐ)τέρφθην, (ἐ)τάρφθην, (ἐ)τάρπην, ἐκ τοῦ ὁποίου κατὰ μετὰθεσιν (§. 123. γ') Ὑποτακτ. τραπείω ἀντὶ ταρπῶ καὶ Μέσ. (ἐταρπόμεν) τεταρπόμεν. Ὑποτακ. ταρπώμεθα.

Τερσαίνω (ξηραίνω), Ἀόρ. ἀ ἐτέρσηνα (ἰλ. Π. 529). Παθητ. τέρσομαι (ἐκ τοῦ ΤΕΡΣΩ). Ἀόρ. β'. Παθητ. τερσῆναι, καὶ τερσήμεναι, ἀόρ. παρὰ Νικάνδρῳ ἔτερσα.

Τέτρυμι, ἔτετρυμι (ἐπέτυχ), Ἀόρ. ἐλλιπής.

Τετραίνω, Ζήτ. τιτράω.

Τετυκεῖν, Τετυκέσθαι, ἰωνικοὶ τύποι ἀνήκοντες εἰς τὸ τεύχω τὸ κατασκευάζω, ἀντὶ τυχεῖν. Ζήτ. §. 177. εὐρηνται δὲ καὶ τετύκοντο, τυκοίμεθα. Ἄλλος δὲ τύπος τοῦ τεύχω εἶναι τιτύσκομαι.

ΤΙΕΩ, -Τετίημαι (εἶμαι λυπημένος). Μετοχ. τετιμημένος καὶ τετιηώς, §. 563 Μετοχή.

Τιτράω (τρυπῶ), ἐκ δὲ τοῦ ΤΡΑΩ, μ. τρήσω. Ἀλλ' οἱ Ἀττικοὶ ποιηταὶ ἔλεγον πλέον Τετραίνω, ἐτέτρηνα. Παρακ. τέτρηχα, τέτρημαι.

Τίνυμι, Τίνυμαι ἀντὶ τίνω (τὸ ἐκδικῶ) κατὰ μὲν τοὺς Ἀττικοὺς ἔχουσι βραχὺ τὸ ι (διὰ τοῦτο εὐρίσκεται γραμμένον καὶ τίννυμι διὰ τὴν μακρυνθῆ τὸ ι). κατὰ δὲ τοὺς ἐποποιούς μακρόν.

Τλῆναι, τλαῖν κτλ. Μετοχ. τετληώς. Ζήτ. §. 603. κ. §. 563. Μετοχή. — Τῶν ἐποποιῶν τύπος ἄλλος εἶναι Ἀόρ. ἐτάλασα.

Τμηγῶ, ταυτόσημον τοῦ τέμνω εἰς τοὺς ἐποποιούς. Ἀόρ. ἔτμηξα καὶ ἔτμαχον, Παθητ. ἐτμάμην.

Τορεῖν (Διατρυπᾶν), ἔτορον, ἐλλιπής Ἀόρ. Πρὸς τρώω. — Εἰς συγγενῇ

σημασίαν τοῦ διαπερᾶν, φωνεῖν διαπεραστικῶς, ἔχει ὁ Ἀριστοφ. μέλ. τε-
τορήσω καὶ ἐνεστ. τορρεύω.

Τόσσαί ταῦτ. τυχεῖν. Ἡ μετοχὴ τόσσας (τυχὼν) ἀπαντᾷται εἰς τὸν
Πίνδαρον, καὶ τὰ σύνθετα ἐπέτοσσε, ἐπιτόσσαίς.

Τραπέϊω Ζήτ. τέρπω.

Τρέφω Δωρ. τράφω. Εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν ἐσήμαινε (§. 159. β').
ο ἀόρ. ἑ'. ἔτραφον καὶ τὸ τρέρομαι, γίνομαι παχύς, μέγας. Εἰς ταύτην
τὴν σημασίαν μεταβαίνει καὶ τὸ σύνθηες παθητικὸν τρέφομαι. Διὰ τοῦτο
εἰς τὸν Ὅμηρ. συμπίπτουσιν εἰς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁ ἑ'. ἐνεργ. ἀόρ. καὶ ὁ
ἑ'. παθητ. οἶον, ἔτραφε ταῦτόν τοῦ ἑτράφη· τραφόμεν (τραφεῖν) ταῦτόν τῳ
τραφῆναι· ἀόρ. ἀ. παθ. ἐθρέφθην, ὁ Παρακ. τέτροφα ἔχει καὶ τὰς δύο
σημασίας.

Τρώω (βλάπτω), ἐκ τοῦ ὁποίου γίνονται οἱ χρόνοι τοῦ τιτρώσκω,
ἔχει ὁ Ὅμηρος. Συνέχονται δὲ καὶ τὰ δύο ῥήματα διὰ μεταθέσεως ἐκ
τοῦ ΤΟΡΩ, μὲ τὸ τορεῖν §. 610. ἑ'.

Φάνεσκε ἀνώμαλον ῥῆμα τοῦ Ὁμήρου ἀντὶ ἐφάνην, γεννηθὲν ἐκ τοῦ
ἐφάνην, Κ. φάνθεν ἀντὶ ἐφάνησαν.

ΦΕΝΩ Ζήτ. Πέφνον.

Φέρω Ζήτ. (σελ. 151), Μέλ. οἶσω (ἐκ τοῦ ΟΙΩ), καὶ Ἄοριστικὸν
προστακτ. εἰς τοὺς ἐποποιούς, οἶον (§. 578). Τὸ θέμα ἐνείκω ἀπαν-
τᾷται εἰς τὸν Ἡσίοδ. (Ἀσπ. 440 συνενεῖκεται). — Ἐσφαλμένη εἶναι ἡ
γνώμη, ὅτι τὸ ἐνεγκεῖν εἶναι συνθετον ἐκ τῆς ἐν καὶ ἐγκεῖν· εἶναι δὲ (ὡς
τὸ ἡγαγον, ἀλαλκεῖν κτλ.) κατὰ ἀναδιπλασιασμόν ἀόρ. τοῦ ΕΓΚΩ, τοῦ
ὁποίου εἶναι ἑπεκτάσεις τὸ ΕΝΕΚΩ καὶ τὸ ΕΝΕΙΚΩ, ὡς τὰ ΛΑΚΩ,
ΛΑΕΚΩ. — Ὁ Ὅμηρ. ἔχει τὸ πληθ. προστακτ. φέρτε καὶ ῥηματικὸν τῶν
ποιητῶν φερτός (ὡς καὶ ὁ πολὺς λαὸς τὴν σήμερον). καὶ Ἰλ. Σ, 236 φέρ-
τρον — Σπάνιοί τινες τύποι ἐκ τοῦ εἶσω γεννώμενοι εἶναι ὁ Ἄορ. τοῦ
Ἀπαρσμ. ἀνώσαι καὶ τὸ ῥηματικὸν ἀνώϊστος εἰς Ἡρόδ. (Α, 157. σ' 66),
ὅπου τὸ ω δὲν αἰτιολογεῖται γραμματικῶς, καὶ ὁ παρακ. προοῖσται εἰς
τὸν Λουκιαν. (Παρασ. 2), ὅπου τὸ ἀναύξητον τῆς οἱ διφθογγου δεικνύει,
ὅτι καὶ τὸ ΟΙΩ εἶναι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπὸ τῆς οἱ ἀρχομένων καὶ μὴ δε-
χομένων αὐξήσιν (Ζήτ. §. 105).

Φεύγω, Μέλ. Φεύξομαι καὶ φευξοῦμαι. Ἄορ. ἔφυγον, Παρακ. πέφευγα·
Παθητ. πέφυγμα· ῥηματικὸν φευκτός. Ὁ Ὅμηρ. ἔχει τὴν μετοχ. τοῦ
παθητ. πυρακ. πεφυγμένος μὲ ἐνεργητικὴν σημασίαν, ἀντὶ τοῦ ἐκπε-
φευγώς· καὶ μετοχ. Παρακ. πεφυζότες. (Πρβ. φύζα, ἡ φυγὴ) ἀντὶ φυ-
γόντες.

Φθείρω, μεταβατ. ὁμαλόν. Ἀλλ' ὁ ἑ'. παρὰκ. ἐφθορα, διέφθορα· σημαί-
νει ἰωνικῶς καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους, εἶμαι ἐφθαρμένος· Ἀττικῶς
ὁμῶς εἶναι ταῦτ. τοῦ ἐφθαρκα. — Ὁ Ὅμ. ἔχει τὸν μέλ. φθέρσω — Μέσ.
μέλ. ἑ'. διαφθαρέομαι ἰων. κ. μὲ ἀμετάβατον σημασίαν.

Φθίω. Εἰς τὸν ἐνεστώτα τοῦτον εἶναι μόνον τοῦ Ὁμήρου μὲ σημασίαν
καὶ μεταβατικὴν καὶ ἀμετάβατον· φθείρω, ἐλαττώνω (Ἰλ. Σ. 446)· φθεί-

ρομαι, ἐλαττόνομαι (Ὅδυσ. Β. 368)· οἱ ἄλλοι τύποι εἶναι εὐχρηστότεροι, ἀλλὰ μᾶλλον ποιητικοί. Μεταβατικά μόνον εἶναι τὸ φθίσω, ἔφθισα. Ὁ δὲ παράγωγος ἐνεστώς φθίνω εἶναι ἀμετάβατος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον (ὡς καὶ παρ' Ἡροδότῳ γ', 29, τῷ Πλάτῳ καὶ γενικῶς εἰς τὴν φράσιν, μὴνός φθίνοντος, καὶ ἔχει μέλ. φθίσομαι, Παρακ. ἐφθίμην, Ὑπερσυν. ἐφθίμην, ὅς τις εἶναι καὶ ἄορ. (§. 604.) κατὰ συγκοπὴν (Εὐριπ. Ἰππ. 839. Σοφοκ. Οἶδ. Τύρ. 962, 970), καὶ διὰ τοῦτο ἔχει καὶ εὐκτ. φθίμην, ἴο, ἴτο, (Ὅδυσ. Κ. 51. Λ. 330), Ἀπαρέμ. φθίσθαι, Μετοχ. φθίμενος, Ἱποτ. φθίωμαι, μὲ συστολὴν φθίμαι, φθίσται. — Τὸ εἶναι μακρὸν καὶ τοῦ φθίω καὶ τοῦ φθίνω εἰς τοὺς ἐποποιούς· εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ποιητὰς βραχύ. Τοῦ ἐφθίμην κτλ. εἶναι εἰς ὅλους βραχύ. — Μεταγενέστεροι σχηματισμοὶ εἶναι, ἐφθίνησα, ἐφθίνηκα. Ἄλλος δὲ τὸ ἐνεστώτος τὸ φθινύω παρ' Ὁμήρῳ καὶ Εὐριπίδῃ.

ΦΙΑΩ (ταυτ. φιλῶ), εἰς τὸν Ὅμ. Μέσ. ἄορ. ἐφίλατο (μὲ μακρὸν ι). Προστακτ. φίλαι.

Φράζω, Δωρ. φράσδω καὶ παρὰ Πινδάρῳ φραδάζω (λέγω) ἔχει εἰς τοὺς ἀρχαίους ποιητὰς Ἄορ. ἐφραδον, ἐπέφραδον, Ἀπαρέμ. πεφραδέειν καὶ παθητ. Παρακ. πέφραδμαι.

Φρέω, φρεῖω· εἶναι εὐχρηστον μόνον εἰς τὰ σύνθετα, ἐκφρεῖν, εἰσφρεῖν, διαφρεῖν (ἐκφέρειν, εἰσβιβάζειν, διαβιβάζειν)· Μέλ. φρήσω κτλ. Προστακ. εἰσφρες (§. 603)· ΜΕΣ. — Γίνεται δὲ κατὰ συγκοπὴν τοῦ φορέω. Παρ' Εὐριπ. μετοχ. εἰσφρεῖς.

Φύρω (μιγνύω, ζυμῶ)· Ἀρχ. μέλ. φύρσω, ἐφύρσα· συνήθως, φυράσω καὶ ἰων. φυρήσω — Παθητ. παρακ. πέφυρμαι καὶ πεφύραμαι καὶ πεφύρομαι. — ΜΕΣ.

Φυεῖς, φυῆναι εἰς ἀδοκίμους συγγραφεῖς ἀντὶ φύς, φύναι. Περι τοῦ εὐκτ. φύην καὶ πεφύρομαι. Ζήτ. §. 603. ἀπαρ. φύμεναι. Περι δὲ τῶν Ὀμηρικῶν τύπων πεφύασι, πεφυώς Ζήτ. §. 563 Μετοχῇ.

Χάζω, συνήθ. Χάζομαι (ὑποχωρῶ), ὁμαλόν. Ἄλλ' ὁ Ὅμηρος ἔχει ἄορ. β'. μὲ ἀναδιπλασιασμόν καὶ τροπὴν τοῦ χ εἰς κ, κέκαδον. Τὸ ὅποιον ὁμῶς μὲ ἰδιὸν τοῦ μέλλ. κεκαδήσω, ἔχει εἰς τὸν Ὅμηρον ἄλλην, μεταβατικὴν σημασίαν, τὴν τοῦ ἀφαρπάζω. — (κεκαδήσομαι Ζήτ. Κήδω· καὶ ἔχαδον Ζήτ. χανδάνω).

Χαίρω (Ζήτ. σελ. 152). Ἐκ τοῦ ὁμαλοῦ σχηματισμοῦ εὐρίσκεται ἀκόμη εἰς τοὺς ποιητὰς, κέχαρμαι, Μέσ. ἄορ. ἄ. ἐχηράμην, καὶ ἄορ. β'. μὲ ἀναδιπλασιασμόν κεχαρόμην. — Εἰς τὸν Ὅμ. εἶναι μέλ. κεχαρήσω καὶ κεχαρήσομαι. — Πολὺ μεταγενέστερος εἶναι ὁ μέλ. χαρήσομαι.

Χανδάνω (περιλαμβάνω εἰς ἑμαυτὸν), Ἀορ. ἔχαδον (§. 158. ή), Παρακ. (ταὐτόσημος τοῦ ἐνεστώτος) κένχανδα· μέλ. χείσομαι (Ὅδυσ. Σ. 17), ὡς ἐκ τοῦ ΧΕΝΩΩ (Πρβ. σπένδω σπείσω, πέπονθα πείσομαι).

Χάσκω. Ἐκ τοῦ εἰς τοὺς ἀρχαίους ἀχρήστου ἐνεστώτος χαίνω γίνεται Ἄορ. ἔχανον, μ. χανοῦμαι. Παρακ. κέχηνα προστ. κεχίνετε, μὲ δύναμιν ἐνεστώτος Χάσκω.

Χέζω, μ. χεσοῦμαι. Ἄδρ. ἔχεσα κ. ἔχeson, Παρακ. κέχοδα· Ζήτ. §. 117. καὶ §. 118. 6'.

Χείσομαι. Ζήτ. χανδάνω.

ΧΕΙΩ, μέλ. χεύσω, ἔχευσα· εἶναι χρόνοι ἄχρηστοι ἀντὶ τῶν χέω, χέομαι, ἔχεα· ἦσαν ὅμως οὗτοι οἱ ἀρχικοί, ὥς μᾶς δεικνύουσι τὰ ἐξ αὐτῶν παράγωγα, χεύμα, καὶ οἱ ἐξ ἐκείνων χρόνοι ἐχύθην, ἔχευα κτλ. Οἱ ἐποποιοὶ ἔχουσιν Ἄδρ. ἔχευα, τοῦ ὁποίου τὸ ὑποτακτ. χεύω. (Ὀδυσ. Β. 222) λαμβάνεται ἀντὶ μέλλοντος. — Ἄδρ. Παθητ. κατὰ συγκοπ. ἐχύμην (§. 604.).

Χραισμεῖν (βοηθεῖν), ἔχραισμον, ἐλλιπής Ἄδρ., ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη πάλιν χραισιμήσω ἐχραίσησα.

Χώομαι (ὀργίζομαι), ἐχωσάμην.

Ψάω. Ζήτ. §. 147.

Ψύχω — ἐψύχην. Ζήτ. §. 137.

Προθέσεις.

§. 615. Ἡ ἐν Πονητ. εἰν καὶ ἐνὶ

Ἡ εἰς Δωρ. ἐν Ἀττ. ἐς. Αἰολ. ἐν (μετ' αἰτιατικῆς· ἀπαντῶ μένη οὕτως καὶ εἰς τὰς Αἰολικὰς φῶδὰς τοῦ Πινδάρου).

Ἡ πρὸς, Δωρ. ποτὶ καὶ προτὶ

Ἡ ὑπὸ, Δωρ. ὑπαὶ

Ἡ παρὰ, παραί.

Τὴν παρὰ συγκόπτουσιν οἱ Δωριεῖς καὶ ὅταν ἔπηται σύμφωνον· οἶον πὰρ Ζηνί.

Οἱ Αἰολεῖς καὶ Δωριεῖς λέγουσι καττάδε ἢ κατ τάδε ἀντὶ κατὰ τάδε καὶ ὑββάλειν ἀντὶ ὑποβάλλειν, καὶ ποττάν ἢ πὸτ τὰν μητέρα ἀντὶ πρὸς τὴν μητέρα καὶ ποττάν ἀντὶ πρὸς τάν· (Περβ. §. 529, δ'. θ').

Μόρια.

§. 616. Ἰωνικῶς τὸ ἔσω λέγουσιν εἶσω· εἶως ἀντὶ ἔως· κεῖσε ἀντὶ ἐκεῖσε· ἐπέαν ἀντὶ ἐπάν· ἐνταῦτα, αὐτὶς ἀντὶ ἐνταῦθα, αὐθις· κῶς ἀντὶ πῶς· ὁκότε ἀντὶ ὁπότε. Διαιροῦσι δὲ τὰ ἀπὸ περισπωμένων ὀνομάτων ἐπιρρήματα λέγοντες ἀληθέως, ἀτρεκέως ἀντὶ ἀληθῶς ἀτρεκέως.

Τῶν ἐπιρρημάτων οὕτως, μήπως ἀποβάλλουσιν οἱ ἐποποιοὶ τὸ τελευταῖον ς· οἶον, (Ἰλ. Γ. 306), ἐπεὶ οὕτω τλήσομεν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι μαρνάμενον φίλον υἱόν, ἤγουν οὕτως, οὐδόλως· καὶ (Ἰλ. Ρ. 422), ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῖρα παρ' ἀνέρι τῷδε δαμῆναι πάντας ὁμῶς, μήπω τις ἐρωεῖτω πολέμοιο! ἤγουν, ἂν καὶ εἶναι γραπτὸν νὰ ἀφανισθῶμεν ὅλοι ἀπὸ τοῦτον τὸν ἄνδρα, ὅμως ἄς μὴ στραφῇ τις κατ' οὐδένα τρόπον ἀπὸ τὸν πόλεμον. Συμπίπτουσι τότε μετὰ τὰ χρονικὰ μήπω, οὕτω (Ζήτ. σελ. 331 πρὸ μόριον Πῶ), ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ τὰ συγχέῃ ὁ ἀναγνώστης.

Οἱ δὲ Δωριεῖς τὰ βαρύτερα τροπικὰ ἐπιρρήματα περισπῶσιν· οἶον, παντῶς, ἀλλῶς, αὐτοματῶς, οὕτως, τινῶς, ὅπως· τὰ δὲ περισπώμενα βα-

ρυτονοῦσιν· οἶον, σόφως, κάλως, ἀπλως κτλ. Τὸ πότε λέγουσι πόκα, καὶ ὄκα, ὄκα ἀντὶ ὅτε· καὶ παντὴ ἀντὶ πάντη, καὶ οἰκαδες ἀντὶ οἰκαδε· πρὶν ἀντὶ πρίν· καὶ πλάν ἀντὶ πλήν· καὶ Τῆμος, ἤμος, ἀντὶ τότε, ὅτε· ἄλλοθε, ἔκτοθε ἀντι-θεν, ἤχι ἀντὶ ἤ. Τὸ αἰεὶ λέγεται αἰεὶ, αἰὲν καὶ ἀεὶ παρὰ Πινδ. Ὀλ. θ'. 188.

Ὁ μὲν σύνδεσμος Δωρ. μέσ. Ὁ οὖν Ἴων. ὦν· μὲν καὶ μὲν ἀντὶ μὲν Ἴωνι καὶ Δωρ. κέν ἢ κέ, ἀρχαίας Ἰωνικῆς διαλέκτου μόρια ἀντὶ ἄν· τὸ δὲ κα εἶναι ἀκριβῶς Δωρικόν, εὐρισκόμενον καὶ εἰς τὰ σύνθετα, ὄκα=ῶταν, ἐπέικα=ἐπεὶ ἄν κλ. ἢ ἐπικῶς ἀντὶ ἢ· ὅτι ἢ ἀντὶ ὅτι (Ἀριστοφ.)· ἐπειή, ἀντὶ ἐπειδή· ἄρ, οὐτ' ἄρ φρένας, ἀντὶ ἄρα, ὡς παρ Ζηνί, ἀντὶ παρὰ. (§. 615).

Ἰδιώματα τινὰ τῶν διαλέκτων χωρισμένως.

§. 617. Εἰς ὅσα εἶπομεν μέχρι τοῦδε συμπεριλαμβάνονται οἱ πάσης μιᾶς τῶν κυριωτέρων διαλέκτων ἰδιωτισμοί, καὶ εἶναι ἱκανὰ νὰ ὁδηγήσωσι τὸν πρωτόπειρον βοηθούμενον καὶ ἀπὸ τὰ λεξικά εἰς μελέτην τῶν ἐποποιῶν καὶ τῶν ἄλλων ποιητῶν. Μ' ὅλον τοῦτο δὲν εἶναι περιττὸν νὰ καθυποβάλωμεν εἰς τὰς ὄψεις τοῦ καὶ τὰς πάσης μιᾶς γενικωτέρας ἰδιότητος κεχωρισμένας, ὡς ἔκαμνον οἱ παλαιοὶ γραμματικοί, ἀπὸ τῶν ὁποίων τὰ συγγράμματα ἐρανίζομεθα ὅσα ἔπονται ἐφεξῆς. Ἐὰν τὰ πλείοτερα ἐξ αὐτῶν ἐρρήθησαν ἤδη εἰς τὰ προηγούμενα, ἡ παλιλλογία αὕτη δὲν θέλει βλάψει, ἀλλὰ μάλιστα θέλει στηρίξειν τὰς γνώσεις τῶν φιλομούσων μαθητῶν, διὰ τοὺς ὁποίους ἐκδίδεται ἡ βίβλος.

Ἰωνικῆς.

§, 618. Οἱ Ἴωνες μεταβάλλουσι τὰ φωνήεντα καὶ τὰς διφθόγγους καὶ τινὰ σύμφωνα (Πρβ. §. 424—426).

α. α εἰς η ὅταν προηγῇται μάλιστα φωνῆεν ἢ ἀμετάβολον· σοφίη, χώρη, νεανίης· φοιτῆν, θεασάμενος, σημάναι, ἱατρός, θώρηξ, πρήσσω, ἀντὶ σοφία, χώρα, νεανίας, φοιτᾶν, θεασάμενος, σημάναι, ἱατρός, θώραξ, πράσσω,

β. η εἰς α καὶ τὸ ἀνάπαλιν· μεσαμβρία ἀντὶ μεσημβρία· ματρός, πάρη, ἀντὶ μητρός, πήρα·

γ. α εἰς ε· ἔρσην, τέσσερες, ἀντὶ ἄρσην, τέσσαρες·

δ. ε εἰς α· μέγαθος, τάμνω, τράπω, ἀντὶ μέγεθος, τέμνω κτλ.

ε. ε εἰς ι· ἰστίη, ἀντὶ ἐστία·

ς. η εἰς ε· ἔσσω, ἀντὶ ἥσσω·

ζ. αυ εἰς ω· τρώμα ἀντὶ τραῦμα·

η. ει εἰς ε μετ' ἑλλειψιν τοῦ ι, ἀπόδεξις, μέζων, ὀξείη, τέλειος, ἀντὶ ἀπόδειξις, μεζών, ὀξεῖα, τέλειος.

θ. ο η εἰς ω· ὀγδώκοντα, ἀντὶ ὀγδοήκοντα.

ι. ου εἰς ω· ὦν, βῶν, ἀντὶ οὔν, βοῦν· τὸ ὅποσον εἶναι ἴδιον καὶ τῶν Δωριέων·

ια. γ εἰς ζ. ὀλίζον, πεφυζώς, ἀντὶ ὀλίγον, πεφυγώς·

ιβ'. π εἰς κ μάλιστα εἰς τὰ ἀόριστα, ἀναφορικά καὶ ἐρωτηματικά· οἶον, κῶς; κοῖος; κότε; ὅκως, κή, ἀντί πῶς; ποῖος; πότε; ὅπως, πῆ. Λαμβάνουσι τὰ ψιλὰ ἀντί τῶν δασέων, ὅταν ἀπαντῶνται εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν.

ιγ'. τ ἀντί θ, ἐνθεῦτεν, ἐνθαῦτα, ἀντί ἐντεῦθεν, ἐνθαῦθα· ὡσαύτως αὐτίς ἀντί αὐθίς.

ιδ'. χ ἀντί κ, καὶ θ ἀντί τ κιθών, κύθη; ἀντί χιτῶν χύτρα.

ιε'. Αἰφαιροῦσι τὸ ἀρκτικὸν γράμμα ε, λ, γ, μ, κλ. ἀπὸ λέξεις τινάς, κείνος, εἴβω, αἶα, οὗης ἀντί ἐκεῖνος, λείβω, γαῖα, μιῆς.

ισ'. Συγκόπτουσι λέξεις· ἀντέλλει, ἱρόν, ὀρτή, ἀντί ἀνατέλλει, ἱερόν, ἐορτή.

ιζ'. Δασυνόμενά τινα φωνήεντα ψαλοῦσι· ἄμαξα, ἱρηξ, ὀμίχλη, ἀντί ἄμαξα, ἱέραξ, ὀμίχλη.

ιη'. Πολλάκις τρέπουσι τὰ δασέα εἰς ψιλὰ· δέκομαι, πανδοκεύς, ἀντί δέχομαι, πανδοχεύς.

ιθ'. Ὅταν ἀκολουθῇ φωνήεν δασυνόμενον, ἀφίνουσιν ἄτρεπτα τὰ ψιλὰ, οὐκ ὡς, οὐκ ὁμοίως, ἀπ' οὗ, μετ' ἡμέρην, ἀπῆκε, ἀπίκετο, ἀντί οὐχ ὁμοίως, ἀφ' οὗ, μεθ' ἡμέραν, ἀφῆκεν, ἀφίκετο. Ἐκ τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου ἐπεκράτησε καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν τὸ ἀπηλιώτης ἀντί ἀφηλιώτης.

κ'. Διαιροῦσι πολλάκις τὰς διφθόγγους τρέποντες καὶ τὸ ἐν αὐτῇ γράμμα εἰς μακρόν· μαντήιον, κληῖς, ἀντί μαντεῖον, κλείς.

κά'. Ἐπεκτείνουν διὰ φωνήεντος ἢ διφθόγγου λέξεις τινάς· πολίτης, πολεμήιος, Ἀθηναῖη, ἀναγκαίη, ἀντί πολίτης, πολέμιος, Ἀθήνη, ἀνάγκη.

κβ'. Τὸ ὑπογεγραμμένον ι προσγράφουσι, Θρήϊκες, πατρῷος, ἀντί Θραῖκες, πατρῶος.

κγ'. Λέξεις τινάς ἐπεκτείνουν διὰ τοῦ ε· ἀδελφεός, δένδρεον, ἀντί ἄδελφός, δένδρον.

κδ'. Εἰς τὸ ε παρενθέτουσιν ι· εἵνεκα, ξεῖνος, ἀντί ἔνεκα, ξένος.

κε'. Εἰς τὸ ο τὸ υ' νοῦσος, πούλῃς, ἀντί νόσος, πολῖς.

κς'. Τὸ εἰ τρέπουσιν εἰς ἡ' συνέκληνον, κοσμῆν, ἀντί συνέκλειον, κοσμεῖν.

κζ'. Τὸ ο· εἰς ω' δυῶν, ἀντί δυοῖν.

κη'. Τὸ αυ εἰς ωυ' θωῦμα, τρωῦμα, ἀντί θαῦμα τραῦμα.

Δωρικῆς.

§. 619. α'. Οἱ Δωριεῖς μεταλαμβάνουσι τὸ α ἀντί τοῦ η' οἶον, σελάνα, δάμος, ἄλιος κτλ. ἀντί σελήνη, δῆμος, ἥλιος κτλ.

β'. Τὸ α ἀντί τοῦ ε' οἶον, ἄμῃς, ἄτερος, ἀντί ἐμῃς, ἔτερος.

γ'. Τὸ α ἀντί ω' πρᾶτος, Ποσειδᾶν, χαλᾶσι, πεινᾶντι, ἀντί πρῶτος, Ποσειδῶν, χαλῶσι, πεινῶσι.

δ'. Τὸ ε ἀντί εἰ, κρέσσων, τέλος, λέγεν, ἀντί κρείσσων, τέλειος, λέγειν.

έ. Τὸ ω ἀντί ο καὶ οὐ ὄνομα, τῶς, δῶλος, βῶς, διδῶς, ἀντί ὄνομα, τοὺς, δοῦλος, βούς, διδούς.

ζ'. Τὸ εὐ ἀντί τοῦ οὐ Ἀριστοφάνεϋς, φεῖδευ, ἀντί Ἀριστοφάνους, φεῖδου.

ζ'. Τὸ σι ἀντί οὐ Μοῖσα, δίδοι, ἀντί Μοῦσα, δίδου.

Ἐκ δὲ τῶν συμφώνων μεταλαμβάνουσι

β ἀντί τοῦ π ἢ φ βατσεῖν, βαλακρός, ἀντί πατσεῖν, φαλακρός.

δ ἀντί γ ἢ ζ διφούρα, Δεὺς, ἀντί γέφυρα, Ζεὺς.

θ ἀντί δ' ψύθος, ἀντί ψεῦδος.

κ ἀντί τ ἢ ρ ὄκα, μικκός, ἀντί ὄτε, μικρός.

ν ἀντί λ πρὸ τοῦ τ ἢ θ βέντιστος, ἦνθον. ἀντί βέλτιστος, ἦλθον.

ξ ἀντί σ εἰς τὸν μέλλοντα καὶ ἀόριστον τῶν ἐνεργητικῶν καὶ μέσων ῥημάτων ἀντιάζω, ἐγέλαζεν, ἀντί ἀντιάσω, ἐγέλασεν ὡσαύτως κλάξ, ὄρνιξ, ἀντί κλείς, ὄρνις.

ρ ἀντί λ ἢ σ φαῦρος, σκληρότηρ, ἀντί φαῦλος, σκληρότης,

ρ ἐκθλίβεται ἐνίοτε (ἢ τρέπεται εἰς σ, ὅταν ἀκολουθῇ θ)· σκάπτων, ποτί, ἀντί σκῆπτρον, πρὸς.

σ ἀντί θ· σιῶ, σάλασσα, ἀντί Θεῶ, θάλασσα.

σ δ ἀντί ζ· φράσδω, τράπεσδα, ἀντί φράζω, τράπεζα.

τ ἀντί θ. ἀνητον, βάρατρον, ἀντί ἀνηθον, βάραθρον.

τ ἀντί σ· Ποτιδᾶν, ἐττία, εἵκατι, πλατίον, ἀντί Ποσειδῶν, ἐστία, εἵκοσι, πλησίον.

Τὸ ἀρσενικὸν καὶ οὐδέτερον ἄρθρον κινῶσι μὲ τὸ ἀκόλουθον φωνῆεν εἰς ω ἢ εἰς α· ὡξ Αἴτνας, ὠνεμος, ὠνδρες, τῶρνεον, ἀντί ὁ ἐξ Αἴτνης, ὁ ἄνεμος, οἱ ἄνδρες, τὸ ὄρνεον.

Τὰ εἰς ζω ῥήματα τρέπουσιν εἰς σσω, δδω, σδω· φράσσω, γυμνάδδω, ἀντί φράζω, γυμνάζω. Τὰ βαρύτονα περισπῶσι· στρωφῶ, νωμῶ ἀντί στρέφω, νέμω.

Τὸν ἀόριστον α· λαμβάνουσιν ἀντί τοῦ β'. ἐφάγαμες, ἦλθαν, εἶπα, ἀντί ἐφάγομεν, ἦλθον, εἶπον.

Ἀφαιροῦσι τὸ σ, καὶ συναيروῦσι τὸ αἰ καὶ εἰς η ἢ α· ὀπιθεν, πρόθεν ἀντι-σθεν, κῆφα, καζήγειρε ἀντί καὶ ἔφη, καὶ ἐξήγειρε· αἰ καὶ εἰ κινῶσιν εἰς η ἢ ε· κῆπα, κῆκα, κεῖς, ἀντί καὶ εἶπα, εἶκε, εἰς (Πρὸς περὶ πάντων 424—426).

Αἰολικῆς.

§. 620. Ἐπειδὴ ἡ Αἰολικὴ διάλεκτος ὡς παραφυὰς τῆς Δωρίδος (ἀνωτ. §. 511.) ἔχει πολλὰ κοινὰ μὲ αὐτὴν, σημειούμεν ἐνταῦθα μόνον τινὰ ἰδιά της. Μεταχειρίζονται λοιπὸν οὔτοι

α. αἰ ἀντί α· τρέψαις, πείσαισα, νύμφαις, φαισί· ἀντί τρέψας, πείσας, νύμφας, φασί.

β. εἰ ἀντί η· Νειλεὺς, Πειλεὺς, τέθεικα, ἀντί Νηλεὺς, Πηλεὺς, τέθηκα.

γ. η ἀντί οὐ· ἐκαλήμην, ἐνοήμην, ἀντί ἐκαλούμην, ἐνοοόμην.

δ'. υ αντί ο· ἄγυρις αντί ἀγορά. Ἐκ τῶν Αἰολέων ἔμεινεν εἰς τὴν Ἀττικὴν γλῶσσαν συνώνυμος, ἀντωνυμία, ἀντί συνόνυμος, ἀντωνομία κτλ, ἐ. Πολλάκις παρενθέτουσι τὸ υ· αὔως, αὐήρ, δαυλός, ἰαύχω, ἀντί αὔως, αἴρ, δαλός, ἰάχω διὰ τὸ δίγαμμα (§. 531).

ς. δδ ἀντί ζ· μάδδα, θερίδδω, ἀντί μάζα, θερίζω.

ζ'. π ἀντί τ· πέμπε, σπολή, ἀντί πέντε, στολή.

ή. φ ἀντί θ· φλᾶν, φήρ, ἀντί θλᾶν, θήρ.

θ'. Τὰ ψιλὰ ἀντί δασέων· δέκομαι, ἐπάλμενος.

ι. Διπλασιάζουσι τὰ ἀμετάβολα· δυσάμμορος, φαεννός, φθέρρω, ἐνέπω, ἀντί δύσμορος, φαεινός, ἐνέπω.

ια. Τὸν τόνον τῆς ληγουσῆς πολλαχοῦ ἀναβιβάζουσιν εἰς παραλήγουσαν· φῆμι, λεῦκος, φίλεις, ἀντί φημι, λευκός, φιλεῖς.

ιβ'. Οἱ Αἰολεῖς ἀγνοοῦσι τὴν δασεῖαν· ἀντ' αὐτῆς δὲ μεταχειρίζονται τὸ δίγαμμα **F** (§. 531). Ἀλλὰ τὸ αὐτὸ μεταχειρίζονται καὶ μεταξὺ λέξεων, ὅταν συλλαβὴ λήγῃ εἰς φωνῆεν καὶ ἀρχῇται ἄλλη πάλιν ἀπὸ φωνήεντος.

ιγ'. Ἀντί τῆς εἰς ες κλητικῆς τῶν κυρίων ὀνομάτων τῆς πέμπτης κλίσεως μετεχειρίζοντο ε· Δημόσθενε, Ἀριστόφανε, ἀντί Δημόσθενες, Ἀριστόφανες,

ιδ'. Τὸ ἐγὼ, ἐγωγε ἔλεγαν, ἰὼν, ἰώνγα. Τὰ λοιπὰ εἵπομεν κοινῶς μετὰ τῶν ἄλλων διαλέκτων.

Σύγκρισις τῶν ἰδιωτισμῶν

Πινδάρου καὶ Θεοκρίτου.

§. 621. Ἐπειδὴ κορυφαῖοι τῶν σωζομένων Δωρικῶν ποιητῶν εἶναι ὁ Πίνδαρος καὶ Θεόκριτος, διὰ τοῦτο μετὰ τὰ περὶ Δωρικῆς καὶ Αἰολικῆς διαλέκτου ὑποσυνάπτομεν ἐνταῦθα τοὺς οὐσιωδεστέρους καθενὸς χαρακτῆρας διὰ νὰ ἔχωσι προϋπάρχουσάν τινα γνῶσιν οἱ σπουδασταὶ αὐτῶν νεανίσκοι.

Ὁ Πίνδαρος πλησιάζει παρὰ πολὺ εἰς τὴν τῶν ἐποποιῶν διάλεκτον. Ἐκ τοῦ πολλοῦ πλῆθους τῶν Δωρικῶν τύπων ἐκλέγει μόνον τινὰς καὶ τοὺς πάλιν μεταχειρίζεται ὀλιγάκις διόλου, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τὸ εἶδος τῆς ᾠδῆς, ἐφ' ὅσον αὕτη ἤθελε συμβιβάζεσθαι ἢ μὲ τὴν σοβαρότητα τῶν Δωριέων ἢ μὲ τὴν τῶν ἄλλων φυλῶν ἀφέλειαν. Δὲν καταφρονεῖ δὲ οὐδὲ τὴν καθαρῶς αἰολίζουσαν διάλεκτον, ὅπου αἱ ᾠδαὶ τοῦ ἀπαιτοῦσι τὸν Αἰολικὸν τρόπον. Ἡ Πινδαρικὴ λοιπὸν διάλεκτος κυρίως εἶναι ἐπικὴ ἀρτυμένη μὲ Δωρισμούς καὶ μὲ Αἰολικούς τύπους.

§. 622. Ἐλευθερώτερος ἀπὸ ἰωνισμῶν καὶ πλήρης Δωρικῶν τύπων εἶναι ὁ Θεόκριτος καὶ οἱ ἄλλοι βουκολικοὶ ποιηταί. Ἐπειδὴ ἡ Δωρικὴ διάλεκτος ἦτο παντοδαπῶς καλλιεργημένη εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Θεοκρίτου, καὶ, τὸ κυριώτερον, ἐπειδὴ ἐζωγράφει πράξεις κοινὰς καὶ χωρικὰς καὶ ἀνθρώπους ἀγροδιαίτους, καὶ δὲν εἶχε χρεῖαν τῆς ὑψηλῆς ἐποποιίας, εὐ-

λόγως ἰδυνήθη νὰ ἐκφράσῃ καθαριώτατα τὰς ιδιότητας τῆς διαλέκτου τοῦ γένους του. Διὰ τοῦτο δωρίζει ὄχι σποράδην, ἀλλὰ συχνότατα, ἀκολουθεῖ τὴν Δωρικὴν ἀναλογίαν ἀπαράβᾳτως, καὶ ἔχει πολλὰ καὶ ἐπίσημα ιδιώματα, ἀλλότρια τῆς γλώσσης τοῦ Πινδάρου. Ἀλλ' ἀνέμιξε καὶ τινα ἐκ τοῦ ἐπικού χαρακτῆρος κατ' ἀντίστροφον λόγον πρὸς τὸν Πίνδαρον. Καθὼς ὁ Πίνδαρος μιγνύει τὸ ἐπικὸν μετ' ὀδυσσικοῦ, οὕτως ὁ Θεόκριτος ἀρτύνει τὸν ἄκρατον ὀδυσσικὸν μετ' ὀλίγα τῆς ἐποποιίας.

§. 623. Ὁ Θεόκριτος ἔχει ἐξαιρέτως τοὺς ἐφεξῆς ιδιωτισμούς.

Α'. Μεταλλάσσει τὰ φωνήεντα,

α. Τὸ ε εἰς α ἐπὶ τοῦ γέ, κέ· ὅθεν τύγα (τύγε), εἰσόκα, αἶκα, ἀλλ' ὄχι πάντοτε.

β. Τὸ ου εἰς ω· οἶον, ὦρεα, βῶς, δῶλος, κῶρος, Μῶσα καὶ Μοῖσα. — Εἰς τὴν Γενικὴν ἐνικὴν τῆς τρίτης κλίσεως· οἶον, τῶ, ἐφάβω, κόσμιω, Πηνεῶ, ἀργαλέω, ἄκρω κτλ. — Εἰς τὴν Αἰτ. πληθ. τῆς γ'. κλίσεως· οἶον, τῶς ταύρος, ἐρίφως, ὄρχως, θύνως, ὀφθαλμῶς κτλ. Τοῦτο δὲ τὸ ω βραχύνει ἐνίοτε διὰ τὸ μέτρον· οἶον, τῶς λύκος Δ'. 11. διδυματοκός αἶγας Ε'. 84. τὰς ἀμπέλος Ε'. 109. — Τὰ παραδείγματα τοῦ ω τούτου εἶναι εἰς τὸν Πίνδαρον ἐπισφαλῇ κατὰ τοὺς νεωτέρους κριτικούς καὶ εἰς Νερμ. Γ'. 116 πρέπει νὰ ἀναγινώσκηται ἡμένω ἀντὶ ἡμένως. — Βραχύνει ὁ Θεόκριτος τὸ ας τῆς Αἰτ. πληθ. τῶν δευτεροκλίτων· οἶον, αὐτὰς ἐλαύνει Γ'. 2. βόσκε τὰς Γ'. 3. μοῖρας ἀναγ. μοῖρας) ἀράξει Β'. Πασᾶς ἀμέλγες κτλ.

Β'. Ἐκ δὲ τῶν συμφώνων μεταβάλλει

α. Τὸ ζ εἰς σδ· οἶον, μελίσσδεν, συρίσδεν, ἐσδῶμεθα· ἐνίοτε δὲ τὸ φυλάττει· οἶον, ἐπύγζιον, ραγίζιοντι.

Σημ. Οἱ τύποι μᾶδδα (τῶν Δωριέων τῆς Μεγαρίδος), θερίδδω (τῆς Βοιωτίας) γυμνάδδω (τῆς Λακωνικῆς) ἐξηγοῦσι τὴν πηγὴν τοῦ εἰς τὰ ῥήματα ζ. Π. χ. ἐκ τῆς ῥίζης ἐρίδ. εἰς τὸ ἐρίς ἐρίδος ἐγείνεν ἐρίδω, καὶ ἐρίδδω. Τὸ πρῶτον δ' ἐτράπη εἰς σ. ὅθεν ἐρίδω - ἐρίδδω - ἐρίσδω - ἐρίζω.

β. Τὸ λ εἰς ν· οἶον, ἦνον, βέντιστος.

γ. ποτ καὶ κατ ἐκ τοῦ ποτί (ἀντὶ πρὸς) καὶ κατὰ πρὸ τοῦ τ τὰ μεταβάλλει εἰς ποττώ Διός, Δ. 50. καττώ Ε'. 143.

Γ'. Τοὺς χρόνους τῶν ῥημάτων σχηματίζει ὡς ἐφεξῆς·

α. Μεταβάλλει ἀμεταβάτους παρακειμένους εἰς ἐνεστώτας· οἶον, πεπόνθω (ἐκ τοῦ πέπονθα) κτλ. — Τὴν κατάληξιν τῶν ὑπερσυντελικῶν μετασχηματίζει εἰς ἡ· οἶον, πεπόνθη, πεφύκη, ἐλελήθη·

β. Τὸν μέλλοντα α. Ἐνεργ. κ. Μέσ. εἰς σεω-εομαι, συναιρεῖ-σῶ-σεῦμαι· οἶον, πεμψῶ, δοकाσεῖς, λαψῇ, ἀποιοῇ, ἀξῇ, νικασεῖ, θησεύμεσθα κτλ. — Εἰς τὸν Πίνδαρον ἀσφαλὲς ἔχνος τούτου δὲν σώζεται. Τὸ κλειεῖν ἀντὶ κλῖζειν Ὀλυμ. Α. 176 εἰσῆχθη ὑπὸ τινων εἰς τὸ κείμενον ἐξ εἰκασίας·

γ. Τοῦ εἰμὶ τύπους μεταχειρίζεται ἐμμι, καὶ ἀπαρέμφ. ἦμες καὶ ἦμεν.

Δ'. Καταλῆξεις τῶν προσώπων μεταχειρίζεται ὁ Θεόκριτος ες ἀντὶ εἰς καὶ μες ἀντὶ μεν· οἶον, συρίσδες, εἴρπομες, ἐδοκεῦμες, σταζεῦμες, καλέσωμες· τεθνάκαμες ἢ ζοοὶ εἰμές.

Ε'. Άλλοι τινές τύποι πρρατηροῦνται εἰς τοὺς δύο τούτους ποιητάς οἱ ἐφεξῆς. Εἰς τὸν Πίνδαρον ἁμᾶ, κρυῖα, παντᾶ, ἀντὶ ἅμα, κρύφα, πάν- τη ἄς Ὀλυμ. ΙΑ'. 53 ἀντὶ ἕως, ἢ ὅταν, θαμάκις ἀντὶ θαμᾶ (κατὰ τὸ πολλάκις), τουτάκι ἀντὶ τηνικαῦτα· φῆρ ἀντὶ θῆρ, ὦν ἀντὶ ἀντὶ οὖν ὥτε ἀντὶ ὥστε, — Διαίσεις διφθόγγων· οἶον, Ἀλκείδαν, Ἀτρεΐδας, Ἀητοΐδας. (Καὶ ὁ Ὀμηρος ἔχει πάντοτε διαλελυμένας τὰς παραληκτικὰς διφθόγγους τῶν πατρωνυμικῶν· τὸ ὁποῖον διακρίνομεν ἐκ τοῦ ὅτι αὗται εὗρηνται πάντοτε εἰς τὴν θέσιν ὡς δύο βραχέα καὶ οὐδέποτε ὡς ἓν μακρὸν εἰς τὴν ἄρσιν τοῦ δακτύλου, ἐξ οὗ παρατηρήθη ὅτι αἱ συλλαβαὶ αὗται μετὰ τῆς προηγουμένης μακρᾶς ἀποτελοῦσι πάντοτε δάκτυλον καὶ οὐδέποτε σπονδεῖον. Παρὰ δὲ Πινδάρῳ ἄλλοτε διαλύονται καὶ ἄλλοτε ὄχι) σιωπᾶσαι ἀντὶ σιωπῆσαι — ἐν ἀντὶ εἰς καὶ ἔπειτεν ἀντὶ ἔπειτα· πῆδα ἀντὶ μετὰ· ὀνυμάζει καὶ ὀνομάζει. — Εἰς τὸν Θεόκριτον· ἄνθηρα ἀντὶ ἄνθηρα· τήνος (Αἰολ. κῆνος) ἀντὶ ἐκεῖνος· τηνεῖ, τουτῶθεν, ἡνί, ἡνίδε ἀντὶ ἰδοῦ· ἦπα (κυρ. ἦ πα) ἀντὶ ἦπου· τοσσῆνον ἀντὶ τοσοῦτον· λῆς, λῶντι ἐκ τοῦ ΛΑΩ, ἀντὶ θέλεις, θέλουσι· ὦ Δεῦ Ζ'. 39 ἀντὶ ὦ Ζεῦ.

Διάλεκτος τῶν ἐποποιῶν.

§. 624. Διάλεκτος τῶν ἐποποιῶν εἶναι ἡ ἀρχαία Ἰωνικὴ (§. 513). Διὰ τοῦτο οἱ ἰδιωτισμοὶ αὐτῆς ἐξηγήθησαν εἰς ὅλα τὰ παρατηρηθέντα ἐπὶ τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου κατὰ διαλέκτους, καὶ δύνανται πολλοὶ νὰ σαφηνισθῶσι καὶ ἐκ τῶν ῥηθέντων περὶ τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου ἐν γένει (§. 618).

Ἀττικὴ διάλεκτος.

§. 625. Περί τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου ἐμάθομεν τὰ κεφαλαϊωδέστερα εἰς τὰ τρία πρῶτα βιβλία τῆς Γραμματικῆς τῶν πεζογράφων. Μ' ὅλον τοῦτο, ἐπεὶ δὴ ὠμιλήσαμεν ἐνταῦθα κατὰ σειρὰν περὶ τῶν κυριωτέρων ἰδιωτισμῶν τῶν ἄλλων ἐλληνικῶν διαλέκτων, ἀναλαμβάνομεν τοὺς οὐσιωδέστερους καὶ αὐτῆς χαρακτῆρας. Ἡ παλλιλογία δὲν θέλει βλάψειν ἀρχαρίους, οἵτινες ἔχουσι χρεῖαν καὶ ἄλλως τῆς τοιαύτης ἐπαναλήψεως.

Πῶς ἐσχηματίσθη ἡ χαριστάτη αὕτη διάλεκτος ἐμάθομεν ἥδη κατ' ἀρχὰς (§. 516). Γενικώτατοι αὐτῆς ιδιότητες εἶναι

α. Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ σσ εἰς ττ (§. 177. Σημ.), ὡς γλῶττα, πράττω, μέλιττα κτλ. Ἀλλὰ δὲν τὸ μεταβάλλουσιν οὔτε οἱ Τραγικοὶ, οὔτε ὁ Θουκυδίδης. — Καὶ ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ τ εἰς ῥήματά τινα λήγοντα εἰς ὦ· οἶον, ἀνύτω, ἀρύτω κτλ.

β'. Τῶν εἰς ις καὶ υς πεμπτοχλίτων τὴν εἰς ος ἐνικὴν γενικὴν σχηματίζουν οἱ Ἀττικοὶ εἰς ὡς· οἶον, πόλις πόλεως, πῆχυς πῆχεως· τούτων δὲ τὴν δυϊκὴν γενικὴν εἰς ὦν· οἶον, πόλεων, πῆχεων. — Τῶν εἰς εὐς τὴν πληθυντικὴν ὀνομαστικὴν σχηματίζουν εἰς ἡς· οἶον, ἱππῆς, ἀμφορῆς, Πλαταιῆς, Μεγαρῆς (Πρβ. §. 84, ζ').

γ'. Τὸ καθαρὸν α τῆς ἐνικῆς αἰτιατικῆς τῶν πεμπτοχλίτων συναίρουσι

μετὰ τοῦ προηγουμένου φωνήεντος εἰς ᾠ οἶον, ὕγια ὕγια, Πειραιᾶ Πειραιᾶ, μὲ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ συναριθμηθῇ καὶ τὸ χρέεα χρέα. — Οὕτω καὶ καταλήξεις τινὰς εως, εας συναιροῦσιν εἰς ὤς, ᾤς οἶον, Πειραιέως, Πειραιῶς Γεν. τοῦ Πειραιεύς· τοὺς ἀγυείας ᾤς Αἰτ. πληθ. ἀγυεύς.

δ'. Τὸ δεύτερον πρόσωπον τῶν παθητικῶν ῥημάτων τὴν συνήθη κατάληξιν ἢ ἐκ τοῦ εαι συναιροῦσιν εἰς ει (§. 126).

ε. Πολλὰ τῶν ἀπαρεμφάτων τῶν ληγόντων εἰς ἄν συναιροῦσι Δωρικῶς εἰς ἡν' οἶον, ζῆν, διψῆν, πεινῆν, χρῆσθαι (§. 147.).

ς'. Τὸ ΠΡΟΟ τύπων τινῶν μεταποιοῦσιν εἰς ΦΡΟΥ· οἶον, φροῦδος (ἐκ τοῦ ΠΡΟΟΔΟΣ), φρουρός (ἐκ τοῦ ΠΡΟΟΡΟΣ), φροῖμιον ἐκ τοῦ προῖμιον.

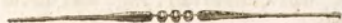
Περὶ δὲ τῶν τραγικῶν τῆς Ἀττικῆς σημειόνομεν, ὅτι πολλάκις μετεχειρίζοντο τύπους, τοὺς ὁποίους οὐδεὶς Ἀθηναῖος μετεχειρίζετο εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον· καὶ οὕτως εἰσεβίβασαν εἰς τὴν γλῶσσάν των ιδιώματά τινα διαλέκτων·

α. Ἐκ τῆς ἐποποιίας· οἶον, πόλιος, ἱρὰ, βίη, Θάβησιν, Ἀθήνησιν (τὰ ὁποῖα ἔμειναν καὶ εἰς τὴν πεζογραφίαν), πόρπησιν, ὦ ξεῖνε, εἰλίσσων, εἰναλίαν μόνον εἰς τοὺς χορούς, μάσσων, μάσσονα Αἰσχύλ. — Προσέτι σέθεν, καὶ ἀναστροφὴν τῶν προθέσεων, τούτων πέρι, ὅπλων μέτα κτλ. — Ἐκ τῆς ἀρχαίας Ἰωνικῆς γλώσσης ἔμεινεν εἰς τὸν Εὐριπ. Ζόη, Ἐκάβ. 1098 ἀντὶ ζώῃ.

β'. Ἐκ τῶν Δωριέων τὸ α' οἶον, Ἀθάνα, Δαμάτηρ, δαρὸς, ἑκατι, κυναγός· ὄνασιν Σοφοκλ. Αἷ., 391 (ἐκδ. Ἐρφρουρτίου, 956, ἐκδ. Σνεϊδέρου), ματρός, δύστανε, τλάμων. — νῖν ἀντὶ ἔ καὶ αὐτόν, αὐτήν. Τελευταῖον σφέ ἀντὶ πάσης αἰτιατικῆς τριτοπροσώπου.

Σημείωσις γενική.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς γραμματικῆς τῶν διαλέκτων ὀδηγούμεθα εἰς τὴν γνώσιν τῶν ποιητῶν οὗτοι δὲ λαμβάνουσι τὰς συλλαβὰς ὡς μακρὰς ἢ βραχείας διὰ τὰ μέτρα· διὰ τοῦτο δεύτερον βιβλίον τῆς πραγματείας ταύτης τάττομεν τὸ περὶ προσφθιάς.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ προσωδίας.

§. 626. ΠΡΟΣΩΔΙΑ κατὰ τοὺς παλαιούς εἶναι ἡ διάφορος τροπὴ τῆς φωνῆς ἀναβαινούσης καὶ καταβαινούσης καὶ παντοίως διατιθεμένης εἰς εὐ-
ρυθμον ἐκφώνησιν τῶν λέξεων, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπετελεῖτο ὧδῃ τις ὡς ση-
μαίνει τὸ ὄνομά της. Κατὰ τὸν Ἡρωδιανὸν «Προσωδία ἐστὶ ποιά τάσις
ἐγγραμμάτου φωνῆς ὑγιούς, κατὰ τὸ ἐπαγγελτικὸν τῆς λέξεως ἐκφερομένη
μετὰ τινος τῶν συνεζευγμένων περὶ μίαν συλλαβὴν, ἥτοι κατὰ συνήθειαν
διαλέκτου ὁμολογουμένης ἢ κατὰ τὸν ἀναλογικὸν ὅρον καὶ λόγον.» Συν-
εζευγμένα δὲ περὶ μίαν συλλαβὴν ἔννοεῖ τοὺς τόνους καὶ τὰ πνεύματα
καὶ τοὺς χρόνους.

§. 627. Κατὰ τὸν ὅρισμὸν τοῦτον περιλαμβάνει ἡ προσωδία τὰ περὶ
τόνων, πνευμάτων καὶ χρόνων. Καὶ ὁ μὲν τόνος διαιρεῖται εἰς προσω-
δίαν ὀξεῖαν καὶ περισπωμένην καὶ βαρεῖαν, τὸ δὲ πνεῦμα εἰς προσωδίαν
ψιλὴν καὶ δασεῖαν· ὁ δὲ χρόνος εἰς χρόνον μακρὸν καὶ χρόνον βραχὺν
(Πρβ. §. 175).

Σημ. Ἐκ τούτων γίνεται φανερόν ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν τόνων καὶ τῶν πνευμάτων,
ὀξεῖα, περισπωμένη, βαρεῖα, ψιλὴ, δασεῖα, ἐπίθετα ὄντα ἔχουσιν ἔννοούμενον ἔξω-
θεν τὸ οὐσιαστικὸν προσωδία· καὶ μετέπεσεν εἰς οὐσιαστικά κατὰ τὰ εἰρημένα
(§. 272).

§. 628. Ἐντεῦθεν εἶναι φανερόν, ὅτι οἱ παλαιοὶ ἐπραγματεύοντο περὶ
ἑπτὰ σημείων προσωδίας, ἦγουν τριῶν τοῦ τόνου, δύο τῶν πνευμάτων,
καὶ δύο τῶν χρόνων, εἰς τὰ ὅποια προσετίθεντο καὶ τρία τῶν παθῶν
λεγομένων, ἀπόστροφος, ὑφέν, ὑποδιαστολή, καὶ οὕτω συνεπληροῦντο δέκα
(Πρβ. §. 196. Σημ. 6').

§. 629. Οἱ δὲ νεώτεροι γραμματικοὶ ἐκλαμβάνουσι τὴν σήμερον
Προσωδίαν τὴν περὶ τοῦ χρόνου τῶν συλλαβῶν διδασκαλίαν.

§. 630. Πᾶσα συλλαβὴ διὰ τὴν ἐκφρασθῆ, ἀπαιτεῖ κατὰ τὴν ιδιότη-
τά της μακρότερον ἢ συντομώτερον χρόνον. Κατὰ τοῦτο ἡ συλλαβὴ εἶναι
ἢ μακρά ἢ βραχεῖα· διότι ἐκφερομένη, ἢ ἐκτείνεται, ἦγουν διαρκεῖ πλειό-
τερον χρόνον, ἢ συστέλλεται, ἦγουν διαρκεῖ ὀλιγώτερον. Μ' αὐτὰς δὲ
συναριθμεῖται καὶ ἡ δίχρονος ἢ κοινὴ, ἦγουν ἥτις καθ' ἑαυτὴν δύναται
νὰ ᾔηται μακρά ἢ βραχεῖα. Εἶναι δὲ φανερόν, ὅτι εἰς τὰ μέτρα τῶν στί-
χων ἡ δίχρονος ἔχει πάντοτε προσδιωρισμένον μέτρον μακρᾶς ἢ βρα-
χείας συλλαβῆς.

§. 631. Σημεῖον τῆς μὲν μακρᾶς συλλαβῆς εἶναι εὐθεῖα γραμμὴ —, τῆς δὲ βραχείας τὸ υ (Πρόβ. §. 66)· τὸ μὲν ἐκ τῆς εὐθείας τῶν γεωμετρῶν γραμμῆς, ἥτις παριστάνουσα ἑκτασιν τόπου δύναται νὰ σημαίνει καὶ διάρκειαν χρόνου· τὸ δὲ ἐκ τοῦ φωνήεντος υ, μὲ τοῦ ὁποίου τὴν ἐκφώνησιν ἔχει ὁμοιότητά τινα· διότι κατὰ τὸν Ἀλικαρνασσεᾶ Διονύσιον ἐκφέρεται τὸ υ α συστολῆς γινομένης ἀξιολόγου περὶ τὰ χεῖλη » διὰ τοῦτο σημαίνει καὶ τὴν συστολὴν ἢ βραχύτητα τῆς συλλαβῆς.

§. 632. Περί ταύτης λοιπὸν τῆς προσῳδίας μέλλοντες νὰ διαλάβωμεν ἐνταῦθα ἐνθυμίζομεν τὸν μελετῶντα, ὅτι πολλῶν λέξεων προσδιωρίσθη τὰ μακρὸς ἢ ἡ βραχύτης εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον, ὅπου παρετηρήθησαν αἱ καταλήξεις τῶν ὀνομάτων, καὶ εἰς τὸ τρίτον (§. 238), καὶ πολλachoῦ ἐσημειώθησαν συλλαβαὶ καὶ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων μὲ τὰ σημεῖα τῶν χρόνων. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχῃ ὁ πρωτόπειρος ὁλόκληρον σύνοψιν ταύτης τῆς θεωρίας, ἀπηνθίσαμεν τὰ οὐσιωδέστερα ἀπὸ τὸ σύγγραμμα τοῦ σοφοῦ Γερμανοῦ Σπιτσενέρου, τὸ ὁποῖον πρὸ ἐτῶν τινῶν ὁλόκληρον ἐξελληνίσαντες ἐξεδώκαμεν εἰς τὸ τέλος τοῦ Λεξικοῦ.

Γενικοὶ κανόνες περὶ μήκους.

§. 633. Πᾶσα συλλαβὴ ἔχουσα η ἢ ω εἶναι φύσει μακρά.

§. 634. Πᾶσα δίφθογγος εἶναι φύσει μακρά·

§. 635. Ὅπου δύο φωνήεντα συναίρουσιν εἰς ἓν, ἀποτελοῦσι συλλαβὴν φύσει μακράν· οἶον, ἄδω, ἀργός, ἱρὸς ἐκ τοῦ αἰδῶ, ἄεργος, ἱερός.

§. 636. Πρὸ δύο συμφώνων ἢ ἐνὸς διπλοῦ πᾶν φωνῆεν, καὶ ἐὰν ᾖναι βραχὺ, γίνεται φύσει μακρόν· οἶον, ἀντάγω, στέλλω, ὄμμα, τράπεζα, ἄμαξα, δίψα. Ἀλλὰ ταῦτα λέγονται θέσει μακρά, ἐπειδὴ μακρύνονται ὡς ἐκ τῆς πρὸς τὰ σύμφωνα θέσεώς των.

§. 637. Πᾶσα περισπωμένη συλλαβὴ εἶναι μακρά· ἄρα καὶ δίχρονον περισπώμενον εἶναι μακρόν· οἶον, κλυθί. Νῖσα (πόλεως ὄνομα), πρᾶγμα.

§. 638. Ὄξειας τιθεμένης εἰς τὴν παραλήγουσαν πολυσυλλάβου λέξεως, ἡ δίχρονος λήγουσα εἶναι μακρά· οἶον, ἀγία, παιδεία, ῥητορεία.

Γενικοὶ κανόνες περὶ βραχύτητος.

§. 639. Αἱ διὰ τοῦ ε καὶ ο γραφόμεναι συλλαβαί, χωρὶς τὴν προειρημένην (§. 636) περίστασιν εἶναι βραχεῖαι, οἶον, λόγος, λέγω.

§. 640. Δίχρονον καταληκτικὸν λέξεως περισπωμένης εἶναι βραχὺ· οἶον, κλυθί, Νῖσα, πρᾶγμα.

§. 641. Δίχρονον ἀταληκτικὸν λέξεως προπαροξυτόνου εἶναι βραχὺ· οἶον, τύφθητί, Κέρκυρα.

§. 642. Δίχρονον ὀξυνόμενον εἶναι βραχὺ· οἶον, κρίσις, λύσις, πολλὰκις.

Σημ. Αἱ αὖ καὶ οἱ δίφθογγοι ἐπὶ τέλους λήξεων εὐρισκόμεναι εἶναι μὲν μακρὰ ὡς αἱ ἄλλαι (§. 634), ἀλλὰ διὰ τὸν τόνον ἔχουσι τὴν ἰδιότητα τῶν βραχέων πλὴν τῶν εὐκτικῶν καὶ τοῦ οἴκοι ἐπιρ.

§. 643. Ἐπειδὴ ἡ γνῶσις τοῦ μάκρους καὶ τῆς βραχύτητος δὲν διορίζεται ἐντελῶς ἀπὸ τὸν τόνον, διὰ τοῦτο ἀνάγκη εἶναι νὰ ζητήσωμεν περὶ τούτου γενικοὺς κανόνας συμφώνους μὲ τὴν τῶν ποιητῶν χρῆσιν, ἐξετάζοντες ὅλας τὰς θέσεις τῶν διχρόνων, εἰς τὰ ὅποια εἶναι μάλιστα ἡ ἀμφιβολία τοῦ χρόνου.

Α'. Μακρὸν α εἰς τὴν λήγουσαν.

§. 644. Θεωροῦμεν τὸ α πρῶτον εἰς τὴν λήγουσαν καὶ ἔπειτα εἰς τὰς ἄλλας θέσεις· Δύναται δὲ νὰ ᾖναι α, αν, αρ, ας.

α. Κατάληξις α.

§. 645. Ἡ κατάληξις α τῆς ὀνομαστικῆς τῆς δευτέρας κλίσεως εἶναι μακρὰ μὲν

α. Εἰς ὅλα τὰ ὀξύτονα καὶ παροξύτονα ὀνόματα· οἶον, μνᾶ, παρειᾶ, χώρα· βραχεῖα δὲ ἐπὶ τῶν προπερισπωμένων καὶ προπαροξυτόνων· οἶον, Μοῦσα, μέρνιμα κτλ.

β'. Μακρὸν ἔχουσι τὸ α αἱ καταλήξεις τῶν δευτεροκλίτων ὀνομάτων χωρὶς ἐξαιρέσεων, αα, εα, οα, υα, καὶ ωα· οἶον, ἐλάα, πτελέα, θεᾶ, πόα, στοᾶ, καρύα, ἀλωᾶ· καὶ ὅλα τὰ εἰς α καθαρὸν καὶ εἰς ρα λήγοντα. Ἐξαιροῦνται τὰ κανονισμένα (§. 238, α, β', ε, ζ'), καὶ τὰ ἐπιθετα, διᾶ, μῖα, ὀμπνῖα. πότνῖα.

γ'. Τὰ εἰς δα καὶ θα κύρια ὀνόματα καὶ τινα εἰς λα καὶ μα· οἶον, Λήδα, Φιλομήλα, Διοτίμα, ὡσαύτως τὸ ἀλαλά, σκανδάλα.

δ'. Τὰ Δωρικῶς εἰς α ἀντὶ η λήγοντα· οἶον, φάμα, ἀντὶ φήμη κτλ.

ε. Αἱ εἰς α λήγουσαι πτώσεις τῶν δευτεροκλίτων καὶ πρωτοκλίτων ἔχουσιν α μακρὸν, ἤγουν ἡ δωρικὴ γενικὴ, ἡ ἐνικὴ δοτικὴ καὶ ἡ δυϊκὴ ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ,

ζ'. Ἡ εἰς α κλητικὴ τῶν πρωτοκλήτων ἔχει ὁμόχρονον τὸ α μὲ τὸ καταληκτικὸν φωνῆεν τῆς ὀνομαστικῆς. Τὰ δὲ τὸ α βραχὺ ἔχοντα ἐπὶ τῆς κλητικῆς Ζήτ. §. 8.

ζ'. Τὸ α τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ τῶν οὐδετέρων τριτοκλήτων ὀνομάτων εἶναι βραχὺ πλὴν τῶν συναιρουμένων· οἶον, ὅστα, χρυσᾶ, ἐκ τοῦ ὅστέα, χρυσέα·

η. Τὰ εἰς α λήγοντα τριτόκλιτα ἔχουσι τὸ α βραχὺ· ἐξαιροῦνται 1) κάρᾶ 2) τὸ α τῆς αἰτιατικῆς τῶν εἰς εὖς ληγόντων καὶ σχηματιζόντων αἰτιατικῆν εἰς εα· οἶον, ἱερέα ἐκ τοῦ ἱερέυς· πλὴν τινῶν κατ' ἄδειαν ποιητικῆν βραχυνομένων· οἶον, φανέα Εὐριπ. (Ζήτ. Σπιτισενέρ. Προσφθ. §. 80, ἐμῆς ἐκδόσ.). — Καὶ τὸ ἐκ τῆς εα αἰτιατ. εἰς α συναιρούμενον τῶν εἰς ης· οἶον, ὑγιᾶ ἐκ τοῦ ὑγιέα· 3) τὰ πληθυντικὰ τῶν εἰς ας οὐδετέρων Γεν. αος καὶ τινῶν εἰς ος ὡς συναιρούμενα ἔχουσι μακρὸν α·

οἶον, κέρα ἐκ τοῦ κέρα, κλέα ἐκ τοῦ κλέα· ἀλλ' οἱ ἐποποιοὶ τὰ λαμβάνουσι ἐνίοτε ἀντὶ βραχέων (Σπιτισενερ. ἐνθα ἀνωτ. Σημ. Δ'). 4) τὸ α τῆς δοτικῆς τῶν εἰς ας, ὡς εἶναι φανερόν· οἶον, γήρα ἐκ τοῦ γήραϊ.

θ'. Τὰ εἰς α ἐπιρρήματα ἢ αἱ ἐπιρρηματικαὶ δοτικαί, ἔχουσι μακρόν τὸ α' οἶον, δημοσία, ἰδία, λάθρα, πέρα, καὶ τὰ Δωρικὰ κρυφᾶ, παντᾶ, τὰ ὅποια ἤρχισαν τώρα νὰ ὑπογράφωνται ἀπὸ τὸν Δινδόρφιον καὶ Βέκκερον.

ι. Πᾶν ἄλλο ἐπιρρήμα λήγον ἐἰς α, καὶ πᾶν ἀριθμητικὸν ὄνομα καὶ πᾶσα πρόθεσις καταλήγει εἰς α βραχύ· οἶον, σφόδρα, δέκα, ἀνά κτλ.

ια. Τὰ εἰς α λήγοντα ῥήματα ἔχουσι πάντοτε τὸ α βραχὺ ἐκτὸς τοῦ ἐκ συναίρεσεως γεννωμένου· οἶον, γελᾶ, γέλα, ἐκ τοῦ γελάει, γέλας.

β'. Κατάληξις αν.

§. 646. α. Ἡ αν λήγουσα τῆς ἐνικῆς αἰτιατικῆς τῶν πρωτοκλίτων ὀνομάτων ὁμοχρονεῖ μὲ τὴν λήγουσαν τῆς ὀνομαστικῆς· οἶον, χώραν, φιλίαν, νεανίαν, ἀλήθειαν, ἐκ τῶν χώρα, φιλία, νεανίας, ἀλήθεια. — Τὸ δὲ αν ὡς Δωρικὴ

β'. Τὰ εἰς αν τριτόκλιτα ἀρσενικὰ ἢ οὐδέτερα μακρόν ἔχουσι τὸ α' οἶον, παιᾶν, πᾶν.

γ'. Τὰ εἰς αν ἐπιρρήματα μακρόν ἔχουσι τὸ α' οἶον, λίαν, ἄγαν. Ἐξαίρουνται τὸ μόριον ἂν καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ σύνθετα, ἐπᾶν, ἐάν, ἐπειδὴν κτλ.

δ'. Αἱ εἰς αν ῥηματικαὶ καταλήξεις εἶναι πάντοτε βραχεῖαι πλὴν τοῦ ἀπαρεμφάτου γελᾶν, τὸ ὅποῖον μένει μακρόν καὶ μετὰ τὴν ποιητικὴν ἐπέκτασιν, γελάαν, ἀντινάαν.

γ'. Κατάληξις αρ.

§. 647. Τὰ εἰς αρ τριτόκλιτα μόνον ὀνόματα ἔχουν τὸ α βραχὺ πλὴν τῶν μονοσυλλάβων· οἶον, ψάρ. Καὶ τὰ στέαρ, φρέαρ ἐκτείνουσιν Ἀττικῶς τὸ α κατὰ τοὺς γραμματικούς· ἀλλ' οἱ ἐποποιοὶ τὸ λαμβάνουσι βραχύ.

δ'. Κατάληξις ας.

§. 648. α. Τὰ εἰς ας πρωτόκλιτα ἔχουσι μακρόν τὸ α' οἶον, Ταμίας, Πυθαγόρας. — Τὸ ας τῶν πληθυντικῶν τῶν πρωτοκλίτων καὶ δευτεροκλίτων ὀνομάτων εἶναι πάντοτε μακρόν, καὶ μόνον οἱ Δωριεῖς ποιηταὶ τὸ βραχύνουσιν ἐνίοτε (Ζήτ. §. 823.6).

β'. Τὰ τριτόκλιτα εἰς ας Γεν. αντος· οἶον, γίγας, ἱμάς, καὶ αἱ εἰς ας μετοχαί· οἶον, ποιήσας, ἔχουσι τὸ α μακρόν· 2) τὰ δύο ἐπίθετα μέλας καὶ τάλας· 3) τὰ συνηρημένα τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ κράς Γεν. κράτος· οἶον, χαλκοκράς, τὸ ὅποῖον ἐσφαλμένως τονίζεται χαλκόκρας ἐναντίον τῆς ῥητῆς μαρτυρίας ὅλων τῶν παλαιῶν Γραμματικῶν, ὡς Ἀρχαδ. Σ. 21. 22. Ἀνέκδ. Βεκκέρ. σελ. 1226.

Σημ. Ἡ αἰτιατικὴ πληθυντικὴ τῶν τριτοκλίτων ἔχει πάντοτε βραχὺ α' οἶον, θώρακας, Μακεδόνας κτλ. πλὴν τοῦ ας τῶν εἰς εὐς οὐσιαστικῶν συμφώνως μὲ τὴν ἐνικὴν αἰτιατικὴν εἰς ὡς εἴπαμεν ἀνωτέρω (§. 645. ή)· οἶον, ἱερέας, ἱππέας.

γ'. Αἱ εἰς ας ῥηματικά καταλήξεις εἶναι ὅλαι βραχεῖαι· οἷον, ἐποίησας, πεποίηκας, πλὴν τῶν ἐκ συναιρέσεως γινομένων, οἷον, ἐγέλας ἐκ τοῦ ἐγέλαες.

Β'. Μακρὸν α εἰς τὴν παραλήγουσαν.

§. 649. Αἱ εἰς α παραλήγουσαι γενικαὶ τῶν πρωτοκλίτων ποιητικῶν ὀνομάτων· οἷον, Ἀτρεΐδαι, Μουσάων, θεάων κτλ. — καὶ εἰς α σα θηλυκαὶ μετοχαὶ ἐξ ἀρσενικῶν εἰς ας, παραλήγουσι πάντοτε εἰς α μακρὸν· οἷον, γελάσασα.

β'. Εἰς τῶν τριτοκλίτων τὴν παραλήγουσαν παρατηροῦνται τὰ ἑφεξῆς 1) αἱ πλάγαι πτώσεις τῶν εἰς αν Γεν. ανος ἔχουσι τὸ α μακρὸν· οἷον, παιὰν παιᾶνος, Ἀκαρνὰν ἄνος· 2) αἱ πλάγαι πτώσεις πολλῶν ὀνομάτων ληγόντων εἰς αζ· α) τῶν μονοσυλλάβων ἀρσενικῶν καὶ τοῦ θηλυκοῦ ῥαζ (ῥῶγα σταφυλῆς)· Θραζ Θρακός· βλαζ βλακός· ῥαζ ῥαγός· β') τῶν εἰς αζ δισυλλάβων ἀρσενικῶν ἐὰν ἡ προηγουμένη συλλαβὴ ᾖ μακρά, καὶ ὅλων τῶν ὑπερδισυλλάβων· οἷον, θῶραζ θῶρακος· οἶαζ οἶακος· σύρφαζ σύρφακος· ὀρθίαζ ὀρθίακος· ἰέραζ ἰέρακος· γ') τῶν ἀρσενικῶν σκωπτικῶν ἢ ὑποκοριστικῶν ὀνομάτων, τὰ ὅποια πρὸ τοῦ αζ ἔχουσι φωνῆν· οἷον, νέαζ νέακος (νέος αὐθάδης), φλύαζ φλύακος. — δ') τῶν ἐφεξῆς μερικῶν· πάσσαζ (παλοῦκι), στόμφαζ (καυχηματίας ἢ μεγαλορρήμων), φέναζ, φόρταζ, ὅλων ἢ Γεν. ακος.

Σημ. α'. Ὅλα τὰ εἰς αζ θηλυκὰ πλὴν τοῦ ῥαζ (ἀνωτ. β', 2, α), καὶ τὰ δισύλλαβα ἀρσενικά, τῶν ὁποίων ἡ παραλήγουσα δὲν εἶναι φύσει μακρά, ἔχουσιν εἰς τὰς πτώσεις τὴν παραλήγουσαν βραχεῖαν· οἷον, ἡ στάζ σταγός, φύλαζ φύλακος, μὲ τὰ ὅποια προστίθεται καὶ τὸ αὐλαζ αὐλακος.

Σημ. β'. Ἄλλ' οἱ κανόνες οὗτοι δὲν εἶναι κύριοι χωρὶς ἐξαίρεσεως· διότι εὐρίσκονται δισύλλαβα τινὰ ἀρσενικά μὴ ἔχοντα τὴν παραλήγουσαν τῆς ὀνομαστικῆς μακρὰν φύσει, ἀλλὰ θέσει, τῶν ὁποίων ἡ παραλήγουσα τῶν πτώσεων ἔχει μακρὸν φωνῆν. Τοιαῦτα εἶναι κύνδαξ (παιδίον τι παιγνίδιον), κόρδαξ (ὄρχησις τις τῆς παλαιᾶς κωμῆδας), πόρπαξ (ἡ λαβὴ τῆς ἀσπίδος), Γεν. ακος.

γ'. Ἐκ τῶν εἰς ας φυλάττουσιν αἱ πλάγαι μακρὸν φωνῆν εἰς τὴν παραλήγουσαν ὁ ΚΡΑΣ Γεν. κρατὸς (κεφαλὴ), ὁ λάας Γεν. λᾶος (λίθος), καὶ τὰ σύνθετα ἐπίθετα μὲ τὴν κατάληξιν κρας γεν. κράτος· οἷον, χαλκοκράς χαλκοκράτος. 1) Τὰ εἰς ας γεν. αντος ἀρσενικά ὀνόματα καὶ αἱ εἰς ας μετοχαὶ μόνον εἰς τὴν δοτικὴν πληθυντικὴν ἔχουσι μακρὸν τὸ παραληκτικὸν α· οἷον, ἱμᾶσιν (ἐκ τοῦ ἱμάς), γράψασιν (ἐκ τοῦ γράψας).

δ'. Ἐκ τῶν ῥηματικῶν παραλήξεων εἶναι μακρὸν τὸ α μόνον τῆς εἰς ασι καταλήξεως, ἥτις εἶναι τοῦ γ'. πληθυντικοῦ προσώπου τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ γ'. πληθυντικοῦ προσώπου τῶν εἰς μι ῥημάτων· οἷον, εἰλῆφαςι, διδάσαςιν, ἱᾶσιν. Ὅλων δὲ τῶν ἄλλων ῥηματικῶν καταλήξεων τὸ παραληκτικὸν α εἶναι πάντοτε βραχύ· οἷον, ἀμεν, ἀμην, ατε, ἀσαν, ατο κτλ.

ε'. Εἰς τὴν ἐσχάτην συλλαβὴν τῆς ῥίζης εἶναι μακρὸν α πρὸ τῆς ῥηματικῆς καταλήξεως· 1) εἰς τὸν Ἀόρ. α. ἐνεργ. καὶ μέσ. τῶν εἰς α ινω ῥημάτων· οἷον, ἐπέραναι ἐκ τοῦ περαίνω· ὕγραναι ἐκ τοῦ ὑγραίνω (Πρόβ. §.

140. γ') 2) εἰς τὸν ε'. παρακείμενον, ὅπου τὸ α μένει ἄτρεπτον· οἶον, ἔαγα ἐκ τοῦ ἄγνου, ἔαδα ἐκ τοῦ ἀνδάνω, κέκραγα ἐκ τοῦ κράζω. Ἐξαιροῦνται οἱ τῶν ἐποποιῶν φαινόμενοι δεῦτεροι παρακείμενοι εἰς α καθαρὸν, οἱ ὅποιοι ἔχουσι πάντοτε βραχὺ α' οἶον, βέβρα, γέγαα, μέμα· Πρβ. §. 563. Μετοχή.

ζ'. Ἐκ τῶν εἰς ἀνω ῥημάτων μόνον τὸ ικάνω ἔχει πάντοτε μακρὸν τὸ α, τὰ δὲ κιχάνω, φθάνω, μακρὸν μὲν εἰς τοὺς ἐποποιούς, βραχὺ δὲ ἐνίοτε εἰς τοὺς Ἀττικούς, καθὼς καὶ εἰς ὅλα τὰ εἰς ἀνω ῥήματα.

η'. Τὰ εἰς αω ἔχουσι μὲν μακρὸν α εἰ μὲν ἢ πρὸ αὐτοῦ συλλαβὴ εἶναι μακρά· εἰ δὲ βραχεῖα, βραχύ· οἶον, πεινάω, διψάω, ὀράω, γελάω, χαλάω. — Μακρὸν ἔχουσι πάντοτε τὸ α, τὰ δύο Ἀττικά ῥήματα κάω καὶ κλάω ἀντὶ καίω καὶ κλαίω. — Περὶ δὲ τοῦ α τοῦ μέλλοντος τούτων τῶν ῥημάτων Ζήτ. §. 112. Σημ. α καὶ γ'.

Σημ. Τὸ περὶ ἀμετάβατον (ἀντὶ διαβαίνω) ἔχει μακρὸν α εἰς τοὺς ἀπ' αὐτοῦ χρόνους· ἐξ ἐναντίας δὲ περᾶσω, ἐπέρασα εἰς τὴν σημασίαν τοῦ πωλῶ, ἀναγόμενα εἰς τὸν ἐνεστώτα πιπράσκω, ἔχουσι βραχὺ α.

Γ. Μακρὸν α εἰς τὴν μέσσην συλλαβὴν παραγώγων λέξεων.

§. 650. α. Αἱ παράγωγοι λέξεις ἔχουσι τὸ παραληκτικὸν α μικρὸν, εἰ μὲν μετ' αὐτὸ ἀκολουθῇ φωνήεν, καὶ μάλιστα 1) τὰ ἀπὸ ῥημάτων εἰς αω παραγόμενα ἐπίθετα εἰς αης· οἶον, δασαῆς, ἀγραῆς κτλ. 2) τὰ εἰς αων γεν. αονος οὐσιαστικά· οἶον, ὀπάων, Ποσειδάων κτλ.

β'. Παράγωγοι λέξεις ἔχουσι μακρὸν τὸ πρὸ συμφώνου α'

1) αἱ ἐκ ῥημάτων εἰς αω, τὰ ὅποια εἰς τοὺς παραγώγους χρόνους ἔχουσι μακρὸν α (Ζήτ. §. 112. Σημ. α καὶ γ')· οἶον, θέαμα, θεατής, θεατός, ὀρατός, ἴσσις, θηρήσιμος, θηρατικός.

Σημ. Ἐξ ἐναντίας ἔχουν τὸ α βραχὺ, ἐν παράγωνται ἐκ ῥημάτων εἰς αζω, ασσω, αμαι, καὶ ἐκ τοιούτων εἰς α, τὰ ὅποια ἔχουσι τὸ α βραχὺ εἰς τοὺς παραγώγους χρόνους (Ζήτ. §. 112.)· οἶον, ἐργάτης ἐργάζομαι, πλάσις ἐκ τοῦ πλάσσω, δυνατός ἐκ τοῦ δύναμαι, ἐλατήρ ἐκ τοῦ ἐλάω μ. ἐλάσω.

2) Τὰ εἰς ατης κύρια ὀνόματα εἴτε παράγωγα ἐξ οὐσιαστικῶν ληγόντων εἰς α, εἴτε αὐτοσχημάτιστα· οἶον, Σπαρτιάτης, Τεγεάτης, Εὐφράτης κτλ.

Σημ. Ἐξαιροῦνται τὰ ἀπὸ βραχείων σύνθετα· οἶον, Σωκράτης καὶ ὅλα τὰ εἰς βάτης καὶ φάτης, καὶ τὰ ἐφεξῆς μερικά· Γαλάτης, Δαλμάτης, Σαρμάτης.

3) Τὰ εἰς ανος ἐθνικά κύρια ὀξύτονα ὀνόματα· οἶον, Ἀσιανός, Γερμανός κτλ. Τὰ δὲ προπαροξύτονα ἔχουσι τὸ α βραχύ· οἶον, Σίκανος, Δάρδανος κτλ.

4) Τὰ εἰς ανωρ σύνθετα, καὶ τὰ λήγοντα εἰς κρανος καὶ τὰ ἀρχόμενα ἐκ τοῦ κραα κέρα, καὶ κρεα (ἐκ τοῦ κράα, κέρας καὶ κρέας)· οἶον, Βιάνωρ, τρίκρανος, καραδοκεῖν, κερατόμος, κρεανόμος.

5) Τὰ ἐκ τῶν ῥηματικῶν ριζῶν ἀγ καὶ ἀδ (ἄγω τὸ φέρω, ἄγνυμι τὸ θιβάω, ἀνδάνω τὸ ἀρέσκω) παράγωγα ἐκ συνθέσεως· οἶον, λοχαγός, κυνα-

γός, ναυαγείν, ναυαγία, αὐθάδης. Εἰς τὰ ὅποια πρόσθετος ὁπαδός, θυμαρής καὶ τὰ τοιαῦτα.

6) Μερικὰ παράγωγα ὀνόματα μακροπαράληκτα ἐκτὸς τῶν εἰρημένων σημειούμεν τὰ ἐφεξῆς: ἄκρατος, ἀνιαρός, διάκονος καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ παράγωγα, κόβαλος, νεανίας καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ, σιαγών, σίναπι, τιάρα, φαλαρός, φλύαρος καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ παράγωγα. Προσέτι τὰ κύρια ὀνόματα: ἄμασις, ἄναπος, ἄρατος, Θεανῶ, ἰάσων, Μηριδιάτης, Πρίαπος, Στόμφαλος. Συράκουσαι καὶ Συράκοσιος, Φάρσαλος.

Δ'. Μακρὸν α εἰς ἀρχὴν λέξεων.

§. 651. Εἰς ἀρχὴν πρωτοτύπων λέξεων μακρὸν εἶναι τὸ α'.

α'. Τῶν εἰς α ος δισυλλάβων οὐσιαστικῶν οἶον, λαός, ναός, πρᾶος, καὶ τῶν παραγομένων ἐξ αὐτῶν οἶον, Μενέλαος, Λαομέδων, λαοσσόος κτλ.

Σημ. Τοῦ Ἰλαος τὸ α εἶναι κοινόν· τοῦ ταὼς εἶναι πάντοτε βραχύ.

β'. Τῶν εἰς α νος δισυλλάβων ὀξυτόνων οἶον, δανός, πανός, φανός, τρανός, καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν παραγῶγων.

Σημ. Τῶν εἰς α λος δισυλλάβων ὀξυτόνων τὸ α ὑπόκειται εἰς τὸν αὐτὸν κανόνα· ἀλλὰ τοῦ δαλὸς εἶναι πάντοτε μακρὸν καὶ τοῦ καλὸς μὲν πάντοτε μακρὸν εἰς τοὺς ἐποποιούς, βραχύ δὲ εἰς τοὺς Ἀττικούς.

γ'. Τὸ στερητικὸν α εἶναι βραχύ· οἶον, ἄτιμος, ἄθυμος κτλ. πλὴν τοῦ ἀθάνατος, ἀκάματος, ἀνέφελος Ὀδυσ. Ζ. 45, ὅπου τινὲς διπλασιαζοῦσι τὸ ν.

δ'. Μερικὰ παραδείγματα μὲ μακρὸν α εἰς τὴν ἀρχὴν σημειούμεν τὰ ἐφεξῆς:

ἀγή (αἰγιαλός) πρὸς διάκρισιν τοῦ ἄγη (θαυμασμός)· ἀήρ, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα, (ἀρχόμενα μὲ τὸ ἀερ)· ἀετός καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα, ἀέναιος, ἀίδιος, αἰκή καὶ αἰξ (σφοδρὰ ὀρμή) μετὰ τῶν ἐξ αὐτοῦ συνθέτων εἰς αἰξ· ἀμνητήρ (θεριστής), ἀμνητός (θερισμός), ἀρητήρ (ιερεὺς), ἄτη, ἀτήριος καὶ ἀτηρός, δαγύς (κρήρινον εἰδώλιον), δραπετής, κάραθος καὶ καρίς, λᾶρινός (ὀψάριόν τι), λᾶρός (γλυκὺς), πᾶγος (πᾶγμα), καὶ ὅλα τὰ ἐκ αὐτοῦ παράγωγα πράττω, πᾶγμα, πᾶξις κτλ. καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ σύνθετα· οἶον, εὐπραγής, εὐπραγία, καὶ φᾶρος (ἐνδυμα) καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα.

Σημ. α'. Τὸ α τῶν Δωριέων ἀντὶ τοῦ τῶν Ἰωνῶν εἶναι πάντοτε μακρὸν, ὡς ἐξέφωρον ἄλλοθεν· οἶον, δᾶμος καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ σύνθετα· οἶον, Ἀρχίδαμος κτλ. Τόποι ὅμως τινὲς τοιοῦτοι μετέβησαν καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν γλῶσσαν καὶ διὰ τοῦτο ἔχουσι πάντοτε μακρὸν α· οἶον, σφραγίς [Ἰων. σφρηγίς], τραχύς [Ἰων. τρηχύς], φράτρα [Ἰων. φρήτρη] κτλ.

Σημ. β'. Ὅτι τὸ ἐκ συναϊρέσεως γεννώμενον α, καὶ τὸ ὑπογεγραμμένον εἶναι μακρὸν, συμπεραίνεται ἐκ τῶν εἰρημένων κατ' ἀρχὰς ἐν γένει περὶ μακροῦς [§. 633 Κ. ἐφ.]· οἶον, ἄκων ἀντὶ δέκων, θαδοῦχος, ῥάδιος κτλ.

Α'. Μακρὸν ι εἰς τὴν λήγουσαν

§. 652. Τὸ ι εἰς τὴν λήγουσαν (ὡς καὶ τὸ α §. 644) ἐμπορεῖ νὰ εἶναι ι, ιν, ις· διὰ τοῦτο τὸ θεωροῦμεν χωριστὰ καθ' ἓν ἐκ τῶν τριῶν τούτων σημάτων.

α. Κατάληξις ι.

§. 653. α. Εἰς τὰς κλίσεις εἶναι μακρὸν τὸ ι μόνον τῆς δοτικῆς ἐνικῆς τῶν ἰωνικῶν ὀνομάτων τῆς γενομένης ἐκ συναίρεσεως τῶν ἴι εἰς ι, τῶν ὁποίων ἡ ὀνομαστικὴ λήγει εἰς ις· οἶον, ἀκοίτι, ἀντὶ ἀκοίτι (Ζήτ. §. 542).

β'. Μακρὸν εἶναι τὸ ι τῶν προύσχηματισμένων ἀντωνυμιῶν καὶ τινῶν ἐπιρρήματων (Ζήτ. §. 27. §. 28. Σημ. β'). οἶον, οὔτοσι, νυνὶ κτλ.

γ. Τὰ εἰς ι παράγωγα ἐπιρρήματα ἔχουσι μακρὸν τὸ ι παρὲκ τῶν ληγόντων εἰς ι σ τ ι καὶ α σ τ ι τῶν παραγομένων ἀπὸ ῥήματα λήγοντα εἰς ζ ω· διότι ταῦτα βραχυκαταληκτοῦσιν· οἶον, ἀνδριστὶ, δωριστὶ, μελεῖστί, ὀνομαστί.

Σημ. Εἰς ὅλα τὰ ἄλλα τοιαῦτα ἐπιρρήματα ἡ σύστολὴ τοῦ ι πρέπει νὰ θεωρηται ὡς ποιητικὴ ἄδεια· διότι εἰς τὸν Ὅμηρον ἀπαντῶνται ἀναιμωτὶ, ἀνουητὶ, ἐγρηγορτὶ μὲ μακρὸν ι· εἰς δὲ ἄλλους ποιητὰς ἄλλα λαμβάνονται ἄλλως· οἶον, ἀστακτὶ (μὲ μακρὸν) Σοφοκλ. Οἴδ. Κολ. 1646, ἀστακτὶ δὲ (μὲ βραχὺ) αὐτόθ. 1231.

β'. Κατάληξις ιν.

§. 654. Τὰ εἰς ιν λήγοντα ὀνόματα, τὰ ὅποια ἔχουσι καὶ κατάληξιν ις μακροκαταληκτοῦσιν· οἶον, δελφὶν δελφίνος κτλ. (Πρόβ. σελ. 10). Περὶ τῶν εἰς ιν ληγουσῶν δοτικῶν πληθυντικῶν τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας Ζήτ. §. 555, ὅπου ἐκ τῶν τόνων γίνεται φανερόν τίνες ἔχουσιν ι μακρὸν καὶ τίνες βραχὺ.

γ'. Κατάληξις ις.

§. 655. α. Ὄνόματα λήγοντα εἰς ις ἔχουσι μακρὸν τὸ ι τὰ ἐφεξῆς.

1) Τὰ εἰς ις γεν. ινος καὶ ιθος οὐσιαστικά· οἶον, ἀκτὶς ἀκτίνος, ῥίς ῥινός, ὄρνις ὄρνιθος (Πρόβ. σελ. 10 καὶ σελ. 76. — Τὸ ὄρνις ὄρνιν καὶ ὄρνις ὄρνιν εἶναι ἀκατάστατον· 2) τὰ εἰς ις μονοσύλλαβα· οἶον, κίς κτλ. 4) τὰ ἐφεξῆς μερικὰ, τὰ ὅποια ἔχουν ις Γεν. ἰδος: ἀψίς, βαλθίς, κηκίς, κηλίς, κληίς, κνημίς, κρηνίς, κρηπίς, νησίς, σφραγίς, σχοινίς (πλέγμα ἐκ σχοινίου ὡς κόσκινον), φαρκίς (ζαρωματία), χειρίς, ψηφίς (πετράδιον).

Σημ. Τινὰ τῶν εἰρημένων οἱ ποιηταὶ βραχύνουσι μὲ τὴν συνήθη τῶν ἁδειν, καθὼς ἄλλα, τὰ ὅποια ἐδῶ δὲν ἀπρηθμήθησαν, βραχὺ ἔχοντα τὸ ι, τὰ μακρύνουσι. Τινὰ δὲ πάλιν μακρύνουσι μὲν οἱ ἐποιοιοί, βραχύνουσι δὲ οἱ ἄττικοι ποιηταί· οἶον, βλεφαρίς, καρὶς, κεραμίς, πλοκαμίς, ῥαφανίς.

β'. Μακρὰ εἶναι ἡ κατάληξις ις, ὅταν εἰς τὴν πληθυντικὴν τῶν εἰς ις ὀνομάτων λαμβάνεται ἰωνικῶς ἀντὶ ις καὶ ιας· οἶον, ὄφις ἀντὶ ὄφιος καὶ ὄφιας (Πρόβ. §. 542).

β'. Μακρὸν ι εἰς τὴν παραλήγουσαν.

§. 656. α. Ἐκ τῶν εἰς ις ὀνομάτων ἔχουσιν εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις μακρὸν ι 1) τὰ μὴ ἐκ δύο συμφώνων ἀρχόμενα μονοσύλλαβα· οἶον, ἱξ ἱκός, καὶ προσέτι φοῖξ φοῖκός, ψῖξ ψῖχός. — 2) τὰ δισύλλαβα, τῶν ὁποίων ἡ λήγουσα τῆς ὀνομαστικῆς εἶναι μακρά· οἶον, αἶξ αἶκος (προσώθησις,

σπρώξιμον), πέρδιξ πέρδικος, τέττιξ τιγος. Ἐξαιρῶνται χοῖνιξ χοίνικος (θρονίον), καὶ τὰ κατὰ τὸ μέσον ἔχοντα λ' οἶον, ἤλιξ, ἤλικος.

β'. Ἐκ τῶν εἰς ις ὀνομάτων ἔχουσιν εἰς τὰς πλαγίας μακρὸν ὅλα τὰ ἔχοντα μακρὸν τὸ ι εἰς τὴν ὀνομαστικὴν (§. 655. α').

γ'. Τὰ εἰς ιψ μονοσύλλαβα ἔχουσι μακρὸν τὸ ι εἰς τὰς πλαγίας, οἶον, θριψ θριπός. Ἐξαιρῶνται λιψ λίβος (νότιος ἄνεμος ὁ κοιν. λίβας) καὶ ΝΙΨ, νίφος (χιών).

δ'. Τὰ εἰς ιων, οὐδ. ιον συγκριτικὰ ἔχουσι πάντοτε βραχὺ τὸ ι εἰς τὸν Ὀμηρον, καὶ σχεδὸν πάντοτε μακρὸν εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ποιητάς, εἰς δὲ τοὺς μεταγενεστέρους ἄλλοτε μὲν μακρὸν, ἄλλοτε δὲ βραχὺ.

ε'. Περὶ τῆς εἰς τὰς ῥηματικὰς παραληγούσας ποσότητος τοῦ ι ἰσχύουσιν τὰ ἑφεξῆς:

1) Τὰ εἰς ινω ῥήματα ἔχουν μακρὸν ι ἐπὶ τοῦ ἐνεστώτος, παρατατικού, ἀορίστου ἁ. ἐνεργητικοῦ καὶ μέσου. Εἰς ὅλους δὲ τοὺς ἄλλους χρόνους βραχὺ· οἶον, κρίνω, Παρατ. ἔκρινον, Ἀόρ. ἁ. ἔκρινα· Παρακ. κέκρικα, Παθητ. κέκριμαι, Ἀόρ. ἁ. Παθ. ἐκρίθην.

Σημ. Τῶν τίνω, φθίνω μακρύνουσι μὲν οἱ ἐποποιοὶ τὸ ι, βραχύνουσι δὲ οἱ Ἀττικοὶ ποιηταί.

2) Ἐκ τῶν εἰς ιω ῥημάτων ὅλα τὰ ὑπερδισύλλαβα καὶ τὰ πλεῖστα τῶν δισυλλάβων ἔχουσι μακρὸν ι· οἶον, κυλίω, κονίω, μηνίω, πρίω. — Ἐξαιρῶνται αἰώ (ἀκούω), ἐσθίω, καὶ οἱ δεῦτεροι τύποι τῶν εἰς ιζω ῥημάτων: οἶον, ἀτίω τοῦ ἀτίζω (δέν τιμῶ), μαστίω τοῦ μαστίζω, τὰ ὅποια ἔχουσι πάντοτε βραχὺ α.

Σημ. Οἱ ποιηταὶ μεταχειρίζονται τὴν ἄδειαν νὰ βραχύνωσι τὸ ι εἰς ταῦτα τὰ ῥήματα· οἶον, ἐμῆναι ἱλ. Α. 274. Ἐκ δὲ τῶν δισυλλάβων εἰς τὰ πλεῖστερα μεταχειρίζονται τὴν ποσότητα τοῦ ι κατὰ τὴν θέλησίν των.

3) Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα στοιχεῖον ἁφωνον, ἔχουσι μακρὸν ι· οἶον, βρίθω, θλίβω, πνίγω, τρίβω.

4) Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν συναιρουμένων ῥημάτων ἐκ ῥίζης δισυλλάβου ἔχουσιν εἰς τὴν ἀρκτικὴν συλλαβὴν καὶ τὰ ὑπερδισύλλαβα καὶ εἰς τὸ μέσον μακρὸν ι· οἶον, βινέω, δινέω, διφάω, κινέω, νικάω, σιγάω, τιμάω, φιμάω κτλ. καὶ ἀγινέω, ἀκριβόω, ἐλινύω κτλ.

Σημ. Ὅσα δὲ παράγονται ἐξ ὀνομάτων βραχυπαραλήκτων παραλήγουσι καὶ αὐτὰ εἰς βραχὺ ι· οἶον, ἀδικέω ἐκ τοῦ ἀδικος, φιλέω ἐκ τοῦ φίλος.

5) Μακρὸν εἶναι τὸ ι εἰς τὴν παραλήγουσαν τοῦ β'. παρακειμένου τῶν ἁφωνον στοιχεῖον ἐχόντων χαρακτῆρα ῥημάτων· οἶον, πέφρικα (ἐκ τοῦ φρίσσω), τέτριγα (ἐκ τοῦ τρίζω). Εἰς δὲ τὰ καθαρὸν ἔχοντα χαρακτῆρα τὸ ι εἶναι βραχὺ· οἶον, δεδίασι (Πρόβ. §. 565. Μετοχή).

ς. Περὶ τῆς εἰς τὴν παραλήγουσαν τῶν παραγῶγων λέξεων ποσότητος τοῦ ι κρατοῦσι τὰ ἑφεξῆς:

1) Τὰ εἰς ια δισύλλαβα ὀνόματα μακροπαραληκτοῦσιν, ἐὰν ἀρχωνται ἐκ δύο συμφώνων· οἶον, θριά, στία, φλιά (πλὴν τοῦ σκιά) — καὶ τὰ ἑφεξῆς μερικά· καλιά (φωλεά), ἀνία (λύπη), αἰκία (κακομεταχειρίσις),

αιθρία (καθαρά ἀτμοσφαῖρα), κονία (σκόνις). Ἀλλὰ συχνάκις τὸ τελευταῖον καὶ σπανίως ἀνία καὶ αἰθρία βραχυπαρालηκτοῦσι.

Σημ. Πολυσυλλάθων ὀνομάτων εἰς ιά, τῶν ὁποίων ἡ τρίτη συλλαβὴ εἶναι μακρά, μακρύνεται ἢ παραλήγουσα ἀπὸ ἐποποιῶν καὶ ἐπιγραμματογράφων, οἷον, ἀχομιστήν.

2). Μακρόν ἔχουσι τὸ ι τὰ δισύλλαθα καὶ τρισύλλαθα οὐσιαστικὰ εἰς ἰων Γεν. ἰονος, καὶ ὅλα τὰ εἰς ἰων Γεν. ἰονος κύρια ὀνόματα· οἷον, κίων, πρίων, βραχίων, Ἀμφίων Γεν. ἰονος. — Ἐξαιροῦνται χίων, τοῦ ὁποίου τὸ ι ἐνίοτε μόνον μεταχειρίζονται μακρόν οἱ ποιηταὶ εἰς τὴν ἄρσιν· ἡϊών (αἰχιαλὸς), τὸ ὁποῖον ἔχει πάντοτε βραχὺ ι· καὶ τὰ εἰς ἰων Γεν. ἰωνος κύρια ἢ πατρωνυμικὰ ὀνόματα· οἷον, Κρονίων Γεν. Κρονίονος καὶ Κρονίονος.

3) Τὰ εἰς ἰλος προπαροξύτονα μακροπαρालηκτοῦσιν· οἷον, ὄμιλος, ἀργίλος, πέδιλον.

4) Τὰ εἰς ἰνος περισπώμενα· οἷον, ἰκτίνος κτλ. — Τὰ ἐφεξῆς προπαροξύτονα: κάμινος, ὕσγινον (χρῶμα κόκκινον), κύμινον, σέλινον. — Τὰ δύο ὀξύτονα: χαλινός, ἐρινός (ἀγρία συκῇ). — Ἐξαιροῦνται τὰ ὁμοιοκατάληκτα ἐπίθετα, τὰ ὁποῖα παραλήγουσιν εἰς ι βραχὺ. Λαμβάνεται δὲ μακρόν ἢ βραχὺ κατὰ τὴν χρεῖαν τοῦ μέτρου εἰς τὰ ἐφεξῆς τέσσαρα ἐπίθετα: ὀπωρινός, μετοπωρινός, μεσημβρινός, ὀρθρινός.

5) Τὰ εἰς ἰνη καὶ ἰνα ὑπερδισύλλαθα οὐσιαστικὰ μακροπαρालηκτοῦσιν· οἷον, δωτίνη, ἀξίνη, ἐργαστίνη, Αἰγίνα. Ἐξαιρεῖται εἰλαπίνη με βραχὺ ι.

6) Τὰ εἰς ἰτης καὶ ἰτις παράγωγα καὶ τὰ εἰς ἰτη θηλυκὰ μακροπαρालηκτοῦσιν· οἷον, ὀπλίτης, τεχνίτης, πολίτης, Ἀφροδίτη.

7) Τὰ ἐφεξῆς μερικά μακροπαρालηκτοῦσιν: ἀκόνιτον (φαρμακρόν τι φυτὸν), ἐνιπῇ (φοβερισμός), ἐριθος (ἡμερομίσθιον λαμβάνων ἐργάτης), ἔρθιμος (γενναῖος), παρθενοπίτης (ὁ τὰς παρθένους βλέπων), τάριχος (Βαρβ. παστρουμάς), χελιδών.

καὶ τὰ κύρια ὀνόματα:

Γράνικος, Ἐνιπεύς, Εὐριπος, Κάϊκος, Ὀσίρις, Βούσιρις, Σέριφος, Σεμίραμις, ἔχουσι μακρόν ι.

Γ'. Μακρόν ι εἰς ἀρχὴν λέξεων.

§. 657. α. Τὰ εἰς ἰμος, ἰλος, ἰνος καὶ ἰος δισύλλαθα ἔχουσι μακρόν ι· οἷον, χιλὸς, ψιλὸς, πῖλος, λιμὸς, σιμὸς, φιμὸς, ῥινός, πρίνος, δῖνος, ἰός, κριός κτλ. — Ἐξαιρεῖται βιός (τόξον) καρκίνος, πίνος, με βραχὺ ι·

β'. Τὰ εἰς ἀξ δισύλλαθα ὑποκοριστικὰ μακροπαρालηκτοῦσιν· οἷον, κλῆμαξ, πίδαξ κτλ.

Σημ. Εἰς ἄλλα δισύλλαθα οὐσιαστικὰ λήγοντα εἰς ος φαίνεται τὸ μάκρος τοῦ ι ἐκ τοῦ τόνου· οἷον, σῖτος, βρῖθος, μῆμος, μῖστος, στίφος καὶ τὰ ὅμοια. — Καὶ εἰς ἄλλας δὲ δισύλλабους ὀνομαστικὰς εἶναι τὸ ι τῆς ῥιζικῆς συλλαβῆς μακρόν, ἐὰν μετὰ τοῦτο ἔπηται ἀπλοῦν μ· βρέμην, τιμῇ, δριμύς. Μόνον τὰ ἐκ βραχείας ῥηματικῆς ῥίζης παράγωγα οὐσιαστικὰ εἰς μαζ ἔχουσι βραχὺ ι· οἷον, κλίμα, κτλ.

γ'. Ἡ ποσότης τοῦ ι τῶν ῥηματικῶν ῥιζῶν διωρίσθη ἀνωτέρω Β.
§. 1—4.

δ'. Μερικαὶ λέξεις ἔχουσαι εἰς τὴν ἀρχὴν μακρὸν ι, τῶν ὁποίων ἡ πο-
σότης δὲν δύναται νὰ παρατηρηθῇ ἐκ τοῦ τόνου, εἶναι αἱ ἐφεξῆς:

ἰάομαι καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ, ἥγουν ἱατρός κτ. ἔλαος (εὐμενής), ἔλη (στῆ-
φος ἱππέων), ἱλὺς (λάσπη), ἱμερος (πόθος), ἰνίον (τράχηλος), ἱτέα, γίνο-
μαι, γινώσκω, διφάω (ἀνερευνῶ), δίνη (συστροφή), κλίνη, κίκυς (ὕγρα-
σις), κριθή, νίκη, σιγῇ, σμίλη, ῥιπή (ρίψις, βολή), γριπεὺς καὶ γρίψος,
πίων, πιαίνω, πιμελή, (πάχος), λιτὸς, μικρὸς, μιμέομαι καὶ τὰ ἀπ' αὐ-
τοῦ παράγωγα, χίλιοι·

καὶ τὰ κύρια ὀνόματα;

Ἰδῆ, Ἰκαρος, Ἰναχος, Σιδῶν, Σικελία, Τίρυνς καὶ Τιρύνθιος, Τίτυρος.

Α'. Μακρὸν υ εἰς τὴν λήγουσαν.

§. 658. Τὸ υ εἰς τὴν λήγουσαν ὡς καὶ τὰ προσκτεθειμένα ὁμοειδῆ του
δίχρονα ἐμπορεῖ νὰ εἶναι υ, υν, υς. Θεωροῦμεν λοιπὸν καὶ ταῦτα καθ'
ἕκαστον.

α. Κατάληξις υ.

§. 659. α. Τὰ εἰς υ λήγοντα ὀνόματα βραχυκαταληκτοῦσιν· οἶον,
βραχὺ, ὄξυ κτλ. — Ἐξαιροῦνται τὰ μονοσύλλαβα ὀνόματα τῶν γραμμά-
των· οἶον, μυ, νυ κτλ. καὶ τὸ γρῦ, καὶ ἡ κλητικὴ τῶν εἰς υς μακρο-
καταλήκτων ὀνομάτων, ἥτις ἔχει μακρὸν υ. Ζήτ. κατωτ. γ'. κατὰ-
ληξις υς·

β'. Τὰ εἰς υ ἐπιρρήματα βραχυκαταληκτοῦσι· πλὴν τοῦ ἀντικρῦ, τὸ
ὁποῖον λαμβάνεται καὶ μακρὸν καὶ βραχὺ.

γ'. Ὡς ῥηματικὴ κατάληξις εἶναι μακρὸν τὸ υ εἰς τὸ γ'. ἐνικὸν πρόσω-
πον τοῦ παρατατικοῦ καὶ τοῦ β'. ἀορίστου τῶν εἰς υμι ῥημάτων, οἶον
ἐξεύγνυ, ἐδείκνυ, ἐδείκνυ, ἔφνυ, ἔδνυ,

β'. Κατάληξις υν.

§. 660. α. Τὰ εἰς υν λήγοντα ὀνόματα μακροπαρληκτοῦσιν· οἶον,
μύσσω.

β'. Αἱ εἰς υν αἰτιατικαὶ ὀνομάτων ἐχόντων τὴν ὀνομαστικὴν εἰς υς
μακρὸν ἔχουσι καὶ αὐταὶ τὸ υ μακρὸν. Ζήτ. κατ. γ'. 1.

γ'. Ἡ υν κατάληξις τοῦ παρατατικοῦ καὶ ἀορίστου δευτέρου τῶν εἰς
υμι ῥημάτων εἶναι μακρά· οἶον, ἐδείκνυν, ἔφυν.

γ'. Κατάληξις υς.

• §. 661. α. 1) Τὰ εἰς υς μονοσύλλαβα ὀνόματα ἔχουσι μακρὸν τὸ υς.
οἶον, δρῦς, μῦς· 2) τὰ δισύλλαβα καὶ ὑπερδισύλλαβα, τῶν ὁποίων ἡ γε-
νικὴ εἶναι υος· οἶον, ἰχθύς, ἐδητύς κτλ. 3) τὰ δύο οὐσιαστικά· δαγύς,
Γεν. ὕδος (χόρινον εἰδῶλιον) καὶ κώμυς· Γεν. κώμυθος (δέμα ἀνθρώπου κτλ.).
4) αἱ εἰς υς μετοχαί· οἶον, ζευγνύς, δεικνύς κτλ.

β'. Ἡ ὀνομαστικὴ πληθυντικὴ καὶ ἡ αἰτιατικὴ πληθυντικὴ τῶν εἰς υς ὀνομάτων γινομένη ἐκ συναϊρέσεως μακροπαραληγαι· οἶον, ὄφρως ἀντὶ ὄφρως καὶ ὄφρως.

γ'. Τὰ εἰς υς δευτέρα πρόσωπα παρατατικοῦ καὶ ἀορίστου δευτέρου τῶν υμι ῥημάτων ἔχουν τὸ υς μακρόν· οἶον, ἐδείκνυς, ἔφυσ.

Β'. Μακρόν υ εἰς τὴν παραλήγουσαν.

§. 662. α'. Ἡ υ παραλήγουσα εἶναι μακρά· 1) τῶν εἰς υν ὀνομάτων Γεν. υνος· μόσσυν· μόσσυνος· 2) τῶν εἰς υξ δισυλλάβων, τῶν ὁποίων ἡ μὲν παραλήγουσα εἶναι φύσει μακρά, ἡ δὲ γενικὴ λαμβάνει κ' οἶον, κήρυξ κήρυκος, δοιδυξ· δοιδυκος. — Ἐκ δὲ τῶν δισυλλάβων, τῶν ὁποίων ἡ παραλήγουσα εἶναι θέσει μακρά, μόνον βόμβυξ υκος, καὶ κόκκυξ υγος ἔχουσι μακρόν τὸ υ εἰς τὴν παραλήγουσαν τῶν πλαγίων πτώσεων· 3) Ἐκ τῶν εἰς υψ μόνον τὰ μονοσύλλαβα ἔχουσι μακράν τὴν παραλήγουσαν εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις· οἶον, γυψ· γυπός· 4) Ἐκ τῶν εἰς υς ἔχουσι μακρόν υ εἰς τὰς πλαγίας μόνον τὰ ὀνόματα· δαγύς υδος καὶ κώμυς υθος.

β'. Ἐπὶ τῆς υ παραληγουσῆς τῶν ῥημάτων παρατηροῦνται τὰ ἑφεξῆς:

1) Τὰ εἰς υνω καὶ υρω ῥήματα ἔχουσι μακρόν υ εἰς τὸν ἐνεστώτα, παρατατικόν, καὶ εἰς τὸν ἄ. Ἀόρ. ἐνεργητικόν καὶ μέσον· εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους, τοὺς ὁποίους σπανίως ἔχουσι ταῦτα τὰ ῥήματα, τὸ υ εἶναι βραχύ· οἶον, βραδύνω, παρατατ. ἐβράδυνον, Μέλλ. βραδύνω — φύρω, Παρατ. ἐφύρον. — Περὶ τοῦ εἰς υμαι παρακειμένου ῥημάτων τινῶν εἰς υνω Ζήτ. §. 140. ι.

2) Διὰ νὰ προσδιορίσωμεν ἀκριβῶς τὴν ποσότητα τοῦ υ τῶν εἰς υω ῥημάτων, πρέπει νὰ τὰ διαιρέσωμεν εἰς κλάσεις τινάς·

α'. Τὰ εἰς υω ῥήματα, τῶν ὁποίων ἡ ρίζα εἶναι μονοσύλλαβος, ἔχουσιν εἰς τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικόν τὸ υ κοινόν· οἶον, λῶω καὶ λῶω, πῶω καὶ πῶω. Μόνον θῶω (ὁρμῶ πρὸς διάκρισιν τοῦ θύω, θυσιάζω, τὸ ὁποῖον ἔχει ἀμφίβολον τὸ υ) ξύω, καὶ τρύω (τρίβω) ἔχουσι πάντοτε μακρόν υ· τὸ δὲ βρύω (ἀναβρύω) καὶ κλύω (ἀκούω) πάντοτε βραχύ. — Εἰς τὸν μέλλοντα καὶ ἄ. ἀόριστον τούτων τῶν ῥημάτων εἶναι πάντοτε τὸ υ μακρόν· οἶον, λῦσω, ἔλῡσα, φύσω, ἔφῡσα. — Ἐξαιροῦνται τοῦ κανόνος τούτου βλύω (ἀναπηδῶ ἐπὶ ὕδατος ἢ ἄλλων ὑγρῶν), κινέω (φιλῶ), μύω (κλείω τὰ ὀμμάτια) καὶ πτύω, τὰ ὁποῖα εἰς τὸν μέλλοντα καὶ ἀόριστον ἔχουσι βραχύ υ, ἡγουν βλύσω, κύσαι, μύσω, κύσω. — Καὶ εἰς τὸν ἐνεργητικόν δὲ παρακειμένον καὶ ὑπερσυντελικόν καὶ τὸν γ' παθητικόν μέλλοντα εἶναι συνήθως μακρόν, εἰς ὅλους δὲ τοὺς ἄλλους παραγωγίους χρόνους πάντοτε βραχύ· οἶον, δέδυκα, πέφυκα, λέλυκα καὶ λέλυκα, καὶ ἀνεξαίρετως λέλυμαι, ἐλύθην. — Μόνα τὰ πεπνυμένους καὶ τέτρῳμαι εἶναι παραδείγματα ἐκτάσεως τοῦ υ εἰς παθητικόν παρακειμένον.

Τῶν εἰς υω ὑπερδισυλλάβων ῥημάτων διορίζεται ἡ ποσότης τοῦ υ ἀπὸ τὴν ιδιότητα τῆς προηγουμένης συλλαβῆς. Διότι εἰ μὲν ἡ πρὸ τοῦ υ συλλαβὴ εἶναι μακρά, τὸ υ εἰς τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικόν λαμ-

Εάνται κατὰ τὸ δοκοῦν, εἰς δὲ τοὺς ἄλλους χρόνους εἶναι πάντοτε μακρόν. οἶον, κωλύω, καὶ κωλύω μέλ. κωλύσω, Παθητ. ᾄορ. ἐκωλύθην κτλ, — Ἐξαιροῦνται ἀρτύω (διατάσσω), ἐλκύω καὶ ἐντύω (ἐτοιμάζω, ὀπλίζω). ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον εἰς μὲν τοὺς ἐποποιούς λαμβάνεται βραχύ, ἀπὸ δὲ τοὺς τραγικούς μακρόν, εἰς δὲ τοῦ δευτέρου τοὺς παραγώγους χρόνους (εἰς τοὺς ὁποίους μόνον ἀπαντᾷται, ἐν ᾧ ὁ ἐνεστῶς εἶναι χρήσιμος μόνον ἔλκω) ἀπὸ μὲν τοὺς τραγικούς λαμβάνεται πάντοτε βραχύ, ἀπὸ δὲ τοὺς μεταγενεστέρους ἐποποιούς ἐνίοτε μακρόν· εἰς δὲ τὸ τρίτον χωρὶς ἐξαιρέσεως λαμβάνεται βραχύ. — Ἐάν δὲ ἡ πρὸ τοῦ υ συλλαβὴ ἦναι βραχεῖα, μένει καὶ τὸ υ εἰς ὅλους τοὺς χρόνους βραχύ· οἶον, ἀνύω ἀνύσω, μεθύω μεθύσω, τανύω τανύσω κτλ.

γ'. Τὰ εἰς υω, ἐξ ὧων σχηματίζεται καὶ ῥῆμα ἄλλο εἰς υμι, ἔχουν πάντοτε τὸ υ βραχύ· οἶον, δεικνύω καὶ δείκνυμι, ὀρνύω καὶ ὀρνυμι κτλ.

3) Τὰ εἰς υμι ἔχουσι μακρόν υ εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἀριθμούς τοῦ δευτέρου ἐνεργητικοῦ ἀορίστου. — Ὡσαύτως εἶναι μακρόν εἰς τὴν εὐκτικήν, ὅταν σχηματίζεται μὲ κῶσιν τοῦ υι εἰς υ (§. 598. Σημ.)· οἶον, ἐκδύμεν ἰλ. Π. 99· δαίνυτο ἰλ. Ω. 665. Καὶ ὁ προστακτικὸς Ἀόρ. β'. εἰς θι ἔχει μακρόν υ· οἶον, κλύθι· βραχύ δὲ ἐάν εἶναι ἀναδεδιπλασιασμένους· οἶον, κέκλυθι, κέκλυτε. — Τὸ μάκρος τοῦ υ εἰς τὰς εἰς υς μετοχὰς εἴπαμεν ἀνωτέρω (§. 661. α'), εἰς τὰς ὁποίας ἀκολουθοῦσι καὶ αἱ θηλυκαὶ εἰς ὕσα, ὡς γίνεται φανερόν ἐκ τοῦ τόνου.

Σημ. Ὅτι τὸ γ'. πληθυντικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστῶτος, ὅταν τὸ υσι συναρῇται εἰς υσι, ἔχει τὸ υ μακρόν, εἶναι καθ' ἑαυτὸ φανερόν, καὶ βεβαίονεται καὶ ἐκ τοῦ τόνου,

γ'. Παραγώγων ὀνομάτων τῆς παραληγούσης ἢ μέσης συλλαβῆς παρατηρεῖται μακρόν υ τῶν ἐφεξῆς.

1) Τῶν εἰς υνη ἢ υνα τρισυλλάβων οὐσιαστικῶν· οἶον, αἰσχύνη, ἄμυνα, εὐθύνη.

Σημ. Κορύνη (Κ. ματσοῦκα) καὶ τορύνη (κουτάλα, μὲ τὴν ὁποίαν ἀνακατώνουν τὸ μαγειρευόμενον φαγητόν) ἀπὸ μὲν τοὺς Ἀττικοὺς λαμβάνεται μακρόν, ἀπὸ δὲ τοὺς ἐποποιούς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον βραχύ· ὀδύνη, πάντοτε βραχύ.

2) Τῶν εἰς υνος ὑπερδισυλλάβων ὀνομάτων ἐάν πρὸ τοῦ υ δὲν ὑπάρχῃς· οἶον, βόθυνος, κίνδυνος, λάγυνος, εὐθύνης.

Σημ. Ἐξαιροῦνται τὰ ἐκ τοῦ γυνθὶ σύνθετα, τὰ ὁποῖα ἔχουσι πάντοτε βραχύ υ· οἶον, ἀνδρόγυνος.

3) Τῶν εἰς υρα ὑπερδισυλλάβων οὐσιαστικῶν ὀνομάτων προπαροξυτινουμένων μὲν τὸ υ εἶναι πάντοτε μακρόν· οἶον, ἄγκυρα, ὄλυρα. Τούναντίον δὲ, βραχύ πάντοτε· οἶον, λύρα θύρα κτλ.

4) Τῶν εἰς υρος ἐπιθέτων, εἰ μὲν προηγείται μακρὰ συλλαβὴ, τὸ υ εἶναι καὶ αὐτὸ μακρόν· εἰ δὲ βραχεῖα, βραχύ· οἶον, ἰσχυρός, οἰζυρός, λαμυρός, ὀχυρός.

Σημ. Τοῦ ἀλμυρός τὸ υ οἱ μὲν Ἀττικοὶ λαμβάνουσι μακρόν, οἱ δὲ ἐποποιοὶ βραχύ κατὰ τὴν μαρτυρίαν Δράκοντος, τοῦ ἐκ Στρατονικείας γραμματικοῦ, ἥτις δὲν φαίνεται ἀσφαλές, ἐπεὶ καὶ βεβαίως βραχύ εἰς Εὐρύπ. Τρωάδ. 440.

5) Τὰ εἰς υ τῆς ἀρσενικᾶ τῆς πρώτης κλίσεως, καὶ υ τῆς θηλυκᾶ τῆς τρίτης μακροπαρालηκτοῦσιν οἶον, πρεσβύτης ὕτις.

6) Τὰ εἰς υ τοῦ τρισύλλαβα οὐσιαστικά, ἔχοντα μακράν τὴν πρὸ τοῦ υ συλλαβὴν, καὶ τὰ εἰς υ τοῦ σύνθετα ἐπίθετα (ἐκ τοῦ δακρύω καὶ τρύω), μακροπαρालηκτοῦσιν οἶον, κωκυτός, κτλ. ἀδάκρυτος, ἀτρυτος κτλ.

7) Τὰ εἰς υ δὸν ἐπιρρήματα μακροπαρालηκτοῦσιν οἶον, ὠρῶδον.

8) Παρεκτός τῶν εἰρημένων σημειόμενον μὲ μακρόν υ τὰ ἐφεξῆς μερικά: ἀμαρυγή (λάμψις), ἰυγή, ὀλολυγή καὶ ὀλολυγών (κραυγή), ὠρυγή (μούγκρισμα), ἀμύμων (ἀμεμπτος), αὐτή καὶ αὐτέω (φωνή καὶ φωνάζω), εἰλυράζω (τυλίγω), εἰλὺς καὶ ἰλὺς (κρυψάνα), ἰγνύη (τοῦ γόνατος τὸ κοῖλον), ἐρύκω (κρατῶ, ἐμποδίζω), κέλυφος (ἐξώφλοιον), λάφυρον, λέπυρος (φλοῦδα), πάπυρος, πίτυρον, ψυμύθιον, μῦθος καὶ θυμός, καὶ ὅλα τὰ ἐξ αὐτῶν παραγόμενα οἶον, πολύμυθος, ἄθυμος.

Πρόσθετε καὶ τὰ κύρια ὀνόματα:

Ἄβυδος, Αἰσούτης, Ἄμφρυσος, Ἀρχύτας, Βιθυνός, Διόνυσος, Ἐνυώ, Ἐνυάλιος, Καμβύσης, Κέρκυρα, Πάχυνον.

Γ'. Μακρόν υ εἰς ἀρχὴν λέξεων.

§. 663. α. Τὰ εἰς υ λὸν δισύλλαβα, μακρόν ἔχουσι τὸ υ οἶον, φῦλον, σκύλον, κτλ. Ἐξαιρεῖται ξύλον.

β. Τὰ εἰς υ λος, υ μος καὶ υ νος δισύλλαβα ὀξύτονα μακρόν ἔχουσι τὸ υ οἶον, χυλός, θυμός, κρυμός, ξυνός κτλ. Ἐξαιρεῖται πλυνός (σκεῦος ὅπου πλύνονται ἱμάτια).

γ. Τὰ εἰς υ μῆ δισύλλαβα παροξύτονα μακρόν ἔχουσι τὸ υ ὡσαύτως καὶ τὰ εἰς υ νῆ οἶον, λύμη, ζύμη, μύνη.

δ. Τὰ εἰς υ μα ῤηματικά ὁμοχρονοῦσι μὲ τὸ υ τοῦ ῤήματος, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται (Ζήτ. ἀνωτ. §. 602, 2, β'). Τὰ δὲ τοιαῦτα δισύλλαβα δικνύουσι τὴν ποσότητα διὰ τοῦ τόνου οἶον, κύμα, πλύμα. Τὰ ὑπερδισύλλαβα ἔχουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον υ μακρόν οἶον, ἄρτυμα, ἔλυμα, εἴλυμα, καὶ ἱδρυμα.

ε. Τῶν εἰς ος δισύλλαβων ἡ ποσότης τοῦ υ κρίνεται καὶ ἐνταῦθα ὀρθῶς ἐκ τοῦ τόνου. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι μακρά οἶον ψῦχος, κύδος, σκύτος. Τινὰ δὲ ἐξ αὐτῶν ἔχουσι βραχὺ υ οἶον, στύγος, τρύφος.

ς'. Περὶ τῆς ποσότητος τοῦ υ τῶν εἰς υω ῤημάτων εἵπαμεν ἀνωτέρω §. 662, β'. 2. καὶ περὶ τῶν εἰς υ νω καὶ υ ρω §. 662. β'. 1. Λείπεται νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τοῦ υ τῶν ῤημάτων, ὅσα ἔχουσι χαρακτῆρα στοιχείον ἄφρωνον, καὶ τῶν περισπωμένων. Ἐπὶ τούτων κρατοῦσι τὰ ἐφεξῆς.

1) ῤήματα δισύλλαβα, ἄφρωνον ἔχοντα στοιχείον χαρακτῆρα, ἔχουσι πάντοτε υ μακρόν οἶον, ψύχω, βρύχω, τύφω κτλ. Ἐξαιρεῖται μόνον τὸ γλύφω, τὸ ὁποῖον ἔχει βραχὺ υ.

2) ῤήματα περισπώμενα, ἐὰν παράγονται ἐκ μακροπαρालήκτων ὀνομάτων, ἔχουσιν υ μακρόν οἶον, κυρώ (ἐκ τοῦ κύρος), λυπέω (ἐκ τοῦ λύ-

πη), θυμόμαι (ἐκ τοῦ θυμός) κτλ. — Ἐξ ἐναντίας δὲ ἔχουσι βραχὺ υ τοιαῦτα ῥήματα εἰς ε ω, τὰ ὅποια εὐρίσκονται ὡς δεύτερος τύπος βαρυτόνων ῥημάτων· οἶον, κυρέω δεύτερος τύπος τοῦ κύρω.

Σημ. Εἶναι δὲ αὐτόθεν φανερόν, ὅτι τὰ παραγόμενα ἐκ λέξεων βραχὺ ἔχουσιν τὸ υ, τὸ φυλάττουσι καὶ αὐτὰ βραχὺ· οἶον, στυγέω, ἐκ τοῦ στύγος.

Ζ'. Μερικὰς λέξεις μὲ μακρόν υ εἰς τὴν ῥιζικὴν συλλαβὴν σημειούμεν τὰς ἐφεξῆς.

γυρός (στρογγύλος), θύλακος (σακκίον), κυρὸς (καμπυλωτός), λύπη, μυκάομαι (μουγκρίζω), μύραινα, μῦν, πυγὴ (κωλομήριον), πυετία (πυτιά), πῦος (ἔμπυον), πυραμίς, πυρὸς, σῦκον, σύριγξ (πομμενικὸς αὐλός), σφῦρα, τρυγών, τυρὸς, ὕδός, ὕλη, φυλὴ, φυσάω, χρυσός, ψυχὴ, καὶ μυελός, πύελος, τὰ ὅποια ὁ Ὀμηρὸς ἐκλαμβάνει μακρά, ἐνῷ οἱ ἄλλοι ποιηταὶ τὰ ἐκλαμβάνουσι βραχέα.

Πρόσθετε τὰ κύρια ὀνόματα.

Λυδός, Μυσός, Μυρὼ, Πυρηναῖα, Στρυμών, Τυδεὺς, Τυρώ.

Σημ. Τὰ μονοσύλλαβα μῦς, σῦς, ὕς, πῦρ εἰς τὰς μονοσυλλάβους πτώσεις ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν ἔχουν μακρόν υ, τὸ βραχύνουσι δὲ εἰς τὰς δισυλλάβους καὶ εἰς τὰ ἀπ' αὐτῶν σύνθετα· οἶον, πυρὸς, μῦς, μυοκτόνος, συβώτης, πυράγρα κλ.

Παρατηρήσεις γενικαὶ ἐπὶ τῆς ποσότητος τῶν συλλαβῶν.

§. 664. Εἰς τὰ μέχρι τοῦδε ἀποδίδοντες καὶ τοὺς γενικοὺς κανόνας καὶ τὴν ἀπαριθμῆσιν τῶν μερικῶν λέξεων εἵπομεν μόνον περὶ τῶν πρωτοτύπων διὰ νὰ μὴ ἐκτείνωμεν ἔξω τοῦ ἱκανοῦ τὴν προκειμένην ὕλην ἐμπαρόδως ἐξεταζομένην εἰς στοιχειῶδες βιβλίον. Διὰ τοῦτο σημειούμεν ἰδίᾳ καὶ περὶ παραγῶγων καὶ περὶ ὧν χρειάζεται νὰ ἐξεύρῃ ὁ πρωτόπειρος τὰ ἐφεξῆς.

§. 665. Πᾶσα λέξις προφανῶς συγγενεύουσα μὲ ἄλλην ἢ παραγομένη ἀπ' αὐτῆς ἔχει τὰς ἀντιστοίχους συλλαβὰς ὁμοχρόνους μὲ τὰς ἐκείνης· οἶον, χρυσός· ἄρα καὶ χρύσεως. — ἔλυμαι· ἄρα λυτός, ἄλυτος, λύσις· ἀλλὰ λυσιτελής ἀκολουθεῖ τὴν ἀναλογίαν τοῦ μέλλοντος λύσω. Διότι ἐκ τῶν ῥηματικῶν ὀνομάτων τινὰ μὲν ὁμοχρονοῦσι μὲ τὸν ἐνεστώτα, ἄλλα δὲ μὲ τὸν ἀόριστον δεύτερον· Συμβαίνει δὲ τοῦτο.

α. Εἰς οὐσιαστικά τινα λήγοντα εἰς η· οἶον, τριβὴ, διατριβὴ, ἀναψύχῃ, παραψύχῃ ὅχι ἐκ τοῦ τριβώ, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐτρίβον ἀχρήστου ἀορίστου β'. οὐδὲ ἐκ τοῦ ψύχω, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐψυχον. Ἐξ ἐναντίας δὲ ψυχὴ.

β'. Εἰς ἐπίθετά τινα εἰς ης Γεν. εὐς· οἶον, εὐκρῖνης, ἀτριβῆς, παλιντριβῆς κτλ. καὶ τὸ οὐσιαστικὸν παιδοτριβῆς.

§. 666. Ὅσα δίχρονα οὔτε ἐκ τῶν προεκτεθειμένων κανόνων οὔτε ἐξ ἀναλογίας οὔτε ἐκ θέσεως (περὶ τῆς ὁποίας θέλομεν εἰπεῖν ἐφεξῆς) δὲν δύνανται νὰ ἀποδείξωσι τὸ μακρὸς των, εἶναι ἀπταιστώως βραχέα.

§. 667. Οἱ ποιηταὶ ἐμάκρυναν πολλάκις διὰ τὸ μέτρον τὰ βραχέα ὡς εἶδαμεν εἰς τὸ περὶ παθῶν (§. 525). Ἐὰν λοιπὸν α, ι, υ, κοινῶς μὲν ᾖναι βραχέα, ποιητικῶς δὲ μακρά· οἶον, Ἰλίου μὲ μακρὰν παραλήγουσαν,

ἀνὴρ μὲ μακρὸν α, τὸ μάκρος δὲν φαίνεται εἰς τὴν γραφὴν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐνίοτε τὸ φανερόν ἐστι διὰφορος τόνος. Ἀλλὰ περὶ τούτου εἶναι καλὸν νὰ παρατηρήσωμεν πρὸς χάριν τῶν πρωτοπειρῶν τὰ ἐφεξῆς:

α. Εἰς τὸν ἀρχαιότατον τρόπον τοῦ γράφειν δὲν ἦτο κανὼν εἶδος ἐκτάσεως φανερόν, ἐπειδὴ τὰ μὲν ε, ο ἐλαμβάνοντο ἐν ταύτῳ ἀντὶ η, ει, ω, ου, τὰ δὲ σύμφωνα δὲν διπλασιάζοντο (ὅθεν γίνεται μακρὸν τὸ προηγούμενον βραχὺ κατὰ τὸν §. 636). Καὶ ἐφεξῆς δὲ ἡ χρῆσις ἔμενεν ἀστατος ἕως οὗ τὴν ἐστερέωσαν οἱ Γραμματικοί, τοῦλάχιστον διὰ τὴν πεζογραφίαν.

β. Οἱ αὐτοὶ Γραμματικοὶ εἰσήγαγον εἰς τοὺς ἀρχαίους ποιητὰς τὴν σημείωσιν τῆς μετρικῆς ἐκτάσεως διὰ μακρῶν φωνήεντων καὶ διφθόγγων, καὶ διὰ διπλασιασμοῦ τῶν συμφώνων. Ἀλλ' ἡ χρῆσις δὲν ἐστερεώθη ποτὲ ἐντελῶς. Παντοδαπῶς ἔγραφον τοιαύτας λέξεις κατὰ τὸν συνήθη τρόπον καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν ἐκάστου θέλησιν ἀφίνοντες τὴν τοῦ στίχου κατάλληλον ἐκφώνησιν εἰς τὸν ἐλλόγιμον ἀναγνώστην. Τοῦ λεγομένου εὐρίσκονται λείψανα εἰς τοὺς ποιητὰς καθὼς διεσώθησαν εἰς ἡμᾶς· οἶον, Ὀλοῆσι (ἰλ. Α. 342. Χ. 5) μὲ μακράν τὴν δευτέραν συλλαβὴν, καὶ διεμοιράτο (Ὀδυσ. Ξ. 434) ὡσαύτως, καθὼς καὶ εἰς τὸ γραφόμενον ἔμμεθε. Οἱ ἐποιοὶ μετεχειρίζοντο μακράν τὴν πρώτην συλλαβὴν τῶν λέξεων. Ἀπόλων, ἀπονέσθαι, συνεχές, ὄφρις· ἀλλὰ μένει ἀμφίβολον ἂν συνέβαινε τὸ τοιοῦτον δι' ἐκτάσεως τοῦ φωνήεντος ἢ διὰ διπλασιασμοῦ τοῦ συμφώνου.

γ. Εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους ἠθέλησάν τινες νὰ ἀνανεώσωσι τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν τοῦ νὰ μὴ διπλασιάζωσι τὰ σύμφωνα. Ἐγινε δὲ τοῦτο τόσον ἀστάτως καὶ ἐπισφαλῶς. ὥστε πρέπει νὰ τὸ ἐξεύρωσιν οἱ πρωτόπειροι καὶ νὰ μὴ ἀπορῶσι βλέποντες ἄλλοτε μὲν ἀπολλήγειν, ἄλλοτε δὲ ἀπολλήγειν· καὶ εἰς ἐκδόσεις μὲν τινὰς διπλασιασμένον σύμφωνον, εἰς ἄλλας δὲ ὄχι.

δ. Προσέτι συχνάκις εὐρίσκεται διπλοῦν σύμφωνον πρὸ μακροῦ φωνήεντος· οἶον, μᾶλλον, ἥσσω, ἥττων, Κνωσσός, Ἰμηπτός, λεύσσω, κρείσσω, κρείττων, πρᾶσσω (ἰων. πρήσσω), Παρνασσός (ἰων. Παρνησσός), κνίσσα, Κηφισσός. Καὶ εἰς ταῦτα πολλοὶ νεώτεροι ἐκδότης μεταχειρίζονται τὴν ἀρχαίαν ὀρθογραφίαν, καὶ γράφουσι Κνωσός, Παρνασός, κτλ. — Τὰ δὲ εἰς οὐσσα τοπικὰ ὀνόματα ἐσυναϊρέθησαν ἐκ τοῦ-οεσσα· οἶον, Σκοτοῦσσα, Πιθηκοῦσαι, Ἀργινοῦσαι κτλ. Ἀλλὰ Συράκουσαι, Συρακούσιοι καὶ τὸ βραχυθὲν Συρακόσιοι, ἦσαν οὕτως εὔχρηστα καὶ εἰς τοὺς ἀρχαίους.

Ποσότης τῶν συλλαβῶν κατὰ θέσιν.

§. 668. Ἐθεωρήσαμεν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ §. 663 τὴν ποσότητα τῶν συλλαβῶν γραμματικῶς, ἤγοιν κατὰ τὴν φυσικὴν καὶ ἄσχετον ποσότητα, τὴν ὁποίαν ἀπέδιδον εἰς αὐτὰς οἱ πατέρες τῆς γλώσσης. Ἀλλ' οἱ ποιηταὶ ἔχουσι καὶ ποσότητα σχετικὴν. Διότι καὶ μακρὰ ἐκ φύσεως ἐλαμβάνον ὡς βραχέα διὰ τὴν πρὸς τὰς ἐφεξῆς συλλαβὰς σχέσιν των, καὶ δίχρονα βραχέα παρατηρούμενα εἰς τοὺς συγγραφεῖς καθ' ἑαυτὰ, ἀλλὰ

καὶ αὐτὰ τὰ φυσικώτατα βραχεία ε καὶ ο ἐμάκρυναν διὰ τὴν σχετικὴν ταύτην θέσιν των. Τὰ παρατηρηθέντα λοιπὸν ἐκ τῆς σχέσεως ταύτης ἐκτέμενον ἐφεξῆς συντόμως.

§. 669. Πᾶν φωνῆεν ἐκλαβάνεται μακρόν, ὅταν μετ' αὐτὸ ἀκολουθῶσι δύο ἄφωνα ἢ ἐν διπλοῦν εἴτε ἐπὶ τῆς αὐτῆς (§. 636) εἴτε ἐπὶ τῆς ἀκολουθοῦ λέξεως· οἶον, ἔπταισεν, Ἄγγελος, λέξις, προΐαψε, κύνεσσιν, ἔφερε ξύλα.

Σημ. Σημειόμενον ἐνταῦθα διὰ τὰ ἐν γένει θεωρούμενα θέσει ἢ φύσει μακρά, ὅτι πολλάκις τὸ αὐτὸ φωνῆεν εἶναι διπλῶς μακρόν· οἶον, Αἴημος, Χαρώνδας, μᾶλλον, πρᾶξις, πρᾶγμα. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὸ πρᾶσσω, πρᾶξω πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν τὸ α καὶ φύσει καὶ θέσει μακρόν. Ἀλλὰ τάσσω, τάξω εἶναι μόνον θέσει μακρόν ὡς τὸ τάξις, τάγμα· καὶ καθὼς διεκρίνοντο κατὰ προφορὰν το Κύκλωψ ἀπὸ τοῦ Κέκροψ, οὕτω βέβαια διεκρίνεται καὶ τὸ θῶραξ (Γεν. ακος) ἀπὸ αὔλαξ (γεν. ακος). Πρέπει λοιπὸν τὰ θέσει ἢ φύσει μακρὰ νὰ συμπεραίνωνται ἐκ τῶν τόνων καὶ νὰ διακρίνονται ἐκ συγκρίσεως τῶν παραγῶγων ἢ συγγενῶν των· οἶον, εἰς τὸ πρᾶσσω φύσει μακρόν α, ὅτι πρᾶξις· τάσσω θέσει μακρόν, ὅτι τάξις.

§. 670. Ἐὰν δὲ ἐκ τῶν δύο ἀκολουθῶν συμφῶνων τὸ μὲν πρῶτον ᾦναι ἄφωνον, τὸ δὲ δευτέρον ἀμετάβολον, τὸ προηγούμενον φωνῆεν μένει βραχύ· οἶον ἄτεκνος, δίδραχμος, γενέθλη, δύσποτμος. Οἱ ποιηταὶ τὰς βραχείας ταύτας συλλαβὰς ἐκλαμβάνουσι κοινὰς, ἵγουν ἄλλοτε μὲν τὰς μεταχειρίζονται ὡς μακράς, ἄλλοτε δὲ ὡς βραχείας κατὰ τὴν χρείαν, καὶ ἐν γένει λαμβάνουσι κοινὴν πρὸ ἀφώνου ἢ ἀμεταβόλου συλλαβήν.

Σημ. Ἐξαίρουνται ἐκ τοῦ κανόνος ὅταν κῆνται πρὸ ἀμεταβόλου τὰ μέσα β, γ, θ· διότι τότε μακρύνουσι τὴν πρὸ αὐτῶν συλλαβήν· οἶον. πέπλεγμαι, βίβλος, ἐνοδμος· Εὐριπ. Ἰκετ. 145 εἰσαῦ | θις ἔ | βλαψε κτλ. καὶ Σοφ. Οἶδ. αὐρ. 'Ὅς τὰ κλείν' αἰνίγματ' ἤδη Ἀλλὰ δέδραμαι μὲ ε βραχὺ εἶναι εἰς τὸν Εὐριπ. Ἡρακλ. 169. Καὶ ἔδω ἕμως φαίνεται ἀστασία· οἶον, πολὺγλωσσος Αἰσχύλ. Προμ. 172· ἔβλαψε Σοφοκλ. Ἡλ. 420.

§. 671. Τὴν θέσει μακρὰν συλλαβήν (§. 669) φυλάττουσιν οἱ ποιηταὶ καὶ ὅταν τὰ δύο σύμφωνα δὲν εὐρίσκωνται εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν. Ὅταν τὰ δύο σύμφωνα ᾦναι μεμοιρασμένα εἰς δύο λέξεις, τὸ μακρὸς εἶναι χωρὶς ἐξαίρεσεως· οἶον, φίλον τέκος. Ἀλλ' ἐὰν τὰ δύο σύμφωνα εὐρίσκωνται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπομένης λέξεως, τὸ μακρὸς μὲν εἶναι κανονικόν, ὡς εἰς τὸν Ὀμηρον· ἔνθα | σφιν κατὰ, —Χαῖρε | ξεῖν—. ἰλ. Ζ, 73 αὔτε | Τρῶες· ἀλλ' ὄχι πάντοτε, ἐκτὸς ἐὰν παραληφθῇ εἰς βοήθειαν ὁ τόνος τοῦ ῥυθμοῦ (Ζήτ. κατωτ. §. 655). Οἱ Ἀττικοὶ ποιηταὶ φυλάττουσι τὸ τοιοῦτον μακρὸς ἀκριβέστερα, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἰς ἄφωνον πρὸ ἀμεταβόλου λαμβάνουσιν ἐνταῦθα τὴν συλλαβὴν βραχείαν· οἶον, (ἰφιγέν. Ταύρ. 1317) Πῶς φης; | τί πνεῦ | μα.

§. 672. Εἰς τὴν ιδιότητα τοῦ ἐξαμέτρου ἀνήκει ἡ διαφορὰ τῆς φυσικῆς ποσότητος. Οὕτω τὰ εἰς τὴν Ἀττικὴν γλῶσσαν πάντοτε βραχεία λαμβανόμενα καλῶς ἴσος. οἱ ἐποποιοὶ τὰ μεταχειρίζονται μακρὰ, ὅποτε τὸ ἴσος γράφεται ἴσος. Ἀλλὰ ἐκλαμβάνουσιν οἱ ἐποποιοὶ ἀστάτως· οἶον, ἀνῆρ, Ἄρης, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη συλλαβὴ ἄλλως εἶναι πάντοτε βραχεῖα. Ὅταν τοιαῦτα ὀνόματα ἐπαναλαμβάνωνται, εἰς τὸ δεύτερον ἀλλάσσουν τὴν ποσότητα· ὅθεν ἡ πολλάκις ἀπαντωμένη εἰς τὸν Ὀμηρον προσφώνησις Ἄρες, Ἄρες· καὶ εἰς τὸν Θέογον. τὰ μὴ καλὰ καλὰ πέφναι.

Σημ. Ἀρὰ ἐπικῶς ἀρῇ, ἡ κατάρα, εἰς μὲν τοὺς Ἀττικοὺς ποιητὰς εἶναι βραχὺ, εἰς δὲ τοὺς ἑποποιοὺς μακρόν. Εἰς δὲ τὸ ἀρῇ, ἡ δυστυχία, τὸ α λαμβάνουσι βραχὺ καὶ οἱ ἐποποιοί.

§. 673. Ἄλλου δὲ βλέπομεν καθαρώτερον, ὅτι λέξις τις εἶχε τὴν προσδιωρισμένην καὶ εὐχρηστον ποσότητά της, καὶ μόνον πρὸς χάριν τοῦ ῥυθμοῦ ἐγένετο ἐξαίρεσις. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἐκλάβωμεν ἀπόλυτον τὴν ἐλευθερίαν ταύτην, διὰ τῆς ὁποίας ἤθελον ἀφανισθῇ αἱ χάριτες καὶ τὰ θέλγητρα τῶν ἀρίστων τεχνιτῶν· τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους αἰδοὺς περιώριζε τὸ ἴδιον αὐτὸ αἶσθημα. Οὕτως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λέξεις τινὲς καὶ τύποι καὶ προσδιωρισμέναι περιστάσεις ἦσαν, ὁπότε ἐλάβανον τὴν ἄδειαν ταύτην. Καὶ μάλιστα.

α. Εἰς κύρια ὀνόματα· Ἀπόλλωνος μὲ μακρόν α. Ἐλευσινίδαο μὲ βραχὺ τὸ πρῶτον ι (Ἰν. Ἀφροδ. 105.)

β'. Εἰς λέξεις πολλὰ βραχεὰ περιεχούσας· οἶον, ἀπονέσθαι, ἀθάνατος, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη συλλαβὴ μακρύνεται. Διὰ τοῦτο τὸν ῥυθμὸν τοῦτον τοῦ ἀθάνατος ἐστερέωσαν ἔπειτα ὅλοι οἱ ποιηταί.

γ'. Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐξαμέτρου, ὅπου ὁ Ὀμηρος θέτει καὶ επαι | δὴ —, καί, φίλε κα- | σίγη- | τε. —

§. 674. Ἄλλη ποιητικὴ ἄδεια φαίνεται εἰς τὴν ῥυθμικὴν ἑκταπιν τῶν συλλαβῶν. Περὶ τούτου πρέπει νὰ ἐξεύρωμεν ἀπὸ τὴν Μετρικὴν, ὅτι ἄρσις κατὰ τὴν σημασίαν τῶν τεχνογράφων, μάλιστα τῶν νεωτέρων, λέγεται ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ ποδὸς, εἰς τὸ ὁποῖον πίπτει ὁ τόνος ἢ τὸ κτύπημα τοῦ ῥυθμοῦ μὲ φθόγγον ὑψηλότερον, τὰ δὲ ἄλλα μέρη λέγονται θέσις. Εἰς τὸν δακτυλικὸν ἐξαμέτρον στίχον εὐρίσκεται πάντοτε ἡ ἄρσις εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ποδὸς, ὅπου ἀναγκαίως εἶναι μακρὰ συλλαβή, ἥτις δὲν δύναται ποτε νὰ ἀναλυθῇ εἰς δύο βραχείας. Εἰς τὸν Πυρρίχιον ἡ μία τῶν βραχειῶν συλλαβῶν αἶρεται, ἡ δὲ ἑτέρα τίθεται· εἰς τὸν Σπονδαῖον ἡ μία τῶν μακρῶν αἶρεται· ἡ δ' ἑτέρα τίθεται· εἰς τὸν Τροχαῖον αἶρεται ἡ πρώτη ἡ μακρὰ, καὶ τίθεται ἡ βραχεῖα· τὸ ἐναντίον δὲ εἰς τὸν Ἰαμβον, τίθεται μὲν ἡ πρώτη ἡ βραχεῖα, αἶρεται δὲ ἡ μακρὰ ἡ δευτέρα Ζήτ. τὸ περὶ Προσωδ. τοῦ Σπιτσενέρου σελ. 3 εἰς τὸν δεύτερον τόμον τοῦ Λεξικοῦ. Τούτων τεθέντων.

§. 675. Ἐὰν εἰς τὰ ἡρωϊκὰ ἐξαμέτρα ἡ τελευταία συλλαβὴ λέξεως εἶναι ἀρχὴ ποδὸς, ἡ συλλαβὴ αὕτη σχηματίζει τὴν ἄρσιν. Ἐδῶ ὁ ἐπικὸς ῥυθμὸς βοηθεῖ τὴν μεταβολὴν τῆς ποσότητος οὕτως, ὥστε ἐὰν εἶναι ἡ εἰρημένη συλλαβὴ βραχεῖα, μὲ μόνην τὴν δύναμιν τοῦ ῥυθμοῦ δύναται νὰ ὑψωθῇ εἰς μακράν· οἶον (Ἰλ. Ε. 359) φίλε κα- | σίγη- — τε κόμ- | σαι· καὶ (Ἰλ. Α. 51), βέ- | λος ἔχε- | πευκὲς ἐ- | φιεῖς. Ἀλλὰ τόσον ἀπλή, ὡς εἰς τὰ παραδείγματα ταῦτα, δὲν ἀπαντᾷ πάντοτε ἡ ἑκτασις αὕτη· γίνεταί δὲ πάντοτε εὐκολωτέρα διὰ τῆς κατὰ θέσιν ἐκτάσεως (§. 671)· οἶον, ὅτι ῥᾶ θνήσκοντας ὁρᾷτο.

§. 676. Μακρύνονται δὲ τὰ βραχεὰ καὶ ὅταν ἡ ἐφεξῆς λέξις ἀρχηται

ἀπὸ ἀμετάβολον, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν ἐκφώνησιν δύναται νὰ διπλασιασθῇ εὐκόλως· οἶον, (ἰλ. Ε. 748) Ἡρῆ | δε_ μά- | στιγι-, καὶ (ἰλ. Δ. 274) ἄμα δε_ νέφος | εἶπετο. Μάλιστα δὲ τὸ ρ διπλασιάζεται εἰς τοιαύτας περιστάσεις τόσον εὐκόλα, ὥστε καὶ ἡ Ἄττικὴ ποίησις τὴν πρὸ τοῦ ρ βραχεῖαν συλλαβὴν μεταχειρίζεται μακρὰν καὶ εἰς τὴν θέσιν καὶ εἰς τὴν ἄρσιν· οἶον (εἰς τὴν ἄρσιν εξαμέτρου) τοῦ | προσώ- | που τᾶ | ῥάκη Ἀριστ. Πλοῦτ. 1065. καὶ (εἰς τὴν θέσιν τοῦ σπονδείου μεταξὺ τῶν Ἀναπαίστων), αὐται | δε_ ῥί- | νας ἔχου- | σι Ἀριστοφ. Νερ. 343. καὶ ὅπου εἶναι χρεῖα βραχείας συλλαβῆς, ἀποφεύγουσι τὸ ἐπόμενον ρ.

§. 677. Τὸ βραχὺ φωνῆεν ἐλαμβάνετο μακρὸν εἰς τὴν ἄρσιν, ὅταν εἶπετο μετ' αὐτὸ μία τῶν λέξεων ἐκείνων, αἵτινες εἰς τὴν ἔκφρασιν εἶχαν τὸ δίγαμμα (§. 534), τοῦ ὁποῖου ἡ δασύτης ἐξέτεινε τὸ προηγούμενον φωνῆεν, Διὰ τοῦτο συχνότατα Ὀμηρικοὶ στίχοι τελειοῦνσιν εἰς τὰς ἀντωνυμίας ὅς ἐκ τοῦ ε' οἶον, θυγατέ- | ρα-ῆν,-πόσε- | ἰ ᾤ-κτλ.

§. 678. Καθολικὸς κανὼν διὰ τοὺς δακτυλικούς καὶ ἀναπαιστικούς στίχους εἶναι, καὶ ἐξαιρέτως διὰ τοὺς εξαμέτρους, ὅτι τὰ μακρὰ φωνήεντα καὶ αἱ δίφθογγοι ἐπὶ τέλους λέξεως πρὸ λέξεως ἀρχομένης ἀπὸ φωνήεντος λαμβάνονται βραχεῖα· οἶον, ἔπλευ ᾗ- | ριστος,-έσσεται | ἄλγος,-σο- | φωτέρη- | ἄλλων. Ἀλλ' ἐὰν τὸ τοιοῦτον συμβῇ εἰς τὴν ἄρσιν, ἡ συλλαβὴ φυλάττη τὸ ἴδιον αὐτῆς φυσικὸν μάκρος. Παρεκτὸς ὅμως τούτων ἐφυλάττετο τὸ μάκρος εἰς τοιαύτας περιστάσεις, ἀλλὰ σπανίως, ὅταν ἡ ἐπομένη συλλαβὴ εἶχε πρὸ ἑαυτῆς δίγαμμα (Ζήτ. §. 534). Εἰς τὰ ἐξάμετρα ὅμως τῶν Ἀττικῶν ποιητῶν ἡ συστολὴ αὕτη δὲν ἦτο ἀναγκασία, ἐπεὶδὴ ἀπέφευγον πάντοτε τὴν χασμοδίαν, ἐὰν ἐξαίρεθῇ τὸ τί (τί οὖν; τί εἴπας;) καὶ τὸ ὅτι καὶ περὶ καὶ τὸ οὐδὲ εἰς.

§. 679. Καὶ ὅταν δὲ μακρὸν ᾗ δίφθογγος κῆται πρὸ φωνήεντος ἐπὶ τῆς αὐτῆς λέξεως, λαμβάνεται βραχὺ, ἀλλὰ μόνον εἰς λέξεις τινὰς καὶ τύπους, αἱ ὁποῖαι εἰς τὴν ἔκφρασιν τῶν πρέπει νὰ περιεῖχόν τι, τὸ ὁποῖον ὠδήγει εἰς ταύτην τὴν συστολήν· οἶον (ἰλ. 380) βέβληται-εἰς τὸ ποιεῖν (τὸ ὁποῖον γράφεται συχνάκις καὶ ποεῖν), ποῖος καὶ τὰ συσχετικά του. Ἀλλὰ πᾶς τοιοῦτος μακρὸς φθόγγος βραχύνεται πάντοτε πρὸ τοῦ δεικτικοῦ ι (§. 28)· οἶον, τουτοῦι, αὐτῆι, αὐταῖι κτλ. καὶ εἰς τὸ ἐπικὸν ἐπεὶ ἂν τι ἐπειδῆ.

Σημ. Ἐν γένει φωνῆεν πρὸ φωνήεντος μένει ἀμφίβολον κατὰ τὴν ποσότητα, ἐπεὶδὴ οἱ ποιηταὶ τὰ μετεχειρίζοντο ἄλλοτε ὡς μακρὰ, καὶ ἄλλοτε ὡς βραχεῖα. Ἐπεὶδὴ δὲ τὴν ποσότητα τῶν συλλαβῶν μανθάνομεν ἀπὸ τοὺς ποιητὰς, διὰ τοῦτο πολλῶν μᾶς λείπει ὁ λόγος νὰ βεβαιώσωμεν κανονικῶς τὴν ἀλήθειαν. Πολλὰ λοιπὸν παρεκτὸς τῶν παρατηρηθέντων μέχρι τοῦδε, ἀφίνονται εἰς τὴν ἰδίαν τοῦ ἀναγνώστου παρατήρησιν.

§. 680. Ἐνίοτε τὰ εἰς μίαν λέξιν εὐρισκόμενα ἀσυναϊρέτως δύο φωνήεντα προφέρουσιν οἱ ἐποποιοὶ ἀντὶ ἑνός· ὀνομάζεται δὲ τοῦτο *Syni-ζησις* ἢ *Synεκφώνησις*. Εἶναι λοιπὸν κυρίως κρᾶσις ἄγραφος ἀφιομένη

εἰς τὸν ἀναγνώστην νὰ τὴν ἀναγνώσῃ ὅπως ἀγαπᾷ. Τὴν μεταχειρίζονται δὲ συχνότατα ὁ Ὅμηρος καὶ οἱ κατ' αὐτὸν γράφοντες. Γίνεται δὲ

Α. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς λέξεως, περὶ τῆς ὁποίας σημειούμεν ἐξ Ὁμήρου τὰς ἐφεξῆς περιπτώσεις.

α. Συχνότατα ἀποτελεῖ συνίησιν τὸ ε, καὶ μάλιστα 1) μὲ τὸ α εἰς τὰς συλλαβὰς εα, εα, εαι, εας· οἶον, στήθεα, ἰλ. Α. 282. ἐξ, ἰλ. Ε. 256. γνῶσαι, ἰλ. Β. 367. πολέας, ἰλ. Α. 559. ἡμέας, ἰλ. Θ. 321. κτλ. 2) μὲ τὸ ο εἰς τὰς συλλαβὰς εο, εος, εον, εοις, εοιτ, εου· οἶον, ἴσχεο, Ὀδυσ. Ω. 323. Πηλέος, ἰλ. Α. 489. ἄρρεον, ἰλ. Α. 282. ἀελπτεύοντες, ἰλ. Η. 310. θεοί, ἰλ. Α. 18. χρυσοίς, ἰλ. Δ. 3. οἰκέοιτο, ἰλ. Δ. 18. χρυσεύ, ἰλ. Β. 268. — 3) μὲ τὸ ω εἰς τὰς συλλαβὰς εω, εφ, εων, εωμ, εως, εωτ, εωτ· οἶον, Πηληϊάδεω, ἰλ. Α. Ι. χρυσεῶ, ἰλ. Α. 15. στηθέων, ἰλ. Κ. 95. στέωμεν. ἰλ. Α. 348. εἰλέωσιν, ἰλ. Β. 294. τεθνεῶτι, Ὀδυσ, Τ. 331. μεμνέωτο, ἰλ. Ψ. 361.

β'. Τὸ α ἀποτελεῖ συνίησιν εἰς τὸ ἀνάειρ', ἰλ. Ψ. 724. καὶ ἀεθλεύων, ἰλ. Ω. 734.

γ'. Τὸ ι ἀποτελεῖ συνίησιν εἰς τὸ πόλις, ἰλ. Β. 811. πόλις, Ὀδυσ. Θ, 560. Αἴγυπτίας, ἰλ. Ι. 382. Αἴγυπτίη Ὀδυσ. Δ, 229, καὶ 127 Αἴγυπτίης· Ἰστίαίαν, ἰλ. Β. 537.

δ'. Τὸ ο ἀποτελεῖ συνίησιν εἰς τὸ ἄλλοειδέα, Ὀδυσ. Ν. 194 (ὅπου ὁμῶς ὁ Βούτμαννος Λεξιλ. Β'. σελ. 270 ἀντὶ ἄλλοειδέα φαινέσκετο ἐκ τοῦ κώδικος τοῦ Ἀρλήτου εἰσῆγαγε φαίνεται, καὶ κρίνει τὸ ἐφεξῆς νὰ ἀναγινώσκηται μὲ τὸ δίγαμμα: ἄλλοFFειδέα) καὶ ὄγδοον, Ὀδυσ. Ε. 287.

ε. Τὸ υ ἀποτελεῖ συνίησιν μόνον εἰς τὸ δακρύοισι, Ὀδυσ. Σ. 173.

ς'. Καὶ μακρὰ δὲ φωνήεντα καὶ δίφθογγοι ἀποτελοῦσι ἐνίστε συνίησιν ὡς ἀποδεικνύουσι τὰ ἐφεξῆς Ὀμηρικὰ παραδείγματα: δηΐοιο, ἰλ. Β. 415. δηΐων 544. δηΐοισι, ἰλ. Δ. 373. ἦα, Ὀδυσ. Ε. 266. Ἐνωαλίφ, ἰλ. Η. 166.

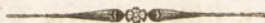
Β'. Συμβαίνει δὲ συνίησις καὶ ἐπὶ δύο λέξεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία λήγει εἰς μακρὸν, ἡ δὲ ἑτέρα ἀρχεται ἢ ἀπὸ μακροῦ ἢ ἀπὸ βραχείος. Εἰς τὸν Ὅμηρον γίνεται τοιαύτη συνίησις εἰς τὰς λέξεις ἐπεὶ, ἦ, ἦ, δῆ, μῆ, καὶ τὰς καταλήξεις η καὶ ω· οἶον, ἐπεὶ οὐδ', ἰλ. Ν. 777. ἦ οὐχ, ἰλ. Ε. 340 καὶ 466 ἦ εἰσέσκεν, ἦ εἰπέμεναι, Ὀδ. Δ. 682. δῆ ἀφνειότατος, ἰλ. Υ. 220. μῆ ἄλλοι, Ὀδυσ. Δ. 166. εἰλαπίνα ἡὲ γάμος, Ὀδυσ. Α. 236. ἀσβέστω οὐδ' υἱόν, ἰλ. Ρ. 89.

Εἰς τὸν Πίνδαρον ἀπαντᾷται συχνότατα κατὰ τὸ μέσον λέξεως ἡ συνίησις καὶ εὐρίσκεται παρεκτὸς τῶν εἰς τὸν Ὅμηρον παρατηρηθέντων γραμμάτων προσέτι εἰς τὰς συλλαβὰς αι, αο, αος, αο, ιι. Σπανιωτέρα εἶναι εἰς τὸν ποιητὴν τοῦτον ἡ μεταξὺ δύο λέξεων. — Τοῦ Θεοκρίτου αἱ συνίησεις περιορίζονται εἰς τὴν συλλαβὴν εω κεκμένην ἐν μέσῳ λέξεως. — Εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ποιητὰς ἡ συνίησις συμβαίνει εἰς τὰς λέξεις θεός, θεόν καὶ εἰς κύριά τινα ὀνόματα, ὡς εἶναι τὸ Νεοπτόλεμος. ὣς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ μεταξὺ δύο λέξεων, καὶ μάλιστα εἰς τὰ μόρια ἢ καὶ μὴ πρὸ

τῶν εἰ, ου, α, οι· οἶον· μὴ εἰδέναι, μὴ οὐ, ἦ οὐ, μὴ ἄλλα· συχνάκις δὲ καὶ ἐπεὶ οὐ (ὡς ἱαμβος) Σοφοκλ. Φιλοκτ. 446.

Σημ. α. Εἰς τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν ἀπαντᾷται συχνότατα ἡ συνίζησις· οὕτως ὄλων σχεδὸν τῶν εἰς ἰα οὐδετέρων προφέρομεν μονοσυλλάβως τὰς δύο τελευταίας συλλαβάς· οἶον, βῆδια, μαχαίρια, ἀγκούρια κτλ. τὴν διὰ πρόθεσιν, πολλὰς λέξεις ἀρχομένης ἀπὸ δύο φωνηέντων ὡς Ἰωάννης, ὑαλία, ὁπότε ἐκ τῆς συνίζησεως γεννᾶται φθόγγος τις συγγενῆς τοῦ γ· οἶον, Γιάννης, γυαλιά, γιά, ὑφέν· οἶον, ὑαλία, ὑγιά κτλ. Ἀλλ' εἶναι καλῆτερον κατὰ μίμησιν τῶν παλαιῶν νὰ τὰ γράφωμεν χωρὶς τοῦ σημείου τούτου, καὶ νὰ τὰ ἀφίνωμεν εἰς τὴν ἐκφώνησιν τῶν λαλούντων ἢ ἀναγινωσκόντων, ὅταν μᾶς ᾔηται ἀναγκαία ἡ συνίζησις αὕτη, μάλιστα εἰς τὴν νεωτέραν στιχουργίαν, καὶ εἰς τὴν χρῆσιν τῆς πάντη χυδαίας γλώσσης,

Σημ. β'. Ἡ συνίζησις εἶναι μᾶλλον πάθος λέξεως, ἢ κράσις ἄγραφος, ὡς εἶπαμεν εἰς τὴν ἀνωτ. §. παρὰ προσωδιακὸς κανὼν· διὰ τοῦτο οἱ νεώτεροι γραμματικογράφοι τὴν συγκαταριθμοῦσιν εἰς τὰ πάθη. Ἀλλ' ἐπειδὴ μόνον εἰς τὰ ποιήματα συναντᾶται, διὰ τοῦτο ἡμεῖς τὴν μετετοπίσαμεν ἐνταῦθα ἐλευθερόνοντες κατ' ἀρχὰς τοὺς πρωτοπείρους ἀπὸ θεωρίας ἀλλοτρίας τῆς πεζογραφίας.—Ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ προσωδίας πρέπει οἱ μαθηταὶ νὰ ἐξακριβώσωσιν ἐντελέστερον· εἰς τὰς κατὰ πλάτος γεγραμμένας πραγματείας, ὅποια εἶναι ἡ ὑφ' ἡμῶν ἐρμηνευθεῖσα τοῦ Σπιτισενέρου, εἰς τὴν ὁποίαν παρεπέψαμεν ἐνταῦθα πολλάκις,

BIBΛION TPITON.

Εἰσαγωγή εἰς τὴν ποιητικὴν.

Τὰ κυριώτερα εἶδη τῶν ποιημάτων.

§. 681. ΤΩΝ προπατόρων μας ἡ ποίησις εἶχεν οὐσιῶδες μέρος νὰ συνθέτῃ τὰ μακρὰ μὲ τὰ βραχέα εἰς τρόπον ἀρμονικόν, ὅστις ἐγοήτευε τὰς ἀκοάς των, ἀλλ' εἰς ἡμᾶς μένει μέγα μέρος αὐτοῦ ἀνεπαίσθητον. Εἶδη δὲ τῶν ποιημάτων τὰ κυριώτερα εἶναι τρία, ἡ ἐποποιία, τὸ ᾄσμα καὶ τὸ δράμα. Διὰ τοῦ πρώτου διηγοῦντο μὲ ἔκτασιν πράξιν τινα μεγάλην. Διὰ τοῦ δευτέρου ἐξέφραζον τὰ ἐκ τινος ἐνθουσιασμοῦ ἢ ψυχικῆς κινήσεως οἷας δὴ ποτε ἐν τῇ ψυχῇ γεννώμενα αἰσθήματα, συνοδευούσης καὶ ὀργανικῆς μουσικῆς. Διὰ δὲ τοῦ τρίτου, τὸ ὅποιον μετέχει καὶ τῶν δύο πρώτων, ὑποκριταὶ παρίστανον εἰς τὸ θέατρον ἡρωϊκὴν τινα πράξιν, ὡς αὕτη γίνεταί ἐν τῷ βίῳ, ἐν ᾧ ὁ χορὸς ἐψάλλεν ἐν τῷ μεταξὺ τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς πράξεως ᾄσματα, τὰ ὅποια ἐξέφραζον τὰ ἐκ τῆς πράξεως αἰσθήματα τῶν θεατῶν. Τοῦ πρώτου παράδειγμα κορυφαῖον ἔχομεν τὴν Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσσειαν τοῦ Ὁμήρου· τοῦ δευτέρου τὰ ὀλίγα ᾄσματα τῆς Σαπφούς, τοῦ Ἀλκαίου καὶ μάλιστα τὰ ἐγκώμια τοῦ Θηβαίου Πινδάρου. Τοῦ δὲ τρίτου τὰ σκηνικὰ δράματα τοῦ Αἰσχύλου, Σοφοκλέους, Εὐριπίδου καὶ Ἀριστοφάνους. Ἀλλὰ τὸ τρίτον τοῦτο ὑποδιηρεῖτο πάλιν εἰς δύο· διότι τὸ δράμμα ἢ παρίστανεν ἡρωϊκὴν τινα πράξιν, ἤγουν ἔργον καρδίας μεγάλης ἠνωμένον μὲ δυστυχίας, καὶ ὠνομάζετο τραγικόν, ἢ ἐχλεύαζε τὰς μωρίας τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς ἀπεδείκνυε καταγελάστους καὶ φευκτάς, καὶ ὠνομάζετο κωμικόν. Ἄλλα δὲ εἶδη μικροτέρων ποιημάτων ἦσαν τὸ ἱαμβικόν τὸ ἐπιγραμματικόν, τὸ διδακτικόν τὸ βουκολικόν κτλ., τὰ ὅποια πάλιν ὑποδιηροῦντο εἰς μερικώτερα εἶδη, καὶ τὰ ὅποια ἀφίνομεν νὰ ἐξετάσῃ ἀκριβέστερον ἡ Ποιητικὴ τέχνη.

Μέτρα ἢ πόδες.

§. 682. Ὅλα ταῦτα τὰ ποιήματα ἐγράφοντο μὲ στίχους. Πᾶς δὲ στίχος συνεπληροῦτο ἀπ' ἀριθμὸν τινα μέτρων, τὰ ὅποια ὠνομάζοντο καὶ πόδες. Ποὺς λοιπὸν ἢ μέτρον εἶναι μέρος στίχου ποιητικοῦ. Ἐκ δὲ τῆς διαφορῆς συμπλοκῆς τῶν βραχειῶν καὶ μακρῶν συλλαβῶν προέρχονται διάφοροι πόδες, ἀριθμούμενοι οἱ πάντες ὡς ἑξῆς καὶ εἰκόσιν.

Α'. Πόδες δισύλλαβοι τέσσαρες.

Σπονδαῖος	--	ἥρως
Πυρρίχιος	υ υ	λόγος

Τροχαιὸς ἢ Χορεῖος	- -	δῆμος
Ἰαμβὸς	- -	γέλως

Β'. Πόδες τρισύλλαβοι ὀκτώ.

Δάκτυλος	- - -	ἥλιος
Ἀνάπαιστος	- - -	ἀγάπη
Τρίμακρος	- - -	κηρύττω
Τρίβραχυς	- - -	λογικὸς
Ἀμφίμακρος	- - -	Δημοφῶν
Ἀμφίβραχυς	- - -	Ὀμηρὸς
Βάχχιος	- - -	ἀληθής
Ἀντιβάχχιος ἢ Παλινβάχχιος	- - -	αὐστηρὸς

Σημ. Ὁ Ἀνάπαιστος λέγεται καὶ Ἀντιδάκτυλος· ὁ δὲ Τρίμακρος καὶ Μολοσσός· ὁ δὲ Τρίβραχυς καὶ Χορεῖος· ὁ δὲ Ἀμφίμακρος καὶ Κρητικὸς.

Γ'. Πόδες τετρασύλλαβοι δεκαεξί.

Δισπόνδειος	- - - -	ἐγχειρίζω
Προκελευσματικὸς	- - - -	πολύλογος
Χορίαμβος	- - - -	Δίαψιδης
Ἀντίσπαστος	- - - -	Ἀλέξανδρος
Διτάμβος	- - - -	θεηγόρος
Διτρόχαιος	- - - -	Κλειτόδημος
Ἰωνικὸς ἀπὸ μεζονος	- - - -	Δημόσθηνες
Ἰωνικὸς ἀπ' ἐλάσσονος	- - - -	Διομήδης
Ἐπίτριτος α'	- - - -	Θεορόρημων
Ἐπίτριτος β'	- - - -	τοιχορύκτης
Ἐπίτριτος γ'	- - - -	αὐτοκράτωρ
Ἐπίτριτος δ'	- - - -	εἰρήναρχος
Παίων α'	- - - -	ἡμίονος
Παίων β'	- - - -	θεηγόρος
Παίων γ'	- - - -	πολυπαθής.

Σημ. Οἱ τετρασύλλαβοι εἶναι σύνθετοι ἐκ τῶν ἀπλῶν τεσσάρων δισυλλάβων. Ὁ δισπόνδειος ἐκ τοῦ σπονδείου δις λαμβανομένου· ὁ Παρακελευσματικὸς ἐκ τοῦ Πυρρήχιου καὶ οἱ ἄλλοι ὡσαύτως κατὰ διαφορὰς συνδυασμούς.

Στίχος.

§. 683. Ὁ στίχος γίνεται ἐκ τῶν ποδῶν διαφόρως συντιθεμένων. Τὸ δὲ μετρεῖν καὶ διαμετερεῖν τὸν στίχον εἰς τοὺς πόδας τοῦ λέγεται *ποδιρίζειν* ἢ *ποδολογεῖν*.

Σημ. Ἡ βραχεῖα συλλαβὴ ἐκλαμβάνεται ὡς μονὰς· ἡ δὲ μακρά ὡς δυάς, ἤγουν συγκειμένη ἐκ δύο βραχειῶν. Διὰ τοῦτο πολλάκις τίθεται σπονδαῖος - - ἀντὶ δακτύλου - υ υ· ἱαμβὸς δὲ υ - ἀντὶ τριβράχους υ υ υ· σπονδαῖος - - ἀντὶ ἀναπαιστού υ υ - καὶ ἀνάπαλιν.

§. 684. Ὅταν ὁ στίχος περιέχῃ ἓν εἶδος ποδῶν, ἱαμβῶν ἢ δακτύλων, φέρ' εἰπεῖν, τότε λέγεται καθαρὸς ἱαμβικὸς ἢ δακτυλικός.

§. 685. Ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν μέτρων ἡ ποδῶν παρονομάζεται καὶ ὁ στίχος· οὕτω διμετρος, ὅταν περιέχῃ δύο πόδας, τρίμετρος, τετράμετρος, πεντάμετρος, ἑξάμετρος.

Σημ. Οἱ ἀπὸ μικρῶν ποδῶν συγκαίμενοι στίχοι μετροῦνται κατὰ διποδίαν, ἡγουν οἱ δύο πόδες λαμβάνεται ὡς εἷς. Τοιοῦτοι εἶναι οἱ λαμβικοί Τροχαϊκοὶ καὶ ἀναπαιστικοί. Διὰ τοῦτο λέγεται μονόμετρος στίχος ὁ ἔχων δύο πόδας· διμετρος ὁ τέσσαρας κτλ. Οἱ δὲ ἀπὸ τῶν μεγάλων, ὅποιοι εἶναι οἱ δακτυλικοὶ χοριαμβικοὶ καὶ ἄλλοι μετροῦνται κατὰ μονοποδίαν, ἡγουν εἰς πούς λαμβάνεται ὡς ἓν μέτρον.

§. 686. Ἡ τελευταία συλλαβὴ τοῦ στίχου λαμβάνεται ἀδιαφόρως ἢ μακρὰ ἢ βραχεῖα.

§. 687. Ὁ στίχος λέγεται ἀκατάληκτος, ὅταν ἔχῃ ὁλόκληρον τὸν τελευταῖον πόδα· καταληκτικὸς ὅταν ἐλλείπῃ κατὰ μίαν ἢ δύο συλλαβὰς ὁ τελευταῖος πούς· βραχυκατάληκτος, ὅταν πλεονάζῃ μία ἢ δύο συλλαβαὶ εἰς τὸ τέλος· ὑπερκατάληκτος δὲ ὅταν πλεονάζῃ μία κτλ.

Δακτυλικόν.

§. 688. Α. 1. Ὁ ἑξάμετρος δακτυλικὸς στίχος, ὅστις εἶναι καὶ ὁ ἐπισημότατος καὶ ἀρχαιότατος πάντων, συμπληροῦται ἀπὸ ἑξ πόδας, τῶν ὁποίων οἱ πέντε εἶναι δάκτυλοι, ὁ δὲ ἕκτος σπονδαῖος ἢ τροχαῖος. Ἀλλὰ δύνανται νὰ ᾔναι καὶ σπονδαῖοι ὅλοι παρεκτός τοῦ πέμπτου, ὅστις ἀναγκαιῶς πρέπει νὰ ᾔναι δάκτυλος· οἶον, (Ὀδυσ. Α. 597)·

— — — | — — — | — — — | — — — | — — — | — — —
 Αὖτις, ἔ|πειτα πέ|δόνδε κυ|λίνδε το|λάας ἀ|ναιδής,
 ἡγουν, Αὖτις, ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λάας ἀναιδής,
 καὶ (Ὀδυσ. Ζ. 182).

Ἐσθλὴν|οὐ μὲν|γάρ τοῦ|γε κρεῖσ|σον καὶ ἄ|ρειον.
 — — — | — — — | — — — | — — — | — — — | — — —

Σημ. Ὁ ἑξάμετρος δακτυλικὸς ὀνομάζεται καὶ ἡρωϊκὸς στίχος, καὶ ἔπος Ἡρώων, ἐπειδὴ δι' αὐτοῦ ὑμνήθησαν τὰ ἔργα τῶν Ἡρώων ἀπὸ τὸν Ὅμηρον· ἐν γένει δὲ ὁ δάκτυλος εἶναι ἐκ τοῦ ἰσορρόθμου γένους τῶν μέτρων, ὡς ἔχων ἰσόχρονον ἄρσιν (τὸ μακρόν) καὶ θέσιν (τὰ δύο βραχεῖα), ἐν ᾧ π. χ. τὸ λαμβικόν ἢ τροχαϊκόν ἀνάγονται εἰς τὸ ἑτερόρρυθμον· διότι ἡ ἄρσις εἶναι διπλασία τῆς θέσεως.

§. 689. Στίχος ἡρωϊκός, τοῦ ὁποίου ἤθελε τύχειν ὁ ἑπὶ πούς σπονδαῖος, ὀνομάζεται ἰδίως σπονδειακὸς ἢ σπονδειακὸν· οἶον, (Ἰλ. Β. 190).

Δαιμόνι· οὐ σε ἔοικε, κακὸν ὡς |δειδῖς|σεσθαι·
 καὶ (Ἰλ. Β. 192).

Οὐ γάρ πω σάφα οἶσθ' οἷος νῆος |Ἀτρεΐ|δαο.

Σημ. α. Ἀπαντῶνται Ἡρωϊκοὶ στίχοι ὅλοι ἐκ σπονδειακῶν· οἶον, (Ἰλ. Α. 130)
 Ἀτρεΐδης· τὼ δ' αὐτ' ἐκ δίφρου γουναξέσθην·
 καὶ (Ὀδυσ. Φ. 15)

Τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιν

Σημ. β'. Σπανιότατα ἐνυπάρχει εἰς τὸ Ἡρώων καὶ πούς παρακελευσματικὸς· οἶον (Ὀδυσ. Φ. 178)

Ἐκ δὲ |στέατος ἔ| νεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἑόντος.

Ἄλλ' ἐνταῦθα ἐμπορεῖ νὰ ἐκληφθῇ τὸ στέα συνίησις, ὡσαύτως καὶ εἰς ἄλλην ὁμοίαν περίπτωσιν.

§. 690. Ἐὰν οἱ διάφοροι πόδες διαμερίζωνται ὑπὸ τῶν λέξεων, ἡ παῦσις αὕτη λέγεται τομὴ τοῦ στίχου· ἐὰν δὲ μετὰ τῆς λέξεως συμπληροῦται καὶ ὁ πούς, τότε λέγεται διαίρεσις· οἷον (Ὀδ. Α, 1)

Ἄνδρα | μοι || ἔννεπε, || Μοῦσα, | πολύτροπον, || ὅς | μάλα || πολλὰ.
Ὅπου διὰ μὲν τῆς ἀπλῆς καθέτου γραμμῆς σημειοῦνται αἱ τομαὶ τοῦ στίχου, διὰ δὲ τῶν δύο αἱ διαίρεσεις.

Ἐὰν δὲ ληγούσης τῆς λέξεως ὁ πούς τέμνηται ἐν τῷ ἄρσει ἦτοι μετὰ τὸ πρῶτον μακρὸν φωνῆεν, ἡ τομὴ λέγεται ἀρρενικὴ ὡς ἰσχυροτέρα, ἐὰν δὲ τέμνηται μετὰ τὸ πρῶτον βραχὺ, τότε λέγεται θήλεια ὡς ἀδυνατωτέρα· οἷον, ἐν τῷ ἀνωτέρῳ στίχῳ. αἱ μὲν μετὰ τὰς λέξεις *ἄνδρα*, καὶ *Μοῦσα*, τομαὶ εἶναι θήλειαι, ἡ δὲ μετὰ τὴν ὁς ἀρρενικὴ. Ἐκ δὲ τῶν τομῶν ἀπαραίτητοι εἶναι τρεῖς αἱ.) μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ τρίτου ποδὸς ἀπαντωμένη, ἥτις λέγεται πενθημερῆς, ὡς διαιρούσα τὸν στίχον εἰς δύο μέρη ἢ κόμματα, ὧν τὸ πρῶτον συνίσταται ἐκ πέντε ἡμίσεων μερῶν ἦτοι δύο καὶ ἡμίσεως ποδῶν, ὧν πάλιν εἰς ἕκαστος διαιρεῖται εἰς δύο ἴσα μέρη, ἥγουν τὴν ἄρσιν, ὅ ἐστι τὸ πρῶτον μακρὸν, καὶ τὴν θέσιν, ὅ ἐστι τὰ δύο βραχεῖα ἢ τὸ δεύτερον μακρὸν τοῦ σπονδείου. β'.) Ἡ μετὰ τὸ πρῶτον βραχὺ τῆς θέσεως εἰς τὸν τρίτον ἐπίσης πόδα ἀπαντωμένη, ἥτις λέγεται κατὰ τρίτον τροχαῖον· ἐπεὶ δὲ ἐκ τῆς τομῆς προέρχεται εἰς τροχαῖος πούς· ὡς γ'.) ἀριθμεῖται ἡ μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ τετάρτου ποδὸς ἀπαντωμένη, ἥτις λέγεται ἐφθημιμερίς, ὡς διαιρούσα τὸν στίχον εἰς δύο μέρη, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον περιλαμβάνει τρεῖς καὶ ἡμισὺν πόδας, ἦτοι ἐπτὰ ἡμίσεα. Αὕτη δὲ λίαν ἰσχυρὰ οὖσα εὑρηται σπανιώτερον τῶν δύο ἄλλων καὶ συνοδεύεται ὡς ἐπιτοπλεῖστον ὑπὸ τῆς ἐτέρας ἐκείνων. Ἐκ δὲ τῶν διαίρεσεων εὑρηται μάλιστα ἡ μετὰ τὸ τέλος τοῦ τετάρτου ποδὸς, ἥτις ὀνομάζεται τετραποδία βουκολικὴ, ἐκ τοῦ ὅτι μεταχειρίζονται αὐτὴν μάλιστα οἱ βουκολικοὶ ποιηταί· οἷον ὁ Θεόκριτος κλ. Ἀρετὴ ὅμως τοῦ ἥρωϊκοῦ ἐξαμέτρου εἶναι τὸ νὰ περιπλέκη εἰς ἄλληλα λέξεις καὶ μέτρα, ἦτοι νὰ περιέχῃ ὅσον ἔνεστιν ὀλιγωτέρας διαίρεσεις· οὕτως ὁ ἀνωτέρω στίχος Ὀδ. Α, 1. ἐμπεριέχει μὲν πολλὰς τομάς καὶ διαίρεσεις, κύριαί ὅμως εἶναι ἡ κατὰ τρίτον τροχαῖον (Μοῦσα) καὶ ἡ βουκολικὴ διαίρεσις (πολύτροπον).

Πλὴν τούτων ὅμως μεταχειρίζονται ὁ Ὀμηρος καὶ οἱ ἄλλοι ἐποποιοὶ καὶ τὰς ἄλλας τομάς καὶ διαίρεσεις, ὡς ἐπιτοπλεῖστον μετὰ λόγου καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐπισήσωσί που τὴν προσοχὴν ὡς θέτουσιν ἐπίσης μετὰ λόγου καὶ τοὺς σπονδείους μεταξὺ τῶν δακτύλων· οἷον ὁ στίχος Ἰλ. Α. 52.

—Βάλλ'. αἰεὶ δὲ πυραὶ νεκύων καίοντο θαμνῖαι

Ἔχων τὴν πρώτην ἀρρενικὴν τομὴν μετ' ἀποστροφῆς καὶ στίξεως δεικνύει δι' αὐτῆς τὸν βόμβον τῆς βολῆς τοῦ τόξου· οὕτω καὶ Ὀδ. Μ, 439.

(ἐσλδομάνῳ δέ μοι ἤλθον)

ὅψ' ἦμος δ' ἐπὶ δόπον ἀνὴρ ἀγορήθεν ἀνέστη

Δεικνύει τὸ ἀνυπόμονον τῆς προσδοκίας καὶ τὴν βραδεῖαν αὐτῆς ἐκπλήρωσιν. — Οὕτως οἱ πρῶτοι στίχοι τῶν δύο Ὀμηρικῶν ἐποποιῶν ἔχουσι τὴν πρώτην θήλειαν τομὴν μετὰ τὰς λέξεις μῆνιν καὶ ἄνδρα, ὧν ἑκατέρα περιέχει τὴν ὑπόθεσιν τῆς ὅλης ἐποποιίας· καὶ οὕτως ἐφεξῆς. Ὡσαύτως δὲ οἱ σπονδαῖοι ἀντὶ δακτύλων τιθέμενοι συμβάλλουσιν εἰς τὸ νὰ κάμωσι τὸν στίχον ἀργότερον καὶ ἐμβριθέστερον, ἐν ᾧ οἱ δάκτυλοι εἶναι ταχύτεροι καὶ ἔχουσι χάριτα μετ' ἐμβριθείας ἀναμειγμένην. Ταῦτα δὲ πάντα πρέπει νὰ συμφωνῶσι πάντοτε μετὰ τὴν ἔννοιαν, τὴν ὁποίαν θέλει νὰ ἐκφράσῃ καὶ παραστήσῃ ὁ ποιητής.

§. 691. Ὁ ἡρωϊκὸς στίχος κατὰ πάθη τινα, χωλότητας ὀνομαζόμενα, ἐμπορεῖ νὰ εἶναι Ἀκέφαλος, Μεσόκλαστος καὶ Μείουρος.

α. Ἀκέφαλος εἶναι, ὅταν ἀρχίζῃ ἀπὸ βραχεῖαν συλλαβὴν, ἦγουν ἀπὸ ἱαμβον ἢ ἀνάπαιστον· οἶον, (Ἰλ. Ψ. 2).

Ἐπειδὴ νῆας τε καὶ Ἑλλήσποντον ἴκοντο· καὶ (Ὀδυσ. Α. 523)

Ἐπίπνοος βέβλητο βοὸς ῥινοῖο κτλ. καὶ (Ὀδυσ. Ι. 283).

Νέα μὲν τοι κκτέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων.

Ὅπου ὅμως διορθοῦται τὸ ἀκανόνιστον, ἐάν εἰς μὲν τοὺς δύο πρώτους νοήσωμεν διπλασιαζόμενον τὸ π, εἰς δὲ τὸν τρίτον προσφέρωμεν τὸ ρέα κατὰ συνίζησιν.

Ὡσαύτως δὲ διορθοῦνται καὶ τὰ ἐξῆς διὰ τῆς προσνοήσεως τοῦ διγύμματος, ἢ τοῦ διπλασιασμοῦ τοῦ ἐπομένου συμφώνου.

β'. Μεσόκλαστος ἢ λαγαρὸς (ὁ αὐτὸς καὶ ὑπόκοιλος, κοῖλος καὶ σφηκοειδής), ὅταν ἔχῃ εἰς τὸ μέσον τροχαῖον ἀντὶ δακτύλου, ἢ ἱαμβον ἀντὶ σπονδαίου· οἶον, (Ἰλ. Ε. Ι.)

Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης.

Βῆν εἰς Αἰόλου κλυτὰ δῶματα, τόνδ' ἐκίχανον, (Ὀδυσ. Κ. 60)

Ἄψ ὄχεα τρόπεον· ὅσοντο γὰρ ἄλγεα θυμῷ, (Ἰλ. Σ. 224).

γ'. Μείουρος, ὁ τελευτῶν εἰς πυρρίχιον· οἶον, (Ἰλ. Μ. 208).

Τρῶες δ' ἐρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν.

Τὸ ὁποῖον ὅμως πρέπει νὰ ἐκφωνηθῇ ὡς ὄπφιν, ὡς παρατήρησαν καὶ οἱ ἀρχαῖοι.

δ'. Στίχον κατ' ἐνόπλιον ὠνόμασαν οἱ ἀρχαῖοι γραμματικοὶ τὸν συνιστάμενον ἐκ τῆς ἐπαναλήψεως δύο δακτύλων καὶ ἐνὸς σπονδαίου· οἶον Ἰλ. Α. 357.

ὡς φάτο δακρυχέων, τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ·
ὅστις μετὰ τὸ τοῦ διαιρεῖται εἰς δύο ἴσα καὶ ὅμοια μέρη.

Σημ. Ὁ ἡρωϊκὸς ἐξάμετρος τελευτᾷ πάντοτε εἰς τελεῖαν λέξιν· ἐξ οὗ προήλθεν εἰς τὴν ποίησιν ἡ κολώβωσις πολλῶν λέξεων. οἶον, ἦλ ἀντὶ ἦλος, δῶ ἀντὶ δῶμα, κρῖ ἀντὶ κριθῇ· περὶ ὧν ἴδε Στράβωνα σελ. 364· εὐρηται δὲ παρ' Ὀμήρῳ ἀπεσπασμένη ἐν τέλει τοῦ στίχου μόνῃ ἢ αἰτιατ. Ζῆνα (Εὐρύππα Ζῆν) Ἰλ. Θ, 206, Ξ, 265. Ω, 331).

§. 692. 2. Ὁ πεντάμετρος δακτυλικός, ὅστις λέγεται καὶ ἐλεγείος, διαιρεῖται εἰς δύο κόμματα· τὸ πρῶτον αὐτῶν περιέχει δύο πόδας, οἱ-

τινες ἐμποροῦν νὰ εἶναι ἢ δάκτυλοι ἢ σπανδεῖοι, καὶ πρὸς τούτοις μίαν συλλαβὴν μακράν· τὸ δεύτερον, δύο δακτύλους, καὶ πρὸς τούτοις μίαν συλλαβὴν μακράν ἢ βραχέϊαν· ὥστε συνίσταται ἐκ δύο πενθημιμερῶν δακτυλικῶν οἶον.

Ἦξε καὶ ἄνδανε τοῖς ὦν μεγάλη δυναμῖς
 οὔτοι ὥσπερ νῦν οὐδενὸς ἄξιός ἐστι.

§. 693. Ὁ ἐλεγείος τίθεται μετὰ ἡρωϊκόν· οἱ δύο δὲ ὁμοῦ συνιστῶσι διστιχὸν ὀνομαζόμενον ἡρωελεγείον ἐπὶ οἶον, (Θέογν.)

Οὐτ' ἔραμαι πλουτεῖν οὐτ' εὐχομαι· ἀλλά μοι εἴη
 ζῆν ἀπὸ τῶν ὀλίγων μηδὲν ἔχοντι κακόν.

Σημ. Διαφέρει ὁ τοῦ Θεοκρίτου πεντάμετρος ἀπὸ τὸν Ἑλεγεῖον οἶον, (Εἰδύλ. κθ'.)

Οἶνος, ὃ φίλε παῖ, λέγεται καὶ ἀλάθεια,
 Κᾶμμες χρὴ μεθύοντας ἀλαθείας ἔμμεναι,
 Κἀγὼ μὲν τὰ φρενῶν ἐρέω κέατ' ἐν μυχῶ.

§. 694. Ἄλλα εὐχρηστώτερα εἶδη τῶν δακτυλικῶν ἐπῶν εἶναι τὰ ἐφεξῆς·
 α'. Δίμετρον καταληκτικὸν εἰς δύο συλλαβάς, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται καὶ Ἀδώνιος στίχος, ὅστις εὐρίσκεται πολλάκις εἰς τὸ τέλος τοῦ ρυθμοῦ ἢ ὡς ἐπιδός εἰς τὴν Σαπφικὴν στροφὴν.

--- | --- θυμὸς ἀνώγει
 --- | --- τοῖς δ' ὁμόφωνον, Αἰσχ. Ἀγαμέμ. 166.

Δίμετρον ἀκατάληκτον, εὐρισκόμενον μόνον εἰς συστήματα, καὶ δπου εὐρηται μόνος εἶναι λογαοιδιχὸς ἤτοι εἰς δάκτυλος ἀκατάληκτος μετροχαϊκὸν τέλος.

--- | --- Δαιμόνιοι τροφαί. Πίνδ. Πύθ. Β'. στρ. α'.

β'. Τρίμετρον καταληκτικὸν εἰς μίαν συλλαβὴν, ὡς πενθημιμερὲς (§. 690).

--- | --- | --- Καὶ πότμος εὐθυπόρων, Αἰσχ. Ἀγαμ. 1014.

Τρίμετρον καταληκτικὸν εἰς δύο συλλαβάς·

--- | --- | --- ἐν βιότου προτελείοις } Αἰσχύλ.
 ἄμερον, εὐφιλόπαιδα } Ἀγαμέμ.
 καὶ γεραροῖς ἐπὶ χάρτον } 730.

γ'. Τετράμετρον καταληκτικὸν εἰς μίαν συλλαβὴν,

--- | --- | --- | --- καρποφόρον Λιβύας ἱερὰν, Πίνδ. Πύθ. δ'.

Τετράμετρον καταληκτικὸν εἰς δύο συλλαβάς.

--- | --- | --- | --- οἶον, (Ἀρχιλοχ.)

φαινόμενον κακὸν οἶκαδ' ἀγέσθαι.

Τετράμετρον ἀκατάληκτον οἶον, τὸ τοῦ Ἀλκμᾶνος

--- | --- | --- | ---

Μᾶς ἄγε Καλλιόπα, θύγατερ Διὸς

Ἄρχ' ἐρατῶν ἐπέων, ἐπὶ δ' ἕμερον

Ἰμῶν καὶ χαρίεντα τίθει χορόν.

Σημ. Οὗτος λεγόμενος μόνον ἀπὸ τοὺς τραγικούς καὶ κωμικούς, ἔχει τὸν τελευταῖον πόδα Κρητικόν· οἶον, (Σοφοκλ. 827 K. 846).

Ἦπν' ὀδύνας ἀδαῆς, ὕπνε δ' ἀλγέων·

Ἀλλὰ, τέκνον, τάδε μὲν θεὸς ὀφεται.

δ'. Πεντάμετρον καταληκτικὸν εἰς συλλαβὴν

- - - | - - - | - - - | - - - | -· οἶον, (Πινδ. Πύθ. Γ'. στρ. ε.)

Οὐρανίδα γόνον εὐρυμέδοντα Κρόνου.

Πεντάμετρον καταληκτικὸν εἰς δύο συλλαβάς· (Εὐρ. Φοίν. 830)

Βάρβαρον ὡς ἀκοᾶν ἐδάην, ἐδάην ποτ' ἐν οἴκοις.

ε. Ἑξάμετρον καταληκτικὸν εἰς δύο συλλαβάς·

- - - | - - - | - - - | - - - | - - - | -· οἶον, (Εὐρ. Φοίν. 801)

Αἷματι Θήβας, κῶμον ἀναυλότατον προχορεύεις.

Σημ. Οὗτος ἀπαντᾷται μόνον εἰς τοὺς Δραματικούς ποιητὰς καὶ διαφέρει ἀπὸ τὸν Ἠρῶν, καθότι δὲν ἔχει κόμματα ὡς ἐκεῖνος.

ς'. Ἑξάμετρον ἀκατάληκτον· οἶον, (Εὐρ. Ἰκέτ. 277)

Πρὸς σε γενειάδος, ὦ φίλος, ὦ δοκιμώτατος Ἑλλάδι·

Ἄντομαι ἀμφιπιτυοῦσα τὸ σὸν γόνυ καὶ χέρα δειλαίαν,

§. 695. Εἰς ταῦτα δὲ προστίθεται α) Τὸ Φερεκράτειον

- - - | - - - | - - -

οἶος καὶ Πάρις ἐλθὼν

ἐς δόμον τὸν Ἀτρεΐδαν, Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 410.

β'. Τὸ Γλυκῶνιον - · | - - - | - - -

Κάπρος ἡνίχ' ὁ μαινόλης

ὀδόντι σκυλακοκτόνῳ

Κύπριδος θάλος ὤλεσεν.

Σημ. Σπανίως τίθεται ἐνταῦθα ἀντὶ δακτύλου σπονδεῖος· οἶον, (Σοφοκλ. Φιλοκτ. 1117).

Εἰς δὲ Γ. υκ' ἰνείος παρακολουθούμενος ἀπὸ ἑνα Φερακράτειον ἀποτελοῦσι τὸν λεγόμενον Πριάπειον στίχον οἶον. Πινδ. Ὀλ. α. I.

Ἄριστον μὲν ὕδωρ, ὃ δὲ χρυσὸς αἰθόμενον πῦρ

Ἰαμβικόν.

§. 696. Ὁ Ἰαμβικὸς στίχος συμπληροῦται ἀπὸ τέσσαρας, ἐξ ἧς ὀκτὼ πόδας, τῶν ὁποίων οἱ μὲν περιττοὶ (α. γ'. ε. ζ'.) εἶναι Ἰαμβοὶ ἢ σπονδεῖοι ἢ τριβράχεις, οἱ δὲ ἄρτιοι (β'. δ'. ς'. η.) Ἰαμβοὶ. Ἀρετὴ δὲ Ἰαμβικοῦ στίχου εἶναι τὸ νὰ ἔχῃ ὅσον τὸ δυνατόν πολλοὺς Ἰάμβους· ἄριστος δὲ εἶναι ὁ ὅλος ἐξ Ἰάμβων συγκείμενος. Εἶδη δὲ τούτου εἶναι:

α. Δίμετρος ἀκατάληκτος· οἶον, [Ἀριστ. Βατρ. 287]

- - | - - | - - | - -

Ἄνασσα συμπαραστάτει

καὶ σῶζε τὸν σαντῆς χορόν.

Δίμετρος καταληκτικὸς· οἶον, [Ἀνακρ. ὠδ. ζ'.]

Ὅταν πίνω τὸν οἶνον
εὐδουσιν αἱ μέριμναι

Ὁ Ἀνακρέων ἀντὶ τοῦ πρώτου ἱάμβου μεταχειρίζεται πολλακίς ἢ τρί-
βραχυν ἢ ἀνάπαιστον οἶον,

Μαχαρί | ζομέν | σε τέτ | τιζ
ὅτι δεινδρέων ἐπ' ἄκρων
ὀλίγην δρόσον πεπωκώς
βασιλεὺς ὅπως αἰδεῖς.

β'. Τρίμετρος ἀκατάληκτος· οἶον, [Εὐρ. Βακχ. I]

× - | - - | × - | × - | - -

Ἦκω Διὸς παῖς τὴν δὲ Θηβαίων χθόνα
Διόνυσος, ὃν τίκτει πόθ' ἡ Κάδμου κόρη.

Οὗτος εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ὀνομασθεὶς ἀπὸ τοὺς νεωτέρους ἱαμβικός στί-
χος, τὸν ὁποῖον μετεχειρίσθησαν εἰς ἐπιγράμματα, καὶ ἄσματογράφοι τῆς
ἐκκλησίας συνέθεσαν κανόνας τῶν μεγάλων μας ἑορτῶν. Διαιρεῖται καὶ
οὗτος ὡς ὁ δακτυλικὸς (§. 690.) εἰς δύο κόμματα, τὸ πρῶτον πενθη-
μιμερὲς ἢ ἐφθημιμερὲς, καὶ τὸ δεύτερον ἐφθημιμερὲς ἢ πενθημιμερὲς. Εἰς
αὐτὸ γίνεται προσοχὴ νὰ μὴ συμβαίνει ἡ χασμωδία (Ζήτ. ἀνωτ. §. 194).
Ὡσαύτως ἔχει καὶ δύο κυρίας διαιρέσεις, μετὰ τὴν πρώτην διποδίαν καὶ
μετὰ τοὺς τρεῖς ἱάμβους, ἥτις χωρίζει καὶ τὸν στίχον εἰς δύο ἴσα μέρη
καὶ κάμνει αὐτὸν ὅμοιον μὲ τὸν λεγόμενον Ἀλεξανδρινὸν στίχον, τὸν
ὁποῖον μεταχειρίζονται καὶ οἱ νεώτεροι εἰς τὰς ποιήσεις των. Ἐὰν δ' ὁ
ποιητὴς θέλῃ νὰ συνάψῃ στενότερον τὸν διὰ τῆς διαιρέσεως εἰς δύο χω-
ριζόμενον στίχον, τότε παρεμβάλλει ἀπόστροφον εἰς τὸ τέλος τῆς διαιρέ-
σεως· οἶον Σοφ. Οἰδ. Τύρ. 328.

Πάντες γὰρ οὐ φρονεῖτ', ἐγὼ δ' οὐ μήποτε.

Σπανίως δὲ περιλαμβάνονται ὁ δεύτερος καὶ τρίτος πούς εἰς μίαν λέ-
ξιν· ὅπου δὲ τοῦτο γίνεται ἐκεῖ ἀπαιτεῖ ἡ ἔννοια ἐμβριθῆ ῥυθμὸν ὡς ἐν
Αἰσχ. Πέρσ. 465, 509.

Ξέρξης δ' ἀνώμωξεν κακῶν ὁρῶν βάθος.

θρήκην περάσαντες μόγις πολλῷ πόνῳ.

2) Τὸν ἱαμβικὸν τρίμετρον μεταχειρίζονται διάφορον κατὰ τὴν κατα-
σκευὴν οἱ ἱαμογράφοι, οἱ τραγικοὶ καὶ οἱ κωμικοὶ.

Α. Οἱ ἱαμογράφοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἀριθμεῖται ὁ Ἀρχίλοχος, ἔχου-
σιν ὡς ἐπιτόπλειστον ἕξ καθαρὸς ἱάμβους, σπανίως δάκτυλον καὶ τρί-
βραχυν, καὶ οὐδέποτε ἀνάπαιστον.

Β'. Οἱ τραγικοὶ, ὡς καὶ οἱ κωμικοὶ, μεταχειρίζονται τοῦτον εἰς τὰ
διαλογικὰ μέρη τῶν δραμάτων· θέτουσι δ' οἱ τραγικοὶ εἰς τὰς περιτ-
τὰς θέσεις (πρῶτον, τρίτον καὶ πέμπτον πόδα) σπονδείους ἀντὶ ἱάμβων
καὶ σπανίως τρισυλλάβους πόδας, οἶον δάκτυλον, ἀνάπαιστον καὶ τρίβρα-
χυν· καὶ μάλιστα τὸν μὲν τρίβραχυν θέτουσιν εἰς πᾶσαν περιττὴν θέσιν,
ἀλλὰ πολὺ σπανιώτερον τῷ σπονδεῖον· τὸν δὲ δάκτυλον εἰς μόνην τὴν

πρώτην καὶ τρίτην θέσιν, καὶ τὸν ἀνάπαιστον εἰς μόνην τὴν πρώτην, καὶ μάλιστα οἱ ἀρχαιότεροι προσέχουσι πάντοτε νὰ τὸν περιλαμβάνωσιν εἰς μίαν μόνην λέξιν οἷον· Αἰσχ. Προμ. 89.

Ποταμῶν τε πηγαί, ποντίων τε κυμάτων.

Εἰς ἄλλας θέσεις δύναται νὰ τεθῇ ὁ Ἀνάπαιστος μόνον ἐπὶ κυρίων ὀνομάτων. Ὁ τραγικὸς τρίμετρος περατοῖ πάντοτε καὶ τὴν πρότασιν, σπανίως ὅμως περατοῦται καὶ εἰς λέξιν, ἥτις ἀκριβῶς φέρεται εἰς τὸν ἐπόμενον στίχον, οἷον εἰς ἄρθρον, πρόθεσιν, σύνδεσμον κλ. οἷον Σοφ. Ἀντιγ. 409.

Πᾶσαν κόνιν σήραντες, ἥ κατεῖχε τὸν

νέκυν, μυδῶν τε σῶμα γυμνῶσαντες εὔ.

Ὡσαύτως σπανίως, καὶ ἀπὸ πρώτου τοῦ Σοφοκλέους ἀποστρέφεται συλλαβὴ ἐν τέλει τοῦ στίχου· οἷον Σοφ. Οἰδ. Εὐρ. 29.

ὑφ' οὗ κenoῦται δῶμα Καδμείον, μέλας δ'

ἄδης κτλ.

Γ'. Οἱ κωμικοὶ εἶναι πολὺ ἐλευθερώτεροι περὶ τὴν χρῆσιν τοῦ ἰαμβικοῦ τρίμετρου εἰς τοὺς διαλόγους. Ἡ δ' ἐλευθερία αὕτη, ἀνάλογος οὖσα τῆς κωμικῆς εὐθυμίας καὶ ἀκολασίας, συνίσταται εἰς τὴν συνήθη διάλυσιν τῶν μακρῶν καὶ χρῆσιν τῶν ἀναπαίστων τριβράχων καὶ δακτύλων. Ἐκ δὲ τούτων ὁ μὲν ἀνάπαιστος καὶ τριβράχης ἀποκλείονται ἐκ μόνης τῆς ἑκτῆς θέσεως, ὁ δὲ δάκτυλος τίθεται εἰς μόνας τὰς περιττάς (πρώτην, τρίτην καὶ πέμπτην).

Δ'. Μεταξὺ τοῦ τραγικοῦ καὶ κωμικοῦ τρίμετρου κεῖται ὁ σατυρικὸς μετέχων ἕκ τε τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἐτέρου, ὡς δύναται τις νὰ ἴδῃ ἀναγιγνώσκων τὸν Κύκλωπα τοῦ Εὐριπίδου.

Υ'. Ὁ ἔχων τὸν ἕκτον πόδα σπονδεῖον ἢ τροχαῖον ὀνομάζεται Σκάζων ἢ χωλίαμβος· οἷον, [Θεόκρ. ἐπιγρ. κά.]

υ - | υ - | υ - | υ - | υ - | υ

Ὁ μουσοποιὸς ἐνθάδ' ἱππῶναζ κεῖται

εἰ μὲν πονηρὸς, μὴ ποτέρχει τῷ τύμβῳ.

Δ'. Τετράμετρος καταληκτικὸς, εὐχρηστος εἰς τοὺς κωμικοὺς θέτοντας ἀμοιβαίως σπονδεῖον καὶ ἱαμβον· οἷον, [Ἀριστοφ. Ἰππ. 455]

ὦ γεννικιώτατον κρέας, ψυχὴν τ' ἄριστε πάντων

καὶ τῇ πόλει σωτὴρ φανεῖς, ἡμῖν τε τοῖς πολίταις.

Σημ. Εἰς τούτου τὸν τέταρτον πόδα ἐμβαίνει καὶ τριβράχης ἢ ἀνάπαιστος ἢ παρακελευστικὸς ἀντὶ ἱαμβου· οἷον, (Ἀριστοφ. Θεσμοφ. 567.)

[Ἄλλ' ἐκποκιδῶ σου τὰς πακάδας· οὐ ποτε· μὰ Δία σύγ' ἄψει.]

Οὐδ' ὥς τὸν ἄνδρα τῷ πελέχει γυνὴ κατεσπόδῃσε. Αὐτόθ. 561.

Τετράμετρος ἀκατάληκτος· οἷον, (Ἀλκαῖος.)

Δέξαι με κωμάζοντα, δέξαι, λίσσομαι σε, λίσσομαι.

Τροχαϊκόν

§. 696. Γ'. Τὸ τροχαϊκὸν συμπληροῦται ἀπὸ δύο, τέσσαρας, ἕξ καὶ ὀκτῶ πόδας, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ μὲν περιττοὶ (ἀ. γ'. ε'. ζ'.) εἶναι τροχαῖοι· οἱ δὲ ἄρτιοι (β'. δ'. σ'. η'.) δύνανται νὰ εἶναι καὶ σπονδεῖοι, δάκτυλοι ἢ ἀνάπαιστοι·

— — | — — | — — | — — | — — | — —

Εἶδεν δὲ τούτου εἶναι :

α. Μονόμετρον	Ἰπερκατάληκτον
— — — —	τρισημάκιον μέρος,
Στέργε μόχθον,	ὅστις εὐδῖως
φεῦγε ὄκνον	ἐκτελεῖ βίον.

β'. Διμέτρον. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 280. Βάτραχ. 534.

Οὗτος αὐτὸς ἐστίν, οὗτος
παῖε, παῖε τὸν μιᾶρόν·
ταῦτα μὲν πρὸς ἀνδρὸς ἐστί.

γ'. Τρίμετρον ἀκατάληκτον· Πίνδ. Ὀλυμ. Γ'. 9

Δωρίῳ φωνᾷ ἐναρμόζει πεδίλω.

δ'. Τετράμετρον καταληκτικόν. Σοφ. Φιλοκ. 1402

Εἰ δοκεῖ, στείχωμεν, ὦ γενναῖον εἰρηκῶς ἔπος.

— τετράμετρον καταληκτικὸν σκάζον ἢ ἱππωνάκτειον.

Μὴ προτίμα δὴτ' ἐμὲ, χρὴ τῷ σκότῳ δικάζεσθαι.

— τετράμετρον ἀκατάληκτον· οἶον, (Ἀνακρ.)

Κλύθι μευ γέροντος εὐθέιρα χρυσόπεπλε κούρη.

Ἐκ δὲ τούτων ἐν κοινῇ χρήσει εἶναι παρὰ τοῖς Τραγικοῖς, κωμικοῖς καὶ ἱαμβογράφοις τὸ τετράμετρον καταληκτικόν (δ'). οἱ δὲ δραματικοὶ τὸ μεταχειρίζονται εἰς τοιαύτας θέσεις τοῦ διαλόγου, ὅπου πρόκειται νὰ παρασταθῇ ἰσχυροτέρα κινήσεις τῆς ψυχῆς· ὡς πολλάκις μέρη τοῦ διαλόγου ἐν τοῖς Πέρσαις τοῦ Αἰσχύλου εἶναι γεγραμμένα κατὰ τοῦτο τὸ μέτρον.

Ἀναπαιστικόν.

Καὶ τοῦτο μετρεῖται κατὰ διποδίαν, ὡς καὶ τὸ ἱαμβικὸν καὶ τροχαϊκόν.

§. 698. Δ'. α. Ἀναπαιστικὸν διμέτρον, Ἀριστοφ. Βάτ. 827.

— — | — — | = Χόλον ἐνδοθεν ἔξει.

β'. Διμέτρον ἀκατάληκτον.

— — | — — | — — | — —

Μεγάλους μὲν ἰδοῦσα νέους θανάτους, Σοφοκ. Τραχ. 1276 :

Τὸ ἀκατάληκτον διμέτρον ἀναπαιστικὸν μεταχειρίζονται μάλιστα οἱ σκηνηκοὶ εἰς συστήματα, τὰ ὅποια ἄλλοτε μὲν εἶναι ἀντιστροφικά, ἄλλοτε δὲ ὄχι. Τὰ δὲ συστήματα ταῦτα τελευτῶσιν ὡς ἐπιτοπλείστον εἰς τὸν λεγόμενον παροιμιαικόν, ὅστις ἔχει μίαν συλλαβὴν ὀλιγωτέραν τοῦ ἀκατάληκτου διμέτρου· ἔχει δὲ τὸ ἀκατάληκτον διμέτρον διαιρέσειν ἐν τῷ μέσῳ τῶν δύο ἀναπαιστικῶν διποδίων. Ἀντὶ δ' ἀναπαίστου δύνανται νὰ τεθῶσι καὶ οἱ ἰσοδύναμοι σπονδαῖοι καὶ δάκτυλοι, χωρὶς ὅμως νὰ ᾔῃαι ποτε ἡ τελευταία συλλαβὴ ἀμφίχρονος. — Ἐκ τοιούτων ὁμαλῶν συστημάτων συνίσταται Π. χ. ἡ παράοδος τοῦ Σοφοκλείου Αἰαντός §. 134—171.

Τελαμώνια παῖ, | τῆς ἀμφιφύτου
 Σαλαμῖνος ἔχων | βάθρον ἀγγιάλου
 σέ μὲν εὖ πρᾶσσόντ' ἐπιχαίρω· (παροιμ.)

Πλὴν τούτων ὅμως εὐρίσκονται καὶ ἀνώμαλα συστήματα ἀναπαιστικῶν διμέτρων, τὰ ὅποια εἶναι ἐλευθερώτερον συνθετεμένα καὶ γεγραμμένα ὡς ἐπιτοπλεῖστον Δωριστί.

γ'. Τετράμετρον ἀκατάληκτον εὔρηται παρὰ μόνοις τοῖς Ῥωμαίοις.

δ'. Τὸ δὲ καταληκτικὸν τετράμετρον συγκείμενον ἐξ ἑνὸς διμέτρου ἀκατάληκτου καὶ ἑνὸς παροιμιακοῦ, εὔρηται συχνότατα εἰς τοὺς κωμικοὺς καὶ ὀνομάζεται στίχος Ἀριστοφάνειος· ἐπεὶ δὲ οὗτος τὸν μεταχειρίζεται εἰς τὰς παραβάσεις· οἷον ἱππῆς 507—546.

Εἰ μὲν τις ἀνὴρ τῶν ἀρχαίων κωμωδοδιδάσκαλος ἡμᾶς κλ.

Μόνη δὲ τῶν νεφελῶν ἡ παράβασις (518—562) δὲν συνίσταται ἐξ ἀναπαιστων, ἀλλ' ἐκ τῶν λεγομένων Εὐπολιδείων στίχων, οἵτινες συνίστανται ἐξ ἑνὸς χοριάμβου μὲ διπλὴν βάσιν τροχαίων ἢ σπονδείων, καὶ ἑνὸς κρητικῷ μὲ διπλὴν ἐπίσης βάσιν.

Ὡ θεώμενοι, κατερῶ πρὸς ὑμᾶς ἐλευθέρως

Τάληθῃ, νῆ τὸν Διόνυσον τὸν ἐκθρέψαντά με.

Διαιρέσιν δὲ συνήθῃ ἔχει ὁ στίχος οὗτος μετὰ τὸν Χοριάμβον.

Σημ. Βάσις λέγεται δισύλλαβος ποὺς μὴ ἀναγόμενος εἰς τὸ μέτρον, ἀλλὰ χρησιμεύων μόνον εἰς προσιμίαν τοῦ ἐπομένου μέτρου. Δύναται δὲ νὰ ᾖ καὶ δύο τοιαῦτα βάσεις μετ' ἀλλήλας. Ἐὰν δ' ἡ τοιαύτη βάση ᾖ μόνοςύλλαβος λέγεται ἀνάκρουσις.

Ἐνταῦθα εἶναι εὐκαιρον νὰ ὀρίσωμεν καὶ τὸ λεγόμενον λογαοιδικὸν μέτρον· εἶναι δὲ τοῦτο διπλοῦν.

α'. Λογαοιδικὸν δακτυλικόν, ἐὰν συνίσταται ἐξ ἑνὸς ἢ καὶ πλείονων ἀκατάληκτων δακτύλων, μεθ' οὓς ἀκολουθοῦσι τροχαῖοι καταληκτικοὶ ἢ ἀκατάληκτοι.

β'. Λογαοιδικὸν ἀναπαιστικόν, ὅπου μετ' ἀκατάληκτους ἀναπαιστους ἔπονται ἱάμβοι καταληκτικοὶ ἢ ἀκατάληκτοι.

Χοριαμβικόν.

§. 699. Ε'. α'. Δίμετρον καταληκτικόν.

— — — — — | — — — — —. Ἰστόπονοι μείρακες.

β'. Δίμετρον ἀκατάληκτον. Ἀριστ. Λυσ. 346.

καί σε καλῶ ξύμμαχον, ὦ

Τριτογένει, ἦν τις ἐκεῖ-

νας ὑποπίμπρησιν ἀνὴρ.

γ'. Τρίμετρον ἀκατάληκτον. Ἀριστοφ. Νεφ. 811.

γνοὺς ἀπολάψεις ὅτι πλεῖστον δύνασαι.

δ'. Τετράμετρον καταληκτικόν· (Σαπφώ)

Δῆυτε νῦν, ἄθραι Χάριτες, καλλίχομοι τε Μοῖσαι.

ε'. Πεντάμετρον καταληκτικόν· (Καλλίμ.)

Δαίμονες εὐμνότατοι, Φοῖβε τε καὶ Ζεῦ, διδύμων γενάρχα.

Εἰς δὲ τὰ στροφικὰ ἀνταποκρίνονται πολλάκις εἰς τοὺς χοριάμβους
ιαμβικαὶ διποδία.

Ἀντισπαστικόν.

§. 700. Γ'. Ἐνόνεται μὲ ἰάμβους. Ἀντὶ δὲ τοῦ ἰάμβου παραλαμβάνε-
ται τρίβραχυς, σπονδεῖος, ἀνάπαιστος ἢ δάκτυλος. Ἀντὶ δὲ τροχαίου,
τρίβραχυς, σπονδεῖος ἢ ἀνάπαιστος.

α. Μονόμετρον ὑπερκατάληκτον.

Ἄναξ λίσσομαι, Σοφοκλ. Οἶδ. Τύρ. 650.

Τί γὰρ ἔδει μ' ὄραν; Αὐτόθι 1334.

β'. Δίμετρον ὑπερκατάληκτον.

Φίλοι ναυβάται, μόνοι ἐμῶν φίλων, Σοφ. Αἰ. 348.

γ'. Τρίμετρον καταληκτικόν.

Δεῦρ' ἔλθ' εἰς χορὸν, ὦ χρυσοτρίαιν' ὦ, Ἀριστοφ. Ἰπ. 556.

Ἰωνικὸν ἀπὸ μείζονος.

§. 801. Ζ'. Εὐρίσκεται ἐνίοτε καθαρὸν. Ἡ πρώτη ἢ ἡ δευτέρα μακρὰ
συλλαβὴ τοῦ ἰωνικοῦ ἀπὸ μείζονος ποδὸς ἐμπορεῖ νὰ ἀναλυθῇ. Δέχεται
εἰς τὸ τέλος καὶ Μολοσσόν. Σπανίως τελειώνει εἰς τὸν ὁμώνυμόν του πό-
δα· ἀντὶ δὲ τούτου λαμβάνει τροχαῖον ἢ τὸν ἔχει ἐλλιπῆ. Ἡ πρώτη τού-
του τοῦ στίχου συλλαβὴ ἐμπορεῖ νὰ εἶναι καὶ βραχεῖα. Προχωρεῖ ἀπὸ
μονομέτρου εἰς πεντάμετρον. Ἀλλ' ἡμεῖς ἐνταῦθα δύο παραδείγματα μό-
νον ἐκθέτομεν.

α. Δίμετρον βραχυκατάληκτον.

Τί δεῖ με χορεύειν; Σοφοκλ. Οἶδ. Τύρ. 896.

Ἐρρεῖ δέ τὰ θεῖα, 910.

β'. Δίμετρον ἀκατάληκτον.

Τί τοί ποτε τᾶς ἀπλάστου

κοίτας ἔρος, ὦ ματαῖα,

σπεύσει θανάτου τελευτάν; Εὐρ. Μήδ. 152.

Ἰωνικὸν ἀπ' ἐλάσσονος.

§. 702. Η'. Συντίθεται πολλάκις ἀπὸ τὸν ὁμώνυμόν του πόδα. Ὁ
πρῶτος ποὺς εἶναι ἐνίοτε τρίτος παῖων, καὶ θ'. ὁ δεύτερος ἐπίτритος.
Ἐνίοτε ἀρχὴ τοῦ στίχου εἶναι ποὺς Μολοσσός, ὅστις βάλλεται καὶ εἰς ἄλ-
λους περιττοὺς τόπους προηγουμένου ἰάμβου. Αἱ μακραὶ συλλαβαὶ ἀνα-
λύονται εἰς δύο. Προχωρεῖ ἀπὸ μονομέτρου ἕως εἰς τετράμετρον. Θέτομεν
ἐνταῦθα ἓν παράδειγμα μόνον διμέτρου καταληκτικοῦ.

Ὅσια, πότνα θεῶν,

Ὅσια δ', ἃ κατὰ γὰν

χρυσέαν πτέρυγα φέρεις,

αἶψις οὐχ ὅσιν

ἕβριν εἰς τὸν βρόμιον, Εὐριπ. Βάκχ. 370.

Παιωνικόν.

§. 703. Θ'. Συντίθεται: συχνάκις ἀπὸ τὸν πρῶτον Παίωνα· δέχεται δὲ καὶ τὸν τέταρτον, καὶ τὸν ἀμφίμακρον, καὶ τὸν βακχεῖον, καὶ τὸν παλιμβάκχειον. Ἐνόνεται ἀμοιβαίως μὲ τὸν τέταρτον παίωνα καὶ μὲ τὸν βακχεῖον. Ὁ πρῶτος παίων σπανίως τίθεται εἰς τὸ τέλος. Ἐνίοτε συμπληροῦται ὅλος ἀπὸ ἀμφιμάκρους. Διαλύει τὰς μακρὰς συλλαβάς. Προχωρεῖ ἀπὸ μονομέτρου ἕως εἰς ἐξάμετρον. Θέτομεν ἐνταῦθα ἓν παράδειγμα τετραμέτρου καταληκτικοῦ εἰς τρισύλλαβον Ἀριστοφάνους σφῆκ. 1275.

ὦ μακάρι' Αὐτόμενες ὥς σε μακαρίζομεν
παῖδας ἐφύλευσας ὅτι χειροτεχνικωτάτους
πρῶτα μὲν ἅπασι φίλον ἄνδρα τε σφώτατον
τὸν κιθαροειδύτατον, ᾧ χάρις ἀφέσθετο κλ,

Σημ. εἰς τὸ μέτρον τοῦτο τὸ τῆς ἄρσεως μακρὸν δὲν διαλύεται, πολὺ ὅμως ὀλιγότερον δύνανται νὰ συγχωνευθῶσιν εἰς ἓν μακρὸν τὰ δύο ἐκ τῶν τριῶν βραχέων τῆς θέσεως· ὑπάρχει δὲ διαίρεσις μετὰ τὸν δεύτερον Παίωνα.

Σαπφικόν μέτρον.

§. 704. Ὁ Σαπφικὸς στίχος συμπληροῦται ἀπὸ πέντε πόδας, τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος εἶναι τροχαῖος, ὁ δεῦτερος σπονδεῖος (σπανίως δὲ τροχαῖος) ὁ τρίτος δάκτυλος καὶ οἱ ἄλλοι δύο τροχαῖοι. Πᾶσα στροφή τοιούτων τριῶν στίχων ἔχει κατόπιν καὶ ἓν Ἀδώνιον· οἶον,

Ποικιλόθρον' ἀθάνατ' Ἀφρόδιτα,
Παῖ Δίος δολόπλοκε, λίσσομαί τε
Μή μ' ἄσαισι, μήτ' ἀνίσαισι δάμνα
Πότνια, θυμόν.
Ἔλθε μοι καὶ νῦν, χαλεπᾶν δὲ λῦσον
ἐκ μεριμνᾶν. Ὅσσα δέ μοι τέλεσσαι
θυμός μ' ἐμμέρρει, τέλεσον· τὴ δ' αὐτὰ
Σύμμαχος ἔσσο.

§. 705. Ὁ Φαλαίκιος στίχος δέχεται καὶ αὐτὸς πέντε πόδας, πρῶτον σπονδεῖον ἢ ἱαμβον, δεύτερον δάκτυλον καὶ τοὺς ἄλλους τρεῖς τροχαίους, οἶον,

Οὐ στέργω βαθυλητοὺς ἀρούρας,
Οὐκ ὄλβον πολύχρυσον, οἷα Γύγης,
Αὐτάρκους ἔραμαι βίου, Μακρίνε.

Σημ. Τὸ μὲν ἐξ ἐνός εἶδους συνιστάμενον ποίημα, ὅποῖον εἶναι τὸ ἐπικόν, δομαίνεται μονόκωλον, τὸ δὲ ἐκ δύο, δίκωλον, ὅποῖον εἶναι τὸ Ἑρωελεγεῖον. Τὸ δὲ ἐκ τριῶν ἢ τεσσάρων, τρίκωλον, τετράκωλον, πολύκωλον ἐν γένει· διότι τὸ μὲν ποίημα θεωρεῖται ὡς ὅλον· τὰ δὲ εἶδη τοῦ στίχου ὡς μέρη αὐτοῦ ἢ κῶλα·

§. 706. Εἶναι καὶ στίχοι Καρκινικοὶ ἀναγινωσκόμενοι καὶ μὲ ἀναποδισμόν, ἀλλ' εἶναι ματαῖα τοῦ χρόνου τριβῇ νὰ καταγίνωνται οἱ νέοι εἰς τοιαῦτα ἄχρηστα πάντη παιγνίδια. Ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ὅσοι ἐκαρκινόβατταν, κανεῖς δὲν ἠδυνήθη νὰ συντάξῃ καρκίνον ἡδὺν εἰς τὴν ἀκοήν, ἐὰν ἐξαιρεθῇ ὁ μοναδικός:

Νίψον ἀνομήματα μὴ μόναν ὄψιν.

Τὸ αὐτὸ λέγομεν καὶ περὶ ὠῶν καὶ πελέκεων καὶ πτερυγῶν καὶ δὲν ἐξεύρω τίνων ἄλλων ὀνομάτων, κενῶν νοῦ καὶ ὠφελείας. Πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς τὸν χρόνον τοῦ νέου ὅ,τι εἶπεν ὁ σοφὸς περὶ οἰκονομίας ἐν γένει : Δαπανώμενος ἐφ' ἃ μὴ δεῖ, ὀλίγος ἐσθ' ἐφ' ἃ δεῖ.

Περί Ἐπιγράμματος

§. 707. Τὸ ἐπίγραμμα κατ' ἀρχάς δὲν ἦτο ἄλλο εἰμὴ ἐπιγραφὴ ὑποθέσεως τινος εἰς δημόσια οἰκοδομήματα, λέγω, ναοὺς, ἀγάλματα, τρόπαια, λουτροὺς κτλ. διὰ νὰ μανθάνωσιν ἐξ αὐτοῦ οἱ ξένοι καὶ τὰς περιστάσεις καὶ τὰ αἷτια τῆς οἰκοδομῆς, καὶ νὰ διαδέχωνται οἱ μεταγενέστεροι τὴν γνῶσιν τοῦ γενομένου καὶ τὴν εἰς αὐτὸ ἀπαιτουμένην τιμὴν ἢ καὶ τὸ ἐναντίον. Ἐγράφετο δὲ τὸ τοιοῦτον ἐπίγραμμα ἄμετρον καὶ ἀπλούστατον. Οὕτως οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέγραψαν ἐπὶ τῶν ἀφιερωθέντων εἰς τὸν Δελφικὸν ναὸν μετὰ τὴν καταστοφὴν τῶν Μήδων : Ἀθηναῖοι ἀπὸ Μήδων καὶ Θηβαίων, ὅτε ἐναντία τοῖς Ἕλλησιν ἐμάχοντο (Αἰσχίν. κατὰ Κτησιφ.).

§. 708. Ἡ ἀπλότης αὕτη εἶναι ἀρχαιοτάτη. Ὅτε ἔγραψαν τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην οἱ Ἀθηναῖοι, ἦτο ἤδη συνήθεια νὰ γράφηται τὸ ἐπίγραμμα καὶ ἔμμετρον. Ὁ Θησεὺς διέκρινε τὰ ὅρια τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Ἰωνίας, ἐπιγράψας εἰς τὰ πρὸς τὴν Πελοπόννησον ἀποβλέποντα μέρη :

Τάδε Πελοπόννησος οὐκ Ἰωνία.

εἰς δὲ τὰ βλέποντα τὴν Ἰωνίαν :

Τάδ' οὐ Πελοπόννησος ἀλλ' Ἰωνία.

Καὶ τοὺς εἰς Θερμοπύλας πεσόντας ἤρωας ἐτίμησαν μὲ τὴν ἀπλὴν ἔμμετρον ἐπιγραφὴν κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν, ὅταν ἐπέγραψαν ἀμέτρως τὸ ἀφιέρωμα τοῦ Δελφικοῦ θεοῦ :

Ὡ ξεῖν' ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῆδε
κείμεθα, τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι,

§. 708. Ἦρξαντο ἔπειτα νὰ γράφωσιν ἔμμετρα ἐπιγράμματα καὶ παλαιοὶ ἔνδοξοι ἄνδρες, ὡς ὁ φιλόσοφος Πλάτων, καὶ μέτριοι, καὶ ἐφεξῆς μετὰ Χριστὸν σοφισταὶ διάφοροι, πολλὰ μὲν εὐτυχῶς, πολλὰ δὲ καὶ τὴν λέξιν καὶ τὴν ἔννοιαν ἀπειροκάλως, καθὼς πληροφοροῦμεθα ἀπὸ τὰς συλλογὰς τῶν, τῶν ὁποίων εἶναι ἐντελεστέρα ἢ ἀπὸ τὸν Γερμανὸν Ἰακωβίσιον (Jacobs) ἐκδοθεῖσα ἀνθολογία. Εἰς αὐτὴν χαίρει ὁ φιλόμουσος, ὅτι διεσώθησαν πολλὰ κειμήλια τῆς ἐλληνικῆς ἀγχινοίας, καθὼς καὶ ἀγανακτεῖ δικαίως διότι δὲν ἠφανίσθησαν πολλὰ διαστρεπτικὰ τῆς χρηστότητος τῶν ἀπειροκάλων ἐτι μειρακίων.

§. 710. Τὸ ἐπίγραμμα διὰ νὰ ἐπιτυγχάνῃ τὸν σκοπὸν τοῦ ἤγουν νὰ ἐπιγράφηται εἰς δημόσια ἢ καὶ ἰδιωτῶν οἰκοδομήματα, λέγω ναοὺς, οἴκους, τάφους κτλ. πρέπει νὰ ᾖναι σύντομον, τερπνὸν καὶ ἐκπληκτικόν

κατὰ μέμνησιν τῆς μελίσσης, ἥτις εἶναι μικρόσωμος μὲν, μελιττουργός δὲ καὶ κεντροφόρος. α) Ἡ ἑκτασίς του ἐμπορεῖ νὰ προχωρήσῃ ἀπὸ διστίχου εἰς τετράστιχον, ἐξάστιχον ἢ τὸ πολὺ καὶ οὐκτάστιχον. Τὰ δὲ πολύστιχα παύουσι πλέον τοῦ νὰ ᾔναι ἐπιγράμματα, καὶ γίνονται ἐλεγεῖαι, ὠδαί, ἢ ὕμνοι. β) Τὸ τερπνὸν ἐμπορεῖ νὰ ἐκτελεσθῇ μὲ ἐκλογὴν λέξεων προσφῶν, μὲ συνθήκην εὐρυθμον, καὶ μὲ ἀβίατον καὶ φυσικὴν ἀκολουθίαν τῶν μέτρων. γ) Τὸ ἐκπληκτικόν, ἤγουν τὸ θαύματος, λύπης ἢ χαρᾶς ἐμφαντικόν, ἐπιτυγχάνεται ἀπὸ τὴν παρατήρησιν καὶ κατάλληλον χρῆσιν τῶν περιστάσεων.

§. 711. Τὰ ἐπιγράμματα ἐγράφησαν καὶ δι' ἰάμβων καὶ δι' ἄλλων μέτρων διαφόρων· ἀλλ' ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια νὰ γράφωνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δι' ἥρωελεγεῖων.

§. 712. Πολλάκις τὸ ἐπίγραμμα παριστάνει ἀπλοῦν τὸ πρᾶγμα, μὲ χάριν τινὰ καὶ ἀφέλειαν, ἥτις καὶ αὕτη ἐκπλήττει καὶ κεντᾷ τὴν καρδίαν. Τοιοῦτον εἶναι τὸ πρῶτον τῆς Ἀνθολογίας εἰς τοὺς τέσσαρας ἀγῶνας:

Τέσσαρες εἰσὶν ἀγῶνες ἐν Ἑλλάδι· τέσσαρες ἱοί.

Οἱ δύο μὲν θνητῶν, οἱ δύο δ' ἀθανάτων,
Ζηνὸς, Διτοῖδο, Παλαίμονος, Ἀρχεμύροιο,
Ἄθλα δὲ τῶν, κότινος, μῆλα, σέλινα, πίτυς.

Ὅπου ὁ ποιητὴς βαδίζει φυσικῶς χωρὶς χρῆσιν περιττῶν μορίων καὶ ἀληθῶς παραπληρωματικῶν, καὶ χωρὶς τραχύτητά τινα καὶ ἀηδὴ κακοφωνίαν. Φυσικώτερον εἶναι τὸ τοῦ μεγάλου Πλάτωνος εἰς σφενδόνῃ δακτυλίου ἐγγεγλυμμένους ἔχουσιν πέντε βόας.

Εἰκόνα πέντε βοῶν μικρὴ λίθος εἶχεν ἱάσπισ,

ὡς ἤδη πάσας ἔμπνοα βοσκομένας.

Καὶ τάχα κἂν ἀπέφευγε τὰ βοῖδια· νῦν δὲ κρατεῖται

τῇ χρυσῇ μάνδρῃ τὸ βραχὺ βουκόλιον.

Ὅπου καὶ ἡ συνθήκη τοῦ λόγου εἶναι τερπνοτάτη ὡς φυσικωτάτη, καὶ ἡ ἔννοια ἔχει κέντρον, ἐπεὶ δὲ ὁ ἀναγνώστης ἐκπλήττεται ἀπὸ τὴν χρυσῇ μάνδρῃ (τὸ ἐκ χρυσοῦ κατεσκευασμένον δακτυλίδιον) καὶ ἀπὸ τὸ ὀλιγάριθμον βουκόλιον (τοὺς πέντε ἐγγεγραμμένους βόας).

§. 713. Ἡ χρῆσις τῶν περιστάσεων δίδει κέντρον εἰς τὰ ἐπιγράμματα εὐφῶν ποιητῶν· οὕτως ὁ Παλλαδάς εἰς θυγατέρα Γραμματικοῦ τεκοῦσαν θνητὸν, παρατήρησας προσέτι ὅτι οἱ Γραμματικοὶ διδάσκουσι ποῖα ὀνόματα εἶναι γένους ἀρσενικοῦ, ποῖα θηλυκοῦ, καὶ ποῖα οὐδέτερου, συνήθεσε τὸ ὠραῖον ἐπίγραμμα:

Γραμματικοῦ θυγάτηρ ἔτεκεν φιλότῃ μιγεῖσα

παιδίον ἀρσενικόν, θηλυκόν, οὐδέτερον·

§. 714. Ἄλλος ἐπιγραμματοποιὸς ἐπῆνεσε τὸν Πραξιτέλῃν, ὅστις ἔκαμεν ἄγαλμα τῆς Νιόβης. Παρατήρησεν οὗτος τὰς περιστάσεις, ὅτι

κατὰ τὴν μυθολογίαν οἱ θεοὶ μετέβαλον εἰς λίθον τὴν Νιόβην, καὶ ὅτε ὁ Πραξιτέλης ἐκ λίθου κατεσκευάσας τὸ ἄγαλμάτης, καὶ οὕτω τὴν ἔκαμε νὰ ὁμιλῇ ἐκ τούτων τῶν περιστάσεων διὰ τοῦ ἐφεξῆς ὥραιου διστίχου,
 Ἐκ ζωῆς με θεοὶ τεύξαν λίθον, ἐκ δὲ λίθοιο
 ζῶν Πραξιτέλης ἔμπαλιν εἰργάσατο.

§. 715. Ἐνίοτε ἔχει κέντρον τὸ ἐπίγραμμα καὶ ἐκ τῶν παρονομασιῶν, ὅταν μ' αὐτὰς συνάπτηται ἔννοια ἐκπληκτικὴ ἀφορῶσα μάλιστα τὴν χρησιμότητα τῶν ἡθῶν. Τοιοῦτον εἶναι τὸ ἐφεξῆς τοῦ Παλλαδᾶ εἰς τοὺς κόλακας:

Ῥῶ καὶ λάμβδα μόνον κόρακας κόλακᾶς τε δῖιστᾶ·
 Οὐκοῦν ταῦτ' οὐ κόραξ, βωμολόχος τε κόλαξ.
 Τοῦνεκά μοι, βέλτιστε, τόδε ζῶν πεφύλαξο
 εἰδὼς καὶ ζώντων τοὺς κόλακας κόρακας.

§. 716. Ὅταν ὅμως παίξῃ τὸ ἐπίγραμμα μὲ τὰς λέξεις χωρὶς κάμμιαν ἔννοιαν, τότε γίνεται ψυχρὸν καὶ ἀνυπόφορον εἰς αὐτία εὐαισθήτου ἀναγνώστου. Τοιοῦτον εἶναι τὸ εἰς τοὺς κόρεις ἢ κορεοὺς κοινῶς:

Οἱ κόρις ἄχρι κόρου κορέσαντό μου, ἀλλ' ἐκορέσθην
 ἄχρι κόρου καὶ τὸς, τοὺς κόρις ἐκκορίσας.
 καὶ τὸ εἰς βρωμόστομον,

Εἴμε φιλεῖς μισεῖς με, καὶ εἰ μισεῖς σὺ, φιλεῖς με·
 εἰδέ με μὴ μισεῖς, φίλτατε, μὴ με φίλει.

§. 717. Πρέπει νὰ εἰπώμεν ἐμπαρόδως, ὅτι ἡ εἰς πᾶν εἶδος ποιήματος ἀσκησις, καὶ ἐπομένως εἰς τὸ ἐπιγραμματικόν, ἀποκτᾶται ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μίμησιν τῶν ἐνδόξων ποιητῶν ἀπὸ μόνον ἐκεῖνους κατ' ἐξοχὴν, ὅσους ἐπροίκισεν ἡ φύσις μὲ τὴν εἰς τοῦτο ἀπαιτουμένην εὐφυΐαν. Ολίγοι εἶναι οἱ ποιηταὶ μεταξὺ ὅλων τῶν ἐθνῶν· στιχουργοὶ δὲ ἀπειράριθμοι.

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἱκανὰ ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ διὰ μαθητὰς συνεταγμένου τούτου πονήματος· ὅστις δὲ θέλει τελειότερα, πρέπει νὰ μελετήσῃ τὰς ἰδιαιτέρας Ποιητικὰς καὶ Μετρικὰς τέχνας, καὶ πρὸ τῶν ἀλλογλώσσων τὸ τοῦ Ἡρακλείτου περὶ ποιημάτων καὶ μέτρων εἰς τὴν καλὴν ἐκδοσιν τοῦ Ἀγγλοῦ Γαῖσφόρδου, μετατυπωθεῖσαν ἐν Λειψίᾳ 1832.

ΕΠΙΜΕΤΡΑ.

Ἐπίμετρον Α'.

Προσθῆκαι τινὲς εἰς τὴν Γραμματικὴν.

ΑΙ ἐφεξῆς προσθῆκαι ἐπισυνάπτονται εἰς τὸ τέλος τῆς πραγματείας διὰ τοὺς προβεβηκότας εἰς τὰς γνώσεις μαθητὰς, οἵτινες δὲν πρέπει νὰ τὰς νομίσωσι (παρεκτὸς τῆς Δ'). ἀναπληρώσεις ἐλλιπῶν χωρίων. Διότι ὅσων χρεῖαν ἔχουσιν οἱ πρωτόπειροι, δὲν ἡμελήθη τίποτε οὔτε εἰς τὸ συντακτικὸν μέρος. Τὰ πλείωτερα ὅχι μόνον δὲν ὠφελοῦσιν, ἀλλὰ καὶ σκοτίζουσιν προσέτι τὸν ἀρχάριον. Ἀφοῦ δὲ λάβῃ ἱκανὴν ἔξιν τῆς ἐλληνικῆς φωνῆς καὶ εἶναι ἱκανὸς νὰ μελετᾷ γραμματικὰς διατριβάς καὶ παρεκβολὰς τῶν Κριτικῶν δι' αὐξήσιν τῶν γνώσεών του, τότε δὲν ἔχει πλέον χρεῖαν τῶν τῆς σχολῆς γραμματικῶν, ἀλλ' ὑψηλοτέρων συνταγμάτων, ὅποια κατὰ δυστυχίαν στερούμεθα ἀκόμῃ, ἐπειδὴ ὅλα εἶναι γραμμένα εἰς ξένας γλώσσας. Διὰ τοὺς μὴ ἐξεύροντας ἄλλην γλῶσσαν παρὰ τὴν ἐλληνικὴν γράφεται τὸ μικρὸν τοῦτο ἐπίμετρον. Ἡδυνάμην νὰ τὸ αὐξήσω περισσότερον, ἐὰν δὲν μ' ἐμπόδιζεν ἡ ἐκ τούτου ἀκολουθοῦσα πέρα τοῦ δέοντος ἐξόγκωσις τῆς βίβλου. *)

Α.

Τὰ ἀπὸ διφθόγγων ἀρχόμενα ῥήματα καὶ μηδεμίαν αὐξήσιν ἐπιδεχόμενα εἰς τοὺς παρωχημένους (Ζήτ. §. 105) εἶναι ἐν γένει κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Βουτμάνου (§. 84 Σημ. Ε. Γραμματικ. ἐκδ. ἐνδεκάτη) ὅσα ἄρχονται ἀπὸ τοῦ α, αυ, οι καὶ μετὰ ταῦτα φωνῆν ἔχοντα αἶω, ἄημι, ἀηδίζομαι, αἰαίνω, οἰακίζω, οἰώω. Μόνον τὸ βραχὺ α τρέπεται ἐπὶ τῶν πρώτων εἰς μακρόν· οἶον, αἶω παρατ. αἶον (α μακρόν), αἰαίνετο, οἰακίζε κτλ. Τὸ αἰεῖδω μόνον αὐξάνει χρονικῶς ἥειδον κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα· δὲν ἐπιδέχονται δὲ αὐξήσιν καὶ τινὰ ἀρχόμενα ἐκ τῆς οι· οἶον, οἰνίζω, οἰκουρέω, οἰστρέω. — Τὰ ἐκ τῆς ευ ἀρχόμενα αὐξάνουσιν Ἀττικῶς εἰς ηυ· ἀλλ' ἡ χρῆσις εἶναι ἄστατος· οἶον, εὐχόμεν καὶ ηὐχόμεν· εὐρέθην καὶ σπανιώτατα ηὐρέθην. Διὰ δὲ τὰ μὴ ἐκ προθέσεων σύνθετα σημειοῦμεν, ὅτι παρὰ τῷ Ξενοφῶντι εὐρηται καὶ ὁδοπεποίηκα ἀντὶ τοῦ κανονικοῦ ὠδοποίηκα.

*) Τελεία ὅσον ἔνεστι γραμματικὴ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, τῆς τε τῶν Ἀττικῶν καὶ τῆς τῶν ποιητῶν, εἶναι ἡ πρωτίστη ἀνάγκη τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων· ἐπειδὴ ἐκ ταύτης ἐξαρτᾶται μάλιστα ἡ γνώσις τῆς τελειοτάτης τῶν γλωσσῶν καὶ ἡ εἰς τὰς ἄλλας ἐπιστήμας πρόσδος τοῦ ἔθνους.

Β΄.

Τὰ (σελ. 25) ὁ ἕτερος καὶ αἱ πτώσεις του μεταβαίνουν εἰς τὰ ἄτερος, θατέρου κτλ. ὅχι ἐκ κράσεως τῶν ἄρθρων καὶ τοῦ ἕτερος· διότι ἐκ τῶν οε, ου, ε, ωε, κρᾶμα α δὲν γίνεται ὡς συμπεραίνεται ἐκ τῶν περὶ κράσεως παραδειγμάτων (Ζήτ. §. 15). Κιρνῶνται λοιπὸν ἐκ τοῦ Δωρικοῦ τύπου α ἄτερος (ᾱ) ἀντὶ ἕτερος καὶ τῶν τοῦ ἄρθρου εἰς φωνῆν καταλῆξιν. Ἐκ δὲ τῆς κράσεως ταύτης τὸ α ἐκ βραχέος τρέπεται εἰς μακρὸν ἄτερος.

Γ΄.

Εἰς τὸν §. 241. Αἱ ἐφεξῆς μονοσύλλαβοι λέξεις, αἵτινες ὅλοι ἀρχονται ἀπὸ φωνήεντος, οὐ, ὡς, εἰ, ἐν, εἰς (ἐς), ἐξ (ἐκ), καὶ αἱ ὀνομαστικαὶ τοῦ προτακτικοῦ ἄρθρου, ὁ, ἡ, οἱ, αἱ, δὲν δέχονται τόνον, καὶ διὰ τοῦτο λέγονται ἄτονα, ἐπειδὴ προσκλίνονται εἰς τὰς ἀκολουθούς· οἶον, ὁ νοῦς· ἦλθεν ἐξ Ἀσίας· ὡς ἐν παρόδῳ· οὐ γὰρ παρῆν. Ἀλλ’ ὅταν κῆνται ἀσύνδετοι μὲ ἀκόλουθον λέξιν ἢ μονάζουσαι, ἢ ἀναστρεφόμεναι (Πρβ. τὰ εἰρημένα περὶ τῆς Ἐκ προθέσεως σελ. 310), ἢ εἰς τὸ τέλος τοῦ λόγου τιθέμεναι· οἶον, οὐ. Πῶς γὰρ οὐ; θεὸς ὡς (ἀντὶ τοῦ ὡς θεός) ἐτίετο· οὐδὲ κκκῶν ἐξ, - τότε τονίζονται. — Ὁ ἀγγινοῦσατος Ἑρμαννος ὠνόμασε τὰς λέξεις ταύτας *Προκλιτικὰς*, ἐπειδὴ, καθὼς αἱ ἐγκλιτικαὶ ῥίπτουσι τὸν φυσικὸν τῶν τόνον εἰς τὰς πρὸ ἑαυτῶν, οὕτως αὗται τὸν ἐπιθέτουσιν εἰς τὰς ἀκολουθούς καὶ αὗται μένουσι ἄτονοι· Ζήτ. Βουτυρ. Γραμματικὴν §, 13. ἐκδ. ἐνδεκάτῃ καὶ *Ausführliche Griechische Sprachl.* σελ. 58. — Καὶ ὅλοι δὲ αἱ δισύλλαβοι προθέσεις, ὅταν χάνωσι τὸ τελευταῖον τῶν φωνῆν δι’ ἀποστροφῆς, γίνονται προκλιτικαὶ ἤγουν, ἄτονοι· οἶον, παρὰ ἡμῶν, παρ’ ἡμῶν· διὰ τὰ χρήματα, δι’ ἐμὲ κτλ. Ἀποκοπτόμεναι δὲ λαμβάνουσι τόνον· οἶον, κακ κεφαλῆς κτλ. (§. 530 θ’). Τὰ ἀλλαχόθι σημειωθέντα ἐγκλιτικὰ φυλάττουσι τὸν τόνον τῶν, ὅταν εἶναι χρεῖα ἐμφάσεως ἢ ἀντιδιαστολῆς. Ἀλλὰ σὲ, ὦ Ἀλεκτρυόν. Τὸ δὲ ἐστὶ γράφεται ἔστιν, ὅταν σημαίνει, ὑπάρχει, εἶναι ἀληθῶς, συγχωρεῖται, εἶναι δυνατόν· οἶον ἔστι θεός, οὐκ ἔστι γενέσθαι, εἰ ἔστι (ἐάν ᾦναι τῷ ὄντι). κλ.

Δ΄.

Σελ. 295. πρὸ τοῦ §. 455. Συχνάκις τὸ Μὴ εἶναι ἐμφατικώτατον ἐρωτηματικὸν μῦριον χωρὶς νὰ ἔχῃ κάμμιαν ἀρνητικὴν σημασίαν· οἶον, μὴ δοκεῖ σοι τοῦτο εὐθες εἶναι; Τὸ μὴ ἐνταῦθα ἔχει ἐμφασιν μεγαλητέραν παρὰ τὸ ἄρα καὶ τὸ μὲν.

Ε΄.

Τῆς κράσεως παραδείγματα παρεκτὸς τῶν εἰρημένων (§. 195. Κ. §. 529. ε) προσθέτομεν ἔτι τὰ ἐφεξῆς.

α. Εἰς τὸ ἄρθρον· οἶον, οὐκ, οὐπὶ ἀντὶ ὁ ἐκ, ὁ ἐπὶ· ὠπαιτῶν, ὠνήρ, ἀντὶ ὁ ἀπαιτῶν, ὁ ἀνὴρ. Μὲ ταῦτα πρέπει νὰ συναριθμηθῶσι καὶ αἱ σπά-

ναι κράσεις τοῦ ὑποτακτικοῦ ἄρθρου τοῦ οὐδετέρου· ἄδοξεν ἀντὶ α ἔδοξεν, ἀν ἀντὶ α ἀν·

β'. Αἱ κράσεις γίνονται σκοτειναὶ ὅταν προηγῇται δίφθογγος ἀπὸ τὴν δευτέραν λέξιν (Πρβ. §. 195. α. β'). οἶον, ὠπαντῶντες ἀντὶ οἱ ἀπαντῶντες· ταῦτοῦ, ταῦτῳ ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ, τῷ αὐτῷ, καὶ τὸ ἐκ τούτων παράγωγον ἀπὸ ταυτομάτου· ἢ ὅταν τὸ τ τρέπηται εἰς θ. οἶον, θοιμάτιον ἀντὶ τὸ ἱμάτιον· θαιμάτια (ὄχι θοιμάτια) ἀντὶ τὰ ἱμάτια· θήμετέρου ἀντὶ τοῦ ἡμετέρου. Περὶ τοῦ θατέρου κτ. Ζήτ. Προσθ. Β'.

γ'. Οἱ Ἴωνες εἰς τὰς κράσεις συναιροῦσι πάντοτε οα εἰς ω. οἶον, τῷ-γαλμα, τῶληθές, τῶπὸ τούτου ἀντὶ τοῦ τὸ ἀπὸ τούτου. Καὶ τρέπουσιν ἐνταύτῳ τὴν δασειαν εἰς ψιλὴν· οἶον, ὠριστος ἀντὶ ὁ ἄριστος· ὦλλοι ἀντὶ οἱ ἄλλοι· ωῦτός, ταῦτὸ ἀντὶ ὁ αὐτός, τὸ αὐτό.

δ'. Ὁ Καὶ σχηματίζει παρεκτός τῶν εἰρημένων (§. 195. καὶ §. 529 ε) τὰς ἐφεξῆς, κὰν ἀντὶ καὶ ἐν· κἀγὼ ἀντὶ καὶ ἐγώ· κῖσος ἀντὶ καὶ ἴσος· κῶνος, κῶκία, ἀντὶ καὶ οἶνος καὶ οἰκία — χᾶτερος, χῶ, ἀντὶ καὶ ἕτερος, καὶ ὁ· κεὺ ἀντὶ καὶ εὐ· οἱ Ἴωνες καὶ οἱ Δωριεῖς μεταχειρίζονται ἡ ἀντὶ ε εἰς τὰς κράσεις ταύτας· οἶον, κῆν, κῆπειτα.

ε. Τὰ μόρια τοῖ, μέντοι, ἤτοι ἀποτελοῦσι μετὰ τῶν μορίων ἀν καὶ ἄρα μακρόν α, καὶ πρέπει νὰ γράφωνται κατὰ κράσιν τὰν, τᾶρα, μεν-τάν· συνήθως ὅμως εὐρίσκονται τ' ἀν, τ' ἄρα, ἢ τ' ἄρα, ὁπότε χρεῖα νὰ διακρίνωνται τοῖ καὶ τέ·

ς'. Κράσεις εἶναι μοῦστην, μοῦδωκε, προῦργου, προῦλίγου, ἀντὶ μοῖ ἐστιν, μοῖ ἔδωκε, πρὸ ἔργου, πρὸ ὀλίγου·

ζ'. Μετὰ τὰς κράσεις πρέπει νὰ συναριθμηθῶσιν ὅταν τὸ πρῶτον φωνῇεν τῆς λέξεως καταπίνηται ἀπὸ τὸν μακρόν φθόγγον τῆς προηγουμένης· οἶον, οὔνεκα ἀντὶ οὐ ἔνεκα· ὀθούνεκα ἀντὶ ὅτου ἔνεκα, τὸ ὁποῖον γράφεται πολλὰ ἐσφαλμένως ὀθ' οὔνεκα.

Σημ. α. Αἱ γραφαὶ ποῦ·στιν (ἐστιν), τῇ·ρημίᾳ (ἐρημίᾳ)· ἐγώ·'ν τοῖς (ἐν) καὶ αἱ εἰς τὸν §. 195. γ'. πρέπει νὰ ἐκλαμβάνωνται ὡς πούστιν, τῇρημίᾳ, ἐγὼν τοῖς κτλ. ἐπεὶ δὲ εἶναι κράσεις καὶ ὄχι θλίψεις ἀποστροφῆς, ἥτις ἐκθλίβει τὰς τῆς προηγουμένης καὶ ὄχι τῆς ἐπομένης λέξεως συλλαβὰς (§. 196).

Σημ. β'. Ἡ τοῦ οε κρᾶσις εἰς ου (τὸ ἐναντίον, τούναντίον κτλ.) ἀκολουθεῖ τὸν τύπον τῆς συναίρεσως τοῦ εο εἰς ου (ἐμίσθοε ἐμίσθου, χρύσεος χρυσοῦς κτλ.) Ὅταν δὲ μετὰ τὸ ο ἀκολουθῇ ι, τὸ ι τοῦτο τρώγεται ἀπὸ τὴν κρᾶσιν· οἶον, οὔμοι ἀντὶ οἱ ἐμοί. Ἀλλὰ τὸ ου πολλάκις κατὰ τὴν Δωρικὴν διάλεκτον τρέπεται εἰς ω· οἶον ὡξ Ἀἴτηνης (Ζήτ. σελ. 473). — Ὡσαύτως ἡ τοῦ οα κρᾶσις εἰς ω (ὠνῆρ, ὠριστος κτλ.) ἀκολουθεῖ τὸν τύπον τῆς συναίρεσως οα εἰς ω, ὡς τὸ αἰδόα ὦ κτλ. — Καὶ τὰ σύνθετα δὲ ἐκ τῆς πρὸ προθέσεως καὶ λέξεων ἀρχομένων ἐκ τοῦ ε κινῶνται κυρίως, ἀλλὰ δὲν συναιροῦνται εἰς ου· διὰ τοῦτο δέχονται καὶ τὴν τῆς κρᾶσεως σημαντικὴν κορινθίδα (§. 195. α)· οἶον προῦθεν, προῦγραφα, προῦχω, πρόσπος κτλ. τὰ ὁποῖα ἐξαιροῦνται ἐκ τοῦ γενικοῦ κανόνος τῆς κρᾶσεως, ἐπεὶ δὲ κινῶνται ὄχι εἰς δύο χωριστὰς λέξεις (§. 194), ἀλλ' εἰς μίαν σύνθετον.

ς'.

Ἐπὶ τῶν συνθέσεων μεταβάλλονται τὰ ψιλὰ εἰς δασέα, ὅταν ἡ πρώτη λέξις τελειόνη εἰς ψιλόν, καὶ ἡ δευτέρα ἀρχῇται ἀπὸ δασέος (§. 178).

Ἀλλ' εἶναι ἀξιοσημείωτον, ὅτι ἐπὶ λέξεων τινων γίνεται ἡ τροπὴ αὕτη καὶ ὅταν μεταξὺ τοῦ ψιλοῦ καὶ τοῦ δασυνομένου φωνήεντος κῆται καὶ γράμμα ἄλλο, τὸ ὁποῖον συνήθως ἐμποδίζει τὴν τροπὴν· οἷον, ὑπὸ ὑμῶν (ὄχι ὑφὸ ἡμῶν διὰ τὸ παρεμπύπτον ο). Αἱ ὀλίγαι αὗται λέξεις εἶναι τέθριππος (ἐκ τοῦ τέτρα, κατὰ θλίψιν τοῦ α τετρ. καὶ ἵππος), θοιμάτιον (ἐκ τοῦ τὸ καὶ ἱμάτιον), φροῦδος (ἐκ τῆς πρὸ καὶ ὁδός). Τὸ φροίμιον εἶναι ἀντὶ τοῦ προίμιον· τοῦτο δὲ γίνεται ἐκ τῆς πρὸ καὶ τῆς ψιλουμένης λέξεως οἴμη (ὁδός). Συγκρίνοντες τοῦτο μὲ τὸ θράσσω ἐκ τοῦ ταράσσω κατὰ συγκοπὴν ἐμποροῦμεν νὰ εἰπώμεν, ὅτι καὶ χωρὶς δασυνομένου πρὸ τοῦ ρ δασύνονται τὰ ψιλὰ.

Ζ'.

Εἴπαμεν (§. 187) ὅτι τὸ ἐφελκυστικὸν ν καὶ τὸ ς παραλαμβάνονται χωρὶς ἄλλην τινὰ σημασίαν μόνον δι' εὐφωνίαν καὶ δι' ἀποφυγὴν τῆς χασμωδίας. Ἀλλ' εἶναι καὶ λέξεις ὅπου τὰ δύο ταῦτα γράμματα δὲν εἶναι ἀπλῶς ἐφελκυστικά, ἐπειδὴ τρέπουσι τὴν σημασίαν τῆς χωρὶς αὐτῶν λέξεως. Τοιαῦται εἶναι.

πέραν, εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην, εἰς τὸ ἄλλο μέρος ποταμοῦ καὶ ἄλλων ὑδάτων· *πέρα* δὲ σημαίνει τὸ ἔξω τοῦ διωρισμένου μέτρου· οἷον, *πέρα* τοῦ δέοντος·

ἀντικρὺ καὶ ἀντικρυς, μὲ διάφορον τόνον. Τὸ πρῶτον μεταχειρίζεται ὁ Ὅμηρος καθ' ὅλας τὰς σημασίας. Διὰ τοὺς Ἀττικοὺς μᾶς δίδουσιν οἱ γραμματικοὶ τὸν κανόνα· ἀντικρὺ μὲν λαμβάνεται κυρίως τὸ ἀντικρυνὸν μέρος· ἀντικρυς δὲ μεταφορικῶς ἀντὶ τοῦ φανερώς, ἀναντιρρήτως (ὡς εἶναι φανερόν τὸ ἀντικρὺ μας ἰστάμενον πρᾶγμα). Ἀλλ' ἀπαντῶνται ἐξαιρέσεις τοῦ κανόνος ἀξιόλογοι. Εἰς τοὺς Ἀρχαίους Ἀττικοὺς εἶναι χρήσιμον μόνον τὸ ἀντικρυς καὶ μάλιστα ἐπὶ τόπου μὲ τὴν κυρίαν τοῦ σημασίαν· οἷον, (Πλάτ. Συμπ. σελ. 225) εἰς τὸ ἀντικρυς· καί, (Αὐτ. Εὐθύδ. 273) ἀντικρυς ἰών· καὶ Θουκυδ. Β'. 4. ἀντικρυς δίοδον. Τὸ δὲ ἀντικρὺ εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἀττικοὺς δὲν ἀπαντᾷται, ἀλλὰ τὰ σύνθετα ἀπαντικρὺ, καταντικρὺ ἐπὶ σημασίας τόπου. Σημειόνομεν τελευταῖον ὅτι τὸ ἀντικρὺ ἔχει πάντοτε υ μακρὸν εἰς τὸν Ὅμηρον παρεκτὸς τοῦ Ἰλ. Ε. 130. Τὸ δὲ ἀντικρυς βραχὺ ὡς γίνεται φανερόν ἐκ τοῦ τόνου·

εὐθύς καὶ εὐθύ. Χρονικῶς μόνον τὸ εὐθύς χρήσιμον, τοπικῶς δὲ μόνον εὐθύ, τὸ ὁποῖον ὡς πρόθεσις συντάσσεται μὲ γενικήν· οἷον, εὐθύ Λυκείου, εὐθύ Ἑρέσου. Εἰς χωρία τινὰ τῶν ποιητῶν λαμβάνει τὸ τοπικὸν εὐθύ καὶ ς πρὸς ἀποφυγὴν χασμωδίας· οἷον, (Εὐριπ. Ἰππόλυτ. 1197) εὐθύς Ἀργούς — Οἱ δὲ Ἰωνικοὶ τύποι *ιθύς*, *ιθύ* λαμβάνονται ἀδιαφόρως ἐπὶ τοπικῆς σημασίας συντασσόμενοι καὶ μὲ Γεν. προθετικῶς· οἷον, *ιθύς* μεμαῶς, *ιθύς* Ἀχαιῶν· ἀλλ' ὁ Ἡρόδ. μὲ γενικήν μεταχειρίζεται μόνον τὸ *ιθύ*.

Η'.

Περὶ τοῦ ῥήματος φημί (Βιβλ. Α. σελ. 49) εἶναι σημειώδη τὰ ἐφεξῆς ἃ) τὰ σύνθετα τονίζονται· σύμφημι, συμφής· ἀντίφημι, ἀντιφής.

β'. Σημαίνει δὲ 1) γενικῶς, λέγω· 2) ειδικῶς, καταφάσκω, δέχομαι γνώμην τινὰ ἢ συμφωνῶ, βεβαιῶνω, προφασίζομαι κτλ. Ἀμφότερα ἐνυπάρχουσιν εἰς τὸν ἐνεστώτα φημί. Τὴν πρώτην ὁμῶς σημασίαν ἔχουσι κυρίως ὁ ἐνεστώς καὶ ὁ παρατατικός εἰς ὅλας τὰς ἐγγλίσεις· τὰ δὲ ἄλλα ἀναπληροῦνται μὲ τοὺς χρόνους τοῦ εἰπεῖν· ὁ δὲ μέλλων καὶ ὁ ἄορ. φήσω, ἔφησα ἔχουσιν ἐξ ἐναντίας τὴν δευτέραν ειδικὴν σημασίαν· ἀλλὰ πρὸς ἀποφυγὴν ἀμφιβολίας μεταχειρίζονται παρατατικὸν καὶ ἐνεστώτα ἀπαρεμφ. καὶ μετοχ. τοῦ φάσκω ἢ τοὺς μέσους τύπους· οἶον, ἔφη σπουδάζειν, ἔλεγεν ὅτι σπουδάζει· ἔφασκε σπουδάζειν, ἐπροφασίετο ὅτι σπουδάζει· φάσκων, προφασιζόμενος· οὐ φάμενος, ἀπαρνούμενος· διότι οὐ φημί δὲν σημαίνει, δὲν λέγω, ἀλλ' ἀπαρνοῦμαι (Ζήτ. σελ. 294. Σημ. β'), τὸ ἐναντίον τοῦ φημί, δέχομαι, συγκαταφάσκω.

γ'. Διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ῥήματος τούτου πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ὁ παρατατικός εἶναι ἐντελῶς ἀόριστος καὶ ταυτόσημος τοῦ εἶπα, ὡσαύτως καὶ τὸ ἀπαρέμφατον φάναι εἶναι ταυτόσημον τοῦ ἀορίστου εἰπεῖν· οἶον, ἔφη ὁ Περικλῆς, εἶπεν ὁ Π., φάναι τὸν Περικλέα, εἰπεῖν τὸν Π., ὅταν ὁμῶς εἶναι χρεῖα ἐνεστώτος ἀπαρεμφάτου, μεταχειρίζονται τὸ λέγειν ἢ φάσκειν.

Θ'.

Ἀόριστοι παθητικοὶ μὲ σημασίαν μέσων ἐσημειώθησαν σελ. ὀλίγωτάτοι· ἀπαντῶνται μέσοι ἀόριστοι μὲ σημασίαν παθητικὴν καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἐποποιάν. Σύνθετοί τινες ἐκ τοῦ σχεῖσθαι εὐρίσκονται καὶ εἰς τοὺς Ἀττικοὺς· οἶον, κατασχέσθαι, ὄμενος Εὐριπ. Ἰππ. 27, ἀντὶ κατασχεθῆναι, κατασχεθεῖς, καὶ Πλάτ. Φαίδρ. 29· συσχόμενος Αὐτ. Θεαίτ. 58, ἀντὶ συσχεθείς.

Ι.

Τὸ σ, α) προστίθεται εἰς λέξεις τινὰς ἀρχομένας ἀπὸ συμφώνου καὶ μάλιστα τοῦ μ· οἶον, σμικρὸς, σμύραινα, σμάραγδος, σμάω, στέρφος, στέγω κτλ. ἀντὶ μικρὸς, μύραινα, μάραγδος, μάω, τέρφος, τέγος, τοῦ ὁποίου εἶναι συγγενὲς τὸ στέγω· ὡσαύτως σμίλαξ, σκεδάω ἀντὶ μίλαξ, κεδάω· β) παρεμπίπτει εἰς λέξεις ἄλλας· οἶον, μίσγω, ὀπιθεν, τυπτόμεσθα, ἀντὶ μίγω (ὄθεν μιγεῖς), ὀπιθεν, τυπτόμεθα· γ) οἱ Λάκωνες τὸ ἐξέθλιβον ἀπὸ μέσου λέξεως κείμενον μεταξύ φωνηέντων· οἶον, Μῶα, πᾶα, ποιῆαι, ἀντὶ Μοῦσα, πᾶσα, ποιῆσαι, Κοῆνος εἰς Γρηγόρ. Κορίνθ. Σ. 252. 301. Οὕτω καὶ οἱ Ἴωνες ἐκ τῶν δευτέρων παθητ. προσώπ. τύπτεσαι, ἐτύπτεσο ἐθλίψαντες τὸ Σ τὰ ἀνέδειξαν τύπτεαι, ἐτύπτεο (Ζήτ. §. 126. Σημ.).

ΙΑ.

ΛΑΚΩ συγκροτῇ ἐκ τοῦ ΑΛΕΚΩ (σελ. 133) Ἐκ δὲ τούτου προήλθεν ὁ ποιητικὸς ἄριστος ἡλακον (ἄλακον), ἀλακεῖν, ἀλακων κτλ. με ἀναδιπλασιασμόν (§. 120 γ'. Σημ. πρῶ. §. 602' β').

ΙΒ'.

Εἶρω Ζήτ. Εἰπεῖν σελ. 138. Ἀλλ' εἰς τὴν σημασίαν, βάλλω κατὰ σειρὰν Κ. ἀραδιάζω εἶναι ῥῆμα ἄλλο. Λόρ. α. εἶρα (Ἡρόδ. Γ'. 87. ἐξείρας). Παρακ. ἔρμαι, μετοχ. ἐρμένος (Ὀμηρ), ἐρμένος (Ἡρόδ. Δ'. 190).

Ἐπίμετρον Β'.

Περὶ σχημάτων.

§. 719. Ὁ περὶ τῶν σχημάτων λόγος ἀνήκει κυρίως εἰς τὴν ῥητορικὴν. Δὲν εἶναι ὅμως περιττός καὶ εἰς τὴν γραμματικὴν, ἐὰν διαλάβῃ συντόμως καὶ ἐπιπολαιῶς περὶ τῶν οὐσιωδεστέρων, τὰ ὅποια ἀπαντῶνται πολλάκις εἰς τοὺς παλαιούς συγγραφεῖς καὶ ἀναγκάζεται νὰ τὰ ἀναφέρῃ ἐνίοτε καὶ ἡ γραμματικὴ. Ὑποσυνάπτομεν λοιπὸν ὀλίγα ἀφίνοντες τὴν τελειότεραν αὐτῶν διδασκαλίαν εἰς τὴν τέχνην ἐκείνην. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ σχήματα στρέφονται εἰς τὰς περιόδους τοῦ λόγου καὶ τὰ μέρη αὐτῶν, ἀνάγκη εἶναι νὰ προλάβωμεν ὀλίγα καὶ περὶ τούτων, διὰ νὰ γεινωσι σαφέστερα τὰ λεγόμενα.

Περίοδος· Κῶλον· Κόμμα.

§. 720. Περίοδος εἶναι λόγος σύνθετος ἀπὸ λόγους ἀτελεῖς ἀναφερομένους εἰς ἓν ὑποκείμενον, ἢ εἰς μίαν βάσιν λόγου διὰ τῶν ἀναφορικῶν, ὑποθετικῶν, ἢ αἰτιολογικῶν μορίων (πρῶ. §. 504), ἢ σύνθετος ἀπὸ λόγους συμπλεκομένους διὰ τῶν συνδετικῶν μορίων οἶον, (Δημοσθ. Ὀλυνθ. Α.) εἰ δὲ πόλεμος τις ἤξει, πόσα χρὴ νομίσαι ζημιωθήσεσθαι; Παράδειγμα τοῦ δευτέρου. Μῆτε μετὰ βλάβης πειρῶ τῶν φίλων, μῆτε ἄπειρος εἶναι τῶν ἐταίρων θέλε (Ἰσοκρ. πρὸς Δημόν. 4).

§. 721. Κῶλα λέγονται οἱ λόγοι οἱ συναποτελοῦντες τὴν περίοδον. Εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα εἶναι δύο κῶλα· α) εἰ δέ τις πόλεμος ἤξει· β) πόσα χρὴ νομίσαι ζημιωθήσεσθαι; Εἰς τὸ δεῦτερον ὁμοίως δύο· α) μῆτε μετὰ βλάβης πειρῶ τῶν φίλων· β) μῆτε ἄπειρος εἶναι τῶν ἐταίρων θέλε.

§. 722. Κόμμα δὲ εἶναι μέρος κώλου· οἶον, (Ἰσοκρ. πρὸς Νικοκλ.) κράτιστον μὲν τῆς ἀκμῆς τῶν καιρῶν τυγχάνειν (κῶλον α)· ἐπειδὴ δὲ δυσκαταμαθήτως ἔχουσι (κῶλον β)· ἐλλείπειν αἰροῦ, καὶ μὴ πλεονάζειν (κῶλον γ)· ἀλλὰ τὸ κῶλον τοῦτο ἔχει δύο μέρη· α) ἐλλείπειν αἰροῦ· β) καὶ μὴ πλεονάζειν, τὰ ὅποια λέγονται κόμματα.

Σχῆμα.

§. 723. Σχῆμα λόγῳ εἶναι μεταβολὴ ἐπὶ τὸ κρεῖττον γινομένη ἀπὸ πάθη τῆς ψυχῆς τοῦ λαλοῦντος, καὶ προσενοῦσα πάθος εἰς τὸν ἀκούοντα. Εἶναι δὲ τὸ σχῆμα ἢ τῆς λέξεως ἢ τῆς διανοίας.

§. 727. Λέξεως σχῆμα εἶναι ἐξηλλαγμένη τις σύνταξις· ἢ τις, ἐὰν τραπῇ εἰς τὸ σύνθεσιν, παύει τὸ σχῆμα· γίνεται δὲ κατὰ τρεῖς τρόπους. α) κατὰ πλεονασμόν· β) κατ' ἔλλειψιν. γ) καθ' ὁμοίωσιν.

Σχήματα κατὰ πλεονασμόν.

§. 725. Ὅταν τίθεται εἰς τὸν λόγον πλεόν τι παρὰ τὸ ἀναγκαῖον, τότε ἀποτελεῖται τὸ τοῦ πλεονασμοῦ σχῆμα. Τούτου δὲ εἶδη εἶναι τὰ ἑφεξῆς·

Α. *Ἐπανάληψις* τῆς αὐτῆς λέξεως· Πονηρὸν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πονηρὸν θηρίον ὁ συκοφάντης (Δημοσθ. περὶ Στεφάν.)

Β. *Ἐπαναφορὰ*, ὅταν τὰ κῶλα ἢ τὰ κόμματα ἀρχίζωσιν ἀπὸ τῆς αὐτῆς λέξιν· οἶον (Δημοσθ. περὶ Στεφ.) Μέχρι τοῦδε Δασθένης φίλος ὠνομάζετο Φιλίππου, ἕως προῦδ' ὤκων Ὀλυνθον· μέχρι τοῦδε Τιμόλαος, ἕως ἀπώλεσε Θήβας· μέχρι τούτου Εὐδίκος καὶ Σίμος οἱ Λαρισσαῖοι, ἕως Θετταλίαν ὑπὸ Φιλίππῳ ἐποίησαν. — Ἐνταῦθα μὲ παραδείγματα ἐπάνειλημμένα πληροφορεῖ τοὺς Ἀθηναίους ὅτι αὐτὸς ἦτο πληροφορημένος, δηλ. ὅτι μισοῦνται καὶ καταφρονοῦνται οἱ προδότες.

Γ. *Ἀντιστροφὴ*, ὅταν τὰ κῶλα τελευτῶσιν εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν· οἶον (Δημοσθ. περὶ Στεφ.) Πράττεται τι τῶν ἡμῖν δοκούντων συμφέρειν, ἀφ' ὧνος Αἰσχίνης· ἀντέκρουσέ τι καὶ γέγονεν οἶον οὐκ ἔδει· πάρεστιν Αἰσχίνης· τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ ἑφεξῆς (ὁ αὐτ. Ὀλυνθ. γ') ἀλλὰ θαυμάζω εἴτ' ὅποτε ἀνθρώπων ἢ γέγονεν ἢ γενήσεται, ἂν τὰ παρόντα ἀναλώσῃ πρὸς ἃ μὴ δεῖ, τῶν ἀπόντων εὐπορῆσαι πρὸς ἃ δεῖ.

Δ. *Συμπλοκὴ*, ὅταν γίνηται ἐν ταύτῳ καὶ ἐπαναφορὰ καὶ ἀντιστροφή· οἶον, (Αἰσχίν. περὶ Παραπρεσβ.) Ἐπὶ σαυτὸν καλεῖς, ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς, ἐπὶ τὴν δημοκρατίαν καλεῖς.

Ε. *Ἀναδιπλώσις*, ὅταν ὁ ἑφεξῆς λόγος ἀρχῇται ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ προτέρου· οἶον, (Δημοσθ. περὶ Στεφ.) Οὐ γὰρ δήπου Κτησιφῶντα μὲν δύνανται διώκειν δι' ἐμέ· ἐμὲ δὲ, εἴπερ ἐξελέγγχειν ἐνόμιζεν αὐτὸν, οὐκ ἂν ἐγράφατο.

Σ. *Ἐπάνοδος*, ὅταν εἰς τὸ δεῦτερον κῶλον ἐπαναλαμβάνωνται αἱ λέξεις τοῦ πρώτου μὲ ἀντίστροφον τάξιν· οἶον· (Δημοσθ. περὶ Παραπρεσβ.) Οὐ γὰρ Αἰσχίνης ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κρίνεται, οὐ· ἀλλ' ἡ εἰρήνη δι' Αἰσχίνην διαβέβληται, Ζ'. *Κλίμαξ*, ὅταν ἡ τελευταία λέξις τοῦ πρώτου κῶλου γίνεται πρώτη τοῦ δευτέρου· τούτου δὲ ἡ τελευταία τοῦ τρίτου πρώτη καὶ ἑφεξῆς οὕτως, ὅταν ὑψόνεται περισσότερον ἡ κλίμαξ οἶον, (Δημοσθ. περὶ Στεφ.) Οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραφα δέ· οὐδὲ ἔγραφα μὲν, οὐκ ἐπρέσβευσα δέ· οὐδ' ἐπρέσβευσα μὲν, οὐκ ἐπεισα δέ· Θηβαίους.

Ταῦτα εἶναι τὰ κατὰ πλεονασμὸν σχήματα, ὅσων προσδιορίζεται ἡ θέσις τῶν λέξεων.

Η. *Πολύπτωτον* ὅταν ἡ αὐτὴ λέξις λαμβάνηται κατὰ διαφόρους πτώσεις, κατὰ διάφορα γένη, ἢ ἐγκλίσεις· οἷον (Αἰσχίν. περὶ Παραπρεσ.) Πῶς γὰρ ἂν ἐγὼ Δημοσθένην ἐπὶ Φιλοκράτην παρεκάλουν, ὅτ' ἦν ἡ τῶν παρὰ νόμων γραφῇ, προβληθέντα δὲ εἰς τὴν πρεσβείαν ὑπὸ Φιλοκράτους; καὶ τὸ Ὀμηρικόν (Ἰλ. Α. 288).

Πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν, πᾶσι δὲ σημαίνειν καὶ τὸ Δημοσθενικόν (κατ' Ἀριστογ.) Σὺ δ' ἀπειλεῖς πᾶσιν, ἐλαύνεις πάντας κτλ.

Θ'. *Πολυσύνδετον*, ὅταν κῶλα ἢ κόμματα συνδέωνται διὰ τοῦ Καὶ πολλά μὲ μέγεθος τι τοῦ λόγου· οἷον (Δημοσθ. περὶ Στεφ.). Ἀλλ' ὁ τὴν Εὐβοίαν ἐκεῖνος σφετεριζόμενος, καὶ κατασκευάζων ἐπιτείχισμα ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, καὶ Μεγάρους ἐπιχειρῶν καὶ καταλαμβάνων Ὠρεὸν, καὶ κατασκάπτων Πορθμόν, καὶ καθιστάς ἐν μὲν Ὠρεῷ Φιλιστιδὴν τύραννον, ἐν δ' Ἐρετρίᾳ Κλείταρχον, καὶ τὸν Ἑλλήσποντον ὑφ' αὐτῷ ποιοῦμενος· καὶ Βυζάντιον πολιορκῶν, καὶ πόλεις Ἑλληνίδας, τινὰς μὲν ἀναιρῶν, εἰς ἃς δὲ τοὺς φυγάδας κατὰγων, πότερον ταῦτα ποιῶν ἡδίκηαι καὶ παρεσπύνδαι καὶ ἔλυσεν τὴν εἰρήνην, ἢ κτλ.

Ι. *Περίφρασις*, ὅταν τὸ διὰ μιᾶς λέξεως ἐκφραζόμενον ἐκφράζηται διὰ δύο ἢ τριῶν. Τοιαῦτα εἶναι τὰ ποιητικὰ, βίη Ἡρακλέους, ἀντὶ Ἡρακλῆς· ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο, ἀντὶ ὁ Ἀλκίνοος· καὶ πεζογραφικὰ· οἷον, λόγον ποιοῦμαι ἀντὶ μανθάνω, γραφῇ παραδιδόναι ἀντὶ γράφειν· ἐν φρουρῇ εἶναι ἀντὶ φρουρεῖσθαι, καὶ ἄλλα πολλά.

ΙΑ. *Συνωνυμία*, ὅταν μὲ πάθος τοῦ λέγοντος ἐπαναλαμβάνηται τὸ αὐτὸ μὲ διάφορα ταυτόσημα ὀνόματα· οἷον, (Δημοσθ. κατὰ Μειδ.) ὥς δ' ἐπληρώθη τὸ θέατρον, καὶ τὸν ὄχλον συνειλεγμένον εἶδον ἐπὶ ἀγῶνα, ὠκησαρ, εἴασαρ, οὐδεὶς ἤψατο.

ΙΒ. *Ὑπέρβατον* ὅταν ἀλλάσῃ ἡ φυσικὴ θέσις τῶν κώλων διὰ παρεμπτώσεως ἀτελοῦς λόγου· οἷον, (Δημοσθ. κατὰ Ἀριστοτ.) Ὁ γὰρ, οἷς ἂν ἐγὼ ληφθῶ, ταῦτα πράττων, κτλ διότι τὸ φυσικὸν εἶναι, ὁ γὰρ πράττων ταῦτα, οἷς ἂν ἐγὼ ληφθῶ. Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ λεγόμενον *πρωτότερον*, ἀνέσαν τε πύλας καὶ ἀπῶσαν ὄχῃας, ὅπου ἡ τάξις ἀπαιτεῖ, ἀπῶσαν ὄχῃας καὶ ἀνέσαν πύλας.

ΙΓ'. *Παρένθεσις*, ὅταν μεταξὺ λόγου παρεντίθεται ἄλλος ἐξηγητικὸς τοῦ περιέχοντος αὐτὸν ἢ αἰτιολογικὸς· οἷον, τὸ τοῦ Αἰσώπου· ἀνάβας ἐπὶ τὸν Δία (τούτου γὰρ ἱερὸς εἶναι λέγεται) τοῖς κόλποις αὐτοῦ κτλ. Ὅταν ἐκταθῇ ἡ παρένθεσις τόσον, ὥστε γίνεταί χρεία νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ πρὸ αὐτῆς λέξις, ὀνομάζεται τὸ σχῆμα *Παρεμβολή*· οἷον, (Ἡρόδ. Α.) Κροῖσος ἦν Αὐδὸς μὲν τὸ γένος, παῖς δ' Ἀλυάττειω, τύραννος δ' ἐθνέων τῶν ἐν τῷ Ἀλφειῷ ποταμῷ, ὃς ῥέων ἀπὸ μεσημβρίας, μεταξύ Σύρων καὶ Καππαδοκῶν

καὶ πρὸς Βορέην ἄνεμον, εἰς τὸν Εὐξείνιον ἐξίησι πόντον· οὗτος οὖν ὁ Κροίσος κτλ.

Σχήματα κατ' ἔλλειψιν

§. 726. Α. *Ἐλλείψις* μερικῶς, ὅταν ἔλλειπῃ τι, τὸ ὅποιον εὐκόλως ἀνοεῖται· τοιοῦτον εἶναι τὸ ἐστὶν εἰς πολλὰς συντάξεις, ὡς εἶδαμεν πολ-
λάκις, καὶ πολλὰ ἐπίθετα μὲ ἔλλειψιν τοῦ οὐσιαστικοῦ· οἶον, ἡ δεξιὰ,
ἦγον χεῖρ κτλ. (πρὸς §. 272, α.)

Β. *Συμφεγγμένον* ἢ *Ζεύγμα*, ὅταν εἰς μίαν λέξιν ἀναφέρονται πολλὰ
κῶλα ἢ κόμματα· οἶον, (Δημοσθ. περὶ Παραπρεσβ.) ὅσα γὰρ νῦν ἔρεῖ
περὶ τῶν Φωκῶων ἢ Λακεδαιμονίων, ἢ τοῦ Ἡγησίππου ἢ ὡς πρόξενον
οὐχ ὑπεδέξαντο, ἢ ὡς ἀσθεῖς εἰσιν, ἢ ὅ,τι ἂν δήποτε αὐτῶν κατηγορῇ,
πάντα δήπου ταῦτα πρὸ τοῦ τοὺς πρέσβεις δεῦρ' ἦκειν ἐπέπρακτο. Τὸ
ζεύγμα ἐνταῦθα ἐνόνει εἰς τὸ ἔρεῖ ὅλα τὰ κόμματα ἕως τοῦ ῥήματος
εἰσίν.

Γ. *Ἀσύμμετρον*, ὅταν λέξεις ἢ κόμματα ἐπισωρεύωνται μὲ γοργότητα
θαυμασίαν σημαίνουσιν τὸ ἀνυπόμονον καὶ τὴν δυσχέρειαν τοῦ λέγοντος·
οἶον, (Δημοσθ. περὶ Παραπρεσβ.) Ἡμεῖς ἐπιστεύσατε, οἱ Φωκεῖς ἐτύθοντο,
ἐνέδωκαν ἑαυτοὺς, ἀπώλοντο· καὶ (ὁ αὐτ.) Ἡνίκα Πύδνα, Ποτίδαια,
Μεθώνη, Παγασαί, τᾶλλα, ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα λέγω, πολιορκούμενα
ἀπηγγέλλετο.

Σχήματα καθ' ὁμοίωσιν.

§. 727. Α. *Παρονομασία* λέγεται, 1) ὅταν λέξις ἡ αὐτὴ ἐπαναλαμ-
βάνεται μὲ ἀφαίρεσιν ἐνὸς ἢ δύο γραμμάτων· συλλυποῦμαι, λυποῦμαι·
2) μὲ πρόθεσιν· τυγχάνω ἀποτυγχάνω· 3) κατὰ μετάθεσιν· περιλαβεῖν,
περιβαλεῖν· 4) κατ' ἐναλλαγὴν, διαφανῆς, περιφανῆς. Τὸ σχῆμα τοῦτο
γεννᾷ ἢ φύσις τῶν ὀνομάτων αὐτῶν, καὶ ὅχι ἡ τέχνη· οἶον, (Λυσ. Ἐπι-
τάφ.) καὶ πεζαμαχοῦντες, καὶ ναυμαχοῦντες ἔστησαν τρόπαια.

Β. *Ὁμοιοτέλευτον*, ὅταν τὰ κῶλα ἢ κόμματα τελειώνωσιν εἰς τὴν
αὐτὴν συλλαβὴν· οἶον, (Αἰσχίν. περὶ Παραπρεσβ.) Ἐκατὸν δὲ τριτήρεις πρὸς
ταῖς ὑπαρχούσαις ἐναυπηγησάμεθα, τριακοσίους δὲ ἱππέας πρόσκατε-
σκευασάμεθα, καὶ τριακοσίους τοξότας Σκύθας ἐπριάμεθα.

Γ. *Πάρισον* ἢ *ἰσόκωλον*, ὅταν τὰ κῶλα ἔχωσιν ἰσαριθμούς συλλα-
βάς· ἐμποροῦν δὲ ἐν ταύτῳ νὰ εἶναι καὶ ὁμοιοτέλευτα· οἶον, (Ἰσοκρ.
πρὸς Δημόν.) Τοὺς μὲν θεοὺς φοβοῦ· τοὺς δὲ γονεῖς τίμα· τοὺς δὲ φίλους
αἰσχύνου· τοῖς δὲ νόμοις πείθου.

Δ. *Ἀντίθετον*, ὅταν τὰ κῶλα εἶναι ἐναντία κατὰ τὴν λέξιν· οἶον
(Ἰσοκρ. Πανηγ.) πλεῦσαι μὲν διὰ τῆς ἡπείρου, πεζεῦσαι δὲ διὰ τῆς
θαλάσσης.

Ε. *Κύκλος*, ὅταν ὁ λόγος τελευτᾷ εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν
ἤρχισεν· οἶον, (Δημοσθ.) σοὶ μὲν γὰρ ἦν κλέπτης ὁ πατήρ, εἴπερ, ἦν
ὁμοίός σοι.

Σχήματα διανοίας.

§. 728. Τὰ σχήματα ταῦτα ἔχουσι τὴν ἀρχήν των εἰς τὴν ἔννοιαν, καὶ ὄχι εἰς τὴν λέξιν. Ἀφίνοντες τὰ πολλὰ εἰς τὴν ῥητορικὴν, ἐκλέγομεν δύο ἢ τρία, χρήσιμα εἰς τοὺς ἔτι γραμματικῶς ἀναγινώσκοντας τὰ τῶν ἀρχαίων συγγράμματα.

Α. *Ἀντιπαράθεσις*, ὅταν ἐναντία ἔννοιαὶ συγκρίνονται πρὸς ἀλλήλας· εὐδοκιμεῖ δὲ μάλιστα τὸ σχῆμα, ὅταν δέχεται καὶ λέξεις ἀντιθέτους, καὶ οὕτως ἐνόνεται μὲ τὸ ἀντίθετον λεκτικὸν σχῆμα (§. 727. Δ'). οἶον, (Δημοσθ. περὶ Στεφ.) Ἐδιδασκας γραμματα, ἐγὼ δ' ἐφοίτων· ἐτέλεις, ἐγὼ δ' ἐτελούμην· ἐχόρευες, ἐγὼ δ' ἐχορήγουν· ἐγραμμάτευες, ἐγὼ δ' ἐκκλησίαζον· ἐτριταγωνίστηκες, ἐγὼ δὲ ἐθεώρουν· ἐξεπιπτεες, ἐγὼ δ' ἐσύριγτον· ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν πεπολίτευσαι, ἐγὼ δὲ ὑπὲρ πατρίδος.

Β'. *Ἐμφασις*, ὅταν εἰς τὴν λέξιν ὑποκρύπτηται ἔννοια περισσοτέρα τῆς σημασίας τῆς· οἶον, (Δημοσθ. περὶ Στεφ.) Τί τὸν σύμβουλον ἔδει λέγειν ἢ γράφειν τὸν Ἀθήνησιν ἐμέ; ὅπου τὸ Ἀθήνησι δὲν σημαίνει ἀπλῶς τὰς Ἀθήνας, ἀλλὰ τὰς φιλελευθέρους καὶ φιλοτίμους καὶ ἐναρέτους Ἀθήνας. Ὁ ῥήτωρ ὀνομάζει πολλάκις τοὺς πολίτας τοῦ Ἀθηναίου (ὑμᾶς Ἀθηναίους ὄντας) μὲ ἔμφασιν, ἵγουν ὄχι ἀπλῶς κατοίκους τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλ' ἐνδόξους νικητὰς τῶν βαρβάρων, ἐλευθερωτὰς τῆς Ἑλλάδος κτλ.

Γ'. *Παραλείψις*, ὅταν ὁ λέγων προσποιῆται ὅτι παραλείπει καὶ παρτρέχει τινὰ, τὰ ὅποια ὅμως δὲν τὰ παραλείπει κυρίως, ἀλλὰ μηχανάται τὸ σχῆμα διὰ νὰ βάλῃ εἰς πλειοτέραν ὑποψίαν τοὺς ἀκροατὰς, καὶ ἐν ταύτῃ νὰ μὴ κάμῃ ἐντελῇ τῶν πραγμάτων ἀπόδειξιν, ἥτις τοῦ εἶναι ἔσως δύσκολος· οἶον, (Δημοσθ. κατὰ Μειδ.) Τὴν μὲν ἀσέλγειαν καὶ τὴν ὕβριν Μειδίου, καὶ τὰ λοιπὰ ἄπειρα ὄντα κακὰ, ἐάσω. Προσποιεῖται δὲ ἐνίοτε ὁ λέγων ὅτι παραλείπει τὰ ἴδια τοῦ κατορθώματα διὰ μετριοφροσύνην· οἶον, (Δημοσθ. περὶ Στεφ.) ἐν δὲ τοῖς ἰδίοις, εἰ μὴ πάντες ἴστε, ὅτι κοινὸς καὶ φιλάνθρωπος, πᾶσι τοῖς δεομένοις ἐπαρκῶν, σωπῶ καὶ οὐδὲν ἂν εἴποιμι.

Δ'. *Ἀποσιώπησις*, ὅταν ὁ λέγων διακόπτῃ τὸν ὅποιον ἤρχισε λόγον διὰ τὸ λυπηρὸν τοῦ πράγματος, ἐνίοτε δὲ διὰ τὴν αἰσχρότητά του, οἶον, (Δημοσθ. περὶ Στεφ.) οὐκ ἔστιν ἴσον νῦν ἐμοὶ τῆς παρ' ὑμῶν εὐνοίας διαμαρτεῖν, καὶ τούτῳ μὴ ἐλεῖν τὴν γραφὴν· ἀλλ' ἐμοὶ μὲν — οὐ βούλομαι δυσχερὲς εἰπεῖν οὐδὲν ἀρχόμενος τοῦ λόγου· καὶ (Εὐριπ. Ὀρέσ.) ἢ πόσον ἀπέκτεινεν· ὦν δ' ἕκατι, παρθένον λέγειν οὐ καλόν.

Ε. *Εἰρωνεία*, ὅταν λέγονται μὲ πικρίαν τὰ ἐναντία τοῦ ἀληθοῦς· οἶον, ὁ καλὸς οὗτος, ὁ τοὺς νόμους διατηρῶν, καὶ τὴν πολιτείαν συνιστῶν, ἀντὶ τοῦ ὁ κακὸς, καὶ παράνομος καὶ φθορεὺς τῆς πολιτείας. Εἰρωνικὸν εἶναι καὶ ὅταν λέγηται *θανυμάσιος* ὁ ἀξιογέλαστος· τίμιος ὁ ἐπονειδιστος· σοφὸς ὁ ἀπαίδευτος κτλ. συμπίπτει δὲ τὸ σχῆμα μὲ τὴν λεγομένην *Ἀρτίαν*.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι τὰ κυριώτερα σχήματα, τὰ ὅποια εἶναι καλὸν νὰ συνεθίζῃ ἡ ἀκοή τοῦ μαθητοῦ πρὶν ἀκόμη μεταβῇ εἰς τὴν ῥητορικὴν. Συνάπτομεν δὲ ἐνταῦθα καὶ ὀλίγους ἀπὸ τοὺς ὀνομαζομένους τρόπους, ἐπειδὴ καὶ αὐτῶν τὰ ὀνόματα ἀναφέρονται συχνάκις εἰς τὴν γραμματικὴν.

Τρόποι λέξεως καὶ λόγου.

§. 729. Τρόποι λέξεως ἢ λόγου εἶναι ἢ ἐκ τῆς κυρίας σημασίας των εἰς ἄλλαν τινὰ ἀνάλογον ἢ ἐναντίαν, ἢ συγγενῇ τροπῇ. Εἶδη δὲ τρόπου.

Α. *Μεταφορά*, ὅταν ἀπὸ τοῦ κυρίως σημαينوμένου φέρηται ἡ λέξις εἰς ἄλλο μὴ κύριον. Ἀφίνομεν εἰς τὴν ῥητορικὴν νὰ διαμελίσῃ τὰ διάφορα εἶδη ταύτης λέγοντες μόνον ὅτι σχεδὸν ὅλων τῶν γλωσσῶν ἡ ὕλη εἶναι μᾶλλον μεταφορικὴ παρὰ κυρία. Παραδείγματα μεταφορᾶς εἶναι: ποιμὴν λαῶν, ὁ ἀρχὼν, κορυφὴ ὄρους, καὶ κνήμαι καὶ ὀφρύες καὶ πόδες· σιδηρεῖον στῆθος, πῦρ ἔρωτος· δούλους ῥάπτειν κτλ.

Β'. *Συρεκδοχή*, 1) ὅταν συνεννοῖται πρὸ ὅλου μὲ τὸ μέρος· τοίην κεφαλὴν ποθέω· ἀντὶ τοιοῦτον ἄνθρωπον· 2) ὅταν λαμβάνωνται τὰ πολλὰ ἀντὶ ἐνός· στῆθι ἀντὶ στῆθος· 3) ἡ ὕλη ἀντὶ τοῦ ἐξ αὐτῆς κατασκευασμένου· σιδηρὸς ἀντὶ ξίφος· 4) τὸ γένος ἀντὶ τοῦ εἶδους· ὄρνις αἴσιος (Εὐρ. Ἰφιγ. Αὐλ. 607), ἀντὶ τοιοῦτον· οὕτω λέγομεν Κ. λάχανον ἀντὶ κράμβη, καὶ πετεινὸς ἀλέκτωρ, 5) τὸ εἶδος ἀντὶ τοῦ γένους· ἄρτος ἀντὶ τροφὴ· 6) τὸ προηγούμενον ἀντὶ τοῦ ἐπομένου· ἡὼς ἀντὶ ἡμέρα, διότι ἡὼς εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἡμέρας.

Γ'. *Μετωνυμία*, ὅταν λαμβάνεται 1) ἡ αἰτία ἀντὶ τοῦ ἀποτελέσματος· Δημήτηρ (ἡ εὐροῦσα τὸν σῖτον) ἀντὶ σῖτος· Βάκχος ἀντὶ οἶνος· Ποσειδῶν ἀντὶ θάλασσα· Ἄρης ἀντὶ πόλεμος· 2) τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου· πόλις ἀντὶ πολῖται· 3) τὸ ἀφηρημένον ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου, πλοῦτος ἀντὶ πλούσιοι· θεραπεία ἀντὶ θεράποντες· 4) τὸ σημεῖον ἀντὶ τοῦ σημαينوμένου· ἐλαία ἀντὶ εἰρήνη· δάφνη ἀντὶ νίκη κτλ.

Δ'. *Ἀντονομασία*, ὅταν ἀντὶ ἐνός ὀνόματος λαμβάνεται ἄλλο σημαῖνον τὴν αὐτὴν ἔννοιαν· 1) δι' ὑπεροχὴν· ὁ ποιητὴς ἀντὶ ὁ Ὀμηρος· ὁ ῥήτωρ ἀντὶ ὁ Δημοσθένης· 2) τὰ πατρωνυμικά ἀντὶ τῶν κυρίων· Πηλεΐδης, ὁ Ἀχιλλεύς· Ἀτρεΐδαι, ὁ Ἀγαμέμνων καὶ ὁ Μενέλαος,

Ε'. *Ὀροματοποιία*, ὅταν τὸ ὄνομα πλάττηται ἀπὸ τὸν ἦχον τοῦ σημαينوμένου· φλοῖστος, ἡ κίνησις τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης· βόμβος, τῶν μελισσῶν ἡ φωνὴ κτλ.

Σ'. *Κατάχρησις* εἶναι ἀναγκαία ἀκυρολογία, ἥγουν ὅπου ἀναγκάζεται λέγων καὶ δώσῃ ὄνομα ἐξ ἀναλογίας τινὸς δι' ἑλλείψιν κυρίου· γόνυ καλάμου· ὀφθαλμὸς ἀμπέλου· χεῖλος ποτηρίου κτλ.

Ζ'. *Μετάληψις*, ὅταν λέξις ἰσοδυναμῇ μὲ δευτέραν· ἡ δὲ δευτέρα ἔχῃ δύο σημαινόμενα· καὶ ἡ πρώτη λέξις λαμβάνηται ἀντὶ τοῦ δευτέρου σημαينوμένου τῆς δευτέρας· οὕτω γλῆνη ἢ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ· κόρη δὲ καὶ

ἡ παρθένος· εἰς τὸ ἔρρε κακὴ γλῆνη, μεταλαμβάνεται τὸ γλῆνη ἀντὶ παρθένε, ἤγουν ἔρρε δειλὸν κοράσιον.

Σχήματα τινὰ κατὰ τοὺς γραμματικούς.

§. 730. Τοιαῦτα εἶναι ἡ ἔλλειψις, ὁ πλεονασμός, τὸ ἀνακόλουθον, περὶ τῶν ὁποίων εἵπαμεν ἀνωτέρω (σελ. 295—297). Λέγομεν δὲ ἐνταῦθα περὶ τινων ἄλλων, ἀναφερομένων συχνάκις ἀπὸ τοὺς γραμματικούς μας.

Α'. *Ἀντιμέρεια*, ὅταν λαμβάνεται μέρος λόγου ἀντ' ἄλλου· οἶον, τὸ ὑπερβάλλον ἀντὶ ἡ ὑπερβολή· παραίνεσιν καὶ ἀξίωσιν ἔχομεν, ἀντὶ παραινοῦμεν καὶ ἀξιοῦμεν κτλ.

Β'. *Ἀντίπτωσις*, ὅταν πτώσις ἄλλη ἀντ' ἄλλης λαμβάνεται· οἶον, σοὶ ὁ πατὴρ ἀντὶ ὁ πατὴρ σου· κυρίως δὲ ἀντίπτωσις εἶναι ἡ συνήθεια τῶν ποιητῶν νὰ ἐκφράζωσι τὸ μέρος ὁμοιοπτώτως μὲ τὸ ὅλον· καὶ ἐπειδὴ τὸ μέρος θεωρεῖται ὡς κτῆμα τοῦ ὅλου, αἱ πτώσεις τότε εἶναι ἀντὶ γενικῆς· οἶον, οὐκ Ἀτρεΐδῃ ἦνδανε θυμῷ, ἀντὶ Ἀτρεΐδου· πρύμνῃ ἐνὶ νηϊ, ἀντὶ ἐν πρύμνῃ νηὸς· ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων, ἀντὶ ὀδόντων σου.

Γ'. *Χιαστὸν σχῆμα*, ὅταν θέτῶνται αἱ λέξεις οὕτως, ὥστε δύνανται νὰ σχηματισθῶσιν ὡς τὸ στοιχεῖον Χ' οἶον, οἱ τὴν φροντίδα ἔχοντες,

οἱ **X** τὴν
φρον. **X** ἔχοντες.

Δ'. *Ἐκ παραλλήλου*, ὅταν δύο λέξεις κῆνται παράλληλῃ μόνον κατὰ τὴν προφορὰν διαφέρουσai, σημαίνουσai δὲ ἀπαράλλαχτως τὸ αὐτὸ· οἶον, θάνατον, μῆρον τε.

Ἐπίμετρον Γ'.

Περὶ τῶν Ἀττικῶν μῆνῶν καὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῶν.

§. 731. Οἱ μῆνες τῶν Ἀθηναίων ἤρχοντο ἀπὸ τῆς θερινῆς τροπῆς μὲ τὸν μῆνα Ἐκατομβαιῶνα, ὅστις συνέπιπτε μὲ μέρος τοῦ Ἰουλίου. Φαίνεται ὅμως ἀρχαιότερον ὅτι ἤρχοντο ἀπὸ τῆς χειμερινῆς τροπῆς μὲ τὸν Γαμηλιῶνα· καὶ διὰ τοῦτο ἐνεβάλλετο κατὰ δεῦτερον ἐνιαυτὸν δεῦτερος Ἰοσειδεῖον· ὠνομάζοντο δὲ

Γαμηλιῶν ἔχων ἡμέρ.	29
Ἀνθεστηριῶν	— 30
Ἐλαφβολιῶν	— 29
Μουνυχιῶν	— 30
Θαργηλιῶν	— 29
Σκιροφοριῶν	— 30
Ἐκατομβαιῶν	— 29
Μεταγειτνιῶν	— 30

Βοηδρομιών	—	29
Μαιμακτηριών	—	30
Πυανεψιών	—	29
Ποσειδεών	—	30

§. 832. Ὅτι εἰς πάντα δεύτερον ἐνιαυτὸν προσέθετον δεύτερον Ποσειδεῶνα, καὶ τᾶλλα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸ Ἀττικὸν ἔτος, ἃς ἀναγνώσῃ ὁ μαθητὴς τὴν ὑφ' ἡμῶν ἐκδοθεῖσαν ἱστορικὴν χρονολογίαν σελ. 29—36. Λέγομεν μόνον ὅτι ὁ Γαμηλιὼν ἐπιπτεν εἰς μέρος τοῦ καθ' ἡμᾶς Δεκεμβρίου καὶ μέρος τοῦ Ἰανουαρίου, καὶ οἱ ἐφεξῆς μὲ τὴν αὐτὴν παραλλαγὴν χωρὶς νὰ ταυτίζονται μὲ τοὺς συνήθεις μας Ρωμαϊκοὺς τούτους μῆνας ἀκριβῶς.

§. 733: Ἐκαστον μῆνα διήρουν εἰς τρεῖς δεκάδας· τὴν πρώτην ὠνόμαζον δεκάδα ἱσταμένου ἢ ἀρχομένου (δηλ. μηνός)· τὴν δευτέραν, δεκάδα μεσοῦντος· τὴν τρίτην δεκάδα φθίνοντος. Τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ μηνός ὠνόμαζον νομηνιαν, τὴν δὲ ἐσχάτην ἔνην καὶ νέαν. Τῆς πρώτης δεκάδος τὰς ἡμέρας ἡριθμοῦν τακτικῶς, ἤγουν δευτέραν, τρίτην κτλ. ἱσταμένου ἢ ἀρχομένου. Τὰς ἐννέα τῆς δευτέρας δεκάδος ὠνόμαζον πρώτην, δευτέραν κτλ. μεσοῦντος ἢ ἐπὶ δεκάδι· τὴν δεκάτην ἡμέραν τῆς τῆς δευτέρας δεκάδος ἔλεγον εἰκάδα, ἤγουν εἰκοστὴν τοῦ μηνός· τὴν δὲ τρίτην δεκάδα ἐλογαρίαζον κατὰ δύο τρόπους· α) τὰς ἐννέα ἡμέρας ὠνόμαζαν πρώτην, δευτέραν κτλ. ἐπὶ εἰκάδι, τὴν δὲ δεκάτην, τριακάδα, ἤγουν τριακοστὴν τοῦ μηνός· β) τὸ ὅποῖον ἦτο συνηθέστερον, ἐλογαρίαζαν ὀπισθοδατικῶς ὀνομάζοντες τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ μηνός δεκάτην φθίνοντος, ἂν ὁ μὴν ἦτο τριακονθήμερος· ἢ ἐννάτην φθίνοντος, ἂν εἶχεν 29 ἡμέρας· τὴν δὲ εἰκοστὴν δευτέραν, ἐννάτην ἢ ὀγδόην φθίνοντος· καὶ οὕτως ἐφεξῆς ἕως τῆς ἐσχάτης τοῦ μηνός ἡμέρας, ἥτις ἦτο ἡ ἔνη καὶ νέα, ἤγουν παλαιὰ καὶ νέα, ὡς μεθόριον τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ μέλλοντος ἢ ἀρχίσῃ μηνός.

§. 734. Ὁ ἐφεξῆς πίναξ, παριστάνων ἓνα μῆνα ἡμερῶν 29 καὶ ἄλλον 30, θέλει μᾶς ἐξηγήσειν τὸ λεγόμενον.

1	πρώτη	ἢ νομηνια	11	πρώτη	} μεσοῦντος ἢ ἐπὶ δεκάδι.
2	δευτέρα	} ἱσταμένου ἢ ἀρχομένου	12	δευτέρα	
3	τρίτη		13	τρίτη	
4	τετάρτη		14	τετάρτη	
5	πέμπτη		15	πέμπτη	
6	ἕκτη		16	ἕκτη	
7	ἑβδόμη		17	ἑβδόμη	
8	ὀγδόη		18	ὀγδόη	
9	ἐννάτη		19	ἐννάτη	
10	δεκάτη		20	εἰκάς	

ἢ

μηνὸς 30 ἡμερῶν

ἐπὶ εἰκόσι	πρώτη	21	ἐνάτη	δεκάτη	φθίνοντος ἢ ἀπίνοντος
	δευτέρα	22	ὀγδόη	ἐνάτη	
	τρίτη	23	ἑξάδομη	ὀγδόη	
	τετάρτη	24	ἑκτη	ἑξάδομη	
	πέμπτη	25	πέμπτη	ἑκτη	
	ἑκτη	26	τετάρτη	πέμπτη	
	ἑξάδομη	27	τρίτη	τετάρτη	
	ὀγδόη	28	δευτέρα	τρίτη	
	ἐνάτη	29	ἐνὴ καὶ νέα	δευτέρα	
	τριακάς	30		ἐνὴ καὶ νέα	

Ἐπίμετρον Δ'.

Χρησις τοῦ ἀλφαβήτου ἀντὶ ἀριθμητικῶν χαρακτήρων.

§. 735. Οἱ παλαιοὶ ἀντὶ τῶν ἀραβικῶν λεγομένων χαρακτήρων μεταχειρίζοντο τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου οὕτως·

α — 1	ις — 15	κθ — 29	ψ — 700
β — 2	ις — 16	λ — 30 κτλ.	ω — 800
γ — 3	ις — 17	μ — 40	Ϙ — 900
δ — 4	ις — 18	ν — 50	α — 1000
ε — 5	ις — 19	ξ — 60	β — 2000
ς — 6	κ — 20	ο — 70	γ — 3000 κτλ.
ζ — 7	κα — 21	π — 80	δ — 4000
η — 8	κβ — 22	ι — 90	ε — 5000 κτλ.
θ — 9	κγ — 23	ρ — 100	ι — 10000
ι — 10	κδ — 24	σ — 200	κ — 20000
ια — 11	κε — 25	τ — 300	λ — 30000
ιβ — 12	κς — 26	υ — 400	μ — 40000
ιγ — 13	κζ — 27	φ — 500	ν — 50000
ιδ — 14	κη — 28	χ — 600	ξ — 60000 κτλ.

Σημ. Τὸ δηλοῦν τὸν 6 ἀριθμὸν ς ὀνομάζεται βαῦ, τὸ δὲ τὸν 90 ιη κόππα, τὸ δὲ τὸν 900 Ϙ Σαμπί, τὰ ὅποια ἦσαν γράμματα ἀρχαιοτάτου ἀλφαβήτου.

§. 736. Εἰς τὰ τακτικά ὀνόματα μεταχειρίζοντο τοὺς ἀριθμοὺς μετὰ ὀξείας· οἶον,

α. Πρῶτος, β' δεύτερος, γ' τρίτος, δ' τέταρτος, ε' πέμπτος ς' ἕκτος. κτλ.

§. 737. Μεταχειρίζονται προσέτι εἰς δῆλωσιν τῶν ἀριθμῶν ἐξ τὰ ἐρεξῆς κεφαλαῖα γράμματα· Ι, ΙΙ, Δ, Η, Χ, Μ. Ἐκ δὲ τούτων τὸ Ι ση-

μαίνει Ι, τὸ Π, 5· τὸ Δ, 10· τὸ Η, 100· τὸ Χ, 100· τὸ Μ, 10000.
Τὰ γράμματα ταῦτα διὰ νὰ παριστάνουν ὅλους τοὺς ἀριθμοὺς ἐπαναλαμ-
βάνονται τετράκις πλὴν τοῦ Π οὕτω

Ι—1	ΕΠΗ— 9
Π—2	Δ— 10
ΠΙ—3	ΔΠ— 15
ΠΠ—4	ΔΔ— 20
Π—5	ΔΔΔ— 30
ΠΙ—6	ΔΔΔΔ— 40
ΠΠ—7	Η— 100 κτλ.
ΠΠΠ—8	

§. 738. Ἐμπεριλαμβάνοντες δὲ ἄλλοτι γράμμα εἰς τὸ Π μεγάλως
γραμμέον, ἐφανέρονον ὅτι ὁ ἐγγραφόμενος ἀριθμὸς λαμβάνεται πεντά-
κις οὕτω **Π**, πεντάκις δέκα ἢ 50. **Χ** πεντάκις χίλια ἢ 5000 κτλ

ΠΙΝΑΞ.

Οἱ μὴ προσηλωμένοι ἀριθμοὶ δηλοῦσι τὰς παραγράφους· οἱ δὲ πρὸ αὐτῶν σελ. ἔχοντες, τὰς σελίδας. — Τὰ ἀπὸ μεγάλου γράμματος ἀρχόμενα εἶναι ὅροι τεχνικοί, τὰ δ' ἀπὸ μικροῦ αἰ ἐπιστημότεραι λέξεις.

Α, α. Δωρικόν. 511. 526, ε. 619, α-6'.
 α τρέπεται εἰς ε ἰων. 526, 576. 618.
 α ἐκ τοῦ εα· 85, α.
 α ληκτικὸν τῶν πρωτοκλίτων θηλυκῶν 87, α. — ποσότης 238—9.
 α τῶν εἰς αω περισπ. ῥημ. 112.
 α ἀντὶ η 526.
 α τρέπεται εἰς ε 526, α.
 α στερητικόν, πλεοναστικόν καὶ ἐνωτικόν. 54, δ', 1. 228.
 α τῶν εἰς α οὐδετέρων 240, α.
 ἀάκτος. 614, δ'. ἀάω.
 ἄατος. 614. σελ. 366 ἄω γ'.
 ἄγαμαι, μέ γεν. 345 σημ. α.
 ἀγαπῶ μέ αἰτ. 80τ. κ. μετ. 345, σημ. β'.
 ἄγε· μόριον 166, 363.
 Ἀδώνιος (στίχος) 694, α.
 Ἀεῖ· ὁ αἰ. 465 σελ. 283.
 — ἄζω (σχηματισμὸς ῥημάτων) 110, γ'.
 — παραγωγὴ καὶ σημασία. 219, ε. 222.
 Ἀγδών. 550.
 ἀθάνατος (α) 673, β'. 651, γ'.
 Ἀθηνᾶ· (σχηματισμὸς τῆς γεν.) 10, γ'.
 — αθον, αθειν (ῥήματα εἰς) 613, δ'.
 — Αἰ ἀποστρέφεται. 196, σημ. α.
 — αἰ (εἰς) τρεῖς ὅμοιαι ῥηματικά καταλήξεις· 63, δ', 6. αἰ καὶ οἱ βραχέειαι αὐτόθι.
 αἶδος, αἶδι 549.
 — αἶνω (εἰς) ῥημάτων σχηματισμός. 140, δ'. 156, γ'. παραγ. 159. πίν. γ'. 219.
 — αἰος· ἀριθμητικά χρονικά. 22. σύνταξις, 330.
 — αἶρω· σχηματ. ἀορ. α, 140, γ', ι.
 Αἰσθήσεως ἡ ἐπιθυμίας σημαντικά ῥήματα μέ γεν. συντασσόμενα. 347, α.
 Αἰτιατική, σύνταξις. 338· εἰς ὀνόματα 339, 341, ζ', σημ. εἰς ἐνεγ. ῥήμ. 343 εἰς τὰ ἀποθ. 350, α. — διπλῇ αἰτ. 352 — σύστοιχος μέ τὸ ῥήμα 356. — χρόνου σημαντική· 358. — Εἰς τὸ κακῶς λέγειν. ποιεῖν. 352. καὶ σημ. γ'. εἰς

τὰ παθητικά 366. Εἰς τὰ μέσα 372. Μετὰ τὰ οἶδα ἀκούω, λέγω ἀντὶ τῆς ὀνομαστικῆς τοῦ ἐπομένου ῥήματος. 471. — ἀπαρεμφατική. 411 καὶ 417. ὡς πρόσθεσις ἑννοίας 444, γ'. σημ. — ἀπόλυτος 163.

Αἰτιολογικὸν Ζήτη. Συγκείμενον. Αἷτιον ποιητικὸν καὶ τελικόν. 361. αἶω. αὐξησις. 99.
 Ἀκέφαλος. Ζήτη· στίχος.
 ἀκήκοα· 119 α.
 Ἀκλιτα ὀνόματα. 19, ε.
 ἀκμήν. 465.
 ἀκούειν μέ γεν. τοῦ φωνοῦντος καὶ αἰτ. τοῦ ἀκουομένου 347 σημ.
 ἀκροάομαι· μέλ. ἀκροάσομαι· 112, 1.
 ἀλαλκεν· ἀορ. β'.
 ἀληθες. 465.
 ἀλήλιφα. 119, α.
 ἀλλὰ· ἀλλὰ γάρ, καὶ ἄλλαι φράσεις μετ' αὐτοῦ 463.
 Ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία. 26, ζ'. (ὅπου πρόσθεσις καὶ αἰτ. τοῦ οὐδετέρου ἄλληλα)· σύντ. 306.
 ἄλλομαι· ἀορ. αὐτοῦ. 140, γ'. 1. (ἄλλο ἢ) ἀλλ' ἢ. 465 καὶ 266, ἡ.
 ἄλλος ἑτέρος 27, 9. σύντ. 315, δ'. Μετὰ γέν. 343.
 ἄλλως τε καὶ 465, σελ. 278.
 ἄλρι. 550.
 ἄμα· σύντ. 463. +
 ἀμέλει. 463.
 ἀμετάβατα καὶ μεταβατικά. Ζήτη· ῥήμ. ἀμετάβατος σημασία ῥήματος. 157.
 ἀμετάβολα. Ζήτη· γράμματα.
 ἀμπέχω. 140 (κατάλ. ἀνωμ. ῥημάτων).
 ἀμφὶ ἐν συνθέσει· 461. — οἱ ἀμφί. 465. + σελ. 283.
 Ἀμφίδραχος (στίχος) 682, β'.
 Ἀμφίμακρος ἡ κρητικὸς αὐτόθι.
 ἀμφοτέρων. 465.
 ἄμφω. 27, θ'.
 ἄμωσ γ' ἐ πωσ

— ἀν. ἀπαρέμφατον περισπώμενον, ἀνευ ὑπογραφῆς. 586. σημ. 6'.

ἀν, ἐάν, ἤν. 56. — ἀν με ἀπαρέμφ. καὶ μετοχ. — 409. παραλείπεται, αὐτόθι σημ. 5'.

+ ἀνά· σύντ. 458. σελ. 251.

ἀνα κλητ. τοῦ ἀναξ. 550. σελ. 333. — ἀντι ἀνάστηθι 614. σελ. 364.

ἀνάγκη· χωρὶς τοῦ ἐστί. 266, ἐ. σημ. ἀναγορεύειν τινά τι. 352, 6'.

Ἀναδιπλασιασμός ἐνεστώτος τῶν εἰς μι. 154, 8'. — ἄλλων ῥημάτων. 156, 6, 6',

— παρακειμένου. 116 — ἀόρ. 6'. 120, γ', σημ.

Ἀναδίπλωσις· σχῆμα λόγου 725. Ε'.

Ἀνάκρουσις (στίχου) 698, σημ.

Ἀνάλυσις λόγου. 720 — 2.

Ἀνακόλουθον. 475 — 9.

Ἀνάπαιστος. 527, 698.

Ἀναστροφή τόνου. 171.

Ἀναφορικαί. Ζήτει Ἀντωνυμίας καὶ Συμφωνία τρίτη· — εἰς τὴν ἐπαγωγὴν (ἐφελκυσιν). 424,

— 9. — ζῆτει πρόληψις. 471.

Ἀναφορικόν· κῶσις μετ' αὐτοῦ, σελ. 430. Ε'. — σύνταξις 422 καὶ ἐξ. 466 καὶ ἐξ. —

ἀναφορικὸν μετὰ τοῦ ἄρθρου. 290, 6', σημ. 6'. — μετ' ἀπαρέμφ. 417, σημ.

ἀνιπτον· (περὶ τοῦ τονισμοῦ). 142.

ἀνὴρ. γεν. ἀνδρός. 17, σελ. 10. κλ. ἄνερ. 86, γ'. — μετὰ προσωπικῶν ὀνομάτων.

ἀνὴρ. εἰς τὴν γεν. παρεντίθεται δ. 182, σημ.

ἀνθ' ὧν. 463. σελ. 279. *ἀντὶ*.

— ἀνος, ποσότης 650, 3.

Ἀνταλλακτικὰ ῥήματα με ἀιτ. καὶ γεν. 354, 8'.

Ἀντιδόχχειος (στίχος) 682, Β'.

Ἀντιδόχτυλος αὐτόθι σημ.

Ἀντίθετον. 728.

+ Ἀντικείμενον λόγου. 255. σημ.

+ ἀντικρὺ καὶ ἀντικρυς. 718. Ζ, σελ. 432.

Ἀντιμερίζει. 730 Α'.

Ἀντιμετάθεσις· 305.

Ἀντιπαράθεσις. 728 Α'.

Ἀντίπτωσις. 730 Β'.

Ἀντιστάσεως καὶ ἀντιδράσεως ῥήματα (παλαίω (κτλ.) με δοτ. 346, 4.

+ Ἀντιστροφή. 725, Γ'.

Ἀντίσπαστος (στίχος) 682.

Ἀντίφρασις. 728, Ε'.

Ἀντονομασία. 729, Δ'.

+ Ἀντωνυμίας. 23. πρωτότυποι ἢ προσωπι-
κί. 24. — κτηνικά. 25. — δεικτικά. 25, γ'.

— ἀναφορικά. 26, ζ'. — σύν-
θετοι ἢ αὐτοπαθεῖς. 25, ἐ. — ἀλληλο-
παθεῖς. 25, ζ'. — συσχετικά. 28. —

ἐρωτηματικά καὶ ἀόριστοι. 27 — Ε-
πιμεριστικά 27, θ'. — προσεχηματι-
σμένοι· σελ. 19, ιά. — ἄντων. κατὰ
διαλέκτους. 555. καὶ ἐξ. — Σύνταξις·
297. — προσωπικῶν 298. — Δεικτι-
κῶν. 299. — 272 (*) α. — τῆς αὐτῆς
303. — συνθέτων 304. — ἀλληλοπα-
θῶν. 306. — ἀόριστων 307. — Ἐπιμερι-
ζομένων 315. — συσχετικῶν. 316. —
κτητικῶν 321 — 2.

— ἄνω ῥημάτων ποσότης 649, ζ'. —

ἀνώτιστος. 614. (φέρω).

Ἀνώμαλα ὀνόματα 19 — 20 — κατὰ δια-
λέκτους. 550. — ἀνώμαλα ῥήματα. 156

— 160. Ζήτει καὶ ῥήμα.

ἀνώτερος — ἀτος. 202. — ἀνωτέρω, ἀνω-
τάτω αὐτόθι δ'.

ἄνωχε, 608.

ἄξετε. 577.

— αο· 6'. πρόσ. παθ. 126 σημ.

Ἀόριστος 6'. 122, 3. — ἐπὶ τῶν συμβαινόν-
των κατ' ἥθικὴν ἀνάγκην. 392. — ἀν-
τι παρακειμένου εἰς τὸν Ὀμηρον αὐ-
τόθι σημ. — Εἰς τὰς ὑποθετικὰς συν-
τάξεις. 401. — Εἰς τὰ ῥήματα τὰ

λήγοντα εἰς λ, μ, ν, ρ. 140, 6'. —

τονισμός τοῦ τῆς προστακτικῆς. 144

— συγκοπὴ αὐτοῦ 156, 9, 6'. δ, σημ.

6'. παρὰ ποιηταῖς 602. 6'. — ἀναδι-
πλασιάζεται 120, γ', σημ. 566. —

— γεννᾷ νέα θέματα 610 — ἐλλείπει
ἀπὸ τὰ παράγωγα ῥήματα 123. — εἰς
σον, σύμην. — ἀόρ. παθ. με σημασίαν

μέσου 378. ἀόρ. μέσ. με σημασ. παθ.
604.

αος τροπή Ἰωνικῇ 526, ιε'.

ἀπαντικρὺ. 718, Ζ, σελ. 432.

Ἀπαρεμφατικόν· Ζήτει Συγχείμενον.

Ἀπαρέμφατα. συντ. 410. μετὰ τῶν ἀπρο-
σώπων 380 — μετὰ τοῦ ἀν 409. σημ.

ἐ. — ὧς οὐσιαστικόν. 290, 4. 410 —

Ἐπὶ εὐχῆς, προσταγῆς κτλ. 421, σημ.

ἐ. — ἀπαρεμφάτου ποιητικῇ κατέλη-
ξις 564, σελ. 343.

ἄπας· σύνταξ. 320, —

ἀπείργον· τονισμός. 142.

ἀπλῶς εἰπεῖν. 416 σημ.

ἀπὸ· ἀναστροφή (;) 171 σημ. 6'. — ἐν +
συνθέσει. 461. σημ.

Ἀποβολὴ συμφώνου (τοῦ τ εἰς τὸ κέρας
85, ἐ. — τοῦ σ εἰς τὸ τύπτειν 126

σημ. — τοῦ τελικοῦ φωνήεντος τῶν
προσθέσεων ἐν συνθέσει 105 — τοῦ
παραληκτικοῦ φωνήεντος τοῦ ῥιζικοῦ

τύπου 602.

Ἀποθετικὸν ἀνωμαλία κατὰ σημασίαν
158. — σύνταξ. 349

Ἀποκοπή· 529, θ'.

ἀνύσει

2 πυχθάνομαι

Ἀπόλλων· αἰτία. 21 (κατάλ. ἀνωμάλ. ὀνομάτων 20.) — τὸ α μακρόν.

ἀπονέσθαι· α μακρόν. 651, γ'.

Ἀποσιώπησις. 728 Δ'.

Ἀποστρεφόμεναι λέξεις. 196.

Ἀπώστροφος. αὐτόθι.

Ἀπρόσωπα ῥήματα· σύνταξις 380. — Ἀ- πόλυτος αὐτῶν πῶσος. 439.

+ ἄρα καὶ ἄρα 463.

ἀρά· ποσότης τοῦ πρώτου α. 672, σημ. ἀραίρηκα καὶ ἀραίρημαι ἰων. 160 σελ. 113.

Ἄρης· αἷτ. Ἄρη· 21 (κατάλ. ἀνωμ. ὀνομ.), ποσότης τοῦ α. 672.

+ Ἀρθρον. 5. — σύνταξ. 280. — χρᾶσις αὐ- τοῦ. 195. 718 E. — χωρίζεται ἀπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ. 281. — ἐπαναλαμ- βάνεται· αὐτόθι. — με ἀπαρέμφατον καὶ ἄλλας λέξεις 291· πρὸ τῶν Ἀναφορι- κῶν αὐτόθι σημ. 6'. — λείπει εἰς τὸ αὐτός· 303, Γ. 340, γ. — εἰς τὸ πᾶς ἅπας.

+ Ἀριθμοί. 4. — ῥήματος — 20.

Ἀριθμητικά ὀνόματα. 21. — σύνταξις. αὐτῶν. 324. —

Ἀριθμητικοὶ χαρακτῆρες τὰ στοιχεῖα. 734. Δ'.

Ἀρνητικά μόρια ἢ ἐπιρρήματα 451 — — Ἐπαναλαμβάνονται ἐπιτεινόμενα ἀλλὰ μὴ ἀναιρούμενα. 455. — Μετὰ ἄρνητικά ῥήματα, 456. σημ. 4.

+ ἀρξάμενος. 463.

Ἀρσενικὸν ἐπιθετον με οὐσιαστικόν. 270. Ζῆτει κ. Δυϊκόν, —

Ἀρσενικὸν πληθ. ἐπιθ. ἀναφερόμενον εἰς ἑνικ. 0ηλ. 262.

Ἀρνητικά ὀνόματα· ζῆτει ὄνομα.

Ἄρσις πάθος λέξεως 529, 6'.

Ἄρσις ἐν στίχοις ἀποτελεῖ συλλαβὴν μακράν.

+ ἄρτι. 463.

άρω. Ποσότης τοῦ υ· 112, 5.

+ ἀρχή· ἐπιρρήμα. 162.

Ἀργικά ῥήματα (ἄρχω, βασιλεύω), με γεν. 347, 6'.

— ας ποσότης 72. 75, 5. 648.

— ασι τοπικῶν ἐπιρρημάτων κατάληξις. 168, σημ. 6'.

— ασων ῥημάτων κατάληξις 563.

— αται, ατο. γ'· πληθ. πρὸς. ῥημάτων 145, 6'. 567.

+ ἄσυνδετον.

ἄτε. 463.

ἄτερος. 27. 195 σημ. 6'.

Ἄτονα. 68, 6'.

ἄτος. 614. σελ. 366, γ'.

ἄττα, ἄττα. 27.

αὔειν τινά μέγαν 552.

Αὔησις ῥήματος συλλαβὴ ἡ χρονικῇ. 98 104.

αὐτικά. 463. +

αὐτὸ δείξει. 365.

Αὐτοενεργητικά ῥήματα. 350.

Αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι 25 ε. 301, 5.

Αὐτοσυνδέτερα ῥήμα. 348, δ'.

Αὐτοπαθητικά ῥήμα. 348, γ'.

αὐτός. 28, δ', — σύντ. 303, — ἀντὶ μὲ- νος 303, γ', σημ. 4. — Δοτικὴ τοῦ αὐτὸς νοουμένης τῆς σύν. αὐτόθι σημ. 6'.

ἀφαιρεῖσθαι τινά τι. 372.

Ἀφρημένα ὀνόματα. 213. — ἀντὶ συγ- κεκριμένων 332 καὶ ἐξ.

ἀφύη γεν. πληθ. 72, 6'.

*Ἄφωνα. — Ζῆτει γράμματα. — πρὸ ἀ- μεταβόλου ἀποτελοῦν μῆκος θέσει 63, 4. 670. — εἰς τὸν ἀναδιπλασιασμόν. 116, 6'.

ἀχέων ἀχέουσα 614 ἀκαχίζω.

— ἄω ῥήματα παράγωγα 219, 4. — ἐφε- τικά. 221 4. — σχηματισμός τοῦ μέλ- λοντος 112.

— ἄων καὶ ἰων· γεν. κατὰ διαλέκτου 4. καὶ 6', κλισί. 537, δ'.

ἀχρι καὶ ἄχρις 189, γ'. σύνταξ. 463, B. +

— παρεντίθεται 182 σημ. 610 (6λῶ- σκω).

δάκχυιος (στίχος) 682, E.

δάπτω· σχηματισμός τοῦ 110, 4.

δαρεῖα (τόνος) 65, 4. — νοητέον προσφ- δια. 626. σημ.

Βαρύτονα ῥήματα. 29.

Βαρύτονοι λέξεις αὐτόθι.

βασιλεύτερος. 553 6.

Βάσις λόγου. 501.

Βάσις (στίχου)· 698, σημ.

βαῦ σημειῖον ἀριθμητικόν 735, σημ.

βήσεο. 577.

βίη· (περιφραστικῶς βίη Ἰπρακλέος). 334.

βλάξ. οὐδέτερον· 93, γ', σημ.

βοηθείας ῥήματα (βοηθῶ κτλ), με δοτ. 346.

βόλεσθε, 526, γ'.

βούλομαι· (αὔησις αὐτοῦ) 98. — βούλει. 605, 17, ε.

Βραχεία. Ζῆτει Γράμματα.

Βραχεῖα συλλαβὴ 63, δ', 1.

Βραχυλογία. 487.

βῶς.

γ·. οὐρανίσκου φθόγγος. 476 — ἔρρινον γ' (πρὸ τοῦ γ, κ, χ, ξ) 64, γ'. ἐξαίρ. 4.

γγ πρὸ τοῦ μ τοῦ παθ. παρακ. 132, σημ.

γέ. 463 — γεμῆν αὐτόθι — γέ μὴν αὐ- + τόθι εἰς τὸ μὴν.

γεγάκειν 614 ζήτ. γέγαα.

γέλως (ἐκ τούτου ἐπιθετα σύνθετα) 92, γ'.

2 ποτὸν

ἀρνησις

γ' κ

αὐ
αὐθις

γένη β.

+ Γενική πληθυντική. πρωτοκλίτων 72, 6'. — Τον, τῶν πρωτοκλίτων 86. — κατά διαλέκτους 537, δ'. — εἰς φη κατά τοὺς ἐποποιούς. 548. — γεν. μετὰ τοῦ τὸ καὶ τὰ 323. — γρόνου σημαντική 359 α. — ἀντὶ ἐπιθέτου ὁμοιοπτώτου 273. 277. ποιητικῆς αἰτίας 361, α. — ἔλλειπτική τοῦ δεῖ 360, γ', σημ. — γενική με δεικ. ἀντωνυμ. 218, σημ. α. — τοῦ μέρους σημαντική (κατέαγε τῆς κεφαλῆς) 317, σημ. β'. ἀπόλυτος· 434 καὶ ἐξ. — γεν. ὡς ἐπὶ ῥήμα 162 σημ. — γενικῆς ὀνομασίας 338. — σύντ με ἐπίθετα 341. — με ῥήματα 354. — εἰς τὰ ὑπαρκτικά 348, α, σημ. — εἰς τὰ κτητικά ῥήματα αὐτόθι ἐ, — εἰς τὰ ἀποθετικά 350, γ'.

+ Γένος τοῦ ὅλου εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ μέρους.

γέρας. 85, ἐ.

— γέω· ἐν συνθέσει 224 β'.

γῆρας. 85, ἐ.

γίγνεται. Συμφωνία πρὸς πληθ. ὑποκειμένα 259

γλάφυ. 550.

Γλώσσης στοιχεῖα 1.

Γλυκῶνιον μέτρον. 695, β'.

Γνωστικά ῥήματα (γινώσκω, νοῶ κτλ), με αἰτιατ. 345, β'.

Γράμματα. 1 γράμματα βραχεία, μακρά, δίχρονα. Αὐτόθι· ἡμίφωνα, ἄφωνα, σύμφωνα, διπλᾶ, ἀμετάβολα ἢ ὕγρα, δασέα, ψιλὰ. 58 καὶ ἐξ. — γράμματα καταληκτικά πάσης λέξεως (σ, ν, ρ) 62. Γραμματικὴ τί ἐστὶν 252.

γραῦς. 15, ἐ.

δ. χαρακτήρ· 110, γ'.

δαερ. 86, γ'.

Δάκτυλος. 682 Β' 688.

δαῖ (ῖ) 550.

δαί. 463.

Δασεῖα (νοητέον προσφθία) 626.

Δασέα τρέπονται εἰς ψιλὰ. 179 καὶ ἐξ.

Δασυνόμενα 236.

— δε 168, σημ. α.

δέδωκά σοι τῶν χρημάτων 347, σημ. β'.

δεῖ ἡμῖν χρημάτων 280, γ'.

δειδεγμαι· δεῖδεκτο· 614 (δείκνυμι). σημ.

Δεικτικά ἀντωνυμιαὶ καὶ δεικτικά ἐπὶ ῥήματα ἀλτ προσχηματισμὸς αὐτῶν 25, γ', ια. 169.

δεῖν· (φράσεις)· 463. (πολλοῦ δεῖ).

δεῖσθαί τινος. 350 γ'.

+ δέμας (περιφραστικῶς) 334.

δέσποτα 9, α.

δέ τοι· 363.

δεῦρο, δεῖτε 162.

δεύτατος 551.

δέχθαι 605.

δέω 112, β'.

δῆ. 463. +

δῆθεν· αὐτόθι. +

δῆλός ἐμι. 472.

δην, δόν. ἐπὶ ῥ. 223.

δῆποτε· προσχηματισμός. 28, θ'. *δῆπουθεν*

δῆπου. 463. +

δῆτα 463. +

δια (ᾷ) 238, α. *δια*

Διαδακτικὸν Ζῆτει Συγκείμενον.

Διάγειν, διαγίνεσθαι, διατελεῖν. μετὰ μετοχ. 432, 7.

Διάθεσις ῥήματος. 29. 344 — Παθητική.

29. 363 — οὐδετέρα 348 — μέση 369.

Διαθετικά ῥήματα με αἰτιατ. 345, β', 9.

Διαίρεσις διφθόγγου ἢ συναιρουμένης συλλαβῆς 529, γ'. — τῶν εἰς εἰν ἀπαρεμφάτων καὶ τοῦ παθ. ἀορίσ. τῆς ὑποτακτικῆς 575. — τῆς ὑποτακτικῆς τῶν εἰς μι ῥημάτων 589, β'. — διαίρεσις σημειῶν (ξύλος) 64, α.

Διακρουστικά ῥήματα (ἀπατῶ κλ.) 345. *διακρουστικῶν*Διάλεκτοι 509. *διακρουστικῶν*

Διαφορικὸν ὀνομάτων σύνταξις 343.

Δίγαμμα. 531. — Περιπτώσεις τινὲς τοῦ 614 (ζῆτει ἄγνωμι, ἀνδάνω).

διδάσκειν τινά τι. 352.

Διᾶμθος, (ῆτοι λαμβανὴ διποδία) 682 Γ'.

Δικαίος ἐμι ποιεῖν 472.

δίχην (τινός) 448 σημ. β'.

διότι 463. Ζῆτει ὅτι.

Διπλᾶ, ζῆτει Γράμματα. Διπλᾶ σύμφωνα συναλλάσσονται μετὰ τὰ συγγενῆ τῶν ἀπλᾶ· 171.

Διπλασιασμός συμφώνων 183.

Διπλοὶ τύποι καὶ θέματα 19. 109.

Δισπόνδειος (σπονδειακὴ διποδία) 682 Γ'.

Διτρόχαιος (ἢ κάλλιον τροχαϊκὴ διποδία) 682.

Δίφθογγοι 1 — κύρια καὶ καταχρηστικά αὐτόθι. — Δίφθογγοι κύρια εἰς τὴν κρᾶσιν καταπίνονται 195. 718. — Διαιρούνται 528 γ'. — Δίφθογγοι καὶ μακρὰ φωνήεντα ἀντὶ βραχέων 63, 6, 674.

Δίχρονα· Ζῆτει Γράμματα, Διχρόνων διορισμὸς ποσότητος 63, 4, 631.

διφθῆν 143.

δοῖω δοιοί 554.

δοκοῦν· ἀπόλυτον 439.

δόξαν ταῦτα· ἀπόλυτον. 257, σημ.

δορυξέ. 548.

Δοτικῆς χρῆσις 338. — δοτικὴ χαριστική, ἀντιχαριστική. 361, β'. — εἰς τὰ οὐσιαστικά 340. — με μετοχὴν (εἰ σοι ἡδομένης ἐστί) 437. — ἀπόλυτος αὐ-

τόθι· εἰς τύπον ἐπιρρήματος 162.
 δ' οὖν 463.
 Δυϊκόν. 264. Δυϊκόν οὐσιαστικόν θηλ.
 μὲ ἐπιθ. ἀρσεν. 266. — Συμφωνία
 τῶν δυϊκῶν τοῦ ῥήματος προσώπων
 264 καὶ ἐξ.
 δύναμαι (αὐξησις) 98.
 δυνατόν ἀπόλυτον 439.
 δυσ — ἐν συνθέσει 54, δ', 2.
 δύσο 577.
 δύω ἀριθμ. 21. — σύντ. 324.
 δῶ 550.
 δωροῦμαι σοι καὶ δωροῦμαι σε ταῦτα, καὶ
 δωροῦμαι σε τούτοις 353 σημ.
 ε ἀντί α πρὸ ἀμεταβόλων 526, ιά.
 ε ἀντί α εἰς τὰ αὐ ῥήματα· αὐτόθι καὶ
 579.
 ε παρεντίθεται εἰς τὰς δεικτικὰς (τουτέ-
 ου) 559.
 ε ἀντί ει (ἔδεξεν ἀντί ἔδειξεν) 526, γ'.
 ε μεταβάλλεται εἰς ει 526, ά. 527, δ'.
 ε ἀντί η. 574, σημ.
 έ. 305, σημ. ά.
 εα ἀντί ην (ἐτίθεα ἐτίθην) 596.
 — εαι — εο δ'. πρὸς. παθ. 116 σημ.
 εαν, ἤν, ἄν. 403—4. 463.
 — εατο γ'. πληθυντ. 567.
 εαυτὸν 305.
 έάω. φυλάττει τὸ α, 112, ά.
 έθήσεται. 577.
 έγκλισίς ῥήματος 29. 398.
 έγκλισίς τόνου 66. έγκλιτικά! λέξεις αὐ-
 τόθι.
 έργήγορθε 609.
 έγῶμαι, έγῶδα. 196, δ'.
 έδομαι. 160 (ζήτει έσθίω)
 έδοῦμαι. 160 (ζήτει έζομαι).
 έδόσατο 577.
 έάσατο. Ζήτει είσατο.
 έην εκ τοῦ είμί. 593.
 έἶος. 550.
 έθελών 465.
 έθεῆτο 614. (Ζήτει θάομαι).
 έθνικά δνόματα. 211.
 ει δίφθογγος 1. — γίγνεται εκ τοῦ ε
 526. — εις τὰ εω ῥήματα 587 σημ. ά.
 ει ή ει αύξησις χρονική. 100.
 ει δ'. πρὸς. παθητ. 126.
 ει με ὀριστικὴν καὶ εὐκτικὴν 401. — ει-
 μή 452 σημ. δ'.
 — είδὲ μή· 456, δ, σημ. γ'.
 — ει μή διὰ τὸν 365. — ει γάρ, ει καί·
 363.
 — εια (δνόματα εις).
 — εια ειας. κτλ. εὐκτ.
 Εἶδη τῶν παραγῶγων ὀνομάτων 197.
 είδος πρωτότυπον καὶ παράγωγον αὐτόθι.
 είρω 160.

ει γάρ

είθε. 55.
 είκάσω αύξησις. 104
 είκός· άνευ ῥήματος 265, έ, σημ. ά.
 είκοσι(ν)· 189, δ'.
 είκων 550.
 είλον αύξ. 100.
 είμι τὸ υπάρχω 48. — κατὰ διαλέκτους
 593. — παραλείψις αὐτοῦ εἰς τὸν λό-
 γον 266, δ'. — Συμφωνία τοῦ έστι πρὸς
 ὑποκ. πληθ. 259.
 εκ ἀντί εν. 564. 614 (ἀφίημι).
 εἶναι. Τὸ ῥήμα παραλείπεται. 266. —
 εἰς τὴν φράσιν, εἶναι έκόν. 463. — έ-
 στιν οί 465.
 έστι φράσεις μετ' αὐτοῦ. αὐτόθι.
 είπερ· έλλειπτικῶς 388.
 είπερ τις καὶ άλλος, είπου καὶ άλλος
 είποτε άλλοτε κλ. 465.
 είργειν τινά τινος, καὶ τινά τι 355, δ',
 σημ.
 Είρωνεία 728, Ε'.
 — εις· κίνησιν εἰς πρόσωπα. 358. εἰς τοῦτο
 ἀναιδείας έλήλυθεν 277, σημ. ά.
 είσα, είκάσι·σα άλλων 160. Ζήτει. έω δ'. —
 ποιητικῶς έσας ('Οδ. ξ, 180). *είσαχον*
 Εἰσάμην· αὐτόθι, εἰς τὸ "Ομηρον
 έσσατο καὶ με συλλαβικὴν αύξησιν.
 έσσατο ('Οδ. ξ, 295). *είσω*
 Εἰσθα ὅμ.
 Εἴτα καὶ έπειτα 463 — μετὰ μετοχῆς 432 +
 ΙΓ', σημ. ά.
 έτις. 463.
 είωθα, αύξησις 100.
 εκ. Ζήτει έξ. — εκ πρὸ συμφώνου μένει +
 ἀμετάβλητος. 183, δ'.
 εκάτερος έκαστος. 27, δ'.
 εκαστέρω. 164.
 εκδύμεν 592 σημ.
 "Εκθλιψις 529, ή.
 εκλιπεῖν τὴν πόλιν εἰς χωρίον. 486.
 Εκπαγλος. *εκαταμην*
 "Εκ παραλλήλων 730, Δ'.
 "Εκ πρώτου. 255, σημ.
 "Εκτασις βραχέων 529. — Ζήτει διπλα-
 σιασμός καὶ "Επέκτασις.
 "Εκτῆμαι. Ζήτει κέκτῆμαι.
 "Εκ τρίτου, πτώσις 255 σημ.
 "Ελεγείος (στίχος) 693.
 έλήλυθα. 119.
 "Ελλειπτικὸν ζήτει Συγκείμενον.
 "Ελλειψις τοῦι καὶ τοῦ υ' 530, ς'. — τοῦ
 σ εκ τοῦ δευτέρου ἐνικοῦ προσώπου
 τῶν παθητ. 126 σημ. — τοῦ οὐσια-
 στικοῦ εἰς τὸ ἀρθρ. μετὰ τῆς γεν. 286.
 — εις γενικ. μετὰ τοῦ ές! 348, ά, 1. —
 εἰς τὰ ἀναφορικ. 427 — εἰς τὰ ἐπίθετα
 279. — "Ελλειψις ῥήματος 266 έ· καὶ
 έξ. — τῆς ὀνομαστικῆς 266 έ. καὶ έξ.

— τῆς ὀνομαστικῆς 266, ἀ. τῆς δεικτικῆς ἐκείνης 425 — τῆς ἀπαρεμφατικῆς αἰτιατικῆς 417. — τοῦ ἡγουμένου 490. — τῆς σὺν προσέτις 303, Γ', σημ. 6'. — Ἑλλειψίς σχῆμα λόγου. 726, Α'.

ἔμοι δοκεῖν 416, σημ.

ἔμπης ὡρ. ἔμπας 463. *ἐμπιπῶν*

Ἐμφασις 728, Β'. *ἐμφασις*

+ ἐν προ σ ἡ ζ ἀμετάβλητον. 188, δ', σημ.

— σύνταξ. 438. — ἐν τοῖς 463.

Ἐναρκτικά ῥήματα 221, γ'.

* Ἐνδεῖα.

ἐνδοτάτω 164. *ἐνδον*

ἐνδύω τινά τι. 352.

+ Ἐνεκα 448, σημ. 6'. — παραλείπεται 361, ἀ.

+ Ἐνεστώδης παράγωγος 156. — μέ ἀναδιπλασιασμὸν αὐτόθι· μέ ἀναδιπλασιασμὸν ἐπὶ τῶν εἰς μι. 154, δ'. — ταυτότημος τοῦ παρακειμένου 157. — ἐνεστώδης ὀριστικὸς 385. — ἀντὶ παρφημένου.

ἔνι ἀντὶ ἔνεστι 171. 465 σελ. 280. Ζήτει καὶ, ὡς ἐνι.

οὐλῶ Ἐνικὸν ἀντὶ πληθυντικοῦ 259. —

— ἐνικὸν περιληπτικῶς ἀντὶ πληθυντικαυτῶ. 332, 6'.

ἔξ (πρὸ συμφώνου ἐκ) 54. 171. — σύνταξ.

358 καὶ ἐν τέλει· σημ. Δ'. — εἰς τὰ παθητικὰ 366.

ἔξαρτος 341, γ', σημ.

ἔξεστι 465. σελ. 280. — ἐξὸν 438.

ἔοικα ἔοικα. 104 σημ. — ἔοικα, οἶκα 606.

ἐόλητο. 614. Ζήτει εἶκω.

— ἔον ῥηματικά. Παραλείπεται τὸ ῥημα 265, ε, σημ. ἀ.

ἐός, ἐά, ἐόν. 556. Ζήτει καὶ ὅς.

Ἐπανάληψις. 725, Α'.

Ἐπάνωδος αὐτόθι γ'. *ἐπ' ἀναφορῇ*

ἐπαρῇ. 181 σημ. γ'.

Ἐπέκτασις λέξεως. 528, Β'. — τῶν εἰς σω ῥημάτων. 581. — τῶν εἰς σω 582.

ἐπεῖ. 463. — ἐπειρή. 616.

Ἐπειτα μετὰ μετοχῆς. 432, II'. σημ. ἀ. πρ6. καὶ 463.

Ἐπεία καὶ ἔπεισον. 577. σημ. ἀ. Ζήτει καὶ κατάλ. ἀνωμ. πίπτω.

ἔπι καὶ ἔπεισι 171.

Ἐπίγραμμα. 707.

Ἐπιδεικτικά ῥήματα. (ἐπαινῶ κλ.) με αἰτιατ. 345.

+ Ἐπίθετον. 18. 87. — παραγωγή. 198.

— παραθετικά. 198. — κτητικά. 205.

— ὑποκοριστικά. 207. — συμφωνία

πρὸς τὸ οὐσιαστικόν. 267. — ἀντὶ

οὐσιαστικοῦ ῥήματος. 212, σημ. 6'.

— ἀντὶ ἐπιρρήματος. 272, σημ. 6'. — ὡς κατηγορούμενον 272 *, 6' ἄ— ῥηματικά εἰς τὸς καὶ τέος. 218, 6'. — σύνταξις. 381. — σύνταξις ἄλλων ἐπιθέτων με πτώσεις 339.

Ἐπικοινωνοῦ γένος. 4.

Ἐπιμερισμός. 293.

Ἐπὶ ῥήμα. 53. 161 170. 223. — ἀντὶ

ἐπιθέτου καὶ οὐσιαστικοῦ 265, γ', σημ. 288. — ἀντὶ τῆς ἐκ τρίτου τοῦ ἐστι —

ἡνωμένων με τὰ οὐδέτερα ἄρθρα 289, σημ. — τί εἶναι κυρίως ἐπὶ ῥήμα· 443, καὶ ἐξ.

Ἐπὶ ῥηματικόν. Ζήτει Συγκείμενον.

Ἐπίτритος ἀ, 6', γ', δ'), 682, Γ'. *ἐπιτοχῶν*

Ἐπιφωνηματικόν. 505, ε, σημ.

Ἐπόμενος λόγος, ἡ ἐπόμενον μέρος λόγου 423, 500. *ἐπόμενα*

Ἐποποιοί ἢ ἐπικοί, καὶ ἐποποιία 318. 681.

Ἐρμέας Ἐρμῆς (τοῦτο ὀρθότερον ἤθελε συναρεθῇ Ἐρμέας— ἄς ὡρ. καὶ Ἐρμέης= ἡς Ἴων. ὡς Ἀπελλέας= ἄς καὶ ἐης= ἡς). 8.

Ἐρμῆνος. 718 IB'.

Ἐρράδαται. 566 σημ.

Ἐρύουμαι. 614. Ζήτει ἐρύω.

ἔρχεσθαι μετὰ μετοχῇ μέλλοντος 465.

Ἐρωτηματικαί. Ζήτει ἀνωνομίας — σύνταξις 310 — ἰδιαίτερα ἐρωτηματικῶν

σύνταξις 474. — ἐρωτηματικὸν σημεῖον 505.

ἔσθῃω κρεῶν. 347, ἀ. σημ. 6'

ἔσασαν καὶ ἔσασαν. 590 σημ.

ἔσσε 463.

ἔστι. Ζήτει εἶναι.

ἔσχατος 202, ἀ.

ἑτεροκλισίαι ὀνομάτων. 29, 6'.

ἑτερος 27, θ'. — μετὰ γενικῆς 343. +

ἑτερότης 297.

ἐτήσιας. 72, 6'.

ἔτι. 463. +

ἔτοιμος (ἔννοουμένου τοῦ εἶναι) 266, ε. σημ.

Ἑτομολογικόν. 173.

— ευ καὶ οἱ (κλητ.) 82, δ', ε.

ευ ἀντὶ εο.

ευ. σύνθετα ἐκ τούτου. 54, δ', 2.

εὐαδεν.

εὐθεῖα ἡ ὀνομαστικῇ, 337.

εὐθὺ καὶ εὐθύς 718, Ζ'.

Εὐκτική. 400 καὶ ἐξ. — μέ τὸ μή. 483. +

— ἐπὶ πράγματος πολλάκις γινόμενου 409 σημ. γ'.

— μέ τὸν ἀν 407 καὶ ἐξ. — Εὐκτικὴ ἀντὶ ὀριστικῆς καὶ

προστακτικῆς. — εὐκτ. εἰς εἰς, εἰρήν, φην 150 — εἰς, υπη, εὐς. 549.

— εὐω (ῥήματα εἰς) 219.

ἐφέλκυσις (ἢ ὑπαγωγή.) 419. 425.

466, Α'.

ἐφθήμερης τομή. 690. 696.

Ἐφρετικά ῥήματα, 221, α.

ἔφην δόρ. 6'. 718, Η'.

ἔφρ. Συμφωνία πρὸς πληθ. ὑποκ. 259.

ἔφ' ᾧ 465. — ἔφ' ᾧ τε Αὐτόθι.

ἔχεα δόρ. α. 122. 577.

ἔχειν· με' ἀπαρέμφ. 345, σημ. γ'. — με-
τὰ τοῦ τροπικοῦ ἐπιρρ. αὐτόθι. — ἔ-
χειν, ἔχων (φράσεις, μετ' αὐτῶν) 465.

ἔχρην· τονισμὸς αὐτοῦ· 160. Ζήτει χράω

δ'. αὔξησις· 98, σημ. 6'.

ἐψύγην. 137 ὅπου παρετυπώθη ἐψύχην.

— εω ἀντὶ τοῦ ου. 536.

— εω. (δισύλλαβα ῥήματα εἰς) πῶς σχη-
ματίζονται. 146.

ἐώκειν. 120, δ'.

ἔως. 463.

Ζ 59. — ἀλλάσσεται με' τὸ δ καὶ σδ.

177, ζ'. — χαρακτήρ. 110. 114.

— ζε. 168.

† ζευγμα 726. Β' Ζήτει καὶ Συνεζευγμέ-
νον.

ζην. 147.

Ζητητικά ῥήματα (ἐξετάζω, ἀνακρίνω
κλ.) με' αἰτιατ. 345.

— ζω χαρακτήρ. 110. — θαμιστικῶν.
221.

ζὴ ἀντὶ ζωή. 625, α.

η ἀντὶ α 526. ζ'. — εἰς τὴν κράσιν —
εἰς τὴν πρώτην κλίσιν Ἰωνικῶς. 537

— εἰς ῥήματα λήγοντα εἰς αω. 526, ε.

η ἀντὶ ε 526.

η καὶ ἦ 643. ἦμεν. Ζήτει μέν.

— ηαι 6'. πρόσωπον παθητικὸν 126.

Ἥγούμενος λόγος ἢ ἡγούμενος μέρος
723—4. — ἡγούμενος λόγος με' ἀπα-
ρέμφατον 399, δ'. 416.

ἦδ' ὅς, 296. σημ. α.

ἦε ἀντὶ ἦ.

ἦθος (σύνθετα ἐκ τοῦ) 85, γ'.

ἦθους σημαντικά ῥήματα· ἀγαπῶ, μισῶ

κτλ.) με' αἰτιατ. 345, 6', 2.

ἦϊ ἀντὶ εἰ 526, ζ'.

ἦϊα ἀντὶ ἦα μόνον παρ. 600.

ἦκιστα. 201. — ἦκιστος 553, ὑποσημ.

ἦκω 393 σημ. α.

ἦλέ (κλητ.) 550.

ἦμίφωνα 58.

ἦμίσεις· δὲν δύναται νὰ παρχειφθῇ τὸ
ἄρθρον 273.

ἦν, ἄρα 393 σημ. 6'.

ἦν δ'. ἐγὼ 296.

ἦν ἡνίδε.

ἦπαφον. 614. (ἀπαφίσκω).

ἦπου 463.

ἦρωελεγεῖον 693.

ἦρωϊκὸς στίχος 691.

ἦρφον. Αὐτόθι.

ἦσθην ἀντὶ ἐνεστώτος 394, σημ. 6'.

— ἦσι. γ'. προσ. ἐν. 574 καὶ σημ.

— ἦσι καὶ ασι κατάληξις τοπικῶν ἐπιρρ.

ῥημάτων 168, σημ. 6

ἦσσαν ἦττων, ἦσσαν (τε) 201.

ἦυ δίφθογγος. 1.

ἦχι, ἦχι 616.

θ, διὰ κράσεως 27, θ'. 195, σημ. 6'.

719, Ε'.

θαιμάτια ἀντὶ τὰ ἱμάτια, 195, σημ. 6'.

θαμιστικά ῥήματα 220.

θάπτω (χαρακτηριστικὸν αὐτοῦ) 111, ε.

θάσσω· 201. 27, θ'.

θατέρου θατέρω κλ. 195, σημ. 6'.

θαῦμα θαῦμα 526, ιά.

θαυμάζω γέ γεν· 345, σημ. α.

θαυμαστὸν ὅσον 470.

θεῖναι καὶ θύειν 220, σημ. 6'.

θέμα ῥήματος 99. 110 — ἄχρηστον Αὐ-

τόθι. — νέα θέματα.

— θεν κατάληξις τοπικῶν ἐπιρρῶν 167.

θέραπα, θέραπες. 550.

— θέσει μακρὰ (συλλαβή) 63, α. 668

καὶ ἐξ. — διὰ τῶν μέσων πρὸ τοῦ λ,

μ, ν, ρ, 671,

θέσις εἰς τὸν ρυθμὸν. 674.

Θηλυκὸν μετὰ ἀρσεν. Ζήτει Δυϊκόν.

θην 463.

Θῆσθαι 614 σελ. 372.

— θι κατάληξις προστακτικῆ. 603. —

τοπικῶν ἐπιρρῶν 167.

θουμάτιον. 195, σημ. 6,

θράσσω — ετω. Ζήτει ταρασσώ. 416.

718, ζ'.

θύειν. Ζήτει θύναι.

— θω ῥήματα. 613. δ'.

— ι καὶ υ μακρὰ εἰς τὴν παραλήγουσαν

τῶν εἰς υ ῥημάτων 656. 663, ζ'. —

μακρύνονται εἰς τὴν αὔξησιν 104.

ι ἀποστρέφεται 496.

ι κατάληξις ἐπιρρῶν 223 α.

ι εἰς τὰς δεικτικὰς ἀντωνυμίας καὶ εἰς

τὰ ἐπιρρῶματα 29, ιά, δ'. 669.

ι ὑπογεγραμμένον εἰς τὰς ἐν. δοτ. τῶν

πρωτοκλίτων καὶ δευτεροκλίτων 71,

6. — πότε εἰς τὴν κράσιν· 195, α. —

ἦσι κατάληξις, τῶν τοπικῶν ἐπιρρῶ-

μάτων 168 σημ. 6'. — προστίθεται εἰς

τὴν δοτ. πληθ. τῶν τριτοκλίτων καὶ

δευτεροκλίτων κατὰ διαλέκτους 536

καὶ ἐξ.

ι ποσότης 653.

ια, ιον, ιος ἐπιθέτων τύποι.

ια ἀντὶ μια 554, α.

ισμδίκον μέτρον 696.

— ιδώ' ῥήματα ἑρετικά. 221, α.
 ἰδρῶ (σχηματισμός τοῦ) 614.
 ἰέναι 465 (ἔρχεσθαι).
 — ἰζω (εἰς) ῥημάτων μέλλοντες 114. —
 ἰζημι τὸ πέμπω. 50.
 ἰθι· παρακλευματικόν. 463.
 ἰθύντατα 553, α.
 ἰθός, ἰθὺ 718, Η'.
 ἱκετευτικά ῥήματα με αἰτιατ. 345.
 ἴλεως 526. 74, 5 (ὅπου γράφει ἴλεως, ὄχι
 ἴλεως).
 ἴμεν ἴμεναι 600.
 ἴξον 577.
 ἴππος (ἡ) ἀντί ἵπποις 335 — ἵππος χι-
 λία 325.
 ἴσαν 600.
 ἴσημι τὸ γινώσκω 160. σελ. 122 (οἶδα).
 607.
 — ἴσχω (ῥήματα εἰς) 156, ε. 159, ε.
 ἴσος καὶ ἴσος 672.
 — ἰω (ῥημάτων εἰς) ποσότης 656, ε. 2.
 — ἰω μέλλον τῶν εἰς ἰζω 114.
 Ἰωνικοὶ τύποι τῶν περισπωμένων 578.
 Ἰωνικὸν ἀπὸ μείζονος καὶ ἀπ' ἐλάσ-
 σονος 682, Γ'.
 α τοῦ πρώτου παρακ. ἀποβάλλεται Ἰωνι-
 κῶς 563.
 α ἀντί π (κότε, κου) 177, γ'.
 καθά, καθάπερ 162.
 καθ. ραὶ συλλαβαί. 10, α.
 κάθημαι μετὰ μετοχῆς 463.
 + καί· κρᾶσις αὐτοῦ, 195, α. 530, ε. 718.
 Ε'. καὶ 463. — καὶ ταῦτα (Ζήτει καὶ)
 — καὶ δε 296. — καὶ εἰ, κὲν εἰ 463
 (Ζήτει εἰ καὶ) — καὶ δε 463 (Ζήτει
 Δέ) — μὴν 463. — πολλὰ καὶ δεινὰ
 269.
 καίω (σχηματισμός τοῦ) 112, 6. 122.
 καλέω 112, 5. σημ.
 καλεῖν τινὰ τι 352, γ'.
 καλῖα (ἰ) 656, 5'. 1.
 καλός. 672.
 + κατὰ· ἀποκόπτεται 530, 9'. 615.
 — ἐννοεῖται 368 σημ.
 κὲν 195, α. — 463. — 718, Ε, δ'.
 κᾶτα. 195, α.
 κατασχέσθαι παθητ.
 Κατάχρησις. 439, 8729 5'.
 κατέαγε τῆς κεφαλῆς. 347, σημ. 6'.
 + Κατηγορούμενον 255 — Συμφωνία πρὸς
 τὸ ὑποκείμενον 263.
 κέ, κὲν 403 σημ. 616 ἐντελές.
 κέκλοφα 118 σημ. α.
 κέκτημαι καὶ ἐκτῆμαι 116, 6'.
 κελαινός μέλας. 525.

Κελευστικά ῥήματα, με δατ. καὶ αἰτ. *περί*
 346, γ, καὶ σημ.
 κέρας. 15, δ'. 85, ε.
 κήν 718, Ε'.
 κήπειτα. Αὐτόθι.
 κήνος 559.
 κῆρ (Περιφραστικῶς) κῆρ Πατροκλῆς
 334.
 κλαδί, 550.
 κλαίω (σχηματισμός τοῦ) 160.
 — κλέης κλῆς. 15 γεν. ἐν χρήσει. Περι-
 κλέους.
 Κλητικά ῥήματα με δύο αἰτιατ. 352, 6'.
 Κλητικῆς χρῆσις 335. +
 Κλίμαξ. 725, Ζ'.
 κλίνω 140, ἡ.
 Κλίσεις τρεῖς 6. καὶ ἐξ. Παρατηρήσεις
 ἐπ' αὐτῶν 75 καὶ ἐξ.
 — Κατὰ διαλέκτους 536 καὶ ἐξ.
 κλύθι 603.
 κνάω κνήν 147.
 Κόμμα, 722. — Κόμμα ἡ ὑποδιαστολή.
 505. — Διπλοῦν.
 Κόμματα στίχου 692.
 Κοῖλος. Ζήτηε μεσόκλαστο.. 691.
 κονία. 656, 5', 1.
 κόππα· ἀριθμητικὸν σημεῖον 735.
 Κορωνίς 195, α. —
 Κράσις 194. — Εἰς τὸν Πίνδαρον καὶ
 Θεόκριτον 529, ε. — ἀκριδέστερον
 718, Ε'.
 κρέας. ἰε, δ'. 85, ε.
 Κρητικός· (ποὺς) 682, Β'. σημ.
 κρῖ (τὸ) ἀρχαῖον ὄνομα σημαίνει κρι-
 θήν 515.
 κρίνω 111.
 κρόχα 549. σελ. 334.
 κρύπτω 111, ε. — σύνταξις αὐτοῦ 382,
 σημ. 6'.
 κτείνω. 140, 6'.
 Κτητικά ῥήματα. 348, ε.
 Κτητικαὶ Ἀντωνυμίαι 25. (Αὗται κλι-
 νονται οὐ μόνον τριγενῶς, ἀλλὰ καὶ
 εἰς τὸν πληθυντικὸν ἐμοὶ ἐμαί, ἐμὲ
 κτλ.) — οὐδέτερα ἀντί προσωπικῶν
 322. — κατὰ διαλέκτους 556.
 Κτητικὸν ὄνομα 205.
 κυκεών. 550.
 Κύκλος 727 Ε'.
 Κῶλον 721.
 κωλύειν τινὰ τινος καὶ τινὰ τι 354.
 Κωλύσεις σημαντικά· ῥήματα με αἰτ.
 καὶ γεν. 354.
 Κωμικὸν ποίημα 681.
 κύντερον 453.
 λ. ἀποβάλλεται.
 λᾶς, λᾶς 550.
 λαγρός, Ζ. Μεσόκλαστος.

λανθάνειν μετὰ μετοχ. 432. ια, δ'.

λέκτο 605.

λέλυτο 604.

λέξεο 377.

λέξις 2.

λήγω. Ζήτηι παύεσθαι.

λίπα 550.

λίσσομαι 614.

λόγος τί εἶναι 3. 254. — ὑποθετικὸς

399, δ'. — ἡγούμενος καὶ ἐπόμενος.

Λυτόθι.

λοιποῦ, (τοῦ) 465.

λοιπαίνωμαι μὲ αἰτ. καὶ ἄλλοτε μὲ δοτ.

350.

λύσως σημαντικὰ ῥήματα μὲ αἰτιατ. καὶ γεν. 354.

λυθῶμαι μὲ αἰτ. ἄλλοτε μὲ δοτ. 350, α.

μα παρεντίθεται εἰς τὸν παθ. παρακ. 128.

μα ἀποβάλλεται εἰς τὸν παθητ. παρακ. 132, σημ.

μά. 363.

μαθὼν 465.

μακρὰ συλλαβὴ 63.

μακράν ἐπὶρ. 162.

μάλιστα 363. — μάλιστα μὲν 465.

— μαὶ ἀντί — μὲν 567.

μάστι, μᾶστιν 550.

μαστίζω (σχηματισμὸς τοῦ) 110, γ'. σημ.

μαχοῦμαι. 159, πίν. α. καὶ 160.

μέγας ἀντί ἐπὶρ. 272, σημ. β'.

Μεγισθυτικὸν 208.

Μεθέξεως ἢ μεταδόσεως σημαντικὰ ῥήματα μὲ γεν. 347.

Μεῖουρος (στίχος) 691.

μέλε (κλητ.) 550.

μέλλειν (αὔξησις) 98. — μέλλειν 465.

Μέλλων α. Ἀττικὸς, β'. 111 — 115. —

Μέσ. Μέλ. α. καὶ β'. 139 — Ἀνωμαλία κατὰ σημασίαν τοῦ μέσου καὶ παθητικοῦ μέλλοντος 157, 3 — 159.

— σύνταξ. 385. — μέλ. γ'. ἢ μετ' ὀλιγόν. 134..

μέμνημαι 108.

μένος (μένος Ἄρτος) 335.

μέν, μὲν — δὲ 363. — μὲν ἀντί μήν.

Ζήτηι μήν — μέντοι Λυτόθι.

— μὲν — μὲναι ἀπαρέμφ. 564.

Μέρη τοῦ λόγου 3—4.

— μες ἀντί — μὲν 563.

Μέσα. Ζήτηι Γράμματα.

μέσατος ἢ μέσσατος 553, γ'.

— μεσθα ἀντί — μεθα. 563.

Μεσόκλαστος (στίχος) 691.

Μέσον ῥήμα 369 — γίνεταί ἀμετάβατον 370.

Μεταβολὴ συμφώνων 176 καὶ ἐξ. 524.

— φωνηέντων 526.

Μεταβατικά ῥήματα.

Μετάθεσις στοιχείου 123. γ'. (ὅπου γράφει τὸ δεύτερον ἔδρακον). 531. — λέξεως 480. — τοῦ οὐσιαστικοῦ ἢ τοῦ ὑποκειμένου εἰς τὸ ἀναφορικόν. 426.

— τοῦ ῥήματος Λυτόθι.

Μετάληψις 530, β'. 729, ζ'.

μεταξύ. 463.

Μεταπλασμὸς 19, γ'.

Μεταφορά 729, α'.

Μετ' ὀλίγον μέλλων. Ζ. Μέλλων.

Μετοχή. 18. — Μετοχῆς ὁρ. 381. —

432 — Μετοχὴ μετὰ τοῦ ἀν. 409 σημ.

μετοχ. οὐδέ. — ἀντί ἀφρημένη 323.

— Μετοχῆς δυνάμεις 290. — Μετοχὴ εἰς αὐς καὶ ἡώς, αἰς, αἰσα, οἰσα. 564.

Μετωνομία 729, γ'.

μέχρι, μέχρις. 189, γ'. 463. +

μὴ 452, β'. — μὲ εὐκτ. καὶ ὑποτ. καὶ

προστακτ. 453. — μὴ ἐρωτηματικόν.

718, α'. — μὴ πρὸ οὐσιαστ. — μὴ οὐ +

456, β'.

μὴ, μὴν 763. — μὴ ἔλλειπτικόν 456.

μήτι γε 465. — μὴ ὅτι Λυτόθι. — τὸ μὴ

Λυτόθι. — τοῦ μὴ 452, καὶ. σημ. β'.

— μὴ (οὐσιαστ. εἰς) Ζήτηι μος.

μηδὲ 463 (Ζήτηι οὐδέ.)

μηδεῖς 21 (καὶ τοῦτο κλίνεται πληθυντ.)

μηκέτι 463 (Ζήτηι ἔτι).

Μῆκος ἐκ τῆς ἄρσεως 673, — πρὸ δι-

πλὼν συμφώνων 671.

μὴν 463. +

μήπω 463.

— μι ἀντί — ὦ. — ἀντί ω δωρικῶς

574. σημ.

μία Ζήτηι ἴα,

Μιμητικά ῥήματα 220 σημ. α.

μιν, νιν 555.

μν ἀντί μμ. 614 (Ζήτηι ἡμῶ.)

μνάα μνά.

μόγις μόλις 525.

Μολοσσὸς (πούς.) 682 B, σημ.

μονοῦ. 463. +

Μόρια ἀχώριστα 54, δ'. — παραπληρω-

ματικά. 464.

— μος — σμός (οὐσιατ. εἰς) 218, α'.

μούστι, μουῶκε 718, Z.

μῶν 463.

ν. εἰς τέλος λέξεων 189 α (τὰ εἰς ε λήγοντα τρίτα πληθ. πρόσωπα τῆς εὐκτ. φυλάττουσθαι πάντοτε. — πρὸ

τῆς καταλήξεως τῶν εἰς ω ῥημάτων

156, 3. 613, ε. — ν εἰς τὸν παθ.

παρακ. τῶν εἰς λ, μ, ν, ρ, ῥημάτων

140, 1 — ν πρὸ τοῦ μ 128 — ν εἰς τὰ

στερητικὸν α 5. δ'. 1. — ν τῶν προ-

θέσεων ἐν σὺν τρέπεται εἰς τὰς συν-

θέσεις 188.

ναί 463.

νέατος, νεάτος 553, γ'.

νη — 51, δ', 4.

νη 463. +

νήτη 553, δ'.

νίφα (τήν) 550.

— ντι γ', πληθ. 562. νόμον

νύ, νύν 463.

νυμι ἐκ τοῦ ου 154 156, 8.

νύν, νύν δὴ 463.

ξ. (διπλοῦν) 59. — ξ ἀντί σ εἰς μέλλοντα καὶ ἀόρ. 619 ζ. — ξ (κατάληξις ἐπιρρήματων) 223, ε.

ξ καὶ ψ κατάληξις ὀνομάτων 75. — πά-
πασης λέξεως 176.

ξύν (ἐν συνθέσει) 461, ἐν τέλει σημ. 6'.

ο εἰς τὸν παρακ. τῶν παραληγόντων εἰς
ε. 118, 6.

ο μεταβάλλεται εἰς ου 526, δ'.

ο ἀντί ω 526, δ'. 528, γ'. 558.

ο καὶ α πρὸ ε ζητεῖ α.

ὀ ἑλλειπτικῶς 491.

ὀ ἄρθρον 5. κρᾶσις 196. — τὸν καὶ
τόν· τὰ καὶ τὰ. 296, σημ. — ὁ μὲν,
ὁ δὲ 273. — οἱ πάλοι — οἱ ἀμφί, οἱ
περὶ 465.

ὀδε ἐπιρρήματικῶς 302.

οε συναιρούμενον εἰς ου 190.

οη συναιρούμενον εἰς ω Αὐτόθι.

ὀθούνεκα 363. — ὀρθή γραφή αὐτοῦ
718, Ε'.

οι δίφθογγος, 3.

οι καὶ αι βραχέαι 63 γ', 6.

οι κατάληξις τοπικῶν ἐπιρρήματων 168,
σημ. 6'.

οἱ καὶ εὐ καὶ αὖ κλητ. 82 δ'. — ε.

οἰδάσε ὅτι 371.

οἶε 126.

— οἶην εὐκτ.

— οἶν 538.

οἶκα 606.

οἶκαδε 167.

οἶκοι καὶ οἶκοι 63, γ', 6.

οἶκος ἐννοεῖται 355 (Ζητεῖ πρόθ. εἰς).

οἰκτικὰ ῥήματα μὲ αἰτ. 343.

οἰμοί.

— οιο ἀντί ου καταλ. γεν. 538.

+ οἶος μὲ ἀπαρέμφ. 465. — εἰς τὴν ὑπα-
γωγὴν (οἶψ σοι) 428. — οἶον εἰκός.
465. — οἶος ἀντί τοῦ τοιοῦτος· οἶων
παίδων, ἀντί τοῦ ὅτι τοιοῦτων παίδων
318.

οἶός τε 465.

οἶς 550.

— οἶσα καὶ εὔσα 584.

οἶσε 578.

οἶσθα μὲ προστακτ. ἔγκλισιν 465.

οἶχομαι 156, 1. 159 πίν. 4.

ὄκα, ὄκα ἀντί ὅτε 616.

ὀλέκω 614.

ὀλοενεργητικά ῥήματα 318, 6'.

ὀλοπαθῆ ὀνόματα τῆς 4, 6', καὶ γ' κλι-
σεως 7, 8, 12, 15, 16. ο λ ο 3
δ μ δ ο κ
ο ρ ο υ

ὀλοπαθητικά ῥήματα 351.

ὀμοιοτελευτήτων 727, Β'.

ὀμως, ὀμως μέντοι, ἀλλ' ὀμως 463. +

ὀνομα 4. — κλίσεις 6. — ὀλοπαθῆ 7.

σημ. — ἀνώμαλα 20. — ἀκλιτα καὶ

ἑλλειπτ. — 19. ἀριθμητικά 21. — ἀρνη-

τικά Αὐτόθι. — τακτικά Αὐτόθι. — δ-

νομα κύριον πρόσηγορικὸν καὶ οὐσα-

στικὸν 68. — ἐπίθετον 18. — περιττο-

σύλλαβα 14. 75. — πατρωνυμικά. 203 —

ἑθνικά. 211. — ἀφηρημένα 212. — πα-

ρώνυμα 215. — ῥηματικά. 217. — Σύν-

ταξίς ὀνομάτων μν πτώσεις, 339. —

Περὶ πολλῶν ζητεῖ καὶ εἰς τὸ ἐπίθετον.

ὀνομάζειν τινά τι 252.

ὀνομαστικὴ μετὰ τοῦ ῥήματος 254. καὶ +

ἐξ. — ἀπόλυτος 439 σημ. 4. Ζητεῖ

καὶ ἀνακόλουθον. — ὀνομαστικὴ ἐν-

νοεῖται. 266 καὶ ἐξ. — ὀνομαστικὴ τοῦ

ἐπομένου τίθεται αἰτιατ. τοῦ ἡγουμέ-

νου ῥήματος· (οἶδα γῆν ὀπόση ἐστίν).

471.

ὀνοματοποιία 729, Ε'.

ὀξεῖα. 65. — νοητέον προσφῶδια 626.

οὔ 582.

ὀπότε 341.

ὀπως Αὐτόθι.

ὀρέομαι, ὀρομαι 614 (ὄρνωμι.)

ὀρῆν. 587, σημ. 6'.

ὀργανικόν. Ζητεῖ Συγκείμενον.

Ὄρθῃ καὶ εὐθεῖα ἡ ὀνομαστικὴ· 337.

Ὄρθογραφία 237. — Ὄρθογραφικοὶ κα-
νόνες 238.

Ὄρθος λόγος 496.

Ὄρθοτονουμένη λέξις.

Ὄριστικὴ ἔγκλισις. +

ὄρσο 577.

— ος ἀντί — οὐς.

ὄς 26, ζ'. — ὄς ἀντί τοῦ ὅτι οὗτος 318,

σημ. — ὄς μὲν — ὄς δὲ 294. — ἀνθ'

ὦν 465. — ἐφ' ᾧ ἐφ' ᾧ τε Αὐτόθι.

— 8 δὲ πάντων δεινότερον 491.

ὄσα, ὄσαπερ 465.

ὄσαι, ἡμέραι, ὄσημέραι, ὄσαι ὄραι 465.

ὄσος Αὐτόθι. — ὄσον οὐ· Αὐτόθι. — ὄσον

ἑλλειπτικὸν Αὐτόθι.

ὄταν μετ' εὐκτικῆς. 403, γ', σημ.

ὄτεων, ὀτέοισι 561.

ὄτε. 463.

ὄτι Αὐτόθι.

ὄτι περ ὄφελος 465.

οὐ δίφθογγος 3.

οὐ, οὐκ, οὐχ, οὐχί. +

οὐ μέντοι οὐκ ἄλλῃ (καί)

οὐ πρὸ οὐσιαστικοῦ — 454 ἡ, σημ. γ'. —
οὐμῇ 452 — οὐ μὴν Ζήτει 463 — οὐ μὴν
ἀλλά, οὐ μέντοι ἀλλά. Αὐτόθι.
— οὐ πάνυ, οὐ φημι 352 σημ. β'. 718,
H'. — οὐ περὶ 465. — οὐ (ἔντονον)
718, Γ'.

οὐ Ζήτει ε.

οὐδέ 363 — οὐδ' ὡς Αὐτόθι.

+ οὐδεὶς 21 (κλίνεται καὶ πληθυντικῶς τὸ
ἀρσενικόν). — οὐδεὶς προσεῖχον 316,
β'. — οὐδεὶς ὅστις 456, σημ. α. —

+ οὐδὲν οἶον 465.

οὐδὲν ἀλλ' ἡ 465 (ἕλλο). — οὐδὲν μάλ-
λον 465.

οὐδέτερον ἐπιθετον 323 — ὡς ἐπὶ ῥήμα
165 — οὐδέτερον ἄρθρον — οὐδέτερον
ἐπιθετον μὲ οὐσιαστικὸν ἑτερογενὲς
πτώσεως γενικῆς. 277.

οὐκ ἔστιν ὅπως 465.

οὐκέτι 463. +

+ οὐκοῦν, οὐκουν 463.

οὐν 463,

— οὐν προσχηματισμός 28, ια. 2α'

οὐνεκα 463. 718, Ε'.

οὔποτε 170.

+ οὔπω 170.

— οὖς, οὔντος 15.

Οὐρανίσκου γράμματα 64.
οὐσιαστικὸν μὲ γενικὴν ἢ αἰτιατ. τοῦ
ῥήματος 339 καὶ ἐξ.

— οὐσιαστικά ὀνόματα κατ' ἔννοιαν καὶ
ἀριθμὸν θεωρούμενα. 331

οὔσα ἐκ τοῦ οὔσα 90, ε.

οὔτω 463.

οὔτι 465.

οὔτος ἐπὶ ῥηματικῶς 302. — προσφώνη-
μα 465.

οὔτως μὲ μετοχῇ 432, ΙΓ, σημ. α.

οὐχ ὅτι, οὐχ ὅσον, οὐχ οἶον 465.

οὐχί 452, α.

ὄφρα 463.

ὄψει 126. σημ.

ὦ (ἐπέκτ. τὸν ῥημ. εἰς) 581.

ὦα (ῥήματα εἰς) 112, 4. — ἀσυναίρετα
εἰς τὸ α. πρὸς. 584.

+ παθὼν τι 465 (τί παθὼν, καὶ τί μαθὼν).
Παθητικοὶ χρόνοι εἰς τὰ ἀποθετικά. 158

— παθητικὴ σύνταξις εἰς ῥήματα οὐ-
δέτερα, τὰ λεγόμενα ὁλοπαθῆ 348, γ'.
παθητικὴ σημασία τύπων ἐνεργητικῶν
Αὐτόθι. — Παθητικὸν ῥήμα 125. 363
καὶ ἐφεξ.

Παῖδες (περίφρ. παῖδες Ἑλλήνων).

παιδεύειν τινά τι 252.

Παίων α, β', γ, δ'. 682, Γ'.

παρὰ κατ' ἀποκοπὴν 615 — παρὰ εἰς τὰ
πᾶθ. ῥήμ. 364 — παρὰ 171, β'. —
παράτ. 615.

παραγωγὴ ῥημάτων ἐξ οὐσιαστικῶν. 119
— οὐσιαστικῶν — ἐπιθέτων 197 καὶ
ἐξ. — διὰ συνθέσεως 224.

Παραθετικά ἐπίθετα 198. — Σύνταξις
αὐτῶν 342.

Παράδοσις τῶν Κωμικῶν.

Παρακείμενος 385. — συγχεοκείμενος 156 +

δ', σημ. α. 606. — παρακ. β'. ἡ μέ-
σος 117. — παρακ. παθ. μετεβάλλει
τὸν τόνον 611 σημ. β'. παρακ. παθ.
ἀντὶ μέσου 379.

Παράλειψις 529, ζ'. 728, Γ'.

Παράλειψις οὐσιαστικῶν 272, σημ. α.

Παρατατικός 385. — εἰς ὑποθετικάς προ- +
τάσεις 404.

Παράφρασις 506.

παραχρῆμα. 162, σημ.

Παρεμβολὴ 725 ΙΓ'.

Παρέμπτωσις 528, ἡ.

Παρένθεσις 528, δ'. — φωνήεντος Αὐτόθι

— εἰς τὸ αὐτὸς καὶ οὗτος 559. — πα-
ρένθεσις (σημειῶν) 505, ε. — πάθος λέ-
ξεως 528, δ'. — παρένθεσις σχῆμα λό-
γου. 728, δ'.

πάρεσι 465 (Ζήτει ἔστιν)

Πάρισον ἢ Ἰσόκωλον 727, Γ'.

Παρονομασία 727.

Παρώνυμα 215.

πᾶς 320,

πάτερ 86, γ'.

Πατρωνυμικά. 203.

παύεσθαι καὶ λήγειν μετὰ μετοχ. 432,
H'.

πεδὰ ἀντὶ μετὰ. 623, Ε'.

πείθην τινά τι 255, σημ. β'. παθ. καὶ

πεινῇ 147.

Πενθημιμερές. Ζήτει ἐφθημιμερές. πελῆξω

πέπομφα. 118, σημ. α.

πέποσθε. 608.

πεπτῶς, πεπτεῶς καὶ πεπτῆως.

πέπτωκα 614 (πίπτω).

περ 28. 463. +

πέρα καὶ πέραν 189, β', σημ. β'.

περὶ 458 — οἱ περὶ 465. — οἱ περὶ 465. +

— περὶ πολλοῦ Αὐτόθι.

Περιεκτικὸν ὄνομα 209 (ἡ κατάληξις
εὐρηγὰ καὶ εὐν' περιστερῶν περιστε-
ρεῶν.)

Περιεχόμενα ἀντὶ τοῦ περιέχοντος
332 3.

Περιέχον ἀντὶ περιεχομένου Αὐτόθι.

Περίληπτικῶν ὀνομάτων σύνταξις 261.
274.

Περίοδος 255. 720.

Περιποιητικά ῥήματα 348, ζ'.

Περιποιητικόν. Ζήτει συγχεόμενον.

Περισπωμένη 65. Ζήτει προσφῶδια 626.

Περίφρασις. 723, 1.

Περιφραστικοί τύποι 145.

Πινδαρικὸν σχῆμα. — 259,

πίθι 156 δ', σημ.

πίνω ὕδατος 447. α, δ'.

πίομαι 115, σημ.

πίτεω τινί τι, τί, καὶ εἷς τι. 346, δ'.

πίσυρες 554.

Πλάγιοι πτώσεις 337.

+ Πλάγιος λόγος 486.

πλέες 550.

πλεῦν πλεῦνες Αὐτόθι.

+ Πλεονασμός. 393.

Πληθυντικὸν ἀντὶ ἐνικοῦ 257 καὶ ἐξ. — εἰς τὰ Περιληπτικά Αὐτόθι. — Πληθυντικά κυρίων ὀνομάτων ἀντὶ ἐνικοῦ 335.

+ πλὴν 54, γ'. — πλὴν εἰ. 448.

Πληρώσεως ἡ Κενώσεως σημαντικά ῥήματα μὲ αἰτιατ. καὶ γεν. 354.

πλῶς 603, σημ.

πνέω σύνταξις αὐτοῦ 272, σημ. 6'.

Πνεύματα 67.

Πόδες 682.

Ποδίζειν ἡ ποδολογεῖν 683.

ποθέω 112, σημ.

ποιεῖν τινά τι 252.

+ πολλάκις 463.

Πολύπτωτον 725, Η'.

Πολυσύνδετον Αὐτόθι.

πολύς, πολλὸν χρόνον παρέμεινα 439, σημ. 6'. — πολλοὺ δεῖ, δεῖν. 465. — ἀντὶ ἐπιρρ. 272 σημ. 6'. *πέρρω*

Ποσειδῶν (αἰτιατ. τοῦ) 20.

Ποσότης συλλαβῆς. Ζῆτει χρόνος.

Πότε καὶ πῶς. Περιστάσεις τοῦ ῥήματος διὰ τίνων πτώσεων παριστάνονται 359.

+ ποτέ, πού, 463.

ποτὶ 615.

πότνια 615.

πρῶτος. 20.

πρίν 463.

+ πρὸ συναιρεῖται ἡ κινεῖται εἰς σύνθετα 495.

+ Πρόθεσις 54. — Πρόθεσις κεῖνται χωρὶς πτώσιν ἐπιρρηματικῶς 461, σελ. 258 σημ. Α'. 54, σημ. Α'. — ἀποκόπτονται 529, θ'. — συγκρίνονται 529, δ', — ἀποχωρίζονται διὰ τμήσεως Αὐτόθι — σύνθετα ἐξ αὐτῶν 461.

Προβετόπρωτον. Ζῆτει Συγκείμενον.

Προκλευσματικὸς (πὺς) 682.

Προκλιμακαὶ λέξεις. 66.

* πρὸς εἰς τὰ παθητικά. 364.

— πρὸς σὲ θεῶν 485.

πρόδω *πρόδω* Προληπτικὸν (κατηγορούμενον) 272. * 6'.

Προσηγορικόν. Ζῆτει ὄνομα.

Πρόσθεσις, αἰτιατικὴ εἰς τὸ ῥῆμα. 493, σημ. γ'. — ὀνομας. εἰς ὀνομας. Αὐτό-

θι. — προσθέσεις πτώσεων εἰς ὁμοίαν πτώσιν. 344, σημ. 6'.

Πρόσθεσις, πάθος λέξεων. 528.

Προστακτικὴ ἑγκλίσις 399, 6'. — Προστακτ. γ'. πρὸς. πληθ. εἰς ὄντων 143.

προστακτ. ἐνερς. μετὰ τοῦ μὴ 453. —

προστακτ. ὁρ. 390. — προστακτ. παρακ. 393, δ'. προστακτ. ἐνικός ἀντὶ πλη-

θυντικοῦ 250, σημ. α.

Προσχηματισμός. 28, ιδ. 528, θ'.

Προσφθία 681.

Προσωπικά ῥήματα χωρὶς ὀνομαστικὴν. 266.

Πρόσωπα τρία, 29.

Πρόσωπον δεῦτερον παθητικῶν 126. — γ'. πληθ. εἰς αἰαι καὶ ατο 145, 6'.

527 — Κατὰ πρόσωπον συμφωνία τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ ῥήματος 256, 265 καὶ ἐξ.

Προτακτικὸν (ἄρθρον κατὰ τοὺς ἀρχαίους) 280.

προτοῦ 465.

Προτρεπτικά ῥήματα, μὲ αἰτιατ. 345, 6', 7.

προὔργου, προὔλιγου, προὔργαιτερον 165.

Πρωθύστερον.

πτ χαρακτήρ. 110, α.

Πτώσις. 3. — Τί εἶναι πτώσις 337.

Πτώσις τοῦ ῥήματος εἰς τὰ ῥηματικά. 341, ζ'. — πτώσις ἀπόλυτος 433.

Πυρρίχιος 682.

πῶ καὶ πώποτε 463.

πώμαλα Αὐτόθι.

ρ θέλει τὸ ἐφεξῆς α. 112, α. 88, γ'. — ῥρ 67, δ'. 134 — ῥρ = ρσ. 177, σημ. β. 463.

ῥέω σύνταξις αὐτοῦ 272 *, σημ. 6'.

Ῥῆμα. Τύποι ῥηματίων 30-53. — ἐνεργητικά ἡ μεταβατικά 344. — Μὲ διαφόρους συντασσόμενα πτώσεις Αὐτόθι καὶ ἐφεξ. — παθητικὸν 363 — μέσον 369 — ἀπρόσωπον 380. — Ῥήματα πα-

ραλειπόμενα ἐξυπακούονται 266 ε. ζ'.

Ῥηματικά ὀνόματα. Σύνταξις αὐτῶν 217. — σύνταξις αὐτῶν 340. 382.

ρίγῳ (σχηματισμός αὐτοῦ) 614.

σ ἐφελκυστικὸν 189, γ', προστιθέμενον μεταβάλλει τὴν ἔννοιαν 189, 6', σημ. 6'. 718, Ζ'. σ εἰς τὸν παθητ. παρακ.

σ εἰς μ 718, 1 — σ εἰς τὴν παραγωγὴν ῥηματικῶν ὀνομάτων 218, Α'. — σ διπλασιάζεται 184. 667, δ'. — ἀποβάλλεται εἰς παθητικὰ καταλήξεις. 140, δ', 2.

— σαι—σο 6'. πρὸς. παθητ. 105 σημ. σαρπ. ἀριθμητικὸν σημεῖον 735.

Σαρκικὸν μέτρον 704.

σδ ἀντὶ ζ. 177.

— σε (ἐπιρ. εἰς) 167.
 σθένος (περίφρασις) 334.
 — σείω (ῥήματα εἰς) 221 ᾄ.
 — σθα 160. Ζήτηι οἶδα.
 σθένος (π. περίφρασις) 334.
 — σι (ν). γ'. πληθ. πρόσ. 189. 574.
 — σις — σία οὐσιαστικά ἀφηρημένα 217, 6'.
 — σκον καὶ — σκόμην παρατατ. 563.
 567.
 σκω' (ῥήματα εἰς) 221, γ'. 617, γ'.
 σμάω, σμῆ, 147.
 — σμός — μὸς οὐσιαστικά, 218, Α.
 Σολοικισμὸς 495. Βαρβαρισμὸς 251, σημ.
 σσ, ττ. 110, δ'.
 Σπονδεῖος 682.
 στέργω μὲ δοτ. ἢ μετοχ. 345, σημ. 6'.
 Στερητικῶν ὀνομάτων σύνταξ. 341.
 Στιγμὴ τελεία 505 — μέση Αὐτοθι.
 Στίξεως σημεία 505.
 Στίχος 863. — καθαρός 684. ἀκατάληκτος, καταληκτικός. 685.
 Συγκείμενον εἶδος συντάξεως κατὰ Γαζήν 362.
 Συγκεκριμένα ὀνόματα 212.
 Συγκριτικοῦ ὀνόματος σχηματισμὸς 199.
 Συγκοπή ὀνομάτων 17 — ῥημάτων 37, 6'. 602, 6'. — συγκοπή ἐν γένει 529, δ'.
 Συζυγία ῥήματος 29. — τῶν εἰς λ, μ, ν, ρ. 140.
 Συλλαβή, 3. 63.
 Συλλαβισμός. 64.
 Συμπλοκή. 725, Δ'.
 Σύμφωνα Ζήτηι ψιλὰ καὶ δασέα.
 Συμφωνία πρώτη 256 — δευτέρα 267, τρίτη 278.
 Συναίρεσις 190 — 3. Ζήτηι καὶ Διαίρεσις.
 Συναλοική 529, ε'.
 Σύνδεσμος 56 — 418, — σύνδεσμος λόγου 255, σημ.
 Συνεξευγμένον ἢ ζευγμα 726, Β'.
 Συνεκδοχή 729, Β'.
 Συνεχεῖας διακοπτικὸν σημεῖον 506, ε, σημ.
 Συνημμένον. *συνείδα*
 Συνηρημένα ὀνόματα 212.
 Σύνθεσις ῥημάτων 229.
 Σύνθετοι ἀντωνυμῖαι. Ζήτηι Αὐτοπαθεῖς.
 Συνίζησις ἢ συνεκφώνησις 618.
 Συντακτικὴ πεῶσις 251.
 Σύνταξις 252.
 Συνωνυμία 725, 1Α'.
 Συστολή 529, γ'. — εἰς τὴν ὑποτακτικὴν 576. — τῆς παραληγουσῆς τοῦ Ἀττικοῦ παρακείμενου 119.
 σφέις ὑποκείμε. ῥήματος 299 305.
 σφέτερος 321.
 Σφηκιοῦδης (στίχος) Ζ. Μεσόκλαστος.

Σχῆμα λόγου 723 — κατὰ πλεονασμὸν 725. κατ' ἑλλειψιν 726. — καθ' ὁμοίωσιν 727. διανοίας 728. — κατὰ γραμματικούς 730.
 σχολῇ (γε). 465.
 Σώκρατες 82. ᾄ.
 σῶς. 20.
 τὰ Ζήτηι τό.
 Τακτικά μετὰ τὸν αὐτὸς 329.
 τάλλα 465.
 τὰν 718, Ε'.
 τὰ τε ἄλλα 465.
 ταῦτό, τοῦτο 465. *τὰ καὶ*
 ταχὺ ἂν. 465. *ταχὺ γὰρ*
 τὰ 463. *ταὐτὸ*
 τέθριππος 718, Ε'.
 τεῖν τιν, 555.
 Τελικόν. Ζήτηι Συγκείμενον. *Τὴν καὶ τὴν*
 — τέο, τοῦ; 562.
 — τέος (εἰς) ῥηματικά. 382.
 τεός, τεά, τεόν. 556.
 τέρας Ζήτηι κέρα, *τέρας*
 τεὺς 555.
 τήνος, 559.
 τηνεί 623, Ε'.
 τί 465, — τί μὲν 463. Ζήτηι μὴν. — τί οὐκ μετὰ ἀόρ. — τί χρωμαὶ αὐτῶ, — τί παθὼν ἢ τί μαθὼν. Ζήτηι μαθὼν.
 Τιμητικὰ ῥήματα μετὰ αἰτ. 315, 6', 4.
 Τίς ἀόριστος 27. — τῶν τις ἱερέων 281, — σημ. — Παραλείπεται ὡς ὑποκείμενον τοῦ λόγου 266 γ'.
 Τίς τί ἐρωτηματικὴ 27. — ὁ τίς; τὸν τίνα; — ἀντὶ τοῦ οὐδεῖς 311. — ἰδιαιτέρα αὐτῆς σύνταξις 474.
 Τμησις 463. Σημ. Α'. ἐντέλει 530, δ'.
 Τὸ, τὰ 291. — ἐπιῤῥηματικῶς (τὰ νῦν, τὸ ἀπὸ τοῦδε κτλ.) 289, σημ. 323, σημ. γ' — μετὰ γεν. 323.
 — τόδε καὶ τότε 364. — τὸ δὲ μέγιστον 492. τὸ ἐμὸν ἀντὶ ἐγώ.
 — τὸ μὴ, τὸ μὴ οὐ 465. — τὸ λεγόμενον, τὸ τοῦ ποιητοῦ — μετ' ἀπαρεμφάτου 416, σημ. — τὰ καὶ τὰ, τὸ καὶ τό. 296, σημ. δ'.
 Τοι κράσις 718, Ε'. — 463. *τοῖνον*
 — τοίνυν 463.
 τονάδε καὶ τοιαῦτα 319.
 τόνοι. 65. — ἔγκλισις αὐτοῦ 66. — ἀναστροφή. 171.
 Τοπικῶν ἐπιῤῥημάτων καταλήξεις 167. 548.
 τοῦνεκα 465.
 τοῦ λοιποῦ 465.
 τοῦτο (εἰς) μετὰ γεν. 277, σημ. δ'.
 Τραγικὸν ποίημα 681.
 Τρέφειν τινὰ τι 252.
 Τρίδραχμος 682.

Γριήρης γεν. δούκ. 83 γ'.

Τρίμακρος 82.

Τρόποι λέξεως 729.

Τροχαῖος 682.

τι Ζήτει σσ.

+ τυγχάνω μετά γεν. 432, 1Α', 4.

υ ἀντί ευ εἰς παθ. παρακ. 132.

υι δίφθογγος 3.

υἱες (περίφρασις) 334.

— υμι. (ρήματα) (ὑποτακτ. καὶ εὐκτ. ἐκ τοῦ ὧ) 47.

— υνος ποσότης τῆς παραληγοῦσης.

ὕπαι 615.

Ἰπαρκτικὸν ῥῆμα 348, 4.

Ἰπερβατὸν 725, 1Β'.

Ἰπερβετικά. Ζήτει παραβετικά.

+ Ἰπερσυντελικός. 120 ὑπερσ. Ἰων. εἰς εα 567. — γ'. πληθ. παθ. 143. — ὑπερσ. παθ. συμπίπτει μετὸν μέσ. ἀόρ. 6'.

604. — μετὰ σημασίαν παρατατικού.

+ ὑπὸ μετὰ συγχωπὴν 529, δ'. — εἰς παθητ. ῥήματα 363. — ὑπὸ ἀντί ὑπερσ. 171, 6'.

Ἰποδιαστολή 196, 6', σημ. 6'.

+ Ἰποκείμενον λόγου 254 5.

Ἰποκοριστικὸν ὄνομα 207.

Ἰπόκοιλος. Ζήτει Μεσόκλαστος Στίχος.

Ἰποστιγμὴ 505, γ'.

+ Ἰποτακτικὴ ἐγκλίσις 399, δ'. — εἰς σχήμα ὀριστικῆς εἰς ὦμι 574. — ὑποτακτ. ἀόρ. παθ. Αὐτόθι: — ὑποτ. παθ.

παρακ. περιφραστικῶς 393, σημ. δ'. — ὑποτακτ. ἀόρ. 4. ἐνεργ. 400. 407. — ὑποτακτ. ἀόρ. ἀντί μέλλοντος εἰς τὸν

Ὀμηρον 409 σημ. — Ἰποτακτ. μετὰ τὸ μὴ 453 Ἰποτακτ. εἰς ἀμφιθέλους ἐρω-

τήσεις 409, σημ. δ'. — ὑποτακτ. καὶ εὐκτ. ἀντ' ἀλλήλων εἰς τὸν Ὀμηρον

409, σημ. 5'.

Ἰποτακτικὸν (ἄρθρον κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία) 280.

Ἰπουργίας σημαντικὰ ῥήματα μετὰ δοτ. συντασ. 346.

ὐπὲν 196, 6'.

φάναι ἔχει δύνανμιν ἀόρ. (ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν)

718, Η'.

φανερὸς εἶμι 472.

φέρει (παρακελ.) 463.

Φερεκράτειον (μέτρον) 695.

φέρτε 614.

φέρτερος, φέρτατος, φέριστος 553.

φημί 50 — σημασίαι τῶν χρόνων 718,

Η'. 432.

φθάνειν Α' 465. + οὐ φθάνειν

— φι — φιν. 518.

φρὲς 603.

φροῖμιον 625, ε'.

Φροντιστικὰ ῥήματα καὶ τὸνναντία τού-

των μετὰ γεν. 347.

φρούδος 94, 6'. 465. 625, 5'. +

Φωνήεντα 3. — μακρὰ, βραχέα, δίχρονα

Αὐτόθι: σημ. 63. Ζήτει καὶ Μεταβολὴ

φωνηέντων.

χ τρέπεται εἰς κ ἐπὶ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ τοῦ παρακειμένου 116, δ'.

χ πρὸ τοῦ μ. 127.

χαίρειν μετὰ τοχ. 432, 1Α', 4. χαίρειν

Χαρακτήρ ῥήματος 108. — μέλλοντος 111.

Χασμωδία 194. — συγχωρεῖται παρ' Ὀ-

μήρῳ 533, — μετὰ τὸ τί, ὅτι κτλ.

Χειλικά γράμματα. 61. μεταβάλλοντα

εἰς μ, 127,

Χιαστὸν. 470, Γ'.

Χορεῖος 682, Γ', σημ.

Χορίαμβος αὐτόθι.

χρέως γεν' τοῦ χρέος 550.

χρήμα (περίφρασις) 334.

χρησθῆναι τινί τι. 357, σημ.

Χρήστης· γεν. πληθ. 72, 6'.

Χρόνος ἡ ποσότης συλλαβῆς 63.

χρόνοι ῥήματος ἀρχικοί, ἱστορικοί 385. +

χωρίς. 463. +

ψ καὶ ξ καὶ ζ γράμματα διπλᾶ 59.

ψέ 555.

Ψιλὰ Ζήτει γράμματα.

Ψιλὴ (δὴλ. προσφθία) 57. 626.

Ψιλούμενα 233.

ψάω, ψῆν 117.

ω εἰς τὸν τονισμὸν τῶν Ἀττικῶν ὀνομά-

των ἐπέχει τόπον βραχέος, 65, 1.

ω Ἰωνικῶς καὶ Ἀττικῶς ἀντὶ ο 526, γ'.

— ἀντὶ ο καὶ ου Δωρικῶς καὶ Αἰολικῶς 526. γ'.

ω συναιρεῖται ἐκ τοῦ οη καὶ οα 190.

ω εἰς τὰς συνθέσεις 224, 6'.

— ω ἀντὶ ως ἐπὶ ῥημάτων καταλήξεως

164.

ὦ καὶ ὦ 5 σημ. 4. +

ὦλλοι 718, Ε'.

— ων καὶ ον συγκριτικὰ ἐπίθετα 17, 2'.

ὠναξ 195, γ'.

— ὠο κατάληξις γεν. τριτοκλίτου 538.

— ως — ὡς (εἰς) ἐπὶ ῥήματα 161.

— ως εἰς ὀνόματα 17, 4'.

ὡς, ὡς 463 — ἄτονον 718. — πρόθε-

σις 54, γ'. — (ὡς ὥσπερ) εἰς προσθή-

κας 272 * — ὡς ἐπὶ ῥήματα μετὰ τὰς

ἀπολύτους πτώσεις 439, σημ. δ'. —

ὡς ἐκ, ὡς ἔπος εἰπεῖν 465 — ὡς περ

439. σημ. δ'. 463. Ζήτει περ. — ὡ-

στε 463 — ὡςτις καὶ ἄλλος 465.

ὦτε

ων (δίφθογγος).

ὠρελεῖν μετὰ αἰτ. 345.

ὠφελον. 85. 465.

to the R. W. C. C.
on the 1st of May.

to the R. W. C. C.

to

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

to the R. W. C. C.

